PARİON ROMA DÖNEMİ SERAMİĞİ

H. Ertuğ ERGÜRER

Doktora Tezi

Arkeoloji Anabilim Dalı

Prof. Dr. Cevat BAŞARAN

2012

Her Hakkı Saklıdır

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI

H. Ertuğ ERGÜRER

PARİON ROMA DÖNEMİ SERAMİĞİ

DOKTORA TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ

Prof. Dr. Cevat BAŞARAN

ERZURUM- 2012

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEZ BEYAN FORMU

05/11/2012

SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

BİLDİRİM

Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum "Prion Roma Dönemi Seramiği " adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

☐☐Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

☐☐Tezim/Raporum sadece Atatürk Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

X Tezimin/Raporumun 2 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

[05-11-2012]

H. Ertuğ ERGÜRER

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL TUTANAĞI

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Prof. Dr. Cevat BAŞARAN danışmanlığında, H. Ertuğ ERGÜRER tarafından hazırlanan bu çalışma 05 / 11 / 2012 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından. Arkeoloji Anabilim Dalı'nda Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Cevat BAŞARAN İmza: .....

Jüri Üyesi : Prof. Dr. Mehmet KARAOSMANOĞLU İmza: .....

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Billur TEKKÖK İmza: .....

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Süleyman ÇİĞDEM İmza: .....

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Vedat KELEŞ İmza: .....

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine aittir. ..... / ..... / .....

Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM
Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖZET……..…….……VII

ABSTRACT……...……VIII

ÖNSÖZ……...IX

KISALTMALAR…….……..X

GİRİŞ

I. AMAÇ VE KAPSAM……..……....1

II. YÖNTEM……...…….2

III. ANTİK ÇAĞDA PARİON……...4

BİRİNCİ BÖLÜM

2. PARİON KENTİ ROMA SERAMİĞİ BULUNTU YERLERİ

1. 1. NEKROPOL……..10

1. 2. ROMA HAMAMI……..12

1. 3. TİYATRO……...13

1. 4. DÜKKÂNLAR (SDJ1)……...…….…..14

1. 5. YAMAÇ YAPISI……...16

1. 6. ODEİON…….17

İKİNCİ BÖLÜM

2. PARİON ROMA SERAMİKLERİ

2. 1. İNCE SERAMİK……...19

2. 1. 1. Unguentarium……....20

2. 1. 1. 1. Parion Unguentariumları……..25

2. 1. 1. 1. 1. Birinci Grup……26

2. 1. 1. 1. 2. İkinci Grup…….28

2. 1. 1. 1. 3. Üçüncü Grup……..…34

2. 1. 1. 1. 4. Dördüncü Grup……..36

2. 1. 1. 1. 5. Beşinci Grup……...40

2. 1. 1. 1. 6. Altıncı Grup……45

2. 1. 1. 1. 7. Yedinci Grup……..48

2. 1. 1. 1. 8. Sekizinci Grup……...….50

2. 1. 1. 1. 9. Dokuzuncu Grup……53

2. 1. 1. 1. 10. Onuncu Grup……55

2. 1. 1. 1. 11. Geç Roma Unguentariumları……..57

2. 1. 2. Tek Kulplu Kaplar……62

2. 1. 2. 1. Testiler……63

2. 1. 2. 1. 1. Lagynos……...63

2. 1. 2. 1. 1. 1. Parion Lagynosları……67

2. 1. 2. 1. 2. Geniş Ağızlı Testiler……...73

2. 1. 2. 1. 3. Küçük Testiler……80

2. 1. 2. 1. 4. Oinochoeler……81

2. 1. 2. 2. Maşrapalar……...……..83

2. 1. 2. 2. 1. Parion Maşrapaları…….…...84

2. 1. 3. Diğer Erken Roma Kapları…….….91

2. 1. 3. 1. Çift Kulplu Kâseler……..……..91

2. 1. 3. 2. Biberon…….…..93

2. 1. 3. 3. Geniş Ağızlı Kâse……...93

2. 1. 3. 4. Matara……..……..94

2. 1. 4.TerraSigillatalar……..……. 98

2. 1. 4. 1. Doğu Sigillataları B (DSB……...……..99

2. 1. 4. 2. Doğu Sigillataları C (DSC)- Çandarlı Seramikleri ……..101

2. 1. 4. 2. 1. Parion Çandarlı Seramikleri……..103

2. 1. 4. 2. 1. 1. Form 1……...103

2. 1. 4. 2. 1. 2. Form 2……...105

2. 1. 4. 2. 1. 3. Form 3……...…107

2. 1. 4. 2. 1. 4. Form 4……...110

2. 1. 4. 2. 1. 5. Form 5……...113

2. 1. 5.Geç Roma Kırmızı Astarlı Seramikleri…….116

2. 1. 5. 1. Afrika Kırmızı Astarlı Seramiği (Late Roman A- B)…...117

2. 1. 5. 1.1. Parion Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri …...121

2. 1. 5. 1. 1. 1. Form 12…….121

2. 1. 5. 1. 1. 2. Form 52…….122

2. 1. 5. 1. 1. 3. Form 61…….123

2. 1. 5. 1. 1. 4. Form 64…….125
2. 1. 5. 1. 1. 5. Form 66…….125
2. 1. 5. 1. 1. 6. Form 68…….126
2. 1. 5. 1. 1. 7. Form 73…….127
2. 1. 5. 1. 1. 8. Form 84…….128
2. 1. 5. 1. 1. 9. Form 87…….128
2. 1. 5. 1. 1. 10. Form 90……..…….129
2. 1. 5. 1. 1. 11. Form 91……..…….130
2. 1. 5. 1. 1. 12. Form 93……..…….135
2. 1. 5. 1. 1. 13. Form 97……..…….135
2. 1. 5. 1. 1. 14. Form 99……..…….136
2. 1. 5. 1. 1. 15. Form 102……..…...139
2. 1. 5. 1. 1. 16. Form 103……..…...139
2. 1. 5. 1. 1. 17. Form 104……..…...140
2. 1. 5. 1. 1. 18. Form 105……..…...143
2. 1. 5. 1. 1. 19. Form 108……..…...144
2. 1. 5. 1. 1. 20. Form 109……..…...145
2. 1. 5. 1. 1. 21. Bezemeliler……..146
2. 1. 5. 2. Phokaia (Foça) Kırmızı Astarlı Seramiği (Late Roman C) ……...149
2. 1. 5. 2. 1. Parion Phokaia (Foça) Kırmızı Astarlı Seramikleri …….....153
2. 1. 5. 2.1.1. Form 1……..…...153
2. 1. 5. 2.1.2. Form 2……..…...155
2. 1. 5. 2.1.3. Form 3……..…...158
2. 1. 5. 2.1.4. Form 5……..…...171
2. 1. 5. 2.1.5. Form 7…….....174
2. 1. 5. 2.1.6. Form 8…….....175
2. 1. 5. 2.1.7. Form 10……..…….....177
2. 1. 5. 2.1.8. Bezemeliler……..…...182
2. 1. 5. 3. Geç Roma D Kırmızı Astarlı Seramiği (Late Roman D, Kıbrıs Kırmızı Astarlı Seramiği)……188

2. 1. 5. 3. 1. Parion, Geç Roma D Kırmızı Astarlı Seramikleri……..……...190

2. 1. 5. 3. 1. 1. Form 9……...190

2. 1. 5. 3. 1. 2. Form 11……..……...192

2. 1. 5. 4. Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LightColoredWare).....193

2. 1. 5. 4. 1. Parion, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri……..…….……196

2. 1. 5. 4.1.1. Form 1…….…...…….197

2. 1. 5. 4.1.2. Form 2…….…...…….198

2. 1. 5. 4.1.3. Form 3…….…...…….200

2. 1. 5. 4.1.4. Form 4……...…..…….202

2. 1. 5. 4.1.5. Form 5…….…...…….203

2. 1. 5. 4.1.6. Form 6…….…...…….205

2. 1. 5. 4.1.7. Form 7…….…...…….206

2. 1. 5. 4.1.8. Form 8……...…..…….206

2. 1. 5. 4.1.9. Form 9…….…..…..….207

2. 1. 5. 4.1.10. Form 10……...…..….207

2. 1. 5. 4.1.11. Form 11……..…….…..….208

2. 1. 5. 4.1.12. Form 12……...…..….209

2. 1. 5. 4.1.13. Form 13……...…..….210

2. 1. 5. 4.1.14. Form 14……...…..….211

2. 1. 5. 4.1.15. Form 15…….…...….211

2. 1. 5. 4.1.16. Form 16……...…..….212

2. 1. 5. 4.1.17. Kaideler…….…...….213

2. 1. 5. 5. Diğer Geç Roma Seramikleri…….....…..….217

2. 2. KABA SERAMİK…….……..….220

2. 2. 1. Pişirme Kapları…….……..….220

2. 2. 1. 1. Tavalar (Tagenon)….……..222

2. 2. 1. 2. Çömlekler (Kythra)….……..…..224

2. 2. 1. 3. Güveçler (Lopas)….……..……..229

2. 2. 2. Diğer Mutfak Kapları….……...……..232

2. 2. 2. 1. Çanaklar……..……...……..232

2. 2. 2. 2. Havan (Mortaria)……..……..235

2. 2. 2. 3. Kapaklar……..……...……..236

SONUÇ…….…….……..….238

KAYNAKÇA ve KISALTMALARI……..……249

KATALOG……..…….284

LEVHALAR LİSTESİ ……..…….547

LEVHALAR……...……..554

ÖZGEÇMİŞ…….……773

ÖZET

DOKTORA TEZİ

PARİON ROMA DÖNEMİ SERAMİKLERİ

H. Ertuğ ERGÜRER

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Cevat BAŞARAN

2012, X- 772 sayfa

Jüri: Prof. Dr. Cevat BAŞARAN

Prof. Dr. Mehmet KARAOSMANOĞLU

Doç. Dr. Süleyman ÇİĞDEM

Doç. Dr. Vedat KELEŞ

Doç. Dr. Billur TEKKÖK

Çalışmamızı 2005- 2010 yılları arasında Parion' da bulunan Roma Seramikleri oluşturmaktadır. Bulunan tüm seramikler dijital yöntemlerle çizilmiş ve katalog oluşturulmuştur. Çalışmalar sonucu elde edilen çok sayıda kaynak ile buluntular sınıflandırılmış, tanımlanmış ve tarihlendirilmiştir.

Çalışmamızın temelinde, Troas Bölgesinde ve özellikle Parion' da seramik üretim sorunu üzerine cevaplar bulunması amaçlanmıştır. Ayrıca Parion' da ele geçen ithal seramiklerin yoğunluğu ve onların tarihleri ile bir liman kenti olan Parion' un ticari ilişkileri, bu ilişkilerin hangi kentlerle ve hangi dönemlerde daha yoğun olduğu, kentin Roma Dönemi yapılarında ve nekropolde çıkan seramikler sayesinde, yapıların ve nekropolün tahmini kullanım süreleri ve geçirdiği evrelerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda özellikle kentin genelinde görülen tahribat evrelerinin açıklanması diğer bir temel amaçtır.

Çalışma sonucunda, Parion' da ele geçen bazı seramiklerin bölgesel üretim olduğu anlaşılmış, belirlenen yeni formlar ve kaplar tanımlanıp, Unguentariumlar ve Açık Renkli Geç Roma Seramikleri gibi kaplar için gruplandırmalar yapılmıştır. Kent yapılarının tarihi süreçleri ve kullanım dönemleri tespit edilmiş, kentin ticari ilişkileri ve ticaretin yoğunlaştığı dönemler belirlenmiştir. Kent için önemli olan yapıların tahribi konusunda yeni görüşler ileri sürülmüştür.

ABSTRACT

Ph. D. DISSERTATION

ROMAN PERİOD POTTERY OF PARİON

H. Ertuğ ERGÜRER

Advisor: Professor Cevat BAŞARAN

Professor Mehmet KARAOSMANOĞLU

Assoc. Professor Süleyman ÇİĞDEM

Assoc. Professor Vedat KELEŞ

Assoc. Professor Billur TEKKÖK

Our study consists of Roman ceramics found in Parion between the years 2005 and 2010. All ceramics have been drawn with digital methods, and the catalog has been formed. Lots of sources and finds, which are obtained as a result of studies, have been defined, classified and dated.

By this study, it is aimed to find response to production issue of ceramics in Troas region and especially in Parion. And also, imported ceramics found in Parion and commercial relationship between them and coastal town of Parion; in which periods and cities these relationships were dense; identification of estimated usage period and phases of the structures and necropolis thanks to the ceramics found in Roman period structures of the city and necropolis have been also aimed. In this context, it is another aim to explain especially devastation phases which have been seen in the city.

As a result of this study, it is understood that some ceramics found in Parion are regional products. And, new forms and pots have been defined and classified as Unguentarium and Light Coloured Late Roman Ceramics. Historical process and usage periods of structures in the city have been identified and commercial relationship of the city, and in which periods trade was dense have been indicated. New opinions about the devastation of structures important for the city have been presented.

ÖNSÖZ

Troas Bölgesinde son yıllarda yapılan çalışmalarla tanınan Parion için, tezimizin konusunu oluşturan Roma Seramikleri çok önemli veriler sunmaktadır. Liman kenti ve o dönemin başkenti Constantinopolis' e yakın oluşu, Parion' daki buluntu çeşitliliğini arttırmış; ayrıntılı incelenen seramikler yardımıyla kentsel ve bölgesel bazı problemlere açıklık getirme amaçlanmıştır.

Bu çalışmada lisans öğrenimimden itibaren tanıdığım, Erzurum' da lisansüstü eğitimimi sürdürme kararı vermemde etkilikişilerden biri olan, çalışmalarımızda "…siz çalışın da…" diyerek her konuda desteğini gördüğüm, söylemese de verdiği görevlerle güvendiğini bildiğim, kentin Roma Seramiği gibi en önemli malzemesini çalışmam için bana teslim eden, danışman hocam, Prof. Dr. Cevat BAŞARAN' a en başta teşekkür ederim. Seramik konusunda ufkumu genişleten, seramik kilini tanımamdan, çarkta seramik yapımına kadar çok özel bilgileri deneyerek öğrenmemi sağlayan, seramik sanatçısı Çan Meslek Y.O. Öğretim Görevlisi Onur ÖZTÜRK'e, çok uzaklardan gelen ve tez malzemesini birlikte inceleme fırsatı bulduğum ve bundan gerçekten gurur duyduğum J.W. HAYES' e, samimi yaklaşımlarıyla hiç yabancılık çekmediğim ve bilgileriyle beni aydınlatan Doç. Dr. Billur Tekkök, Prof. Dr. Ömer ÖZYİĞİT ve Dr. Krzystof Domzalsky' e, istediğim zaman mail çekip sorular sorabildiğim Prof. Dr. Jeroun POBLOME' yada özellikle teşekkür ederim. Ayrıca sikkeler konusunda yardımını esirgemeyen ve bilgiler veren Doç. Dr. Vedat KELEŞ' e ve Arş. Gör. Erdal ÜNAL' a, Almanca yayınlar konusunda yardımcı olan Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mehmet KARAOSMANOĞLU' na, tez çalışması boyunca kazı dönemlerinde seramiklerin incelenmesi, fotoğraf çekimi gibi çalışmalarda yardımcı olan arkeolog arkadaşlarım Gökhan TARIM, Hüseyin YENER, Ömer YÜKSEL, Mustafa YILDIZLI' ya, çizimlerle tek tek ilgilenen Büşra Elif KASAPOĞLU' na ve çizim ekibinde bulunan diğer arkadaşlara, Parion kazı ekibi arkadaşlarım Hasan KASAPOĞLU, Alper YILMAZ, Ersin ÇELİKBAŞ, Semra ÖZDEMİR, Merve BAYRAM ve Mehmet AYAZ' a, çok yoğun olmasına rağmen sorularımıza her zaman cevap veren Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sekreteri Mehmet ULUĞ' a, Necip AKKOL ve diğer enstitü çalışanlarına, Atatürk

Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde tez projesi kapsamında yardımcı olan Adem AĞIRMAN ve Murat BOSTANCI' ya teşekkür ederim.

Doktoranın çok öncesinde, lisans dönemi ve sonrasında desteklerini hiç esirgemeyen, hayatımda çok önemli yerleri olan ailemin fertleri, babam Ahmet Hamdi ERGÜRER, annem Nihar ERGÜRER ve abim Ejder ERGÜRER' e sonsuz teşekkürler ederim. Son olarak, bu emek verilen yolda sürekli yanımda olan, çalışmam için özveride bulunan, yorulan, tezimin son dönemlerinde hayatımın en güzel hediyesi oğlum Ejder' i dünyaya getiren sevgili eşim Hatice ERGÜRER' e teşekkür etmek isterim.

Haziran- 2012/ Parion **H. Ertuğ ERGÜRER**

KISALTMALAR

Abb.	: Resim
Bkz.	: Bakınız
Çiz.	: Çizim
Dn.	: Dipnot
DSA	: Doğu Sigillatası A
DSB	: Doğu Sigillatası B
DSC	: Doğu Sigillatası C
Fig.	: Figure- (Çizim)
Kat. No.	: Katalog Numarası
LC	: Light Coloured
Lev.	: Levha
M.Ö.	: Milattan Önce
M.S.	: Milattan Sonra
No.	: Numara
Nr.	: Numara
Pl.	: Plate- (Levha)
Res.	: Resim
s.	: Sayfa
ss.	: Sayfalar
Taf.	: Tafel- (Levha)
Tav.	: Tavola- (Levha)
vd.	: ve devamı
yy.	: Yüzyıl

GİRİŞ

I. AMAÇ ve KAPSAM

Yüzyıllar boyunca insanoğlunun ihtiyaçlarına ve beğenilerine göre farklı formlarda şekillenen seramik kaplar, tüm arkeolojik çalışmalarda olduğu gibi Parion Kenti kazılarında da önemli bir grubu oluşturmaktadır. Parion' da 1997, 1999, 2002 yıllarındaki yüzey araştırmalarının ardından ilk kazı çalışmaları 2005 yılında nekropolde başlatılmıştır. Bu çalışmalara, 2006 yılında Sondaj çalışmaları, Roma Hamamı ve Tiyatro, 2008 yılında Yamaç Yapısı, 2010 yılında da Odeion eklenilerek devam edilmiştir. Bu çalışmalar süresince çok sayıda envanterlik ve etütlük seramik gün yüzüne çıkartılmıştır.

Aşağıda ayrıntılarıyla anlatılacak olan Parion tarihi içinde de belirtildiği gibi, kent antik kaynaklara göre M.S. 8. yüzyılda kurulmuştur. Kentin kuruluşu bu kadar erken dönemlere gitmesine karşın, günümüze kadar gelebilen en önemli mimari kalıntılar Roma Dönemine aittir. Gösterişli mimari kalıntılar yanında Roma Dönemine ait seramikler, pişmiş toprak figürinler, sikkeler, heykeltıraşlık eserleri, metal buluntular ve cam eserler de yoğun olarak kazılarda bulunmaktadır. Kentin Roma Dönemindeki önemini gösteren bu kalıntıların içinde şüphesiz en önemli ve en yoğun olanlar seramiklerdir.

Troas Bölgesinde, özellikle büyük kentlere sahip güney bölgelerine oranla daha az sayıda kazı çalışması yapılmaktadır. Phokaia ve Çandarlı gibi büyük seramik üretim merkezlerine çok uzak olmasa da, bulunan seramiklerin sadece bu üretim merkezleriyle açıklanması mümkün olmamaktadır. Anadolu' nun genelindeki kentlerde büyük üretim merkezlerinden ithal edilen çok sayıda seramiğin görülmesine karşın, her antik bölgede hatta her şehirde farklı seramik tipleri görmek mümkündür. Bu nedenle, çalışmamızın temelinde, Troas Bölgesinde ve Parion' da üretim sorunu üzerine cevaplar bulunması amaçlanmıştır. Bununla birlikte, ithal olanların yanında bölgesel seramiklerde form, kil, astar ve tarihi özellikleri değerlendirilerek hem kentin, hem de bölgenin diğer çalışmalarına kaynak olması, nekropolü kazılan bir kent olarak oldukça fazla sayıda bulunan unguentariumların formları, grupları ve tarihleri konusunda yeni bilgiler elde edilmesi diğer hedefler arasındadır. Ayrıca ele geçen ithal seramiklerin yoğunluğu ve onların tarihleri ile bir liman kenti olan Parion' un ticari ilişkileri, bu ilişkilerin hangi

kentlerle ve hangi dönemlerde daha yoğun olduğu, kentin Roma Dönemi yapılarında ve nekropolde çıkan seramikler sayesinde, yapıların ve nekropolün tahmini kullanım süreleri ve geçirdiği evrelerinde tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda özellikle kentin genelinde görülen tahribat döneminin açıklanması diğer bir temel amaçtır. Ele geçen tüm seramikler yardımıyla çok az bilgiye sahip olduğumuz sosyal ve ekonomik yapı hakkında da, yeni bilgiler elde edilmeye çalışılmıştır.

Çalışmamızın temelini, 2005- 2010 yılları arasında Parion' da ele geçen Roma Dönemi Seramikleri oluşturmaktadır. Bununla birlikte,2005, 2006 yılındaki tez çalışmaları kapsamında değerlendirilen nekropol seramikleri ile tez içinde çok sayıda örnekle incelenen ve 2010 yılında aynı tipte bulunan bazı seramikler çalışma kapsamı dışında bırakılmıştır.

II. YÖNTEM

Seramik çalışmalarında, formların rahat ve doğru anlaşılabilmesi için çizimlerin çok büyük bir önemi bulunmaktadır. Bu nedenle, tüm kapların elde çizimleri ve ayrıntılı kontrolleri yapıldıktan sonra, Corel Draw programı kullanılarak dijital ortama aktarılmışlardır. Seramiklerin kil ve astar özelliklerinin incelenmesi kazı evinde, açık havada, aynı saatler arasında yapılmıştır. Fotoğraf çekiminde de belirlenen saatlerde çalışılmaya dikkat edilmiştir. Çizimleri tamamlanan kaplar, Türkiye' nin büyük arkeoloji kütüphanelerinden, Türk ve yabancı uzmanlardan elde edilen kaynaklarla gruplara ayrılmış ve seramikler kendi içlerinde sınıflandırılmıştır. Yazım öncesinde katalog, bugüne kadar yapılmış tez çalışmaları da dikkate alınarak düzenlenmiş ve özellikleri belirlenmiştir. Katalog çalışması bittiğinde, arkeoloji dünyasında özellikle Roma Seramiği üzerine önemli bir yeri olan John W. Hayes ile birlikte Parion kazısında ele geçen ve tezde kullanılan tüm kaplar incelenmiştir. Yeni görüşler ve öneriler teze eklenmiştir. Ayrıca Roma seramiği üzerine önemli çalışmaları olan Jeroun Poblome, Billur Tekkök ve Krzystof Domzalsky ile ele geçen malzemeler üzerine hem dijital ortamda hem de bizzat malzeme üzerinde çalışmalar yapılmıştır. Kentte çok sayıda örneği olan Phokaia (Foça) seramiği örneklerini yerinde görmek için Phokaia kazısına gidilmiş, burada Prof. Dr. Ömer Özyiğit ve Roma Seramiği üzerine doktora çalışması yapan Gamze Özbütev ile görüşülmüştür. Analoji çalışmaları çok sayıdaki kaynak incelenerek yapılmıştır. Tüm kapların renkleri Munsell renk kataloğu ile kazı alanında

aynı saatler arasında belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca belirli saatler içinde fotoğrafı çekilen kapların dijital RGB numaraları da verilmiştir. Daha önceki çalışmalarda bu tip bir uygulamanın olmadığı görülmektedir. Bu tip bir yöntemle munsell renk kataloğunda olduğu gibi kapların renkleri üzerine genel bilgiler verilmesi amaçlanmıştır. Böylece baskıdan doğan renk farklılıkları yanında, elinde munsell renk kataloğu olmayan biri bile, seramiklerin renklerini photoshop, coreldraw, freehand ve paint gibi programlar yardımıyla görebilecektir. RGB numaraları adı geçen programlarda bulunan "Eyedropper Tool" yardımıyla elde edilmiştir. Munsell renk kataloğunda, bakan kişiden ışığın durumuna kadar pek çok etkenin objeler üzerinde etkili olduğu bilinmektedir. Bu tip etkenlerin fotoğraf çekiminde de olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, uyguladığımız bu yöntemle, munsell renk kataloğu dışında bir uygulama gösterilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmaların dışında, seramikler için belli anlatım standartları oluşturulup, kaplar tek tek,ya da gruplar halinde aynı standartlarda anlatılmaya çalışılmıştır. Konumuzu oluşturan Roma Seramikleri üzerine yapılan çalışmalardaki isimlendirmeler, ayrı bir bölüm olarak çalışmamızın başlarında değil; her büyük grubun, örneğin Unguentarium, Çandarlı, Phokaia, Afrika, Lagynos vb. grupların önünde, bu grupların özelliklerine göre yapılmıştır. Bu bölümlerde kapların isimlendirilmesi, kaplar üzerine yapılan araştırmalar, üretim yeri, kökeni, yayılım alanı, kapların form özelliği, yapım tekniği, bezemesi ve kili, tarihlemesi ve kullanım amacı anlatılmaya çalışılmıştır. Anlatımda her buluntuda bulunduğu yer, varsa diğer buluntular (seramik, sikke, cam, kandil), form ve astarda, farklılık varsa, cidar özellikleri de yazılmıştır. Diğer yayınlarda bulunan benzer formlar yazı bölümünde tüm örnekleriyle, katalog bölümünde en yakın benzerleriyle örneklendirilmiştir. Katalogta astar bulunmayan örneklerin dış rengi yüzey rengi olarak belirtilmiştir. Tarihlenen seramiklerle, kontekst içindeki tarihlenmeyen örnekler birlikte değerlendirilmiştir. Seramikler anlatılırken tarihlemeler grup olanların sonunda, ancak ayrı özellik gösteren kaplarda ise, her kabın altında verilmiştir. Çalışma alanlarında oluşturulan grafiklerde, seramiklerin dağılımı Phokaia, Afrika gibi büyük grupların formları ayrılmadan birlikte verilmiş, diğer formlar üretim yeri belli olmadığı için kendi ismi ile verilmiştir. Yazımda, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünce belirlenen yazım kriterleri kullanılmıştır.

III. ANTİK ÇAĞDA PARİON

Parion, Çanakkale Boğazının Anadolu kıyısında, Marmara denizine doğru genişlediği doğu bölümde yer almaktadır. Günümüzde antik kentin merkezi, Çanakkale İli, Biga İlçesi, Kemer Köyü sınırlarında bulunmaktadır[1] (**Levha 1a**).

Marmara Denizi kıyı kenti olan Parion, antik dönemde günümüzdeki gibi net sınır ayrımları olmadığı için, farklı bölgelerde değerlendirilmiştir. Strabon, Parion'u Troas'ta[2], Lat. Claudius Ptolemaius Mysia' da[3], Pseudo- Scyclax Phrygia'da[4] kabul etmiştir. Günümüz araştırmacılarının büyük çoğunluğu sikke kataloglarına dayanarak Parion'u bir Mysia kenti olarak göstermişler[5]. Ancak 2005 yılından beri yürütülen çalışmalarda özellikle nekropolis alanından elde edilen veriler göz önünde bulundurularak Parion' un, bir Troas kenti olduğu kabul edilmektedir[6]. Antik Parion, batısında Lampsakos, doğusunda Priapos ve güneyinde Skepsis gibi büyük kentlerle komşudur**(Levha 1a)**. Bununla birlikte Parion çevresinde pek çok küçük kentten bahsedilmektedir. Bu kentlerin bazılarının yeri tam olarak belirlenememiştir. Antik kaynaklarda ve araştırmalarda Parion ile Priapos arasında üç kentten bahsedilmektedir. Bu üç kent Adresteia, Linon ve Pitia' dır. Adresteia, önemli bir kült merkezidir. Kentte Apollon Aktaios ve Artemis'in tapınakları bulunmaktadır[7]. Hellenistik Dönem' de Parion'da Hermokreon tarafından inşa edilen sunakta, Adresteia'da bulunan Apollon Tapınağı'nın mimari parçaları kullanılmıştır[8]. Küçük bir kent olduğu anlaşılan Adresteia zamanla Parion topraklarına katılmıştır[9]. Pek fazla bahsedilmeyen Pitia ve salyangozuyla ünlü olan Linon, Parion ile Priapos arasında kalan diğer küçük kıyı

[1]Cevat Başaran – Ali Yalçın Tavukçu, "Parion Kazısı 2005", *KST 28- 1*, 2007, s. 623.
[2]Strabon, XIII, I, 4.
[3]Franck Prêteux, "Parion et son territorie a I'epoque hellenistique: un exemple d'organisation de la chora sur le rivage de la Propontide", *L'Asie Mineure dans I'Antiquite: echanges, populations et territoires*, 2009, s. 335, dn. 1.
[4]Franck Prêteux, "Parion et son territorie a I'epoque hellenistique: un exemple d'organisation de la chora sur le rivage de la Propontide", *L'Asie Mineure dans I'Antiquite: echanges, populations et territoires*, 2009, s. 335, dn. 1.
[5]Ersin Çelikbaş, *Parion Roma Kolonizasyon Sikkeleri,* (Yayımlanmamış Yüksek LisansTezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2010, s. 9, dn. 54.
[6]Cevat Başaran, "Parion'dan Persia'ya Yol Gider", Euergetes, Prof.Dr. Haluk ABBASOĞLU'na 65.Yaş Armağanı, Cilt I, 2008, s. 134.
[7]Strabon, XIII, I, 13.
[8]Strabon, XIII, I, 13.
[9]Franck Prêteux, "Parion et son territorie a I'epoque hellenistique: un exemple d'organisation de la chora sur le rivage de la Propontide", *L'Asie Mineure dans I'Antiquite: echanges, populations et territoires*, 2009, s. 341.

yerleşimleridir[10]. Günümüzde Pitia için Aksaz, Linon için Şahmelek yerleşimleri önerilmektedir[11]. Parion'un batısında ise yine küçük bir yerleşim olan Paisos bulunmaktadır[12]. Az da olsa bilinen yerleşimler dışında, Parion çevresinde bulunan ancak yeri belirlenememiş İliokolone[13], Hermaion[14] ve Lampsakos tarafında bulunan Abarnis[15] adındaki yerleşimleri de Parion'un uzak komşuları olarak nitelendirebiliriz.

Eusebius[16], Parion' un M.Ö. 709 yılında kurulduğunu söylemiş olmasına karşın, bugüne kadar yapılan çalışmalarda bulunan en erken seramikler M.Ö. 625- 600 yıllarına tarihlenmiştir[17]. Parion'un antik kentinin kuruluşunda Erythrai, Miletos ve Paros kentlerinin adı geçmektedir[18]. Strabon[19] ve Aeneas Tacticus[20], Miletos kolonisi olduğunu ifade ederken, Pausanias[21], Parion'un Erythrai tarafından kurulduğunu belirtmektedir. Frisch, Parion isminin Paros'tan geldiğini ve bu yüzden Parion'un Paroslular tarafından kurulduğunu söylemiştir[22]. Antik ve modern kaynaklardan edinilen bilgiler çelişkili ve bu konuyu aydınlatmakta yetersizdir. Kısa bir süredir kazılan kentin en erken buluntuları da kurulduğu söylenen tarihten şu an çok uzaktır.

---

[10]Strabon, XIII, I, 15.
[11] Zerrin Aydın Tavukçu, *Parion Nekropolü 2005 Yılı Buluntuları*, (Yayımlanmamış DoktoraTezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2007, s. 4.
[12]Alexandru Avram, "The Propontic Coast of Asia Minor", (Ed. M. H. Hansen, T. H. Nielsen), *An Inventory of Archaic and Classical Poleis, Oxford University Press*, New York 2004, s. 991.
[13]Strabon, XIII, I, 19; Franck Prêteux, "Parion et son territorie a I'epoque hellenistique: un exemple d'organisation de la chora sur le rivage de la Propontide", *L'Asie Mineure dans I'Antiquite: echanges, populations et territoires*, 2009, s. 340.
[14]Franck Prêteux, "Parion et son territorie a I'epoque hellenistique: un exemple d'organisation de la chora sur le rivage de la Propontide", *L'Asie Mineure dans I'Antiquite: echanges, populations et territoires*, 2009, s. 346.
[15]Franck Prêteux, "Parion et son territorie a I'epoque hellenistique: un exemple d'organisation de la chora sur le rivage de la Propontide", *L'Asie Mineure dans I'Antiquite: echanges, populations et territoires*, 2009, s. 344.
[16]N. G. L. Hammond- H. H. Scullard, *The Oxford Classical Dıctionary*, Oxford University Press, London 1970, s. 782; John Boardman- N. G. L. Hammond.,*The Expansion of the Greek World Eighth to Sixth Centuries B.C.*, The Cambridge Ancient History Volume III, Part 3, Cambridge University Press, United Kingdom 1982, s. 119; Alexandru Avram, "The Propontic Coast of Asia Minor", (Ed. M. H. Hansen, T. H. Nielsen), *An Inventory of Archaic and Classical Poleis, Oxford University Press*, New York 2004, s. 991; Franck Prêteux, "Parion et son territorie a I'epoque hellenistique: un exemple d'organisation de la chora sur le rivage de la Propontide", *L'Asie Mineure dans I'Antiquite: echanges, populations et territoires*, 2009, s. 335.
[17]Zerrin Aydın Tavukçu, *Parion Nekropolü 2005 Yılı Buluntuları,* 2007, s. 212, Kat. No. 66, 67.
[18]William Smith, *Dictionary of Greek and Roman Geography, Vol. II*, London 1854, s. 550; Arnold Hugh Martin Jones, *The Cities of The Eastern Roman Provinces*, Oxford University Press, London 1971, s. 36.
[19]Strabon, XIII, I, 14.
[20]Aeneas Tacticus, I, 1-3.
[21]Pausanias, 9, 27, 1.
[22]N. G. L. Hammond- H. H. Scullard, *The Oxford Classical Dıctionary*, Oxford University Press, London 1970, s. 782; Peter Frisch, *Die Inschfiten von Parion, Inschriften Griecuscher Städte Aus Kleinasien*, Band 25, Bonn 1983, s. 60.

Kentin dip tarihi hakkında ayrıntılı çalışmalar yapıldıkça bu konuda daha fazla şey söylemek mümkün olacaktır.

Fikir birliğinin olmadığı bir konu da, Parion isminin kökenidir. Bu konuda üç görüş bulunmaktadır. Bunlardan ilki yukarıda bahsedildiği gibi Parion' un kökeninin Paros'tan geldiği[23], diğeri Erythrailı göçmen Iason ve Demetria'nın oğlu Parius'dan türediği[24], sonuncusu da ismin Troia prensi Paris'ten kaynaklandığı ve Paris' in şehri anlamına geldiğidir[25].

Kentin kuruluş tarihi olarak belirtilen M.Ö. 709 yılından sonra, Parion'dan tarihi bir olay içinde bahseden ilk yazar, Herodotos' tur. Herodotos, Anadolu' nun Pers hâkimiyeti altında olduğu dönemlerde İskitler ile Persler arasındaki savaş durumunda Parion satrapı Herophantos' un adından söz etmiştir (M.Ö. 514- 513)[26]. Burada özgürlük ve güç arasında seçim yapmak zorunda kalan tyranlar, Dareios'un tarafında kalıp İskitler'i kandırmışlardır[27]. M.Ö. 497' de İonia isyanına katılan Parion, Pers komutanı Daurises' in Troas şehirlerini tek tek ele geçirdiği seferde, Karia' da da isyan çıkması üzerine şans eseri kurtulmuştur[28]. Parion M.Ö. 478- 477' de Delos Birliği'ne üye olmuştur[29]. M.Ö 431- 404 yıllarında Atinalılar ile Spartalılar arasında patlak veren Peloponnessos Savaşları'nda Parion, Atinalılar'ın tarafında yer almıştır[30]. Hatta Ksenophon[31] M.Ö. 410 yılında Alkibiades' in seksen altı kadırgalık donanmasının Parion' da toplandığını belirtmiştir. Bu da, Parion limanının büyüklüğünü ve konumunu göstermesi açısından önemlidir. Ksenophon, Onbinlerin Dönüşü (Anabasis) adlı eserinde, Parion adından bir kez daha söz etmiştir[32]. Bu eserde Parion elçilerinin Odrys Kralı Medokos ile bir ittifak yapmaya geldikleri, kral ve karısına hediyeler getirdiği

---

[23]N. G. L. Hammond- H. H. Scullard, *The Oxford Classical Dıctionary*, Oxford University Press, London 1970, s. 782; Peter Frisch, *Die Inschfiten von Parion, Inschriften Griecuscher Städte Aus Kleinasien*, Band 25, Bonn 1983, s. 60.

[24]Ammianus Marcellinus, 22. 8. 4; William Smith, *Dictionary of Greek and Roman Geography, Vol. II*, London 1854, s. 550; Walter Leaf, *Strabo on the Troad*, Cambridge University Press, London 1923, s. 83; Peter Frisch, *Die Inschfiten von Parion, Inschriften Griecuscher Städte Aus Kleinasien*, Band 25, Bonn 1983, s. 56.

[25]Cevat Başaran, "Parion 1997 Araştırmaları", *AST XVI-I*, 1999, s. 350.

[26]Herodotos IV, 138; Alexandru Avram, "The Propontic Coast of Asia Minor", (Ed. M. H. Hansen, T. H. Nielsen), *An Inventory of Archaic and Classical Poleis, Oxford University Press*, New York 2004, s. 991.

[27]Herodotos IV, 137- 140.

[28]Herodotos V, 117; Alexandru Avram, 2004, s. 991.

[29]Alexandru Avram, 2004, s. 991.

[30]Alexandru Avram, 2004, s. 991.

[31]Ksenophon, I, I, 13.

[32]Ksenophon(Anabasis), VII, 3, 16.

söylenmektedir. Bu tip stratejik jestlerin Parion'un Trak topraklarındaki amaçları doğrultusunda yapıldığı söylenebilir[33]. Parion M.Ö. 387' de Kral Barışı sonrası tekrar Pers egemenliği altına girmiştir[34]. Büyük İskender' in M.Ö. 334' te Persler'i Granikos Savaşı'nda yenmesiyle Anadolu'da yeni bir dönem başlamıştır. Bu dönemde Troas ve tabiî ki onun bir kenti olan Parion, Makedon idaresine geçmiştir[35]. Bu dönem ve peşinden gelen yaklaşık otuz yıllık dönem boyunca antik kaynaklarda Parion' un adı doğrudan geçmemektedir. Ancak bu dönem Troas genel tarihi içinde geçirdiği evreler ile açıklanabilmektedir. Büyük İskender' in ölümü sonrasında M.Ö. 323' te, Troas onun generallerinden Antigonas'a bağlanmıştır. Bu dönemde Parion'un adı yeniden ortaya çıkmaktadır. Aeneas Tacticus' un bildirdiğine göre, Abydoslu Iphiades bu dönemde Parion' u ele geçirmek için gizli bir hazırlık yapmaktadır (M.Ö. 306)[36]. Aynı tarihlerde Parion'un İlion Federasyonu' na katıldığı bilinmektedir[37]. Yüzyılın sonuna doğru Antigonos' a karşı birlik oluşturan Lysimakhos ve Seleukos İpsos Savaşı'nda(M.Ö. 301) Antigonos' u yenmişlerdir[38]. Savaş sonunda Antigonos ölmüş, Anadolu'nun batı bölümü Lysimakhos'un eline geçmiştir[39]. Ortak düşmana karşı birleşen Lysimakhos ve Seleukos, sonunda karşı karşıya gelmiş ve M.Ö. 281' de Kurupedion Savaşı'nda Seleukos galip gelmiştir[40]. Savaş sonrasında Troas Seleukos'un hâkimiyeti altına girmiştir[41]. Ele geçen bir antlaşma yazıtına göre Parion, Seleukos kralı III. Antiokhos yönetimi altındayken M.Ö. 200' lerde Lampsakos ile bir sınır savaşına girişmiştir[42]. Bu belge Parion'un komşuları ile olan ilişkilerini ve sınır hareketlerini göstermesi açısından önemlidir. Yaklaşık yüzyıl sonra Troas yeniden el değiştirmiştir. M.Ö. 190 yılında

[33]Franck Prêteux, "Parion et son territorie a I'epoque hellenistique: un exemple d'organisation de la chora sur le rivage de la Propontide", *L'Asie Mineure dans I'Antiquite: echanges, populations et territoires*, 2009, s. 347.
[34]Alexandru Avram, 2004, s. 992.
[35]Veli Sevin, *Anadolu' nun Tarihi Coğrafyası I*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 2001, s. 58.
[36]Aeneas Tacticus, 28, 6-7.
[37]David Magie, *Roman Rule in Asia Minor: To The End of The Thırd Century After Christ, Vol. I: Text*, Princeton University Press, New Jersey 1950, s.81; Zerrin Aydın Tavukçu, *Parion Nekropolü 2005 Yılı Buluntuları,* 2007, s. 6.
[38]Nezahat Baydur, "Byzantion'da Basılmış Bir Lysimachos Postmus'u", *VIII. Türk Tarih Kongresi, I.Cilt*, 1979, s. 534.
[39]Nezahat Baydur, 1979, s. 534.
[40]Mehmet Ali Kaya,*Anadolu' daki Galatlar ve Galatya Tarihi*, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İzmir 2000, s. 16; Karsten Dahmen,*The Legend of Alexander the Great on Greek and Roman Coins*, Routledge, U.S.A. 2007, s. 16.
[41]Veli Sevin, *Anadolu' nun Tarihi Coğrafyası I*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 2001, s. 58.
[42]Sviatoslav Dmitriev, *City Government in Hellenistic and Roman Asia Minor*, Oxford University Press, New York 2005, s. 298; Franck Prêteux, "Parion et son territorie a I'epoque hellenistique: un exemple d'organisation de la chora sur le rivage de la Propontide", *L'Asie Mineure dans I'Antiquite: echanges, populations et territoires*, 2009, s. 346.

Romalılar ile Seleukos kralı III. Antiokhos arasındaki Magnesia Savaşı'nı Roma kazanmıştır[43]. Savaştan iki yıl sonra M.Ö. 188 de yapılan Apameia Barışı sonrası Romalılar, kendi tarafında yer alan Bergama Krallığı'nı ödüllendirmiş ve Batı Anadolu'nun yönetimi Bergama Krallığı'na geçmiştir[44]. Troas' ın Bergama Krallığı yönetiminde kaldığı bu süreç M.Ö 133' te III. Attalos' un ölümüyle son bulmuş ve III. Attalos vasiyeti ile krallığını Roma'ya bırakmıştır. Böylece Troas ve onun parçası olan Parion, Roma yönetimi altına girmiştir[45]. I. Mithridates Savaşı sırasında M.Ö. 73' te Parion ve komşusu Lampsakos, Mithridates kuvvetleri tarafından kısa bir süre zapt edilmiştir[46]. Bu savaş sırasında Roma, Parion, Lampsakos, İlion ve Alexandria Troas kentlerine bağımsızlık vererek, Marmara Denizi'nde bir savunma hattı oluşturmak istemiştir[47]. Yukarıda bazı olaylar içinde anlatıldığı gibi, Parion kentinin stratejik kararlar verirken genelde doğru tercihler yaptığı görülmektedir. Tercihlerinin yanında kentin jeopolitik konumu onu sürekli önemli bir şehir haline getirmiştir. Kentin öneminin farkında olan Roma; Parion'u, ilki Julius Caesar ya da Augustus Dönemi'nde, ikincisi de Hadrianus Dönemi'nde olmak üzere iki kere koloni kenti olarak ilan etmiştir[48]. Kazı çalışmalarında bulunan sikkeler üzerindeki CGIP (Colonia Gemella Iulia Pariana) ve CGIHP (Colonia Gemella Iulia Hadriana Pariana) lejantları bunu doğrulamaktadır[49]. Kentin Hadrianus Dönemi'nde ikinci kez elde ettiği statüden sonra mimari faaliyetlerinde hızlanma olduğu tahmin edilmektedir. Özellikle kentin en göze çarpan yapılarından biri olan ve M.S. 2. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenen[50] tiyatronun

---

[43]Warwick Ball, *Rome in the East: The Transformation of an Empire*, Routledge, London ve New York 2001, s. 10.

[44]David Magie, *Roman Rule in Asia Minor: To The End of The Thırd Century After Christ, Vol. I: Text*, Princeton University Press, New Jersey 1950, s.19; Arthur M. Eckstein,*Rome Enters The Greek East: From Anarchy to Hierarchy in The Hellenistic Mediterranean , 230- 179 B.C.*, Blackwell, U.S.A. 2008, s. 353.

[45]David Magie, *Roman Rule in Asia Minor: To The End of The Thırd Century After Christ, Vol. I: Text*, Princeton University Press, New Jersey 1950, s.33.

[46]David Magie, *Roman Rule in Asia Minor: To The End of The Thırd Century After Christ, Vol. I: Text*, Princeton University Press, New Jersey 1950, s.326.

[47]Hatice Palaz Erdemir, "Roma'nın Anadolu'da İdari Bir Meselesi: Bağımsız Şehirler", *Adalya VII*, 2004, s. 173; Vedat Keleş, "Parion History from Coins", *XIV International Numismatic Congress Proceedings*, Gutenberg Press, London 2011, s. 241.

[48]David Magie, *Roman Rule in Asia Minor: To The End of The Thırd Century After Christ, Vol. I: Text*, Princeton University Press, New Jersey 1950, s. 614; Arnold Hugh Martin Jones, *The Cities of The Eastern Roman Provinces*, Oxford University Press, London 1971, s. 86.

[49]Ersin Çelikbaş, *Parion Roma Kolonizasyon Sikkeleri,* (Yayımlanmamış Yüksek LisansTezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2010, s. 15; Vedat Keleş, "Parion History from Coins", *XIV International Numismatic Congress Proceedings*, Glasgow 2009, Gutenberg Press, London 2011, s. 241.

[50]Vedat Keleş, "İlk Bulgular Işığında Parion Tiyatrosu", *Arkeoloji ve Sanat Dergisi 128*, 2008, s. 54.

mimari bezemeleri ve kabartmaları bunu göstermektedir. M.S. 2. yüzyıldan itibaren Hıristiyan toplulukların bulunduğu bir kent olan Parion' un[51], Bizans Dönemi'nde de önemini yitirmediğini ve önemli bir piskoposluk merkezi olduğunu, kente gönderilen rahiplerden anlamaktayız. Bu rahiplerden Eustathis, M.S. 312- 330' da, Hesychius, M.S. 431' de, Thalassius' da M.S. 451' de Parion'da görev yapmıştır[52]. Hıristiyanlık Dönemi ile ilgili önemli bir ayrıntı da, Bizans İmparatoru Constantine Porphyrogennetos zamanında (M.S. 911-959) kentin başpiskoposluk merkezi olmasıdır[53].

[51]Ayşe Ç. Türker, "Myra' da Aziz Nikolaos' un Yağ Kültüyle İlişkişi Seramik Kaplar", *Adalya VIII*, 2005, s. 321, res. 2.
[52]William Mitchell Ramsay, *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası,* İstanbul 1960, s. 173; Ersin Çelikbaş,*Parion Roma Kolonizasyon Sikkeleri,* (Yayımlanmamış Yüksek LisansTezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2010, s. 15, dn. 98
[53]Henry Schliemann, *Ilios, The City and Country of The Trojans*, Harper& Brothers, New York 1881, s. 183.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. PARİON KENTİ ROMA SERAMİĞİ BULUNTU YERLERİ

1. 1. NEKROPOL

Kemer Köyünün içinde, günümüz mezarlık alanına bitişik bulunan nekropol, şans eseri tespit edilebilmiştir**(Levha2- 6).** Kemer Köyüne yeni ilköğretim okulu yapılması için bu alan seçilmiş, daha sonra burada tarihi eserler çıkmaya başlayınca çalışma durdurulmuştur. Bu çalışmalarda maalesef iş makinaları, üst seviyelerdeki mezarları tahrip etmiş, alt seviyelerdekilere de oluşturduğu baskıyla zarar vermiştir. Parion nekropolünde ilk çalışmalar 2004 yılında Çanakkale Arkeoloji Müzesi tarafından yapılan kurtarma kazılarıdır. Bu çalışmanın ardından 2005 yılında Parion Kazısı ekibimize teslim edilmiş ve 260 parça envanterlik eser müzeye kazandırılmıştır[54]. Nekropolde tezimize malzeme veren tüm mezarlar kısa bilgilerle seramikler içinde anlatılmıştır. Bu nedenle, tüm mezarların bu bölümde anlatılmasına gerek görülmemiş, genel bilgiler verilmesi amaçlanmıştır. Nekropolde bulunan mezarlar kısaltmalarıyla şu şekilde kullanılmıştır: inhumasyon ve kremasyon mezarlar M, toplu mezarlar TM, pitos mezarlar PM, anıt mezarlar AM, taş sandık mezarlar TSM, Amphora Mezarlar AMP, urne mezarlar UM.

2005 yılından itibaren yürütülen kazı çalışmalarında, kiremit çatılı ya da ahşap tabut şeklinde toplamda 162 mezar(M), 15 urne mezar(UM), 14 taş sandık mezar(TSM), 5 amphora mezar(AMP), 2 pithos mezar(PM) ve2 lahit(L) tespit edilmiş, 2004 yılı kurtarma kazılarında bulunan mezarlarda dikkate alındığında aşağıda listelenen gömü tipleri belirlenmiştir[55].

1. Anıt Mezar (Sunak?) **2.** Lahit

3. Taş Sandık Mezar **4.** Taş Örgü Mezar

5. Kiremit Mezar

a.Düz Semerdam Kiremit Mezar **b.**Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar

[54]Cevat Başaran – Ali Yalçın Tavukçu, "Parion Kazısı 2005", *KST 28- 1,* 2007, s. 621.

[55]Hasan Kasapoğlu, "Nekropol", (Ed. C. Başaran) *Antik Troas' ın Parlayan Kenti, Parion, 1997- 2009 Yılları Yüzey Araştırmaları, Kazı ve Restorasyon Çalışmaları*, Baskıda

6. Pithos Mezar **7.** Amphora Mezar

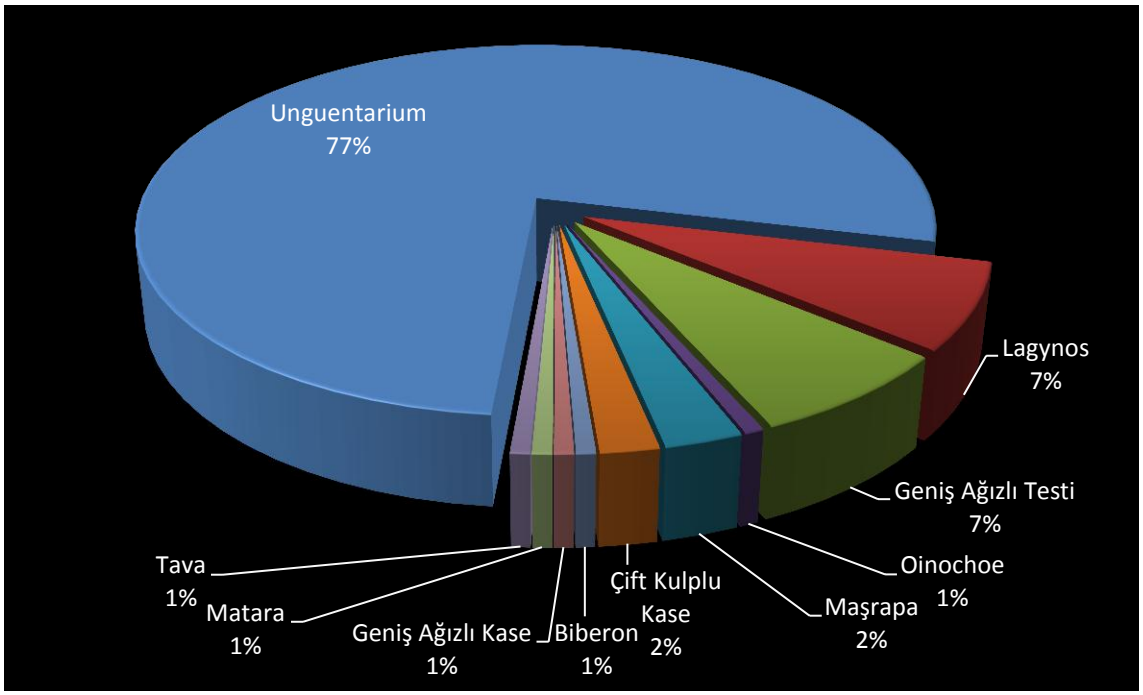
8. Basit Toprak Mezar

a. Tekli Gömüye Sahip Basit Toprak Mezar

b. Çoklu Gömüye Sahip Basit Toprak Mezar

9. Ahşap Tabut Mezar **10.** Urne Mezar

Nekropol çalışmaları sonucu bulunan ve tez malzememizi oluşturan seramiklerin büyük çoğunluğu kiremit ve ahşap tabut mezarlardan ele geçmiştir. Bu seramikler içindedaha önceki yıllarda yapılan tez çalışması nedeniyle birkaç örnek **(Kat. No. 97-101, 126)** dışında tez kapsamı dışında bırakılmışlardır. Ancak yine de çizimleri gözden geçirilmiş, büyük bölümü tekrar çizilmiş, gruplamaları ve incelemeleri yapılmış ve genel istatistik olarak değerlendirilmişlerdir. Bununla birlikte 2 urne mezar ve ikinci kez kullanılan bir taş sandık mezardanda az sayıda seramik tez kapsamında incelenmiştir.

Grafik 1: Parion Nekropolünde Bulunan Seramiklerin, Form Dağılım Oranları.

1. 2. ROMA HAMAMI

Roma Hamamı' nın ilk çalışması 2006 yılında, tiyatronun yaklaşık 60 m kuzey doğusunda**(Levha2, 7)**, 1350- 1255 açmasında, bir elektrik direğinin dikimi sırasında bazı boyalı duvarların çıktığı söylenen alanda, 3x3 m ölçülerinde yapılmış daha sonra açma genişletilmiştir. Bu açmada erken dönem verilerine dayanılarak yapının bir villa olduğu düşünülmüş; ancak daha sonraki çalışmalarda hamama ilişkin bulguların yoğunluğu dolasıyla yapının bir "Hamam" olduğuna karar verilmiştir.

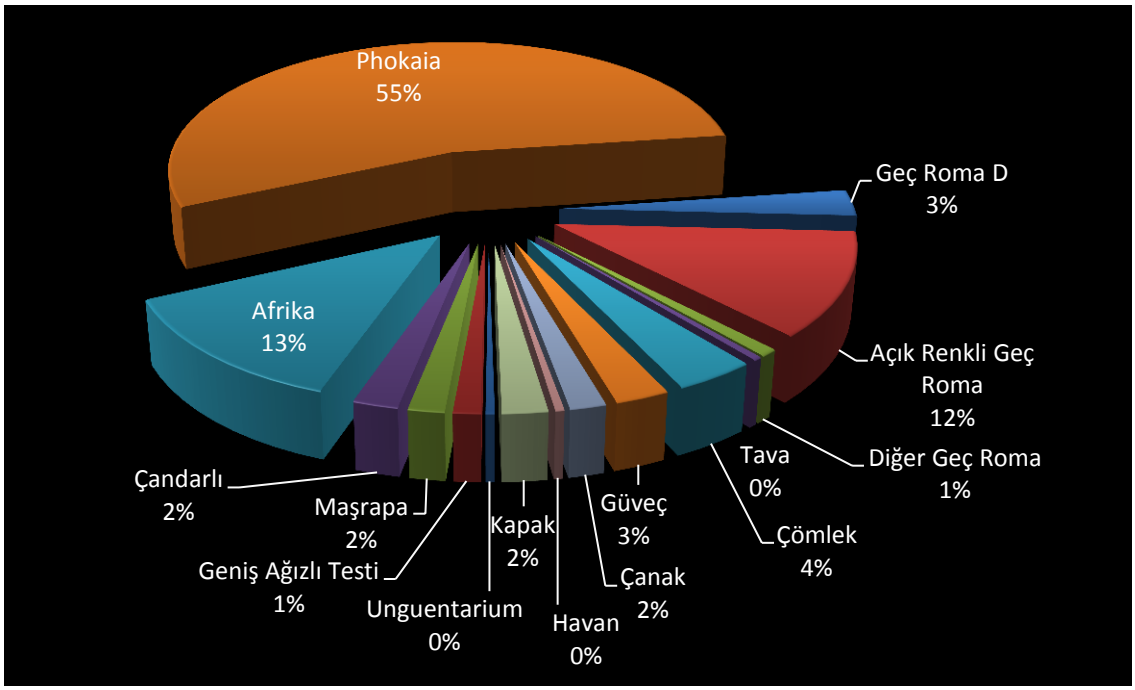
Hamamın 2009 sezonundaki çalışmalarda şüphesiz en önemli buluntular, yapının ısıtma sistemine (Hypocaust) ait kalıntıların ortaya çıkartılmasıdır[56]. 1335-1255, 1340-1255, nolu açmalarda yapılan çalışmalarda künkler, yuvarlak ve kare tuğla sütunlu (=pilae) hypocaust sistemine ait olduğu düşünülen minik payeler ele geçmiş ve bunların bazılarının tümüyle tahrip olduğu görülmüştür. 1335-1255 nolu açmada doğu-batı yönündeki duvarın kuzeye bakan bölümünde tuğlalarla örülmüş bir kemerle karşılaşılmıştır. Kazı çalışmalarında bulunan boş tüplerin (spacer tubes) hamamın duvarlarının ısıtılmasında da kullanıldığı anlaşılmıştır. Sonuç olarak hem hypocaust hem de diğer mimari kalıntılar yapının orijinal dönem işlevini göstermesi açısından önemlidir. Hamamın daha sonraki çalışmaları yapının sınırlarını belirlemeye ve korumaya yönelik yapılmıştır.

Roma Hamamı kazılarında hemen hemen her seviyede karşımıza çıkan seramik, cam parçaları ve yoğun bulunan istiridye kabuklarının yanındaki hayvan kemiklerinin domuz, köpek, sığır, at ve küçükbaş hayvanlara ait olduğunu anlaşılmıştır. Özellikle küçük ve büyükbaş hayvanların kemiklerinde keskin alet izlerine rastlanmıştır. Bu darbe izleri bize, hayvanların kesilip tüketildikten sonra kemiklerinin buraya atıldığını göstermektedir. Farklı açmalarda ve seviyelerde yoğun olarak bulunan istiridyelerin de tüketildikten sonra buraya atıldığı düşünülmektedir. Küçük bir alanda bu kadar çok hayvan kemiği ve istiridye kabuğu görülmesi, hamamın geç dönemlerde terk edildikten sonra, çöplük olarak kullanıldığını göstermektedir. Kemik ve istiridye kabuklarının arasında çoğunluğu seramiklere ait parçalar tez kapsamında değerlendirilmiştir.

Roma Hamamı tahribinden sonra çöplüğe dönüşmesi ve çok sayıda buluntu vermesiyle çalışmamızda önemli bir yere sahiptir. Bulunan çok sayıda seramik, kentte

[56]Cevat Başaran, "Parion 2009 Yılı Kazı ve Restorasyon Çalışmaları", *KST 32- 1*, 2011, ss. 287, 288.

görülen bazı problemlerin çözülmesini ve yapının kullanım dönemlerinigöstermesini sağlamıştır.

Grafik 2. Parion Roma Hamamı' nda Bulunan Seramiklerin Form Dağılım Oranları.

1. 3. TİYATRO

Parion Kenti yüzey araştırmalarında, akropolün doğusundaki çöküntü sayesinde tiyatro olduğu anlaşılan yapıda ilk çalışmalar, sahne binasının yükseltisi olarak tahmin edilen alanda yapılmıştır**(Levha 1b, 2, 8)**. 5x5 m ölçülerindeki açmada, yoğun bitki kökleri ve dolgu toprak kaldırıldığında kuzey-güney yönünde uzanan 210 cm. genişliğinde bir duvar ile karşılaşılmıştır. Çalışmanın devamında bu duvarın, tüm malzemesini tiyatronun oturma sıraları ve sahne binasından devşirilen Geç Dönem Sur duvarı olduğu anlaşılmıştır**(Levha 1b, 2, 8).**2007 yılında tiyatro çalışmalarına sur duvarının batısında devam edilmiştir. Çalışmaların başlarında bulunan V. John' a(M.S.1341-1391) ait sikkenin, kentteki önemli yapıların sökülüp sur duvarında kullanıldığı dönemi işaret ettiği belirtilmiştir[57].

[57]Vedat Keleş, "İlk Bulgular Işığında Parion Tiyatrosu", *Arkeoloji ve Sanat Dergisi 128*, 2008, s. 52, (Kazının ilk dönemlerinde sur duvarı yakınında bulunan bu sikkenin sur duvarlarının yapıldığı döneme ait olduğu düşünülmüş. Ancak 2008- 2011 yıllarında yapılan çalışmalarda ortaya çıkartılan mimari kalıntılar bu sikkenin sur duvarına dikey yerleştirilen geç dönem eklentilerine ait olabileceğini göstermiştir.).

Tiyatronun en önemli mimari parçaları şüphesiz kabartmalı alınlık parçalarıdır. Tüm bu alınlık parçalarındaki figürler bir araya getirildiğinde, Hieropolis tiyatrosunda da gördüğümüz bir sahnenin, Persephone'nin Hades tarafından kaçırılması sahnesinin işlendiği görülmektedir Sahne binasında bu tip süsleme öğelerinin Anadolu'da sadece dört tiyatroda; Hierapolis, Nysa, Perge ve Side' de olduğu belirtilmiştir[58]. Bu ayrıcalık düşünüldüğünde, çok az bir bölümü açığa çıkartılan Parion Tiyatrosunun önemi daha iyi anlaşılıyor.

2006 yılında kazı çalışmalarına başlanan tiyatroda, sahne binasının içinde, scaene frons bölümünde ve orkestra olması muhtemel alanda kazı yapılmış ve çok az bir bölüm açığa çıkartılmıştır[59]. Tüm bu çalışmalar boyunca elde edilen veriler sayesinde orijinal yapının birçok kez tahrip edildiği anlaşılmıştır. Tabi ki bu tahribatların en büyüğü sahne binasının önünden geçen sur duvarıyla oluşmuştur. Farklı dönem eklentileri ve onarım izleri gördüğümüz yapıda şu anki buluntularla Roma Döneminde ilk kez ne zaman yapıldığını söylemek mümkün değildir. Bununla birlikte çoğunluğu oluşturan ve birbirine benzeyen mimari parçaları, bezemeleri ve kabartma parçalarını M.S. 2.yüzyıl'ın 2. yarısına tarihlemek mümkündür. Tiyatro kent genelinde tez kapsamında çalışılan yıllar arasında 6 parça ile en az seramik veren bölgedir. Bununla birlikte yeni dönem çalışmalarında çok sayıda farklı formlarda seramik bulunmuştur.

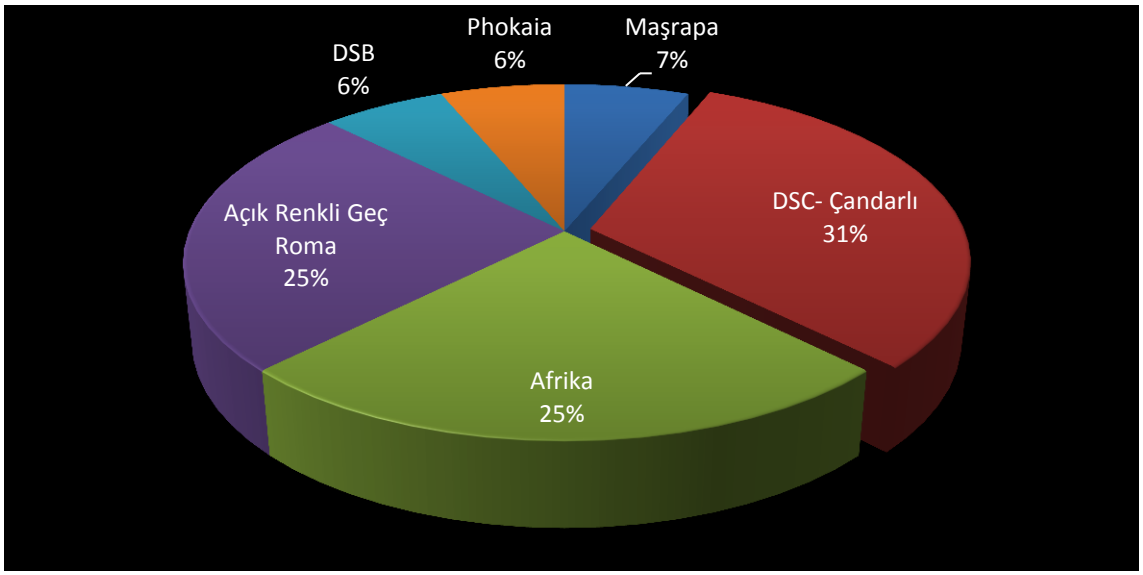
1. 4. DÜKKÂNLAR (SDJ 1)

SDJ 1 ekibi çalışma bölgesinin ana mekânını oluşturan ve 2006 yılında var olan kalıntıların işlevini anlamak için sondaj çalışması olarak başlanan bu kazılar, yapının işlevinin tam olarak anlaşılamaması ve yapının büyüklüğü nedeniyle devam eden bir kazı çalışmasına dönüştürülmüştür. Diğer yapılarda olduğu gibi burada da çalışma 5x5 m ölçülerindeki açmalarla yürütülmüştür. Açmalara kent plankaresine göre isimler verilmiştir**(Levha 1b, 2, 9)**[60].

2006 yılından itibaren 5x5 m ölçülerinde 12 açmada yapılan çalışmalarda yapının farklı dönemlerde en az 4 kere kullanıldığı anlaşılmıştır. Doğu- batı yönünde

[58]Nizami Çubuk,*Hieropolis Tiyatro Kabartmaları*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul 2008, s. 14.
[59]Cevat Başaran, "Parion 2008 Kazıları", *KST 31- 1,* 2010, ss. 396- 398; Cevat Başaran, "Parion 2009 Yılı Kazı ve Restorasyon Çalışmaları", *KST 32- 1,* 2011, ss. 285- 287.
[60]Cevat Başaran, "Parion 2008 Kazıları", *KST 31- 1*, 2010, ss. 402, 403; Cevat Başaran, "Parion 2009 Yılı Kazı ve Restorasyon Çalışmaları", *KST 32- 1,* 2011, ss. 290- 292.

uzanan ve 40 m' lik güney cephesi ana kayaya basamaklı bir şekilde yerleştirilen orijinal yapı, dönem içinde değişikliğe uğramış yeni girişler ve girişlerin açıldığı yanyana odalarla değişikliğe uğramıştır. Yoğun tahribatın görüldüğü yapının nasıl tahrip edildiği, sonuç bölümünde açıklanmaya çalışılmıştır. Kazı çalışmaları boyunca tespit edilen geç dönem eklentilerinin her yıl bir bölümü daha açığa çıkartılmıştır. Ana mekânların altında bulunanHellenistik duvarlar, onun sonrasında kullanılan büyük orijinal Roma Dönemi yapısı yanında, 2. ve 3. evre olarak adlandırılan bu geç dönem yapılarının ikisi de yangın ile tahrip olmuştur. Bu yangının kalıntıları tüm açmalarda ve açma kesitinde net olarak görülmüştür. Tüm kazı dönemleri boyunca, 12 farklı açmada yaklaşık 300 m²' lik alan tümüyle kazılmasına rağmen, insan eliyle ve bitki örtüsü nedeniyle oluşan yoğun tahribat yüzünden, orijinal Roma Dönemi yapısının işlevi anlaşılamamıştır. Bununla birlikte geç dönem eklentilerinin birbirine paralel odalar şeklinde olması aynı zamanda köy yolunun karşısında da bu düzende yapıların olması, bize alanın dükkânlar olarak kullanılmış olabileceği izlenimini vermektedir. Yukarıda ayrıntıları ile anlatılan dükkânların kazı çalışmaları boyunca çok sayıda sikke, 2 tane ince grenli beyaz mermerden yapılmış küçük heykel bacağı, onlarca terracotta figürin, kemik eserler, tez kapsamında incelenen seramik parçaları ve farklı mimari elemanlar gün yüzüne çıkartılmıştır.

Grafik 3: Parion, Dükkânlarda (SDJ 1)Bulunan Seramiklerin Form Dağılım Oranları.

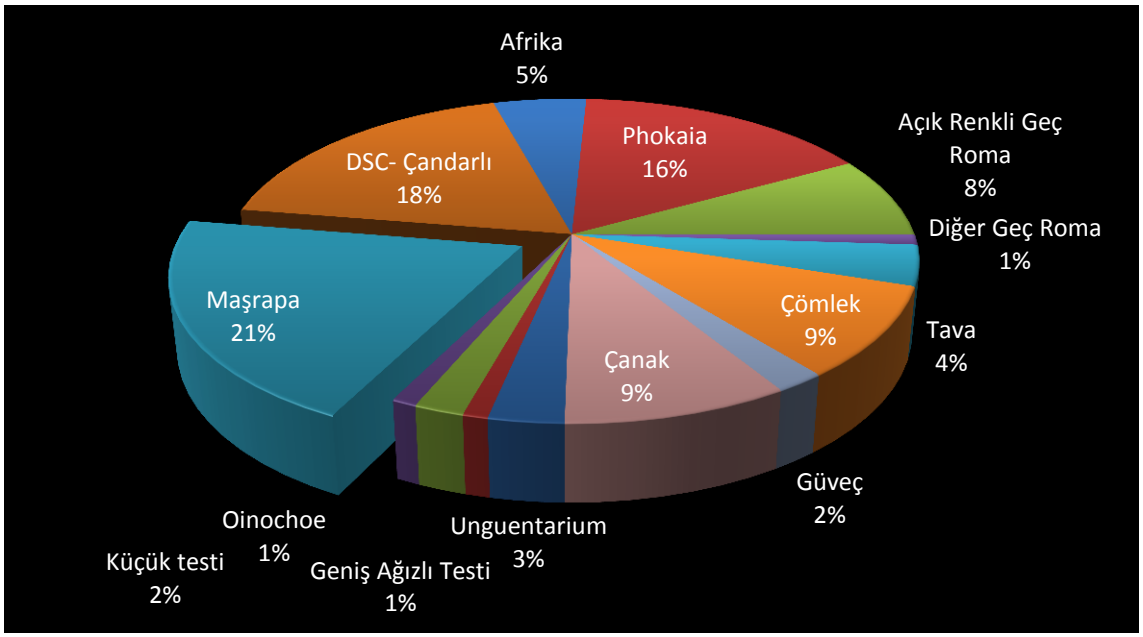
1. 5. YAMAÇ YAPISI

Yamaç Yapısı' nın ilk çalışmaları 2008 yılında başlamıştır**(Levha 2, 10)**[61]. İlk yıl çalışmalarında birbirini dik kesen duvarlar ve pişmiş toprak künkler ile oluşturulmuş su kanalı tespit edilmiştir.

Bu bölümde devam eden çalışmalarda genellikle Roma Dönemi hamamlarında görülen "spacer tube" olarak adlandırılan duvar ısıtma sistemine ait künkler ortaya çıkartılmıştır[62]. Bu tip buluntuların yanında yine hamamlarda görülen bir hypocaust sistemi ve onların üzerinde kare şeklinde mermer plakalarla kaplı olması gereken bir zemine ulaşılmıştır. Ayrıca bu kaplamaların bulunduğu mekânın kuzey ve güney yarısında, biri kuzey yönüne diğeri ise güney yönüne doğru kavis yapan iki alan tespit edilmiş, bunlardan kuzey yönündeki bölümün iç kısmının ince mermer levhalarla kaplı bir havuz olduğu ve onun hemen güneyinde aynı boyutlarda başka bir havuzun olduğu görülmüştür.

Şimdilik Yamaç Yapısı olarak adlandırmayı uygun gördüğümüz yapı mimari özellikleriyle, Geç Dönemlerinde küçük bir hamam ya da konut alanı olarak kullanılabileceğini göstermektedir. Çok yüksek ve iyi kalitede olan ilk yapı duvarlarının işlevi şimdilik anlaşılamamıştır. Nekropolde bulunan M.S. 1. yüzyıl seramiklerinden sonra, kentte Roma Dönemi yaşantısını gösteren M.S. 2- 3. yüzyıla tarihlenen çok sayıda seramik bu yapıda bulunmuştur. Özellikle1485- 1250 açması en yoğun seramik buluntusu veren çalışma alandır.

[61]Cevat Başaran, "Parion 2008 Kazıları", *KST 31- 1*, 2010, ss. 401, 402.
[62]Cevat Başaran, "Parion 2009 Yılı Kazı ve Restorasyon Çalışmaları", *KST 32- 1*, 2011, ss. 289, 290.

Grafik 4: Parion, Yamaç Yapısı'nda Bulunan Seramiklerin Form Dağılım Oranları.

1. 6. ODEİON

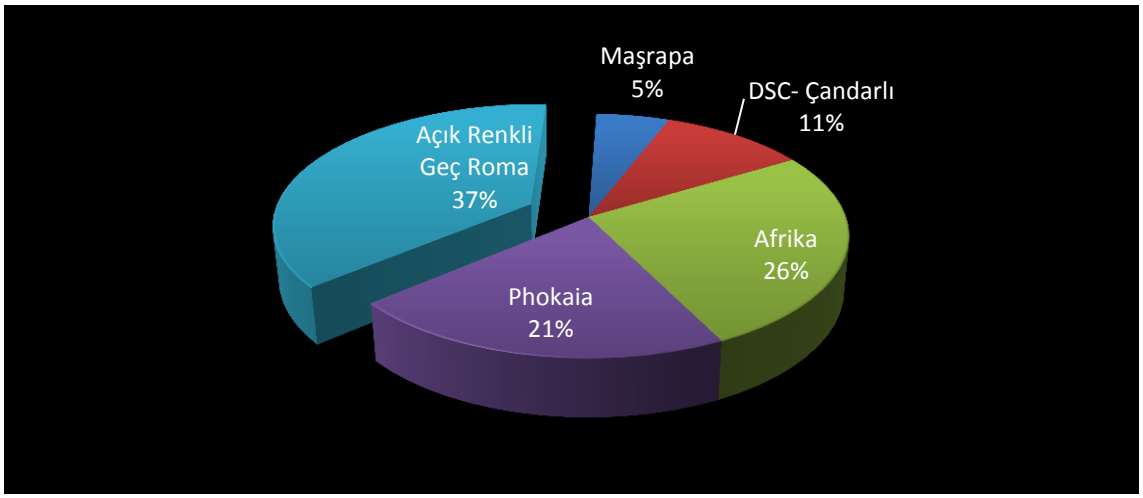
Odeion, Parion antik tiyatrosunun yaklaşık 190 m güneydoğusundaki yamacın üzerine kurulmuştur**(Levha 1b, 2, 10)**. İlk kez 2009 yılında yüzeydeki kalıntıları inceleyen Prof. Dr. Cevat Başaran tarafından tespit edilmiştir. Başlangıçta doğusunda bulunan uzun düzlük nedeniyle stadium olduğu tahmin edilmiş; ancak 2010 yılı kazılarında yapının oturma sıralarının güneyde yaptığı kavis nedeniyle odeion (bouleuterion?) olduğu anlaşılmıştır. Aynı işlevde de kullanılabilen odeion ya da bouluterionu, ilk kazı döneminde ele geçen buluntularla ayırmak zordur. Odeion ya da bouleuterion her ikisinin de bulunduğu kentler göz önüne alındığında, kentte böyle bir yapının bulunması kentin ekonomik gücünü göstermesi açısından önemlidir. Bununla birlikte, iki yapının da tüm halk tarafından kullanılamaması ve elit tabakaya hizmet etmesi kent halkının sosyal statüsünün de bir göstergesidir[63].

2010 yılındaki ilk çalışmalar ilk kez kazılan yapının çevre düzenlemesi ile ilgili olmuştur. Başlangıç çalışmalarında, yoğun çalılık alan içerisinde kalan ve odeionun[64] tespiti ile anlam kazanan tonoz açığa çıkartılmıştır. Yapının kuzeyinde kalan ve oturma sıralarının altında devam eden tonozlu bölüm, biriken toprak nedeniyle günümüze net

[63]Deniz Başar Öztürk, 2006, s. 12.
[64] Çalışmamızda anlatım akışını bozmamak için parantez içinde verilen (bouleuterion?) kelimesi tekrarlanmamıştır.

olarak görülememektedir. Bununla birlikte caveanın batı bölümünün yamaç üzerine, kuzey bölümünün ise tonozlar üzerine oturtulduğu anlaşılmaktadır.

Kent karolaj sistemine göre güney ve doğu yönde ilerleyen çalışmalar tamamlandığında, odeionun 18 sekiz oturma sırası tamamen, bir oturma sırasının da üst bölümü kısmen açığa çıkartılmıştır. Çalışmalarda orijinal yapının kullanım dönemine ait olmayan çok sayıda seramik, terracotta figürin, cam ve sikke bulunmuştur. İlk iki sezon çalışmasında ele geçen mimari kalıntılardan anlaşıldığı kadarıyla kentin genelinde izlenen tahribatın bu yapıda da olduğu, çöplük haline geldikten sonra üzerine yapılan duvarlar dışında tek evreli olduğuanlaşılmaktadır. Odeionların gelişim evreleri göz önüne alındığında, erken dönemde odeionların kare planlı duvarlarla sınırlandırıldığı görülmektedir[65]. Tam anlamıyla kazılmamış olmasına rağmen, kuzeyde ve güneyde kare plan üzerine oturtulduğuna dair herhangi bir kalıntı ile henüz karşılaşılmamış olması nedeniyle, odeionun yarım daire planlı olduğu düşünülmektedir. Yarım daire planlı odeionların en erkeni Korinth'tedir ve M.S. 1.yüzyılın sonlarına tarihlenmektedir[66.] Bu da bize tarihleme konusunda ipuçları vermektedir. Odeionun ilk yapıldığı dönem hakkında net bilgi verecek buluntularla karşılaşılmamış olmasına rağmen, yarım daire planı ve bunun yanında mimari kalıntıların bölgedeki diğer yapılar ve tiyatro ile gösterdiği yapısal benzerlikler odeionun M.S. 2. yüzyıl ait olduğunu düşündürmektedir.

Grafik 5: Parion, Odeion' da Bulunan Seramiklerin Form Dağılım Oranları.

[65]Deniz Başar Öztürk, *Troas Bölgesi Odeion Yapıları*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale 2006, ss. 17-36.
[66]Deniz Başar Öztürk, 2006, s. 32.

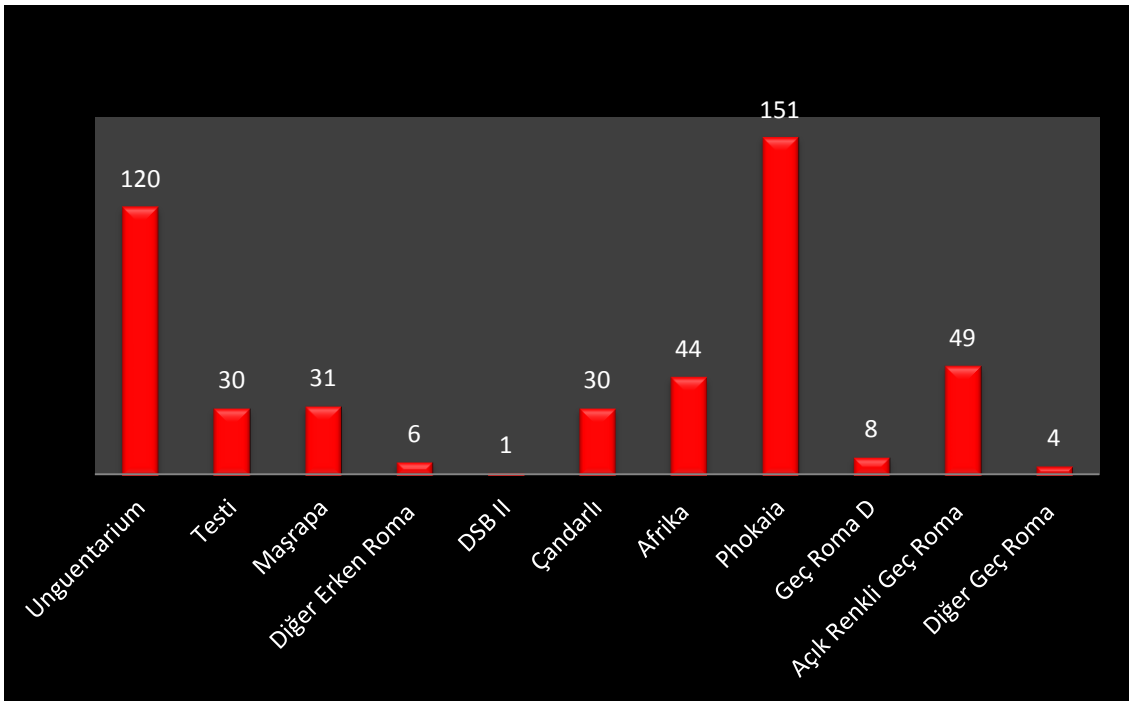
İKİNCİ BÖLÜM

2. PARİON ROMA SERAMİKLERİ

Parion Roma Seramikleri "İnce" ve "Kaba Seramikler" olarak 2 ana grup altında incelenmişlerdir. Bu ayrımın yapılmasında daha önceki tez çalışmalarından da faydalanılmaya çalışılmıştır. Bununla birlikte, çalışmalarda "fine ware" olarak adlandırılan seramiklerin çevirilerinden anlaşıldığı kadarıyla bazen kaliteli bazen de ince olarak tanımlandığı görülmüştür. Çalışmamızda "İnce" terimi seçilerek sadece kabın cidar kalınlığının değil, yapımındaki özenin yanında kaliteli astar ve kile sahip olan seramiklerinde ifade edildiği düşünülmüş, bunun yanında pişirme ve depo kapları gibi daha özensiz yapılan örnekler "Kaba Seramikler" içinde değerlendirilmiştir. 2 ana grup içinde kaplar formlarına göre ayrılmış ve alt gruplar oluşturulmuştur.

2. 1. İNCE SERAMİK

İnce seramik olarak değerlendirdiğimiz 474 kap, Parion Roma Seramiklerinin en yoğun grubunu oluşturmaktadır. Bu başlık altında 120 unguenterium, 30 testi, 31 maşrapa, 6 Diğer Erken Roma Kapları (Çift kulplular, biberon, geniş ağızlı kâse ve matara), 1 Doğu Sigillatası B II, 30 Çandarlı Seramiği, 44 Afrika, 151 Phokaia, 8 Geç Roma D Kırmızı Astarlı Seramiği, 49 Açık Renkli Geç Roma Seramiği ve 4 seramik parçası da diğer Geç Roma Seramikleri olarak incelenmiştir. Değerlendirilen 474 seramik arasında en yoğun grubu Phokaia seramikleri oluşturmaktadır(**Grafik 6**). Kaplar içinde, farklı gruplarda aynı dönem ürünleri muhakkak görülmektedir. Bununla birlikte mümkün oldukça grupların kronolojik durumları da dikkate alınarak sıralama yapılmaya çalışılmıştır.

Grafik 6: İnce Seramiklerin sayısal verileri.

2. 1. 1. Unguentarium

Unguentariumlar, dönem içinde farklı formlarda ve boyutlarda üretilen, kulpsuz, ince ve genelde uzun boyunlu kaplardır.

Unguentarium terimi, kabın orijinal ismi olmayıp; ilk kez, Carthage' de araştırma yapan Fransız arkeologlar tarafından verilmiştir[67]. Latince, krem, yağ ve merhem benzeri ürünler için kullanılan "Unguenta" kelimesinden türeyen bu isim[68], bu tip ürünlerin taşındığı ve korunduğu kaplar için kullanılan genel bir tanımlamadır[69]. Bu kaplar için kullanılan diğer terimler, "Lacrimaria", "Balsamaria" ve "Olfactariolum" dur[70]; ancak daha az tercih edilmişlerdir. Asıl ismi hakkında bilgimiz bulunmayan

[67] Pontus Hellström, *Pottery of Classical and Later Date, Terracotta, Lamp and Glass, Labraunda*. Swedish Excavations and Researches II. 1, Lund 1965, s. 24; Binnur Gürler, *Metropolis Hellenistik Dönem Seramiği,* 1994, s. 63; Leil Erik Vaag- vd.,*The Pottery, Ceramic Material and Other Finds from Selected Contexts*, 2002, s. 41; Ergün Laflı,*Studien Zu Hellenistischen, Kaiserzeitlichen und Spätantikfrühbyzantinischen Tonunguentarien aus Kilikien und Pisidien (Süd Türkei):* DerForschungsstand und Eine Auswahl von Fundobjekten aus den Örtlichen Museen,(Yayınlanmamış Doktora Tezi) Köln Üniversitesi, 2003, s. 17.

[68] Ergün Laflı, 2003, s. 17; Erkan Dündar, *Patara Unguentariumları*, 2008, s. 4.

[69] Andrea Berlin,*The Hellenistic and Roman Pottery: The Plain Wares, Tel Anafa II*, i, Ann Arbor 1997, s. 58; Gerhild Hübner, "Hellenistic and Roman Unguentaria: Function- Related Aspects of the Shapes", 2006, s. 27.

[70] Virginia Ruth Anderson- Stajanović, "The Chronology and Function of Ceramic Unguentaria", *AJA 91*, No. 1, 1987, s. 105, 106, dn. 7; Ulrich Dotterweich, *Unguentarien mit Kuppelförmiger Mündung*

unguentariumların, antik dönemin lekythos, ampulla ya da alabastronile aynı ismi kullanabileceği düşünülmektedir[71].

Unguentariumlar üzerine yapılan çalışmalara baktığımızdaHellenistik örneklerin daha çok incelendiği görülmektedir. Bu çalışmalar içinde Atina Agorası buluntuları üzerine Thompson' un 1934 yılında yaptığı çalışma, Hellenistik unguentariumlar üzerine yapılan ilk tipolojik çalışma olması açısından değerlidir[72]. Bu çalışmanın sonrasında büyük bölümü kazı buluntularından oluşan, gerek Hellenistik, gerekse Roma malzemesi üzerine çok sayıda tipolojik ve kronolojik araştırma yapılmıştır. Tüm çalışmalara ulaşmak mümkün olmamakla birlikte, inceleyebildiğimiz bazı yayınlar arasında, nekropol buluntusu olmaları açısından Parion örnekleriyle paralellik gösteren McFadden' in Kourion[73],Blegen' in Corinth[74], Bruneau' nun Argos[75] ve Knigge' nin Kerameikos[76] çalışmaları bizim için önemlidir. Bu yayınların dışında daha az çalışılan bir bölgenin formlarının değerlendirildiğiLapp' ın 1961 yılında Filistin bölgesi[77], kapların terminolojisi, yayılım alanları ve kökeni üzerine önemli bilgilerin de verildiği Hellström' ün Labraunda[78], "*Nabataean Piriform*" olarak adlandırılarak, yapım tekniği ve formlarından bahsedilen Khaıry' nin Petra[79],Baldıran' ın Stratonikeia[80], Hayes' in Paphos' u[81] diğer önemli çalışmalardır.Ayrıca Erken Hellenistik Dönemden, Geç Roma-Erken Bizans mühürlü örneklerine kadar geniş bir dönemin örneklerinin incelendiği Mitsopoulos' un Ephesus' u[82], *fusiform* ve *bulbous*olarak temel iki formun altında

---

aus Knidos, Knidos- Studien, Band I, Bibliopolis 1999, s.3; Ergün Laflı, 2003, s. 17; Snezana Nikolić- Angelina Raičković,"Ceramic Balsamaria- Bottles: The Example of Viminacium", *CTAPИHAP LVI,* 2006, s. 327; Erkan Dündar, *Patara Unguentariumları*, 2008, s. 4, 6.

[71]Pontus Hellström, 1965, s. 25; Ulrich Dotterweich, *Unguentarien mit Kuppelförmiger Mündung aus Knidos*, Knidos- Studien, Band I, Bibliopolis 1999, s. 4.

[72]Homer A. Thompson,"Two Centuries of Hellenistic Pottery", *Hesperia 3, No. 4,* 1934, s. 472- 474.

[73]George H. McFadden, "A Tomb of the Necropolis of Ayios Ermoyenis at Kourion", *AJA* 50, No. 4, 1946, ss. 449- 489

[74]Carl W. Blegen- Hazel Palmer- Rodney S. Young, *The North Cemetery*, Corinth 13, Princeton, New Jersey 1964, s. 168, pl. 76- 78, 99.

[75]Philippe Bruneau, "Tombes d' Argos", *BCH 94*, 1970, ss. 437- 531.

[76]Ursula Knigge,*Der Südhügel, Kerameikos IX*, Walter De Gruyter& Co, Berlin 1976

[77]Paul W. Lapp, *Palestinian Ceramic Chronology, 200 B.C.- A.D. 70*, New Haven 1961, ss. 197- 199.

[78]Pontus Hellström, 1965, ss. 23- 27

[79]Nabil I. Khairy, "Nabataean Piriform Unguentaria", *BASOR 240,* 1980, ss. 85- 91.

[80] Asuman Baldıran, *Stratonikeia Nekropol Buluntuları,* (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 1990, ss. 14- 19, lev. I- IX

[81]John W. Hayes, *Paphos III, The Hellenistic and Roman Pottery*, Nicosia, Imprinta LTD, Cyprus 1991, ss. 68- 72, palte XIV- XVI.

[82]Veronika Mitsopoulos- Leon, *Die Basilika am Staatsmarkt in Ephesos Kleifunde, 1. Teil: Keramik Hellenistischer und Römischer Zeit*, FİE IX, 2-2, Viyana 1991, ss. 146- 153, tafel 206- 220.

yapılan grupların oluşturulduğu Anderson'un Stobi' si[83],üretim ve köken sorunlarından da bahsedilen Berlin' in Tel Anafa [84] ,'Kubbe Ağızlı' olarak adlandırılan unguentariumların incelendiği Dotterweich' in Knidos' u[85], Tuluk' un İzmir Müzesi[86], hem cam hem de seramik örneklerin incelendiği Civelek' in Tralles (Aydın)' i[87], Hellenistik Dönemden Erken Bizans dönemine kadar unguentariumların derlendiği Laflı' nın Kilikia ve Pisidia Bölgesi[88] ve Dündar' ın Patara[89] buluntuları konumuz üzerine yapılmış bazı tipolojik ve kronolojik çalışmalara örnek olarak gösterilebilir. Dündar' ın 2006 yılında tez olarak yaptığı, daha sonra basılan bu yayınının başlangıç bölümünde formun kökeni, terminolojisi ve kullanımı hakkında ayrıntılar verilmiştir. Bu çalışmayıunguentariumlar üzerine Türkçe yayınlanmış en önemli kaynaklar arasında gösterebiliriz. Yukarıda bahsedilen tipolojik ve kronolojik çalışmaların yanında, unguentariumlar üzerine yapılmış en önemli yayınlardan bir diğeri deAnderson' un 1987 yılında yazdığı makaledir[90].Bu çalışmada araştırmacı kapları farklı açılardan değerlendirmiş, kapların fonksiyonları ve tarihi dönemler içinde gelişim evreleri ayrıntılı olarak anlatılmış; çeşitli ölçümler alınarak, kapların işlevleri üzerine yorumlar yapılmıştır. Bu ayrıntıların yanında, nekropol buluntuları üzerine açıklamalarda bulunulmuş ve yeni yorumlarla konu irdelenmiştir. Benzer bir yaklaşımla, tipolojik çalışmaların dışında diğer bir çalışmada, kapların fonksiyonları ve standardizasyonu üzerine, Hübner tarafından yapılmıştır[91].

---

[83]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery, Stobi, Results of the Joint American- Yugoslav Arc. Investigations 1970-1981, Stobi I*, Princeton Universty Press, New Jersey 1992, ss. 80- 86.

[84]Andrea Berlin, *The Hellenistic and Roman Pottery*, 1997, ss. 58- 68.

[85]Ulrich Dotterweich, *Unguentarien mit Kuppelförmiger Mündung aus Knidos*, Knidos- Studien, Band I, Bibliopolis 1999

[86]Gamze Günay Tuluk, "Die Unguentarien im Museum von İzmir", *Anatolia Antiqua*, 1999, ss. 127- 166.

[87] Aynur Civelek, *Tralleis Nekropolisi Buluntuları Işığında Hellenistik ve Roma Dönemi Seramiği*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2001, ss. 102- 138, Levha XXVI- XXXIX.

[88]Ergün Laflı, 2003.

[89]Erkan Dündar, *Patara Unguentariumları*, 2008.

[90]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, "The Chronology and Function of Ceramic Unguentaria", *AJA 91*, No. 1, 1987, ss. 105- 122.

[91]Gerhild Hübner, "Hellenistic and Roman Unguentaria: Function- Related Aspects of the Shapes", 2006, ss. 27- 40.

Tam anlamıyla M.Ö. 4. yüzyıl ikinci yarısından itibaren[92] görülmeye başlayan unguentariumların kökeni üzerine tartışmalar kapların içinde taşıyabileceği malzemelerle ilişkili olarak çeşitlenmiştir. Bu kapların koku kabı olarak kullanıldığı üzerine genel kanı, onların doğu kökenli olabileceklerini düşündürmüştür. Bu düşünce bağlamında Thompson unguentariumların doğu kökenli olduklarını ileri sürmüştür[93]. Suriye' nin köken olabileceği Myres tarafından öne sürülürken[94], Westholm ve Lapp, Mısırüzerinde durmuşlardır[95]. Forti ise, doğu ihtimallerinin aksine, batıda İspanya'yı köken olarak göstermiştir[96].Sonuç olarak, bu kapların ilk kez nerede üretilmeye başladığı belirsizdir. Köken sorunu dışında bu kapların yoğun kullanımı göz önüne alındığında, kapların farklı bölgelerde üretilmiş oldukları söylenebilir. Jones unguentariumları parfüm üretimi ile ilişkilendirip onların parfüm üreten bölgelerin yakınında olabileceğinden bahsetmiştir[97]. Hayes kesin olmamakla birlikte parfüm üreticisi Capua çevresinde de böyle bir üretimin olabileceğinden bahseder[98]. Bununla birlikte Salamis, Kaunos ve Gordion gibi parfüm üretimi olmayan kentlerde unguentarium üretiminin tespit edilmesi[99], kapların farklı ihtiyaçlar yanında, ticari amaçla da üretilmiş olabileceğini göstermektedir. Unguentariumların Parion nekropolünde yoğun kullanımı göz önünde bulundurulduğunda, seramik üreten tüm merkezlerde bu kapların üretilmiş olması, hatta bazı yerel üretimler içinde sadece kendi pazarında satılmış olması muhtemeldir. Bazı unguentariumların yakın benzerlerinin aynı mezarda bulunması, bazı tiplerin ise sadece Parion' da görülmesi de bu düşüncemizi desteklemektedir.

Unguentariumlar, Hellenistik ve Roma Döneminde, "Fusiform" ve "Bulbous" olmak üzere iki temel formun varyasyonları olarak üretilmişlerdir. Fusiform (İğ Gövdeli) unguentariumlar Hellenistik dönemle birlikte mezar sunusu olarak lekytosların

---

[92]Andrea Berlin, *The Hellenistic and Roman Pottery*, 1997, s. 58; Elsbeth B. Dusenbery, *Samotrake, The Necropoleis and Catalogues of Burials*, Princeton University Press, New Jersey 1998, s. 798.
[93]Homer A. Thompson,"Two Centuries of Hellenistic Pottery", *Hesperia 3, No. 4,* 1934, s. 473.
[94]Homer A. Thompson,"Two Centuries of Hellenistic Pottery", *Hesperia 3, No. 4,* 1934, s. 473, dn. 4.
[95]Olof Vessberg - Alfred Westholm, *The Swedish Cyprus Expedition, Vol. IV. Part 3, The Hellenistic and Roman Periods in Cyprus*, Stockholm 1956, s. 74; Paul W. Lapp, *Palestinian Ceramic Chronology, 200 B.C.- A.D. 70*, New Haven 1961, s. 228.
[96]Ergün Laflı, 2003, s. 25.
[97]Frances Follin Jones, *The Pottery, The Hellenistic and Roman Periods, Excavations at Gözlükule, Tarsus, Vol. 1*, Princeton, New Jersey, 1950, s. 171.
[98]John W. Hayes, "From Rome To Beirut and Beyond: Asia Minor and Eastern Mediterranean Trade Connections", *RCRFActa 36*, 2000, ss. 285- 297
[99]Ergün Laflı, 2003, s. 26.

yerini almaya başlamışlardır[100]. M.Ö. 4. yüzyıldan, M.Ö. 1. yüzyıla kadar yoğun bir şekilde kullanılan[101] ve başlangıçta klasik dönem amphoriskoslarına benzeyen bu kaplar[102] zamanla uzamış ve incelmiş, ayak bölümü işlevini yitirmiştir. Bulbous (torba, soğan, armudi gövde) tip ise M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısından itibaren görülmeye başlanmış ve yoğun olarak M.S. 1. yüzyılda kullanılmıştır[103]. Bu kaplar Parion örneklerinde görüldüğü gibi farklı boyutlarda ve formlarda ayaksız ve düz tabanlıdır. Roma Döneminde genelde bulbous tipin varyasyonları şeklinde karşımıza çıkan örnekler yanında, Parion 9. Grup gibi konik ayaklı kaplar azdır. M.S. 1. yüzyıl sonlarına doğru cam unguentariumların etkisiyle üretilmeye başlanan çan şeklinde gövdeli ve uzun boyunlu unguentariumlar ise, bizce bulbous tipinin farklı bir versiyonudur. Bu iki ana tipin yanında Geç Roma- Erken Bizans Döneminde fusiform örneklerini andıran ince- uzun, kaidesiz ve genelde mühürlü olan formlar, unguentariumların son serisi olarak düşünülebilir.

Unguentariumlar çark yapımıdır. Döneminin diğer kapları ile karşılaştırıldıklarında daha özensiz yapıldıkları görülmektedir. Parion örnekleride göz önüne alındığında astarlı, astarsız ve sadece boyuna astar uygulanan örnekler bulunmaktadır. Erken Hellenistik bazı unguentariumların üzerinde görüldüğü gibi koyu renkli bantlar ve stilize bitkiler süsleme öğesi olarak kullanılmıştır[104].

Unguentariumlar, küçük boyutları ve form yapıları ile çok farklı şekillerde kullanılmış olmalıdırlar. Onlar üzerine bilinen en genelkanı, bu kapların parfüm, merhem, çeşitli yağlar, baharatlar, bal ve sirkegibi malzemelerin taşınması için kullanılmış olduklarıdır[105]. Bununla birlikte Helström[106] ve Laflı' nın[107] da belirttiği gibi özellikle pahalı ürünler için sıvının özelliğini ve akmasını engelleyecek daha koruyucu olan metal, taş ve cam gibi malzemelerden unguentarium yapılmış olmalıdır. Anderson' un Stobi' de, Rotroff' un ise, Atina Agorasında bulunan pişmiş toprak unguentariumlar üzerine yaptıkları denemelerde, kapların içinde bulundurdukları sıvıları

[100]Frances Follin Jones, 1950, s. 171; Pontus Hellström, 1965, s. 25; Donna C. Kurtz- John Boardman, Greek Burial Customs, Cornell University Press, Newyork 1971, s. 164; Virginia Ruth Anderson-Stajanović, 1987, s. 106; Binnur Gürler, 1994, s. 63; Elsbeth B. Dusenbery, 1998, s. 798.
[101]Erkan Dündar, *Patara Unguentariumları*, 2008, s. 3.
[102]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, 1987, s. 108.
[103]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, 1987, s. 110.
[104]Erkan Dündar, *Patara Unguentariumları*, 2008, ss. 157, 158, fig. 49, 50, 53.
[105]Frances Follin Jones, 1950, s. 171; Binnur Gürler, 1994, s. 63; Ergün Laflı, 2003, s. 28.
[106]Pontus Hellström, 1965, s. 24.
[107]Ergün Laflı, 2003, s. 28.

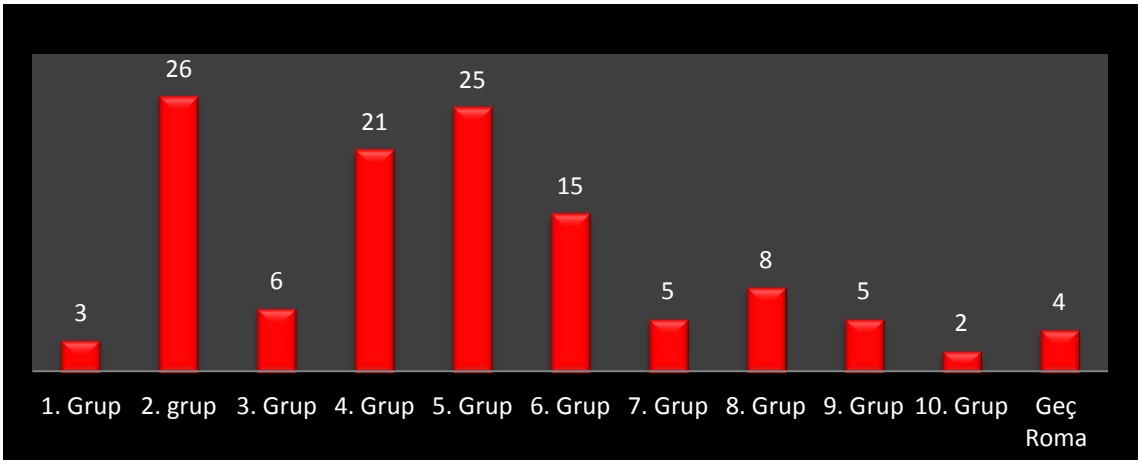
sızdırdıklarıgörülmüştür[108]. Bu da özellikle daha pahalı ürünlerin farklı malzemelerde taşınmaları gerektiğini göstermektedir. Varsayımların yanında bu kaplar içinde ne taşınmış olabileceğine dair bazı çalışmalarda cam unguentariumlar içinde, reçineli şarap, tütsü ve pudra benzeri kalıntılar tespit edilmiştir[109]. Kozmetik amaçla kullanılmış olabilecek pudra benzeri bir ürün de Parion nekropol çalışmalarında kırık bir cam unguentarium içinde bulunmuştur. Arkeolojik bulgular dikkate alındığında kozmetik ürünler için daha çok camın tercih edildiği görülmektedir[110]. Tabiki tüm ayrıntılar ve varsayımlar göz ününe alındığında bu kapları sınırlamak çok mümkün görülmemektedir. Bu kapların günlük yaşamda, daha çok kozmetik amaçlı düşünülen kullanımı dışında, yoğun bir kullanımı da mezarlıklara ölü hediyesi olarak bırakılmalarıdır. Çok sayıda farklı nekropolde ve Parion' da yoğun olarak bulunan unguentariumlar, bunların ölü gömme ritüellerinde sıkça kullanıldıklarını göstermektedir. Mezarlara bırakılan unguentariumların içinde güzel kokular yayan ürünler ile, yiyecek ya da içecek de bırakılmış olabilir. Bunun yanında sadece hediye olarak mezara bırakılmış unguentariumlarda olabilir. Yukarıda anlatılan temel kullanımları yanında unguentariumlar, genelde kutsal alanlarda adak eşyası olarak[111], diğer sosyal yapılarda farklı işlevlerde de kullanılmışlardır[112].

2. 1. 1. 1. Parion Unguentariumları

Yukarıda isimlendirmeleri, tarihlemeleri ve kullanım yerleri hakkında ayrıntılı bilgi verdiğimiz unguentariumlar, Parion Roma seramiği içinde önemli bir grubu oluşturmaktadır. Bu önemin oluşmasında 2005 yılından beri nekropolün kazılması büyük rol oynamaktadır. Kazı çalışmalarının başladığı 2005 yılından günümüze kadar yürütülen çalışmalarda toplam 320 unguentarium açığa çıkartılmıştır. Bu unguentariumlardan 13'ü Hellenistik Dönem,307' si Roma Dönemi örneğidir. Dört unguentarium hariç, tümü nekropol kazılarında bulunmuştur. Çalışmamızda, geçen yıllarda çalışılan bazı örneklerde göz önüne alınarak nekropolden 116 tanesi

[108]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, 1987, s. 116.
[109]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, 1987, s. 116.
[110] Camın özellikle Roma Döneminde, kozmetik ürünler için daha fazla tercih edildiğini gösteren bir duvar resmi, Pompei' de Farnesina Villasında bulunmaktadır. Bu resim üzerinde bir kadın cam unguentarium içine parfüm dökerken resmedilmiş. Susan Stewart, *Cosmetics&Perfumes in the Roman World*, Tempus Limited, Great Britain, 2007, s. 33, fig. 15.
[111]Ergün Laflı, 2003, s. 28; Erkan Dündar, *Patara Unguentariumları*, 2008, s. 7
[112]Ulrich Dotterweich, 1999, s. 5; Yamaç Yapısı kesinleşmese de Hamam ya da villa olarak kullanılmıştır. Burada bulunan unguentariumlar, kapların farklı işlevlerde de kullanılmış olabileceğini göstermektedir.

değerlendirmeye alınmış ve form özelliklerine göre ayrılarak 10 grup oluşturulmuştur (**Levha 11, 12**).Değerlendirilen son 4 unguentarium nekropol dışında bulunan unguentariumlar olup 10 grubun dışında Geç Roma Unguentariumları olarak değerlendirilmiştir (**Grafik 7**).Bu gruplardan ikisi farklı olarak ayaklı yapılmıştır, diğerleri ise, düzya da içbükey tabanla sonlandırılmış ve şekillerine göre küresel gövdeli, sarkık karınlı, çan ve oval gövdeli olarak adlandırdığımız bulbous unguentariumlardır (**Levha 11, 12**).

Grafik 7: İncelenen unguentariumların grup dağılımları.

2. 1. 1. 1. 1. Birinci Grup Unguentariumlar (Kat. No. 1-3) (Levha 13- 14)

Parion, Roma Dönemi unguentarium gruplarının en erken olanıdır. 2005- 2011 yılı kazılarında sadece 3 adet bulunabilmiştir. Ortalama yükseklikleri 11.7 cm.- 15.5 cm. olan kaplar az sayıda olmalarına rağmen, kendi içinde 1A ve 1B diye iki gruba ayrılmıştır.

Nekropolde E3D açması olarak adlandırılan alanda herhangi bir mezara bağlı olmaksızın bulunan **Kat. No. 1 ve 2**unguentariumları, birbirine çok benzeyen ve 1A grubunu oluşturan örneklerdir. İki unguentariumda da dudak dışa açılmış ve çok az bir profille sonlandırılmıştır. Gövdeye göre orantılı ve ince olan boyun, omuzla birleştiği noktada biraz genişlemiştir. Geniş omuz yapısına sahip gövde, kaideye doğru incelmiş ve konik bir kaide ile sonlandırılmıştır. İki örnekte de gövdede yivler bulunmasına rağmen **Kat. No. 2** de yivler daha belirgindir. Dışta açık kahverengimsi gri renkteki çok ince uygulanmış astar üzerinde yanma ile oluşan kısmi siyahlıklar bulunmaktadır; bu da, kremasyon gömüye işaret etmektedir. Kilini inceleyebildiğimiz **Kat. No. 2**' nin sert

dokulu olduğu, kahverengimsi gri renklerdeki kilin içinde kireç ve mika katkısının bulunduğu görülmektedir.

Birinci Grup içinde tek örnekle temsil edilen ve 1Bolarak adlandırılan **Kat. No. 3**,Düz Semerdam Kiremit Mezar tipindeki [113] M90**(Levha 4)** olarak adlandırılan kremasyon gömünün yapıldığı mezarın güneydoğu kısmına yakın konumda, tamamen dağılmış iki unguentarium, mezarın batı ucuna yakın küresel gövdeli üç pişmiş toprak unguentarium, bir küçük maşrapa ve bir kemik toka ile birlikte bulunmuştur. 15. 5 cm. ile 1. Grubun en yüksek kabı olan unguentariumda dudak dışa açılmış ve çok hafif bir profil verilmiştir. Gövdeye göre kısa ve ince olan boyun kıvrım yaparak omuz ile birleşmiştir. Gövde kabın en geniş bölümü olan omuzdan aşağı yumuşak bir şekilde döndürülmüş ve konik kaide ile sonlandırılmıştır. Kaidenin dip kısmı muhtemelen pişirmede de kolaylık sağlamak için biraz alınmıştır. Gövde üzerinde çok az bölümde açık kırmızı astar korunmuştur. Kabımız form yapısı ile benzemesine karşın daha yüksek olması, cidarının inceliği, omuz ve gövde yapısı ile 1A grubundan ayrılmaktadır. Ayrıca diğer örneklerde içte gövdenin alt kısmından kaidenin sonuna kadar olan doluluk 1B de gövdenin kaide ile birleştiği bölüme kadar indirilmiştir.

Parion 1. Grup unguentariumlarına ilk bakıldığında Hellenistik Dönem formu olan ve Hayes tarafından 'Kubbe Ağızlı' olarak adlandırılan unguentariumlara benzediği görülmektedir [114] . Bu tip unguentariumlarından ağız işlenişiyle ayrılan örneklerimiz, ince uzun boyun yapısı, omuz işlenişi ve kaidesiyle erken örneklere oldukça benzemektedir. Bu form hakkında ayrıntılı çalışma yapan Dotterweich bu kapların üretim yerinin tam olarak tespit edilememesine karşın, Knidos ve Kıbrıs'taki yoğunluğundan bahseder[115]. Ortalama yükseklikleri 20-25 cm. olan kapların, 40 cm.' den daha yüksek olan örnekleri yanında, az sayıda 11-12 cm.' lik örnekleri de bulunmaktadır [116] . Kazılarda elde edilen bilgilere göre en erken M.Ö. 3. yüzyıla tarihlenen unguentariumların üretimi M.Ö. 1. yüzyılda sona ermiştir[117].

---

[113] Mezarların özellikleri genelde ilk anlatıldığında verilmiştir daha sonra sadece adları verilmiştir.
[114]John W. Hayes, *Paphos III, The Hellenistic and Roman Pottery*, Nicosia, Imprinta LTD, Cyprus 1991, s. 68.
[115]Ulrich Dotterweich, *Unguentarien mit Kuppelförmiger Mündung aus Knidos*, Knidos- Studien, Band I, Bibliopolis 1999, s. 64.
[116] Ulrich Dotterweich, 1999, s. 64; Ergün Laflı, *Studien Zu Hellenistischen, Kaiserzeitlichen und Spätantikfrühbyzantinischen Tonunguentarien aus Kilikien und Pisidien (Süd Türkei),* 2003, s. 67.
[117]Ulrich Dotterweich, 1999, s. 64; Ergün Laflı, 2003, s. 68.

Unguentariumlara ismini veren ‘Kubbe Ağız’ şeklini bizim örneklerimizde göremesek bile, özellikle Parion 1A grubu örneklerinin kalın cidarlı yapısı, ince uzun boynu, tüm unguentariumlardan ayrılan omuz işlenişi ve gövdeden itibaren içi dolu olan konik kaidesi ile bu formdan etkilendiğini göstermektedir. M.Ö.3. -1. yüzyıl’lar arasına tarihlenenana tipin yanında herhangi bir kontekste bağlı olmaksızın bulunan ve muhtemelen tahrip edilmiş bir mezara ait olduğu düşünülen **Kat. No. 1** ve **2**’ nin tarihlemesi benzer örnekler yardımıyla yapılmaya çalışılmıştır. Samotrake Nekropolü kazılarında bulunan unguentarium[118] ve Parion 1A grubu, dışa açılan dudak yapısı, belirgin bir açıyla omuza bağlanan ince uzun boynu, omuzdan aşağı daralan gövde yapısı ve yüksek konik kaidesi ile birbirine oldukça benzerdir. Parion 1B grubu kabının benzerini yine Samotrake’ de görmek mümkündür[119]. Samotrake örneğinde ağız ve boynun bir bölümü kırık olmasına rağmen geniş ve yüksek olan omuz, yuvarlak hatlarla kaideye doğru daralan gövde ve daha ince cidar, yakın özelliklerdir. Samotrake örnekleri M.Ö. 1. yüzyıl son çeyreğine tarihli kaplardır. Bununla birlikte bu tip unguentariumların Hellenistik versiyonların etkisiyle biraz daha erken üretilmeye başlaması muhtemeldir. Bu nedenle 1. Grup unguentariumları M.Ö. 1. yüzyılın ikinci yarısına tarihlemek uygun olacaktır.

2. 1. 1. 1. 2. İkinci Grup Unguentariumlar (Kat. No. 4-29) (Levha 15- 24)

Parion Roma Dönemi Unguentariumları içinde yoğun bir grubu oluşturmaktadır. 8.4 cm.’ den, 14. 9cm.’ ye kadar değişen boylara sahip olmalarına karşın, 11-12 cm.’lik unguentariumlar daha fazladır. Genel özelliği, dışa doğru çok profil vermeden açılan dudak ve ortaya doğru iyice incelen uzun boyundur. 2005- 2010 yılları arasında bu tip soğan gövdeli unguentariumlardan 53 tane sadece nekropolde bulunmuştur. Çalışmamızda 26 tanesi değerlendirmeye alınmış ve 2A, 2B, 2C olarak 3 grup oluşturulmuştur.

2A grubunda 10 tane unguentarium bulunmaktadır. Bu unguentariumlardan yedi tanesi sağlam, üçü kırıktır. Sağlam olanlarda en kısası 9.3 cm., en uzun olanı 12.1 cm.’ dir. Bu unguentariumları2. Grubun diğer örneklerinden ayıran özelliği ise, küresel gövde işlenişidir.

---

[118]Elsbeth B. Dusenbery, *Samotrake, The Necropoleis and Catalogues of Burials,* Princeton University Press, New Jersey 1998, s. 302: S173-1.
[119]Elsbeth B. Dusenbery, 1998, s. 431: RDS10-2.

2A grubunda ilk değerlendireceğimiz unguentariumlar, Düz Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M90olarak adlandırılan kremasyon gömünün içinde bulunan **Kat. No. 4 ve 5'**tir**(Levha 15- 16)** . Dışa döndürülmüş bant şeklindeki dudak yapısı iki örnekte de görülmektedir. Bu biçimlendirme kabın dudak kısmının iyice inceltilip dışa tamamen döndürülmesi ve boyunla birleşmesiyle sağlanmış olmalıdır. Boyun ince ve uzun, gövde yuvarlaktır. Sarımsı kırmızı rengi ve çok yakın benzerlikleri bulunan formuyla 2 kabın aynı usta tarafından yapılmış olduğu tahmin edilmektedir. Aynı mezarlar içinde bulunan kaplardaki bu benzerliklerden ayrıca bahsedilecektir. **Kat. No. 6, 7, 8**, bu grubun diğer örnekleridir**(Levha 15- 16)**. **Kat. No. 6** bir mezara ait olmayıp açma içinde bulunmuş, **Kat. No. 7,9** unguentarium, bir lagynos ve bir maşrapa ile birlikte kremasyon gömünün uygulandığı Düz Semerdam Kiremit Mezar tipinde M119 mezarında**(Levha 5)**, **Kat. No. 8,** bir kırık ayna ve bir unguentarium ile birlikte inhumasyon gömü yapılan Düz Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M89 mezarında**(Levha 4)**ele geçmiştir. Soluk kahverengi astarlı **Kat. No. 6** da, dudak dışa döndürülmüş ve diğer örneklere göre daha keskin hatlarla biçimlendirilmiştir. İnce uzun olan boyun orta bölümde iyice incelmiştir. Boyunda dıştan rahatlıkla görülebilen çarkın dönmesiyle oluşan parmak izleri bulunmaktadır. Kırık olan gövde yuvarlak hatlarla şekillendirilip düz olan tabanla sonlandırılmıştır. **Kat. No. 7** de dudak bölümü **Kat. No. 6**' nın aksine daha yumuşak hatlarla biçimlendirilmiş, boyun diğer örneklere göre daha fazla incelmiştir. Pembemsi gri renkte astara sahip kabın gövdesindeki yuvarlak hatlar, biraz ovalleşme olmasına rağmen devam etmektedir. Taban düzdür. **Kat. No. 8**' de dudak dışa döndürülmüş ve herhangi bir profil verilmemiştir. Boyun ince ve uzundur. Gövdeye yakın bölümde incelme daha fazladır. Cidar **Kat. No. 6-7**' ye göre biraz daha incelmiştir. 2A grubu içinde değerlendirilen fakat diğerlerine göre daha küçük yapılmış 2 unguentarium, **Kat. No. 9 ve 10'**dur**(Levha 17- 18)**. 2 unguentariumda da tipin temel özelliği olarak dudak dışa sade bir şekilde döndürülmüştür. Boyun gövdeye göre daha uzundur. **Kat. No. 10** daki silindirik boyun, **Kat. No. 9** da gövdeden yukarı doğru genişleyen bir biçimde verilmiştir. Gövde yuvarlak, taban düzdür. Boyun bölümünde daha belirgin kırmızımsı sarı renkte ince astarlıdır. Bu grupta değerlendireceğimiz son örnekler **Kat. No. 11,12, 13'** tür**(Levha 16- 17)**. 3 örneğinde boyun kısmı kırıktır. **Kat. No. 11**, **13** herhangi bir mezara bağlı olmaksızın, **Kat. No. 12**ise, M117 mezarında**(Levha 5)** bulunmuştur. Yuvarlak gövde yapıları nedeniyle bu grupta

değerlendirmelerine rağmen **Kat. No. 11** de çok az sarkma görülmektedir. Taban **Kat. No. 11** de düz, **Kat. No. 12**, **13**'te içbükeydir.

2B grubu, 10 unguentariumdan oluşmaktadır. 8.4 cm. ile 13.1 cm. arası değişen boylara sahiplerdir. Bu grupta istisnalar dışında ince uzun boyun, dışa açılan dudak devam ederken, farklı olarak gövdenin oval yapıldığı görülmektedir.

Bu grubun ilk örnekleri M117 mezarında bulunan **Kat. No. 14**ve**15**'tir **(Levha 19- 20)**. Düz Semerdam Kiremit Mezar tipinde, yoğun ateşe maruz kalmış kremasyon gömüye sahip mezarda, bu unguentariumlar dışında 2 unguentarium, bir matara ve bir de strigilis bulunmuştur. Kremasyon gömünün etkisiyle üzerlerinde renk değişimleri ve yanma izleri bulunan unguentariumlarda yükseklikler dışında tüm ölçüler eşittir. 2 kapta da dışa açılan dudak, çok keskin olmayan bir açıyla ince uzun boyunla birleştirilmiştir. Oval gövdelerinin tabanı çok az alınarak bir boşluk oluşturulmuştur. **Kat. No. 16- 21**bu grup içine dâhil edilen ve aynı mezarda ele geçen diğer unguentariumlardır**(Levha 19-22)**. M119 mezarında bu unguentariumlar dışında 3 unguentarium, bir lagynos ve bir de kırık maşrapa bulunmuştur. Aynı mezarda bulunmalarına karşın farklı özellikleri olan unguentariumlardan ilki **Kat. No. 16** 'dır. Kahverengi astarlı unguentarium, 13.1 cm.'lik yüksekliği ile bu grubun en yüksek kabıdır. Dışa dönük dudak her bölümünde aynı olmasa da biraz da aşağıya sarkıtılmıştır. Gövdeye göre belirgin şekilde uzun olan boyun, iyice incelmiş ve uzamıştır. Gövdedeki ovallik, **Kat. No. 14** ve **15**' e göre daha azdır. **Kat. No. 17** grup içinde diğerlerine göre daha ince çekilmiş cidarıyla farklılık göstermektedir. Dışa döndürülmüş dudak çok az profille sonlandırılmıştır. Silindir şeklindeki uzun boyun diğer örneklere göre biraz geniştir. Oval gövde boyunla tam bir uyum içinde biçimlendirilmiştir. Taban düz, astar kırmızımsı sarıdır. **Kat. No. 18** dışa dönük dudağı, silindir şeklindeki boynu, oval gövdesi ve düz tabanı ile bu grupta değerlendirilen bir diğer örnektir. Kabın boyun kısmında ve gövdenin üst bölümünde büyük ihtimalle yanma ile oluşan ve kurşun glazür etkisi veren bir tabaka meydana gelmiştir. **Kat. No. 19**, 8.4 cm.' lik yüksekliğiyle grubun en kısa üyesidir. Dudak dışa çok sade bir biçimde açılmış, boyun ince, uzundur. Boyuna göre daha kısa yapılan gövde ovaldir. **Kat. No. 20**, formuyla bütün örneklerden ayrılan bir unguentariumdur. Aynı mezarda bulunduğu hiçbir unguentariumla benzerlik göstermemektedir. Dışa çok az döndürülmüş dudak ve oval gövdesi nedeniyle, bu grup içinde değerlendirilmiştir. Boyun grup özelliği dışında kalın yapılmıştır. Kırmızımsı kahverengi renktedir. Tabanı

düzdür. İşçilik özensizdir. 2B grubunda değerlendireceğimiz son 3 unguentarium kırık ele geçmiştir. **Kat. No. 21** yukarıda örnekleriyle bahsettiğimiz M119 mezarında, **Kat. No. 22,** herhangi bir mezara bağlı olmaksızın c4b açmasında, **Kat. No. 23**, M117 mezarında bulunmuştur**(Levha 21- 22).Kat. No. 21**' in ağız bölümü kırık ve kayıptır. Boyun ince ve uzun, gövde ovaldir. **Kat. No. 22**, açık kırmızımsı kahverengi astarlıdır. Ağız ve boyunun bir bölümü kırıktır. Oval gövdenin üst bölümü ters 'V' şeklinde biçimlendirilmiştir. Taban kısmı merkeze doğru biraz boşaltılmıştır. **Kat. No. 23**, **Kat. No. 14** ve **15** ile birlikte aynı mezarda bulunmuş ve korunan ölçüleri aynıdır. Oval gövde ve taban birbirine çok benzerdir. Kremasyon nedeniyle renk farklılıkları görünse de, kabın yüzeyinde genellikle koyu kahverengi renkler hâkimdir.

2. grup içinde değerlendireceğimiz son unguentariumlar 2C olarak adlandırdığımız kaplardır. 6 unguentariumdan oluşan bu grubun örnekleri, 10.1 cm. ile 14.9 cm. arası değişen boylara sahiptir. Dışa açılan dudak ve ince uzun boyun yapısı devam ederken, farklı olarak gövdenin kaideye doğru sarktığı görülmektedir.

Bu grupta inceleyeceğimiz ilk 3 örnek diğer gruplarda değerlendirilen 16 unguentarium, bir lagynos ve geniş ağızlı bir kap ile birlikte kremasyon gömünün uygulandığı Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M127 mezarında bulunmuştur**(Levha 6)**. **Kat. No. 24**, 14.8 cm. yükseklikte ve kırmızımsı sarı renktedir. Bir tarafı kırık olan dudak dışa döndürülmüş ve herhangi bir profil verilmeden yuvarlak bir şekilde bırakılmıştır. Boyun ince ve uzundur. Gövde, ortaya kadar ters 'V' şeklinde gelip sarkık alt gövdeyle sonlandırılmıştır. Taban merkeze doğru inceltilmiştir. Genelde ince olan cidar, kabın kaide bölümünde kalınlaşmıştır. **Kat. No. 25'**te dudak hem dışa hem de boyna doğru döndürülmüştür. Böylelikle, **Kat. No. 24**'e göre daha kalın bir dudak profili oluşmuştur. Bu özelliği ile **Kat. No. 26** ile daha yakın bir benzerlik göstermektedir**(Levha 23- 24)**. Boyun ince ve uzundur. Gövde 2C' nin özelliği olarak sarkık görünümdedir. Taban çok hafif şekilde işlenerek küçük bir ayak oluşturulmuş gibi görünmektedir. **Kat. No. 26,** aynı mezarda bulunan son örnektir. 14.9 cm.'lik yüksekliği ile 2. Grubun en uzun kabıdır. Astar boyunda soluk kırmızı ve gövdeye göre daha yoğun kullanılmıştır. Kabın dudağı dışa ve boyna doğru döndürülmüştür. Boyun ince ve uzun, gövde sarkıktır. **Kat. No. 26**' da cidar genelde orta kalınlıkta olup, kaidede daha da artmıştır. Bu özelliği ile **Kat. No. 24** ile benzerlik gösterse de ağız ve cidarın diğer bölümlerde daha kalın işlendiği görülmektedir. 2C grubunda

değerlendireceğimiz son örnekler **Kat. No. 27, 28, 29'** dur**(Levha 23- 24).Kat. No. 27**, M119 mezarında bulunmuştur. Bu mezar içinde bulunan diğer unguentariumlar 2A ve 2B grubunda değerlendirilmiş örneklerdir. Dudak dışa ve boyna döndürülmüştür. Boyun ince ve uzun, gövde kaideye doğru sarkmıştır. Taban düzdür. Ağız bölümünde daha belirgin olan astar açık kırmızıdır. **Kat. No. 28**, kremasyon gömünün uygulandığı Düz Semerdam Kiremit Mezar tipinde M116 mezarında bulunmuştur**(Levha 5)**. 2C grubunun en kısa örneğidir. Dudak dışa döndürülmüş ve çok az aşağı sarkmıştır. Boyun ince ve uzundur. Gövde diğer örneklere göre daha az sarkmıştır. Taban düzdür. Muhtemelen kremasyonun etkisiyle de soluk kırmızıdan pembemsi griye değişen yüzey rengine sahiptir. Grubun son örneği **Kat. No. 29**, herhangi bir mezara bağlı olmaksızın d4d açmasında bulunmuştur. Ağız ve boynun bir bölümü kırık olan kabın gövdesi, diğerlerinden daha büyük, oldukça geniş ve sarkıktır. Cidar boyunda ve gövdede ince, düz olan tabanda biraz daha kalındır. Astar koyu grimsi kahverengidir.

26 örnek ile tezimizde 2. Grup olarak değerlendirilen ve kendi içinde de 3' e ayrılan unguentariumların temel özelliği dışa genelde sade bir şekilde döndürülen dudak yapısı ve gövdeye göre daha uzun olan ince uzun boyundur. Doku olarak sert olan kapların çoğu iyi fırınlanmıştır. Kilini inceleyebildiğimiz örneklerde kirecin ve mikanın az kullanıldığı görülmüştür. Tüm örneklerin yüzeyinde kalker kalıntıları bulunmaktadır. Bu ortak özelliklerinin dışında unguentariumlar gövde yapıları ile birbirinden ayrılmaktadır.2A kaplarının gövde yapısı küresel, 2B kaplarının gövde yapısı oval, 2C kaplarının gövdesi sarkıktır. 8.4 cm.' den 14.9 cm.' ye kadar değişen boylara sahip olmalarına karşın, kendi içlerinde en uzun örnekler 2C grubundadır. Tümü nekropolde bulunan unguentariumların grup dağılımları yapılırken kimi aynı grupta, kimi de farklı gruplar içinde değerlendirilmiştir. Aynı mezarda grup içinde farklı sınıflandırılanlar dışında, tamamen farklı grup içine yerleştirilen örneklerde mevcuttur. Grup içinde değerlendirilen bazı örneklerdeki çok yakın benzerlikler dikkat çekicidir. Örneğin M90 mezarında bulunan **Kat. No. 4** ve **5** küçük farklılıklar dışında dışa döndürülmüş bant şeklindeki dudak yapısı, boyun işlenişi, gövdenin küresel hatları ve astar özellikleri ile birbirine inanılmaz derecede benzeyen örneklerdir. Unguentariumlara bakıldığında aynı eserin farklı açılardan çekilmiş fotoğraflarına bakıyormuşuz izlenimi vermesi kesinlikle aynı usta elinden çıktığını göstermektedir**(Levha 15- 16).Kat. No. 14, 15, 23'**de aynı mezarda bulunan ve yakın benzerlikleri bulunan diğer kaplardır. Bununla birlikte aynı

mezardan bulunan ancak tamamen farklı olan unguentariumlarda bulunmaktadır. Bu bize ölü hediyelerinin alınmasında sipariş veya belli bir usulün değil de; sıradan bir alışverişin olduğunu göstermektedir.

2. grup içinde değerlendirilen örnekler, bağımsız olarak bulunmaları yanında daha çok bir mezar içinde farklı buluntu gruplarıyla birlikte ele geçmişlerdir. Bununla birlikte örneklerin kesin tarihlemelerinin yapılmasında net bilgi verecek buluntular yoktur. 2. Grubun tarihlemesini yaparken, genel özellikler yanında benzer örneklerden de yararlanılmaya çalışılmıştır. Bulbous tipi unguentariumların M.Ö. 1.yüzyıl da popüler olduğunu ve M.S. 1. yüzyıl boyunca devam ettiğini belirtmiştik[120]. Tarihleme için verilen örneklerin de bu tarihlerin dışına pek çıkmadığı görülmüştür. 2. Grup unguentariumların örneklerine Samotrake[121], Assos[122], Bergama[123], Kourion[124], Atina Agorası[125], Atina Lenormant Caddesi[126], Tralles (Aydın)[127], Ephesus[128], Corinth[129], Hierapolis[130], Stratonikeia[131], Karalar[132], İzmir[133], Amathus[134], Kıbrıs[135] ve Yalvaç

[120]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, "The Chronology and Function of Ceramic Unguentaria", *AJA, 91,* No. 1, 1987, s. 110.
[121]Elsbeth B. Dusenbery, *Samotrake, The Necropoleis and Catalogues of Burials,* Princeton University Press, New Jersey 1998, ss. 229- 239, S143-1, 10, 12, S144-L, E.
[122]Nurettin Arslan, ''2006 Yılı Assos Kazı Çalışmaları'', *TAED* 8, 2008, s. 54; Nurettin Arslan, "Troas Bölgesi'ndeki Taşın Hayat Verdiği Kent Assos: 1881- 2009 Yılları Arasındaki Kazılara Genel Bakış", *CollAn IX*, 2010, s. 134, res. 6
[123]Norbert Kunisch, "Grabfunde aus dem Stadtgebiet von Bergama", (Ed. E. Boehringer), *PF I*, Berlin 1972, s. 103, abb. 9: 16- 18.
[124]George H. McFadden, "A Tomb of the Necropolis of Ayios Ermoyenis at Kourion", *AJA* 50, No. 4, 1946, XLII: 73,74.
[125]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, The Athenian Agora XXXII, Princeton, New Jersey 2008, plate 89: 1771.
[126]Cedric G. Boulter,"Graves in Lenormant Street, Athens", *Hesperia 32, No. 2*, 1963, ss. 113- 137, N1, O1, P1.
[127]Aynur Civelek, *Tralleis Nekropolisi Buluntuları Işığında Hellenistik ve Roma Dönemi Seramiği*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2001, U43, U20, U38.
[128]Recep Meriç, *Spathellenistisch- Römische Keramik und Kleifunde aus Einem Schachtbrunnen am Staatsmarkt in Ephesos*, Wien 2002, tafel 41: K 486, 490.
[129]Carl W. Blegen- Hazel Palmer- Rodney S. Young, *The North Cemetery*, Corinth 13, Princeton, New Jersey 1964, plate 99: 40a.
[130]Mehmet Okunak, *Hierapolis Kuzey Nekropolü (159D Nolu Tümülüs) Anıt Mezar ve Buluntuları,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli 2005, s. 131.
[131]Asuman Baldıran, *Stratonikeia Nekropol Buluntuları,* (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 1990, Levha VIII: 8.
[132]Remzi Oğuz, "Karalar Hafriyatı", *TTAED* II, 1934, şekil 33B.
[133]Gamze Günay, *İzmir Müzesi'nde Bulunan Unguentariumlar,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 1989, Levha XXII: d.
[134]Catherine Abadie- Reynal, "Céramique Romaine", (Ed. V. Karageorghis, O. Picard), La Necropole D' Amathonte Tombes 113- 367, II. Ceramiques Non Chypritotes, Etude Chypriotes VIII, Nikosie 1987, planche XXVIII: 8.

Müzesi [136] ' nde rastlamaktayız. Hem benzer örnekler, hem de 1. Grupta değerlendirdiğimiz **Kat. No. 3**'ün, 2Agrubunda değerlendirdiğimiz **Kat. No. 4** ve **5** ile birlikte bulunması, tarihleme konusunda bize yardımcı olmaktadır. Bununla birlikte kendi içinde farklı gruplarda değerlendirilen ancak aynı mezar içinde bulunan örnekler 2A ve 2B' de daha fazla görülmektedir.2A ve 2B kaplarının sonraki gruplarla form olarak küçük benzerlikleri olması yanında 5. Grup unguentariumlarıyla hiçbir bağlantısı kalmamıştır. 2C örneklerinin de diğer gruplarla 3. 4. ve 5. Gruplardaki unguentariumlarla birlikte bulunabilmesi, formlardaki değişimler yanında, dönem değişimi hakkında bize çok kesin olmasa da bazı bilgiler vermektedir. Kaplar için net ayrımlar yapmak zor olmasına rağmen, elde edilen bilgiler ve gruplar arası bağlantılar doğrultusunda kendi içinde bir düzen kurmak mümkün olmuştur. Bulbous tipin en erken versiyonu olduğunu düşündüğümüz2. Grup unguentariumların benzer örnekleri de göz önünde bulundurulduğunda, M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı ile M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği arasına tarihlemenin uygun olduğunu, kendi aralarında da 2C grubunun daha geç olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

2. 1. 1. 1. 3. Üçüncü Grup Unguentariumlar (Kat. No. 30-35) (Levha 25- 26)

3. Grup unguentariumlar Parion' da 6 örnekle temsil edilmektedir. 14.1 cm. ile 17.0 cm. arası değişen yüksekliklere sahiptirler. Tümü mezar buluntusu olan unguentariumların üçü sağlam, üçü kırık olarak ele geçmiştir. Kapların genel özelliği, dışa ve boyna doğru döndürülmüş dudak, gövdeye doğru daralan ince uzun boyun, yüksek oval gövde ve ince cidardır.

Bu grup içinde ilk değerlendireceğimiz örnek kremasyon gömünün uygulandığı Düz Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M116 mezarında**(Levha 5)** bulunan **Kat. No. 30'**dur. 17.0 cm. yükseklikteki kap, bu grubun en uzun kabıdır. Dudak dışa döndürülmüş ve uzatılmıştır. İnce uzun olan boyun, gövde ile birleştiği bölümde daralmıştır. İnce cidarlı olan kabın gövdesi oval, taban düzdür. Kırmızımsı kahverengi astarlı kabın boyun kısmında ve gövdesinde dekoratif amaçlı çizgiler bulunmaktadır. Bu grupta inceleyeceğimiz diğer dört örnek, kremasyon gömünün yapıldığı Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M127 mezarında ele geçmiştir**(Levha 6)**. Mezar

[135]Ewdoksia Papuci- Wladyka, "Roman-Period Pottery From The Eastern Part Of The Hellenistic House", Nea Paphos 2006, s. 525, fig. 5.

[136] Ergün Laflı, *Studien Zu Hellenistischen, Kaiserzeitlichen und Spätantikfrühbyzantinischen Tonunguentarien aus Kilikien und Pisidien (Süd Türkei),* 2003, tafel 177b, e.

içinde toplamda 19 unguentarium, bir lagynos ve geniş ağızlı bir kap birlikte mezara bırakıldığı görülmüştür. Bu unguentariumların 3'ü, 2. Grupta, 4' ü, 3. Grupta, 12'si, 4. Grupta değerlendirilmiştir. **Kat. No. 31**, bu mezarda bulunan unguentariumlardan birisidir. 16.8 cm. yüksekliğinde olan kabın dudağı, dışa ve boyna doğru hafifçe döndürülmüştür. İnce ve uzun olan boyun, ağız bölümünden gövdeye doğru çok az incelmiştir. Boyunda görülen eğrilik fırınlama sırasında oluşmuştur. Gövde oval ve yüksektir. Taban düzdür. Gövdede açık sarımsı kahverengi olan astar, boyunda daha fazla uygulanarak açık kırmızı bir görüntüye dönüşmüştür. Boyunda daha yoğun uygulanan ya da sadece boyuna uygulanan astar sıkça görülen bir yöntemdir. İlk örneklere göre biraz farklılaşan **Kat. No. 32,**dışa döndürülen dudak yapısı, gövdeye doğru daralan ince uzun boyun yapısı ve oval yüksek gövdesiyle bu grupta değerlendirilmiştir. Taban çok az içbükey yapılmıştır. Kabın genelinde görülen ince cidar, tabanda biraz kalınlaşmıştır. Yoğun kalkerli kabın ağız bölümüne uygulanan astar, açık kahverengimsi gridir. **Kat. No. 33' te** dudak dışa ve boyuna doğru döndürülmüştür. Boyun ince ve uzundur. Gövde oval olmasına rağmen diğer örneklere göre biraz dardır. Taban kısmı kırık olan kabın cidarı, boyundan aşağı doğru biraz kalınlaşmıştır. Tüm yüzeye ince açık kırmızı bir astar uygulanmıştır. Bu grupta inceleyeceğimiz son 2 unguentarium kırık ele geçen **Kat. No. 34 ve 35' tir.**M133 mezarında bulunan **Kat. No.34**' te boyun ince, gövde ovaldir. Tabanı biraz içe doğru alınmıştır. Boyunda koyu gri bir astar uygulanmıştır. **Kat. No. 35,** M 127 mezarında bulunmuştur. Boyun bölümü tamamen kırıktır. Gövde oval ve oldukça yüksektir. Gövde görünümü ile **Kat. No. 30** ile benzerdir. Cidar bu grubun diğer örneklerine göre daha incedir. Taban düzdür.

6 unguentariumun değerlendirildiği 3. Gruptaki kaplarda dudak dışa ve boyuna doğru döndürülmüştür. Boyun ince ve uzun, gövdeye doğru incelmiştir. Gövde oval ve benzer olan 2B kaplarına göre daha yüksektir. Tabanları düz ya da çok az içbükeydir.Kapların tümü ince cidarlıdır. Sert dokulu kaplar kireç, mika ve kum katkılıdır. Bu kapların yer aldığı M116, M127 ve M133 mezarlarında 2C grubu ve 4.grup örnekleri birlikte bulunmuşlardır. 3. Grup unguentariumların benzerlerini Atina[137], Corinth[138], Kerameikos[139], Stobi[140], Alicante[141], Tel Anafa[142], Ephesus[143],

[137]Henry S. Robinson, *Pottery of The Roman Period: Chronology*, The Athenian Agora V, Princeton, New Jersey 1959, plate 18, m6-m7.

Patras[144], Kenchreai[145] ve Garipler Tümülüsünde[146],ayrıca İzmir[147], Hatay[148] ve Silifke[149] müzelerinde görmekteyiz. Verilen örneklerde tarihlemelerin yine M.Ö. 1.yüzyıl' ın 2. yarısı ile M.S. 1. yüzyıl arasında değiştiği görülmektedir. Bu geniş tarihin yanında, 3. Grup içinde değerlendirilen 6 unguentariumdan 5'inin, 2. Grup içinde daha geçe tarihlendirilen 2Ckaplarıyla birlikte, bir örneğin de 4. Grup kaplarıyla birlikte bulunması, tarihleme konusunda bazı ipuçları vermektedir. Bu bağlantılar da düşünüldüğünde 3. Grup unguentariumlarını önceki gruplardan biraz daha geçe, M.S.1. yüzyıl ilk yarısına tarihlemenin uygun olduğunu düşünmekteyiz.

2. 1. 1. 1. 4. Dördüncü Grup Unguentariumlar (Kat. No. 36-56) (Levha 27- 34)

Parion Roma Dönemi Unguentariumları içinde sınıflandırması en zor olan gruptur. Başlangıçta 2., 3. ve 5. gruplarla birlikte değerlendirilmiştir. Tüm bu gruplardan farklı özellikler alan ve geçiş formu olarak nitelendirebileceğimiz unguentariumlar, daha sonra ayrı bir grup olarak değerlendirilmiştir. 2., 3. ve 5. gruplarının hiçbirine tam uymayan ancak ortak özellikleri olan bu kaplardan Parion nekropolünde 60 tane bulunmuştur. Çalışmamızda M116, M127, M133 mezarlarında ve c4b açmasında bulunan 21 tane örnek değerlendirmeye alınmıştır. 10.0cm.' den 14.3 cm.' ye değişen boylara sahip olan kapların en belirgin ortak özelliği, dudak bölümünün dışa ve boyuna doğru döndürülmesidir.

---

[138]Carl W. Blegen- Hazel Palmer- Rodney S. Young, *The North Cemetery*, Corinth 13, Princeton, New Jersey 1964, plate 77: 510- 3; Kathleen Warner Slane,"Two Deposits from the Early Roman Cellar Building", Corinth,*Hesperia 55*, No. 3,1986, s. 290, plate 66: 74.
[139]Ursula Knigge, *Der Südhügel, Kerameikos IX*, Walter De Gruyter& Co, Berlin 1976, tafel 98, E110-1.
[140]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, "The Chronology and Function of Ceramic Unguentaria", *AJA 91*, No. 1, 1987, s. 107:f.
[141] Pablo Rosser Liminaña, "La Necropolis Romana Alto- Imperial Del, Parque Delas Naciones, (Albufereta, Alicante): Estudio De Alguno De Sus Materiales", *LVCENTVM IX- X*, 1990- 91, fig. 2.
[142]Andrea Berlin, *The Hellenistic and Roman Pottery*: The Plain Wares, 1997, plate 15: PW114.
[143]Recep Meriç, *Spathellenistisch- Römische Keramik und Kleifunde aus Einem Schachtbrunnen am Staatsmarkt in Ephesos*, Wien 2002, tafel 41: K489.
[144] Gerhild Hübner, "Die Römische Keramik von Patras: Voraussetzungen und Möglinchkeiten der Annäherung im Rahmen der Stadtgeschichte", Hellenistische und kaiserzeitliche Keramik des Östlichen Mitteleergebiets, Kolloquium Frankfurt 1995, 1996, s. 2, taf. 2: 4 (Ortada).
[145]Joseph L. Rife- vd. "Life and Death at a Port in Roman Greece: The Kenchreai Cemetery Project, 2002- 2006", *Hesperia 76, No. 1,* 2007, s. 168, fig. 20(Sol Başta).
[146]Mehmet Eskioğlu, "Garipler Tümülüsü ve Kayseri' deki Tümülüs Tipi Mezarlar", *TAD* XXVIII 1989, s. 215: resim 21.
[147]Gamze Günay, *İzmir Müzesi'nde Bulunan Unguentariumlar,* 1989, Levha XXI: a.
[148]Ergün Laflı, 2003, tafel 142d.
[149]Ergün Laflı, 2003, tafel 141b.

Diğer grupların karması bu grubun ilk örneği M 133 mezarında bulunan **Kat. No. 36'**dır **(Levha 27- 28).** 4. Grubun en yüksek kabı olan unguentariumun dudak bölümü dışa kalın bir şekilde döndürülmüştür. Silindirik boyun, gövdeyle orantılı ve uzundur. Gövde oval, taban içbükeydir. Cidar, 3. Grup örneklerine göre biraz kalınlaşmıştır. Astar uygulanmayan kabın gövde bölümü, kremasyon nedeniyle tahrip olmuştur. Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipinde, kremasyon gömüye sahip olan M133 mezarında bulunan diğer bir kap ise, **Kat. No. 37'**dir**(Levha 27- 28)**. Aynı mezarda bulunan diğer örneklerden ayrılmaktadır. Dudak dışa ve boyuna doğru döndürülmüştür. İnce uzun boyun, gövde ile birleştiği bölümde biraz incelmiştir. Gövde oval, alt bölümü biraz sarkıktır. Taban dar ve düzdür. 13.7 cm. ölçülerindeki **Kat. No. 38 (Levha 27- 28)**, M127 mezarında bulunmuştur**.** Dudak dışa dönük, boyun diğer örneklere göre biraz kısadır. Gövde oval ve sağlam yapıdadır. Taban içbükeydir. Cidar, tabanda biraz kalın bırakılmıştır. Yoğun kalker ve kısmi yanık izleri altından boyun kısmında görülebilen astar, grimsi kahverengidir. Geçiş tipi olarak değerlendirdiğimiz bir örnek de**Kat. No. 39'** dur **(Levha 27- 28)**. M127 mezarında bulunan örnek, 13.5 cm. yüksekliğindedir. Ağız dışa döndürülmüş, boyun ince uzundur. Boyuna göre uzun olan gövde ovaldir. Taban içbükeydir. Diğer örneklere göre cidar daha kalındır. Herhangi bir mezara bağlı olmaksızın bulunan **Kat. No. 40 (Levha 27- 28),** dışa dönük dudağa, ince uzun bir boyuna sahiptir. Diğer örneklere göre küreselleşen gövdeyle 5. Grup unguentariumlara benzemektedir. Taban düzdür. M127 bulunan bir diğer örnek **Kat. No. 41'** dir**(Levha 29- 30)**. 13.4 cm. yüksekliğindeki kabın dudak bölümü dışa iyice döndürülmüştür. Boyun, gövde ile neredeyse aynı boyutta ve gövdeye doğru incelmektedir. Gövde oval, taban düzdür. **Kat. No. 42 (Levha 29- 30),** M 133 mezarında bulunmuştur. 13.2 cm. yüksekliğindedir. Dudak dışa döndürülmüş, boyun ince ve uzundur. Gövde oval, taban içbükeydir. Bu grupta değerlendirilen tüm örneklere göre daha ince cidarlıdır. Bu özelliği ile 3. Grup unguentarimlar ile benzerdir. Boyutlarına göre bir sıralama oluşturduğumuz grupta,aynı mezarda bulunduğu **Kat. No. 37**ile astar ve biçimsel benzerlikleri bulunmaktadır. **Kat. No. 42** 'de astar biraz daha pembemsidir. **Kat. No. 43, 44, 45 (Levha 29- 30),** farklı yerlerde bulunmalarına karşın grup içinde birbirine yakın özellikler gösteren örneklerdir. **Kat. No. 43**, 13.2 cm., **Kat. No. 44** ve **45**, 13.0 cm.'dir. Yakın ölçülere sahip üç örnekte de dudak dışa ve boyuna döndürülmüştür. Boyun ince uzun, gövde ile orantılıdır. Gövde de ovallik devam

etmektedir. **Kat. No. 43**, **45**' te taban düz, **Kat. No. 44**' te içbükeydir. **Kat. No. 43** ve **45**'te astar görülmezken. **Kat. No. 44**' de astarın iyi uygulandığı görülmektedir. 3 kabında rengi gridir. Dudak, boyun biçimi ve ince cidar yapısı ile 3. Grup özelliklerini alan kaplar, gövdenin yapısı ile 5. Grubu anımsatmaktadır. Bir önceki örneklere göre daha kalın cidarlı yapılan **Kat. No. 46'**da**(Levha 31- 32)** dudak dışa ve birazda boyuna döndürülmüştür. 12.9 cm. yüksekliğindeki kabın ince uzun olan boynu, orta bölümünde biraz genişlemiş ve gövdeye geçişte tekrar daralmıştır. Bu özelliğin daha belirgin olduğu örnekleri 5. Grup içinde göreceğiz. Kabın gövdesi oval, taban içbükeydir. Kahverengi, gri renklere sahip kabın yüzeyinde kremasyon izleri belirgindir. 12.7 cm. yüksekliğindeki **Kat. No. 47(Levha 31- 32),**bir mezara bağlı olmaksızın bulunmuştur. Dudak diğer grup örneklerinde olduğu gibi dışa döndürülmüştür. Gövde ile orantılı yapılan uzun boyun, gövdeye geçişte daralmaktadır. Gövde oval, taban çok az içbükeydir. Herhangi bir mezara bağlı olmamasına rağmen üzerindeki izler bize kremasyon gömünün yapıldığı bir mezara ait olduğunu işaret ediyor. Bu grupta değerlendirilen ve M 133 mezarından**(Levha 6)** bulunan bir diğer örnek de **Kat. No. 48'** dir **(Levha 31- 32)**. Dışa dönük dudaklı kabın boynu, ince ve uzundur. Gövde oval, dar olan taban çok az içbükeydir. Çok açık kırmızı, pembemsi astar da kısmi kremasyon izleri görülmektedir. **Kat. No. 49 ve 50 (Levha 31- 32)**, M 116 mezarında bulunan 2 örnektir. **Kat. No. 49**, 12.3 cm., **Kat. No. 50**, 11.6 cm.'dir. Grup özelliği olarak belirtilen dışa dönük dudak iki kapta da görülmektedir. Boyun bölümünde küçük farklılıkları vardır. **Kat. No. 49**' da boyun biraz daha kısa işlenmiş ve orta bölümündeki genişleme daha belirgindir. 2 kabında gövdesi oval, tabanı düzdür. Form benzerlikleri yanında astar farklıdır. Bu grup içinde değerlendirilen ve boyutları küçüldükçe 5. Gruba yaklaşan kaplardan **Kat. No. 51 (Levha 33- 34)**, M 127 mezarında bulunmuştur. 10.0 cm. yüksekliğindeki kabın dudak bölümü kalın bir şekilde dışa döndürülmüştür. Boyun uzun ve gövdeye doğru daralmıştır. Gövde oval ve boyuna göre kısadır. İnce cidarlı kabın tabanı merkeze doğru inceltilmiştir. **Kat. No. 52 (Levha 33- 34)** bu grupta değerlendirilen son sağlam örnektir. Bir unguentarium gibi 10.0 cm. yüksekliğindedir. Dudak dışa ve diğerlerine göre daha fazla aşağı döndürülmüştür. Boyun ve gövde orantılıdır. İnce cidarlı kabın tabanı bir yay çizmiş ve merkezde kalınlaşmıştır. Kabın rengi gridir. Bu grup içinde değerlendireceğimiz son dört örnek kırık olarak bulunmuştur. 3 gövde ve 1 boyun parçası olan bu örneklerden **Kat. No. 53, 54, 56**

(Levha 33- 34), M 127 mezarında**, Kat. No. 55,** M 116 mezarındabulunmuştur. **Kat. No. 53, 54** ve **55**, üçünde de gövde oval, taban düzdür. **Kat. No. 53** ve **54** diğer örneğe göre daha ince cidarlıdır. **Kat. No. 54'** de çok azı korunan boyun bölümündegri astar uygulanmış, **Kat. No. 55**' in astarı ise kırmızımsı sarı renktedir. **Kat. No. 56**, ağız ve boyun bölümünün bir kısmı korunmuş bir örnektir. Dudak dışa döndürülmüştür. Boyun gövdeye doğru inceltilmiştir. Kabın astarı, diğer mezar örnekleri gibi grimsi tonlarda ve kremasyon izleri belirgindir.

17sağlam, 4 kırık örnek incelenen 4. Grup unguentariumları önceki 3 Grubun özelliklerini bünyesinde barındırdığı için, bir geçiş formu olarak nitelendirebiliriz. Temel özelliği dışa dönük dudak, ince uzun boyun ve oval gövdedir. Sert dokulu kaplar kireç, mika ve kum katkılıdır. Büyük çoğunluğunun yüzeyinde kalker ve kremasyon izleri görülmektedir. 2. Grup unguentariumlardan ağız ve bazı örneklerde boyun işlenişleriyle benzese de, bu gruptan rahatlıkla ayrılmaktadır. Bununla birlikte 3. Grup unguentariumlarınaform olarak yaklaşan kaplar, onlardan ince cidar yapısı, yüksekliği ve yüksek oval gövdesi ile ayrılmaktadır. Boyutları küçüldükçe 5. Grup örneklerine benzeyen kaplar, onlar kadar kısa ve kalın olmamasına karşın, gövdedeki ovalliğin azalması 5.grup unguentariumlara gidişi göstermesi açısından önemlidir. Büyük çoğunluğu M 116, M 127, M 133 mezarlarında bulunan örneklerin yanında, kesin tarihleme yapmamıza yarayacak buluntuların bulunmaması bize tarihlemede yine benzer örneklere yönelmemiz gerektiğini göstermiştir. 4. Grup içinde değerlendirilen unguentariumların benzerlerini Makedonya'da[150], Corinth' te[151], Kerameikos' ta[152], Amathus' ta[153], Antiocheia' da[154] ve Yalvaç Müzesi'nde[155] görmek mümkündür. Bu örnekler için M.Ö. 1. yüzyıldan, M.S. 1. yüzyılar asına değişen tarihler önerilmektedir. Bununla birlikte bizim değerlendirdiğimiz örneklerin 2A ve 2B grubu örnekleriyle birlikte bulunmaması, daha çok 3. ve 5. Grup örnekleriyle birlikte bulunması bize 2. Grup için verilen örnekten biraz daha ileri bir tarihlemeye gitmenin uygun olduğunu

[150] Stella Drougou, *Ελληνιστική κεραμική από τη Μακεδονία= Hellenistic Pottery from Macedonia*, Aristotle University, Thessaloniki 1991, s. 78 (altta solda).
[151]Carl W. Blegen- Hazel Palmer- Rodney S. Young, *The North Cemetery*, Corinth 13, Princeton, New Jersey 1964, plate 76: 505- 3.
[152]Ursula Knigge, *Der Südhügel, Kerameikos IX*, Walter De Gruyter& Co, Berlin 1976, tafel 98: E 112.
[153]Catherine Abadie- Reynal, "Céramique Romaine", (Ed. V. Karageorghis, O. Picard), La Necropole D' Amathonte Tombes 113- 367, II. Ceramiques Non Chypritotes, Etude Chypriotes VIII, Nikosie 1987, planche XXXII: 4.
[154]Ergün Laflı, 2003, tafel 178c.
[155]Ergün Laflı, 2003, tafel 176e.

düşündürtmektedir. Bu yüzden 4. Grup unguentariumlarını M.S. 1.yüzyıl ilk yarısına tarihlemek mümkündür.

2. 1. 1. 1. 5. Beşinci Grup Unguuentariumlar (Kat. No. 57-81) (Levha 35- 42)

58 örnekle Parion unguentariumları arasında en büyük grubu oluşturmaktadır. Kendi içinde de 3' e ayrılmış olan bu unguentariumlardan 25 tanesi değerlendirmeye alınmıştır. Parion dışında benzerine az rastlanan bu unguentariumların diğer gruplardan ayrılan özelliği, genelde sade yapılmış dudak yapısı, gövde ile orantılı orta bölümü biraz daha geniş boyun, daha kalın cidar ve küreselleşen gövdedir.

Bu grupta değerlendireceğimiz ilk örnekler 5AGrubu olarak isimlendirilen 9 örnektir. 9.3 cm. ile 12.0 cm. arası değişen boyutlara sahiptir. 5B örnekleriyle form olarak benzeyen unguentariumlar sadece dudak işlenişiyle ayrılmaktadır. Bu unguentariumlarda dudak dışa ve boyuna doğru çok az döndürülmüştür. Dudağın dışa ve boyuna döndürülmesiyle boyun ile dışa dönük dudak arasında bir boşluk oluşmuştur ki bunu 2., 3. ve 4. Gruplarda da görmekteyiz. 5AGrubu' nda inceleyeceğimiz ilk örnek kremasyon gömünün yapıldığı Düz Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M131 mezarında**(Levha 6)**bulunan **Kat. No. 57'**dir**(Levha 35- 36)**. Bu unguentarium yanında mezarda ayrıca iki pişmiş toprak unguentarium, bir cam unguentarium, bir lagynos, bir kandil, bir çift kulplu kap ve bir de kemik kolye ucu bulunmuştur. 12.0 cm. yüksekliğindeki **Kat. No. 57** de dudak dışa döndürülmüştür. Küreselleşen gövde ile uyumlu olan boyun, orta bölümde biraz genişlemiştir. Bu özelliği 5C grubunda daha net görmeye başlayacağız. Kabın tabanı merkeze doğru biraz alınmıştır. Soluk kahverengiden soluk kırmızıya değişen bir astara sahiptir. **Kat. No. 58, 59, 60, 61, 62, (Levha 35- 38)** Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M135 mezarında bulunmuşlardır**(Levha 6)**. Bu mezarda toplamda 14 pişmiş toprak unguentarium, bir kırık lagynos, ayna parçaları ve bir de sikke ele geçmiştir. Bulunan unguentariumların 13' ü 5.grup içinde, 1 örnek ise 6. Grup içinde değerlendirilmiştir. Kırık vaziyette bulunan **Kat. No. 58** dışında hepsi sağlam ele geçmiştir. Aynı usta elinden çıkmış izlenimi veren kapların dudağı dışa ve boyuna doğru hafif döndürülmüştür. Tüm kaplarda boyun gövde ile orantılı bir şekilde yapılmıştır. Oval gövdeleri içbükey tabanla sonlandırılmıştır. Tüm örneklerde cidarın ağızdan başlayarak gövdenin alt bölümüne kadar aynı gittiği tabanda, cidar kalınlığının arttığı görülmektedir. Herhangi bir mezara

bağlı olmaksızın bulunan **Kat. No. 63 (Levha 37- 38)**, 11. 3 cm. yüksekliğindedir. Unguentariumun dudak bölümü dışa döndürülmüş, boyun orta bölümde biraz genişletilmiştir. Gövde diğer örneklere göre biraz daha küresel, taban içbükeydir. Bir önceki örnekler gibi cidar tabanda kalınlaşmıştır. Kremasyon gömünün uygulandığı bir mezara ait olduğu üzerindeki yanık izlerinden anlaşılan kabın dış yüzeyi oldukça aşınmıştır. **Kat. No. 64 (Levha 37- 38)** örneği M 127 mezarında bulunmuştur. Bu mezarın örnekleri 2C, 3. ve 4. Grupta bulunmasına karşın bu unguentarium 5A örneklerine yakın benzerliği nedeniyle burada değerlendirilmiştir. Unguentariumun dudağı 5A'nın tüm örnekleri gibi dışa döndürülmüş, boyun orta bölümde geniş yapılmıştır. Oval gövde çok az içbükey tabanla sonlanmıştır. Cidar, diğer 5A örneklerine göre daha incedir. 11.3 cm. yüksekliğindeki kabın dışında gri tonlar hâkimdir. 5A Grubu' nda değerlendireceğimiz son örnek, 9.3 cm. yüksekliğiyle bu grubun en kısa olan kabı, **Kat. No. 65'**tir**(Levha 37- 38)**. Kısa boyu nedeniyle 5.grubun en karakteristik örnekleri olan 5C' ye benzemesine karşın, ince cidarı ve dışa dönük dudağı nedeniyle bu grupta değerlendirilmiştir. Gövdesi küresel olan kabın tabanı içbükeydir.

Yedi unguentariumun bulunduğu 5B grubunda altı örnek M 135 mezarında, bir örnek M 131 mezarında bulunmuştur. 9.2 cm. ile cm.12.2 arası değişen yüksekliğe sahip kaplar, sadece dudak bölümünün işlenişiyle 5AGrubu' ndan ayrılmaktadır. 5B grubunda dudak dışa dönüktür ama boyuna doğru iyice döndürülmeden sade ve yuvarlak bir şekilde bırakılmıştır. Bu yalın dudak işlenişi,5CGrubu' nda devam edip; gövdede değişimler görülecektir.

Bu grupta inceleyeceğimiz ilk örnekler M 135 mezarında bulunan**Kat. No. 66, 67, 68, 69'** dur **(Levha 37- 40).** Tüm örneklerde dudak dışa sade bir şekilde döndürülmüştür. Boyunlar gövde ile orantılı ve neredeyse aynı boydadır. Kapların gövdesi ovaldir. Boyunda ve gövdede ince olan cidar, tabanda 5A örneklerinde aynı mezarda bulunan örnekler gibi kalınlaşmıştır. Bu örnekler içinde değerlendirdiğimiz **Kat. No. 66**, 12.2 cm. yüksekliği ile 5. Grubun en yüksek kabıdır. Kapların fırınlama sonucu gövdelerinde oluşan renk açık kırmızımsı kahverengi, soluk kırmızı ve gridir. **Kat. No. 70(Levha 39- 40)**, M 131 mezarında bulunmuştur. Kırmızımsı sarı astara sahip kabın yüksekliği 11.3 cm.' dir. Kabın dudağı dışa biraz daha dönük, boyun ince uzundur. Gövde oval, taban içbükeydir. Bir önceki örneklere göre cidar dudaktan tabana

aynı kalınlıktadır. 5B grubunda değerlendireceğimiz son iki örnek yine M 135 mezarında bulunan **Kat. No. 71 ve 72'** dir**(Levha 39- 40)**. **Kat. No. 71**, 11.0 cm., **Kat. No. 72**, 9.2 cm. yüksekliğiyle 5B grubunun en kısa kabıdır. İki kapta da dudak dışa sade bir şekilde döndürülmüştür. Boyun diğer örneklere göre biraz daha küreselleşen gövde ile uyumludur. **Kat. No. 72**' de boyun biraz daha geniştir. İki örnekte de taban düzdür. Yoğun kalkerli dış yüzeyde kremasyon izleri görülebilmektedir.

5. Grubun en özel kapları şüphesiz 5C kaplarıdır. 5. Grubun oluşmasında temel kaplar olan ve daha sonra benzerlikleri yanında farklılıklarıyla da 5A ve 5B'den ayrılan bu kapların özgün yapılı örneklerini şimdilik sadece Parion' da görmekteyiz. 9 örneğin incelendiği bu grupta, kapların yüksekliği 9.3 cm. ile 8.5 cm. arasında değişmektedir.5A ve 5B kaplarına göre genelde daha kısa olan kapların dudak işlenişi 5B örnekleriyle benzemektedir. Daha sade dudak işlenişinin altında incelen kısa boyun, gövdeye geçişte yine daralmış ve boyunun orta bölümündeki şişlik daha belirgin hale gelmiştir. Gövde yüksekliğinde azalması nedeniyle daha küreselleşmiştir. Taban düzdür. Diğer örneklere göre kapların cidarı biraz daha artmıştır.

Kat. No. 73 (Levha 41- 42) bu grubun ilk örneğidir. 9. 3 cm. yüksekliğindedir. Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipinde, kremasyon gömünün uygulandığı M 93 mezarında bulunmuştur**(Levha 4)**. Bu mezarda,6' sı 5C de değerlendirilen 7 unguentarium, 1 geniş ağızlı testi, 1 maşrapa, 1 kandil, 1 bronz ayna, birlikte ele geçmiştir. Dudak sade ve yuvarlak hatlı, boyun kısa, gövde küreseldir. Tabanı düz yapılan kabın cidarı kalındır. **Kat. No. 74 (Levha 41- 42)**, M 125 mezarında bulunmuştur. Bu mezardaki diğer unguetariumların tümü 6. Grup içinde değerlendirilmiştir. **Kat. No. 74**, 5C Grubunun en belirgin kabıdır. 9.0 cm. yüksekliğindeki kabın dudağı yuvarlak hatlarla dışa hafif bir şekilde döndürülmüş ve buda boyunun başlangıcında daralmaya neden olmuştur. Ortaya doğru genişleyen boyun gövdeye geçişte tekrar daralmış ve küresel gövde ile birleşmiştir. Taban düzdür. Dışta yoğun kalkerli kabın rengi koyu gridir. 9.1 cm. yüksekliğindeki **Kat. No. 75 (Levha 41- 42),** M 130 mezarında bulunmuştur. Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipindeki mezarda kremasyon gömü uygulanmıştır. 3 unguentariumun bulunduğu mezarda 2 örnekte 6. Grup içinde değerlendirilmiştir. Kabımızın dudağı bir önceki örnekte olduğu gibi dışa sade bir şekilde döndürülmüştür. Boyun gövdeye göre daha uzun yapılmış, gövde diğerlerine göre daha basık ve küreseldir. Taban içbükeydir. Daha ince olan cidar

tabanda biraz kalınlaşmıştır. Yüzeyde kremasyon izleri belirgindir. 5C' nin birçok örneği gibi M 93 mezarında bulunan **Kat. No. 76 (Levha 41- 42)**, 8.9 cm. yüksekliğindedir. Form özelliği diğer kaplarla aynı olan kabın cidarı biraz kalın yapılmıştır. Dış yüzünde yoğun kalker bulunan kabın yüzeyi, açık yeşilimsi kahverengidir. **Kat. No.77, 78, 79, 80 (Levha 41- 42)** bu grupta değerlendireceğimiz diğer örneklerdir. **Kat. No. 77**, M 125 mezarında, diğerleri M 93 mezarında bulunmuşlardır. Yükseklikleri 8.5cm. ile 8.9cm. arası değişen örneklerin dudağı dışa döndürülmüştür. Ağza ve gövdeye birleşirken daralan boyun tipik özelliktir. Küresel gövdeli örneklerin tabanları düzdür. 5C kaplarının içinde değerlendireceğimiz son örnek, **Kat. No. 81**'dir**(Levha 41- 42)**. Herhangi bir mezara bağlı olmaksızın ağız kısmı kırık olarak bulunmuştur. Genelde daha standart boyutlara sahip 5C örnekleri içinde küçük boyutu ile diğerlerinden ayrılır. Boyun bölümünde gövdeye geçişteki daralma belirgindir. Gövde küresel, taban düzdür.

25 örneğin değerlendirildiği 5. Grup unguentariumları küçük ayrıntılarla 3 gruba ayrılmıştır. 5A ve 5B genelde aynı mezarlardan çıkan buluntular olmasına karşın dudağın 5B' de daha sade işlenmesiyle ayrılmaktadır. 5C kapları ise, bakıldığında mutlaka aynı grup içinde değerlendirilmesi gerekli kaplardır. Bu kaplar kısalan boyu, kalınlaşan cidarı ve küreselleşen gövdeyle,5A ve 5B kaplarından ayrılmıştır. Bu gruptaki kaplarındiğer gruplara göre daha sağlam çıkması, kısalan boyu ve daha kalın cidarı ile açıklanabilir. Dokusu sert olan kapların çoğu iyi fırınlanmıştır. Kilini inceleyebildiğimiz az sayıda örnekte kireç, mika ve kum katkısı olduğu gözlemlenmiştir. 5A ve 5B kapları içinde kapların genelde 11 cm. civarında olduğu, 5C'de ise yüksekliğin 8-9 cm.' ye düştüğü görülmüştür. 5A ve 5B örneklerinin benzerlerini az sayıda olsa başka kentlerde görmemize karşın, 5C kaplarının benzerlerini sadece Parion' da görmekteyiz. Çok sayıda oluşu ve 5C kaplarının şu ana kadar sadece Parion'da bulunuşu üretim konusunda bazı ipuçları vermesi açısından önemlidir. **Kat. No. 64** dışında hiçbir unguentarium önceki gruplarla ilişkili değildir. Bu unguntarium da boyutunun kısalması ve gövde yapısı ile benzerlik kurularak bu gruba eklenmiştir. 5C kaplarının önceki unguentariumlarla bağlantısı olmamasına karşın, 6. Grup unguentariumlarla aynı mezarlarda bulunduğu görülmektedir. 4. Grup ile başlayan ve 5C' ye gelindiğinde iyice belirginleşen boyutlardaki kısalma, 5C örnekleriyle birlikte

bulunan 6. Grup unguentariumlarında da görülmektedir. Kandillerin ve cam eserlerin mezar hediyesi olarak kullanılması bu grupla birlikte başlamaktadır.

Benzer örneklerin tarihleme konusunda pek yardımcı olamadığı bu grupta, farklı buluntu tiplerinden, gruplar arası bağlantılarından ve form özelliklerinden yararlanılarak bir tarihleme yapılmaya çalışılmıştır. Çok azı sağlam olarak ele geçmiş sikkelerden bir tanesi 5A ve 5B gruplarının büyük çoğunluğunu oluşturan M 135 mezarında bulunmuştur. Mezar buluntularının sikkeye göre tarihlenmesinin sıkıntılar oluşturabileceği bilinmektedir. Bununla birlikte, sikkenin bizim için terminus ante quem oluşturması önemlidir. M.S. 34-37 yıllarına tarihlenen sikke[156]ile 5. Grup içinde, en azından M 135 mezarında bulunanların bu tarihten önceye gidemeyeceğini söylemek yanlış olmayacaktır. Sikkenin verdiği tarihi bilgi yanında bu mezar dışında 5. grup unguentariumların belki biraz daha erkene gidebileceği düşünülebilir. Bunun yanında bu grup içinde örnekleri olan M 125 ve M 131 mezarlarında bulunan cam unguentariumlar ve kandillerde tarihleme konusunda az da olsa yardımcı olmaktadır. Bu mezarlarda bulunan ancak form olarak genelde 6. Grup unguentariumlarına yaklaşan cam unguentariumların benzerleri, M.S. 1. yüzyıla tarihlenmektedir[157]. Ele geçen kandiller iseyoğun olarak M.S. 1. yüzyıla tarihlenmekle birlikte M.S. 2. yüzyılda üretilmeye devam edildiği görülmektedir[158]. 5. Grup unguentariumlarının önceki gruplarla bağının kopması, bulunduğu mezarlarda farklı buluntu tiplerinin ortaya çıkması ve formdaki değişiklikleri bize dönem farklılığını işaret etmektedir. Bunun yanında ele geçen sikkenin ve diğer yardımcı buluntularında yardımıyla, 5. Grup unguentariumlarını genel olarak M.S. 25- M.S. 100 yılları arasına; M 135 mezarında bulunanların da M.S. 34' ten önceye gidemeyeceği düşünüldüğünde, M.S. 34- 100 arasına tarihlemenin uygun olacağını düşünmekteyiz.

---

[156] Benzer örnek için bkz. C. H. V. Sutherland- R. A. G. Garson, RIC I, Spink&Son LTD., London 1984, s.99: 82-83.

[157]Andrew Oliver, *Ancient Glass, In The Carnagie Museum of Natural History*, The Board of Trustees, Pennsylvania 1980, s. 89: 92; Mehmet Gürbüzer, *İdyma' daki Hellenistik Dönem Oda Mezarı,* (Yayımlanmamış Yüksek LisansTezi), Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla 2006, s. 128, Levha 23, Kat. No. 72.

[158]Oscar Broneer, *Terracotta Lamps*, Corinth 4, No. 2, Harvard University Press, Massachusetts 1930, s. 78, plate VII: 425; Donald M. Bailey, *Greek and Roman Pottery Lamps*, The Trustees of the British Museum, Oxford 1972, s. 29, plate 7f; Karin Goethert- Poloschek, *Katalog der Römischen Lampen des Rheinischen Landesmuseums Trier*, Verlag Philipp von Zabern, Mainz 1985, s. 264, tafel 61: 440, 491; Ulrich Hübinger, Die Antiken Lampen Des Akademischen Kuntsmuseums Der Universitat Bonn, Berlin 1993, s. 69, tafel 14: 117.

2. 1. 1. 1. 6. Altıncı Grup Unguentariumlar (Kat. No. 82-96) (Levha 43- 46)

Altıncu Grup örnekleri Parion nekropolünde çok sayıda bulunan bir unguentarium grubudur. 2005 yılından beri yürütülen çalışmalarda toplamda 42 tane bu tip unguentariumdan bulunmuştur. Geçen yıllarda değerlendirilenlerin dışında, 15 unguentarium çalışmamıza alınmış ve 2 gruba ayrılmıştır. Unguentariumlar, 7.7cm.' den, 11.0cm.' ye kadar değişen boyutlara sahiptir. Bu grupta değerlendirilen kapların en temel özelliği, ağızdan gövdeye doğru daralan, gövde ile ters açı oluşturan boyun ve sarkık gövdedir. Genelde kapların gövdeleri boyun bölümüne göre daha uzundur.

Bu grupta değerlendireceğimiz ilk kaplar 6A unguentariumlarıdır. Boyutları 7.7 cm.' den 10.0 cm.' ye kadar değişmektedir. 6B kaplarına göre daha kısa yapılmışlardır. Genelinde boyunda farklı ya da yoğun astar uygulamaları görülmektedir. Bu tip unguentariumlar, M 96, M 124, M 130, M 131, M 135 mezarlarında bulunmuşlardır.

Ahşap Tabut Mezar olan ve inhumasyon gömünün uygulandığı M 96 mezarında **(Levha 4)**bulunan **Kat. No. 82, 83, 84, 85** örnekleri**(Levha 43- 44)**,6A grubunda inceleyeceğimiz ilk unguentariumlardır. Bu mezarda unguentariumlar dışında terracotta figürinler, bir maşrapa, bir biberon ve 2 cam unguentariumda ele geçmiştir. Mezardaki yakın boyutlardaki unguentariumların ölçüleri, **Kat. No.82**, 8.5 cm., **Kat. No. 83**, 7.8 cm., **Kat. No. 84**, 7.7 cm., **Kat. No. 85**, 8.0 cm.' dir. **Kat. No. 82**' de dudak sadece dışa çekilerek oluşturulurken, **Kat. No. 83, 84, 85'** te dudak çok ince bir şekilde dışa döndürülmüştür. Tüm örneklerde gövdeye doğru daralan boyun kısa ve geniştir. Sarkık gövde tabana doğru yaklaştıkça genişlemiştir. Tüm örneklerin tabanları düzdür. Küçük boyutlarına rağmen ince cidarlı yapılan kapların ağız ve boyun bölümleri daha kırmızı tonlarda astarlanmıştır. Gövde üzerinde, boyun bölümüne yoğun uygulanan astarın akıntıları görülmektedir. Bu durum kapların ters döndürülüp astarın içine daldırıldıktan sonra tabanı üzerine bırakılarak kurutulduğunu gösterir. **Kat. No. 86** ve **87(Levha 43-44)**, kremasyon gömünün uygulandığı, Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M 130 mezarında bulunmuşlardır**(Levha 6)**. Mezarda bir tanede kırık erimiş cam unguentarium bulunmuştur. Önceki örnekler gibi dudak ince bir şekilde dışa döndürülmüştür. Kısa ve geniş boyun gövdeye doğru daralmıştır. Gövde sarkık, taban düzdür. **Kat. No. 87**' de boyunda ve gövdenin üst bölümünde yoğun uygulanan kırmızımsı kahverengi astar önceki örneklerle benzerdir. İnceleyeceğimiz bir diğer

örnek **Kat. No. 88 (Levha 43- 44)**, M 124 olarak adlandırdığımız Ahşap Tabut Mezar **(Levha 4)** içinde 6 terracotta figürin, 1 maşrapa, 1 kandil, 1 testi, 1çift kulplu kap ve 1 sikke ile birlikte bulunmuştur. 8.3 cm. ölçülerindeki unguentarium, kırık olarak bulunmuştur. Dışa döndürülmüş ince dudak, gövdeye doğru daralan boyun ve sarkık gövde işlenişi önceki örneklerle benzerdir. Taban içbükeydir. Pembemsi bir renge sahip kabın boyun bölümü belli belirsiz bir şekilde biraz daha kırmızımsı astarlanmıştır. 6A grubunda değerlendireceğimiz son 2 örnek formun biraz daha değiştiği örneklerdir. M 131 mezarında bulunan **Kat. No. 89 (Levha 43- 44)**, 10.0cm., M 135 mezarında bulunan **Kat. No. 90 (Levha 43- 44)**, 9.5 cm.' dir. **Kat. No. 89**'da dudak dışa ve boyuna doğru biraz döndürülmüştür. Boyun önceki örnekler gibi gövdeye yaklaştıkça daralmıştır. Gövdesinin küresel olmasıyla bu grup içindeki diğer örneklerden ayrılmaktadır. Tabanı içbükeydir. **Kat. No. 90**' da ise dudak **Kat. No. 82** gibi sadece dışa çekilerek oluşturulmuş, kısa boyun grup özelliği olarak aşağıya doğru daralmıştır. Gövde geniş ve sarkık, taban düzdür. **Kat. No. 89**' da sadece gri tonlar hâkimken; **Kat. No. 90**'da boyunda daha farklıkoyu astar uygulamasının olduğu görülmektedir.

6A kaplarından bazı farklılıklarla ayrılan 6B kaplarının tümü aynı mezarda bulunmuştur. 6 örneğin inceleneceği bu grupta unguentariumların 6A' ya göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Unguentariumlar 9.9 cm.ile11.0 cm. arası değişen boyutlara sahiptir. Grubun genel özelliği olarak gövdeye doğru daralan boyun ve sarkık gövde devam etmektedir. 6A kaplarından ayrılan noktası ise, boyunun biraz daha incelip uzaması, gövdedeki sarkmanın biraz daha belirginleşmesidir.

Bu grupta inceleyeceğimiz örneklerin tümü, Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipinde kremasyon gömünün yapıldığı M125 mezarında bulunmuştur**(Levha 5)**. Bir kadına ait olan mezarda, bu unguentariumların dışında, bir adet 5C unguentariumu, 4 adet cam unguentarium, 2 kandil ve kemik objeler birlikte ele geçmiştir. 6B içinde değerlendireceğimiz **Kat. No. 91- 96** arasındaki örnekler **(Levha 45- 46)** birbirine oldukça benzer bir şekilde biçimlendirilmişlerdir. Tüm örneklerde dudak dışa döndürülmüştür. Farklı olarak 'kubbe ağız' olarak nitelendirilen ağız formunu **Kat. No. 91, 92, 94** ve **96** unguentariumlarında görmekteyiz. Tüm örneklerde gövdeye göre daha kısa olan boyun, gövde ile birleştiği bölümde daralmıştır. Bu daralma, **Kat. No. 93** ve **94**' te daha belirgindir. Bu grubun özelliği olarak gövde sarkık yapılmıştır. İnce cidarlı kapların tabanı genelde düzdür. **Kat. No. 91**, **93** ve **94** ' te astarda açık kahverengi-

kırmızı tonlar hâkimken, **Kat. No. 95**' de astarın daha ince uygulandığı kahverengimsi ve gri tonlar hâkimdir. Tüm örneklerde kremasyondan kaynaklanan izler görülmektedir.

15 unguentarium incelendiği ve 2 alt gruba ayrılan 6. Gruptaki kapların temel özelliği bazılarında daha belirgin olan dışa dönük dudak, gövdeye doğru daralan boyun ve sarkık gövdedir. Sert dokulu kaplar iyi fırınlanmıştır. Kireç, mika ve kum katkılıdır. 6A örneklerinde görülen boyun bölümüne daha yoğun uygulanan astar 6B' de daha az görülmektedir. Bugüne kadar yürütülen çalışmalarda bu unguentariumlar sadece 5. Grup örnekleriyle birlikte bulunduğu gözlemlenmiştir. Aynı mezar içinde farklı buluntu tiplerinin yoğunlaşması 5. Grup ile başlayan bir özelliktir. Bu özelliğin 6. Grupta da devam ettiği görülmektedir. 6. Grubun örnekleri 5. Grup unguentariumları gibi diğer kentlerde çok fazla görülmemektedir. Bununla birlikte 6A örneklerine Çanakkale[159], İzmir Müzesi' nde[160], Troia' da[161], Corinth' te[162], Stobi' de[163]ve Patras' ta[164], 6B örneklerini Stratonikeia' da[165], Çanakkale[166] ve İzmir Müzesi' nde[167] görmek mümkündür. Bu örnekler için, M.S. 1. yüzyıl içinde değişik tarihlendirme önerilerinde bulunulmuştur. Yukarıda bahsedildiği gibi bu grupta da mezarlarda farklı buluntu tipleri yoğunlaşmıştır. Terracotta figürinler, maşrapalar, kandiller ve cam unguentariumlar 6.Grup kaplarıyla birlikte bulunmuşlardır. Tarihleme konusunda genelde olsa bilgi veren bu buluntulardan cam unguentariumları benzer örnekler yardımıyla M. S. 1. yüzyıl' ın ilk çeyreğinden sonlarına kadar tarihlemek mümkündür[168]. Yine bulunan kandillerin benzerleri M.S. 1. -2. yüzyıl arasına tarihlenmektedir[169]. Bu yardımcı

[159]Zerrin Aydın, *Çanakkale Müzesi' nde Bulunan Troas Bölgesi Unguentariumları,*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2000,çiz. 16: d

[160]Gamze Günay,*İzmir Müzesi'nde Bulunan Unguentariumlar,* 1989, Çiz. XVIII: c, Levha XVIII: e, f.

[161]Bilge Ayça- Polat,*Troia' nın Hellenistik ve Roma Dönemi Nekropolleri,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2005, BK. 74.

[162]John W. Hayes, "Roman Pottery from the South Stoa at Corinth", *Hesperia 42,* No. 4, 1973, s. 467, plate 81: d. 242

[163]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery,* 1992, plate 72: 603.

[164]Gerhild Hübner, "Die Römische Keramik von Patras: Voraussetzungen und Möglinchkeiten der Annäherung im Rahmen der Stadtgeschichte", Hellenistische und kaiserzeitliche Keramik des Östlichen Mitteleergebiets, Kolloquium Frankfurt 1995, 1996, s. 2, taf. 2: 4 (Sol Başta).

[165]Asuman Baldıran, *Stratonikeia Nekropol Buluntuları,* 1990, Levha VIII: 7, res. 57.

[166]Zerrin Aydın, çiz. 16: a

[167]Gamze Günay, *İzmir Müzesi'nde Bulunan Unguentariumlar,* 1989, Levha XVIII: b, c.

[168]Andrew Oliver, *Ancient Glass, In The Carnagie Museum of Natural History,* 1980, s. 89: 48, 92; Binnur Gürler, *Tire Müzesi Cam Eserleri,* Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 2000, s. 32: fig. 15, 20; Aynur Özet,*Sparkles From the Deep - Glass Vessels of the Bodrum Museum of Underwater Archaeology*, Bericap Kapak Sanayi Ltd., İstanbul 2000, s. 63: 29b.

[169]Oscar Broneer, *Terracotta Lamps, Corinth 4,* No. 2, Harvard University Press, Massachusetts 1930, s.78, plate VII: 425; Donald M. Bailey, *Greek and Roman Pottery Lamps*, The Trustees of the British

buluntular yanında 6. Grup kaplarının 5. Grup kapları ile birlikte ele geçmesi de göz önünde bulundurulduğunda bu kaplara aynı tarihin verilmesi yanlış olmayacaktır. Bu yüzden 6. Grup unguentariumları M.S. 25- M.S. 100 yılları arasına **Kat. No. 90'** ıda bulunan sikke yardımıyla M.S. 34- 100 yılları arasına tarihlemenin uygun olduğunu düşünmekteyiz.

2. 1. 1. 1. 7. Yedinci Grup Unguentariumlar (Kat. No. 97-101) (Levha 47- 48)

İncelediğimiz unguentariumlar arasında en ilgi çekici gruplardan biridir. Parion nekropolünde sadece 2005- 2006 kazı sezonlarında bulunmuştur. 5 örneğin incelendiği bu grupta kapların boyutu 6.8 cm. ile 10.5 cm. arasında değişmektedir. Bu kapların temel özelliği, dışa açılan ancak boyuna döndürülmeyen ve sade işlenen ağız, kısa ve gövde ile birleştiği bölümde ağızla birlikte kum saati gibi görünen boyundur. Ağız ve boyun bölümünün böyle işlenmesinin içindeki malzemenin israf edilmeden içine dökülmesi için yapıldığı belirtilmiştir[170]. Gövde bir önceki gruba göre daha yuvarlak hatlı, ancak yine sarkıktır.

Bu grupta inceleyeceğimiz ilk örnekler UM 12 urne mezar**(Levha 6)** çevresinde bulunan **Kat. No. 97** ve **98**' dir**(Levha 47- 48)**. **Kat. No. 97**, 10.5 cm.'lik yüksekliği ile bu grubun en yüksek kabıdır. Kabın ağız bölümü yukarıda bahsedildiği gibi dışa sade bir şekilde açılmıştır. Kısa olan boyun, orta bölümde daralmış ve sarkık olan gövdeye doğru tekrar açılmıştır. Tabanı düz olan kabın cidarı formla orantılıdır. Grimsi kahverengi tonlarda bir astara sahiptir. Aynı mezarla ilişkili bulunan **Kat. No. 98** de' de ağız ve boyun aynı şekilde işlenmiş sadece dudak bölümünde cidar biraz kalınlaşmıştır. Gövde bir önceki örneğe göre daha basık ve uzundur. Kırık olan gövdenin tabanı düzdür. Kabın dışı yine kalkerli ancak astar daha gridir. **Kat. No. 99 (Levha 47- 48)** bu grup içinde, diğerlerinden biraz daha farklıdır. M 34 mezarında2 unguentariumla birlikte bulunmuştur. Bu kabımızda, diğerlerinde daha kısa olan boyun biraz uzamış ve belirginleşmiştir. Ağız yine dışa açılmış ve gövde daha ovaldir. Tüm örneklerde olduğu

---

Museum, Oxford 1972, s. 29, plate 7f; Annalis Leibundgut, *Die Römischen Lampen in Der Schweiz, Francke Verlag*, Bern 1977, tafel 23: 1-3; Karin Goethert- Poloschek, *Katalog der Römischen Lampen des Rheinischen Landesmuseums Trier*, Verlag Philipp von Zabern, Mainz 1985, s. 264, tafel 61: 440, 491; Ulrich Hübinger, Die Antiken Lampen Des Akademischen Kuntsmuseums Der Universitat Bonn, Berlin 1993, s. 69, tafel 14: 117; Cleo Rickman Fitch and Norma Wynick Goldman, *Cosa: The Lamps, MAAR 39*, University of Michigan Press, Michigan 1994, s. 115: 525.

[170] Binnur Gürler, *Metropolis Hellenistik Dönem Seramiği,* (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 1994, s. 78.

gibi taban düz, ancak diğer örneklere göre daha kalın cidarlıdır. Bu grupta inceleyeceğimiz son iki örnek herhangi bir mezara bağlı olmaksızın 2005 yılı kazı sezonunda bulunmuşlardır. **Kat. No. 100**, 7.5 cm., **Kat. No. 101**, 6.8 cm.' dir**(Levha 47- 48)**. 2 örnekte de ağız form özelliği olarak sade bir biçimde dışa açılmış boyun kısadır. Gövde sarkık, taban düzdür. **Kat. No. 101**' de uygulanan astar açık kahverengimsi gridir ve tüm örneklerden daha özenli yapılmıştır.

Az sayıda unguentariumun incelendiği bu grupta, kapların mutlaka aynı grup içinde değerlendirilmesi gerektiği; bununla birlikte, grup içinde hiçbir örneğin birbirine tam olarak benzemediği görülmüştür. Tüm gruplarda belirgin olan boyun bu grupta çok kısalmıştır. 10.5 cm. ile 6.8 cm. arası değişen boyutlara sahip unguentariumlar sert dokuludur. İyi pişirilmiş kapların rengi, açık kahverengimsi ve gridir. Şimdiye kadar incelediğimiz örneklerin büyük çoğunluğunun kiremit mezarlarda bulunmasına karşın; ilk kez bu grupta urne mezar ile bağlantılı unguentariumlar bulunmuştur. Geçen yıllardaki çalışmalarda incelenen bu grup kapları hakkında değişik tarihleme önerilerinde bulunulmuştur. Tavukçu bu unguentariumları M.S. 1. yüzyıl ilk yarısına[171], Kasapoğlu ise M.S. 1.yüzyıl başlarına tarihlemiştir[172]. Benzer örneklerin az olduğu unguentariumlara, bazı kentlerde rastlanmaktadır. 7. Grup unguentariumları gördüğümüz kentler ve müzeler Stobi [173] , Tralles (Aydın) [174] , Samotrake [175] , Kerameikos[176], Metropolis[177], Sardes[178] ve Çanakkale Müzesidir[179]. Roma Dönemi içinde tarihleyebileceğimiz en erken örneklerSamotrake nekropolünde bulunmuş ve M.Ö. 25 yıllarına tarihlenmiştir[180]. Bunun dışındaki örneklerin geneli, M.S. 1. yüzyıla tarihlenmektedir. Bununla birlikte, Metropolis' te bulunan ve form olarak bizim

[171]Zerrin Aydın Tavukçu, *Parion Nekropolü 2005 Yılı Buluntuları,* 2007, Kat. No. 171, 172, 173.
[172] Hasan Kasapoğlu, *Parion Nekropolü 2006 yılı Seramik Buluntuları,* (Yayımlanmamış Yüksek LisansTezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2008, Kat. No. 9, 10.
[173]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery,* 1992, plate 71: 596.
[174]Aynur Civelek, *Tralleis Nekropolisi Buluntuları Işığında Hellenistik ve Roma Dönemi Seramiği*, 2001, XXXIII: U62.
[175]Elsbeth B. Dusenbery, *Samotrake, The Necropoleis and Catalogues of Burials,* Princeton University Press, New Jersey 1998, s. 290: S166-1.
[176]Ursula Knigge, *Der Südhügel, Kerameikos IX*, Walter De Gruyter& Co, Berlin 1976, tafel 98: E 119
[177] Binnur Gürler, *Metropolis Hellenistik Dönem Seramiği,* (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 1994, s. 78, çiz. 42: 158.
[178]Crawford H. Greenewalt- E. E. Freedman,"The Sardis Campaign of 1977", *BASOR 233*, 1979, 16: fig. 16.
[179]Mehmet Ali Taşçı, *Çanakkale Arkeoloji Müzesi'ndeki Troas Bölgesi Hellenistik Dönem Seramikleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum 1997, s. 41, Levha 3: d.
[180]Elsbeth B. Dusenbery, *Samotrake, The Necropoleis and Catalogues of Burials,* Princeton University Press, New Jersey 1998, s. 290: S166-1.

kaplarımızla çok benzeyen unguentarium[181] ve Sardes örnekleri[182], M.Ö. 2. yüzyıla tarihlenmektedir. Metropolis örneği form olarak benzemesine karşın, astarın mat siyah olarak uygulandığı belirtilmiştir[183].Sardes örneklerini ise, bizim örneklerimizden astar ve form olarak ayırmak mümkün değildir. Erken örnekleri olmasına rağmen **Kat. No. 99'** un M.S. 1. yüzyıl ilk yarısına tarihlenebilecek diğer unguentariumlarla birlikte bulunduğu görülmüştür. Farklı buluntu tiplerinin ve kontekstin tarihleme konusunda yardımcı olamadığı bu gruptaki kapların, bu formda M.Ö. 2. yüzyıldan itibaren üretilmeye başladığı, Roma Dönemi içinde ise, M.Ö. 1. yüzyıl' ın son çeyreği ile M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı arasında üretimine devam edildiği söylenebilir.

2. 1. 1. 1. 8. Sekizinci Grup Unguentariumlar (Kat. No. 102-109) (Levha 49- 52)

2005- 2010 yılı kazı sezonlarında 35 adet bu tip unguentariumlardan bulunmuştur. Çalışmamızda bu kaplardan sekiz tanesi incelenmiştir. 4. Grup ile başlayan 5. ve 6. Gruplarla da devam eden boyuttaki kısalmanın bu grupla birlikte tekrar uzamaya başladığını görüyoruz. Bu grupta yer alan unguentariumların boyları 13.5 cm. ile 17.9 cm. arasında değişmektedir. 8. Grup unguentariumların genel özelliği, dışa dönük dudak, ince uzun boyun ve diğer gruplardan ayrılmasına yardımcı olan gövde işlenişidir. Uzun gövde boyundan yumuşak bir açıyla aşağıya inmekte ve tabana yakın bir bölümde dönerek düz tabanla birleşmektedir. Genelde sarkık uzun bir çanı andıran unguentariumların gövdesi dönem ilerledikçe tabanla aynı genişlikte daha dikdörtgenimsi bir yapıya dönüşmektedir.

8. grup içinde değerlendireceğimiz ilk örnekler M 91 mezarında bulunan unguentariumlardır. Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M 91 mezarında inhumasyon gömü uygulanmıştır. Bu grup içinde değerlendirilen 5 unguentariumun dışında, cam unguentarium, tek kulplu bir kap ve kandilde bu mezar içinde bulunmuştur. 17.9 cm. yüksekliği ile bu grubun en yüksek kabı olan **Kat. No. 102** inceleyeceğimiz ilk örnektir**(Levha 49- 50)**. Kabın dudak bölümü iyice dışa çekilmiş ve üst kısmı düzleştirilmiştir. İnce, uzun silindirik boyun gövde ile birleştiği bölümde biraz daralmıştır. Bu dönemin cam unguentariumlarında ve bu grubun geç örnekleri olarak

[181]Binnur Gürler, *Metropolis Hellenistik Dönem Seramiği,* 1994, s. 78, çiz. 42: 158.
[182]Crawford H. Greenewalt- E. E. Freedman,"The Sardis Campaign of 1977", *BASOR 233*, 1979, 16: fig. 16.
[183]Binnur Gürler, *Metropolis Hellenistik Dönem Seramiği,* 1994, s. 192.

değerlendirebileceğimiz unguentariumlarda [184] gövde ile birleştiği bölümdeki bu daralma daha bariz hale gelecektir. Gövde, boyundan karın bölümüne doğru çok kıvrılmadan gelerek tabana yakın bir bölümde dönüş yapmış ve düz tabanla sonlandırılmıştır. Kabın rengi açık kahverengimsi sarıdır. M 91 mezarında bulunan bir diğer örnekte **Kat. No. 103**' tür**(Levha 49- 50)**. Dudak bir önceki örneğe göre daha az da olsa dışa döndürülmüş olup, silindirik boyun ince ve uzundur. Gövde uzun ve tabana yakın bölümde karın sarkmıştır. Taban düzdür. İnce astar, kırmızımsı sarı renktedir. Grubun bir diğer kabı **Kat. No. 104 (Levha 49- 50)** oldukça tahrip olmuştur. Gövdesinde parçalar halinde kopmalar görünen kabın çok küçük farklılıkları vardır. Dudak yine dışa döndürülmüştür. Diğerlerinde silindirik boyun gövdeye yaklaştıkça aşamalı olarak daralmıştır. Biraz daha oval olan uzun gövde düz tabanla sonlandırılmıştır. Aynı mezarda bulunduğu diğer örneklere göre farklılık gösteren **Kat. No. 105**' de**(Levha 49- 50)** M 91 mezarında bulunmuştur. 12. 9 cm. yüksekliği ile tüm örnekler içinde en kısa olan unguentariumdur. Kabın dudağı dışa döndürülmemiş sadece dışa sade bir şekilde açılmıştır. Boyun diğerlerine göre biraz daha kalın ve kısadır. Gövde uzun çan şeklinde, taban düzdür. Bu örnekte gövde ile taban neredeyse aynı genişliğe gelmiştir. Bu özellik ileride daha belirgin hale gelecektir. Kabın gövdesinde kırmızımsı renkler hâkimken, boyun bölümüne uygulanan yoğun astar soluk kırmızımsıdır. Boyun bölümüne yoğun olarak uygulanan astarın akıntıları neredeyse tabana kadar gelmektedir. Boyun bölümüne farklı astar uygulamasını 2. Grup ve 6. Grupta da görmekteyiz. Herhangi bir mezara bağlı olmadan bulunan **Kat. No. 106** ve **107** birbirine çok benzeyen iki örnektir**(Levha 51- 52)**. Oldukça uzun olan kaplardan **Kat. No. 106**, 17.0 cm., **Kat. No. 107**, 16.5 cm.' dir. Kırık olan kapların dudak bölümü dışa döndürülmüş, silindirik boyunları ince ve uzundur. Uzun olan gövde diğer örneklere göre biraz geniş ve ovaldir. Taban düzdür. İki örnekte de soluk kırmızı rengin üzerine boyunda ve omuz bölümünde yoğun siyah astar uygulanmıştır. İki örneğin hem astar hem de form olarak birbirine çok benzediği görülmektedir. Büyük ihtimalle aynı mezara ait ve aynı usta tarafından yapılmış kaplar olmalıydılar. **Kat. No. 108 (Levha 51- 52)**, M 116 mezarının yakınında bulunmuştur. Dışa dönük kalın dudak diğerlerinden biraz farklıdır. Boyun silindirik, ince ve uzundur. Gövde de diğer örneklerde çok az hissedilebilen üçgenimsi yapının burada daha belirgin hale geldiğini görmekteyiz. Uzun

[184]Gamze Günay Tuluk,"Die Unguentarien im Museum von İzmir", *Anatolia Antiqua*, 1999, tafel 10: b.

çan şeklindeki gövde küçük bir ayak çıkıntısı yaparak düz tabanla sonlanmıştır. Kırmızımsı sarı astarlı kabın boyun bölümü tekrar astarlanarak açık kırmızı bir görüntü elde edilmiştir. Gövde çarkta şekillendirilirken parmakla oluşan izler görünmektedir. Bu grupta değerlendireceğimiz son örnek **Kat. No. 109**' dur**(Levha 51- 52)**. Tahrip edilmiş M 118 mezarında bulunan ungeuntarium bu formun başka kentlerde görülen ve M.S. 2. yüzyıla tarihlenen örneklere gidişi göstermesi açısından önemlidir. Kabın dudağı dışa döndürülmüştür. Boyun ince ve uzundur. Silindirik boyun gövde ile birleştiği bölümde daralmıştır. **Kat. No. 102** de çok hafif hissedilen bu özellik **Kat. No. 109** da biraz daha belirginleşmiştir. Gövde diğer örnekler gibi uzun ancak daralmıştır. Gövdenin daralması ve neredeyse kaideyle aynı genişliğe yaklaşması ile **Kat. No. 105**'e benzemektedir. Taban düzdür. Boyun bölümünün bir kısmında açık kırmızı astar uygulaması görülmektedir.

Bu grupta sekiz unguentarium değerlendirilmiştir. Bir önceki gruplara göre boyutun uzadığı bu unguentariumlarda, diğer gruplarda da görebileceğimiz ağız ve boyun işlenişi yanında gövde de göze çarpan değişiklikler görülmektedir. Önceki yıllarda çıkan ve değerlendirilen kaplar da düşünüldüğünde, çok büyük çoğunluğunun dudağı, dışa doğru düz bir şekilde döndürülmüş, boyun, ince ve uzun yapılmıştır. Diğer gruplarda küresel ya da oval gövdenin bu grupta uzun çan şeklinde bir gövdeye dönüştüğü görülmektedir. Tümü ince cidarlı olan kapların tabanı düzdür. Kilini inceleyebildiğimiz örneklerin çoğu yoğun kireç, az mika ve az kum katkılıdır. Kaplar genelde sert dokuludur.

Tarihleme konusunda benzer örneklerden de yararlanılan kaplar Knossos' ta[185], Dura Europosta [186] , Ephesus kentinde [187] İzmir Müzesi' nde [188] ve Čatalka Nekropolünde [189] görülmektedir. Benzer örnekleri M.S. 1. yüzyıl' ın 2. yarısına tarihlenen kaplar, bir önceki gruplarla aynı kontekstlerde bulunmamaktadır. Bununla birlikte formun değiştiği geç örneklerin 9. Grup örnekleri ile görüldüğü mezarlar

[185]Jill Carington Smith, "A Roman Chamber Tomb on the South-East Slopes of Monasteriaki Kephala, Knossos", *BSA 77*, 1982, plate 44: g.
[186]Charles Bradford Welles, *The Excavations at Dura- Europos*, Final Report IV, Part I, Fascicle 3, Dura-Europos Publications, New Haven 1968, s. 11: fig. 23.
[187]Recep Meriç, *Spathellenistisch- Römische Keramik und Kleifunde aus Einem Schachtbrunnen am Staatsmarkt in Ephesos*, Wien 2002, 84, tafel 97: K 498.
[188]Gamze Günay, *İzmir Müzesi'nde Bulunan Unguentariumlar,* 1989, Levha XXIII: c.
[189]Hristo Bujukliev, *LaNecropole Tumulaire Thrace Pred De Čatalka, Region De Stara Zagora*, Sofia 1986, s. 127: 339-341.

bulunmaktadır [190] . 8. Grup örneklerinden 4 unguentariumun aynı mezar içinde bulunduğu M 91 mezarında bulunan cam unguentariumun benzerleri[191]M.S.1. yüzyıla, kandillerin benzerleri[192] ise M.S. 1. - 2. yüzyıla tarihlenmektedir. Yardımcı öğelerin yanında, 8. Grup unguentariumlarının form değişikliği, M.S. 2. yüzyıl örneklerinde görülen formlara yaklaşması, M.S. 1. yüzyıl erken dönemlerine ait kaplarla birlikte bulunmaması ve az sayıda benzer örnek bize bazı ipuçları vermektedir. Bu ipuçları doğrultusunda 8. grup unguentariumlarını M.S. 1. yüzyılikinci yarısına tarihlemekteyiz.

2. 1. 1. 1. 9. Dokuzuncu Grup Unguentariumlar (Kat. No. 110-114) (Levha 53- 54)

Parion' da bulunan ayaklı yapılmış 2. unguentarium grubudur. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda 14 tane bulunmuştur. Bu unguentariumlardan dokuz tanesi daha önceki yıllarda çalışıldığından değerlendirmeye alınmamış ve sadece beş örnek incelenmiştir. Kapların boyutu 22.3 cm. ile 28.8 cm. arası değişmektedir. Bu boyutları ile Parion unguentariumları arasında en yüksek kaplardır. Kaplarda dudak dışa dönük ve iki yana iyice çekilmiştir. Boyun ince ve uzundur. Gövde birkaç örnek dışında ovaldir. İnce konik ayak içi boş şekilde cidar ise tüm örneklerde çok ince yapılmıştır.

Tezimizde bu grupta yer alan kapların tümü aynı mezarda bulunmuştur. Kremasyon gömüye sahip M 108 mezarı**(Levha 5)**, Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipinde yapılmıştır. Mezarda bu unguentariumlar dışında büyük çoğunluğu zarar görmüş 10 bronz sikke ve parçaları, 1 maşrapa, 1 geniş ağızlı testi, 1 kandil, 1 bronz kap, 1 cam kâse ve birde küçük metal kaşık gün yüzüne çıkartılmıştır. Bu grubun ilk örneği 22.3 cm. yüksekliğindeki **Kat. No. 110**' dur. Kabın dudak kısmı dışa dönük, boyun ince ve uzundur. Silindirik boyun yumuşak bir açıyla oval, ancak biraz da sarkık olan gövde ile birleştirilmiştir. Unguentarium içi boş konik ayak ile tamamlanmıştır. Çok ince cidarlı kap kırmızımsı sarı bir astarla boyanmıştır. **Kat. No. 110**, gövdenin sarkık işlenmesiyle diğer örneklerden biraz ayrılmaktadır. Bunun yanında 8. Grup unguentariumlarından

[190]Hasan Kasapoğlu, *Parion Nekropolü 2006 yılı Seramik Buluntuları,* 2008, Kat. No. 39 ve 46 aynı mezar içinde bulunan örneklerdir. 8. Grup kabı olan unguentariumda geç özellik olarak anlatılan boyun ile gövde geçişi arasındaki daralma, gövdenin kaide ile genişliğinin yaklaşması ve oval yapının uzun çan hatta biraz daha dikdörtgenimsi yapıya dönüşmesi bu örneklerde görülmektedir.

[191]Andrew Oliver, *Ancient Glass, In The Carnagie Museum of Natural History,* The Board of Trustees, Pennsylvania 1980, s. 79: 87; Gladys Davidson Weimberg, *Glass Vessels in Ancient Greece*, Archacological Receipts Fund, Athens 1992, s. 116.

[192]Tihamér Szentléleky, *Ancient Lamps*, A.M.Hakket Publisher, Amsterdam 1969, 79: fig. 96a- 106a; John W. Hayes, *Ancient Lamps in the Royal Ontario Museum, Greek and Roman Clay Lamps,* Alger Press, Toronto 1980; Gerald Heres, "Die Werkstatt des Lampentöpfers Romanesis", *Forschungen und Berichte, Bd. 10, Archäologische Beiträge*, 1968, ss. 185- 211, ss. 201-203: tafel 31.

Kat. No. 102 ile benzerlikleri bulunmaktadır. Kabımız form olarak konik ayağı ve ince cidarı ile bu örnekten ayrılmaktadır. Bu iki kabın yakın benzerlikleri dönemlerinde birbirine yakınlığını göstermesi açısından önemlidir. Ayrıca kaplar arasında geçişi göstermesi açısından da dikkate değerdir. Bu grup içinde değerlendirebileceğimiz diğer iki örnek **Kat. No. 111** ve **112** dir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi aynı mezar içinde bulunan bu unguentariumlar, tüm unguentariumlar içinde en yüksek olanlardır. **Kat. No. 111**, 28.8 cm., **Kat. No. 112**, 28.6 cm.'dir. İki örnekte de dudak dışa dönük ve biraz uzatılmıştır. Ağız bölümünde ikisinde de küçük üretim hatası mevcuttur. Boyun ince ve uzundur. Gövde oval, ayak konik ve içi boştur. İki kap da, yoğun kalker nedeniyle zor anlaşılsa da, kırmızının tonlarında astarlanmıştır. Aynı mezarda bulunmasına karşın küçük farklılıkları olan **Kat. No. 113**, 23.0 cm. yüksekliğindedir. Unguentariumun dudağı dışa çekilmiş; aynı zamanda, birazda içe çekilmiştir. Boyun ince uzundur, gövde ovaldir. Kaide konik ancak ayaklar diğerlerine göre biraz daha kalındır. Ayrıca dışta belirgin bir yiv bulunmaktadır. 9. Grup içinde değerlendireceğimiz son örnek kırık ele geçen **Kat. No. 114**' tür. Diğer örnekler gibi dışa iyice çekilmiş bir dudağa sahiptir. Boyun ince uzun, gövde ovaldir. Tüm örnekler gibi konik olan ayağın içi boştur.

5 örneğin incelendiği 9. Grup, farklı olsa da 1. Grup gibi ayaklı işlenmiştir. Boyutun çok yükseldiği bu grupta, ustaların kabiliyetini gösterir şekilde ince cidarlı yapılan kaplar dikkat çekicidir. Bu tip içinde değerlendirilebilecek unguentariumun en erken örneğini Hierapolis kentinde görmekteyiz[193]. Dudağın daha sade işlenişi, konik ayağın içinin dolu olması ve daha kalın cidar ile bizim örneklerimizden ayrılmaktadır. Bu örnek M.Ö. 1. yüzyıl son çeyreğine tarihlenmektedir. Bunun yanında İzmir Müzesinde bulunan ve M.Ö. 1.yüzyıl sonlarına tarihlenen unguentariumlar, daha uzun konik kaideye ve daha kısa gövdeye sahip olsa da 9. Grup olarak değerlendirebileceğimiz unguentariumlardır[194]. Yine bu grubun örneklerini Mersin Müzesinde[195], Bulgaristan' da, Čatalka yakınındaki Trak tümülsünde[196] ve Tomis'

[193] Mehmet Okunak, *Hierapolis Kuzey Nekropolü (159D Nolu Tümülüs) Anıt Mezar ve Buluntuları,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli 2005, s. 126: çiz. 18.

[194] Gamze Günay Tuluk, "Die Unguentarien im Museum von İzmir", *Anatolia Antiqua,* 1999, s. 162: tafel 6.

[195] Ergün Laflı, *Studien Zu Hellenistischen, Kaiserzeitlichen und Spätantikfrühbyzantinischen Tonunguentarien aus Kilikien und Pisidien (Süd Türkei): DerForschungsstand und Eine Auswahl von Fundobjekten aus den Örtlichen Museen,(*Yayınlanmamış Doktora Tezi) Köln Üniversitesi, 2003, tafel 169b.

te [197] görmekteyiz. Tezimiz kapsamında incelenen ve aynı mezarda bulunan unguentariumların, ele geçtiği diğer buluntular da düşünüldüğünde, Hierapolis ve İzmir Müzesi örnekleri kadar erkene giden kaplar olmadığı görülmektedir. Kaplarımızın bulunduğu M 108 mezarında tarihlemeye yardımcı olan en önemli buluntular şüphesiz sikkelerdir. Çoğu düşük kondüsyonlu olmalarına rağmen iki sikke üzerinde görülen İmparator Vespasian(M.S. 69- 79) yazısı bize en azından bu kapların M.S. 69 yılından daha önce olamayacağını göstermesi açısından önemlidir. Bunun yanında mezarda bulunan kandilin benzerleri M.S. 1.yüzyıl' ın 2. ve 3.çeyreğine[198]. Bronz pateranın benzerleri M.S. 1. - 2. yüzyıla tarihlenmektedir[199]. Bu grup unguentariumların 2006 yılında yapılan çalışmalarda M 70 mezarında 8. Grup unguentariumlarla beraber aynı mezarlarda bulunduğu görülmektedir[200].Bu ayrıntının yanında ele geçen sikkeler ve diğer buluntu gruplarının da yardımıyla, bu unguentariumların tamamını, genel olarak M.S. 69- 100 yılları arasına tarihlemek mümkündür.

2. 1. 1. 1. 10. Onuncu Grup Unguentariumlar (Kat. No. 115-116) (Levha 55- 56)

Parion' da en az sayıda unguentarium bulunan gruptur. Bu grupta 2 unguentarium incelenmektedir. Bu grup kaplarının genel özelliği gövdeye göre oldukça uzun boyun ve çan ya da konik diyebileceğimiz gövdedir.

10. grupta inceleyeceğimiz ilk örnek 2006 yılında, inhümasyon gömünün uygulandığı Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M 79 mezarında**(Levha 4)** bulunan unguentariumdur. Kasapoğlu[201] tarafından da incelenen bu örneğin, diğer unguentariumla bir grup oluşturması ve mezar kontekstinin tarihlemeye yardımcı olmasından dolayı, tezimizde tekrar incelenmesi uygun görülmüştür. Kabın dudak bölümü dışa döndürülmüş ve uzatılmıştır. Boyun ince ve uzun gövdeye yaklaştıkça hafif bir şekilde genişlemektedir. Bunun yanında tam gövde ile birleştiği bölümde tekrar daralmaktadır. Gövde kısa çan şeklinde ve üzerinde yivler mevcuttur. Taban düzdür. Bir

---

[196]Hristo Bujukliev, *LaNecropole Tumulaire Thrace Pred De Čatalka, Region De Stara Zagora*, Sofia 1986, s. 127: 322-336.
[197]Mihai Bucovala, "Noi morminte de epocă romană timpurie la Tomis(Nouvelles tombes du début de l'epoque romaine a Tomi)", *Pontica 1*, 1968, ss. 276, 277, fig. 5.
[198]Andreas Heimerl, *Die Römischen Lampen Aus Pergamon*, Walter De Gruyter, *PF 13*, Berlin 2001, s. 121, tafel 7: 291, 295.
[199]Figen Yurtseven, "Tarsus Köylü Garajı Mezarı Buluntuları", *Anadolu/ Anatolia 31*, 2006, s. 109: res. 50.
[200]Hasan Kasapoğlu, *Parion Nekropolü 2006 yılı Seramik Buluntuları,* 2008, s. 64.
[201]Hasan Kasapoğlu, *Parion Nekropolü 2006 yılı Seramik Buluntuları,* 2008, Kat. No. 51.

önceki grup örnekleri kadar olmasa da tüm gruplardaki kaplardan uzun olan unguentarium, 22.7 cm. uzunluğundadır. Yoğun kalker kaplı kabın boyun bölümündeki temiz kalan bölümlerden soluk kırmızı bir astarla boyandığı anlaşılmaktadır. 10. Grupta inceleyeceğimiz son örnek M 106 olarak adlandırılan Ahşap Tabut Mezarda bulunmuştur**(Levha 5)** . 17.1 cm. yüksekliğindeki kabın dudağı dışa çekilmiştir. Uzun ve ince olan boyun gövde ile birleştiği noktada tekrar daralmıştır. Üzerinde yivler bulunan gövde düz bir tabanla sonlandırılmıştır. Unguentarium soluk kırmızı bir astarla boyanmıştır.

2 unguentariumun incelendiği bu grup nekropolde bulunan unguentariumların incelendiği son gruptur. 8. Grupta yavaş yavaş görmeye başladığımız boyunun uzaması, gövdenin kısalması ve tabanın genişlemesi bu grupta artık sonlanmıştır. Dönemi içinde bu gruptaki unguentariumlara benzeyen cam unguentariumların artması, benzer örneklerin az sayıda bulunmasını açıklayabilir. 10. Grup unguentariumların benzerleri en çok Alanya Müzesi' nde bulunmaktadır[202]. Bu unguentariumları inceleyen Laflı, bu grup kapların dağılımının, M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı ile M.S. 2. yüzyıl ilk yarısı popüler olduğunu belirtmiştir[203]. Yine bu grup kaplarının çok sayıda bulunduğu İzmir Müzesi' ndeki unguentariumlar[204] ve Metropolis' te bulunan bir unguentarium[205], M.S. 1.yüzyıl sonları ile M.S. 2. yüzyıl başlarına tarihlenmektedir. Hadrianopolis' te (Edirne) [206] veÇanakkale Müzesi' nde [207] bulunan örnekler M.S. 2. yüzyıla tarihlenmiştir. Hadrianopolis' te bulunan unguentarium seramik fırını içinde ele geçmiştir. Türkiye'deki örneklerin yanında Čatalka Trak tümülüsünde de çok sayıda bu tip unguentariumlardan bulunmuştur[208]. Tarihleme konusunda örnekler yardımıyla genel bir kanıya sahip olduğumuz unguentariumların yanında ele geçen diğer buluntu tiplerinin de yukarıda verilen tarihlerin dışına pek çıkmadığı görülmüştür. **Kat. No. 116**

---

[202] Ergün Laflı, *Studien Zu Hellenistischen, Kaiserzeitlichen und Spätantikfrühbyzantinischen Tonunguentarien aus Kilikien und Pisidien (Süd Türkei): DerForschungsstand und Eine Auswahl von Fundobjekten aus den Örtlichen Museen,*(Yayınlanmamış Doktora Tezi) Köln Üniversitesi, 2003, tafel 159b- 162d.

[203] Ergün Laflı, *Studien Zu Hellenistischen, Kaiserzeitlichen und Spätantikfrühbyzantinischen Tonunguentarien aus Kilikien und Pisidien (Süd Türkei)*, 2003, 97.

[204]Gamze Günay, *İzmir Müzesi'nde Bulunan Unguentariumlar,* 1989, s. 76, 77: Levha XXV- XXVI.

[205] Eda Güngör, *Metropolis Kenti Ada 7 İçerisindeki Konut Seramiği,* (Yayımlanmamış Yüksek LisansTezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2005, s. 134, Levha 42, Nr. 254

[206]Leyla Atlı- Akbuz, *Hadrianopolis Roma Dönemi Seramiği*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2008, Levha 24, şek. 83.

[207]Zerrin Aydın, 2000, çiz. 22: b.

[208]Hristo Bujukliev, *LaNecropole Tumulaire Thrace Pred De Čatalka, Region De Stara Zagora*, Sofia 1986, s. 119: 224- 235.

ile aynı mezarda bulunan kandilin benzerleri genelde M.S. 1. yüzyıl ikinci yarısı ile M.S. 2. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmekte[209], M 79 mezarında bulunan cam unguentariumun benzeri ise, M.S. 1. yüzyıl' ın 2. yarısına tarihlenmektedir**[210]**. Ayrıca yukarıda 10. Grup unguentariumların birebir olmasa da benzerleri olan cam unguentariumların bu dönemde arttığını belirtmiştik. Bu cam unguentariumların form olarak benzerleri genelde M.S. 1.yüzyıl sonları ile 2. yüzyıl başları arasına tarihlenmektedir [211] .Tüm bu tarihlemeler göz önüne alındığında,8. Grubun geç versiyonları dışında diğer gruplarla bağlantısı pek bulunmayan Parion 10. Grup unguentariumlarını M.S. 1.yüzyıl sonları ile M.S. 2. yüzyılilk yarısı arasına tarihlemenin uygun olduğunu düşünmekteyiz.

2. 1. 1. 1. 11. Geç Roma Unguentariumları (Kat. No. 117-120) (Levha 55- 56)

Bu grupta Geç Roma buluntusu veren Yamaç Yapısı ve Roma Hamamı' ndabulunan 4 unguentarium incelenmektedir. Bütün örnekler birbirinden farklı formlarda yapılmıştır. Kapların tümü kırık olduğu için tam boyutları verilememektedir.

Geç Roma Ungeuntariumları içinde inceleyeceğimiz ilk örnekler Yamaç Yapısı olarak adlandırılan yapıda bulunmuş olan **Kat. No. 117** ve **118**' dir**(Levha 55- 56)**. 1485- 1250 açmasında bulunan örneklerden **Kat. No. 117** de dudak dışa döndürülmüş ve dudağın hemen altı küçük bir çıkıntı ile tekrar profillendirilmiştir. Uzun boyun orta bölümde iyice genişlemiştir. Gövde dar bir şekilde yapılmıştır. İyi fırınlanmış kabın kilinde az kireç ve yoğun mika katkısı görülmektedir. Kap kırmızımsı sarı renkte astarlanmıştır. Hayes bu kaplar için "Geç Anadolu Tiplemesi" demektedir[212]. Parion' da bu tipte başka örneğin bulunmadığı unguentarium, 8. Grubun geç dönem varyasyonu olabilir. Aynı yapıda bulunan **Kat. No. 118**' in sadece ağız ve boyunun bir bölümü korunmuştur. Dudak dışa dönük ve kalın cidarlıdır. İnce uzun boyun belirgin yivlere sahiptir. Orta sertlikte bir dokuya sahip kap, az kireç ve mika katkılıdır. İlk bakıldığında

[209]Andreas Heimerl, *Die Römischen Lampen Aus Pergamon*, Walter De Gruyter, PF 13, Berlin 2001, s. 132, tafel 10: 420- 422.
[210]Binnur Gürler, *Tire Müzesi Cam Eserleri*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 2000, s. 47: fig. 47.
[211]John W. Hayes, *Roman and Pre- Roman Glass in the Royal Ontario Museum*, Hunter Rose Company, Toronto 1975, s. 71, plate 16: 230, 231; Andrew Oliver,*Ancient Glass, In The Carnagie Museum of Natural History*, The Board of Trustees, Pennsylvania 1980, s. 82: 102; Axel von Saldern, Ancient and Byzantine Glass from Sardis, Harvard University Press, USA 1980, plate 5: 110; Binnur Gürler,*Tire Müzesi Cam Eserleri,* Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 2000, s. 42: fig. 37.
[212]John W. Hayes, *Handbook of Mediterranean Roman Pottery*, The British Museum Press, London 1997, s. 86: plate 34.

10. Grup unguentariumlarla benzerlikleri bulunmasına karşın dudağın işlenişi, boyundaki yivlerin belirginleşmesi ve daha kalın cidarla bu grup unguentariumlarından ayrılmaktadır. Aynı kontekstte bulunan bu iki unguentariumu, birlikte ele geçtiğidiğer buluntularla değerlendirdiğimizde bu kapları, M.S. 3. - 4. yüzyıla tarihlemek mümkündür. Yine Yamaç Yapısı' nda, ancak farklı olarak1490- 1250 açmasında bulunan **Kat. No. 119**' un ağız bölümü ve boynunun bir kısmı kayıptır**(Levha 55- 56)**. Uzun ve ince olan boyun yumuşak bir açıyla gövdeye bağlanmaktadır. Şimdiye kadar incelediğimiz tüm örneklerden farklı olan gövde orta bölümü, oval bir çan şeklindedir. Gövde ile sert bir açı oluşturan taban, düzdür. Gövde de yivler belirgindir. Ungueuntarium çok ince açık kırmızımsı pembe bir astarla boyanmıştır. Orta seviyede kireç katkılı kabın dokusu serttir. Kontekstinde bulunan diğer buluntular değerlendirildiğinde **Kat. No. 119**' a M.S. 3. - 4. yüzyıl arasında bir tarih vermek uygundur.

Erken Unguentariumların devamı gibi görünen bir önceki örneklerin aksine, araştırmacılar tarafından da Geç Roma Unguentariumları [213] olarak adlandılan unguentarium tipi **Kat. No. 120**' dir**(Levha 55- 56)**. Sadece alt bölümü korunmuş olan kabın dip kısmı gelişi güzel tamamlanmıştır. Korunan bölümde dairesel bir alan içinde basılmış kelebeği andıran monogram bulunmaktadır. Kalın cidarlı kap koyu gri astarlanmıştır. Çok az gözenekli kap sert dokulu, az kireç ve mika katkılıdır. Büyük bölümü sağlam ele geçen bu tip unguentariumların genelde dışa hafif açılan bir ağza sahip olduğu, boyun bölümünün kısa yapıldığı görülmektedir. Bunun yanında gövdenin "İğ Biçimli" olarak adlandırabileceğimiz formda, iyice uzadığını ve genelde ucu küt ya da sivri bırakılan bir diple sonlandırıldığı anlaşılmaktadır[214].Hayes, kutsal suların ya da yağların taşınmasında kullanıldığı düşünülen bu kapların, Filistin bölgesinde üretilmiş olabileceğini belirtmiş[215], daha sonra unguentariumların olası bir üretim yerinin Pisidia veya Pamphylia' da olabileceğinden söz etmiştir [216] . Kibyra' da, içlerinde hatalı üretimlerinin de bulunduğu bu kapların oldukça yoğun olması ve kentte seramik

[213] John W. Hayes- vd."Excavations at Saraçhane in Istanbul Fifth Preliminary Report, with a Contribution on A Seventh-Century Pottery Group", *DOP 22*, 1968, ss. 212- 214, Bu tip unguentariumlar için ilk kez bu tanımlamayı Hayes kullanmıştır.
[214]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, plate 91, 1778, 1783, 1814.
[215]John W. Hayes, "A New Type of Early Christian Ampulla", *BSA 66*, 1971, ss. 245, 246.
[216]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 116.

üretiminin tespit edilmesi[217], Kibyra'nın, Anadolu' da bu kapların bilinen ilk üretim yeri olduğunu göstermektedir. Bunun yanında Laodikeia' da da oldukça yoğun bulunan bu form için, kesin olmamakla birlikte özellikle damgalı örneklerden yola çıkılarak muhtemel bir üretim yeri olabileceği düşünülmüştür[218].Güneybatı Anadolu' da bu kapların üretimi için düşünülen muhtemel bir kentte Myra' dır. Kibyra ya da Laodikeia' ya göre daha az örnek bulunmasına rağmen, Myra Aziz Nikolaos kilisesi için bu kapların Myra ' da üretilmiş olabileceği ileri sürülmektedir[219].Kibyra[220], Laodikeia[221] ve Myra[222] gibi olası üretim yerleri yanında bu kapların benzerleri, Atina Agorasında[223], Cartagena' da[224], Patara' da[225],Perge[226], Sardes' te[227], Hierapolis' te[228], Magnesia ad Maendrum' da[229], Seleukeia Sidera' da[230], Constantinopolis' te[231], Ephesus' ta[232], Corinth[233], Aphrodisias' ta[234], Iasos' ta[235], Kenchreai' de[236] görülmekte ve bu kaplariçin

[217] Şükrü Özüdoğru- Erkan Dündar, "Kibyra Geç Roma- Erken Doğu Roma Dönemi Mühürlü Unguentariumları", *OLBA XV*, 2007, s. 156.
[218]Celal Şimşek- Bahadır Duman,"Laodikeia' da Bulunan Geç Antik Çağ Unguentariumlar", *Adalya X*, 2007, s. 295.
[219]Semiha Yıldız Ötüken, "Likya Bölgesi'ndeki Kazı ve Yüzey Araştırmaları Çerçevesinde Ortaçağ Seramikleri", *Adalya VI, 2003,* s. 240; Ayşe Ç. Türker, "Myra' da Aziz Nikolaos' un Yağ Kültüyle İlişkili Seramik Kaplar", *Adalya VIII*, 2005, ss. 311- 327
[220]Şükrü Özüdoğru- Erkan Dündar, 2007, fig. 6- 16.
[221]Celal Şimşek- Bahadır Duman,"Laodikeia' da Bulunan Geç Antik Çağ Unguentariumlar", *Adalya X*, 2007, ss. 285- 307, res. 3- 22.
[222]Semiha Yıldız Ötüken,*2003,* s. 249, res. 9; Ayşe Ç. Türker, 2005, ss. 324, 325, res. 8, 9.
[223]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports,* 2008, plate 90- 91, 1778- 1814.
[224]Jaime Vizcaíno Sánchez- Inmaculada Pérez Martín, "Ungüentarıos Bızantınos Con Sello Epıgráfıco En Carthago Spartarıa", *Archivo Español de Arqueología 81,* 2008, 160: fig. 4, 163: fig. 5, 165: fig. 6, 166: fig. 7.
[225]Taner Korkut- Götz Grosche, *Das Bouluterion von Patara Versammlungsgebäude Des Lykischen Bundes, Patara II. 1,* Ege Yayınları, İstanbul 2007, s. 153, fig. 281- 283; Erkan Dündar, *Patara Unguentariumları*, Patara IV.1, Ege Yayınları, İstanbul 2008, Levha 25.
[226]Neşe Atik, *Die Keramik aus den Südthermen von Perge, IstMitt- BH 40,* Tübingen 1995, ss. 179, 180, abb. 76: 404- 407
[227]Marcus L. Rautman, "Two Late Roman Wells at Sardis", *AASOR 53,* 1995, s. 48, fig. 8: 1. 29.
[228]Daniela Cottica, "Ceramiche Bizantine Dipinte ed Unguentari Tardo Antichi Dalla "Casa dei Caitelli İonici" a Hierapolis", *RdA XXII*, 1999, fig. 5- 8; Daniela Cottica, Unguentari Tardo Antichi dal Martyrion di Hierapolis, Turchia, *MÉFRA*, 112- 2, 2000, 1009: fig. 1.
[229]Özlem Vapur, *Magnesia Ad Maeandrum Gymnasion' u Roma Dönemi Seramikleri,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2001, çiz. 34: 160- 163.
[230]Ergün Laflı, "Spätantik- Frühbyzantinische Tonunguntarien aus Seleukeia Sidēra in Pisidien", *LRCW 1*, Bar- IS 1340, The Basingstoke Press, England 2005, ss. 677- 679, fig. Abb 3- 7.
[231] John W. Hayes- vd."Excavations at Saraçhane in Istanbul Fifth Preliminary Report, with a Contribution on A Seventh-Century Pottery Group", *DOP 22*, 1968, ss. 212- 214: res. 19.
[232]Veronika Mitsopoulos- Leon, 1991, tafel 220.
[233]Kathleen Warner Slane- Guy D. R. Sanders, "Late Roman Horizons", *Hesperia 74*, No. 2, 2005, s. 269, fig. 10: 3- 34.
[234]Ahmet Semih Tulay, "Afrodiasias Müzesi Bahçesi Kurtarma Kazısı- 1990", 1992, *MKKS 2*, 1992, s. 165: res. 23.
[235]Daniela Baldoni- Carlo Franco, "Unguentaria Tardo- Antichi da Iasos", *RdA XIX*, 1995, fig. 1- 6.

genelde M.S. 5. - 7. yüzyıl arası tarihlendirme önerilerinde bulunulmaktadır. Benzer örnekler ve bulunduğu kontekst düşünüldüğünde, Parion Roma Hamamı' nda ele geçen bu örnek için de, M.S. 5. - 7. yüzyıl arası tarih verilmesi uygundur.

120 unguentariumun değerlendirildiği bu bölümde, unguentariumlar form özellikleri, buluntu kontekstleri, benzerlikleri ve farklılıkları göz önüne alınarak 11 ana gruba ayrılmışlardır. Gruplara ayrılan kaplar, 7. Grup hariç, kronolojik bir sıralamaya göre erkenden geçe numaralandırılmış, aynı dönem içinde olduğunu düşündüğümüz gruplar form gelişimini de göz önünde bulundurularak peş peşe getirilmiştir. Diğerlerine göre daha özensiz yapılan birkaç unguentarium ayrıca incelenmemiş; ancak mezarlarda toplu buluntularla birlikte verilerek bunlarla değerlendirilmesi sağlanmıştır. Aynı grup içinde yapılan ayrımlar, kapların mutlaka o grup içinde değerlendirilmesi zorunlu; ancak küçük farklılıklarla birbirinden ayrılması gerektiği gruplar içinde yapılmıştır. Sayıca diğerlerinden üstün olan 2. ve 5. Gruplar, 3 alt gruba, 1. ve 6. Gruplar, 2 alt gruba, diğerleri ise grup içinde ayrılmadan değerlendirilmişlerdir. Bu gruplardan ikisi 1 ve 9 diğerlerinden farklı olarak ayaklı yapılmıştır**(Levha 11- 12)**.

Kat. No. 1- 3 arasında değerlendirilen 1. Grup unguentariumlar formuyla Hellenistik Dönem unguentariumlarına en yakın kaplardır. Ayaklı ve dik omuz işlenişiyle tüm formlardan ayrılmıştır. 1A grubunda değerlendirilen örnekler hem form hem de astar özellikleri ile aynı usta elinden çıktığı tahmin edilmektedir. Yoğunluğunu unguentariumların oluşturduğu mezarlarda, farklı buluntu tipleri her grupta görülen bir özelliktir. Bununla birlikte, sadece unguentariumların olduğu mezarlarda görülmektedir. Maalesef elimizde 1. Grup için genel değerlendirmelere ulaşabileceğimiz çok az örnek vardır. Bununla birlikte 1. Grup örnekleriyle sadece dudak işlenişiyle benzeyen 2. Grup örnekleri için bazı genellemelere ulaşılabilmekteyiz. Dışa açılan sade dudak işlenişine, ortaya doğru daralan ince uzun boyuna sahip kaplar, gövde işlenişiyle birbirinden ayrılmıştır. 2. Grupla birlikte buluntular çeşitlenmeye başlamış; lagynos, geniş ağızlı testiler ve terracotta figürinler birlikte bulunmuştur. Farklı buluntu çeşitliliğinin yanında 2. Grupta yer alan **Kat. No. 4** ve **5** ile **Kat. No. 14**, **15** ve **23**' ün birbirleri arasındaki benzerlikler bu kapların aynı usta tarafından yapıldığını göstermektedir. Birbirine çok benzeyen örneklerin olduğu mezarlar bulunmasına karşın, bunu tüm mezarlara

[236]Beverley Adamsheck, *Kenchreai, Eastern Port of Corinth, IV. The Pottery,* E. J. Brill, Leiden 1979, s. 123, Plate 33: 40a.

genellemek mümkün değildir. 3. Grup ile formların biraz uzamaya başladığı görülmektedir. Dudağın dışa daha çok döndürülüp belirgin hale getirildiği ve boyunun daha düzgün işlendiği kapların cidarları da biraz incelmiştir. Buluntu çeşitliliği ile önceki gruplardan ayrılmamaktadırlar. 3. Grup unguentariumlarının biraz küçülüp daha orantılı hale geldiği 4. Grup unguentariumlar, 2C ve 3. Grup unguentariumlarıyla birlikte bulunmaktaydı. 2C ve 3. Grup unguentariumları ile 5. Grup unguentariumları arasında form bağlantısını oluşturmaktaydı. 4. Grup ile başlayan boydaki kısalma, 5. Grupta belirgin hale gelmeye başlamıştır. 5. Grup unguentariumlar özelliklede form olarak hiçbir grupla benzer olmayan 5C kaplarının örnekleri sadece Parion' da bulunmaktadır. Üretim var mıydı? sorusuna cevap verebilecek daha sağlam kanıtlar olmamasına karşın şimdilik benzerlerinin başka kentlerde olmaması bizim için önemlidir. Birbirleriyle olan yakın benzerlikleri ve yoğun kullanımları, talebi karşılayacak yakın bir atölyenin olabileceğini düşündürtmektedir. 5. Grup unguentariumlarıyla birlikte buluntu çeşitliliğinin arttığı ve mezar buluntusu olarak kandillerin, maşrapaların ve cam unguentariumların kullanılmaya başladığı görülmüştür. Bu da bize, tarihleme konusunda farklı buluntu tiplerinden daha fazla yararlanabileceğimizi göstermiştir. 5. Grup örnekleriyle birlikte bulunan 6. Grup unguentariumları, kısa formların devam ettiği bir gruptur. Bu unguentariumlarda gövde boyuna göre daha uzun işlenmiştir. Dudakta ve boyun bölümünde farklı ya da yoğun astar uygulamaları bu grupta sıklaşmıştır. 2. Gruptan beri gördüğümüz bu uygulama, 6. Grupta daha belirgin hale gelmiştir. Kandillerin, cam unguentariumların ve maşrapaların mezar buluntusu olarak kullanılmasına devam edilmiştir. 6. Grup unguentariumlarına kadar kiremit mezar ve sade mezarların daha sık kullanıldığını görmüştük. Bugüne kadar yapılan kazılar ışığında bu grupla birlikte ahşap tabut mezarların kullanımının artmaya başladığını söyleyebiliriz. Belki ileride yapılacak çalışmalarla böyle bir genelleme çürütülebilir; ancak, unguentarium buluntusu veren ahşap tabut mezarlarda kullanılan unguentariumlar şu an 6. Grupla birlikte başlamaktadır. 5. ve 6. Grupta bariz olarak gördüğümüz kısa kapların bir örneği de 7. Grup kaplarıdır. Az sayıda unguentariumun incelendiği bu grupta, kapların muhakkak aynı grup içinde değerlendirilmesi gerektiği bununla birlikte hiçbir örneğin birbirine tam olarak benzemediği görülmüştür. 8. Grup unguentariumlarıyla birlikte boyutlar tekrar uzamaya başlamıştır. Tüm örneklerde görülen oval ya da küresel gövde yavaş

yavaş değişmeye başlamıştır. Dudak ve boyun işlenişini diğer gruplarda görebildiğimiz kapların gövdesi uzamış ve sarkmıştır. Uzun çan şeklindeki gövde zamanla daha dikdörtgenimsi bir hale gelecektir. Bulunduğu mezarlardaki buluntu çeşitliliği diğer grupları aratmamaktadır. 8. Grupla birlikte bulunabilen 9. Grup unguentariumları ayaklı yapılan ikinci ve son gruptur. Diğerlerine göre daha ince cidarlı ve yüksek yapıldığı görülmektedir. Kabın neredeyse tümünde aynı işlenen ince cidarla, kapların yüksekliği de düşünüldüğünde ustanın mahareti daha iyi anlaşılmaktadır. 8. Grupta hissedilen çan gövdenin tam anlamıyla uygulandığı unguentariumlar 10. Gruptur. Bu gruptaki unguentariumların boynu tüm gruplara göre daha uzun yapılmıştır. Gövde üçgenimsi çan şeklindedir. Erken Roma içinde değerlendirilen son unguentariumlar olan kaplar aynı zamanda da en geç olanlarıdır. Bazılarını nekropol örneklerinin geç versiyonu olarak düşünebileceğimiz ancak farklılıkları da olan unguentariumlar, bulundukları farklı yapılar ve kontekstleri de düşünüldüğünde 11. Grupta Geç Roma Unguentariumları olarak adlandırılmışlardır. Bunlar içinde üzerinde monogram bulunan ve daha geçe tarihlenen unguentarium, birçok kentte benzerinin bulunmasıyla aynı zamanda formuyla tüm örneklerden ayrılmaktadır.

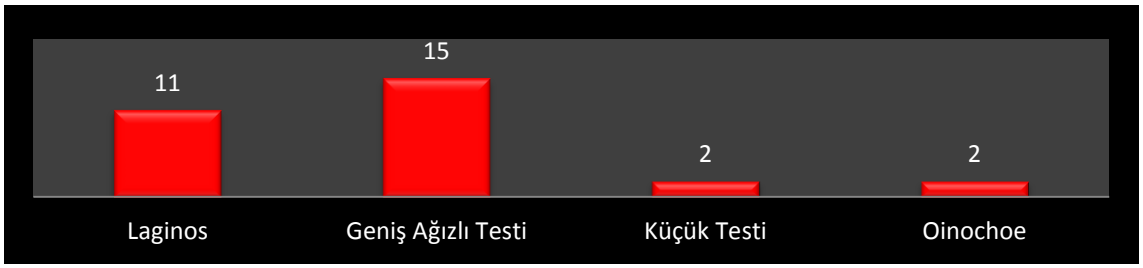
Farklı tipleri içinde barındıran 11. Grup dışında, 10 grup halinde incelenen ve tümü nekropolde bulunan 116 unguentariumu ileride de kullanılabilecek bir grup isimlendirmesiyle inceledik. Bu incelemede 2005 yılından beri ortaya çıkartılan tüm kaplar dikkate alınmıştır. Aslında her unguentariumun ya da aynı mezarda bulunan unguentariumların, diğerlerinden farklı bir yönü olmasına karşın, sayısız gruplandırma yerine ayrıntılı bir incelemeyle 10 ana grup oluşturulmuştur. Çok sayıda örneğin bulunmasıyla hem Parion, hem de başka kentlerdeki çalışmaları destekleyecek unguentariumlar, M.Ö. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısı ile M.S. 2. Yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmektedir.

2. 1. 2. Tek Kulplu Kaplar

64 örneğin incelendiği bu bölümde iki ana grup oluşturulmuştur. Genel isimlendirmelerde göz önüne alınarak, ince boyunlu, belirli hacme sahip geniş gövdeli kaplar "testiler", birkaç örnek hariç geniş ağızlı küçük örneklerde "maşrapalar" olarak adlandırılmıştır.

2. 1. 2. 1. Testiler

Büyük çoğunluğu nekropolde bulunan testiler, kendi içlerinde formlarına göre dörtgrup altında incelenmiştir**(Grafik 8)**. Bu gruplardan ilki, antik dönemde de ismi bilinen "lagynoslar", diğerleri "geniş ağızlı testiler", üçüncü olarak "küçük testiler" ve en sonda da "oinochoe" olarak adlandırılan kaplardır. Genel tanımlamasına göre ince uzun bir boyna, dar bir ağza ve ince dik bir kulpa sahip kaplar lagynoslar içinde, geniş ağızlı genelde daha kısa boyunlu örnekler, geniş ağızlı testiler içinde, küçük tek kulplu kaplar, küçük testiler içinde, son olarak da yonca ağızlı oinochoeler incelenmişlerdir.

Grafik 8: Testilerin sayısal verileri.

2. 1. 2. 1. 1. Lagynoslar

Uzun ince boyunlu, genelde dar ağızlı ve farklı biçimlerde gövdeye sahip dikey yüksek tek kulplu kapları "lagynos" olarak isimlendirebiliriz. Bu terim ilk kez M.Ö. 5. yüzyılda demir bir kâsenin üzerinde yazılmıştır. Akko' da bulunan bu Fenike yazıtı, tapınağa sunulan eşyaların listesini göstermekteydi ve üzerinde görünen pkst., lbm., lgmm. kelimeleri pyxides, lebes(lopas) ve lagynoi olarak çevrilmiştir[237].

Lagynoslar üzerine birçok çalışma yapılmıştır. Tabi ki bu araştırmaların çoğu Hellenistik dönem lagynosları üzerinedir. Bu çalışmalardan en erkenleri Bergama buluntuları üzerine 1902 [238] ve 1913 [239] yılında Conze tarafından gerçekleştirilen çalışmalardır. Bu çalışmaların dışında, şüphesiz Lagynos üzerine en kapsamlı araştırma,1913 yılında Leroux tarafından yapılmıştır[240]. Leroux birçok müzeden farklı örneklerle bu içki kabını tanımlamış, kapların temel özellikleri hakkında ayrıntılı bilgi

[237]Andrea Berlin, *The Hellenistic and Roman Pottery: The Plain Wares, Tel Anafa II*, i, Ann Arbor 1997, s. 42, dn. 103.
[238]Ayşe Tatar, *Lagynos*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2004, s. 17.
[239]Alexander Conze, ''Stadt und Lanschaft'', AvP I- 2, Berlin, 1913, ss. 217 vd.
[240]Gabriel Leroux, *Lagynos: Recherches Sur la Céramique et l'art Ornemental Hellénistiques,* , Paris 1913.

vermiştir. Leroux' un yayını ile daha tanımlı hale gelen lagynoslar, 1930' lu yıllarda yapılan çalışmalarla tekrar değerlendirilmiştir. Atina Agorası buluntuları üzerine Thompson[241]ve yine Bergama buluntuları üzerine Boehringer' in[242] çalışmaları kapların formları ve tarihlemeleri üzerine bilgiler vermesi açısından önemlidir. 1946 yılında McFadden Kıbrıs' ta Ayios Nekropolünde bulunan lagynosları incelemiştir. Genelde keskin omuzlu örneklerin yanında küresel gövdeli lagynosları da görmek mümkündür[243]. Bu lagynoslar nekropol buluntusu olmasıyla bizim örneklerimizle paralellik göstermektedir. Westholm Kıbrıs buluntuları üzerine 1956 yılında yaptığı çalışmayla lagynosları incelemiş ve iki gruba ayırmıştır[244]. Hellström bu kapların Labraunda' da yoğun olarak bulunduğunu, festivallerde ve kutlamalarda kullanılmak için dizayn edildiğini belirtmiştir[245]. Schafer' in 1968 yılında yazdığı Hellenistische Keramik Aus Bergama adlı eserinde birçok Hellenistik kap formunun yanında lagynoslarıda kil, teknik, form ve bezeme özellikleri ile incelemiş, lokalizasyonu ve kronolojisi hakkında bilgiler vermiştir[246]. Mitford, Kafizin' de bulunan lagynosların yazıtlarını incelemiş; bu kapların Hellenistik Kıbrıs seramik tarihi içindeki öneminden ve kökeninin Kıbrıs olduğundan bahsetmiştir[247].Berlin' in 1997 yılında Tell Anafa buluntuları üzerine yaptığı çalışmada, lagynosların isimlendirilmesi, ortaya çıkışı, festivallerle olan ilişkisi ve lagynos üzerine yapılan araştırmalar hakkında bilgiler verilmiştir. Berlin ayrıca Hellenistik örneklerin yanında Roma lagynosları üzerine de gruplandırmalar yapmıştır[248]. 2003 yılında Rotroff ve Oliver tarafından Sardes buluntuları üzerine yapılan çalışmada lagynoslar form ve bezeme özellikleri ile anlatılmış, dağılım alanları ve kronolojisi üzerine bilgiler verilmiştir[249].Bu çalışmaların dışında, Ayşe Tatar tarafından 2004 yılında yapılan tez çalışması kabın kullanım amacı,

---

[241]Homer A. Thompson, ''Two Centuries of Hellenistic Pottery'', *Hesperia 3*, No. 4, 1934, ss. 403- 405, 450, 451.
[242]Erich Boehringer- Friedrich Kraus, *Das Temenos Für den Hersherkult, "Prinzessinnes Palais''*, *AvP IX*, Berlin 1937, s. 122.
[243]George H. McFadden, "A Tomb of the Necropolis of Ayios Ermoyenis at Kourion", *AJA* 50, No. 4, 1946, s. 477.
[244]Olof Vessberg - Alfred Westholm, *The Swedish Cyprus Expedition, Vol. IV. Part 3, The Hellenistic and Roman Periods in Cyprus*, Stockholm 1956, s. 59.
[245]Pontus Hellström, *Pottery of Classical and Later Date, Terracotta, Lamp and Glass*, 1965, ss. 17- 19.
[246]Jörg Schäfer, *Hellenistische Keramik Aus Pergamon*, Walter De Gruyter, Berlin 1968, ss. 101- 113.
[247]Terence Bruce Mitford, "The Nymphaeum of Kafizin: The Inscribed Pottery", Kadmos Supp. II, Berlin- New York 1980, ss. 32- 43.
[248]Andrea Berlin, *The Hellenistic and Roman Pottery: The Plain Wares, Tel Anafa II*, i, Ann Arbor 1997, ss. 42- 47.
[249]Susan I. Rotroff- Andrew Oliver, *The Hellenistic Pottery from Sardis: The Finds Through 1994*, Harvard Univesity Press, London 2003, ss. 72- 78.

form, teknik, bezeme özellikleri, kökeni ve tarihlendirilmesi konusunda önemli ayrıntılar vermektedir[250]. Parion 2005[251], 2006[252] Nekropol buluntuları üzerine yapılan tez çalışmaları özellikle Roma Dönemi lagynoslarını göstermesi açısından önemlidir. Bununla birlikte, bizce lagynos formu göstermeyen bazı tek kulplu testilerin de lagynos olarak adlandırıldığı görülmüştür. Lagynos konusunda son yapılan çalışmalardan biri Evren Acar tarafından yapılan tez çalışmasıdır[253]. Bu çalışmada da Hellenistik Dönemin bu önemli kap formu beyaz zeminli diğer kaplarla birlikte değerlendirilip, teknik, bezeme, üretim yeri ve tarihleme konusunda bilgileri içermektedir.

Tez konumuzun Roma Dönemi lagynoslarını kapsamasına karşın, kapların üretim yeri konusunda, yine Hellenistik kaplar üzerinden yorum yapmak mümkündür. Çünkü üretim yeri neresi olursa olsun, geleneğin Roma İmparatorluk dönemine kadar devam ettiği, kapların form ve astar özelliklerinden anlaşılmaktadır.

Lagynosların ortaya çıkışı konusunda net bilgi bulunmamasına rağmen, Berlin, bu kapların "Lagynopharia Bayramları" yla ilişkili olarak ilk kez Aleksandria' da üretilmiş olabileceğini ve ilk örneklerin metal olduğunu söylemiştir[254]. İlk üretim yeri belli olmamasına karşın üretim yerleri üzerine bazı fikirler öne sürülmüştür. Üretim yeri konusunda Kıbrıs diğerlerine göre daha fazla öne çıkmaktadır[255]. Leroux, Kıbrıs'taki lagynosların bezeme ve formuyla diğer kaplardan ayrıldığını, bunun yanında, vazolar üzerindeki yazılarında farklı olduğunu, üretiminde Kıbrıs kilinin kullanıldığını ve burada bir lagynos üretiminin olduğunu belirtmiştir[256]. Araştırmacı, Kıbrıs' ta üretim olduğunu söylemesine karşın, çalışmasında incelediği tüm kapların aynı yerde üretilmediğini bu yüzden lagynosların birden fazla atölyede ve büyük ihtimalle de doğu

---

[250] Ayşe Tatar, *Lagynos,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2004.

[251] Zerrin Aydın Tavukçu, *Parion Nekropolü 2005 Yılı Buluntuları,* 2007, ss. 76- 83.

[252] Hasan Kasapoğlu, *Parion Nekropolü 2006 yılı Seramik Buluntuları,* 2008, ss. 15, 16, 47- 54.

[253] Evren Acar, *Lagynos Seramik,* (Yayımlanmamış Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2010.

[254] Andrea Berlin, *The Hellenistic and Roman Pottery: The Plain Wares, Tel Anafa II*, i, Ann Arbor 1997, ss. 42, 43.

[255] Gabriel Leroux, *Lagynos: Recherches Sur la Céramique et l'art Ornemental Hellénistiques,* , Paris 1913, s. 30; Renate Tölle-Kastenbein, *Das Kastro Tigani: Die Bautenu und Funde griechischer, Römischer und Byzantinischer Zeit, Samos XIV,* Bonn 1974, s. 155; Terence Bruce Mitford, "The Nymphaeum of Kafizin: The Inscribed Pottery", Kadmos Supp. II, Berlin- New York 1980, s. 32; Susan I. Rotroff, *Hellenistic Pottery Athenian and Imported Wheelmade Table Ware and Related Material*Part 1: Text, The Athenian Agora 29, Princeton 1997, s. 225.

[256] Gabriel Leroux, *Lagynos: Recherches Sur la Céramique et l'art Ornemental Hellénistiques,* , Paris 1913, s. 30.

atölyelerinde üretildiklerini söylemiştir[257]. Kıbrıs dışında Bergama[258], Delos[259], Argos[260], Samos[261], Güney Rusya[262], Sardes[263] ve Kuzey Afrika[264] üretim yerleri olarak önerilmiştir. Erken üretimlerin yanında Roma Döneminde kil ve astar özelliklerinin değiştiği, Doğu Sigillatası A[265], Pontus Sigillatası[266] ve Kuzey Afrika kabartmalı seramikleri[267] içinde de lagynosların üretildiği görülmektedir. Parion' da, hem Hellenistik unsurlar barındıran beyaz astarlı örnekler, hem de kırmızı astarlı örnekleri görmek mümkündür. Üretim yerleri ve araştırma tarihçesinde izlendiği gibi, lagynosların Doğu Akdenizde daha yoğun kullanıldığı, bununla birlikte İspanya' nın batı kıyılarına kadar yayılım gösterdiği görülmektedir[**268**]. Yayılım alanları ve üretim yerleri düşünüldüğünde çok sevilen bu kapların özellikle Hellenistik Dönemde ve sonrasında Roma Döneminde birçok atölyede üretilmiş olması mümkündür.

Kabın formuna gelince giriş bölümünde bahsedildiği gibi uzun ince boyunlu, genelde dar ağızlı ve farklı biçimlerde gövdeye sahip dikey yüksek tek kulplu kaplar,"Lagynos" olarak adlandırılmaktadır. Bazı örnekler dışında, erken dönemden itibaren üç parça halinde gövde, boyun, kulp olarak üretildiğini söylemek mümkündür.

---

[257]Gabriel Leroux, *Lagynos: Recherches Sur la Céramique et l'art Ornemental Hellénistiques,* , Paris 1913, s. 103, 104.

[258]Jörg Schäfer, *Hellenistische Keramik Aus Pergamon,* Walter De Gruyter, Berlin 1968, ss. 109- 111; Renate Tölle-Kastenbein, *Das Kastro Tigani: Die Bautenu und Funde griechischer, Römischer und Byzantinischer Zeit, Samos XIV,* Bonn 1974, s. 155; Susan I. Rotroff, *Hellenistic Pottery Athenian and Imported Wheelmade Table Ware and Related Material*Part 1: Text, The Athenian Agora 29, Princeton 1997, s. 225.

[259]Ayşe Tatar, *Lagynos,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2004, s. 54, dn. 234.

[260]Philippe Bruneau, "Tombes d' Argos", *BCH 94,* 1970, s. 513.

[261]Renate Tölle-Kastenbein, *Das Kastro Tigani: Die Bautenu und Funde griechischer, Römischer und Byzantinischer Zeit, Samos XIV,* Bonn 1974, s. 156.

[262]Robert Manuel Cook,*Greek Painted Pottery,* Methuen and Co LTD, London 1960, s. 228.

[263]Susan I. Rotroff- Andrew Oliver,*The Hellenistic Pottery from Sardis: The Finds Through 1994*, Harvard Univesity Press, London 2003, s. 73.

[264]George H. McFadden, "A Tomb of the Necropolis of Ayios Ermoyenis at Kourion", *AJA* 50, No. 4, 1946, s. 473; Virginia Ruth Anderson- Stajanović, *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery,* 1992, s. 22; Susan I. Rotroff, *Hellenistic Pottery Athenian and Imported Wheelmade Table Ware and Related Material*Part 1: Text, The Athenian Agora 29, Princeton 1997, s. 225.

[265]John W. Hayes, "Sigillate Orientali", Atlante dell forme ceramiche II. Ceramic Fine Romana nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica, 1985, tavola IX: 2, 3, 4, 5, tavola X: 1, 2.

[266]Denis V. Zhuravlev, "Terra Sigillata And Red Slip Pottery In The North Pontic Region (A Short Bibliographical Survey)", *Ancient Civilizations from Scythia to Siberia* 8. 3- 4, 2002, s. 258, fig. 14.

[267]Andrea Carandini- Enrico Tortorici, "Ceramica Africana", Atlante dell forme ceramiche I. Ceramic Fine Romana nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica, Roma 1981, ss. 177- 181, tavola CXLVIII, CXLIX, CL, CLI.

[268]Jörg Schäfer, *Hellenistische Keramik Aus Pergamon,* Walter De Gruyter, Berlin 1968, s. 101; Susan I. Rotroff, *Hellenistic Pottery Athenian and Imported Wheelmade Table Ware and Related Material*Part 1: Text, The Athenian Agora 29, Princeton 1997, s. 225.

Erken bezemeli örnekleri yanında en tipik özelliği açık renkte astarlanmış olmalarıdır. Bu gelenek, Roma Dönemine kadar sürdürülmüştür. Kullanılan kilde üretim bölgelerine göre farklılık göstermektedir. Bununla birlikte genelde kaliteli bir kil kullanılmıştır.

Lagynos ziyafetler için kullanılan testilerdir[269]. Özellikle bayramlarda şarap servislerinde kullanılmışlardır[270]. Bu kullanımlarının yanında Parion' da olduğu gibi mezar hediyesi olarak kullanımları da görülmektedir.

2. 1. 2. 1. 1. 1. Parion Lagynosları (Kat. No. 121- 131) (Levha 57- 62)

Bu bölümde tümü nekropolde bulunmuş ve ölü hediyesi olarak mezarlara bırakılan 11lagynos incelenmiştir. Geçen yıllarda, Parion Nekropolü seramikleri üzerine yapılan çalışmalarda maşrapalar dışındaki tüm tek kulplu kaplar lagynos olarak isimlendirilmiştir. Bununla birlikte, genel tanımlamaları ve erken dönem örneklerine bakıldığında, bu içki kaplarının uzun, ince, dar boyunlu, basık gövdeli ve dik kulplu kaplar olduğu söylenebilir. Bu özellikler düşünüldüğünde lagynos dışında kalan diğer testiler form özelliklerine göre tekrar isimlendirilmiştir. Lagynoslar incelenirken, yakın benzerlikler gösteren örnekler ya da aynı mezar örnekleri birlikte, farklı olanlar tek tek değerlendirilmiştir.

Lagynoslar içinde değerlendireceğimiz ilk örnek **Kat. No. 121 (Levha 57- 58)**, Marcus Argentarius' un[271] :''Yuvarlak testi, iyi döndürülmüş tek kulplu, uzun boğazlı, daracık ağzıyla şarkı söyleyen…'' tanımlamasına tam anlamıyla uyan bir lagynostur. Kabın dudağı boyunun bittiği bölümde önce dışa sonra içe doğru döndürülerek dar bir ağız oluşturulmuştur. Ağzın bu işlenişi bahsedilen lıkırtının oluşması ya da kullanışlı bir içki kabı olması için yapılmış olabilir. Alt kısmı bozuk bir 'S' harfini andıran ağız gövdeye yaklaştıkça genişleyen ince uzun bir boyunla devam etmektedir. Dudağın altında dışta belirgin üç yiv görülmektedir. Oval gövde, geniş ve basıktır. Halka kaide yuvarlak ayaklı ve içbükeydir. Kaidenin içinin boşaltılması bu bölümün kalınlığının azaltılıp fırınlamada herhangi bir çatlama olmaması için yapılmıştır. Parion' da yapılan deneysel arkeoloji çalışmalarında, dibi kalın bırakılan örneklerin, eğer yavaş kurutma işlemleri yapılmaz ise, fırınlamada çatlamalar olduğu görülmüştür. Zamanla günümüze

[269]Gabriel Leroux, *Lagynos: Recherches Sur la Céramique et l'art Ornemental Hellénistiques,* , Paris 1913, s. 73.
[270]Homer A. Thompson, "Two Centuries of Hellenistic Pottery", *Hesperia 3*, No. 4, 1934, s. 450.
[271]Gabriel Leroux, *Lagynos: Recherches Sur la Céramique et l'art Ornemental Hellénistiques,* , Paris 1913, s. 77.

aktarılan yöntemlerde belli sertliğe gelmiş kapların bu kalın bölümleri ya elde tutularak bir aletle şekillendiriliyor; ya da çark üzerine yerleştirilen ve kap ters koyulduğunda boyuna zarar vermeyen bir silindir içine yerleştirilerek çark üzerinde şekillendiriliyordu. Bu işlem kâse ya da tabak benzeri kaplarda direk çark üzerine ters koyularak gerçekleştiriliyordu. Yukarıdaki gibi bir uygulama bizim kabımızda da uygulanmış olmalıdır. Lagynosun kulpu boyundaki yivlerin hemen altına tutturulmuş, hafif dışa çekilerek aşağı döndürülmüş ve omuzla birleştirilmiştir. Kabın yüzeyine beyaz bir astar uygulanmıştır. **Kat. No. 121**, TSM 5 adlı taş sandık mezarda bulunmuştur. Bu mezar, orijinal taş sandık mezarın alt kısmının kırılıp, kremasyon gömünün uygulandığı bir mezardır. Mezarın kapak kısmı kiremitlerle kapatılmıştır. Mezarda lagynos yanında, bir çift kulplu kap[272] ve bir de 2. Grup unguentarium birlikte ele geçmiştir[273]. Parion' da bulunan bu lagynosun birebir olmasa da, yakın bir benzeri Atina Agorasında[274] ve Tire' de[275] bulunmuştur. Atina' daki ağız işlenişi dışında, boyun yapısı, kulp, yuvarlak geniş gövde ve kaidesiyle, Tire' deki ise, daha basık gövdeye sahip olması dışında örneğimize benzemektedir. Atina Agorasından bulunan lagynos karışık bir konteksten geldiği için tarihleme konusunda yardımcı olmamaktadır. Tire örneği ise M.S. 1. yüzyıla tarihlenmiştir. Bununla birlikte aynı mezarda birlikte bulunduğu unguentarium grup olarak M.Ö. 1. yüzyıl 2. yarısı ile M.S. 1. yüzyıl ilk çeyreğine, çift kulplu kabın benzer örnekleri[276]M.Ö. 25 ile M.S. 37 arasına tarihlenmektedir.

Kremasyon uygulanmış M 119 mezarında ele geçen **Kat. No. 122,** bir önceki örnekle oldukça benzer bir formda yapılmıştır**(Levha 57- 58)**. En üstte içe döndürülen dudak bir 'S' hareketi yaparak boyunla birleştirilmiştir. Boyun ince ve uzundur. Gövde yine geniş ve oval; ancak **Kat. No. 121**' e göre biraz daha yüksek yapılmıştır. Halka kaidenin ayak bölümü, içte belirgin hale getirilmiş ve cidar merkeze doğru kalınlaşmıştır. Boyunun üst bölümüne tutturulan kulp, dışa biraz daha çekilmiş ve omuzla birleştirilmiştir. Bazı bölümlerde dökülen astar biraz pembemsi beyazdır.

[272]Hasan Kasapoğlu, *Parion Nekropolü 2006 yılı Seramik Buluntuları,* 2008, Kat. No. 74.
[273]Hasan Kasapoğlu, *Parion Nekropolü 2006 yılı Seramik Buluntuları,* 2008, Kat. No. 3.
[274]Susan I. Rotroff, *Hellenistic Pottery Athenian and Imported Wheelmade Table Ware and Related Material*Part 1: Text, The Athenian Agora 29, Princeton 1997, plate 120: 1546.
[275] Binnur Gürler, "Tire' nin Bazı Köylerinden (Çobanköy, Kahrat, Doyranlı, Yiğenli(Sauenda) ve Turgutlu) Roma Dönemi Seramikleri", *TAED 4*, 2004, s. 95, çiz. 7
[276]Elsbeth B. Dusenbery, *Samotrake, The Necropoleis and Catalogues of Burials,* Princeton University Press, New Jersey 1998, s. 231: S1433-14; Kathleen Slane Wright- R.E. Jones, A Tiberian Pottery Deposit from Corinth, *Hesperia 49*, No. 2, 1980, s. 171: fig. 6: 87.

Lagynosun bulunduğu mezarda 10 unguentarium, bir kırık strigilis ve tamamen parçalanmış bir maşrapa bulunmuştur. Unguentariumların tümü 2. Grupta değerlendirebileceğimiz unguentariumlardır. **Kat. No. 121** ve **122** aralarında form, boyut ve astar özellikleri ile yakın benzerlikler bulunmaktadır. Birlikte bulundukları unguentariumlarında aynı grupta değerlendirildiği düşünüldüğünde, bu iki lagynosu M.Ö. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısı ile M.S. 1. yüzyıl ilk çeyreği arasına tarihlemek mümkündür.

Herhangi bir mezara bağlı olmaksızın kazı alanında bulunan **Kat. No. 123** ve **124** kırık çıkmıştır**(Levha 57- 58)**. Her ikisinde de dudak bir önceki örnekler gibi oldukça zarif işlenmiştir. **Kat. No. 123**' te boyun biraz daha ince uzunken; **Kat. No. 124**' te gövdeye doğru bir genişleme görülmektedir. **Kat. No. 124'** te çok azı korunan omuz boyuna dik bir şekilde açılmıştır. Bu iki örneğin **Kat. No. 120** ve **121** ile olan form benzerliği yanında astarda tamamen farklı olduğu görülmüştür. **Kat. No. 123**'te yoğun kırmızı, **Kat. No. 124**' te oldukça ince uygulanmış koyu kırmızımsı kahverengi bir astar uygulaması vardır. Form özellikleri ile bir önceki lagynoslarla benzeyen kaplar M.Ö. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısı ile M.S. 1. yüzyıl ilk çeyreği arasına tarihlenmişlerdir.

Büyük çoğunluğu birbirinden farklı olan lagynosların en ilginci **Kat. No. 125**' tir**(Levha 59- 60)**. 2005 yılında bir bölümünün kazıldığı tahmin edilen ve M 136 adı verilen gömüde ahşap tabut mezar kullanılmıştır. Mezarda bulunan küçük boyutlu kafatası parçaları ile dişler bu mezarın bir çocuk mezarı olduğunu göstermektedir. Lagynosta dudak, yuvarlak ve hafif dışa döndürülmüştür. Boyun, uzun fakat biraz geniştir. Gövde, üst bölümde nokta kabartmalar oluşturacak şekilde kalıpta yapılmış, çarkta şekillendirilen boyun ayrıca gövde ile birleştirilmiştir. En sonda burgu görüntüsü çizgilerle verilmiş burgu ya da halat olarak isimlendirebileceğimiz kulp eklenmiştir. 2009 yılında bu lagynosun yanında 1 unguentarium, 1 sikke ve 3 terracotta figürin birlikte ele geçmiştir. Unguentarium tam olarak yansıtmasa da, 4. ve 5. Grup unguentariumlarına benzemektedir. Sikke tahrip olduğu için tarihlemeye yardımcı olamamaktadır. Bulunan terracottalar içinde olan oturan kadın figürinin benzerleri M.Ö. 1. yüzyıl sonları ile M.S. 1. yüzyıl başları arasına tarihlenmiştir[277].Parion nekropolünde bulunan lagynosa kabartma nokta bezemeler açısından benzeyen erken oinochoe örneği

[277]Zerrin Aydın Tavukçu, *Parion Nekropolü 2005 Yılı Buluntuları*, 2007, s. 56, Kat. No. 44, 45, 46, 47.

Isthmia' da bulunmuştur[278]. Gövde işlenişiyle **Kat. No. 125**ile yakın benzerlik gösteren oinochoenin boyun bölümü daha kısa yapılmış, kulp ve ağız farklıdır. Yuvarlak kabartmaların daha alçak yapıldığı oinochoe M. Ö. 4. yüzyıl' ın sonlarına tarihlenmiştir[279]. Farklılıkları ile birlikte bu kabartmalara sahip kapların erken dönemlerden beri kullanıldığı anlaşılmaktadır. Tam benzeri olmasa da gövde üzerinde oval kabartmalara sahip diğer bir kapta Metropolitan müzesinde korunmaktadır[280]. M.Ö. 50- M.S. 50 yıllarına tarihli kap, dönem olarak bizim kabımızdan çok uzak değildir. Parion' da bulunan lagynosun birlikte bulunduğu diğer buluntular Roma Dönemidir. Bu yüzden genel buluntularda düşünüldüğünde, bu ünik lagynosu M.S. 1. Yüzyıla tarihlemek uygun olacaktır.

Kat. No. 126 (Levha 59- 60), 2005 yılında M 41 adı verilen düz semerdam kiremit mezarda bulunmuştur. 2005 yılında çalışılmış olmasına karşın, yeni kaynaklar sayesinde edinilen bilgilerle tekrar değerlendirilmesi gerekli görülmüştür. Uzun ince boynu ve dik kulpuyla tam anlamıyla bir lagynos görünümündedir. Bu kapların en ilgi çekici yanı, barbotin tekniğinde yapılmış bezemeleridir. İnce uzun boyunun hemen bitiminde yivler içinde nokta bezeme onun altında da bitkisel bir bezeme yer almaktadır. Gövde üzerinde yer alan ana sahnede ise, birbirini takip eder şekilde verilmiş leyleklerin yılan avı anlatılmıştır. Kimi leylekte ağızda yılan görülmezken, bazılarında yılan görülmektedir. Lagynos oldukça kaliteli bir kırmızı astarla kaplanmıştır. Zhuravlev[281], bu kapların Pontus Sigillatası olduğunu, yıllardır Rus bilim adamları tarafından Bergamaya da Anadolu' nun az bilinen atölyeleri ile ilişkilendirildiğini belirtmiştir. Bu kabartmalı lagynosların birçok örneği Ukrayna' daki en eski kentlerden biri olan Kerch' te bulunmuştur[282]. Bunun yanında Avrupa müzelerinde de bu lagynosların örnekleri görülmektedir[283]. 2005 yılında M 41 mezarı kazılırken bu lagynosun yanında bir unguentarium ve bir de kandil ele geçmiştir. Benzer örnekler yanında tarihleme konusunda yardımcı olan bu eserlerden unguentarium, 4.

[278]Virginia Ruth Anderson- Stajanović- David S. Reese, "A Well in the Rachi Settlement at Isthmia", *Hesperia 62*, 1993, s. 273: fig. 2.
[279]Virginia Ruth Anderson- Stajanović- David S. Reese, "A Well in the Rachi Settlement at Isthmia", *Hesperia 62*, 1993, s. 267.
[280]Anne Hochuli- Gysel, *Kleinasiatische Glasierte Reliefkeramik (50 v. Chr. Bis 50 n. Chr.)*, Verlag Stampfli, Bern 1977, s. 170, tafel 55: T215
[281]Denis V. Zhuravlev, "Terra Sigillata And Red Slip Pottery In The North Pontic Region (A Short Bibliographical Survey)", *Ancient Civilizations from Scythia to Siberia 8*. 3- 4, 2002, s. 255.
[282]Denis V. Zhuravlev, 2002, s. 255.
[283]Dorothy Kent Hill,"Roman Jugs with Barbotine Decoration", *JWalt 9*, 1946, fig. 1.

Grup tipindedir ve M.S. 1. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmektedir. Aynı mezardaki kandilin benzerleri birçok kentte bulunmuş ve M.S. 1. yüzyıla tarihlenmiştir[284]. Tüm bu verilerin ışığında barbotin bezemeli lagynos M.S. 1. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmiştir.

Kat. No. 127 (Levha 59- 60), Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M 127 mezarında bulunmuştur. Mezarda bu lagynosun yanında 12 unguentarium ve bir de geniş ağızlı bir kap birlikte ele geçmiştir. Dudak hafif dışa dönük ve yuvarlak hatlıdır. Boyun uzun ve gövdeye doğru incelmektedir. Gövde oval ancak biraz basıktır. Halka kaidenin iç kısmı boşaltılmıştır. Beyaz astar uygulanan kabın yüzeyi kremasyon etkisiyle oldukça tahrip olmuştur. **Kat. No. 127** ile aynı mezarda bulunan unguentariumlar Parion tipleri arasında 2C, 3. ve 4. Gruplarla birlikte değerlendirilmiştir. Suriye' de bulunan yakın bir benzeri, M.Ö. 50 ile M.S. 50 arasına [285] , Samotrake' de bulunan benzeri ise, M.S. 1. yüzyıl ilk yarısına [286] tarihlenmektedir. Bu tarihlemelerin yanında unguentariumlarda düşünüldüğünde **Kat. No. 127**, M.S. 1. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmektedir.

Kat. No. 128 ve **129 (Levha 61- 62)**, kremasyon gömünün uygulandığı Düz Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M 116 mezarında bulunmuşlardır. 2C, 3. ve 4. Grup unguentariumlarında bulunduğu mezarda bir de terracotta figürinele geçmiştir. Aynı mezarda olmalarına karşın, benzerliklerin yanında farklılıklara da sahiptirler. Dıştan bant şeklinde görülen dudak, **Kat. No. 128**' de daha yüksek ve incedir. Boyun, diğer örneklere göre daha kısa ve geniştir. Boyundan gövdeye geçişte kademeli olarak genişleyen iki yiv yer almaktadır. **Kat. No.129**' da gövde kayıp olmasına rağmen diğer örnek gibi geniş olduğu anlaşılmaktadır. **Kat. No. 128**' de halka kaide korunmuştur. İki kapta da, beyaz astar uygulanmış; ancak **Kat. No. 129** astar biraz daha sarımsıdır. Birlikte bulunan lagynosların, aynı mezardaki unguentariumlar düşünüldüğünde M.S. 1. yüzyıl' ın ilk yarısına tarihlemesi mümkündür.

Nekropolde herhangi bir mezara bağlı olmaksızın ortaya çıkarılan **Kat. No. 130** kırık vaziyette ele geçmiştir**(Levha 61- 62)**. Dudak hafifçe dışa döndürülmüştür. Boyun

---

[284]Donald M. Bailey, *A Catalogue of Lamps in the British Museum 2, Roman Lamps Made in Italy*, British Museum Publications, London 1980, s. 157, plate 10: Q 859, 860.
[285]John W. Hayes, *Roman Pottery in the Royal Ontario Museum*, Prentice Hall & IBD, Toronto 1976, s. 135, plate 20: 168.
[286]Elsbeth B. Dusenbery, *Samothrace, The Necropoleis and Catalogues of Burials*, Princeton University Press, New Jersey 1998, s. 356: S213-2.

silindir şeklinde ve uzundur. Gövde ovaldir. Burgu kulp dışa çekilmiştir. Halka kaidenin tabanı içbükeydir. Kaideye yakın bazı bölümler dışında tüm yüzey beyaz astarla kaplanmıştır. Herhangi bir kontekst içinde değerlendiremediğimiz lagynosun benzerleri Samotrake' de[287] ve Kıbrıs' ta görülmektedir[288]. Samotrake örneği M.S. 1. yüzyıl ilk yarısına, Kıbrıs örneği M.S. 2- 3. yüzyıla tarihlenmektedir. Az sayıdaki benzer örneğin geniş bir tarihe yayılmasına karşın, nekropolün genel buluntu kronolojisi ve diğer beyaz zeminli kaplar düşünüldüğünde **Kat. No. 130**, M.S. 1. yüzyıla tarihlenebilir.

Lagynoslar içinde değerlendireceğimiz son örnek, **Kat. No. 131**' dir**(Levha 61-62)**.Lagynosun bulunduğu M 131,Düz Semerdam Kiremit Mezar tipinde yapılmış ve kremasyon gömü uygulanmıştır. Bu mezarda lagynosun yanında 3 pişmiş toprak unguentarium, 1 cam unguentarium, bir çift kulplu kâse ve birde kandil birlikte bulunmuştur. Kat. No. 131' de Lagynos formunun yavaş yavaş özelliğini kaybettiği görülmektedir. Gövde daha belirgin hale gelmiş boyun kısalmıştır. Yine de dar boyun ve hafif basık gövde diğer lagynoslarla benzeyen özelliklerdir. Halka kaide diğerlerine göre daha yüksek ve içte taban düzdür. Burgu kulp biraz daha küçüktür. Aynı mezarda bulunan unguentariumlar M.S. 25- 100 yıllarına tarihlendirilen 5. ve 6. Grup içinde değerlendirilmiştir. Bununla birlikte lagynosun yanında bulunan kandilin benzerleri Cladiuslar dönemine tarihlenmiştir[289]. Bulunduğu kontekst düşünüldüğünde bu lagynos M.S. 25- M.S. 100 yılları arasına tarihlenebilir.

İncelenen 11 lagynosun tümü mezar hediyesi olarak nekropolde bulunmuştur. Lagynoslar diğer testilerden form özellikleri ile ayrılmışlardır. Ayrım yapılırken lagynosların en tipik özelliği olan uzun boyun temel olarak alınmıştır. Formun erken örneklerine ve antik yazarların anlatımlarına bakıldığında ince uzun boyun, basık gövde ve dikey kulp en genel özellikleridir. Bununla birlikte Roma Dönemi Parion Lagynoslarında bu özelliklerin tümünün birlikte olduğu örnekler **Kat. No. 121** ve **122**' dir. Tam form veren tüm örneklerin boyları 12.7 cm. ile 15.9 cm. arasında değişmektedir. Bununla birlikte kırık olmasına rağmen en yüksek kap 23.0 cm. ile **Kat. No. 126'** dır. Kaplar sert dokulu ve iyi fırınlanmışlardır. Genelde kırmızının tonlarında

[287]Elsbeth B. Dusenbery, *Samothrace, The Necropoleis and Catalogues of Burials,* Princeton University Press, New Jersey 1998, s. 356: S213-2.
[288]Olof Vessberg - Alfred Westholm, *The Swedish Cyprus Expedition, Vol. IV. Part 3, The Hellenistic and Roman Periods in Cyprus*, Stockholm 1956, s. 80, fig. 31: 4.
[289]Karin Goethern- Polaschek, *Katalog der Römischen Lampen des Rheinischen Landesmuseums Trier,* Trierer Grabungen und Forschungen, Band XV, Philipp von Zabern, Mainz 1985, s. 290, tafel 21: 53.

olan kil **Kat. No. 124'** te kahverengidir. Kilini inceleyebildiğimiz örneklerde kireç, mika ve kum katkısının olduğu görülmüştür. Lagynoslar içinde **Kat. No. 121, 122, 127, 128, 129, 130'** da beyazın tonları şeklinde astar uygulanmıştır. Bunun dışındaki örneklerde kırmızı ve kırmızımsı kahverengi bir astar görülmektedir. Parion' da bulunan lagynosların genelde astar özelliğiyle Hellenistik Dönem örneklerinden etkilendiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte yeni tekniklerin ve beğenilerin uygulandığı kırmızı astarlı kaplarda Parion Nekropolünde ele geçmiştir. Özellikle **Kat. No. 125** gibi ünik bir eserin bulunuşu Parion kenti seramik buluntuları açısından önemlidir. Bu örnek yanında Pontus üretimi olduğunu düşündüğümüz **Kat. No. 126** gibi özel üretimlerin kentte bulunuşu**,** halkın dönem modasını takip edişini ve liman kenti olması sayesinde elde ettiği buluntu çeşitliliğini göstermesi nedeniyle değerlidir. Kapların Hellenistik Dönemde aynı teknikte farklı kentlerde üretildiği bilinmektedir. Giriş bölümünde bahsedilen üretim yapmış kentler içinde en yakın olanı Bergama' dur. **Kat. No. 121, 122, 127, 128, 129, 130** gibi erken örnekleri anımsatan beyaz astarlı kaplar Bergama' un yakınlığı da düşünüldüğünde buradan ithal edilmiş olabilir; ancak yine de kesin bir şey söylemek şu an mümkün değildir.

Ele geçen tüm lagynosların, mezar sağlam olmasına rağmen genelde kırık oluşu, hatta mezar içinde parçalarının bile bulunamaması, bir inanış ürünü olabilir. Leroux' a göre, lagynosları diğer çanak ve çömleklerden ayıran şey, pikniklerde her kişinin kendine ait olanı getirip ve götürmesidir[290]. Lagynos için böyle bir özellik söz konusuysa mezarlarda bulunan tek lagynoslarda bu kişiye ait özel bir eşyayı simgeliyor olabilir.

2. 1. 2. 1. 2. Geniş Ağızlı Testiler (Kat. No. 132- 146) (Levha 63- 70)

Testiler içinde ismi bilinen ve belli bir form gösteren lagynoslar dışında, sadece ağız formuyla değerlendirilen örnekler, geniş ağızlı testiler olarak incelenmiştir. Bu grupta yer alan sağlam testilerin boyutu 13.2 cm. ile 22.5 cm. arasında değişmektedir. Küçük boyutlu oluşları nedeniyle, ağızdaki form değişikliği yanında bir içki kabı olarak özelliklerini sürdürdükleri söylenebilir. Toplamda 15 örnek bu grup içinde değerlendirilmiştir. Bunlardan 11' i nekropolde, 3'ü Roma Hamamı' nda, 1' i Yamaç Yapısı' nda bulunmuştur.

[290]Gabriel Leroux, *Lagynos: Recherches Sur la Céramique et l'art Ornemental Hellénistiques,* , Paris 1913, s. 79.

Geniş Ağızlı Testiler içinde değerlendireceğimiz ilk örnek **Kat. No. 132**' dir**(Levha 63- 64)**. M 124 olarak adlandırılan Ahşap Tabut mezarda çok sayıda farklı buluntuyla birlikte ele geçmiştir. Mezarda, lagynosun yanında 1' i kırık 6 terracotta figürin, birer maşrapa, kandil, unguentarium ve çift kulplu bir kâse ölü hediyesi olarak mezara bırakılmıştır. Tüm örneklerden farklı biçimlendirilmiş bir ağza sahip olan testinin dudağı, dışa doğru genişletilmiş ve yükseltilmiştir. Gövdeye doğru daralan boyun, kısadır. Kırık olan gövde, geniş ve sarkıktır. Halka kaidenin tabanı ayaklara doğru alınmıştır. Küçük bir burgu kulpa sahiptir. Lagynoslar benzer bir teknikte pembemsi beyaz astarla boyanmıştır. Mezarlarda testilerin kullanıldığı ancak formun değiştiği söylenebilir. M 97 Ahşap Tabut Mezarında bulunan **Kat. No. 133** bir önceki örnekle aynı boyutlardadır**(Levha 63- 64).** 6 terracotta figürin ve bir kandille birlikte bulunan testi, form olarak da **Kat. No. 132** ile benzerlik göstermektedir. Dudak bölümü dışa biraz daha döndürülmüş ve keskin hatlarla biçimlendirilmiştir. Boyun, gövdeye doğru incelmiştir. Gövde diğeri gibi geniş; ancak ovaldir. Halka kaidenin tabanı içbükeydir. Kulp yine burgu şeklindedir. Astar çok soluk kahverengi- beyazdır. Önceki örneklerle yakın benzerliği bulunan bir testide, **Kat. No. 134**' tür**(Levha 63- 64).** Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M 93 mezarında ele geçmiştir. Bu mezarda **Kat. No. 134** yanında 7 unguentarium, 1 maşrapa ve bir kandil açığa çıkartılmıştır. Testinin ağız işlenişi küçük farklılıklarla önceki örneklerle benzer işlenmiştir. Boyun biraz daha uzundur. Gövde hafif sarkık, halka kaidenin tabanı içbükeydir. Kulp diğerlerinden farklı olarak dikey yivli yapılmıştır. Kabın yüzeyinde gri tonlar hâkimdir. Form özellikleri ile birbirine çok benzeyen **Kat. No. 132, 133, 134** aynı ya da çok yakın dönemlerin ürünleri olmalıdırlar. Bu testilerin bulunduğu mezarlardaki farklı buluntu grupları da, bunu doğrular niteliktedir. Bu üç testi ile birlikte bulunan **Kat. No. 133** ve **134**' teki unguentariumlar 5. ve 6. Grup içinde değerlendirilen örneklerdir. Bu unguentariumlar grup olarak M.S. 25- M.S. 100 yıllarına tarihlenmişlerdir. Bu testilerle birlikte bulunan kandillerin[291] ve **Kat. No. 132** ile birlikte bulunan Eros figürinlerinin benzerleri[292] M.S. 1. yüzyıla tarihlenmektedir. Tüm bu

[291]Annalis Leibundgut, *Die Römischen Lampen in Der Schweiz, Francke Verlag*, Bern 1977, s. 169, tafel 42: 218; Donald M. Bailey, *A Catalogue of Lamps in the British Museum 2, Roman Lamps Made in Italy*, British Museum Publications, London 1980, s. 138, plate 10: Q 883.

[292]Recep Meriç, *Spathellenistisch- Römische Keramik und Kleifunde aus Einem Schachtbrunnen am Staatsmarkt in Ephesos*, Wien 2002, s. 143, tafel 107: TK 7.

yardımcı mezar buluntuları sayesinde **Kat. No. 132, 133, 134,** M.S. 25- M.S. 100 yılları arasına tarihlenmektedir.

Kat. No. 135 (Levha 63- 64)kremasyon gömünün uygulandığı Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M133 mezarında bulunmuştur. Yüksek dudak boyundan hemen dışa çekilmiştir. Boyun kısadır. Gövde, **Kat. No. 131, 132, 134** ile benzer bir şekilde geniş ve biraz sarkık yapılmıştır. Halka kaidenin ayakları biraz daha incedir. Kulpta yine dikey yivler görülmekte; ancak, çok da özenli yapılmamışlardır. Kremasyonunda etkisiyle kırmızımsı kahverengi astar oldukça aşınmıştır. Testinin benzerleri 2005 ve 2006 kazı sezonlarında da bulunmuş ve M.S. 1. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmiştir[293]. Aynı mezarda bulunan unguentariumlarda 3. ve 4. Gruplarla birlikte değerlendirilmiş ve M.S. 1. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmiştir. Bu yüzden **Kat. No. 135** geniş ağızlı testisi, M.S. 1. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmiştir.

M 101 Ahşap Tabut Mezarında bulunan **Kat. No. 136**ağzın biraz daha genişlediği bir örnektir**(Levha 65- 66)**. Dudak çok hafif biçimlendirilmiştir. Boyun, kısa ve geniştir. Gövde, oval ve geniştir. Halka kaidenin tabanı alınmış ve yuvarlak bir ayak oluşturulmuştur. Kulp, ince ve tek yivlidir. Kabın boyun bölümünde daha belirgin olan sarımsı kırmızı bir astara sahiptir. M 101 mezarı içinde bir altın küpe, bir çift kulplu kâse, bir sikke ve bir kandilde bulunmuştur. Kandil dışındaki örnekler bize tarihleme konusunda yardımcı olamamaktadır. Üzerinde Desultor resmedilmiş volütlü kandilin benzerleri M.S. 1. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmektedir[294]. **Kat. No. 136**, bu kandil yardımıyla M.S. 1. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmiştir.

Kat. No. 137, Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M125 mezarında bulunmuştur**(Levha 65- 66)**. Dik bir şekilde biçimlendirilen dudak dışta bir çıkıntı yapmıştır. Boyun, kısa ve geniştir. Tümünden farklı işlenen bir gövdeye sahiptir. Gövde iki parçalı yapılmış izlenimi vermektedir. Boyundan açılan omuz, gövdenin alt yarısı ile birleşirken dışta keskin bir profil oluşturmuştur. Kaide gövdeye göre orantılı bir şekilde yapılmış. Ayak yuvarlak hatlıdır. Kırık olan kulp yüksektir. Erken örneklerde daha sık gördüğümüz bir özellik olan beyaz astar kremasyon ve zamanın etkisiyle çok az

[293]Zerrin Aydın Tavukçu, *Parion Nekropolü 2005 Yılı Buluntuları*, 2007, s. 220, Kat. No. 90; Hasan Kasapoğlu, *Parion Nekropolü 2006 yılı Seramik Buluntuları,* 2008, s. 120, Kat. No. 58.
[294]Annalis Leibundgut, *Die Römischen Lampen in Der Schweiz, Francke Verlag*, Bern 1977, s. 172, tafel 44: 248.

korunmuştur. Testinin içinde olduğu M 125 mezarında çok sayıda farklı buluntu ele geçmiştir. 3' ü cam olan 10 unguentarium, 2 kandil, maşrapa ve kemik objeler. Cam unguentariumları benzer örnekler yardımıyla, M. S. 1. yüzyıl' ın ilk çeyreği ile sonları arasına tarihlemek mümkündür[295]. Yine bulunan kandillerin benzerleri, M.S. 1. - 2. yüzyıl arasına tarihlenmektedir [296] . Bu yardımcı buluntular yanında ayrıntılı değerlendirdiğimiz 5. ve 6. Grup unguentariumlarının da, bu mezarda ele geçmesi **Kat. No. 137**' yi M.S. 25- M.S. 100 yılları arasına tarihlememizi sağlamaktadır.

Önceki örneklere göre ağzın biraz daha genişlediği örneklerden ilki olan **Kat. No. 138 (Levha 65- 66)**, inhumasyon gömünün uygulandığı, Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M 91 mezarında bulunmuştur. Dudak yine uzatılmış ve dışta çıkıntı oluşturulmuştur. Boyun, silindirik ve geniştir. Küresel gövde halka kaideyle tamamlanmıştır. Kulp, boyundan gövdenin ortasına kadar uzatılmıştır. Beyaz astar ağızdan gövdenin alt kısmına kadar uygulanmıştır. Bu testi ile birlikte 8. grup içinde değerlendirilen beş unguentariumun dışında, bir cam unguentarium ve kandilde bu mezar içinde bulunmuştur. M 91 mezarında bulunan unguentariumlar, M.S. 1. yüzyıl ikinci yarısına, kandillerin benzerleri[297],M.S. 1. - 2. yüzyıla ve cam unguentariumun benzerleri de[298], M.S.1. yüzyıla tarihlenmektedir. Bu genel tarihlemelerin yanında, unguentariumlar düşünüldüğünde bu örneği M.S. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısına tarihlemek uygundur.

---

[295]Andrew Oliver, *Ancient Glass, In The Carnagie Museum of Natural History,* The Board of Trustees, Pennsylvania 1980, s. 89: 48, 92; Binnur Gürler, *Tire Müzesi Cam Eserleri,* Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 2000, s. 32: fig. 15, 20; Aynur Özet,*Sparkles From the Deep - Glass Vessels of the Bodrum Museum of Underwater Archaeology*, Bericap Kapak Sanayi Ltd., İstanbul 2000, s. 63: 29b.

[296]Oscar Broneer, *Terracotta Lamps,* Corinth 4, No. 2, Harvard University Press, Massachusetts 1930, s. 78, plate VII: 425; Donald M. Bailey, *Greek and Roman Pottery Lamps,* The Trustees of the British Museum, Oxford 1972, s. 29, plate 7f; Annalis Leibundgut, *Die Römischen Lampen in Der Schweiz, Francke Verlag*, Bern 1977, tafel 23: 1-3; Karin Goethert- Poloschek, *Katalog der Römischen Lampen des Rheinischen Landesmuseums Trier*, Verlag Philipp von Zabern, Mainz 1985, s. 264, tafel 61: 440, 491; Ulrich Hübinger, Die Antiken Lampen Des Akademischen Kuntsmuseums Der Universitat Bonn, Berlin 1993, s. 69, tafel 14: 117; Cleo Rickman Fitch- Norma Wynick Goldman, *Cosa: The Lamps*, MAAR 39, University of Michigan Press, Michigan 1994, s. 115: 525.

[297]Tihamér Szentléleky, *Ancient Lamps*, A.M.Hakket Publisher, Amsterdam 1969, s. 79: fig. 96a- 106a; John W. Hayes, *Ancient Lamps in the Royal Ontario Museum, Greek and Roman Clay Lamps,* Alger Press, Toronto 1980, s. 77: plate 38; Gerald Heres, Die Werkstatt des Lampentöpfers Romanesis, Forschungen und Berichte, Bd. 10, *Archäologische Beiträge*, 1968, 201-203: tafel 31.

[298]Andrew Oliver, *Ancient Glass, In The Carnagie Museum of Natural History,* The Board of Trustees, Pennsylvania 1980, s. 79: 87; Gladys Davidson Weimberg, *Glass Vessels in Ancient Greece*, Archaeological Receipts Fund, Athens 1992, s. 116.

Kat. No. 139 (Levha 65- 66), Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipinde kremasyon gömünün uygulandığı M 108 mezarında bulunmuştur. Mezarda konik ayaklı unguentariumların yanında bir maşrapa, bir kandil, bir bronz patera, bir cam kâse, küçük bir metal kaşık; ayrıca çok sayıda sikke bulunmuştur. Farklı buluntu tipleriyle birlikte ele geçen testinin geniş ağzı yüksek dudaklarda şekillendirilmiş ve dışta çıkıntılı verilmiştir. Boyun kısadır. Üzerinde yivler bulunan gövde küreseldir ve küçük bir kaide ile tamamlanmıştır. Boyun ve omuz arasında tutturulan kulp küçüktür. Gövdenin üzerinde çok azı korunabilen beyaz astar kalıntıları yanında, kabın dışında genelde açık gri renkler hâkimdir. İncelenen testi 9. Grup unguentariumlar ile birlikte bulunmuştur. Ayrıca bu mezarda ortaya çıkartılan diğer buluntularda tarihleme konusunda yardımcı olmaktadır. Unguentariumları anlatırken de bahsettiğimiz gibi, deforme olmasına rağmen iki sikke üzerinde görülen İmparator Vespasian (M.S. 69- 79) lejandı, bize en azından bu kapların M.S. 69 yılından daha önce olamayacağını göstermesi açısından önemlidir. Bunun yanında mezarda bulunan kandilin benzerleri M.S. 1.yüzyıl' ın 2. ve 3. çeyreğine[299]; bronz pateranın benzerleri ise, M.S. 1. - 2. yüzyıla tarihlenmektedir[300]. Konik ayaklı 9. Grup unguentariumlar, ele geçen sikkeler ve diğer buluntu gruplarının da yardımıyla bu testi M.S. 65- 100 yılları arasına tarihlenmektedir.

Kat. No. 140, formun tüm örneklere göre oldukça değiştiği bir testidir**(Levha 67- 68)**. Geniş ağızlı testinin dışa çekilmiş dudağı altta hemen gövde ile birleşmektedir. Bu formda boyun ortadan kalkmıştır. Üst gövdenin üçgenimsi yapısı yanında alt kısım daha yuvarlak hatlıdır. Gövdede belirgin yivler görülmektedir. Tabanı şekillendirilmiş yüksek halka kaideye sahiptir. Açık kırmızı bir astarla kaplanmıştır. Form değişse de içki kaplarının mezarlarda kullanılmaya devam ettiği görülmektedir. Bu testinin yanında M 104 mezarında 1 cam unguentarium, 2 kandil, 1 strigilis ve 1 sikke bulunmuştur. Cam unguentariumun formu, Parion 10. Grup unguentariumlar ile benzemektedir ve bu tip cam unguentariumların benzerleri birçok kentte ele geçmiştir. Uzun ince boyunlu, çan gövdeli bu cam unguentariumlar M.S. 2. yüzyıla tarihlenmektedir[301]. Yine benzer

[299]Andreas Heimerl, *Die Römischen Lampen Aus Pergamon*, Walter De Gruyter, PF 13, Berlin 2001, s. 121, tafel 7: 291, 295.
[300]Figen Yurtseven, "Tarsus Köylü Garajı Mezarı Buluntuları", Anadolu/ Anatolia 31, 2006, s. 109: res. 50.
[301]Gladys Davidson Weinberg, ''Evidence for Glass Manufacture in Ancient Thessaly'', *AJA* 66, No. 2, 1962, s. 130, plate 26: fig. 5; Axel von Saldern, Ancient and Byzantine Glass from Sardis, Harvard University Press, USA 1980, s. 23, plate 5: 118; John W. Hayes, *Roman and Pre- Roman Glass in the Royal Ontario Museum*, Hunter Rose Company, Toronto 1975, s. 140, plate 35: fig. 576.

örnekler yardımıyla M.S. 2. yüzyıla tarihlenen kandiller de, aynı mezarda bulunmuştur [302] . Bu farklı buluntu tipleri yanında mezar içinde bulunan sikke, tarihlemede bir sınırlama getirmesi açısından önemlidir. Sikke üzerinde yer alan CGIHP (Colonia Gemella Iulia Hadriana Pariana) jejandı, bize bu mezardaki eserlerin İmparator Hadrian'dan(M.S. 117-138) önceye gidemeyeceğini göstermektedir. Mezarlarda eski sikkeler kullanılabileceği düşünüldüğünde ve diğer buluntu tipleri kandiller ve cam unguentarium göze alındığında, M.S. 2. yüzyıl içinde bir tarihleme yapmak uygundur. Ancak sadece bir tek örnekle temsil edilen bu testinin benzer örneklerinin ne Parion' da ne de başka kentlerde pek görülmediği anlaşılmaktadır. Bu da,kabın uzun süre kullanılmadığını göstermektedir. Bu yüzden M 104 içinde bulunan**Kat. No. 140** testisi için M.S. 117- M.S. 150 arası genel bir tarih önerilebilir.

Diğer testilerden farklı olan bir örnek de, **Kat. No. 141**' dir**(Levha 67- 68)**. Geniş ağız, uzun ve biçimlendirilmiş bir dudakla oluşturulmuştur. Boyun, kısa ve oldukça geniştir. Gövdenin üst bölümü piramit şeklindedir. Bu bölümde parmakla ve ucu sivri bir aletle oluşturulan yivler görülmektedir. Alt kısım üst bölüme yaklaştıkça genişleyen bir yapıdadır. Diğer örnekler gibi bir kaideye sahip değildir. Geniş taban merkeze yakın bölümde içbükey yapılmıştır. Boyun ve üst gövde arasına bağlanan kulp kalındır. Açık kahverengimsi- pembemsi bir astara sahiptir. M 105 mezarında bulunan bu testinin yanında kırık bir testi parçası, bir cam unguentarium ve üzerinde yine CGIHP yazısı bulunan bir sikkede bulunmuştur. İnhumasyon gömünün uygulandığı mezardaki cam unguentarium, **Kat. No. 140** anlatılırken örneklendirilen çan gövdeli unguentariumun benzeridir. Tarihleme konusunda bu benzerlikler ve diğer buluntular göz önüne alındığında, **Kat. No. 141**' i bir önceki testi gibi M.S. 117- M.S. 150 arasına tarihlemek yanlış olmayacaktır.

Geniş ağızlı testiler içinde nekropolde bulunmuş son örnek, **Kat. No. 142**' dir**(Levha 69- 70)**. Sadece ağız ve boyun bölümünün bir kısmı korunan testi, herhangi bir mezara bağlı olmaksızın bulunmuştur. Diğer geniş ağızlı testilerden farklı olarak, kulp ağız bölümünden tutturulmuştur. Açık kırmızı bir astarla kaplanmıştır. **Kat. No. 142**' yi tarihlemede maalesef kontekst buluntuları ve benzer buluntular yardımcı

[302]Judith Perlzweig, *Lamps of the Roman Period, First to Seventh Century after Christ*, The Athenian Agora VII, Princeton, Germany 1961, s. 85, Plate 6: 143.

olmamaktadır. Bu yüzden nekropolde bulunan diğer testiler düşünüldüğünde M.S. 1- M.S. 2. yüzyıl arası genel bir tarihleme yapmak gerekli görülmüştür.

Geniş ağızlı testiler içinde inceleyeceğimiz son dört örnek Yamaç Yapısı ve Roma Hamamı' nda bulunan kaplardır. Tümü kırık olan kaplardan ilki **Kat. No. 143**, Yamaç Yapısı, 1490- 1250 açmasında, -300- -350 seviyesinde bulunmuştur. Ağız dışa açılmış, boyun gövdeye doğru genişlemiştir**(Levha 69- 70)**. Kulp kırıktır. Daha önceki örneklerde gövdede gördüğümüz parmaklarla oluşturulan geniş yivler, ağzın hemen altından başlamıştır. Kabın yüzeyine kırmızımsı kahverengi bir astar uygulanmıştır. Bu testi ile aynı seviyede bulunan sikkeler, Gallienus [303] (M.S. 253- 268) ve I. Constantine[304] (M.S. 309- 337) dönemine, maşrapalar bölümünde göreceğimiz nokta bezemeli maşrapalar(**Kat. No. 166- 168**) M.S. 3. yüzyıla, yine bu seviyede bulunmuş Çandarlı 4 ve 5 kâseleri de (**Kat. No. 212, 213**) M.S. 3. yüzyıla tarihlenen örneklerdir. Bu yüzden **Kat. No. 143,** bulunduğu kontekst göze alınarak, M.S. 3. - 4. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 144 ve **145 (Levha 69- 70)**, Parion Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -50- -150 cm. seviyesinde bulunmuşlardır. İki örnekte de dışa genişletilmiş bir ağız profili görülmektedir. **Kat. No. 145**' te, dışta boyunla birleştiği bölümde bir çıkıntı oluşturulmuştur. Bu iki kabın formundan ziyade astar özellikleri diğerlerinden ayrılmaktadır. **Kat. No. 144**'te açık yeşilimsi kahverengi bir astar görülürken, **Kat. No. 145**' te koyu grimsi kahverengi bir astar görülmektedir. Bu iki kabın bulunduğu seviyelerde bulunan ve net tarih verilebilen kaplar, M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı ile M.S. 7. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmektedir. Bu ayrıntı düşünüldüğünde **Kat. No. 144** ve **145**, M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı ile M.S. 7. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmişlerdir.

Geniş ağızlı testiler içinde inceleyeceğimiz son örnek, süzgeç olarak kullanılmış ve çok az bölümü korunmuş olan **Kat. No. 146**' dır**(Levha 69- 70)**. Ağız bölümü kırık olan testinin benzer örnekleri düşünüldüğünde, dışa doğru açıldığı tahmin edilmektedir. Gövde, boyun ile birleştiği bölümden itibaren kayıptır. Korunan boyun bölümünde yivler görülmektedir. Boyun süzgeç kısmının oluşturulabilmesi için sonradan yapılıp, gövde ile birleştiriliyor olmalıdır. Diğer testilerin aksine farklı yapısıyla birçok kentte

[303]Percy H. Webb,*RIC V- 1*., Spink&Son LTD., London 1968, s. 80, no. 31
[304]Patrick M. Bruun, *RIC VII*, Spink&Son LTD., London 1966, s. 645, no. 14. 1

benzer örnekleri görülmektedir. Bu kentlere Anemurium[305], Patara[306], Kelenderis[307] ve Atina[308] örnek olarak gösterilebilir. Benzer örnekler için M.S. 4- 7. yüzyıl arası tarihler verilmektedir. Bununla birlikte **Kat. No. 146** ile birlikte bulunan kaplar M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı ile M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı arasında tarihlenmektedir. Bu yüzden **Kat. No.146'** da bu tarihler içine verilebilir.

Toplamda 15 örneğin incelendiği geniş ağızlı testilerden **Kat. No. 132- 142** arasında değerlendirilen 11 örnek, nekropolden, **Kat. No. 143,**Yamaç Yapısı' ndan, **Kat. No. 144- 146** Roma Hamamı' ndan bulunmuşlardır. Bu bölümde lagynoslar dışında farklı tipte testiler incelenmiştir. Nekropolde bulunan bazı örneklerin lagynoslar üzerinde gördüğümüz gibi beyazın tonlarında astarlandığı ve form değişikliği olsa da geleneğin devam ettiğini göstermesi açısından önemlidir. Tipik tek kulplu kaplar yanında,**Kat. No. 140** ve **141** farklı formuyla dikkat çekicidir. Diğerlerine göre daha erken olan nekropol örnekleri sert dokulu ve iyi fırınlanmışlardır. Kullanılan kil kırmızı tonlarda; genelde kireç katkılı, bazı örneklerde de çok az taşçık ve mika görülmektedir. Bu örneklerin dışında daha geçe tarihlenen **Kat. No. 143- 146**' da birbirinden farklı astar ve kil özelliklerine sahiptirler. Nekropol testileri gibi sert dokulu ve iyi fırınlanmışlardır. Kırmızıdan, kahverengiye ve açık yeşilimsi kahverengiye değişen killere sahiptirler. Genelde kireç katkısı görülmektedir. Nekropoldeki erken örneklerde göz önünde bulundurulduğunda, Parion' da, M.S. 1. yüzyıldan M.S. 7. yüzyıla geniş bir dönemde geniş ağızlı testiler kullanılmış olmalıdır.

2. 1. 2. 1. 3. Küçük Testiler (Kat. No. 147- 148) (Levha 71- 72)

Bu grupta sadece 2 örnek incelenmektedir. Küçük boyutlu bu kapların ikisi de Parion Yamaç Yapısı' nda bulunmuştur. Kırık olmalarına karşın üstte boyuna doğru daralan gövde ve kulp izleri nedeniyle testi olarak adlandırılmışlardır. **Kat. No. 147,** daha kalın cidarlı ve daha küreselidir. İyice kalınlaşan taban düzdür. **Kat. No. 148** ise

---

[305] Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, Pontifical Institude of Mediaeval Studies, Toronto 1989, s. 85, fig. 51: 512.

[306] Taner Korkut, "Spatantike und Frühbyzantinische Keramik aus Patara'', Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas 7, Ege Yayınları, İstanbul 2005, s. 157: nr 31; Bilsen Ş. Özdemir, *Patara Roma Dönemi Günlük Kullanım Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2009, s. 132, Levha 14: 133.

[307] Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2006, s. 122, Levha 53: 292.

[308] John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 252, fig. 1451- 1452.

ince cidarlı ve ayaklı yapılmıştır. **Kat. No. 147**' nin aksine ince boyun kendini belli edecek kadar korunmuştur. Üzerinde çark dönerken parmakla oluşturulan izler geniş ağızlı testiler de gördüğümüz bir özelliktir. **Kat. No. 147**' de astar uygulaması görülmemektedir, bunun yanında küçük testi henüz ıslakken tutulduğu için parmak izleri görülmektedir. **Kat. No. 148**' de açık kırmızımsı kahverengi bir astar uygulanmıştır. Aynı yapıda, fakat farklı açmalarda bulunan ve bulunduğu seviyeler birbirine yakın olan bu kaplar, birlikte ele geçtiği buluntuların (**Kat. No. 143, 147, 148, 166, 167, 168, 176, 194, 197, 199, 201, 209, 212, 213, 217, 476, 481**) yoğun tarihlendiği dönem yardımıyla M.S. 3. - 4. yüzyıla tarihlenmişlerdir.

2. 1. 2. 1. 4. Oinochoeler (Kat. No. 149- 150) (Levha 71- 72)

Oinochoe, etimolojik olarak Grekçe Oinos(=şarap) ve Hoe (=taşıyıcı) kelimelerinden oluşturulmuş karakteristik bir şarap kabıdır[309]. Kabın en önemli özelliği yonca şeklinde bir ağza sahip olmasıdır. Boyun genelde ince uzun, gövde geniştir. İnceleyeceğimiz örnekler çok erken dönemlerden beri üretilen oinochoelerin Roma dönemi formlarıdır. Sadece iki örnek bulunabilmiştir. Bu örneklerden ilki, 2006 yılında nekropolde ele geçen **Kat. No. 149**' dur. Kremasyon gömünün uygulandığı Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M 84 mezarında 2 kandil, 4 unguentarium, bir maşrapa ve geniş ağızlı bir testi ile birlikte bulunmuştur. Kasapoğlu[310] tarafından 2008 yılında değerlendirilmiş olmasına karşın bugüne kadar Parion'da benzeri bulunmaması nedeniyle burada tekrar değerlendirilmeye alınmıştır. Yonca ağızlı kabın boyun bölümü geniştir. Ağız ve boyunda belirgin yivler görülmektedir. Gövde ovale yakın taban içbükeydir. Yüksek kulp, ağızdan omuz bölümüne bağlanmıştır. Kremasyonun etkisiyle açık kırmızı astar tahrip olmuştur. M 84 mezarında bulunan unguentariumlar grup olarak 6. ve 9. Grupta değerlendirilebilecek örneklerdir. Bu nedenle, aynı mezarda bulunan oinochoeyi bu gruplar ışığında değerlendirerek tarihlemek mümkündür. Unguentariumların dışında M.S. 1. - 2. yüzyıla tarihlenen benzer bir örnek Atina Agorasında bulunmuştur[311]. Atina Agorasında bulunan örnek biraz uzun boynu ile farklılık gösterse de boyundaki yivler, gövde işlenişi ve kulpuyla yakın özellikler göstermektedir. Agora buluntusu ve unguentariumlar yardımıyla **Kat. No. 149**, M.S.

[309]Cevat Başaran, *Arkeolojiye Giriş*, Aşiyan Yayınevi, Erzurum 1998, s.157.
[310]Hasan Kasapoğlu, *Parion Nekropolü 2006 yılı Seramik Buluntuları,* 2008, s. 123, Kat. No. 64.
[311]Henry S. Robinson, *Pottery of The Roman Period: Chronology*, The Athenian Agora V, Princeton, New Jersey 1959, s. 34, plate 7: G 120.

25- 100 yıllarına tarihlenmektedir. Oinochoeler içinde değerlendireceğimiz **Kat. No. 150**,Parion Yamaç Yapısı' nda, 1485- 1250 açmasında bulunmuştur. Kapta genişletilen ağız öne doğru çekilip, iki yanı kıvrılarak dar bir akıtma yeri oluşturulmuştur. Kısa olan boyun dardır. Korunan bölümden gövdenin geniş olduğu anlaşılmaktadır. Kulp dik bir şekilde biçimlendirilmiştir. Kabın yüzeyine koyu kırmızımsı gri bir astar uygulanmıştır. **Kat. No. 150**, aynı seviyede ele geçen diğer buluntular (**Kat. No. 155- 159, 162, 163, 164, 165, 189, 190, 195, 198, 206, 207, 214**) ve Corinth[312], Didyma[313], Patara[314], Phokaia[315] ve Demetrias[316] örnekleri yardımıyla, M.S. 3. - 4. yüzyıla tarihlenmiştir.

Büyük bölümü nekropol çalışmaları sonucu bulunan, tek kulplu ve dönemin şarap ya da su kabı olarak kullanılan 30 testi, kendi içlerinde farklı gruplar altında incelenmişlerdir. Gruplandırmalarda antik dönem isimleri yanında form özelliklerine göre bizim tarafımızdan da kullanılan isimleri ile Lagynoslar, Geniş Ağızlı Testiler, Küçük Testiler ve Oinochoeler olarak ayrılmışlardır.

Bu bölümde incelenen ilk kaplar lagynoslardır. **Kat. No. 121- 131** arasında değerlendirilen bu kaplar uzun, ince bir boyuna, genelde basık bir gövdeye sahiptirler. Bununla birlikte Parion' da oval ve yuvarlak gövdeli örneklerde görülmektedir. Lagynoslardan Hellenistik geleneği sürdüren beyaz astarlı lagynosların yanında kabartmalı olan **Kat. No. 125** ve **126** önemli örneklerdir. Bu kaplardan **Kat. No. 125'** in benzeri henüz tespit edilememiş, **Kat. No. 126** ise Pontus üretimidir. Testiler içinde lagynoslar hem isimlerinin bilinmesi, hem de sayısının fazla olması, genelde Hellenistik bir kap olmakla birlikte Parion' dakilerin Roma Dönemi olması, bununla birlikte Hellenistik unsurları da bünyesinde barındırması nedeniyle diğerlerine göre daha kapsamlı anlatılmıştır. Lagynoslar dışında, **Kat. No. 132- 146** arasında değerlendirilen Geniş Ağızlı Testiler, benzer özellikleri yanında genelde birbirinden form olarak farklılık göstermektedirler. Özellikle **Kat. No. 140 ve 141** diğerlerinden tamamen

[312]Kathleen Warner Slane, *The Sanctuary of Demeter and Kore: The Roman Pottery and Lamps, Corinth 18-2*, Princeton, New Jersey 1990, ss. 103, 104, fig. 25: 215, 216.
[313]Ulrike Wintermeyer, *Die Hellenistische und Frühkaiserzeitliche Gebrauchskeramik, Didyma,* Philipp von Zabern, Mainz 2004, abb. 677.
[314]Bilsen Ş. Özdemir, *Patara Roma Dönemi Günlük Kullanım Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2009, s. 129, Levha 13: 122.
[315]Gamze Özbütev, *M.S. 3. Yüzyıl Phokaia Kaba Mutfak Keramiği,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İzmir 1994, s. 102, Levha 38: 174.
[316]Josef Eiwanger, *Keramik und Kleinfunde aus der Damokratia- Basilika in Demetrias, Demetrias IV*, Teil 1- 2, Bonn 1981, s. 61, tafel 48: III. 357, 358

farklıdır. Çalışmamızda Küçük Testiler olarak adlandırılan iki örnek **Kat. No. 147** ve **148**, kırık olmalarına rağmen üstte boyuna doğru daralan gövde ve kulp izleri nedeniyle testiler içinde incelenmişlerdir. Testiler içinde son değerlendirilenler oinochoelerdir. Sadece iki örnek(**Kat. No. 149, 150**), biri nekropolde mezar buluntusu olarak diğeri Yamaç Yapısı' nda bulunmuştur.

Testilerin büyük bölümü M.S. 1. yüzyıla tarihlenmelerine rağmen, bazı lagynoslar M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısından itibaren tarihlendirilmiş, Yamaç Yapısı' nda bulunanlar 3- 4. yüzyıl'a, Roma Hamamı' nda bulunanlar ise, M.S. 5. - 7. yüzyıl arasına tarihlendirilmişlerdir.

2. 1. 2. 2. Maşrapalar(Kat. No. 151- 181) (Levha 73- 84)

Geniş ağızlı, genelde küresel geniş gövdeli ve tek kulplu kaplar için "Maşrapa" terimi kullanılmaktadır. Latince "Cupellae" ve "Cupulae" olarak isimlendirilen kaplar[317] farklı boyutlarda ve formlarda olabilmektedir.

Genelde ince cidarlı kaplar içinde değerlendirilen maşrapaların, farklı versiyonlarının incelendiği ilk çalışmalar arasında Robinson' un agora buluntuları üzerine yaptığı çalışmayı gösterebiliriz[318]. Bu çalışmada maşrapalar, G, K ve M grupları altında değerlendirilmişlerdir. Carandini' nin Ostia buluntuları üzerine 1968 yılında yaptığı çalışmasında, aşağıda tanımlanmaya çalışılacak olan çok sayıda "Collarino Tip" te maşrapa incelenmiştir[319]. Bu çalışmaların ardından Moevs, 1973 yılında Cosa buluntuları içinde çok sayıda farklı örneği bir araya getirmiştir[320]. Son dönemde Atina Agorası buluntuları arasında Hayes, bu kapları ince cidarlı seramikler bölümünde ayrı bir başlık altında incelemiş, kapların erken ve geç versiyonlarını, yapılan çalışmaları, üretim yerleri ve dağılımları hakkında önemli bilgiler vermiştir[321].

Genel form yapısı, inceliği ve hafifliği ile maşrapalar, dönem içinde, rahat ve kullanışlı bir içki kabı olarak insanlar tarafından tercih edilmiş olmalıdırlar.

---

[317]Bilsen Ş. Özdemir, *Patara Roma Dönemi Günlük Kullanım Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2009, s. 22.
[318]Henry S. Robinson, *Pottery of The Roman Period: Chronology*, The Athenian Agora V, 1959.
[319]Andrea Carandini, vd. *Ostia I, Le Terme Del Nuotatore: Scavo dell'ambiente IV, StMisc 13*, Stefano De Luca, Roma 1968, s. 65, tav VII: 145- 149, tav LXI: 792- 840.
[320]Maria Terasa Marabini Moevs, *The Roman Thin Walled Pottery: From Cosa (1948- 1954), MAAR 32*, University of Michigan Press, Michigan 1973.
[321]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, ss. 101- 104.

2. 1. 2. 2. 1. Parion Maşrapaları

Parion çalışmalarında nekropolde ölü hediyesi olarak bırakılan örneklerin yanında, kentin diğer yapılarında da çok sayıda maşrapa bulunmuştur. Çalışmamız içinde değerlendirilen maşrapaların 20' si Yamaç Yapısı' nda, dördü nekropolde, beşi Roma Hamamı' nda, birer tanede dükkânlar ile odeionda ele geçmiştir. Bu maşrapalar kronoloji, form ve astar özelliklerine göre üçe ayrılarak incelenmiştir. İlk bölümde nekropolde bulunan ve erken tarihli maşrapalar, ikinci bölümde genelde Yamaç Yapısı' nda bulunan ve "Collarino Tip" olarak adlandırılan kapların geç versiyonları, üçüncü bölümde form olarak diğerlerinden ayrılan maşrapalar değerlendirilmiştir.

Maşrapalar içinde inceleyeceğimiz ilk örnekler, **Kat. No. 151, 152, 153, 154**,diğerlerine göre daha erken tarihli olan nekropol maşrapalarıdır**(Levha 73- 74)**. Genel yapılarıyla benzerlik gösterse de, bazı farklılıklar içermektedirler. Kapların tümü küçük kırıklar dışında tam form vermektedir. Maşrapaların yüksekliği 9.1 cm. ile 12.4 cm., ağız çapı 6.9 cm. ile 10.1 cm., karın çapı 9.5 cm. ile 13.4cm., taban çapı 4.1cm.ile 4. 8 cm. arasında değişiklik göstermektedir. **Kat. No. 152** hariç tümü ağızla gövde arasında uzun bir kulpa sahipken, **Kat. No. 152**' de sadece gövdeye tutturulmuş yuvarlak bir kulp vardır. Diğerlerinden biraz daha yüksek kulpa sahip olan **Kat. No. 151**, M 124 mezarında bulunmuştur. Kabın ağız kenarı tüm örneklerde olduğu gibi dışa döndürülmüş ve geniş hacimli gövdeyle birleştirilmiştir. Gövde diğer örneklere göre biraz sarkmıştır. Taban düzdür. Kulpuyla farklılık gösteren **Kat. No. 152**' de boyutun biraz uzadığı ve tabanda cidarın kalınlaştığı görülmektedir. M 125mezarında bulunan **Kat. No. 153**,genel yapısıyla diğer maşrapalar ile benzerlikler gösterse de ağız kenarının biraz daha uzadığı ve tabanda kaidenin belirgin hale geldiği görülmektedir. Nekropol buluntuları içinde değerlendirilen son maşrapa, M 108 mezarında bulunmuştur. **Kat. No. 154**' te dışa döndürülen ağız bölümünün gövde ile birleştiği kesimde kabartma halinde bilezik diyebileceğimiz bir bölüm oluşturulmuştur. Kabın ağız bölümü ve boyunda bulunan bu şerit ile aşağıda anlatacağımız "CollarinoTip" örneklere yaklaştığını ve bunların erken versiyonu olduğunu söyleyebiliriz. Gövde daha küresel ve kaide daha belirgin hale gelmiştir. Maşrapaların bulunduğu M 93, M 108, M 124 ve M 125 mezarlarının genel özelliği içinde çok sayıda farklı buluntu tipinin bulunmasıdır. Mezarların tümünde kandil, testi ve unguentarium ele geçmiştir. Unguentariumlar dikkate alındığında maşrapalar ile birlikte ilk görülen grup 5. Grup

unguentariumlardır. Bunun dışında 6. Grup ve 9. Grup unguentariumlarla da birlikte görülmektedir. Bu da bize Parion' da 5. Grup unguentariumlarının üretilmeye başladığı döneme kadar ölü hediyesi olarak maşrapaların kullanılmadığını göstermesi açısından önemlidir.

Nekropolde bulunan bu örnekler, sert dokulu ve iyi fırınlanmışlardır. Genelde kırmızı tonlarda kile sahiptirler. Kilin bünyesinde kireç, mika ve kum görülmüştür. Geç dönem maşrapalarına göre astar farklı ve kırmızının tonlarındadır. Bu maşrapaların bizde olduğu gibi küçük farklılıklara sahip versiyonları birçok yerde bulunmuştur. Bunlara Ömerli Tümülüsü[322], Knidos[323], Patara[324] Ainos[325], Samotrake[326], Atina Agorası[327], Cosa[328], Ostia[329], Stobi[330], Kıbrıs[331] ve Alcudia Bay[332]maşrapaları örnek gösterilebilir. Benzer örnekler genelde M.S. 1. yüzyıla tarihlendirilen maşrapalardır. Parion maşrapaları ile birlikte bulunan diğer buluntu tipleri de bu tarihi doğrulamaktadır. Ele geçen maşrapalar, mezar kontekstleri ve benzer örnekler yardımıyla M.S. 25- 100 yılları arasına, sadece **Kat. No. 154**, mezar içinde bulunan sikke yardımıyla,M.S. 65- 100 yılları arasına tarihlenmiştir.

"Collarino Tip" olarak adlandırılan kaplar, nekropolde bulunan daha erken tarihli maşrapaların devamı şeklinde yakın bir formda yapılmışlardır. Biraz daha kalınlaşan bir cidara sahip kaplar, özellikle astar uygulamasıyla diğerlerinden ayrılır. Koyu gri veya koyu kahverengi bir astar uygulanan kapların bazılarında beyaz boya ile oluşturulmuş yazılar ve noktalar bulunmaktadır. Yukarıda belirttiğimiz gibi bu formda

---

[322]Nezih Fıratlı, ''Üsküdar- Şile Yolunda Ömerli Tümülüsleri'', *TAD* VIII- 2, 1958, s. 71, Levha XLIV: fig. 11.
[323]Iris Cornelia Love, ''Excavations at Knidos 1972'', *TAD* XXI- 2, 1974, s. 102, fig. 27.
[324]Bilsen Ş. Özdemir, *Patara Roma Dönemi Günlük Kullanım Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2009, s. 114, Kat. No. 62.
[325]Afif Erzen- Sait Başaran, "Enez(Ainos) Kazısı, 1989 Yılı Çalışmaları", *KST XII- II*, 1991, s. 177, resim 16- 17.
[326]Elsbeth B. Dusenbery, *Samothrace, The Necropoleis and Catalogues of Burials,* Princeton University Press, New Jersey 1998, ss. 387, 391, 392, S228- 2, S233- 1, S234- 1
[327]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 268, plate 76: 1604, 1605.
[328]Maria Terasa Marabini Moevs, *The Roman Thin Walled Pottery: From Cosa (1948- 1954), MAAR 32*, University of Michigan Press, Michigan 1973, s. 153, 154, pl 26: 246.
[329]Andreina Ricci, "Ceramica A Pareti Sottili", Atlante dell forme ceramiche II. Ceramic Fine Romana nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica, 1985, s. 271, tavola LXXXVI: 6.
[330]Virginia Ruth Anderson- Stajanović,*Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery*, 1992, s. 43, plate 26: 218- 220
[331]John W. Hayes, *Paphos III, The Hellenistic and Roman Pottery*, Nicosia, Imprinta LTD, Cyprus 1991, s. 63, fig. XXII: 17.
[332]Donald M. Bailey, ''Roman Pottery from Alcudia Bay, Majorca'', *Opuscula Romana X*, 1974, s. 61, 67, fig. 5.

bezemeli ya da bezemesiz maşrapalar ‘’Urnetta/ Boccalino a Collarino,’’ olarak adlandırılmaktadır[333]. İtalyanca olan urnetta, kupa ya da maşrapa collarino terimini ise yaka, gerdanlık ya da kolye olarak tercüme etmek mümkündür. Kapların bu ismi yakayı andıran ağız bölümünden aldığı bilinmektedir. Bununla birlikte biz, kelime çevirisindeki kolye anlamından esinlenerek, görünüşte bu süslemenin bizde bıraktığı etki nedeniyle, bu bezemeye sahip örnekleri “inci bezemeli kaplar” olarak adlandırmaktayız. Gerçekten bu beyaz noktalara bakıldığında kabın üzerinde inci bir kolye gibi durdukları görülmektedir. Erken nekropol örneklerine göre boyutları küçülen kapların yüksekliği, 7.9 cm. ile 9.0 cm. arası değişmektedir. Bu maşrapalar içinde inceleyeceğimiz ilk örnekler,katalogda155- 158 arasında sıralanmakta olan bezemesiz örneklerdir. Bu maşrapaların tümü Yamaç Yapısı’ nda bulunmuştur. **Kat. No. 155, 156** kırık olmalarına karşın tam form vermektedirler**. Kat. No. 157**, **158**’ te kaide bölümleri kayıptır**(Levha 75- 76)**. Kapların tümünde dudak dışa açılmış, gövde küreseldir. Sağlam örneklerde hafif dışa çıkartılan küçük bir kaide izlenmektedir. **Kat. No. 155**’ te diğerlerine göre daha uzun olan kulp, ağız bölümünden gövdenin orta kısmına kadar gelmektedir. Tüm örneklerde olduğu gibi dudak ve gövde geçişi bir yivle belirgin hale getirilmiştir. **Kat. No. 159- 167** arasında incelenen kaplardan dokuz tane bulunmuştur**(Levha 75- 78)**. Bu maşrapalardan ikisi tam form verirken, diğerleri ağız ya da kaide profili veren örneklerdir. 2 örnek dışında tümü Yamaç Yapısı’ nda bulunmuştur. Bu maşrapalar içinde inceleyeceğimiz ilk örnek, **Kat. No. 159**’ dur. Önceki örneklere göre formu pek değişmeyen örneğin dudağı hafif dışa açılmış, gövde küreseldir. Biraz yükselmiş kaidenin tabanı düzdür. Gövde üzerinde, kirli beyaz renkte bir yazıt görülmektedir. Gövdenin büyük bir bölümü kayıp olduğu için ‘λ’ harfi dışında yazıtla ilgili bir şey söylemek mümkün değildir. Yazıtın altına yatay halde dizilen nokta bezemeler işlenmiştir. Yukarıda belirtildiği gibi bu bezemeye sahip kaplar inci bezemeli olarak adlandırılmıştır. İnci bezemeli ve yazıtlı bir diğer örnek **Kat. No. 160**,Dükkânlarda bulunmuştur. Dışa hafif açılan dikey bir dudağa sahiptir. Dudaktan gövdeye geçişte kabartma olarak bir bilezik bulunmaktadır. Düz tabanlı konik ayaklıdır. Kabın tüm yüzeyi, ince, kırmızımsı kahverengi bir astarla kaplanmıştır.

[333]Andrea Carandini, vd. *Ostia I, Le Terme Del Nuotatore: Scavo dell’ambiente IV, StMisc 13*, Stefano De Luca, Roma 1968, s. 65; Kathleen Warner Slane, *The Sanctuary of Demeter and Kore*, 1990, s. 90, 95, plate 12: 196a; John W. Hayes, *Paphos III, The Hellenistic and Roman Pottery*, s. 63; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 102.

Gövdede kulp hizasında bulunan yazıt, kırıklar ve aşınma nedeniyle okunamamaktadır. Yazıtın altında inci bezemesi görülmektedir. Odeionda bulunan **Kat. No. 161** ve Yamaç Yapısı' nda bulunan **Kat. No. 162,** kırık olarak bulunan maşrapalardır. Diğerlerinden farklı olarak **Kat. No. 161**' de yazıt değil de, çizgisel bezemeler görülmektedir. Açık kırmızımsı gri astar üzerine uygulanan beyaz çizgiler, çapraz olarak yerleştirilmiştir. Bu maşrapadaki bezemeyi, diğerleriyle aynı teknikte, ancak sanatçının farklı yorumu olarak değerlendirebiliriz. Yazıtlı örnekler içinde değerlendireceğimiz son örnek, **Kat. No. 162**' dir. Küçük bir kısmı korunan kabın dudağı dışa dönüktür. Yüksek dudak ile gövde arasında geçiş kabartma bir çizgi ile belli edilmiştir. Korunan kısımda 3 harfin sadece üst kısımları görülmektedir. Astar diğerlerinden farklı olarak biraz daha kırmızımsı, ancak yine gri tonlar hâkimdir. **Kat. No. 163- 167** arasında inceleyeceğimiz maşrapaların gövdelerinin sadece bir bölümü ve kaideleri korunmuştur. **Kat. No. 163**'te inci bezeme görünmezken; diğer tüm örneklerde bu bezeme görülmektedir. Yine **Kat. No. 163**' te ayak diğerlerine göre daha az belirgindir. İnci bezemeye sahip tüm örneklerde farklı renklerde astar uygulamaları görülmektedir. **Kat. No. 164**' te inci bezemenin altına uygulanan astar çok koyu yeşilimsi gridir ve fırınlama sonucu camlaşmıştır. Diğer örneklerde yine farklı astar uygulamaları görülürken, böyle camlaşmış yapı sadece **Kat. No. 164**' te tespit edilmiştir.

Kat. No. 155- 167 arasında bulunan örneklerin tümü sert dokulu ve kireç katkılıdır. Çok az örnekte mika ve taşçık görünmektedir. Az gözenekli kapların yüzeyi kiminde tamamen, kiminde gövdenin altına kadar gri tonlarda astarlanmıştır. Birçok örnekte bu gri tondaki astarın üzerinde inci bezeme olarak adlandırdığımız beyaz noktalar görülmektedir. Gövde bölümü korunan 3 örnekte yazı tespit edilmiş; ancak yazılar eksik bölümler nedeniyle, okunamamıştır.

Hayes' e göre bu kaplar muhtemelen Trakya kıyıların da ya da Çanakkale yakınlarında bir kentte üretilmişlerdir[334]. Parion' da bu tip maşrapalar çevresinde kazısı yapılan kentlere göre daha çok bulunmaktadır. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda, üretime doğrudan kanıt olacak buluntular ele geçmemesine karşın, ileride yapılacak

[334]John W. Hayes,"An Early Roman Well Group from The Troia Excavations 1992", *Studia Troica 5*, 1995, s. 187;John W. Hayes, *Handbook of Mediterranean Roman Pottery*, The British Museum Press, London 1997, s. 68- 70; John W. Hayes, ''Late Hellenistic and Roman Pottery in the Eastern Mediterranean- An Overview of Recent Developments'', (Ed. M. B. Briese- L.E. Vaag)Trade Relations in the Eastern Mediterranean from the Hellenistic Period to Late Antiquity: Ceramic Evidence, Halicarnassian Studies III, University Press of Southern Denmark, Denmark 2005, s. 21.

çalışmalarla Parion' da sayıca fazla olan bu tip kapların üretimi tespit edilebilir. Parion' a göre daha az sayıda olsa da, bazı kentlerde bu formda, yazılı ya da yazısız, inci bezemeli ya da bezemesiz maşrapalar bulunmuştur. Bu kentler içinde Troia[335], Assos[336], Ephesus[337], Ostia[338], Argos[339], Atina[340], Histria[341], Knossos[342], Isthmia[343], Tomis[344], Salamis [345] ve Corinth [346] sayılabilir. Benzer örnekler genelde M.S. 2.-3. yüzyıla tarihlenmişlerdir; ancak, M.S. 3. yüzyıla tarihlenen örnekler daha çoktur. Parion maşrapalarının bulunduğu yapılar ve birlikte bulundukları buluntular düşünüldüğünde, **Kat. No. 155- 167** arasında bulunan tüm örnekleri, M.S. 3. yüzyıla tarihlemek mümkündür.

Kat. No. 168- 181arasında inceleyeceğimiz maşrapalar, diğerlerinden form ve astar özellikleri ile ayrılan örneklerdir**(Levha 79- 84)**. Yamaç Yapısı' nda bulunan **Kat. No. 168**' de dudak dışa çekilmiş, gövde küreseldir. Önceki maşrapalar gibi kulp ağız ile gövdenin ortasında birleştirilmiştir. Bu kaplarda önceki örneklere göre cidarın biraz daha kalınlaştığı görülmektedir. Cidardaki farklılığın yanında astarda gri tonlar yerine, kırmızımsı sarı tonlar kullanılmıştır. Son değerlendirilen maşrapalar içinde tam form

[335]Billur Tekkök-vd."Two Roman Wells in the Lower City of Ilion. Quadrats C29 and W28",*Studia Troica 11*, 2001, s. 365, plate 6.144.
[336]Kudret Sezgin, *Assos Kuzey Stoasının İnşaası ve Kullanım Evreleri,* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale 2010, ss. 129- 148, Levha 68- 74.
[337]Petra Turnovsky, "Late Antique and Byzantine Pottery of the Church of St. Mary in Ephesos, An Introduction", *RCRFActa 39*, 2005, s. 220, fig. 3.
[338]Andrea Carandini, vd. *Ostia I, Le Terme Del Nuotatore: Scavo dell'ambiente IV, StMisc 13*, Stefano De Luca, Roma 1968, s. 65, tav VII: 145- 149, tav LXI: 792- 840; Andreina Ricci, "Ceramica A Pareti Sottili", Atlante dell forme ceramiche II. Ceramic Fine Romana nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica, 1985, s. 267, tavola LXXXV: 2.
[339]Catherine Abadie- Reynal, *La Céramique Romaine D'Argos, Études Péloponnésiennes XIII*, Paris 2007, s. 145, planche 33: 229. 1.
[340]Theodore Leslie Shear, "The Campaign of 1937", *Hesperia 7*, No. 3, 1938, s. 348, fig. 32; Henry S. Robinson, *Pottery of The Roman Period: Chronology*, The Athenian Agora V, Princeton, New Jersey 1959, s. 97, 98, plate 24: M 145- M 147; John W. Hayes,*Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 268, fig. 51: 1608.
[341]Alexandru Suceveanu, *Histria VI, Les Thermes Romains,* Ed. Acad. Republicii Socialiste România, Bucarest 1982, s. 227: 34.
[342]John W. Hayes, ''The Villa Dionysos Excavations, Knossos: The Pottery'' *BSA 78*, 1983, s. 107, fig. 4: 48; Gary Forster, ''The Roman Period'', Knossos Pottery Handbook, Greek and Roman(J. N. Coldstream- L.J. Eiring-G. Forster), BSA Studies 7, Nottingham 2001, ss. 151, 152: m, plate 40: j.
[343]Elizabeth R. Gebhard- vd., "University of Chicago Excavations at Istmia, 1989: III", *Hesperia 67, No. 4*, 1998, ss. 452, 453, fig. 17: 43
[344]Constantin Băjenaru, Cătălin Dobbrınescu, "Săpăturı De Salvare in Necropola Romană A Tomisuluı", *Pontica 41*, 2008, s. 191, 192, pl. 5b: 1.
[345]Catherine Diederichs, *Céramiques Hellénistiques, Romaines et Byzantines, Salamine De Chypre IX*, Paris 1980, s. 41, pl. 13: 142, 144.
[346]Kathleen Warner Slane, *The Sanctuary of Demeter and Kore: The Roman Pottery and Lamps*, 1990, s. 90, 95, plate 12: 196a.

veren tek örnek, **Kat. No. 169**' dur. Maşrapanın iç ve dış bölümleri hiçbir örnekte görülmeyen yoğunlukta bir kalkerle kaplanmıştır. Kabın dudağı dışa döndürülmüş, gövde küresel ve tabanı düzdür. Kulp ve cidar kalınlaşmıştır. **Kat. No. 170- 173** arasındaki maşrapalar, **Kat. No. 169** gibi Yamaç Yapısı' nda 1490- 1250 açmasının -200- -250 cm. seviyesinde bulunmuşlardır. Bu kapların tümü açık kırmızıdan, kırmızımsı sarıya değişen renklerde astarlanmışlardır. Geniş ağızlı testilerin gövdeye kadarki bölümleri biraz daha uzatılarak kısa ve geniş bir boyun oluşturulmuştur. **Kat. No. 170- 171** ' de dudak biraz açılmışken, **Kat. No. 172** ve **173**' te yuvarlatılmış dudak, boyunla aynı hizadadır. Yine bu iki örnekte omuz diğerlerine göre daha diktir. Tümünde kalın olan kulp, gövdenin orta bölümüne kadar gelmektedir. Yamaç Yapısı' nda diğerlerinden farklı olarak 1485- 1250 açmasında bulunan **Kat. No. 174**' in dudağı hafif içe dönüktür. Boyun biraz daralarak gövde ile birleşmiştir. Kırık olan gövdenin keskin bir hatla döndüğü izlenmektedir. Kulp önceki örneklerle benzerdir. Genel yapısıyla bakıldığında önceki örneklerle benzeyen kabın astarı biraz daha koyudur. Maşrapalar içinde inceleyeceğimiz son parça, **Kat. No. 175**' tir. Roma Hamamı' nda 1355- 1255 açmasının -100- -150cm. seviyesinde bulunmuştur. Kırmızımsı sarı renkte astarlı kabın önceki örneklere göre biraz daha ince cidarlı olduğu görülmektedir. Dikey bir dudak ve boyuna sahiptir. Boyunda yivler belirgindir. Kulp, tüm örneklerdeki gibi ağız ile gövde arasında tutturulmuştur. Gövde ovaldir.

Kat. No. 176 ile **Kat. No. 181** arasında bulunan parçalar, alt gövde ve kaide parçalarıdır. Bu maşrapa parçaları Yamaç Yapısı' nda ve Roma Hamamı' nda bulunmuşlardır. Farklı yapılarda ve seviyelerde bulunan bu kapların formları bazı farklılıklarla ayrılmaktadır. Tümünde düz gelen ve hafif belli edilen kaide **Kat. No. 181**' de konikleşmiştir. Bu özelliği ile inci bezemeli kaplarla benzerlik göstermektedir. Tümü düz tabanlı olan kapların cidarları kaideye yaklaştıkça kalınlaşmıştır. Korunan kısımlarından anladığımız kadarıyla **Kat. No. 176- 178** arasındaki maşrapaların gövdeleri birbirine benzemektedir. Kapların yüzeyleri kahverengi ve kırmızı tonlarda astarlanmıştır.

Kat. No. 168- 181 arasındaki kaplar, Erken Roma maşrapaları ve inci bezeme olarak tanımlanan kapların dışında değerlendirilmişlerdir. Kapların tümü iyi fırınlanmıştır. Sert dokulu kapların kili az kireç katkılıdır. **Kat. No. 176** ve **180** dışında taşçık görünmez. Birkaç örnekte de mika katkısı görülmektedir. Genelde kırmızının

tonlarında astarlanmış kaplar arasında kahverengi tonlarda astarlananlarda mevcuttur. Tarihlemede bulundukları kontekstler göz önünde bulundurulmuştur. **Kat. No. 168** ile birlikte ele geçen, tarihlemede bize yardımcı olan kaplar Çandarlı seramikleri ve inci bezeme olarak adlandırdığımız kaplardır. Genelde M.S. 3. yüzyıla tarihlenen bu kapların yanında bir Gallienus[347] (M.S. 253- 268), bir deI. Constantine[348] (M.S. 309-337) sikkesi bulunmuştur. Net tarihlenen kaplar yanında tabakalanmanın yeni temeller ve akıntılar nedeniyle daha zor anlaşıldığı alanlarda daha geniş tarih aralıklarının verilmesi zorunlu olmuştur. Bu nedenle, **Kat. No. 168**, M.S. 3. - 4. yüzyıla tarihlenmiştir. **Kat. No. 169- 173** arasında incelenen ve Yamaç Yapısı' nda bulunan maşrapalar, Afrika Geç Roma seramikleri (**Kat. No. 239, 243**)ve pişirme kaplarıyla birlikte bulunmuşlardır. Aynı seviyede bulunan kaplarda düşünüldüğünde bu maşrapalar, M.S. 4. - 6. yüzyıl' lara tarihlenmişlerdir. Önceki örneklerden küçük farklılıklarla ayrılan **Kat. No. 174,** farklı döneme tarihlenen kaplarla birlikte bulunmuştur. Maşrapanın bulunduğu kontekste yoğun olarak M.S. 5. yüzyıla tarihlenen Phokaia seramikleri (**Kat. No. 270, 272, 328, 396, 397, 402**) yanında, genel olarak M.S. 4. - 5. yüzyıla tarihlenen seramikler bulunmuştur. Bu nedenle kap için, bulunduğu kontekst göz önünde bulundurularak M. S. 4. - 5. yüzyıl arası bir tarih verilmiştir. **Kat. No. 175, 180** ve **181** genelde M.S. 6. yüzyıla tarihlenen Phokaia kapları (**Kat. No. 268, 284, 307- 316)** ile birlikte bulunmuşlardır. Bu nedenle bu kaplar M.S. 6.yüzyıla tarihlenmiştir. Kaide parçalarına gelince, Yamaç Yapısı' nda bulunan **Kat. No. 176**, aynı seviyede bulunan **Kat. No. 168** gibi M.S. 3. - 4. yüzyıla, **Kat. No. 177**, aynı seviyede bulunan **Kat. No. 169- 173** gibi M.S. 4. - 6. yüzyıla tarihlenmiştir. Roma Hamamı' nda bulunan **Kat. No. 178- 179** birlikte bulundukları Afrika ve Phokaia seramikleri (**Kat. No. 256, 258, 260, 323, 345, 372, 373, 374, 375**) yardımıyla, M.S. 6. - 7. yüzyıla tarihlenmişlerdir.

31 maşrapanın incelendiği bu bölümde kaplar, kronolojileri, formları ve bezemeleri dikkate alınarak, üç farklı tip altında incelenmiştir. **Kat. No. 151- 154** diğerlerine göre daha erken olan nekropol buluntularıdır. Hepsi mezarlarda ölü hediyesi olarak ele geçmişlerdir. Dışa açılmış ağız kenarına, geniş küresel bir gövdeye, bazılarında daha belirgin küçük bir kaideye sahiptirler. Sayıca diğerlerinden daha fazla

[347]Percy H. Webb,*RIC V- 1*., Spink&Son LTD., London 1968, s. 80, no. 31
[348]Patrick M. Bruun, *RIC VII,* Spink&Son LTD., London 1966, s. 645, no. 14. 1

olan maşrapalar ise, "Collarino Tip" olarak adlandırılan seramiklerin geç versiyonlarıdır, bunlar dönem farklılıkları olsa da, nekropol maşrapalarıyla form olarak benzerlikler göstermektedirler. **Kat. No. 155- 167** arasında değerlendirilen bu kapların en tipik özelliği astarlarının daha koyu olması ve genelde üzerlerine beyaz boya ile yazı ve noktaların eklenmesidir. Net bilgi olmamasına karşın, Trakya kıyıları ve Çanakkale çevresinde bu kapların üretilmiş olabileceği belirtilmiştir[349]. Sayıca üstünlüğü ve bazı farklı tiplerin (Açık Renkli Geç Roma Seramikleri gibi) diğer bölgelere göre Parion' da fazla bulunuşu, Parion ya da çevresinde bu tip maşrapaların üretilmiş olabileceğini düşündürmektedir. **Kat. No. 168- 181** arasında incelenen maşrapalar, diğerleri gibi standart bir forma sahip değillerdir. Kapların ortak özelliği, ağız kenarının uzun tutulması ve çok az dışa açılması, bazı örneklerde ise, dikey biçimlendirilerek boyunun devamı gibi gösterilmesidir. Bu kaplar nekropol örneklerine göre daha geç olmalarına karşın onlar gibi, kırmızı tonlarda astarlanmışlardır. Tüm örneklere bakıldığında, M.S. 1. yüzyıldan, M.S. 7. yüzyıla kadar geniş bir zaman dilimi içinde Parion' da, maşrapaların ele geçtiği görülmüştür.

2. 1. 3. Diğer Erken Roma Kapları

Bu bölümde nekropolde küçük gruplar oluşturan çift kulplu kâseler ve tekil örnekler olan biberon, derin kâse, matara incelenmiştir:

2. 1. 3. 1. Çift Kulplu Kâseler (Kat. No. 182- 184) (Levha 85- 86)

Tümü nekropolde bulunan kaplar,3 örnekle temsil edilmektedir. Birbirinden farklı formlara sahip olan kapların ilki, **Kat. No. 182**' dir. Eser Ahşap Tabut Mezar tipindeki M 101 mezarında ele geçmiştir. Mezarda ayrıca tek kulplu bir testi (**Kat. No. 136**), bir kandil ve korozyonlu bir sikke de bulunmuştur. 6.7 cm. yüksekliğindeki kabın dudağı dışa, dikey gövde altta keskin bir şekilde kaideye döndürülmüştür. Dıştan iyice belirgin hale getirilen kaide, kalın üçgenimsidir. Kabın iç kısmına çok ince pembemsi bir astar uygulanmıştır. **Kat. No. 182** ile yakın benzerlikleri bulunan bir kap, Atina Agorasındaki bulunmuştur[350]. Agorada 1. tabakada bulunan bu örnek M.S. 1. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmiştir. Bu benzer örneğin yanında aynı mezarda birlikte bulunan

[349]John W. Hayes, *Handbook of Mediterranean Roman Pottery*, The British Museum Press, London 1997, s. 68- 70.
[350]Henry S. Robinson, *Pottery of The Roman Period: Chronology*, The Athenian Agora V, Princeton, New Jersey 1959, ss. 83- 84, plate 70: M 2.

kandilde tarihlemede bize yardımcı olmaktadır. Üzerinde Desultor resmedilmiş volütlü kandilin benzerleri M.S. 1. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmektedir[351]. Benzer örnekler ve kandil yardımıyla **Kat. No. 182**, M.S. 1. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmiştir. Çift kulplu kaplar içinde benzer form yapısına sahip diğer bir kap ise, **Kat. No. 183**' tür. Kremasyon gömünün uygulandığı, Düz Semerdam Kiremit mezar tipindeki M 131 de bulunmuştur. Mezarda bu kabın dışında, ikisi 5A ve 5B grubuna(**Kat. No. 57- 70**), biri de 6A grubuna(**Kat. No. 89**) ait 3 unguentarium ayrıca bir lagynos(**Kat. No. 131**), bir cam unguentarium ve bir de kandil ele geçmiştir. 9.5 cm. yüksekliğindeki kabın dudağı dışa döndürülmüştür. Gövde aşağıya doğru genişlemekte ve keskin bir dönüşle tabanı kalın cidarlı kaideye ulaşmaktadır. Yüksek halka kaideye sahiptir. Gövdenin iki tarafındaki kulpun üst kısımları biraz bükülmüştür. Kabın iç kısmının tamamına ve dışta da bir bölümüne koyu kırmızımsı kahverengi astar uygulanmıştır. **Kat. No. 183** ile birebir olmasa da yakın benzerliği bulunan bir kap, Atina Agorasında bulunmuştur[352]. Benzer örnek yanında birlikte bulunduğu unguentariumlar, kandil ve lagynos düşünüldüğünde, **Kat. No. 183**'ü, M.S. 25- 100 yıllarına tarihlemek yanlış olmayacaktır. Çift kulplu kaplar içinde değerlendireceğimiz son örnek, **Kat. No. 184**' tür. Ahşap Tabut Mezar tipindeki M 124 mezarında,6A grubundan bir unguentarium(**Kat. No. 88**), geniş ağızlı bir testi (**Kat. No. 132**), bir maşrapa (**Kat. No. 151**), bir kandil, bir sikke ve 6 terracotta figürin ile birlikte bulunmuştur. Yuvarlatılmış dudak dikey bir kenarla daha küresel alt gövde ile birleştirilmiştir. Kaide çok hafif yükseltilmiş ve içbükeydir. Diğerlerine göre daha ince cidarlı olan kabın kulpları ağız ve gövde arasına bağlanmıştır. Benzer örnekleri Atina Agorası[353] ve İtalya' da[354] görülmektedir. Agora örneğinde kaide biraz daha yüksektir. **Kat. No. 184** benzer örnekler ve birlikte bulunduğu 6A grubuna ait unguentarium, geniş ağızlı testi ve diğer buluntuların da yardımıyla M.S. 25- 100yıllarına tarihlenmiştir.

Çift kulplu kaplar Parion nekropolünde çok az rastlanan gruplardandır. Genelde ince cidarlı olan kaplar farklı formlarda karşımıza çıkmaktadır. Sert dokulu kaplar iyi

---

[351]Annalis Leibundgut, *Die Römischen Lampen in Der Schweiz, Francke Verlag*, Bern 1977, s. 172, tafel 44: 248.
[352]Henry S. Robinson, *Pottery of The Roman Period: Chronology*, The Athenian Agora V, Princeton, New Jersey 1959, ss. 83- 84, plate 70: M 2.
[353]Henry S. Robinson, *Pottery of The Roman Period: Chronology*, The Athenian Agora V, Princeton, New Jersey 1959, s. 13, plate 63: F 26.
[354]John W. Hayes, *Handbook of Mediterranean Roman Pottery*, The British Museum Press, London 1997, s. 69, fig. 27: 3.

fırınlanmıştır. Kilini inceleyebildiğimiz **Kat. No. 182** ve **184**' te az kireç katkısı görülmektedir. Tüm kaplarda ince bir astar uygulaması görülmüştür. Astar **Kat. No. 184'** te tüm yüzeye uygulanırken, diğerlerinde kısmi uygulanmıştır. İncelenen tüm örnekler M.S. 1. yüzyıl içinde değerlendirilmiştir.

2. 1. 3. 2. Biberon (Kat. No. 185) (Levha 87- 88)

Parion nekropolünde sadece bir tane bulunmuştur. **Kat. No. 185** olarak değerlendirilen kap, inhumasyon gömünün uygulandığı M 96Ahşap Tabut Mezarında ele geçmiştir. Mezarın içinde dört tane 6A grubundan unguentarium (**Kat. No. 82- 85**), 2 cam unguentarium, 5 terracotta figürin ve kemik objeler birlikte bulunmuştur. 3 parça halinde yapıp birleştirilen kabın gövdesi, küreseldir. Ağız bölümü içe çekilerek birbirine yakınlaştırılmış, emzik gövdenin ortasına sonradan eklenmiş ve birleştiği bölümler düzeltilmiştir. 2 parçalı yatay kulp, ağız ile gövde arasına bağlanmıştır. Biberona göre orantılı yapılmış halka kaideye sahiptir. Açık kırmızımsı kahverengi astar, kabın tüm yüzeyine uygulanmıştır. Bu tip biberonların Hellenistik Dönemden itibaren formunda çok gelişim göstermeden kullanıldığı görülmektedir[355].Pişirme kapları gibi formu çok değişmeden Roma Dönemine kadar aktarılmıştır. Mezarın bir çocuğa ait olması, neden mezar hediyesi olarak gömüye bırakıldığını da bize açıklamaktadır. Geç Hellenistik- Erken Roma Dönemine tarihlenen benzer bir biberon, Ainos kazısında ele geçmiştir[356]. Biberon, mezarda birlikte bulunduğu 6A unguentariumları sayesinde M.S. 25- 100 yıllarına tarihlenmiştir.

2. 1. 3. 3. Geniş Ağızlı Kâse (Kat. No. 186) (Levha 89- 90)

Tekil bir örnek olan **Kat. No. 186**, kremasyon gömünün uygulandığı Dışbükey Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M 127 mezarında bulunmuştur. Mezarda ayrıca 16 unguentarium ve bir de lagynos(**Kat. No. 127**) ele geçmiştir. Bulunan unguentariumların 3' ü,2C grubunda (**Kat. No. 25- 26**), 4' ü, 3. grupta (**Kat. No. 31, 32, 33, 35**), 9' u, 4. Grupta (**Kat. No. 38, 39, 41, 45, 46, 51, 53, 54, 56**), 1'i de, 5A grubunda (**Kat. No. 64**) değerlendirilmiştir. 11. 1 cm. yüksekliğindeki kabın

[355]Virginia Ruth Anderson- Stajanović,*Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery,* 1992, s. 27, plate 16: 87; Susan I. Rotroff, *Hellenistic Pottery Athenian and Imported Wheelmade Table Ware and Related Material*, Part 1- 2, Athenian Agora XXIX, 1997, s. 358, plate 87: 1195.
[356]Sait Başaran, "Ainos'un Geç Hellenistik- Erken Roma Dönemi Seramik Buluntuları", *Les Ceramiques En Anatolia Aux Epoques Hellenistique Et Romaine, Varia Anatolica XV*, 2003, ss. 76- 77, planche XLVII: 8.

yuvarlatılmış dudağının hemen altında, içbükey bir boyun oluşturulmuştur. İçbükey form ile küçükte olsa, bir omuz görüntüsü elde edilmiştir. Kap çok yüksek olmayan ve formla uyumlu halka kaideye sahiptir. Kremasyonun etkisiyle üzerinde renk değişimleri görünen kabın üzerine, kırmızımsı gri tonlarda ince astar uygulanmıştır. Bu astar dudak bölümünde biraz daha fazla korunmuştur. Kabın iç kısmında beyaz boyayla yapılmış basit bezemeler görülmektedir. Bezemelerden merkezde yer alan 4 kollu bir haça benzemekte ve çevresinde üçlü çizgiler bulunmaktadır. M.S. 3. yüzyıl da maşrapalar üzerinde görülen bezemelerin erken versiyonları olarak düşünülebilir. M 127 mezarında birlikte bulunduğu unguentariumlar yardımıyla **Kat. No. 186**, M.S. 1. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmiştir.

2. 1. 3. 4. Matara (Kat. No. 187) (Levha 91- 92)

Kremasyon gömünün uygulandığı Düz Semerdam Kiremit Mezar tipindeki M 117 mezarında, Parion 2B grubunda 4 unguentarium ve bir strigilis ile birlikte bulunmuştur**(Levha 5)**.

Kremasyonun etkisiyle arka yüzü oldukça tahrip olan matara[357], toprağın baskısı ile kırılmış olmasına karşın büyük ölçüde onarılabilmiştir. Matara dört parça halinde yapılmıştır. Kabın asıl bölümünü oluşturan kalıp yapımı kabartmalı gövde, çark yapımı boyun, elde şekillendirilen taban ve kul birleştirilmiştir. Matarayı incelediğimizde, ağız bölümünün kırık olduğunu, bu nedenle nasıl bir biçim aldığını göremiyoruz. Boyun ağız bölümüne ve gövdeye doğru genişlemiş, orta kısmı dar bırakılmıştır. Gövde, cepheden köşeli dikdörtgen biçimde, yandan bakıldığında boyun ile birlikte tabana doğru genişleyen üçgenimsi görünümdedir. Omuzda daha dar bırakılan gövdenin arka bölümü, tabana doğru yarım daire şeklini alacak kadar, dışa yuvarlatılmıştır. Taban bölümü gövde kalıptan çıkartıldıktan sonra elle düzleştirilmiş ve tabana tutturulmuştur. Bunu, tabanda bırakılan el ve alet izlerinden rahatça anlayabilmekteyiz. Son olarak kulp, yivli olarak şekillendirildikten sonra ağız bölümü ile sırt bölümüne tutturulmuştur. Kabın gövdesi oldukça ince cidarlıdır. Sonradan eklenen boyun ise daha kalındır. Kabın tüm yüzeyine uygulanan koyu gri- kahverengi astar, mataraya metal görünümü vermektedir.

[357]Kat. No. 187' yi matara olarak değerlendirmemize karşın henüz benzeri bulunamamış tekil bir örnektir. Genelde mataralarda iki kulp bulunmasına karşın; kabın dikdörtgen basık formu ve kısa boyun yapısı onu "matara" olarak adlandırmamıza neden olmuştur.

Formun yanında, gövde üzerine yapılan kabartma ve kazıma şeklindeki detayların çok ayrıntılı bir şekilde işlendiği görülmektedir. Kabın ana sahnesi üzerinde, "symplegma" olarak adlandırılan bir cinsel ilişki sahnesi oldukça yüksek bir kabartma şeklinde resmedilmiştir[358] **(Levha 91, 92)**. Erkek, oldukça gösterişli ve üzeri oymalı kline üzerinde, arkasına dayadığı yastıklara uzanmıştır. Sol eliyle belini tutmakta, sağ elini ise kaldırıp dirseğinden bükerek kafasının arkasındaki yastığın üzerine uzatmıştır. Vücudu çıplak, başının üzerindeki bant saçlarını sıkmış ve uçları omuzlarına düşürülmüştür. Genel fiziki görünümü ile genç ve güçlü bir erkek görünümünde yansıtılmıştır. Üstte bulunan çıplak kadın, iki bacağını açarak erkek ile birleşir pozisyondadır. Sol kolu bükülmüş ve eliyle sol dizinden destek almakta, sağ kol ise, daha serbest ve eliyle erkeğin dizlerindeki kumaşı tutmaktadır. Kadının başında iki omuzuna düşen bir örtü bulunmakta; her iki bileğinde bilezik ve dirsekleri üzerinde pazubent; sağ ayak bileğinde ise hal hal görülmektedir. En üstte yatay ahşap görünümündeki bölüm ve yandaki dikey bölüm, kapalı mekân izlenimi vermek için yapılmıştır. Ana sahnede, ilgi çekici olaylardan biri de, perdenin arkasından çifti izleyen genç erkektir (Hizmetçi?). Farklılık olsa da gizlice yapılan bu izleme sahnesinin benzeri Augustus Dönemi Warren Kupasında da görülmektedir[359].Kabın figürlere göre sol tarafına, köşeye, pencereyi andıran 2.9x 3.4 cm. ölçülerinde bir raf yerleştirilmiştir. Raf içerisindeki levhada"κατα/ ξυομ/αι ο κυ/ριος" şeklinde yazı bulunmaktadır. Yazıtın tercümesi "Ben bu işte ustayım, bu kadınla birleşiyorum" ya da "bu işten zevk alıyorum" şeklinde yapılmıştır[360]. Yazıt levhasının alt köşesine yerleştirilen bronz kandil, olayın gece gerçekleştiğini simgelemektedir. Farklı bölümlerdeki detaylara bakıldığında klinenin önünde sarmaşık dallarıyla süslenmiş bir sehpa görülmektedir. Sehpanın üzerindeki oinochoe "özel kutlama" şeklindeki bir gecenin işaretidir. Kabın arka yüzünde ise, kulp hizasından aşağı doğru dikey olarak yerleştirilmiş, uzun noktalı bölümün iki yanına açılan çok sayıda spiral görülmektedir. Bu bitkisel süsleme, kil henüz ıslakken kazıma şeklinde yapılmıştır. Arka yüzde özellikle sol taraf oldukça

[358]Ramazan Özgan, "Wo ist der Voyeur?, Eine ungewöhnlinche Späthellenistische Reliefflasche", (Ed. C. J. Klein, A. Kolbitsch) *Fabrica et Ratiocinatio in Architektur, Bauforschung und Denkmalpflege: Festchrift für Friedmund Hueber zum 70. Gebulstag*, Wien 2011, s. 332.

[359]John R. Clarke, *Looking at Lovemaking, Constructions of Sexuality in Roman Art 100 B.C.- A.D.* 250, 1998, University of California Press, California 1998, s. 66, fig. 21; John Pollini, "The Warren Cup: Homoerotic Love and Symposial Rhetoric in Silver", *ArtB 81, No. 1, 1999,* s. 26: 7.

[360]Vedat Keleş- Şengül D. Ful, "An Inscrıbed Ampulla from Parion", *Epigraphica Anatolica, Heft 42*, 2009, ss. 99- 100; Ramazan Özgan, 2011, s. 334.

tahrip olduğundan buradaki kazıma figür anlaşılamamaktadır. Bunun yanında, sağda korunan kazıma figürin komik fiziksel görünümüyle bir komast olduğu anlaşılmaktadır**(Levha 91).** Figürin altında muhtemelen ismi kazıma şeklinde yazılmış ancak harfler kaybolmuştur. Kabartma ve diğer ayrıntılar kabın üzerinde bir düğün ya da sempozyum sahnesini anlatmış olabilir[361]. Bunun yanında Özgan, kabın kült amaçlı, mutluluk ve bereket sembollerini ön plana çıkaran bir anlam ilişkisi olduğundan bahsetmiştir. Ayrıca kabartmaya ritüel bir hava verildiğini, bu nedenle sahnenin ne sempozyum ne de basit bir genelev sahnesi olmadığını, ön yüzdeki figürlerin "karı kocayı" simgelediğini söylemektedir[362].

Form olarak benzeri bulunamayan kabın, kabartma şeklinde yapılmış symplegma sahnesinin yakın benzeri de görülememiştir[363]. Bununla birlikte M. Ö. 2. yüzyıldan M.S. 3. yüzyıla kadar, kandil, kâse, lagynos vb. kaplarda cinsel içerikli sahnelerin farklı şekillerde uygulanmış olduğu görülmektedir[364].Anadolu' da bu tip kabartmalı sahnelerin işlendiği en erken örnekler Bergama üretimidir[365]. Bu kaplar, M.Ö. 1. yüzyılda etkisini sürdürmüş daha sonrasında üzerinde bazı değişikliklerle üretimine devam edilmiştir[366]. Anadolu' da benzer sahnelerin işlendiği kabartmalı kapların yapıldığı diğer bir merkez de Knidos' tur[367]. Bu kaplar, Baltimor' da bulunan bir amphora altındaki yazıt nedeniyle,"Oinophoros" olarak adlandırılmaktadır[368]. Son dönemde Mandel tarafından yapılan araştırmalar, bu kapların Augustus Döneminden

---

[361] Hübner, Pergamon' da bulunan örnekleri, mekana ve ayrıntılara göre sempozyum ve ya düğün olarak yorumlamıştır. Gerhild Hübner, *Die Applikenkeramik von Pergamon, PF 7,* Walter De Gruyter, Berlin-New York 1993, ss. 98, 99, 105

[362]Ramazan Özgan, "Wo ist der Voyeur?, Eine ungewöhnlinche Späthellenistische Reliefflasche", (Ed. C. J. Klein, A. Kolbitsch) *Fabrica et Ratiocinatio in Architektur, Bauforschung und Denkmalpflege: Festchrift für Friedmund Hueber zum 70. Gebulstag*, Wien 2011, s. 337.

[363] Kabartmalı seramikler hakkında uzman olan Ursula Mandel de kabın hem form hem de kabartma olarak benzerinin bulunmadığını belirtmiştir.

[364]Adolf Greifenhagen, *Beiträge Zur Antiken Reliefkeramik,* Walter De Gruyter, Berlin 1963, ss. 68- 81, abb. 60- 89; Jörg Schäfer, *Hellenistische Keramik Aus Pergamon,* Walter De Gruyter, Berlin 1968, ss. 79- 80, tafel 27- 32; Donald M. Bailey, *A Catalogue of Lamps in the British Museum 2, Roman Lamps Made in Italy*, British Museum Publications, London 1980, s. 146, plate 6: Q 823, plate 13: Q 880- 882, plate 18: Q 934, 935, 941; Gerhild Hübner, *Die Applikenkeramik von Pergamon, PF 7,* Walter De Gruyter, Berlin- New York 1993, ss. 90- 106, tafel 26- 32; Ursula Mandel, "Die Frühe Produktion Der Sog. Oinophorenware- Werkstatten von Knidos", *RCRFActa 36,* 2000, ss. 57- 68.

[365]Gerhild Hübner, 1993, ss. 97, 181; Ramazan Özgan, 2011, s. 335.

[366]Gerhild Hübner, 1993, s. 97.

[367]Donald M. Bailey,"Cnidian Relief Ware Wases and Fragments in the British Museum", *RCRFActa XIV- XV,* 1972/ 1973, ss. 13- 24, pl. 3: 3; Ursula Mandel, 2000, ss. 57- 68, abb. 1, 3, 4, 5.

[368]Ertekin Doksanaltı, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2006, s. 420, dn. 1158.

itibaren üretilmeye başladığını[369] ve M.S. 3. yüzyıl ilk yarısına kadar üretimin devam ettiğini göstermiştir [370] . Bununla birlikte Doksanaltı, üretimin M.S. 3. yüzyılda gerilediğini; ancak yerel ihtiyaca yönelik M.S. 4. yüzyılda da sürdürüldüğünü belirtmiştir [371] . Bu açıklamaların yanında, asıl önemli olan, Parion' da bulunan mataranın bu iki önemli üretim merkezinden hangisinde üretilmiş olduğudur. İki üretim merkezi de symplegma sahneli kaplar üretmişlerdir. Ancak ne Bergama ne de Knidos' ta, kabın form ve kabartma benzeri bulunamamıştır. Dikkat çekici bir nokta, matarada olduğu gibi, klineli sahnelerin aplik olarak Bergama üretiminde Knidos' a göre daha yoğun olduğudur[372]. Mataranın birlikte bulunduğu unguentariumlar Parion 2BGrubunda değerlendirilmiş ve benzer tüm örnekleriyle M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı ile M.S. 1. yüzyıl ilk çeyreği arasında tarihlendirilmişlerdir. Bu tarih hem Bergama hem de Knidos üretimi ile ilişkilendirilebilir. Bununla birlikte bu tarih, Knidos'un kabartmalı seramik üretiminin erken evresini temsil etmektedir. Özellikle M.Ö. 1. yüzyıl ilk çeyreğinden sonra Knidos' ta seramik üretiminde bir gerilemenin olduğu M.S. 1. yüzyıl ikinci yarısından sonra üretimin hareketlendiği bilinmektedir[373].Seramik üretimi konusunda sıkıntı yaşanan bir dönemde, belli bir geleneğin ve bilginin kullanılması gereken böyle bir kabı Knidos üretebilir miydi? Bu ayrıntı ve symplegma sahnesinin Bergama üretimindeki yoğunluğu, kabın Bergama üretimi olduğu ihtimalini güçlendirmektedir. Ancak kesin bir şey söylemek şu an zordur.

Mataranın tarihi konusunda, unguentariumlara dayalı bir yorum da yapılabilmektedir. Bunun yanında Özgan, mataranın stilistik açıdan Augustus Dönemi (M.Ö. 27- M.S. 14) eseri olan Warren Kupası' ndan daha eski olduğunu ve M.Ö. 1. yüzyıl ilk yarısına tarihlenebileceğini iddia etmektedir[374]. Mataranın bu kap ile en büyük benzerliği, üzerinde cinsel ilişki sahnesinin işlenmesi yanında, olayı gizlice izleyen figürün bulunmasıdır. Şimdiye kadar izleyicinin sadece iki eser üzerinde görülmesi, bu tip bir uygulamanın çok fazla işlenmediğini, mutlaka bir etkileşimin

[369]Ursula Mandel, 2000, s. 66;
[370]Ursula Mandel, *Kleinasiatische Reliefkeramik der Mittleren Kaiserzeit, Sie 'Oinophorengruppe' und Verwandtes*, Walter De Gruyter, *PF 5*, Berlin 1988, ss. 131, 132.
[371]Ertekin Doksanaltı, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2006, s. 428.
[372]Jörg Schäfer, *Hellenistische Keramik Aus Pergamon*, Walter De Gruyter, Berlin 1968, ss. 79- 80, tafel 27- 32; Gerhild Hübner, *Die Applikenkeramik von Pergamon, PF 7*, Walter De Gruyter, Berlin- New York 1993, ss. 90- 106, tafel 26- 32;
[373]Ertekin Doksanaltı, 2006, s. 424.
[374]Ramazan Özgan, 2011, s. 335.

olacağını, matara daha eski olsa da aralarında çok zaman farkı olmadığını düşündürmektedir. Birlikte ele geçen unguentariumlarda göz önünde bulundurulduğunda matara, M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısına tarihlenmiştir.

2. 1. 4.Terra Sigillatalar

Terra Sigillata, M.Ö. 2. yüzyıl ile M.S. 3. yüzyıl arasında, farklı atölyelerde üretilen, parlak kırmızı tonlarda astarlanan kaplar için kullanılan genel bir terimdir. Bu terim ilk kez Dragendorff tarafından kullanılmaya başlamış ve terminolojideki yerini almıştır[375]. Genel olarak Doğu ve Batı Sigillataları olarak ayırabileceğimiz, üretim bölgelerine göre de, yeni ve eski isimlendirmeler ile Doğu Sigillataları A, B, C, Kıbrıs Sigillataları, Terra Sigillata Italica, Gallica, Britannica ve Pannonia olarak tanımlanan kaplar[376], Roma Döneminin en tanınan seramikleridir.

Sigillatalar ile ilgili ilk çalışmalar 1895 yılında Batı Sigillatalarının form ve tekniklerinin araştırılması üzerineDragendorff tarafından yapılmıştır[377]. Bu çalışmanın ardından Doğu Sigillataları üzerine ilk çalışma ise, 1904 yılında Priene buluntularını inceleyen Zahn tarafından gerçekleştirilmiştir[378]. Bu çalışmayla kaplar, ilk kez Samos ve Bergama kapları olarak adlandırılmışlardır[379]. 1905 yılında Knorr tarafından sigillatalar üzerine bir çalışma yapılmıştır[380]. Bu yayınların ardından, 1912 yılında Loeschcke'nin daha sonra DSC olarak da adlandırılacak olan Çandarlı Seramiklerini incelediği çalışması ve 1920 yılında Oswald ve Pryce' nin[381] yaptığı çalışmalar, sigillatalar açısından önemlidir.1933 yılında Atina Agorası buluntularını inceleyen

---

[375] Hans Dragendorff, *Terra Sigillata, Ein Beitrag zur Geschichte der Griechischen und Römischen Keramik, Bonner Jahrbücher 96,* Bonn 1895, ss. 18- 155.

[376] Levent Zoroğlu, "Doğu Sigillataların İmalat Yerleri ve Dağılım Sorunu", *Les Ceramiques En Anatolia Aux Epoques Hellenistique Et Romaine, Varia Anatolica XV*, 2003, s. 121; Volkan Yıldız, *Tarsus Cumhuriyet Alanı Kazısında Bulunan Doğu Sigillataları A Grubu Seramikleri,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2006, s. 25.

[377] Hans Dragendorff, *Terra Sigillata, Ein Beitrag zur Geschichte der Griechischen und Römischen Keramik, Bonner Jahrbücher 96*, Bonn 1895.

[378] Ertekin Doksanaltı, 2006, s. 335.

[379] Frederick, O. Waagé,"The American Excavations in the Athenian Agora: First Report", *Hesperia 2, No. 2*, 1933, s. 285, 291; Elisabeth Unterkircher,"Terra Sigillata aus dem Heraion von Samos", *AM 98*, 1983, s. 176.

[380] Robert Knorr, *Die verzierten Terra Sigillata-Gefässe von Cannstatt und Könige*n-*Grinario*, Stuttgard 1905.

[381] Felix Oswald- T. Davies Pryce,*An Introduction to The Study of Terra Sigillata, Treated from a Chronological Standpoint*, Longmans, Green ve Co., London 1920.

Waagé, kapları Bergama, Samos ve Çandarlı Gruplandırmasıyla incelemiştir[382]. Iliffe 1938 yılında yaptığı çalışmasıyla Samos Kapları olarak adlandırılan DSB' leri, Grup I, Bergama Kapları olarak adlandırılan DSA' ları Grup II şeklinde isimlendirmiştir[383]. Doğu Sigillataları üzerine bugün de kabul gören terminolojik çalışma, 1957 yılında Kenyon tarafından yapılmıştır[384].Kenyon, Doğu Sigillata A (DSA), Doğu Sigillata B (DSB), Doğu Sigillata C (DSC) terimlerini arkeoloji dünyasına kazandırmıştır. Hayes 1985 yılında yaptığı ayrıntılı çalışmada, Doğu Sigillataları için Kenyon' un isimlendirmesini kullanmış, diğer yapımlar için de üretim bölgelerine göre isimlendirmeyi tercih etmiştir[385]. Yukarıda farklı isimlendirmelerle karşımıza çıkan seramiklerden Parion' da DSB ve DSC (Çandarlı) tipleri bulunmuştur.

2. 1. 4. 1. Doğu Sigillataları B (DSB) (Kat. No. 188) (Levha 93- 94)

Uzun yıllar araştırmacılar tarafından Samos kapları[386] olarak adlandırılan bu sigillatalar, Kenyon tarafından DSB[387], Hellström tarafından da DSB- I ve DSB- II olarak ayrılmışlardır[388]. Bu gruplama Hayes tarafından da kabul görmüş ve kullanılmıştır[389]. Anadolu kentleri üzerine yapılan çalışmalarda da bu terminoloji kullanılmış ve benimsenmiştir.

Plinius tarafından verilen bilgiye göre Bergama, Samos ve Tralles (Aydın) kentlerinde bu tipte kaplar üretilmiştir[390]. Bu bilgi bazen yukarıda anlatılan yanlış isimlendirmelere neden olmuştur. Hayes, Plinius' un sözleri ve Notion' da bulunan mühürlü seramik parçası nedeniyle, Tralles (Aydın)'in DSB' lerin üretim merkezi

---

[382]Frederick, O. Waagé, "The American Excavations in the Athenian Agora: First Report", *Hesperia 2, No. 2*, 1933, s. 285, 291.
[383]John H. Iliffe, "Sigillata Wares in the Near East. A list of Potters' Stamps", *QDAP VI*, ss. 10- 13.
[384]J. W. Crowfoot, G. M. Crowfoot, K. M. Kenyon, *The Object from Samaria. Samaria- Sebaste III*, Londra 1957, s. 283.
[385]John W. Hayes, "Sigillate Orientali", 1985, ss. 9- 96.
[386]Frederick, O. Waagé, 1933, ss. 291- 293; Frederick O. Waagé , "Hellenistic and Roman Tableware of North Syria", *Antioch on the Orontes IV. 1,Ceramic and Islamic Coins, Princeton* University Press, Princeton 1948, s. 38; Henry S. Robinson, *Pottery of The Roman Period: Chronology*, The Athenian Agora V, Princeton, New Jersey 1959, s. 12.
[387]J. W. Crowfoot, G. M. Crowfoot, K. M. Kenyon, *The Object from Samaria. Samaria- Sebaste III*, Londra 1957, s. 283
[388]Pontus Hellström, *Pottery of Classical and Later Date, Terracotta, Lamp and Glass, Labraunda*. Swedish Excavations and Researches II. 1, Lund 1965, s. 30.
[389]John W. Hayes, "Sigillate Orientali", 1985, ss. 50- 52.
[390]Nursel Kaya, "Ankara Ulus Kazısında Ele Geçen Baskılı Kaplar", (Ed. Catherine Abadie- Reynal), *Les Ceramiques En Anatolia Aux Epoques Hellenistique Et Romaine, Varia Anatolica XV*, Paris 2003, s. 112.

olabileceğini söylemiştir[391]. DSB' ler için genelde kabul edilen görüş, bu kapların Batı Anadolu'da bir şehirde hatta birkaç şehirde üretilmiş olabileceğidir[392].

Hayes, DSB I ve DSB II olarak ayırdığı kaplar için 80 ayrı form tespit etmiştir[393]. Bunlardan Form 1- 50 DSB I için, 51- 80 DSB II için kullanılmıştır. Seramiklerin yapımında kalıp tekniği yanında, çark tekniği de kullanılmıştır[394]. DSB I de kalıp tekniğinin daha fazla kullanıldığı ve kapların biraz daha ince cidarlı yapıldığı görülmektedir [395] . DSB I ve II arasında hamur ve astar farklılıkları dikkati çekmektedir[396].DSB I kapları sert dokulu ve mika katkılıdır. İyi fırınlanmış kapların kili pembemsi kahverengi renktedir. Oldukça parlak olan astar koyu kırmızımsı turuncu ve oldukça kalitelidir. DSB II kapları daha yumuşak dokulu ve daha yoğun mikalıdır. Diğerine göre biraz daha kötü fırınlanan kapların kili daha kırmızımsıdır. Kapların yüzeyine daha soluk turuncu- kırmızı bir astar uygulanmaktadır. Kaplara uygulanan fırınlama ve astarlama diğerlerine göre kalitesiz olduğundan, zamanla kapların yüzeylerinde pul pul dökülmeler olmaktadır[397]. DSB formlarının hepsinde olmasa da ağız kenarlarında rulet bezemenin kullanıldığı görülmektedir. Bunun yanında küçük baskı motifleri ve aplikler diğer kullanılan süslemelerdir [398] .Bu kaplar ele geçen buluntular yardımıyla genel olarak M.Ö. 10- M.S. 150 yılları arasına tarihlenmektedirler[399].

Çalışmamızda **Kat. No. 188** olarak değerlendirilen kap**(Levha 93- 94)**, Parion' da bulunan tek DSB II örneğidir. Hayes' in sınıflandırmasına göre Form 60 olarak tanımlanmıştır [400] . Dükkânlar 1380- 1350 açmasında bulunmuştur. Çok hafif içe

---

[391]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, British School at Rome, London 1972, ss. 9- 10.
[392]Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, 1989, s. 18; Gary Forster, ''The Roman Period'', *Knossos Pottery Handbook, Greek and Roman* (J. N. Coldstream- L.J. Eiring-G. Forster), BSA Studies 7, Nottingham 2001, s. 143.
[393]John W. Hayes, "Sigillate Orientali", 1985, ss. 53- 69.
[394]Derya Erol, *Tralleis Kenti Kazılarında Ele Geçen Baskılı Terra Sigillata*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın 2004, s. 20.
[395]John W. Hayes, "Sigillate Orientali",1985, tavola XI- XV.
[396]Pontus Hellström, *Pottery of Classical and Later Date, Terracotta, Lamp and Glass, Labraunda*, Swedish Excavations and Researches II. 1, Lund 1965, s. 32; Özlem Vapur, 2001, s. 10; Derya Erol, *Tralleis Kenti Kazılarında Ele Geçen Baskılı Terra Sigillata,* 2004, ss. 20- 21; Volkan Yıldız, *Tarsus Cumhuriyet Alanı Kazısında Bulunan Doğu Sigillataları A Grubu Seramikleri,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2006, s.30.
[397]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery,* 1992, ss. 50- 51.
[398]John W. Hayes, "Sigillate Orientali",1985, tavola XI- XV.
[399]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 10.
[400]John W. Hayes, "Sigillate Orientali",1985, tavola XIV.

döndürülmüş ve yuvarlatılmış bir dudağa sahiptir. Altta dışbükey geniş bir bant gibi yerleştirilen yüksek kenara sahiptir. Bu bölüm altta küçük bir çıkıntı oluşturmuştur. Kabın iç kısmında birbirine paralel 4 yiv bulunmaktadır. Kalın cidarlıdır. Turuncu-kırmızı renkteki astarda bu kapların genel özelliği olarak dökülmeler mevcuttur. Benzerlerini Didyma [401] , Knossos [402] ,Metropolis [403] , Smintheios [404] ve Atina Agorası'nda[405] gördüğümüz örnekler yardımıyla **Kat. No. 188,**M.S. 175- 225 yıllarına tarihlenmiştir.

2. 1. 4. 2. Doğu Sigillataları C (DSC)- Çandarlı Seramikleri

Bergama ve çevresindeki atölyeler, Hellenistik Dönem modasıyla kandil, lagynos ve kabartmalı seramikler gibi çok özel kaplar üretmişlerdir. Bu geleneğini sürdüren kent M.Ö. 2. yüzyıl sonlarından itibaren sigillata üretimine başlamış ve M.S. 4. yüzyıl başlarına kadar bu üretime devam etmiştir[406].

Çandarlı, Bergama çevresinde üretim yapan önemli merkezlerden biridir ve ilk kez Loeschcke tarafından Bergama' a çok yakın bir yerde Çandarlı (Pitane' de) tespit edilmiş ve "Çandarlı Kapları" olarak isimlendirilmiştir[407]. Kenyon ise bu kapları, diğer sigillata grupları içinde "Doğu Sigillatası C (ESC= DSC)" olarak adlandırmıştır[408].Carsten Meyer-Schlichtmann, DSC (Çandarlı)' nin Bergama'un daha erken üretime başlayan diğer sigillatalarını kapsamadığını, Çandarlı ve diğer atölyelerin aralarındaki farklılıklar yanında, benzerliklerinin de bulunduğunu düşünerek bu kapları "Bergama Sigillata" olarak genel bir tanımlama altında birleştirmenin daha doğru ve

---

[401]Ulrike Wintermeyer, *Die Hellenistische und Frühkaiserzeitliche Gebrauchskeramik, Didyma,* Philipp von Zabern, Mainz 2004, s. 146, abb. 1414- 1424

[402]John W. Hayes, "The Villa Dionysos Excavations, Knossos: The Pottery" *BSA 78*, 1983, s. 129, fig. 10: 122; Gary Forster, ''The Roman Period'', Knossos Pottery Handbook, Greek and Roman(J. N. Coldstream- L.J. Eiring-G. Forster), BSA Studies 7, Nottingham 2001, s. 144, h.

[403] Eda Güngör, *Metropolis Kenti Ada 7 İçerisindeki Konut Seramiği,* (Yayımlanmamış Yüksek LisansTezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2006, s. 113, Levha 24: 133- 134

[404]Nalan Eda Akyürek, "Terra Sigillata aus dem Heiligtum des Apollon Smintheios", *AMSt 8*, 1992, s. 131, Abb. 4: 13.

[405]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 156, fig. 12: 366, 368.

[406]John W. Hayes, "Les Sigillées Orientales", (Ed. É. Geny), *Céramiques Hellénistiques Et Romeines III*, Paris 2001 s. 149.

[407]Siegfried Loeschcke, "Die Arbeiten zu Pergamon 1910- 1911. Sigillata- Töpfereien in Tschandarli", *AM XXXVII,* 1912, ss. 344- 407.

[408]J. W. Crowfoot, G. M. Crowfoot, K. M. Kenyon, *The Object from Samaria. Samaria- Sebaste III*, Londra 1957, s. 283; John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 316.

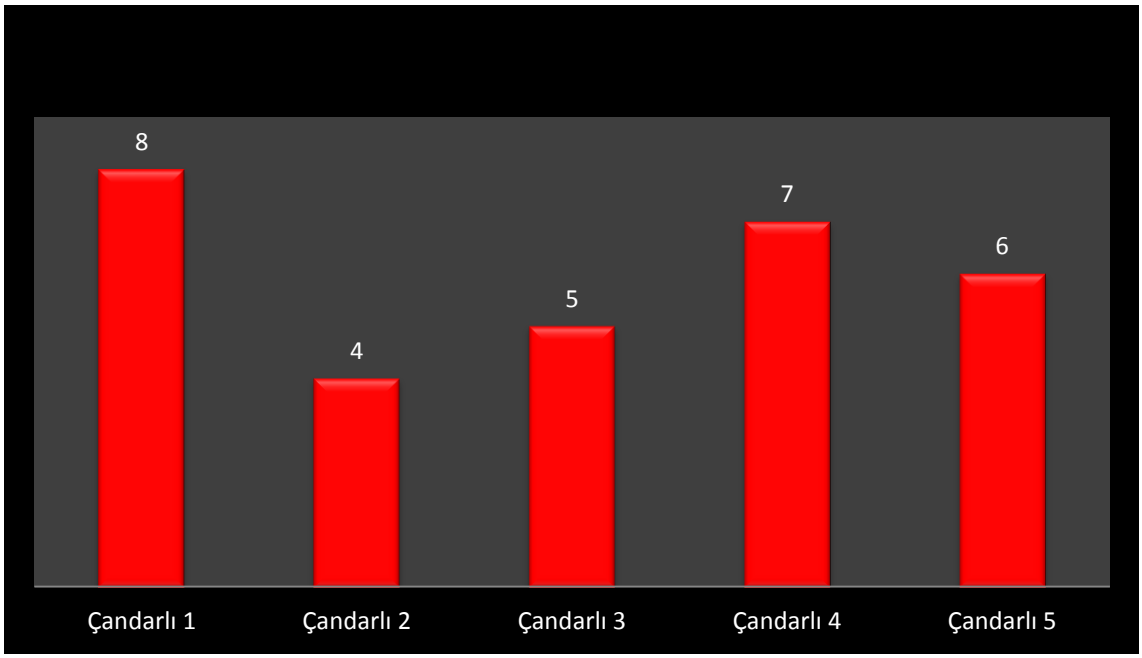
daha akılda kalıcı olacağını belirtmiştir[409]. Bu öneriye rağmen Çandarlı daha fazla kullanılan bir terim olarak kalmıştır.

Çandarlı atölyelerinde üretilen kaplar aralarındaki farklılıklarından dolayı, erken ve geç diye sınıflandırılmışlardır[410]. Hayes, erken örnekleri M.S. 1. Yüzyıla; geç dönem örneklerini M.S. 2.- 3. yüzyıla tarihlendirmiştir[411]. Bunun yanında, kapların özellikle Bergama ve çevresinde M.S. 4. yüzyıl'ın erken dönemlerinde de kullanılmaya devam ettiği bilinmektedir. Genelde M.S. 2.- 3. yüzyıla tarihlenen geç versiyonları, Ege kıyı şehirlerinden farklı olarak Güney Rusya, İtalya, Afrika ve Suriye' ye kadar yayıldığı görülmektedir[412]. Sert ya da orta sertlikte bir dokuya sahip olan kapların kilinde özellikle geç versiyonlarda altın veya gümüş mika katkısı bulunmaktadır[413]. Kil açık kahverengi, sarımsı kahve ya da açık kırmızı tonlardadır. Genelde tüm yüzeye uygulanan astar turuncu, turuncu-kırmızı ya da koyu kırmızı tonlardadır. Çandarlı seramiklerinin erken örneklerinde farklı formlarda kâseler ve tabaklar görülürken[414], geç dönem örnekleri, beş ana tipin küçük değişikliklere sahip versiyonları olarak karşımıza çıkmaktadır[415]. Parion' da kazılarında bulunan kapların kil ve astar özellikleri, Çandarlı'nın geç dönem üretimleri olduğunu göstermektedir.

[409]Carsten Meyer- Schlichtmann, *Die Pergamenische Sigillata aus Der Statgrabung von Pergamon*, *PF 6*,Walter De Gruyter, Berlin- New York 1988,s. 13.
[410]Siegfried Loeschcke, "Die Arbeiten zu Pergamon 1910- 1911. Sigillata- Töpfereien in Tschandarli", *AM XXXVII*, 1912, s. 350; John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 316, 317; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, ss. 50, 51.
[411]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 316.
[412]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 459, map 13; Carsten Meyer- Schlichtmann, 1988,s. 13.
[413]Ertekin Doksanaltı, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı*, 2006, s. 471.
[414]John W. Hayes, "Sigillate Orientali",1985, tavola XVI.
[415]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 320, fig. 64.

2. 1. 4. 2. 1. Parion, Çandarlı Seramikleri (Kat. No. 189- 218) (Levha 93- 104)

Parion' da ele geçen Çandarlı seramikleri içinde, Hayes' in sınıflandırmasına göre 5 gruba ayrılan tüm formlar bulunmaktadır. Büyük çoğunluğu Yamaç Yapısı'nda, diğerleri de Dükkânlar (SDJ 1), Odeion ve Roma Hamamı'ndan çıkan30 Çandarlı Seramiği parçası çalışma kapsamına alınmıştır (**Grafik 9**).

Grafik 9: Parion, Çandarlı Seramiklerinin Grup Dağılımı ve Sayısal Verileri.

2. 1. 4. 2. 1. 1. Form 1 (Kat. No. 189- 196) (Levha 93- 96)

Parion' da bu forma ait sadece sekiz örnek ele geçmiştir. Bunların dördü Yamaç Yapısı' nda, üçü Dükkânlarda (SDJ 1), biri de Roma Hamamı'nda bulunmuştur.

Bu grupta inceleyeceğimiz ilk örnek **Kat. 189'** dur**(Levha 93, 94)**. Yamaç Yapısı' nda, 1485- 1250 açması, -250- -300 seviyesinde bulunmuştur. Form 1 içinde **Kat. No. 189** kırık olmakla birlikte, tam form veren tek örnektir. 9.9 cm. yüksekliğindeki kabın dışa dönük dudağı kalınlaştırılmış ve köşeli yapılmıştır. Gövde yaklaşık 45° lik bir açıyla ağza doğru açılmaktadır. Kaidede cidar kalınlaştırılmış ve geniş yapılmıştır. Kaidenin şekillendirilmesi kap belli bir sertliğe ulaştıktan sonra gerçekleştirilmektedir. Günümüzde bu tip bir uygulama genelde şöyle yapılmaktadır: Kaplar çarkın üzerine ters yerleştirilir ve aynı derecede şekillendirme yapılabilmesi için, merkeze oturtulur. Merkeze oturtulan kap, kaymaması için formunu bozmayacak

sertlikteki yumuşak bir kille kenarlarından çarka sabitlenir. Daha sonra, başta özellikle kalın bırakılan taban keskin metal aletlerle şekillendirilir. Böyle bir uygulamayla hem kaide istenilen biçimde şekillendirilir, hem de gereksiz kalınlık alındığından fırınlamadaki çatlamalar engellenmiş olur. **Kat. No. 189**' da içte ve dışta tüm yüzeye koyu turuncumsu kırmızı bir astar uygulanmıştır. Bu form içinde değerlendirilecek olan **Kat. No. 190, 194,**Yamaç Yapısı' nda **Kat. No. 189** ile aynı açmada, ancak farklı odalarda, **Kat. No. 191, 192, 193 (Levha 94- 96),** SDJ 1' de 1375- 1350 açması, -180 seviyesinde bulunmuştur. Tüm örneklerde kalın köşeli dudak dışa döndürülmüş, gövde yine belli bir açıyla ağza doğru açılmaktadır. Gövde bu açılmayı yaparken form genelde düzdür; ancak **Kat. No. 191- 192'** de gövde hafif bir yay oluşturmuştur. Bu örneklerin hiçbirinin kaidesi bulunamamıştır. Kapların içte ve dışta tüm yüzeylerine koyu kırmızı astar uygulanmıştır. Çandarlı 1 içinde değerlendireceğimiz son iki örnek kaide parçalarıdır. **Kat. No. 195**, Yamaç Yapısı' nda 1485- 1250 açması, -250- -300 seviyesinde, **Kat. No. 196**, Roma Hamamı' nda1355- 1255 açması -100- -150 seviyesinde bulunmuştur. İki örnekte de eğik bir açıyla gelen gövde, kalın kaideyle sonlandırılmıştır. Kaide **Kat. No. 196**'da biraz daha yüksek yapılmıştır. İki örnekte de koyu kırmızı astar vardır. **Kat. No. 195** üzerinde görülen yuvarlak izler, pişirme sırasında kapların birbirlerine değmesini engellemek için, araya konulan desteklerin izleridir**(Levha 95).**

8 örneğin incelendiği Çandarlı Form 1 örnekleri, dışa döndürülmüş kalın dudağa, 45° lik bir açıyla kalın kaideye doğru daralan uzun bir gövdeye sahiptir. Geniş ve derin olan kâseler sert dokuludur. İyi fırınlanan kapların kilinde mika, az kireç, çok az örnekte kum ve taşçık görülmektedir. Kil, açık kırmızı ve açık kırmızımsı kahverengi renktedir. Tüm örneklere koyu kırmızı tonlarda astar uygulanmıştır. 9.9 cm. yüksekliği ile tam form veren tek örnek **Kat. No. 189**' dur. Kapların ağız çapları 24.0 cm. ile 31.0 cm. arasındadır. Taban çapları ise 9.0 cm. ile 10.6 cm. arasındadır. Benzer örnekleri Troia[416], Assos[417], Atina Agorası[418], Argos[419], Corinth' te Demeter- Kore kutsal alanı[420],

[416]Billur Tekkök-Biçken,*The Hellenistic and Roman Pottery* From Troia: Second Century B.C. To Sixth Century A.D. UMI Company, Columbia, 1996, s. 116, fig. 81: F3- F5

[417]Michael Zelle,*Die Terra Sigillata aus der Westtor- Nekropole in Assos*, *AMSt 27*, Bonn 1997, ss. 137-139, abb. 48: 994- 998.

[418]Frederick, O. Waagé, "The American Excavations in the Athenian Agora: First Report", *Hesperia 2, No. 2*, 1933, s. 289, plate VIII: 93; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 200, fig. 25: 801.

Kenchreai[421], Abdera[422], Thasos[423],Knossos[424], Amphipolis[425] ve Knidos[426], ta görülen kaplar, genelde M.S. 2.yüzyıl 2. yarısı- 3. yüzyıla tarihlenmişlerdir. Bununla birlikte Yamaç Yapısı' nda 1485- 1250 açmasında, **Kat. No. 189, 190** ve **195** ile birlikte iki Diocletianus[427] (M.S. 284- 305), bir Maximianus[428] (M.S. 286- 305), bir tanede I. Constantinus sikkesi[429] (M.S. 305- 337)bulunmuştur. Giriş bölümünde bahsedildiği gibi bu kapların Bergama ve çevresinde M.S. 4. yüzyıl' ın başlarında da kullanıldığı bilinmektedir. Parion' un Bergama ile olan yakınlığı düşünüldüğünde, Çandarlı kaplarının M.S. 4. yüzyıl başlarında da ithal edildiği söylenebilir. Ayrıca başka kentlerdeki benzer örnekleri M.S. 3. yüzyıla tarihlenen **Kat. No. 155- 159** arasındaki maşrapalarda bu açmada bulunmuştur. Benzer örnekler ve birlikte bulunduğu diğer buluntular düşünüldüğünde, aynı açmada bulunan **Kat. No. 189, 190** ve **195**, M.S. 3. yüzyıl ile M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği arasına, diğer örnekleri, sınırlandırmaya yardımcı olacak başka buluntular olmaması nedeniyle, benzer seramikler yardımıyla M.S. 2.yüzyıl son çeyreği ile M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği arasına tarihlemek mümkün gözükmektedir.

2. 1. 4. 2. 1. 2. Form 2 (Kat. No. 197- 200) (Levha 97- 98)

Bu formdaki tabaklardan üçü Yamaç Yapısı' nda, biride dükkânlarda olmak üzere 4 parça bulunmuştur.

Form 2 içinde inceleyeceğimiz ilk örnek, kırık olmasına karşın tam form veren **Kat. No. 197**' dir**(Levha 97, 98)**. Yamaç Yapısı 1485- 1250 açması -250- -300

---

[419]Catherine Abadie- Reynal, *La Céramique Romaine D'Argos, Études Péloponnésiennes XIII*, Paris, 2007, s. 122, planche 29: 190. 1

[420]Kathleen Warner Slane, *The Sanctuary of Demeter and Kore*, 1990, s. 52, fig. 8: 106.

[421]Joseph L. Rife- vd. "Life and Death at a Port in Roman Greece: The Kenchreai Cemetery Project, 2002- 2006", *Hesperia 76, No. 1,* 2007, s. 171, fig. 23.

[422]Vaitsa Malamidou, *Roman Pottery in Context*, 2005, s. 33, fig. 40: 173.

[423]Catherine Abadie- Reynal- Jean Paul Sodini, *La Céramique Paléochrétienne De Thasos (Aliki, Delkos, Fouilles Anciennes), Études Thasiennes XIII*. Athens 1992, ss. 14, 15, fig. 1: CF 13- 18; Vaitsa Malamidou, *Roman Pottery in Context*, 2005, fig. 40- 41: 176, 181.

[424]John W. Hayes, "The Villa Dionysos Excavations, Knossos: The Pottery" *BSA 78*, 1983, s. 119, fig. 2: 1- 4; Gary Forster,"The Roman City of Knossos, Colonia Julia Nobilis- the nature of the imported fine wares", (Ed. M. B. Briese- L.E. Vaag)*Trade Relations in the Eastern Mediterranean from the Hellenistic Period to Late Antiquity: Ceramic Evidence, Halicarnassian Studies III*, University Press of Southern Denmark, Denmark 2005, s. 128, fig. 3: 1, 3

[425]Vaitsa Malamidou, *Roman Pottery in Context*, 2005, fig. 41: 178.

[426]Ertekin Doksanaltı, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı,* 2006, s. 473, K 181.

[427]C. H. V. Sutherland,*RIC VI*, Spink&Son LTD., London 1967, s. 531, no. 13.

[428]C. H. V. Sutherland,*RIC VI*, Spink&Son LTD., London 1967, s. 531, no. 15.

[429]Patrick M. Bruun, *RIC VII*, Spink&Son LTD., London 1966, s. 635, no. 199.

seviyesinde bulunmuştur. 5. 8 cm. yüksekliğindedir. Dudak dışa dönük ve yuvarlatılmış, gövde 45° lik bir açıya sahiptir. Bu uygulama Form 1 ile benzerdir; ancak Form 2 de tabak daha alçak ve sığdır. Kaide yine geniştir. Kaidenin taban çapı Form 1' e göre daha geniş; ancak biraz daha alçaktır. Koyu kırmızı- turuncu astar tüm yüzeye ancak iç kısma daha yoğun uygulanmıştır. Yine Yamaç Yapısı' nda aynı açma ve seviye de ancak farklı odada bulunan **Kat. No. 198**' de dudak gövdenin geliş hizasında, sadece yuvarlatılarak bırakılmıştır. Dışta dudağın altında belirgin bir yiv yapılmıştır. Dış yüzeyde çark izleri belirgindir. Tabağın kaidesi kayıptır. İçte ve dışta tüm yüzeye koyu kırmızı- turuncu astar uygulanmıştır. Form 2 içinde inceleyeceğimiz son iki örnek üst kısımları kayıp kaidelerdir. Daha sağlam olan **Kat. No. 199**, **Kat. No. 197** ile aynı yerde, **Kat. No. 200**Dükkânlar, 1380- 1350 açması -150- -200 seviyesinde bulunmuştur. Taban çaplarının genişliği ve kaidenin alçak yapılması nedeniyle bu grupta değerlendirilmişlerdir. **Kat. No. 200**' de zemine düz oturan kaidenin iç kısmında, merkeze doğru basamaklı bir yapı oluşturulmuştur. Diğer Form 2 örneklerine göre daha koyu tonlarda uygulanan astara sahiptirler.

Az sayıda örneğin incelendiği Form 2' de dudak işlenişinde farklılıklar görülmektedir. Sert dokulu kapların kili, açık kırmızımsı kahverengi renktedir. İyi fırınlanmış kapların kilinin içinde, çok az kireç ve mika görülmektedir. Kireç az olmasına karşın **Kat. No. 198**' de yüzeye yakın bir yerde kalan kireç kalıntısının astarı patlattığı görülmüştür. Kapların tümü iyi fırınlanmıştır. Form 1 ile benzerlikleri olmasına karşın, Form 2 kaplarının daha sığ yapıldığı izlenmektedir. Tam form veren tek örnek olan **Kat. No. 197'** de yükseklik 5.8 cm.' dir. Kapların ağız çapları 22. 0 cm. ile 33.6 cm. arasında; taban çapları da 10.0 cm. ile 18. 0 cm. arasında değişmektedir. Form 2'nin benzerlerini, Troia[430], Assos[431], Smintheios[432], Smyrna[433], Atina Agorası[434],

[430]Billur Tekkök-Biçken, *The Hellenistic and Roman Pottery* From Troia, 1996, s. 117, fig. 82: F10- F11; Ekin Kozal, "Studies in Roman Ilion: The Lower City. Strafied Domestic Assemlages", *Studia Troica 11*, 2001, s. 336, plate 4: 143.
[431]Michael Zelle, *Die Terra Sigillata aus der Westtor- Nekropole in Assos*, AMSt 27, Bonn 1997, ss. 135-137, abb. 45, 49: 949, 950, 953, 1011.
[432]Nalan Eda Akyürek, 1992, s. 144, Abb. 10: 65.
[433]Derya Erol, "Smyrna Devlet Agorası Buluntusu Terra Sigillatalar", *TAED 6*, 2006, s. 83, çiz. 15: Çiz-74; Derya Erol, *Smyrna Devlet Agorasında Ele Geçen Terra Sigillata ve Geç Roma Seramiği*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2010, s. 313, K- 63
[434]Frederick, O. Waagé, "The American Excavations in the Athenian Agora: First Report", *Hesperia 2, No. 2*, 1933, s. 289, plate VIII: 92; John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 319, fig. 64.

Argos[435], Abdera[436], Amphipolis[437], Thasos[438], Knossos[439]ve Knidos' ta[440] görmekteyiz. Assos örnekleri biraz daha erken olmasına karşın diğer kentlerdeki kaplar M.S. 2.- 3. yüzyıla tarihlenmektedir. **Kat. No. 197** ve **199**ile birlikte bulunan seramikler içinde, diğer Çandarlı formları da yer almaktadır (Form 1,**Kat. No. 194**, Form 3, **Kat. No. 201**, Form 4, **Kat. No. 209**, Form 5, **Kat. No. 217**) Atina Agorasında da tespit edilen bu formlar, genelde M.S. 2. yüzyıl sonları ve M.S. 3. yüzyıla tarihlendirilmektedirler[441]. İncelenen bir diğer örnek **Kat. No. 198** ise, Form 1 içinde değerlendirilen **Kat. No. 189- 190** ile birlikte bulunmuştur. Dükkânlarda bulunan **Kat. No. 200** de, benzer örnekler yardımıyla M.S 175- 225 yıllarına tarihlenen DSB II parçasıyla (**Kat. No. 188**) aynı açmada ele geçmiştir. Ayrıca Parion'un Çandarlı seramiklerinin üretim merkezine olan yakınlığı nedeniyle seramiklerin kullanım dönemlerinin M.S. 4. yüzyıla kadar uzadığı belirtilmişti. Kentin bu özelliği, aynı yerde bulunan seramikler ve benzer örnekler düşünüldüğünde **Kat No. 197, 199, 200,** M.S. 2. yüzyıl son çeyreği- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreğine, **Kat. No. 198**' de aynı açmadaki diğer örnekler gibi, M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreğine tarihlenmiştir.

2. 1. 4. 2. 1. 3. Form 3 (Kat. No. 201- 205) (Levha 99- 100)

Çandarlı Form 3 kâselerinden Parion' da 5 örnek bulunmuştur. Bunlardan ikisi Yamaç Yapısı'ndan, üç tanesi de Roma Hamamı'ndandır.

Bu grupta tam form veren tek örnek olan **Kat. No. 201**, Yamaç Yapısı 1485- 1250 açması, -250- -300 seviyesinde bulunmuştur**(Levha 99, 100)**. Dikey bir ağız kenarına sahip kabın dudağı yuvarlatılmıştır. Dikey ağız kenarının dışında üçgenimsi bir çıkıntı oluşturulmuştur. Bu dikey ağız kenarı erken örneklerde daha yüksek ve cidar

---

[435]Catherine Abadie- Reynal, *La Céramique Romaine D'Argos,* 2007, ss. 118, 119, planche 28: 183. 1- 185. 3

[436]Vaitsa Malamidou, *Roman Pottery in Context, Fine and Coarse Wares from Five Sites in North- Eastern Greece, BAR- IS 1386*, England 2005, s. 34, fig. 45: 233.

[437]Vaitsa Malamidou, *Roman Pottery in Context*, 2005, fig. 46: 246, 247, fig. 51: 324; Vaitsa Malamidou, "Four Middle Roman Ceramic Groups from Eastern Macedonia", (Ed. M. B. Briese- L.E. Vaag)*Trade Relations in the Eastern Mediterranean from the Hellenistic Period to Late Antiquity: Ceramic Evidence, Halicarnassian Studies III*, University Press of Southern Denmark, Denmark 2005, ss. 106, 107, fig. 12: 43- 45

[438]Catherine Abadie- Reynal- Jean Paul Sodini, 1992, s. 15, fig. 2: CF 19, 23.

[439]John W. Hayes, "The Villa Dionysos Excavations, Knossos: The Pottery" *BSA 78*, 1983, s. 119, fig. 2: 7- 13; Gary Forster, "The Roman City of Knossos, Colonia Julia Nobilis- the nature of the imported fine wares", 2005, s. 128, fig. 3: 2.

[440]Ertekin Doksanaltı, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı*, s. 473, K 182.

[441]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 321- 322.

daha ince olabilmektedir. Yarı küresel gövdenin başlangıcında form içe bastırılarak bahsedilen dışa çıkıntılı bölüm daha belirgin hale getirilmiştir. Cidar kaideye doğru kalınlaşmaktadır. Çok yüksek olmayan halka kaideye sahiptir. Kabın içine ve dışına daldırma tekniğiyle hafif koyu kırmızı tonlarda astar uygulanmıştır. İçte, astarda dökülmeler, dışta astarsız bölümler görülmüştür. Roma Hamamı'nda bulunan **Kat. No. 202** ve **203** birbirine biraz daha fazla benzemektedir**(Levha 99, 100)**. **Kat. No. 202**, 1345- 1255 açması, -50- -100 cm.' de, **Kat. No. 203**, 1335- 1255 açması, -250- -300 cm. seviyesinde bulunmuşlardır. İki örnekte de dikey ağız kenarı ve yuvarlatılmış bir dudak görülmektedir. **Kat. No. 202**' de, dışa çekik bölüm biraz daha keskin diğeri yuvarlak hatlıdır. **Kat. No. 202**' de içte belirgin yivler görülmektedir. Gövdeler yine yarı küresel biçimdedir. İki örnekte de astar tüm yüzeye uygulanmıştır. **Kat. No. 202**' de turuncumsu kırmızı renkteki astar, tüm yüzeyde aynı yoğunlukta uygulanırken, **Kat. No. 203**' de astar biraz daha koyu kırmızı ve içte daha yoğun izlenmektedir. Roma Hamamı' nda bulunan diğer bir örnek **Kat. No. 204**, 1335- 1255 açması, -200- -250 cm. seviyesinde bulunmuştur. Bu örnekte dikey ağız kenarı daha ince yapılmış, dışa çıkıntılı bölüm diğer örneklerle benzerdir. İçte, ağza yakın bölümlere yivler yapılmıştır. Yarı küresel gövdede, cidarın alta doğru kalınlaştığı görülmektedir. Tüm yüzeye aynı yoğunlukta turuncumsu kırmızı astar uygulanmıştır. Bu grup içinde değerlendireceğimiz son örnek, Yamaç Yapısı' nda ele geçen **Kat. No. 205**' dir**(Levha 99, 100)**. 1485- 1250 açması, -100- -150cm. seviyesinde bulunmuştur. Dikey ağız kenarı bir önceki örneklere göre biraz daha alçaktır. Bu da biraz daha geç olabileceğini düşündürmektedir. Dışta kalınlaştırılmış dışa çekili bölüm yuvarlak hatlıdır. Kırık olmasına karşın gövdedeki yarı küresel görüntü fark edilebilmektedir. İçte ve dışta tüm yüzeye koyu kırmızımsı kahverengi bir astar uygulanmıştır. Astarda yer yer dökülmeler ve aşınmalar görülmektedir.

5 örneğin incelendiği Form 3' de kapların ağız işlenişinde küçük farklılıklar görülmektedir. Tam form veren tek örnek olan **Kat. No. 201**' de yükseklik 4.9 cm.' dir. Bununla birlikte kapların ağız çapları 11.2 cm. ile 18.0 cm. arasında değişmektedir. **Kat. No. 201- 203'** te ağız işlenişi birbirine biraz daha yakınken, **Kat. No. 204**' te dikey ağız kenarının dudağa doğru inceldiği, **Kat. No. 205**' te ise, daha kalınlaştırılmış ve kısa bir dudağa sahip olduğu görülmektedir. Diğer Çandarlı kaplarında olduğu gibi bazı örneklerde astarın iç kısımlara daha yoğun uygulandığı görülmüştür. Sert dokulu kaplar

iyi fırınlanmıştır. Yapımlarında kullanılan kil, açık kırmızı, açık kırmızımsı kahverengi ve kırmızımsı sarı renktedir. İçinde çok az kireç ve mika bulunmaktadır. **Kat. No. 201** dışındaki örnekler; özellikle Roma Hamamı' ndakiler, yoğun olarak Afrika ve Phokaia seramikleri bulunan açmalarda tekil örnekler olarak bulunmuşlardır. Parion' da bulunan Çandarlı Form 3 seramiklerinin benzerleri, Troia[442], Assos[443], Smintheios[444], Smyrna[445], Ephesus[446], Knidos[447], Iasos[448], Atina Agorası[449], Argos[450], Corinth, Demeter- Kore Kutsal Alanı[451], Sparta[452], Amphipolis[453], Abdera[454], Gortina[455], Knossos[456], Avloneites[457], Nymphaion[458], Tomis[459], Pantikapaion[460] ve Stobi' de[461] ve görülmektedir. Benzer buluntular içinde en erken kaplar, Assos' ta ele geçmiştir. Erken

[442]Billur Tekkök-Biçken, *The Hellenistic and Roman Pottery* From Troia, 1996, s. 131, fig. 83: G26; Ekin Kozal, "Studies in Roman Ilion: The Lower City. Strafied Domestic Assemlages", *Studia Troica 11*, 2001, s. 336, plate 4: 145, 146

[443]Michael Zelle, *Die Terra Sigillata aus der Westtor- Nekropole in Assos*, *AMSt 27*, Bonn 1997, ss. 119-124, abb. 37- 39.

[444]Nalan Eda Akyürek, 1992, ss. 136, 137, Abb. 6- 7: 32, 33.

[445]Derya Erol, "Smyrna Devlet Agorası Buluntusu Terra Sigillatalar", *TAED 6*, 2006, s. 80, çiz. 8- 10; Derya Erol, *Smyrna Devlet Agorasında Ele Geçen Terra Sigillata ve Geç Roma Seramiği*, İzmir 2010, ss. 342- 354, K- 149- K- 188.

[446]Verena Gassner, *Das Südtor der Tetragonos- Agora. Keramik und Kleifunde, Forschungen in Ephesos XIII/1/1*, Wien 1997, s. 137, tafel 44: 532.

[447]Ertekin Doksanaltı, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı,* 2006, s. 474, K 183.

[448]Gabriela Gasperetti, "Osservazioni Preliminari Sulla Ceramica Romana Dı Iassos", (Ed. Catherine Abadie- Reynal), *Les Ceramiques En Anatolia Aux Epoques Hellenistique Et Romaine, Varia Anatolica XV*, 2003, Paris 2003, s. 144, planche XC: 9.

[449]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, ss. 199- 200, fig. 24- 25: 788- 796.

[450]Catherine Abadie- Reynal, *La Céramique Romaine D'Argos,* 2007, ss. 124, 125, planche 30: 193. 1

[451]Kathleen Warner Slane, *The Sanctuary of Demeter and Kore: The Roman Pottery and Lamps, Corinth 18-2*, Princeton, New Jersey 1990, s. 54, fig. 8: 109.

[452]Clare Pickersgill- Paul Roberts, "New Light on Roman Sparta: Roman Pottery from the Sparta Theatre and Stoa", *BSA 98*, 2003, s. 562, fig. 6: 30.

[453]Vaitsa Malamidou, *Roman Pottery in Context, Fine and Coarse Wares from Five Sites in North-Eastern Greece, BAR- IS 1386*, England 2005, s. 39, fig. 56: 523, 542; Vaitsa Malamidou, "Four Middle Roman Ceramic Groups from Eastern Macedonia", 2005, s. 107, fig. 13: 47- 43.

[454]Vaitsa Malamidou, *Roman Pottery in Context*, 2005, s. 38, fig. 54: 444.

[455]Archer Martin, "Sigillata Orientale C", (Ed. A. Di Vita- A. Martin), *Gortina II, Monografie della scuola archeologica di Atene e delle Missioni Italiane in Oriente VII, Bottega* d'Erasmo, Padova 1997, ss. 130, 131, tav. VII: 6.

[456]John W. Hayes, "The Villa Dionysos Excavations, Knossos: The Pottery" *BSA 78*, 1983, s. 120, fig. 3: 26- 31; Gary Forster, "The Roman City of Knossos, Colonia Julia Nobilis- the nature of the imported fine wares", 2005, s. 128, fig. 3: 8.

[457]Vaitsa Malamidou, *Roman Pottery in Context*, 2005, s. 40, fig. 57: 582.

[458]Krzysztof Domzalski- Viktor N. Zin' Ko,"Roman Fine Pottery from Rescue Excvavations Conducted Outside The Defensive Walls of the Town of Nymphaion in 1995", *Archelogia L*1999, 2000, ss. 80, 81, fig. 2: 10.

[459]Constantin Băjenaru, Cătălin Dobbrınescu, "Săpăturı De Salvare in Necropola Romană A Tomisuluı", *Pontica 41*, 2008, ss. 191, 192, pl. 4: 8.

[460]Denis V. Zhuravlev, "Roman Pottery from a Cistern in Pantikapaion", *RCRFActa 40*, 2008, ss. 213-225, fig. 4: 1, 3, 4, 6, 8, 9, 10.

[461]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery*, 1992, s. 54, plate 40: 343.

örneklerde dikey ağız kenarının daha yüksek olduğu ve bu bölümün daha ince verildiği görülmektedir. Bununla birlikte, bizim kaplarımız gibi ağız kenarının daha kısaldığı kâseler genelde, M.S. 2. yüzyıl ikinci yarısına ve M.S. 3. yüzyıla tarihlenmektedir. Hatta bazı kapların M.S. 4. yüzyıl başlarına kadar varlığını sürdürdüğü görülmektedir[462]. Benzer örnekler ve kentteki diğer Çandarlı formları düşünüldüğünde, **Kat. No. 201** ve **204** arasındaki kâseler, M.S. 2. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreğine tarihlenmiştir. Ağzın iyice kalınlaştığı, diğerlerinden form gelişimiyle az da olsa ayrılan ve daha geç olduğunu tahmin ettiğimiz **Kat. No. 205**'i ise, tarih aralığı biraz daraltılarak M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreğine tarihlemek mümkün olmuştur.

2. 1. 4. 2. 1. 4. Form 4 (Kat. No. 206- 212) (Levha 101- 102)

Yedi tabağın incelendiği bu formda, odeionda bulunan bir örnek hariç hepsi Yamaç Yapısı'nda bulunmuştur.

Kırık olmalarına karşın tam form veren iki tabak, **Kat. No. 206- 207**,Yamaç Yapısı 1485- 1250 açması, -250- -300 cm. seviyesinde bulunmuştur**(Levha 101, 102)**. Bu açmada, 2 numaralı odada diğer Çandarlı formlarından Form 1(**Kat. No. 188, 189, 195**) ve Form 5' ten (**Kat. No. 214**) de kaplar bulunmuştur. **Kat. No. 206**, 5.2 cm. yüksekliğinde ve oldukça geniş ağızlı bir tabaktır. Odeion örneği hariç diğerlerine göre daha ince cidarlı yapılan kabın ağız bölümü gövdeden başlayarak içe bir kavis yapmaktadır. Dudak yuvarlatılmıştır. Gövdenin ortası iyice dışa çekilmiş ve kabın en geniş çaplı bölümü haline gelmiştir. Düz olmayan taban gövdeden gelen eğimle devam etmektedir. Çok yüksek olmayan geniş konik kaideye sahiptir. Kabın tüm yüzeyine turuncu- kırmızımsı bir astar uygulanmıştır. İçte ve dışta bu astarın noktalar halinde döküldüğü görülmüştür. Aynı açmada bulunan **Kat. No. 207**, bir önceki tabağa göre daha sığdır. Form olarak benzer olmasına karşın, **Kat. No. 206**' nın daha zarif bir yapıya sahip olduğu izlenmektedir. **Kat. No. 207** biraz daha kalın cidarlıdır. Burada da ağız içe dönük, gövde dışa çekilerek bir kavis oluşturulmuştur. Taban yine düz değil, eğimlidir. Kaide, bu formun standart özelliği olarak konik biçimdedir. Tüm yüzeye aynı yoğunlukta koyu kırmızımsı kahverengi bir astar uygulanmıştır. Bu formun odeionda bulunan tek örneği olan **Kat. No. 208**, yine oldukça zarif bir yapıya sahiptir**(Levha101,**

[462]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery*, 1992, s. 54, plate 40: 343.

102). 1375- 1435 açması -60- -90 cm. seviyesinde bulunmuştur. Tümünden daha ince cidarlı kabın formu, önceki örneklerle benzerdir; ancak biraz daha derin yapılmıştır. Tüm yüzeye koyu kırmızımsı kahverengi bir astar uygulanmıştır. Dışta çark izleri belirgindir. Yamaç Yapısı 1485- 1250 açması, -250- -300 cm. seviyesi 1 numaralı odada bulunan **Kat. No. 209**, tam form veren diğer bir örnektir. Cidar biraz kalınlaşmıştır. Ağızdaki içe dönük yapı yine görülmekte; ancak diğerleri kadar belirgin değildir. Taban eğimli, kaide biraz daha yumuşatılmış ancak yine de koniktir. Dudak biraz daha kalın ve köşelidir. Tüm yüzeye yoğun koyu kırmızı bir astar uygulanmıştır. **Kat. No. 210- 211** bu formun benzer örnekleridir**(Levha 101, 102)**. İkisi de Yamaç Yapısı' nda aynı açmada ancak farklı seviyelerde bulunmuşlardır. **Kat. No. 210**, karışık dönem buluntuları veren -150- -200 seviyesinde, **Kat. No. 211**, -400- -450 seviyesinde bulunmuştur. Kaplar hafif içe dönük ağza ve kavisli bir gövdeye sahiptir. Tabanları diğerlerine göre biraz daha düzdür. Astar, **Kat. No. 210**' da, dışta noktalar halinde dökülmüş, içte daha yoğun ve koyu kırmızı tonlarda, **Kat. No. 211**' de ise tüm yüzeye aynı yoğunlukta, koyu kırmızı kahverengi tonlardadır. Form 4 içinde inceleyeceğimiz son örnek **Kat. No. 212,** Yamaç Yapısı, 1490- 1250 açması, -300- -350 cm. seviyesinde bulunmuştur. Açmada ayrıca tarihlemede yardımcı olacak Çandarlı Form 5 (**Kat. No. 213**), inci bezemeli maşrapalar (**Kat. No. 166, 167**), farklı kap türleri, bir Gallienus[463] (M.S. 253- 268), bir de I. Constantine[464] (M.S. 309- 337) sikkesi birlikte bulunmuştur. Kabın formu Phokaia 1 örneklerine benzer ise de, kil ve astar özellikleriyle bu grupta değerlendirilmiştir. Yuvarlatılmış bir dudağa sahiptir. Tüm formlarda olduğu gibi ağız içe döndürülmüştür. Kavisli gövde daha dikey yapılmıştır. Taban ve kaide kayıptır. Kırmızı tonlardaki astar tüm yüzeye aynı yoğunlukta uygulanmıştır.

Parion' da, Form 4' e ait yedi örnek bulunmuştur. Tüm kaplarda ağız içe döndürülmüş, gövde dışa çekilerek eğimli bir şekilde tabana yönelmiştir. Bu özellik bazı kaplarda daha belirgin, bazılarında daha sade yapıdadır. Ağzın içe daha çok döndürüldüğü örnekler diğerlerinden daha ince cidarlı olan **Kat. No. 206** ve **208**' dir. Kaideler koniktir. Tam form veren örneklerde yüksekliğin 4.0 cm. ile 5.2 cm. arasında değiştiği görülmektedir. Ayrıca ağız çapları 18- 35 cm., kaideler 8.6- 20.0 cm. arası değişmektedir. Sert dokulu kaplar iyi fırınlanmıştır. Açık kırmızımsı kahverengi

[463]Percy H. Webb,*RIC V- 1*., Spink&Son LTD., London 1968, s. 80, no. 31
[464]Patrick M. Bruun, *RIC VII*, Spink&Son LTD., London 1966, s. 645, no. 14. 1

renkteki kilde, az kireç ve mika; bir örnekte de kum katkısı görülmektedir. Astar tüm yüzeye, ancak bazı örneklerde içte ve dışta farklı yoğunluklarda, koyu kırmızımsı kahverengi, turuncu kırmızı ve kırmızı renklerde uygulanmıştır. Form 4 içinde değerlendirilen bu kapların benzerleri Assos[465],Smintheios[466], Smyrna[467], Ephesus[468], Knidos[469], Ainos[470], Argos[471], Palatiano[472], Nymphaion[473], Corinth[474], Gortina[475], Knossos[476], Thasos[477], Stobi[478], ve Amphipolis' te[479], bulunmuştur. Benzer örneklere bakıldığında, ince cidarlı kapların diğerlerinden daha erkene tarihlendiğini bunun örneklerinin de, Assos ve Ainos' ta olduğu görülmektedir. Bununla birlikte bizdeki örnekler kadar olmasa da, ince cidarlı kaplar Knidos' ta M.S. 3. yüzyıl başlarına tarihlenmektedir. Bizce de ince cidarlı kaplar erken dönemlerde daha çok üretilmiştir; ancak usta yorumlarıyla ince cidarlı kapların daha geç dönemlerde de kullanıldığını düşünmekteyiz. Buna örnek olarak, aynı açmada ve seviyede; ancak farklı cidar kalınlıkları ve formu olan **Kat. No. 206- 207'** de örnek olarak gösterilebilir. İnce cidarlı **Kat. No. 208**, daha eğimli bir arazide ve farklı buluntu tipleriyle bulunmasına karşın, **Kat. No. 206**' nın bulunduğu açmada Form 1' den **Kat. No. 189,190** ve **195**' te bulunmuştur. Form 1 örnekleri anlatılırken bu açmada bulunan sikkelerin M.S. 4. yüzyıl başlarına kadar tarihlendiği belirtilmişti. Benzer tarihleme yapılacak sikkeye sahip bir

[465]Michael Zelle, *Die Terra Sigillata aus der Westtor- Nekropole in Assos*, *AMSt 27*, Bonn 1997, ss. 128- 129, abb. 41: 869, 875, 882.
[466]Nalan Eda Akyürek, 1992, ss. 141- 142, Abb. 9: 51- 57.
[467]Derya Erol, *Smyrna Devlet Agorasında Ele Geçen Terra Sigillata ve Geç Roma Seramiği*, 2010, ss. 313- 316, K- 64- K- 71.
[468]Verena Gassner, 1997, s. 136, tafel 44: 528- 529.
[469]Ertekin Doksanaltı, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı,* 2006, s. 644, 855, no. 538, 1797.
[470]Sait Başaran, "Ainos'un Geç Hellenistik- Erken Roma Dönemi Seramik Buluntuları", Varia Anatolica XV, 2003, s. 75, planche XLVII: 2.
[471]Catherine Abadie- Reynal, *La Céramique Romaine D'Argos,* 2007, s. 120, planche 28: 187. 2
[472]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 323, fig. 64.
[473]Krzysztof Domzalski, ''Terra Sigillata from Nymphaion, Survey 1994'', *Archelogia XLVII* 1996, 1997, s. 106, fig. 4: 84.
[474]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 323, fig. 64; Kathleen Warner Slane, *The Sanctuary of Demeter and Kore: The Roman Pottery and Lamps*, 1990, s. 54, fig. 8: 105.
[475]Archer Martin, "Sigillata Orientale C", 1997, ss. 130- 131, tav. VII: 7, 8.
[476]John W. Hayes, "The Villa Dionysos Excavations, Knossos: The Pottery" *BSA 78*, 1983, s. 120, fig. 3: 20- 23; Gary Forster, "The Roman City of Knossos, Colonia Julia Nobilis- the nature of the imported fine wares", 2005, s. 128, fig. 3: 5- 7
[477]Catherine Abadie- Reynal- Jean Paul Sodini, 1992, ss. 15, 16, fig. 2: CF 25- 29.
[478]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery*, 1992, s. 54, plate 40: 344- 345
[479]Vaitsa Malamidou, *Roman Pottery in Context*, 2005, s. 42, fig. 60: 717; Vaitsa Malamidou, "Four Middle Roman Ceramic Groups from Eastern Macedonia", 2005, s. 108, fig. 14: 54- 59.

kapta **Kat. No. 212**' dir. Bu kabın bulunduğu açmada da Gallienus[480] (M.S. 253- 268) ve Constantine[481] (M.S. 309- 337) sikkesi ele geçmiştir. Bu, bize tarihlemede bazı ipuçları vermesi açısından önemlidir. İnce cidarlı formların dışındaki diğer kapların benzerleri ise genelde M.S. 2. yüzyıl sonları ile M.S. 3. yüzyıla; bazı örneklerde M.S. 3. - 4. Yüzyıl başlarına tarihlenmiştir. Kaplarla birlikte bulunan ve M.S. 3. yüzyıla tarihlenen maşrapalarda tarihlemede yardımcı unsurlardır. Aynı seviyede bulunan formlar, farklı kap tipleri, benzer örnekler ve sikkeler düşünüldüğünde Parion' da ele geçen bulunan Çandarlı Form 4 kaplarını, M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği arasına tarihlemek yanlış olmayacaktır.

2. 1. 4. 2. 1. 5. Form 5 (Kat. No. 213- 218) (Levha 103- 104)

Çalışmalarda bu formdan üçü Yamaç Yapısı'nda, biri Roma Hamamı'nda, biri odeionda, biri de dükkânlarda olmak üzere altı adet bulunmuştur. Kapların tümü tam form vermektedir. Bu form Çandarlı kapları içinde nadir olarak değerlendirilmiş[482] olmasına karşın,Parion' da diğer formlar kadar sık bulunmuş bir formdur.

Bu kaplar küçük boyutlu kâselerdir. Bu grupta inceleyeceğimiz ilk örnekler form olarak birbirine daha yakın olan **Kat. No. 213- 216** arasındaki kâselerdir**(Levha 103, 104)**. **Kat. No. 213**, 1490- 1250 açması, -300- -350 cm. seviyesinde, **Kat. No. 214** aynı yapıda 1485- 1250 açması, -250- -300 cm. seviyesinde, **Kat. No. 215**, Roma Hamamı, 1345- 1255açması, -50- -100 cm. seviyesinde ve **Kat. No. 216**, odeionda, 1375- 1435 açması, -60- -90 cm. seviyesinde bulunmuştur. Kapların tümü yuvarlatılmış dudağın altında dikey yüksek bir gövdeye sahiptirler. Sadece **Kat. No. 216**' da dudak hafif içe döndürülmüştür. Form 4 örneklerinde olduğu gibi gövde altta bir kavis yaparak eğimli bir şekilde tabana yönelmektedir. Yüksek, kalın halka kaideye sahiptirler. **Kat. No. 215- 216'** nın karışık bir kontekstte bulunmalarına karşın, **Kat. No. 213** ve **214**'le birlikte diğer Çandarlı formları da ele geçmiştir. Kapların tüm yüzeyleri koyu kırmızımsı kahverengi ve turuncu kırmızı astarla boyanmıştır. **Kat. No. 216**' da koyu kırmızımsı astar hafif mattır ve dışta biraz aşınmıştır. Bu grupta inceleyeceğimiz son iki örnek **Kat. No. 217 ve 218** diğerlerinden biraz daha farklıdır**(Levha 103, 104)**.**Kat. No. 217**, Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -250- -300 cm. seviyesinde, **Kat. No. 218**,

[480]Percy H. Webb,*RIC V- 1*., Spink&Son LTD., London 1968, s. 80, no. 31
[481]Patrick M. Bruun, *RIC VII*, Spink&Son LTD., London 1966, s. 645, no. 14. 1
[482]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 322.

1360- 1350 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur. Bu kaplar, öncekilerden biraz daha yüksek olup; daha ince cidarlı yapılmışlardır. **Kat. No. 218**' de gövde diğerine göre daha ince ve yüksektir. **Kat. No. 217**' de halka kaide diğer tüm örneklere göre daha yüksek yapılmıştır. **Kat. No. 217'** de astar tüm yüzeye yoğun turuncumsu-kırmızı renkte, **Kat. No. 218**' de tüm yüzeye daha ince koyu kırmızımsı kahverengi tonlarda uygulanmıştır.

6 örneğin bulunduğu bu formun temel özelliği, yüksek dikey bir gövdeye ve kalın halka kaideye sahip olmasıdır. Küçük bir form olan kapların yükseklikleri, 4.2 cm. ile 6.3 cm. arasında değişmektedir. Ayrıca bu kapların ağız çapları,9.4 cm.- 15. 0 cm., taban çapları, 4.5 cm.- 6.0 cm. arasındadır. Tümü iyi fırınlanmış kaplar, sert dokuludur. Kilinde çok az kireç katkısının yanında mika, bazı örneklerde de kum görülmüştür. Farklı olarak **Kat. No. 216**' da kireç katkısının yoğun kullanıldığına tanık olunmuştur. Bu kapta astar uygulamasının diğer kaplara göre aynı renklerde; ancak zayıf uygulandığı edilmiştir. Biçim olarak bu grupta değerlendirilmesine karşın, bu kap muhtemelen Çandarlı formunun taklididir. Bu kap dışındaki kaplarda, kilin açık kahverengimsi kırmızı ya da kırmızımsı sarı tonlarda, astarında turuncumsu kırmızı veya koyu kırmızımsı kahverengi tonlarda olduğu görülmektedir. Astar, tüm örneklerde içte ve dışta aynı yoğunlukta uygulanmıştır. İncelenen bu formun az sayıdaki benzerleriAtina Agorası[483], Knidos[484], Amphipolis[485] ve Argos' ta[486] görülmektedir. Benzer örneklere bakıldığında bunların M.S. 2. yüzyıl sonları ve M.S. 3. yüzyıl ilk yarısına tarihlendikleri görülmektedir. Kapların birlikte bulunduğu diğer Çandarlı formları da (**Kat. No. 188, 189, 194, 207, 209, 212**) biraz daha geniş bir tarihlenme ile değerlendirilmiştir. Kabın benzer örnekleri, yaygın olduğu dönem ve Parion' da Çandarlı formlarının M.S. 4. yüzyıl sikkeleriyle birlikte bulunması, bu formu M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği arasına tarihlememizi sağlamıştır.

Çandarlı seramikleri içinde 5 ana grup çerçevesinde 30 seramik incelenmiştir. Bu seramiklerden 8' i, Form 1' e, 4' ü, Form 2' ye, 5' i, Form 3' e, 7' si, Form 4' e ve

---

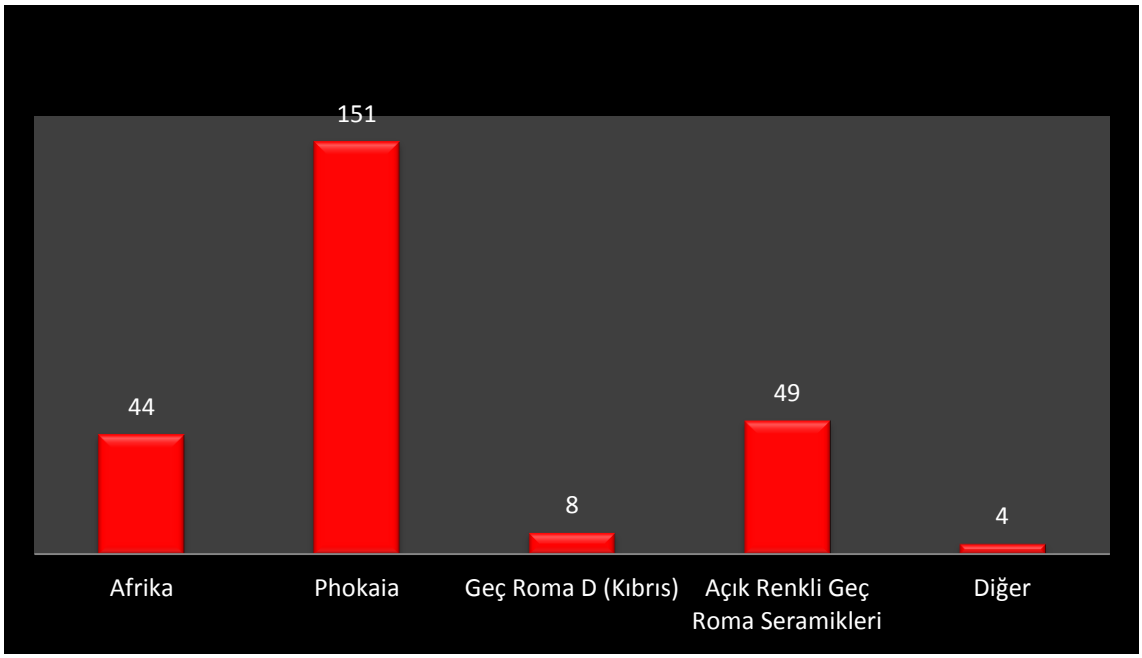
[483] John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 322, fig. 64; Andrea Carandini, "Ceramica Microasiatica", Atlante dell forme ceramiche I. Ceramic Fine Romana nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica, Roma 1981, s. 231, tavola CX: 11.
[484]Ertekin Doksanaltı, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı,* Konya 2006, s. 644, 855, no. 539- 540.
[485]Vaitsa Malamidou, *Roman Pottery in Context*, 2005, s. 44, fig. 64: 832.
[486]Catherine Abadie- Reynal, *La Céramique Romaine D'Argos, Études Péloponnésiennes XIII*, Paris 2007, s. 125, planche 30: 194. 1.

6’ sıda, Form 5’ e ait parçalardır. Seramiklerin büyük çoğunluğu Yamaç Yapısı’nda bulunmuştur. Bu formlar içinde en derin olanlar Form 1’ e ait kâselerdir. Dışa döndürülmüş dudağa, 45° lik bir açıyla kalın kaideye doğru daralan uzun bir gövdeye sahiptirler. Kendine has formuyla biçimlendirilen kaide, Form 2’de de küçük farklılıklarla uygulanmıştır. Kaide benzerliği yanında Form 2, sığ yapısıyla Form 1’ den ayrılmaktadır. Diğer kentlerde daha fazla bulunan ve daha çok tanınan Form 3, zarif bir kâsedir. Dikey bir ağız kenarına sahip kap, dışta üçgenimsi yapıyla yarı küresel gövde ile birleşmektedir. Hayes’ in, Afrika Form 27’ den etkilendiğini söylediği[487] Form 4, kentte en çok bulunan Çandarlı kabıdır. Bu kap, kendinden sonra gelecek olan Phokaia Form 4’ üde etkileyecektir. İçe döndürülmüş bir ağız, kavisli bir gövde ve konik bir kaideye sahiptir. Çandarlı’nın en küçük tipi olan Form 5, nadir bulunan bir örnek olmasına karşın; Parion’ da diğer örnekler kadar bulunmuştur. Dik yüksek bir gövde ve halka kaidelidir. Kaplar bulunan sikkelerin de yardımıyla M.S. 2.yüzyıl ikinci yarısı ile M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği arasına tarihlendirilmişlerdir. Benzer örnekler genelde M.S. 2. - 3. yüzyıla tarihlendirilirken, kentin Bergama’ a yakınlığı nedeniyle ithalat süresinin genişlemesi bu kaplar için önemli bir ayrıntıdır. Çandarlı’nın üretildiği dönemlerde, farklı atölyelerin kenti çok etkilemediği, tüketimde yakınlığın ve alışkanlığın devam ettiği görülmektedir. Bu seramikler, Parion’ da tek bir örnekle temsil edilen DSB II’ ye ait **Kat. No. 188** ile birlikte, şehir merkezinde bulunan Roma Dönemine ait en erken tarihli seramiklerdir.

[487] John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 322.

2. 1. 5. Geç Roma Kırmızı Astarlı Seramikleri

Bu grupta, literatürde daha çok "Geç Roma Kırmızı Astarlı Kapları" olarak tanınan Afrika, Phokaia, Kıbrıs, Açık Renkli (Light Coloured) ve farklı tipte kırmızı astarlı kaplar incelenmiştir (**Grafik 10**). Sigillataların devamı olarak görülen bu kaplar, sigillatalara göre daha katkılı bir kile ve genelde daha ince uygulanan bir astara sahiptirler. Uzun süre üretilen ve geniş yayılım alanı bulan bu kaplar, servis kapları olarak kullanılmışlardır. Geç Roma seramikleri içinde ilk değerlendirilecek grup daha uzun süre ve daha fazla tiple üretilen Afrika seramikleridir.

Grafik 10: Parion' da bulunan Geç Roma Seramiklerinin grup dağılımı ve sayısal verileri.

2. 1. 5. 1. Afrika Kırmızı Astarlı Seramiği(Late Roman A- B)

Geç Roma Seramiği içinde en önemli gruplardan birini oluşturan Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri, en çok tanınan ve kullanılan bu ismini, Hayes tarafından yazılan ve seramik çalışmalarında çok önemli bir yeri olan "Late Roman Pottery" adlı yayın ile almıştır[488]. M.S. 1. Yüzyıldan, M.S. 7. yüzyıla kadar üretim yapan Afrika atölyelerinin bu ürünleri, daha önceleriLamboglia tarafından "Terra Sigillata Chiara"[489], Waagé

[488]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 13.
[489]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 13; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 10.

tarafından "Geç Roma A, B"[490] gibi farklı isimlerle de tanıtılmıştır. Bunun yanında, Robinson, Waagé' nin gruplamalarını dikkate almış; ancak genel olarak bu kaplara, "Geç Roma Kırmızı Kapları" olarak isimlendirmiştir[491].

Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri üzerine ilk çalışma, 1833 yılında, Kuzey Afrika' da Thapsus' ta bulunmuş bir testi üzerine, Falbe tarafından yapılmıştır[492]. Erken çalışmalar arasında özellikle kaplar üzerindeki damga bezemeler dikkati çekmiş ve bu bezemeler üzerine ilk çalışmalar gerçekleştirilmiştir[493]. 1923 yılına gelindiğinde L. Poinssot ve R.Lantier, El Mahrine yakınındaki Bordj el Djerbi' de ki baskı bezemeli örnekler, kandileler ve atölye malzemelerinden bahsetmişlerdir[494]. Bu yayınların yanında 1933 yılında Waagé' nin Atina Agorası buluntuları üzerine yaptığı araştırma, o güne kadar bu kaplar üzerine yapılmış en önemli çalışmadır. Araştırmacı Afrika kaplarını A ve B olarak isimlendirmiş ve uzun süre kullanılacak hatta günümüzde de bazı araştırmacılar tarafından halen tercih edilen terminolojiyi oluşturmuştur[495]. Waagé' nin Antiocheia buluntuları üzerine 1948 yılında yaptığı çalışması ile bu kaplar daha tanınır hale gelmiş, kapların kökeni, formları ve bezemeleri konusunda önemli bilgiler verilmiştir[496]. Doğu' daki bu çalışmaların yanında Batı' da bulunan örnekler, başta Salamonson ve Lamboglia olmak üzere farklı çalışmalarda değerlendirilmişlerdir[497]. Bu çalışmaların ardından, Afrika Seramikleri üzerine Hayes tarafından yapılan çalışma[498], kapların terminolojisi, tipolojisi ve kronolojisi üzerine en temel yayınlardan biri olmuştur. Çok sayıda örnekle kaplar gruplandırılmış, buluntu durumları ve farklı buluntular göz önüne alınarak karşılaştırmalar ve tarihlendirmeler yapılmıştır. Hayes 1980 yılında bu çalışmasına ek yeni bir yayın çıkartarak tamamlayıcı bilgiler

---

[490]Frederick, O. Waagé, The American Excavations in the Athenian Agora: First Report, *Hesperia 2*, No. 2, 1933, ss. 294- 298.
[491]Henry S. Robinson, *Pottery of The Roman Period: Chronology*, The Athenian Agora V, Princeton, New Jersey 1959, s. 60.
[492]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 2.
[493]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 3; Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 21
[494]Michael Mackensen, "Centres of African Red Slip Ware Production in Tunisia from the Late 5th to the 7th Century", (Ed. L. Sagui),*Ceramica in İtalia: VI- VII secolo, Biblioteca di Archeologia Medievale 14*, Vol. 1, 1998, s. 23.
[495]Frederick, O. Waagé, "The American Excavations in the Athenian Agora: First Report", *Hesperia 2*, No. 2, 1933, ss. 294- 296.
[496]Frederick O. Waage, "Hellenistic and Roman Tableware of North Syria", *Antioch on the Orontes IV. 1,Ceramic and Islamic Coins, Princeton* University Press, Princeton, 1948, ss. 43- 50.
[497]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 6- 8.
[498]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972.

vermiştir[499]. 90' lı yıllara gelindiğinde Afrika Seramikleri üzerine önemli bir çalışma Mackensen tarafından gerçekleştirilmiştir. Mackensen, Tunus Atölyelerinin ürünlerini incelemiş ve yeni bir tipoloji oluşturmuştur[500]. Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri üzerine yapılan yayınlar içinde 2004 yılında Bonifay' ın çalışması kırmızı astarlı seramikler yanında kandiller ve amphoralar hakkında da geniş bilgiler vermesi açısından değerlidir[501]. Son dönemlerde dünyada olduğu gibi Türkiye' de de Roma Seramiği çalışmaları artmıştır. Bilimsel makalelerin yanında, çok sayıdaki tezde Afrika Kırmızı Astarlı Seramiklerinin görülmesi, bu seramiğin yayılım alanının kentler bazında genişlemesini ve yeni bilgiler elde edilmesini sağlamıştır.

Bu kapların üretim yeri için genel bir ifadeyle Kuzey Afrika diyebiliriz. Bunun yanında ana üretim merkezi Tunus ve çevresi olarak kabul edilmektedir[502]. Tunus'taki El Mahrine ve çok sayıdaki üretim merkezi bunu kanıtlamaktadır[503]. M.S. 1. yüzyıl ikinci yarısından sonra kendini yavaş yavaş göstermeye başlayan bu kaplar, M.S. 3. Yüzyıla gelindiğinde batıda oldukça büyük bir pazar elde etmiştir[504]. Doğu Sigillatasının etkisini kaybetmeye başlamasıyla Doğu' da da kendine pazar şansı bulan kaplar Çandarlı gibi büyük üretim merkezlerinin etki alanı dışındaki yerlerde kendini göstermişlerdir. M.S. 4. - 5. Yüzyıla gelindiğinde yayılım alanı genişleyen bu kaplar, tüm Akdeniz bölgesine, Güney Rusya'dan, Suriye' ye geniş bir alana ihraç edilmişlerdir[505]. M.S. 5. yüzyıldan sonra Phokaia ve Kıbrıs gibi büyük üretim

---

[499]John W. Hayes, *A Supplement To Late Roman Pottery*, British School at Rome, London 1980

[500] Michael Mackensen, *Die Spaetantiken Sigillata und Lampentöpfereien von El Mahrine (Nord Tunusien). Studien Zur Nordafricanischen Feinkeramik des 4. Bis 7. Jhr., Münchner Beitrage Zur Vor und Frühgeschischte,* Band 50, katalog- Anhang- Tafeln, Münih 1993.

[501]Michel Bonifay, *Etudes sur la céramique romaine tardive d'Afrique, BAR- IS 1301*, The Basingstoke Press, England, 2004.

[502]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 297; Jeroen Poblome, *Sagalassos Red Slip Ware Typology and Chronology, SEMA II*, Brepols, Belgium 1999, s. 292; Paul Reynolds, *Trade in the Western Mediterranean AD 400- 700: The Ceramic Evidence, BAR- IS 604*, 1995, s. 6; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 68.

[503]Michael Mackensen, "Centres of African Red Slip Ware Production in Tunisia from the Late 5th to the 7th Century", Ceramica in Italia: VI-VII secolo, *Biblioteca di Archeologia Medievale 14*, 1998, Vol. 1, ss. 24- 30, fig. 1; Michael Mackensen- Gerwulf Schneider,""Production Centers of African Red Slip Ware (3rd- 7th c.) in northern and Central Tunisia"", *JRA* 15, 2002, s. 122, fig. 1; Michel Bonifay, *Etudes sur la céramique romaine tardive d'Afrique,* 2004, s. 46, fig. 22(Tunus'ta bilinen üretim merkezleri); Michael Mackensen- Gerwulf Schneider,""Production Centers of African Red Slip Ware (3rd- 7th c.) in northern and Central Tunisia"", *JRA* 19, 2006, s. 164, fig. 1; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 68

[504]John W. Hayes, *Handbook of Mediterranean Roman Pottery*, 1997, s. 59

[505]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 455- 457, map 6- 9.

merkezlerinin etkisi ile pazar payı azalsa da, M.S. 7. yüzyıla kadar kabın üretimine devam edilmiştir.

Tüm Geç Roma Seramikleri içinde en geniş form çeşitliliğine sahip kaplar, Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri' dir. Hayes, Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri için 200 ana form belirlemiştir[506]. Başlangıçta kaplar İtalya ve Güney Galia Sigillatalarını taklit etmişler[507], daha sonra kendi özgün formlarını oluşturmuşlardır. Hayes, kapların üretiminde net veriler olmamasına karşın; forma göre bazen kalıp, bazen de çarkın kullanıldığını; bununla birlikte kapların form özellikleri düşünüldüğünde erken formlarda daha çok kalıp kullanılmış olabileceğini belirtmiştir[508].

Afrika Seramiklerinin kil ve astar yapısı diğer gruplardan rahatlıkla ayrılmasını sağlayacak tarzdadır. Dönem farklılıkları olmasına karşın, genellikle sert dokulu, turuncu kırmızı, kiremit kırmızı renkteki kilin bünyesinde, kireç tanecikleri, ince kuvars parçacıkları ve çok az mika görülmektedir. Kilin içinde var olan katkı malzemeleri iyi arıtılmadığı için, kil kaba görünümlü ve çoğu zaman kabın yüzeyinde patlamalara neden olmuştur. Diğer kırmızı astarlı seramiklere göre daha yoğun görünümlü astar, kilin tonları şeklindedir. Astar, erken dönemlerde kabın tüm yüzeyini kaplarken, zamanla sadece içine ve ağız kenarına uygulanmıştır[509]. Astarın yoğunluğu ve görünümü de değişen bir diğer özelliğidir. Astar, M.S. 1. yüzyıl sonundan M.S. 2. yüzyıl sonuna kadar kaliteli ve hafif parlaktır. M.S. 2. yüzyıl sonu ile M.S. 3. yüzyıl ortaları arasında bir dönem kapların astarı incelmiş ve daha soluk hale gelmiştir. M.S. 3. yüzyıl ortasında kapların astarı daha yoğun uygulanmış ve bu nedenle görünüm daha parlak olmuştur. Yine bu yüzyılda dönem ilerledikçe astar tekrar incelmiş; ancak kaliteli bir görünüm elde edilmiştir. M.S. 4. - 5. yüzyılda astar parlak ve kalındır; ancak tüm yüzeye uygulamadan vazgeçilmiştir. M.S. 5' dan, M.S. 7. yüzyılbaşlarına kadar bazı formlarda kalın ve parlak astar uygulaması devam ederken, bazı formlarda ince ve soluk bir astar görülmektedir[510]. Tabi ki astarın uygulanışındaki farklılıklar, renklerde de ton farklarına neden olmuştur.

---

[506]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 18- 210.
[507]John W. Hayes, *Handbook of Mediterranean Roman Pottery*, 1997, s. 60
[508]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 292- 295.
[509]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 288- 292.
[510]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 288- 292.

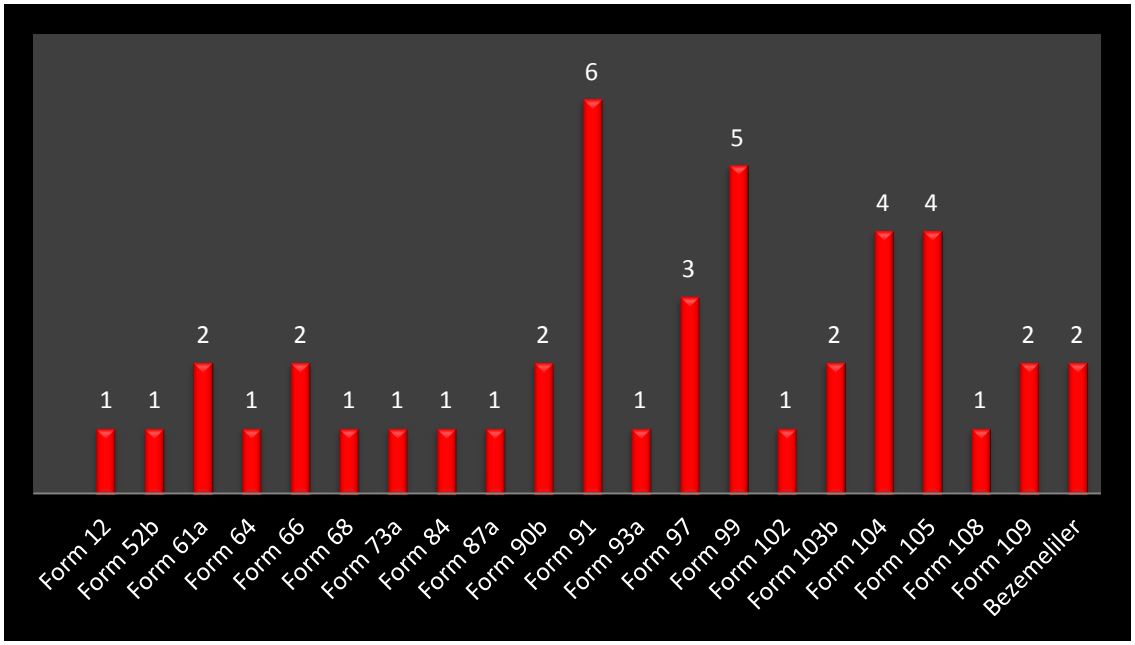
Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri üzerinde süsleme tercih edilen bir uygulamadır. Kaplar üzerinde kabartmalar, damga ya da baskı bezeme diyebileceğimiz örnekler, rulet bezeme, yivler ve çentikler sıkça kullanılmıştır. Bunlar arasında kabartmalı süslemeler barbotin tekniğinde, kalıpta ve aplik şeklinde yapılmıştır. Bunlar içinde Galia ürünlerinden etkilenilerek yapılan barbotin tekniğinde yaprak figürleri erken formlarda görülürken[511], kalıp daha az formda tercih edilmiştir. Bununla birlikte, en çok tercih edilen kabartma süsleme, aplik şeklinde yapılan süslemelerdir[512]. Aplik olarak uygulanan süslemeler arasında mitolojik sahneler ve figürleri, bitkisel ve geometrik motifler, hayvan ve insan figürleri, tiyatro maskları ve araba betimlemeleri tercih edilmiştir[513]. Kabartmalı süslemeler dışında sıkça kullanılan bir diğer bezeme türü de damga ya da baskı olarak adlandırabileceğimiz bezemelerdir. Bu yöntemde de bitkisel ve geometrik öğeler, insan ve hayvan figürleri sevilerek kullanılmıştır. Bunlar dışında sıkça ve farklı formlarda uygulanan diğer bir baskı bezeme de haç motifleridir[514]. Kabartma ya da baskı bezemeler kadar olmasa da Afrika atölyelerine has rulet bezemeler çeşitli formlarda görülmüştür. Bu bezeme içinde en dikkat çekici olanı Form 91 olarak adlandırılan kâsenin iç yüzeyine yapılan kuş tüyü şeklindeki rulet bezemedir[515].

Kırmızı Astarlı Seramikler içinde en geniş form repertuvarına sahip ve çok geniş bir pazara yayılan bu kaplar, formları ve süslemeleri ile dönemin en sevilen servis kapları arasında yerini almışlardır.

[511]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 283.
[512]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 211; Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 34.
[513]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 211- 217; Andrea Carandini- Enrico Tortorici, "Ceramica Africana", 1981, ss. 147- 156, tavola CXL- CXLIV; Andrea Carandini- Stefano Tortorella, "Ceramica Africana",1981, ss. 144- 146, tavola CXL- CXLIV.
[514]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, ss. 217- 281, fig. 38- 57.
[515]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 142, fig. 26.

2. 1. 5. 1. 1. Parion Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri (Kat. No. 219- 262) (Levha 105- 120)

Parion' da, Afrika Kırmızı astarlı seramiklerine ait 44 parça, büyük çoğunluğu Roma Hamamı' nda olmak üzere, Yamaç Yapısı, Dükkânlar ve Odeion' da bulunmuştur. Bu kaplar, Hayes' in tipolojinine göre[516]20 farklı form ve 1de bezemeliler olarak ayrılmışlardır(**Grafik 11**).

Grafik 11: Parion, Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri

2. 1. 5. 1. 1. 1. Form 12 (Kat. No. 219) (Levha 105- 106)

Tek örnekle temsil edilen bu form, Roma Hamamı, 1335- 1255 açması, -350- -400 cm. seviyesinde bulunmuştur. 11.0 cm. ağız çapında oldukça küçük bir kâsedir. Kabın ağız bölümü kalınlaştırılıp en üstte içe ve dışa açılan bir silme oluşturulmuştur. İçe dönük ve dudak gibi görülen bölüm oldukça incedir. Bunun altında, dışa döndürülen bölüm daha kalın yuvarlak hatlıdır. Bu görünümüyle kapaklı bir kap gibi durmaktadır. Ağız bölümünün altında gövde içe dönük ve orta bölümde en geniş halini alıp; kaide bölümüne doğru tekrar daralmıştır. Kaide tümüyle kayıp olmasına karşın, İspanya' da[517] ele geçen örnek yardımıyla, kabın oldukça yüksek bir kaideye sahip olduğu

[516]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, ss. 18- 210.
[517]Andrea Carandini- Stefano Tortorella, "Ceramica Africana", Atlante dell forme ceramiche I. Ceramic Fine Romana nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica, Roma 1981, s. 114, tavola LII: 11.

bilinmektedir. Oldukça yoğun ve kaliteli turuncumsu kırmızı bir astar uygulanmıştır. Sert dokulu ve iyi fırınlanan kabın kili orta seviyede kireç ve mika katkılıdır. Hayes, bu formu belirlerken, tarihlemede yardımcı olabilecek bir materyalle birlikte bulamamış ve üretim özellikleri nedeniyle daha erken olduğunu düşünerek Form 12 ismini vermiştir[518]. İsimlendirme olarak diğer formlardan önce olmasına karşın, daha sonra yapılan çalışmalarda bu formun daha geç olduğu anlaşılmıştır. Kaliteli astar özelliği ise, bu kapların az sayıda üretilmesiyle açıklanabilir. Az sayıda üretildiğini tahmin ettiğimiz bu kapların benzerleri Carthage[519], İspanya[520] ve Roma' da[521] bulunmaktadır. Hayes tarafından bu form yukarıda belirttiğimiz nedenlerden M.S. 2. yüzyıla tarihlenmiştir. Formun tarihlenmesinde bunu destekleyecek bir buluntu ele geçmemiştir. Ancak daha sonra Kartaca ve Conimbriga' da ortaya çıkartılan örnekler yardımıyla bu formun daha geç olduğu anlaşılmıştır[522]. Formun Parion' da birlikte bulunduğu seramiklerde bu kabın erkene gitmeyeceğini göstermektedir. Bu formlarla birlikte bulunan Phokaia (**Kat. No. 274, 398, 406**) ve Afrika Geç Roma Seramikleri (**Kat. No.225**),M.S. 5. - 6. yüzyıl' lar arasına tarihlenmişlerdir. Kapların doğru tarihlenen benzer örneği yanında, birlikte bulunduğu seramiklerin genel tarihlemesi düşünüldüğünde, bu formun M.S. 5. yüzyıl başları ile M.S. 6. yüzyıl başları arasına tarihlenmesi uygun gözükmektedir.

2. 1. 5. 1. 1. 2. Form 52B (Kat. No. 220) (Levha 105- 106)

Bu forma ait tek parça olan **Kat. No. 220,** Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -150- -200 cm. seviyesinde bulunmuştur. Form ikiye ayrılmaktadır. Form 52A' da, 52B' nin ağız bölümüne yerleştirilen aplikler görülmemektedir[523]. Bizim örneğimiz, dışa döndürülmüş geniş ağız kenarı üzerine yerleştirilen aplikle, Form 52B içinde değerlendirilmiştir. Sadece bu bölümü korunan kabın sağlam örneklerinde, dikey gövdenin kavis yaparak küçük ayakla birleştirildiği görülmektedir[524]. Parion' da bulunan **Kat. No. 220**' da kabın üzerinde yerleştirilen aplik içi, meyve dolu sepetti yansıtmaktadır. Turuncumsu kırmızı renkteki astar tüm yüzeye uygulanmıştır. Sert dokulu kabın kili açık kırmızı renkte, içinde yoğun kireç ve çok az taşçık

[518]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 38.
[519]Lucinda Neuru, "Late Roman Pottery: A Fifth Century Deposit from Carthage", *AntAfr 16,* 1980, ss. 200, 206, pl. III: 9, 10.
[520]Andrea Carandini- Stefano Tortorella, "Ceramica Africana",1981, s. 114, tavola LII: 11.
[521]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 38, fig. 5: 12. 1.
[522]Andrea Carandini- Stefano Tortorella, "Ceramica Africana",1981, s. 114.
[523]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 76.
[524]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 74, fig. 13.

bulunmaktadır. Benzerlerini El- Djem[525] ve Atina Agorasında[526] gördüğümüz kaplar, Hayes tarafından M.S. 3. yüzyıl sonları ile M.S. 5. yüzyıl başlarına kadar tarihlenmişlerdir. Bu kaplardan küçük boyutlu ve düz bir ağza sahip olanlar erken, yivli bir ağza ve geniş olanlar geçe tarihlenmektedir[527]. **Kat. No. 220** ile aynı açmada bulunan Afrika Form 61A kabı, M.S. 325- 400/420 yıllarına, ele geçen çok sayıdaki I. Constantine(M.S. 309- 337) ve II. Constantine (M.S. 317- 340) dönemine ait sikkeler[528]ise, M.S. 4. yüzyıl ilk yarısına, Honorius sikkesi[529]de M.S. 4. yüzyıl sonu M.S. 5. yüzyıl başlarına tarihlenmektedir. Seviyeler halinde çalışmalar tabakaların tam olarak ayrılmasını sağlamamakla birlikte; yoğun buluntulardan yola çıkarak genel tarihlemeler yapmamıza yardımcı olmaktadır. Buluntuların yoğunluğu düşünüldüğünde, genel anlamda, M.S. 4. - 5. yüzyıla tarihlenebilir. Sınırlandırıcı bu tarih içinde ele geçen kabın, eğimli ve yivli formu ve benzer örnekler dolayısıyla M. S. 4.yüzyılortalarına tarihlenmesi uygun görünmektedir.

2. 1. 5. 1. 1. 3. Form 61A (Kat. No. 221- 222) (Levha 105- 106)

Bu forma ait sadece iki örnek bulunmuştur. Bunlardan **Kat. No. 221**, Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -150- -200 cm. seviyesinde, **Kat. No. 222**, Dükkânlar 1375- 1350 açması, -150- -200 cm. seviyesinde bulunmuştur. **Kat. No. 221**, tarihleme de yardımcı olacak sikkeler ve seramiklerle birlikte bulunurken, **Kat. No. 222**' de karışık bir buluntu topluluğu görülmektedir. Hayes bu kapları iki ana tipte 61A ve 61B olarak değerlendirmiştir[530]. Parion' da bulunanlar bu tipin 61A grubuna giren seramiklerdir. Bu forma ait kaplar oldukça geniş ağızlı bir çapa ve sığ bir gövdeye sahiptirler. Daha geniş ağız çapına sahip **Kat. No. 221'** de dudak hafif içe döndürülmüş, altında, kalınlaştırılmış üçgenimsi ve dışa çıkıntılı bir ağız kenarına sahiptir. Bu bölümün devamında gövde keskin bir eğimle kırık olan düz tabanla sonlanmıştır. **Kat. No. 222'** de dudak içe daha belirgin bir şekilde döndürülmüştür**(Levha 105, 106)**. Üçgenimsi ağız diğerinden daha yumuşak hatlara sahiptir. Hafif eğimli gövde, tabana dönüş yapmadan kırılmıştır. **Kat. No. 221**' de astar daha yoğun ve turuncumsu kırmızı renkte,

---

[525]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 76, fig. 13.
[526]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 222, fig. 32: 1002- 1004; plate 51: 1019.
[527]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 78.
[528]Patrick M. Bruun, *RIC VII*, Spink&Son LTD., London 1966, ss. 633, 693, no. 85, 86, 188; J.P.C. Kent, RIC III, Spink&Son LTD., London 1981, ss. 433, 453, 493, 515, 521, no. 45, 46, 51, 69, 113.
[529] Sikke kazıda okunmuş ancak benzeri bulunamamıştır.
[530]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 100.

Kat. No. 222' de açık kırmızı tonlardadır. İyi fırınlanmış kaplar sert dokuludur. Kırmızı tondaki kabın kilinde kireç ve çok az mika bulunmaktadır. Sadece iki örnekle temsil edilen bu kapların benzerleri, Smyrna[531], Ephesus[532], Atina[533], Tarsus[534], Kelenderis[535], Argos[536], Ashkelon[537], Sparta[538], Iraklion[539], Aleksandria[540], Venedik[541], Antiocheia[542], Gortina[543], Hama[544], Iesso[545], El Mahrine (Tunus)[546], Slovenya[547], Valencia[548] ve Cartagena' da[549] görülmektedir. Yukarıda belirtildiği gibi **Kat. No 221** tarihlemeye yardımcı birçok malzemeyle birlikte bulunmuştur. Bu form genelde M.S. 325- 400/420 yıllarına tarihlenmekle birlikte **Kat. No. 221**' nin birlikte bulunduğu I. Constantine (M.S. 309- 337) ve II. Constantine (M.S. 317- 340) dönemine ait sikkelerin[550] yoğunluğu düşünüldüğünde, bu kabı üretiminin başladığı tahmin edilen M.S. 325 ile

[531]Derya Erol, *Smyrna Devlet Agorasında Ele Geçen Terra Sigillata ve Geç Roma Seramiği*, 2010, s. 366, K- 217. 1
[532]Verena Gassner, 1997, s. 149, tafel 49: 592.
[533]Andrea Carandini- Stefano Tortorella, "Ceramica Africana",1981, s. 83, tavola XXXIV: 2; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 224, fig. 33: 1061.
[534]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2006, ss. 52- 53, Levha 2: 22, 25.
[535]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, 2006, s. 52, Levha 5: 42- 43.
[536]Catherine Abadie- Reynal, *La Céramique Romaine D'Argos,* 2007, ss. 163, 164, planche 39: 273. 1
[537]Barbara L. Johnson, *Ashkelon 2, Imported Pottery of the Roman and Late Roman Periods*, U.S.A. 2008, s. 46: 146
[538]Clare Pickersgill- Paul Roberts, 2003, ss. 566, 569, 583, fig. 8: 42, fig. 11: 70a.
[539]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 101, fig. 17: 7.
[540]Mieczyslaw Rodziewicz, *Alexandrie I, La Ceramique Romaine Tardive D' Alexandrie*, Varsovie 1976, s. 35, pl. 3, B5a.
[541]Elena Grandi, "Late Antique and Early Medieval Fine Pottery From Lagoon of Venice", 2005, s. 6, plate 1: 7, 8
[542]Frederick O. Waagé, 1948, s. 48, plate VIII: 831m.
[543]Annachiara D. Preite, "Sigillata Africana", *Gortina II, Monografie della scuola archeologica di Atene e delle Missioni Italiane in Oriente VII, Bottega* d'Erasmo, Padova 1997, s. 141, tav XI: 2.
[544]John Lund, "A Fresh Look at the Roman and Late Roman Fine Wares from the Danish Excavations Hama, Syria" (Ed. H. Meyza- J. Mlynarczyk), *Hellenistic and Roman Pottery in the Eastern Metiterranean- Advances in Scientific Studies,* Warsaw 1995, ss. 139, 140, pl. 3: 28, 29.
[545]Alexandra Uscatescu- Rosario G. Jıménez, "Pottery Wares from a Fifth Century Deposit Found At Iesso(Guissona, Lleida): Archaeological and Archaeometrical Analyses", *LRCW 1,* Bar- IS 1340, The Basingstoke Press, England 2005, ss. 83, 99, fig. 2: 3
[546] Michael Mackensen, *Die Spaetantiken Sigillata und Lampentöpfereien von El Mahrine (Nord Tunusien).* 1993, s. 525, tafel 53: 4.2.
[547]Philipp M. Pröttel, *Mediterrane Feinkeramikimporte Des 2. Bis 7. Jahrhunderts N. Chr. Im Oberen Adriaraum und in Slowenien, KSARP 2,* VML, Verlag Marie Leidorf, Espelkamp 1996, ss. 199, 202, 207, 217, 218, tafel 2: 8, tafel 4: 5, tafel 7: 17, tagel 15: 13- 28
[548] Paul Reynolds, "African Red Slip and Late Roman Imports in Valencia", Papers in Iberian Archaeology, *BAR- IS 193(ii),* 1984, s. 476, fig. 299- 304
[549]Antonio Javier Murcia Munos- vd. "Conjuntos Ceramicos Tardios De las Excavaciones En El Teatro Romano De Cartegena", *LRCW 1,* Bar- IS 1340, The Basingstoke Press, England 2005, ss. 4, 27, fig. 3: 1
[550]Patrick M. Bruun, *RIC VII,* Spink&Son LTD., London 1966, ss. 633, 693, no. 85, 86, 188; J.P.C. Kent, RIC III, Spink&Son LTD., London 1981, ss. 433, 453, 493, 515, 521, no. 45, 46, 51, 69, 113.

M.S. 350 yılları arasına, daha karışık bir tabakada bulunan **Kat. No. 222**'yi ise bahsedilen geniş zaman aralığı içinde tarihlemek mümkündür.

2. 1. 5. 1. 1. 4. Form 64 (Kat. No. 223) (Levha 105- 106)

Parion' da Form 64'e ait sadece bir örnek bulunmuştur. Bu form içinde değerlendirilen **Kat. No. 223**, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -50- -100 cm. seviyesinde ele geçmiştir. Bu seviyede yoğun olarak Phokaia seramikleri de gözlenmektedir. Çok geniş olmayan kabın ağız çapı 20.0 cm.'dir.[551]. Turuncu- kırmızı tonlardaki astar tüm yüzeye uygulanmış; ancak, üzerinde aşınmalar ve dökülmeler olmuştur. Sert dokulu ve iyi fırınlanmış kabın kili açık kırmızı renkte, içerisinde yoğun kireç ve az kum katkısı görülmektedir. Çok yaygın olmayan bu formun benzeri, Roma[552], Corinth[553]ve Valencia' da[554],bu formda değerlendirilmiş; ancak biraz daha farklı örnekleri de Atina Agorası'nda bulunmuştur[555]. Kabın bulunduğu Roma Hamamı, tahrip edildikten sonra çöplük olarak kullanılmıştır. Bu yüzden, seviyelerde belirli yüzyıllara ait yoğunluklar olmasına karşın farklı dönemlerden çok az sayıda örneklerde ele geçmektedir. Roma Hamamı' nda bulunan seramiklerin büyük çoğunluğu M.S. 5. -7. yüzyıl başlarına tarihlenmektedir. Bu seramiklerde yukarıda belirtildiği gibi yapı tahrip olduktan sonra buraya atılan seramiklerdir. Çok yaygın olmayan bu kapların benzerleri, M.S. 5. yüzyıl ilk çeyreği ile üçüncü çeyreği arasına tarihlenmektedir. **Kat. No. 223**' te benzer örnekler yardımıyla belirtilen dönemler içinde tarihlendirilmiştir.

2. 1. 5. 1. 1. 5. Form 66 (Kat. No. 224- 225) (Levha 105- 106)

Kentte, bu formdan iki adet bulunmuştur. **Kat. No. 224**, Odeion 1375- 1425 açması 0- -100 cm. seviyesinde, **Kat. No. 225**, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması -350- -400 cm. seviyesinde bulunmuştur. Aynı grupta değerlendirmemize karşın kaplarda belirgin farklılıklar söz konusudur. **Kat. No. 224**, bu formun özelliği olarak hafif eğimli geniş ağız kenarına, yuvarlatılmış ve aşağı hafif sarkıtılmış dudağa sahiptir. Hafif eğimli yatay geniş ağız kenarı, çok alçak bir gövde devam etmiş ve düz tabanla sonlandırılmıştır. **Kat. No. 225**' te dudak önceki örnekle benzer üstte yuvarlak hatlı,

[551]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 110, fig. 18: 1- 4.
[552]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 110, fig. 18: 1- 4.
[553]Kathleen Warner Slane- Guy D. R. Sanders, "Late Roman Horizons", *Hesperia 74,* No. 2, 2005, ss. 251, 252, fig. 3: 1- 3
[554] Paul Reynolds, "African Red Slip and Late Roman Imports in Valencia", Papers in Iberian Archaeology, *BAR- IS 193(ii),* 1984, fig. 314
[555]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports,* 2008, s. 226, fig. 33: 1077- 1078.

altta hafif aşağı çekilmiştir. Diğer örnekteki gibi hafif eğimli ağız kenarına sahiptir; ancak bu örnekte, ağız kenarı daha geniş yapılmıştır. Ağız kenarından gövdeye geçişte belirgin bir çıkıntı görülmektedir**(Levha 105- 106)**. Gövdenin, form özelliği olarak yine alçak ve kırık olmasına karşın, çok hafif dönüşümle düz tabanla, sonlandırıldığı anlaşılmaktadır. Oldukça geniş olan tabakların ağız çapları, 47.0 cm. ile 56.0 cm. arasında değişmektedir. İki örnekte de yükseklik 3.0 cm.' yi geçmemiştir. Bu da kapların oldukça sığ olduğunu göstermektedir. İki kabında tüm yüzeyine astar uygulanmıştır. Astar, **Kat. No. 224**'te biraz açık kırmızı tonlarda, **Kat. No. 225**' te ise, kahverengimsi kırmızıdır. İyi fırınlanmış ve sert dokuya sahip kapların kili, açık kırmızı renkte, içinde kireç ve mika katkısı bulunmaktadır. Benzer örneklerini Atina Agorası[556] ve Leptis Magna' da[557] gördüğümüz kaplar, M.S. 5. yüzyıl başları ile M.S. 5. yüzyıl üçüncü çeyreği arasında tarihlenen kontekstlerde bulunmuşlardır. Bununla birlikte, aynı açmada biraz daha geçe tarihli Phokaia ve Afrika seramikleri de bulunmuştur. Odeion' da M.S. 5. yüzyıl içinde değerlendirilen Afrika örneklerinin yanında (**Kat. No. 227**), M.S. 5. yüzyıl ilk yarısına tarihlenen Phokaia seramikleri de ele geçmiştir**(Kat. No. 264, 265)**. Form 66 ile birlikte bulunan yardımcı buluntular yanında, verilen benzer örnekler de düşünüldüğünde bu kapları, M.S. 5. yüzyıl ilk çeyreği ile üçüncü çeyreği arasına tarihlemek doğru olacaktır.

2. 1. 5. 1. 1. 6. Form 68 (Kat. No. 226) (Levha 107- 108)

Bu forma ait tek örnek, Roma Hamamı 1355- 1255 açması, -100- -150 seviyesinde bulunmuştur. Kırık ele geçen kabın ağız çapı 22.0 cm.' dir. Dışa dönük ağızlı dudak yuvarlatılmış ve dışta biraz aşağıya çekilmiştir. İçte yuvarlak hatlı dudağın devamında, çok geniş olmayan ağız kenarı, zikzaklar çizerek kırık olan gövde ile devam ettirilmiştir. Sağlam olan kaplarda gövdenin yarı küresel ve tabanın düz olduğu izlenmektedir[558].Bizim örneğimizle birebir benzer olmamasına karşın, bu formun bulunduğu yerler arasında Tripoli Müzesi[559], Leptis Magna[560], Sabratta[561], Tarsus[562],

[556]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 226, fig. 33: 1080.
[557]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 110, fig. 18.
[558]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 116- 119, fig. 20.
[559]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 117, fig. 20.
[560]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 117, fig. 20.
[561]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 117, fig. 20.
[562]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, Levha 3: 50.

Slovenya[563], Argos[564] ve Atina Agorası[565] başta gelmektedir. Kabın bulunduğu açma ve aynı seviyedeki diğer seramikler, M.S. 5.- 7. yüzyıl' lar arasına tarihlenmektedir. Bu seramikler, **Kat. No. 226**'in tarihlemesine ancak genel anlamda bir sınırlandırma oluşturmasına karşın, benzer örnekler yardımıyla bu kap M.S. 5. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmiştir.

2. 1. 5. 1. 1. 7. Form 73A (Kat. No. 227) (Levha 107- 108)

Kat. No. 227,tek örnek olarak, odeion 1375- 1425 açması, 0- -100 cm. seviyesinde bulunmuştur. Oldukça estetik biçimlendirilen bu form, Tip A ve B olarak 2 ana gruba ayrılmıştır[566]. A tipinde yatay ağız kenarı bezemesiz ve yivsizdir; ancak, dudakta çentikler görülmektedir. B tipinde yatay bölümde yivler yer almakta ve dudak topuz şeklindedir. **Kat. No. 227,** formu ve dudak üzerindeki çentikleriyle A tipinde değerlendirilmiştir. Kâsenin ağız bölümü dışa döndürülerek yatay bir düzlem ve dudak bölümü oluşturulmuştur. Dudak, üstte yuvarlatılmış, altta sivri yapıdadır. Dudağın üzerinde üçgen ağızlı bir alet ile yapılmış çentikler bulunmaktadır. Gövde, yatay ağız bölümünden keskin bir hatla dönüş yapmıştır. Kabın tüm yüzeyi turuncumsu kırmızı tonlarda astarlanmıştır. İyi fırınlanmış kâse, sert dokuludur. Açık kırmızımsı tonlardaki kilin içinde, kireç, mika ve çok az da taşçık katkısı görülmektedir. Benzerlerini Atina Agorası[567], El Mahrine (Tunus)[568], Tarsus[569], Ashkelon[570], Hama[571], Leptis Magna[572], Carthage[573], Slovenya[574], Valencia[575], Lizbon[576]ve Argos'ta[577] görmek mümkündür.

---

[563]Philipp M. Pröttel,1996, s. 225, tafel 23: 8, 9.
[564]Catherine Abadie- Reynal, *La Céramique Romaine D'Argos, Études Péloponnésiennes XIII*, Paris 2007, s. 164, planche 40: 275. 1.
[565]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 227, fig. 33: 1091.
[566]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 123.
[567]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 226, fig. 33: 1109.
[568] Michael Mackensen, Die Spaetantiken Sigillata und Lampentöpfereien von El Mahrine(Nord Tunusien). 1993, s. 530, tafel 61: 2- 5.
[569]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 59, Levha 6: 81.
[570]Barbara L. Johnson, *Ashkelon 2,* 2008, s. 47: 151
[571]John Lund, 1995, s. 141, pl. 4: 36.
[572]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 121- 122, fig. 21.
[573]John A. Riley, "The Pottery from Cisterns 1977. 1, 1977. 2, and 1977. 3",(Ed. J.H. Humphrey), Excavations at Carthage 1977, Conducted by the University of Michigan Volume VI, Ann Arbor 1981, ss. 91, 93, fig. 1: 2
[574]Philipp M. Pröttel,1996, ss. 203, 225, tafel 4: 14, 15, tafel 23: 13, 15.
[575] Paul Reynolds, "African Red Slip and Late Roman Imports in Valencia", Papers in Iberian Archaeology, *BAR- IS 193(ii)*, 1984, s. 476, fig. 328
[576]A. M. Dias Diogo- Laura Tridade, "Ânforas e Sigillatas Tardias (Claras, foceenses e cipriotas) Pervenientes das Escavações de 1966/67 do Teatro Romano de Lisboa", *Revista Portuguesa De Arquelogia, Vol. 2, No. 2*, 1999, ss. 88, 89, fig. 3: 1.

Benzer seramikler ve birlikte bulunduğu diğer kaplar (**Kat. No. 224**, **264, 265**) dikkate alınarak, odeionda bulunan bu kâse M.S. 420- 475 yıllarına tarihlenmiştir.

2. 1. 5. 1. 1. 8. Form 84 (Kat. No. 228) (Levha 107- 108)

Form 84 içinde değerlendirilen **Kat. No. 228**, 1340- 1255 açması, -200- -350 cm. seviyesinde bulunmuştur. Bulunduğu açma ve seviyede iki Afrika seramiği (**Kat. No. 228, 229**), Phokaia Form 3 ve 8 kapları (**Kat. No. 317, 349, 350**) ve farklı formlarda kaplar da ele geçmiştir. Derin kâse formundaki kabın ağız kenarı, kalınlaştırılmış ve dikey üçgenimsi bir bölüm oluşturulmuştur. Ağız bölümünün altı dışa daha fazla çıkartılmış ve yuvarlaklaştırılmıştır. Bu üçgenimsi ağız kenarının üzerinde birbirine paralel derin iki yiv bulunmaktadır. Ağız bölümünden gövdeye geçişte de yivler belirgindir. Gövde kuş tüyüne benzer rulet bezemeyle süslenmiştir. Çok kavis yapmayan kâsenin sağlam örneklerinde, gövde keskin bir hatla düz biçimlendirilmiş taban ve konik kaideyle sonlandırılmıştır[578]. Kırmızının tonlarındaki astar, tüm yüzeye, ancak iç kısma daha yoğun uygulanmıştır. İyi fırınlanmış ve sert dokulu olan kabın açık kırmızımsı kilinde, çok az kireç görülmektedir. Çok yaygın olmayan bu formun benzerleri, Atina Agorası[579], Slovenya[580], Tunus[581] ve Corinth' te[582] görülmektedir. Benzer örnekleri M.S. 440- 500 yıllarına tarihlenen formun, birlikte bulunduğu Afrika ve Phokaia seramikleri de belirtilen tarihlerle örtüşmektedir. Bu nedenle, Roma Hamamı' nda bulunan **Kat. No. 228**' ide benzer örnekler ve yardımcı buluntuları göz önünde tutularak, M.S. 440- 550 yıllarına tarihleyebiliriz.

2. 1. 5. 1. 1. 9. Form 87A (Kat. No. 229) (Levha 107- 108)

Roma Hamamı' nda bulunan Afrika formlarından biri de, **Kat. No. 228** ile birlikte, 1340- 1255 açması, -200- -350 cm. seviyesinde bulunan, **Kat. No. 229'** dur. Form, Hayes tarafından A, B, C olarak 3' e ayrılmıştır[583]. A tipinde, kalınlaştırılan ağız bölümü daha belirgin ve biraz daha uzundur. B tipinde, hatlar biraz daha yumuşamış,

---

[577]Catherine Abadie- Reynal, *La Céramique Romaine D'Argos, Études Péloponnésiennes XIII*, Paris 2007, s. 165, planche 40: 278. 1.
[578]Andrea Carandini- Stefano Tortorella, "Ceramica Africana", 1981, s. 69, tavola XXIX: 13.
[579]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 229, fig. 35: 1120.
[580]Philipp M. Pröttel,1996, s. 200, tafel 2: 18.
[581]Michael Mackensen, "New Evidence for Cental Tunisian Red Slip Ware with Stamped Decoration (ARS style D)",*JRA* 11, 1998, s. 357, fig. 2: 2- 5.
[582]Andrea Carandini- Stefano Tortorella, "Ceramica Africana", 1981, s. 69, tavola XXIX: 13.
[583]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 135.

dışta çıkıntılı bölüm daha belirgin hale gelmiş, C tipinde ise, ağız bölümü küçülmüş ve köşeli bir form kazanmıştır. Kapların gövdeleri de hafif bir açıyla ve yüksek olmayan kaide ile sonlandırılmıştır. Yukarıda bahsedilen tipler içinde Parion' da bulunan parça A tipinde değerlendirilmiştir. Üçgen formunda kalınlaştırılmış ağız, dışta aşağıya doğru belirgin bir şekilde çekilmiş, üstte dudak yumuşatılmıştır. Ağız bölümünden gövdeye geçişte bir yiv görülmektedir. Gövdenin alt kısmı ve kaide kayıptır. Koyu kırmızı tonlardaki astar, tüm yüzeye yoğun olarak uygulanmıştır. Dışta, astarda büyük parçalar halinde dökülmeler görülmektedir. Astardaki yoğun dökülmeler de kötü fırınlamanın da etkisi bulunmaktadır. Sert dokulu kabın koyu kırmızı tonlardaki kilinde orta seviyede kireç bulunmaktadır. Bu formun benzerleri, Tocra[584], Sperlonga[585], Atina Agorası[586], Valencia[587], Demetrias[588], Balsa[589]ve İtalya' da[590] görülmektedir. Birlikte bulunduğu **Kat. No. 228** ve diğer buluntular, aynı zamanda benzer örnekler yardımıyla **Kat. No. 229**, M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısına tarihlenmiştir.

2. 1. 5. 1. 1. 10. Form 90B (Kat. No. 230- 231) (Levha 107- 108)

Parion' da bu forma ait iki örnek bulunmuştur. **Kat. No. 230,** Yamaç Yapısı, 1515- 1255 açması, -270 cm.' de; **Kat. No. 231**, Roma Hamamı, 1345- 1255 açması 0- -50 cm. seviyesinde bulunmuştur. Bu sığ ve büyük tabak formu iki ana tipe ayrılmıştır[591]. 2 formda da dudak yuvarlak, topuz şeklindedir. Dudağın devamında iç kısımda yatay gövde biraz devam ettikten sonra alttaki kaideye yakın bir düzeyde basamak gibi bir çıkıntı ile form incelmektedir. Yatay gövdedeki çıkıntının daha az olduğu, daha kaliteli ve üzerinde derin yivlerin ve rulet bezemesinin bulunduğu örnekler A tipine, çıkıntının daha belirgin olduğu daha kaba seramikler ise, B tipine dâhil

[584]John W. Hayes, "The Pottery, Excavation at Tocra 1963- 1965": The Archaic Deposits II and Later Deposits", *BSA Supp. 10*, London 1973, s. 113, fig. 49: 2493.
[585]Andrea Carandini- Stefano Tortorella, "Ceramica Africana", 1981, s. 93, tavola XLI: 7.
[586]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 230, fig. 35: 1129.
[587] Paul Reynolds, "African Red Slip and Late Roman Imports in Valencia", Papers in Iberian Archaeology, *BAR- IS 193(ii)*, 1984, s. 476, fig. 343- 346
[588]Josef Eiwanger, *Keramik und Kleinfunde aus der Damokratia- Basilika in Demetrias, Demetrias IV*, Teil 1- 2, Bonn 1981, s. 32, tafel 3: II.19.
[589]Catarina Viegas, "Les Céramiques Tardives Dans Les Sites Du Sud-Ouest De La Péninsule İbérique (Algarve - Portugal)", *LRCW 2*, 2007, ss. 74, 75, fig. 2: TA155. 02.
[590]Stefano Tortorella, "La sigillata africana in Italia nel VI e nel VII secolo d.C.: Problemi di cronologia e distribuzione", (Ed. L. Sagui),*Ceramica in İtalia: VI- VII secolo*, Biblioteca di Archeologia Mediavale, 1998, s. 42, fig 1: 8.
[591]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 139.

edilmektedir[592] . Tüm örnekler yüksek kaideye sahiptirler. Bizdeki örnekler tam anlamıyla bu tiplere uymamakla birlikte, yakın olduğu diğer bir Form 105' e de yüksek kaidesi ve gövde üzerindeki çıkıntı nedeniyle benzememektedir. Bu kaplar soru işareti ile birlikte bezemesiz işlenen üst yüzeyi ile B tipinde değerlendirilmişlerdir. Kendi içlerinde de uyumlu olmayan kaplardan **Kat. No. 230'** da topuz şeklindeki dudak, yatay gövde ile devam ettirilmiştir. Yukarıda belirtilen çıkıntı bu kapta yumuşak bir hatla geçiştirilmiş ve devamında gövdenin merkezine doğru kabın cidarı incelmiştir. Kırık olmasına karşın tam form veren örneğin, oldukça yüksek kaideleri bulunmaktadır. Çok kaliteli bir işçiliğe sahip olmayan kabın tüm yüzeyi, ince, kırmızımsı kahve renklerde astarlanmıştır. Kırmızımsı kahverengi renkteki kilin içinde yoğun kireç, çok az taşçık ve mika katkısı bulunmaktadır. **Kat. No. 231**, daha kalitelidir. Topuz şeklindeki dudak biraz daha köşeli hatlara sahiptir. Hafif eğimli gövdedeki çıkıntı daha belirgindir. Gövdenin geri kalanı ve kaide kayıptır. Diğer örneğe göre daha kaliteli kırmızı renkte bir astara sahiptir. Astar tüm yüzeye uygulanmıştır. Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, az mika ve kum bulunmaktadır. Çok fazla rastlanmayan ve Afrika Form 105 ile de bağlantılı olan bu kapların benzerleri, Assos[593], Delphi[594],Atina Agorası[595]ve Gortina' da[596]bulunmaktadır. Kendi içinde de farklılıkları bulunan ve geçiş formları olarak değerlendirebileceğimiz bu kaplar benzer örnekler yardımıyla, M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısına tarihlenmişlerdir.

2. 1. 5. 1. 1. 11. Form 91 (Kat. No. 232- 237) (Levha 109- 110)

Afrika seramikleri içinde oldukça zarif görünümlü bir kaptır. Zarif görüntüsü nedeniyle de, daha çok tercih edilen ve uzun süre üretilen bir formdur. Form 91 olarak adlandırılan bu kâseden Parion' da 6 örnek bulunmuştur. Yarı küresel formdaki kabın en göze çarpan özelliği, ağız kenarında kanca şeklinde bir çıkıntıya sahip olmasıdır. Bu kaplar, Hayes tarafından birbirinden belirgin olarak ayrılan ve M.S. 5. - 7. yüzyıl' lar arasına tarihlenen 4 ana grup altında incelenmiştir[597].

---

[592]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 139.
[593]Michael Zelle, "Funde spätantiker Sigillata in Assos", (Ed. B. Liesen- U. Brandl)*Römische Keramik Herstellung und Handel*, Kolloquium Xanten, 15.-17.6.2000, 2003, ss. 102, 103, abb. 12: 1.
[594]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 139, fig. 25: 2.
[595]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 231, fig. 35: 1138.
[596]Annachiara D. Preite, "Sigillata Africana", 1997, s. 144, tav XIV: 3.
[597]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 141.

A Tipi, diğerlerine göre daha sığdır. Ağız kenarında dışa çıkıntılı kanca şeklindeki bölüm ince ve köşelidir. İç kısımda ikiz yivlere sahiptir. Orta büyüklükteki kapların kili kaliteli, astar oldukça ince uygulanmıştır.

B Tipi, A tipine göre biraz daha derindir. Dıştaki çıkıntı A tipiyle benzerdir. İç kısımda yivler görülmemektedir. Kullanılan kil biraz kabalaşmıştır. Astar yarı parlaktır.

C Tipi, B Tipine göre daha da derinleşen kabın dışa çıkıntılı bölümü kısalmış ve kanca şeklindeki bölüm yuvarlatılmış ve küçülmüştür. Diğer tiplerde daha geniş olan içteki bezeme daralmıştır. Astar yarı parlak, kil kaba taneciklidir.

D Tipi, form küçülmüştür. Diğer tiplere göre astar ve kilinde kalite düşmüştür. Dışta çıkıntı yapan bölüm, kanca özelliğini kaybetmiştir.

Parion' da bu formlardan çok sık karşılaşılmayan A tipi dışında, B tipinden bir örnek, C tipinden üç örnek, D tipinden iki örnek bulunmuştur.

Form 91B tipinde inceleyeceğimiz tek örnek **Kat. No 232 (Levha 109- 110)**, Odeion, 1375- 1420 açması, 0- -100cm. seviyesinde bulunmuştur. Oldukça zarif bir forma sahiptir. En üstte yuvarlatılmış küçük bir dudak; dudağın altında dışa iyice çekilerek aşağı kanca gibi döndürülmüş bir bölüm oluşturulmuştur. Kırık olmasına karşın yarı küresel bir gövdeye sahip olduğu anlaşılmaktadır. İyi fırınlanmış kâsenin dokusu serttir. Kırmızı kilin içinde az kireç, mika ve taşçık bulunmaktadır. Diğerlerine göre daha ince uygulanmış astar kiremit kırmızısıdır. Oldukça sevilen bu kabın benzerleri Tarsus[598], Milet[599], Knidos[600], Antiocheia[601], Efes[602], Anemurium[603], Samaria[604], Hama[605], Carthage[606], Tunus[607],Karanis[608], Slovenya[609],

[598]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 64, Levha 6: 86.
[599]Meike Berndt, *Funde aus dem Survey auf der Halbinsel von Milet (1992- 1999), Kaiserzeitliche und Frühbyzantinische Keramik, Internationale Archaologie 79*, Marie Leidorf GmbH, Rahden 2003, s. 24, tafel 4, TS 036.
[600]Ertekin Doksanaltı, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı,* 2006, s. 489, no 1408.
[601]Frederick O. Waagé, 1948, s. 50, Plate X, 883m.
[602]Verena Gassner, 1997, s. 149, tafel 49: 595.
[603]Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, 1989, s. 40, fig. 18: 227.
[604]J. W. Crowfoot, G. M. Crowfoot, K. M. Kenyon, *The Object from Samaria. Samaria- Sebaste III*, Londra 1957, ss. 359, 360, fig. 84: 6.
[605]John Lund, 1995, s. 141, pl. 4: 41- 43.
[606]John W. Hayes, "3. Pottery: Stratified Groups and Typology", (Ed. J.H. Humphre), Excavations at Carthage 1975, Conducted by the University of Michigan Volume I, Tunis 1976, ss. 70, 71, fig 10: 8; Lucinda Neuru, "Late Roman Pottery: A Fifth Century Deposit from Carthage", *AntAfr 16*, 1980, ss. 200, 206, pl. IV: 17; John A. Riley, "The Pottery from Cisterns 1977. 1, 1977. 2, and 1977. 3, 1981, ss. 91, 93,

Valencia[610],Lizbon[611], Gortina[612]ve Cartagena[613]' daki çalışmalarda ele geçmiştir. Parion Odeion' da bulunan **Kat. No. 232**, genel kronolojisi ve benzer örnekler yardımıyla M.S. 450- 530 yılları arasına tarihlenmiştir.

Form 91C içinde inceleyeceğimiz üç örnekte Roma Hamamı' nda bulunmuştur. **Kat. No. 233**ve**234 (Levha 109- 110),** 1345- 1255 açması, -50- -100 cm. seviyesinde, **Kat. No. 235 ise**, 1355- 1255 açması, -50- -100 cm. seviyesinde bulunmuştur. Tam form veren tek örnek olan **Kat. No. 233**, yuvarlatılmış ve bir önceki örneğe göre daha belirgin bir dudağa sahiptir. Dudağın altında dışa çıkıntılı bölüm daha da kısalmıştır. Yarı küresel gövdenin cidarı kaideye doğru kalınlaşmış ve çok belirgin olmayan küçük bir ayakla sonlandırılmıştır. Kâsenin tabanına çok geniş olmayan bir rulet bezeme yapılmıştır. İç kısma tamamen uygulanan turuncumsu kırmızı astar, dışta sadece kanca şeklindeki bölümün üzerine uygulanmıştır. Aynı açmada bulunan **Kat. No. 234**' te, dudak dışa çıkıntı yapan bölüme doğru üçgen bir şekil almıştır. Dışa çıkıntılı bölüm biraz kalınlaştırılmıştır. Kırık olmasına karşın yarı küresel gövde belirgindir. Tüm yüzeye önceki örneklere göre daha yoğun uygulanan astar, kırmızının tonlardadır. Bu tip içinde inceleyeceğimiz son örnek Roma Hamamı' nda farklı açmadan bulunan **Kat. No. 235**' tir**(Levha 109- 110)**. Dudak yuvarlak hatlı ve belirgindir. Dışta kanca şeklindeki bölüm öncekilere göre biraz daha ince ve uzundur. Yarı küresel ve zarif gövdeye sahip kabın iç kısmı tümüyle astarlanmış, dış kısımda ise, sadece kanca şeklindeki bölümün altı ve gövdenin bir bölümü de astarlanmıştır.

Sert dokulu ve iyi fırınlanmış kapların killeri açık kırmızı renktedir. İçlerinde çok az kireç katkısı bulunmaktadır. Aynı grupta değerlendirilmelerine karşın ağız kenarındaki çıkıntılı bölümlerde küçük farklılıkları bulunmaktadır. Bu kapların benzerleriTarsus[614], Apollonia[615], Gindaros[616], Tocra[617], Sperlonga[618], Knossos[619],

---

fig. 1: 4; M. G. Fulford- D. P. S. Peacock, *Excavations at Carthage: The British Mission Vol. 1, 2, The Pottery and Other Ceramic Object from The Site*, London 1984, ss. 64, 65, fig. 17: 471

[607]Michael Mackensen- Gerwulf Schneider, "Production Centers of African Red Slip Ware (3rd- 7th c.) in northern and Central Tunisia", *JRA* 15, 2002, s. 129, fig. 4: 9.

[608]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 141, fig. 26.

[609]Philipp M. Pröttel,1996, ss. 209, 258, tafel 9: 8, tafel 41: 21.

[610] Paul Reynolds, "African Red Slip and Late Roman Imports in Valencia", Papers in Iberian Archaeology, *BAR- IS 193(ii)*, 1984, s. 476, fig. 351- 357

[611]A. M. Dias Diogo- Laura Tridade, 1999, ss. 88- 90, fig. 4: 9- 11.

[612]Annachiara D. Preite, "Sigillata Africana", 1997, s. 144, tav XIV: 4.

[613]Antonio Javier Murcia Munos- vd. "Conjuntos Ceramicos Tardios De las Excavaciones En El Teatro Romano De Cartagena", *LRCW 1*, 2005, ss. 4, 27, fig. 3: 8

[614]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 65, Levha 7: 91.

Corinth[620], Carthage[621], Durrës[622], Gortina[623], Slovenya[624], Valencia[625], Lizbon[626], Luni[627], Agnuli Villası(İtalya)[628], İspanya[629], Balsa[630] ve Atina Agorası' nda[631] görülmektedir. Tabakalanması iyi tespit edilen ve çok sayıda örneği bulunan kentlere göre, tipolojisi ve kronolojisi oluşturulan bu formun C tipindeki Parion kapları, benzer örnekler yardımıyla M.S. 530- 600 yıllarına tarihlenmiştir.

Form 91 içinde değerlendirilecek son örnekler D tipinde yer alan kaplardır. Bu tipte iki örnek bulunmaktadır. İki örnek de Roma Hamamı' nda, **Kat. No. 236**, 1345- 1255 açması, 0- -50 cm. seviyesinde, **Kat. No. 237**ise, 1345- 1255 açması, -50- -100 cm. seviyesinde bulunmuşlardır**(Levha 109- 110)**. **Kat. No. 236,** form olarak tam anlamıyla D tipini temsil etmese de, ona gidişi gösteren bir geçiş formu gibidir. Dudak diğer örnekler gibi yuvarlak hatlı ancak daha dikey durmaktadır. Dışa çıkıntılı bölüm kısalmış ve kanca görünümünü kaybetmiştir. Gövdede diğer örneklerde görülen küresellik azalmıştır. İçte ve dışta oldukça ince uygulanan astar, özellikle dışa çıkıntılı bölümün üzerinde tamamen aşınmıştır. Bu da kalitenin azaldığını göstermesi açısından önemlidir. Bu tipte değerlendirilen bir diğer örnek olan **Kat. No. 237**' de, yuvarlak hatlı ve çok az belirgin dudak izlenmektedir. Dıştaki bölüm kalınlaştırılmış ve özelliğini

---

[615]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 142, fig. 26: 21.
[616]Norbert Kramer, *Gindaros, Geschichte und Archäologie einer Siedlung im nordwestlichen Syrien von hellenistischer bis in frühbyzantinische Zeit, Internationale Archäologie 41,* VML, Verlag Marie Leidorf, Rahden 2004, s. 206, taf. 95, ARS 3, 4.
[617]John W. Hayes, "The Pottery, Excavation at Tocra 1963- 1965", 1973, s. 113, fig. 50: 2496.
[618]Andrea Carandini- Stefano Tortorella, "Ceramica Africana", 1981, s. 105, tavola XLIX: 5.
[619]John W. Hayes, "Early Christian Pottery from Knossos: The 1978- 1981 Finds from Knossos Medical Faculty Site", *BSA 96*, 2001, ss. 438, 439, fig. 4: A20
[620]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 142, fig. 26: 23.
[621]John W. Hayes, "3. Pottery: Stratified Groups and Typology", 1976, ss. 55, 56, fig 3: 40
[622]Brikena Shkodra, "Ceramics from Late Roman Contexts in Durrës", *BSA 101*, 2006, ss. 433, 434, fig. 3: 8.
[623]Annachiara D. Preite, "Sigillata Africana", 1997, s. 145, tav XIV: 5, 6.
[624]Philipp M. Pröttel,1996, ss. 204, 207, tafel 6: 3, tafel 8: 2, 3.
[625] Paul Reynolds, "African Red Slip and Late Roman Imports in Valencia", Papers in Iberian Archaeology, *BAR- IS 193(ii)*, 1984, s. 477, fig. 359- 369
[626]A. M. Dias Diogo- Laura Tridade, 1999, ss. 89, 90, fig. 4: 12.
[627] Daniela Gandolfi, "Ceramiche fini di importazione di VI-VII secolo in Liguria. L'esempio di Ventimiglia, Albenga e Luni",1998, s. 266, fig. 11: 10, 11.
[628] Giulio Volpe- vd., "Le ceramiche tardoantiche della villa di Agnuli (Mattinata, FG)", (Ed. L. Sagui),*Ceramica in İtalia: VI- VII secolo, Biblioteca di Archeologia Mediavale*", 1998, ss. 726- 728, fig. 4: 3.
[629]Sonia Gutiérrez Lloret,"Il confronto con la Hispania orientale: la ceramica nei secoli VI-VII", (Ed. L. Sagui),*Ceramica in İtalia: VI- VII secolo,* Biblioteca di Archeologia Mediavale, 1998, ss. 556, 557, fig. 3: 2.
[630]Catarina Viegas, "Les Céramiques Tardives Dans Les Sites Du Sud-Ouest De La Péninsule İbérique (Algarve - Portugal)", *LRCW 2*, 2007, ss. 74, 75, fig. 2: TA358. 3.
[631]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 231, fig. 35: 1142.

tamamen kaybetmiştir. Gövde, zarif görüntüsünden uzaklaşmış, çok azı korunabilen küçük kaideyle tamamlanmıştır. İç kısımda çok az bölümü görülen rulet bezeme bulunmaktadır. Astar tüm yüzeye yarı mat ve çok ince uygulanmıştır. İyi fırınlanmış ve sert dokuya sahip kaplarda açık kırmızı renkte kil kullanılmıştır. **Kat. No. 237**' de kireç biraz daha fazla ve çok az da taşçık kullanılmıştır. Grup örnekleri birbirleriyle karşılaştırıldığında, kendi içlerinde ve diğer örneklerle olan benzerliklere karşın, kabalaşan formları ve astar kalitelerindeki düşme nedeniyle, bu grupta değerlendirilmişlerdir. Ephesus[632], Tarsus[633]Tocra[634], Sperlonga[635], Crypta Balbi[636]ve İspanya' da[637]ele geçen benzer örnekler ve genel kronolojiye dayalı olarak bu kaplar, M.S. 600- 650 yıllarına tarihlenmişlerdir.

Parion' da bulunan Afrika Kırmızı Astarlı seramikleri içinde en yoğun grubu oluşturan Form 91' den altı örnek incelenmiştir. Genel form gelişimi içinde sıralanan kaplardan en erken olan **Kat. No. 232**' de bu kapların temel özelliği olan dışa çıkıntılı bölümün diğerlerine göre daha uzun olduğu ve kanca şeklinde olan bölümünde, daha belirgin yapıda olduğu görülmüştür. 19.0 cm. ağız çapıyla diğerlerinden daha büyük olan **Kat. No. 232** oldukça zarif yapılmıştır. Geçe gidildikçe kapların küçüldüğü ve estetiğini kaybettiği görülmektedir. Özellikle **Kat. No. 232** ile daha geçe tarihlenen ve farklı tipteki **Kat. No. 237**' deki farklar oldukça belirgindir. Genelde kaliteli kile sahip kapların form değişimlerinde kalitelerinin düştüğü gözlemlenmiştir ki; bu da genel form gelişiminde de anlatılan bir durumdur. İyi fırınlanan ve sert dokulu kapların kili açık kırmızı renklerde, astar biraz daha koyu tonlardadır. Tüm örneklerde kireç katkısı görülmektedir. Form 91A dışındaki tüm tipleriyle incelenen örnekler M.S. 450- 650 arasında tarihlenmişlerdir.

---

[632]Verena Gassner, *Das Südtor der Tetragonos- Agora. Keramik und Kleifunde*, 1997, s. 149, tafel 49: 596.
[633]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 65, Levha 7: 94.
[634]John W. Hayes, The Pottery, Excavation at Tocra, 1973, s. 109, fig. 48: 2465- 2467.
[635]Andrea Carandini- Stefano Tortorella, "Ceramica Africana", 1981, s. 105, tavola XLIX: 10.
[636]Lucia Sagui,"Il deposito della Crypta Balbi: una testimonianza imprevedibile sulla Roma del VII secolo?", (Ed. L. Sagui),*Ceramica in İtalia: VI- VII secolo, Biblioteca di Archeologia Mediavale",* 1998, s. 308, fig. 3: 1, 2.
[637]Sonia Gutiérrez Lloret,"Il confronto con la Hispania orientale: la ceramica nei secoli VI-VII", (Ed. L. Sagui),*Ceramica in İtalia: VI- VII secolo,* Biblioteca di Archeologia Mediavale, 1998, ss. 556, 557, fig. 3: 3.

2. 1. 5. 1. 1. 12. Form 93A (Kat. No. 238) (Levha 111- 112)

Bu forma ait Parion' da bulunan tek örnek, **Kat. No. 238**,Dükkânlar, 1365- 1350 açması, -150- -160 cm. seviyesinde bulunmuştur. Geniş bir kase formundaki kabın ağız çapı 21.0 cm.' dir. Hayes tarafından iki ana tipe ayrılan kaplardan A tipinde dışa döndürülmüş bölüm daha geniş yapılmış, daha kaba olan B tipinde ise, dışa döndürülen bölüm kısa tutulmuş ve yuvarlatılmıştır[638]. **Kat. No. 238**, dışa geniş bir şekilde döndürülmüş ağız kenarı ile A tipinde değerlendirilmiştir. Dışa döndürülen bölüm gövdenin cidarına göre daha kalındır. Hafif bir eğimle kaideye yönelen gövde sağlam örneklerde yüksek bir kaideye sahiptir[639]. Turuncumsu kırmızı renkteki astar, iç kısma ve ağız kenarının çevresine uygulanmıştır. Sert dokulu kabın kili kırmızı renkte, orta seviyede kireç ve çok az mika katkılıdır. Birlikte aynı açmada bulunan malzemelerin tarihleme konusunda yardımcı olmadığı **Kat. No. 237**, El Mahrine (Tunus)[640] ve Tarsus' ta[641] bulunan benzer örnekler yardımıyla ve formun genel kronolojisine dayalı olarak M.S. 470- 540 yılları arasına tarihlenmiştir.

2. 1. 5. 1. 1. 13. Form 97 (Kat. No. 239- 241)(Levha 111- 112)

Parion' da kazı çalışmaları boyunca bu forma ait sadece üç örnek bulunabilmiştir. Kâse formundaki bu kaplardan **Kat. No. 239- 240** birbirine oldukça benzerken, **Kat. No. 241** biraz farklı biçimlendirilmiştir. Bu kaplardan yakın benzerlik gösteren **Kat. No. 239**, Yamaç Yapısı, 1490- 1250 açması, -200- -250 cm. seviyesinde, **Kat. No. 240**, Odeion, 1375- 1420 açması, 0- -100 cm. seviyesinde bulunmuştur. Bu kâseler dışa döndürülmüş ağız kenarına ve yarı küresel gövdeye sahiptirler. Kalınlaştırılan ağız kenarı, üstten bakıldığında daha rahat anlaşılan içbükey kavislerle biçimlendirilmiştir. Bununla birlikte, ağız kenarının üzerine dış kısımda içbükey hattı takip eden, içte de belirgin olmayan dudağın dairesini takip eden iki derin yiv eklenmiştir. İki kabada kırmızı tonlarda astar uygulanmıştır. Daha fazla korunmuş olan **Kat. No. 239**' da, astarın dışta gövdenin altına kadar uygulandığı görülmektedir. Sert dokulu kapların kili açık kırmızı renktedir. **Kat. No. 240**' da kireç katkısı biraz daha fazla aynı zamanda mika ve çok az taşçık görülmektedir. Aynı formda ancak diğerlerine

[638]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 145.
[639]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, fig. 97.
[640] Michael Mackensen, *Die Spaetantiken Sigillata und Lampentöpfereien von El Mahrine (Nord Tunusien),* 1993, s. 605, tafel 65: 21. 1. 2. 3.
[641]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 66, Levha 8: 106.

göre daha farklı olan **Kat. No. 241**' de dışa döndürülen ağız üzerinde yivler bulunmamaktadır. Gövdesi kaideye doğru daha fazla eğimli olan kabın astarı da öncekilere göre daha ince uygulanmış ve daha açık kırmızı tonlardadır. Sert dokulu kabın açık kırmızı tonlardaki kilinde orta seviyede kireç, az mika ve taşçık izlenmektedir. Form 97 içinde değerlendirilen bu kapların benzerleri, Tarsus[642], Anemurium[643], Atina Agorası[644], Ashkelon[645], Hama[646], Dibsi Faraj[647], Gortina[648], Carthage[649] ve Tunus' ta[650] görülmektedir. Tarihlemede yardımcı buluntulardan pek faydalanılamayan kaplar, benzer örnekler yardımıyla M.S. 490- 550 yıllarına tarihlenmişlerdir.

2. 1. 5. 1. 1. 14. Form 99 (Kat. No. 242- 246) (Levha 113- 114)

Parion' da bu forma ait 5 örnek bulunmuştur. Bu kaplardan üçü ağız ve gövde; parçası, ikisi de kaide parçasıdır. Dört örnek Roma Hamamı' nda ele geçerken biri Yamaç Yapısı' nda bulunmuştur. Form üç ana tipe ayrılmaktadır[651].

A Tipi, çok yüksek olmayan kaide geniş çapa sahiptir. Ağız bölümü kalınlaştırılmıştır. Dudak yuvarlak hatlı. Yivlerle çerçevelenmiş merkezde damga bezeme bulunmaktadır. İçte alttaki kaide ile aynı hizada yükselti ve yiv yer almaktadır.

B Tipi, gövde daha fazla açılmış, kaide çapı daralmıştır. Kaide alçalmış ve daha kalın cidarlıdır. Merkezde yine damga bezeme bulunmaktadır. Biraz daha kaba işçiliğe sahiptir.

C Tipi, daha küçük kalınlaştırılmış dudak ve daha alçak kaideye sahiptir. Yivler görülmesine karşın ortasında damga bezeme bulunmamaktadır.

Çalışmamızda ele geçen Form 99 örneklerinden **Kat. No. 242 ve 243**, **A Tipinde** değerlendirdiğimiz kaplardır **(Levha 113- 114)**.**Kat. No. 242**, Roma Hamamı, 1335- 1255 açması, -150- -200 cm. seviyesinde, **Kat. No. 243**, Yamaç Yapısı, 1490-

---

[642]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 67, Levha 9: 112- 119.
[643]Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, 1989, s. 41, fig. 19: 234.
[644]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 232, plate 56, 1149.
[645]Barbara L. Johnson, *Ashkelon 2*, 2008, s. 48: 154.
[646]John Lund, 1995, s. 141, pl. 5: 50.
[647]Richard P. Harper, "Athis- Neocaesareia- Qasrin- Dibsi Faraj", 1980, ss. 331, 332, fig. B: 20, 21.
[648]Annachiara D. Preite, "Sigillata Africana", 1997, s. 145, tav XV: 1.
[649]John W. Hayes, "3. Pottery: Stratified Groups and Typology", 1976, ss. 55, 56, fig 3: 29.
[650]Michael Mackensen- Gerwulf Schneider,"Production Centers of African Red Slip Ware (3rd- 7th c.) in northern and Central Tunisia", *JRA* 15, 2002, s. 129, fig. 4: 8.
[651]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 152.

1250 açması -200- -250 cm. seviyesinde bulunmuştur. A tipindeki bu iki örnekte küçük farklılıklar bulunmaktadır. Kalınlaştırılan ve dışta çıkıntı yapan ağız bölümü **Kat. No. 243**' te biraz daha yüksek yapılmıştır. Kırık gövdenin çok eğimli olmayan yapısı görülmektedir. Turuncu kırmızı renkteki astar kapların tüm yüzeyine uygulanmıştır. **Kat. No. 242**' nin astarında dökülme daha yoğundur. Kapların kili, açık kırmızı renkte, kireç ve mika görülmektedir. Kireç, **Kat. No. 242**' de daha yoğundur. **Kat. No. 242**' nin daha fazla kireç katkılı yapısı, astarındaki deformasyonun daha fazla olması B Tipine yaklaştığını göstermektedir. Form 99A tipindeki kapların benzerleri, Saraçhane[652], Ephesus[653], Anemurium[654], Tarsus[655], Antiocheia[656], Lechaion[657], Knossos[658], Aleksandria[659], Carthage[660], Valencia[661], Durrës[662], Gibraltar(Cebelitarık)[663], İspanya[664]ve Louisville' de[665], bulunmuştur. Roma Hamamı (**Kat. No. 169- 173, 239, 282, 336, 337, 348, 351, 479, 488, 489, 517)** ve Yamaç Yapısı' nda (**Kat. No. 229**)M.S. 4. - 6. yüzyıla tarihlenen kaplarla birlikte bulunan örnekler, genel kronolojileri ve benzer örnekler yardımıyla M.S. 6. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmişlerdir.

Form 99B içinde değerlendirdiğimiz üç örnekten biri ağız, diğerleri kaide bölümleridir. Üçü de Roma Hamamı' nda bulunan örneklerden **Kat. No. 244** ve **Kat. No. 246**, 1355- 1255 açması, -50- -100 cm. seviyesinde, **Kat. No. 245**, 1335- 1255

---

[652]John W. Hayes, *Excavations at Saraçhane in Istanbul, Vol. 2, The Pottery,* Princeton University Press, Oxford 1992, s. 98, fig. 36, 23: 1.
[653]Verena Gassner, *Das Südtor der Tetragonos- Agora. Keramik und Kleifunde*, 1997, s. 150, tafel 49: 599.
[654]Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, 1989, s. 42, fig. 19: 236.
[655]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 69, Levha 10: 120- 130.
[656]Frederick O. Waagé, 1948, s. 50, plate X: 878a- k.
[657]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 153, fig 28: 7.
[658]John W. Hayes, "Early Christian Pottery from Knossos: The 1978- 1981 Finds from Knossos Medical Faculty Site", *BSA 96*, 2001, ss. 438, 439, fig. 4: A21.
[659]Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 37, pl. 6: B25b- f.
[660]John W. Hayes, "3. Pottery: Stratified Groups and Typology", 1976, ss. 55, 56, fig 3: 30; John A. Riley, "The Pottery from Cisterns 1977. 1, 1977. 2, and 1977. 3, 1981, ss. 100, 101, 104, 105, fig. 4: 4, 5, fig. 5: 14.
[661] Paul Reynolds, "African Red Slip and Late Roman Imports in Valencia", Papers in Iberian Archaeology, *BAR- IS 193(ii)*, 1984, s. 477, fig. 397- 400
[662]Brikena Shkodra, "Ceramics from Late Roman Contexts in Durrës", *BSA 101*, 2006, ss. 433, 434, fig. 3: 1, 2.
[663]Dario Bernal Casasola, "Contextos Cerâmicos En El Área Del Estrecho De Gibraltar (ss. V-VII d.C.): Hacia El Replanteo De La Dinàmica Urbana, Económica Y Comercial Tardorromana", *LRCW 2*, 2007, s. 116, fig. 4: 1.
[664]Sonia Gutiérrez Lloret,"Il confronto con la Hispania orientale: la ceramica nei secoli VI-VII", *(Ed. L. Sagui), Ceramica in İtalia: VI- VII secolo*, Biblioteca di Archeologia Mediavale, 1998, ss. 556, 557, fig. 3: 1.
[665]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 153, fig 28: 12.

açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuşlardır**(Levha 113- 114)**. Ağız bölümü korunmuş olan **Kat. No. 244**' te, kalınlaştırılmış ağzın biraz kısaldığı ve gövdenin daha fazla açıldığı görülmektedir. Kaide bölümleri korunan **Kat. No. 245** ve **246**' da, içte kaide hizasında çıkıntı yapan bölüm net bir şekilde görülmektedir. Form 99B' de kaidenin daha alçak olduğu bilinmektedir. **Kat. No. 245**' te alçak kaide yapısı görülürken, **Kat. No. 246**' da kaide biraz daha yüksektir. **Kat. No. 245**' te görülen yivler arasındaki haç bezemesi Form 99A ve B tipinin özelliğidir. Kaplar, turuncumsu kırmızı renkte, tüm yüzeyleri astarlanmıştır. Sert dokulu kapların kili açık kırmızı renkte ve tümünde kireç katkısı bulunmaktadır. Bu kapların benzerleri Saraçhane[666], Atina Agorası[667], Tarsus[668], Gortina[669], Tocra[670], Dibsi Faraj[671], Carthage[672], Valencia[673] ve Balsa' da[674]görülmektedir. **Kat. No. 244** ve **246** daha çok M.S. 6. yüzyılmalzemesi veren bir açmada bulunmuşlardır. Bunun yanında **Kat. No. 245** ile aynı açmada ele geçen Afrika ve Phokaia örnekleri de (**Kat. No. 249,347**) M.S. 6. yüzyıla tarihlenen örneklerdir. Bulunduğu tabakaların yanında, tipin genel tarihlenmesi de düşünülerek, Parion' da ele geçen Form 99B örnekleri M.S. 530- 580 yıllarına tarihlenmiştir.

5 örneğin incelendiği bu kapların genel özelliği, ağız bölümünün kalınlaştırılması ve dışta yarı yuvarlak bir hatla biçimlendirilip gövdeye keskin bir dönüşle bağlanmasıdır. "Kâse" olarak nitelendirebileceğimiz bu kaplar yukarıda anlatıldığı gibi, kendi içlerinde bir gelişim geçirmişlerdir. Kentte bulunan örneklerin ağız çapları yaklaşık olarak 20.0 cm., kaide çapları ise, 10.0 cm.' dir. A ve B tiplerinin karakteristik özelliği olan merkezdeki bezemelere sadece bir örnekte rastlanılmıştır. İyi fırınlanan ve sert dokulu olan bu formun kapları iyi bir şekilde astarlanmışlardır. A ve B tipine ait örneklerini bulduğumuz kaplar, M.S. 6. yüzyıl içinde, M.S. 580 yıllarına kadar tarihlenmişlerdir.

---

[666]John W. Hayes, *Excavations at Saraçhane in Istanbul, Vol. 2, The Pottery,* 1992, s. 99, fig. 36, 24: 1.
[667]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 232, fig. 36: 1153.
[668]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği* 2006, s. 69, Levha 10: 122.
[669]Annachiara D. Preite, "Sigillata Africana", 1997, s. 146, tav XV: 6.
[670]John W. Hayes, "The Pottery, Excavation at Tocra", 1973, s. 113, fig. 50: 2501.
[671]Richard P. Harper, "Athis- Neocaesareia- Qasrin- Dibsi Faraj", 1980, ss. 331, 332, fig. B: 18.
[672]John W. Hayes, "3. Pottery: Stratified Groups and Typology", 1976, ss. 55, 56, fig 3: 33; John A. Riley, "The Pottery from Cisterns 1977. 1, 1977. 2, and 1977. 3, 1981, ss. 104, 105, fig. 5: 22.
[673] Paul Reynolds, "African Red Slip and Late Roman Imports in Valencia", Papers in Iberian Archaeology, *BAR- IS 193(ii),* 1984, s. 477, fig. 405.
[674]Catarina Viegas, "Les Céramiques Tardives Dans Les Sites Du Sud-Ouest De La Péninsule İbérique (Algarve - Portugal)", *LRCW 2,* 2007, ss. 74, 75, fig. 2: TA158. 1.

2. 1. 5. 1. 1. 15. Form 102 (Kat. No. 247) (Levha 113- 114)

Çok nadir olarak bulunan bu form, Parion' da bir örnekle temsil edilmektedir. **Kat. No. 247**deki kap, Roma Hamamı 1335- 1255 açması, -250- -300 cm. seviyesinde bulunmuştur. Yuvarlak, topuzu andıran dudak çok hafif içe dönüktür. Form dudağın altında daralmış, karın bölgesinde genişlemiş, kaideye doğru tekrar daralmıştır. Oldukça kaliteli ve yoğun olarak uygulanmış turuncumsu kırmızı bir astara sahiptir. İyi fırınlanan kap, sert dokuludur. Açık kırmızı renkteki kilde çok az kireç ve mika görülmektedir. Az sayıdaki bu kabın benzerleri Tocra[675], Anemurium[676]ve Apollonia' da[677] bulunmuştur. **Kat. No. 247**, astar özellikleriyle **Kat. No. 219** ile yakın benzerlikler göstermektedir. Astar özellikleri yanında, az da olsa formdaki benzerlikler bu kapların yakın dönemler içinde üretilmiş olabileceğini düşündürmektedir. Çok fazla bulunmayan bu kapların, farklı kazı alanlarında sayılarının artmasıyla daha kesin bir tipolojiye ve tarihlemeye ulaşılabileceği düşüncesindeyiz. Hayes, Form 102 olarak adlandırılan kapları M.S. 6. yüzyıl sonlarıyla, M.S. 7. yüzyıl başlarına tarihlemiştir. Bunun yanında **Kat. No. 247**, M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı ile M.S. 6. yüzyıl ilk yarısına tarihlenen seramiklerle (**Kat. No. 342, 346, 352, 353, 354, 355**) birlikte bulunmuştur. Bu da, formun üretim sürecinin daha uzun süreli olduğunu düşündürmektedir. Parion' da bulunan bu kap, birlikte bulunduğu buluntular ve **Kat. No. 219** ile olan benzerlikleri nedeniyle, M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı ile M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmiştir.

2. 1. 5. 1. 1. 16. Form 103B (Kat. No. 248- 249) (Levha 115- 116)

Afrika Form 103 olarak adlandırılan kaplardan Parion' da iki adet bulunabilmiştir. Bu kapların ikisi de Roma Hamamı' nda, **Kat. No. 248**, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde; **Kat. No. 249**ise, 1335- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde ele geçmiştir. Form A ve B tipi olmak üzere ikiye ayrılmaktadır[678].

A Tipindeki kaplar büyük ve kanca şeklinde bir ağız biçimine, kademeli yükselen bir gövde ve yüksek kaideye sahiptir.

B Tipinde, gövde biraz açılmış, ağız kenarı biraz daha yuvarlatılmıştır. Kaide yüksek değildir. İki tipte de ortada damga bezeme bulunmaktadır.

---

[675]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 157, fig 28.
[676]Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, 1989, s. 42, fig. 19: 239.
[677]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 157, fig 28.
[678]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 157, fig. 29.

Bu tipler içinde bizim örneklerimiz "B" tipinde değerlendirilmiştir. Ağız bölümü korunan **Kat. No. 248'** de hafif yuvarlatılmış ve dışta çıkıntı yapan ağız görülmektedir**(Levha 115- 116)**. Gövdenin eğimli yapısı kırık olmasına rağmen anlaşılmaktadır. Kabın iç ve dış kısmı farklı astar uygulamasına sahiptir. İç kısma uygulanan astar yoğun ve diğer Afrika kapları gibi turuncumsu kırmızı renktedir. Dışta ise astar ağız bölümüne çok az uygulanmış ve koyu kahverengi renktedir. Kap sert dokulu ve iyi fırınlanmıştır. Kırmızı renkteki kil; çok az kireç, mika ve kum içermektedir. **Kat. No. 249** ise, kaide bölümü korunmuş bir örnektir**(Levha 115- 116)**.Kalın cidara ve neredeyse düz bir tabana sahiptir. Kaide alçak ve yuvarlak hatlıdır. Kırık kabın ortasında bir ucu görülen bir haç motifi bulunmaktadır. Açık kırmızı renkteki astar iç kısma uygulanmıştır. Sert dokulu kap iyi fırınlanmıştır. Orta seviyede kireç, az mika ve çok az taşçık bulunan kabın kili açık kırmızımsı kahverengidir. Çok yaygın olmayan bu kapların benzerleri Tarsus[679], Anemurium[680], Karanis[681], Delos[682], Tocra[683], Carthage[684], Gibraltar(Cebelitarık)[685], Valencia[686]ve Atina Agorası'nda[687] görülmektedir. Parion' da ele geçenForm 103B kapları, aynı açmada bulunan örnekler ve benzerleri dikkate alınarak, M.S. 6. yüzyıla tarihlenmişlerdir.

2. 1. 5. 1. 1. 17. Form 104 (Kat. No. 250- 253) (Levha 115- 116)

Parion' da Form 104' e ait dört örnek ele geçmiştir. Tümü Roma Hamamı' nda bulunan örneklerden **Kat. No. 250** ve **Kat. No. 252**, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 251**, 1340- 1255 açması, -220- -280 cm. seviyesinde, **Kat. No. 253**, 1355- 1255 açması, 0- -50 cm. seviyesinde bulunmuştur. Hayes' te, bu kaplar üç grup içinde değerlendirilmiştir[688].

A Tipinde tabak sığdır. Eğimli bir şekilde yükselen gövdenin üstünde ağız kalınlaştırılmış ve dikeydir. Orta yükseklikteki kaide dışa açılmış ve koniktir.

---

[679]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, Levha 11: 139.
[680]Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, 1989, s. 42, fig. 19: 240.
[681]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 159, fig. 29.
[682]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 159, fig 29.
[683]John W. Hayes, "The Pottery, Excavation at Tocra", 1973, s. 113, fig. 50: 2502.
[684]John W. Hayes, "3. Pottery: Stratified Groups and Typology", 1976, ss. 54, 55, fig 3: 4
[685]Dario Bernal Casasola, "Contextos Cerâmicos En El Área Del Estrecho De Gibraltar (ss. V-VII d.C.): Hacia El Replanteo De La Dinàmica Urbana, Económica Y Comercial Tardorromana", *LRCW 2,* 2007, s. 116, fig. 3: 4.
[686] Paul Reynolds, "African Red Slip and Late Roman Imports in Valencia", Papers in Iberian Archaeology, *BAR- IS 193(ii),* 1984, s. 477, fig. 412
[687]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 232, fig. 36, 1156- 1157.
[688]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 160.

B Tipi öncekine göre biraz daha derin ve gövde daha eğimli bir şekilde yükselmektedir. Ağız bölümü topuz şeklinde, kaide daha alcak ve köşelidir. Bu kaplar oldukça ağır ve kabadır.

C Tipi biraz daha derindir. Ağız bölümü yuvarlaklaştırılmıştır. Gövde eğimlidir. Kaidenin çapı daralmış, üçgenimsi ve yüksekliği azalmıştır. Tiplerin tümünde ortada damga bezeme görülürken bu formun geç örneklerinde damga görülmeyebilir.

Parion' da az sayıda da olsa bu tiplerin tümü görülmektedir. A tipinde değerlendireceğimiz ilk örnek **Kat. No. 250'** dir**(Levha 115- 116)**. Kırık olan kabın ağız bölümü oldukça iridir. Dudak yuvarlak hatlı ve hafif içe dönüktür. Ağız bölümünün altında hafif çıkıntı görülmektedir. Kırık olmasına karşın gövdenin eğimi kabın sığ yapıda olduğunu göstermektedir. A tipinde değerlendirilen bir örnekte, **Kat. No. 251'** dir**(Levha 115- 116)**. Bu kapta ağız bölümü daha dikey ve alttaki çıkıntısı daha belirgindir. İki örnekte de içte ağız bölümünün altında yivler izlenmektedir. **Kat. No. 251**, 31.0 cm.'lik ağız çapıyla diğer kaba göre biraz daha geniştir. İki kabın korunan tüm yüzeyleri kırmızı tonlarda astarlanmış; ancak **Kat. No. 251**' de astar daha açık renktedir. Kaplar sert dokulu ve iyi fırınlanmışlardır. Açık kırmızı renkli kilde az kireç, mika, kum ve çok az taşçık görülmektedir. Bu kapların benzerleri Smyrna[689], Mainz[690], Aleksandria[691], Anemurium[692], Tarsus[693], Samaria[694], Stobi[695], British Müzesi[696], Atina Agorası [697] , Hama [698] ,Gortina [699] , Carthage [700] , Demetrias [701] , Slovenya [702] ,

[689]Derya Erol,*Smyrna Devlet Agorasında Ele Geçen Terra Sigillata ve Geç Roma Seramiği*, 2010, s. 368, K- 225
[690]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 161, fig. 30: 3.
[691]Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 35, pl. 2, B3A.
[692]Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, 1989, s. 42, fig. 19: 241.
[693]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 72, Levha 13: 143- 147.
[694]J. W. Crowfoot, G. M. Crowfoot, K. M. Kenyon, *The Object from Samaria. Samaria- Sebaste III*, Londra 1957, ss. 359, 361, fig. 84: 24.
[695]Virginia Ruth Anderson- Stajanović,*Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery*, 1992, s. 58, plate 45: 379.
[696]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 161, fig. 30: 2.
[697]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 233, fig. 36, 1158.
[698]John Lund, 1995, s. 141, pl. 5: 52- 55.
[699]Annachiara D. Preite, "Sigillata Africana", 1997, s. 145, tav XVI: 5.
[700]John W. Hayes, "3. Pottery: Stratified Groups and Typology", 1976, ss. 54, 55, fig 3: 7; John A. Riley, "The Pottery from Cisterns 1977. 1, 1977. 2, and 1977. 3, 1981, ss. 100, 101, fig. 4: 6; M. G. Fulford- D. P. S. Peacock, *Excavations at Carthage: The British Mission Vol. 1, 2, The Pottery and Other Ceramic Object from The Site*, London 1984, ss. 70, 73, fig. 20: 65. 6
[701]Josef Eiwanger, 1981, s. 32, tafel 2: II.1- II. 10.
[702]Philipp M. Pröttel,1996, s. 235, tafel 29: 31.

Gibraltar(Cebelitarık)[703] ve Antiocheia' da[704] görülmektedir. Daha çok M.S. 5- 6. yüzyıla tarihlenen kaplarla **(Kat. No. 226, 248, 250, 252, 268, 280, 281, 284, 307, 308- 316, 321, 322, 324- 326, 329, 330, 334, 359, 368- 371, 376- 382, 404, 410, 412, 414, 434, 442, 469,)** birlikte bulunan Form 104A kapları, genel kronolojileri ve benzer örnekleride göz önüne alınarak M.S. 530- 580 yıllarına tarihlenmiştir.

B tipinde değerlendirilen tek örnek olan **Kat. No. 252**' de dudak yuvarlaklaştırılmış ve küçülmüştür. Kabın A tipine göre derinleştiği gövdenin formundan anlaşılmaktadır. Diğerlerinden biraz daha farklı olarak kırmızımsı sarı kil ve astara sahiptir. Kabın kilinde çok az kireç ve taşçık görülmektedir. **Kat. No. 250** ile aynı açmada ve seviyede bulunmasına karşın dönem ilerledikçe bu formun biraz daha değiştiği izlenmektedir. M.S. 570- 600 yıllarına tarihlenen bu tipin benzerleri, Saraçhane[705], Atina Agorası[706], Aleksandria[707], Caesarea[708],Londra[709], Slovenya[710], Dibsi Faraj[711], Valencia[712]ve Albegna' da[713]bulunmuştur.

C tipine ait **Kat. No. 253**, oldukça geniş bir ağız çapına sahiptir**(Levha 115- 116)**. Yuvarlatılmış ağız bölümünün hemen altında yiv görülmektedir. Kabın gövde yapısından kabın çok sığ olmadığı anlaşılmaktadır. İnce ve tüm yüzeye uygulanan astar açık kırmızımsı kahverengi renktedir. Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az mika bulunmaktadır. Diğer tiplere göre kalitenin azaldığına tanık olunmaktadır. Form 104C' nin benzerleri, Anemurium[714] ,Kelenderis[715] , Lechaion[716] , Tarsus[717],Zeugma[718], Antiocheia[719], Elaiussa Sebaste[720], Beyrut[721],Gortina[722], Tocra[723],

[703]Dario Bernal Casasola, "Contextos Cerâmicos En El Área Del Estrecho De Gibraltar (ss. V-VII d.C.): Hacia El Replanteo De La Dinàmica Urbana, Económica Y Comercial Tardorromana", *LRCW 2*, 2007, s. 116, fig. 3: 2.
[704]Frederick O. Waagé, 1948, s. 47, plate VIII: 803- 805.
[705]John W. Hayes, *Excavations at Saraçhane in Istanbul, Vol. 2, The Pottery,* 1992, s. 97, fig. 35, 21: 4.
[706]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 233, fig. 36, 1160.
[707]Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 35, pl. 2, B3D.
[708]Jodi Magness, "The Pottery from Area V/4 at Caesarea", *AASOR 52*, 1994, s. 140, fig. 1: 1.
[709]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 163, fig. 30: 16.
[710]Philipp M. Pröttel,1996, ss. 235, 236, tafel 30: 3- 6.
[711]Richard P. Harper, "Athis- Neocaesareia- Qasrin- Dibsi Faraj", 1980, ss. 331, 332, fig. B: 19.
[712] Paul Reynolds, "African Red Slip and Late Roman Imports in Valencia", Papers in Iberian Archaeology, *BAR- IS 193(ii)*, 1984, s. 477, fig. 427.
[713] Daniela Gandolfi, "Ceramiche fini di importazione di VI-VII secolo in Liguria. L'esempio di Ventimiglia, Albenga e Luni",Ceramica in Italia: VI-VII secolo, *Biblioteca di Archeologia Medievale 14*, Vol. 1, 1998, s. 262, fig. 8: 2.
[714]Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, 1989, s. 42, fig. 19: 242.
[715]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, 2006, s. 54, Levha 9: 58.
[716]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 163, fig. 30: 23.
[717]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 72, Levha 13- 14: 150- 167.

Apollonia[724], Aleksandria[725] ve Albegna' da[726] bulunmaktadır. **Kat. No. 253**, Roma Hamamı'nda daha üst seviyelerde ele geçen bir kaptır. Bulunduğu seviyedeki diğer seramikler kabın genel tarihlemesi olan M.S. 550- 625 tarihiyle örtüşmektedir. Bu nedenle, Parion' da bulunan **Kat. No. 253** için de belirtilen tarihler önerilebilir.

Çok az örneğin incelendiği bu formda kapların gelişim evresinde ağız formunun erkenden geçe doğru belirginliğini kaybettiği görülmektedir. Başta dikey ve oldukça belirgin olan ağız bölümü, zamanla daha yuvarlak hatlı bir görünüm kazanmıştır. Kapların tümü sert dokulu ve iyi fırınlanmıştır. Tümünde kireç katkısı görülmektedir. A tipinde astar diğerlerine göre daha yoğun ve kırmızı tonlardadır. C tipine ait tek örnekte ise, astarın iyice basitleştiği görülmüştür. Tümü Roma Hamamı'ndan çıkan bu örnekler, genel olarak M.S. 530 ile M.S. 625 arasında tarihlenmişlerdir.

2. 1. 5. 1. 1. 18. Form 105 (Kat. No. 254- 257) (Levha 117- 118)

Afrika Form 89, 90 ve 104 gibi benzer formların son versiyonu olarak değerlendirebileceğimiz Form 105' e ait dört parça bulunmuştur. Bu kaplardan **Kat. No. 254**, Dükkânlar, 1365- 1345 açması, -80 cm. seviyesinde ele geçmiş; Roma Hamamı' nda bulunan diğer örnekler ise, farklı seviyelerde bulunmuşlardır. Farklı seviyelerde aynı formların bulunması, kapların uzun bir dönem içinde tarihlenmeleriyle de açıklanabilir. Geniş ve sığ olan tabakların ağız bölümü topuz şeklinde biçimlendirilmiştir. Kaplarda gövde çok derinleşmeden tabana yöneltilmiştir. Diğerlerine göre **Kat. No. 257** biraz daha derindir. Kapların tümünün kaide bölümleri kayıptır. Sağlam olan örneklere bakıldığında, kaide çapının geniş ve orta yükseklikte olduğu görülmektedir[727]. Astar kalitelerinde farklılık olan kaplardan **Kat. No. 254**' te

---

[718]Philip M. Kenrick, "On the Silk Route: imported and regional pottery at Zeugma", 2009, fig. 18. 3: PT513.
[719]Frederick O. Waagé, 1948, s. 48, plate VIII: 805u.
[720]Marco Ricci, "Elaiussa Sebaste: Context, Production & Commerce", (Ed. B. Böhlendorf- Arslan, A.O. Uysal, J. Witte- Orr), *Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas 7,* Ege Yayınları, İstanbul 2005, s. 175, fig. 2: 15
[721]Paul Reynolds, "Trade Networks of The East, 3rd To 7th Centurıes: The View From Beirut (Lebanon) And Butrint (Albania) (Fine Wares, Amphorae And Kitchen Wares)", *LRCW 3,* 2010, s. 98, fig. 7: i.
[722]Annachiara D. Preite, "Sigillata Africana", 1997, s. 148, tav XVI: 8.
[723]John W. Hayes, "The Pottery, Excavation at Tocra", 1973, s. 113, fig. 50: 2506.
[724]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 165, fig. 30: 29.
[725]Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 35, pl. 2, B3g.
[726] Daniela Gandolfi, "Ceramiche fini di importazione di VI-VII secolo in Liguria. L'esempio di Ventimiglia, Albenga e Luni",1998, s. 262, fig. 8: 3.
[727]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 163, fig. 31.

açık kırmızı bir astar görülürken, **Kat. No. 255**' te astar incelmiş ve kırmızımsı sarı renktedir. Astarın daha kaliteli olduğu **Kat. No. 256** ve **257**' de kırmızı bir astar uygulanmıştır. Kapların tümü sert dokulu ve iyi fırınlanmıştır. Kireç katkılı kapların kili açık kırmızı renktedir. **Kat. No. 255** hariç tümü, 30 cm.' nin üzerinde ağız çapına sahiptir. Benzerlerini Apollonia[728], Kelenderis[729], Tarsus[730], Anemurium[731], Kourion[732], Aleksandria[733],Atina Agorası[734], Ashkelon[735], Antiocheia[736], Halieis[737], Kaukana[738], Tocra[739], Carthage[740], Venedik[741], Gortina[742], Knossos[743], Valencia[744], Slovenya[745], Albegna [746] ve Marsilya' da [747] gördüğümüz kaplar, M.S. 580- 660 yıllarına tarihlenmişlerdir.

2. 1. 5. 1. 1. 19. Form 108 (Kat. No. 258) (Levha 119- 120)

Bu forma ait tek örnek, **Kat. No. 258**, Roma Hamamı 1355- 1255 açması, -150- -200 cm. seviyesinde bulunmuştur. Küçük kâse formundaki kap, kalın bir cidara sahiptir. Dudak cidarında bir incelme olmadan dışa döndürülmüş ve dışta hafif yuvarlatılmıştır. Yarı küresel sığ gövdenin, sağlam olarak ele geçen örneklerde, çok

[728]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 167, fig. 31: 10.
[729]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, 2006, s. 54, Levha 9: 60- 61.
[730]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 78- 80, Levha 19- 20: 182- 193.
[731]Caroline Williams, "A Byzantine Well- Deposit from Anemurium (Rough Cilicia)", *Anatolian Studies 27*, 1977, ss. 176, 178, fig. 1: 1
[732]John W. Hayes, " Pottery", (Ed. A. H. S Megaw), *Kourion, Excavations in the Episcopal Precinct, Dumbarton Oaks Studies XXXVIII,* USA 2007, s. 442,fig. 14.4: D1- D3.
[733]Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 35, pl. 2, B2b.
[734]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 233, fig. 36, 1162.
[735]Barbara L. Johnson, *Ashkelon 2*, 2008, s. 49: 156- 158
[736]Frederick O. Waagé, 1948, s. 48, plate VII: 802a, Plate VIII: 802p.
[737]Wolf W. Rudolph- Mark C. Sheehan, "Excavations at Porto Cheli and Vicinity Preleminary Report V: The Early Byzantine Remains", *Hesperia 48, No. 3*, 1979, s. 310, fig. 7: 20- 22.
[738]R. J. A. Wilson- John W. Hayes, "Funerary Feasting in Early Byzantine Kaukana, Sicily",*AJA 115*,2011, s. 286, fig. 17: 29
[739]John W. Hayes, "The Pottery, Excavation at Tocra", 1973, s. 113, fig. 50: 2516.
[740]John A. Riley, "The Pottery from Cisterns 1977. 1, 1977. 2, and 1977. 3, 1981, ss. 100, 101, fig. 4: 7.
[741]Elena Grandi, "Late Antique and Early Medieval Fine Pottery From Lagoon of Venice", 2005, s. 9, plate 7: 4. 5
[742]Annachiara D. Preite, "Sigillata Africana",1997, ss. 147, 148, tav XVII: 1- 4.
[743]John W. Hayes, "Early Christian Pottery from Knossos: The 1978- 1981 Finds from Knossos Medical Faculty Site", *BSA 96*, 2001, s. 442, , fig. 2: 49.
[744] Paul Reynolds, "African Red Slip and Late Roman Imports in Valencia", Papers in Iberian Archaeology, *BAR- IS 193(ii)*, 1984, s. 477, fig. 430, 431
[745]Philipp M. Pröttel,1996, s. 236, tafel 30: 7- 21.
[746] Daniela Gandolfi, "Ceramiche fini di importazione di VI-VII secolo in Liguria. L'esempio di Ventimiglia, Albenga e Luni",1998, s. 262, fig. 8: 4, 5.
[747]Stéphane Bien, "Des Niveaux VIIe Siéche Sous Le Music- Hall De L' Alcazar À Marseille", *LRCW 1*, Bar- IS 1340, The Basingstoke Press, England 2005, ss. 286, 293, fig. 4: 5, 6.

yüksek olmayan bir kaide ile sonlandırıldığı görülmektedir[748]. Turuncu- kırmızı renkteçok kaliteli olmayan astar, çok ince uygulanmıştır. Sert dokulu ve iyi fırınlanmış kabın kili açık kırmızı renktedir. Kil çok az kireç ve mika içermektedir. Çok yaygın olmayan bu kabın benzerleri, Tarsus[749], Tocra[750], Ventimiglia[751], Durrës[752], Stobi[753] ve Marsilya' da[754]bulunmuştur. **Kat. No. 258,**Roma Hamamı' nda, M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı ile M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı arası tarihlenen buluntularla birlikte ele geçmiştir. Buluntuların durumu yanında kabın kalitesinin düşüklüğü dikkat çekicidir. Bu yüzden benzer örnekler, genel tarihlemesi ve birlikte bulunduğu M.S. 7. yüzyıl buluntuları da dikkate alındığında, bu kabı M.S. 7. yüzyıl ilk yarısına tarihlemek uygun görülmektedir.

2. 1. 5. 1. 1. 20. Form 109 (Kat. No. 259- 260) (Levha 119- 120)

Bu form içinde değerlendirdiğimiz iki örnek de Roma Hamamı, 1355- 1255 açmasında, ancak farklı seviyelerde bulunmuştur. 27. 0 cm.'lik ağız çapına ve sığ bir gövdeye sahiptirler. Kabın dudak bölümü yuvarlatılmış ve hemen altına yapılan yivle daha belirgin hale getirilmiştir. **Kat. No. 259**' un gövdesi biraz daha dikeydir. Kabın sağlam olan örneklerinde, düz tabanın çok hafif yükseltilerek kaide gibi bir bölümün oluşturulduğu görülmektedir[755]. Kaplara ince turuncu- kırmızı renkte bir astar uygulanmıştır. Astarın kalitesi, **Kat. No. 259'** da biraz daha düşüktür. Bu çok kaliteli olmayan astar özelliğini Form 108 kabında da görmüştük. Sert dokulu kaplarda kireç **Kat. No. 259'** da daha yoğundur. Ayrıca kaplarda az mika ve kum katkısı da görülmektedir. Kil ve astar özelliklerinden **Kat. No. 260**' ın daha kaliteli olduğu anlaşılmaktadır. Form 109 olarak değerlendirdiğimiz bu kapların benzerleri Kelenderis[756], Tocra[757] Tarsus[758], Slovenya[759], Dibsi Faraj[760], Albegna[761]ve Marsilya'

[748]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, Ankara 2006, Levha 21: 199.
[749]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 82, Levha 21: 199.
[750]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 171, fig. 33.
[751]Andrea Carandini- Stefano Tortorella, "Ceramica Africana", 1981, s. 112, tavola LII: 3.
[752]Brikena Shkodra, 2006, ss. 434, 435, fig. 4: 9.
[753]Virginia Ruth Anderson- Stajanović,*Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery,* 1992, s. 58, plate 45: 382
[754]Stéphane Bien, "Des Niveaux VIIe Siéche Sous Le Music- Hall De L' Alcazar À Marseille", *LRCW 1*, Bar- IS 1340, The Basingstoke Press, England 2005, ss. 286, 293, fig. 4: 10
[755]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, Levha 22: 210.
[756]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, 2006, s. 54, Levha 9: 62.
[757]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 172, fig. 33.
[758]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 83, Levha 22: 202- 217.
[759]Philipp M. Pröttel,1996, s. 237, tafel 31: 12, 14.
[760]Richard P. Harper, "Athis- Neocaesareia- Qasrin- Dibsi Faraj", 1980, ss. 332, 333, fig. B: 23.

da[762]görülmektedir. Kapların bulunduğu açma ve seviyelerde, daha çok M.S. 6. ve M.S. 7. yüzyıla tarihlenen buluntular ele geçmiştir. Bu kapların benzer örnekleri de verilen tarih aralığında değerlendirilmişlerdir. Bu nedenle, Parion' da bulunan Form 109 örnekleri de, M.S. 580- 650 yıllarına tarihlenmiştir.

2. 1. 5. 1. 1. 21. Bezemeliler (Kat. No. 261- 262) (Levha 119- 120)

Afrika Kırmızı Astarlı seramikleri içinde, süsleme ögesine sahip bazı kapları değerlendirmiştik. Formları belli olan bu kapların içinde, **Kat. No. 220**' de aplik süsleme, **Kat. No. 228**' de kuş tüyü rulet bezeme, **Kat. No. 233** ve **237**' te tondoda rulet bezeme, **Kat. No. 245** ve **249'** da tondoda haç motifi bulunmaktadır. Bu kaplar dışındaki iki örnek, formları belli olmayan damga bezemeli küçük parçalardır. Hayes, damga bezemeli örnekleri, A' dan E' ye 5 ana tip içinde değerlendirmiştir[763]. Bu 5 tipin içinde bitkisel ve geometrik motifler, insan ve hayvan figürleri, kantharos ve haç motifleri görülmektedir. A tipine ait damga bezemeli örneklerden **Kat. No. 261**, iki farklı süslemeye sahiptir. Süslemelerden biri iç içe halkalara, diğeri iç içe halkalar ve dışında çark şeklinde düzenlenmiş bir motife sahiptir. Dükkânlar, 1360- 1350 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunan parça, açık kırmızı bir astarla tamamen astarlanmıştır. Sert dokulu kap iyi fırınlanmıştır. Açık kırmızı kilin içinde çok az kireç bulunmaktadır. Benzerleri Corinth[764], Tunus[765], Tolmeita[766] ve Atina Agorası' nda[767] bulunan parça, M.S. 4. yüzyıl son çeyreği ile M.S. 5.yüzyıl ilk çeyreği arasına tarihlenmiştir.

E tipi olarak değerlendirebileceğimiz damga bezemeye sahip **Kat. No. 262**, Roma Hamamı, 1345- 1255 açması, 0- -50 cm. seviyesinde bulunmuştur. Kabın korunan kısmında tüm yüzeyin açık kırmızı renkte astarlandığı görülmektedir. Sert dokulu kabın kili kırmızı tonlarda, içinde az kireç, kum ve mika bulunmaktadır. Kabın ortasına yerleştirilen haç bezemenin sadece uzun koluna ait bir parçası korunmuştur.

---

[761] Daniela Gandolfi, "Ceramiche fini di importazione di VI-VII secolo in Liguria. L'esempio di Ventimiglia, Albenga e Luni",1998, s. 262, fig. 8: 8, 9.
[762]Stéphane Bien, "Des Niveaux VIIe Siéche Sous Le Music- Hall De L' Alcazar À Marseille", *LRCW 1*, Bar- IS 1340, The Basingstoke Press, England 2005, ss. 286, 293, fig. 4: 1, 2.
[763]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 172, fig. 33.
[764]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 236, fig. 40j.
[765]Michael Mackensen- Gerwulf Schneider,"Production Centers of African Red Slip Ware (3rd- 7th c.) in northern and Central Tunisia", *JRA* 15, 2002, s. 148, fig. 20: 12.
[766]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 237, fig. 40r.
[767]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, plate 53, 55: 1053, 1061, 1092.

Haçın bu bölümünde dışta iki yiv sınırlandırıcı öğe olarak kullanılmış, ortasına üç baklava dilimi ve onlarında ortalarına daireler yerleştirilmiştir. Benzerleri Lavigerie[768] ve Tunus' ta[769] görülen parça, M.S. 570- 600 yıllarına tarihlenmiştir.

Parion' da bulunan 44 parça Afrika Kırmızı Astarlı seramiği, 20 farklı grup altında ve birde bezemeliler olarak incelenmiştir. Gruplarda, giriş bölümünde de bahsettiğimiz gibi, Hayes'in terminolojisi kullanılmıştır. Seramik yayınlarının genelinde bu isimlendirmenin kullanılması, Hayes terminolojisinin tercih edilmesinde önemli bir etken olmuştur.

Afrika kaplarının çoğu tek örnekle temsil edilirken en, büyük grubu Form 91 oluşturmaktadır. İncelenen ilk grup, Form 12 olarak adlandırılan küçük kâsedir. Kabın ağız bölümü ikiye ayrılmış, içte ince bir bölüm, dışta ise daha kalın bir çıkıntı oluşturulmuştur. Afrika kapları arasında aplik süslemeye sahip tek örnek olan **Kat. No. 220,** Form 52B olarak değerlendirilmiştir. Dışa döndürülmüş geniş ağız kenarı üzerinde meyve sepeti şeklinde aplik bulunmaktadır. Diğer Afrika kaplarına göre daha erkene tarihlenen birkaç kaptan biridir. Form 52B örneği gibi, daha erkene tarihlenen iki örnekte **Kat. No. 221** ve **222**' dir. Form 61A içinde değerlendirilen kaplar, oldukça geniş ağızlıdır. Sığ kapların ağız bölümü kalınlaştırılmış ve üçgenimsidir. Tek örnekle temsil edilen Form 64 sade bir işlenişe sahiptir. Tüm kaplar içinde, en geniş ağız çapına sahip ve sığ olanlar, Form 66 adıyla değerlendirilen **Kat. No. 224** ve **225'** tir. İki örnek birbirinden farklı işçiliğe sahiptir. **Kat. No. 226**, Form 68 olarak tanımlanmıştır. Diğer kentlerde bulunan bu tipteki kaplar genelde benzer olan Form 67 kapları içinde değerlendirilmiştir. Bununla birlikte **Kat. No. 226'** nın, ağzın üçgenimsi yapısı nedeniyle Form 68 içinde değerlendirilmesi daha uygun görülmüştür. Tek örnekle temsil edilen bir diğer formda, **Kat. No. 227**' dir. Form 73A olarak değerlendirilen kâse, oldukça zarif bir işlenişe sahiptir. Kâsenin ağız bölümü dışa döndürülerek yatay bir düzlem ve dudak bölümü oluşturulmuştur. Dudak üstte yuvarlatılmış, altta sivri yapıdadır. Dudağın üzerinde üçgen ağızlı bir alet ile yapılmış çentikler bulunmaktadır. **Kat. No. 228**, dışta kuş tüyü rulet süslemeye sahip bir örnektedir. Form 84 olarak değerlendirilen derin kâse formundaki kabın ağız kenarı, kalınlaştırılmış ve dikey

[768]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 279, fig. 57e.
[769]Michael Mackensen- Gerwulf Schneider,"Production Centers of African Red Slip Ware (3rd- 7th c.) in northern and Central Tunisia", *JRA* 15, 2002, s. 148, fig. 20: 20.

üçgenimsi bir bölüm oluşturulmuştur. **Kat. No. 229**, Form 87A olarak değerlendirilmiştir. Sığ kabın ağız bölümü üçgen formundadır. Form 90B adıyla incelenen **Kat. No. 230- 231**, çok üretilmeyen bir forma ait örneklerdir. Topuz şeklinde dudağa, yatay bir gövdeye ve yüksek kaideye sahiptirler. Zarif görüntüsü nedeniyle daha çok tercih edilen ve uzun süre üretilen bir kap türü, Form 91'dir. Bu form dört ana tipe ayrılmaktadır. Parion' da bulunan kaplar dört tipten sadece B, C ve D' ye aittir. Daha zarif ve detaylı işçiliğe sahip olanlar erken, basit yapılı olanlar daha geçtir. Genelde kaliteli kile sahip kapların form değişimlerinde kalitelerinin düştüğü gözlemlenmiştir. Altı örnekle temsil edilmelerine rağmen Afrika formları içinde sayıca en fazla olanlardır. Form 93A adıyla değerlendirilen **Kat. No. 238**, geniş bir kâsedir. Dışa dönük geniş bir ağız kenarına sahiptir. Gövde yarı küreseldir. Gövdenin yarı küresel olduğu ve ağız kenarının dışa döndürüldüğü bir diğer türde Form 97' dir. Dışa döndürülen ve kalınlaştırılan ağız kenarı, üstten bakıldığında daha rahat anlaşılan içbükey kavislerle biçimlendirilmiştir. Bu görünümüyle **Kat. No. 239- 241** arasında açıklanan kaplar oldukça estetik bir yapıya sahiptir. **Kat. No. 242- 246** arasında değerlendirilen kaplar ise, üçgenimsi ancak daha yuvarlak hatlarıyla Form 99 olarak tanımlanmıştır. Kendi içlerinde tipleri ve gelişimleri mevcuttur. Çok nadir bulunmalarına rağmen bir örnekle temsil edilen kap, Form 102' dir. Küçük kâsenin topuz şeklinde bir dudağı bulunmaktadır. Form 103B olarak değerlendirdiğimiz kaplar ise **Kat. No. 248- 249'** dur. **Kat. No. 249**'un tondosunda haç motifi bulunmaktadır. Dört örneğin bulunduğu Form 104 kapları **Kat. No. 250- 253** arasında incelenmiştir. A, B, C tiplerine ait kapların bulunduğu bu formda, topuz şeklinde dudağın form gelişimi ve kapların astar değişimi rahatlıkla görülebilmektedir. Benzer form yapısına sahip bir diğer grup ise, Form 105' tir. Afrika Form 89, 90 ve 104 gibi benzer formların son versiyonu olarak değerlendirebileceğimiz Form 105' e ait dört parça bulunmuştur. **Kat. No. 254- 257** arasında değerlendirilen örnekler, Parion' da bulunan en geç kaplardandır. Nadir üretime sahip formlardan biri de **Kat. No. 258**' de değerlendirilen Form 108' dir. Dışa döndürülmüş bir dudağa ve yarı küresel gövdeye sahiptir. Grup olarak incelenen son örnekler Form 109' dur. Bu kaplarda dudak bölümü yuvarlatılmış ve hemen altına yapılan yivle daha belirgin hale getirilmiştir. Formlar içinde değerlendirilen bezemeli örnekler yanında ayrıca incelenen kaplar ise **Kat. No. 261** ve **262**' dir. Bu iki örneğin

formu belli değildir. Kapların birinde geometrik motifler diğerinde haç motifi bulunmaktadır.

Kaplar, Form 12 dışında kronolojik bir düzen içinde incelenmiştir. Form 12 isimlendirilirken tarihlemede yardımcı olabilecek bir materyalle birlikte bulunmamış ve üretim özellikleri nedeniyle daha erken olduğu düşünülerek Form 12 ismi verilmiştir[770]. Biraz daha geç olmasına karşın yansıttığı kaliteli astar özelliği, bu kapların az sayıda üretilmesi ile ilgili olmalıdır. Seramikler incelenirken açmalar ve seviyeleri dikkate alınmıştır. Seviyeler halinde incelemenin kesin doğruluğu olmadığı için sayısal yoğunlukların yanında, benzer örnekler ve tipolojilerinden de faydalanılmıştır. Formlar ilerledikçe kapların kil ve astar kalitelerinin düştüğü gözlemlenmiştir. Kaplar genelde turuncumsu kırmızı renklerde astarlanmıştır. Kapların tümünde kireç katkısı, bazı örneklerde de mika, kum ve taşçık katkısı görülmüştür.

Afrika Kırmızı Astarlı seramiklerinin büyük çoğunluğu,Parion Roma Hamamı' nda bulunmuştur. Roma Hamamı, kentin genelinde görülen tahribatın açıklanması için büyük öneme sahiptir. Roma Hamamı'nın bilinçli olarak terkedilmesinden sonra çöplük olarak kullanıldığı, içine atılan kemik, istiridye kabukları ve seramik parçalarından anlaşılmaktadır. Birkaç örnek dışında bulunan seramikler, M.S. 5. yüzyıl ve sonrasına tarihlenen kaplardır. Kırık olarak çöplüğe atılan seramik örneklerinin M.S. 5. yüzyılda belirgin bir şekilde artması, tahribat dönemi hakkında bazı ipuçları vermektedir. Afrika seramikleri içinde M.S. 5. yüzyıla tarihlenen bu kaplara, **Kat. No. 219, 223, 225, 226, 227** ve **228** örnek olarak gösterilebilir. Afrika seramikleri gibi ileride incelenecek Phokaia Seramikleri' de bu dönemi işaret etmektedir. M.S. 4. yüzyılikinci yarısı ve M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı, Roma' nın Barbar saldırılarından etkilendiği bir dönemdir. Diğer gruplarda incelendiğinde, bu dönem hakkında daha ayrıntılı bilgi verilecektir.

[770]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 38, 39.

2. 1. 5. 2. Phokaia (Foça) Kırmızı Astarlı Seramiği(Late Roman C)

Geç Roma Kırmızı Astarlı Seramiklerinin diğer tanınmış ve Türkiye' de yapılan kazı çalışmalarında Geç Roma kontekstlerinde en sık rastlanılan seramik gruplarından biri de Phokaia Kırmızı Astarlı Seramiğidir. Phokaia' nın üretim yeri olarak tespitinden çok önce, 1933 yılında Waagé bu kapları Geç Roma C (Late Roman C) olarak isimlendirmiş[771], bu isim Hayes' in 1972 yılındaki Geç Roma seramiği için başucu kitabı sayılan "Late Roman Pottery" adlı yayınında da bu isimle kullanılmaya devam edilmiştir[772]. Daha sonra Hayes, Phokaia' nın üretim yeri olarak belirlenmesinden sonra, ilk ismin yanına "Phocaean" ifadesini eklemiştir[773]. Phokaia ana üretim merkezi olsa da, formların Ephesus gibi kentlerde de üretildiği düşünülmektedir[774]. Bu kaplara olan yoğun talep başka kentlerde de aynı formların üretilmiş olabileceğini göstermektedir[775].

Phokaia seramiği üzerine ilk çalışma Atina Agorası buluntuları üzerine Waagé tarafından yapılmıştır[776]. Bu çalışmasının ardından araştırmacı, 1948 yılında Antiocheia buluntuları arasında diğer Geç Roma seramikleriyle birlikte bu kapları ayrıntılı olarak değerlendirmiş, kil, astar özellikleri hakkında bilgiler vermiş ve tarihlendirmeler yapmıştır[777]. Phokaia seramiği üzerine keşif olarak nitelendirilebilecek bir diğer çalışma Langlotz tarafından yapılmış, Phokaia' da seramik atölyelerine ait atıklar tespit edilmiştir[778]. 1972 yılına gelindiğinde Hayes, o dönem Geç Roma C olarak isimlendirmeyi tercih ettiği Phokaia seramikleri üzerine en önemli çalışmalardan birini gerçekleştirmiştir. Bu çalışmada, seramikler 10 temel formda toplanmış ve ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir[779]. Günümüzde de bu çalışmanın terminolojisi ve kronolojisi temel kaynak olarak kullanılmaktadır. Bu çalışmanın yanında,1986 yılında Mayet ve Picon' un, Phokaia' nın üretimine yönelik analiz çalışmaları[780], 1991 yılında

---

[771]Frederick, O. Waagé, "The American Excavations in the Athenian Agora: First Report", *Hesperia 2, No. 2*, 1933, s. 298.
[772]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 323.
[773]John W. Hayes, *A Supplement To Late Roman Pottery*, 1980, s. 525.
[774]Recep Meriç, 2002, s. 69, dn. 211.
[775] Kat. No. 471' de görülen örnek Phokaia 3 formları ile yakın benzerlik göstermesine rağmen olasılıkla bölgesel bir taklittir.
[776]Frederick, O. Waagé, "The American Excavations in the Athenian Agora: First Report", *Hesperia 2, No. 2*, 1933, s. 298- 300.
[777]Frederick O. Waagé, 1948, ss. 51- 58, fig. 32- 34, plate X, XI.
[778]Jeroen Poblome, Sagalassos Red Slip Ware Typology and Chronology, 1999, s. 297; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 83, dn. 4.
[779]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 323- 370, fig. 65- 71.
[780]Jeroen Poblome, Sagalassos Red Slip Ware Typology and Chronology, 1999, s. 297.

Mackensen' in yoğun üretime sahip Form 3 üzerine, farklı görüşleri ve yeni buluntuları değerlendirerek ele aldığı kronolojik çalışma[781], Vaag' ın Phokaia kaplarının yapım teknikleriyle ilgili bilgiler verdiği araştırma[782], diğer önemli çalışmalar arasında gösterilebilir.

M.S. 4. yüzyıl sonlarıyla birlikte ortaya çıkmaya başlayan bu kaplar[783]M.S. 5. - 6. yüzyıl' da, özellikle Doğu Akdenizde, diğer üretim merkezlerine göre daha baskın duruma gelmiş, M. S. 7. yüzyıl ortalarına kadar üretimi devam etmiştir[784].Bu kaplar yoğun olarak Batı Anadolu olmak üzere, Yunanistan, Rusya, Suriye, Kıbrıs, İtalya, Kuzey Afrika, İspanya ve İngiltere' ye kadar alıcı bulmuşlardır[785].

Genelde geniş ağızlı kâse ve tabaklardan oluşan ince cidarlı bu kaplar içinde en tanınanları, Form 3 olarak adlandırılan tabaklardır. Hayes, bu formların yapımında görülen izler nedeniyle kalıpta yapılmış olabileceğini ileri sürmektedir[786]. Vaag bu görüşe katılmamış ve Atina Agorası'nda bulunan örnekler içinde,3B formundaki kaplarda ve diğer örneklerde görülen bozukluğun, kapların çark merkezine tam oturtulamamasından kaynaklandığını belirtmiştir[787]. Bununla birlikte araştırmacı, kapların yüzeyindeki izlerin kalıp yapımı sürecinden ziyade, çarkta üretim sırasında daha kolay oluşabileceğini belirtmiştir[788].

Phokaia Kırmızı Astarlı Seramikleri, sert dokulu, genelde kireç, mika ve kum katkılıdır. İyi fırınlanan kapların kili, kiremit kırmızısı, kırmızımsı kahve ve turuncu renklerdedir. Uygulanan astar, kilin biraz koyusudur ve genelde ince bir şekilde

---

[781]Michael Mackensen, "Zur Datierung Mediterraner Sigillata aus der spätantiken Befestigung Iatrus an der unteren Donau, Die Chronologie der Late Roman C- Formen Hayes 3 A- E", *Germania 69/ 1*, 1991, ss. 79- 96.

[782]Leil Erik Vaag, "A Closer Look at the Making of Phocaean Red Slip Ware Bowls", (Ed. Catherine Abadie- Reynal), *Les Ceramiques En Anatolia Aux Epoques Hellenistique Et Romaine, Varia Anatolica XV*, Paris 2003, ss. 203- 207, pl. CXII- CXIII.

[783]John W. Hayes, "Notes on Roman Pottery in Greece and The Aegean", *RCRFActa V- VI*, 1963/ 1964 s. 34; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 85.

[784]John W. Hayes, "Notes on Roman Pottery in Greece and The Aegean", *RCRFActa V- VI*, 1963/ 1964 s. 35; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, ss. 84- 86.

[785]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 368, 369, 459, 460, map 13, 14.

[786]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 324.

[787]Leil Erik Vaag, 2003, s. 204.

Parion' da seramik sanatçısı Onur Öztürk tarafından yapılan Roma formları çalışmalarında oldukça ince cidarlı ve benzer ağız formuna sahip seramikler in özellikle hızlı dönen bir çarkta rahatlıkla yapıldığı görülmüştür. Ayrıca kabın yüzeyindeki izlerin çark dönerken rahatlıkla oluşabildiği farklı düzeltme araçlarıyla düzeltmelerin ve çıkıntıların yapılabildiği tespit edilmiştir. Bu nedenle formların çark yapımı olmaları ihtimali daha yüksek görülmektedir.

[788]Leil Erik Vaag, "A Closer Look at the Making of Phocaean Red Slip Ware Bowls", s. 204.

uygulanmıştır. Bununla birlikte erken örneklerde ki; bunu biz Phokaia Form 3B örneklerinde görebiliyoruz, astar biraz daha yoğun uygulanmış ve daha turuncu bir renge sahip olmuştur. Bazı parçalarda kapların istiflenmesi nedeniyle, fırınlama sırasında ateşin etki gösterdiği ve göstermediği bölümlerde renk farklılıkları oluşmuştur[789].

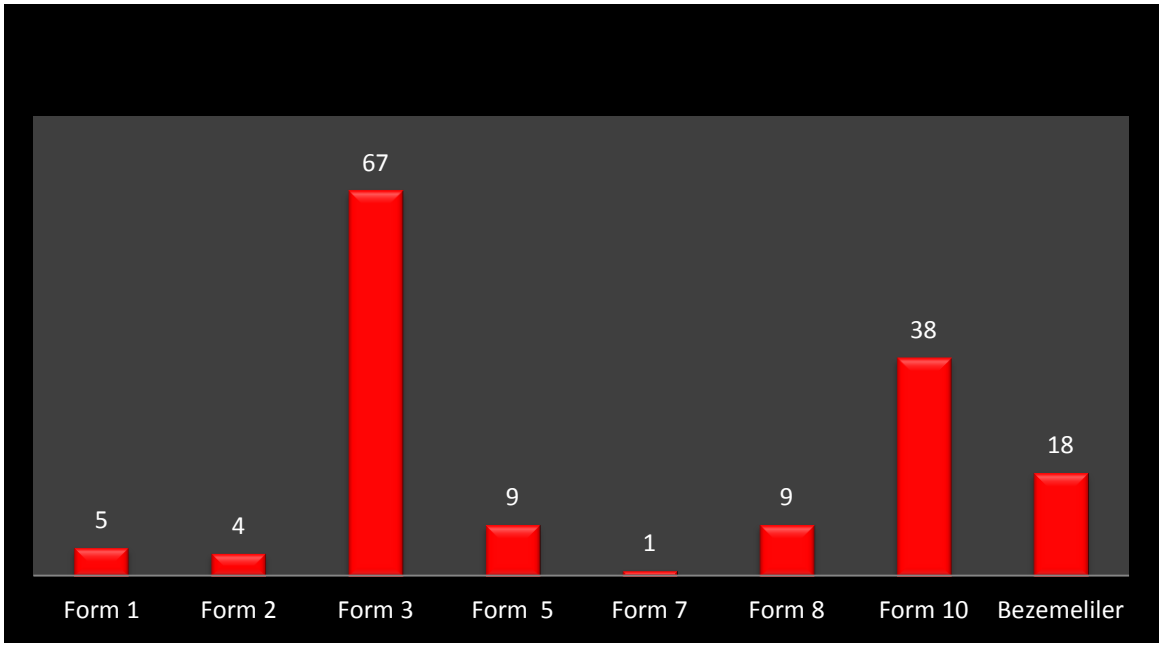
Form çeşitliliği gibi, bezeme çeşitliliği de Afrika seramiklerine göre daha az olan bu kaplarda, daha erken dönemlerde daha fazla tercih edilen kabartma süslemelere üretime daha sonra başladıkları için rastlanılmaz. Bununla birlikte özellikle M.S. 5. - 6. yüzyıl' da, dönemin modasına uygun olarak baskı ve rulet bezeme sıkça uygulanmaktadır. Hayes, baskı (damga) bezemeyi üç evrede sınıflandırmıştır[790]. İlk evrede Afrika seramiklerinde M.S. 350- 430 yılları arasında görülen bitkisel bezemelerin benzerleri, ikinci evrede sıralı hayvan ve haç motifleri, üçüncü evrede tondonun merkezine yerleştirilen hayvan ve haç motifleri kullanılmıştır[791]. Diğer bir süsleme türü rulet bezeme ise M.S. 5. - 6. yüzyılda kapların ağız kenarına ve tondolarına yoğun bir şekilde uygulanmıştır.

Form çeşitliliği az olmasına karşın, yayılım alanı ve üretimin yoğunluğu düşünüldüğünde, Phokaia seramiklerinin döneminin en sevilen servis kapları arasında olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

[789]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 324; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 84.
[790]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 84.
[791]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 84.

2. 1. 5. 2. 1. Parion, Phokaia (Foça) Kırmızı Astarlı Seramikleri (Kat. No.263- 413) (Levha 121- 168)

Kazılar sırasında bulunan en yoğun seramik gruplarından biridir. Parion' da, Phokaia Kırmızı Astarlı seramiklerine ait 151 parça incelemeye alınmıştır. Bu kaplar, Hayes' in tipolojisine göre[792] ,yedi farklı formda, ayrıca bezemeli parçalar olarak gruplandırılmıştır**(Grafik 12).**

Grafik 12: Pairon, Phokaia Kırmızı Astarlı Seramikleri grup ve sayısal dağılımı.

3. 1. 5.2.1.1. Form 1 (Kat. No. 263- 267) (Levha 121- 122)

Bu form içinde değerlendirebileceğimiz 5 kap parçası bulunmuştur. Bu formun örnekleri Çandarlı Form 4 kaplarıyla yakın benzerlik göstermektedir. Form benzerlikleri yanında, Çandarlı kaplarının daha yoğun astarlandığını ve genelde daha ince cidarlı olduğunu söylemek mümkündür. Bu grup Hayes tarafından A, B, C, D olarak 4 alt tipe ayrılmıştır[793] . A tipinden D tipine doğru kapların derinliği ve kaide yüksekliği azalmaktadır. Arsen'eva ve Domzalski' nin[794] ,Tanais buluntuları üzerine yaptığı çalışmada incelenen D tipine ait geniş ağızlı ve sade işlenmiş kaplar, grubun gelişimini göstermesi açısından önemlidir. Diğerlerinden farklı olarak C tipinin ağız kenarına,

[792]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 323- 370.
[793]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 325- 326.
[794]Tatyana M. Arsen'eva- Krzysztof Domzalski, "Late Roman Red Slip Pottery from Tanais 2001", *EA 8*, 2003, s. 447, fig. 15: 591- 600.

dışta rulet bezemeler yapılmıştır[795]. Aşağıda anlatılacak olan Parion örnekleri form özellikleri nedeniyle A tipinde değerlendirilmişlerdir.

Parion' da bu forma ait örneklerin dördü odeion' da, biri Yamaç Yapısı' nda bulunmuştur. Tam form veren **Kat. No. 263**, odeion 1375- 1435 açması 0- -50 cm. seviyesinde, **Kat. No. 264- 265**, odeion 1375- 1425 açması 0- -50 cm. seviyesinde, **Kat. No. 266**, odeion 1375- 1435 açması -60- -90 cm. seviyesinde, **Kat. No. 267** ise Yamaç Yapısı, 1490- 1250 açması -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur.

Tam form veren tek örnek olan **Kat. No. 263**, bu grupta inceleyeceğimiz ilk kaptır**(Levha 121- 122)**. 12.0 cm. ile diğerlerine göre daha küçük ağız çapına sahip kabın dudağı içe döndürülmüştür. Gövde, hafif dışa çekildikten sonra konik kaide ile sonlanmıştır. Kaba dıştan bakıldığında form yapısı nedeniyle kaide yokmuş gibi algılanmaktadır. Kap çarkta çekildikten sonra ters çevrilip taban kısmı biçimlendirilmiş olmalıdır. Kabın açık kırmızı renkteki astarı yoğun bir şekilde tüm yüzeye uygulanmıştır. Kaidesi kayıp olan **Kat. No. 264**ise diğer örneklerden biraz farklı işlenmiştir**(Levha 121- 122)**. Genelde içe dönük olan dudak yapısı bu formda biraz dikey verilmiştir. Kap açık kırmızı renkte astarlanmıştır. Odeion ve Yamaç Yapısı' nda bulunan **Kat. No. 265- 267**, form olarak birbirine biraz daha yakın örneklerdir**(Levha 121- 122)**. Geniş ağız çapına sahip kapların dudağı çok az içeri döndürülmüştür. **Kat. No. 267** de cidar biraz daha kalın bırakılmıştır. Astar kırmızı tonlarda tüm yüzeye uygulanmıştır.

Sadece 5 örneğin incelendiği bu gruptaki kapların genel özelliği, içe dönük dudak, eğimli bir şekilde kaideye inen gövde yapısıdır. Kapların ağız çapları 12.0 cm. ile 34.0 cm. arasında değişmektedir. Tam form veren **Kat. No. 263**' ün yüksekliği 4.9 cm., taban çapı 6.0 cm.' dir. Kapların tümü sert dokulu ve iyi fırınlanmışlardır. Sarımsı kırmızı- kiremit kırmızısı tonlardaki kil, kireç, kum ve mika katkılıdır. Phokaia Kırmızı Astarlılarının ilk grubu olan Form 1' e ait bu kapların benzerleri, Assos[796], Smintheios[797], Saraçhane[798], Smyrna[799], Ephesus[800], Priene[801], Milet[802], Magnesia ad

[795]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 325, fig. 65: 6.
[796]Michael Zelle, "Funde spätantiker Sigillata in Assos", (Ed. B. Liesen- U. Brandl)*Römische Keramik Herstellung und Handel*, Kolloquium Xanten, 15.-17.6.2000, 2003, ss. 89, 90, abb. 5: 1- 3.
[797]Nalan Eda Akyürek, *AMSt 8*, 1992, s. 149, Abb. 15: 88.
[798]John W. Hayes, *Excavations at Saraçhane in Istanbul, Vol. 2, The Pottery,* 1992, s. 93, fig. 32, 11: 3.
[799]Lale Doğer, "Byzantine Ceramics: Excavation at Smyrna Agora", 2005, s. 108, pl. II

Maendrum[803], Knidos[804], Myra[805], Tarsus[806], Kelenderis[807], Saloniki[808], Beyrut[809], Gortina[810], Atina Agorası[811], Argos[812], Slovenya[813], Ashkelon[814], Tanais[815], Romanya[816], Mangup[817]ve Scythia' da[818] görülmektedir. Bu kaplar benzer örnekler yardımıyla M.S. 5. yüzyıl başlarına tarihlenmişlerdir.

3. 1. 5.2.1.2. Form 2 (Kat. No. 268- 271) (Levha 123- 124)

Dört örneğin incelendiği bu gruba ait kaplar Phokaia seramikleri içinde daha erken sayılabilecek örneklerdir. Yapım sırasında ustanın hafif el hareketleriyle şekillenebilecek bir ağız formuna sahiptir. Bu nedenle birbirinden farklı örneklerini görmek mümkündür. Hayes, formu başlangıçta üç farklı tip içinde değerlendirmiş[819], daha sonra kapların küçük versiyonlarını D Tipi olarak adlandırmıştır[820].

---

[800]Verena Gassner, *Das Südtor der Tetragonos- Agora. Keramik und Kleifunde*, 1997, s. 140, 141, tafel 44: 535, 536.
[801]Zeynep Yılmaz, "Spätantike Sigillaten aus Priene", (Ed. B. Böhlendorf- Arslan, A.O. Uysal, J. Witte-Orr), *Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas 7,* Ege Yayınları, İstanbul 2005, s. 126, abb. 2: Nr. 1
[802]Meike Berndt, 2003, ss. 157, 158, tafel 13: TS 143- 150
[803]Özlem Vapur, 2001, s. 71, 72: çiz. 10: 47- 53.
[804]Ertekin Doksanaltı, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı,* 2006, s. 498, K 210a.
[805]Ebru Fatma Fındık, "Late Roman- Early Byzantine Pottery From The Excavations of St. Nikolaos Church in Myra", (Ed. E. M. Doksanaltı, E. Aslan), *Proceedigs of the International Symposium, Trade and Production Through The Ages,* Konya 2010,ss. 104, 112, fig. 2: 15, 16
[806]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 98, Levha 23: 218- 222.
[807]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği* 2006, s. 103, Levha 10: 63- 65.
[808]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 326, fig. 65: 1, 2.
[809]Paul Reynolds, "Trade Networks of The East, 3rd To 7th Centurıes: The View From Beirut (Lebanon) And Butrint (Albania) (Fine Wares, Amphorae And Kitchen Wares)", *LRCW 3,* 2010, fig. 4: o.
[810]Annachiara D. Preite, "Sigillata Late Roman C (Phocaean Red Slip Ware)", (Ed. A. Di Vita- A. Martin), *Gortina II, Monografie della scuola archeologica di Atene e delle Missioni Italiane in Oriente VII, Bottega* d'Erasmo, Padova 1997, s. 161, tav. XVIII: 1- 5.
[811]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports,* 2008, s. 237, fig. 37: 1230, 1231.
[812]Catherine Abadie- Reynal, *La Céramique Romaine D'Argos, Études Péloponnésiennes XIII*, Paris 2007, s. 176, planche 43: 287. 1.
[813]Philipp M. Pröttel,1996, s. 291, tafel 53: 5.
[814]Barbara L. Johnson, *Ashkelon 2,* 2008, ss. 63- 64: 189- 190
[815]Tatyana M. Arsen'eva- Krzysztof Domzalski, "Late Roman Red Slip Pottery from Tanais 2001", *EA 8,* 2003, s. 446, fig. 14: 583- 586.
[816]Andrei Opait, "Einige Beobachtungen zur spätrömischen Keramik mit rötem Überzug", *Dacia XXIX*, 1985, s. 154, abb. 1: 1- 3.
[817] О. С. Иванова, "Краснолаковая керамика из раскопок могильника в балке Алмалык-дере (Мангуп), Krasnolakovaya Ceramics from the Raskopok Burial in Beams Almalyk-Woo (Mangup)", Materials on the Archaeology, History and Ethnography of Tavria, Vol. XV, 2009, s. 87, рис. 15: 94
[818]Andrei Opait, *Local and Imported Ceramics in the Roman Province of Scythia,* 2004, s. 76, plate 55: 5, 11, 12, 13.
[819]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 327, fig. 66.
[820]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports,* 2008, s. 238, plate 60: 1244- 1247.

A Tipi diğerlerine göre genelde daha geniş ağız çapına sahip kaplardır. Tabanda damga bezemeler görülmektedir.

B Tipinde dışa dönük ağız kenarı ve gövdenin genişliği azalmıştır. Kaplar bezemesizdir.

C Tipinde ağız kenarı genişlemiş ve üstünde bir çıkıntı oluşturulmuştur.

D Tipi, A Tipinin küçük boyutlu örnekleridir. Dışa dönük ağız kenarı daha kısa bırakılmıştır.

Parion' da, B ve D Tipinde kaplara rastlanmayan Form 2' ye ait kaplar içinde incelenen ilk örnekler, **Kat. No. 268 ve 269'** dur**(Levha 123- 124).**A Tipinde; fakat birbirinden farklı şekle sahiptirler. İki örnek de Roma Hamamı' nda farklı açma ve seviyelerde bulunmuştur. İki örneğinde kaidesi kayıptır. Dışa açılan kaplardan **Kat. No. 268**, 20.0 cm., **Kat. No. 269**, 25.0 cm. ağız çapına sahiptir. **Kat. No. 268,** diğerine göre biraz daha yüksek ve derin yapılmıştır. Dışa döndürülen ağız kenarı ve gövdenin kıvrımı, **Kat. No. 269**' da daha belirgindir. Sert dokulu kaplar iyi fırınlanmıştır. Kapların kili kireç ve taşçık katkılıdır. Kil açık kırmızı renkte astar biraz daha koyudur. Phokaia 2A tipinde incelenen kapların benzer örnekleri Smyrna [821] ,Phokaia [822] , Ephesus[823], Priene[824], Milet[825], Knidos[826], Kelenderis[827], Tarsus[828], Gortina[829], Atina Agorası[830],Knossos[831], Stobi[832], Romanya[833], Tanais[834] ve Scythia' da[835]görülmektedir.

---

[821]Lale Doğer, "Byzantine Ceramics: Excavation at Smyrna Agora", 2005, s. 108, pl. II; Derya Erol, 2010, ss. 377- 381, K- 245- K- 257

[822]Serap Uslu, *Phokaia Kazılarında Bulunmuş Terra Sigillatalar*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 1994, ss. 95- 105, Kat. No. 52- 74.

[823]Verena Gassner, 1997, s. 141, tafel 45: 539.

[824]Zeynep Yılmaz, "Spätantike Sigillaten aus Priene", 2005, s. 126, abb. 2: Nr. 2

[825]Meike Berndt, 2003, s. 159, tafel 14: TS 162- 164

[826]Ertekin Doksanaltı, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı,* 2006, ss. 498, 499, K 211.

[827]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, 2006, s. 104, Levha 10: 66.

[828]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, ss. 99- 101, Levha 23: 223.

[829]Annachiara D. Preite, "Sigillata Late Roman C (Phocaean Red Slip Ware)", 1997, s. 163, tav. XIX: 7, 8.

[830]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 328, fig. 66: 1, 2.

[831]John W. Hayes, "The Villa Dionysos Excavations, Knossos: The Pottery" *BSA 78*, 1983, s. 121, fig. 4: 53

[832]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery,* 1992, s. 60, plate 46: 397.

[833]Andrei Opait, "Einige Beobachtungen zur spätrömischen Keramik mit rötem Überzug", *Dacia XXIX*, 1985, s. 154, abb. 1: 8.

[834]Tatyana M. Arsen'eva- Krzysztof Domzalski, "Late Roman Red Slip Pottery from Tanais 2001", *EA 8*, 2003, ss. 431, 448, fig. 16: 603, 604.

[835]Andrei Opait, *Local and Imported Ceramics in the Roman Province of Scythia*, 2004, s. 76, plate 56: 3.

Form **2C Tipinde** değerlendirilen iki örnekte Yamaç Yapısı' nda, **Kat. No. 270**, 1485- 1250 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 271**, 1490- 1250 açması, -150- -200 cm. seviyesinde bulunmuştur. Form özelliği olarak kaplar dışa açılmış ve üstte ağız kenarının üzerinde çıkıntılı bölümler oluşturulmuştur. Gövdeleri hafif bir eğimle kayıp olan kaideye yönelmiştir. **Kat. No. 270,** biraz daha kalın cidarlı ve ağız çapı diğerine göre daha küçüktür**(Levha 123- 124)**. Kaplar sert dokulu ve iyi fırınlanmıştır. Kil açık kırmızı renkte ve kireç katkılıdır. Bu formun benzerleriniSmyrna [836], Phokaia [837], Ephesus [838], Atina Agorası [839], Slovenya [840], Tanais[841]ve Corinth' te[842] görmekteyiz.

Parion' da Form 2' ye ait sadece dört örnek bulunabilmiştir. 2 farklı tip içinde, 20.0 cm. ile 26.0 cm. arasında ağız çapına sahip kaplar, dışa dönük bir ağız yapısına sahiptir. Ele geçen örnekler içinde bezemeli örnekler bulunmamasına karşın, kapların tondolarında bitkisel ve geometrik süslemelerin kullanıldığı bilinmektedir[843]. Hayes, Form 2' nin süslemeleriyle ve biçimiyle M.S. 4. yüzyıl ikinci yarısına tarihlenen Afrika kaplarından etkilendiğini belirtmiştir [844] .Form yapısı nedeniyle farklı atölyelerde, örneğin Pontus[845] ve Açık Renkli kapların üretildiği atölyelerde[846], bu formun benzerleri yapılmıştır. Form 2' nin en erken örneği Atina Agorasında bulunmuş ve M.S. 370' lere tarihlenmiştir [847] . Hayes, M.S. 5. yüzyıl ortalarında, Phokaia Form 3 kaplarının üretiminin yoğunlaşmasıyla bu kapların üretilmediğini belirtmiştir[848]. Bu ayrıntıların yanında benzer örneklerinde bu tarihlerin dışına pek çıkmadığı görülmüştür. Bununla birlikte Knidos buluntularını inceleyen Doksanaltı, bu kapların M.S. 5. yüzyıl ikinci

[836]Derya Erol, 2010, ss. 382- 384, K- 259- K- 265
[837]Serap Uslu, *Phokaia Kazılarında Bulunmuş Terra Sigillatalar*, 1994, s. 106, Kat. No. 76.
[838]Verena Gassner, *Das Südtor der Tetragonos- Agora. Keramik und Kleifunde*, 1997, s. 141, tafel 45: 549, 550.
[839]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 328, fig. 66: 1, 2; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine-Ware Imports*, 2008, fig. 37: 1243.
[840]Philipp M. Pröttel,1996, s. 291, tafel 53: 11.
[841]Tatyana M. Arsen'eva- Krzysztof Domzalski, "Late Roman Red Slip Pottery from Tanais 2001", *EA 8*, 2003, s. 448, fig. 16: 516.
[842]Kathleen Warner Slane- Guy D. R. Sanders, "Late Roman Horizons", *Hesperia 74*, No. 2, 2005, s. 251, fig. 3, 1- 10.
[843]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 237, plate 60: 1237.
[844]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 328.
[845]Andrei Opait, *Local and Imported Ceramics in the Roman Province of Scythia*, 2004, s. 76, plate 54: 2.
[846]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 251, fig. 43: 1437.
[847]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 328.
[848]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 329.

yarısında da kullanıldığını belirtmiştir[849]. Parion' da, Form 2' ye ait örneklerin birlikte bulunduğu **Kat. No. 272, 396, 397, 399** ve **400**' ün verdiği genel tarihde düşünüldüğünde; bu formun M.S. 5. yüzyıl ortalarından biraz sonrasında da üretildiğini söylemek mümkündür.

3. 1. 5.2.1.3. Form 3 (Kat. No. 272- 338) (Levha 125- 144)

Phokaia Kırmızı Astarlıları içinde en çok üretilen ve tanınan kaplar, Form 3 olarak adlandırılan tabak ya da kâse diyebileceğimiz seramiklerdir. Parion' da bulunan kırmızı astarlı seramikler içinde en yoğun grubu, yine bu kaplar oluşturmaktadır. Bu kapların en tipik özelliği, ağız bölümünün kalınlaştırılıp dışta genelde içbükey bir görüntü elde edildikten sonra, alt bölümünün dışa, ya da aşağıya çekilmesidir. Üstte ve altta oluşturulan çıkıntılı bölümler bazen daha keskin hatlara, bazen de daha yumuşak hatlara sahiptir. Gövde hafif bir eğimle küçük bir çıkıntı halindeki kaideyle tamamlanmaktadır. Kaplarda sıkça kullanılan bezeme, ağız kenarındaki rulet bezemedir. Bunun yanında, tondoda farklı tiplerde bezemeler sıkça kullanılmıştır. Hayes, Phokaia Form 3 seramiklerini 8 alt tip içinde değerlendirmiştir[850].

A Tipi, formun erken örnekleri olup; farklı ağız biçimleri göstermektedir. Form 3' ün tipik ağız formu yavaş yavaş belirmeye başlamıştır. Bazı örneklerde, ağızın altında dışa çekilen bölümler hafif çıkıntı halinde[851]; bazılarında ise, daha belirgin ve yumuşak hatlıdır[852]. Üstte dudak bölümü incelmiştir.

B Tipinde ağız kenarı uzamış ve dudak bölümüne içbükey bir şekil verilmiştir. Dışta ağız kenarının altında hafif bir çıkıntı oluşturulmuştur. Gövde diğer tiplere göre sığ ve kaideye doğru daha yatay biçimlendirilmiştir. Kaide küçük bir çıkıntı halinde ve üçgenimsidir. Dikey ağız kenarında ve tondoda rulet bezeme sıkça kullanılan bir uygulamadır[853].

---

[849]Ertekin Doksanaltı, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı,* 2006, s. 499.
[850]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, ss. 329- 338.
[851]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 238, fig. 38: 1249.
[852]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 238, fig. 38: 1251.
[853]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, ss. 329, 330, fig. 67: 1- 5.

C Tipinde, ağız kenarı yine dikey ve yüksektir. Ağız kenarının altındaki dışa çıkıntılı bölüm, B' ye göre daha belirgin hale gelmiştir. Bu tipte kapların sığlığı azalmış, cidar incelmiştir[854].

D Tipi çok yaygın olmayan bir gruptur. Bu tipin kaplarında, ağız bölümünün uzun yapısı kısalmış ve kalınlaşmıştır. Ağız kenarının altındaki çıkıntı daha belirgin halde ve ovalleşmiştir. Gövde derinliği artarken; kaidede belirgin bir değişim görülmemektedir. Ağız kenarında kullanılan rulet bezeme genelde 3 sıra halinde ve derin bir şekilde yapılmıştır[855].

E Tipi, ağız kenarının kısa yapısı D Tipinde olduğu gibi devam etmektedir. Formun genel özelliği olan dışa çıkıntılı bölüm, E Tipinde biraz daha belirgin ve sivridir. Ağız kenarının da altında gövdenin kesişim noktasında çok küçük bir çıkıntı oluşturulmuştur[856].

F Tipinde, D ve E tipinin kısalan ağız formu gelişimine devam etmiş ve biraz daha kısalmıştır. E Tipinde sivrilen alt bölüm bu tipte ovalleşmiştir. Gövde birleşimindeki çıkıntı devam etmektedir. Bazı örneklerde rulet bezeme görülmektedir[857].

G Tipinde, ağız kenarında dışta görülen içbükey yapı düzleşmiş; ya da dışa dönmüştür. İç kısımda ise, genişleyen dudağın altında içe girinti oluşturulmuştur. Bu tipte ağız kenarında kullanılan rulet bezeme görülmemektedir[858].

H Tipinde ağız bölümü üçgenimsidir. Dışta, E Tipinde belirgin şekilde görülmeye başlayan ağız, gövde birleşimindeki küçük çıkıntı sürekli kullanılmamaktadır. G Tipinde görülmeyen rulet bezeme bazı örneklerde kullanılmaktadır[859].

Bu açıklanan tipler dışında, Phokaia kaplarının küçük versiyonları da tezimiz içinde ayrı bir grup olarak değerlendirmeye alınmıştır.

---

[854]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 240, fig. 39: 1266- 1273.
[855]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 241, fig. 39: 1274.
[856]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 241, fig. 39: 1275- 1279.
[857]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 329, 330, fig. 69: 23.
[858]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 242, fig. 40: 1292- 1293.
[859]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 242, 243, fig. 40: 1294- 1297.

Parion' da bu alt tiplere ve küçük versiyonlara ait 67 parça seramik bulunmuştur. Ele geçen seramiklerden ikisi D Tipine, üçer tanesi B, E, G ve H Tiplerine, altısı C Tipine, 35' i F Tipine, 12' si de küçük versiyonlara aittir.

İnceleyeceğimiz ilk örnekler, **B Tipine** ait **Kat. No. 272- 274'** tür. **Kat. No. 272,** Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 273- 274** ise Roma Hamamı, 1355- 1255 açmasında, farklı seviyelerde bulunmuşlardır. Aynı tip içinde değerlendirilen kaplar küçük farklılıklara sahiptirler. Dikey ve yüksek ağız kenarına sahip kaplardan **Kat. No. 272**' de dudak dışa doğru eğim yaparken, **Kat. No. 273**' te düz, **Kat. No. 274**' te içe eğim yapmıştır**(Levha 125- 126)**. Ağız kenarının altındaki çıkıntı yuvarlak hatlıdır. Tabaklar 25.0- 31.0 cm. arasında ağız çapına sahiptirler. Üç kaptada ağız kenarında görülen rulet bezeme bu tipin genel özellikleri arasındadır. Kırık olmasına rağmen gövdenin sığ yapısı anlaşılmaktadır. Sert dokulu kaplar iyi fırınlanmıştır. Açık kırmızı- kırmızı renkteki kilde kireç, mika ve çok az taşçık katkısı görülmektedir. **Kat. No. 272, 273** Açık kırmızı tonlarda astarlanırken, **Kat. No. 274** biraz daha koyu tonlarda astarlanmıştır. Bu kapların benzerleri Assos[860], Smyrna[861], Smintheios[862], Phokaia[863], Ephesus[864],Milet[865], Magnesia ad Maendrum[866], Labraunda[867], Tarsus[868], Samaria[869], Atina Agorası[870], Samos[871],Gortina[872], Iatrus[873], Ashkelon[874], Demetrias[875], Thasos[876], Romanya[877] ve Corinth' te[878] görülmektedir.

[860]Michael Zelle, "Terra Sigillata von Assos", *AMSt 2*, 1990, ss. 118, 134, abb. 19: 80; Michael Zelle, "Funde spätantiker Sigillata in Assos", 2003, ss. 92, 93, abb. 7: 1- 4.
[861]Derya Erol, 2010, s. 388, K- 275, K- 276
[862]Nalan Eda Akyürek, *AMSt 8*, 1992, s. 150, Abb. 15: 89.
[863]Serap Uslu, *Phokaia Kazılarında Bulunmuş Terra Sigillatalar*, 1994, s. 120, Kat. No. 110.
[864]Verena Gassner, 1997, s. 142, tafel 46: 555.
[865]Meike Berndt, 2003, ss. 169- 170, tafel 23, 24, TS 276- 291.
[866]Özlem Vapur, 2001, ss. 73, 74: çiz. 11: 57- 59.
[867]Pontus Hellström, 1965, s. 74, plate 37: 332.
[868]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 106, Levha 23: 226.
[869]J. W. Crowfoot, G. M. Crowfoot, K. M. Kenyon, *The Object from Samaria. Samaria- Sebaste III*, Londra 1957, ss. 359, 360, fig. 84: 14.
[870]Frederick, O. Waagé, 1933, plate 8: 206, 207; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 239, 240, fig. 38: 1255- 1265.
[871]Elisabeth Unterkircher, Terra Sigillata aus dem Heraion von Samos, *AM 98*, 1983, s. 190, abb. 6: 24, 1.
[872]Annachiara D. Preite, "Sigillata Late Roman C (Phocaean Red Slip Ware)", 1997, s. 171, tav. XX: 8- 11, XXI: 1- 4.
[873]Sven Conrad, "Die Gefäßkeramik", Iatrus-Krivina – Spätantike Befestigung und frühmittelalterliche Siedlung an der Unteren Donau, Band VI: Ergebnisse der Ausgrabungen 1992-2000, *Limesforschungen Band 28*, Mainz 2007, s. 228, Abb. 22: 1001, 1120- 1126.
[874]Barbara L. Johnson, *Ashkelon 2*, 2008, ss. 64: 192
[875]Josef Eiwanger, 1981, s. 34, tafel 3: II.21- II. 23.
[876]Catherine Abadie- Reynal- Jean Paul Sodini, 1992, s. 19, fig. 3: CF 64- 67.

Hayes, B ve C tiplerinin, Atina Agorasında M.S. 460- 475 yılları arasına tarihlenen kaplar içinde standart tip olduğunu ve bu kapların tarihinin M.S. 5. yüzyıl 2. yarısının başlarına kadar gerileyebileceğini belirtmiştir[879]. Bu ayrıntı kapların daha yoğun üretimi olan bir dönemi işaret etmektedir. Bununla birlikte, Iatrus buluntuları bu kapların M.S. 5. yüzyıl ilk yarısından itibaren üretilmeye başladığını kesin olarak göstermiştir[880]. Parion' da bulunan B tipi örneklerinden **Kat. No. 272** ve **273** ile birlikte bulunan diğer kaplara bakıldığında **(Kat. No. 219, 270, 396, 397, 398, 402, 406, 445, 465)** bu görüşü desteklemektedir. Bu nedenle **Kat. No. 272- 274** arasında değerlendirdiğimiz Phokaia Form 3B örnekleri genel olarak M.S. 5. yüzyıl. ' a tarihlenmişlerdir.

C Tipinde değerlendireceğimiz 6 örnekten **Kat. No. 275- 277,** Yamaç Yapısı, 1490- 1250 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 278,**Roma Hamamı 1335- 1255 açması, -200- -250 cm. seviyesinde, **Kat. No. 279,** Roma Hamamı 1355- 1255 açması, -50- -100 cm. seviyesinde, **Kat. No. 280**, Roma Hamamı, 1340- 1255 açması, -200- -300 cm. seviyesinde bulunmuşlardır. C Tipi içinde değerlendirdiğimiz kaplarda ağız kenarının dikey ve yüksek yapısı devam etmektedir. Bu yüksek yapı **Kat. No. 277**' de biraz daha az, E Tipine yakın, **Kat. No. 280**' de biraz daha fazladır. Dışta, ağız kenarının içbükey yapısı tüm kaplarda rahat bir şekilde izlenmektedir. Bu içbükey yapı **Kat. No. 279**' da daha net anlaşılmaktadır. Kaplarda dışa çıkıntılı bölüm daha belirgin hale gelmiştir. **Kat. No. 275, 276, 279** ve **280**dudak bölümünde küçük çıkıntılara sahiptir**(Levha 125- 126)**.Kapların tümünde kaide kayıptır. Kırık olmalarına karşın gövde yükseklikllerinin arttığı, cidarın inceldiği görülmektedir. **Kat. No. 275, 277** ve **278**' de ağız bölümünde rulet bezeme görülürken, diğerleri sade bırakılmıştır**(Levha 125- 126)**. Diğerlerinden farklı olarak **Kat. No. 275**' te, gövdenin üzerinde, Knossos' taki[881] örneklere benzer, isim olması muhtemel grafitiler bulunmaktadır **(Levha125- 126)**.Bu tipe ait kapların tondolarında hayvan figürlerinin yanı sıra, bitki ve haç

---

[877]Andrei Opait, "Einige Beobachtungen zur spätrömischen Keramik mit rötem Überzug", *Dacia XXIX*, 1985, s. 154, abb. 2: 10- 13.
[878]Kathleen Warner Slane- Guy D. R. Sanders, "Late Roman Horizons", *Hesperia 74*, No. 2, 2005, s. 259, fig. 5, 2- 9.
[879]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 337.
[880]Sven Conrad, 2007, s. 228; Form 3 kaplarının daha erkene tarihlenmesi üzerine: John W. Hayes,*A Supplement To Late Roman Pottery*, British School at Rome, London 1980, s. 526; Mackensen 1991 yılında yaptığı çalışmada bu konudaki görüşlerden bahsetmiştir: Michael Mackensen, "Zur Datierung Mediterraner Sigillata aus der spätantiken Befestigung Iatrus an der unteren Donau, Die Chronologie der Late Roman C- Formen Hayes 3 A- E", Germania 69/ 1, 1991, s. 94, dn. 80.
[881]John W. Hayes, "Early Christian Pottery from Knossos: The 1978- 1981 Finds from Knossos Medical Faculty Site", *BSA 96*, 2001, ss. 452- 453.

motiflerinin yapıldığı örnekler bulunmaktadır [882] . Kaplar, sert dokulu ve iyi fırınlanmıştır. Açık kırmızı- kırmızı renkte kile sahip kapların tümünde kireç katkısı, **Kat. No. 275, 278** ve **280**' de mika katkısı bazı örneklerde de çok az taşçık ve kum katkısı görülmektedir. Kapların tümü kırmızı tonlarda astarlanmıştır. **Kat. No. 280**' de, astarın iyi bir şekilde uygulanmadığı dalgalanmalar, akıntılar ve boşluklardan anlaşılmaktadır.

C Tipindeki örneklerin bulunduğu diğer kentler Smyrna[883], Hadrianopolis[884], Ephesus[885], Milet[886], Magnesia ad Maendrum[887], Myra[888], Labraunda[889], Kelenderis[890], Anemurium[891],Tarsus[892], Gözlü Kule[893], Gindaros[894],Atina Agorası[895],Corinth[896], Antiocheia[897], Gortina[898], Tocra[899], Iatrus[900], Slovenya[901], Ashkelon[902], Demetrias[903], Giglio Adası[904], Thasos[905], Scythia[906], Gibraltar(Cebelitarık)[907]ve Lagos (Portekiz)[908],

[882]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 240, plate 1266, 1267, 1270, 1271, 1272.
[883]Derya Erol, 2010, s. 389, K- 278- K- 280
[884]Leyla Atlı- Akbuz, 2008, s. 139, Levha 41, şek. 194.
[885]Veronika Mitsopoulos- Leon, 1991, s. 192, tafel 198: m5, 6; Verena Gassner, 1997, s. 141, tafel 46: 556.
[886]Meike Berndt, 2003, ss. 170- 173, tafel 24- 26, TS 292- 321.
[887]Özlem Vapur, 2001, s. 74: çiz. 12: 61.
[888]Ebru Fatma Fındık, 2010,ss. 104, 112, fig. 2: 19
[889]Pontus Hellström, 1965, s. 74, plate 37: 333.
[890]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, 2006, s. 104, Levha 11: 71.
[891]Caroline Williams, 1989, s. 48, fig. 22: 269, 270.
[892]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, ss. 99- 101, Levha 23: 223.
[893]Frances Follin Jones, 1950, fig. 208: K.
[894]Norbert Kramer,2004, s. 207, taf. 96, PRS 3, 4.
[895]Frederick, O. Waagé, 1933, plate 8: 206, 207; John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972; fig. 67: 7; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, fig. 39: 1267, 1270, 1271.
[896]Kathleen Warner Slane- Guy D. R. Sanders, "Late Roman Horizons", *Hesperia 74*, No. 2, 2005, s. 259, fig. 5, 2- 11.
[897]Frederick O. Waagé, 1948, s. 53, plate XI: 941f.
[898]Annachiara D. Preite, "Sigillata Late Roman C (Phocaean Red Slip Ware)", 1997, s. 172, tav. XXI: 6, 7, tav. XXII: 1- 7.
[899]John W. Hayes, "The Pottery, Excavation at Tocra", 1973, s. 109, fig. 48: 2438.
[900]Sven Conrad, 2007, s. 229, Abb. 23: 1128- 1134.
[901]Philipp M. Pröttel,1996, s. 291, tafel 53: 14- 22.
[902]Barbara L. Johnson, *Ashkelon 2*, 2008, s. 65: 193, 194
[903]Josef Eiwanger, 1981, s. 34- 39, tafel 4- 6: II.24- II. 67.
[904]Paola Rendini, "Ceramiche del VI e VII secolo nell'area della villa di Giglio Porto (Isola del Giglio-GR)",*(Ed. L. Sagui), Ceramica in İtalia: VI- VII secolo, Biblioteca di Archeologia Mediavale*", 1998, s. 639, 641, fig. 2: 5.
[905]Catherine Abadie- Reynal- Jean Paul Sodini, 1992, ss. 19, 20, fig. 4: CF 68- 76.
[906]Andrei Opait, *Local and Imported Ceramics in the Roman Province of Scythia*, 2004, s.76,plate 56: 5.
[907]Dario Bernal Casasola, "Contextos Cerâmicos En El Área Del Estrecho De Gibraltar (ss. V-VII d.C.): Hacia El Replanteo De La Dinàmica Urbana, Económica Y Comercial Tardorromana", *LRCW 2*, 2007, s. 116, fig. 3: 8.
[908]Ana Cristina Ramos- Vd."Les Céramiques Communes Du Vie S. Du Complexe Industriel De Salaisons De Poisson De Lagos (Portugal)", *LRCW 2*, 2007, s. 86, fig. 2: 10- 12.

dir. B Tipi anlatılırken ifade edildiği gibi, Iatrus buluntularıgöz önüne alınarak Parion' da bulunan C Tipi kapları da M.S. 5. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 281- 282 olarak isimlendirdiğimiz **D Tipi** kapların tümü, Roma Hamamı' nda,-200- -300 cm. seviyesinde bulunmuştur. **Kat. No. 281**, 1340- 1255 açması, **Kat. No. 282** ise 1335- 1255 açmasında ele geçmiştir. Kaplar birbirine oldukça benzemektedir. Kapların ağız kenarı önceki tiplere göre kısalmıştır. Altta, dışa çıkıntı yapan bölüm daha görünür hale gelmiş ve ovalleşmiştir. İki örnekte de dudak içe ve dışa bariz şekilde çekilmiş, bu nedenle dışta ve içte ağız bölümünde içbükey bir görünüm oluşmuştur. Kaideleri kayıp kapların, derinliği artmıştır. İki kaptada bu formun özelliği olan rulet bezeme ağız bölümüne üçer sıra halinde derin bir şekilde uygulanmıştır. Sert dokulu kapların kilinde yoğun kireç ve az mika bulunmaktadır. Kapların astarı, açık kırmızı- kırmızı kilin biraz daha koyu tonlarıdır. D Tipi kapların bulunduğu yerlere Assos[909], Harman Yeri[910], Smyrna[911], Phokaia[912], Milet[913], Magnesia ad Maendrum[914], Kelenderis[915], Tarsus[916], Gözlü Kule[917], Demetrias[918], Slovenya[919], Ashkelon[920]ve Atina Agorası[921]örnek olarak gösterilebilir. D Tipi kaplar, C Tipi kaplardan, E ve F Tipi kaplara gidişi gösteren örneklerdir. C ve D Tipi örnekler Parion' da olduğu gibi birlikte bulunabilmektedirler [922] . Aynı alanda ele geçmelerine karşın tipler arasındabazı farklılıklar görülmektedir. C Tipi kapların üretim süreci içinde, D Tipi kapların, F tipine benzemeye başlaması, Hayes' in tarihleme konusundaki önerisini doğrulamaktadır. Bu nedenle Parion' da ele geçen D Tipi Phokaia 3 seramikleri de M.S. 5. yüzyıl sonlarına tarihlenmiştir.

---

[909]Michael Zelle, "Funde spätantiker Sigillata in Assos", 2003, ss. 92, 93, abb. 7: 1.
[910] Gebhard Bieg- Billur Tekkök- Rüstem Aslan, "Die Spätrömische Besiedlung Der Troas- En Überblick", *Studia Troica 16,* 2006, s. 159, tafel 2: 17.
[911]Derya Erol, İzmir 2010, s. 392, K- 296
[912]Serap Uslu, *Phokaia Kazılarında Bulunmuş Terra Sigillatalar*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 1994, s. 120, Kat. No. 112.
[913]Meike Berndt, 2003, s. 174, tafel 27, TS 328, 329.
[914]Özlem Vapur, 2001, s. 74: çiz. 12: 62.
[915]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, 2006, s. 104, Levha 11: 74, 75.
[916]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 107, Levha 24: 237.
[917]Frances Follin Jones, *The Pottery, The Hellenistic and Roman Periods, Excavations at Gözlükule, Tarsus, Vol. 1*, 1950, fig. 208: I.
[918]Josef Eiwanger, 1981, s. 36, tafel 2: II.24- II. 29.
[919]Philipp M. Pröttel,1996, s. 292, tafel 56: 1- 3.
[920]Barbara L. Johnson, *Ashkelon 2,* 2008, ss. 65, 66: 195, 196
[921]Frederick, O. Waagé, The American Excavations in the Athenian Agora: First Report, Hesperia 2, No. 2, 1933, plate 8: 208; John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972; fig. 68: 13; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, fig. 38: 1274.
[922]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 337.

3örneğin incelendiği **E Tipinde**, **Kat. No. 283**, Yamaç Yapısı, 1490- 1250 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 284,** Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 285,** Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -50- -100 cm. seviyesinde bulunmuştur. E Tipinde, ağız kenarının kısa yapısı D Tipinde olduğu gibi devam etmektedir. Ele geçen kapların ağız çapları 25.0 cm. ile 33.0 cm. arasında değişmektedir. Formun genel özelliği olan dışa çıkıntılı bölüm, E Tipinde biraz daha belirgin ve sivridir. **Kat. No. 283** ve **284** daha yumuşak hatlara sahipken, **Kat. No. 285** de alt bölüm daha sivri ve sert hatlara sahiptir**(Levha 127- 128)**. E Tipi ile daha görünür hale gelen, ağız- gövde birleşimindeki küçük çıkıntı,**Kat. No. 285**' te net bir şekilde izlenebilmektedir. İyi fırınlanan kapların kireç ve kum katkılı kili **Kat. No. 284**' te koyu iken, diğerlerinde daha açık kırmızıdır. Astar, kullanılan kilin biraz koyu hali olarak tüm yüzeye uygulanmasına rağmen **Kat. No. 285**' te oldukça tahrip olmuştur. E Tipi kapların benzerleri Harman Yeri[923], Alexandria Troas[924], Saraçhane[925],Phokaia[926], Smyrna[927], Ephesus[928], Milet[929], Kelenderis[930], Anemurium[931], Tarsus[932],Gindaros[933], Thasos[934], Gortina[935], Atina Agorası[936], Demetrias[937], Corinth[938], Slovenya[939], Ashkelon[940], Tanais[941]ve Tocra' da[942] görülmektedir. **Kat. No. 284, 285**, daha çok M.S.

---

[923] Gebhard Bieg- Billur Tekkök- Rüstem Aslan, "Die Spätrömische Besiedlung Der Troas- En Überblick", *Studia Troica 16,* 2006, s. 159, tafel 2: 18.

[924]Sarah Japp, "Late Roman, Byzantine and Ottoman Pottery from Alexandria Troas",(Ed. B. Böhlendorf-Arslan, A.O. Uysal, J. Witte- Orr),*Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas 7,* Ege Yayınları, İstanbul 2005, s. 60: no. 8.

[925]John W. Hayes, *Excavations at Saraçhane in Istanbul, Vol. 2, The Pottery,* 1992, s. 93, fig. 33: 14/9, fig. 34: 15/2.

[926]Serap Uslu, *Phokaia Kazılarında Bulunmuş Terra Sigillatalar*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 1994, s. 121, Kat. No. 113.

[927]Derya Erol, 2010, ss. 382- 391, K- 293

[928]Veronika Mitsopoulos- Leon, 1991, s. 142, tafel 198: m8, 9; Verena Gassner, 1997, s. 141, tafel 46: 558.

[929]Meike Berndt, 2003, s. 174, tafel 27, TS 331- 336.

[930]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, 2006, s. 105, Levha 12: 77, 79.

[931]Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, 1989, s. 42, fig. 22: 271, 273.

[932]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 107, Levha 24: 236.

[933]Norbert Kramer,2004, s. 207, taf. 96, PRS 5- 7.

[934]Catherine Abadie- Reynal- Jean Paul Sodini, 1992, ss. 20, 21, fig. 4, 5: CF 77- 81.

[935]Annachiara D. Preite, "Sigillata Late Roman C (Phocaean Red Slip Ware)", 1997, s. 173, tav. XXIII: 3- 6, tav. XXIV: 1- 4.

[936]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 333, fig. 68: 15; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine-Ware Imports*, 2008, s. 241, fig. 38: 1275- 1279.

[937]Josef Eiwanger, 1981, s. 34- 39, tafel 4- 6: II.24- II. 67.

[938]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 333, fig. 68: 16; Charles K. Williams- Orestes H. Zervos, "Corinth, 1981: East of the Theater", *Hesperia 51, No. 2*, 1982, s. 137, fig. 2: 63, 64

[939]Philipp M. Pröttel,1996, ss. 203- 205, 292, tafel 4: 6; tafel 6: 7, 14, tafel 56: 4- 14.

[940]Barbara L. Johnson, *Ashkelon 2,* 2008, s. 66: 197

6. yüzyıla tarihlenen buluntularla birlikte bulunurken, **Kat. No. 283**, C Tipi kaplarla (**Kat. No. 275, 276, 277**) birlikte bulunmuştur. E Tipi kapların genel kronolojisi, benzer örnekler ve birlikte bulunduğu diğer kaplarda düşünüldüğünde, bu tip kapları M.S. 5. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başları arasına tarihlemek yanlış olmayacaktır.

Parion' da Form 3' ün tipleri içinde en fazla örneğe sahip olan kaplar F Tipine ait tabak ya da kâse diyebileceğimiz örneklerdir. **F tipinde** 35 parça seramik değerlendirmeye alınmıştır. Tiyatroda ele geçen 2 örnek ve Dükkânlarda (SDJ 1) ele geçen 1 örnek dışında tümü Roma Hamamı' ndan bulunmuştur. Seramiklerden **Kat. No. 286- 292** arasındaki 7 örnek, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, 0- -50 cm. seviyesinde, **Kat. No. 293- 306** arasındaki 14 örnek, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -50- -100 cm. seviyesinde, **Kat. No. 307- 316** arasındaki 10 örnek, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 317**, Roma Hamamı, 1340- 1255 açması, -300- -350 cm. seviyesinde, **Kat. No. 318,** SDJ 1, 1375- 1350 açması, -150- -200 cm. seviyesinde, **Kat. No. 319, 320' de**, Tiyatro, A 7 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur. F Tipinde, D ve E tipinin kısalan ağız formu gelişimine devam etmiş ve biraz daha kısalmıştır. Ağız kenarındaki kısalma tüm örneklerde net bir şekilde görülmesine karşın **Kat. No. 311, 317** ve **318**' te bu kısalma daha azdır**(Levha 135- 136)**. E Tipinde ağız kenarının altında sivrilen çıkıntılı bölüm, F Tipinde değerlendirilen çoğu seramikte tekrar ovalleşmiştir. Üstte dudak bölümü bütün örneklerde geniş yapılmış ve içe eğimlidir. F Tipi içinde değerlendirilen tüm örneklere bakıldığında ağız yapısının küçük farklılıklarla birbirinden ayrıldığı görülmektedir. Bu tipin örneklerinin sayıca diğerlerinden fazla olmasında, farklı ağız formlarına sahip olması da bir etkendir. Kapların derinliği B ve C kaplarına göre oldukça artmıştır. Bunu tam form veren tek örnek olan **Kat. No. 313**' te de rahat bir şekilde görmekteyiz**(Levha 135- 136)**. İncelenen seramiklerin ağız çapı, 18.0 cm. ile 31.0 cm. arasında değişmekle birlikte, kapların büyük çoğunluğu 22.0 cm. ile 26.0 cm. arasında ağız çapına sahiptir. Ağızdan kaideye oldukça düz bir gövde formuna sahip olan kap, küçük bir çıkıntı şeklinde yapılan kaideye sahiptir. Bu kabın tondosunda küçük bir haç bezemesi görülmektedir. F Tipinde incelenen **Kat. No. 286, 292, 293, 294, 295** ve **311**ağız kenarında rulet bezemeye sahiptir**(Levha 132- 136)**. Bu örnekler içinde, **Kat. No. 29**2'

[941]Tatyana M. Arsen'eva- Krzysztof Domzalski, "Late Roman Red Slip Pottery from Tanais 2001", *EA 8*, 2003, ss. 432, 449, fig. 17: 624- 626.
[942]John W. Hayes, "The Pottery, Excavation at Tocra", 1973, s. 109, fig. 48: 2439.

deki bezeme ince bir hat gibi karşımıza çıkarken, **Kat. No. 293**' te, 4 sıra halinde, **Kat. No. 294** ve **295**' te, 3 sıra halinde rulet bezeme uygulanmıştır. Kapların tümü sert dokuludur. Kapların kilinde mutlaka kireç katkısı görülürken, bazı örneklerde kum, çok az sayıda örnekte de mika katkısı görülmektedir. İyi fırınlanan kapların kili açık kırmızı, kırmızı ve açık kırmızımsı kahverengi renktedir. Kapların tüm yüzeyi açık kırmızı-kırmızı tonlarda ince bir astarla kaplanmıştır. F Tipi kapların benzerleri Smintheios[943], Alexandria Troas[944], Killik Tepe[945], Saraçhane[946], Hadrianopolis[947], Assos[948], Samos[949], Smyrna[950], Ephesus[951], Milet[952], Priene[953], Magnesia ad Maendrum[954],Labraunda[955], Kelenderis[956],Anemurium[957], Kilise Tepe[958], Tarsus[959], Zeugma[960], Hama[961], Gindaros[962], Samaria[963], Demetrias[964], Atina Agorası[965], Corinth[966], Aleksandria[967],Antiocheia[968], Thasos[969], Gortina[970], Knossos[971], Durrës[972], Tocra[973],

[943]Nalan Eda Akyürek, 1992, s. 150, 151, Abb. 15, 17: 90- 95.
[944]Sarah Japp, 2005, s. 60: no. 9.
[945] Gebhard Bieg- Billur Tekkök- Rüstem Aslan, "Die Spätrömische Besiedlung Der Troas- En Überblick", *Studia Troica 16*, 2006, s. 161, tafel 3: 26- 28.
[946]John W. Hayes, *Excavations at Saraçhane in Istanbul, 1992*, s. 94, fig. 34: 14/10, 11.
[947]Leyla Atlı- Akbuz, 2008, s. 217, Levha 70, şek. 398, 399.
[948]Michael Zelle, "Funde spätantiker Sigillata in Assos", 2003, ss. 92- 94, abb. 7: 1, 2, 3, 4, 15, 17.
[949]Elisabeth Unterkircher, 1983, s. 190, abb. 6: 24, 4, 5; Hans P. Isler, "Heraion von Samos: Eine Frühbyzantinische", *AM 84*, 1969, ss. 221, 222, Abb. 43- 47;
[950]Derya Erol, 2010, ss. 397- 401, K- 308- K- 318
[951]Veronika Mitsopoulos- Leon, 1991, s. 143, tafel 200, 201: m12- 17; Verena Gassner, 1997, s. 144, tafel 46: 562.
[952]Meike Berndt, 2003, ss. 176- 180, tafel 29- 32, TS 354- 400.
[953]Zeynep Yılmaz, "Spätantike Sigillaten aus Priene", s. 126, abb. 2: Nr. 3
[954]Özlem Vapur, 2001, ss. 75, 76: çiz. 12: 65- 66.
[955]Pontus Hellström, , s. 74, plate 37: 334.
[956]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, 2006, s. 106, Levha 13: 83.
[957]Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, 1989, s. 48, fig. 22: 275
[958]M.P.C. Jackson, "Pottery from Level One",(Ed. N. Postgate& D. Thomas) *Excavations at Kilise Tepe 1994- 98, From Bronze Age to Byzantine in western Cilicia, Vol 1- 2*, University of Cambridge: McDonald Institute for Archaeological Research, 2007, ss. 396- 397, fig. 413: 1008- 1014.
[959]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, ss. 107- 108, Levha 24: 238- 253.
[960]Philip M. Kenrick, "On the Silk Route: imported and regional pottery at Zeugma", 2009, fig. 18. 3: PT518, PT520.
[961]John Lund, 1995, ss. 141, 142, pl. 6, 7: 66- 75 (Genelde F tipi ancak E ve D özelliği de gösteriyor)
[962]Norbert Kramer,2004, s. 208, taf. 96, 97, PRS 8- 15.
[963]J. W. Crowfoot, G. M. Crowfoot, K. M. Kenyon, 1957, ss. 359, 360, fig. 84: 11, 16.
[964]Josef Eiwanger, 1981, s. 34- 39, tafel 4: II.30- II. 43.
[965]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 335, fig. 69: 17, 19, 23, 24; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, ss. 241, 242, fig. 39, 40: 1280- 1291.
[966]Guy D. R. Sanders, A Late Roman Bath at Corinth: Excavations in the Panayia Field, 1995-1996, *Hesperia 64*, No. 4, 1999, ss. 465, 466, fig. 1, 2.
[967]Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 40, pl. 8, C4a, b, c.
[968] Frederick O. Waagé, 1948, s. 48, Plate XI: 946f, k; 947a,k, u.
[969]Catherine Abadie- Reynal- Jean Paul Sodini, 1992, ss. 21- 23, fig. 5- 73: CF 82- 103.
[970]Annachiara D. Preite, "Sigillata Late Roman C (Phocaean Red Slip Ware)", 1997, ss. 173- 175, tav. XXIV: 6, 7, tav. XXV: 1- 7, XXVI: 1- 7, XXVII: 1- 6.

Slovenya[974], Scythia[975], Halieis[976], Ashkelon[977], Filistin[978], Dibsi Faraj[979], Mangup[980], Lizbon[981], İber Yarımadası[982], Agnuli Villası(İtalya)[983]veStobi' de[984] belgelenmiştir. Çok sayıda kentte örneğini bulabildiğimiz ve diğer formlara göre daha çok üretildiğini düşündüğümüz F Tipi kaplar benzer örnekler yardımıyla M.S. 6. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmiştir.

Form 3' ün diğer bir alt tipi, **G Tipi** kaplardan 3 örnek incelenmiştir. **Kat. No. 321- 323** arasında değerlendirilen seramikler, Roma Hamamı' nda, 1355- 1255 açması, -100- -200 cm. seviyesinde bulunmuşlardır. G Tipinde, ağız kenarında dışta görülen içbükey yapı düzleşmiş ya da dışa dönmüştür. **Kat. No. 322, 323**'te dışbükey yapı net bir şekilde izlenmektedir. **Kat. No. 321**, diğerlerine göre daha kısa ve kütleseldir**(Levha 139- 140)**. Kapların dudak bölümleri geniş ve içe eğimlidir. İç kısımda, genişleyen dudağın altındaki girinti, bu tip kapların genelinde görülen bir özelliktir. İnce cidarlı seramiklerin gövdeleri kırıktır. Kapların ağız çapı 22.0 cm. ile 29.0 cm. arasında değişmektedir. **Kat. No. 322**' te daha fazla korunan gövde bölümünden, kabın derin olduğu anlaşılmaktadır. Bu tipin kaplarında, ağız bölümündeki rulet bezeme görülmemektedir. Kaplar sert dokulu ve iyi fırınlanmıştır. Kapların kili açık kırmızı renkte ve yoğun kireç katkılıdır. **Kat. No. 321** ve **322**' de astar kırmızı ve tüm yüzeye uygulanırken, **Kat. No. 323**' te astar iç kısma daha yoğun uygulanmış ve daha koyu bir görünüm oluşmuştur. Bu tip içinde değerlendirilen kapların benzerlerini,

---

[971]John W. Hayes, "Early Christian Pottery from Knossos: The 1978- 1981 Finds from Knossos Medical Faculty Site", *BSA 96*, 2001, s. 438, fig. 4: A16, 17.
[972]Brikena Shkodra, 2006, s. 437, fig. 5: 21- 24.
[973]John W. Hayes, "The Pottery, Excavation at Tocra", 1973, s. 109, fig. 48: 2453.
[974]Philipp M. Pröttel,1996, ss. 205, 292, tafel 6: 16, tafel 25: 9, tafel 56: 16- 21.
[975]Andrei Opait, 2004, s. 76, plate 56: 8.
[976]Wolf W. Rudolph- Mark C. Sheehan, 1979, ss. 310, 312, 313, fig. 8: 25- 32.
[977]Barbara L. Johnson, *Ashkelon 2,* 2008, s. 67- 69: 198- 207
[978]O. R. Sellers- D. C. Baramki- W. F. Albright, A Roman- Byzantine Burial Cave in Northern Palestine, *BASOR Supplementary Studies No. 15- 16*, 1953, s. 27, fig. 29: 5, 8, 11
[979]Richard P. Harper, "Athis- Neocaesareia- Qasrin- Dibsi Faraj", 1980, ss. 332, 333, fig. B: 24, 25.
[980]О. С. Иванова, Краснолаковая керамика из раскопок могильника в балке Алмалык-дере (Мангуп), Vol. XV, 2009, s. 87, рис. 15: 98- 102
[981]A. M. Dias Diogo- Laura Tridade, 1999, ss. 90, 91, fig. 5: 14- 18.
[982]F. Javier Nieto Prieto, "Algunos Datos Sobre Las Importaciones De Cerámica 'Phocaean Red Slip' En La Peninsula Iberica", Papers in Iberian Archaeology, *BAR- IS 193(ii),* 1984, ss. 550, 551, 19. 2: 1- 4, 19. 3: 5
[983]Giulio Volpe- vd.,1998, ss. 726- 728, fig. 4: 11, 12.
[984]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery,* 1992, s. 60, plate 47: 405, 406.

Milet[985], Atina Agorası[986], Gortina[987], Thasos[988], Knossos[989], Slovenya[990], Tocra[991] ve Tarsus' ta[992]görmekteyiz. Hayes, F ve G Tipinin, Atina Agorasında M.S. 6. yüzyıl' ın ikinci çeyreğine tarihlenen kontekst içinde standart tipler olduklarını belirtmiştir[993]. Kazı çalışmalarında F ve G Tipi kapların aynı açmalarda birlikte bulunduğu görülmüştür. İyi tarihlenen Atina örnekleri yanında, diğer benzer örnekler ve birlikte bulunduğu F Tipi kaplar göz önüne alınarak, Parion' da bulunan G Tipi kaplar, M.S. 6. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmiştir.

H Tipinde inceleyeceğimiz örneklerin üçüde, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur. **Kat. No. 324- 326** arasında değerlendirilen tüm örneklerağız yapısında üçgenimsi bir görüntüye sahiptir**(Levha 139- 140)**.Bununla birlikte**Kat. No. 324**' ün ağız kenarı diğerlerine göre biraz daha yüksek yapılmış ve farklıdır. Ağız kenarının üst bölümü biraz daha uzatılmış, alt kısım ise biraz daha sivridir. **Kat. No. 325- 326** birbirine daha çok benzeyen örneklerdir. İki kabında ağız bölümü daha yuvarlak hatlara sahiptir. E Tipinde belirgin şekilde görülmeye başlayan ağız, gövde birleşimindeki küçük çıkıntı, **Kat. No. 324** ve **326**' da görülmektedir. G Tipinde ağız bölümünde görülmeyen bezeme sadece **Kat. No. 324**' te kullanılmıştır. Ağız çapları 19.0 cm. ile 21.0 cm. arasında değişen örneklerin kaideleri kayıptır. Kırmızı, kireç ve kum katkılı kile sahip kaplar sert dokuludur. Astar, tüm yüzeye kilin bir iki ton koyu rengi şeklinde uygulanmıştır. H Tipinde incelenen örneklerin benzerleri Milet[994], Tarsus[995], Thasos[996], Slovenya[997], Atina Agorası[998] ve Tocra' da[999] görülmektedir. Hayes, bu tipin M.S. 6. yüzyıl içinde ayrı bir gelişim

[985]Meike Berndt, 2003, ss. 183,184, tafel 24- 35, TS 436- 449.
[986]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 242, fig. 40: 1292- 1293.
[987]Annachiara D. Preite, "Sigillata Late Roman C (Phocaean Red Slip Ware)", 1997, ss. 175- 177, tav. XXVII: 7, 8, tav. XXVII: 1- 8, XXIX: 1- 8.
[988]Catherine Abadie- Reynal- Jean Paul Sodini, 1992, s. 23, fig. 7: CF 104.
[989]John W. Hayes, "Early Christian Pottery from Knossos: The 1978- 1981 Finds from Knossos Medical Faculty Site", *BSA 96*, 2001, s. 438, fig. 4: A18.
[990]Philipp M. Pröttel,1996, ss. 292, 293, tafel 57: 4- 12.
[991]John W. Hayes, "The Pottery, Excavation at Tocra", 1973, s. 109, fig. 48, 49: 2454, 2485.
[992]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 108, Levha 25: 263.
[993]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 338.
[994]Meike Berndt, 2003, ss. 184- 187, tafel 35- 38, TS 450- 482.
[995]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 109, Levha 25: 272.
[996]Catherine Abadie- Reynal- Jean Paul Sodini, 1992, s. 23, fig. 7: CF105,106.
[997]Philipp M. Pröttel,1996, s. 293, tafel 57: 7, 13.
[998]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 335, fig. 69: 28, 29; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 242, fig. 40: 1296, 1297.
[999]John W. Hayes, "The Pottery, Excavation at Tocra", 1973, s. 115, fig. 51: 2525, 2526.

gösterdiğini ve Atina Agorasında M.S. 6. yüzyıl ortalarına tarihlenen tabakalarda çok sayıda bulunduğunu belirtmiştir[1000]. Bununla birlikte daha erkene tarihlenen örneklerde yine Agora kazılarında bulunmuştur[1001]. H Tipi kaplar, F ve G Tipi kapların yoğun olarak bulunduğu açmada ele geçmiştir. Atina Agorası buluntularının verdiği kronolojik bilginin yanında, incelediğimiz örneklerin birlikte bulunduğu kaplarda düşünüldüğünde, Parion H Tipi kaplarını, M.S. 6. yüzyıl ilk yarısına tarihlemek mümkündür.

Phokaia Form 3 kapları içinde inceleyeceğimiz son örnekler, **küçük versiyonlar** olarak adlandırdığımız kaplardır**(Levha 141- 144)**. Toplamda 12 adet olan bu kaplardan **Kat. No. 327,** Yamaç Yapısı, 1490- 1250 açması, -300- -350 cm. seviyesinde **Kat. No. 328,** Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 329, 331, 333, 334, 338**, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, 0- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 330,** Roma Hamamı, 1340- 1255 açması, -200- -300 cm. seviyesinde, **Kat. No. 332,** Roma Hamamı, 1335- 1255 açması, -200- -250 cm. seviyesinde, **Kat. No. 335,** Roma Hamamı, 1345- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde **Kat. No. 336- 337,** Roma Hamamı, 1335- 1255 açması, -200- -300 cm. seviyesinde bulunmuşlardır. Daha küçük olmaları diğer tiplere göre daha sağlam bulunmalarını sağlamıştır. Ele geçen kâselerin ağız çapları 13.0 cm. ile 17. 0 cm. arasında değişmektedir. **Kat. No. 327- 330** arasında incelenen kâseler, diğer örneklere göre birbirine form olarak daha çok benzemektedir. Kapların ağız bölümü kısa üçgenimsi bir görüntüye sahiptir. Dudak ince ve yuvarlak hatlı, altta çıkıntı yapan bölüm daha görünür haldedir. **Kat. No. 327** ve **328**' de cidar diğerlerine göre daha kalındır. Tam form veren bu örneklerin kaideleri oldukça küçük bir şekilde yapılmıştır. Bu örneklerin dışında, **Kat. No. 331- 336** arasında değerlendirilen kâseler, tamamen birbirinden farklı ağız formlarına sahiptirler. **Kat. No. 331**' de ters ay şeklinde bir biçim alan ağız, **Kat. No. 332**' de daha üçgenimsi ve dışta düz, **Kat. No. 333**' te daha kütleseldir. **Kat. No. 332** ve **333**' te kaide önceki örneklere göre daha belirgindir. Diğerlerine göre daha farklı bir ağız formuna sahip olan kap **Kat. No. 334**' tür. Ağız bölümü, üstte incelmiş ve iç kısımda eğim kazanarak dudak sivriltilmiş, altta dışa çekilmiş ve kısmen yuvarlatılmıştır. **Kat. No. 335**' te ağız alt bölümü dışa iyice çekilmiş dudak geniş ve düz bırakılmıştır. Kabın kaidesi tüm örneklerden daha silik bir şekilde yapılmıştır. Bu örnekler dışında **Kat. No. 336**' da

[1000]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 338.
[1001]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 338.

dudak bölümü dışa belirgin bir şekilde döndürülmüş ve yuvarlatılmıştır. Bu grup içinde inceleyeceğimiz son iki örnek **Kat. No. 337- 338** küçük ağız yapılarıyla diğerlerinden ayrılmaktadır. Bu kapların dudak bölümü keskin, dışta hemen altındaki bölüm yuvarlak hatlıdır. Kaplar bu biçimleriyle Form 4 kaplarıyla az da olsa benzerlik göstermektedirler. Tam form veren **Kat. No. 337**' de kaide üçgenimsi ve dıştan anlaşılmayacak şekilde gövde gelişiyle aynı doğrultudadır. **Kat. No. 333** hariç diğer tam form veren örnekler içinde benzer bir özelliktir. Kapların hiçbirinde bezemeye rastlanılmamıştır. İncelenen kapların tümü iyi fırınlanmış ve sert dokuludur. Killeri açık kırmızı, kırmızı, sarımsı kırmızı renklerde, mutlaka kireç katkılı, bazı örneklerde mika, kum ve küçük taşçık katkılıdır. Astar, kille aynı renklerde kapların tüm yüzeyine ince bir tabaka halinde uygulanmıştır. Benzer örnekleri Ephesus [1002] , Milet [1003] , Kelenderis [1004] ,Tarsus [1005] , Samaria [1006] , Romanya [1007] ve Atina Agorası'nda [1008] gördüğümüz kaplar diğer tiplerin küçük versiyonları olarak karşımıza çıkmaktadır. Genel olarak F, G ve H tiplerini andıran kapların benzerleri M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı ile M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı arasında tarihlendirilmektedir. Parion' da ele geçen bu tip bazı kapların bulundukları açma ve seviyelerde daha geniş tarih aralığı veren buluntularla birlikte bulunduğu, bazı örneklerin ise yukarıda verilen tarihle örtüştüğü görülmüştür. Kapların büyük çoğunluğunun orijinal kullanımından sonra çöplük haline gelen Roma Hamamı' nda bulunması, birbirine çok uzak olmasa da farklı dönem ürünlerinin yan yana gelmesine neden olmuştur. Bununla birlikte aynı tarihe ait ürünlerin yoğunluğu, genel bir tarih verilmesine yardımcı olmaktadır. Küçük versiyonlar, genel buluntu durumları, benzer örnekler ve Foça 3' ün diğer tipleriyle olan benzerlikleri göz önünde bulundurularak M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı-M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlendirilmişlerdir.

[1002]Verena Gassner, *Das Südtor der Tetragonos- Agora. Keramik und Kleifunde*, 1997, s. 146, tafel 47: 576.
[1003]Meike Berndt, 2003, s. 187, tafel 38, TS 482.
[1004]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, 2006, s. 107, Levha 13: 85, 86, 89.
[1005]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 109, Levha 26: 277, 280, 288, 291, 294, Levha 27: 300.
[1006]J. W. Crowfoot, G. M. Crowfoot, K. M. Kenyon, *The Object from Samaria. Samaria- Sebaste III*, Londra 1957, ss. 359, 360, fig. 84: 15.
[1007]Andrei Opait, "Einige Beobachtungen zur spätrömischen Keramik mit rötem Überzug", *Dacia XXIX*, 1985, s. 156, abb. 3: 1- 3.
[1008]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 335, fig. 69: 32; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine-Ware Imports*, 2008, ss. 243, 244, fig. 41: 1306, 1309, 1310, 1311, 1312.

Phokaia Kırmızı Astarlı seramikleri içinde en çok üretilen ve tanınan kaplar, Parion' da da yoğun olarak bulunan ve Form 3 olarak adlandırılan tabak ya da kâse diyebileceğimiz seramiklerdir. Bu kapların en tanınan ve diğer kırmızı astarlı seramiklerden ayıran özelliği, ağız bölümünün kalınlaştırılıp dışta genelde içbükey bir görüntü elde ettikten sonra alt bölümünün dışa ya da aşağıya çekilmesidir. İncelenen örneklerde görüldüğü gibi, bu belirgin ağız yapısı erken örneklerde daha dikey ve uzunken zamanla kısalmış ve kütleşmiştir. Hatta bazı örnekler ileride anlatılacak olan Phokaia Form 10 kaplarına yaklaşmıştır. Gövdenin erken dönemlerde daha sığ olması zamanla derinliğin artması izlenebilen bir gelişimdir. Kaplarda sıkça kullanılan bezeme, tüm örneklerde olmasa da, ağız bölümünde kullanılan rulet bezemedir. Ayrıca tondoda görülen damga bezeme sıkça karşılaşılan bir uygulamadır. Anlatılan örnekler içinde damga bezeme sadece **Kat. No. 313**' te görülmesine karşın, ileride anlatılacak olan bezemeli Phokaia kapları arasında bu süslemelerin örnekleri görülecektir. Kapların ağız çapları 12.0 cm. ile 37.0 cm. arasında, tam form verenlerin yükseklikleri, 2.7 cm. ile 5.5 cm. arasında, taban çapları da, 5.0 cm. ile 10.0 cm. arasında değişmektedir.67 örneğin incelendiği Form 3 grubunda tüm kaplar iyi fırınlanmıştır. Tümü kireç katkılı, bazılarında ise; kum, mika ve taşçık görülmüştür. Kullanılan kil açık kırmızı- kırmızı renkte, astarda bu renklerin koyu tonları şeklindedir. İncelenen tüm örnekler M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı ile M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı arasında tarihlendirilmiştir.

3. 1. 5.2.1.4. Form 5 (Kat. No. 339- 347) (Levha 145- 146)

Phokaia seramiği içinde diğer bir grupta, Form 5 olarak adlandırılan tabaklardır. Parion' da bu forma ait 9 örnek bulunmuştur. Kapların temel özelliği dışa açılan yatay ağız kenarına sahip olmasıdır. Gövde eğimli ve küçük bir kaide ile sonlandırılmaktadır. Ağız formunun biçimine göre kaplar 2' ye ayrılmıştır[1009].

A Tipinde dışa açılan ağız kenarı kısa ve kalındır.

B Tipinde ağız kenarı dışa daha fazla çekilmiştir. Bazı örneklerde dışa açılan ağız kenarının altında küçük bir çıkıntı görülmektedir. A tipine göre daha derindir.

Parion' da, A Tipinde incelenen dört örnekte Roma Hamamı' nda bulunmuştur. **Kat. No. 339**, 1345- 1255 açması, 0- -50 cm. seviyesinde, **Kat. No. 340,** 1335- 1255 açması, -200- -250 cm. seviyesinde, **Kat. No. 341,** 1355- 1255 açması, 0- -50 cm.

[1009]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 339.

seviyesinde, **Kat. No. 342,** 1335- 1255 açması, -250- -300 cm. seviyesindebulunmuştur. İnceleyeceğimiz ilk örnek olan **Kat. No. 339**, yatay ağız kenarının üzerine yapılmış bezeme ile farklılık göstermektedir. **Kat. No. 340** ve **341** gibi çok uzun olmayan yatay ağız kenarının üzerine ikili zigzag yapılmıştır**(Levha 145- 146)**. Bu tipe ait örneklerde bezeme çok görülmeyen bir özelliktir. Diğerlerine göre daha fazla korunan gövdenin eğimi net bir şekilde izlenmektedir. **Kat. No. 339** ile birlikte A Tipi kaplarının tümünde ağız kenarının üst bölümü içbükeydir. Dışa döndürülen ağzın uç bölümü yuvarlatılmıştır. Kapların iç kısmında sivri küçük bir dudak bölümü oluşturulmuştur. Yukarıda anlatılan benzer özelliklerin yanında, **Kat. No. 342**' de, ağız kenarının dışa daha fazla çekildiği ve inceltildiği görülmektedir**(Levha 145- 146)**. Kabın alt kısmında B Tipinde daha net görülen iç bükey yapı görülmektedir. A Tipi özelliklerinin daha fazla hissedilmesi ve A Tipinde değerlendirilmesine rağmen, B Tipinin özelliklerini de bünyesinde barındıran kap, iki tip arasında geçiş özelliği göstermesi açısından önemlidir. Yukarıda onları tanımlayan özellikleriyle anlattığımız A Tipi kapların benzerleri, Smyrna [1010] , Atina Agorası [1011] , Slovenya [1012] , Lizbon [1013] , Agnuli Villası(İtalya)[1014], Tarsus[1015] ve B Tipi özelliklerine de sahip; ancak form yapısıyla daha çok A Tipi özelliği gösteren örneklere sahip Antiocheia' da [1016] görülmektedir. Tarihleme ile ilgili bilgi B Tipiyle karşılaştırmalar yapılarak verilmeye çalışılacaktır.

5B Tipinde inceleyeceğimiz örneklerin tümü Roma Hamamı' nda bulunmuştur. **Kat. No. 343, 344,** 1335- 1255 açması, -200- -250 cm. seviyesinde, **Kat. No. 345,** 1355- 1255 açması, -150- -200 cm. seviyesinde, **Kat. No. 346,** 1335- 1255 açması, -250- -300 cm. seviyesinde, **Kat. No. 347,** 1335- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde ele geçmiştir. Kapların yatay ağız kenarları A Tipine göre uzamıştır. **Kat. No. 343- 345'** te uzayan ağız kenarlarının ucunda üstte ve altta sivri çıkıntılar oluşturulmuştur. Bununla birlikte **Kat. No. 346** ve **347**' de bu bölümler yuvarlak hatlıdır. Bu da A Tipini anımsatmaktadır. **Kat. No. 346** dışındaki tüm kapların ağız kenarının üzerinde ve altında içbükey yapı belirgindir. **Kat. No. 344**' te ağız kenarının

[1010]Derya Erol, 2010, s. 402, K- 322
[1011]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 339, fig. 70: 1; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine-Ware Imports*, 2008, s. 243, fig. 41: 1300.
[1012]Philipp M. Pröttel,1996, s. 293, tafel 57: 16.
[1013]A. M. Dias Diogo- Laura Tridade, 1999, ss. 90, 91, fig. 5: 13.
[1014]Giulio Volpe- vd.,1998, ss. 726- 728, fig. 4: 10.
[1015]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 111, Levha 27: 301.
[1016]Frederick O. Waagé, 1948, s. 53, plate X: 913u, k.

üst bölümüne 3'lü rulet bezeme uygulanmıştır. B Tipi olarak değerlendirilen bu kaplar içinde şüphesiz diğerlerinden daha farklı özellikler gösteren örnekler **Kat. No. 346** ve **347**' dir**(Levha 147- 148)**. Sadece uzun yatay ağız biçimiyle bu form içinde değerlendirilen örnekler, Hayes' in Form 8 olarak adlandırdığı[1017] ve bizimde aynı form ismini verdiğimiz kaplarla yakın benzerlik göstermektedir. Form 8 içinde değerlendirilecek olan **Kat. No. 349**' a bakıldığında, ağız biçiminin, verilen eğim dışında oldukça benzer olduğu görülmektedir. Bununla birlikte **Kat. No. 346**' da gövde üzerinde kaideye dönüşte oluşan sivri çıkıntı Form 8 örneklerinde[1018] daha belirgin görülen bir uygulamadır. Kapların derinleşmesi ve ağız çaplarının belirgin bir şekilde daralması da Form 8 ile yakın benzerlik göstermektedir. Bu farklı formdaki kapların usta yorumuyla birbirine sentezlendiğinin güzel bir örneğidir. Benzerlikler göz önünde bulundurulduğunda, Form 5B ve 8' in aynı dönemler içinde üretildiğini, Form 5B örnekleri için verilen tarihlemenin[1019] Form 8' de göz önünde bulundurularak biraz daha öne çekilerek genişletilebileceği görülmektedir. Bununla birlikte Atina Agorası'nda Form 5B tipine oldukça benzeyen bir örneğin M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısına tarihlenen kontekste bulunduğu görülmüştür. Tüm bu ayrıntılar dikkate alındığında, 5B tiplerinin, M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısına tarihlenen 5A örnekleriyle aynı dönemde olmasa da, biraz sonrasında üretilmeye başladığı ve M.S. 6. yüzyıl ilk yarısında da üretime devam ettiği düşünülebilir. A Tipine göre daha fazla kentte örneği bulunan B Tipi kaplarının benzerleri, Assos[1020],Ephesus[1021], Milet[1022], Labraunda[1023], Smyrna[1024], Tarsus[1025], Atina Agorası[1026], Gortina[1027], Tocra[1028], Scythia[1029]ve Lechaion' da[1030]görülmektedir.

[1017]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 339, fig. 70: 3.
[1018]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, fig. 41: 1315, 1316.
[1019]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 339.
[1020]Michael Zelle, "Terra Sigillata von Assos", *AMSt 2*, 1990, ss. 118, 134, abb. 19: 79; Michael Zelle, "Funde spätantiker Sigillata in Assos", 2003, ss. 96, 97, abb. 9: 1- 4
[1021]Verena Gassner, 1997, s. 146, tafel 48: 578.
[1022]Meike Berndt, 2003, s. 193, tafel 41, TS 552.
[1023]Pontus Hellström, 1965, s. 74, plate 37: 332.
[1024]Derya Erol, 2010, s. 404, K- 327
[1025]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 111, Levha 27: 302.
[1026]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 342, fig. 70.
[1027]Annachiara D. Preite,"Sigillata Late Roman C (Phocaean Red Slip Ware)", 1997, s. 178, tav. XXX: 6, 7.
[1028]John W. Hayes, "The Pottery, Excavation at Tocra", 1973, s. 113, fig. 51: 2527.
[1029]Andrei Opait, *Local and Imported Ceramics in the Roman Province of Scythia,* 2004, s. 76, plate 57: 1.
[1030]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 342, fig. 70.

Parion' da 9 örnekle temsil edilen Form 5 örnekleri, 13.0 cm. ile 30.0 cm. arasında değişen ağız çaplarına sahiptir. Tam form veren tek örnek olan **Kat. No. 346**' da yüksekliğin 3.1, taban çapının 5.0 cm. olduğu görülmüştür. Kaplar sert dokulu ve iyi fırınlanmışlardır. Bütün kapların kilinde farklı yoğunlukta kireç görülürken, bazı örneklerde mika, taşçık ve kumada rastlanılmaktadır. Kil kırmızının tonlarında, açık kırmızı, kırmızı, pembe ve kırmızımsı sarıdır. Tüm yüzeye uygulanan ince astar, açık kırmızı, kırmızı, kırmızımsı sarı renklerdedir. Yatay ağız kenarının biçimine göre 2 farklı tipe ayrılan kaplar, genel olarak M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı arasında tarihlenmişlerdir.

3. 1. 5.2.1.5. Form 7 (Kat. No. 348) (Levha 147- 148)

Sadece bir örnekle temsil edilen bir gruptur. Roma Hamamı, 1335- 1255 açması, -200- -300 cm. seviyesinde bulunan **Kat. No. 348**, ileride anlatılacak olan kaide ve bezemeli örneklerden az sayıda bulunması ve formunun tanımlanmasıyla ayrılmıştır. Tabak ya da kâse formundaki kabın özelliği diğer Phokaia formlarında görülmeyen yüksek ayaklara sahip olmasıdır. Ayaklar oldukça yüksek ve ucunda küçük bir çıkıntı oluşturulmuştur. Tondo bölümü oldukça düz ve ortasında damga şeklinde haç motifi bulunmaktadır. Tondonun arkasında dip kısmında ise anlaşılmayan grafitiler görülmektedir **(Levha 147).** Açık kırmızımsı kahverengi renkteki kilde, yoğun kireç ve az mika bulunmaktadır. Astar açık kırmızı renkte tüm yüzeye uygulanmıştır. Kilin bünyesinde bulunan yoğun kireç, astarın yüzeyinde patlamalara ve dökülmelere neden olmuştur. Bu kabın en yakın benzeri Atina Agorasında bulunmuştur[1031]. Üzerinde bulunan bezemenin örnekleri farklı formlarda da uygulanmakta ve örnekleri Atina Agorası[1032], Tarsus[1033] ve Antiocheia' da[1034] görülmektedir. Form 7, nadir olarak bulunan bir kap türü olmasına rağmen, Parion' da bir örnekle de olsa temsil edilmesi önemlidir. Bu form M.S. 5. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başlarına tarihlenmektedir[1035]. Roma Hamamı' nda, farklı seviyelerdeki buluntuların, tarih olarak birbirinden çok uzak olmasa da, birlikte bulunduğu görülmektedir. Bunun yanında **Kat. No. 348** ile aynı

[1031]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 248, fig. 42: 1413.
[1032]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 365, fig. 79b, c, d; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 248, plate 68: 1404.
[1033]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 118, Levha 50: res. 11.
[1034]Frederick O. Waagé, 1948, fig. 34.
[1035]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 365.

seviyede bulunan seramiklerin (**Kat. No. 242, 282, 336, 337, 351**) bu tarihle örtüştüğü görülmektedir.

3. 1. 5.2.1.6. Form 8 (Kat. No. 349- 357) (Levha 149- 152)

Form 8[1036] olarak adlandırılan kâselerden Parion' da toplam 9 adet bulunmuştur. **Kat. No. 349- 356,**Roma Hamamı' nda, **Kat. No. 357,** Yamaç Yapısı 1490- 1250 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur. Roma Hamamı' nda bulunan örneklerden **Kat. No. 349, 350,** 1340- 1255 açması, -300- -350 cm. seviyesinde, **Kat. No. 351,** 1335- 1255 açması, -200- -300 cm. seviyesinde, **Kat. No. 352- 355,** 1335- 1255 açması, -250- -300 cm. seviyesinde, **Kat. No. 356,** 1335- 1255 açması, -200- -250 cm. seviyesinde bulunmuştur.

Kat. No. 349- 357 arasında değerlendirilen bu kapların temel ve diğer formlardan ayıran özelliği, dışa ve biraz da aşağı çekilmiş geniş ağız kenarına sahip olmalarıdır**.** Ağız kenarı, ustanın zevkine göre uzatılmış ya da daha kısa bırakılmıştır. **Kat. No. 355**' te ağız bölümü diğerlerinden çok daha kısa tutulmuştur. Bu kapta ağız, dudak ve gövdeden başlayan bir üçgen şeklinde, uçta sivrilerek tamamlanmıştır. Tüm örneklerde, ağız kenarının üst bölümü içbükey yapılmıştır. Bu içbükey bölümün üzeri, tümünde olmasa da, yivler ve küçük çıkıntılarla hareketlendirilmiştir. Dışa dönük ağız kenarının başlangıcında görülen dudak, dikey veya içe dönük bir şekilde biçimlendirilmiştir. Örnekler içinde en belirgin dudak, **Kat. No. 353**' te görülmektedir. **Kat. No. 349**' da ağız kenarının altında görülen çıkıntı, diğer kaplarda görülmeyen bir özelliktir. **Kat. No. 349** ve **350**' de gövde, ağız bölümünden itibaren hafif bir eğim yaparken, diğerlerinde düz gelmiş ve alt kısımlarda belirgin çıkıntı yapan bölümden kaideye yönelmiştir. **Kat. No. 352, 355** ve **356**' da, gövde üzerinde görülen çıkıntılar, Form 8 kaplarında görülen temel bir özelliktir. Tam form veren tek örnek olan **Kat. No. 356**' da görüldüğü gibi, kaide oldukça küçük yapılmıştır.

9 örneğin incelendiği Form 8 kaplarının ağız çapları, 10. 0 cm. ile 16.0 cm. arasında değişmektedir. **Kat. No. 356**' da, yükseklik 3.0 cm., taban çapı 4.5 cm.' dir. Kapların tümü sert dokulu ve iyi fırınlanmıştır. Kapların kili açık kırmızı, kırmızı, kırmızımsı kahverengi ve kırmızımsı sarı renklerdedir. Kapların kilinde kirecin yoğunluğu değişmekte, bazı örneklerde mika ve taşçık görülmektedir. Astar, açık

[1036]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 342.

kırmızı- kırmızı, açık kırmızımsı kahverengi renklerde tüm yüzeye uygulanmıştır. **Kat. No. 349**' un astarında, büyük ihtimalle sonradan maruz kaldığı bir ateş nedeniyle bozulmalar oluşmuştur**(Levha 149)**. Bununla birlikte **Kat. No. 350**' de ağız bölümünde görülen farklılık fırınlamadan kaynaklanmıştır**(Levha 149)**. Bu formun örnekleri Assos[1037], Saraçhane[1038], Smintheios[1039], Smyrna[1040], Myra[1041], Tarsus[1042], Thasos[1043], Gortina [1044], Atina Agorası [1045], Slovenya [1046], Antiocheia [1047] ve Scythia' da [1048], bulunmuştur. Form diğer kentlerde az sayıda bulunmasına rağmen Parion' da 9 adet bulunmuştur. Nadir formların bulunması, Parion' un liman kenti olmasıyla elde ettiği zenginliği ve buluntu çeşitliliğini göstermesi açısından oldukça önemlidir[1049].Hayes bu kapları, Atina Agorası örneklerine göre, M.S. 5. yüzyıl' ın ikinci yarısı ve biraz sonrasına tarihlemiştir[1050]. Benzer örneklerde bu tarihler dışına çıkmamıştır. Kapların, Roma Hamamı' nda ve Yamaç Yapısı' nda birlikte bulunduğu Afrika (**Kat. No. 228, 229, 242**) ve Phokaia örnekleri de (**Kat. No. 275, 276, 278, 282, 332, 336, 337, 342, 343, 346, 348**) belirtilen tarihler içerisinde üretimi devam eden kaplardır. Bu nedenle Parion' da bulunan Form 8 örnekleri, M.S. 5. yüzyıl' ın ikinci yarısı ile M.S. 6. yüzyıl başları arasına tarihlenmiştir.

[1037]Michael Zelle, "Terra Sigillata von Assos", *AMSt 2*, 1990, ss. 117, 134, abb. 19: 77; Michael Zelle, "Funde spätantiker Sigillata in Assos", 2003, ss. 96, 97, abb. 9: 1, 2
[1038]John W. Hayes- vd."Excavations at Saraçhane in İstanbul: First Premilary Report", *DOP 19*, 1965, s. 235, D. 1.
[1039]Nalan Eda Akyürek, 1992, s. 149, abb. 15: 87.
[1040]Lale Doğer, "Byzantine Ceramics: Excavation at Smyrna Agora", 2005, s. 114, pl. VIII; Derya Erol, 2010, ss. 409- 413, K- 342- K- 353
[1041]Ebru Fatma Fındık, 2010,ss. 104, 112, fig. 2: 21
[1042]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, ss. 99- 101, Levha 23: 223.
[1043]Catherine Abadie- Reynal- Jean Paul Sodini, 1992, s. 24, fig. 7: CF108.
[1044]Annachiara D. Preite,"Sigillata Late Roman C (Phocaean Red Slip Ware)", 1997, s. 180, tav. XXXI: 4, 5.
[1045]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 342, fig. 70; Andrea Carandini- Stefano Tortorella, "Ceramica Africana", 1981, s. 232, tavola CXIV: 19. 11; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 244, fig. 41: 1315- 1317.
[1046]Philipp M. Pröttel,1996, s. 293, tafel 57: 18.
[1047]Frederick O. Waagé, 1948, s. 53, plate X: 918.
[1048]Andrei Opait, *Local and Imported Ceramics in the Roman Province of Scythia*, 2004, s. 77, plate 57: 5.
[1049] Bu konuda görüşü alınan Vedat Keleş, bu zenginliğin oluşmasında kentin iki kez koloni statüsü kazanmasının da etkili olduğunu belirtmiştir.
[1050]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 342.

3. 1. 5.2.1.7. Form 10 (Kat. No. 358- 395) (Levha 153- 162)

Phokaia Kırmızı Astarlı seramikleri içinde Form 3' ten sonra en çok üretilen ve tanınan kaplar, Form 10 olarak adlandırılan tabak ya da kâse diyebileceğimiz seramiklerdir. Yoğunluk olarak 38 parça ile Form 3' ten sonra gelir. Kapların ağız bölümü, yumru şeklinde ya da düzdür. Dışta gövde birleşiminde küçük çıkıntılar bulunmaktadır. Kaplar, küçük kaideden direk yükselen bir gövdeye sahiptir. Bununla birlikte gövde erken örneklerde daha eğimlidir[1051]. Kaide bölümü oldukça küçüktür. Phokaia Form 3 seramiklerinin ardılları olarak üretilen bu kaplar, ağız biçimlerine göre 3 alt tip içinde değerlendirmiştir[1052].

A Tipinde ağız oldukça sağlam yapıda, köşeli ya da yumru şeklindedir.

B Tipinde yumru şeklinde ağız biraz incelmiş, dışa doğru belirgin bir şekilde uzamış ve hafif kancalaşmıştır.

C Tipinde ağız iyice incelmiş ve uzamıştır.

Parion' da **A Tipinde** 19 örnek bulunmaktadır. **Kat. No. 358- 376** arasında değerlendirilen örneklerden **Kat. No. 358**, Dükkânlar, 1365- 1250 açması -160 cm.' de, diğer örnekler ise Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, 0- -200 cm. seviyesinde bulunmuştur. Kaplar arasında tam form veren tek örnek, **Kat. No. 358**' dir. Kalınlaştırılmış ağız kenarının dışına, üstte çok küçük bir içbükeylik verilmiştir. Alt kısım yuvarlak hatlıdır. Gövde kaideye doğru belirgin; ancak yumuşak bir eğim yapmış ve çok yüksek olmayan kaide ile sonlandırılmıştır. Ağız ve gövde yapısına bakıldığında, her ne kadar 10A tipinde değerlendirilse de; Form 3 özellikleri de gösterdiği izlenmektedir. Gövdesindeki eğimli yapı, 10A Tipleri içinde bu kabı daha erkene götüren bir özelliktir. **Kat. No. 359- 361** ağız yapısının farklılığıyla diğerlerinden ayrılan örneklerdir**(Levha 153- 154)**. Bu kaplarda ağız köşeli ve yüksek yapılmıştır. Kapların dudak bölümleri geniş, uçlarda keskin ve içe eğimlidir. Ağız kenarı dışta dışbükey içte belirgin bir şekilde içbükeydir. Ağız kenarının altında gövde birleşiminde küçük çıkıntılar mevcuttur. **Kat. No. 362** yüksek ağız yapısıyla diğerlerine benzese de, yuvarlatılmış hatlarla diğerlerinden ayrılmaktadır. **Kat. No. 363- 374,** birbirlerine farklılıkları olsa da, daha fazla benzeyen örneklerdir**(Levha 153- 158)**. Bu kaplarda,

[1051]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 345.
[1052]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 343.

Kat. No. 358- 362' de görülen yüksek ağız kenarı kısalmış, daha köşeli bir biçim almıştır. **Kat. No. 366, 367'** de küçülme daha belirgindir. Kapların tümünde, dışta ağız kenarının altında küçük bir çıkıntı görülmektedir. 10A tipinde değerlendirilen **Kat. No. 375, 376** birbirine oldukça benzeyen örneklerdir. Üçgenimsi bir ağız kenarına sahiptirler. Dışta sivrilen ağız bölümünden devam eden düz bir gövdeye sahiptir. Bu nedenle dışta ağız kenarının ayrımı içteki kadar net anlaşılamamaktadır. Dışta gövde üzerine yerleştirilen çıkıntılar diğer örneklere göre daha aşağıdadır.

Toplamda 19 parçanın incelendiği A Tipi, etkilendiği Form 3' e en çok benzeyen kaplardır. Kalınlaştırılmış ağız kenarı, güçlü yapıdadır. Ağız kenarının yüksekliği değişse de genelde köşeli ve topuzu andırır. 17.0 cm. ile 28.0 cm. arasında değişen ağız çapına sahip kapların tümü, sert dokulu ve iyi fırınlanmıştır. Açık kırmızı- kırmızı renklerdeki kil, genelde yoğun kireç, bazı örneklerde de mika, kum ve taşçık katkılıdır. Açık kırmızı- kırmızı renklerdeki astar tüm yüzeye uygulanmıştır. Benzer örnekleri Assos[1053], Killik Tepe[1054], Zindan Tepe[1055], Smintheios[1056], Saraçhane[1057], Smyrna[1058], Ephesus[1059], Milet[1060],Alahan[1061], Kelenderis[1062], Tarsus[1063], Antiocheia[1064], Samaria[1065], Hama[1066], Gindaros[1067], Caesarea[1068], Thasos[1069], Zeugma[1070], Slovenya[1071], Gortina[1072],

[1053]Michael Zelle, "Funde spätantiker Sigillata in Assos", 2003, ss. 96, 97, abb. 9: 1, 2.
[1054] Gebhard Bieg- Billur Tekkök- Rüstem Aslan, "Die Spätrömische Besiedlung Der Troas- En Überblick", *Studia Troica 16*, 2006, s. 161, tafel 3: 29.
[1055]Gebhard Bieg- Billur Tekkök- Rüstem Aslan, 2006, s. 165, tafel 5: 60.
[1056]Nalan Eda Akyürek, 1992, s. 151, abb. 16: 96, 97.
[1057]John W. Hayes, *Excavations at Saraçhane in Istanbul, Vol. 2, The Pottery,* 1992, s. 98, fig. 35, 22: 2, s. 99, fig. 36, 25: 1, s. 100, fig. 37, 26: 3, 27: 5.
[1058]Derya Erol, 2010, ss. 406- 408, K- 333- K- 339
[1059]Verena Gassner, 1997, s. 147, tafel 48: 582- 584.
[1060]Meike Berndt, 2003, ss. 194- 198, tafel 42- 45, TS 555- 605.
[1061]Caroline Williams, "The Pottery and Glass at Alahan", *Alahan: An Early Christian Monastery in Southern Turkey*, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, Toronto 1985, s. 38, fig. 3: 11.
[1062]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, 2006, ss. 107- 108, Levha 14: 90, 91.
[1063]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 114, Levha 31: 353- 362.
[1064]Frederick O. Waagé, 1948, s. 53, plate XI: 949a, f, k.
[1065]J. W. Crowfoot, G. M. Crowfoot, K. M. Kenyon, 1957, ss. 359, 360, fig. 84: 23.
[1066]John Lund, 1995, ss. 141, 142, pl. 7: 79- 81.
[1067]Norbert Kramer,2004, s. 208, taf. 97, PRS 17- 18.
[1068]Jodi Magness, "The Pottery from Area V/4 at Caesarea", *AASOR 52*, 1994, s. 140, fig. 1: 2.
[1069]Catherine Abadie- Reynal- Jean Paul Sodini, 1992, s. 24, fig. 7, 8: CF109- 113.
[1070]Philip M. Kenrick, "On the Silk Route: imported and regional pottery at Zeugma", 2009, fig. 18. 3: PT522- PT526.
[1071]Philipp M. Pröttel,1996, s. 293, tafel 57: 21.
[1072]Daniela Monacchi, "Ceramiche Sigillate", Gortina I, 1988, s. 216, fig. 189: 170- 173; Annachiara D. Preite,"Sigillata Late Roman C (Phocaean Red Slip Ware)", 1997, ss. 180, 181, tav. XXXI: 7, 8.

Atina Agorası[1073], Corinth[1074], Stobi[1075], Knossos[1076], Aleksandria[1077], Tocra[1078] ve Scythia' da[1079] görülen kaplar, M.S. 6. yüzyıl sonları- M.S. 7. yüzyıl başlarına tarihlenmektedir. Bununla birlikte A Tipinin, Phokaia Form 3 kaplarına en yakın örnekler olduğu görülmektedir. Bu benzerlik düşünüldüğünde, A Tipi kapları, yukarıda verilen tarihten biraz daha erkene çekerek, tarih aralığını genişletmek mümkündür.

B Tipi kaplar, A ve C Tiplerine göre daha az görülen formlardır. Bu tipe ait 2 parça bulunmuştur. **Kat. No. 377 ve 378 (Levha 157- 158)** kaplarının ikisi de, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde ele geçmiştir. B Tipinde değerlendirilen kaplarda A Tipinde görülen yumru şeklinde ağız incelmiş, dışa doğru belirgin bir şekilde uzamış ve hafif kancalaşmıştır. Tipin özelliği olan uçta kancalaşma, **Kat. No. 377**' de daha belirgindir. İki örnekte de, altta, gövde ağız birleşiminde küçük çıkıntı görülmektedir. **Kat. No. 377**' de gövde eğimi diğerine göre daha fazladır. Sert dokulu kapların killeri açık kırmızı renkte az kireç ve kum katkılıdır. Astar biraz daha kırmızı tonlarda tüm yüzeye uygulanmıştır. Benzer örnekleri Assos[1080], Milet[1081], Myra[1082], Atina Agorası[1083], Anemurium[1084], Tarsus[1085], Antiocheia[1086], Hama[1087], Gortina[1088] ve Tocra[1089]' da görülen kaplar, kesin tarihleme yapılan Atina Agorası örneği[1090] düşünüldüğünde M.S. 6. yüzyıl son çeyreğine tarihlenmiştir.

[1073]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 343, fig. 71: 2; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine-Ware Imports*, 2008, s. 245, fig. 42: 1329.
[1074]Guy D. R. Sanders, "A Late Roman Bath at Corinth: Excavations in the Panayia Field, 1995-1996", *Hesperia 64*, No. 4, 1999, ss. 465, 466, fig. 7: 3; Kathleen Warner Slane- Guy D. R. Sanders, "Late Roman Horizons", *Hesperia 74*, No. 2, 2005, s. 270, fig. 8, 3- 15.
[1075]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery*, 1992, s. 60, plate 47: 412.
[1076]John W. Hayes, "Early Christian Pottery from Knossos: The 1978- 1981 Finds from Knossos Medical Faculty Site", *BSA 96*, 2001, s. 442, , fig. 2: 50.
[1077]Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 41, pl. 8, C8, C9.
[1078]John W. Hayes, "The Pottery, Excavation at Tocra", 1973, s. 110: fig. 49: 2486.
[1079]Andrei Opait, *Local and Imported Ceramics in the Roman Province of Scythia*, 2004, s. 77, plate 57: 6, 7.
[1080]Michael Zelle, "Funde spätantiker Sigillata in Assos", 2003, ss. 96, 97, abb. 10: 1, 2.
[1081]Meike Berndt, 2003, ss. 198, 199, tafel 46, TS 606- 610.
[1082]Ebru Fatma Fındık, 2010,ss. 104, 112, fig. 2: 23, 24
[1083]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 343, fig. 71: 7.
[1084]Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, 1989, s. 49, fig. 23: 279 (10A Tipi olarak değerlendirmiş ancak form daha çok B Tipi özellikleri göstermektedir).
[1085]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 115, Levha 31: 364- 371.
[1086]Frederick O. Waagé, 1948, s. 53, plate XI: 949s.
[1087]John Lund, 1995, ss. 141, 142, pl. 7, 8: 81, 82.
[1088]Annachiara D. Preite, "Sigillata Late Roman C (Phocaean Red Slip Ware)", 1997, ss. 180, 181, tav. XXXII: 1.
[1089]John W. Hayes, "The Pottery, Excavation at Tocra", 1973, s. 110, fig. 49: 2488.
[1090]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 343, fig. 71: 7.

Form 10 grubunun en geç versiyonları olan **C Tipi** kaplardan 17 örnek incelenmiştir. **Kat. No. 379- 395** arasındaki örneklerin tümü Roma Hamamı, 1355-1255 açması, 0- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur. Kapların temel özelliği, dışa döndürülen ağız kenarının uzaması, incelemesi ve üst bölümünün düzleştirilmesi ya da içbükey yapı kazandırılmasıdır. **Kat. No. 380**, **383, 388, 389, 392** ve **395** dışındaki tüm örneklerde altta gövde başlangıcında küçük bir çıkıntı görülmektedir**(Levha 159- 162)**. Gövde ağız bölümünden kaideye yaklaşık 45°' lik bir açıyla eğim yapmadan inmektedir. 17 örneğin hepsine bakıldığında, aynı tip içinde değerlendirilmesi gerekli; ancak, küçük farklılıklara da sahip oldukları görülmektedir. Örneğin genelinde belirgin olan ve geride sınırlandırılan ağız kenarı, **Kat. No. 380** ve **392**' de, sadece cidarın kalınlaştırılmasıyla oluşturulmuş gibidir. Bu örneklerin yanında **Kat. No. 385, 386, 393** ve **394**' te tabağın iç kısmında ağız bölümü daha yumuşak hatlarla oluşturulmuştur. Kapların genelinde, ağız bölümünün ucu yuvarlak hatlıdır. Bununla birlikte **Kat. No. 383** ve **387**' de dudak daha keskin alt kısım daha yuvarlak hatlı, **Kat. No. 388**' de ise tam tersidir. Ağız çapları, 20.0 cm. ile 26.0 cm. arası değişen kapların tümü sert dokulu ve iyi fırınlanmıştır. Kireç, kum ve nadir olarak taşçık katkılı kil, açık kırmızı, kırmızı, sarımsı kırmızı renktedir. Astarın belirtilen renklerin tonlarında olduğu, bununla birlikte genelde kalitesinin ve yoğunluğunun azaldığı görülmektedir. **Kat. No. 380** ve **394**' te ağız bölümünde görülen renk farklılığı ve bozulmalar fırınlamadan kaynaklanan hatalar olarak göze çarpmaktadır. B Tipine göre daha çok üretilmiş olan bu kapların benzerleri, Ephesus[1091], Milet[1092], Kelenderis[1093], Tarsus[1094], Alahan[1095],Antiocheia[1096], Zeugma[1097], Gindaros [1098] , Thasos [1099] , Knossos [1100] , Hama [1101] , Gortina [1102] , Caesarea [1103] ,

[1091]Verena Gassner, *Das Südtor der Tetragonos- Agora. Keramik und Kleifunde*, 1997, s. 147, tafel 48: 585, 586.
[1092]Meike Berndt, 2003, ss. 199- 204, tafel 46- 50, TS 612- 671.
[1093]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, 2006, s. 108, Levha 14: 92, 93.
[1094]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 115, Levha 32: 372- 382.
[1095]Caroline Williams, "The Pottery and Glass at Alahan", *Alahan: An Early Christian Monastery in Southern Turkey*, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, Toronto 1985, s. 38, fig. 3: 12.
[1096]Frederick O. Waagé, 1948, s. 48, plate XI: 949p,u, y.
[1097]Philip M. Kenrick, "On the Silk Route: imported and regional pottery at Zeugma", 2009, fig. 18. 3: PT527, PT528.
[1098]Norbert Kramer,2004, ss. 208, 209, taf. 98, PRS 20- 22.
[1099]Catherine Abadie- Reynal- Jean Paul Sodini, 1992, s. 25, fig. 8: CF115.
[1100]John W. Hayes, "Early Christian Pottery from Knossos: The 1978- 1981 Finds from Knossos Medical Faculty Site", *BSA 96*, 2001, s. 443, fig. 6: B1.
[1101]John Lund, 1995, ss. 141, 142, pl. 8: 84, 85.
[1102]Daniela Monacchi, "Ceramiche Sigillate", Gortina I, 1988, s. 217, fig. 189: 177; Annachiara D. Preite, "Sigillata Late Roman C (Phocaean Red Slip Ware)", 1997, ss. 180, 181, tav. XXXII: 2, 3.

Tocra[1104],Beyrut[1105], (Chios, Porto Rafti, Newcastle)[1106] ve Aleksandria[1107], da görülmektedir. Hayes bu tipe ait kapları ele geçen sikkeler yardımıyla M.S. 7. yüzyılbaşları- ortaları arasına tarihlemiştir[1108]. A Tipi ile C Tipi arasındaki form özellikleri düşünüldüğünde, B Tipinin, erken formlardan Form 3 ile daha yakın benzerlik gösteren A Tipinden daha geç olması gerekmektedir. Phokaia 10C kapları sikkeler yardımıyla verilen tarihlendirme, benzer örnekler ve form gelişimi dikkate alınarak M.S. 7. yüzyıl ilk yarısına tarihlenebilir.

Phokaia seramiklerinin en geç versiyonları olan bu kaplara ait 38 parça incelenmiştir. Phokaia seramikleri içinde en yoğun üretilen Form 3' ün devamı niteliğindedir. Uçta kalınlaştırılmış ağız kenarının yapısına göre A, B ve C diye alt tiplere ayrılmıştır. Formun erken versiyonu olan A tipinden, C tipine değişim rahatlıkla izlenebilmektedir. A Tipinde, topuz ya da yumru şeklindeki ağız, zamanla incelmiş ve uzamıştır. Gövdenin kaideye inerken yaptığı eğim, A Tipinden C Tipine gittikçe azalmaktadır. Tam form veren ve gövde eğimi ile en erken olduğunu düşündüğümüz **Kat. No. 358**' de görüldüğü gibi kaide küçüktür. Kaidenin iyice küçüldüğü örnekler başka kentlerde mevcuttur[1109]. Kaplar 17.0 cm. ile 28.0 cm. arasında değişen ağız çapına sahiptir. Tümü sert dokulu ve iyi fırınlanmıştır. İncelenen kapların hepsi kireç katkılıdır. Bununla birlikte bazı örneklerde mika, kum ve taşçıkta görülmüştür. Kil ve astar, açık kırmızı- kırmızı renktedir. Yukarıda tiplerine göre benzerleri verilen Form 10 kapları, genel olarak M.S. 6. ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmiştir. Bu tarihlendirmeyle, çalışmamızda incelenen yüzlerce seramik içinde en geç olan kaplardır. Bu da tahrip edildikten sonra çöplük olarak kullanılan yapıların son dönemlerini göstermesi açısından son derece önemlidir.

3. 1. 5.2.1.8. Bezemeliler (Kat. No. 396- 413) (Levha 163- 168)

Afrika kaplarında olduğu gibi, Phokaia kaplarında da damga bezeme oldukça yaygın kullanılan bir uygulamadır. Merkezde tek başına yapılan bezemelerin yanında

---

[1103]Jodi Magness, "The Pottery from Area V/4 at Caesarea", *AASOR 52*, 1994, s. 140, fig. 1: 3.
[1104]John W. Hayes, "The Pottery, Excavation at Tocra", 1973, s. 113, fig. 51: 2534.
[1105]Paul Reynolds, "Trade Networks of The East, 3rd To 7th Centurıes: The View From Beirut (Lebanon) And Butrint (Albania) (Fine Wares, Amphorae And Kitchen Wares)", *LRCW 3*,2010, s. 98, fig. 7: l.
[1106]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 343, fig. 71: 11, 12, 13, 14, 15.
[1107]Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 41, pl. 8: C10.
[1108]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 345, 346.
[1109]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, fig. 71: 14, 15.

sınırlandırılmış alanların içinde bir daire şeklinde yapılanlarda bulunmaktadır. Bitkisel motifler, geometrik motifler, kantharos, haç motifleri ile, hayvan ve insan figürleri genelde tercih edilen bezemelerdir.

Parion' daPhokaia seramikleri yoğun olmasına karşın, bezemeli parçalar nispeten daha azdır. **Kat. No. 396- 413** arasında incelenen 18 örnek, kendi içlerinde bitkisel motifler, hayvan figürleri ve haç bezemeleri olarak ayrılmışlardır.

Bitkisel bezemeler içinde en erken olanlar Hayes' in "Palm- branch Style"[1110] olarak adlandırdığı stilize palmiye yapraklarıdır. **Kat. No. 396 ve 397,**bu erken bitkisel bezemelerin örnekleridir**(Levha 163- 164)**. İki örnekte Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur. Bezemeler, oldukça küçük bir kaideye sahip, tüm yüzeyi açık kırmızı- kırmızı renkte astarlanmış tabakların tondosuna yapılmıştır. İki örnekte de stilize olmuş palmiye yapraklarının arasına, iki daireli, ortası nokta şeklinde geometrik süslemeler eklenmiştir. **Kat. No. 397**' de, küçük daireler ve yapraklar üzerinden geçen yivler,**Kat. No. 396**' da görülmemektedir. Afrika kaplarından etkilenilerek yapılan bu bitkisel bezemeler, genelde Phokaia Form 2 kapları üzerinde görülmektedir[1111].Smyrna[1112], Demetrias[1113], Atina Agorası[1114], Thasos[1115]ve Scythia' da[1116]benzerleri görülen kaplar M.S. 400- 450 yıllarına tarihlenmiştir.

Kat. No. 398- 401 arasında değerlendirilen örneklerde lotus tomurcukları bulunmaktadır. Tümü Roma Hamamı' nda bulunmuştur. Bu kaplardan **Kat. No. 398,** 1355- 1255 açması, -350- -400 cm. seviyesinde, **Kat. No. 399, 400,** 1340- 1255 açması, -350- -400 cm. seviyesinde, **Kat. No. 401,** 1335- 1255 açması, -300- -350 cm. seviyesinde ele geçmiştir. Üzerine işlendikleri kapların kaideleri Phokaia kaplarının özelliği olarak oldukça küçük yapılmıştır. Astar tüm yüzeye kırmızı tonlarda ve oldukça kaliteli yapılmıştır. Kapların tümünde lotus tomurcuklarının, dairesel rulet sıralarının iç kısmında yapıldığı görülmektedir. **Kat. No. 398** ve **399'** da,uçta lotus tomurcuklarının iki yana açılan yaprakları arasında baklava dilimi şeklinde bir bölüm görülürken, **Kat. No. 400'** de bu bölüm "V" şeklinde, **Kat. No. 401**' de tamamen stilize olarak gövdenin alt kısımlarından başlayan kalın bir çizgi şeklinde gösterilmiştir**(Levha 163- 164)**. Bu

[1110]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 347, 350, fig. 72.
[1111]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 347; Andrei Opait, , 2004, s. 175, plate 56: 3.
[1112]Derya Erol, 2010, s. 414, K- 356
[1113]Josef Eiwanger, 1981, s. 36, tafel 7: II.86.
[1114]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 246, plate. 64: 1338.
[1115]Catherine Abadie- Reynal- Jean Paul Sodini, 1992, s. 25, fig. 8: CF119.
[1116]Andrei Opait, 2004, s. 175, plate 56: 3.

bezemenin kendi içinde geçirdiği değişimi göstermesi açısından önemlidir. Tondo bölümünün merkezi korunan tek örneği olan **Kat. No. 399**' da, ortaya büyük bir kantharos bezemesi yapılmıştır. Stilize kantharosun gövdesinde iki yanda spiral, onun altında da istiridye kabuğunu andıran bir bölüm yapılmıştır. Ayak, daire ve onun altındaki üçgen bölümle oluşturulmuştur**(Levha 163- 164)**. Bu süslemenin en yakın benzeri Smyrna[1117] ve Halmyris' te görülmektedir[1118]. Lotus tomurcuklarının benzerleri ise Smyrna[1119] ve Atina Agorasında[1120]karşımıza çıkmaktadır. Hayes, II. Grup olarak adlandırdığı bu bezemeleri M.S. 440- 490 yılları arasına tarihlendirmiştir. **Kat. No. 398** ve **399**' daki lotus tomurcuğunun birebir benzeri olan Atina Agorası örneği Form 3B' ye ait bir kap üzerinde bulunmaktadır[1121]. Roma Hamamı' nda, genelde buluntular aynı seviyelerde geniş tarih aralıklarında bulunmalarına rağmen, **Kat. No. 398- 400'** ün birlikte bulunduğu Afrika ve Phokaia kapları (**Kat. No. 219, 225, 273, 406**) verilen tarihler içinde yer almaktadır. Bu nedenle, **Kat. No. 398- 401**arasında değerlendirilen örnekler, genel kronolojisi, benzer örnekler ve birlikte ele geçen buluntular yardımıyla M.S. 440- 490 yılları arasına tarihlendirilmişlerdir.

Kat. No. 402- 405 hayvan figürlü kaplardır**(Levha 165- 166)**. **Kat. No. 402, 403** Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -500- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 404,** Roma Hamamı, 1340- 1255 açması, -200- -300 cm. seviyesinde, **Kat. No. 405,** Roma Hamamı, 1345- 1255 açması, 0- -50 cm. seviyesinde bulunmuştur. Açık kırmızı-kırmızı tonlarda astarlanan kaplardaki bezemelerin tümü birbirinden farklıdır. **Kat. No. 402**' de koşan tavşan figürü, **Kat. No. 403**' te, uzun bacaklı bir kuş, **Kat. No. 404**' te, yunus balığı, **Kat. No. 405**' te geyik işlenmiştir. **Kat. No. 402** dışındaki tüm örnekler merkezde yer alırken, **Kat. No. 402'** de, figür dıştaki rulet sırasının hemen yanına yerleştirilmiştir. Hayes, hayvan figürlerinin başlangıçta oldukça sade ve küçük işlendiğini, zamanla figürlerin detaylandırılıp büyüdüğünü söylemektedir [1122] . Bu dikkate alındığında, **Kat. No. 402**' de tavşan figürinin sadece dış hatlarıyla oldukça sade

[1117]Derya Erol, 2010, s. 423, K- 375
[1118]Florin Topoleanu, "La Diffusion De La Ceramique D' Asie Mineure A Halmyris A L' Epoque Romaien Tardive: Importations Et Imitations Locales", (Ed. Catherine Abadie- Reynal), *Les Ceramiques En Anatolia Aux Epoques Hellenistique Et Romaine, Varia Anatolica XV*, Paris 2003, s. 214, planche CXIV: 11.
[1119]Derya Erol, 2010, s. 415, K- 357
[1120]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 353, 350, fig. 73I, m, n, o; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 246, plate 65: 1350, 1351.
[1121]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 353.
[1122]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 347.

işlendiği görülmektedir. Tavşan koşar tarzda, ağzı açık işlenmiştir. Gözler detaydan yoksun sadece bir dairedir. Bunun yanında, **Kat. No. 403**' te detayların arttığı, boyun ve gövdede küçük noktalar ve çizgilerle figürin daha da canlandırıldığı görülmektedir. **Kat. No. 404**' te işlenen yunus balığında, bezemede bozulmalar görülse de, detaylandırma hissedilmektedir. Hayvan figürlü kapların son örneği olan **Kat. No. 405**' te geyik gövdesindeki noktalar, gözün iç içe halkalar halinde verilmesi, detaylandırmanın göstergeleridir. **Kat. No. 402**' nin benzerleri Atina Agorası [1123], Ephesus [1124], Kenchreai[1125] ve Tarsus' ta[1126],**Kat. No. 403**' ün benzeri, Atina Agorasında[1127], **Kat. No. 404**' teki yunus figürinin benzeri Atina Agorasında[1128], **Kat. No. 405'** in benzerleri Atina Agorası[1129], Tarsus[1130], Güney Ukrayna[1131]ve İber Yarımadası[1132]görülmektedir. Hayvan bezemeli örnekler ile aynı açmada bulunan kaplar (**Kat. No. 251, 270, 272, 280, 281, 328, 330, 396, 297, 408, 409, 411**) genelde M.S. 5. - 6. yüzyıl' lara tarihlenmektedir. Bu geniş tarihlendirmenin yanında, kapların benzerleri ve bezeme gelişiminin tarihleme konusunda verdiği ayrıntılar sayesinde, küçük ve sade işlenen **Kat. No. 402**, M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısına, detayların ve boyutun arttığı **Kat. No. 403-405**, M.S. 6. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmiştir.

Phokaia seramikleri içinde inceleyeceğimiz son kaplar, **Kat. No. 406- 413** arasında değerlendirilen haç bezemeli örneklerdir**(Levha 167- 168)**.**Kat. No. 406, 410, 411, 413**Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, 0- -400 cm. içinde farklı seviyelerde, **Kat. No. 408, 409,** Roma Hamamı, 1345- 1255 açması, 0- -50 cm. seviyesinde, **Kat. No. 407,** Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -50- -100 cm. seviyesinde, **Kat. No. 412,** Roma Hamamı, 1340- 1255 açması, -200- -300 cm. seviyesinde bulunmuştur. Kapların tümü açık kırmızı- kırmızı renkte astarlanmıştır. **Kat. No. 408, 411** ve **413** dışındaki örneklerin kaide bölümleri kayıptır. Bu kaplardan **Kat. No. 411**' de kaide diğerlerine göre biraz daha yüksek yapılmıştır. İncelenen tüm örneklerde, haç bezemeler tondonun

[1123]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 247, plate 66: 1363.
[1124]Verena Gassner, 1997, s. 147, tafel 48: 587.
[1125]Beverley Adamsheck, *Kenchreai, Eastern Port of Corinth, IV. The Pottery,* 1979, plate 24: LRB 35f.
[1126]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, ss. 99- 101, Levha 48, res. 8.
[1127]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 362, fig. 77h.
[1128]Frederick, O. Waagé, 1933, s. 300, fig. 4: 235; John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 361, fig. 76o.
[1129]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 359, fig. 76b.
[1130]Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, ss. 99- 101, Levha 48, res. 8.
[1131]А. В. Смокотина, "Штампы На Ранневизантийской Краснолаковой Керамике Из Раскопок г. Боспора", 2009,рис. 2: 7b.
[1132]F. Javier Nieto Prieto, 1984, ss. 550, 551, 19. 2: 6

merkezine yerleştirilmiştir. Farklı özellikler gösteren haç bezemelerden ilki **Kat. No. 406'** dır. Haçın dikey ve yatay çizgileri birbirine paralel ikili çıkıntılar halinde yapılmış ve uçları iki yana açılmıştır. **Kat. No. 407** ve **408** aynı tip içinde değerlendirilebilecek ancak baskı kalitesiyle ayrılan örneklerdir. **Kat. No. 407'** de kademeli olarak yivler ve çıkıntılarla genişleyen bir haç görülmektedir. Haçın uçları geniş ve merkeze doğru daralmaktadır. **Kat. No. 408'** de haç genişleyen uçlarıyla bir öncekiyle benzer ancak baskı daha kötüdür. **Kat. No. 409 ve 410** önceki örnekler gibi iç içe geçen yivler ve çıkıntılarla oluşturulmuştur. Bununla birlikte, haçın dikey ve yatay çizgileri uçlarda açılmamış tamamen düz yapılmıştır. **Kat. No. 409**' da baskı daha derin ve belirgindir. **Kat. No. 411,** kırık olması nedeniyle tam anlaşılamayan bir örnektir. Haçın, yatay ve dikey kollarının birleştiği bölümün altına, iki tane iç içe daireden oluşan süsleme bulunmaktadır. **Kat. No. 412'** de de, önceki örnekte olduğu gibi yatay kolun altına iki dairesel süsleme işlenmiştir. Haçın yatay ve dikey kolları daha belirgin ve uçlara doğru genişlediği izlenmektedir. Haçın alt kısmı biraz aşınarak daire motifleri görünürlüğünü kaybetmiştir. Haç motifleri içinde inceleyeceğimiz son örnek **Kat. No. 413**' tür. Bir bölümü kırık olan bezemede haçın iyice stilize olduğu görülmektedir. Haçın kolları kısalmış ve uçları çatallaşmıştır. Sekiz seramiğin incelendiği haç bezemeli kapların benzerleri Antiocheia [1133], Beyrut [1134], Atina Agorası [1135], Kırım [1136] ve Güney Ukrayna [1137] görülmektedir. Benzerleri yardımıyla kronolojik bir düzende dizilen örnekler, bezemenin kalitesine göre de sınıflandırılmıştır. Bezemeli örnekler içinde **Kat. No. 406,** Beyrut'taki, sağlam tabakalı örnek de düşünüldüğünde M.S. 6. yüzyıl ilk yarısına kadar, **Kat. No. 407- 410**, M.S. 5. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başlarına, **Kat. No. 411**, M.S. 6. yüzyıl başlarına, **Kat. No. 412** ve **413**, M.S. 6. yüzyıl ilk yarısına tarihlenebilir.

18 örneğin incelendiği bezemeli kaplar, kendi içlerinde hayvan figürlüler, bitkisel ve haç bezemeliler olarak sınıflandırılmıştır. Bezemeler, kapların formlarının

[1133]Frederick O. Waagé, 1948, ss. 53, 54, fig. 34.
[1134]John W. Hayes, "Late Hellenistic and Roman Pottery in the Eastern Mediterranean- An Overview of Recent Developments'', 2005, s. 24, fig. 17
[1135]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 363- 369, fig. 78, 79; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, ss. 248, 249, plate 68, 69: 1403, 1404, 1405, 1406, 1410, 1412.
[1136]Paul Diatroptov, "Christian Symbols on Late Roman Red Slip Eare from Chersoneus Taurica and Cimmerian Bosporus", (Ed. D. Zhuravlev), *Hellenistic and Roman Pottery in The Northern Pontic Area I*, 1998, ss. 98- 106, tafel 1.
[1137]А. В. Смокотина, "Штампы На Ранневизантийской Краснолаковой Керамике Из Раскопок г. Боспора", 2009,рис. 4- 10.

ayrılmasında bir kriter olarak göze çarpmamaktadır. Bununla birlikte, **Kat. No. 396** ve **397'** de değerlendirilen bezemelerin büyük ihtimalle Form 2' ye ait oldukları düşünülmektedir. Diğer bezemelerin farklı formlarda kullanılması mümkün olmakla birlikte, Parion' da olduğu gibi Phokaia Form 3 kaplarının sayıca üstünlüğü düşünüldüğünde, bu bezemelerin büyük çoğunluğu Form 3' e ait olmalıdır. Bezemeler, bulundukları bölüm nedeniyle, Phokaia kaplarının kaideleri konusunda az da olsa bilgi vermektedir. Kapların tümü sert dokulu ve iyi fırınlanmıştır. Kapların kili açık kırmızı-kırmızı renkte, tüm örneklerde kireç, bazılarında da mika, kum ve taşçık katkılıdır. Astar kil rengiyle paralel, ancak biraz daha koyu tonlarda, büyük bölümünde oldukça kaliteli ve yoğun, **Kat. No. 405, 408, 410, 412** ve **413**' te ise, daha ince uygulanmıştır. Parion' da bulunan bezemeli örnekler, genel olarak M.S. 5. yüzyıl- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmiştir.

151 seramiğin değerlendirildiği Phokaia Kırmızı Astarlı Seramikleri, Parion' da ele geçen en yoğun seramik gruplarından biridir. Seramikler, daha rahat anlaşılabilmesi için Hayes' in tüm dünyada kabul görmüş terminolojisiyle, 7 farklı formda ve birde bezemeliler olarak gruplandırılmıştır.

Kat. No. 263- 267' de incelenen Form 1 kapları, diğer bir Anadolu üretimi olan Çandarlı Form 4 kaplarının devamı niteliğindedir. Bu formun temel özelliği, gövde ile aynı kalınlıkta ya da bazen biraz daha genişleyen içe dönük dudak bölümüne, dışa doğru genişleyip kaideye belli bir açıyla inen gövdeye ve dıştan çok belli olmayan küçük bir kaideye sahip olmasıdır. Bu kaplar Phokaia seramiklerinin en erken örnekleridir. **Kat. No. 268- 271** arasında değerlendirilen Form 2 örnekleri diğer bir erken gruptur. 4 alt tipi bulunmasına karşın Parion' da bu alt tiplerden A ve C görülmektedir. Kapların ağız bölümü Form 1 örneklerinin aksine içe değil dışa döndürülmüştür. Form 1 ve Form 2 örnekleri ele geçtikleri yapıların bilinçli tahribi sonrasındaki en erken dönemleri göstermesi açısından önem taşımaktadırlar. Şüphesiz Phokaia' nın en ünlü kapları Form 3' tür. 8 alt tipe ayrılan kapların 7 alt tipi ve küçük versiyonları Parion' da bulunmuştur (**Kat. No. 272- 338**). Tüm kapların temel özelliği, kalınlaştırılan ağız bölümünün dıştada kalınlaştırılarak aşağıya sarkıtılmasıdır. Tipler arasında ağız bölümünün kısalması ve gövdenin derinleşmesi geçe götüren özelliklerdir. Kapların bazılarında ağız bölümünde rulet bezeme görülmektedir. Form 3' e göre daha az üretilen Form 5 (**Kat. No. 339- 347)** iki alt tipe ayrılmıştır. Alt tiplerin ikisi de, Parion' da görülmektedir. Bu

formu diğerlerinden ayıran temel özelliği dışa açılan yatay ağız kenarına sahip olmasıdır. Form 5 içinde en göze çarpan örnekler B Tipindeki, **Kat. No. 346** ve **347**' dir[1138]. Yatay ağız biçimiyle Form 5 içinde değerlendirilen bu örnekler, Hayes' in Form 8 olarak adlandırdığı kaplarla yakın benzerlik göstermektedir. Form 8' e ait olan **Kat. No. 349**' a bakıldığında, ağız biçiminin, verilen eğim dışında oldukça benzer olduğu, ayrıca Form 8 örneklerinde sıkça karşılaşılan kaideye dönüşte oluşan sivri çıkıntının **Kat. No. 346** ve **347**' de de varlığı görülmektedir. Ustanın yorum farkıyla açıklanan bu örnekler formlar arasındaki ilişkiyi göstermesi açısından önemlidir. **Kat. No. 348**, Form 7' yi temsil eden tek örnektir. Ağız bölümü kayıp olan kabın özelliği, diğer Phokaia formlarında görülmeyen yüksek ayaklara sahip olmasıdır. 9 örnekle çoğu yerleşime göre daha fazla bulunan Form 8 kapları (**Kat. No. 349- 357**) dışa ve biraz da aşağı çekilmiş geniş ağız kenarına sahiptirler. Çok yaygın olmayan bu kapların Parion' da bulunması, kentin, o dönemin başkenti olan Constantinopolis' e giden gemilerin uğradığı bir liman kenti olmasıyla, elde ettiği buluntu çeşitliliğini göstermektedir. Form 3' ten sonra en yoğun bulunan kaplar Form 10' a aittir. 3 alt tipi ve bu tiplerin tüm örnekleri Parion' da ele geçmiştir. Form 3' ün ardılları olan bu kaplar, yumru ya da daha ince uzun ağız kenarına sahiptirler. Herhangi bir form içinde değerlendirilmeyen 18 bezemeli kap; motifleri ve kronolojik sıralamaya göre, hayvan figürlüler, bitkisel ve haç bezemeliler olarak ayrılmıştır. İçlerinde diğer kentlerde görülmeyen farklı bezemelere rastlanılmamıştır.

Ağız yapılarıyla ayrılan Phokaia kaplarının en belirgin özellikleri kaide bölümleridir. Form 1 ve 7 dışında kaidenin oldukça küçük yapıldığı, dıştan bakıldığında gövdenin eğimi doğrultusunda aşağı kadar indiği ve bununda küçükfarklılıklarla tüm kaplarda uygulandığı görülmüştür.

Seramikler incelenirken, açmalar ve bulundukları seviyeler belirtilmiştir. Bazı kaplar, kesin tarihli benzer örneklerinin yanında, bulunduğu açma ve seviyedeki örneklere, ayrıca form gelişimi, kapların birbirleriyle olan ilişkilerine göre de tarihlenmişlerdir. İncelenen Phokaia kaplarına bakıldığında, başlangıçta kapların daha yoğun astarlandığı; ancak kabın yüzeyindeki izlerin tamamen kaybedilmediği

[1138] 2011 Kazı Sezonunda Parion' u ziyaret eden John W. Hayes, bu kapların oldukça ilginç olduğunu farklı formlara ait özellikler yansıttığını, bununla birlikte Form 5 içinde değerlendirilmesinin uygun olduğunu belirtmiştir.

görülmektedir. Bununla birlikte, en kaliteli astarın Form 3B kaplarında (**Levha 125, Kat. No. 272- 274**) uygulandığına tanık olunmuştur. Form 3C kaplarının bazılarında bu kalitenin devam ettiği, daha sonraki tipler ve gruplarda birkaç örnek dışında bu uygulamanın olmadığı, astarın ince bir şekilde uygulandığı görülmüştür. Kapların büyük çoğunluğu açık kırmızı- kırmızı renkte astarlanmıştır. Kapların tümünde kireç katkısı, bazı örneklerde de mika, kum ve taşçık katkısı tespit edilmiştir. Phokaia kaplarının tümü, M.S. 5. yüzyıl başları- M.S. 7. yüzyılilk yarısı arasında tarihlendirilmiştir. M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı, Phokaia seramiklerinin üretiminin arttığı ve yayılım alanının genişlediği bir dönemdir. Parion' da ele geçen Phokaia kapları, bu yayılımdan ve üretimden etkilenildiğini göstermektedir. Kapların büyük çoğunluğu Roma Hamamı' nda bulunmuştur. Afrika kaplarında olduğu gibi kaplar M.S. 5. yüzyıl ve sonrasına tarihlendirilmişlerdir. Afrika ve Phokaia kapları, M.S. 5. yüzyıl başlarında Roma Hamamı' nın artık bir çöplüğe dönüştüğünü göstermektedir.

2. 1. 5. 3. Geç Roma D Kırmızı Astarlı Seramiği (Late Roman D, Kıbrıs Kırmızı Astarlı Seramiği)

İlk kez Waagé tarafından Antiocheia buluntuları anlatılırken, Geç Roma Seramiklerinin dördüncü tipi: "Late Roman D" olarak adlandırılmıştır[1139]. Hayes 1972 yılında bu kapların Kıbrıs Sigillataları ile olan benzerliklerinden yola çıkarak bu kapların muhtemelen Kıbrıs kökenli olduğunu düşünmüş ve bu kapları "Kıbrıs Kırmızı Astarlı Seramikleri" olarak adlandırmıştır[1140]. Bununla birlikte, son dönemde Güneybatı Anadolu' daki birçok yerleşimde benzer formlarda seramiklerin bulunması sadece bir üretim merkezi fikrinden bizi uzaklaştırmış, bu nedenle "Geç Roma D Kırmızı Astarlı Seramiği" terimi tercih edilmiştir[1141].

Yukarıda bahsettiğimiz yayınlar sonrasında bu kaplar üzerine en kapsamlı çalışma, 2007 yılında Meyza tarafından yapılmıştır[1142]. 2011 yılında sonuçlandırılan

[1139]Frederick, O. Waagé, 1948, s. 52.
[1140]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 371.
[1141] 2011 Yılı Kazı Sonuçları toplantısında Jeroen Poblome' nin bu konuda sunumu, birebir görüşmemiz ve aşağıdaki yayını isimlendirmede böyle bir tercih yapmamızda etkili olmuştur.
[1142]Jeroen Poblome- Nalan Fırat, "Late Roman D A matter of open(ing) or closed Horizons?", (Ed. M.A. Cau, P. Reynolds, M. Bonifay), *LRFW I. Late Roman Fine Wares: Solving problems of Typology and*

Poblome ve Fırat' ın çalışması ise, bu kapların üretim yerine yönelik görüşler ortaya koyması açısından önemlidir[1143].

Bu kapların üretim yeri ve kökeni tartışılan bir konudur. Yapılan kimyasal analizler sonucu Kıbrıs' ta bu kapların üretildiği tespit edilmiştir[1144]. Bununla birlikte benzer forma sahip kapların Anadolu' da da üretildiği, Perge, Anemurium, Hierapolis ve Pednelissos gibi kentlere dağıldığı görülmüştür[1145].Geç Roma D seramikleri diğer kırmızı astarlı seramikler kadar geniş alanlarda pazar şansı bulamasalar da, özellikle Akdeniz' e komsu bölgelerde tercih edildikleri görülmektedir[1146].

Geç Roma D kapları için en temel form repertuarı 12 farklı form ile Hayes tarafından oluşturulmuştur. Genelde çok derin olmayan geniş ağızlı kâse ve tabakların yanında Form 7, 11 ve 12 gibi daha büyük ve derin kaplarda üretilmiştir[1147]. Bu formların farklı varyasyonları dışında bazı yeni formları Perge[1148], Anemurium[1149] ve Pednelissos' da[1150] bulunmuştur. Bu da, kapların tek bir üretim bölgesinden çıkmadığını göstermektedir.

Hayes'in tanımlamasına göre kaplarda en belirgin katkı malzemesi kireçtir. Pişirme derecesine göre kilin rengi sarıdan, turuncuya; kahverengi ve kırmızı tonlardan, koyu kestaneye ve bordoya değişmektedir[1151]. Kilin rengi gibi kahverengi ve kırmızının farklı tonlarında değişen astar, genelde tüm yüzeye uygulanmıştır. Bununla birlikte, Parion örneklerinde olduğu gibi, bazı kaplarda dışta astarsız bölümlerde bırakılmıştır. Kaplar fırınlama sırasında istiflendikleri için ateşin etkisiyle özellikle ağız kenarında

---

Chronology, 1. A review of the evidence, debate and new contexts (Roman and Late Antique Mediterranean Pottery 1, (BAR International Series) Oxford 2011, s. 50.

[1143]Jeroen Poblome- Nalan Fırat, "Late Roman D A matter of open(ing) or closed Horizons?", 2011, ss. 49- 55.

[1144]Jeroen Poblome- Nalan Fırat, "Late Roman D A matter of open(ing) or closed Horizons?", 2011, s. 51.

[1145]Frauke Kenkel, "Cypriot Red Slip Ware and İts Derivatives from Pednelissos", (Ed. B. Böhlendorf-Arslan, A.O. Uysal, J. Witte- Orr), *Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas 7,* Ege Yayınları, İstanbul 2005, ss. 142- 143.

[1146]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 461, map. 17; Paul Reynolds, *Trade in the Western Mediterranean AD 400- 700: The Ceramic Evidence, BAR- IS 604,* 1995, fig. 163.

[1147]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, ss. 372- 374.

[1148]Nalan Fırat, *Perge Konut Alanı Keramiği, 1999*, ss. 60- 64, Levha 104- 115, Kat. No. 459- 506; Nalan Fırat, "So- Called 'Cypriot Red Slip Ware' from the Habitation Area of Perge (Pamphylia)", *RCRFActa 36,*s. 37, fig. 3A, b.

[1149]Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, 1989, s. 33, fig. 14: 181-184; Işık Adak- Adıbelli, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, 2006, s. 126.

[1150]Frauke Kenkel, "Cypriot Red Slip Ware and İts Derivatives from Pednelissos", ss. 140, 141, fig. 10.

[1151]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 371.

siyah ve krem rengi dalgalanmalar görülebilmektedir[1152]. Çark yapımı olan bu kaplar diğer kırmızı astarlı seramiklere bakıldığında daha kaba ve kalın cidarlı yapılmışlardır[1153].

Tüm Geç Roma Seramiklerinde olduğu gibi bu grupta da çeşitli süslemeler kullanılmıştır. Kaplara uygulanan süslemeler içinde en çok tercih edilenin rulet bezeme olduğu görülmektedir[1154]. Afrika ve Phokaia kadar kaliteli olmayan rulet süsleme yanında, kapların ağız bölümüne yapılan yivler ve derin dalgalar da yaygın bir uygulama olarak karşımıza çıkmaktadır[1155]. Baskı şeklinde yapılan az sayıdaki bitkisel ve haç bezeme de uygulanan diğer bir süsleme çeşididir[1156].

M. S. 4. yüzyıl sonları ile M.S. 7. yüzyıl sonları arasında üretildiği düşünülen bu kaplar[1157], özellikle Akdeniz kentlerinde yoğun bir şekilde servis kabı olarak kullanılmıştır.

2. 1. 5. 3. 1. Parion, Geç Roma D Kırmızı Astarlı Seramikleri (Kat. No. 414- 421) (Levha 169- 172)

Kentte, Geç Roma Kırmızı Astarlı Seramikleri içinde en az sayıda bulunan kaplardır. Geç Roma D kaplarına ait 8 örnek bulunmuş ve bunlar Hayes' in form isimlendirmesi kullanılarak 2 grup içinde değerlendirilmiştir.

2. 1. 5. 3. 1. 1. Form 9 (Kat. No. 414- 416) (Levha 169- 170)

Kapların en belirgin özelliği kalınlaştırılarak üçgenimsi bir görünüm verilen ağız bölümüdür. Ağız bölümünün dış kısmı dışbükey, iç kısmı içbükey yapıdadır. Ağız bölümünde dudak sivrilerek içe döndürülmüştür. Alt ise hafif sarkıtılıp yuvarlatılmıştır. Gövde kaideden direk yana açılmıştır. Taban genelde düzdür. Düz taban üzerinde kaide, küçükbir yivle belirginleştirilmiştir. Kaplar 3 alt tipe ayrılmıştır[1158].

A Tipi, kapların erken versiyonu olup ağız bölümünün dışında yivler bulunmamaktadır. Kaide çok küçük bir çıkıntı yapmaktadır.

[1152]Nalan Fırat, "So- Called 'Cypriot Red Slip Ware' from the Habitation Area of Perge (Pamphylia)", *RCRFActa 36*,s. 35.
[1153]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 372; Nalan Fırat, "So- Called 'Cypriot Red Slip Ware' from the Habitation Area of Perge (Pamphylia)", *RCRFActa 36*,s. 35.
[1154]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, fig. 80- 82
[1155]Frauke Kenkel, "Cypriot Red Slip Ware and İts Derivatives from Pednelissos", fig. 6: 7, 9; fig. 7: 4, 5; fig. 8: 2, 4, 5.
[1156]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, fig. 84.
[1157]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, s. 371.
[1158]John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, ss. 379- 382, fig. 81, 82.

B Tipinde, A tipine göre kapların derinliği artmıştır. Ağız bölümünde yivler yoktur. Kaide düz tabandan küçük bir yivle ayrılmaktadır.

C, B Tipiyle benzerdir; ancak, ağız bölümünde dışta 2 sıra yiv bulunmaktadır.

Parion' da Form 9 olarak incelenen **Kat. No. 414- 416,** ağız bölümünün dışına eklenen yivler nedeniyle **C Tipinde** değerlendirilmiştir. Kaplar Roma Hamamı' nda bulunmuştur. **Kat. No. 414**, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 415**, 1340- 1255 açması, -50- -100 cm. seviyesinde, **Kat. No. 416**, 1355- 1255 açması, -150- -200 cm. seviyesinde ele geçmiştir. 28.0 cm. ile 34.0 cm. arasında ağız çapına sahip kaplar, aynı alt tip içinde değerlendirilmelerine rağmen bazı farklılıklara sahiptirler. **Kat. No. 414,** sağlam bir yapıda ve daha kalın cidarlı bir ağız bölümüne sahiptir. Dışbükey yapı, **Kat. No. 415** ve **416**' da düzleştirilmiştir. **Kat. No. 414** ve **415**' te dışta ağız ile gövde birleşiminde içe doğru girinti oluşturulmuştur. **Kat. No. 416**' da bunu göremiyoruz. **Kat. No. 416**' da, ağız bölümünün altında, gövdenin önce dikey bir yapıda olduğu, sonra gövde eğimini aldığı görülmektedir. Gövde üzerinde rulet bezeme sadece **Kat. No. 416**' da görülmektedir. Sert dokulu ve iyi fırınlanan kapların kili, **Kat. No. 414** ve **416**'da pembemsi, **Kat. No. 415**' de açık kırmızıdır. İçlerinde az kireç, kum ve mika katkısı görülmektedir. **Kat. No. 414** ve **416**' da kilde görülen renk benzerliği astarda da hissedilmektedir. Bu kaplarda astar değişik tonlarda sarımsı kırmızı, bazı bölümlerde açık kırmızı renklerdedir. **Kat. No. 415**' de ise astarda dalgalanmalar daha az ve soluk kırmızı renktedir. Kapların benzerleri Xanthos[1159], Perge[1160], Myra[1161], Kelenderis[1162], Kourion[1163], Ashkelon[1164], Gortina[1165], Salamis[1166]ve Tarsus' ta[1167] görülmektedir. Bu kaplar B Tipiyle birlikte Hayes tarafından M.S. 6. yüzyıl sonları ile

[1159]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 381, Fig. 82: 13; Andrea Carandini, "Ceramica Cipriota", Atlante dell forme ceramiche I. Ceramic Fine Romana nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica, Roma 1981, s. 239, tavola CXXII: 1.
[1160]Nalan Fırat, *Perge Konut Alanı Keramiği,* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, *İstanbul 1999*, Levha 91, 92: 395, 396.
[1161]Ebru Fatma Fındık, 2010, ss. 105, 113, fig. 3: 34, 35
[1162]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, 2006, ss 118- 120, Levha 25, 26: 157, 159, 166.
[1163]John W. Hayes, " Pottery", (Ed. A. H. S Megaw), *Kourion, Excavations in the Episcopal Precinct, Dumbarton Oaks Studies XXXVIII,* USA 2007, s. 442, fig. 14.4: D4.
[1164]Barbara L. Johnson, *Ashkelon 2*, 2008, ss. 57- 60: 176- 184
[1165]Annachiara D. Preite,"Sigillata Cipriota Tarda (Cypriot Red Slip Ware)", 1997, ss. 193- 196, tav. XXXIV: 7.
[1166]Catherine Diederichs, *Céramiques Hellénistiques, Romaines et Byzantines, Salamine De Chypre IX*, Paris 1980, ss. 60, 61, pl. 24: 292- 295.
[1167]Işık Adak- Adıbelli, "*Tarsus Geç Roma Seramiği*" 2006, s. 134, Levha 15: 406 (Form 7 olarak değerlendirilmiş).

M.S. 7. yüzyıl sonları arasına tarihlenmişlerdir[1168]. Roma Hamamı' nın orijinal kullanımından sonra çöplük haline geldiğini belirtmiştik. Bu nedenle farklı seviyelerde farklı dönemlere tarihlenen buluntuların birlikte bulunduğu görülmektedir. Bununla birlikte bu kaplarla aynı açma ve seviyelerde bulunan Afrika Kapları (**Kat. No. 256**) en geç M.S. 660 yıllarına ve Phokaia kapları (**Kat. No. 380**- **382**) en geç M.S. 7. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmiştir. Bu dikkate alındığında, **Kat. No. 414**- **416** için M.S. 580- 660 yılları arası uygun bir tarih olarak önerilebilir.

2. 1. 5. 3. 1. 2. Form 11 (Kat. No. 417- 421) (Levha 171- 172)

Oldukça büyük oldukları için, "Tekne" olarak isimlendirebileceğimiz bu forma ait 5 örnek bulunmuştur. **Kat. No. 417- 421** arasında incelenen örnekler, 28.0 cm. ile 40.0 cm. arasında değişen ağız çaplarına sahiptir. Formun genel özelliği, dışa açılan ve üzerinde yivlerin olduğu bir gövdeye, düz yada yuvarlatılan dudağa, ince cidara sahip olmasıdır. Parion örneklerinde görülmese de, taban düzdür. Dışta, ağız bölümünün altına eklenen güçlü kulplara sahiptir.

Kaplardan **Kat. No. 417**, Tiyatro, A7 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 418**- **419**, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -150- -200 cm. seviyesinde, **Kat. No. 420**, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, 0- -50 cm. seviyesinde, **Kat. No. 421** yine Roma Hamamı' nda, 1355- 1255 açması, -50- -100 cm. seviyesinde bulunmuştur. **Kat. No. 417** dışındaki kaplarda kulp ele geçmemiştir. Bu kapta dudak düz bırakılarak hafif çedışa uzatılmıştır. **Kat. No. 418,** kaplar arasında en ince cidarlı olanıdır. Kabın dudak bölümü yuvarlatılmış ve dışa çıkıntı yapmıştır. **Kat. No. 419** ve **420'** de dudak çok hafif yuvarlatılmış, gövde üzerindeki yivler belirgin haldedir. **Kat. No. 421**' de dudak diğerlerinden biraz farklı biçimlendirilmiştir. Üst bölümü yuvarlatılan dudağın dışa çıkıntı yapan bölümü, biraz yukarı doğru çekilmiştir. 8.9 cm. yüksekliği ile diğerlerine göre daha fazla korunmuştur. Kaplar iyi fırınlanmış ve sert dokuludur. Açık kırmızı-kırmızımsı sarı renklerdeki kilde çok az kireç katkısı görülmektedir. Kapların yüzeyine sürülen astar, açık kırmızı, kırmızımsı kahverengi, turuncu kırmızı, sarımsı kırmızı renklerde kapların içinde daha yoğun olarak uygulanmıştır. **Kat. No. 417**' de astarın dışta ağız kenarına ve kulpların üstüne sürüldüğü, **Kat. No. 419** ve **421**' de bazı boşlukların olduğu görülmektedir**(Levha 171)**. **Kat. No. 420**' de görülen fırça izleri, astarın kil daha yumuşakken sürüldüğünü belgelemektedir. Bu kapların Kıbrıs' ta

[1168]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 382.

görülen örnekleri M.S. 550- 650+ yılları arasına tarihlenmiştir[1169]. Kıbrıs dışında Ashkelon[1170] ve Bat Galim' de[1171] benzerleri görülmektedir. Tiyatro' da karışık bir konteksten bulunan örnek dışında, Roma Hamamı' nda aynı açma ve seviyelerde birlikte bulunan kaplar (**Kat. No. 237, 259, 255, 383- 395**) en geç M.S. 7. yüzyıl ikinci yarısı ve ortalarına tarihlenmiştir. Benzer örnekler ve birlikte bulunduğu buluntular göz önüne alındığında, Form 11 olarak değerlendirilen **Kat. No. 417- 421**, M.S. 550- 660 yılları arasına tarihlenmiştir.

Diğer kırmızı astarlı seramiklere göre daha az bulunan Geç Roma D kaplarından toplamda 8 örnek incelenmiştir. **Kat. No. 414- 421** arasında değerlendirilen bu 8 örnek 2 gruba ayrılmıştır. **Kat. No.414- 416** arasında değerlendirilen Form 9 kapları oldukça yaygın olarak üretilen bir gruptur. Formun en temel özelliği ağız bölümünün kalınlaştırılarak üçgenimsi bir yapı verilmesi, dudak bölümünün inceltilerek içe döndürülmesidir. **Kat. No. 417- 421'** de incelen büyük çift kulplu teknelerde ise, ağız gövdeden kalınlık olarak pek ayrılmaz; bununla birlikte düz ya da hafif yuvarlatılmış dudağa sahiptirler. Geç Roma D kaplarında kilin kaliteli, çok az kireç katkılı olduğu görülmektedir. Astar formlar arasında benzerlik göstermektedir. Uygulanan astar kırmızının çok farklı tonlarından oluşabilmektedir. Büyük çoğunluğu Roma Hamamı' nda bulunan kaplar, hamamın çöplük olarak da son kullanımını gösteren diğer örneklerdir. 2 formun genel tarihlemesi M.S. 550- 660' dır.

2. 1. 5. 4. Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (Light Colored Ware)

Waagé tarafından diğer Geç Roma seramikleri gibi sınıflandırılmayan bu grup, ilk kez Hayes tarafından "Light Colored" olarak adlandırılmıştır[1172].Tekkök bu kaplar için "West Asia Minor Pale ya da Late Roman West Asia Minor" isimlendirmesini tercih etmiştir[1173]. Herhangi bir isimlendirme ya da sınıflandırma yapmamış olmasına karşın, bu gruba ait bir kabın incelendiği en erken çalışma Waagé tarafından

[1169] John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 383, fig. 83: 1, 2; Andrea Carandini, "Ceramica Cipriota", Atlante dell forme ceramiche I. Ceramic Fine Romana nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica, Roma 1981, s. 239, tavola CXXII: 8, 9.
[1170] Barbara L. Johnson, *Ashkelon 2*, 2008, s. 60: 185
[1171] Michal Oren- Paskal, "Excavation at Bal Galim: The Pottery", *Contract Archaeology Reports III*, 2008, ss. 37, 38, fig. 3: 16.
[1172] John W. Hayes- vd."Excavations at Saraçhane in Istanbul Fifth Preliminary Report, with a Contribution on A Seventh-Century Pottery Group", *DOP 22*, 1968, s. 211.
[1173] Billur Tekkök-Biçken, 1996, s. 140, fig. 87: G85; Sebastian Heath – Billur Tekkök,*Greek, Roman and Byzantine Pottery at Ilion (Troia)*, 2007- 2008 Project Troia, ss. 76- 77.

yapılmıştır[1174]. Çok az çalışma içinde incelenmiş olmasına karşın bu kapların daha tanınır hale gelmesi Hayes' in Saraçhane [1175] ve Atina Agorası [1176] çalışmalarıyla mümkün olmuştur. Hayes bu kaplar için bir gruplandırma yapmamıştır ancak böyle bir gruplandırma Opait tarafından yapılmıştır[1177]. Bununla birlikte Parion' da bulunan bu kaplar için daha geniş bir form repertuarı tarafımızdan oluşturulmuştur.

Hayes, kapların Anadolu üretimi, muhtemelen de Knidos üretimi olduklarını belirtmiştir[1178]. Bununla birlikte farklı kentlerdeki örneklerde düşünüldüğünde, bu gruba ait kapların en çok Parion' da olduğu görülmektedir[1179]. Diğer kentlerde görülmeyen ya da çok az sayıda izlenen seramikleri dışında Parion' da üretime dair bir şey söylemek çok zordur. Bu gruba ait kapların yoğunluğu düşünüldüğünde, Parion olmasa da, bu seramiklerin Troas bölge kentlerinden birinde üretilmiş olması muhtemeldir[1180].

Kapların yayılım alanı şimdilik sınırlı olmakla birlikte, Anadolu' da Parion[1181], Priapos[1182], Troia[1183], Karanlık Liman (Troas' ta)[1184], Kyzikos[1185],Constantinopolis[1186], Bergama[1187], Sardes[1188], Smyrna[1189],Aizanoi[1190], Anemurium[1191] ve Antiocheia' da[1192].

[1174]Frederick, O. Waagé, 1948, s. 42, fig. 23: 21.

[1175]Sırasıyla bu yayınlar: John W. Hayes- vd. 1965, s. 235; John W. Hayes- vd. 1968, ss. 210, 211; John W. Hayes, 1972, ss. 408- 410, fig. 92; John W. Hayes, 1992, ss. 7, 93, 94, 95, 100, 101, 102, 106, fig. 1, 1- 10, fig. 31, 10: 3, fig. 32, 11: 10, fig. 33, 14: 22, 23, fig. 37, 26: 5, fig. 41, 14: 73- 79, fig. 44, 30: 110, fig. 50, 31: 15, 16.

[1176]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, ss. 91, 92, fig. 43: 1429- 1455, plate 70: 1434- 1444.

[1177]Andrei Opait, *Local and Imported Ceramics in the Roman Province of Scythia*, 2004, s. 79.

[1178]John W. Hayes- vd. 1968, s. 211; John W. Hayes, 1972, s. 408; John W. Hayes, 2008, s. 91.

[1179] 2011 sezonunda kazımıza kısa süre katılan John W.Hayes, bu gruba ait kapları en yoğun ve farklı formlarda Parion' da gördüğünü belirtmiştir.

[1180] Troas Bölgesinde yüzey araştırmaları yapan Billur Tekkök, bu kapların Granikus Vadisinde yaptıkları çalışmalarda sıkça karşılaştıkları bir grup olduğundan bahsetmiştir.

[1181] Tez içinde değerlendirilenler dışında, Cevat Başaran- H. Ertuğ Ergürer, Parion Odeion'u (Bouleuterion?) 2010 Çalışmaları ve Odeion'da Bulunan Seramikler, *OLBA XX*, 2012, fig. 10

[1182]Brian Rose, Billur Tekkök, Reyhan Körpe, ''Granicus River Valley Survey Project, 2004- 2005'', *Studia Troica 17*, 2007, ss. 93, 94, plate IX: 119- 123.

[1183]Billur Tekkök-Biçken, 1996, s. 140, fig. 87: G85; Sebastian Heath – Billur Tekkök, *Greek, Roman and Byzantine Pottery at Ilion (Troia)*, 2007- 2008 Project Troia, ss. 76- 77.

[1184] Gebhard Bieg- Billur Tekkök- Rüstem Aslan, "Die Spätrömische Besiedlung Der Troas- En Überblick", *Studia Troica 16*, 2006, s. 156, tafel 1: 9.

[1185]Fevziye Güneş, *Kyzikos Antik Kenti 2006- 2007 Kazı Dönemi Seramik Buluntuları,* (Yayımlanmamış Yüksek LisansTezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2010, s. 150, Levha XVIII, Resim 103, 104, Levha XIX, Resim 114.

[1186]John W. Hayes, *Excavations at Saraçhane in Istanbul, Vol. 2, The Pottery,* 1992, ss. 7, 93, 94, 95, 100, 101, 102, 106, fig. 1, 1- 10, fig. 31, 10: 3, fig. 32, 11: 10, fig. 33, 14: 22, 23, fig. 37, 26: 5, fig. 41, 14: 73- 79, fig. 44, 30: 110, fig. 50, 31: 15, 16.

[1187]Cionia De Luca, Das Asklepion 4: Via Tecta und Hallenstasse, Die Funde, AvP XI. 4, Walter De Gruyter, Berlin 1984, ss. 9, 10, 16, 21, 24, 31, 34, 35, tafel 8: 117, 118, tafel 10: 135- 145, tafel 13: 291- 296, tafel 25: 30.

Anadolu dışında güneyde Porphyreon'da (Lübnan)[1193], batıdaCorinth[1194], Atina Agorası[1195],Saloniki[1196], Antikythera[1197], Thasos[1198] ve LesbosAdasındaMithymna' da[1199], kuzeyde Bulgaristan (Varna Müzesi[1200] ve Iatrus[1201]), Scythia (Topraichioi, Murighiol, Aegyssus, Tomi, Tropaeum Traiani, Sucidava)[1202] ve Kırım' da[1203] görülmektedir (**Levha 216**).

Kaplar genelde diğer büyük üretim merkezlerinin formlarını taklit etmektedir. Özellikle Phokaia formlarından ve bezemelerinden oldukça etkilenmiştir. Bununla birlikte üretim merkezi kendi özgün formlarını da yaratmıştır. Bezemede Phokaia etkisiyle kullanıldığını düşündüğümüz rulet çok beğenilmiş ve kapların heryerinde uygulanmıştır. Ayrıca derin ve geniş yivlerde sevilen bezeme türlerindendir. Bunun

---

[1188]Crawford H. Greenewalt, "Sardis: Archaeological Research in 1985", *KST VIII- I*, 1987, s. 384, fig. 9; Crawford H. Greenewalt- Marcus L. Rautman- Nicholas D. Cahill, "The Sardis Campaign of 1985", *BASOR 25*, 1988, s. 60, 62, fig. 6; J. Stephens Crawford, The Byzantine Shops at Sardis, Harevard University Press, London 1990, ss. 47, 81, fig. 175- 178, 421; Marcus L. Rautman, "Two Late Roman Wells at Sardis", *AASOR 53*, 1995, ss. 42, 45, 55, 57, fig. 4: 1. 11.12, fig. 12: 2.34- 40, fig. 24: 3.10- 15.

[1189]Lale Doğer, "Byzantine Ceramics: Excavation at Smyrna Agora", (Ed. B. Böhlendorf- Arslan, A.O. Uysal, J. Witte- Orr), *Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas 7,* Ege Yayınları, İstanbul 2005, s.102, pl. IX.

[1190] Güler Ates, *Die Rote Feinkeramik von Aizanoi als lokaler Kulturträger, Zentrum für Altertumswissenschaften Institut für Klassische Archäologie,* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ruprecht-Karls-Unıversıtät, Heıdelberg 2003, s. 135, taf. 31, 32, Kat. No. 184- 189 (LC olarak belirtilmemiş ancak form yapısı ve bezemeleri kapların LC Seramiklerine ait olabileceğini göstermektedir).

[1191]Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, 1989, s. 59, fig. 31: 345.

[1192]Frederick, O. Waagé, 1948, s. 42, fig. 23: 21.

[1193] Lübnan Porphyreon'da kazı çalışmaları yapan Krzysztof Domzalsky' e bu gruba ait yayınlanmamış seramik parçalarını gösterdiği için teşekkürederiz.

[1194]Jane C. Biers, The Great Bath on the Lechaion Road", Corinth XVII, Town House, New York 1985, ss. 79, 80, 105, plate 32: 124.

[1195]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, ss. 91, 92, fig. 43: 1429- 1455, plate 70: 1434- 1444.

[1196]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 91, dn. 20.

[1197]Alessandro Quercia- vd. "Roman pottery from an intensive survey of Antikythera, Greece", *BSA 106*, 2011, ss. 66- 69, fig. 3: 11, 15, 18 (Seramikler LC olarak nitelendirilmemiş, Afrika ya da Phokaia ile ilişkilendirilmiş ancak kapların özelliklerine bakıldığında net birşekilde LC oldukları anlaşılmaktadır)

[1198]Catherine Abadie- Reynal- Jean Paul Sodini, *La Céramique Paléochrétienne De Thasos (Aliki, Delkos, Fouilles Anciennes), Études Thasiennes XIII*. Athens 1992, ss. 33, 34, fig. 13, 14: CF 182- 191.

[1199]John W. Hayes, *A Supplement To Late Roman Pottery*, British School at Rome, London 1980, s. 534 (lxviii), dn. 6.

[1200]John W. Hayes, *A Supplement To Late Roman Pottery*, 1980, s. 534 (lxviii), dn. 7.

[1201]Gabriele Bockisch- Burkhard Böttger, "Spätrömische und Frühbyzantinische Keramik", *Klio 47*, 1966, ss. 242, 256, abb. 32: Kat. Nr. 333;Burkhard Böttger,"Die Keramikfunde aus dem Kastell Jatrus und ihr entwicklungsgeschichtlicher Zusammenhang mit der spätantiken Keramik der Balkanländer", *Klio 48*, 1967, s. 295, tafel XVII: 102, 102a; Sven Conrad, Stempelverzierte Keramik aus dem Kastell Iatrus (Moesia Secunda), *RCRFActa 36*, s. 222, abb. 16- 18; Sven Conrad, 2007, ss. 225, 226, 232, Abb. 26.

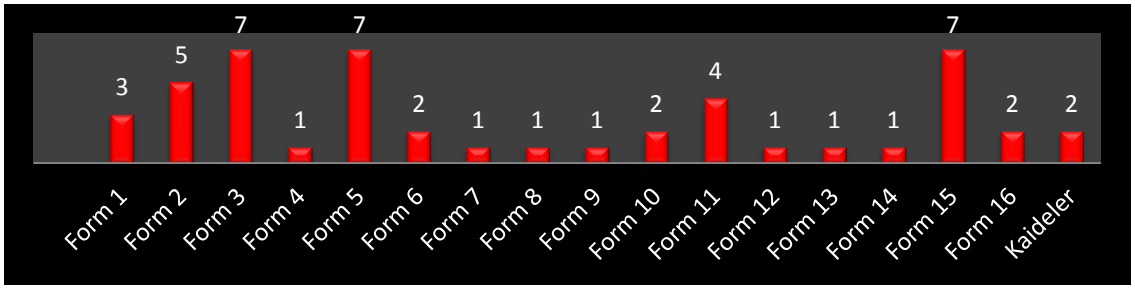
[1202]Andrei Opait, *Local and Imported Ceramics in the Roman Province of Scythia*, 2004, s. 79.

[1203]John W. Hayes, *A Supplement To Late Roman Pottery*, 1980, s. 534 (lxviii), dn. 4.

yanında, Parion' da bugüne kadar bulunmamasına karşın, Sardes[1204] ve Bergama' da[1205] örneğini gördüğümüz kazıma ile yapılan süslemeler ve figürler, bu kaplarda kullanılan diğer bir bezeme türüdür. Çok az kireç ve mika katkılı kapların kili oldukça kaliteli, açık tonlarda, krem, açık kahverenginin tonlarında ve açık pembemsi renklerdedir. Kil renginde birbirine yakın renkler hâkimken; kaliteli diyebileceğimiz astarda, iki rengin tonları görülmektedir. Bazı kaplar kahverenginin tonlarında astarlanırken, diğerleri de soluk kırmızı- kiremit kırmızısı renklerde astarlanmışlardır. Kil ve astar özellikleri bunun yanında taklit ve orijinal formlarıyla bu kaplar kaliteli servis kapları içinde değerlendirilebilir.

2. 1. 5. 4. 1. Parion, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (Kat. No. 422- 470) (Levha 173- 192)

Phokaia seramiklerinden sonra en yoğun Geç Roma seramiği grubudur. 49 kap form özellikleri, benzer örnekler, bezeme özellikleri ve buluntu durumları göz önüne alınarak 16 form ve birde kaideler olarak ayrılmışlardır**(Grafik 13).** Ele geçen seramiklerin çoğu, daha sonra çöplük olarak kullanılan Roma Hamamı' nda bulunmuş ve Açık Renkli Geç Roma seramikleri ile aynı açmada bulunan seramikler birkaç örnek hariç, M.S. 5. yüzyıl ile M.S. 7. yüzyıl ortaları arasına tarihlendirilmişlerdir. Yazım sırasında Açık Renkli Geç Roma Seramikleri teriminin sürekli kullanımının akışı bozacağı düşünüldüğünden **L**ight **C**olored teriminin ilk harfleri kısaltma olarak kullanılmıştır.

Grafik 13: Parion',Açık Renkli Geç Roma Seramiklerinin (LC) form dağılımı ve sayısal verileri.

[1204]Crawford H. Greenewalt, 1987, s. 384, fig. 9; Crawford H. Greenewalt- Marcus L. Rautman- Nicholas D. Cahill, "The Sardis Campaign of 1985", *BASOR 25*, 1988, s. 60, 62, fig. 6.
[1205]Cionia De Luca, Das Asklepion 4: Via Tecta und Hallenstasse, Die Funde, AvP XI. 4, 1984, ss. 31, 35, tafel 13: 291- 296.

3. 1. 5.4.1.1. Form 1 (Kat. No. 422- 424) (Levha 173- 174)

Form 1 içinde üç örnek incelenmektedir. Ele geçen örneklerden **Kat. No. 422**, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -300- -350 cm. seviyesinde, **Kat. No. 423, 424,** Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur. Kapların ağız kenarı dikey ve yüksektir. Dikey ağız kenarından gövdeye geçiş belirgindir. Özellikle **Kat. No. 424**' te birleşim yeri biraz daha dışa çıkartılarak belirgin hale getirilmiştir. Tümünün kaide bölümleri kayıptır. Kapların kalın cidarlı oldukları, cidarın ağız bölümünde biraz inceldiği görülmektedir. Ele geçen örneklerin ağız çapları, 13.0 cm. ile 22.0 cm. arasında değişmektedir. Kaplar sert dokulu ve iyi fırınlanmıştır. Tümünde mika katkısı görülürken, **Kat. No. 422** ve **423**' te çok az kireç, **Kat. No. 424**' te kum görülmektedir. Kil çok açık renklerde soluk kahverenginin tonları şeklindedir. Kapların astarı açık kırmızımsı sarı ve açık kahverengi tonlardadır. Kâseler yapıldığında oluşan çark izleri, çok iyi düzeltilmediği için uygulanan astarda renk farklılıkları oluşmuştur. **Kat. No. 422**' de diğerlerinde bulunamayan kazıma ile yapılmış zikzaklar görülmektedir. Diğer kentlerdeki LC (Light Colored) Seramikleri içinde benzerini bulamadığımız örneklerin, az da olsa Phokaia Form 1 kaplarından etkilendiğini düşünmekteyiz. Atina Agorasın' da bulunan M.S. 400' lere tarihlenen ve Form 1 ile 3 arasında geçiş özelliği gösteren kabın[1206] özellikle **Kat. No. 424** ile yakın benzerlik gösterdiği görülmektedir. Bu kaplarla aynı açma ve seviyelerde bulunan, benzer örneklerinin ve genel kronolojilerinin daha kesin tarih verildiği Phokaia kapları(**Kat. No. 270, 272, 396, 397, 401, 402**) en geç M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısına tarihlenmişlerdir. Kapların etkileşim halinde bulunduğu formlar, erken olduğunu düşündüğümüz astar özellikleri, bu kapların diğer formlardan daha erken olduğunu düşündürmektedir. LC Seramikleri içinde Form 1 olarak isimlendirdiğimiz bu örnekler, M.S. 4. yüzyıl sonları ile M.S. 5. yüzyıl sonları arasına tarihlendirilmiştir

3. 1. 5.4.1.2. Form 2 (Kat. No. 425- 429) (Levha 175- 176)

Parion' da ele geçen buluntulara göre, Form 2 olarak adlandırılan bu kaplardan beş örnek incelenmiştir. **Kat. No. 425**, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -350- -400 cm. seviyesinde, **Kat. No. 426**, Odeion, 1375- 1435 açması, 0- -50 cm. seviyesinde, **Kat. No. 427, 429**, 1375- 1420 açması, 0- -100 cm. seviyesinde, **Kat. No. 428**, Tiyatro'

[1206] John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 238, fig. 38: 1248.

da bulunmuştur. 23.0- 33.0 cm. arasında değişen ağız çaplarına sahip kapların en temel özelliği, üzeri bezemeli, dışa dönük, geniş, yatay ağız kenarına sahip olmalarıdır. Kapların tümünde bu ağız kenarı birbirinden küçük farklılıklarla ayrılmaktadır. Ağız kenarı, **Kat. No. 425**' te diğerlerine göre biraz daha uzun ve uç bölümü üste hafif üçgenimsi bir çıkıntı yapmıştır. **Kat. No. 426'** da ağız kenarı kısa ve ucu yuvarlak hatlıdır. **Kat. No. 427, 428** ve **429**' da da yine yuvarlak hatlı ağız kenarı ucu görülmektedir. Bununla birlikte **Kat. No. 427**' de ağız kenarının ucuna yapılan yivle hareketlilik sağlanmış, ayrıca **Kat. No. 429**' da ağız kenarına uygulanan bezeme uçta küçük bir çıkıntı oluşturmuştur. Farklı özelliklerinin yanında yatay ağız bölümünün iç kısmına yapılan yivler, tiplerde ortak özellik olarak gösterilebilir. Maalesef kaplar kırık olduğu için kaideleri hakkında yorum yapmak mümkün değildir; ancak gövdenin ağız bölümünden aldığı eğimden kapların sığ oldukları söylenebilir. Ağız kenarlarının üzerinde uygulanan bezemeler farklılık gösterebilmektedir. Bugüne kadar kazılarda 3 farklı tipte bezeme örneği bulunmuştur. Bunlar **Kat. No. 425- 427'** de görülen dalga motifleri, **Kat. No. 428**' de görülen paralel çizgili baskı bezeme ve **Kat. No. 429'** da görülen uç bölüme yapılan üçgenimsi çentiklerdir. Kapların kili oldukça kaliteli ve temizdir. **Kat. No. 425** dışında az da olsa kireç ve mika görülmektedir. Kilin rengi **Kat. No. 425**' te diğerlerine göre daha açık, pembemsi beyaz- açık krem renginde, **Kat. No. 426- 429'** da açık kahverenginin tonları şeklindedir. Astar, bu kapların genelinde görülen tarzda örneğin **Kat. No. 425, 427** ve **428**' de soluk kırmızı- kiremit kırmızısı renkte **Kat. No. 426** ve **429'** da açık kahverengi- açık kırmızımsı kahverengi renktedir. LC Seramiklerinin bölge üretimlerinden oldukça fazla etkilendiğini belirtmiştik. Kapların dışa dönük yatay ağız kenarı, gövdenin eğimi ve sığ yapıları hem Phokaia; hem de Pontus üretimlerinden etkilenildiğini göstermektedir. Phokaia Form 2A[1207] olarak adlandırılan kaplardan etkilenmiş olmasına rağmen, asıl etkinin hem form hem de bezeme anlamıyla daha çok Pontus Form 3 seramiklerinden geldiğini söylemek mümkündür. Pontus seramikleri üzerine yapılan çalışmalarda, Pontus Form 3 seramikleri ile yakın form benzerlikleri ve özellikle de ağız kenarı üzerine yapılan dalga bezemede benzerlikler görmek mümkündür[1208]. Bununla birlikte, ağız bölümünün

[1207] John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 328, fig. 66: 1, 2.

[1208] Açık Renkli Geç Roma Seramikleri Form 2 ile form ve bezeme benzerlikleri görülen Pontus Geç Roma Seramiği örnekleri: Vivien G. Swan, "Dichin (Bulgaria): Interpreting the Ceramic Evidence in İts Wider Context", *PBA 141*, 2007, ss. 265, 266, fig. 4: 36, 38; О. С Иванова, "Краснолаковая керамика из раскопок могильника в балке Алмалык-дере (Мангуп)", 2009, Vol. XV, s. 81; Tatyana M.

yapımı ve bezemedeki etki yanında Pontus Form 3 seramiklerinde tabanın oldukça geniş tutulduğu, gövdenin çok uzamadan kaideye bağlandığı görülmektedir. LC Form 1 için farklı kentlerde ele geçen benzerleri görülmese de LC Form 2' ler ile muhtemelen aynı atölye ürünü olan benzerleri Scythia (Topraichioi, Murighiol)[1209], Aizanoi[1210] ve Smyrna' da[1211] görmekteyiz. Scythia' daki örnekler M.S. 4. yüzyıl ortaları ile M.S. 6. yüzyıl başları arasına, Aizanoi M.S. 4. yüzyıl sonları ile M.S. 5. yüzyıl ortalarına, Smyrna Agorası örnekleri M.S. 5. - 6. yüzyıla tarihlendirilmişlerdir. Benzer örneklerin yanında, kapların M.S. 400- 475 yılları arasına tarihlendirilen[1212] Phokaia Form 2A ve M.S. 4. yüzyıl sonları- M.S. 5. yüzyılortaları arasına tarihlendirilen[1213]Pontus Form 3 ile olan benzerlikleri nedeniyle M.S. 4. yüzyıl sonlarında üretilmeye başlandığı söylenebilir. Bunun yanında Parion' da LC Form 2 kaplarıyla birlikte bulunan diğer Afrika ve Phokaia kaplarının (**Kat. No. 219, 224, 225, 227, 263, 264, 265, 273, 398, 406**) genelde M.S. 5. yüzyıla bir örneğinde M.S. 6. yüzyıl başlarına tarihlendirildiği görülmektedir. Tüm bu ayrıntılar düşünüldüğünde Form 2 kapları, M.S. 4. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başları arasına tarihlendirilmiştir.

3. 1. 5.4.1.3. Form 3 (Kat. No. 430- 436) (Levha 177- 178)

Form 3' e ait yedi örnek çalışmamızda değerlendirilmiştir. Form 2 gibi dışa dönük yatay ağız kenarına sahip kapların Form 2'den ayrılan özelliği genelde yatay ağız kenarının kısalması, kapların derinleşmesi ve rulet bezemenin kullanılmaya başlamasıdır. Kaplar form özelliklerine göre 2 alt tipe ve birde geçiş özelliği gösteren örnek olarak gruplandırılmıştır.

A Tipinde, kısa ağız kenarı, kalın cidar ve derin gövde,

Arsen'eva- Krzysztof Domzalski, "Late Roman Red Slip Pottery from Tanais 2001", *EA 8*, 2003, s. 442, fig. 10: 291- 295; Denis V. Zhuravlev, "Terra Sigillata And Red Slip Pottery In The North Pontic Region (A Short Bibliographical Survey)", Ancient Civilizations from Scythia to Siberia 8. 3- 4, 2002, s. 268, fig. 22: 3.

[1209]Andrei Opait, *Local and Imported Ceramics in the Roman Province of Scythia,* 2004, s. 79, 178, plate 59: 2- 4.

[1210] Güler Ates, *Die Rote Feinkeramik von Aizanoi als lokaler Kulturträger, Zentrum für Altertumswissenschaften Institut für Klassische Archäologie,* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ruprecht-Karls-Unıversıtät, Heıdelberg 2003, s. 135, taf. 31, 32, Kat. No. 184- 189.

[1211]Lale Doğer, "Byzantine Ceramics: Excavation at Smyrna Agora", 2005, s.102, pl. IX.

[1212] Knidos örnekleri ve Parion' da ele geçen örnekler dikkate alınarar Phokaia Form 2' nin üretim tarihi genişletilmiştir. John W. Hayes, *Late Roman Pottery,* 1972, ss. 327- 329, fig. 66; Ertekin Doksanaltı, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı,* 2006, s. 499.

[1213]Tatyana M. Arsen'eva- Krzysztof Domzalski, "Late Roman Red Slip Pottery from Tanais 2001", *EA 8*, 2003, s. 427.

B Tipinde, kısa, üzeri ince yivli ağız kenarı, ince cidar, daha keskin geçişler

A Tipinde ağız çapları 15.0 cm. ile 30. 0 cm. arasında değişen dört örnek bulunmaktadır. **Kat. No. 430**, Dükkânlar 1365- 1345 açması, 0- -100 cm.' de, **Kat. No. 431**, Odeion 1375- 1435 açması, 0- -50 cm. seviyesinde, **Kat. No. 432**, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -350- -400 cm. seviyesinde, **Kat. No. 433**, Roma Hamamı, 1340- 1260 açması, 0- -50 cm. seviyesinde bulunmuştur. Yatay ağız kenarı, kalın cidar ve derin olmaları nedeniyle aynı grup ve alt tipte değerlendirilmelerine rağmen, farklı özelliklere de sahiptirler. Yatay ağız kenarında uç bölümde tümünde görülen çıkıntılar **Kat. No. 432**' de daha belirgin hale getirilmiştir. Gövde biçimi izlenebilen kaplardan **Kat. No. 430** ve **431**' de gövdenin kaideye yaptığı dönüş yumuşakken, **Kat. No. 433**' te bu dönüş daha belirgin ve yivlerle hareketlendirilmiştir. Kaplarda uygulanan süslemelerde farklılık göstermektedir. **Kat. No. 430**' da, farklı üretimlerde görülmeyen daha iri yapılan rulet bezeme, sadece dış bölüme uygulanmıştır. Bununla birlikte **Kat. No. 432'** de uygulanan rulet,kabın büyük bölümüne Phokaia tarzında ve daha ince yapılmıştır. **Kat. No. 431** de kullanılan süsleme ise ağız kenarının ucuna yapılan üçgenimsi birbirine paralel çizgilere sahip çentiklerdir. Bezemeli örneklerin yanında **Kat. No. 433**' te, ağız bölümüne ve gövdeye yapılan yivlerle kabın estetiği biraz arttırılmıştır. Sert dokulu kaplar iyi fırınlanmıştır. Killeri oldukça kaliteli çok az kireç ve genelde mika katkılıdır. Kil açık kahvenin tonlarında, astar kırmızı tonlardadır. Tüm kapların yüzeyinde ateşin astar üzerine etkisiyle oluşan renk dalgalanmaları görülmektedir. Yukarıda bezeme özellikleriyle bahsettiğimiz Phokaia etkisi, kapların formlarında da hissedilmektedir. Hayes' in Phokaia Form 5[1214] olarak adlandırdığı kaplar, dışa dönük kısa yatay ağız kenarı ve derin gövdesiyle Form 3 ile benzerlik göstermektedir. Bezemelere bakıldığında **Kat. No. 430**' da görülen iri taneli rulet bezemenin, ileride anlatılacak olan LC Form 5 örneklerinin bazılarında**(Kat. No. 437, 439, 442)**kullanılan bezemelerle benzerlikler gösterdiği görülmektedir. Bununla birlikte **Kat. No. 432**' de görülen ve Phokaia seramikleriyle yakın benzerlikleri görülen rulet bezemelerin özellikle M.S. 5. yüzyıl 'ın ikinci yarısından sonra üretilen Phokaia kaplarında daha sık uygulandığı söylenebilir[1215]. Buda bize LC Seramiklerinde de çok

[1214]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 339, fig. 70.
[1215]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, ss. 239, 247, plate 60: 1257- 1262, plate 66: 1361- 1364.

yoğun olarak kullanılan rulet bezemenin M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısından sonra daha yoğun kullanıldığını ve bu tip kapların tarihlenmesinde yardımcı olacağını göstermektedir. Parion' daki örnekler dışında, az da olsa diğer kentlerde bulunan benzer LC Seramikleri Scythia(Murighiol)[1216] ve Atina Agorasında[1217] bulunmuştur. Scythia örnekleri M.S. 4. yüzyıl sonları- M.S. 5. yüzyıl ilk yarısına, Atina Agorası örneği M.S. 5. yüzyıl ortalarına tarihlendirilmiştir. Parion Form 3 örnekleri **Kat. No. 431** ve **432** ile aynı açma ve seviyelerde bulunan kesin tarihli diğer kaplar M.S. 5. yüzyıl başları ile M.S. 6. yüzyıl başları arasına tarihlenmişlerdir. Benzer örnekler, etkilendiği farklı üretim formları, bezeme özellikleri ve birlikte bulunduğu buluntular düşünüldüğünde, Form 3A kaplarını genel olarak M.S. 5. yüzyılbaşları ile M.S. 6. yüzyıl başlarına, bezeme bulunmayan **Kat. No. 433**' ü de M.S. 6. yüzyıla tarihlemek mümkündür.

Kalın cidarlı genelde bezemeli olan Form 3A örneklerinden, bezemesiz ince cidarlı Form 3B örnekleri arasında geçiş özelliği gösterdiğini düşündüğümüz iki örnek bulunmaktadır. Bu kaplardan **Kat. No. 434**, Roma Hamamı, 1340- 1255 açması, -200- -300 cm. seviyesinde, **Kat. No. 435,** Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde ele geçmiştir. Kapların yatay ağız kenarının uzadığı ve üzerlerine ince yivlerin yapıldığı görülmektedir. Cidar incelmiştir. **Kat. No. 434**' te, ağız kenarından gövdeye geçiş keskin bir şekilde olmuştur. Diğerlerine göre daha kırık oldukları için formları hakkında daha fazla bilgi vermek mümkün değildir. Kaplar sert dokulu ve iyi fırınlanmışlardır. Çok az mika katkısı bulunan kapların kili **Kat. No. 434**' te açık kahverengi- soluk pembe renkte, **Kat. No. 435**' te açık kahverengi- kırmızımsı sarı renktedir. Tüm yüzeye uygulanan astar kırmızı tonlarda, **Kat. No. 434**' te daha soluktur. **Kat. No. 434** ile birlikte bulunan Afrika ve Phokaia kapları (**Kat. No. 251, 280, 281, 330, 404 ve 412**) M.S. 400- 580 yılları arasına, **Kat. No. 435** ile birlikte bulunan kapların büyük çoğunluğu (**Kat. No. 226, 248, 250, 252, 268, 284, 307- 322, 324- 326, 329, 334, 359, 368, 369-371, 376- 382, 410, 414**) M.S. 6. yüzyıla, genel olarak da, M.S. 5. - 7. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmektedirler. Birlikte bulunan kapların tarih aralığının oluşturulması açısından yararı olduğu görülmektedir. Bununla birlikte kapların form gelişimleri ve Form 3A ile olan farklılıkları da göz önüne alınmalıdır.

[1216]Andrei Opait, *Local and Imported Ceramics in the Roman Province of Scythia*, 2004, s. 79, 179, plate 60: 4.
[1217]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 251, fig. 43: 1437.

M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısından sonra özellikle rulet bezemenin sıkça kullanıldığını belirtmiştik. **Kat. No. 434** ve **435**' e bakıldığında rulet bezemenin kullanılmadığını; ayrıca form özelliklerinin de değiştiği anlaşılmaktadır. Bulundukları açmalardaki M.S. 6. yüzyıl buluntularının yoğunluğu düşünüldüğünde, bu kaplarında bu tarihten olması muhtemeldir.

Kat. No. 436,Form 3B' nin tek örneğidir. Dışa dönük kısa ağız kenarı ile A tipiyle benzerlik gösterse de, cidarın incelmesi, keskin hatları ve ağız kenarının üzerine yapılan ince yivleriyle A tipinden ayrılmaktadır. Odeionun yüzeyinde bulunan kap 27.0 cm. ağız çapına sahiptir. Gövde ağız bölümünün hemen altında dikey sonra keskin bir şekilde dönerek kaideye yönelmiştir. Form 3' ün tüm kapları gibi kaide bölümü kayıptır. Sert dokulu kabın kili yoğun mika ve az kireç katkılıdır. Kil açık kırmızımsı kahverengi, astar açık kırmızı renktedir. Benzer örneğini göremediğimiz kabın M.S. 5. yüzyıl başları- M.S. 6. yüzyıl başları arasına tarihlenen Form 3A ile arasındaki farklılıklar düşünüldüğünde M.S. 6. yüzyıla tarihlenmesi muhtemeldir.

3. 1. 5.4.1.4. Form 4 (Kat. No. 437) (Levha 179- 180)

Bu forma ait olan tek örnek **Kat. No. 437,**Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur.

LC seramikleri içinde özgün bir form olarak yapıldığı söylenebilir. Sade ancak kullanışlı bir biçimde yapılmıştır. Kabın ağız kenarı dikey, dudak bölümü biraz daha kalın ve yuvarlatılmıştır. Dikey ağız kenarından gövdeye geçişte cidarda yapılan inceltme sayesinde küçük yumuşak çıkıntılar oluşmuştur. Bu görünümüyle LC Form 5 olarak adlandırılan Phokaia Form 3 taklidi kaplara yaklaştığı görülmektedir. Gövde, kaideye giderken çok hafif eğilmiş ve küçük kaideyle birleşmiştir. Tam form vermesine rağmen tondo bölümünün kırık olması bezemelerin net olarak anlaşılmasını engellemiştir. Büyük ihtimalle palmiye yaprakları yerleştirilen bezemenin çevresi iki sıra geniş yiv ve onu da çevreleyen üçlü ruletle sınırlandırılmıştır. Uygulanan iri noktalı rulet bezemenin benzerleri **Kat. No. 430** ve **439**' da görülmektedir. Sert dokulu, iyi fırınlanmış kabın kili açık pembe renkte ve içinde mika görülmektedir. Astar soluk kırmızı renkte iç kısma tamamen uygulanmıştır. Dışta ise, ağız bölümüne ve biraz aşağısına uygulanan astarın gelişi güzel dağıtıldığı bazı bölümlerde boşlukların oluştuğu görülmektedir(**Levha 179**).

Benzer örneğini bulamadığımız kabın birlikte bulunduğu Phokaia kapları (**Kat. No. 270, 272, 396, 397, 401, 402**) M.S. 5. yüzyıla tarihlenmektedir. Tarihlemeye yardımcı olabilecek süslemelere bakıldığında palmiye yaprağı kırık olmasına rağmen Atina Agorasında bulunan bir Phokaia örneğiyle benzediği görülmektedir[1218]. Atina Agorası örneği M.S. 5. yüzyıl başlarına tarihlendirilmiştir. Rulet bezemenin M.S. 5. yüzyıl'ın ikinci yarısından sonra daha sık kullanıldığı daha önceki formlar anlatılırken belirtilmişti. Bezeme özellikleri ve birlikte bulunduğu örnekler düşünüldüğünde LC Form 4, M.S. 5. yüzyıla tarihlenmiştir.

3. 1. 5.4.1.5. Form 5 (Kat. No. 438- 444) (Levha 181- 182)

Yedi örneğin incelendiği LC Form 5 kaplarının en belirgin özelliği dikey ağız kenarına sahip olmalarıdır. Dikey ağız, çoğu örnekte gövde ile birleştiği dış bölümde aşağı doğru çekilmiştir. Hayes bu kapların Phokaia Form 3B/C kaplarından etkilendiğini, onların yakın kopyaları olduğunu belirtmiştir[1219].

LC Form 5 içinde değerlendirilen kaplardan **Kat. No. 438,** Roma Hamamı, 1340- 1255 açması, -50- -100 cm. seviyesinde, **Kat. No. 439, 443,** Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -50- -100 cm. seviyesinde, **Kat. No. 440,** Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -50- -100 cm. seviyesinde, **Kat. No. 441**, Roma Hamamı, 1340- 1255 açması, -250- -300 cm. seviyesinde, **Kat. No. 442,** Roma Hamamı, 1340- 1255 açması, -200- -300 cm. seviyesinde, **Kat. No. 444,**Dükkânlar, 1380- 1350 açması, -150- -200 cm. seviyesinde bulunmuştur.

Parion' da ele geçen örneklere bakıldığında, dikey ağız kenarının **Kat. No. 442** hariç oldukça yüksek olduğu ve cidar kalınlığının ağız kenarında aynı kalınlıkta yapılmaya çalışıldığı görülmektedir**(Levha 182)**. Aynı grup içinde değerlendirilen kaplardan **Kat. No. 438, 439** form olarak birbirine oldukça benzerken, diğer kaplarda bazı farklılıklar görülmektedir. Dışta ağız kenarı altında yer alan çıkıntı bazı örneklerde daha belirgin ve sivriyken, **Kat. No. 440, 442** ve **444'** te daha sadedir. Ağız kenarının dışına uygulanan rulet bezemeler, tüm örneklerinortak özelliğidir. Rulet bezemenin uygulandığı kaplarda bezemenin uygulanışında bazı farklılıklar vardır. **Kat. No. 438**' de rulet üste ve alta uygulanmış, orta bölüm boş bırakılmış; **Kat. No. 439**' da da benzer bir uygulama; ancak ortadaki boş bölüm 2 derin yivle hareketlendirilmiştir. Rulet bezemeli

[1218]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 246, plate 64: 1339.
[1219]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 409.

Kat. No. 440- 442 örneklerinde ise rulet geniş bir bant şeklinde üstte ya da altta boşluk bırakılarak uygulanmıştır**(Levha 181, 182)**. Rulet bezemenin görülmediği **Kat. No. 443** ve **444**' te de ağız kenarına yivler eklenmiştir. Kırık olmalarına rağmen gövdenin kıvrılmadan kaideye doğru belli bir eğimle devam ettiği anlaşılmaktadır. Maalesef hiçbir örneğin kaide bölümü ele geçmemiştir.

Diğer LC kaplarına göre farklı kentlerde örnekleri görülen bir formdur. Form 5 olarak adlandırdığımız kapların benzerleri Saraçhane[1220], Kyzikos[1221], Sardes[1222], Atina Agorası[1223], Antikythera[1224], Iatrus[1225] ve Scythia[1226] görülmektedir. Saraçhane örnekleri M.S. 6. yüzyıl ilk çeyreğine, Sardes örnekleri, aynı kontekst içinde bulunan ve daha çok M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı ile M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenen sikkeler[1227] düşünüldüğünde bu tarihlere, Atina Agorası örnekleri, M.S. 5. yüzyıl üçüncü çeyreği ile M.S 6. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmiştir. Bunun dışında, Scythia örnekleri de bu kapların Phokaia 3B/C ye benzerliğine vurgu yapılarak tarihlendirilmiştir. Gerçekten de bakıldığında LC 5 formunun dikey ve yüksek ağız kenarı, ağız bölümünün dışında yapılan çıkıntı ve gövdenin sığ yapısı ile Phokaia 3B/C kaplarından oldukça etkilendiği anlaşılmaktadır. Bunun yanında,3B/C kaplarının ağız bölümünde kullanılan rulet bezemenin bu kaplarda da sevilerek uygulandığı görülmektedir. Phokaia 3B/C anlatılırken bu kapların yoğun üretiminin M.S. 5. yüzyıl ortalarında olduğunu, bunun yanında Iatrus buluntularının, bu kapların M.S. 5. yüzyıl ilk yarısından itibaren üretilmeye başladığını kanıtladığını belirtmiştik. Phokaia Form 3B/C ile olan yakın form benzerliği düşünüldüğünde bu kaplarında M.S. 5. yüzyılbaşlarından itibaren üretilmeye başlandığını söylemek mümkündür. Bunun yanında formun Phokaia örnekleri gibi değişimi, bazı örneklerde olduğu gibi daha kısa ağız kenarı ve benzer

---

[1220]John W. Hayes, *Excavations at Saraçhane in Istanbul, Vol. 2, The Pottery,* 1992, s. 95, fig. 33, 14/ 22.
[1221]Fevziye Güneş, 2010, s. 150, Levha XIX, Resim 114.(Phokaia Form 3 ile karıştırılmıştır)
[1222]Marcus L. Rautman, "Two Late Roman Wells at Sardis", *AASOR 53,* 1995, ss. 37- 84, fig. 12: 2.36.
[1223]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 250, fig. 43: 1430- 1432.
[1224]Alessandro Quercia- vd. "Roman pottery from an intensive survey of Antikythera, Greece", *BSA 106*, 2011, s. 68, fig. 3: 18 (Phokaia 3 ile karıştırılmış).
[1225]Gabriele Bockisch- Burkhard Böttger, "Spätrömische und Frühbyzantinische Keramik", *Klio 47*, 1966, ss. 242, 256, abb. 32: Kat. Nr. 333; Burkhard Böttger, "Die Keramikfunde aus dem Kastell Jatrus und ihr entwicklungsgeschichtlicher Zusammenhang mit der spätantiken Keramik der Balkanländer", *Klio 48,* 1967, s. 295, tafel XVII: 102, 102a.
[1226]Andrei Opait, *Local and Imported Ceramics in the Roman Province of Scythia*, 2004, ss. 79, 178, plate 59: 5- 7.
[1227]Marcus L. Rautman, "Two Late Roman Wells at Sardis", *AASOR 53*, 1995, s. 70.

örneklerde dikkate alındığında, LC Form 5 kaplarının M.S. 6. Yüzyıl ortalarına kadar üretildiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

2. 1. 5. 4.1.6. Form 6 (Kat. No. 445- 446) (Levha 183- 184)

15.0 cm. ile 18.0 cm. arasında değişen boyutlara sahip Form 6 kâselerinin ikisi de Yamaç Yapısı' nda, **Kat. No. 445,** 1485- 1250 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 446,**1510- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur.

Kâselerin kalınlaştırılmış dudak bölümü, üstten içbükey bir bölüm oluşturularak içe ve dışa çekilmiştir. Dışa çekilen bölümler daha kalın ve yuvarlak hatlıyken, içteki bölümler; özellikler **Kat. No. 445**' te, daha belirgin ve sivridir. Kabın böyle bir dudağa sahip olması onların kapaklı olabileceklerini düşündürmektedir. Dudak bölümünden belirgin bir şekilde ayrılmayan gövde yüksek ve eğimlidir. Gövde üzerine **Kat. No. 445**' tedış bölüme iki geniş yiv, **Kat. No. 446**' da ise, içe ve dışa beşli rulet sırası yapılmıştır.

Kâseler sert dokulu ve iyi fırınlanmışlardır. Kil açık kahverengi renkte ve mika katkılıdır. Kabın tüm yüzeyine uygulanan astar kırmızı renktedir. Kapların M.S. 5. yüzyıl üçüncü çeyreğine tarihlenen benzerleri Atina Agorası [1228] ve Priapos' da[1229]görülmektedir. Form 6 ile birlikte bulunan Phokaia ve LC kapları (**Kat. No. 270, 272, 396, 397, 401, 402, 423, 424, 437**) M.S. 4. yüzyıl sonları ile M.S. 5. yüzyıl sonları arasında tarihlendirilmektedir. Buluntular yardımıyla genel bir tarihleme yapılması yanında, bu sınırlandırıcı tarihler içinde benzer örneklerde düşünülerek LC Form 6 kapları, M.S. 5. yüzyıl' ın ikinci yarısına tarihlendirilmiştir.

2. 1. 5. 4.1.7. Form 7 (Kat. No. 447) (Levha 183- 184)

Form 7 olarak adlandırdığımız tabaktan sadece bir örnek bulunmuştur. LC kapları içinde kendine has bir formu olan **Kat. No. 447**, Roma Hamamı, 1340- 1255 açması, -300- -350 cm. seviyesinde ele geçmiştir.

LC Form 2 ve 3 gibi geniş bir ağız kenarına sahiptir. Bununla birlikte geniş ağız kenarının tamamen yatay hale getirilmediği, üstten içbükey bir biçim verilerek hafif eğimli yapıldığı görülmektedir. Kabın gövdesi ağız bölümünün eğimini izler şekilde

[1228]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 251, fig. 43: 1441- 1442.
[1229]Brian Rose, Billur Tekkök, Reyhan Körpe, ''Granicus River Valley Survey Project, 2004- 2005'', *Studia Troica 17*, 2007, s. 93, plate IX: 119, 120.

devam ettirilmiştir. LC üretimlerinde sıkça karşılaşılan rulet bezemenin ve yivlerin, bu kapta oldukça fazla kullanıldığı görülmektedir. Formun geniş ağız kenarı üzerine ince rulet sıraları, altına geniş iki yiv ve silik halde uzun birbirine paralel çizgiler yapılmıştır. Gövdede de rulet bezemenin dış kısma özenle uygulandığı görülmektedir. Sert dokulu kap çok iyi fırınlanmamıştır. Kirli beyaz renkteki kilde mika ve çok az kireç bulunmaktadır. Astar soluk kırmızı renktedir. Form benzerini bulamadığımız kabın bezeme özellikleri diğer LC kapları ve Phokaia kapları ile benzerlik göstermektedir. Rulet bezemenin M.S. 5. yüzyıl' ın ikinci yarısında yoğunlaştığını, bunun yanında LC üretimi kaplarda M.S. 6. yüzyıl ilk yarısında devam ettiği Agora buluntuları sayesinde anlaşılmaktadır[1230].**Kat. No. 447**' nin birlikte bulunduğu Afrika ve Phokaia seramikleri de (**Kat. No. 228, 229, 317, 349, 350**) bu tarihlerin dışına çıkmamaktadır. Bu nedenle, LC Form 7 kapları M.S. 5.yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlendirilmiştir.

2. 1. 5. 4.1.8. Form 8 (Kat. No. 448) (Levha 183- 184)

Tek olarak ele geçen bir diğer kap ise, Form 8' dir. Odeion, 1380- 1420 açmasında yüzeye çok yakın, -20 cm. seviyesinde bulunmuştur.

Yuvarlatılmış bir dudak bölümüne, yüksek bir gövdeye sahiptir. Gövdenin alt bölümü kayıp olduğu için az da olsa görülen eğimin nasıl devam ettiği anlaşılamamaktadır. Gövde üzerinde dudak bölümüne yakın içte ve dışta ikişer geniş yiv, altta da bir yiv görülmektedir. Ayrıca bu yivlerin arasına dışta sıralı büyük üçgenimsi baskı bezemeler, içte de daha küçük ve ince bezemeler uygulanmıştır. Kapların geneline bakıldığında tüm örneklerde farklı bir bezemeye sahip oldukları görülmektedir. Form 8 ile birlikte bulunan ve tez kapsamında değerlendirilmeyen kandil ve seramikler M.S. 5. - 6. yüzyıla tarihlenmektedir. Bununla birlikte, daha sonraki formlarda anlatılacak olan M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı ve sonrasına tarihlenen kapların bezemesiz olduğu görülmektedir. Hem bezeme, hem de form olarak benzerini bulamadığımız Form 8, buluntuların genel tarihi, bunun yanında kapların bezemesiz örneklerinin arttığı dönemde göz önüne alınarak, M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı ile M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmesi uygun görülmüştür.

[1230]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, ss. 250- 252, fig. 43: 1431, 1452, plate 70: 1434, 1437, 1444, 1446.

2. 1. 5. 4.1.9. (Kat. No. 449) (Levha 183- 184)

Parion Roma Hamamı' nda yıkıntı toprak içinde bulunan **Kat. No. 449**, Form 9' un tek örneğidir. LC kaplarının kendine ait formlarından biri olduğu söylenebilir. Oldukça ilginç bir forma sahiptir. Kabın ağız bölümü kalınlaştırılmıştır. Üst bölümde dudak, hafif bir şekilde belirgin hale getirilmiş, alt kısım ise geniş bir şekilde aşağı çekilmiştir. Korunan bölüm göz önünde bulundurulduğunda, gövde sığ ve neredeyse çok az bir eğimle devam etmektedir. Gövdenin iç kısmında, daha önceki örneklerde de gördüğümüz tarzda, geniş bir şekilde yapılan ikili yiv, dış kısımda, ağız bölümünün altı da dâhil olmak üzere, çok yoğun uygulanan rulet bezeme görülmektedir. Tam kap olmamasına rağmen, kabın iç kısmında bu tür yoğun rulet bezemenin daha az kullanıldığı söylenebilir. Sert dokulu ve iyi fırınlanan kabın kili açık kahverengidir. Kilin bünyesinde mika ve az kum bulunmaktadır. Uygulanan astar kaliteli açık kırmızı renktedir. Form 9, bezemenin yoğun ve benzer uygulandığı **Kat. No. 446** ve **447** de düşünülerek, M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmiştir.

2. 1. 5. 4.1.10. Form 10 (Kat. No. 450) (Levha 185- 186)

Kat. No. 450, odeionun yüzeyinde ele geçmiş bir kap parçasıdır. Ağız kenarı Form 2, 3, 7 gibi dışa geniş bir şekilde döndürülmüştür. Bununla birlikte, diğer formların hepsinden ayrılan ve ayrı bir form olarak değerlendirilmesine neden olan özelliklere sahiptir. Kabın dışa döndürülen ağız kenarı sade bir şekilde yapılmış, uç bölüm biraz sivriltilmiştir. Diğer örneklerde gördüğümüz ağız kenarına yapılan yivlerin bu formda olmadığı görülmektedir. Gelişigüzel uygulanan dalga bezemede diğerlerinden farlı olarak biraz daha basit işlenmiştir. Diğer formlarda içte ağız kenarından gövdeye geçiş ya bir çıkıntı ile ya da keskin bir hatla vurgulanırken, Form 10 örneğinde, yumuşak geçiş uygulanmıştır. Kâsenin cidarı incedir. Gövde kırık olmasına karşın yüksek yapıldığı anlaşılmaktadır. Diğer LC kapları gibi sert dokulu kabın kili mika ve kum katkılıdır. Soluk kahverengi renkte bir kile sahiptir. Astar soluk kırmızı renkte ve ince uygulanmıştır. Form ve bezeme olarak benzerini göremediğimiz **Kat. No. 450**, LC kaplarının üretiminin daha yoğun olduğu M.S. 5. - 6. yüzyıla tarihlenmiştir. Bu tarihleme de LC kaplarının M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısından sonra Phokaia 10 ve Afrika 105 kaplarını daha fazla taklit etmeye başladığının görülmesi de etkendir.

2. 1. 5. 4.1.11. Form 11 (Kat. No. 451- 454) (Levha 185- 186)

4 örneğin incelendiği bu formda kaplar birbirine tam olarak benzemese de, etkileşim halinde oldukları görülmektedir. Kaplara ayrıntılı bakıldığında, farklılıkları yanında benzerlikleri ve genel bıraktığı izlenim nedeniyle hepsine ayrı ayrı form ismi vermek yerine, aynı form adı altında değerlendirmenin daha uygun olacağı düşünülmüştür.

Form 11 içinde değerlendirilen **Kat. No. 451,** Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -150- -200 cm. seviyesinde, **Kat. No. 452,** Roma Hamamı, 1340- 1255 açması, -300- -350 cm. seviyesinde, **Kat. No. 453, 454,** Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur.

Form 11 kapları, 15.0 cm. ile 25.0 cm. arasında değişen ağız çaplarına sahiptirler.

Kapların aynı form içinde değerlendirilmesindeki en temel özellik, farklı şekillendirilmiş dudak bölümünün altında gövdenin başlangıçta dikey ya da çok az eğimle devam etmesi, daha sonra keskin sayılabilecek bir dönüşle kaideye yönelmesidir. Kaplarda dudak **Kat. No. 451'** de üçgenimsi ve dışa doğru sivrilmekte, **Kat. No. 452**' de geniş ve iki yana açılmış, **Kat. No. 453**' te yuvarlatılmış, **Kat. No. 454**' te ise, iyice belirgin hale gelip topuz şeklini almıştır. **Kat. No. 453** üzerinde, daha önceki örneklerdeki gibi geniş ancak farklı olarak ta daha sığ yivler bulunmaktadır. Kapların tümü sert dokulu ve iyi fırınlanmıştır. Soluk kahverengi ve çok soluk kırmızı renkteki kilde çok az kireç, mika ve kum görülmektedir. Astar açık kırmızı renkte ve kapların tümünde astarın yoğunluğu ve ateşin etkisiyle renk dalgalanmaları oluşmuştur. **Kat. No. 453**' te içte daha koyu bir astar uygulanmıştır. Kapların benzerleri, Priapos[1231], Saraçhane[1232], Atina Agorası[1233] ve Thasos' da[1234] görülmektedir. **Kat. No. 451**' e benzeyen örnekler M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısına, **Kat. No. 453, 454'** ün benzerleri M.S. M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı ile M.S. 7. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmiştir. Gövde

[1231]Brian Rose, Billur Tekkök, Reyhan Körpe, ''Granicus River Valley Survey Project, 2004- 2005'', *Studia Troica 17*, 2007, s. 93, plate IX: 122.

[1232] John W. Hayes- vd."Excavations at Saraçhane in Istanbul Fifth Preliminary Report, with a Contribution on A Seventh-Century Pottery Group", *DOP 22*, 1968, s. 210: nos: 74(Kat. No. 453, 454' ün benzeri); John W. Hayes, *Excavations at Saraçhane in Istanbul, Vol. 2, The Pottery,* 1992, s. 93, fig. 31, 10/3(Kat. No. 451' in benzeri), s. 101, fig. 41, 30/ 74 (Kat. No. 453, 454' ün benzeri).

[1233]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 250, fig. 43: 1434 (Kat. No. 451' in benzeri).

[1234]Catherine Abadie- Reynal- Jean Paul Sodini, *La Céramique Paléochrétienne De Thasos (Aliki, Delkos, Fouilles Anciennes), Études Thasiennes XIII*. Athens 1992, s. 33, fig. 13: CF 182- 184.

benzerliği dışında yakın benzeri bulunmayan **Kat. No. 452**' nin bulunduğu açma ve seviyedeki diğer seramikler (**Kat. No. 228, 229, 317, 349, 350**) M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı ile M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmiştir. Benzer kaplar ve yardımcı buluntular düşünüldüğünde, aynı form içinde değerlendirdiğimiz örneklerin zamanla ağız yapısının topuz şeklini aldığı söylenebilir. Bu da, kapları daha geçe tarihlendiren bir özellik olarak karşımıza çıkmaktadır. Tüm bu ayrıntılar ve tarihlemeye yardımcı benzer buluntular dikkate alınarakbu formun erken versiyonları olduğunu düşündüğümüz **Kat. No. 451**, M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısına, **Kat. No. 452**, M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı arasına, **Kat. No. 453**ve **454**, M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmiştir.

2. 1. 5. 4.1.12. Form 12 (Kat. No. 455) (Levha 187- 188)

Form 12' nin tek örneği olan **Kat. No. 455**, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur. 14.8 cm. ölçüsündeki kâsenin ağız bölümü kalınlaştırılmış ve çok az uzatılmıştır. Yuvarlatılmış dudağın altında dışa bakan bölüm dışbükey, en alt kısım ise, çok az aşağı çekilmiştir. Eğimli gövdenin üzerinde, ağız bölümüne ve kaideye yakın ikişer derin yiv eklenmiştir. Kaide oldukça yüksektir. Kaidenin dip kısmına, muhtemelen yivlerin oluşturulduğu aletle küçük bir spiral yapılmıştır. Dış kısımda yivlerle oluşturulmuş hareket iç kısımda görülmemektedir. **Kat. No. 455**, sert dokulu ve iyi fırınlanmıştır. Açık kahverengi renkteki kil oldukça kaliteli ve içinde çok az kireç görülmektedir. Astar açık kırmızımsı sarı renkte ve tüm yüzeye uygulanmıştır. Dışta yivler arasında astarın birikmesi nedeniyle daha koyu tonlar oluşmuştur.

Kat. No. 455 ile birlikte bulunan örnekler, M.S. 5. yüzyıl ile M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlendirilmektedir. Bu geniş tarihin yanında M.S. 7. yüzyıl ortalarına tarihlenen Saraçhane' de iki farklı örneğin ve Sardes' ten bir kabın[1235] formumuzla benzerlik gösterdiği izlenmektedir[1236]. Daha erken olduğunu düşündüğümüz formlarda özellikle M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı ile M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı arasında kaplarda yoğun rulet bezemenin sevilerek kullanıldığı görülmektedir. Form 12'de süsleme öğesi olarak sadece yivlerden faydalanılmıştır. Bu kabın hem konteks, hem de benzer örnekler

[1235]J. Stephens Crawford, *The Byzantine Shops at Sardis,* Harvard University Press, London 1990, s. 81, fig. 421.
[1236]John W. Hayes, *Excavations at Saraçhane in Istanbul, Vol. 2, The Pottery,* s. 106, fig. 50, 31/ 15, 16.

düşünüldüğünde M.S. 7. yüzyıl ortasından daha geçe gidemeyeceği görülmektedir. Bunun yanında form özellikleri düşünüldüğünde bu kabın ileride anlatılacak olan M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı ve sonrasına tarihlenen kaplara yaklaştığı anlaşılmaktadır. Benzer örnekler yanında rulet bezemenin uygulanmaması, ayrıca form özellikleri de düşünüldüğünde Form 12, M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı ile M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmiştir.

2. 1. 5. 4.1.13. Form 13 (Kat. No. 456) (Levha 187- 188)

Sadece bir örneğin bulunduğu diğer bir formda **Kat. No. 456** olarak çalışma kapsamına aldığımız kâsedir. Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur.

Kırık olmasına karşın tam form vermesi açısından önemli bir kaptır. Sade bir forma sahip kabın dudak bölümü çok hafif dışa çekilmiştir. Çok az kavis alan gövde belli bir eğimle yüksek kaideyle birleşmektedir. Kaide dışa açılmış ve taban düzdür. Kâsenin dış kısmında dudağın hemen altında, bir süsleme görülmektedir. Bu süsleme diğer örneklerde genelde gördüğümüz rulet bezemeden farklı, basit çizgilerden oluşturulmuştur. Sert dokulu ve iyi fırınlanan kabın kili açık kırmızımsı kahverengi renktedir. Kilin bünyesinde çok az kireç ve kum bulunmaktadır. Astar ise açık kırmızı renktedir. Benzer örneği görülmeyen kabın aynı yapıda birlikte bulunduğu diğer seramikler, M.S. 5. yüzyıl ile M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmektedir. M.S. 5. yüzyıl örnekleri ile küçük de olsa form benzerliği bulunmayan kabın, bezemesinin de diğerlerine göre daha basit yapıldığı izlenmektedir. Birlikte bulunduğu diğer seramiklerle elde edilen tarihlemenin içinde basit form yapısı ve bezemesiyle muhtemelen M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı ile M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı arasında tarihlenebilir.

2. 1. 5. 4.1.14. Form 14 (Kat. No. 457) (Levha 187- 188)

Form 14 olarak değerlendirilen **Kat. No. 457** Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur.

Dışa ve içe çıkıntı yapan görünümüyle çekici andıran bir ağız formuna sahiptir. Uzun gövde aşağı doğru kavis yapmaktadır. Kaide kayıptır. Dudak bölümünün altında üçlü çok derin olmayan yiv yapılmıştır. Sert dokulu kap iyi fırınlanmıştır. Açık kahverengi renkteki kil oldukça temizdir. Tüm yüzeye uygulanan astar kırmızımsı sarı renktedir. Roma Hamamı' nda aynı açma ve seviyede birlikte bulunan kaplar M.S. 5.

yüzyıl ile M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmektedir. Benzer örneğinin görülmediği, form yapısı ile erken ve geç dönem örnekleriyle bağlantı kuramadığımız; aynı zamanda bezemenin de kullanılmadığı bir kap olarak karşımıza çıkmaktadır. Bezeme olan, özellikle de rulet bezeme olan kaplarda, bu bezemenin uygulanışının yoğunlaştığı tarihler bize yardımcı olmaktaydı. Bununla birlikte bu kapta olduğu gibi rulet bezemenin olmaması M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı örneklerinde artsa da, tarihleme de kesin bir kriter olarak kullanılamamaktadır. Şimdiye kadarki örneklerde küçük detaylar, benzer form özellikleri, farklı formlarla ve üretimlerle olan etkileşimler ve bezemeler bize az da olsa yardımcı olmaktaydı. Ancak, bu kap için bu durum söz konusu olmadığı için Form 14, M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı ile M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmiştir.

2. 1. 5. 4.1.15. Form 15 (Kat. No. 458- 464) (Levha 189- 190)

LC üretiminde tabak ya da kâse olarak adlandırabileceğimiz kapların en geç üretimi olduğunu düşündüğümüz Form 15' e ait yedi örnek bulunmaktadır. Kaplardan **Kat. No. 458,** Tiyatro, 1285- 1280 açması, -50- -100 cm. seviyesinde, **Kat. No. 459, 461,** Dükkânlar, 1380- 1350 açması, -150- -200 cm. seviyesinde, **Kat. No. 460, 464**, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 462,** Roma Hamamı, 1345- 1260 açması, -300- -350 cm. seviyesinde, **Kat. No. 463,** Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -50- -100 cm. seviyesinde ele geçmiştir.

Form 15 kaplarının temel özelliği ağız bölümünün kalınlaştırılarak topuz şeklini alması, üstte ve altta bazen daha yuvarlak bazen daha dışa çıkıntılı bölümler oluşturulmasıdır. Yana geniş bir şekilde açılan gövde çok az kavis yapmaktadır. Tüm kaplar form özellikleriyle Afrika Form 104B/C ve 105[1237], ayrıca Phokaia 10A[1238] formlarını taklit etmişlerdir. Form 15 örnekleri Afrika ve Phokaia kaplarını o kadar iyi taklit etmişlerdirki, sadece form özelliklerine bakıldığında Afrika ve Phokaia üretimi zannedilebilirler. Genel özelliği yanında ayrıntılara bakıldığında **Kat. No. 458**' de diğerlerine göre daha yuvarlak hatlı olan ağız bölümünün altına iç bölümde derin bir yiv yapılmıştır. **Kat. No. 459- 461'** de ağız bölümü üstte, daha kalın ve yuvarlak, altta, daha ince bir çıkıntı halindedir. **Kat. No. 462- 463**, Phokaia Form 10A kaplarını taklit eden örneklerdir. Diğerlerine göre daha köşeli hatlara sahip örneklerden **Kat. No. 462**' de,

[1237]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 160- 166, fig. 30, ss. 166- 169, fig. 31.
[1238]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972.

dışta ağız bölümünün altında görülen çıkıntı bile, Phokaia kaplarını taklit etmiştir. **Kat. No. 464**' ün dış yüzeyine yapılan birbirine paralel iki yiv, daha önceki örneklerde de görülen bir özelliktir. Sert dokulu kaplardan **Kat. No. 461** hariç diğerleri, iyi fırınlanmıştır. Açık kahverengi ve açık kırmızımsı kahverengi renkteki kilin içinde mika ve çok az kireç, **Kat. No. 463**' te de kum katkısı görülmektedir. Uygulanan astar açık kırmızı, açık kırmızımsı kahverengi ve kırmızımsı sarı renktedir. Benzer örnekleri Priapos[1239], Saraçhane[1240] ve Sardes' te[1241] görülen kaplar, M.S. 6. yüzyıl sonları ile M.S. 7 yüzyıl ilk yarısı arasında tarihlendirilmiştir. Bununla birlikte, kapların Afrika Form 104B/C ve Phokaia Form 10A' nın taklidi oldukları düşünüldüğünde, bu kapları genel olarak M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı ile M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlemek mümkündür.

2. 1. 5. 4.1.16. Form 16 (Kat. No. 465- 466) (Levha 191- 192)

Önceki açık formların yanında LC üretimi olan kapalı formlarda görülmektedir. Testi olarak adlandırabileceğimiz iki örnek çalışma içinde değerlendirilmiştir. Bu kaplardan **Kat. No. 465**, Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 466,** Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -50- -100 cm. seviyesinde bulunmuştur.

Form özelliklerine bakıldığında **Kat. No. 465**, altta ve üstte ikili yivler arasına yerleştirilen rulet bezemeli dikey bir gövdeye sahiptir. Taban kısmında çok küçük bir boşluk bırakılarak yuvarlak bir ayak görünümü elde edilmiştir. **Kat. No. 466** ise, yukarı doğru hafif açılan bir gövdeye sahiptir. Gövde üzerinde tabana yakın bir ve üstte de üç yiv bulunmaktadır. Taban kırık ve oldukça kalın cidarlıdır. Sert dokulu ve iyi fırınlanan kapların kili oldukça kaliteli ve soluk kahverengi renktedir. İçlerinde çok az kireç ve kum görülmektedir. Astar açık kırmızı ve kırmızı renktedir. Benzer örneklerini Atina Agorası' nda[1242] gördüğümüz kaplar M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısına tarihlenmiştir.

[1239]Brian Rose, Billur Tekkök, Reyhan Körpe, ''Granicus River Valley Survey Project, 2004- 2005'', *Studia Troica 17*, 2007, s. 93, plate IX: 122.
[1240]John W. Hayes, *Excavations at Saraçhane in Istanbul, Vol. 2, The Pottery,* 1992, s. 106, fig. 50, 31/ 15.
[1241]Marcus L. Rautman, "Two Late Roman Wells at Sardis", *AASOR 53*, 1995, s. 72, fig. 24: 3.11.
[1242]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 252, fig.43: 1451- 1454.

2. 1. 5. 4.1.17. Kaideler (Kat. No. 467- 470) (Levha 191- 192)

Çalışmamız içinde yukarıda anlatılan tabak ya da kâselerin hangilerine ait olabileceğini bilmediğimiz kaide parçaları ayrı bir başlık altındaincelenmiştir. Çok sayıda kaide parçasından farklı ve bezemeli olanlardandördü çalışmamız içerisinde değerlendirilmiştir. Tümü Roma Hamamı' nda bulunan örneklerden **Kat. No. 467,** 1355- 1255 açması, -350- -400 cm. seviyesinde, **Kat. No. 468,** 1340- 1255 açması, -350- -400 cm. seviyesinde, **Kat. No. 469**, 1340- 1255 açması, -200- -300 cm.seviyesinde, **Kat. No. 470,** 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur.

Kaplardan **Kat. No. 467**, hafif eğimli bir gövdeye, alçak köşeli bir kaideye, tondo bölümünde de belirgin bir çıkıntıya sahiptir. Gövdenin iç kısmına rulet bezeme uygulanmıştır. **Kat. No. 467**' nin birebir benzeri Atina Agorasında bulunmuş ve M.S. 5. yüzyıl'ın üçüncü çeyreğine tarihlenmiştir[1243].**Kat. No. 468**' de gövde bölümü dışta keskin bir çıkıntıya sahiptir. Kaide bir önceki örneğe göre biraz daha yüksektir. Kabın dışında gövdenin korunan bölümünde görüldüğü gibi rulet bezemeler uygulanmıştır. İç kısımda tondonun merkezini sınırlandıran iki yivin ortasında haç bezemesi bulunmaktadır. Haç kolları içine ikişer nokta eklenmiştir. Kabın benzerleri Bergama[1244], Smyrna[1245] ve Iatrus' da[1246] görülmekte ve M.S. 5.-6. yüzyıla tarihlenmektedir. **Kat. No. 469'** da, gövde üzerinde rulet bezeme ve içinde baskı olarak yapılmış muhtemelen bir planta pedisi (Ayak Şeklinde Baskı) andıran bezeme bulunmaktadır. Üzerinde yivler bulunan kaide oldukça yüksektir. Benzer özelliklerde, ancak kaidesi daha yüksek yapılan bir örnek Sardes' te[1247] bulunmuştur. Kabın daha alçak kaideye sahip, ancak genel bezeme özellikleriyle benzeyen örnekleri deSaraçhane (M.S. 5. yüzyıl' ın üçüncü çeyreği) [1248] ve Smyrna Agorası'nda (genel olarak M.S. 5. - 6. yüzyıla) [1249] görülmektedir. Kaideler içinde değerlendireceğimiz son örnek olan **Kat. No. 470**' de kaide oldukça yüksek yapılmıştır. Kaide üzerinde iki paralel yiv görülmektedir. Formun

[1243]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 251, fig.43: 1444.
[1244]Cionia De Luca, Das Asklepion 4: Via Tecta und Hallenstasse, Die Funde, AvP XI. 4, 1984, s. 26, tafel 10: 139- 143.
[1245]Lale Doğer, "Byzantine Ceramics: Excavation at Smyrna Agora", 2005, s.102, pl. IX.
[1246]Sven Conrad, 2007, ss. 225, 232, Abb. 26.
[1247]Marcus L. Rautman, "Two Late Roman Wells at Sardis", *AASOR 53*, 1995, s. 72, fig. 24: 3.15.
[1248]John W. Hayes- vd."Excavations at Saraçhane in İstanbul: First Premilary Report", DOP 19, 1965, s. 235, D. 10.
[1249]Lale Doğer, "Byzantine Ceramics: Excavation at Smyrna Agora", 2005, s.102, pl. IX.

benzeriyleBergama' da[1250]karşılaşılmaktadır. Kaideler olarak incelenen örneklerin tümü sert dokuludur. **Kat. No. 468** hariç iyi fırınlanmışlardır. Kapların kili çok açık kırmızımsı kahverengi ya da grimsi kahverengi renktedir. Kaliteli ve temiz kilin içinde çok az kireç ve mika, **Kat. No. 470**' de de bunların yanında kum görülmektedir. Kaplara uygulanan astar **Kat. No. 467- 469'** da soluk kırmızı- açık kırmızımsı kahverengi, **Kat. No. 470**' de kırmızıdır. Genel özellikleriyle değerlendirilen örneklerden **Kat. No. 467** ile birlikte bulunan Afrika ve Phokaia kapları (**Kat. No. 219, 225, 273, 398, 406**) M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı ile M.S. 6. yüzyılilk yarısına, **Kat. No. 468** ile birlikte bulunan Phokaia kapları (**Kat. No. 269, 399, 400**) M.S. 5. yüzyıla, **Kat. No. 469** ile birikte bulunan kaplar M.S. 5. yüzyıl ortaları ile M.S. 6. yüzyıl ortaları arasına, **Kat. No. 470** ile birlikte bulunan kapların büyük çoğunluğu (**Kat. No. 226, 248, 250, 252, 268, 284, 307- 322, 324- 326, 329, 334, 359, 368, 369-371, 376- 382, 410, 414**) M.S. 6. yüzyıla, genel olarak ta, M.S. 5. - 7. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmektedirler. Kaideler ile birlikte bulunan kaplar kesin tarihleme yapılmasına yardımcı olmamakla birlikte belli tarih aralıkları vermesi açısından önemlidir. Bunun yanında, başka kentlerdeki benzer örneklerde verilen tarihler içinde değerlendirildiğinde bazı tarihleme önerileri yapılabilmektedir. Kaplarda kullanılan rulet bezeme de bize az da olsa yardımcı olmaktadır. Rulet bezemenin M.S. 5. yüzyılda özellikle de yüzyılın ikinci yarısında yoğun olarak kullanıldığı ve M.S. 6. yüzyıl ilk yarısında da devam ettiği yukarıda başka formlar açıklanırken belirtilmişti. Tüm bu ayrıntılar düşünüldüğünde, **Kat. No. 467- 468**, M.S. 5. yüzyıla, **Kat. No. 469**, M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı ile M.S. 6. yüzyıl ilk yarısına, **Kat. No. 470**ise M.S. 5. - 7. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmektedir.

İlk kez Hayes tarafından "Light Colored"[1251] olarak adlandırılan bu gruba ait yüzlerce parçanın içinden tamamen farklı olan 49 kap, benzer örnekler, bezeme özellikleri ve buluntu durumları göz önüne alınarak oluşturduğumuz form repertuarına göre, 16 form ve birde kaideler olarak ayrılmışlardır.

Kat. No. 422- 424 arasında değerlendirilen Form 1 dikey ve yüksek bir ağız kenarına ve kalın cidara sahiptir. **Kat. No. 425- 429** grubun sevilen formlarından olan Form 2' ye ait kaplardır. Kapların dışa dönük yatay ağız kenarı, gövdenin eğimi ve sığ

[1250]Cionia De Luca, Das Asklepion 4: Via Tecta und Hallenstasse, Die Funde, AvP XI. 4, 1984, tafel 26: 295.
[1251] John W. Hayes- vd."Excavations at Saraçhane in Istanbul Fifth Preliminary Report, with a Contribution on A Seventh-Century Pottery Group", *DOP 22*, 1968, s. 211.

yapıları hem Phokaia, hem de Pontus üretimlerinden etkilenildiğini göstermektedir. **Kat. No. 430- 436** arasında incelenen kaplar Form 3' e aittir. Bu kaplar Form 2 gibi yatay ağız kenarına sahip olmalarına karşın yatay ağız kenarının kısalması ve kapların derinleşmesiyle Form 2' den ayrılır. Bu kapların da Phokaia kaplarından etkilendiğini söylemek mümkündür. Bir örnekle temsil edilen Form 4' te (**Kat. No. 437**) ağız kenarı dikey, gövde çok hafif eğimli ve kaide küçüktür. **Kat. No. 438- 444** arasında değerlendirilen Form 5 kapları diğer kentlerde de örneği en çok bulunabilen formdur. Dikey ağız kenarına ve sığ gövdeye sahiptir. Hayes bu kapların Phokaia Form 3B/C kaplarından etkilendiğini, onların yakın kopyaları olduğunu belirtmiştir[1252]. Form 6, bu grubun özgün formları arasında gösterilebilir. **Kat. No. 445** ve **446**' da kalınlaştırılmış dudak bölümü, üstten içbükey bir bölüm oluşturularak içe ve dışa çekilmiştir. Kaplara bakıldığında dudak yapısı bu kapların kapaklı olabileceğini düşündürmektedir. Tek örnekle temsil edilen kaplardan biride Form 7' dir. **Kat. No. 447** olarak çalışmamızda bulunan kap LC Form 2 ve 3 gibi geniş bir ağız kenarına sahiptir. Bununla birlikte geniş ağız kenarının tamamen yatay hale getirilmediği, üstten içbükey bir form verilerek hafif eğimli yapıldığı görülmektedir. Form 8 (**Kat. No. 448**) yuvarlatılmış bir dudak bölümüne ve yüksek bir gövdeye sahiptir. Form 9 (**Kat. No. 449**) LC kaplarının kendine ait en ilginç formlarından biridir. Kabın ağız bölümü kalınlaştırılmıştır. Üst bölümde dudak, hafif bir şekilde belirgin hale getirilmiş, alt kısım ise geniş bir şekilde aşağı çekilmiştir. Korunan bölüm göz önünde bulundurulduğunda gövde sığ ve neredeyse çok az eğimle devam etmektedir. Form 2, 3 ve 7 gibi dışa dönük ağız kenarına sahip bir kapta Form 10' dur (**Kat. No. 450**). Bu formu diğerlerinden ayıran en temel özellik, gövdenin ağız bölümünün altından diğerleri gibi dönüş yapmamasıdır. **Kat. No. 451- 454**, Form 11 içinde değerlendirilen örneklerdir. Farklılıklara sahip olmalarına rağmen, aynı form içinde değerlendirmelerini sağlayan özelliği, dudak bölümünün altında gövdenin başlangıçta dikey ya da çok az eğimle devam etmesi, daha sonra keskin sayılabilecek bir dönüşle kaideye yönelmesidir. Tam form vermesi açısından önemli bir kap olan **Kat. No. 455**, Form 12 olarak adlandırılmıştır. Kalınlaştırılmış ve çok az uzatılmış ağız bölümüne sahiptir. Yuvarlatılmış dudağın altında dışa bakan bölüm dışbükey, en alt kısım ise çok az aşağı çekilmiştir. Eğimli gövdenin üzerinde, ağız bölümüne ve kaideye yakın ikişer derin yiv eklenmiştir. Kaide

[1252] John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 409.

oldukça yüksektir. Form 13' te(**Kat. No. 456**) tam form veren örneklerdendir. Sade bir forma sahip kabın dudak bölümü çok hafif dışa çekilmiştir. Çok az kavis alan gövde belli bir eğimle yüksek kaideyle birleşmektedir. Form 14 (**Kat. No. 457**) dışa ve içe çıkıntı yapan görünümüyle çekici andıran bir ağız formuna sahiptir. LC üretiminde tabak ya da kâse olarak adlandırabileceğimiz kapların en geç üretimi olduğunu düşündüğümüz Form 15' e ait yedi örnek bulunmaktadır (**Kat. No. 458- 464**). Form 15 kaplarının temel özelliği ağız bölümünün kalınlaştırılarak topuz şeklini alması, üstte ve altta bazen daha yuvarlak bazen daha dışa çıkıntılı bölümler oluşturulmasıdır. Kaplar form özellikleriyle Afrika Form 104B/C ve 105[1253], ayrıca Phokaia 10A[1254] formlarını taklit etmişlerdir. Bu kaplarında dışında Form 16 (**Kat. No. 465- 466**) olarak adlandırılan testilerin sadece alt bölümleri korunmuştur. Dikey ya da hafif eğimli yüksek gövdeye ve neredeyse düz bir tabana sahiptir. LC kapları içinde incelenen son örnekler ise farklı özelliklere sahip kaidelerdir.

Formlardan ayrıca bahsedilmesi gerekli gördüğümüz süslemeler, kapların genelinde görülmektedir. En çok tercih edilen süsleme, rulet bezemedir. Phokaia kaplarındaki rulet bezemelere çok benzeyen örnekler dışında **Kat. No. 430, 437, 439, 442'** deki gibi daha iri taneli rulet bezemelerde görülmektedir. Ayrıca birkaç örnekte görüldüğü gibi kabın tondosuna, baskı veya damga diyebileceğimiz tarzda haç, planta pedis? ve palmiye yaprağı da yapılmıştır. Bu süslemelerin yanında, kapların genelinde görülen, bazı kaplarda yalnız kullanılan yivlerde tercih edilen bir uygulamadır.

Form ve bezeme özellikleriyle incelediğimiz LC kaplarına bakıldığında diğer büyük üretim merkezlerinin formlarından özellikle de Phokaia formlarından ve bezemelerinden oldukça etkilendiği görülmektedir. Bu etkinin yanında LC üretiminin kendine ait formları da örneğin Form 4, 6, 7, 8, 9, 14 gibi kaplarda görülmektedir.

Çok az kireç ve mika katkılı kapların kili oldukça kaliteli, açık tonlarda, krem, açık kahverenginin tonlarında ve açık pembemsi renklerdedir. Kil renginde birbirine yakın renkler hâkimken, kaliteli diyebileceğimiz astarda iki rengin tonları görülmektedir. Bazı kaplar kahverenginin tonlarında astarlanırken diğerleri de soluk kırmızı- kiremit kırmızısı renklerde astarlanmıştır. Astar renginin dönemler arasında

[1253]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, ss. 160- 166, fig. 30, ss. 166- 169, fig. 31.
[1254]John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972.

belirleyici olduğunu söylemek zordur. İlk formlardan itibaren hem açık kahverengi hem de kırmızı tonların varlığı söylenebilir.

Hayes, kapların Anadolu üretimi, muhtemelen de Knidos üretimi olduklarını belirtmiştir[1255]. Benzer örneklerini incelediğimiz farklı kentlerdeki kapların sayıları düşünüldüğünde, bu gruba ait seramiklerin en çok Parion' da olduğu görülmektedir. 2011 yılı sezonunda kazımıza gelen John W. Hayes, bu grubun form çeşitliğinin ve sayısının daha önce bulunduğu hiçbir kentte bu kadar fazla olmadığını belirtmiştir. Bunun yanında bölgede yüzey araştırmaları yapan Billur Tekkök, Granikus Vadisinde bu gruba ait kapların oldukça fazla bulunduğundan bahsetmiştir. Kapların buluntu yerlerine bakıldığında birkaç yerleşim hariç Parion' dan çok uzak olmadıkları görülmektedir**(Levha 216)**. Uzman görüşleri ve genel buluntu yoğunluğu düşünüldüğünde, LC kaplarının Parion olmasa bile, bölge kentlerinden birinde üretilmiş olması ihtimali yüksektir.

LC kaplarını kent nekropolü dışında tüm yapılarda ve alanlarda görmek mümkündür. Bununla birlikte en yoğun Roma Hamamı çöplüğünde bulunmuşlardır. Kaplar benzer örnekler, etkilendiği formlar, bezemeler ve birlikte bulunduğu diğer seramikler dikkate alınarak, M.S. 4. yüzyıl sonları ile M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlendirebiliriz.

2. 1. 5. 5. Diğer Geç Roma Seramikleri (Kat. No. 471- 474) (Levha 193- 194)

Çalışma kapsamında hiçbir grup içerisinde değerlendirilemeyen dört seramik parçası, bu bölümde incelenmiştir. Bu seramiklerden **Kat. No. 471**, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -150- -200 cm. seviyesinde, **Kat. No. 472**, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 473,** Tiyatro, A7 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 473,** Yamaç Yapısı, 1490- 1250 açması, -200- -250 seviyesinde bulunmuştur.

Bu kaplardan en ilgi çekici olanı**Kat. No. 471**' dir. Phokaia Form 3 kaplarının taklidi olan bu kapta, ağız kalınlaştırılarak üstte yuvarlak hatlı bir dudak bölümü, onun altında da dışa çıkıntılı bir bölüm oluşturulmuştur. Kaidesi kayıp kabın, gövdesi eğimli

[1255] John W. Hayes- vd."Excavations at Saraçhane in Istanbul Fifth Preliminary Report, with a Contribution on A Seventh-Century Pottery Group", *DOP 22*, 1968, s. 211; John W. Hayes, *Late Roman Pottery*, 1972, s. 408; John W. Hayes, *Excavations at Saraçhane in Istanbul, Vol. 2, The Pottery,* 1992, s. 7; John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 91.

ve çok az kavis yapmıştır. **Kat. No. 471**, 12.8 cm. ile oldukça küçük bir ağız çapına sahiptir. Kabın en ilginç özelliği açık kırmızı astar üzerine yapılan beyaz paralel çizgilerdir. Form olarak Phokaia Form 3F kaplarına benzeyen kap, bu form dikkate alınarak M.S. 6. yüzyıl ilk yarısına tarihlenmiştir.

Kat. No. 472, dışa döndürülmüş ve uç bölümü yuvarlatılmış bir ağız bölümüne sahiptir. Az bir bölümü korunan gövde az eğimle devam etmektedir. Kırmızımsı kahverengi renkte bir astara sahip olan kabın form benzeri Anemurium[1256] ve Atina Agorasında[1257] görülen kap, bulunduğu yapının genel buluntu tarihi ve benzer formlar düşünülerek M.S. 5.-6. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 473, içe döndürülmüş bir dudağa ve kavisli bir gövdeye sahiptir. 9.0 cm. ölçülerinde oldukça küçük bir ağız çapı vardır. Diğerlerinden farklı olarak kâseye bir astar uygulanmamıştır. Benzerini bulamadığımız kap, Geç Roma kaplarının genel tarihi düşünülerek M.S. 5. - 7. yüzyıla tarihlenmiştir.

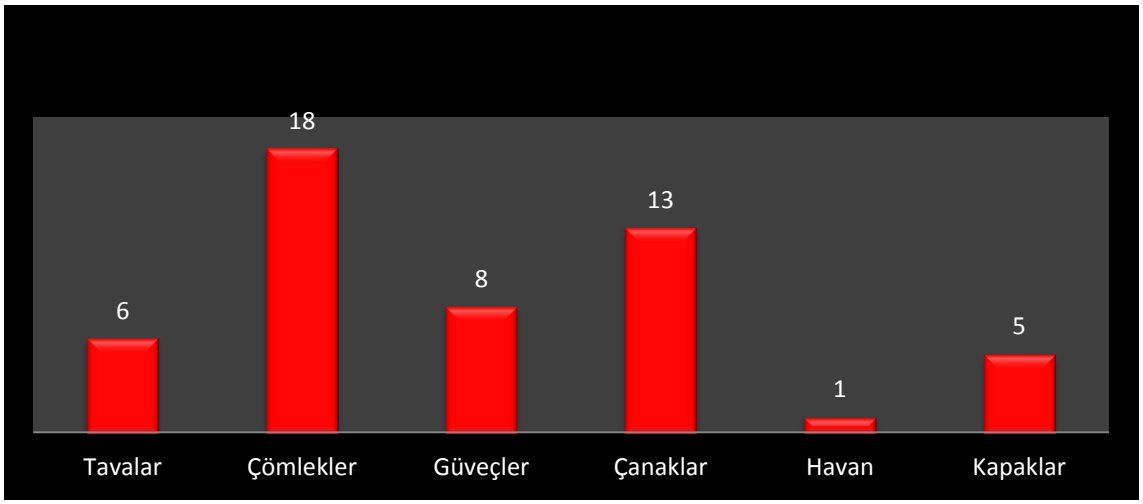
Sınıflandırılamayan son örnek olan **Kat. No. 474**, yüksek bir kaideye sahiptir. Kaide yere bastığı bölümde genişletilmiş ve dışa dönmüştür. Kırmızı astarlanan kabın birlikte bulunduğu Afrika seramikleri (**Kat. No. 239, 243**), M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı ile M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı arasına, pişirme kapları (**Kat. No. 479, 488, 489, 500, 517),**M.S. 4. - 6. yüzyıl' lar arasına tarihlenmiştir. Bu örneklerin tarihleri de düşünülerek, **Kat. No. 474**,M.S. 4. - 6. yüzyıla tarihlenmiştir.

Form ve astar özellikleri ile incelenen bu kaplar, sert dokulu ve iyi fırınlanmışlardır. Üretim bağlantıları olmamasına karşın, kapların tümünde kireç katkısı görülmektedir.

[1256]Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, 1989, s. 39, fig. 18: 218.
[1257]John W. Hayes, *Roman Pottery Fine- Ware Imports*, 2008, s. 245, fig. 41: 1326.

2. 2. KABA SERAMİK

Yukarıda anlatılan formların yanında, form özellikleri, yapımında kullanılan kil ve astar özellikleriyle "Kaba Seramik" olarak adlandırılan bu örnekler, pişirme kapları ve diğer mutfak kapları olarak iki ana gruba ve onların altında da alt gruplara ayrılmışlardır**(Grafik 14).**

Grafik 14: Kaba Seramiklerin grup dağılımları ve sayısal verileri.

2. 2. 1. Pişirme Kapları

Yemek pişirmek için kullanılan, yemek çeşitlerine göre farklı formlarda şekillendirilen tüm kaplar,"Pişirme Kabı"(Cooking Ware) olarak adlandırılmaktadır. Pişirme kapları, daha kolay tanımlanan ve daha estetik olan kaliteli Roma seramikleri yanında daha az çalışılmış bir gruptur. Bununla birlikte, son elli yıldır yapılan çalışmalar ile bu kaplar daha tanınır hale gelmiştir. Pişirme kapları üzerine ayrıntılı ilk çalışma Robinson' un Atina Agorası buluntuları üzerine yaptığı çalışmadır[1258]. Bu çalışmada pişirme kapları birlikte bulunduğu diğer buluntularla sekiz grup içinde değerlendirilmiştir. Bu ilk sayılabilecek çalışma yanında, Anadolu ve dışındaki önemlikentlerdeörneğin Knossos' taki buluntuları inceleyen Hayes, bu kapları tiplere ayırarak incelemiştir[1259]. Cosa[1260], Histria[1261], Anemurium[1262], Corinth[1263], Stobi[1264],

[1258]Henry S. Robinson, *Pottery of The Roman Period: Chronology*, The Athenian Agora V, Princeton, New Jersey 1959.
[1259]John W. Hayes, ''The Villa Dionysos Excavations, Knossos: The Pottery'' *BSA 78*, 1983, ss. 105-108.
[1260]Stephen L. Dyson, Cosa: The Utilitarian Pottery, MAAR 33, University of Michigan Press, Michigan 1976.

Ephesus[1265], Didyma[1266], Milet[1267], Sagalassos[1268] buluntuları üzerine yapılan yayınlar, pişirme kapları konusundaki diğer önemli çalışmalardır. Bu çalışmalar dışında, ilki 2002 yılında gerçekleştirilen konferansların baskıları olan LRCW I[1269], LRCW II[1270] ve LRCW III [1271] ; ayrıca Türkiye ve dışında, pişirme kapları üzerine yapılan tez çalışmaları[1272] Ege ve Akdeniz dünyasındaki pişirme kapları formları ve yayılımları hakkında önemli bilgiler vermektedir.

Pişirme kapları üzerine genel kanı, ithal edilen seramiklerin yanında, iç piyasadaki ihtiyacı karşılamak için yerel üretimlerin de yapılmış olması ihtimali üzerinedir. Üretim yapıldığı kimyasal analizlerle de ispatlanmış[1273], Ege ve Adriatik yerleşimlerine büyük miktarda pişirme kabı temin eden Phokaia[1274]yanında, özellikle Ege bölgesinde, Phokaia gibi büyük üretim merkezlerinin olduğu düşünülmektedir[1275].

[1261]Alexandru Suceveanu, *Histria VI, Les Thermes Romains,* Ed. Acad. Republicii Socialiste România, Bucarest 1982.
[1262]Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, 1989, ss. 61- 75.
[1263]Kathleen Warner Slane, *The Sanctuary of Demeter and Kore: The Roman Pottery and Lamps, Corinth 18-2*, Princeton, New Jersey 1990, ss. 72- 84.
[1264]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery*, 1992.
[1265]Verena Gassner, *Das Südtor der Tetragonos- Agora. Keramik und Kleifunde*, 1997, ss. 166- 181, tafel 55- 60.
[1266]Ulrike Wintermeyer, *Die Hellenistische und Frühkaiserzeitliche Gebrauchskeramik, Didyma,* Philipp von Zabern, Mainz 2004.
[1267]Meike Berndt, 2003, ss. 72- 86, tafel 95- 122.
[1268]Roland Degeest, *The Common Wares of Sagalassos, Typology and Chronologyrı*, Brepols, Belgium 2000.
[1269] Ed. J. M. Gurt i Esparraguera, J. Buxeda i Garrigos, M.S. Cau Ontiveros, LRCW I, Late Roman Coarse Wares, Cooking Wares and Amphores in the Mediterranean, Archaeology and Archaeometry, Bar- IS 1340, The Basingstoke Press, England 2005.
[1270] Ed. Michel Bonifay, Jean- Christophe Treglia, LRCW 2, Late Roman Coarse Wares, Cooking Wares and Amphores in the Mediterranean, Archaeology and Archaeometry, Vol. I- II, Bar- IS 1340, Chalvington Digital, England 2007.
[1271] Ed. Simonetta Menchelli, Sara Santoro, Marinella Pasquinucci, Gabriella Guiducci, LRCW 3, Late Roman Coarse Wares, Cooking Wares and Amphores in the Mediterranean, Archaeology and Archaeometry, Comparison between western and eastern Mediterranean, Vol. I- II, Bar- IS 2185, Blenheim Colour Ltd., England 2010.
[1272]Gamze Özbütev, *M.S. 3. Yüzyıl Phokaia Kaba Mutfak Keramiği,* 1994; Ahmet Aydemir, Phokaia Erken Roma Dönemi Pişirme Kapları, 1995; Ioannis Sapountzis, Imported Cooking Wares Of Roman Corinth, Tufts University, Master of Arts, 2008, Bilsen Ş. Özdemir, *Patara Roma Dönemi Günlük Kullanım Seramikleri* 2009; Sanem Fırıncı, *Rhodiapolis Seramikleri Roma Dönemi Pişirme Kapları*, 2010.
[1273]Janka Istenic- Gerwulf Schneider, "Aegean Cooking Ware in the Eastern Adriatic", *RCRF Acta 36*, 2000, s. 343.
[1274]John W. Hayes, "Late Hellenistic and Roman Pottery in the Eastern Mediterranean- An Overview of Recent Developments'', 2005, s. 15
[1275]John W. Hayes, ''The Villa Dionysos Excavations, Knossos: The Pottery'' *BSA 78*, 1983, s. 105 Janka Istenic- Gerwulf Schneider, "Aegean Cooking Ware in the Eastern Adriatic", *RCRF Acta 36*, 2000, s. 343.

Yukarıda çalışmalarıyla bahsettiğimiz kentler dışında tüm Akdeniz bölgesinde benzer formlarda, yerel veya ithal pişirme kapları görülmektedir.

Pişirme kaplarının en temel formları güveçler, çömlek ve tavalardır. Bu kapların Grekçe isimleri sırasıyla lopas, khytra ve tagenon'dur[1276]. Kaplar yemek türünün yapımında ortaya çıkan ihtiyaçlara göre üretilmişlerdir. Pişirme kaplarının genel özelliği ısıya dayanıklı olmaları, ısıyı iletmek için ince cidarlı yapılmaları ve sızdırmaz olmalarıdır. Pişirme kaplarının kili diğer seramik gruplarına göre farklılık göstermektedir. Kapların kilinde yoğun olarak kireç, taşçık ve kum bulunmaktadır. Bu yapısı ile ısıya karşı olan mukavemetiarttırılmaktadır. Genelde kaplarda astar görülmemektedir.

2. 2. 1. 1. Tavalar (Tagenon) (Kat. No. 475-480) (Levha 195- 196)

Bu tip örnekler, Phokaia pişirme kapları üzerine yapılan çalışmalarda "Yayvan Kaplar"[1277]olarak da adlandırılmaktadırlar. Bununla birlikte kapların tutamak şeklinde biçimlendirilen dışa dönük ağız yapısı, dışa açılan çok yüksek olmayan gövdesi ve düz tabanı düşünüldüğünde, bu kapların "Tava" olarak isimlendirilmelerinin daha uygun olacağı görülmüştür. İncelenen altı örnekten, **Kat. No. 475,** Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 476, 478,** Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması -250- -300 seviyesinde, **Kat. No. 477,** Nekropolde herhangi bir mezara bağlı olmaksızın, **Kat. No. 479**, Yamaç Yapısı, 1490- 1250 açması, -200- -250 seviyesinde, **Kat. No. 480,** Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur. Yukarıda bahsedilen form özellikleri yanında; kapların dudağı, kullanım sırasında yağın dışarı taşmasını engellemek için içe döndürülmüştür. **Kat. No. 477, 478, 479'** da bu daha belirginken, **Kat. No. 475**' de bu bölüm daha küçük yapılmıştır. Tavalar, hem dudak hem de ağız işlenişi ile dışa doğrudan açılan ve uzun kulplu olan örneklerden ayrılmaktadır[1278]. **Kat. No. 478**, **479** ve **480**' de gövde üzerinde çok sayıda

[1276]Bilsen Ş. Özdemir, *Patara Roma Dönemi Günlük Kullanım Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2009, s. 193.
[1277]Gamze Özbütev, *M.S. 3. Yüzyıl Phokaia Kaba Mutfak Keramiği,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İzmir 1994, ss. 30- 31, lev. 25- 32; Ahmet Aydemir, Phokaia Erken Roma Dönemi Pişirme Kapları, (Yayınlanmamış Y. Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 1995; ss. 152- 172, lev. 30- 48.
[1278]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, 2006, ss. 120, 121, lev. 27; Bilsen Ş. Özdemir, *Patara Roma Dönemi Günlük Kullanım Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2009, s. 151, lev. 22: 211- 213.

yiv bulunmaktadır. Bu tip tavaların görüldüğüDidyma[1279] örneklerine bakıldığında başlangıçta kapların dudak bölümünün daha az çıkıntı yaptığı, zamanla bu bölümün daha fazla uzadığı ve içe döndürüldüğü görülmektedir. Ağızdaki bu değişimin genelde böyle olduğu,%100 bir genellemenin yapılmasının zor olduğu görülülmüştür. Çünkü bazen usta yorumuyla daha geç örneklerde de küçük dudak yapısı yapılabilmekteydi. Bununla birlikte gövdedeki sığlık azalıp kaplar biraz yükselmiş ve erken örneklere göre daha çok yiv kullanılmıştır. Ele geçen kaplar, **Kat. No. 479** dışında kötü fırınlanmışlardır. Kapların kilinde yoğun taşçık, kireç, mika ve kum görülmektedir. Kil koyu kahverengi, kahverengi ve kırmızımsı kahverengirenktedir. **Kat. No. 476** ve **477** dışındaki örneklerde astar görülmemektedir. Bu örneklerde de kırmızı tonlarda astar uygulanmıştır. Astar uygulanmayan örnekler katalogda yüzeyde görülen renkleri verilmiştir. Bu formun dışa çekik ağız kenarı üzerinde küçük dudağa sahip M.S. 2. - 3. yüzyıla tarihlenen erken örnekleri, Didyma[1280], Phokaia[1281], Knossos[1282]ve Nerezine' de[1283]görülmektedir. Daha geç olduğunu düşündüğümüz dudağın uzatıldığı ve yivin daha çok kullanılmaya başladığı M.S. 4. - 5. yüzyıl örnekleri ise Saraçhane[1284], Didyma[1285], Argos[1286] ve Knidos' ta[1287] görülmektedir. Parion' da bulunan örnekler benzer örneklerin yanında bulundukları yapı ve açmalarda göz önüne alınarak tarihlenmeye çalışılmıştır. Bununla birlikte **Kat. No. 475**' in bulunduğu açmanın daha çok M.S. 5. yüzyıl buluntusu vermesine karşın, form özellikleriyle daha erkene tarihlenmesi gerekli görülmüştür. Ayrıca hem erken hem de geç özellikler barındırdığını düşündüğümüz **Kat. No. 477** diğerlerine göre biraz daha geniş tarihlenmiştir. Buna göre

[1279]Ulrike Wintermeyer, *Die Hellenistische und Frühkaiserzeitliche Gebrauchskeramik, Didyma,* Philipp von Zabern, Mainz 2004, ss. 94- 96, abb. 720- 732.
[1280]Ulrike Wintermeyer, *Die Hellenistische und Frühkaiserzeitliche Gebrauchskeramik, Didyma,* Philipp von Zabern, Mainz 2004, s. 95, abb. 720- 722.
[1281]Gamze Özbütev, *M.S. 3. Yüzyıl Phokaia Kaba Mutfak Keramiği,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İzmir 1994, ss. 30- 31, lev. 25- 32; Ahmet Aydemir, Phokaia Erken Roma Dönemi Pişirme Kapları, (Yayınlanmamış Y. Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 1995; ss. 165, 166, lev. 42: Y.K. 69, 70.
[1282]John W. Hayes, ''The Villa Dionysos Excavations, Knossos: The Pottery'' *BSA 78*, 1983, ss. 107, 108, fig. 9: 103- 106.
[1283]Janka Istenic- Gerwulf Schneider, "Aegean Cooking Ware in the Eastern Adriatic", *RCRF Acta 36*, 2000, s. 341, fig. 5: 3.
[1284]John W. Hayes, *Excavations at Saraçhane in Istanbul, Vol. 2, The Pottery*, 1992, ss. 91, 92, fig. 30, 2/ 1, 4/6.
[1285]Ulrike Wintermeyer, *Die Hellenistische und Frühkaiserzeitliche Gebrauchskeramik, Didyma,* Philipp von Zabern, Mainz 2004, s. 96, abb. 730- 732.
[1286]Catherine Abadie- Reynal, *La Céramique Romaine D'Argos, Études Péloponnésiennes XIII*, Paris 2007, s. 221, planche 59: 374. 1- 374. 2.
[1287]Ertekin Doksanaltı, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı,* 2006, s. 597, no. 354.

ele geçen tavalardan **Kat. No. 475** ve **476**, çok çıkıntılı olmayan dudak yapısı, gövdede yivlerin daha az uygulanması ve sığ yapısıyla M.S. 3. - 4. yüzyıla, **Kat. No. 477**, M.S. 3. - 5. yüzyıla, **Kat. No. 478** hem geç özellikler barındırması bunun yanında bulunduğu açmadaki Çandarlı seramiklerinin olabileceği son tarih de düşünülerek, M.S. 4. yüzyıla, **Kat. No. 479**, hem benzerleri hem de bulunduğu açmaya göre M.S. 4. - 5. yüzyıla, form yapısı bozulan birlikte bulunduğu buluntuların biraz daha geç olduğu **Kat. No. 480** ise, M.S. 4. - 6. yüzyıla tarihlenmiştir.

2. 2. 1. 2. Çömlekler (Kythra) (Kat. No. 481-498) (Levha 197- 204)

Dönemin tencere veya saklama kabı görevi gören bu kaplarından 18 örnek incelenmiştir. Kapların dışa açılan ağız bölümü, genişleyen ve derinleşen gövdesi, ince cidarı ortak özellikleridir. Bununla birlikte, kapların birbirinden farklı özellikler barındırdığını da söylemek mümkündür. Kaplar benzer örnekler ve birlikte bulunduğu buluntular göz önüne alınarak erkenden geçe doğru sıralanmışlardır.

Çalışmamızda yer alan **Kat. No. 481, 482, 483,** Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -250- -300 seviyesinde, **Kat. No. 484, 490,** Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -150- -200 cm. seviyesinde, **Kat. No. 485,** Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 486, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497,** Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, 0- -20 cm. seviyesinde, **Kat. No. 487**, Yamaç Yapısı, 1490- 1250 açması, -150- -200 cm. seviyesinde, **Kat. No. 488, 489,** Yamaç Yapısı, 1490- 1250 açması, -200- -250 seviyesinde, **Kat. No. 498,** Roma Hamamı, 1345- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur.

Kat. No. 481, dışa geniş bir şekilde döndürülen ve aşağı sarkıtılan ağız kenarına sahiptir. Gövde ağız bölümünün altında önce daralmış sonra genişlemiş tabana doğru tekrar daralmıştır. Gövde üzerinde birbirine paralel geniş yivler yapılmıştır. Benzer örnekleri Phokaia[1288], Corinth[1289]ve Rhoidopolis' te[1290] görülen kap, bulunduğu açma ve

[1288]Gamze Özbütev, *M.S. 3. Yüzyıl Phokaia Kaba Mutfak Keramiği,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İzmir 1994, s. 64, Levha 13: 48.
[1289]Kathleen Warner Slane- Guy D. R. Sanders, "Late Roman Horizons", *Hesperia 74,* No. 2, 2005, s. 265, fig. 6, 2- 41.
[1290]Sanem Fırıncı, *Rhodiapolis Seramikleri Roma Dönemi Pişirme Kapları*, "2006- 2009 Buluntuları", (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2010, s. 77, Levha 17: 71.

seviyedeki Çandarlı Seramikleri de (**Kat. No. 194, 197, 199, 201, 209, 217**) düşünülerek M.S. 2. - 4. yüzyılar asına tarihlenmiştir.

Kat. No. 482, diğer kaplara göre daha fazla profil vermektedir. Dışa dönük geniş ağız kenarına sahiptir. Bu bölüm **Kat. No. 481** gibi aşağı döndürülmemiştir. Ağız kenarının sivri ucu altında küçük bir çıkıntı oluşturulmuştur. Gövde bir önceki örnekte olduğu gibi içe ve dışa kıvrımlar yapmaktadır. Ağız yapısı ile farklılık gösteren örneğin yakın benzeri bulunamamıştır. Bunun yanında, birlikte bulunduğu maşrapa (**Kat. No. 155- 159, 162- 165**) ve Çandarlı kapları (**Kat. No. 189, 190, 195, 198, 206, 207, 214**) göz önüne alındığında M.S. 2. - 4. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 483, dışa dönük ve eğimli bir ağız kenarına, onun altında dikey bir boyun ve küresel bir gövdeye sahiptir. 32.8 cm. ile oldukça geniş bir ağız çapına bulunmaktadır. Benzer örneğini Troia' da[1291] gördüğümüz ve M.S. 3. yüzyıla tarihlenen kap, **Kat. No. 482** ile birlikte ele geçmiştir. **Kat. No. 482** anlatılırken bahsedilen kontekst buluntuları ve benzer örnek yardımıyla **Kat. No. 483**, M.S. 2. -4. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 484, dışa dönük ve geniş bir ağız kenarına sahiptir. Ağızdan gövdeye geçiş iç kısımda oldukça keskin bir şekilde oluşturulmuştur. Gövde dışa açıldığı bölümden kırılmıştır. Dışta ağız kenarı ile gövde birleşimine denk gelen bölüme kulp yerleştirilmiştir. Benzerlerini Phokaia[1292], Ephesus[1293], Kelenderis[1294], Anemurium[1295], Argos[1296],Rhoidopolis[1297]ve Gortina' da[1298]gördüğümüz kaplar M.S. 3. - 4. yüzyıla tarihlenmiştir.

[1291]Billur Tekkök-Biçken, *The Hellenistic and Roman Pottery* From Troia, 1996, s. 125, fig. 91: F45; Ekin Kozal, "Studies in Roman Ilion: The Lower City. Strafied Domestic Assemlages", *Studia Troica 11*, 2001, ss. 323, 338, plate 19: 170.

[1292]Gamze Özbütev, *M.S. 3. Yüzyıl Phokaia Kaba Mutfak Keramiği,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İzmir 1994, s. 66, Levha 14: 55.

[1293]Verena Gassner, *Das Südtor der Tetragonos- Agora. Keramik und Kleifunde*, 1997, s. 174, tafel 57: 715

[1294]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, 2006, s. 104, Levha 29: 180, 181.

[1295]Caroline Williams, *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, 1989, s. 66, fig. 34: 385.

[1296]Catherine Abadie- Reynal, *La Céramique Romaine D'Argos,* 2007, ss. 214, 215, planche 56: 361. 2

[1297]Sanem Fırıncı, *Rhodiapolis Seramikleri Roma Dönemi Pişirme Kapları,* "2006- 2009 Buluntuları", (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2010, s. 59, Levha 5: 18.

[1298]Archer Martin,"Ceramica Comune: Vasi Da Fuoco", 1997, s. 352, tav. CXXIII: 3.

Kat. No. 485' te, dışa dönük ağız öncekine göre biraz daha kalın ve kısa yapılmıştır. İçte gövdeye geçiş keskindir. Gövde dışa açılmış ortada dikey bir yapı aldığı bölümden kırılmıştır; kulp, üstte, dudağa ve ağız kenarının bir bölümüne tutturulmuş, oradan gövdenin kırıldığı bölüme kadar götürülmüştür. Kabın boyutu ve bu tipe ait diğer kapların genel özelliği düşünüldüğünde, çift kulplu yapıldığı anlaşılmaktadır. Gövde üzerindeki yivler çok siliktir. Benzer örneğini Rhoidopolis' te[1299] gördüğümüz kap, bulunduğu açmadaki diğer seramiklerde (**Kat. No. 270, 272, 396, 397, 402, 423, 424, 437, 445, 465**) göz önüne alınarak M.S. 4. - 5. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 486- 489, küçük farklılıklarının yanında, birbirine benzeyen örneklerdir. Dışa dönük kalınlaştırılmış ve yuvarlak hatlı dudak bölümü üstten iç bükey bir şekilde biçimlendirilmiştir. 13.5 cm. ile 16.0 cm. ölçülerindeki ağız çapına sahip kapların gövdeleri dışa doğru genişlemektedir. Benzer örneklerini Alexandria Troas [1300] ve Stobi' de [1301] görülen kaplar, bulundukları açmalardaki genel buluntu durumlarıda göz önüne alınarak M.S. 4. - 6. yüzyıla tarihlenmişlerdir.

Kat. No. 490, kalın, kısa, üstten içbükey bir dudağa sahiptir. Bu görünümü ile önceki örneklerle benzerdir; ancak yuvarlak hatlı değil köşeli yapılmıştır. Ağız bölümünden gövdeye geçiş içte keskin, dışta daha yumuşaktır. Diğer kaplara göre daha küçük olan kabın gövdesi karın bölümünde en geniş yapıya ulaşmış, sonra tekrar daralmıştır. Gövde üzerinde birbirine paralel çok sayıda yiv bulunmaktadır. **Kat. No. 490** ile birlikte bulunan seramikler içinde M.S. 3. yüzyıla tarihlenen iki kap olmasına karşın daha çok M.S. 4. - 5. yüzyıla ait buluntular görülmektedir. Kabın az da olsa önceki örnekler ile olan benzerliği de düşünüldüğünde M.S. 4. - 5. yüzyıl ' a tarihlenmiştir.

Kat. No. 491, kalınlaştırılmış yuvarlak bir dudak bölümüne sahiptir. Diğer örnekler gibi dışa belirgin bir dönüş yapmamıştır. Gövde dışa açılmış ve orta bölümde kırılmıştır. Bulunduğu açma ve seviyedeki seramiklerin çok büyük bir bölümü (**Kat.**

[1299]Sanem Fırıncı, *Rhodiapolis Seramikleri Roma Dönemi Pişirme Kapları,* "2006- 2009 Buluntuları", (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2010, s. 57, Levha 4: 11.
[1300]Sarah Japp, "Late Roman, Byzantine and Ottoman Pottery from Alexandria Troas",2005, s. 64: no 29.
[1301]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery,* 1992, ss. 139, 140, plate 143: 1231, 1234.

No. 226, 248, 250, 252, 268, 284, 307- 322, 324- 326, 329, 334, 359, 368, 369-371, 376- 382, 410, 414) M.S. 6. yüzyıla, genel olarak ta, M.S. 5. - 7. yüzyıl ilk yarısı arasına tarihlenmiştir. Perge[1302], Milet[1303] ve Kelenderis' te[1304] örneğini gördüğümüz **Kat. No. 491**, benzer örnekler ve diğer buluntular yardımıyla M.S. 5. - 7. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 492- 494' te, oldukça kalın bırakılmış ağız, dışa döndürülmüştür. Kırık olan gövde dışa açılmaktadır. Aynı yapı ve açmada, ancak farklı seviyelerde bulunan örneklerin birlikte bulunduğu çok sayıda kap, M.S. 5. - 7. yüzyıla tarihlenmektedir. Aynı form özelliklerine sahip kaplar Perge[1305], Sagalassos[1306], Rhoidopolis[1307], Kelenderis[1308],Caesarea[1309] ve Amphipolis' te[1310] bulunmuştur. **Kat. No. 492- 494** arasındaki kaplar benzer örnekler yanında, ele geçtikleri açmadaki diğer örnekler yardımıyla M.S. 5. - 7. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 495- 496, ölçü ve astar farklılıkları dışında birbirine oldukça benzeyen iki kaptır. Oldukça kalın bir ağız bölümüne ve uçta hafif içe döndürülmüş dudağa sahiptir. Gövde geniş bir şekilde dışa açılmış ve oldukça ince cidarlıdır. **Kat. No. 496**' da kulp bölümü korunmuştur. Muhtemelen **Kat. No. 495'** te kulpludur. Kaplar birlikte bulunan Afrika, Phokaia ve Geç Roma Dkapları (**Kat. No. 223, 235, 244, 246, 257, 259, 274, 279, 285, 293- 306, 331, 338, 362- 367, 393- 395, 421**) yardımıyla M.S. 5. - 7. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 497, dışa dönük köşeli ağız kenarı ve iç bölümde kapağın oturtulacağı bir çıkıntıya sahiptir. Gövde başlangıçta dikey daha sonra genişlemiştir. Kabın üzerinde yivler görülmektedir. Yakın benzeri Histria' da[1311] görülen kabın birlikte bulunduğu

---

[1302]Nalan Fırat, *Perge Konut Alanı Keramiği,* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1999, s. 344, Levha 152: 687, 688.
[1303]Meike Berndt, 2003, s. 239, tafel 104, KG132.
[1304]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, 2006, s. 128, Levha 36: 217.
[1305]Nalan Fırat, *Perge Konut Alanı Keramiği,* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1999, s. 344, Levha 152: 689.
[1306]Roland Degeest, *The Common Wares of Sagalassos, Typology and Chronologyrı*, Brepols, Belgium 2000, s. 157, fig. 175.
[1307]Sanem Fırıncı, *Rhodiapolis Seramikleri Roma Dönemi Pişirme Kapları,* "2006- 2009 Buluntuları", (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2010, s. 68, Levha 11: 45.
[1308]Mehmet Tekocak, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, Konya 2006, s. 128, Levha 36: 215.
[1309]Jodi Magness, "The Pottery from Area V/4 at Caesarea", *AASOR 52*, 1994, s. 140, fig. 1: 12.
[1310]Vaitsa Malamidou, *Roman Pottery in Context*, 2005, s. 66, fig. 103: 498.
[1311]Alexandru Suceveanu, *Histria VI, Les Thermes Romains,* Ed. Acad. Republicii Socialiste România, Bucarest 1982, ss. 119, 235, pl. 17: 34.

diğer kırmızı astarlı seramikler (**Kat. No. 253, 255, 286- 292, 333, 341, 360, 361, 383-392, 413, 420**) M.S. 5. - 7. yüzyıla tarihlenmiştir. Yardımcı diğer buluntuların sayesinde sınırlandırılan tarih içinde, benzer örnekte düşünülerek**Kat. No. 497**, M.S. 5. - 6. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 498, tüm örneklerden farklı bir forma sahiptir. Dikeye yakın bir ağız kenarına ve içte kapağın yerleştirilmesi için yapılmış bir çıkıntıya sahiptir. Ağız kenarının hemen altında gövde üzerine bir akıtma bölümü yerleştirilmiştir. Bu bölümün altında gövde genişlemeye devam etmiştir. Formun benzeri Saraçhane' de[1312] bulunmuş ve M.S. 6. - 7. yüzyıla tarihlenmiştir. Formun çok yakın benzeri ancak akıtma bölümü olmayan bir kapta Marsilya' daele geçmiş ve M.S. 7. yüzyıla tarihlenmiştir[1313]. Bulunduğu açma ve seviyede M.S. 2.- 4. yüzyıla tarihlenen iki seramik parçası (**Kat. No. 202**, **215**) bulunmasına rağmen, diğer buluntular (**Kat. No. 233, 234, 237, 335**)M.S. 6. - 7. yüzyıl ağırlıklıdır. Benzer örnekler de düşünülerek**Kat. No. 498**, M.S. 6. - 7. yüzyıla tarihlenmiştir.

Bu bölümde Roma Hamamı' nda ve Yamaç Yapısı' nda bulunan 18 çömlek benzerlikleri, farklılıkları ve kronolojik düzenleri göz önüne alınarak incelenmiştir. Çömleklerin en küçüğü 11.1cm., en büyüğü 32.5 cm. ölçülerinde ağız çapına sahiptir. Kaplar sert dokulu ve kötü fırınlanmışlardır. Kil, kırmızı ve kahverenginin tonlarındadır. Kil genelde yoğun taşçık ve kireç katkılıdır. Bazı örneklerde de kum ve mika katkısı görülmektedir. Pişirme için üretilseler de bazı örneklerde kullanılan kilin tonlarında astar görülmektedir. Astar görülmeyen örneklerde de yüzey rengi belirtilmiştir. Ele geçen tüm örneklere bakıldığında, Parion' da M.S. 2. - 4. yüzyılerken örnekleri yanında, M.S. 6. - 7. yüzyıla tarihlenen geç dönem çömlekleri de bulunmaktadır. Roma Hamamı' nın çöplük olarak kullanıldığını belirtmemize karşın, Yamaç Yapısı' nda bu tip kapların bulunması, yapının konut olarak ta kullanılmış olabileceğini düşündürmektedir.

[1312]John W. Hayes, *Excavations at Saraçhane in Istanbul, Vol. 2, The Pottery,* 1992, ss. 102, 103, fig. 45: 30/130.

[1313]Stéphane Bien, "Des Niveaux VIIe Siéche Sous Le Music- Hall De L' Alcazar À Marseille", *LRCW 1,* 2005, ss. 288, 298, fig. 9: 3.

2. 2. 1. 3. Güveçler (Lopas) (Kat. No. 499-506) (Levha 205- 208)

Çömlek ve tavalar gibi dönemin bir diğer pişirme kabı da güveçlerdir. Güveçler ne tavalar kadar sığ, ne de tencereler kadar derinliği olan kaplardır. Çömleklerin aksine gövde ağız bölümünün hemen altından ya da orta bölümden tabana dönüş yaparak, daha alçak bir form elde edilmiştir. Genel form özelliğine göre, tencerelerden ve birbirlerinden ayrılan sekiz örnek bu bölümde incelenmiştir.

Güveç olarak isimlendirdiğimiz tüm örnekler Yamaç Yapısı ve Roma Hamamı' ndan bulunmuştur. Bu kaplardan **Kat. No.499,** Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 500,** Yamaç Yapısı, 1490- 1250 açması, -200- -250 seviyesinde, **Kat. No. 501,** Roma Hamamı, 1340- 1255 açması, -300- -350 cm. seviyesinde, **Kat. No. 502,** Roma Hamamı, 1335- 1255 açması, -250- -300 cm. seviyesinde, **Kat. No. 503, 504**, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 505, 506,** Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -150- -200 cm. seviyesinde ele geçmiştir.

Kat. No. 499, dışa dönük geniş bir ağız kenarına sahiptir.Ağız bölümünün altında gövde hafif dışa açıldıktan sonra tekrar içe dönmüştür. Kabın ağız bölümüyle gövde üzerine tutturulan hafif sarkık kulbu vardır. Gövde üzerinde birbirine paralel yivler bulunmaktadır. **Kat. No 499**' un benzeri ve M.S. 4. - 5. yüzyıla tarihlenen bir güveç Stobi' de[1314] bulunmuştur. Benzer örnek ve birlikte bulunduğu diğer seramikler de(**Kat. No. 270, 272, 328, 396, 397, 402, 423, 424, 437, 445, 465, 485**) düşünülerek **Kat. No. 499,** M.S. 4. - 5. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 500, ağız bölümü dışa kalın bir şekilde döndürülmüştür. Kalın cidar gövdeye dönüş yapan bölümde de korunmuş, daha sonra incelmiştir. Gövde ağız bölümünün altından dönüş yapmakta ve kabın hacmini azaltmaktadır. Gövde üzerinde birbirine paralelyivler izlenmektedir. **Kat. No. 500**' ün birlikte bulunduğu diğer seramikler **(Kat. No. 239, 243, 479, 488, 489)** M.S. 4. - 6. yüzyıl arasında

[1314]Virginia Ruth Anderson- Stajanović, *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery,* 1992, s. 138, plate 141: 1217.

tarihlendirilmiştir. Bu tarihlerin sınırlandırıcı özelliği yanında, Knossos' ta [1315] gördüğümüz bir benzeri yardımıyla **Kat. No. 500,**M.S. 5. - 6. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 501, diğer kaplara göre daha farklı bir forma sahiptir. Dışa dönük geniş ağız kenarı hafif aşağı çekilmiştir. Ağız kenarının üzerinde parmakla oluşturulmuş baskılar görülmektedir. Alt kısmı daralan gövde ağız kenarı altında hafif dışa çıkmaktadır. Gövde oldukça ince cidarlıdır. Bu formun ve üzerinde parmak baskıyla oluşturulan bezemenin uygulandığı, M.S. 4. yüzyıl sonları ile M.S. 5. yüzyıl başlarına tarihlenen büyük tekne türü kaplar İspanya' da görülmektedir[1316]. Kullanım farkı olsa da benzer biçimde üretilmişlerdir. **Kat. No. 501'** in birlikte bulunduğu Afrika, Phokaia ve LC seramikleri **(Kat. No. 228, 229, 317, 349, 350, 447, 452)** M.S. 5. - 6. yüzyıla tarihlenmiştir. Benzer örneğinde diğer buluntulardan çok uzak olmadığı görülmüştür. Bu nedenle **Kat. No. 501,** M.S. 5. - 6. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 502, kalınlaştırılmış ağız kenarı hafif dışa döndürülmüş ve üstü içbükey yapılmıştır. Gövde bu bölümün altında dikeye yakın, devamında hafif dışa çıkıntı yaptıktan sonra tekrar tabana yönelmiştir. Oldukça ince cidarlı olan kabın kulpu sarkıktır. Kulp ağız bölümüyle gövde arasında tutturulmuştur. Bu kap birlikte bulunduğu diğer buluntulara **(Kat. No. 247, 342, 346, 352, 353, 354, 355)** göre M. S. 5. - 6. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 503, dışa dönük ağız kenarına, kırık bölümüne kadar görüldüğü kadarıyla dikey gövdeye ve hafif sarkık kulpa sahiptir. Kulp ağız bölümüne tutturulmuştur. Aynı yapı ve seviyede bulunan diğer çömlekler **(Kat. No. 491, 492)** gibi M.S. 5. - 7. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 504, diğer kaplar gibi dışa döndürülmüş bir ağız bölümüne sahiptir. Oldukça kalın olan bu bölüm, ince gövdeyle birleşmektedir. İleride görülecek çanaklarla ağız yapısı ile benzerlik gösterse de; onlar kadar geniş bir ağız çapına sahip değildir. Üzerinde pişirme izleri olmaması, formun saklama kabı olarak kullanılmış olabileceğini akla getirmektedir. Buna benzer bir uygulamayı, **Kat. No. 506'** da da görmekteyiz. Bu

[1315]John W. Hayes, "Early Christian Pottery from Knossos: The 1978- 1981 Finds from Knossos Medical Faculty Site", *BSA 96*, 2001, s. 438, fig. 4: 26.
[1316]Fernando Amores- vd., "Ceramicas De Cocina Y Comunes Tardoantiquas En Hiaspalis (Sevilla, Espana), Primera Tipologia Y Sus Contextos(La Encarnacion, ss V- VI), LRCW 2, Vol. I, Bar- IS 1340, Chalvington Digital, England 2007, s. 150, fig. 2: 3.

kapta, **Kat. No. 504** gibi yüzeyinde is izi bulunmamaktadır. Bununla birlikte, bu iki örneğin boyutlarının küçüklüğü ve kilinde yoğun taşçık kullanımı saklama kabı olarak kullanılmış olmalarına rağmen, güveç olarak üretildiklerini göstermektedir. Benzerlerini Alexandria Troas[1317] ve Knossos' ta[1318] gördüğümüz kap, bulunduğu yapı ve kontekste düşünülerek, M.S. 5. - 7. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 505, ağız kenarı dışa döndürülmüş ve yuvarlak hatlıdır. Dışta gövde başlangıcında bir çıkıntı oluşturulmuştur. Gövde dikeye yakındır. Kabın dış yüzeyinde belli belirsiz düzeltme izleri görülmektedir.

Kat. No. 506, bir önceki örnekle aynı açma ve seviyede bulunmuştur. Dışa dönük köşeli bir ağız kenarına sahiptir. Gövde dikeydir. **Kat. No. 505** gibi, birlikte bulunduğu diğer buluntular **(Kat. No. 256, 258, 260, 323, 345, 372- 375, 416, 418, 419, 471, 493)** yardımıyla M.S. 5. - 7. yüzyıla tarihlenmiştir.

Roma Hamamı ve Yamaç Yapısı' nda ele geçen sekiz örnek, bulunan az sayıda benzer kap ve yardımcı seramikler sayesinde kronolojik bir düzen içindesıralanmıştır. Kapların ağız çapları, 19.0 cm. ile 32.0 cm. arasında değişmektedir. Kaplar sert dokulu ve birkaç örnek hariç kötü fırınlanmışlardır. Diğer pişirme kaplarında olduğu gibi kullanılan kil, yoğun taşçık katkılıdır. Bunun yanında kilin bünyesinde kireç, kum ve mikada görülmektedir. Kapların kili açık kırmızı- kırmızımsı sarı renklerdedir. Astar uygulanan bazı örneklerde kırmızı, kırmızımsı sarı, gri, kahverengirenkler görülür. Güveçler içinde en erken olanlar M.S. 4. - 5. yüzyıla, geç olanlar, M.S. 5. - 7. yüzyıla tarihlenmişlerdir.

Toplamda 32 pişirme kabı, form özellikleri göz önüne alınarak tavalar, çömlekler ve güveçler olarak ayrılmışlardır. **Kat. No. 475- 480,** diğer pişirme kaplarına göre daha küçük ve sığ olan geniş ağızlı tavalar, **Kat. No. 481-498** çömlek olarak adlandırılan günümüzün tencereleri, **Kat. No. 499-506** ise çömleklere göre daha küçük pişirme kapları olan güveçlerdir. Diğer kırmızı astarlı seramiklerle bulunan bu az sayıdaki pişirme kabı genelde Roma Hamamı ve Yamaç Yapısı' nda bulunmuştur. Kentteki çalışmalar ilerledikçe pişirme kaplarının sayısı da artmaktadır. Sayıları artmaya devam etmesine rağmen kırmızı astarlı seramiklerle kıyaslandıklarında çok az sayıda bulunmuşlardır. Kentlerin kendi ihtiyaçlarını karşılamak için bu tip kapları

[1317]Sarah Japp, "Late Roman, Byzantine and Ottoman Pottery from Alexandria Troas",2005, s. 60: no 13.
[1318]John W. Hayes, "Early Christian Pottery from Knossos: The 1978- 1981 Finds from Knossos Medical Faculty Site", *BSA 96*, 2001, s. 438, fig. 4: 27.

üretmiş olması mümkün olmakla birlikte, Parion' dafarklı tipte örneklerin bulunmasına rağmen, üretim ile ilgili bir şey söylemek zordur. Yakın benzerleri olmamakla birlikte pişirme kaplarının aynı işlevde kullanılan örneklerinin tüm kentlere dağıldığı gözlenmektedir. Kentte Phokaia seramiklerinin yoğunluğu hatta ele geçen seramiklerin en yoğun grubu olduğu belirtilmiştir. Phokaia'nın tespit edilmiş bir üretim merkezi olduğu düşünüldüğünde Parion' a gelen pişirme kaplarının büyük çoğunluğunun Phokaia üretimi olması muhtemeldir. Benzer örnekleri, form, kil ve astar özellikleri anlatılan Parion pişirme kapları, M.S. 3. yüzyıl ile M.S. 7. yüzyıl arasına tarihlenmiştir.

2. 2. 2. Diğer Mutfak Kapları

Pişirme kapları dışında mutfakta sıkça kullanılan büyük boyutlu ve ince seramiklere göre biraz daha kaba formlar bu bölümde değerledirilmiştir. Az sayıdaki örnek çanaklar, havan ve kapaklar olarak ayrılmışlardır.

2. 2. 2. 1. Çanaklar (Kat. No.507-519) (Levha 208- 212)

Ağız biçimleri değişen, geniş ağızlı ve gövdenin dışa doğru açıldığı kaplar "Çanaklar" olarak adlandırılmıştır. Bu tip kaplar, saklama kabı olarak kullanılabildikleri gibi sıvı ya da katı gıdaların taşınmasında ve servisinde de kullanılmış olmalıdırlar.

Çalışmamız kapsamında 13 çanak incelenmiştir. Bu örneklerden **Kat. No. 507**, Yamaç Yapısı, 1490- 1250 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 508, 509,**Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 510, 511, 513, 514, 515,** Yamaç Yapısı, 1485- 1250 açması, -150- -200 cm. seviyesinde, **Kat. No. 512,** Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -150- -200 cm. seviyesinde, **Kat. No. 516,** Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -250- -350 cm. seviyesinde, **Kat. No. 517,** Yamaç Yapısı, 1490- 1250 açması, -200- -250 cm. seviyesinde, **Kat. No. 518,** Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 519,** Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, 0- -50 cm. seviyesinde bulunmuştur. Yukarıda anlatıldığı gibi çanak olarak adlandırılan tüm kaplar, Yamaç Yapısı ve Roma Hamamı' nda ele geçmiştir.

Çanaklar içinde sayıca diğerlerinden daha fazla olan ve astar özelliği ile farklılık gösteren örnekler, **Kat. No. 507- 512** arasında değerlendirilen kaplardır. Bu kaplar dışa ve aşağı dönük bir ağız kenarına sahiptirler. Üstte, ağız kenarının uç bölümüne yakın derin bir yiv bulunmaktadır. 36.0 cm. ile 48.0 cm. arasında değişen oldukça geniş bir ağız çapına sahiptirler. Gövde dışa doğru genişlemektedir. Sert dokulu kaplar genelde

iyi fırınlanmışlardır. Kili açık kahverengi ve kırmızımsı sarı renktedir. Kilin bünyesinde mutlaka mika katkısı görülmekte, bunun yanında daha az kireç ve kum katkısıda bulunmaktadır. Kilin renk ve katkı özellikleri LC seramikleri ile benzerlik göstermektedir. Kabın en ilgi çekici özelliklerinden biri, dışa dönük ağız kenarı üzerine uygulanmış; damlayı andıran, kabın yüzeyinden belirgin şekilde ayrılan, daha kırmızı astardır. Genelde damla şeklinde görülen, bununla birlikte **Kat. No. 511** ve **Kat. No. 512** gibi ağız bölümünün üzerine ve iç kısma uygulanan örneklerde bulunmuştur. Bazı çalışmalarda renginden dolayı "Buff Ware (Devetüyü)" olarak adlandırılmaktadır[1319]. Bununla birlikte benzer form ve bezemeye sahip örnekler, Knidos' ta bulunmuş ve "Mısır Damla Astarlı Kapları" olarak değerlendirilmiştir[1320]. Knidos çalışmasında Mısır Damla Astarlı olarak değerlendirilmesinde etken olan yayınlardan bazılarına ulaşıldığında bu kapların form özelliği ile çok yakın benzerlik gösterdiği görülmektedir[1321]. Bu kaplarda, astarın ağız kenarına uygulanmasına karşın bizim örneklerimiz gibi sade damlalar şeklinde değil; bitkisel veya geometrik bezemeler şeklinde olduğu görülmüştür[1322]. Çalışma kapsamında değerlendirilmese bile, bu tip çanakların son dönem çalışmalarda sayısının arttığı da gözlemlenmiştir. Üretimi konusunda net bişey söylemenin zor olduğu bu kaplarda, kil özelliklerinin LC seramikleriyle hem renk hem de katkı özellikleriyle benzerlik gösterdiği belirlenmiştir. Kil analizleri yapılmadan kesin sonuçlara ulaşmanın zorluğuna karşın, bu benzerlik düşünüldüğünde, LC kaplarında olduğu gibi, bu tip çanakların da bölge üretimi olması ihtimali bulunmaktadır. Bu tip çanakların benzerleri Ephesus[1323] ve Knidos' ta[1324] görülmektedir. M.S. 4. - 5. yüzyıla tarihlenen bu benzer örnekler yanında, birlikte bulunduğu diğer kaplarda(**Kat. No. 220, 221, 267, 270, 272, 275, 283, 328, 357, 396, 397, 402, 423, 424, 437, 451, 465, 485)** bu tarihlerle örtüşmektedir. Bu nedenle, **Kat. No. 507- 512** arasında değerlendirilen çanaklar, M.S. 4. - 5. yüzyıla tarihlenmişlerdir.

[1319]Petra Turnovsky, "The Morphological Repertory of Late Roma/ Early Byzantine Coarse Wares in Ephesos*", LRCW 1,* Bar- IS 1340, The Basingstoke Press, England 2005, s. 637, fig. 3: 1.
[1320]Ertekin Doksanaltı, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı,* 2006, s. 560, no. 222, 223, 276, 277, 278.
[1321]William Yewdale Adams, Ceramic Industries of Medieval Nubia, The University Press of Kentucky, Lexinton, 1986, s. 539, E11; Karol Mysliwiec, *Keramik und Kleinfunde aus der Grabung im Tempel Sethos' I. İn Gurna,* Philipp von Zabern, Germany 1987, ss. 113- 115, nr. 1274- 1282.
[1322]Karol Mysliwiec, *Keramik und Kleinfunde aus der Grabung im Tempel Sethos' I. İn Gurna,* Philipp von Zabern, Germany 1987, ss. 113- 115, nr. 1274- 1282.
[1323]Petra Turnovsky, "The Morphological Repertory of Late Roma/ Early Byzantine Coarse Wares in Ephesos*", LRCW 1,* Bar- IS 1340, The Basingstoke Press, England 2005, s. 637, fig. 3: 1.
[1324]Ertekin Doksanaltı, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı,* 2006, s. 560, no. 222, 223, 276, 277, 278.

Kat. No. 513, önceki örneklerle az da olsa benzerlikleri bulunan bir kaptır. Dışa geniş bir şekilde açılan ağız kenarına sahiptir. Ağız kenarının uç bölümünde bulunan yiv diğerleriyle benzerlik göstermektedir. Benzerliklerin yanında, ağız çapının daha küçük olması, ağız kenarının eğiminin az olması ve içte küçük bir dudak bölümünün oluşturulması farklı özellikleridir. Formdaki benzerliklerin ve farklılıkların yanında, bu kabı diğer çanaklardan ayırmamızdaki temel özelliği kabın kil ve astar özellikleridir. Diğerlerinden farklı olarak bu kapta kil açık kahverengi değil, açık kırmızı renkte, yoğun taşçık ve kum katkılıdır. Astarda yüzeye tamamen uygulanmış ve açık kırmızı renktedir. Damla astarlı bazı çanaklar **(Kat. No. 510, 511)** ve kırmızı astarlı kaplarla **(Kat. No. 220, 221, 451)** birlikte bulunan **Kat. No. 513,**M.S. 4. - 5. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 514 ve 515 diğer çanak olarak adlandırılan kaplardan farklılık göstermektedir. Önceki tüm örnekler gibi dışa açılan gövdeye sahip olmaları yanında, ağız işlenişi farklıdır. **Kat. No. 514'** te ağız kenarı hem dışa döndürülmüş hemde dışa dönük ağız kenarının devamı olarak içe uzatılmıştır. Böyle bir uygulama ile taşınan gıdanın dışa dökülmesi engellenmiş olmalıdır. **Kat. No. 515'** teise, ağız bölümü içe döndürülmüş ve üstte yuvarlak bir dudak profili oluşturulmuştur. Bu biçimiyle kapaklı bir kap olduğu anlaşılmaktadır. Dışa açılan gövde üzerinde birbirine paralel çok sayıda yiv görülmektedir. Aynı yapı ve açmada bulunan bu örnekler, sert dokulu ve iyi fırınlanmışlardır. Kapların kili açık kırmızı- kırmızı renkte mika, kireç ve az taşçık katkılıdır. Astar **Kat. No. 514'** te daha kırmızı tonlarda, **Kat. No. 515'** te sarımsı kırmızı renktedir. Bir önceki örnek gibi aynı açmada ve seviyede bulunan kaplar yardımıyla M.S. 4. - 5. yüzyıla tarihlenmişlerdir.

Kat. No. 516, dışa dönük ağız kenarına ve yüksek dışa açılan bir gövdeye sahiptir. Gövde üzerinde birbirine paralel çok sayıda yiv bulunmaktadır. Sert dokulu, fakat kötü fırınlanmıştır. Kireç ve kum katkılı kil, açık kırmızımsı kahverengi renkte, ince bir şekilde uygulanan astar, soluk kırmızı renktedir. Kabın yakın benzeri Atina Agorası'nda bulunmuştur ve M.S. 3. yüzyıla tarihlenmiştir[1325]. Bununla birlikte, Roma Hamamı' nda ele geçen buluntuların geneline bakıldığında, Geç Roma seramiklerinin arasında bulunan birkaç Çandarlı seramiği dışında M.S. 3. yüzyıla tarihlenebilecek

[1325]Henry S. Robinson, *Pottery of The Roman Period: Chronology*, The Athenian Agora V, Princeton, New Jersey 1959, plate 13: K 78.

buluntu görülmemektedir. Yapının çöplük olarak kullanıldığı düşünüldüğünde, birkaç erken parçanın buraya gelmesi garipsenecek bir durum değildir. Aynı açma olmasa da, benzer bölümdeki farklı açmalarda bu kadar erkene tarihlenen buluntular görülmemiştir. Genel buluntulara göre erkene tarihlenen birkaç Çandarlı seramiği gibi buraya taşınmış olabilir. Bu nedenle tarihleme konusunda net bişey söylemek zor olduğundan benzer örnek ve yakın açmalardaki buluntular göz önüne alınarak,**Kat. No. 516**, M.S. 3. - 5. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 517, dışa daha az döndürülmüş bir ağız kenarına ve yüksek gövdeye sahiptir. Kireç ve mika katkılı kili, kırmızımsı sarı renktedir. Astar ince bir şekilde uygulanmış ve kiremit kırmızısı renktedir. Bu kap birlikte bulunduğu diğer seramikler **(Kat. No. 239, 243, 479, 488, 489)** yardımıyla, M.S. 4. - 6. yüzyıla tarihlenmiştir.

Kat. No. 518 ve **519,** çanaklar içinde inceleyeceğimiz son örneklerdir. Ağız bölümü diğer örneklerden farklı olarak daha az dışa dönüktür. Hatta **Kat. No. 519'** da yuvarlatılarak kalın bir dudak görünümü elde edilmiştir. Kırık olan gövdeler **Kat. No. 518'** de daha dikey biçimde, **Kat. No. 519'** da ise, önce dışa açılmış ve hafif eğimli devam etmiştir. İyi fırınlanan ve sert dokulu olan kapların kili, açık kahverengi ve kırmızımsı sarıdır. Kullanılan kil içinde çok az kireç ve mika görülmektedir. Astar uygulanmayan kaplarda fırınlama etkisiyle hafif renk değişimleri olmuştur. Roma Hamamı' nda bulunan bu kaplar, birlikte bulunduğu çok sayıdaki Geç Roma Kırmızı astarlı seramiği**(Kat. No. 226, 248, 250, 252, 253, 255, 268, 284, 286- 292, 307, 308- 316, 321, 322, 324- 326, 329, 333, 334, 341, 359, 360, 368- 371, 361, 376- 382, 383- 392, 413, 410, 414, 420)** yardımıyla M.S. 5. - 7. yüzyıla tarihlenmiştir.

Toplam 13 çanağın incelendiği bu bölümde kaplar, birbirine olan benzerlikleri ve kronolojiksıraya göre dizilmiştir. Çanaklar içinde en ilgi çekici örnekler **Kat. No. 507- 512** arasında değerlendirilen kaplardır. Bu kaplar benzer form özellikleri yanında benzer kil ve astar özelliklerine de sahiptir. Kapların dışa dönük ağız kenarı üzerine yapılan kırmızı damla şeklindeki astar, dikkat çekicidir. Bu kaplar anlatılırken belirtildiği gibi, son kazı sezonlarında bu tip kapların sayısının gittikçe arttığı gözlemlenmiştir. Kapların kil özelliklerinin LC seramikleriyle olan yakınlığı, bu kaplar gibi, bölge üretimi olabileceklerini düşündürmektedir. Ele geçen tüm çanaklar M.S. 3- 7. yüzyıl' lar arasında tarihlendirilmişlerdir.

2. 2. 2. 2. Havan (Mortaria) (Kat. No. 520) (Levha 213- 214)

Katı yiyeceklerin öğütülmesi, yayvan formu sayesinde hamur karmada ve bazı besinlerin karıştırılmasında kullanılan havanlardan, Parion' da sadece bir örnek bulunmuştur.

Mutfak kabı olarak kullanımının yanında, kozmetik [1326] ve ölü gömme törenlerinde urne kabı olarak da kullanılmışlardır[1327].Hayes bu kapların Batı Roma yerleşimlerinde sıkça karşılaşılan; ancak Doğu Roma yerleşimlerinde daha az görülen bir kap türü olduğunu, zamanla taş ve mermer olanlarının daha çok tercih edildiğini belirtmiştir[1328]. Bununla birlikte seramik havanların, M.S. 1. - 2. yüzyılda İtalya' da, Roma Dönemi boyunca İmparatorluğun kuzeyinde, M.S. 3. - 4. yüzyılda Kuzey Suriye' de ve en geç versiyonlarının M.S. 7. yüzyıl' da, Doğu Akdeniz' de üretildiği bilinmektedir[1329].

Parion' da tek örnekle temsil edilen bu form, Roma Hamamı, 1355- 1255 açması, -100- -150 cm. seviyesinde bulunmuştur. 32.0 cm. ile geniş bir ağız çapına sahiptir. Dışa dönük geniş ağız kenarı uçta incelip aşağı sarkmıştır. Ağız kenarı üzerinde iki delik yapılmıştır. Oldukça kalın cidarlı gövde, hafif eğim yapmaktadır. Kaide kayıptır. Kil açık kahverengi renkte, yoğun taşçık, mika ve kireç katkılıdır. İyi fırınlanmış ve sert dokuludur. Astar uygulanmamıştır. Erken örnekleri ve Kuzey Suriye örnekleri arasında benzeri görülmeyen **Kat. No. 520**, birlikte bulunduğu diğer seramikler **(Kat. No. 226, 248, 250, 252, 268, 284, 307, 308- 316, 321, 322, 324- 326, 329, 334, 359, 368- 371, 376- 382, 410, 414)** yardımıyla M.S. 5. - 7. yüzyıla tarihlenmiştir.

[1326]Bilsen Ş. Özdemir, *Patara Roma Dönemi Günlük Kullanım Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2009, s. 84.
[1327]John W. Hayes, *Handbook of Mediterranean Roman Pottery*, British Museum Press, London 1997, s. 80.
[1328]John W. Hayes,"North Syrian Mortaria", *Hesperia 36*, No. 4, 1967, s. 337.
[1329]John W. Hayes, *Handbook of Mediterranean Roman Pottery*, British Museum Press, London 1997, s. 80.

2. 2. 2. 3. Kapaklar (Kat. No. 521- 525) (Levha 213- 214)

Pişirme, saklama ya da servis kaplarına ait kapaklar bu bölümde değerlendirilmiştir. Tümü Roma Hamamı' nda, 1355- 1255 açmasında, **Kat. No. 521, 523,** -100- -150 cm. seviyesinde, **Kat. No. 522, 524, 525,** -150- -200 cm. seviyesinde bulunmuştur.

Kapaklar içinde ilk inceleyeceğimiz örnek **Kat. No. 521'** dir. Kapağın tutma bölümü yükseltilmiş ve köşeleri yuvarlatılmıştır. Cidar tutamak bölümüne kadar inceltilmiştir. Tutamak bölümünden sonra gövde kıvrılıp yanlara uzatılmıştır. Uç bölüm kırıktır. Daha erkene tarihlenmesine rağmen formun benzeri, Patara' da [1330] görülmektedir. **Kat. No. 522,** benzer biçimde, ancak tutamak bölümü yukarı daha fazla çıkartılmış ve içi doldurulmuştur. Gövde iki yana açılmış ve uçları yuvarlatılmıştır. Bu kapağında benzeri Patara' da[1331] görülmektedir.

Kat. No. 523, 524, önceki örneklerden oldukça farklıdırlar. Oldukça yüksek biçimlendirilmişlerdir. **Kat. No. 523'** te daha fazla korunan tutamak bölümü, yaklaşık gövdenin üçte biri oranında uzatılmıştır. Gövde eğimli ve uç bölüme doğru dikey bir biçim kazanıp en uçta fil ayağı gibi bir form almıştır. **Kat. No. 524'** te de korunan bölümler **Kat. No. 523** ile yakın benzerlik göstermektedir. Kapakların gövdesinin üzerine aralıklarla yerleştirilen yivler, kapağa hareketlilik kazandırmıştır. Diğerlerinde astar görülmemesine karşın; bu iki örnekte kırmızının tonlarında astar uygulanmıştır. Kapakların form ve astar özellikleri pişirme kaplarından ziyade servis kaplarının üzerine kapatıldıklarını göstemektedir. Bu kapakların en yakın benzerleri Perge[1332] ve Patara' da[1333] bulunmuştur.

Kat. No. 525, düz tabanlı, uçda kalınlaştırılmış ve yükseltilmiş bir kenara sahiptir. Kapak üzerinde, derin yivler ve sert bir cisimle kil yüzeyi kesilip bastırılarak yapılan süslemeler bulunmaktadır.

Kat. No. 521- 525 arasında değerlendirilen ve tümü Roma Hamamı' nda bulunan kapaklar, farklı formlarına göre değerlendirilmişlerdir. Az sayıdaki bu kapaklar

---

[1330]Bilsen Ş. Özdemir, *Patara Roma Dönemi Günlük Kullanım Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2009, s. 178, Levha 33: 323.
[1331]Bilsen Ş. Özdemir, 2009, s. 185, Levha 35: 348.
[1332]Nalan Fırat, *Perge Konut Alanı Keramiği*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1999, s. 87, Levha 197: 865.
[1333]Taner Korkut, "Spatantike und Frühbyzantinische Keramik aus Patara'', 2005, s. 162, Abb. 9: Nr. 54

benzer örneklerin (**Kat. No. 521** için verilen örnek form olarak benzemesine karşın erken tarihlidir) yanında bulundukları yapı ve açmanın buluntu durumuda göz önünde tutularak M.S. 5. - 7. yüzyıla tarihlenmişlerdir.

SONUÇ

Tezimizin konusunu, Troas' ın önemli kentlerinden biri olan Parion'un Roma Seramikleri oluşturmaktadır. Kentteki arkeolojik çalışmalar her geçen yıl aydınlatılmayı bekleyen bir takım soruları ortaya çıkarsa da, yeni yapılan yayınlar ve tezler cevabı beklenen bu sorulara farklı bakış açısı sunmaları ile yol gösterici olmaktadırlar. Parion'da Roma Dönemi'ne ait çok sayıda eser gün ışığına çıkarılmasına rağmen, bunlar içerisinde yoğun şekilde ele geçen seramikler özel bir grubu oluşturmaktadır. Bu da bölgede seramik çalışmalarının önemini arttırmaktadır.

Kazı çalışmaları sonucu yapılarda ve nekropolde bulunan çok sayıda seramik içinden 525 parça seçilmiş**(Grafik 15, 16),** formlarına göre ayrılmış **(Grafik 17),** İnce ve Kaba Seramikler diye iki ana grup altında toplanmışlardır. İnce seramikler içinde ilk incelenen grup unguentariumlardır. Bu kaplar form özellikleri, buluntu kontekstleri, benzerlikleri ve farklılıkları göz önüne alınarak 11 alt gruba ayrılmıştır. Sayısının fazla olması, mezarlarda farklı buluntu tipleriyle birlikte ele geçmesi ve bunların içinde tarihlenebilen sikkelerin bulunması sayesinde, sağlam bir gruplama yapılması mümkün olmuştur. Böylece, özellikle Batı Anadolu' da unguentariumların sınıflandırılması ve tarihlenmesinde önemli veriler elde edilmiştir. Bu kaplar içinde 5. Grup unguentariumlar özellikle de form olarak hiçbir grupla benzer olmayan 5C kaplarının örnekleri şimdilik sadece Parion' dabulunmaktadır. Üretime yönelik kesin kanıt olmamasına karşın benzerlerinin başka kentte bulunmaması, birbirleriyle olan çok yakın benzerlikleri ve yoğun kullanımları, Parion' daki talebi karşılayacak yakın bir atölyenin olabileceğini düşündürtmektedir. 2. Grupta yer alan ve aynı mezarda bulunan **Kat. No. 4** ve **5** ile diğer bir mezarda bulunan **Kat. No. 14, 15** ve **23** birbirine oldukça benzeyen ve aynı usta tarafından yapılan örneklerdir. Bu bize ölü hediyelerinin alınmasında sipariş veya belli bir usulün değil de, sıradan bir alışverişin olduğunu göstermektedir. Özellikle Grek ve Roma Döneminde ölülerin hemen gömülmesinin, hem inançlarında hem de hastalıklar açısından tercih edildiği bilinmektedir[1334]. Bu da özellikle ani ölümlerde mezar hediyelerinin sipariş ile hazırlanması için gerekli zamanın olmadığını göstermektedir. 7. Grup hariç kronolojik bir düzende gruplanan unguentariumlarda

[1334]Numa Denis Fustel De Coulanges, *The Ancient City*, Johns Hopkins University Press, Canada 2001, s. 16.

mezar hediyelerinin ilk gruplarda çok çeşitli olmadığı 5. Grupla birlikte buluntu buluntu çeşitliliğinin arttığı ve mezar buluntusu olarak kandillerin, maşrapaların ve cam unguentariumların kullanılmaya başladığı görülmüştür. Bu bize tarihlemede farklı buluntuların kullanılmasını sağlaması yanında, kentteki ekonomik düzeyin iyileşmeye başladığını göstermesi açısından da önemlidir. Çalışma kapsamında değerlendirilen unguentariumların daha çok kremasyon gömünün yapıldığı mezarlarda bulundukları görülmüştür**(Grafik 18)**. İncelenen unguentariumların 49' u kırık olarak bulunmuştur. Kırık olan kapların mezarın genel durumu ile de ilgili olduğu herhangi bir ritüel için kırılmadıkları, aynı mezar içinde sağlam örneklerin de bulunmasıyla anlaşılmıştır. Bunun yanında sağlam yapılı unguentariumların daha fazla korunması kapların kırılmasıyla ilgili bir ritüelin olmadığının bir diğer göstergesidir. Unguentariumların incelenmesiyle elde edilen bir sonuçta, şimdiye kadar bulunan Ahşap Tabut Mezarlarda, 6. Grup öncesindeki unguentariumların bulunamamasıdır. 6. Grubun, 5. Grup Unguentariumlarıyla aynı mezarlarda bulunduğu görülmektedir. 5. ve 6. Grup Unguentariumlar gözönüne alındığında, şimdilik Parion' da M.S. 25'lerden önce Ahşap Tabut Mezar kullanılmadığı, bununda değişen geleneklerin göstergesi olduğu düşünülebilir.

Unguentariumlardan sonra önemli bir grup da tek kulplu kaplardır. Testiler ve Maşrapalar olarak 2 alt gruba ayrılan bu kaplar içinde, Lagynoslar ve İnci Bezemeli olarak adlandırdığımız maşrapalar oldukça önemlidir. Hellenistik Dönem kökenli olan ve genelde bu dönem içinde üretildiği düşünen lagynosların, Hellenistik geleneklerle Roma Döneminde' de üretilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Tek Kulplu kaplar içinde bulunan inci bezemeli maşrapaların (Collorino Tip) Trakya ya da Çanakkale yakınlarında üretilmiş olabileceği belirtilmiştir[1335]. Parion' da bu kapların diğer kentlere göre daha fazla bulunduğu ve tez içinde değerlendirilmese de yeni dönem kazılarında sayısının arttığı gözlemlenmiştir. Bunun yanında Troas Bölgesinde farklı kentlerde Parion kadar yoğun olmasa da, bu tip maşrapaların bulunduğu görülmüştür. Bu da, bazı unguentariumlar gibi maşrapaların da Parion ya da yakın bir bölgede üretildiği ihtimallerini güçlendirmiştir.

[1335]John W. Hayes, *Handbook of Mediterranean Roman Pottery*, The British Museum Press, London 1997, s. 68- 70; John W. Hayes, "Late Hellenistic and Roman Pottery in the Eastern Mediterranean- An Overview of Recent Developments'', 2005, s. 21

2005 yılından itibaren yürütülen kazı çalışmalarında, sigillataların oldukça az bulunduğu görülmüştür. Tez kapsamı içinde DSA' lardan hiç bulunamamış, DSB içinden sadece bir örnek incelenmiştir. Sigillatalar içinde en yoğun grubu DSC (Çandarlı) seramikleri oluşturmaktadır ki; bunlarda biraz daha geç örneklerdir. Nekropolde M.S. 1. - 2. yüzyıl buluntularının oldukça yoğun olmasına karşın, DSA ve DSB kaplarının bulunamaması oldukça ilginçtir. Bu durum başlarda, kent merkezinin M.S. 2. yüzyılda buraya taşınmış olabileceği düşünülerek açıklanmaya çalışılmış, ancak 2011 yılı kazı çalışmalarında Dükkânlarda yapılan sondaj çalışmasında bulunan Hellenistik Duvar ve seramiklerle bu ihtimal gözardı edilmiştir. Ancak Roma Hamamı, Tiyatro, Odeion gibi kent merkezinde bulunan yapıların mimari özelliklerinin de M.S. 2. yüzyıl öncesine gitmediği görülmektedir. Bu dönem öncesi küçük yerleşimlerin kent merkezine gelmiş olması muhtemeldir; bununla birlikte yapılar ve seramik kalıntılarda göz önüne alındığında, asıl yapılaşmanın M.S. 2. yüzyıl ve sonrasında yapıldığı düşünülmektedir.

Tez kapsamında incelenen seramikler içinde en büyük grubu, Geç Roma Kırmızı Astarlı seramikleri oluşturmaktadır. Afrika, Phokaia, Geç Roma D (Kıbrıs) gibi ithal edilen seramikler içinde az sayıda görülen formların Parion' da bulunması buluntu çeşitliliğini göstermektedir. Bunun yanında, Geç Roma seramikleri içinde Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC= Light Coloured Ware) çok önemli bir grubu oluşturmaktadır. Farklı kentlerde bazı kap formlarını gördüğümüz bu grubun daha önce hiç görülmemiş tipleri çalışmamızda anlatılmış, ilk kez bu kaplar için bu kadar geniş bir form repertuarı oluşturulmuş ve dağılım alanı gösterilmiştir **(Levha 216).** Yukarıda LC seramikleri anlatılırken yanlış tanımlandıkları bazı üretimlerle karıştırıldığı görülmektedir. Çalışmamız ile bu kaplar daha tanınır hale gelecektir. Bu kapların oldukça yoğun bulunması görüşleri alınan bilim insanları da düşünüldüğünde LC kaplarının Parion olmasa bile, bölge kentlerinden birinde üretilmiş olması ihtimalinin yüksek olduğu görülmüştür.

Temel gruplardan diğeri olan kaba seramikler içinde güveçler, çömlekler, çanaklar, bir mortaria ve kapaklar anlatılmıştır. Parion' da bulunan pişirme kapları, az sayıda olsa da, benzerleri görülen formlar yanında farklı formlarında görülmesini sağlamıştır. Farklı tiplerde örneklerin yanında **Kat. No. 507- 512** arasında incelenen

çanakların yoğunluğunun ve son dönemlerde sayısının gittikçe arttığı gözlenmiştir. Bu artış ve LC seramikleri ile olan kil benzerlikleri, bu kapların bölgesel üretim olabileceğini göstermektedir.

Parion seramikleri üzerine yapılan çalışmayla form, hamur ve astar özellikleriyle yeni seramik tipleri incelenmiş ve tanıtılmıştır. Yukarıda anlatıldığı gibi 5. Grup Unguentariumlar ve LC (Light Coloured Ware) gibi kapların bazı örneklerinin şimdiye kadar sadece Parion' da bulunduğu görülmüştür. Parion' a özgü formlar yanında, maşrapalar ve kırmızı nokta bezemeli çanakların yoğunluğu üretim konusunda ipuçları vermiştir. Üretim ihtimalleri üzerine bölgede kil yatağı araştırmaları yapılmış, bulunan killer seramik çamuru haline getirilip bazı formlarda denemeler gerçekleitirilmiştir. Bu denemeler sonucunda kentin çevresinde incelenen dokuz kil yatağının altısından alınan killerle, çok ince formlarda seramikler yapılmış ve iyi bir şekilde fırınlanmışlardır. Bölgedeki kilin seramik yapımında kullanılabilecek kalitede olması üretimi açıklamaya yetmemekle birlikte; ileride yapılacak çalışmalarda bilgi sağlaması açısından önemlidir. Üretime yönelik son ipucu erken olsa da bir aplik kalıbıdır**(Levha215).**Bu buluntuRoma Döneminin ürünü olmasa da, kentte üretim yapıldığını düşünmemizi sağlayacak önemli buluntular arasındadır. Bunun yanında incelen gruplar içinde başka çalışmalarda görülmeyen bazı kapların örnekleri de (**Kat. No. 125, 140, 141, 187**) ilk kez gösterilmiş olması önemlidir.

Yapılarda ve nekropolde çıkan seramikler sayesinde, yapıların ve nekropolün tahmini kullanım süreleri ve geçirdiği evreler tespit edilebilmiştir. Buna göre mimari kalıntılarıyla M.S. 2. yüzyıl olduğu tahmin edilen Roma Hamamı' nın M.S. 4. yüzyıl ikinci yarısında tahrip edildiği ve M.S. 5. yüzyıl başından itibaren çöplük olarak kullanıldığı ve özellikle M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısından itibaren tamamen çöplük haline geldiği söylenebilir. Ele geçen tüm malzemeler düşünüldüğünde M.S. 7. yüzyıldan sonra çöplük olarak kullanımıda bitmiştir. Yamaç Yapısı yapıldığı M.S. 2. yüzyıldan itibaren seramik vermektedir. Yapı, M.S. 3. - 4. yüzyıl başlarında yoğun kullanım görmüştür. Yapının yeni eklemeler yapıldığı döneme ait M.S. 5. - 6. yüzyıl seramikleri son kullanım dönemini yansıtmaktadır. Tiyatro çalışmalarında başlangıçta üst seviyelerde çalışıldığı için tezimize malzeme oluşturacak az sayıda seramik bulunabilmiştir. Bununla birlikte, daha sonraki yıllarda yapılan çalışmalarda tezimizde

bulunmasa da, belli malzeme grupları ele geçmiştir. Seramikler yanında tiyatroda ele geçen sikkeler seramikle elde edilen sonuçların desteklenmesini sağlamıştır. Buna göre mimarisi ile M.S. 2. yüzyılda yapıldığı anlaşılan yapının, mimari bezemeler yardımıyla M.S. 2. yüzyıl sonlarında onarım gördüğü ve sahne binasının yenilendiği görülmüştür. Roma Hamamı' ndabelirlene tahribatın bu yapıda da olduğu kazı çalışmalarıyla anlaşılmıştır. Tiyatronun M.S. 4. yüzyıl ilk yarısına kadar yeni eklemelerle kullanıldığı M.S. 4. yüzyıl ikinci yarısına doğru yıkıldığı anlaşılmaktadır. Tezimiz kapsamında az sayıda örneğin incelendiği odeion, kentin genelinde görülen tahribattan daha az etkilenmiştir. M.S. 2. yüzyılda yapıldığı tahmin edilen yapı, geç dönem eklentisiyle işlevini kaybetmiş, M.S. 5. yüzyıldan itibarende çöplük haline dönüşmüştür. Dükkânlar tahribatın en yoğun olduğu yapılardan biridir. Yoğun tahribat nedeniyle orijinal yapının tam olarak ne zaman yapıldığı ve işlevi anlaşılamayan yapıda, doğu- batı yönünde uzanan kesme taş blokların kuzeyine, bu kesme taşlara yapılan düzenlemelerle yeni duvarlar eklenmiştir. Bu duvarların ele geçen seramikler yardımıyla M.S. 2. yüzyıl sonlarıyla M.S. 4. yüzyıl başları arasında bir dönemde yapıldığı anlaşılmıştır. Bunun dışında yapı ana planı, yeni eklemelerle sürekli değişmiştir. Ara dönemler şu an tam anlaşılamasa da M.S. 5. - 7. yüzyılda da eklemelerin olduğu görülmüştür. Yapının M.S. 11.- 12. yüzyılda da kullanıldığı ele geçen sikkeler yardımıyla anlaşılmıştır. Nekropol en erken Roma seramiklerinin çıktığı alandır. M.Ö. 7. yüzyıldan itibaren kullanıldığını bildiğimiz nekropol Roma Dönemi içinde M.S. 1. yüzyılda en yoğun kullanımı görmüştür. M.S. 2. yüzyılda kullanım devam etmesine karşın şu ana kadar M.S. 3. yüzyıla ait bir mezar bulunamamıştır. Bununla birlikte, nekropolün bir nehir yatağı üzerinde bulunması daha geç örneklerin akıntı yoluyla buraya gelmesini sağlamıştır. Ele geçen seramikler düşünüldüğünde Parion Güney Nekropolü M.S. 3. yüzyıl ve sonrasında kullanılmamıştır.

Parion' da tespit edilen ve çevre kentlerde de araştırılması gerekli en önemli sonuçlardan biri, kentte görülen yoğun tahribat dönemidir. M.S. 3. yüzyıl ortalarında Anadolu'yu da etkilediği bilinen Goth akınlarının izleri şu ana kadar Parion' da tespit edilememiştir. Bunun yanında Parion' da insan eliyle oluşan diğer bir tahribat dönemi seramikler yardımıyla tespit edilmeye çalışılmıştır. Daha doğrusu seramikler sayesinde elde edilen belli dönem aralıkları, tarihi olaylar ve farklı buluntular yardımıyla yorumlanmaya çalışılmıştır. Yukarıda bazı seramik tipleri anlatılırken Roma Hamamı'

nın M.S. 4. yüzyıl ikinci yarısından sonra tahrip edildiği ve M.S. 5. yüzyıl başından itibaren çöplük olarak kullanıldığı ve özellikle M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısından itibaren tamamen çöplük haline geldiği belirtilmişti. Çünkü en alt seviyelerden itibaren, bozulan yapının, hayvan kemikleri, istiridye kabukları ve seramik parçaları ile doldurulmaya başladığı ve bulunan seramiklerin yoğunluğunun M.S. 4. yüzyıl sonları ve M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı arasında artmaya başladığı görülmüştür. Seramikler yardımıyla elde edilen bu dönem aralığı başka yapılardan elde edilen diğer buluntu tipleriyle desteklenmeye çalışılmıştır. Tiyatroda yıkıntı taşlar kaldırıldıktan sonra zemin seviyesinde bulunan sikkeler, yapının kullanımının son evresini göstermektedir. Bu seviyede bulunan sikkeler içinde ağırlıklı olarak Licinius Sikkeleri (M.S. 308- 324), ayrıca Dioclatianus (M.S. 284- 305), Maximinus(M.S. 309- 313), I. Constantine (M.S. 309- 337) ve II. Constantine (M.S. 317- 340) sikkeleri bulunmuştur. Bu sikkeler yardımıyla da anlaşıldığı kadarıyla yaklaşık M.S. 350' li yıllara kadar bu yapı kullanılmaktaydı. M.S. 350 ile M.S. 400 ler arasında nasıl bir gelişme yapıların tahribine neden olmuş olabilirdi? Bu konuda en güçlü varsayım artan Goth tehditinin tekrar ortaya çıkması olarak gösterilebilir. Öyleki bu Goth tehlikesi M.S. 378' de Doğu Roma İmparatoru Valens' in ölmesiyle sonuçlanmıştır[1336]. Bu süreçten sonra Gothlar' dan daha çok batının etkilendiği görülse de, sonuçta akınların nereye doğru gideceği belli değildi. Doğu Romanın böyle tehlike içinde kaldığı bir dönemde yapıların tahrip edilip sur duvarı haline getirilmesi mümkündür. Bu tip bir uygulamanın benzeri Sagalassos Kentinde de görülmektedir. Kentte, M.S. 4. yüzyıl sonlarına doğru yapıların Barbar Saldırıları nedeniyle sur duvarına dönüştürüldüğü belirtilmiştir[1337]. Yapıların tahribat dönemine ait bir ipucuda tahrip edilen tiyatro kabartmalarında görülmektedir. Tiyatroların kabartmaları bilinçli olarak kırılmışlardır. Pagan kültürüne karşı saldırıların İmparator II. Constantius (M.S. 337- 361) döneminde başladığı ve arada bazı dönemlerde durgunlaşsa da özellikle M.S. 4. yüzyıl sonlarında tepe noktaya geldiği

[1336]Peter Wilcox- Rafael Treviño, Barbarians Against Rome, Rome's Celtic, Germanic, Spanish and Gallic Enemies, Osprey, Great Britain 2000, s. 9; Michael Kulikowski, Rome's Gothic Wars from the Third Century to Alaric, Cambridge University Press, New York 2007, s. 143; Stephen Mitchell, *A History of the Later Roman Empire, AD 284- 641, The Transformation of the Ancient World*, Blackwell Publishing, USA 2007, s. 194.

[1337]Jeroen Poblome, *Sagalassos Red Slip Ware Typology and Chronology, SEMA II*, Brepols, Belgium 1999, s. 318

bilinmektedir[1338]. 2010 yılı tiyatro çalışmalarında üzerinde Demeter kabartması bulunan alınlık parçasının çevresinde yapılan çalışmalarda kırılan Demeter yüzünün hemen kabartmanın altında bulunması M.S. 4. yüzyıl sonlarında bu alınlık parçasının burada olduğunu ve bu döneme kadar yapının zaten tahrip edilmiş olduğunu göstermektedir. Tabiki bu sonuca diğer buluntularda destek vermektedir. İlk başta seramikler yardımıyla genel tarih aralıkları tespit edilen bu dönem yardımcı buluntularla da desteklenmiş ve kentteki tahribatın M.S. 4. yüzyıl ikinci yarısındaki bir dönemde gerçekleştiği anlaşılmıştır. Bu da yapıların tahribi için öne sürülen M.S. 1300' lü tarihlerin daha erkene çekilmesi gerektiğini göstermiştir.

Mimari yapılara ait kazı çalışmaları 2006 yılından beri sürdürülmekte ve kazılan yapıların işlevleri konusunda bazı sonuçlara ulaşılmıştır. Bununla birlikte Yamaç Yapısı ve Dükkânlargibi yapıların kent içindeki ilk evre işlevleri tam olarak anlaşılamamıştır. Dükkânlar, sürekli kullanım görmesi nedeniyle değişen mimarisi ve daha az kazılması nedeniyle ilk işlevi konusunda tam bir sonuca ulaşılamamıştır. Dükkânlar dışında, Yamaç Yapısı su sistemi ve ısıtma sistemi eklentileriyle hamam olarak kullanılmış olabilir ancak ele geçen pişirme kapları ve servis kapları yapının konut olarak kullanılmış olabileceğini de düşündürmektedir.

Şimdiye kadar yapılan çalışmalar sadece nekropol malzemesi içerdiği için farklı kentlerle olan bağlantılar tespit edilememiştir. Kentin bir liman kenti olması buluntu çeşitliliğini arttırmakla birlikte seramiklerin alımında yakın merkezlerin daha fazla tercih edildiği görülmektedir. M.S. 2. - 3. yüzyıl içinde piyasaya hâkim olan Çandarlı Seramiklerinin belirtilen tarihler içinde daha çok bulunması kentin hem yakınlığı hem de dönemin modasının takip edilmesiyle açıklanabilir. Afrikanın erken dönemlerden itibaren seramik üretmesine rağmen Batı Anadolu' nun bazı üretim merkezlerine göre daha az tercih edildiği görülmüştür. Bununla birlikte yine de Afrika' dan seramik ithal edildiği,daha yakın olan Geç Roma D kaplarına göre daha fazla tercih edildiği görülmektedir.M.S. 5. - 6. yüzyılda özellikle Phokaia seramiklerinin tüm Batı Anadolu' da olduğu gibi Parion' da da oldukça fazla ithal edildiği anlaşılmaktadır. Tezimize dâhil edilmeyen 2011 kazı çalışmalarında çok az sayıda Pontus seramiği ele geçmiştir, bunun yanında tek örnekle temsil edilse de (**Kat. No. 126**) tezimizde de bulunan Pontus

[1338]Marc Waelkens- vd., "The Sagalassos Neon Library Mosaic and Its Conservation", (Ed. M. Waelkens-L. Loots), *Sagalassos V,* Leuven University Press, Leuven 2000, s. 436.

Sigillatası kentin seramik ithal ettiği bölgeleri göstermesi açısından önemlidir. Kesin bağlantı kurabildiğimiz yukarıdaki örnekler yanında Bergama, Tralles (Aydın) ve Kibyra gibi kentlerde daha yoğun olan ve ihraç edilen bazı formların bulunması, kentin diğer ticari bağlantılarını göstermektedir. Bu anlamda tezimiz hangi kentle ve bölgelerle ticari ilişkilerin kurulduğunu gösteren ilk çalışma olmuştur.

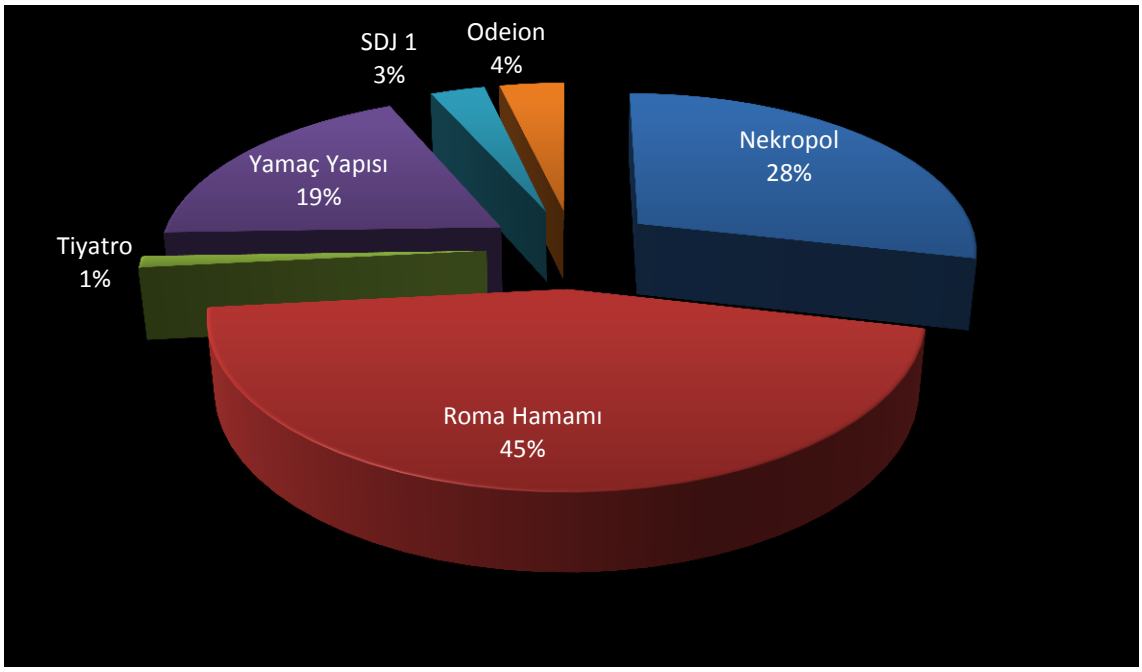
Kazı çalışmaları sonucu bulunan ithal seramiklerin yanında, bölgesel olduğunu düşündüğümüz LC seramikleri de göz önüne alındığında, özellikle M.S. 5. yüzyıl' ın başlarından sonra nüfusun oldukça arttığını anlaşılmıştır. Bunda, Batı Roma' daki huzursuz ortam nedeniyle oluşan göçlerde etkili olmuş olabilir. Öyle ki Rich, doğu eyaletlerinin M.S. 4. yüzyıldan başlayarak M.S. 6. yüzyıl başlarına kadar arazinin kaldırabileceği en üst sınıra ulaştığını belirtmiştir[1339]. Seramikler yardımıyla Parion' da da benzer bir demografik değişimin olduğunu kanıtlanmıştır.

Sonuç olarak belli dönemlerde yoğunlukları değişse de Roma Dönemi içinde M.Ö. 1. yüzyıl' ınikinci yarısı ile M.S. 7. yüzyıl arasında, unguentarium, testi, maşrapa, terra sigillata ve Geç Roma Seramikleri gibi kaliteli formlar yanında, daha az bulunan pişirme kapları ve diğer mutfak kapları, dönemin modasıyla sürekli değişerek kullanılmıştır. Bu nedenle, kazı çalışmaları sonucu ortaya çıkartılan ve tez kapsamında ilk kez değerlendirilen ve zengin form çeşitliliğine sahip bu seramikler, yukarıda anlatılan bölgesel seramikleri yanında, ithal mallarıyla kentin alım gücünü, konumuyla elde ettiği zenginliği ve sosyal durumunu göstermesi açısından en önemli buluntu grubunu oluşturmuştur (**Levha 217**).

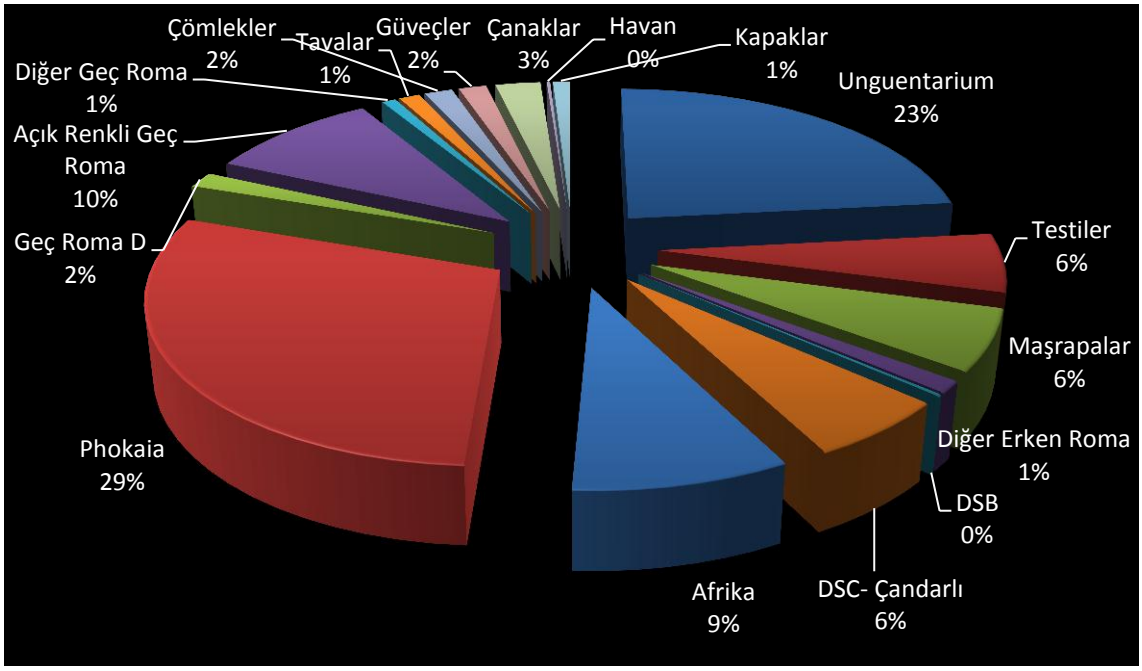
[1339]John Rich,*Geç Antik Çağda Kent,* (Çev. S. Güven- E. Güven), Homer Kitabevi, İstanbul 1999, s. 23.

Form	Nekropol	Roma Hamamı	Tiyatro	Yamaç Yapısı	SDJ 1	Odeion	Toplam Sayı
Unguentarium	116	1		3			**120**
Lagynos	11						**11**
Geniş Ağızlı Testiler	11	3		1			**15**
Küçük Testiler				2			**2**
Oinochoeler	1			1			**2**
Maşrapalar	4	5		20	1	1	**31**
Çift Kulplu Kâseler	3						**3**
Biberon	1						**1**
Geniş Ağızlı Kâse	1						**1**
Matara	1						**1**
DSB					1		**1**
DSC- Çandarlı		5		18	5	2	**30**
Afrika		30		5	4	5	**44**
Phokaia		128	2	16	1	4	**151**
Geç Roma D		7	1				**8**
Açık Renkli		28	2	8	4	7	**49**
Diğer Geç Roma		2	1	1			**4**
Tavalar	1	1		4			**6**
Çömlekler		9		9			**18**
Güveçler		6		2			**8**
Çanaklar		4		9			**13**
Havan		1					**1**
Kapaklar		5					**5**
Toplam	**150**	**235**	**6**	**99**	**16**	**19**	**525**

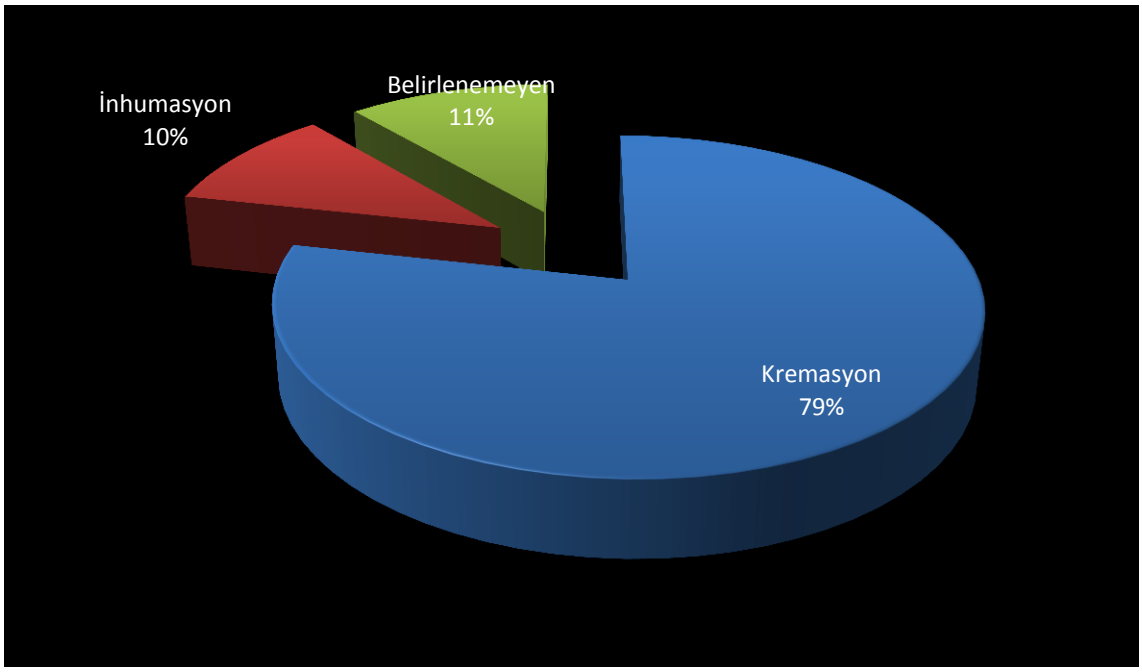
Grafik 15: Formların buluntu yerlerine göre sayısal verileri.

Grafik 16: Tüm Seramiklerin Buluntu Yerlerine Göre Dağılım oranları

Grafik 17: Tüm Seramiklerin Formlara Göre Dağılım Oranları

Grafik 18: Nekropolde bulunan unguentariumların gömü geleneklerine göre dağılımı.

KAYNAKÇA VE KISALTMALARI

AASOR	Annual of the American Schools of Oriental Research
AJA	American Journal of Archaeology
AM	Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts Athenische Abteilung
AMSt	Asia Minor Studien
AntAfr	Antiquités africaines
ArtB	The Art Bulletin
AST	Araştırma Sonuçları Toplantısı
AvP	Altertümer Von Bergama
BAR- IS	British Archaeological Reports, International Series
BASOR	Bulletin of the American Schools of Oriantal Research
BCH	Bulletin de Correspondance Hellénique
BSA Supp.	British School at Athens, Supplementary
BSA	The Annual of the British School at Athens
CollAn	COLLOQUIUM ANATOLICUM
Dacia	Dacia, Revue d'archéologie at d'histoire ancienne
DOP	Dumbarton Oaks Papers
EA	Eurasia Antiqua
FİE	Forschungen in Ephesos
IstMitt- BH	Istanbuler Mitteilungen. Beiheft
JWalt	Journal of the Walters Art Gallery
KSARP	Kölner Studien Zur Archäologie Der Römischen Provinze
KST	Kazı Sonuçları Toplantısı
LRCW 1	Late Roman Coarse Wares, Cooking Wares and Amphores in the Mediterranean, Archaeology and Archaeometry, Ed. J. M. Gurt i Esparraguera, J. Buxeda i Garrigos, M.S. Cau Ontiveros, BAR- IS 1340, The Basingstoke Press, England 2005
LRCW 2	Late Roman Coarse Wares, Cooking Wares and Amphores in the Mediterranean, Archaeology and Archaeometry,

	Vol. I- II, Ed. Michel Bonifay, Jean- Christophe Treglia, BAR- IS 1662, Chalvington Digital, England 2007
LRCW 3	Late Roman Coarse Wares, Cooking Wares and Amphores in the Mediterranean, Archaeology and Archaeometry, Comparison between western and eastern Mediterranean, Vol. I- II, Ed. Simonetta Menchelli, Sara Santoro, Marinella Pasquinucci, Gabriella Guiducci, BAR- IS 2185, Blenheim Colour Ltd., England 2010
JRA	Journal of Roman Archaeology
Klio	Klio. Beiträge zur alten Geschichte
MAAR	Memoirs of the American Academy in Rome
MÉFRA	Mélanges De L'école Française De Rome, Antiquité
MKKS	Müze Kurtarma Kazıları Semineri
PBA	Proceedings of the British Academy
PF	Pergamanische Forschungen
QDAP	Quarterly of the Department of Antiquities in Palestine
RCRFActa	Rei Cretariae Romanae Fautorum Acta
RdA	RIVISTA DI ARCHEOLOGIA
RIC	The Roman Imperial Coinage
SEMA	Studies in Eastren Mediterranean Archaology
TAD	Türk Arkeoloji Dergisi
TAED	Türk Arkeoloji ve Etnografya Dergisi
TTAED	Türk Tarih, Arkeologya ve Etnografya Dergisi

Abadie- Reynal, Catherine- Sodini, Jean Paul, *La Céramique Paléochrétienne De Thasos (Aliki, Delkos, Fouilles Anciennes), Études Thasiennes XIII*. Athens 1992.

Abadie- Reynal, Catherine, "Céramique Romaine", (Ed. V. Karageorghis, O. Picard), La Necropole D' Amathonte Tombes 113- 367, II. Ceramiques Non Chypritotes, Etude Chypriotes VIII, Nikosie 1987, 45- 58.

Abadie- Reynal, Catherine, *La Céramique Romaine D'Argos, Études Péloponnésiennes XIII*, Paris 2007.

Acar, Evren, *Lagynos Seramik,* (Yayımlanmamış Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2010.

Adak- Adıbelli, Işık, *Tarsus Geç Roma Seramiği*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Ankara 2006.

Adamsheck, Beverley, *Kenchreai, Eastern Port of Corinth, IV. The Pottery*, E. J. Brill, Leiden 1979.

Aeneas Tacticus, Asclepiodotus and Onasander, Translated: Illinois Greek Club, Loeb Classical Library, 1923, I, 1-3.

Akyürek, Nalan Eda, "Terra Sigillata aus dem Heiligtum des Apollon Smintheios", *AMSt 8*, Studien zum Antiken Kleinasien II, 1992, 125- 166.

Ammianus Marcellinus, *The Roman History of Ammianus Marcellinus*, (Çev. C. D. Yonge), London 1894.

Amores, Fernando- Garcia, Enrique- Gonzalez, Daniel- Lopez, Pina,"Ceramicas De Cocina Y Comunes Tardoantiquas En Hiaspalis (Sevilla, Espana), Primera Tipologia Y Sus Contextos(La Encarnacion, ss V- VI), *LRCW 2,* Vol. I, BAR- IS 1340, Chalvington Digital, England 2007, 147- 163.

Anderson- Stajanović,Virginia Ruth, "The Chronology and Function of Ceramic Unguentaria", *AJA 91*, No. 1, 1987, 105- 122.

Anderson- Stajanović,Virginia Ruth, *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery, Stobi, Results of the Joint American- Yugoslav Arc. Investigations 1970-1981, Stobi I,* Princeton Universty Press, New Jersey 1992.

Anderson- Stajanović,Virginia Ruth- Reese,David S., "A Well in the Rachi Settlement at Isthmia", *Hesperia 62*, 1993, 257-302.

Antonio J. M. Munos- Jaime V. Sanchez- Santiago G. Lorca- SebastianF. R. Asensio, "Conjuntos Ceramicos Tardios De las Excavaciones En El Teatro Romano De Cartagena",

LRCW 1, BAR- IS 1340, The Basingstoke Press, England 2005, 1- 36.

Arsen'eva, Tatyana M.- Domzalski, Krzysztof, "Late Roman Red Slip Pottery from Tanais 2001", *EA 8*, 2003, s. 447, fig. 15: 591- 600.

Arslan, Nurettin, "2006 Yılı Assos Kazı Çalışmaları'', *TAED* 8, 2008, 49- 58.

Arslan, Nurettin, "Troas Bölgesi'ndeki Taşın Hayat Verdiği Kent Assos: 1881- 2009 Yılları Arasındaki Kazılara Genel Bakış", *CollAn IX*, 2010, 113- 139.

Ates, **Güler,** *Die Rote Feinkeramik von Aizanoi als lokaler Kulturträger, Zentrum für Altertumswissenschaften Institut für Klassische Archäologie,* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ruprecht-Karls-Unıversıtät, Heidelberg 2003.

Atik, Neşe, *Die Keramik aus den Südthermen von Perge, IstMitt- BH 40,* Tübingen 1995.

Atlı- Akbuz, Leyla, *Hadrianopolis Roma Dönemi Seramiği,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2008.

Avram, Alexandru, "The Propontic Coast of Asia Minor", (Ed. M. H. Hansen, T. H. Nielsen), *An Inventory of Archaic and Classical Poleis, Oxford University Press*, New York 2004, 974- 999.

Ayça- Polat, Bilge, *Troia' nın Hellenistik ve Roma Dönemi Nekropolleri,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2005.

Aydemir, Ahmet, *Phokaia Erken Roma Dönemi Pişirme Kapları,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 1995.

Aydın, **Zerrin,** *Çanakkale Müzesi' nde Bulunan Troas Bölgesi Unguentariumları,*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi),

Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2000

Aydın Tavukçu, Zerrin, *Parion Nekropolü 2005 Yılı Buluntuları,* (Yayımlanmamış DoktoraTezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2007.

Bailey, Donald M., Greek and Roman Pottery Lamps, The Trustees of the British Museum, Oxford 1972.

Bailey,Donald M., "Cnidian Relief Ware Wases and Fragments in the British Museum", *RCRFActa XIV- XV,* 1972/ 1973, 13- 24.

Bailey,Donald M., "Roman Pottery from Alcudia Bay, Majorca", *Opuscula Romana X*, 1974, 59- 70.

Bailey, Donald M., *A Catalogue of Lamps in the British Museum 2, Roman Lamps Made in Italy,* British Museum Publications, London 1980.

Băjenaru, Constantin- Dobbrınescu, Cătălin, "Săpăturı De Salvare in Necropola Romană A Tomisuluı", *Pontica 41*, 2008, 189- 208.

Baldıran, **Asuman,** *Stratonikeia Nekropol Buluntuları,* (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 1990.

Ball, Warwick, *Rome in the East: The Transformation of an Empire*, Routledge, London ve New York, 2001.

Başaran, Cevat, *Arkeolojiye Giriş*, Aşiyan Yayınevi, Erzurum 1998.

Başaran, Cevat, "Parion 1997 Araştırmaları", *AST XVI-I*, 1999, 349-364.

Başaran, Cevat, "Parion 2007", *KST 30- 1*, 2009, 53- 66.

Başaran, Cevat, "Parion 2008 Kazıları", *KST 31- 1*, 2010, 393- 410.

Başaran, Cevat, "Parion'dan Persia'ya Yol Gider", Euergetes, Prof.Dr. Haluk ABBASOĞLU'na 65.Yaş Armağanı, Cilt I, 2008, 133-137.

Başaran, Cevat, "Parion 2009 Yılı Kazı ve Restorasyon Çalışmaları", *KST 32- 1*, 2011, 283- 300.

Başaran, Cevat- Tavukçu, Ali Yalçın,"Parion Kazısı 2005", *KST 28- 1*, 2007, 609- 628.

Başaran, Cevat – Ergürer, H. Ertuğ "Parion Odeion'u (Bouleuterion?) 2010 Çalışmaları ve Odeion'da Bulunan Seramikler", *OLBA XX*, 2012, 245- 289

Başaran, Sait, "Ainos'un Geç Hellenistik- Erken Roma Dönemi Seramik Buluntuları", *Les Ceramiques En Anatolia Aux Epoques Hellenistique Et Romaine, Varia Anatolica XV*, 2003, 71-77, planche XLVI- XLVII.

Baydur, Nezahat, "Byzantion'da Basılmış Bir Lysimachos Postmus'u", VIII. *Türk Tarih Kongresi*, I.Cilt, 1979, 533-537.

Berlin, Andrea, *The Hellenistic and Roman Pottery: The Plain Wares, Tel Anafa II*, i, Ann Arbor 1997.

Berndt, **Meike,** *Funde aus dem Survey auf der Halbinsel von Milet (1992-1999), Kaiserzeitliche und Frühbyzantinische Keramik, Internationale Archaologie 79*, Marie Leidorf GmbH, Rahden 2003.

Bieg, Gebhard – Tekkök, Billur - Aslan, Rüstem, "Die Spätrömische Besiedlung Der Troas- En Überblick", *Studia Troica 16*, 2006, 147- 169.

Bien, Stéphane, "Des Niveaux VIIe Siéche Sous Le Music- Hall De L' Alcazar À Marseille", *LRCW 1*, BAR- IS 1340, The Basingstoke Press, England 2005, 285- 298.

Biers, Jane C., "The Great Bath on the Lechaion Road", *Corinth XVII*, Town House, New York 1985, ss. 79, 80, 105, plate 32: 124.

Blegen, Carl W. – Palmer, Hazel - Young,Rodney S., The North Cemetery, Corinth 13, Princeton, New Jersey 1964.

Boardman,John- Hammond,N. G. L., *The Expansion of the Greek World Eighth to Sixth Centuries B.C.,* The Cambridge Ancient History Volume III, Part 3, Cambridge University Press, United Kingdom, 1982.

Bockisch, Gabriele - Böttger, Burkhard, "Spätrömische und Frühbyzantinische Keramik", *Klio 47*, 1966, 209- 256.

Boehringer, Erich- Kraus,Friedrich, *Das Temenos Für den Herrsherkult, "Prinzessinnes Palais", AvP IX,* Berlin 1937.

Bonifay, Michel, *Etudes sur la céramique romaine tardive d'Afrique, BAR-IS 1301*, The Basingstoke Press, England, 2004.

Boulter,Cedric G., Graves in Lenormant Street, Athens, *Hesperia 32, No. 2*, 1963, 113- 137.

Böttger, Burkhard, "Die Keramikfunde aus dem Kastell Jatrus und ihr entwicklungsgeschichtlicher Zusammenhang mit der spätantiken Keramik der Balkanländer", *Klio 48*, 1967, 251- 314.

Broneer, Oscar, *Terracotta Lamps, Corinth 4*, No. 2, Harvard University Press, Massachusetts 1930.

Bruneau, Philippe, "Tombes d' Argos", *BCH 94*, 1970, 437- 531.

Bruun, **Patrick M.,** *RIC VII*, Spink&Son LTD., London 1966.

Bucovala, **Mihai,** "Noi morminte de epocă romană timpurie la Tomis(Nouvelles tombes du début de l'epoque romaine a Tomi)", *Pontica 1*, 1968, 269-306.

Bujukliev, **Hristo,** *LaNecropole Tumulaire Thrace Pred De Čatalka, Region De Stara Zagora*, Sofia, 1986.

Carandini, Andrea- E. Fabbricotti- C. Gasparatti- M.G. Tatti- M. Giannelli- M. P. Moriconi- B. Palma- C. Panella- M. Polia- A. Ricci, *Ostia I, Le Terme Del Nuotatore: Scavo dell'ambiente IV, StMisc 13,* Stefano De Luca, Roma 1968.

Carandini, Andrea- Tortorella, **Stefano,**"Ceramica Africana", Atlante dell forme ceramiche I. Ceramic Fine Romana nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica, Roma 1981, 78- 117, 144- 146.

Carandini, Andrea- Tortorici, **Enrico,**"Ceramica Africana", Atlante dell forme ceramiche I. Ceramic Fine Romana nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica, Roma 1981, 147- 156, 177- 181.

Carandini, Andrea, "Ceramica Microasiatica", Atlante dell forme ceramiche I. Ceramic Fine Romana nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica, Roma 1981.

Carandini, Andrea, "Ceramica Cipriota", Atlante dell forme ceramiche I. Ceramic Fine Romana nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica, Roma 1981, 237- 240.

Casasola, Dario Bernal, Contextos Cerâmicos En El Área Del Estrecho De Gibraltar (ss. V-VII d.C.): Hacia El Replanteo De La Dinàmica Urbana, Económica Y Comercial Tardorromana, *LRCW 2*, Vol. I, BAR- IS 1340, Chalvington Digital, England 2007, 109- 117.

Civelek, Aynur, *Tralleis Nekropolisi Buluntuları Işığında Hellenistik ve Roma Dönemi Seramiği*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2001.

Clarke, **John R.,** *Looking at Lovemaking, Constructions of Sexuality in Roman Art 100 B.C.- A.D.* 250, 1998, University of California Press, California 1998.

Conrad, Sven, "Stempelverzierte Keramik aus dem Kastell Iatrus (Moesia Secunda)", *RCRFActa 36*, 2000, 217- 224.

Conrad, Sven, "Die Gefäßkeramik", Iatrus-Krivina – Spätantike Befestigung und frühmittelalterliche Siedlung an der Unteren Donau, Band VI: Ergebnisse der Ausgrabungen 1992-2000, *Limesforschungen Band 28*, Mainz 2007, 209-264.

Conze, Alexander, "Stadt und Lanschaft", AvP I- 2, Berlin 1913.

Cook, Robert Manuel, Greek Painted Pottery, Methuen and Co LTD, London 1960.

Cottica, Daniela, "Ceramiche Bizantine Dipinte ed Unguentari Tardo Antichi Dalla "Casa dei Caitelli İonici" a Hierapolis", *RdA XXII*, 1999, 81- 90.

Cottica, Daniela, Unguentari Tardo Antichi dal Martyrion di Hierapolis, Turchia, *MÉFRA*, 112- 2, 2000.

Coulanges, Numa Denis Fustel De, *The Ancient City*, Johns Hopkins University Press, Canada 2001.

Crawford, J. Stephens, *The Byzantine Shops at Sardis*, Harvard University Press, London 1990.

Crowfoot, J. W.- Crowfoot, G. M.- Kenyon, **K. M.,** *The Object from Samaria. Samaria- Sebaste III*, Londra 1957.

Çelikbaş, Ersin, *Parion Roma Kolanizasyon Sikkeleri*, (Yayımlanmamış Yüksek LisansTezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum, 2010.

Çubuk, Nizami, *Hieropolis Tiyatro Kabartmaları*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul 2008.

Dahmen, Karsten, *The Legend of Alexander the Great on Greek and Roman Coins*, Routledge, U.S.A., 2007.

Daniela Baldoni- Carlo Franco, "Unguentaria Tardo- Antichi da Iasos", *RdA XIX*, 1995

Degeest, Roland, *The Common Wares of Sagalassos, Typology and Chronologyrı*, Brepols, Belgium, 2000.

Diatroptov, Paul, "Christian Symbols on Late Roman Red Slip Eare from Chersoneus Taurica and Cimmerian Bosporus", (Ed. D. Zhuravlev), *Hellenistic and Roman Pottery in The Northern Pontic Area I*, 1998, 98- 106.

Diederichs, **Catherine,** *Céramiques Hellénistiques, Romaines et Byzantines, Salamine De Chypre IX*, Paris 1980.

Diogo, A. M. Dias – Tridade, Laura, "Ânforas e Sigillatas Tardias (Claras, foceenses e cipriotas) Pervenientes das Escavações de 1966/67 do Teatro Romano de Lisboa", *Revista Portuguesa De Arquelogia, Vol. 2, No. 2*, 1999, 83- 95.

Dmitriev, Sviatoslav, *City Government in Hellenistic and Roman Asia Minor*, Oxford University Press, New York, 2005.

Doğer, Lale, "Byzantine Ceramics: Excavation at Smyrna Agora", (Ed. B. Böhlendorf- Arslan, A.O. Uysal, J. Witte- Orr), *Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen*

Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas 7, Ege Yayınları, İstanbul 2005, 97- 121.

Doksanaltı, Ertekin, *Knidos Kap- Krio Kazı Alanı,* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Konya 2006.

Domzalski, Krzysztof- Zin' Ko, Viktor N., "Roman Fine Pottery from Rescue Excavavations Conducted Outside The Defensive Walls of the Town of Nymphaion in 1995", *Archelogia L 1999*, 2000, 73- 82.

Domzalski, **Krzysztof,** "Terra Sigillata from Nymphaion, Survey 1994'', *Archelogia XLVII1996*, 1997, 95- 112.

Dotterweich, Ulrich, *Unguentarien mit Kuppelförmiger Mündung aus Knidos*, Knidos- Studien, Band I, Bibliopolis 1999.

Dragendorff, Hans, *Terra Sigillata, Ein Beitrag zur Geschichte der Griechischen und Römischen Keramik*, Bonner Jahrbücher 96, Bonn 1895.

Drougou, **Stella,** *Ελληνιστική κεραμική από τη Μακεδονία= Hellenistic Pottery from Macedonia,* Aristotle University, Thessaloniki 1991.

Dusenbery,Elsbeth B., *Samothrace, The Necropoleis and Catalogues of Burials,* Princeton University Press, New Jersey 1998.

Dündar, **Erkan,** *Patara Unguentariumları*, Patara IV.1, Ege Yayınları, İstanbul 2008.

Dyson,Stephen L., Cosa: The Utilitarian Pottery, MAAR 33, University of Michigan Press, Michigan 1976.

Eckstein,Arthur M., *Rome Enters The Greek East: From Anarchy to Hierarchy in The Hellenistic Mediterranean , 230- 179 B.C.*, Blackwell, U.S.A. 2008.

Eiwanger, Josef, *Keramik und Kleinfunde aus der Damokratia- Basilika in Demetrias, Demetrias IV*, Teil 1- 2, Bonn 1981.

Erdemir, Hatice Palaz, "Roma' nın Anadolu'da İdari Bir Meselesi: Bağımsız Şehirler", *Adalya VII,* 2004, 171-184.

Erol, Derya, *Tralleis Kenti Kazılarında Ele Geçen Baskılı Terra Sigillata,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın 2004.

Erol, Derya, "Smyrna Devlet Agorası Buluntusu Terra Sigillatalar", *TAED 6*, 2006, 73- 86.

Erol, Derya, *Smyrna Devlet Agorasında Ele Geçen Terra Sigillata ve Geç Roma Seramiği*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2010.

Erzen, Afif – Başaran, Sait, "Enez(Ainos) Kazısı, 1989 Yılı Çalışmaları", *KST XII- II*, 1991, 155- 170.

Eskioğlu, Mehmet, "Garipler Tümülüsü ve Kayseri' deki Tümülüs Tipi Mezarlar", *TAD* XXVIII 1989, 189- 224.

Fındık, Ebru Fatma, "Late Roman- Early Byzantine Pottery From The Excavations of St. Nikolaos Church in Myra", (Ed. E. M. Doksanaltı, E. Aslan), *Proceedigs of the International Symposium, Trade and Production Through The Ages*, Konya 2010, 97- 114.

Fırat, Nalan, *Perge Konut Alanı Keramiği,* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1999.

Fırat, Nalan, "So- Called 'Cypriot Red Slip Ware' from the Habitation Area of Perge (Pamphylia)", *RCRFActa 36,*2000, 35- 38.

Fıratlı, Nezih, "Üsküdar- Şile Yolunda Ömerli Tümülüsleri'', *TAD* VIII- 2, 1958, 66- 73.

Fırıncı, **Sanem,** *Rhodiapolis Seramikleri Roma Dönemi Pişirme Kapları, "2006- 2009 Buluntuları",* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2010.

Fitch, Cleo Rickman- Goldman, Norma Wynick, Cosa: The Lamps, MAAR 39, University of Michigan Press, Michigan 1994.

Forster, Gary, "The Roman Period", *Knossos Pottery Handbook,* Greek and Roman (J. N. Coldstream- L.J. Eiring-G. Forster), BSA Studies 7, Nottingham 2001, 137- 167, pl.39-43.

Forster, Gary, "The Roman City of Knossos, Colonia Julia Nobilis- the nature of the imported fine wares", (Ed. M. B. Briese- L.E. Vaag)*Trade Relations in the Eastern Mediterranean from the Hellenistic Period to Late Antiquity: Ceramic Evidence, Halicarnassian Studies III*, University Press of Southern Denmark, Denmark 2005, 124- 131.

Frisch, Peter, *Die Inschfiten von Parion, Inschriften Griecuscher Städte Aus Kleinasien*, Band 25, Bonn 1983.

Fulford,M. G.- Peacock, D. P. S., *Excavations at Carthage: The British Mission Vol. 1, 2, The Pottery and Other Ceramic Object from The Site*, London 1984.

Gandolfi, Daniela, "Ceramiche fini di importazione di VI-VII secolo in Liguria. L'esempio di Ventimiglia, Albenga e Luni",Ceramica in Italia: VI-VII secolo, *Biblioteca di Archeologia Medievale 14*, Vol. 1, 1998, 253- 274.

Gasperetti, Gabriela, "Osservazioni Preliminari Sulla Ceramica Romana Dı Iassos", (Ed. Catherine Abadie- Reynal), *Les Ceramiques En Anatolia Aux Epoques Hellenistique Et Romaine, Varia Anatolica XV*, 2003, Paris 2003, 141- 163.

Gassner, **Verena,** *Das Südtor der Tetragonos- Agora. Keramik und Kleifunde,* Forschungen in Ephesos XIII/1/1, Wien 1997.

Gebhard,Elizabeth R.- Hemans, Frederick P.- Hayes, John W., "University of Chicago Excavations at Istmia, 1989: III", *Hesperia 67, No. 4,* 1998, 405- 456.

Goethern- Polaschek, Karin, *Katalog der Römischen Lampen des Rheinischen Landesmuseums Trier,* Trierer Grabungen und Forschungen, Band XV, Philipp von Zabern, Mainz 1985.

Grandi, Elena, "Late Antique and Early Medieval Fine Pottery From Lagoon of Venice", (Ed. B. Böhlendorf- Arslan, A.O.

Uysal, J. Witte- Orr),*Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas 7,* Ege Yayınları, İstanbul 2005, 1- 24.

Greenewalt, Crawford H., "Sardis 1977", 1981, *TAD 25- 2*, 87- 100.

Greenewalt, Crawford H., "Sardis: Archaeological Research in 1985", *KST VIII- I*, 1987, 381- 399.

Greenewalt, Crawford H.- E. E. Freedman, "The Sardis Campaign of 1977", *BASOR 233*, 1979, 1- 32.

Greenewalt,Crawford H.- Rautman, Marcus L.- Cahill, **Nicholas D.,**"The Sardis Campaign of 1985", *BASOR 25*, 1988, 55- 92.

Greifenhagen, Adolf, *Beiträge Zur Antiken Reliefkeramik,* Walter De Gruyter, Berlin 1963.

Günay- Tuluk, Gamze, "Die Unguentarien im Museum von İzmir", *Anatolia Antiqua,* 1999, 127- 166.

Günay, Gamze, *İzmir Müzesi'nde Bulunan Unguentariumlar,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 1989.

Güneş, Fevziye, *Kyzikos Antik Kenti 2006- 2007 Kazı Dönemi Seramik Buluntuları,* (Yayımlanmamış Yüksek LisansTezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2010.

Güngör, Eda, *Metropolis Kenti Ada 7 İçerisindeki Konut Seramiği,* (Yayımlanmamış Yüksek LisansTezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2005.

Gürbüzer, Mehmet, *İdyma' daki Hellenistik Dönem Oda Mezarı,* (Yayımlanmamış Yüksek LisansTezi), Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla 2006.

Gürler, Binnur, *Metropolis Hellenistik Dönem Seramiği,* (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 1994.

Gürler, Binnur, Tire Müzesi Cam Eserleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 2000.

Gürler, Binnur, "Tire' nin Bazı Köylerinden (Çobanköy, Kahrat, Doyranlı, Yiğenli(Sauenda) ve Turgutlu) Roma Dönemi Seramikleri", *TAED 4*, 2004, 93- 98.

Hammond N. G. L.- Scullard,H. H., *The Oxford Classical Dıctionary*, Oxford University Press, London, 1970.

Harper, Richard P., "Athis- Neocaesareia- Qasrin- Dibsi Faraj", (Ed. J.-Cl. Margueron), *Le moyen Euphrate, zone de contacts et d'échanges,* Leiden 1980, 327- 341.

Hayes, John W., "Notes on Roman Pottery in Greece and The Aegean", *RCRFActa V- VI,* 1963/ 1964, 30- 36.

Hayes, John W., "North Syrian Mortaria", *Hesperia 36,* No. 4, 1967, 337- 347.

Hayes, John W., "A New Type of Early Christian Ampulla", *BSA 66*, 1971, 243- 248.

Hayes, John W., *Late Roman Pottery*, British School at Rome, London 1972.

Hayes, John W., "Roman Pottery from the South Stoa at Corinth", *Hesperia 42,* No. 4, 1973, 416- 470.

Hayes, John W., "The Pottery, Excavation at Tocra 1963- 1965: The Archaic Deposits II and Later Deposits", *BSA Supp. 10*, London 1973, 431- 454.

Hayes, John W., *Roman and Pre- Roman Glass in the Royal Ontario Museum*, Hunter Rose Company, Toronto 1975.

Hayes, John W., "3. Pottery: Stratified Groups and Typology", (Ed. J.H. Humphrey), Excavations at Carthage 1975, Conducted by the University of Michigan Volume I, Tunis 1976, 47- 123.

Hayes, John W., *Roman Pottery in the Royal Ontario Museum*, Prentice Hall & IBD, Toronto 1976.

Hayes, John W., *Ancient Lamps in the Royal Ontario Museum, Greek and Roman Clay Lamps,* Alger Press, Toronto 1980.

Hayes, John W., *A Supplement To Late Roman Pottery,* British School at Rome, London 1980.

Hayes, John W., "The Villa Dionysos Excavations, Knossos: The Pottery" *BSA 78,* 1983, 97- 169.

Hayes, John W., "An Early Roman Well Group from The Troia Excavations 1992", *Studia Troica 5*, 1995, 185- 196

Hayes, John W., *Paphos III, The Hellenistic and Roman Pottery*, Nicosia, Imprinta LTD, Cyprus 1991.

Hayes, John W., *Excavations at Saraçhane in Istanbul, Vol. 2, The Pottery,* Princeton University Press, Oxford 1992.

Hayes, John W., *Handbook of Mediterranean Roman Pottery*, The British Museum Press, London 1997.

Hayes, John W., "Sigillate Orientali", Atlante dell forme ceramiche II. Ceramic Fine Romana nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica, 1985, ss. 9- 96.

Hayes, John W., "From Rome To Beirut and Beyond: Asia Minor and Eastern Mediterranean Trade Connections", *RCRFActa 36*, 2000, 285- 297.

Hayes, John W., "Early Christian Pottery from Knossos: The 1978- 1981 Finds from Knossos Medical Faculty Site", *BSA 96*, 2001, 431- 454.

Hayes, John W., "Les Sigillées Oriantales", (Ed. É. Geny), *Céramiques Hellénistiques Et Romeines III*, Paris 2001, 145- 160.

Hayes, John W., "Late Hellenistic and Roman Pottery in the Eastern Mediterranean- An Overview of Recent Developments'', (Ed. M. B. Briese- L.E. Vaag)*Trade Relations in the Eastern Mediterranean from the Hellenistic Period to Late Antiquity: Ceramic Evidence, Halicarnassian Studies III*, University Press of Southern Denmark, Denmark 2005.

Hayes, John W., "Pottery", (Ed. A. H. S Megaw), *Kourion, Excavations in the Episcopal Precinct,Dumbarton Oaks Studies XXXVIII,* USA 2007, 435- 475.

Hayes, John W., *Roman Pottery Fine- Ware Imports,* The Athenian Agora XXXII, Princeton, New Jersey 2008.

Hayes, John W.- Harrison, R. Martin - Fıratlı, **Nezih,** "Excavations at Saraçhane in İstanbul: First Premilary Report", DOP 19, 1965, 230-236.

Hayes, John W.- Harrison, R. Martin - Fıratlı, Nezih, "Excavations at Saraçhane in Istanbul Fifth Preliminary Report, with a Contribution on A Seventh-Century Pottery Group", *DOP 22*, 1968, 195-216.

Heath, Sebastian- Tekkök,Billur, *Greek, Roman and Byzantine Pottery at Ilion (Troia),* 2007- 2008 Project Troia (http://classics.uc.edu/troy/grbpottery/).

Heimerl, Andreas, *Die Römischen Lampen Aus Bergama,* Walter De Gruyter, *PF13,* Berlin 2001.

Hellström, Pontus, *Pottery of Classical and Later Date, Terracotta, Lamp and Glass, Labraunda,* Swedish Excavations and Researches II. 1, Lund 1965.

Heres, Gerald, "Die Werkstatt des Lampentöpfers Romanesis, Forschungen und Berichte, Bd. 10, Archäologische Beiträge", 1968, 185- 211.

Herodotos, *Herodot Tarihi*, (Çev.; M.Ökmen), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 1999.

Hill, Dorothy Kent, Roman Jugs with Barbotine Decoration, *JWalt 9,* 1946, 68- 79.

Hochuli- Gysel, **Anne,** *Kleinasiatische Glasierte Reliefkeramik (50 v. Chr. Bis 50 n. Chr.),* Verlag Stampfli, Bern 1977.

Hübinger, Ulrich, Die Antiken Lampen Des Akademischen Kuntsmuseums Der Universitat Bonn, Berlin 1993.

Hübner, Gerhild, "Die Römische Keramik von Patras: Voraussetzungen und Möglinchkeiten der Annäherung im Rahmen der Stadtgeschichte", Hellenistische und kaiserzeitliche Keramik des Östlichen Mitteleergebiets, Kolloquium Frankfurt 1995, 1996, 1- 6, taf. 1-3.

Hübner, Gerhild, "Hellenistic and Roman Unguentaria: Function- Related Aspects of the Shapes", (Ed. D. Malfitana, J. Poblome, J. Lund), *Old Pottery in a New Century*, Catania 2006, 27-40.

Hübner, Gerhild, *Die Applikenkeramik von Bergama, PF 7,* Walter De Gruyter, Berlin- New York 1993.

Isler,Hans P., "Heraion von Samos: Eine Frühbyzantinische", *AM 84*, 1969, 202- 237, tafel 82- 98.

Istenic, Janka- Schneider, Gerwulf, "Aegean Cooking Ware in the Eastern Adriatic", RCRF Acta 36, 2000, 341- 348.

Jackson, M.P.C., "Pottery from Level One", (Ed. N. Postgate& D. Thomas) *Excavations at Kilise Tepe 1994- 98, From Bronze Age to Byzantine in western Cilicia, Vol 1- 2,* University of Cambridge: McDonald Institute for Archaeological Research, 2007, 387-427.

Japp, Sarah, "Late Roman, Byzantine and Ottoman Pottery from Alexandria Troas",(Ed. B. Böhlendorf- Arslan, A.O. Uysal, J. Witte- Orr),*Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas 7,* Ege Yayınları, İstanbul 2005, 55- 72.

Johnson, Barbara L., *Ashkelon 2, Imported Pottery of the Roman and Late Roman Periods*, U.S.A. 2008.

Jones, Arnold Hugh Martin, *The Cities of The Eastern Roman Provinces*, Oxford University Press, London 1971.

Jones, **Frances Follin,** *The Pottery, The Hellenistic and Roman Periods, Excavations at Gözlükule, Tarsus, Vol. 1*, Princeton, New Jersey, 1950.

Kasapoğlu, Hasan, *Parion Nekropolü 2006 yılı Seramik Buluntuları,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2008.

Kasapoğlu, Hasan, "Nekropol", (Ed. C. Başaran)*Antik Troas' ın Parlayan Kenti, Parion, 1997- 2009 Yılları Yüzey Araştırmaları, Kazı ve Restorasyon Çalışmaları*, Baskıda

Kaya, Mehmet Ali, *Anadolu' daki Galatlar ve Galatya Tarihi*, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İzmir, 2000.

Kaya, Nursel, "Ankara Ulus Kazısında Ele Geçen Baskılı Kaplar", (Ed. Catherine Abadie- Reynal), *Les Ceramiques En Anatolia Aux Epoques Hellenistique Et Romaine, Varia Anatolica XV*, Paris 2003, 112- 119.

Keleş, Vedat, "İlk Bulgular Işığında Parion Tiyatrosu", *Arkeoloji ve Sanat Dergisi 128*, 2008, 45- 56.

Keleş, Vedat, "Parion History from Coins", *XIV International Numismatic Congress Proceedings*, Glasgow 2009, Gutenberg Press, London 2011, 237- 245.

Keleş, Vedat- Ful, **Şengül Dilek,** "An Inscrıbed Ampulla from Parion", *Epigraphica Anatolica, Heft 42*, 2009, 99- 100.

Kenkel, Frauke, "Cypriot Red Slip Ware and İts Derivatives from Pednelissos", (Ed. B. Böhlendorf- Arslan, A.O. Uysal, J. Witte- Orr), *Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas 7,* Ege Yayınları, İstanbul 2005, 131- 146.

Kenrick,Philip M., "On the Silk Route: imported and regional pottery at Zeugma", (Ed. M. M. Mango), *Byzantine Trade, 4th-12th Centuries. The Archaeology of Local, Regional and International Exchange. Papers of the Thirty-eighth*

Spring Symposium of Byzantine Studies, March 2004, Farnham, 2009, 263- 272.

Kent,J.P.C., RIC III, Spink&Son LTD., London 1981.

Khairy, Nabil I., "Nabataean Piriform Unguentaria", *BASOR 240,* 1980, 85-91.

Knigge, Ursula, *Der Südhügel, Kerameikos IX*, Walter De Gruyter& Co, Berlin 1976.

Knorr, Robert, *Die verzierten Terra Sigillata-Gefässe von Cannstatt und Königen-Grinario*, Stuttgard, 1905.

Korkut, Taner- Grosche, Götz, *Das Bouluterion von Patara Versammlungsgebäude Des Lykischen Bundes, Patara II. 1*, Ege Yayınları, İstanbul 2007.

Korkut, Taner, "Spatantike und Frühbyzantinische Keramik aus Patara'', *Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas 7*, Ege Yayınları, İstanbul 2005, 147- 168.

Kozal, Ekin, "Studies in Roman Ilion: The Lower City. Strafied Domestic Assemlages", *Studia Troica 11*, 2001, 309- 342.

Kramer, Norbert, *Gindaros, Geschichte und Archäologie einer Siedlung im nordwestlichen Syrien von hellenistischer bis in frühbyzantinische Zeit, Internationale Archäologie 41,* VML, Verlag Marie Leidorf, Rahden 2004.

Ksenephon, Yunan Tarihi (Çev. S.Sinanoğlu), Ankara 1999.

Ksenophon(Anabasis), Anabasis-Onbinlerin Dönüşü (Çev. T. Gökçöl), İstanbul 1984.

Kulikowski, **Michael,** *Rome's Gothic Wars from the Third Century to Alaric,* Cambridge University Press, New York 2007.

Kunisch, Norbert, "Grabfunde aus dem Stadtgebiet von Bergama", (Ed. E. Boehringer), *PF I*, Berlin 1972, 94- 107.

Kurtz, Donna C.- Boardman, John, Greek Burial Customs, Cornell University Press, New York 1971.

Laflı, Ergün, *Studien Zu Hellenistischen, Kaiserzeitlichen und Spätantikfrühbyzantinischen Tonunguentarien aus Kilikien und Pisidien (Süd Türkei): DerForschungsstand und Eine Auswahl von Fundobjekten aus den Örtlichen Museen*,(Yayınlanmamış Doktora Tezi) Köln Üniversitesi, 2003.

Laflı, Ergün, "Spätantik- Frühbyzantinische Tonunguntarien aus Seleukeia Sidēra in Pisidien", *LRCW 1,* BAR- IS 1340, The Basingstoke Press, England 2005, 667- 679.

Laflı, Ergün, "Erster Vorläufiger Bericht Über die Römisch-Kaiserzeitlichen und Spätantiken Keramikfunde aus Antiocheia in Pisidien: Spätantik-Frühbyzantinischen Tonunguertarien", *AST 22- 2*, 2005, 175- 188.

Lapp, Paul W., *Palestinian Ceramic Chronology, 200 B.C.- A.D. 70*, New Haven 1961.

Leaf, Walter, *Strabo on the Troad*, Cambridge University Press, London 1923.

Leibundgut, Annalis, *Die Römischen Lampen in Der Schweiz, Francke Verlag*, Bern 1977.

Leroux, Gabriel, *Lagynos: Recherches Sur la Céramique et l'art Ornemental Hellénistiques,* , Paris 1913.

Liminaña, **Pablo Rosser,** "La Necropolis Romana Alto- Imperial Del, Parque Delas Naciones, (Albufereta, Alicante): Estudio De Alguno De Sus Materiales", *LVCENTVM IX- X,* 1990- 91, 85- 101.

Lloret, Sonia Gutiérrez, "Il confronto con la Hispania orientale: la ceramica nei secoli VI-VII", (Ed. L. Sagui),*Ceramica in İtalia: VI- VII secolo,* Biblioteca di Archeologia Mediavale, 1998, 549-568.

Loeschcke, **Siegfried,** "Die Arbeiten zu Bergama 1910- 1911. Sigillata-Töpfereien in Tschandarli", *AM XXXVII,* 1912, 344- 407.

Love, Iris Cornelia, "Excavations at Knidos 1972", *TAD* XXI- 2, 1974, 85-129.

Luca, Gionia De, *Das Asklepion 4: Via Tecta und Hallenstasse, Die Funde, AvP XI. 4*, Walter De Gruyter, Berlin 1984.

Lund, John, "A Fresh Look at the Roman and Late Roman Fine Wares from the Danish Excavations Hama, Syria" (Ed. H. Meyza- J. Mlynarczyk), *Hellenistic and Roman Pottery in the Eastern Metiterranean- Advances in Scientific Studies,* Warsaw 1995, 135- 161.

Mackensen, **Michael,** "Zur Datierung Mediterraner Sigillata aus der spätantiken Befestigung Iatrus an der unteren Donau, Die Chronologie der Late Roman C- Formen Hayes 3 A- E", *Germania 69/ 1*, 1991, 79- 96.

Mackensen, **Michael,** *Die Spaetantiken Sigillata und Lampentöpfereien von El Mahrine (Nord Tunusien). Studien Zur Nordafricanischen Feinkeramik des 4. Bis 7. Jhr., Münchner Beitrage Zur Vor und Frühgeschischte,* Band 50, katalog- Anhang- Tafeln, Münih 1993.

Mackensen, **Michael,** "Centres of African Red Slip Ware Production in Tunisia from the Late 5th to the 7th Century", (Ed. L. Sagui),Ceramica in Italia: VI-VII secolo, *Biblioteca di Archeologia Medievale 14*, Vol. 1, 1998, 23- 40.

Mackensen, **Michael,** "New Evidence for Cental Tunisian Red Slip Ware with Stamped Decoration (ARS style D)",*JRA* 11, 1998, 355- 370.

Mackensen, **Michael- Schneider, Gerwulf,** "Production Centers of African Red Slip Ware (3rd- 7th c.) in northern and Central Tunisia", *JRA* 15, 2002, 121- 158.

Mackensen, **Michael- Schneider, Gerwulf,**"Production Centers of African Red Slip Ware (3rd- 7th c.) in northern and Central Tunisia", *JRA* 19, 2006, 163- 190.

Magie, **David,** *Roman Rule in Asia Minor: To The End of The Thırd Century After Christ, Vol. I: Text*, Princeton University Press, New Jersey, 1950.

Magness, Jodi, "The Pottery from Area V/4 at Caesarea", *AASOR 52*, 1994, 133- 145.

Malamidou, Vaitsa, "Four Middle Roman Ceramic Groups from Eastern Macedonia", (Ed. M. B. Briese- L.E. Vaag)*Trade Relations in the Eastern Mediterranean from the Hellenistic Period to Late Antiquity: Ceramic Evidence, Halicarnassian Studies III*, University Press of Southern Denmark, Denmark 2005, 98- 116.

Malamidou, Vaitsa, *Roman Pottery in Context, Fine and Coarse Wares from Five Sites in North- Eastern Greece, BAR- IS 1386*, England 2005.

Mandel, Ursula, *Kleinasiatische Reliefkeramik der Mittleren Kaiserzeit, Sie 'Oinophorengruppe' und Verwandtes*, Walter De Gruyter, *PF 5*, Berlin 1988.

Mandel, Ursula, "Die Frühe Produktion Der Sog. Oinophorenware-Werkstatten von Knidos", *RCRFActa 36*, 2000, 57- 68.

Martin, Archer, "Ceramica Comune: Vasi Da Fuoco",(Ed. A. Di Vita- A. Martin), *Gortina II, Monografie della scuola archeologica di Atene e delle Missioni Italiane in Oriente VII, Bottega* d'Erasmo, Padova 1997, 346- 365.

Martin, Archer, "Sigillata Orientale C", (Ed. A. Di Vita- A. Martin), *Gortina II, Monografie della scuola archeologica di Atene e delle Missioni Italiane in Oriente VII, Bottega* d'Erasmo, Padova 1997, 130- 131.

McFadden,George H., "A Tomb of the Necropolis of Ayios Ermoyenis at Kourion", *AJA* 50, No. 4, 1946, 449- 489.

Meriç, Recep, *Spathellenistisch- Römische Keramik und Kleifunde aus Einem Schachtbrunnen am Staatsmarkt in Ephesos*, Wien 2002.

Meyer- Schlichtmann, Carsten, *Die Pergamenische Sigillata aus Der Statgrabung von Bergama, PF 6*, Walter De Gruyter, Berlin- New York 1988.

Mitchell, Stephen, *A History of the Later Roman Empire, AD 284- 641, The Transformation of the Ancient World*, Blackwell Publishing, USA 2007.

Mitford, Terence Bruce, "The Nymphaeum of Kafizin: The Inscribed Pottery", Kadmos Supp. II, Berlin- New York 1980.

Mitsopoulos- Leon, Veronika, *Die Basilika am Staatsmarkt in Ephesos Kleifunde, 1. Teil: Keramik Hellenistischer und Römischer Zeit*, FİE IX, 2-2, Viyana 1991.

Moevs, Maria Terasa Marabini, *The Roman Thin Walled Pottery: From Cosa (1948- 1954), MAAR 32*, University of Michigan Press, Michigan 1973.

Monacchi, Daniela, "Ceramiche Sigillate", (Ed. A. Di Vita), *Gortina I,Monografie della scuola archeologica di Atene e delle Missioni Italiane in Oriente III, Panetto& Petrelli,* Roma 1988, 199- 220.

Mysliwiec, **Karol,** Keramik und Kleinfunde aus der Grabung im Tempel Sethos' I. İn Gurna, Philipp von Zabern, Germany 1987

Neuru, **Lucinda,** "Late Roman Pottery: A Fifth Century Deposit from Carthage**",** *AntAfr 16*, 1980, 195- 211.

Nikolić, Snezana - Raičković,Angelina, "Ceramic Balsamaria- Bottles: The Example of Viminacium", *CTAPИHAP LVI,* 2006, 327- 336.

Oğuz, Remzi, "Karalar Hafriyatı", *TTAED* II, 1934, 102- 167.

Okunak, Mehmet, *Hierapolis Kuzey Nekropolü (159D Nolu Tümülüs) Anıt Mezar ve Buluntuları,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli 2005.

Oliver, Andrew, *Ancient Glass, In The Carnagie Museum of Natural History*, The Board of Trustees, Pennsylvania 1980.

Opait, Andrei, "Einige Beobachtungen zur spätrömischen Keramik mit rötem Überzug", *Dacia XXIX*, 1985, 153- 163.

Opait, Andrei, *Local and Imported Ceramics in the Roman Province of Scythia (4th- 6th centuries AD),* BAR- IS 1274, The Basingstoke Press, England 2004

Oren- Paskal, Michal, "Excavation at Bal Galim: The Pottery", *Contract Archaeology Reports III,* 2008, 32- 53.

Oswald, Felix - Pryce,T. Davies, *An Introduction to The Study of Terra Sigillata, Treated from a Chronological Standpoint*, Longmans, Green ve Co., London 1920.

Ötüken, Semiha Yıldız, "Likya Bölgesi'ndeki Kazı ve Yüzey Araştırmaları Çerçevesinde Ortaçağ Seramikleri", *Adalya VI, 2003*, 233-241.

Özbütev, Gamze, *M.S. 3. Yüzyıl Phokaia Kaba Mutfak Keramiği,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İzmir 1994.

Özdemir,Bilsen Ş., *Patara Roma Dönemi Günlük Kullanım Seramikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2009

Özet,Aynur, *Sparkles From the Deep - Glass Vessels of the Bodrum Museum of Underwater Archaeology,* Bericap Kapak Sanayi Ltd., İstanbul 2000.

Özgan,Ramazan, "Wo ist der Voyeur?, Eine ungewöhnlinche Späthellenistische Reliefflasche", (Ed. C. J. Klein, A. Kolbitsch) *Fabrica et Ratiocinatio in Architektur, Bauforschung und Denkmalpflege: Festchrift für Friedmund Hueber zum 70. Gebulstag*, Wien 2011, 331-338.

Öztürk, Deniz Başar, *Troas Bölgesi Odeion Yapıları*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale 2006.

Özüdoğru, Şükrü- Dündar, Erkan, "Kibyra Geç Roma- Erken Doğu Roma Dönemi Mühürlü Unguentariumları", *OLBA XV,* 2007, 145- 178.

Papuci- Wladyka, **Ewdoksia,** "Roman-Period Pottery From The Eastern Part Of The Hellenistic House", *Nea Paphos 2006*, 524- 527.

Pausanias, Description of Greece, Volume IV, Kitap 8. 22- 10: Arcadia, Boeotia, Phocis and Ozolian Locri, (Çev. W.H.S. Jones), Loeb Classical Library No. 297, London 1918.

Perlzweig, Judith, *Lamps of the Roman Period, First to Seventh Century after Christ*, The Athenian Agora VII, Princeton, Germany 1961.

Pickersgill, Clare- Roberts,Paul, "New Light on Roman Sparta: Roman Pottery from the Sparta Theatre and Stoa", *BSA 98*, 2003, 549- 597.

Poblome, Jeroen, *Sagalassos Red Slip Ware Typology and Chronology, SEMA II*, Brepols, Belgium 1999.

Poblome, Jeroen- Fırat, Nalan, "Late Roman D A matter of open(ing) or closed Horizons?", (Ed. M.A. Cau, P. Reynolds, M. Bonifay), *LRFW I. Late Roman Fine Wares: Solving problems of Typology and Chronology, 1. A review of the evidence, debate and new contexts (Roman and Late Antique Mediterranean Pottery 1,* (BAR International Series) Oxford 2011.

Pollini, John, "The Warren Cup: Homoerotic Love and Symposial Rhetoric in Silver", *ArtB* 81, No. 1, 21- 52.

Preite,Annachiara D., "Sigillata Africana", (Ed. A. Di Vita- A. Martin), *Gortina II, Monografie della scuola archeologica di Atene e delle Missioni Italiane in Oriente VII, Bottega* d'Erasmo, Padova 1997, 132- 154.

Preite,Annachiara D., "Sigillata Cipriota Tarda (Cypriot Red Slip Ware)", (Ed. A. Di Vita- A. Martin), *Gortina II, Monografie della scuola archeologica di Atene e delle Missioni Italiane in Oriente VII, Bottega* d'Erasmo, Padova 1997, 193- 196.

Preite,Annachiara D., **"**Sigillata Late Roman C (Phocaean Red Slip Ware)", (Ed. A. Di Vita- A. Martin), *Gortina II, Monografie della*

scuola archeologica di Atene e delle Missioni Italiane in Oriente VII, Bottega d'Erasmo, Padova 1997, 155- 192.

Prêteux, Franck, "Parion et son territorie a I'epoque hellenistique: un exemple d'organisation de la chora sur le rivage de la Propontide", L'Asie Mineure dans I'Antiquite: echanges, populations et territoires, 2009, 335- 351.

Prieto, F. Javier Nieto, "Algunos Datos Sobre Las Importaciones De Cerámica 'Phocaean Red Slip' En La Peninsula Iberica", Papers in Iberian Archaeology, *BAR- IS 193(ii),* 1984, 540- 548.

Pröttel,Philipp M., *Mediterrane Feinkeramikimporte Des 2. Bis 7. Jahrhunderts N. Chr. Im Oberen Adriaraum und in Slowenien, KSARP 2,* VML, Verlag Marie Leidorf, Espelkamp 1996.

Quercia, Alessandro – Johnston, Alan – Bevan, Andrew –Conolly, James– Tsaravopoulos, Aris,"Roman pottery from an intensive survey of Antikythera, Greece", *BSA 106*, 47-98.

Ramos, Ana Cristina- Laço, Teresa-Almeida, Rui- Viegas, Catarina,"Les Céramiques Communes Du Vie S. Du Complexe Industriel De Salaisons De Poisson De Lagos (Portugal)", *LRCW 2*, Vol. I, BAR- IS 1340, Chalvington Digital, England 2007, 85- 98.

Ramsay, William Mitchell, *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası,* İstanbul 1960.

Rautman,Marcus L., "Two Late Roman Wells at Sardis", *AASOR 53*, 1995, 37-84.

Rendini, Paola, "Ceramiche del VI e VII secolo nell'area della villa di Giglio Porto (Isola del Giglio-GR)",(Ed. L. Sagui),*Ceramica in İtalia: VI- VII secolo, Biblioteca di Archeologia Mediavale*", 1998, 639- 644.

Reynolds, Paul, "African Red Slip and Late Roman Imports in Valencia", Papers in Iberian Archaeology, *BAR- IS 193(ii),* 1984, 474- 484.

Reynolds, Paul, *Trade in the Western Mediterranean AD 400- 700: The Ceramic Evidence, BAR- IS 604,* 1995.

Reynolds, Paul, "Trade Networks of The East, 3rd To 7th Centurıes: The View From Beirut (Lebanon) And Butrint (Albania) (Fine Wares, Amphorae And Kitchen Wares)", *LRCW 3, Bar- Is 2185*, Blenheim Colour Ltd., England 2010, 89- 114.

Ricci, Andreina, "Ceramica A Pareti Sottili", Atlante dell forme ceramiche II. Ceramic Fine Romana nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica, 1985

Ricci, Marco, "Elaiussa Sebaste: Context, Production & Commerce", (Ed. B. Böhlendorf- Arslan, A.O. Uysal, J. Witte- Orr), *Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas 7,* Ege Yayınları, İstanbul 2005, 169- 180.

Rich, John, *Geç Antik Çağda Kent,* (Çev. S. Güven- E. Güven), Homer Kitapevi, İstanbul 1999.

Rife, Joseph L.- Morison, Melissa Moore- Barbet, Alix– Dunn, Richard K.- Ubelaker, Douglas H.- Monier, Florance,"Life and Death at a Port in Roman Greece: The Kenchreai Cemetery Project", 2002- 2006, *Hesperia* 76, No. 1, 2007, 143- 181.

Riley,John A., "The Pottery from Cisterns 1977. 1, 1977. 2, and 1977. 3",(Ed. J.H. Humphrey), Excavations at Carthage 1977, Conducted by the University of Michigan Volume VI, Ann Arbor 1981, 85-124.

Robinson,Henry S., *Pottery of The Roman Period: Chronology,* The Athenian Agora V, Princeton, New Jersey 1959.

Rodziewicz, Mieczyslaw, *Alexandrie I, La Ceramique Romaine Tardive D' Alexandrie,* Varsovie 1976.

Rose, Brian- Tekkök, Billur - Körpe, Reyhan, "Granicus River Valley Survey Project,2004- 2005", *Studia Troica 17*, 2007, 65- 150.

Rotroff Susan I.- Oliver, Andrew, *The Hellenistic Pottery from Sardis: The Finds Through 1994*, Harvard Univesity Press, London 2003.

Rotroff, **Susan I.,** *Hellenistic Pottery Athenian and Imported Wheelmade Table Ware and Related Material* Part 1: Text, Part 2: Illustrations, The Athenian Agora 29, Princeton 1997.

Rudolph,Wolf W.- Sheehan,Mark C., "Excavations at Porto Cheli and Vicinity Preleminary Report V: The Early Byzantine Remains", *Hesperia 48, No. 3*, 1979, 294- 324.

Sagui, Lucia-Tortorici, **Enrico,** "Ceramica Africana", Atlante dell forme ceramiche I. Ceramic Fine Romana nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica, Roma 1981, 165- 175.

Sagui, **Lucia,** "Il deposito della Crypta Balbi: una testimonianza imprevedibile sulla Roma del VII secolo?", (Ed. L. Sagui),*Ceramica in İtalia: VI- VII secolo, Biblioteca di Archeologia Mediavale*", 1998, 305- 334.

Saldern, Axel Von, Ancient and Byzantine Glass from Sardis, Harvard University Press, USA 1980.

Sánchez Jaime Vizcaíno- Martín, Inmaculada Pérez, "Ungüentarıos Bızantınos Con Sello Epıgráfıco En Carthago Spartarıa", *Archivo Español de Arqueología 81,* 2008, 151-176.

Sanders, **Guy D. R.,** "A Late Roman Bath at Corinth: Excavations in the Panayia Field, 1995-1996", *Hesperia 64*, No. 4, 1999, 441- 480.

Sapountzis, Ioannis, Imported Cooking Wares Of Roman Corinth, Tufts University, Master of Arts, 2008.

Schäfer, Jörg, Hellenistische Keramik Aus Bergama, Walter De Gruyter, Berlin 1968.

Schliemann, Henry, *Ilios, The City and Country of The Trojans*, Harper& Brothers, New York 1881.

Sellers, O. R.- Baramki, D. C.- Albright,W. F., "A Roman- Byzantine Burial Cave in Northern Palestine", *BASOR Supplementary Studies No. 15- 16*, 1953, 1- 55.

Sevin, **Veli,** *Anadolu' nun Tarihi Coğrafyası I*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 2001.

Sezgin, Kudret, *Assos Kuzey Stoasının İnşaası ve Kullanım Evreleri,* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale 2010.

Shear, Theodore Leslie, "The Campaign of 1937", *Hesperia 7*, No. 3, 1938, 311-362.

Shkodra, Brikena, "Ceramics from Late Roman Contexts in Durrës", *BSA 101*, 2006, 427- 457.

Slane, Kathleen Warner, "Two Deposits from the Early Roman Cellar Building, Corinth",*Hesperia* 55, No. 3,1986, 271- 318.

Slane, Kathleen Warner, *The Sanctuary od Demeter and Kore: The Roman Pottery and Lamps, Corinth 18-2*, Princeton, New Jersey 1990.

Slane, Kathleen Warner - Sanders, **Guy D. R.,** "Late Roman Horizons", *Hesperia 74*, No. 2, 2005, 243- 297.

Smith, William, *Dictionary of Greek and Roman Geography, Vol. II*, London, 1854.

Smith, Jill Carington, "A Roman Chamber Tomb on the South-East Slopes of Monasteriaki Kephala, Knossos", *BSA 77*, 1982, 255- 293.

Stewart, Susan, *Cosmetics&Perfumes in the Roman World*, Tempus Limited, Great Britain 2007.

Strabon, *Geographika: Antik Anadolu Coğrafyası, Kitap: XII, XIII, XIV* (Çev. A.Pekman), İstanbul 1993

Suceveanu, Alexandru, *Histria VI, Les Thermes Romains*, Ed. Acad. Republicii Socialiste România, Bucarest 1982

Suceveanu, Alexandru, *Histria XIII. La Basilique Épiscopale,* Academia Romane, Bucarest 2007.

Sutherland C. H. V.,- Garson,R. A. G.,RIC I, Spink&Son LTD., London 1984.

Sutherland,C. H. V., *RIC VI*, Spink&Son LTD., London 1967.

Swan,Vivien G., "Dichin (Bulgaria): Interpreting the Ceramic Evidence in İts Wider Context", *PBA 141*, 2007, 251- 280.

Szentléleky, Tihamér, *Ancient Lamps,* A.M.Hakket Publisher, Amsterdam 1969.

Şimşek, Celal- Duman, Bahadır, "Laodikeia' da Bulunan Geç Antik Çağ Unguentariumları", *Adalya X,* 2007, 285- 307.

Taşçı, Mehmet Ali, *Çanakkale Arkeoloji Müzesi'ndeki Troas Bölgesi Hellenistik Dönem Seramikleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum 1997.

Tatar, Ayşe, *Lagynos,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2004.

Tekkök, Billur- Wallrodt, Susan- Gündem, Yümmi Can- Rose, Brian,"Two Roman Wells in the Lower City of Ilion. Quadrats C29 and W28",*Studia Troica 11,* 2001, 343- 382

Tekkök-Biçken, Billur, *The Hellenistic and Roman Pottery From Troia: Second Century B.C. To Sixth Century A.D.* UMI Company, Columbia 1996.

Tekocak, Mehmet, *Kelenderis Roma Çağı Seramiği,* (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2006.

Thompson, Homer A., "Two Centuries of Hellenistic Pottery", The American Excavations in the Athenian Agora: Fifth Report, *Hesperia 3*, No. 4, 1934, 311- 476.

Topoleanu, Florin, "La Diffusion De La Ceramique D' Asie Mineure A Halmyris A L' Epoque Romaien Tardive: Importations Et Imitations Locales", (Ed. Catherine Abadie- Reynal), *Les Ceramiques En Anatolia Aux Epoques Hellenistique Et Romaine, Varia Anatolica XV,* Paris 2003, 209- 217.

Tortorella, **Stefano,** "Ceramica Africana", Atlante dell forme ceramiche I. Ceramic Fine Romana nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica, Roma 1981, 124- 135.

Tortorella, **Stefano,** "La sigillata africana in Italia nel VI e nel VII secolo d.C.: Problemi di cronologia e distribuzione", (Ed. L. Sagui),*Ceramica in İtalia: VI- VII secolo,* Biblioteca di Archeologia Mediavale, 1998, 41- 69.

Tölle-Kastenbein, Renate, *Das Kastro Tigani: Die Bautenu und Funde griechischer, Römischer und Byzantinischer Zeit, Samos XIV,* Bonn 1974.

Tulay, Ahmet Semih, "Afrodiasias Müzesi Bahçesi Kurtarma Kazısı- 1990", 1992, *MKKS 2*, 1992.

Turnovsky, Petra, "Late Antique and Byzantine Pottery of the Church of St. Mary in Ephesos, An Introduction", *RCRFActa 39*, 2005, 217- 224.

Turnovsky, Petra, "Late Roman C",RCR-Fragmenta - Beiträge zur Keramik in Ephesos. Herausgegeben anläßlich des XXI. Internationalen RCRF-Kongresses in Ephesos und Bergama 1998, ss. 30- 31.

Turnovsky, Petra, "The Morphological Repertory of Late Roman/ Early Byzantine Coarse Wares in Ephesos*", LRCW 1,* BAR- IS 1340, The Basingstoke Press, England 2005, ss. 635- 646

Türker,Ayşe Ç., "Myra' da Aziz Nikolaos' un Yağ Kültüyle İlişkişi Seramik Kaplar", *Adalya VIII*, 2005, ss. 311- 327.

Tyers,Paul A., Roman Pottery in Britain, Batsford Ltd., London 1996.

Unterkircher, Elisabeth, Terra Sigillata aus dem Heraion von Samos, *AM 98*, 1983, 173- 214.

Uscatescu, Alexandra - Jıménez,Rosario G.,"Pottery Wares from a Fifth Century Deposit Found At Iesso(Guissona, Lleida): Archaeological and Archaeometrical Analyses", *LRCW 1*, BAR- IS 1340, The Basingstoke Press, England 2005, ss. 81- 103.

Uslu, **Serap,** *Phokaia Kazılarında Bulunmuş Terra Sigillatalar,* Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 1994.

Vaag, Leil Erik- Norskov, Vinnie- Lund, John, The Maussolleion at Halikarnassos, Volume 7: *The Pottery, Ceramic Material and Other Finds from Selected Contexts*, Aarhus University Press, Aarhus 2002.

Vaag, Leil Erik, "A Closer Look at the Making of Phocaean Red Slip Ware Bowls", (Ed. Catherine Abadie- Reynal), *Les Ceramiques*

En Anatolia Aux Epoques Hellenistique Et Romaine, Varia Anatolica XV, Paris 2003, 203- 207.

Vapur, Özlem, *Magnesia Ad Maeandrum Gymnasion' u Roma Dönemi Seramikleri,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2001.

Vessberg, Olof- Westholm, Alfred, *The Swedish Cyprus Expedition, Vol. IV. Part 3, The Hellenistic and Roman Periods in Cyprus,* Stockholm 1956.

Viegas, Catarina, "Les Céramiques Tardives Dans Les Sites Du Sud-Ouest De La Péninsule İbérique (Algarve - Portugal)", *LRCW 2,* Vol. I, BAR- IS 1340, Chalvington Digital, England 2007, ss. 71- 84.

Volpe, Giulio – Casavola, Lucia - D' Aloia, Filomena- Pietropaolo, Lisa, "Le ceramiche tardoantiche della villa di Agnuli (Mattinata, FG)", (Ed. L. Sagui),*Ceramica in İtalia: VI- VII secolo, Biblioteca di Archeologia Mediavale*", 1998, ss. 723- 734.

Waagé,Frederick O., "The American Excavations in the Athenian Agora: First Report", *Hesperia 2, No. 2*, 1933, 279- 328.

Waagé, Frederick O., "Hellenistic and Roman Tableware of North Syria", *Antioch on the Orontes IV. 1,Ceramic and Islamic Coins* , Princeton University Press, Princeton 1948.

Waelkens, Marc –Kökten Ersoy, Hande- Severson, Kent- Martens,Femke- Şener, Selçuk, "The Sagalassos Neon Library Mosaic and Its Conservation", (Ed. M. Waelkens- L. Loots), Sagalassos V, Leuven University Press, Leuven 2000, 419- 447

Webb,Percy H., *RIC V- 1*., Spink&Son LTD., London 1968.

Weimberg, Gladys Davidson, *Glass Vessels in Ancient Greece,* Archaeological Receipts Fund, Athens 1992.

Weinberg, **Gladys Davidson,** "Evidence for Glass Manufacture in Ancient Thessaly'', *AJA* 66, No. 2, 1962, 129- 133.

Welles, Charles Bradford, *The Excavations at Dura- Europos*, Final Report IV, Part I, Fascicle 3, Dura- Europos Publications, New Haven 1968.

Wilcox, Peter- Treviño, Rafael, *Barbarians Against Rome, Rome's Celtic, Germanic, Spanish and Gallic Enemies,* Osprey, Great Britain 2000.

William Yewdale Adams, Ceramic Industries of Medieval Nubia, The University Press of Kentucky, Lexinton 1986.

Williams, **Caroline,** "A Byzantine Well- Deposit from Anemurium (Rough Cilicia)", *Anatolian Studies 27*, 1977.

Williams, **Caroline,** "The Pottery and Glass at Alahan", *Alahan: An Early Christian Monastery in Southern Turkey*, (Ed. Mary Gough), Pontifical Institute of Mediaeval Studies, Toronto 1985, 35- 61.

Williams, **Caroline,** *Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*, Pontifical Institude of Mediaeval Studies, Toronto 1989.

Williams, Charles K.,- Zervos, **Orestes H.,** "Corinth, 1981: East of the Theater", *Hesperia 51,* No. 2, 1982, 115- 163.

Wilson,R. J. A.- Hayes, John W., "Funerary Feasting in Early Byzantine Kaukana, Sicily",*AJA 115*,2011, 263- 302.

Wintermeyer, Ulrike, *Die Hellenistische und Frühkaiserzeitliche Gebrauchskeramik, Didyma,* Philipp von Zabern, Mainz 2004.

Wright,Kathleen Slane- Jones,R.E., "A Tiberian Pottery Deposit from Corinth", *Hesperia 49*, No. 2, 1980, 135- 177.

Yıldız, Volkan, *Tarsus Cumhuriyet Alanı Kazısında Bulunan Doğu Sigillataları A Grubu Seramikleri,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2006.

Yılmaz, Zeynep, "Spätantike Sigillaten aus Priene", (Ed. B. Böhlendorf-Arslan, A.O. Uysal, J. Witte- Orr), *Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve*

Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas 7, Ege Yayınları, İstanbul 2005, 123- 130.

Yurtseven, Figen, "Tarsus Köylü Garajı Mezarı Buluntuları", *Anadolu/ Anatolia 31*, 2006, ss. 91- 121.

Zelle, Michael, "Terra Sigillata von Assos", *AMSt 2,* 1990,ss. 97- 137.

Zelle, Michael, Terra Sigillata- Import nach Assos. (Ed. M. Herfort-Koch- U. Mandel- U. Schadler), *Hellenistische und kaiserzeitliche Keramik des östlichen Mittelmeergebietes*, Kolloquium Frankfurt 1995, Verlag Philipp von Zabern, Frankfurt 1996, 19-21.

Zelle, Michael, *Die Terra Sigillata aus der Westtor- Nekropole in Assos, AMSt 27,* Bonn 1997.

Zelle, Michael, "Funde spätantiker Sigillata in Assos", (Ed. B. Liesen- U. Brandl)*Römische Keramik Herstellung und Handel,* Kolloquium Xanten, 15.-17.6.2000, 2003, ss. 77- 106.

Zhuravlev, Denis V., "Terra Sigillata And Red Slip Pottery In The North Pontic Region (A Short Bibliographical Survey)", Ancient Civilizations from Scythia to Siberia 8. 3- 4, 2002, 237- 309.

Zhuravlev, Denis V., "Roman Pottery from a Cistern in Pantikapaion", *RCRFActa 40,* 2008, 213- 225.

Zoroğlu, Levent, "Doğu Sigillataların İmalat Yerleri ve Dağılım Sorunu", (Ed. Catherine Abadie- Reynal), *Les Ceramiques En Anatolia Aux Epoques Hellenistique Et Romaine, Varia Anatolica XV,* Paris 2003, 121- 123.

Иванова, О. С., Краснолаковая керамика из раскопок могильника в балке Алмалык-дере (Мангуп), Krasnolakovaya Ceramics from the Raskopok Burial in Beams Almalyk-Woo (Mangup), Materials on the Archaeology, History and Ethnography of Tavria, Vol. XV, 2009, 26-88.

Смокотина,А. В., "Штампы На Ранневизантийской Краснолаковой Керамике Из Раскопок г. Боспора", "Stamps on the

Early-Byzantine Red- Slip Wares from Excavations of the City of Bosporus", The Bosborus, Materials on the Archaeology, History and Ethnography of Tavria, Vol. XV, 2009, 132- 173.

KATALOG

Kat. No : 1 **s.** 26

Kazı. No : ENV.05.50

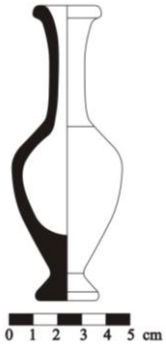
Form : Unguentarium- 1A

Levha No :13- 14

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik : 11.7 cm **Ağız Çapı** : 2.6 cm

Karın Çapı : 4.6 cm **Taban Çapı** : 2.7 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 10 YR6/2Açık Kahverengimsi Gri (R171 G150 B119)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde astar. Boyunda kısmi siyahlık. Astar üzerinde kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : E. B. Dusenbery 1998, S173-1

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı

Kat. No :2 **s.** 26

Kazı. No : ENV.05.47

Form : Unguentarium- 1A

Levha No :13- 14

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik : 14.2 cm **Ağız Çapı** : 2.5 cm

Karın Çapı : 5.7 cm **Taban Çapı** : 3.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 6/2Pembemsi Gri (R141 G119 B96)

Astar Rengi : 7.5 YR 7/4 Çok Soluk Kahverengi (R205 G174 B139)

Fırınlama : Orta

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda aşınma ve astar üzerinde az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : E. B. Dusenbery 1998, S173-1

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı

Kat. No : 3 **s.** 27

Kazı. No : AAR 5

Form : Unguentarium- 1B

Levha No :13- 14

Buluntu Yeri : Nekropol- M 90

Yükseklik : 15.5 cm **Ağız Çapı** : 2.9 cm

Karın Çapı : 6.6 cm **Taban Çapı** : 3.2 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 2.5 YR6/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R180 G128 B115)

Fırınlama : İyi

Tanım : Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun aşınma ve dökülme. Astar üzerinde kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : E. B. Dusenbery 1998, RDS10-2

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı

Kat. No : 4 **s.** 29

Kazı. No : AAR 2

Form : Unguentarium- 2A

Levha No :15- 16

Buluntu Yeri : Nekropol- M 90

Yükseklik : 12.1 cm **Ağız Çapı** : 3.0 cm

Karın Çapı : 6.0 cm **Taban Çapı** : 3.0 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 5 YR 5/6 Sarımsı Kırmızı (R180 G106 B67)

Fırınlama : İyi

Tanım : Tüm yüzeyde astar; astarda orta seviyede kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : E. B. Dusenbery 1998, S143-1;Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 186

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı- M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 5 **s.** 29

Kazı. No : AAR 4

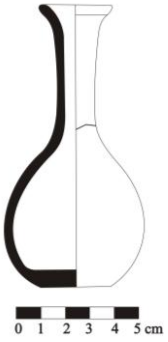
Form : Unguentarium- 2A

Levha No :15- 16

Buluntu Yeri : Nekropol- M 90

Yükseklik : 11.4 cm **Ağız Çapı** : 2.9 cm

Karın Çapı : 5.8 cm **Taban Çapı** : 2.9 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 5 YR 5/6 Sarımsı Kırmızı (R168 G104 B68)

Fırınlama : İyi

Tanım : Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : E. B. Dusenbery 1998, S143-1

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :6 **s.** 29

Kazı. No : ACC 1

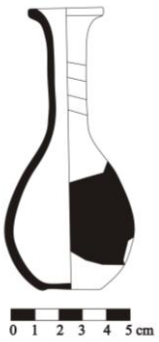
Form : Unguentarium- 2A

Levha No :15- 16

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik : 11.7 cm **Ağız Çapı** : 3.2 cm

Karın Çapı : 5.4 cm **Taban Çapı** : 2.6 cm

Hamur Rengi:5YR 6/6 Kırmızımsı Sarı (R235 G140 B104)

Astar Rengi : 10 YR 7/3Çok Soluk Kahverengi (R191 G126 B88)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve boyunda kısmi siyahlıklar. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : E. B. Dusenbery 1998, S144-L; N. N. Arslan 2008, resim 8: 8; N. Arslan 2010, resim 6

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :7 **s.** 29

Kazı. No : ADV 3

Form : Unguentarium- 2A

Levha No :15- 16

Buluntu Yeri : Nekropol- M 119

Yükseklik : 11.3 cm **Ağız Çapı** : 3.0 cm

Karın Çapı : 5.4 cm **Taban Çapı** : 2.9 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 5 YR 6/2Pembemsi Gri (R181 G156 B149)

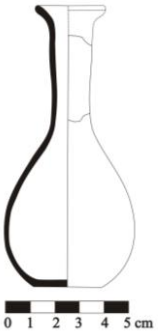
Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : E. B. Dusenbery 1998, S144- E

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :8 **s.** 29

Kazı. No : AAU 2

Form : Unguentarium- 2A

Levha No :15- 16

Buluntu Yeri : Nekropol- M 89

Yükseklik : 11.9 cm **Ağız Çapı** : 3.1 cm

Karın Çapı : 5.4 cm **Taban Çapı** : 2.8 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 4/3Kahverengi (R115 G89 B72)

Yüzey Rengi :10 YR 4/1Koyu Gri (R95 G93 B96)

Fırınlama : Orta

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve az mika; orta seviyede gözenek.Dışta yoğun kalker ve dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : N. Kunisch 1972, Abb. 9: 16; A. Civelek 2001, XXXV: U43

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :9 **s.**29

Kazı. No : AAU 3

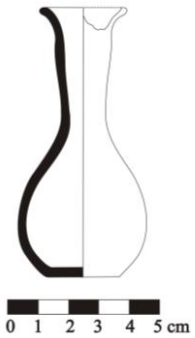
Form : Unguentarium- 2A

Levha No :17- 18

Buluntu Yeri : Nekropol- M 89

Yükseklik : 9.3 cm **Ağız Çapı** : 2.9 cm

Karın Çapı : 4.4 cm **Taban Çapı** : 2.5 cm

Hamur Rengi: 10 YR 6/6Kahverengimsi Sarı (R198 G142 B91)

Astar Rengi : 7.5 YR 6/6Kırmızımsı Sarı (R200 G134 B96)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; çok az gözenek.Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. Civelek 2001, XXXIV: U20

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 10 **s.** 29

Kazı. No : ADV 7

Form : Unguentarium- 2A

Levha No :17- 18

Buluntu Yeri : Nekropol- M 119

Yükseklik : 10.9 cm **Ağız Çapı** : 3.0 cm

Karın Çapı : 4.7 cm **Taban Çapı** : 2.2 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi : 7.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R226 G173 B133)

Fırınlama :

Tanım : Dışta kremasyon etkisiyle renk dalgalanmaları, yoğun kalker ve kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : G. Günay 1989, Levha XXII: d; E. B. Dusenbery 1998, S143- 10

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 11 **s.** 30

Kazı. No : AAZ 1

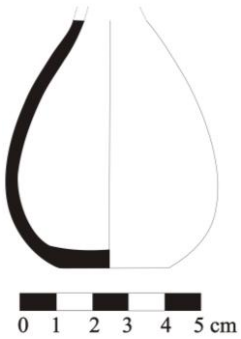
Form : Unguentarium- 2A

Levha No :17- 18

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik : 7.7 cm **Ağız Çapı** :

Karın Çapı : 5.8 cm **Taban Çapı** : 3.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 Y 5/4Açık Yeşilimsi Kahverengi(R157 G134 B100)

Yüzey Rengi :10 YR 5/4Yeşilimsi Kahverengi (R161 G119 B71)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç, mika ve kum; az gözenek.Dışta yüzeyde kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : E. B. Dusenbery 1998, S143-12; R. Meriç 2002, tafel 41: K490

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 12 **s.** 30

Kazı. No : ADT 4

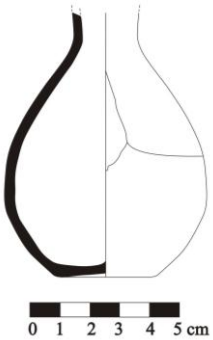
Form : Unguentarium- 2A

Levha No :17- 18

Buluntu Yeri : Nekropol- M 117

Yükseklik : 8.9 cm **Ağız Çapı** :

Karın Çapı : 6.8 cm **Taban Çapı** : 3.3 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/4Açık Kahverengi (R193 G149 B124)

Yüzey Rengi : 7.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı(R213 G154 B112)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az mika; az gözenek.Dışta yüzeyde az kalker ve yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : R. Meriç 2002, tafel 41: K490;E. Laflı 2003, tafel 147a;

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 13 **s.** 30

Kazı. No : AEB 2

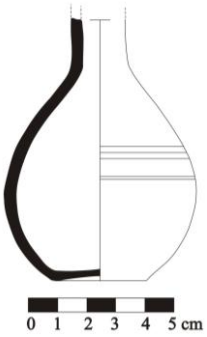
Form : Unguentarium- 2A

Levha No :17- 18

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik : 9.0 cm **Ağız Çapı** :

Karın Çapı : 6.5 cm **Taban Çapı** : 3.2 cm

Hamur Rengi:2.5YR 6/1 Kırmızımsı Gri(R190 G163 B152)

YüzeyRengi : 5 YR 6/3Açık Kırmızımsı Kahverengi (R203 G166 B150)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek.Dışta yüzey üzerinde renk farklılıkları ve derin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : R. Meriç 2002, tafel 41: K495;E. Laflı 2003, tafel 146h

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :14 **s.** 30

Kazı. No : ADT 2

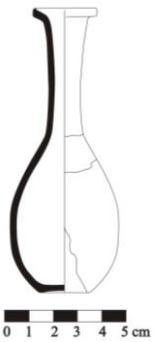
Form : Unguentarium- 2B

Levha No :19- 20

Buluntu Yeri : Nekropol- M 117

Yükseklik : 11.7 cm **Ağız Çapı** : 2.5 cm

Karın Çapı : 4.6 cm **Taban Çapı** : 2.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 5/2 Kahverengi (R143 G123 B114)

Astar Rengi : 10 YR 5/1 Gri (R115 G110 B106)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek.Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : C. G. Boulter 1963, plate 46: N1; J. W. Hayes 2008, plate 89: 1771

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :15 **s.** 30

Kazı. No : ADT 3

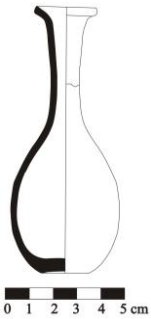
Form : Unguentarium- 2B

Levha No :19- 20

Buluntu Yeri : Nekropol- M 117

Yükseklik : 11.2 cm **Ağız Çapı** : 2.5 cm

Karın Çapı : 4.6 cm **Taban Çapı** : 2.0 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 10 YR 6/3Soluk Kahverengi (R176 G139 B110)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda kalker ve yanma izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : G. H. Mcfadden 1946, plate XLII: 73;C. Abadie- Reynal 1987, planche XXVIII: 8; J. W. Hayes 2008, plate 89: 1771

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :16 **s.** 30

Kazı. No : ADV 6

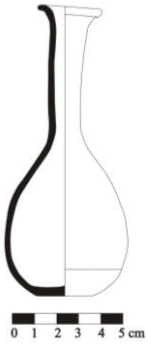
Form : Unguentarium- 2B

Levha No :19- 20

Buluntu Yeri : Nekropol- M 119

Yükseklik : 13.1 cm **Ağız Çapı** : 2.7 cm

Karın Çapı : 5.6 cm **Taban Çapı** : 2.5 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 7.5YR 5/3 Kahverengi (R150 G118 B103)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde astar. Ağızda astarda az dökülme. Dışta astar üzerinde yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : R. Oğuz 1934, şekil 33b;C. W. Blegen- vd. 1964, plate 99: 40a;E. B. Dusenbery 1998, S144-E;

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :17 **s.** 30

Kazı. No : ADV 9

Form : Unguentarium- 2B

Levha No :19- 20

Buluntu Yeri : Nekropol- M 119

Yükseklik : 12.0 cm **Ağız Çapı** : 2.8 cm

Karın Çapı : 5.2 cm **Taban Çapı** : 2.6 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R229 G172 B142)

Astar Rengi : 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R240 G179 B148)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; çok az gözenek.Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. Civelek 2001, XXXV: U38; M. Okunak 2005, Kat. No. 19

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :18 **s.** 30

Kazı. No : ADV 10

Form : Unguentarium- 2B

Levha No :19- 20

Buluntu Yeri : Nekropol- M 119

Yükseklik : 10.7 cm **Ağız Çapı** : 2.4 cm

Karın Çapı : 4. 1 cm **Taban Çapı** : 2.4 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 6/4Açık Kahverengi (R187 G147 B122)

Yüzey Rengi :7.5 YR 6/6Kırmızımsı Sarı (R181 G134 B108)

Fırınlama : Orta

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az kum; az gözenek.Dışta yüzeyde az kalker ve kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : G. H. Mcfadden 1946, plate XLII: 73;C. G. Boulter 1963, plate 46: O1; M. Gürbüzer 2006,Levha 18: Kat. No. 34

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 19 **s.** 30

Kazı. No : ADV 5

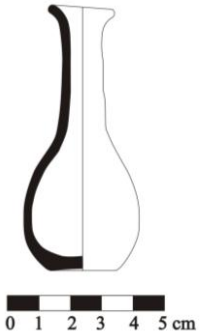
Form : Unguentarium- 2B

Levha No :21- 22

Buluntu Yeri : Nekropol- M 119

Yükseklik : 8.4 cm **Ağız Çapı** : 2.0 cm

Karın Çapı : 3.7 cm **Taban Çapı** : 2.1 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi :7.5 YR 7/4Pembe (R206 G162 B135)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde kremasyon etkisiyle renk farklılıkları. Dışta, yüzeyde kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : G. Günay 1989, Levha XXI: a

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :20 **s.** 31

Kazı. No : ADV 2

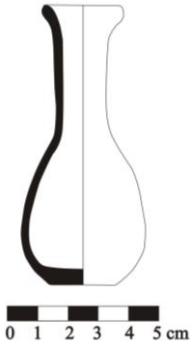
Form : Unguentarium- 2B

Levha No :21- 22

Buluntu Yeri : Nekropol- M 119

Yükseklik : 9.2 cm **Ağız Çapı** : 2.5 cm

Karın Çapı : 4.1 cm **Taban Çapı** : 2.2 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi :5 YR 6/4 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R179 G129 B106)

Fırınlama :

Tanım : Dışta aşınma, üzerinde kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. Baldıran 1990, Levha VIII: 4

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 21 **s.** 31

Kazı. No **:** ADV 11

Form **:** Unguentarium- 2B

Levha No **:**21- 22

Buluntu Yeri : Nekropol- M 119

Yükseklik **:** 12.9 cm **Ağız Çapı** **:**

Karın Çapı **:** 5.5 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi:2.5YR 4/1Koyu Kırmızımsı Gri (R115 G111 B112)

Yüzey Rengi **:** 10 YR 6/2 Açık Kahverengimsi Gri (R184 G157 B140)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; çok az gözenek.Dışta yüzey üzerinde yoğun kalker, aşınma ve yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** G. H. Mcfadden 1946, plate XLII: 74;C. G. Boulter 1963, plate 46: O1;E. Laflı 2003, tafel 177e

Tarih **:** M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 22 **s.** 31

Kazı. No **:** AEB 1

Form **:** Unguentarium- 2B

Levha No **:**21- 22

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik **:** 11.0 cm **Ağız Çapı** **:**

Karın Çapı **:** 5.5 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R230 G117 B89)

Astar Rengi **:** 2.5YR 7/4 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R216 G162 B152)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek.Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** G. H. Mcfadden 1946, plate XLII: 74;C. G. Boulter 1963, plate 46: N1;R. Meriç 2002, tafel 41: K489; E. Papuci- Wladyka 2006, fig. 5

Tarih **:** M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 23 **s.** 31

Kazı. No **:** ADT 5

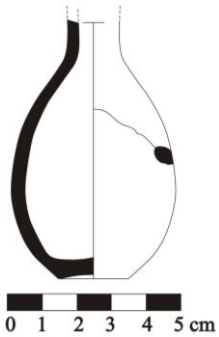
Form **:** Unguentarium- 2B

Levha No **:**21- 22

Buluntu Yeri : Nekropol- M 117

Yükseklik **:** 7.5 cm **Ağız Çapı** **:**

Karın Çapı **:** 4.6 cm **Taban Çapı** **:** 2.0 cm

Hamur Rengi:5 YR 3/3 Koyu Kırmızımsı Kahverengi(R132 G90 B78)

Astar Rengi **:** 7.5 YR 7/4 Koyu Kahverengi (R222 G173 B141)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az mika; az gözenek.Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda yoğun kalker ve yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** C. G. Boulter 1963, plate 46: O1; J. W. Hayes 2008, plate 89: 1771

Tarih **:** M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı - M.S.1. yüzyıl ilk çeyreği

.

Kat. No **:**24 **s.** 31

Kazı. No **:** AFY 8

Form **:** Unguentarium- 2c

Levha No **:**23- 24

Buluntu Yeri : Nekropol-M 127

Yükseklik **:** 14.8 cm **Ağız Çapı** **:**

Karın Çapı **:** 6.0 cm **Taban Çapı** **:** 3.5 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 6/6Kırmızımsı Sarı (R195 G136 B106)

Astar Rengi **:** 5 YR 6/6Kırmızımsı Sarı (R190 G125 B97)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az mika; orta seviyede gözenek.Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:**

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :25 **s.** 31

Kazı. No : AFY 4

Form : Unguentarium- 2c

Levha No :23- 24

Buluntu Yeri : Nekropol-M 127

Yükseklik : 14.5 cm **Ağız Çapı** : 3.0 cm

Karın Çapı : 5.4 cm **Taban Çapı** : 3.4 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 7.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R203 G155 B119)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 155

Tarih : M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :26 **s.** 31

Kazı. No : AFY 5

Form : Unguentarium- 2c

Levha No :23- 24

Buluntu Yeri : Nekropol-M127

Yükseklik : 14.9 cm **Ağız Çapı** : 3.0 cm

Karın Çapı : 6.0 cm **Taban Çapı** : 3.5 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : Boyunda 10 R 5/4Soluk Kırmızı (R172 G114 B104)
Gövdede 5 YR 6/2 Pembemsi Gri (R178 G140 B129)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde farklı renkte astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : G. H. Mcfadden 1946, plate XLII: 74;Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 159

Tarih : M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :27 **s.** 32

Kazı. No : ADV 1

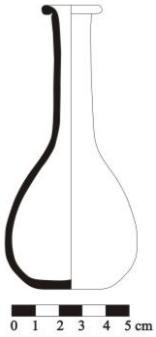
Form : Unguentarium- 2c

Levha No :23- 24

Buluntu Yeri : Nekropol- M 119

Yükseklik : 12.2 cm **Ağız Çapı** : 2.3 cm

Karın Çapı : 5.6 cm **Taban Çapı** : 3.0 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R215 G121 B96)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : E. B. Dusenbery 1998, S151- 1;R. Meriç 2002, tafel 41: K490

Tarih : M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :28 **s.** 32

Kazı. No : ADS 4

Form : Unguentarium- 2c

Levha No :23- 24

Buluntu Yeri : Nekropol- M 116

Yükseklik : 10.1 cm **Ağız Çapı** : 2.9 cm

Karın Çapı : 4.2 cm **Taban Çapı** : 2.6 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 5/6 Koyu Kahverengi (R187 G120 B78)

Yüzey Rengi : 10 YR 6/2Açık Kahverengimsi Gri (R170 G156 B147)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek.Dışta yüzey üzerinde yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. Baldıran 1990, Levha VIII: 8

Tarih :M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :29 **s.** 32

Kazı. No : ACB 1

Form : Unguentarium- 2c

Levha No :23- 24

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik : 12.4 cm **Ağız Çapı** :

Karın Çapı : 8.4 cm **Taban Çapı** : 3.7 cm

Hamur Rengi:Gley 1 4/ Koyu Gri (R101 G105 B108)

Astar Rengi : 10 YR 4/2Koyu Grimsi Kahverengi(R108 G93 B72)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç; az gözenek.Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : C. Abadie- Reynal 1987, planche XXVII: 11; R. Meriç 2002, tafel 41: K495; E. Laflı 2003, tafel 177a

Tarih : M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 30 **s.** 34

Kazı. No : ADS 1

Form : Unguentarium- 3

Levha No :25- 26

Buluntu Yeri : Nekropol-M 116

Yükseklik : 17.0 cm **Ağız Çapı** : 3.4 cm

Karın Çapı : 6.5 cm **Taban Çapı** : 3.0 cm

Astar Rengi : 5 YR 5/4 Kırmızımsı Kahverengi (R213 G154 B112)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda yoğun kalker ve belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. S. Robinson 1959, plate 18: M 6;C. W. Blegen vd. 1964, plate 77: 510- 3; U. Knigge 1976, tafel 98: E 110-1; K. W. Slane 1986,plate 66: 74; M. Eskioğlu 1989, resim 21;V. R. Anderson- Stajanović 1987, 107: f; V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 70: 583

Tarih : M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :31 **s.** 35

Kazı. No : AFY 16

Form : Unguentarium- 3

Levha No :25- 26

Buluntu Yeri : Nekropol- M 127

Yükseklik : 16.8 cm **Ağız Çapı** : 2.8 cm

Karın Çapı : 6.8 cm **Taban Çapı** : 3.1 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 4/2Kahverengi(R139 G112 B95)

Astar Rengi : Üstte 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R210 G141 B125)
Altta10 YR 6/4Açık Sarımsı Kahverengi (R171 G143 B104)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek.Tüm yüzeyde farklı renklerde astar; astarda renk farklılıkları, bozulma ve yoğun yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : P. R. Liminaña 1990-1991, fig. 2; V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 70: 584; E. Laflı 2003, tafel 142d

Tarih : M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 32 **s.** 35

Kazı. No : AFY 19

Form : Unguentarium- 3

Levha No :25- 26

Buluntu Yeri : Nekropol- M 127

Yükseklik : 15.5 cm **Ağız Çapı** : 3.4 cm

Karın Çapı : 6.3 cm **Taban Çapı** : 3.3 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R198 G146 B122)

Astar Rengi : 10 YR 6/2Açık Kahverengimsi Gri (R167 G152 B129)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç, kum ve taşçık; az gözenek.Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. S. Robinson 1959, plate 18: M 7; E. Laflı 2003, tafel 141B; H. Kasapoğlu 2008, Kat. No. 5; P. R. Liminaña 1990-1991, fig. 2

Tarih : M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 33 **s.** 35

Kazı. No **:** AFY 13

Form **:** Unguentarium- 3

Levha No **:**25- 26

Buluntu Yeri : Nekropol-M 127

Yükseklik **:** 14.1 cm **Ağız Çapı** **:** 3.0 cm

Karın Çapı **:** 5.2 cm **Taban Çapı** **:**

Hamur Rengi: 10 R 6/4Soluk Kırmızı (R192 G130 B115)

Astar Rengi **:** 5 YR 5/4Kırmızımsı Kahverengi (R184 G132 B108)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az mika; az gözenek.Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker ve belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** G. Günay 1989, Levha XXI: a; J. L. Rife 2007, fig. 20 (Sol Başta)

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 34 **s.** 35

Kazı. No **:** AHB 1

Form **:** Unguentarium- 3

Levha No **:**25- 26

Buluntu Yeri : Nekropol- M 133

Yükseklik **:** 14.2 cm **Ağız Çapı** **:**

Karın Çapı **:** 6.4 cm **Taban Çapı** **:** 2.7 cm

Hamur Rengi: 5YR 6/3 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R170 G137 B118)

Astar Rengi **:** Boyunda, Gley 1 3/N Çok Koyu Gri (R78 G82 B93)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az mika; az gözenek.Boyunda astar. Dışta yüzeyde dökülme, az kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** A. Berlin 1997, plate 15: PW114; R. Meriç 2002, tafel 41: K489; E. Laflı 2003, tafel 142d

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 35 **s.** 35

Kazı. No **:** AFY 11

Form **:** Unguentarium- 3

Levha No **:**25- 26

Buluntu Yeri : Nekropol-M 127

Yükseklik **:** 10.2 cm **Ağız Çapı** **:**

Karın Çapı **:** 6.5 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 7/3Pembe (R204 G177 B156)

Yüzey Rengi **:**10 R 7/2 Soluk Kırmızı (R204 G166 B157)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç, çok az mika ve kum; az gözenek.Dışta aşınma ve yoğun yanma izleri . Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** V. R. Anderson- Stajanović 1987, 107: f; V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 70: 584;E. Laflı 2003, tafel 177c

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No **:**36 **s.** 37

Kazı. No **:** AHB 2

Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**27- 28

Buluntu Yeri : Nekropol- M 133

Yükseklik **:** 14.3 cm **Ağız Çapı** **:** 3.2 cm

Karın Çapı **:** 6.1 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:**7.5 YR 6/3Açık Kahverengi (R194 G158 B136)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Tüm yüzeyde kremasyon etkisiyle renk farklılıkları. Dışta gövde üzerinde yoğun kalker ve yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** P. R. Liminaña 1990-1991, fig. 2 (Boyun ve Gövde Yapısı ile Benzer); H. Kasapoğlu 2008,Kat. No. 6

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 37 **s.** 37

Kazı. No **:** AHB 3

Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**27- 28

Buluntu Yeri : Nekropol- M 133

Yükseklik **:** 13.5 cm **Ağız Çapı** **:** 3.1 cm

Karın Çapı **:** 5.0 cm **Taban Çapı** **:** 2.3 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi **:** 5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R197 G126 B88)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** C. Abadie- Reynal 1987, planche XXXII: 4; Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 149

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No **:**38 **s.** 37

Kazı. No **:** AFY 2

Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**27- 28

Buluntu Yeri : Nekropol-M 127

Yükseklik **:** 13.7 cm **Ağız Çapı** **:** 3.2 cm

Karın Çapı **:** 5.8 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi **:** 10 YR 5/1 Gri (R108 G104 B105)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker ve kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** C. W. Blegen- vd. 1964, plate 76: 505- 3; P. R. Liminaña 1990-1991, fig. 2 (Ağız ve boyun yapısı ile benzer);E. Laflı 2003, tafel 178c

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 39 **s.** 37

Kazı. No **:** AFY 17

Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**27- 28

Buluntu Yeri : Nekropol- M 127

Yükseklik **:** 13.5 cm **Ağız Çapı** **:** 3.1 cm

Karın Çapı **:** 6.0 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:** 5 YR 4/2 Koyu Kırmızımsı Gri (R113 G93 B82)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Tüm yüzeyde kremasyon etkisiyle renk farklılıkları ve kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** U. Knigge 1976, tafel 98: E 112 (Gövde yapısı ile benzer)

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 40 **s.** 37

Kazı. No **:** AFU 2

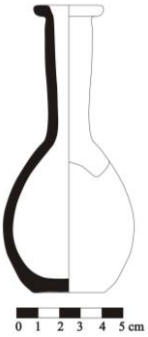
Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**27- 28

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik **:** 13.5 cm **Ağız Çapı** **:** 3.1 cm

Karın Çapı **:** 6.1 cm **Taban Çapı** **:** 3.2 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 7/3Açık Kırmızımsı Kahverengi (R200 G157 B141)

Yüzey Rengi **:**10 YR 7/1Açık Gri (R197 G181 B168)

Fırınlama **:** Kötü

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek.Dışta kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** H. Kasapoğlu 2008,Kat. No. 6

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 41 **s.** 37

Kazı. No **:** AFY 18

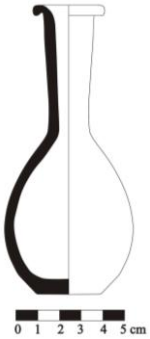
Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**29- 30

Buluntu Yeri : Nekropol- M 127

Yükseklik **:** 13.4 cm **Ağız Çapı** **:** 3.2 cm

Karın Çapı **:** 5.9 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:**10 YR 6/3 Soluk Kahverengi (R154 G126 B102)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Dışta yoğun kalker ve kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 125

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 42 **s.** 37

Kazı. No **:** AHB 4

Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**29- 30

Buluntu Yeri : Nekropol- M 133

Yükseklik **:** 13.2 cm **Ağız Çapı** **:** 3.2 cm

Karın Çapı **:** 5.1 cm **Taban Çapı** **:** 2.4 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi **:** 7.5 YR 7/4 Pembe (R199 G146 B119)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Tüm yüzeyde farklı tonlarda, boyunda daha yoğun astar; astarda çok az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 149

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 43 **s.** 37

Kazı. No **:** AFJ 6

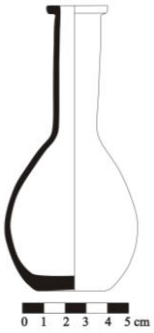
Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**29- 30

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik **:** 13.2 cm **Ağız Çapı** **:** 2.7 cm

Karın Çapı **:** 6.0 cm **Taban Çapı** **:** 3.3 cm

Hamur Rengi:2.5 Y3/1Koyu Grimsi Kahverengi (R111 G99 B75)

Yüzey Rengi **:**5 YR 6/1Gri (R145 G144 B142)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek.Dışta çok az kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** E. Boehringer- F. Kraus 1937, tafel 56: e2; H. Kasapoğlu, 2008, Kat. No. 6

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 44 **s.** 37

Kazı. No **:** AHB 6

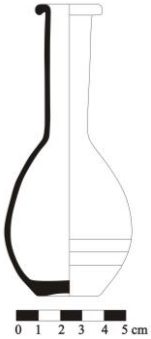
Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**29- 30

Buluntu Yeri : Nekropol- M 133

Yükseklik **:** 13.0 cm **Ağız Çapı** **:** 2.9 cm

Karın Çapı **:** 5.7 cm **Taban Çapı** **:** 2.8 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi **:** 7.5 YR 5/1 Gri (R110 G109 B107)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker ve belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 117

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 45 **s.** 37

Kazı. No **:** AFY 3

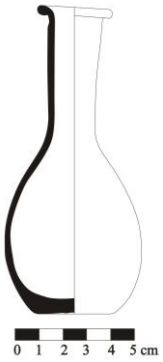
Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**29- 30

Buluntu Yeri : Nekropol-M 127

Yükseklik **:** 13.0 cm **Ağız Çapı** **:** 3.1 cm

Karın Çapı **:** 5.7 cm **Taban Çapı** **:** 3.2 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:** 10 YR 5/1 Gri (R106 G107 B101)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Dışta kalker ve kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** C. W. Blegen- vd. 1964, plate 76: 505- 3; U. Knigge 1976, tafel 98: E 112;E. Laflı 2003, tafel 178c

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 46 **s.** 38

Kazı. No **:** AFY 1

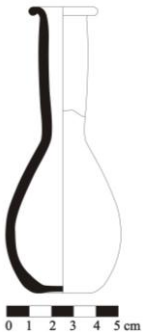
Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**31- 32

Buluntu Yeri : Nekropol- M127

Yükseklik **:** 12.9 cm **Ağız Çapı** **:** 2.9 cm

Karın Çapı **:** 5.3 cm **Taban Çapı** **:** 2.6 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:**2.5 Y 5/1 Gri (R115 G118 B109)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Dışta kalker ve kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** E. Laflı 2003, tafel 176e; Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 124

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 47 **s.** 38

Kazı. No **:** AFU 3

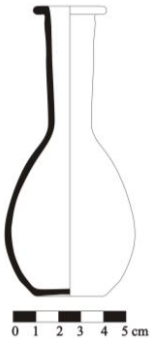
Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**31- 32

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik **:** 12.7 cm **Ağız Çapı** **:** 3.0 cm

Karın Çapı **:** 6.0 cm **Taban Çapı** **:** 3.1 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:** Gley1 5/NGri (R123 G127 B128)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Dışta az kalker ve yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1976, plate 37: 335; Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 119

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 48 **s.** 38

Kazı. No **:** AHB 5

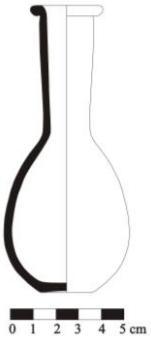
Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**31- 32

Buluntu Yeri : Nekropol- M 133

Yükseklik **:** 12.6 cm **Ağız Çapı** **:** 3.1 cm

Karın Çapı **:** 5.6 cm **Taban Çapı** **:** 2.5 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi **:** 7.5 YR 7/3Pembe (R198 G152 B129)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda az kalker ve kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 124

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 49 **s.** 38

Kazı. No **:** ADS 2

Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**31- 32

Buluntu Yeri : Nekropol-M 116

Yükseklik **:** 12.3 cm **Ağız Çapı** **:** 2.9 cm

Karın Çapı **:** 5.8 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi **:** 7.5 YR 7/3Pembe (R227 G178 B144)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Boyunda astar. Dışta yüzeyde yoğun kalker ve kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** G. Günay 1989,çiz. XXI: c (Gövde yapısı ile benzer); S. Drougou 1991, 78

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 50 **s.** 38

Kazı. No **:** ADS 3

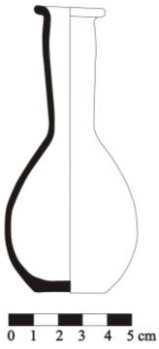
Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**31- 32

Buluntu Yeri : Nekropol-M 116

Yükseklik **:** 11.6 cm **Ağız Çapı** **:** 2.7 cm

Karın Çapı **:** 5.4 cm **Taban Çapı** **:** 2.9 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi **:** Gley16/NGri (R165 G171 B169)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** E. Boehringer- F. Kraus 1937, tafel 56: e2; Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 118

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 51 **s.** 38

Kazı. No **:** AFY 7

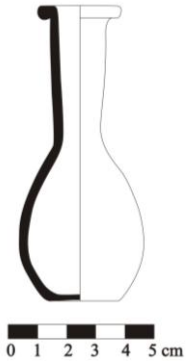
Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**33- 34

Buluntu Yeri : Nekropol-M 127

Yükseklik **:** 10.0 cm **Ağız Çapı** **:** 2.8 cm

Karın Çapı **:** 4.3 cm **Taban Çapı** **:** 2.5 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:**7.5 YR 5/1 Gri (R111 G99 B85)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Dışta az kalker ve kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** C. W. Blegen- vd. 1964, plate 76: 505- 4;Z. A. Tavukçu 2007, Kat. No. 147(Ağız ve boyun yapısı ile benzer)

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No **:**52 **s.** 48

Kazı. No **:** AFU 1

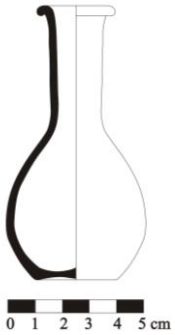
Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**33- 34

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik **:** 10.0 cm **Ağız Çapı** **:** 2.7 cm

Karın Çapı **:** 4.7 cm **Taban Çapı** **:** 2.6 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 6/1Gri (R149 G136 B119)

Yüzey Rengi **:**5 YR 6/1Gri (R163 G148 B141)

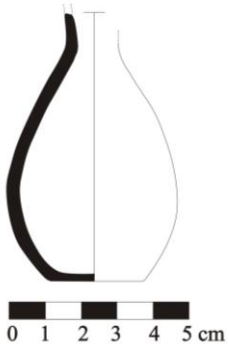
Fırınlama **:** Orta

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç, çok az kum ve mika; orta seviyede gözenek.Dışta çok az kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 141

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 53 **s.** 39

Kazı. No **:** AFY 10

Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**33- 34

Buluntu Yeri : Nekropol-M 127

Yükseklik **:** 7.0 cm **Ağız Çapı** :

Karın Çapı **:** 4.8 cm **Taban Çapı** **:** 2.6 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 5/4Kahverengi (R158 G107 B85)

Yüzey Rengi : 10 YR 5/2 Grimsi Kahverengi (R130 G105 B83)

Fırınlama **:**İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; çok az gözenek.Dışta yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** C. W. Blegen- vd. 1964, plate 76: 505- 4

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 54 **s.** 39

Kazı. No **:** AFY 12

Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**33- 34

Buluntu Yeri : Nekropol-M 127

Yükseklik **:** 8.1 cm **Ağız Çapı** :

Karın Çapı **:** 4.7 cm **Taban Çapı** **:** 2.5 cm

Hamur Rengi:10 R 6/1Kırmızımsı Gri (R151 G130 B127)

Astar Rengi **:** 7.5 YR 5/2 Kahverengi (R128 G106 B95)

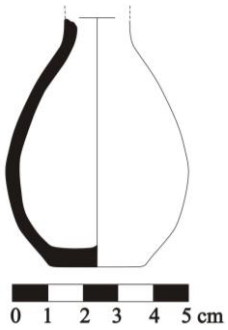
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, çok az kum ve mika; az gözenek.Boyunda astar. Dışta yoğun kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** C. W. Blegen- vd. 1964, plate 76: 505- 4;C. Abadie- Reynal 1987, planche XXXIII: 4

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 55 **s.** 39

Kazı. No **:** ADS 8

Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**33- 34

Buluntu Yeri : Nekropol- M 116

Yükseklik **:** 7.0 cm **Ağız Çapı** **:**

Karın Çapı **:** 5.2 cm **Taban Çapı** **:** 2.6 cm

Hamur Rengi: 5YR 5/8 Sarımsı Kırmızı (R245 G149 B97)

Astar Rengi **:** 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı(R228 G155 B120)

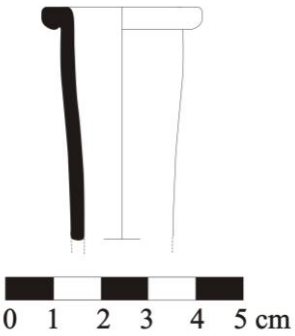
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek.Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda yoğun kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** M. Gürbüzer 2006,Levha 18: Kat. No. 34

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 56 **s.** 39

Kazı. No **:** AFY 15

Form **:** Unguentarium- 4

Levha No **:**33- 34

Buluntu Yeri : Nekropol- M 127

Yükseklik **:** 4.9 cm **Ağız Çapı** **:** 3.4 cm

Karın Çapı : **Taban Çapı** :

Hamur Rengi: 7.5 YR 5/4 Kahverengi (R159 G115 B90)

Astar Rengi **:** 10 YR 3/2Çok Koyu Grimsi Kahverengi (R96 G83 B75)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek.Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1976, plate 19: 156; A. Baldıran 1990, res. 52; J. W. Hayes 2008, plate 88: 1754

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :57 **s.** 40

Kazı. No : AGV 1

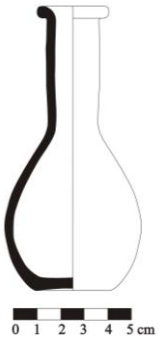
Form : Unguentarium- 5A

Levha No :35- 36

Buluntu Yeri : Nekropol- M 131

Yükseklik : 12.0 cm **Ağız Çapı** : 3.0 cm

Karın Çapı : 5.8 cm **Taban Çapı** : 3.0 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 10 YR 7/4Çok Soluk Kahverengi (R214 G174 B148)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. Kasapoğlu 2008,Kat. No. 12 (Boyun ve gövde yapısı ile benzer)

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No : 58 **s.** 40

Kazı. No : AHE 14

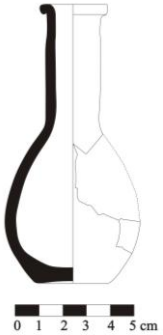
Form : Unguentarium- 5A

Levha No :35- 36

Buluntu Yeri : Nekropol- M 135

Yükseklik : 11.7 cm **Ağız Çapı** : 2.8 cm

Karın Çapı : 5.7 cm **Taban Çapı** : 3.2 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/2 Pembemsi Gri (R159 G131 B117)

Yüzey Rengi : 2.5 YR 5/1Kırmızımsı Gri (R141 G127 B126)

Fırınlama : Orta

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç, az mika ve kum; az gözenek.Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. Kasapoğlu 2008,Kat. No. 14; U. Knigge 1976, tafel 98: E 115-3(Gövde Yapısı ile Benzer)

Tarih : M.S. 34- 100

Kat. No : 59 **s.** 40

Kazı. No **:** AHE 10

Form **:** Unguentarium- 5A

Levha No **:**35- 36

Buluntu Yeri : Nekropol- M 135

Yükseklik :11.6 cm **Ağız Çapı** **:** 2.8 cm

Karın Çapı **:** 5.3 cm **Taban Çapı** **:** 2.8 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi :2.5 YR 7/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R205 G152 B138)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Tüm yüzeyde astar; astarda çok yoğun kalker ve kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** U. Knigge 1976, tafel 98: E 115- 3(Gövde yapısı ile benzer); H. Kasapoğlu 2008,Kat. No. 14 (Ağız yapısı ile benzer)

Tarih **:** M.S. 34- 100

Kat. No : 60 **s.** 40

Kazı. No **:** AHE 12

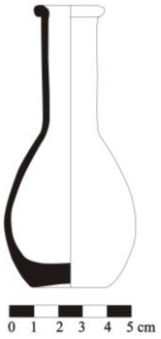
Form **:** Unguentarium- 5A

Levha No **:**35- 36

Buluntu Yeri : Nekropol- M 135

Yükseklik **:** 11.5 cm **Ağız Çapı** **:** 2.8 cm

Karın Çapı **:** 5.4 cm **Taban Çapı** **:** 3.2 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi :10 YR 5/2 Grimsi Kahverengi (R115 G104 B102)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; dışta gövde üzerinde çok yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** H. Kasapoğlu 2008,Kat. No. 14 (Ağız ve boyun yapısı ile benzer)

Tarih **:** M.S. 34- 100

Kat. No : 61 **s.** 40

Kazı. No **:** AHE 8

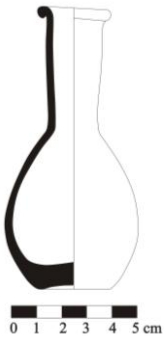
Form **:** Unguentarium- 5A

Levha No **:**35- 36

Buluntu Yeri : Nekropol- M 135

Yükseklik **:** 11.1 cm **Ağız Çapı** **:** 2.8 cm

Karın Çapı **:** 5.4 cm **Taban Çapı** **:** 2.8 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi:7.5 YR 6/3 Açık Kahverengi (R168 G143 B127)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker ve yoğun yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** U. Knigge 1976, tafel 98: E 115- 3(Gövde yapısı ile benzer)

Tarih **:** M.S. 34- 100

Kat. No : 62 **s.** 40

Kazı. No **:** AHE 6

Form **:** Unguentarium- 5A

Levha No **:**37- 38

Buluntu Yeri : Nekropol- M 135

Yükseklik **:** 11.1 cm **Ağız Çapı** **:** 2.8 cm

Karın Çapı **:** 5.1 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:**7.5 YR 7/3Pembe (R195 G158 B137)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker ve gövdede yanma izleri. Dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 141 (Ağız ve boyun yapısı ile benzer)

Tarih **:** M.S. 34- 100

Kat. No : 63 **s.** 41

Kazı. No :AFO 5

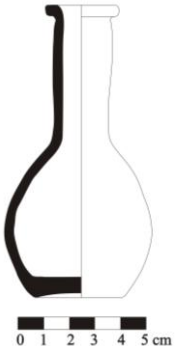
Form : Unguentarium- 5A

Levha No :37- 38

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik : 11.3 cm **Ağız Çapı** : 2.7 cm

Karın Çapı : 5.7 cm **Taban Çapı** : 3.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 Y6/4 Açık Sarımsı Kahverengi(R173 G143 B107)

Yüzey Rengi :10 YR5/4Sarımsı Kahverengi (R131 G106 B86)

Fırınlama :

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek.Dışta kalker ve yoğun yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. Kasapoğlu 2008, Kat. No. 12

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No : 64 **s.** 41

Kazı. No : AFY 6

Form : Unguentarium- 5A

Levha No :37- 38

Buluntu Yeri : Nekropol-M 127

Yükseklik : 11.3 cm **Ağız Çapı** : 3.0 cm

Karın Çapı : 5.1 cm **Taban Çapı** : 2.7 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi :Gley1 5/NGri (R132 G132 B124)

Fırınlama :

Tanım : Dışta yüzeyde az kalker ve kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : U. Knigge 1976, tafel 98: E 115- 3; G. Günay 1989,çiz. XXI: c (Gövde ve boyun yapısı ile benzer)

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No : 65 **s.** 41

Kazı. No **:** AHE 7

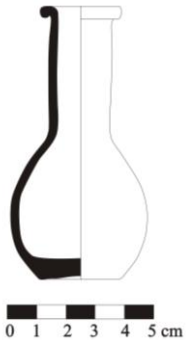
Form **:** Unguentarium- 5A

Levha No **:**37- 38

Buluntu Yeri : Nekropol- M 135

Yükseklik **:** 9.3 cm **Ağız Çapı** **:** 2.7 cm

Karın Çapı **:** 4.6 cm **Taban Çapı** **:** 2.7 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:**7.5 YR 6/2Pembemsi Gri (R171 G139 B128)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Dışta yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** Z. A. Tavukçu 2007, Kat. No. 132; H. Kasapoğlu 2008, Kat. No. 14 (Ağız ve boyun yapısı ile benzer)

Tarih **:** M.S. 34- 100

Kat. No : 66 **s.** 41

Kazı. No **:** AHE 11

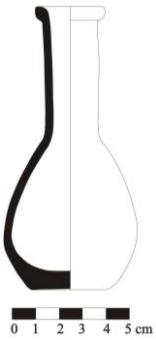
Form **:** Unguentarium- 5B

Levha No **:**37- 38

Buluntu Yeri : Nekropol- M 135

Yükseklik **:** 12.2 cm **Ağız Çapı** **:** 3.0 cm

Karın Çapı **:** 5.7 cm **Taban Çapı** **:** 3.1 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:**2.5 YR 6/3 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R159 G121 B112)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Dışta az kalker ve yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** U. Knigge 1976, tafel 98: E 115- 3(Gövde Yapısı ile Benzer);

Tarih **:** M.S. 34- 100

Kat. No : 67 **s.** 41

Kazı. No **:** AHE 2

Form **:** Unguentarium- 5B

Levha No **:**39- 40

Buluntu Yeri : Nekropol- M 135

Yükseklik **:** 12.0 cm **Ağız Çapı** **:** 3.0 cm

Karın Çapı **:** 5.6 cm **Taban Çapı** **:** 3.2 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:**10 R 6/2Soluk Kırmızı (R155 G117 B114)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Dışta az kalker ve kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:**

Tarih **:** M.S. 34- 100

Kat. No : 68 **s.** 41

Kazı. No **:** AHE 5

Form **:** Unguentarium- 5B

Levha No **:**39- 40

Buluntu Yeri : Nekropol- M 135

Yükseklik **:** 11.5 cm **Ağız Çapı** **:** 2.8 cm

Karın Çapı **:** 5.3 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:**10 YR 5/1Gri (R106 G96 B94)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Dışta az kalker ve belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** U. Knigge 1976, tafel 98: E 115- 3

Tarih **:** M.S. 34- 100

Kat. No : 69 **s.** 41

Kazı. No **:** AHE 4

Form **:** Unguentarium- 5B

Levha No **:**39- 40

Buluntu Yeri : Nekropol- M 135

Yükseklik **:** 11.3 cm **Ağız Çapı** **:** 2.6 cm

Karın Çapı **:** 5.4 cm **Taban Çapı** **:** 3.1 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi :2.5 YR 7/2Soluk Kırmızı (R160 G134 B133)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Dışta yoğun kalker ve kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** H. Kasapoğlu 2008,Kat. No. 12

Tarih **:** M.S. 34- 100

Kat. No : 70 **s.** 41

Kazı. No **:** AGV 3

Form **:** Unguentarium- 5B

Levha No **:**39- 40

Buluntu Yeri : Nekropol- M 131

Yükseklik **:** 11.3 cm **Ağız Çapı** **:** 2.8 cm

Karın Çapı **:** 5.4 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi **:** 7.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R212 G 157 B127)

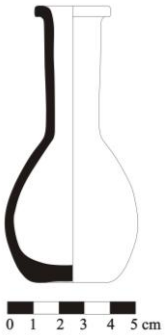
Fırınlama **:**

Tanım **:** Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve kısmi yanma izleri. Dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** U. Knigge 1976, tafel 98: E 115- 3(Gövde yapısı ile benzer); Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 119 (Gövde Yapısı ile Benzer)

Tarih **:** M.S. 25- 100

Kat. No : 71 **s.** 42

Kazı. No **:** AHE 3

Form **:** Unguentarium- 5B

Levha No **:**39- 40

Buluntu Yeri : Nekropol- M 135

Yükseklik **:** 11.0 cm **Ağız Çapı** **:** 2.9 cm

Karın Çapı **:** 5.3 cm **Taban Çapı** **:** 2.9 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:**2.5 YR 6/2 Soluk Kırmızı (R135 G115 B114)

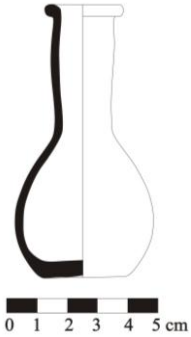
Fırınlama **:**

Tanım **:** Dışta yoğun kalker ve çok az yanma izleri. Belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** H. Kasapoğlu 2008,Kat. No. 14

Tarih **:** M.S. 34- 100

Kat. No : 72 **s.** 42

Kazı. No **:** AHE 1

Form **:** Unguentarium- 5B

Levha No **:**39- 40

Buluntu Yeri : Nekropol- M 135

Yükseklik **:** 9.2 cm **Ağız Çapı** **:** 2.6 cm

Karın Çapı **:** 4.6 cm **Taban Çapı** **:** 2.6 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:**2.5 YR 7/2Soluk Kırmızı (R181 G150 B140)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Dışta aşınma ve yanma. Yüzeyde az kalker.

Benzeri **:** G. Günay 1989, Levha XVIII: g

Tarih **:** M.S. 34- 100

Kat. No : 73 **s.** 42

Kazı. No **:** AAO 3

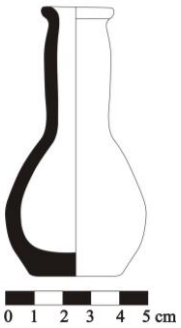
Form **:** Unguentarium- 5C

Levha No **:**41- 42

Buluntu Yeri : Nekropol- M 93

Yükseklik **:** 9.3 cm **Ağız Çapı** **:** 2.4 cm

Karın Çapı **:** 5.0 cm **Taban Çapı** **:** 3.1 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:**7.5 YR3/1Çok Koyu Gri (R69 G64 B61)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Dışta yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** H. Kasapoğlu2008, Kat. No. 25

Tarih **:** M.S. 25- 100

Kat. No **:**74 **s.** 42

Kazı. No **:** AFS 5

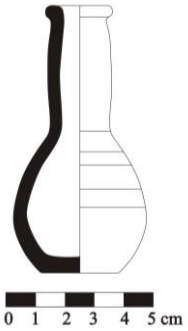
Form **:** Unguentarium- 5C

Levha No **:**41- 42

Buluntu Yeri : Nekropol-M 125

Yükseklik **:** 9.0 cm **Ağız Çapı** **:** 2.2 cm

Karın Çapı **:** 4.7 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:**10 YR 4/1 Koyu Gri (R89 G89 B89)

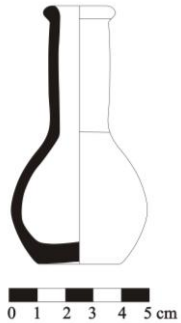
Fırınlama **:**

Tanım **:** Dışta yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 130; H. Kasapoğlu2008, Kat. No. 21

Tarih **:** M.S. 25- 100

Kat. No : 75 **s.** 42

Kazı. No **:** AGU 2

Form **:** Unguentarium- 5C

Levha No **:**41- 42

Buluntu Yeri : Nekropol- M 130

Yükseklik **:** 9.1 cm **Ağız Çapı** **:** 2.4 cm

Karın Çapı **:** 4.8 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 5/2 Kahverengi (R137 G113 B100)

Yüzey Rengi **:**10 YR 6/3Soluk Kahverengi (R170 G141 B109)

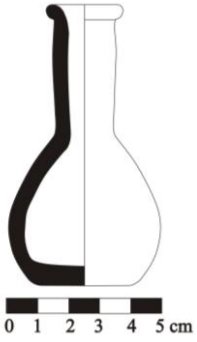
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç,az kum ve mika; az gözenek.Dışta az kalker ve kısmi siyahlık. Dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** H. Kasapoğlu2008, Kat. No. 20

Tarih **:** M.S. 25- 100

Kat. No : 76 **s.** 43

Kazı. No **:** AAO 10

Form **:** Unguentarium- 5C

Levha No **:**41- 42

Buluntu Yeri : Nekropol- M 93

Yükseklik **:** 8.9 cm **Ağız Çapı** **:** 2.4 cm

Karın Çapı **:** 5.0 cm **Taban Çapı** **:** 3.2 cm

Hamur Rengi:2.5 Y5/6Açık Yeşilimsi Kahverengi (R134 G87 B35)

Yüzey Rengi **:**2.5 Y5/3Açık Yeşilimsi Kahverengi (R104 G92 B70)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Dışta yoğun aşınma ve yanma. Astar üzerinde yoğun kalker.

Benzeri **:** H. Kasapoğlu2008, Kat. No. 20

Tarih **:** M.S. 25- 100

Kat. No : 77 **s.** 43

Kazı. No **:** AFT 2

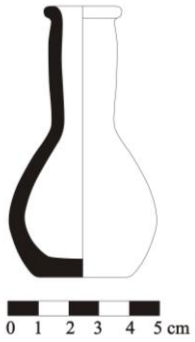
Form **:** Unguentarium- 5C

Levha No **:**41- 42

Buluntu Yeri : Nekropol- M 125

Yükseklik **:** 8.9 cm **Ağız Çapı** **:** 2.5 cm

Karın Çapı **:** 4.9 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi:5 Y4/2Yeşilimsi Gri (R113 G107 B75)

Yüzey Rengi **:**7.5 YR 5/1 Gri (R108 G107 B105)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek.Dışta kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 131

Tarih **:** M.S. 25- 100

Kat. No : 78 **s.** 43

Kazı. No **:** AAO 6

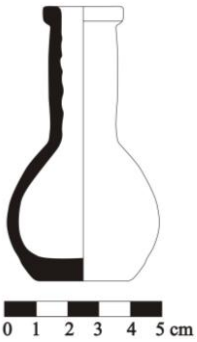
Form **:** Unguentarium- 5C

Levha No **:**41- 42

Buluntu Yeri : Nekropol- M 93

Yükseklik **:** 8.7 cm **Ağız Çapı** **:** 2.5 cm

Karın Çapı **:** 4.9 cm **Taban Çapı** **:** 3.1 cm

Hamur Rengi:5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R254 G144 B91)

Yüzey Rengi **:**7.5 YR 5/4Kahverengi (R159 G109 B84)

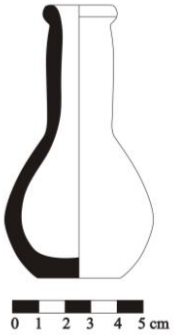
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek.Dışta yoğun kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** H. Kasapoğlu2008, Kat. No. 23

Tarih **:** M.S. 25- 100

Kat. No : 79 **s.** 43

Kazı. No **:** AAO 9

Form **:** Unguentarium- 5C

Levha No **:**41- 42

Buluntu Yeri : Nekropol- M 93

Yükseklik **:** 8.6 cm **Ağız Çapı** **:** 2.3 cm

Karın Çapı **:** 4.7 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi **:**10 YR 5/4Sarımsı Kahverengi (R140 G110 B82)

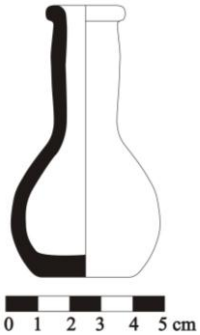
Fırınlama **:**

Tanım **:** Dışta yoğun aşınma, kalker ve yanma izleri.

Benzeri **:** H. Kasapoğlu2008, Kat. No. 24

Tarih **:** M.S. 25- 100

Kat. No : 80 **s.** 43

Kazı. No **:** AAO 5

Form **:** Unguentarium- 5C

Levha No **:**41- 42

Buluntu Yeri : Nekropol- M 93

Yükseklik **:** 8.5 cm **Ağız Çapı** **:** 2.5 cm

Karın Çapı **:** 4.7 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi: 5 YR 4/6Sarımsı Kırmızı (R147 G74 B31)

Yüzey Rengi **:**7.5 YR 7/6 Koyu Kahverengi (R165 G103 B66)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve az kum. Orta seviyede gözenek.Dışta yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** H. Kasapoğlu2008, Kat. No. 20

Tarih **:** M.S. 25- 100

Kat. No : 81 **s.** 43

Kazı. No **:** AFF 1

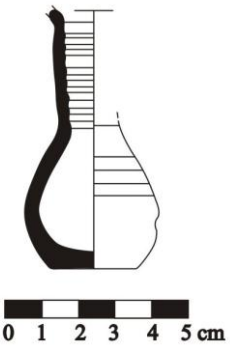
Form **:** Unguentarium- 5C

Levha No **:**41- 42

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik **:** 7.3 cm **Ağız Çapı** **:**

Karın Çapı **:** 3.8 cm **Taban Çapı** **:** 2.4 cm

Hamur Rengi:10 YR 7/4 Çok Soluk Kahverengi (R209 G166 B124)

Yüzey Rengi **:**2.5 Y6/4Açık Yeşilimsi Kahverengi (R192 G153 B112)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç; çok az gözenek.Dışta az kalker ve kısmi siyahlık. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** E. B. Dusenbery 1998, S158- 3 (Gövdenin alt bölümüyle benzer)

Tarih **:** M.S. 25- 100

Kat. No **:** 82 **s.** 45

Kazı. No **:** AAS 3

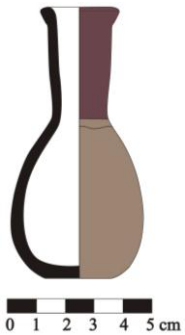
Form **:** Unguentarium- 6A

Levha No **:**43- 44

Buluntu Yeri : Nekropol- M 96

Yükseklik **:** 8.5 cm **Ağız Çapı** **:** 2.5 cm

Karın Çapı **:** 4.2 cm **Taban Çapı** **:** 2.0 cm

Hamur Rengi:5YR 5/4Kırmızımsı Kahverengi (R141 G98 B81)

Astar Rengi **: Üstte** 10 R 4/4Soluk Kırmızı(R99 G62 B68)

Altta 10 YR 6/2 Açık Kahverengimsi Gri(R156 G131 B112)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde farklı renklerde astar; astarda yoğun kalker ve boyunda çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1973 (Corinth), plate 81: d. 242; V. R. Anderson-Stajanović 1992, plate 72: 603

Tarih **:** M.S. 25- 100

Kat. No : 83 **s.** 45

Kazı. No : AAS 4

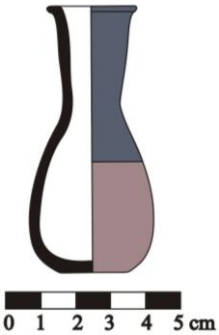
Form : Unguentarium- 6A

Levha No :43- 44

Buluntu Yeri : Nekropol- M 96

Yükseklik : 7.8 cm **Ağız Çapı** : 2.6 cm

Karın Çapı : 3.5 cm **Taban Çapı** : 2.0 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : **Üstte** Gley 2 4/1 Koyu Mavimsi Gri (R86 G88 B100)

Altta 10 R 6/2 Soluk Kırmızı(R162 G133 B134)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde farklı renklerde astar; astarda az kalker ve astar akıntıları. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : G. Günay 1989, çiz. XVIII: c

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No : 84 **s.** 45

Kazı. No : AAS 5

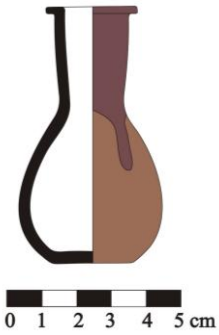
Form : Unguentarium- 6A

Levha No :43- 44

Buluntu Yeri : Nekropol- M 96

Yükseklik : 7.7 cm **Ağız Çapı** : 2.7 cm

Karın Çapı : 4.1 cm **Taban Çapı** : 2.3 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : **Üstte** 10 R 4/3Soluk Kırmızı (R110 G70 B72)

Altta 5 YR 5/4Kırmızımsı Kahverengi (R151 G106 B84)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde farklı renklerde astar; astar akıntıları ve çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 139

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No : 85 **s.** 45

Kazı. No : AAS 6

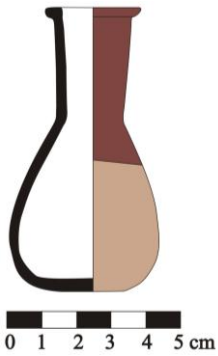
Form : Unguentarium- 6A

Levha No :43- 44

Buluntu Yeri : Nekropol- M 96

Yükseklik :8.0 cm **Ağız Çapı** :2.3 cm

Karın Çapı :4.8 cm **Taban Çapı** :2.5 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : **Üstte** 10 R 3/4Koyu Kırmızı (R120 G65 B60)

Altta 7.5 YR7/3Pembe (R201 G165 B139)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde farklı renklerde astar; astarda az kalker ve astar akıntıları. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No : 86 **s.** 45

Kazı. No : AGU 1

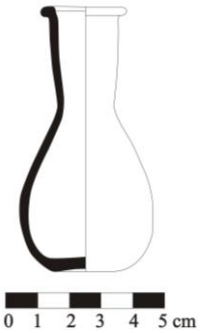
Form : Unguentarium- 6A

Levha No :43- 44

Buluntu Yeri : Nekropol- M 130

Yükseklik : 8.3 cm **Ağız Çapı** : 2.6 cm

Karın Çapı : 4.1 cm **Taban Çapı** : 1.9 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 5 YR 7/3Pembe (R199 G159 B141)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda kalker ve gövdede yoğun yanma izleri. Belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : B. Ayça Polat 2005, BK. 74; Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 139

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No : 87 **s.** 45

Kazı. No **:** AGU 3

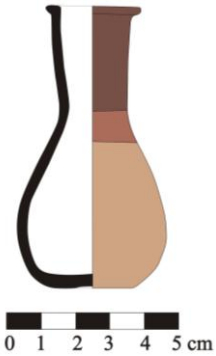
Form **:** Unguentarium- 6A

Levha No **:**43- 44

Buluntu Yeri : Nekropol- M 130

Yükseklik **:** 8.1 cm **Ağız Çapı** **:** 2.7 cm

Karın Çapı **:** 4.2 cm **Taban Çapı** **:** 2.2 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi **: Üstte** 5 YR4/4 Kırmızımsı Kahverengi (R112 G74 B65)

Altta 10 YR 7/4Çok Soluk Kahverengi (R206 G163 B131)

Fırınlama **:**

Tanım **:** Tüm yüzeyde farklı renklerde astar; astar akıntıları. Boyunda astarda yoğun dökülme ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** B. Ayça Polat 2005, BK. 74; Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 139

Tarih **:** M.S. 25- 100

Kat. No **:** 88 **s.** 46

Kazı. No **:** AFN 9

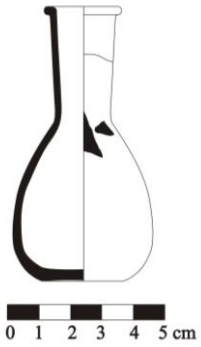
Form **:** Unguentarium- 6A

Levha No **:**43- 44

Buluntu Yeri : Nekropol- M 124

Yükseklik **:** 8.3 cm **Ağız Çapı** **:** 2.5 cm

Karın Çapı **:** 4.3 cm **Taban Çapı** **:** 2.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/3 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R188 G151 B145)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 8/3 Pembe (R215 G185 B175)

Fırınlama **:** Orta

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker ve boyunda çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:**

Tarih **:** M.S. 25- 100

Kat. No : 89 **s.** 46

Kazı. No : AGV 2

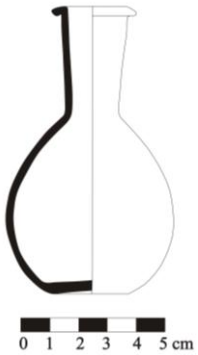
Form : Unguentarium- 6A

Levha No :43- 44

Buluntu Yeri : Nekropol- M 131

Yükseklik : 10.0 cm **Ağız Çapı** : 2.8 cm

Karın Çapı : 5.8 cm **Taban Çapı** : 2.7 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi :2.5 Y 6/1 Gri (R146 G139 B131)

Fırınlama :

Tanım : Dışta yoğun kalker ve kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : G. Günay 1989, Levha XVII: a

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No :90 **s.** 46

Kazı. No : AHE 9

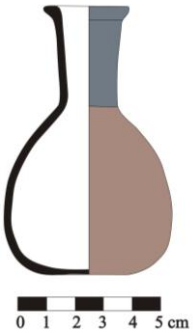
Form : Unguentarium- 6A

Levha No :43- 44

Buluntu Yeri : Nekropol- M 135

Yükseklik : 9.5 cm **Ağız Çapı** : 2.9 cm

Karın Çapı : 5.9 cm **Taban Çapı** : 2.3 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : **Üstte** Gley 2 5/1 Mavimsi Gri(R113 G118 B125)

Altta 5 YR 6/2Pembemsi Gri (R167 G135 B122)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde farklı renklerde astar; astarda yoğun kalker ve boyunda kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : G. Hübner 1996, tafel 2: 4;E. Laflı 2003, tafel 180f; F. Yurtseven 2006, res. 47

Tarih : M.S. 34- 100

Kat. No :91 **s.** 46

Kazı. No : AFS 3

Form : Unguentarium- 6B

Levha No :45- 46

Buluntu Yeri : Nekropol- M 125

Yükseklik : 10.4 cm **Ağız Çapı** : 2.7 cm

Karın Çapı : 4.7 cm **Taban Çapı** : 2.4 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 7.5YR 6/4 Açık Kahverengi (R177 G144 B125)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun yanma izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No :92 **s.** 46

Kazı. No : AFS 4

Form : Unguentarium- 6B

Levha No :45- 46

Buluntu Yeri : Nekropol- M 125

Yükseklik : 10.2 cm **Ağız Çapı** : 2.8 cm

Karın Çapı : 4.9 cm **Taban Çapı** : 2.5 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi :2.5 YR 6/1Kırmızımsı Gri (R144 G130 B129)

Fırınlama :

Tanım : Dışta yoğun kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. Baldıran 1990, res. 57

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No :93 **s.** 46

Kazı. No : AFS 6

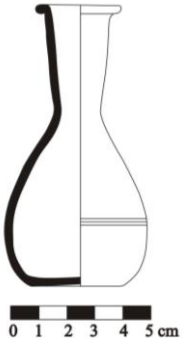
Form : Unguentarium- 6B

Levha No :45- 46

Buluntu Yeri : Nekropol- M 125

Yükseklik : 9.9 cm **Ağız Çapı** : 3.0 cm

Karın Çapı : 5.1 cm **Taban Çapı** : 3.2 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 2.5 YR 6/3Açık Kırmızımsı Kahverengi (R178 G146 B135)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde farklı renklerde ve tonlarda astar. Dışta kısmi siyahlıklar ve çark izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No :94 **s.** 46

Kazı. No : AFS 7

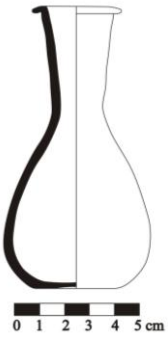
Form : Unguentarium- 6B

Levha No :45- 46

Buluntu Yeri : Nekropol- M 125

Yükseklik : 11.0 cm **Ağız Çapı** : 3.4 cm

Karın Çapı : 5.6 cm **Taban Çapı** : 3.3 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 5 YR 6/4 Kahverengi (R183 G141 B125)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda az kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No :95 **s.** 46

Kazı. No : AFS 8

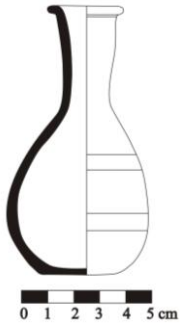
Form : Unguentarium- 6B

Levha No :45- 46

Buluntu Yeri : Nekropol- M 125

Yükseklik : 10.5 cm **Ağız Çapı** : 2.7 cm

Karın Çapı : 5.4 cm **Taban Çapı** : 2.5 cm

Hamur Rengi:5 Y 3/1 Çok Koyu Gri (R51 G50 B45)

Astar Rengi : 5 Y 4/1 Koyu Gri (R81 G81 B79)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker ve yanma izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : G. Günay 1989, Levha XVIII: b

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No :96 **s.** 46

Kazı. No : AFS 9

Form : Unguentarium- 6B

Levha No :45- 46

Buluntu Yeri : Nekropol- M 125

Yükseklik : 11.4 cm **Ağız Çapı** : 2.0 cm

Karın Çapı : 6.5 cm **Taban Çapı** : 3.0 cm

Hamur Rengi:10 YR 7/2 Açık Gri (R171 G159 B147)

Yüzey Rengi :10 YR 6/1 Gri (R125 G117 B115)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az kum; az gözenek. Dışta yoğun kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No : 97 **s.** 48

Kazı. No : ENV.06. 33

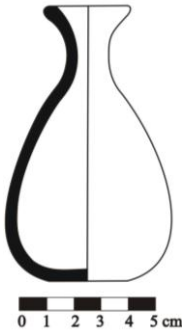
Form : Unguentarium- 7

Levha No :47- 48

Buluntu Yeri : Nekropol- UM 12

Yükseklik : 10.5 cm **Ağız Çapı** : 3.4 cm

Karın Çapı : 6.2 cm **Taban Çapı** : 3.1 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 10 YR 5/1Gri (R110 G100 B91)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker ve kısmi yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : M. Ali Taşçı 1997, Levha 3: d; A. Civelek 2001, XXXIII: U62

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl son çeyreği- M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 98 **s.** 48

Kazı. No : ENV.06. 63

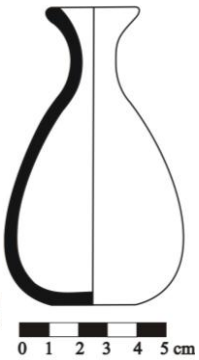
Form : Unguentarium- 7

Levha No :47- 48

Buluntu Yeri : Nekropol- UM 12

Yükseklik : 8.7 cm **Ağız Çapı** : 2.7 cm

Karın Çapı : 4.8 cm **Taban Çapı** : 2.6 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : Gley 1 4/N Koyu Gri (R79 G77 B80)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : E. B. Dusenbery 1998, 290: S166-1

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl son çeyreği- M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 99 **s.** 48

Kazı. No : ENV.05.143

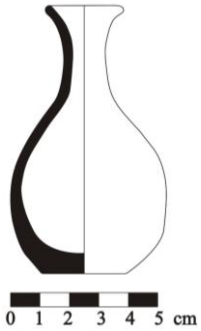
Form : Unguentarium- 7

Levha No :47- 48

Buluntu Yeri : Nekropol- M 34

Yükseklik : 8.9 cm **Ağız Çapı** : 2.6 cm

Karın Çapı : 5.3 cm **Taban Çapı** : 3.0 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi :Gley 2 6/1 10G Mavimsi Gri (R129 G133 B132)

Fırınlama :

Tanım : Dışta yoğun kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : C. H. Greenewalt1981, LXXXIII: fig. 14; V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 71: 596

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl son çeyreği- M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :100 **s.** 49

Kazı. No : ENV.05.154

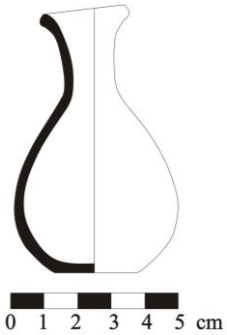
Form : Unguentarium- 7

Levha No :47- 48

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik : 7.5 cm **Ağız Çapı** : 2.6 cm

Karın Çapı : 4.5 cm **Taban Çapı** : 2.4 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi :2.5 Y 6/1 Gri (R159 G155 B143)

Fırınlama :

Tanım : Dışta yoğun kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : C. H. Greenewalt- E. E. Freedman 1979, fig. 16; U. Knigge 1976, tafel 98: E 119; A. Civelek 2001, XXXIII: U49

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl son çeyreği- M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :101 **s.** 49

Kazı. No : ENV.05.58

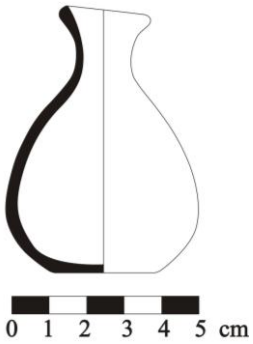
Form : Unguentarium- 7

Levha No :47- 48

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik : 6.8 cm **Ağız Çapı** : 2.5 cm

Karın Çapı : 4.6 cm **Taban Çapı** : 2.5 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 10 YR 6/2 Açık Kahverengimsi Gri (R165 G144 B115)

Fırınlama :

Tanım : Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda az kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : C. H. Greenewalt- E. E. Freedman 1979, fig. 16; A. Civelek 2001, XXXIII: U62 (Gövde Yapısı ile Benzer)

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl son çeyreği- M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :102 **s.** 50

Kazı. No : AAP 3

Form : Unguentarium- 8

Levha No :49- 50

Buluntu Yeri : Nekropol- M 91

Yükseklik : 17.9 cm **Ağız Çapı** : 3.6 cm

Karın Çapı : 6.3 cm **Taban Çapı** : 3.4 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi :2.5 Y6/3Açık Sarımsı Kahverengi (R151 G127 B103)

Fırınlama : İyi

Tanım : Dışta az kalker ve kısmi siyahlıklar. Boyunda belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : R. Meriç2002, tafel 41: K498 (Ağız ve boyun yapısı ile benzer)

Tarih : M.S. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısı

Kat. No :103 **s.** 51
Kazı. No : AAP 1
Form : Unguentarium- 8
Levha No :49- 50
Buluntu Yeri : Nekropol- M 91
Yükseklik : 15.5 cm **Ağız Çapı** : 3.4 cm
Karın Çapı : 5.8 cm **Taban Çapı** : 3.0 cm
Hamur Rengi:
Astar Rengi : 7.5 YR 6/6Kırmızımsı Sarı (R176 G122 B84)
Fırınlama :
Tanım : Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda az kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : J. C. Smith 1982, plate 44: g; G. Günay 1989, Levha XXIII: c
Tarih : M.S. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısı

Kat. No :104 **s.** 51
Kazı. No : AAP 4
Form : Unguentarium- 8
Levha No :49- 50
Buluntu Yeri : Nekropol- M 91
Yükseklik : 15.9 cm **Ağız Çapı** : 3.9 cm
Karın Çapı : 6.3 cm **Taban Çapı** : 3.2 cm
Hamur Rengi:5 YR5/6Sarımsı Kahverengi (R159 G96 B65)
Yüzey Rengi :10 YR7/3Çok Soluk Kahverengi (R180 G150 B122)
Fırınlama : Kötü
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç; az gözenek; gövdede parçalar halinde kopma. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : G. Günay 1989, Levha XXIII: c
Tarih : M.S. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısı

Kat. No : 105 **s.** 51

Kazı. No **:** AAP 2

Form **:** Unguentarium- 8

Levha No **:**49- 50

Buluntu Yeri : Nekropol- M 91

Yükseklik **:** 12.9 cm **Ağız Çapı** **:** 3.0 cm

Karın Çapı **:** 4.9 cm **Taban Çapı** **:** 3.1 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi **: Üstte** 10 Y5/4 Soluk Kırmızı (R144 G98 B91)

Altta 7.5 YR 6/6Kırmızımsı Sarı (R173 G118 B88)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Tüm yüzeyde farklı renklerde astar; astar akıntıları ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. C. Smith 1982, plate 44: g (Gövde ve boyun yapısı ile benzer); H. Kasapoğlu2008, Kat. No. 34 (Gövde yapısı ile benzer)

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısı

Kat. No **:** 106 **s.** 51

Kazı. No **:** AFO 3

Form **:** Unguentarium- 8

Levha No **:**51- 52

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik **:**17.0 cm **Ağız Çapı** **:** 3.2 cm

Karın Çapı **:** 6.2 cm **Taban Çapı** **:** 2.9 cm

Hamur Rengi:5 YR6/6 Kırmızımsı Sarı (R192 G122 B97)

Astar Rengi **: Üstte** 10 YR2/1 Siyah (R40 G44 B47)

Altta 2.5 YR 6/2Soluk Kırmızı (R186 G146 B138)

Fırınlama **:** Orta

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç, çok az kum ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde farklı renklerde astar; astarda az kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri **:** G. Günay 1989, Levha XXII: a

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısı

Kat. No : 107 **s.** 51

Kazı. No :AFO 6

Form : Unguentarium- 8

Levha No :51- 52

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik : 16.5 cm **Ağız Çapı** : 3.4 cm

Karın Çapı : 6.1 cm **Taban Çapı** : 2.4 cm

Hamur Rengi:7.5 YR7/2 Pembemsi Gri (R192 G156 B140)

Astar Rengi : **Üstte** Gley1 3/N Çok Koyu Gri (R63 G70 B80)

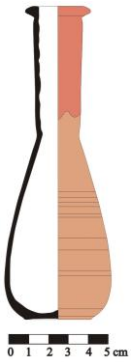
Altta 2.5 YR 7/2Soluk Kırmızı (R189 G161 B157)

Fırınlama : Orta

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda ve gövdede parçalar halinde kopma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : G. Günay 1989, Levha XXII: a

Tarih : M.S. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısı

Kat. No : 108 **s.** 51

Kazı. No : ADS 7

Form : Unguentarium- 8

Levha No :51- 52

Buluntu Yeri : Nekropol-M 116 yakınında

Yükseklik : 15.8 cm **Ağız Çapı** : 2.7 cm

Karın Çapı : 5.4 cm **Taban Çapı** : 3.5 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : **Üstte** 10 R6/8 Açık Kırmızı (R225 G126 B105)

Altta 7.5 YR 6/6Kırmızımsı Sarı (R214 G157 B127)

Fırınlama : İyi

Tanım : Tüm yüzeyde farklı renklerde astar; astarda az kalker ve belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : C. B. Welles 1968, fig. 23;H. Kasapoğlu2008, Kat. No. 38

Tarih : M.S. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısı

Kat. No : 109 **s.** 52

Kazı. No : ADU 1

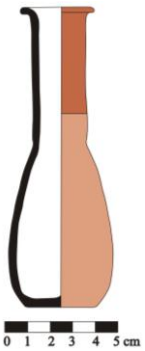
Form : Unguentarium- 8

Levha No :51- 52

Buluntu Yeri : Nekropol- M 118

Yükseklik : 13.5 cm **Ağız Çapı** : 3.0 cm

Karın Çapı : 4.5 cm **Taban Çapı** : 3.1 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : **Üstte** 10 R5/8 Açık Kırmızı (R199 G98 B78)

Altta 7.5 YR 7/4Pembe (R227 G180 B152)

Fırınlama : İyi

Tanım : Tüm yüzeyde farklı renklerde astar; astarda az kalker ve belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : C. B. Welles 1968, plate 1: 23; H. Bujukliev 1986, 127: 341

Tarih : M.S. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısı

Kat. No : 110 **s.** 53

Kazı. No : ACS 5

Form : Unguentarium- 9

Levha No :53- 54

Buluntu Yeri : Nekropol- M 108

Yükseklik : 22.3 cm **Ağız Çapı** : 4.6 cm

Karın Çapı : 7.7 cm **Taban Çapı** : 4.7 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 6/6Açık Kırmızı (R189 G118 B96)

Astar Rengi : 5YR 6/6Kırmızımsı Sarı (R194 G130 B105)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika, çok az taşçık ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker ve kısmi yanık izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. Bujukliev 1986, 127: 333; E. Laflı 2003, tafel 169b; H. Kasapoğlu 2008, Kat. No. 45(Bizim örneğimizde gövde daha sarkık)

Tarih : M.S. 65- M.S. 100

Kat. No :111 **s.** 53
Kazı. No : ACS 6
Form : Unguentarium- 9
Levha No :53- 54
Buluntu Yeri : Nekropol- M 108
Yükseklik : 28.8 cm **Ağız Çapı** : 5.4 cm
Karın Çapı : 9.5 cm **Taban Çapı** : 5.5 cm
Hamur Rengi:
Astar Rengi : 10 R 7/4Soluk Kırmızı (R198 G140 B129)
Fırınlama :
Tanım : Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : H. Bujukliev 1986, 127: 332; H. Kasapoğlu 2008, Kat. No. 45
Tarih : M.S. 65- M.S. 100

Kat. No : 112 **s.** 53
Kazı. No : ACS 7
Form : Unguentarium- 9
Levha No :53- 54
Buluntu Yeri : Nekropol- M 108
Yükseklik : 28.6 cm **Ağız Çapı** : 5.3 cm
Karın Çapı : 9.5 cm **Taban Çapı** : 5.5 cm
Hamur Rengi:10 R 6/4 Açık Kırmızı (R190 G117 B108)
Astar Rengi : 2.5YR 7/6 Açık Kırmızı (R214 G152 B129)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kum ve çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : M. Bucovala 1968, fig. 5; H. Bujukliev 1986, 127: 332; H. Kasapoğlu 2008, Kat. No. 45
Tarih : M.S. 65- M.S. 100

Kat. No :113 **s.** 53

Kazı. No : ACS 9

Form : Unguentarium- 9

Levha No :53- 54

Buluntu Yeri : Nekropol- M 108

Yükseklik : 23.0 cm **Ağız Çapı** : 4.2 cm

Karın Çapı : 7.3 cm **Taban Çapı** : 4.3 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi :5 YR 6/3Açık Kırmızımsı Kahverengi (R174 G132 B118)

Fırınlama :

Tanım : Dışta az kalker ve kısmi yanık izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. Bujukliev 1986, 127: 336; H. Kasapoğlu 2008, Kat. No. 42

Tarih : M.S. 65- M.S. 100

Kat. No :114 **s.** 53

Kazı. No : ACS 24- ACS 27

Form : Unguentarium- 9

Levha No :53- 54

Buluntu Yeri : Nekropol- M 108

Yükseklik : 22.0 cm(Yaklaşık) **Ağız Çapı** : 4.5 cm

Karın Çapı : 7.5 cm **Taban Çapı** : 4.5 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 7/1Açık Gri (R194 G177 B159)

Yüzey Rengi :2.5 YR 7/3 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R193 G155 B146)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Dışta kalker, aşınma ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : Z. A. Tavukçu 2007,Kat. No. 112; H. Kasapoğlu 2008, Kat. No. 43

Tarih : M.S. 65- M.S. 100

Kat. No :115 **s.** 55

Kazı. No : ENV.06.60

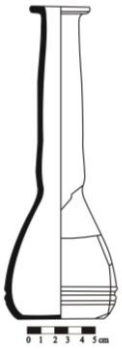
Form : Unguentarium- 10

Levha No :55- 56

Buluntu Yeri : Nekropol- M 79

Yükseklik : 22. 7 cm **Ağız Çapı** : 4.3 cm

Karın Çapı : 8.1 cm **Taban Çapı** : 6.2 cm

Hamur Rengi:10 R 6/3 Soluk Kırmızı (R154 G113 B107)

Astar Rengi : 10 R 7/2 Soluk Kırmızı (R174 G147 B140)

Fırınlama : Orta

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. Bujukliev 1986, 119: 225; E. Laflı 2003, tafel 162d;E. Güngör 2006, Levha 42: 254

Tarih : M.S. 1. yüzyıl sonları- M.S. 2. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 116 **s.** 55

Kazı. No : ACP 2

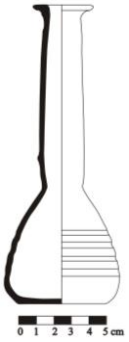
Form : Unguentarium- 10

Levha No :55- 56

Buluntu Yeri : Nekropol- M 106

Yükseklik : 17.1 cm **Ağız Çapı** : 3.4 cm

Karın Çapı : 6.5 cm **Taban Çapı** : 5.0 cm

Hamur Rengi:10 R 6/2 Soluk Kırmızı (R171 G128 B122)

Astar Rengi : 10 R 7/4 Soluk Kırmızı (R215 G163 B152)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç, mika ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. Belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. Bujukliev 1986, 119: 228; G. Günay 1989, Levha XXV: a; E. Laflı 2003, tafel 159b; Z. A. Tavukçu 2007, Kat. No. 189; L. A. Akbuz 2008, Levha 24, şek. 83

Tarih : M.S. 1. yüzyıl sonları- M.S. 2. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :117 **s.** 57

Kazı. No : AGB 10

Form : Unguentarium

Levha No :55- 56

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 13.1 cm **Ağız Çapı** : 3.1 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı (R201 G127 B88)

Astar Rengi : 7.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R198 G137 B92)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve yoğun mika; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde çok ince astar. Dışta mika belirgin. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1997, plate 34

Tarih : M.S. 3. - 4. yüzyıl

Kat. No : 118 **s.** 57

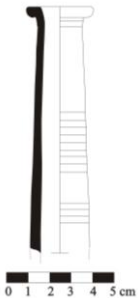
Kazı. No : AGB 19

Form : Unguentarium

Levha No :55- 56

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 11.6 cm **Ağız Çapı** : 3.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 7/8 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R206 G150 B127)

Astar Rengi : 7.5 YR 8/4 Kırmızımsı Sarı (R215 G169 B135)

Fırınlama : İyi

Tanım : Orta sertlikteki kabın kilinde az kireç ve mika; yoğun gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda hafif dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 3. - 4. yüzyıl

Kat. No :119 **s.** 58

Kazı. No : ADB 8

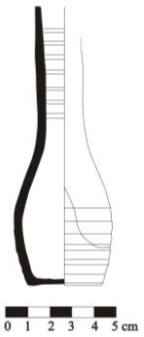
Form : Unguentarium

Levha No :55- 56

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 12.5 cm **Ağız Çapı** :

Karın Çapı : 4.4 cm **Taban Çapı** : 3.3 cm

Hamur Rengi:7.5YR 8/6 Kırmızımsı Sarı (R231 G170 B126)

Astar Rengi : 7.5 YR 7/4 Pembe (R212 G158 B124)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde çok ince astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 3. - 4. yüzyıl

Kat. No :120 **s.** 58

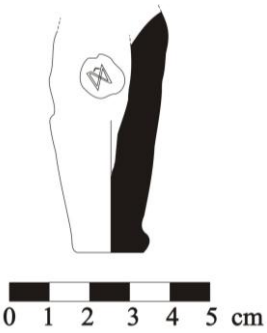
Kazı. No : ACI 40

Form : Unguentarium

Levha No :55- 56

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 6.0 cm **Taban Çapı** : 1.7 cm

Hamur Rengi:10 R 6/2 Soluk Kırmızı (R169 G132 B123)

Astar Rengi : Gley 1 3/N Çok Koyu Gri (R49 G47 B48)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : B. Adamsheck 1979, plate 33: RC 40a; E. Laflı 2005, Abb. 6;E. Laflı 2005(*LRCW 1*), Abb. 5: f; Ş. Özüdoğru- E. Dündar 2007, fig. 13: U1; J. W. Hayes 2008, plate 90: 1778- 1780; J. M. Sánchez- I. P. Martin 2008, fig. 4: 3

Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

Kat. No : 121 **s.** 67

Kazı. No : ENV. 06. 01

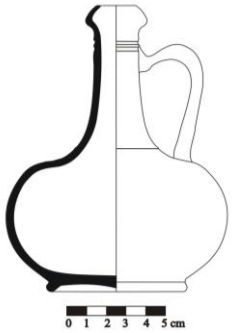
Form : Lagynos

Levha No :57- 58

Buluntu Yeri : Nekropol- TSM 5

Yükseklik : 14.5 cm **Ağız Çapı** : 2.1 cm

Karın Çapı : 11.2 cm **Taban Çapı** : 7.2 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : Gley 1- 8/ N Beyaz (R212 G216 B227)

Fırınlama : İyi

Tanım : Dışta astarda aşınma ve dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : S. I. Rottroff 1997, plate 120: 1546, B. Gürler 2004, çiz. 7

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısı- M.S. 1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :122 **s.** 68

Kazı. No : ADV 4

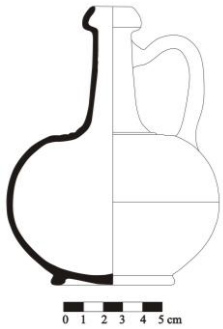
Form : Lagynos

Levha No :57- 58

Buluntu Yeri : Nekropol- M 119

Yükseklik : 14.6 cm **Ağız Çapı** : 2.0 cm

Karın Çapı : 11.1 cm **Taban Çapı** : 6.8 cm

Hamur Rengi:7.5YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R221 G152 B111)

Astar Rengi : 7.5 YR 8/4 Pembe (R231 G184 B156)

Fırınlama : İyi

Tanım : Orta sertlikte kabın kilinde az kireç, kum ve mika; az gözenek. Dışta tüm yüzeyde astar; astarda yoğun dökülme ve astar üzerinde yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : S. I. Rottroff 1997, plate 120: 1546

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısı- M.S. 1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :123 **s.** 69

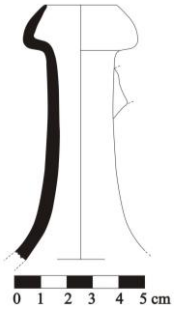
Kazı. No : ABN 1

Form : Lagynos

Levha No :57- 58

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik : 9.6 cm **Ağız Çapı** : 2.8 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R206 G152 B144)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R239 G129 B85)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Dışta tüm yüzeyde astar; astarda yoğun dökülme. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısı- M.S. 1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :124 **s.** 69

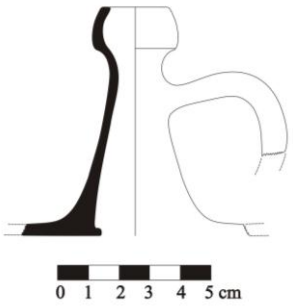
Kazı. No : ACC 2

Form : Lagynos

Levha No :57- 58

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik : 7.6 cm **Ağız Çapı** : 2.4 cm

Hamur Rengi:7.5YR 5/3 Kahverengi (R147 G116 B96)

Astar Rengi : 5 YR 4/2Koyu Kırmızımsı Kahverengi (R117 G91 B74)

Fırınlama : Orta

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Dışta tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.Ö. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısı- M.S. 1. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 125 **s.** 69

Kazı. No **:** AHP 1

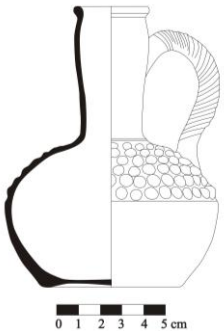
Form **:** Lagynos

Levha No **:**59- 60

Buluntu Yeri : Nekropol- M 136

Yükseklik **:** 12.7 cm **Ağız Çapı** **:** 3.4 cm

Karın Çapı **:** 9.7 cm **Taban Çapı** **:** 6.4 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi **:** 5 YR 7/6Kırmızımsı Sarı (R215 G156 B122)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Dışta tüm yüzeyde astar ve astar üzerinde kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** Anderson-Stojanovic – Reese 1993, fig. 2 (Bezeme OlarakBenzer)

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl

Kat. No **:**126 **s.** 70

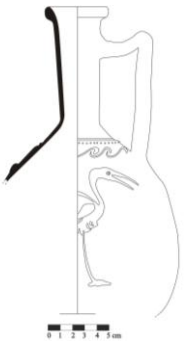
Kazı. No **:** ENV.05.03

Form **:** Lagynos

Levha No **:**59- 60

Buluntu Yeri : Nekropol- M 41

Yükseklik **:** 23.0 cm **Ağız Çapı** **:** 4.2 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/3Pembe (R215 G163 B126)

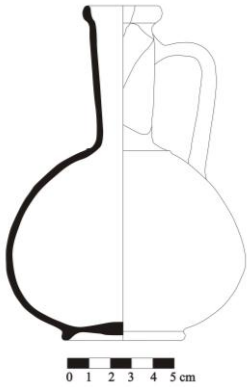
Astar Rengi **:** 5 YR 5/8Sarımsı Kırmızı (R216 G109 B65)

Fırınlama **:** İyi

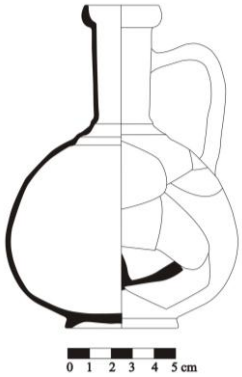
Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Dışta tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. Yüzey kaygan.

Benzeri **:** D. K. Hill 1946, fig. 1; D. V. Zhuravlev 2002, fig. 14: 3

Tarih **:** M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

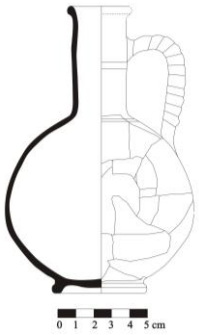
Kat. No :127 **s.** 71
Kazı. No : AFY 20
Form : Lagynos
Levha No :59- 60
Buluntu Yeri : Nekropol- M 127
Yükseklik : 15.8 cm **Ağız Çapı** : 3.6 cm
Karın Çapı : 11.0 cm **Taban Çapı** : 5.7 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R232 G144 B125)
Astar Rengi : Gley 1- 8/N Beyaz (R217 G223 B221)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Dışta tüm yüzeyde astar; astarda yoğun dökülme, aşınma ve kısmi siyahlık. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : J. W. Hayes 1976, 35, plate 20: 168;E. B. Dusenbery 1998, S213-2
Tarih : M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :128 **s.** 71
Kazı. No : ADS 6
Form : Lagynos
Levha No :61- 62
Buluntu Yeri : Nekropol-M 116
Yükseklik : 15.1 cm **Ağız Çapı** : 3.3 cm
Karın Çapı : 10.8 cm **Taban Çapı** : 5.2 cm
Hamur Rengi: 5 YR 7/3Pembe(R224 G181 B165)
Astar Rengi : Gley 1- 8/N Beyaz (R240 G237 B228)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Dışta tüm yüzeyde astar; astarda yoğun dökülme ve aşınma. Dışta astar üzerinde az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : Z. A. Tavukçu 2007, Kat. No. 88
Tarih : M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :129 **s.** 71
Kazı. No : ADS 9
Form : Lagynos
Levha No :61- 62
Buluntu Yeri : Nekropol- M 116
Yükseklik : 11.4 cm **Ağız Çapı** : 3.4 cm
Hamur Rengi:7.5 YR 7/4Pembe (R239 G180 B146)
Astar Rengi : 2.5 Y8/2Soluk Sarı (R246 G219 B190)
Fırınlama : İyi
Tanım : Dokusu orta sertlikte kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek. Dışta tüm yüzeyde astar; astarda yoğun dökülme ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri :
Tarih : M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :130 **s.** 71
Kazı. No : AFP 8
Form : Lagynos
Levha No :61- 62
Buluntu Yeri : Nekropol
Yükseklik : 15.9 cm **Ağız Çapı** : 3.6 cm
Karın Çapı : 10.4 cm **Taban Çapı** : 5.3 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 Kırmızı (R200 G120 B97)
Astar Rengi : Gley 1- 8/N Beyaz (R233 G238 B232)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve taşçık; az gözenek. Dışta tüm yüzeyde astar; astarda yoğun dökülme ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : O. Vessberg- A. Westholm 1956, fig. 31: 4 E. B. Dusenbery 1998, S213-2
Tarih : M.S. 1. yüzyıl

Kat. No :131 **s.** 72

Kazı. No : AGV 5

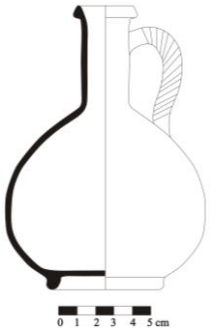
Form : Lagynos

Levha No :61- 62

Buluntu Yeri : Nekropol- M 131

Yükseklik : 15.4 cm **Ağız Çapı** : 3.0 cm

Karın Çapı : 10.7 cm **Taban Çapı** : 6.1cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 10 YR 6/4 AçıkSarımsı Kahverengi (R196 G147 B106)

Fırınlama : İyi

Tanım : Dışta tüm yüzeyde astar; astarda dökülme, aşınma ve kısmi siyahlık. Astar üzerinde az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : G. H. Mcfadden 1946, plate XLI: 51

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No :132 **s.** 74

Kazı. No : AFN 11

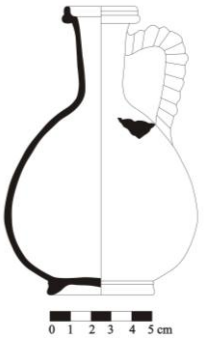
Form : Geniş Ağızlı Testi

Levha No :63- 64

Buluntu Yeri : Nekropol- M 124

Yükseklik : 13.7 cm **Ağız Çapı** : 3.4 cm

Karın Çapı : 9.7 cm **Taban Çapı** : 5.3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 Kırmızı (R224 G211 B192)

Astar Rengi : 2.5 YR 8/2 Pembemsi Beyaz (R224 G211 B192)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az taşçık; orta seviyede gözenek. Dışta tüm yüzeyde astar; astarda yoğun dökülme ve aşınma. Astar üzerinde kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : Z. A. Tavukçu 2007, Kat. No. 81; H. Kasapoğlu 2008, Kat. No. 56

Tarih : M.S. 25- 100

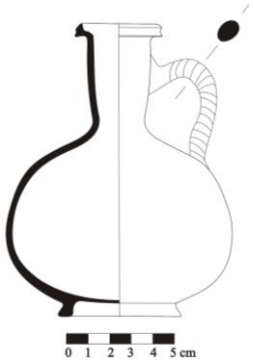
Kat. No :133 **s.** 74

Kazı. No : AAT 6

Form : Geniş Ağızlı Testi

Levha No :63- 64

Buluntu Yeri : Nekropol- M 97

Yükseklik : 13.6 cm **Ağız Çapı** : 3.5 cm

Karın Çapı : 10.5 cm **Taban Çapı** : 5.7 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6Açık Kırmızı (R210 G127 B73)

Astar Rengi : 10 YR 7/3 Çok Soluk Kahverengi (R220 G187 B142)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve az taşçık; orta seviyede gözenek. Dışta tüm yüzeyde astar; astarda yoğun dökülme ve aşınma. Astar üzerinde kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : Z. A. Tavukçu 2007, Kat. No. 81; H. Kasapoğlu 2008, Kat. No. 56

Tarih : M.S. 25- 100

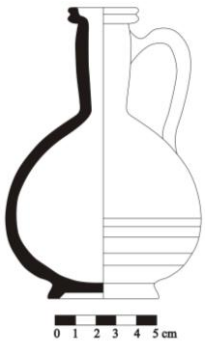
Kat. No : 134 **s.** 74

Kazı. No : AAO 8

Form : Geniş Ağızlı Testi

Levha No :63- 64

Buluntu Yeri : Nekropol- M 93

Yükseklik : 14.3 cm **Ağız Çapı** : 3.4 cm

Karın Çapı : 9.7 cm **Taban Çapı** : 5.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 Kırmızı (R200 G120 B97)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/1 Kırmızımsı Gri (R146 G148 B145)

Fırınlama : İyi

Tanım : Dışta tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda dökülme ve aşınma. Astar üzerinde kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : Z. A. Tavukçu 2007, Kat. No. 89; H. Kasapoğlu 2008, Kat. No. 56

Tarih : M.S. 25- 100

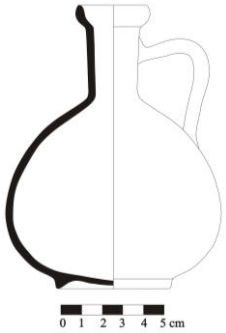
Kat. No :135 **s.** 75

Kazı. No : AHB 7

Form : Geniş Ağızlı Testi

Levha No :63- 64

Buluntu Yeri : Nekropol- M 133

Yükseklik : 13.2 cm **Ağız Çapı** : 3.3 cm

Karın Çapı : 10.6 cm **Taban Çapı** : 5.6 cm

Astar Rengi : 5 YR 5/3 Kırmızımsı Kahverengi (R154 G111 B94)

Fırınlama :

Tanım : Dışta tüm yüzeyde astar; astarda yoğun aşınma. Astar üzerinde yoğun kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : Z. A. Tavukçu 2007, Kat. No. 90; H. Kasapoğlu 2008, Kat. No. 58

Tarih : M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

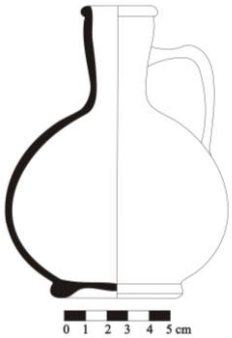
Kat. No :136 **s.** 75

Kazı. No : ABE 2

Form : Geniş Ağızlı Testi

Levha No :65- 66

Buluntu Yeri : Nekropol- M 101

Yükseklik : 13.4 cm **Ağız Çapı** : 3.4 cm

Karın Çapı : 10.5 cm **Taban Çapı** : 5.8 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 5 YR 5/6Sarımsı Kırmızı (R188 G104 B70)

Fırınlama : İyi

Tanım : Dışta tüm yüzeyde astar; astarda yoğun dökülme ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : Z. A. Tavukçu 2007, Kat. No. 89

Tarih : M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :137 **s.**75

Kazı. No : AFS 1

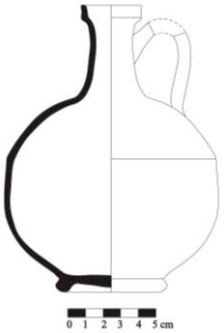
Form : Geniş Ağızlı Testi

Levha No :65- 66

Buluntu Yeri : Nekropol- M 125

Yükseklik : 16.0 cm **Ağız Çapı** : 3.8 cm

Karın Çapı : 12.2 cm **Taban Çapı** : 5.7 cm

Hamur Rengi:10R 5/2Soluk Kırmızı (R147 G113 B111)

Astar Rengi : Gley 1- 8/N Beyaz (R242 G239 B234)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, çok az taşçık ve mika; az gözenek. Dışta kaide hariç tüm yüzeyde astar ve dipte astar akıntıları; astarda yoğun dökülme, aşınma ve kısmi siyahlık. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No :138 **s.** 76

Kazı. No : AAP 6

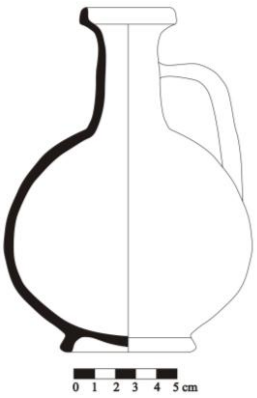
Form : Geniş Ağızlı Testi

Levha No :65- 66

Buluntu Yeri : Nekropol- M 91

Yükseklik : 16.5 cm **Ağız Çapı** : 4.4 cm

Karın Çapı : 12.0 cm **Taban Çapı** : 6.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 Kırmızı (R224 G211 B192)

Astar Rengi : 2.5 Y8/1Beyaz (R227 G219 B198)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç. Az gözenek. Dışta karın kısmının altına kadar astarlı; dışta astarda yoğun dökülme ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 1. yüzyıl' ın ikinci yarısı

Kat. No :139 **s.** 77

Kazı. No : ACS 2

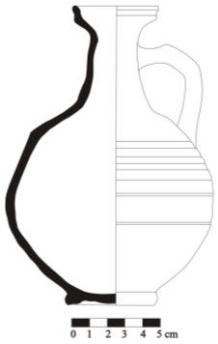
Form : Geniş Ağızlı Testi

Levha No :65- 66

Buluntu Yeri : Nekropol- M 108

Yükseklik : 17.0 cm **Ağız Çapı** : 4.8 cm

Karın Çapı : 11.7 cm **Taban Çapı** : 5.0 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 10YR 7/2Açık Gri (R207 G179 B165)

Fırınlama : İyi

Tanım : Dışta astarda aşınma; astar üzerinde az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 65- 100

Kat. No : 140 **s.** 77

Kazı. No : ACN 3

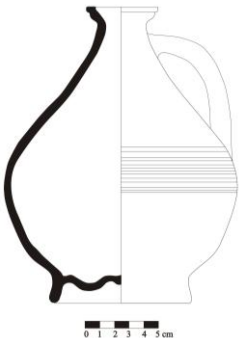
Form : Geniş Ağızlı Testi

Levha No :67- 68

Buluntu Yeri : Nekropol- M 104

Yükseklik : 22.5 cm **Ağız Çapı** : 4.9 cm

Karın Çapı : 16.0 cm **Taban Çapı** : 9.5 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8Açık Kırmızı (R229 G139 B102)

Fırınlama :

Tanım : Dışta tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker ve küçük siyah lekeler. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 117- 150

Kat. No :141 **s.** 78

Kazı. No : ACO 1

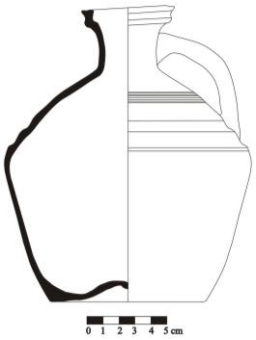
Form : Geniş Ağızlı Testi

Levha No :67- 68

Buluntu Yeri : Nekropol- M 105

Yükseklik : 18.4 cm **Ağız Çapı** : 5.7 cm

Karın Çapı : 15.2 cm **Taban Çapı** : 9.8 cm

Hamur Rengi:5 YR6/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R203 G143 B115)

Astar Rengi : 7.5 YR 7/4Pembe (R220 G176 B137)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Dışta tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker ve yoğun küçük siyah lekeler. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 117- 150

Kat. No : 142 **s.** 78

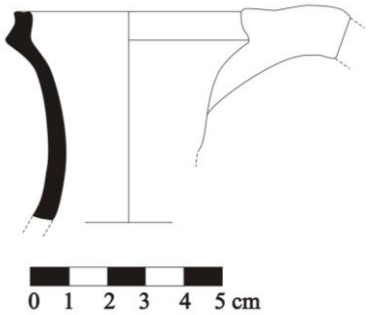
Kazı. No : ACV 5

Form : Geniş Ağızlı Testi

Levha No :69- 70

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik : 5.5 cm **Ağız Çapı** : 6.0 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı (R218 G124 B93)

Astar Rengi : 2.5YR 7/6 Açık Kırmızı (R240 G166 B141)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az kum. Az gözenek. Dışta tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 1. - 2. yüzyıl

Kat. No : 143 **s.** 79

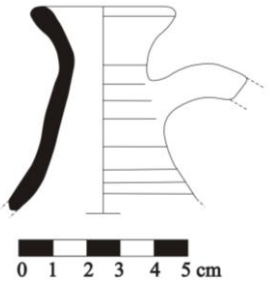
Kazı. No : ADB 1

Form : Geniş Ağızlı Testi

Levha No :69- 70

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 6.0 cm **Ağız Çapı** : 4.3 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 6/6 Açık Kırmızı (R222 G142 B109)

Astar Rengi : 5YR 5/3Kırmızımsı Kahverengi (R181 G144 B128)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek. Dışta tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda yoğun dökülme ve aşınma. Astar üzerinde az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : P. A. Tyers 1996, 200, 255: 1B2

Tarih : M.S. 3. - 4. yüzyıl

Kat. No :144 **s.** 79

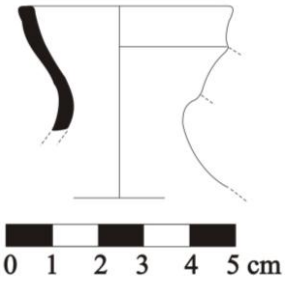
Kazı. No : ACK 21

Form : Geniş Ağızlı Testi

Levha No :69- 70

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.2 cm **Ağız Çapı** : 4.6 cm

Hamur Rengi:2.5 Y6/3 Açık Yeşilimsi Kahverengi (R176 G140 B90)

Astar Rengi : 2.5 Y 5/4 Açık Yeşilimsi Kahverengi (R176 G140 B90)

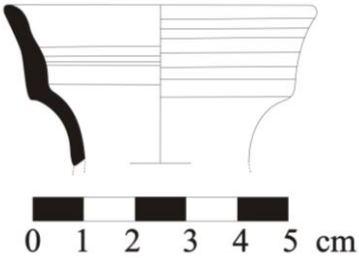
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kum; çok az gözenek. Dışta tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; dışta astarda dökülme ve aşınma; astar üzerinde kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : G. D. Luca 1984, tafel 26: 313

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı ile M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :145 **s.** 79

Kazı. No : ACJ 45

Form : Geniş Ağızlı Testi

Levha No :69- 70

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.1 cm **Ağız Çapı** : 6.0 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/4Açık Kahverengi(R202 G162 B136)

Astar Rengi : 5 YR 3/1 Çok Koyu Gri (R97 G84 B78)

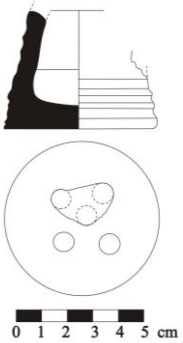
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları; astarda yoğun dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 2008, fig. 43: 1451, 1452

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı ile M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :146 **s.** 89

Kazı. No : ACJ 57

Form : Geniş Ağızlı Testi (Süzgeç)

Levha No :69- 70

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.5 cm **Ağız Çapı** : 6.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/6 Açık Kırmızı (R221 G166 B136)

Astar Rengi : 2.5 YR 4/8 Kırmızı (R179 G85 B59)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Dışta tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve astar akıntıları. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : C. Williams 1989, fig. 51: 512;T. Korkut 2005, 157: nr 31; M. Tekocak 2006, Levha 53: 292; J. W. Hayes 2008, fig. 43: 1451, 1452; B. Ş. Özdemir 2009, Levha 14: 133

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı ile M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

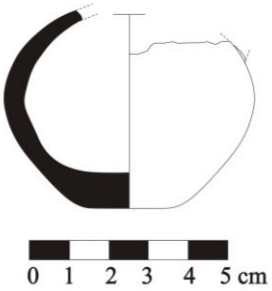
Kat. No :147 **s.** 80

Kazı. No : AGC 11

Form : Küçük Testi

Levha No :71- 72

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 5.0 cm **Taban Çapı** : 2.1 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 8/6 Kırmızımsı Sarı (R209 G171 B137)

Astar Rengi : Astar Uygulanmamış

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık, orta seviyede kum ve az kireç; orta seviyede gözenek. Dışta az kalker ve çamur izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.S. 3. - 4. yüzyıl

Kat. No :148 **s.** 80

Kazı. No : ADB 7

Form : Küçük Testi

Levha No :71- 72

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 7.8 cm **Karın Çapı** : 7.5 cm **Taban Çapı** : 2.9 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/3Kırmızımsı Kahverengi (R175 G131 B106)

Astar Rengi : 2.5 YR 7/3Açık Kırmızımsı Kahverengi (R218 G171 B151)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; çok az gözenek. Dışta tüm yüzeyde astar; astarda dökülme ve aşınma. Astar üzerinde az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1976, plate 23: 186

Tarih : M.S. 3. - 4. yüzyıl

Kat. No :149 **s.** 81

Kazı. No : ETD. 06.53

Form : Oinochoe

Levha No :71- 72

Buluntu Yeri : Nekropol- M 84

Yükseklik : 14.1 cm **Ağız Çapı** : 5.6 cm

Karın Çapı : 12.0 cm **Taban Çapı** : 5.3 cm

Hamur Rengi:2.5YR 4/1Koyu Kırmızımsı Gri (R115 G111 B112)

Astar Rengi : 2.5YR 6/6 Açık Kırmızı (R216 G149 B130)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Dışta tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker ve kısmi siyahlıklar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. S. Robinson 1959, plate 7: G 120

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No :150 **s.** 82

Kazı. No : AGB 32

Form : Oinochoe

Levha No :71- 72

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 7.5 cm **Ağız Çapı** : 4.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 Sarımsı Kırmızı (R172 G96 B70)

Astar Rengi : 2.5 YR 3/1Koyu Kırmızımsı Gri (R216 G149 B130)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve az taşçık. Az gözenek. Dışta tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. Eiwanger 1981, tafel 48, III. 357- 358;K. W. Slane 1990, fig. 25: 215, 216; G. Özbütev 1994, Levha 38: 174; U. Wintermeyer 2004, abb. 675; B. Ş. Özdemir 2009, Levha 13: 122

Tarih : M.S. 3. - 4. yüzyıl

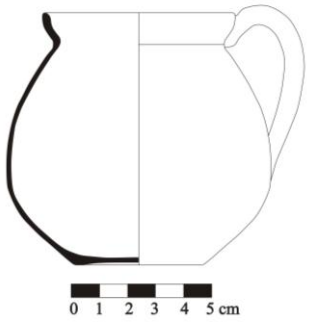
Kat. No : 151 **s.** 84

Kazı. No : AFN 7

Form : Maşrapa

Levha No :73- 74

Buluntu Yeri : Nekropol- M 124

Yükseklik : 9.1 cm **Ağız Çapı** : 6.9 cm

Karın Çapı : 9.5 cm **Taban Çapı** : 4.6 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/4 Pembe (R223 G180 B164)

Astar Rengi : 10 R7/4 Soluk Kırmızı (R211 G164 B154)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : N. Fıratlı 1958, Levha XLIV: fig. 11; H. S. Robinson 1959, plate 7: G 117; A. Erzen- S. Başaran 1990, res. 16; V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 26: 220

Tarih : M.S. 25- 100

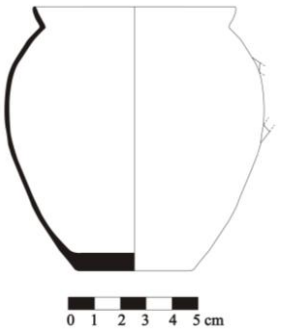
Kat. No :152 **s.** 84

Kazı. No : AAO 1

Form : Maşrapa

Levha No :73- 74

Buluntu Yeri : Nekropol- M 93

Yükseklik : 10.3 cm **Ağız Çapı** : 7.7 cm

Karın Çapı : 10.0 cm **Taban Çapı** : 4.1 cm

Hamur Rengi:2.5 Y6/3Açık Sarımsı Kahverengi(R170 G142 B103)

Astar Rengi : 2.5 YR 4/8 Kırmızımsı Sarı(R188 G78 B43)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : M. T. M. Moevs 1973, LI; Bailey 1974, 61, 67: fig. 5; A. Ricci 1985, tavola LXXXVI: 6

Tarih : M.S. 25- 100

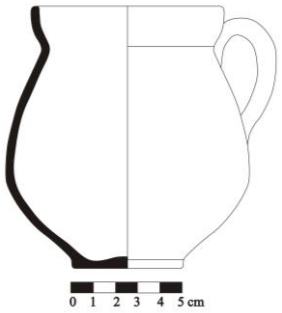
Kat. No : 153 **s.** 84

Kazı. No : AFS 2

Form : Maşrapa

Levha No :73- 74

Buluntu Yeri : Nekropol-M 125

Yükseklik : 11.6 cm **Ağız Çapı** : 8.6 cm

Karın Çapı : 11.2 cm **Taban Çapı** : 4.8 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 2.5 YR 7/4 Kırmızımsı Sarı(R231 G194 B185)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun siyahlık; astar üzerinde yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 26: 219; Z. A. Tavukçu 2007, Kat. No. 102

Tarih : M.S. 25- 100

Kat. No :154 **s.** 84

Kazı. No : ACS 1

Form : Maşrapa

Levha No :73- 74

Buluntu Yeri : Nekropol- M 108

Yükseklik : 12.4 cm **Ağız Çapı** : 10.1cm

Karın Çapı : 13.2 cm **Taban Çapı** : 4.7 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/8Açık Kırmızı (R249 G157 B120)

Astar Rengi : 2.5YR 6/6 Açık Kırmızı (R215 G141 B116)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç, kum ve az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. S. Robinson 1959, plate 7: G 182; M. T. M. Moevs 1973, pl 26: 246; I. Love 1974, fig. 27; J. W. Hayes 1991, fig. XXII: 17; J. W. Hayes 2008, plate 76: 1604, 1605; H. Kasapoğlu 2008, Kat. No. 67- 71, B. Ş. Özdemir 2009, Kat. No. 62

Tarih : M.S. 65- 100

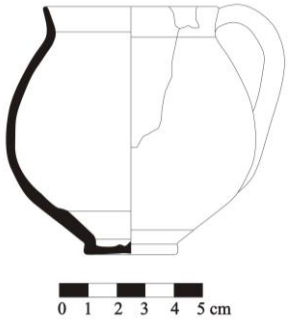
Kat. No :155 **s.** 86

Kazı. No : AGB 11

Form : Maşrapa

Levha No :75- 76

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 8.7 cm **Ağız Çapı** : 5.8 cm

Karın Çapı : 8.4 cm **Taban Çapı** : 3.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 3/4 Koyu Kırmızımsı Kahverengi (R117 G82 B75)

Astar Rengi : 10 YR 4/1 Koyu Gri (R96 G91 B88)

Fırınlama : Orta

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve orta seviyede taşçık. Az gözenek. Dışta kaideye kadar astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : C. Diederichs 1980, pl. 13: 142, 144; A. Ricci 1985, tavola LXXXV: 2

Tarih : M.S. 3. yüzyıl

Kat. No : 156 **s.** 86

Kazı. No : AGB 14

Form : Maşrapa

Levha No :75- 76

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 9.0 cm **Ağız Çapı** : 6.6 cm

Karın Çapı : 8.2 cm **Taban Çapı** : 3.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/2Soluk Kırmızı (R205 G168 B159)

Astar Rengi : Gley 1 4/ Koyu Gri (R109 G112 B119)

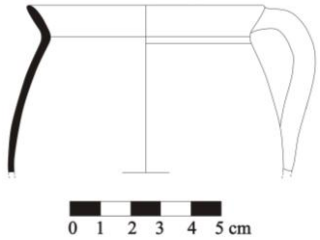
Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç, orta seviyede kum ve mika . Az gözenek. Dışta kaideye kadar, içte tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. Ricci 1985, tavola LXXXV: 2; E. B. Gebhard- vd. 1998, fig. 17: 43; S. Başaran 2003, planche XLVI: 4; J. W. Hayes 2008, fig. 51: 1608

Tarih : M.S. 3. yüzyıl

Kat. No :157 **s.** 86

Kazı. No : AGB 37

Form : Maşrapa

Levha No :75- 76

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 5.5 cm **Ağız Çapı** : 8.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 Kırmızı (R179 G108 B90)

Astar Rengi : 7.5 YR 5/1 Gri (R104 G108 B109)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Dışta tüm yüzeyde, içte kille aynı renkte astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. Ricci 1985, tavola LXXXV: 2; J. W. Hayes 2008, fig. 51: 1608

Tarih : M.S. 3. yüzyıl

Kat. No :158 **s.** 86

Kazı. No : AGB 40

Form : Maşrapa

Levha No :75- 76

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 6.7 cm **Ağız Çapı** : 9.0 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 3/2Koyu Kahverengi (R85 G63 B52)

Astar Rengi : 2.5Y 3/1 Çok Koyu Gri(R82 G91 B90)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Dışta daha yoğun tüm yüzeyde astar. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : A. Ricci 1985, tavola LXXXV: 2; J. W. Hayes 2008, fig. 51: 1608

Tarih : M.S. 3. yüzyıl

Kat. No : 159 **s.** 86

Kazı. No : AGB 36

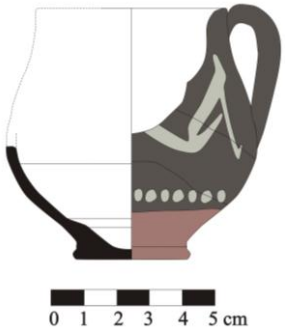
Form : Maşrapa

Levha No : 75- 76

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 7.9 cm **Ağız Çapı** : 5.8 cm

Karın Çapı : 7.8 cm **Taban Çapı** : 3.4 cm

Hamur Rengi : 10 R 5/6 Kırmızı (R187 G110 B100)

Astar Rengi : 7.5 YR 4/1 Koyu Gri (R85 G81 B78)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç; az gözenek. Dışta karnın altına kadar astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : T. L. Shear 1938, fig. 32; H. S. Robinson 1959, plate 24: M145, M147; A. Carandini vd. 1968, tav VII: 145- 149, tav LXI: 792- 840; A. Suceveanu 1982, pl. 9: 34; J. W. Hayes 1983, fig. 4: 48; K. W. Slane 1990, plate 12: 196a; J. W. Hayes 1997, plate 25; J. W. Hayes 2008, fig. 51: 1608; B. L. Johnson 2008, 106, 107: 327, 328

Tarih : M.S. 3. yüzyıl

Kat. No : 160 **s.** 86

Kazı. No : AIC 3

Form : Maşrapa

Levha No : 75- 76

Buluntu Yeri : Dükkânlar (SDJ 1)

Yükseklik : 8.5 cm **Ağız Çapı** : 5.7 cm

Karın Çapı : 7.9 cm **Taban Çapı** : 3.4 cm

Hamur Rengi : 5 YR 4/3 Kırmızımsı Kahverengi (R123 G101 B93)

Astar Rengi : 5 YR 4/4 Kırmızımsı Kahverengi (R107 G99 B90)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az taşçık; az gözenek Tüm yüzeyde astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : T. L. Shear 1938, fig. 32; H. S. Robinson 1959, plate 24: M145, M147; A. Carandini vd. 1968, tav VII: 145- 149, tav LXI: 792- 840; A. Suceveanu 1982, pl. 9: 34; J. W. Hayes 1983, fig. 4: 48; K. W. Slane 1990, plate 12: 196a; J. W. Hayes 1997, plate 25; J. W. Hayes 2008, fig. 51: 1608; B. L. Johnson 2008, 106, 107: 327, 328

Tarih : M.S. 3. yüzyıl

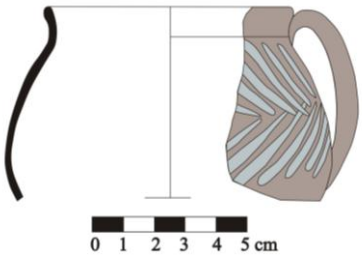
Kat. No :161 **s.** 87

Kazı. No : AJA 1

Form : Maşrapa

Levha No :77- 78

Buluntu Yeri : Odeion

Yükseklik : 6.3 cm **Ağız Çapı** : 8.0 cm

Karın Çapı : 10.0 cm **Taban Çapı** : 3.4 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/4Soluk Kırmızı (R123 G79 B76)

Astar Rengi : 2.5 YR 7/1Açık Kırmızımsı Gri (R171 G154 B146)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. İçte ve dışta farklı renklerde astar; dışta az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : P. Turnovsky 2005, fig. 3*(RCRFActa 39);* K. Sezgin 2010,Levha 69, Kat. No. 464, 465

Tarih : M.S. 3. yüzyıl

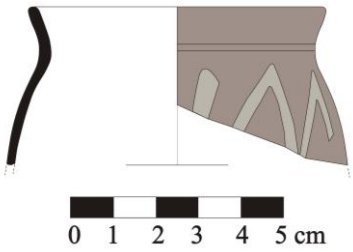
Kat. No :162 **s.** 87

Kazı. No : AGB 35

Form : Maşrapa

Levha No :77- 78

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 3.6 cm **Ağız Çapı** : 7.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 Kırmızı (R193 G121 B97)

Astar Rengi : 5 YR 5/2Kırmızımsı Gri (R163 G133 B125)

Fırınlama : Orta

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek. İçte ve dışta farklı tonlarda tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : K. W. Slane 1990, plate 12: 196a;

Tarih : M.S. 3. yüzyıl

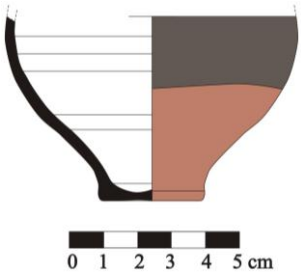
Kat. No : 163 **s.** 87

Kazı. No **:** AGB 33

Form **:** Maşrapa

Levha No **:**77- 78

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 5.3 cm **Taban Çapı** **:** 3.0 cm

Hamur Rengi:10 R6/6Açık Kırmızı (R217 G125 B104)

Astar Rengi **: Üstte** 2.5 YR 3/1 Koyu Kırmızımsı Gri (R96 G83 B77)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç, mika ve çok az taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde farklı renkte astar. İçte ve dışta astar üzerinde dökülmeler ve belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** A. Carandini- vd. 1968, tav VII: 145- 147; J. W. Hayes 1983, fig. 6: 72

Tarih **:** M.S. 3. yüzyıl

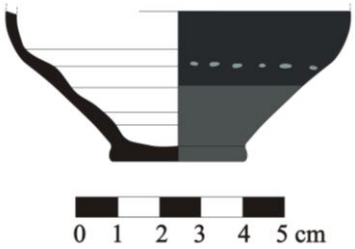
Kat. No : 164 **s.** 87

Kazı. No **:** AGB 38

Form **:** Maşrapa

Levha No **:**77- 78

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 3.5 cm **Taban Çapı** **:** 3.2 cm

Hamur Rengi:10 R6/3Soluk Kırmızı (R162 G113 B106)

Astar Rengi **: Üstte** Gley 1 3/1 Çok Koyu Yeşilimsi Gri (R45 G47 B42)

AlttaGley 1 4/ Koyu Gri (R76 G82 B82)

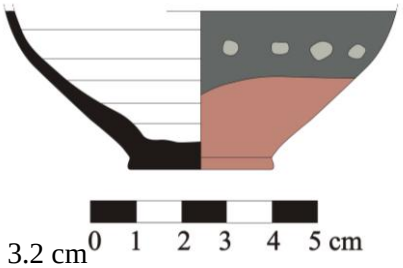
Fırınlama **:** Orta

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde farklı renklerde astar. Yüzey kaygan.

Benzeri **:** A. Carandini- vd. 1968, tav VII: 145- 149, tav LXI: 792- 840; A. Suceveanu 1982, pl. 9: 34; J. W. Hayes 1997, plate 25; G. Forster 2001, 151, C. Abadie- Reynal 2007, planche 33: 229.1; J. W. Hayes 2008, fig. 51: 1608; B. L. Johnson 2008, 106, 107: 327, 328

Tarih **:** M.S. 3. yüzyıl

Kat. No : 165 **s.** 87

Kazı. No **:** AGB 39

Form **:** Maşrapa

Levha No **:** 77- 78

Buluntu Yeri **:** Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 3.4 cm **Taban Çapı** **:** 3.2 cm

Hamur Rengi **:** 2.5 YR 5/6 Kırmızı (R196 G114 B90)

Astar Rengi **: Üstte** 7.5 YR 4/1 Koyu Gri (R88 G88 B86)

Altta 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R205 G128 B110)

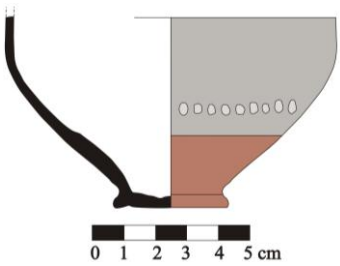
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde farklı renklerde astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** A. Carandini vd. 1968, tav VII: 145- 149, tav LXI: 792- 840; A. Suceveanu 1982, pl. 9: 34; J. W. Hayes 1983, fig. 4: 48; C. Abadie- Reynal 2007, planche 33: 229. 1; J. W. Hayes 2008, fig. 51: 1608; B. L. Johnson 2008, 106, 107: 327, 328

Tarih **:** M.S. 3. yüzyıl

Kat. No **:**166 **s.** 87

Kazı. No **:** ADB 5

Form **:** Maşrapa

Levha No **:**77- 78

Buluntu Yeri **:** Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 6.0 cm **Taban Çapı** **:** 3.7 cm

Hamur Rengi:5YR 6/6 Kırmızımsı Sarı (R205 G120 B81)

Astar Rengi **: Üstte** 2.5 YR 6/1Kırmızımsı Gri (R180 G167 B161)

Altta 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R203 G136 B120)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde farklı renklerde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** A. Carandini vd. 1968, tav VII: 145- 149, tav LXI: 792- 840; A. Suceveanu 1982, pl. 9: 34; J. W. Hayes 1983, fig. 4: 48; J. W. Hayes 1997, plate 25; C. Abadie- Reynal 2007, planche 33: 229.1; J. W. Hayes 2008, fig. 51: 1608

Tarih **:** M.S. 3. yüzyıl

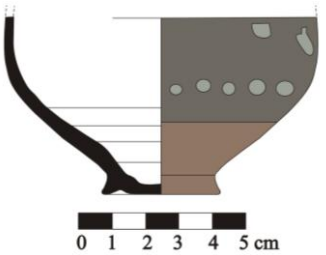
Kat. No : 167 **s.** 87

Kazı. No **:** ADB 12

Form **:** Maşrapa

Levha No **:**77- 78

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 5.2 cm **Taban Çapı** **:** 3.6 cm

Hamur Rengi:2.5 Y4/1 Koyu Gri (R100 G102 B97)

Astar Rengi **: Üstte**10YR 4/1Koyu Gri (R109 G102 B92)

Altta 10YR 5/3 Kahverengi (R141 G115 B98)

Fırınlama **:** Kötü

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç, az taşçık ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde farklı renklerde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** A. Carandini- vd. 1968, tav VII: 145- 149, tav LXI: 792- 840; A. Suceveanu 1982, pl. 9: 34; J. W. Hayes 1983, fig. 4: 48; J. W. Hayes 1997, plate 25; C. Abadie- Reynal 2007, planche 33: 229.1; J. W. Hayes 2008, fig. 51: 1608; B. L. Johnson 2008, 106, 107: 327, 328

Tarih **:** M.S. 3. yüzyıl

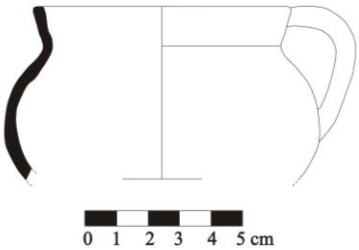
Kat. No : 168 **s.** 88

Kazı. No **:** ADB 4

Form **:** Maşrapa

Levha No **:**79- 80

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 5.4 cm **Ağız Çapı** **:** 8.0 cm

Hamur Rengi: 7.5YR 8/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı (R216 G137 B104)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda dökülme ve aşınma. Belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:**

Tarih **:** M.S. 3. - 4. Yüzyıl

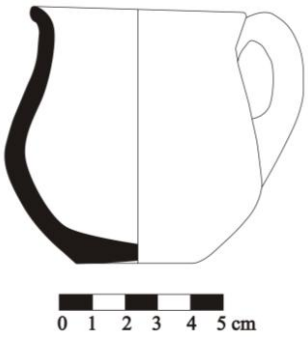
Kat. No : 169 **s.** 89

Kazı. No **:** ADZ 7

Form **:** Maşrapa

Levha No **:**79- 80

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 7.8 cm **Ağız Çapı** **:** 6.5 cm

Karın Çapı **:** 8.0 cm **Taban Çapı** **:** 3.8 cm

Hamur Rengi:2.5YR 5/8 Kırmızımsı (R203 G109 B84)

Astar Rengi **:** 2.5YR 6/6 Açık Kırmızı (R216 G136 B109)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:**

Tarih **:** M.S. 4. - 6. yüzyıl

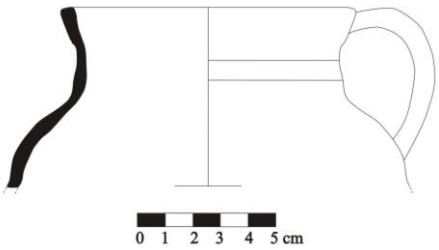
Kat. No : 170 **s.** 89

Kazı. No **:** ADZ 8

Form **:** Maşrapa

Levha No **:**79- 80

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 6.3 cm **Ağız Çapı** **:** 10.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 6/3 Açık Kahverengi (R189 G137 B115)

Astar Rengi **:** 5YR 7/6 KırmızıSarı (R241 G157 B120)

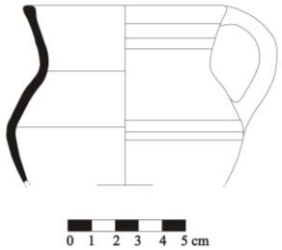
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç, kum ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:**

Tarih **:** M.S. 4. - 6. yüzyıl

Kat. No : 171 **s.** 89

Kazı. No **:** ADZ 18

Form **:** Maşrapa

Levha No **:**79- 80

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 7.7 cm **Ağız Çapı** **:** 8.0 cm

Karın Çapı **:** 10.0 cm

Hamur Rengi: 5YR 6/6 Kırmızımsı Sarı (R224 G148 B112)

Astar Rengi **:** 2.5YR 6/6 Açık Kırmızı(R210 G139 B111)

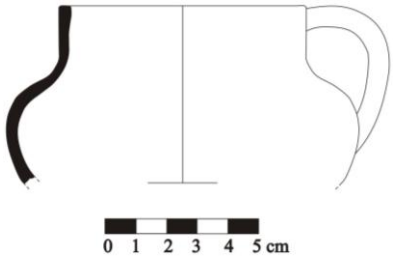
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker, Belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** A. Suceveanu 2007, pl. LXXVII: 57

Tarih **:** M.S. 4. - 6. yüzyıl

Kat. No : 172 **s.** 89

Kazı. No **:** ADZ 11

Form **:** Maşrapa

Levha No **:**81- 82

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 5.6 cm **Ağız Çapı** **:** 8.0 cm

Karın Çapı **:** 12.2 cm

Hamur Rengi: 10 YR 7/4 Çok Soluk Kahverengi (R228 G176 B129)

Astar Rengi **:** 5YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R225 G157 B120)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:**

Tarih **:** M.S. 4. - 6. yüzyıl

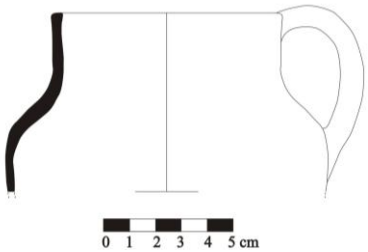
Kat. No : 173 **s.** 89

Kazı. No **:** ADZ 20

Form **:** Maşrapa

Levha No **:**81- 82

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 6.8 cm **Ağız Çapı** **:** 8.0 cm

Karın Çapı **:**12.5cm

Hamur Rengi: 5YR 7/6Kırmızımsı Sarı (R236 G163 B128)

Astar Rengi **:** 5YR 6/6 Kırmızımsı Sarı (R212 G145 B118)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda dökülme. İçte ve dışta astar üzerinde kalker. Yüzey tozsu.

Benzeri **:**

Tarih **:** M.S. 4. - 6. yüzyıl

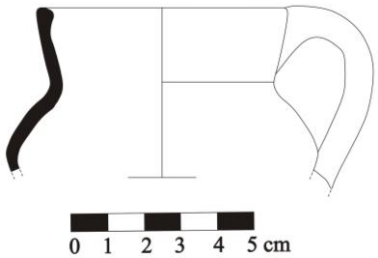
Kat. No : 174 **s.** 89

Kazı. No **:** AFH 26

Form **:** Maşrapa

Levha No **:**81- 82

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 4.9 cm **Ağız Çapı** **:** 7.0 cm

Hamur Rengi:10 YR 8/4Çok Soluk Kahverengi(R244 G198 B139)

Astar Rengi **:** 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı (R219 G138 B93)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. İçte ve dışta astar üzerinde yoğun aşınma ve dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:**

Tarih **:** M.S. 4. - 5. yüzyıl

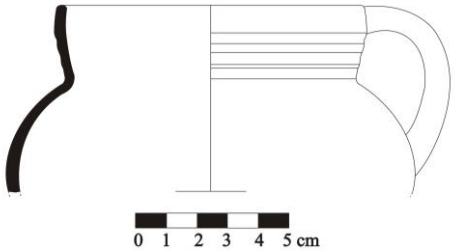
Kat. No : 175 **s.** 89

Kazı. No **:** ACK 20

Form **:** Maşrapa

Levha No **:**81- 82

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 6.5 cm **Ağız Çapı** **:** 10.0 cm

Karın Çapı **:** 10.3 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/4Açık Kahverengi(R214 G158 B125)

Astar Rengi **:** 5YR 7/8Kırmızımsı Sarı (R233 G148 B109)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:**

Tarih **:** M.S. 6. yüzyıl

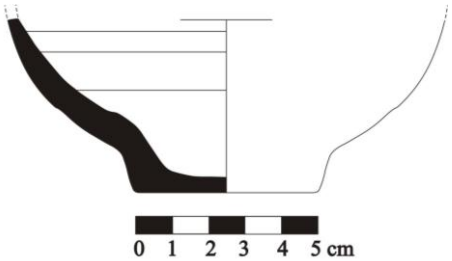
Kat. No : 176 **s.** 89

Kazı. No **:** ADB 3

Form **:** Maşrapa?

Levha No **:**83- 84

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 4.8 cm **Taban Çapı** **:** 5.0 cm

Hamur Rengi:5YR 6/6 Açık Kırmızı (R205 G116 B86)

Astar Rengi **:** 10 R7/4Soluk Kırmızı (R223 G156 B147)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç, kum ve taşçık; az gözenek.Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** A. Carandini- vd. 1968, tav III: 37

Tarih **:** M.S. 3. - 4. yüzyıl

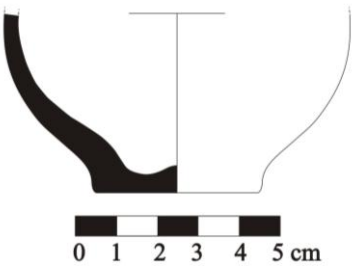
Kat. No : 177 **s.** 89

Kazı. No **:** ADZ 12

Form **:** Maşrapa?

Levha No **:**83- 84

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 4.3 cm **Taban Çapı** **:** 4.4 cm

Hamur Rengi: 10 YR 8/4 Çok Soluk Kahverengi(R235 G202 B157)

Astar Rengi **:** 7.5 YR 6/4 Açık Kahverengi (R200 G144 B121)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** T. Korkut 2005, nr 50

Tarih **:** M.S. 4. - 6. yüzyıl

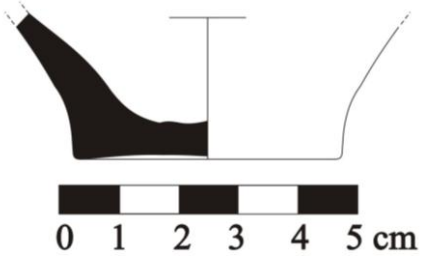
Kat. No : 178 **s.** 89

Kazı. No **:** ACL 26

Form **:** Maşrapa?

Levha No **:**83- 84

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.3 cm **Taban Çapı** **:** 4.5 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R215 G139 B115)

Astar Rengi **:** 2.5YR 4/8 Kırmızı (R171 G80 B62)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç; çok az gözenek. Dışta tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** S. L. Dyson 1976, fig 63: LS119; T. Korkut 2005, nr 51

Tarih **:** M.S. 6. - 7. yüzyıl

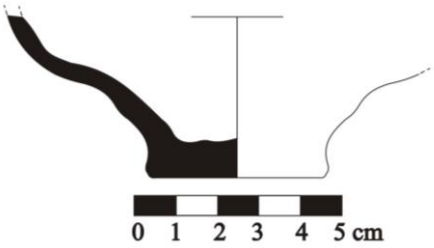
Kat. No : 179 **s.** 89

Kazı. No **:** ACL 29

Form **:** Maşrapa?

Levha No **:**83- 84

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.0 cm **Taban Çapı** **:** 4.4 cm

Hamur Rengi: 7.5YR 8/6Kırmızımsı Sarı (R233 G179 B143)

Astar Rengi **:** 7.5YR 5/6 Koyu Kahverengi(R178 G110 B73)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:**

Tarih **:** M.S. 6. - 7. yüzyıl

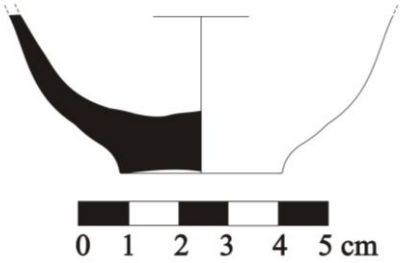
Kat. No : 180 **s.** 89

Kazı. No **:** ACK 36

Form **:** Maşrapa?

Levha No **:**83- 84

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.3 cm **Taban Çapı** **:** 3.3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R217 G122 B92)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 7/6 Açık Kırmızı (R224 G140 B112)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az taşçık ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker ve dışta parmak izi. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:**

Tarih **:** M.S. 6. yüzyıl

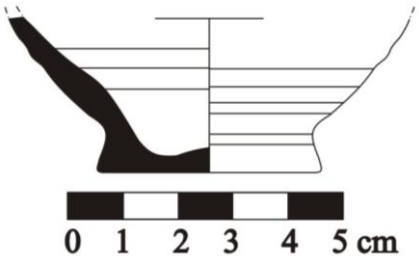
Kat. No : 181 **s.** 89

Kazı. No : ACK 50

Form : Maşrapa?

Levha No :83- 84

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.8 cm **Taban Çapı** : 4.0 cm

Hamur Rengi:5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı (R226 G134 B87)

Astar Rengi : 7.5 YR 6/4 Açık Kahverengi (R191 G126 B88)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. Carandini- vd. 1968, tav XVII: 372

Tarih : M.S. 6. yüzyıl

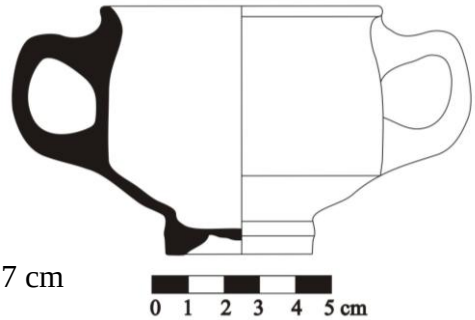
Kat. No :182 **s.** 91

Kazı. No : ABE 1

Form : Çift Kulplu Kâse

Levha No :85- 86

Buluntu Yeri : Nekropol- M 101

Yükseklik : 6.7 cm **Ağız Çapı** : 7.7 cm

Karın Çapı : 8.0 cm **Taban Çapı** : 4.0 cm

Hamur Rengi:5 YR 7/4Pembe (R200 G139 B110)

Astar Rengi : 7.5 YR 7/4Pembe (R210 G150 B114)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç. Az gözenek. Tüm yüzeyde çok ince astar. Dışta az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. S. Robinson 1959, plate 70: M 2

Tarih : M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

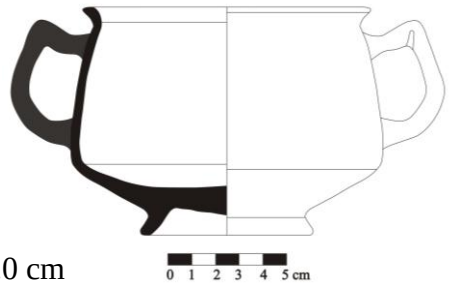
Kat. No : 183 **s.** 92

Kazı. No **:** AGV 6

Form **:** Çift Kulplu Kâse

Levha No **:**85- 86

Buluntu Yeri : Nekropol- M 131

Yükseklik **:** 9.5 cm **Ağız Çapı** **:** 12.0 cm

Karın Çapı **:** 13.2 cm **Taban Çapı** **:** 7.2 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi **:** 2.5 YR 3/3 Koyu Kırmızımsı Kahverengi (R87 G57 B45)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** İçte ve dışta gövdenin alt kısmına kadar astar; astarda yoğun kalker ve aşınma. Dışta astar akıntıları. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** H. S. Robinson 1959, plate 70: M 2

Tarih **:** M.S. 25- 100

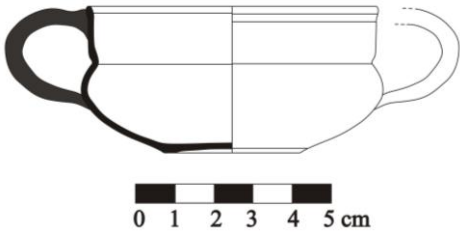
Kat. No **:** 184 **s.** 92

Kazı. No **:** AFN 10

Form **:** Çift Kulplu Kâse

Levha No **:**85- 86

Buluntu Yeri : Nekropol- M 124

Yükseklik **:** 3.8 cm **Ağız Çapı** **:** 7.6 cm

Karın Çapı **:** 8.0 cm **Taban Çapı** **:** 3.4 cm

Hamur Rengi:5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R213 G136 B94)

Astar Rengi **:** 10 R 7/4 Soluk Kırmızı (R213 G150 B143)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika, az gözenek, Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar. İçte ve dışta yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** H. S. Robinson 1959, plate 63: F 26; J. W. Hayes 1997, fig. 27: 3

Tarih **:** M.S. 25- 100

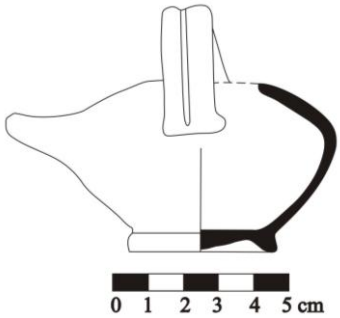
Kat. No :185 **s.** 93

Kazı. No : AAS 2

Form : Biberon

Levha No :87- 88

Buluntu Yeri : Nekropol- M 96

Yükseklik : 4.6 cm **Ağız Çapı** : 3.2 cm

Karın Çapı : **Taban Çapı** : 4.1 cm

Hamur Rengi:

Astar Rengi : 5 YR 6/4 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R185 G127 B103)

Fırınlama : İyi

Tanım : Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker ve aşınma. Dışta astar akıntıları. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : S. Başaran 2003, planche XLVII: 8

Tarih : M.S. 25- 100

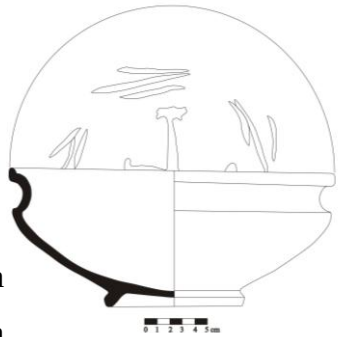
Kat. No :186 **s.** 93

Kazı. No : AFY 21

Form : Geniş Ağızlı Kâse

Levha No :89- 90

Buluntu Yeri : Nekropol- M127

Yükseklik : 11.1 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm

Karın Çapı : 25.6 cm **Taban Çapı** : 10.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/3 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R206 G170 B158)

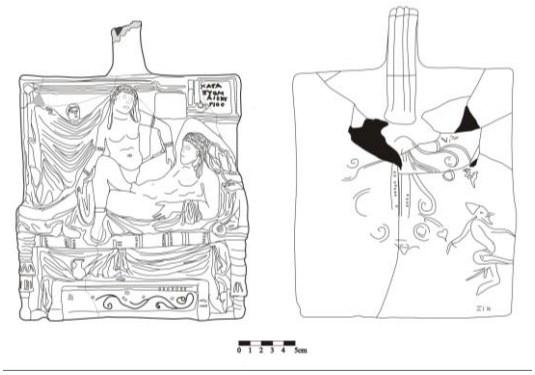
Astar Rengi : 2.5 YR 6/1 Kırmızımsı Gri (R185 G171 B170)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kili arıtılmış; çok az gözenek. Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.S. 1. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 187 **s.** 94

Kazı. No **:** ADT 1

Form **:** Matara

Levha No **:**91- 92

Buluntu Yeri : Nekropol- M 117

Yükseklik **:** 24. 0 cm

Boyun Çapı : 2. 4 cm

Taban En Geniş Bölümü : 17. 4 cm

Hamur Rengi:10 YR 7/ 3 Çok Soluk Kahverengi (R201 G173 B133)

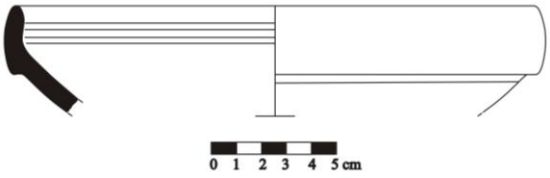
Astar Rengi **:** 10 YR 4/ 2 Koyu Gri (R81 G82 B76)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Dışta arka yüzde kremasyon etkisiyle yoğun aşınma ve dökülme. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri **:**

Tarih **:** M.Ö. 1. yüzyıl ikinci yarısı

Kat. No **:**188 **s.** 100

Kazı. No **:** AHR 1

Form **:** Tabak (DSB II- 60)

Levha No **:**93- 94

Buluntu Yeri : Dükkânlar (SDJ 1)

Yükseklik **:** 4.1 cm

Ağız Çapı **:** 21.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/6 Açık Kırmızı (R270 G170 B119)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R213 G111 B87)

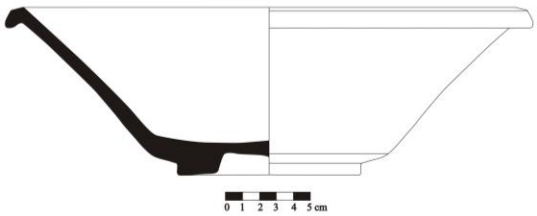
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Orta sertlikte; kili az mikalı; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda hafif dökülme ve aşınma. Yüzey kaygan.

Benzeri **:** N. E. Akyürek 1992, abb. 4: 13; G. Forster 2001, 144: h; U. Wintermeyer 2004, abb. 1417; E. Güngör 2006, Levha 24: 133- 134; J. W. Hayes 2008, fig. 12: 366, 368

Tarih **:** M.S. 175- 225

Kat. No :189 **s.** 103

Kazı. No : AGB 18

Form : Kâse (Form 1)

Levha No :93- 94

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 9.9 cm **Ağız Çapı** : 30.8 cm **Taban Çapı** : 10.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/6 Açık Kırmızı (R221 G166 B136)

Astar Rengi : 10 R 5/6 Kırmızı (R205 G109 B93)

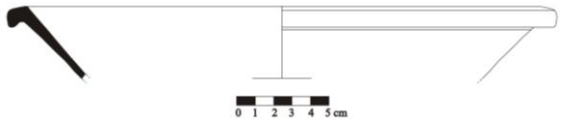
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az miktarda mika ve kireç; az gözenek. İç kısımda daha yoğun olmak üzere tüm yüzeyde astar. Yüzey tozsu ve hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 64; A. Carandini 1981, tavola CX: 7; J. W. Hayes 1983, fig. 2: 3; C. Abadie- Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 1: CF13; B. Tekkök-Biçken 1996, fig. 81: F5; M. Zelle 1997, abb. 48: 995; V. Malamidou 2005, fig. 40: 173, 176; E. Doksanaltı 2006, K181; J. W. Hayes 2008, fig.25; 801

Tarih : M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 190 **s.** 104

Kazı. No : AGB 2

Form : Kâse (Form 1)

Levha No :93- 94

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 4.0 cm **Ağız Çapı** : 29.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi : 10 R 4/6 Kırmızı (R172 G83 B65)

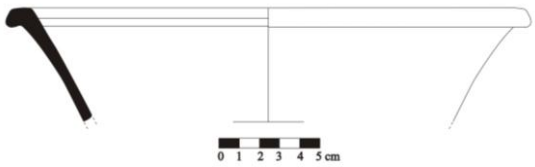
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar, dudakta aşınma.Yüzey tozsu ve pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 64; J. W. Hayes 1983, fig. 2: 2; B. Tekkök-Biçken 1996, fig. 81: F4; M. Zelle 1997, abb. 48: 1000; V. Malamidou 2005, fig. 40: 173, 176; E. Doksanaltı 2006, K181

Tarih : M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :191 **s.** 104

Kazı. No : AGR 4

Form : Kâse (Form 1)

Levha No :93- 94

Buluntu Yeri : Dükkânlar (SDJ 1)

Yükseklik : 5.1 cm **Ağız Çapı** :24.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/3Açık Kırmızımsı Kahverengi (R212 G169 B152)

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R203 G9104 B83)

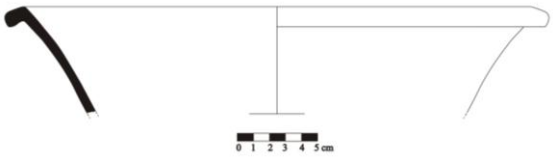
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar, dışta astar üzerinde kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 64; K. W. Slane 1990, fig. 8- 106; C. Abadie-Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 1: CF15; B. Tekkök- Biçken 1996, fig. 81: F4; V. Malamidou 2005, fig. 40: 173, 176; E. Doksanaltı 2006, 473, K181; J. W. Hayes 2008, fig.25; 801; K. Sezgin 2010, Levha 38, Kat. No. 145

Tarih : M.S. 2. yüzyıl son çeyreği- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :192 **s.** 104

Kazı. No : AIC 4

Form : Kâse (Form 1)

Levha No :95- 96

Buluntu Yeri : Dükkânlar (SDJ 1)

Yükseklik : 6.0 cm **Ağız Çapı** : 33.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 5/6 Kırmızı (R194 G131 B114)

Astar Rengi : 10 R 5/6 Kırmızı (R197 G106 B87)

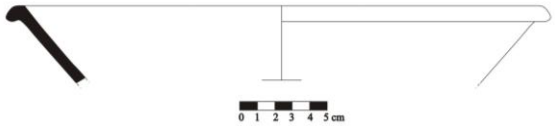
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az mika ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker, dışta dökülme. Yüzey tozsu ve pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 64; J. W. Hayes 1983, fig. 2: 2; B. Tekkök-Biçken 1996, fig. 81: F5; M. Zelle 1997, abb. 48: 997; V. Malamidou 2005, fig. 40: 173, 176; J. W. Hayes 2008, fig.25; 801

Tarih : M.S. 2. yüzyıl son çeyreği- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 193 **s.** 104

Kazı. No : AGR 2

Form : Kâse (Form 1)

Levha No :95- 96

Buluntu Yeri : Dükkânlar (SDJ 1)

Yükseklik : 5.1 cm **Ağız Çapı** :30.0 cm

Hamur Rengi:10 R 6/4Soluk Kırmızı (R189 G146 B1130)

Astar Rengi : 10 R 5/6 Kırmızı (R180 G110 B102)

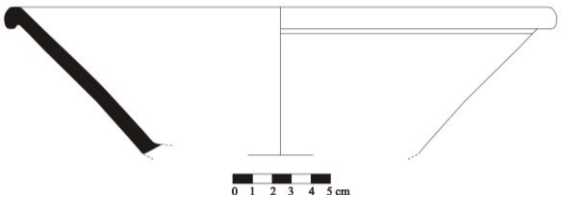
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç, çok az taşçık ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu ve pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 64; A. Carandini 1981, tavola CX: 7; B. Tekkök-Biçken 1996, fig. 81: F4; M. Zelle 1997, abb. 48: 995; V. Malamidou 2005, fig. 40: 173; C. Abadie- Reynal 2007, planche 29: 190. 1

Tarih : M.S. 2. yüzyıl son çeyreği- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 194 **s.** 104

Kazı. No : AGC 2

Form : Kâse (Form 1)

Levha No :95- 96

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik :7.6 cm **Ağız Çapı** :28.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R224 G1560 B135)

Astar Rengi : 10 R 5/6 Kırmızı (R194 G111 B97)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 64; K. W. Slane 1990, fig. 8: 106; M. Zelle 1997, abb. 48: 993; G. Forster 2005, fig. 3: 3

Tarih : M.S. 2. yüzyıl son çeyreği- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

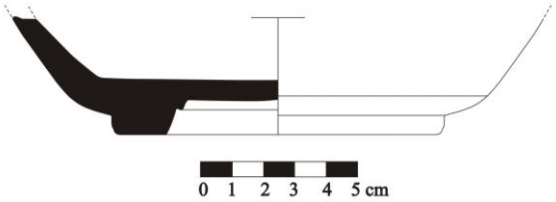
Kat. No :195 **s.** 104

Kazı. No :AGB 4

Form : Kâse (Form 1)

Levha No :95- 96

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 3.7 cm **Taban Çapı** : 9.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R223 G159 B131)

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R216 G101 B74)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar, kaide de aşınma. Yüzey tozsu ve pürtüklü.

Benzeri : F. O. Waagé 1933, plate VIII: 93; J. W. Hayes 1972, fig. 64; A. Carandini 1981, tavola CX: 7; V. Malamidou 2005, fig. 41: 178; J. W. Hayes 2008, fig.25; 801

Tarih : M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

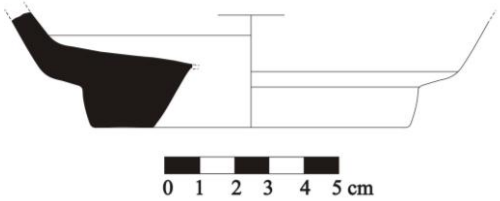
Kat. No :196 **s.** 104

Kazı. No : ACK 17

Form : Kâse (Form 1)

Levha No :95- 96

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.2 cm **Taban Çapı** : 9.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/8 Açık Kırmızı (R226 G141 B104)

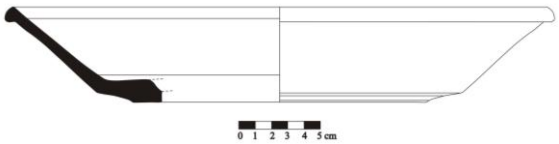
Astar Rengi : 2.5 YR 4/8 Kırmızı (R201 G104 B83)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Kaide içi hariç tüm yüzeyde astar. Yüzey tozsu ve pürtüklü.

Benzeri : F. O. Waagé 1933, plate VIII: 93; J. W. Hayes 1972, fig. 64; A. Carandini 1981, tavola CX: 7;V. Malamidou 2005, fig. 41: 181; J. W. Hayes 2008, fig.25; 801

Tarih : M.S. 2. yüzyıl son çeyreği- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :197 **s.** 105

Kazı. No : AGC 1

Form : Tabak (Form 2)

Levha No :97- 98

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 5.8 cm **Ağız Çapı** : 33.6 cm **Taban Çapı** : 18.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/3Açık Kırmızımsı Kahverengi (R211 G166B147)

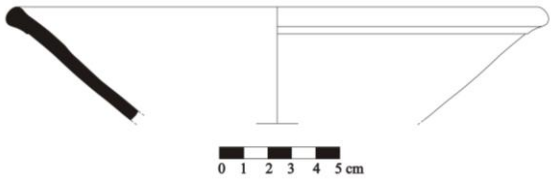
Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R219 G100 B76)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey kaygan.

Benzeri : F. O. Waagé 1933, plate VIII: 92; J. W. Hayes 1983, fig. 2: 7; C. Abadie- Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 2: CF19; M. Zelle 1997, abb. 45: 949; V. Malamidou 2005, fig. 46: 247; E. Doksanaltı 2006, K182

Tarih : M.S. 2. yüzyıl son çeyreği- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :198 **s.** 106

Kazı. No : AGB 1

Form : Tabak (Form 2)

Levha No :97- 98

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 4.1 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/4 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R217 G153 B126)

Astar Rengi : 10 R 5/6 Kırmızı (R229 G110 B84)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Belirgin çark izleri. Tüm yüzeyde astar; astarda dökülme. Yüzey tozsu.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 64; A. Carandini 1981, CX: 2, 3; C. Abadie-Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 2: CF23; N. E. Akyürek 1992, abb. 10: 65; B. Tekkök-Biçken 1996, fig. 82: F11; M. Zelle 1997, abb. 45: 950, 953;V. Malamidou 2005, fig. 45: 233; J. W. Hayes 2008, fig. 799

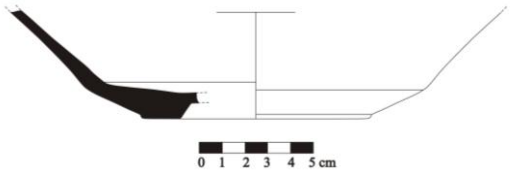
Tarih : M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :199 **s.** 106

Kazı. No : AGC 3

Form : Tabak (Form 2)

Levha No :97- 98

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 4.7 cm **Taban Çapı** : 10.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 AçıkKırmızımsı Kahverengi (R211 G167 B138)

Astar Rengi : 10 R 4/6 Kırmızı (R153 G66 B57)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda dökülme. Yüzey kaygan.

Benzeri : F. O. Waagé 1933, plate VIII: 92; J. W. Hayes 1972, fig. 64; M. Zelle 1997, abb. 49: 1011;V. Malamidou 2005, fig. 46: 246

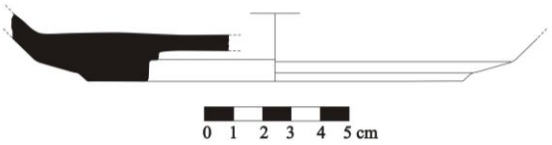
Tarih : M.S. 2. yüzyıl son çeyreği- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :200 **s.** 106

Kazı. No :AHR 2

Form : Tabak (Form 2)

Levha No :97- 98

Buluntu Yeri : Dükkânlar (SDJ 1)

Yükseklik : 2.3 cm **Taban Çapı** : 13.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 7/4Pembe (R206 G163 B120)

Astar Rengi : 10 R5/6 Kırmızı (R193 G98 B76)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az taşçık, kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve dökülme.Yüzey tozsu ve pürtüklü.

Benzeri : F. O. Waagé 1933, plate VIII: 92; J. W. Hayes 1972, fig. 64; B. Tekkök- Biçken 1996, fig. 82: F12; M. Zelle 1997, abb. 49: 1011;V. Malamidou 2005, fig. 51: 324; E. Doksanaltı 2006, K182; D. Erol 2006, çiz. 15: Çiz- 74

Tarih : M.S. 2. yüzyıl son çeyreği- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

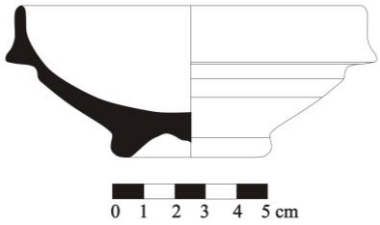
Kat. No : 201 **s.** 107

Kazı. No : AGC 6

Form : Kâse (Form 3)

Levha No : 99- 100

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 4.9 cm **Ağız Çapı:** 11.2 cm **Taban Çapı** : 4.7 cm

Hamur Rengi :2.5 YR 7/4 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R222 G169 B138)

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R192 G87 B68)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; orta seviyede gözenek. İçte, ağız yoğun astar, dipte dökülme; ağızda yoğun astar, gövdede kısmi astar. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1983, fig. 3: 26; K. W. Slane 1990, fig. 8: 109; M. Zelle 1996, tafel 5; M. Zelle 1997, abb. 37: 693; E. Kozal 2001, plate 4: 145; G. Gasperetti 2003, planche XC: 9; V. Malamidou 2005, fig. 54: 444; E. Doksanaltı 2006, K183; J. W. Hayes 2008, fig. 24: 790- 791; K. Sezgin 2010, Levha 34, Kat. No. 103

Tarih : M.S. 2. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

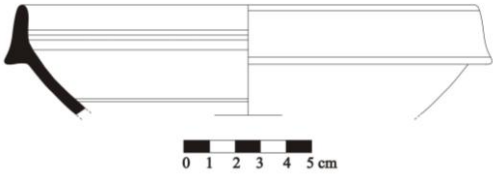
Kat. No : 202 **s.** 108

Kazı. No : ACZ 7

Form : Kâse (Form 3)

Levha No : 99- 100

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.3 cm **Ağız Çapı** :18.0 cm

Hamur Rengi : 10 R 7/6 Kırmızımsı Sarı (R237 G164 B147)

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R200 G96 B73)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç, kum ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda dökülme. İçte belirgin çark izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 64; J. W. Hayes 1983, fig. 3: 31; N. E. Akyürek 1992, abb. 6: 32; V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 40: 343; V. Gassner 1997, tafel 44: 532; M. Zelle 1997, abb. 38: 768; E. Kozal 2001, plate 4: 146; E. Doksanaltı 2006, K183; J. W. Hayes 2008, fig. 25: 796

Tarih : M.S. 2. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

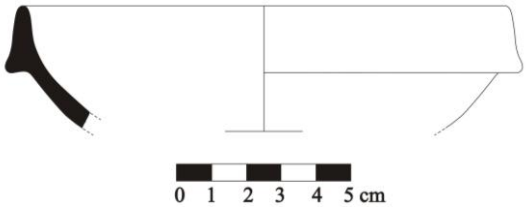
Kat. No : 203 **s.** 108

Kazı. No **:** AHN 8

Form **:** Kâse (Form 3)

Levha No **:**99- 100

Buluntu Yeri :Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.4 cm **Ağız Çapı** **:** 14.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/4Açık Kırmızımsı Kahverengi(R187 G146 B118)

Astar Rengi **:** 10 R5/6 Kırmızı (R173 G93 B70)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç, çok az taşçık ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1983, fig. 3: 30; V. Gassner 1997, tafel 44: 532;N. E. Akyürek 1992, abb. 6: 32; M. Zelle 1997, abb. 39: 774; K. Domzalski- V. N. Zin' Ko 2000, fig. 2: 10; V. Malamidou 2005, fig. 57: 582; E. Doksanaltı 2006, K183; J. W. Hayes 2008, fig. 25: 796; C. Abadie- Reynal 2007, planche 30: 193. 1

Tarih **:** M.S. 2. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

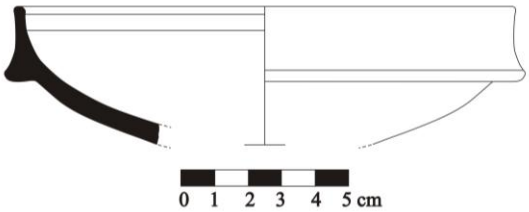
Kat. No : 204 **s.** 108

Kazı. No **:** AGZ 7

Form **:** Kâse (Form 3)

Levha No **:**99- 100

Buluntu Yeri :Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.1 cm **Ağız Çapı** **:** 15.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 7/4Açık Kırmızımsı Kahverengi(R214 G166 B130)

Astar Rengi :10 R 5/8 Kırmızı (R209 G88 B67)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** A. Martin 1997, tav. VII: 6; M. Zelle 1997, abb. 38: 753;V. Malamidou 2005, 39, fig. 56: 523; E. Doksanaltı 2006, K183; J. W. Hayes 2008, fig. 24: 794, G. Forster 2005, fig. 3: 8

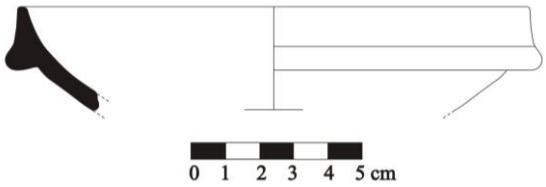
Tarih **:** M.S. 2. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 205 **s.** 108

Kazı. No : AFH 19

Form : Kâse (Form 3)

Levha No :99- 100

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 3.0 cm **Ağız Çapı** :15.0 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/6 Açık Kırmızı (R199 G133 B109)

Astar Rengi : 10 R5/6 Kırmızı (R183 G105 B83)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve dökülme. Yüzey tozsu ve pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 64;N. E. Akyürek 1992, abb. 7: 33; tavola CX: 9, M. Zelle 1997, abb. 39: 820; V. Malamidou 2005, fig. 56: 542; D. Erol 2006, çiz. 9: Çiz- 45; J. W. Hayes 2008, fig. 25: 795

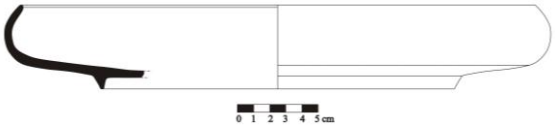
Tarih : M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :206 **s.** 110

Kazı. No : AGB 9

Form : Tabak (Form 4)

Levha No :101- 102

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 5.2 cm **Ağız Çapı** : 35.0 cm **Taban Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R21 G151 B125)

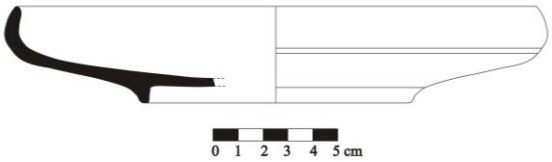
Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R200 G93 B75)

Fırınlama :İyi

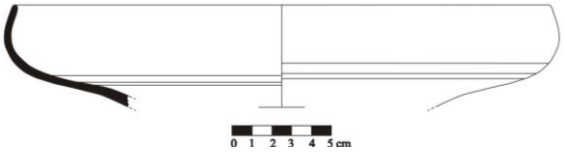
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : M. Zelle 1997, abb. 41: 869, 873;S. Başaran 2003, planche XLVII: 2; E. Doksanaltı 2006, no. 538

Tarih : M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 207 **s.** 110
Kazı. No :AGB 7
Form :Tabak (Form 4)
Levha No :101- 102
Buluntu Yeri :Yamaç Yapısı
Yükseklik : 4.0 cm **Ağız Çapı** : 21.0 cm **Taban Çapı** : 11.0 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 7/6Açık Kırmızı (R233 G160 B117)
Astar Rengi : 10 R 5/6 Kırmızı (R196 G117 B102)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri :J. W. Hayes 1972, fig. 64; J. W. Hayes 1983, fig. 3: 23; N. E. Akyürek 1992, abb. 9: 56; K. Domzalski 1997, fig. 4: 84; M. Zelle 1997, abb. 41: 882;S. Başaran 2003, planche XLVII: 1
Tarih : M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 208 **s.** 110
Kazı. No : AJT 1
Form : Tabak (Form 4)
Levha No :101- 102
Buluntu Yeri : Odeion
Yükseklik : 5.4 cm **Ağız Çapı** : 30.0 cm
Hamur Rengi:2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı
Astar Rengi : 10 R 4/6 Kırmızı
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Dışta belirgin çark izleri. Yüzey hafif kaygan.
Benzeri : A. Carandini 1981, tavola CX: 4,5; M. Zelle 1997, abb. 41: 869;S. Başaran 2003, planche XLVII: 2
Tarih : M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

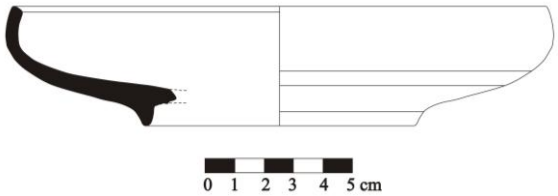
Kat. No : 209 **s.** 111

Kazı. No :AGC 13

Form :Tabak (Form 4)

Levha No : 101- 102

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 4.0 cm **Ağız Çapı** :18.0 cm **Taban Çapı** : 8.6 cm

Hamur Rengi : 10 R 7/4 Soluk Kırmızı (R208 G150 B130)

Astar Rengi : 10 R 4/8 Kırmızı (R163 G81 B67)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Dışta belirgin çark izleri. Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 64; A. Carandini 1981, tavola CX: 4,5; N. E. Akyürek 1992, abb. 9: 55; V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 40: 345, 345; V. Gassner 1997, tafel 44: 528; M. Zelle 1997, abb. 41: 875; V. Malamidou 2005, fig. 60: 717

Tarih : M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

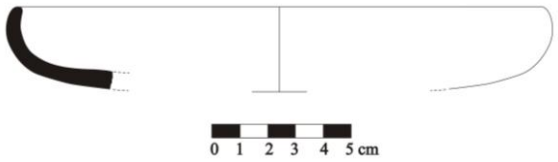
Kat. No : 210 **s.** 111

Kazı. No : AFV 2

Form : Tabak (Form 4)

Levha No : 101- 102

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 1.9 cm **Ağız Çapı** : 19.0 cm

Hamur Rengi : 2.5 YR 7/6 Açık Kırmızı (R208 G135 B102)

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R207 G95 B81)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda dökülme. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 64; A. Carandini 1981, tavola CX: 4,5; K. W. Slane 1990, fig. 8: 105; C. Abadie- Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 2: CF28; N. E. Akyürek 1992, abb. 9: 56; V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 40: 344, 345; V. Gassner 1997, tafel 44: 528; M. Zelle 1997, abb. 41: 875; V. Malamidou 2005, fig. 60: 718; E. Doksanaltı 2006, no. 1797

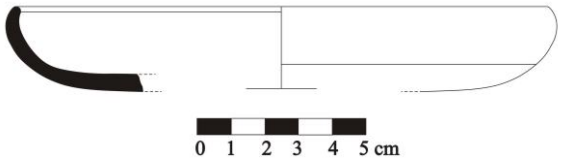
Tarih : M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 211 **s.** 111

Kazı. No : AGD 1

Form : Tabak (Form 4)

Levha No : 101- 102

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 2.5 cm **Ağız Çapı** :16.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/4 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R231 G168 B137)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R204 G114 B88)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 64; A. Carandini 1981, tavola CX: 4,5; K. W. Slane 1990, fig. 8: 105; N. E. Akyürek 1992, abb. 9: 56; V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 40: 344, 345; V. Gassner 1997, tafel 44: 528; M. Zelle 1997, abb. 41: 875; V. Malamidou 2005, fig. 60: 718; E. Doksanaltı 2006, no. 1797; C. Abadie- Reynal 2007, planche 28: 187. 2

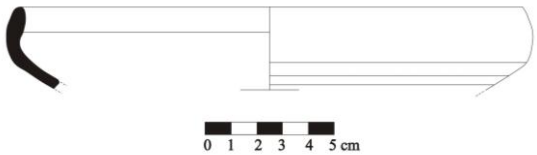
Tarih : M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No : 212 **s.** 111

Kazı. No : ADB 11

Form : Tabak (Form 4)

Levha No : 101- 102

Buluntu Yeri :Yamaç Yapısı

Yükseklik : 3.2 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/6 Açık Kırmızı (R209 G130 B100)

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R200 G90 B75)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve dökülme. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 64; A. Carandini 1981, tavola CX: 4,5; C. Abadie-Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 2: CF29; N. E. Akyürek 1992, abb. 9: 55; V. Gassner 1997, tafel 44: 529; M. Zelle 1997, abb. 41: 882

Tarih : M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

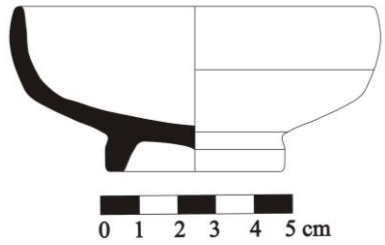
Kat. No :213 **s.** 113

Kazı. No : ADB 13

Form : Kâse (Form 5)

Levha No :103- 104

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 4.2 cm **Ağız Çapı** : 9.4 cm **Taban Çapı** :4.5 cm

Hamur Rengi: 5YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi : 10 R 5/6 Kırmızı (R205 G106 B85)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda dökülme. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : E. Doksanaltı 2006, no. 539-540

Tarih : M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

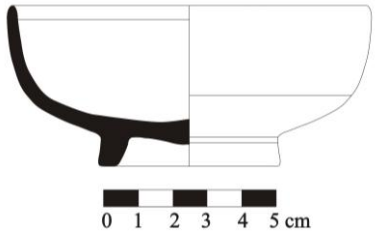
Kat. No :214 **s.** 113

Kazı. No : AGB 3

Form : Tabak (Form 5)

Levha No :103- 104

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 4.4 cm **Ağız Çapı** : 10.0 cm **Taban Çapı** : 5.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/6 Açık Kırmızı (R215 G126 B94)

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R218 G102 B77)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 64; A. Carandini 1981, tavola CX: 11; E. Doksanaltı 2006, no. 539-540;C. Abadie- Reynal 2007, planche 30: 194. 1

Tarih : M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

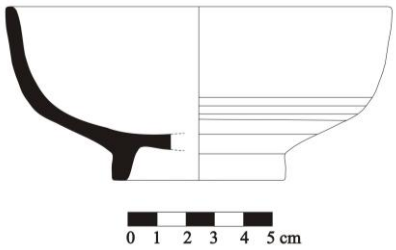
Kat. No : 215 **s.** 113

Kazı. No **:** ACZ 2

Form **:** Kâse(Form 5)

Levha No **:**103- 104

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 6.0 cm **Ağız Çapı** **:** 13.5 cm **Taban Çapı** **:** 6.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R226 G154 B114)

Astar Rengi **:** 10 R 5/6 Kırmızı (R195 G106 B85)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde orta miktarda kireç, kum ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Dışta belirgin çark izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 64; A. Carandini 1981, tavola CX: 11; E. Doksanaltı 2006, no. 539-540

Tarih **:** M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

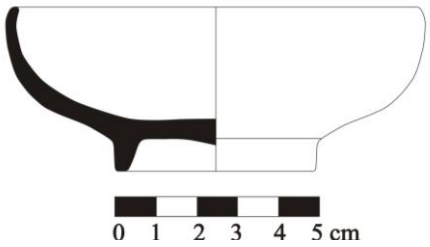
Kat. No : 216 **s.** 113

Kazı. No **:** AJT 19

Form **:** Kâse(Form 5)

Levha No **:**103- 104

Buluntu Yeri : Odeion

Yükseklik **:** 4.2 cm **Ağız Çapı** **:** 10.0 cm **Taban Çapı** **:** 5.0 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/2Soluk Kırmızı (R169 G133 B117)

Astar Rengi **:** 10 R 4/4Soluk Kırmızı (R139 G76 B67)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 64; A. Carandini 1981, tavola CX: 11; E. Doksanaltı 2006, no. 539-540

Tarih **:** M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

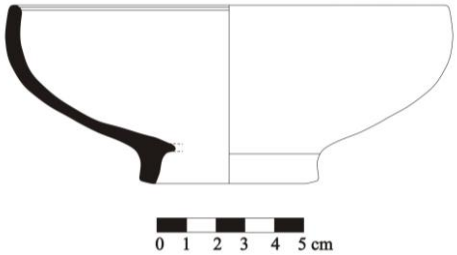
Kat. No : 217 **s.** 114

Kazı. No : AGC 10

Form :Tabak (Form 5)??

Levha No :103- 104

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik :6.1 cm **Ağız Çapı** :15.0 cm **Taban Çapı** : 6.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/4 Açık Kırmızımsı Kahverengi(R203 G142 B114)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R214 G104 B77)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : C. Abadie- Reynal 2007, planche 30: 194. 1

Tarih : M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

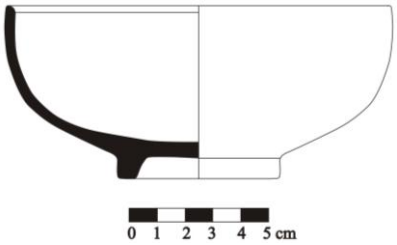
Kat. No :218 **s.** 114

Kazı. No : AFM 4

Form : Kâse(Form 5)

Levha No :103- 104

Buluntu Yeri : Dükkânlar (SDJ 1)

Yükseklik : 6.3 cm **Ağız Çapı** : 14.0 cm **Taban Çapı** : 6.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/4 Açık Kırmızımsı Kahverengi(R201 G151B128)

Astar Rengi : 10 R 5/6 Kırmızı (R185 G101 B90)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta miktarda kireç ve az miktarda taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : V. Malamidou 2005, fig. 64: 832; C. Abadie- Reynal 2007, planche 30: 194. 1

Tarih : M.S. 3. yüzyıl- M.S. 4. yüzyıl ilk çeyreği

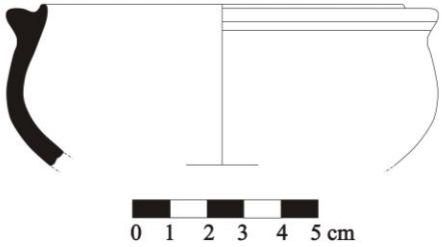
Kat. No : 219 **s.** 121

Kazı. No **:** AID 7

Form **:** Kâse(Form 12)

Levha No **:**105- 106

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.2 cm **Ağız Çapı** **:** 11.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/8 AçıkKırmızı (R213 G114 B72)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R231 G103 B64)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar.Yüzey kaygan.

Benzeri **:** L. Neuru 1980, pl. III: 10; A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola LII: 11

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl başları- M.S. 6. yüzyıl başları

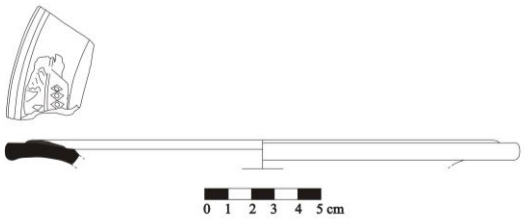
Kat. No **:**220 **s.** 122

Kazı. No **:** AFV 8

Form **:** Kâse(Form 52B)

Levha No **:**105- 106

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 1.0 cm **Ağız Çapı** **:** 18.0 cm

Hamur Rengi: 10 R 7/8 Açık Kırmızı (R255 G159 B130)

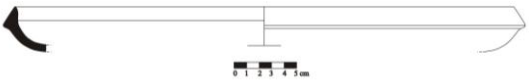
Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı (R228 G111 B91)

Fırınlama **:** İyi

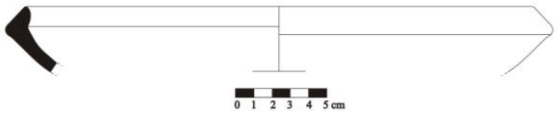
Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar.Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 13; L. Sagui- E. Tortorici 1981, tavola LXXXI: 25;J. W. Hayes 2008, fig. 32: 1002- 1004; plate 51: 1019

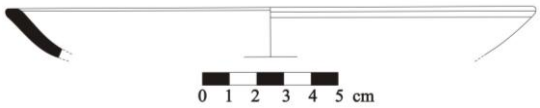
Tarih **:** M.S. 4. yüzyıl ortaları

Kat. No : 221 **s.** 123
Kazı. No : AFV 20
Form : Tabak (Form61A)
Levha No :105- 106
Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı
Yükseklik : 3.6 cm **Ağız Çapı** : 40.0 cm
Hamur Rengi:10 R6/6Açık Kırmızı (R188 G116 B102)
Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R193 G92 B74)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve çok az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : F. O. Waagé 1948, plate VIII: 831m; J. W. Hayes 1972, fig. 17: 7; A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola XXXIV: 2; E. Grandi 2005, plate 1: 7; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 2: 25; C. Abadie- Reynal 2007, planche 39: 273. 1; J. W. Hayes 2008, fig. 33: 1061, B. L. Johnson 2008, 46: 146
Tarih : M.S. 325- 350

Kat. No : 222 **s.** 123
Kazı. No : AGR 3
Form : Tabak (Form 61A)
Levha No : 105- 106
Buluntu Yeri : Dükkânlar (SDJ 1)
Yükseklik : 3.5 cm **Ağız Çapı** : 35.0 cm
Hamur Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R209 G146 B111)
Astar Rengi : 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R215 G143 B119)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda küçük oyuklar. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 17: 4; A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola XXXIV: 3; P. Reynolds 1984, fig. 303; M. Mackensen 1993, tafel 53: 4. 2. 7; C. Pickersgill- P. Roberts 2003, fig. 8: 42; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 2: 22; J. W. Hayes 2008, fig. 33: 1061; B. L. Johnson 2008, 46: 146
Tarih : M.S. 325-400/420

Kat. No :223 **s.** 125

Kazı. No : ACJ 66

Form : Tabak (Form 64)

Levha No :105- 106

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 1.9 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R230 G140 B114)

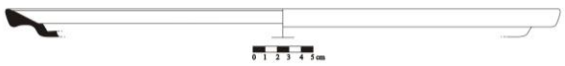
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R219 G107 B70)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve az dökülme. İçte belirgin çark izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 18: 4;K. W. Slane- G. D. R. Sanders 2005, fig. 3: 1- 3; J. W. Hayes 2008, fig. 33: 1077- 1078

Tarih : M.S. 5. yüzyılilk- üçüncü çeyreği

Kat. No :224 **s.** 125

Kazı. No : AII 14

Form : Tabak (Form 66)

Levha No :105- 106

Buluntu Yeri : Odeion

Yükseklik : 2.3 cm **Ağız Çapı** : 47.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/6 Açık Kırmızı (R237 G146 B119)
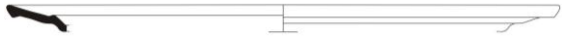
Astar Rengi : 10 R 6/8 Açık Kırmızı (R241 G115 B101)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar, astarda kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 18; J. W. Hayes 2008, fig. 33: 1080

Tarih : M.S. 5. yüzyılilk- üçüncü çeyreği

Kat. No :225 **s.** 126

Kazı. No : AID 4

Form : Tabak (Form 66)

Levha No :105- 106

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.6 cm **Ağız Çapı** : 56.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R213 G136 B106)

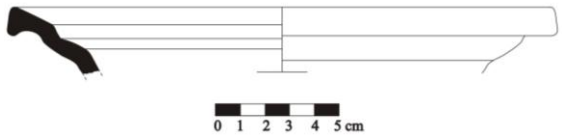
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R210 G101 B80)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda çok az aşınma. Dışta belirgin çark izleri. Yüzey kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.S. 5. yüzyılilk- üçüncü çeyreği

Kat. No :226 **s.** 126

Kazı. No : ACK 30

Form : Tabak (Form 68)

Levha No :107- 108

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.1 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R221 G106 B79)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda çatlaklar, dökülme. İçte ve dışta astar üzerinde kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : P. M. Pröttel 1996, tafel 23: 8;I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 3: 50; J. W. Hayes 2008, fig. 34: 1094

Tarih : M.S. 5. yüzyılilk yarısı

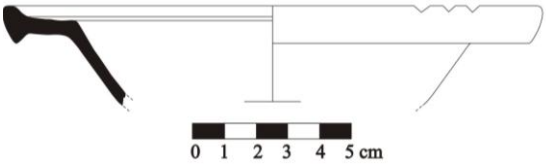
Kat. No :227 **s.** 127

Kazı. No : AII 30

Form : Kâse(Form 73a)

Levha No :107- 108

Buluntu Yeri : Odeion

Yükseklik : 3.1 cm **Ağız Çapı** : 17.0 cm

Hamur Rengi:10 R 6/6 Açık Kırmızı (R209 G119 B95)

Astar Rengi : 10 R 6/8 Açık Kırmızı (R223 G110 B80)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde kireç, mika ve çok az taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 21; J. A. Riley 1981, fig. 1: 2; P. Reynolds 1984, fig. 328; M. Mackensen 1993, tafel 61: 2- 5; P. M. Pröttel 1996, tafel 23: 15;A. M. D. Diogo- L. Tridade 1999, fig. 3: 1;C. Abadie- Reynal 2007, planche 40: 278. 1; J. W. Hayes 2008, fig. 33: 1109; B. L. Johnson 2008, 47: 151

Tarih : M.S. 420- 475

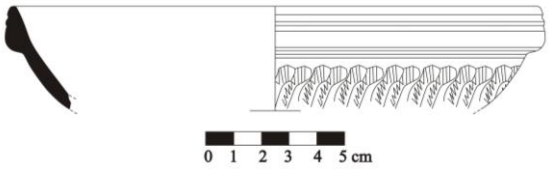
Kat. No :228 **s.** 128

Kazı. No : AGM 9

Form : Kâse (Form 84)

Levha No :107- 108

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.6 cm **Ağız Çapı** : 19.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R206 G152 B144)

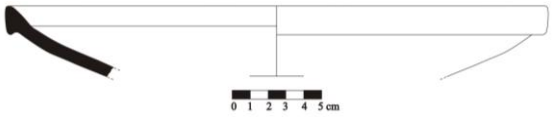
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R239 G129 B85)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 23;A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola XXIX: 13; P. M. Pröttel 1996, tafel 2: 18;J. W. Hayes 2008,fig. 35: 1120

Tarih : M.S. 440-500

Kat. No :229 **s.** 128

Kazı. No : AGM 4

Form : Tabak (Form 87a)

Levha No :107- 108

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.8 cm **Ağız Çapı** : 31.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 Kırmızı (R196 G129 B112)

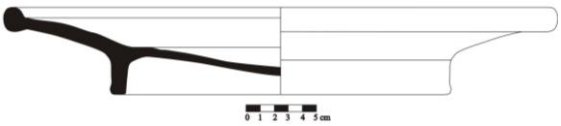
Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R197 G110 B91)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviye kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun dökülme. İçte ve dışta astar üzerinde az kalker. Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 24;J. W. Hayes 1973 (Tocra), fig. 49: 2493; A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola XLI: 7;J. Eiwanger 1981, tafel 3: II. 19; P. Reynolds 1984, fig. 344; C. Viegas 2007, fig. 2: TA155. 02; J. W. Hayes 2008, fig. 35: 1129

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı

Kat. No :230 **s.** 129

Kazı. No : ALE 1

Form : Tabak (Form 90b?)

Levha No :107- 108

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 6.2 cm **Ağız Çapı** :35.2 cm Kaide Çapı:24.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R169 G112 B92)

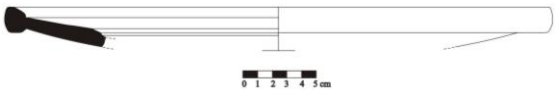
Astar Rengi : 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R173 G107 B87)

Fırınlama : İyi

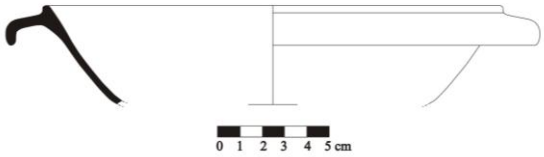
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç, çok az taşçık ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 25; M. Zelle 1990, abb. 12: 1; J. W. Hayes 2008, fig. 35: 1138

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı

Kat. No :231 **s.** 129
Kazı. No **:** AEA 3
Form **:** Tabak (Form 90b?)
Levha No **:**107- 108
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik **:** 2.9 cm **Ağız Çapı** **:** 37.0 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R235 G127 B89)
Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı (R220 G103 B70)
Fırınlama **:** İyi
Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, az mika ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az dökülme ve kalker. Yüzey içte kaygan, dışta tozsu pürtüklü.
Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 25; M. Zelle 1990, abb. 12: 1; A. D. Preite 1997, tav. XIV: 3; J. W. Hayes 2008, fig. 35: 1138
Tarih **:** M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı

Kat. No **:** 232 **s.** 131
Kazı. No **:** AIH 26
Form **:** Tabak (Form 91B)
Levha No **:** 109- 110
Buluntu Yeri **:** Odeion
Yükseklik **:** 3.6 cm **Ağız Çapı** **:** 19.0 cm
Hamur Rengi **:** 10 R 7/3 Soluk Kırmızı (R208 G167 B161)
Astar Rengi **:** 10 R 7/6 Açık Kırmızı (R223 G145 B122)
Fırınlama **:** İyi
Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç, mika ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kireç patlamaları. Yüzey kaygan.
Benzeri **:** F. O. Waagé 1948, Plate X, 883m; J. W. Hayes 1972, fig. 26; J. W. Hayes 1976(Carthage), fig. 10: 8; L. Neuru 1980, pl. IV: 17; J. A. Riley 1981, fig. 1: 4; P. Reynolds 1984, fig. 357; C. Williams 1989, fig. 18: 227; J. Lund 1995, pl. 4: 41; V. Gassner 1997, tafel 49: 595; A. M. D. Diogo- L. Tridade 1999, fig. 4: 11;M. Mackensen- G. Schneider 2002, fig. 4: 9; M. Berndt 2003, tafel 4, TS 036; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 6: 86; E. Doksanaltı 2006, no 1408
Tarih **:** M.S. 450- 530

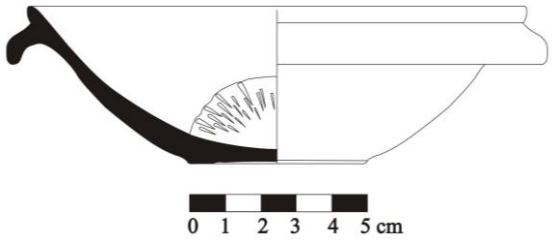
Kat. No :233 **s.** 132

Kazı. No : ACZ 1

Form : Kâse (Form 91c)

Levha No :109- 110

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik :4.5 cm **Ağız Çapı** :14.0 cm **Taban Çapı** :5.0 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/8 Açık Kırmızı (R248 G139 B100)

Astar Rengi : 2.5YR 5/8 Kırmızı (R226 G104 B65)

Fırınlama :İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve akma izleri. Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 26: 21;J. W. Hayes 1976 (Carthage), fig. 3. 40; A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola XLIX: 6;P. Reynolds 1984, fig. 362; P. M. Pröttel 1996, tafel 6: 3;I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 7: 91; J. W. Hayes 2008, fig. 35: 1142;

Tarih : M.S. 530-600

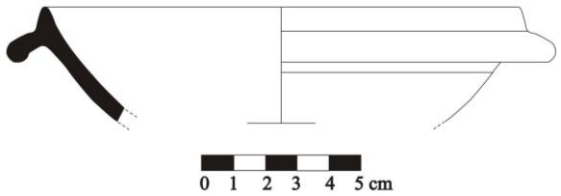
Kat. No :234 **s.** 132

Kazı. No : ACZ 8

Form : Kâse (Form91c)

Levha No :109- 110

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.4 cm **Ağız Çapı** : 15.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 6/8 Açık Kırmızı (R241 G123 B93)

Astar Rengi : 10 R 4/8 Kırmızı (R201 G78 B70)

Fırınlama :İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar.Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 26: 23;A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola XLIX: 6;P. Reynolds 1984, fig. 365; A. D. Preite 1997, tav. XIV: 5; G. Volpe- vd. 1998, fig. 4: 3; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 7: 92; J. W. Hayes 2008, fig. 35: 1142

Tarih : M.S. 530-600

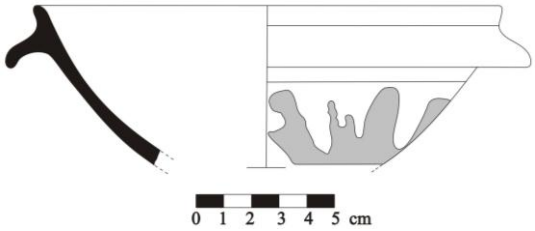
Kat. No :235 **s.** 132

Kazı. No : ACJ 2

Form : Kâse (Form 91c)

Levha No :109- 110

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 5.8 cm **Ağız Çapı** : 17.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R241 G140 B98)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R200 G92 B46)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve akma izleri. İçte ve dışta astar üzerinde az kalker.Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 26: 21;A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola XLIX: 5;P. Reynolds 1984, fig. 363; J. W. Hayes 2001, fig. 4: A20; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 7: 91; B. Shkodra 2006, fig. 3: 8; J. W. Hayes 2008, fig. 35: 1142

Tarih : M.S. 530-600

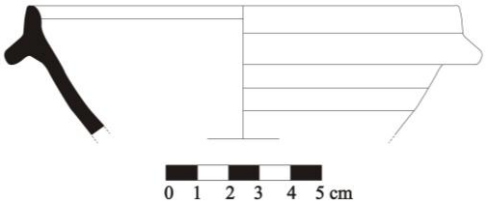
Kat. No :236 **s.** 133

Kazı. No : AEA 7

Form : Kâse (Form 91d)

Levha No :109- 110

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.2 cm **Ağız Çapı** : 14.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/8Açık Kırmızı (R229 G133 B91)

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R216 G111 B89)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun aşınma ve dökülme. Yüzeyde belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 26: 26;A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola XLIX: 8;S. G. Lloret 1998, fig. 3: 3; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 7: 94

Tarih : M.S. 600- 650

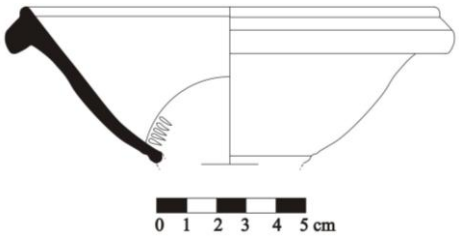
Kat. No :237 **s.** 133

Kazı. No : ACZ 6

Form : Kâse (Form91d)

Levha No :109- 110

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 5.5 cm **Ağız Çapı** : 14.0 cm **Taban Çapı** : 5.3 cm

Hamur Rengi:10 R6/8 Açık Kırmızı (R227 G123 B84)

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R216 G114 B89)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. ve kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola XLIX: 10

Tarih : M.S. 600- 650

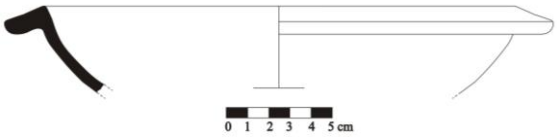
Kat. No :238 **s.** 135

Kazı. No : AHG 3

Form : Kâse (Form 93a)

Levha No :111- 112

Buluntu Yeri : Dükkânlar (SDJ 1)

Yükseklik : 4.9 cm **Ağız Çapı** : 21.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 5/8 Kırmızı (R209 G125 B99)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı(R237 G125 B86)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az dökülme ve aşınma. İçte ve dışta astar üzerinde kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : M. Mackensen 1993, tafel 65: 21. 1. 2. 3; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 8: 106

Tarih : M.S. 470- 540

Kat. No :239 **s.** 135

Kazı. No : ADZ 9

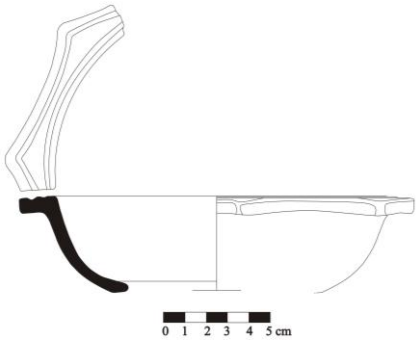
Form : Kâse (Form 97)

Levha No : 111- 112

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 4.3 cm

Ağız Çapı : 17.0 cm

Hamur Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R239 G131 B93)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R218 G91 B56)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. İçte dökülme. Dışta astarda renk farklılıkları ve fırça izleri. Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 27; J. W. Hayes 1976(Carthage), fig. 3: 29; R. P. Harper 1980, fig. B: 20, 22; A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola LI: 14; A. D. Preite 1997, tav. XV: 1; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 9; J. W. Hayes 2008, fig. 36: 1150; B. L. Johnson 2008, 48: 154

Tarih : M.S. 490- 550

Kat. No : 240 **s.** 135

Kazı. No : AIH 19

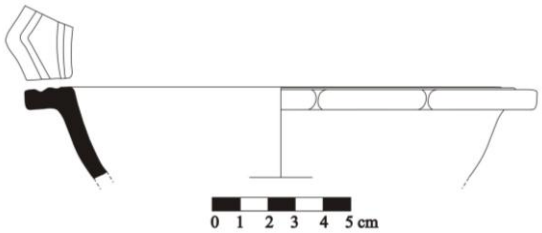
Form : Kâse (Form 97)

Levha No : 111- 112

Buluntu Yeri : Odeion

Yükseklik : 3.2 cm

Ağız Çapı : 18.0 cm

Hamur Rengi :2.5 YR 7/6 Açık Kırmızı (R247 G141 B127)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R179 G88 B69)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, az mika ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 27; J. W. Hayes 1976 (Carthage), fig. 3: 29; R. P. Harper 1980, fig. B: 20, 22; A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola LI: 14; A. D. Preite 1997, tav. XV: 1; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 9; J. W. Hayes 2008, fig. 36: 1150; B. L. Johnson 2008, 48: 154

Tarih : M.S. 490- 550

Kat. No : 241 **s.** 135

Kazı. No : AJT 14

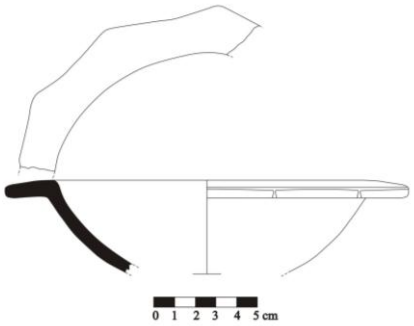
Form : Kâse (Form 97)

Levha No : 111- 112

Buluntu Yeri : Odeion

Yükseklik : 4.7 cm

Ağız Çapı : 16.0 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/6 Açık Kırmızı (R193 G112 B91)

Astar Rengi : 10 R 6/6 Açık Kırmızı (R192 G109 B93)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, az mika ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker ve kireç patlamaları. Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 27; A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola LI: 14; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 9; J. W. Hayes 2008, fig. 36: 1150; B. L. Johnson 2008, 48: 154

Tarih : M.S. 490- 550

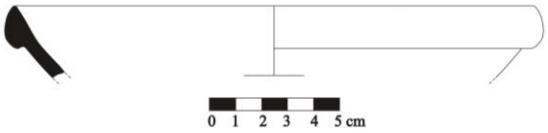
Kat. No : 242 **s.** 136

Kazı. No : AGY 6

Form : Kâse (Form 99a)

Levha No : 113- 114

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.7 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/6 Açık Kırmızı (R212 G125 B105)

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R206 G93 B61)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç, az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Astarda dökülme. Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 28: 12; J. W. Hayes 1976 (Carthage), fig. 3: 30; M. Rodziewicz 1976, pl. 6: B25c; J. A. Riley 1981, fig. 4: 4, 5, fig. 5: 14; P. Reynolds 1984, fig. 398; S. G. Lloret 1998, fig. 3: 1; J. W. Hayes 2001, fig. 4: A21; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 10: 120; B. Shkodra 2006, fig. 3: 1

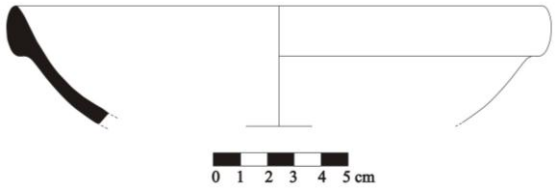
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :243 **s.** 136

Kazı. No : ADZ 10

Form : Kâse (Form99a)

Levha No :113- 114

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 4.2 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi:2.5YR 6/8 Açık Kırmızı (R235 G133 B93)

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R222 G88 B51)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az dökülme ve renk farklılıkları. Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 28: 7; M. Rodziewicz 1976, pl. 6: B25e, A. Carandini- S. Tortorella 1981, 109 tavola L: 11; P. Reynolds 1984, fig. 400; J. W. Hayes 2001, fig. 4: A21; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 10: 128; D. B. Casasola 2007, fig. 4: 1

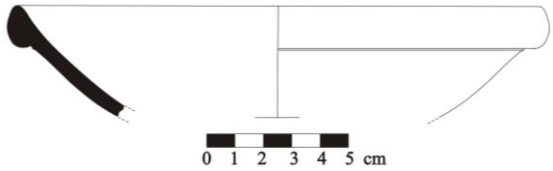
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 244 **s.** 137

Kazı. No : ACJ 27

Form : Kâse (Form 99b)

Levha No :113- 114

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.0 cm **Ağız Çapı** : 19.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R233 G117 B80)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R205 G83 B62)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az dökülme ve renk farklılıkları. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 28: 13; R. P. Harper 1980, fig. B: 18; J. A. Riley 1981, fig. 5: 22; P. Reynolds 1984, fig. 405; A. D. Preite 1997, tav. XV: 6; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 10: 122; J. W. Hayes 2008, fig. 36: 1153

Tarih : M.S. 530- 580

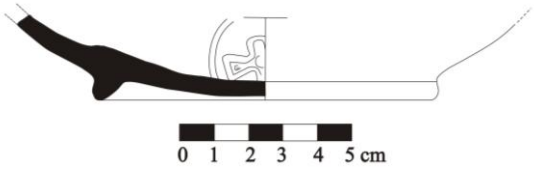
Kat. No :245 **s.** 138

Kazı. No : AGS 2

Form : Kâse (Form 99b)

Levha No :113- 114

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.4 cm **Taban Çapı** : 10.0 cm

Hamur Rengi: 10 R7/6Açık Kırmızı (R255 G174 B150)

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R226 G112 B85)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey içte hafif kaygan, dışta tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 28, 56k; J. W. Hayes 1973 (Tocra), fig. 50: 2501; J. W. Hayes 1976 (Carthage), fig. 3: 33; R. P. Harper 1980, fig. B: 18

Tarih : M.S. 530- 580

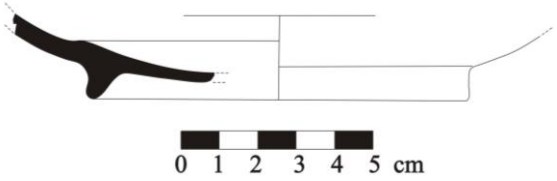
Kat. No :246 **s.** 138

Kazı. No : ACJ 31

Form : Kâse (Form 99b)

Levha No :113- 114

Buluntu Yeri :Roma Hamamı

Yükseklik : 2.2 cm **Taban Çapı** : 10.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/8 Açık Kırmızı (R255 G150 B106)

Astar Rengi : 10 R 6/8 Açık Kırmızı (R244 G126 B96)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar.Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 22; J. W. Hayes 1973 (Tocra), fig. 50: 2501; J. W. Hayes 1976 (Carthage), fig. 3: 33; R. P. Harper 1980, fig. B: 18

Tarih : M.S. 530- 580

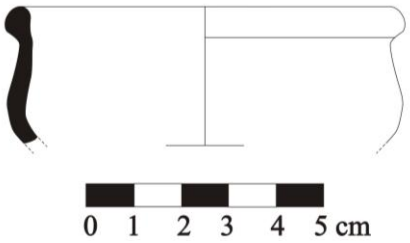
Kat. No : 247 **s.** 139

Kazı. No : AHN 6

Form : Tabak (Form102)

Levha No :113- 114

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.8 cm **Ağız Çapı** : 8.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R216 G121 B87)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R219 G93 B55)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde yoğun astar.Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 28;A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola LII: 8, 9

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl

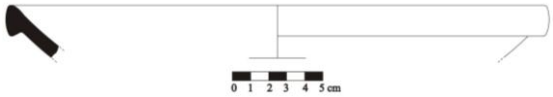
Kat. No : 248 **s.** 139

Kazı. No : ACK 59

Form : Kâse (Form 103b)

Levha No :115- 116

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.9 cm **Ağız Çapı** : 30.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R211 G111 B70)

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R201 G70 B24)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç, mika ve kum. Orta seviyede gözenek. İçte tüm yüzeye, dışta ağıza uygulanan astar.İçte yoğun astar ve üzerinde kalker.Dışta ince astar, astarda renk farklılıkları ve aşınma. Yüzey içte hafif kaygan, dışta tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 29: 10;J. W. Hayes 1972, fig. 50: 2502; J. W. Hayes 1976 (Carthage), fig. 3: 4; P. Reynolds 1984, fig. 412; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 11: 139; D. B. Casasola 2007, fig. 3: 4; J. W. Hayes 2008, fig. 36: 1156

Tarih : M.S. 6. yüzyıl

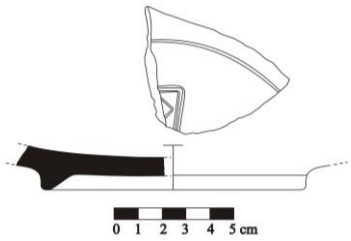
Kat. No : 249 **s.** 139

Kazı. No **:** AGS 3

Form **:** Tabak (Form103b)

Levha No **:**115- 116

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1.8 cm **Ağız Çapı** **:** 11.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/4 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R225 G117 B149)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/6Açık Kırmızı (R220 G133 B100)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, az mika ve çok az taşçık; az gözenek. İçte tüm yüzeyde astar.Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 29: 6, 57c,d

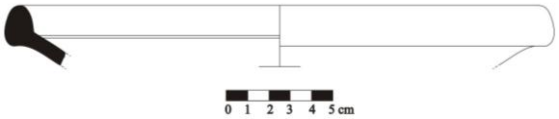
Tarih **:** M.S. 6. yüzyıl

Kat. No **:**250 **s.** 141

Kazı. No **:** ACK 31

Form **:** Tabak (Form 104a)

Levha No **:**115- 116

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.5 cm **Ağız Çapı** **:**25.0 cm

Hamur Rengi: 10 R 7/6Açık Kırmızı (R240 G141 B110)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R219 G133 B100)

Fırınlama **:**İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç, mika ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey kaygan.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 30: 3; A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola XLII: 1; A. D. Preite 1997, tav. XVI: 5;I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 13: 147b; J. W. Hayes 2008, fig. 36: 1158;

Tarih **:** M.S. 530-580

Kat. No : 251 **s.** 141

Kazı. No : AGF 11

Form : Tabak (Form 104a)

Levha No : 115- 116

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.0 cm **Ağız Çapı** : 31.0 cm

Hamur Rengi : 10 R 6/4 Soluk Kırmızı (R197 G112 B91)

Astar Rengi : 10 R 5/6 Kırmızı (R200 G105 B82)

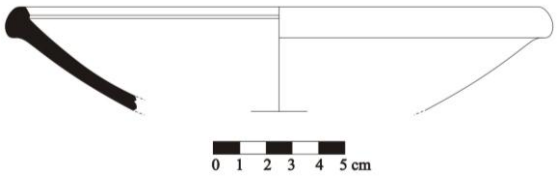
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve taşçık; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda dökülme. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 30: 13; J. W. Hayes 1976 (Carthage), fig. 3: 7; A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola XLII: 1; J. Eiwanger 1981, tafel 2: II.7; J. A. Riley 1981, fig. 4: 6; M. G. Fulford- D. P. S. Peacock, 1984, fig. 20: 65.6; P. Reynolds 1984, fig. 422; V. R. Anderson- Stajanović, 1992, plate 45: 379; J. Lund 1995, pl. 5: 53; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 13: 148; D. B. Casasola 2007, fig. 3: 2; J. W. Hayes 2008, fig. 36: 1158; D. Erol 2010, K- 225

Tarih : M.S. 530-580

Kat. No : 252 **s.** 142

Kazı. No : ACK 80.1

Form : Tabak (Form 104b)

Levha No : 115- 116

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.0 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi : 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı (R219 G127 B88)

Astar Rengi : 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı (R228 G114 B51)

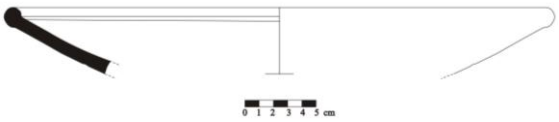
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve taşçık; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 30: 15, 16; R. P. Harper 1980, fig. B: 19; A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola XLII: 6; J. W. Hayes 1992, fig. 35, 21: 4; J. Magness 1994, fig. 1: 1; D. Gandolfi 1998, fig. 8: 2

Tarih : M.S. 570-600

Kat. No :253 **s.** 142

Kazı. No : ACI 1

Form : Tabak (Form 104c)

Levha No :115- 116

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.6 cm **Ağız Çapı** : 38.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/6 Açık Kırmızı (R253 G152 B108)

Astar Rengi : 10 R 6/8 Açık Kırmızı (R216 G126 B100)

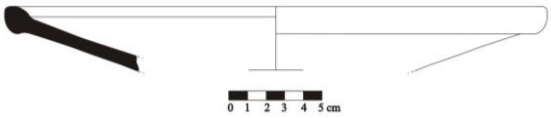
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 30: 13; J. W. Hayes 1973 (Tocra), fig. 50: 2506; A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola XLIII: 2; A. D. Preite 1997, tav. XVI: 8; D. Gandolfi 1998, fig. 8: 3; M. Ricci 2005, fig. 2: 15; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 13- 14: 150- 167; P. M. Kenrick 2009, fig. 18. 3: PT513; P. Reynolds 2010, fig. 4: i

Tarih : M.S. 550-625

Kat. No : 254 **s.** 143

Kazı. No : AFL 5

Form : Tabak (Form105)

Levha No :117- 118

Buluntu Yeri : Dükkânlar (SDJ 1)

Yükseklik : 4.1 cm **Ağız Çapı** : 30.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8Açık Kırmızı (R226 G129 B94)

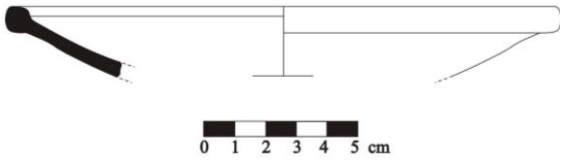
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 31: 10; A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola XLIII: 7;J. A. Riley 1981, fig. 4: 7; P. M. Pröttel 1996, tafel 30: 15;J. W. Hayes 2001, fig. 2: A49; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 19: 187;B. L. Johnson 2008, 49: 156- 158

Tarih : M.S. 580-660

Kat. No : 255 **s.** 143

Kazı. No **:** ACI 15

Form **:** Tabak (Form105)

Levha No **:**117- 118

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.2 cm **Ağız Çapı** **:** 18.0 cm

Hamur Rengi: 10 YR 8/3 Çok Soluk Kahverengi (R237 G198 B165)

Astar Rengi **:** 7.5YR 6/6 Kırmızımsı Sarı (R203 G137 B87)

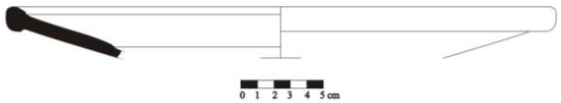
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve renk farklılıkları. Yüzey kaygan.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 31: 10;C. Williams 1977, fig. 1: 1; D. Gandolfi 1998, fig. 8: 5; E. Grandi 2005, plate 7: 4, 5; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 19: 185

Tarih **:** M.S. 580-660

Kat. No : 256 **s.** 143

Kazı. No **:** ACL 15

Form **:** Tabak (Form105)

Levha No **:**117- 118

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.0 cm **Ağız Çapı** **:** 33.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 6/8 Açık Kırmızı (R237 G124 B82)

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı (R217 G91 B69)

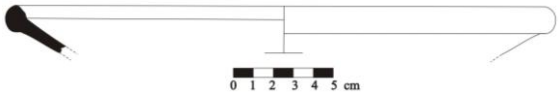
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az dökülme. Dışta belirgin çark izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 32: 9; P. Reynolds 1984, fig. 431; P. M. Pröttel 1996, tafel 30: 15;A. D. Preite 1997, tav. XVII: 2; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 19: 184; J. W. Hayes2007, fig. 14. 4: D1; R. J. A. Wilson- J. W. Hayes 2011, fig. 17: 29

Tarih **:** M.S. 580-660

Kat. No : 257 **s.** 143

Kazı. No **:** ACJ 37

Form **:** Tabak (Form105)

Levha No **:**117- 118

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.0 cm **Ağız Çapı** **:** 34.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6Açık Kırmızı (R229 G140 B106)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R223 G95 B60)

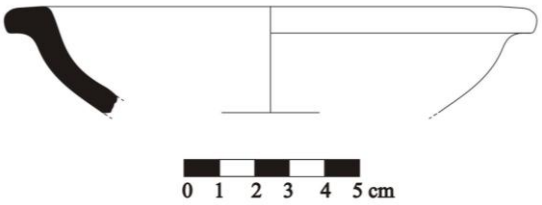
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları, az dökülme ve kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig.32: 16; A. Carandini- S. Tortorella 1981, tavola XLIV: 1;I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 19: 187

Tarih **:** M.S. 580-660

Kat. No : 258 **s.** 144

Kazı. No **:** ACL 9

Form **:** Kâse (Form 108)

Levha No **:** 119- 120

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.9 cm **Ağız Çapı** **:** 14.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/8 Açık Kırmızı (R243 G153 B116)

Astar Rengi **:** 10 R 6/8 Açık Kırmızı (R245 G130 B109)

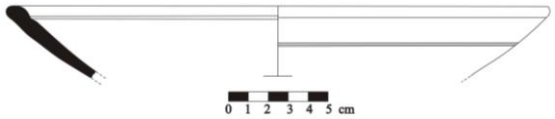
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda dökülme ve dışta aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 33; A. Carandini- S. Tortorella 1981, 112, tavola LII: 3; V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 45: 382; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 21: 199

Tarih **:** M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :259 **s.** 145

Kazı. No : ACJ 6

Form : Tabak (Form 109)

Levha No :119- 120

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.5 cm **Ağız Çapı** : 27.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R225 G122 B77)

Astar Rengi : 2.5YR 5/8 Kırmızı (R213 G108 B86)

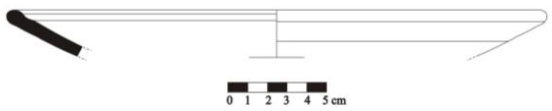
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviye kireç ve az kum. Orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig.33; P. M. Pröttel 1996, tafel 31: 14;D. Gandolfi 1998, fig. 8: 9; S. Bien 2005, fig. 4: 1, 2; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 22: 202- 212

Tarih : M.S. 580-650

Kat. No :260 **s.** 145

Kazı. No : ACL 19

Form : Tabak (Form109)

Levha No :119- 120

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.3 cm **Ağız Çapı** : 27.0 cm

Hamur Rengi:2.5YR 5/8 Kırmızı (R206 G108 B81)

Astar Rengi : 2.5YR 5/8 Kırmızı (R212 G105 B109)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az renk farklılıkları ve dökülme. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig.33; R. P. Harper 1980, fig. B: 23; P. M. Pröttel 1996, tafel 30: 12;D. Gandolfi 1998, fig. 8: 9; S. Bien 2005, fig. 4: 1, 2; I. Adak-Adıbelli 2006, Levha 22: 202- 212

Tarih : M.S. 580-650

Kat. No :261 **s.** 146

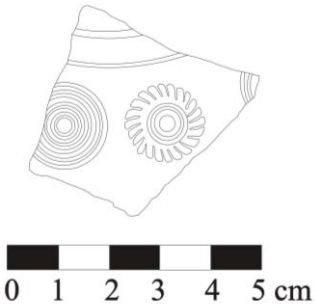
Kazı. No : AFM 3

Form : Tabak (Afrika)

Levha No :119- 120

Buluntu Yeri : Dükkânlar (SDJ 1)

Genişlik : 4.6 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 7/8 Açık Kırmızı (R201 G131 B106)

Astar Rengi : 10 R 6/8 Açık Kırmızı (R228 G131 B96)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 40: j, r; S. Tortorella 1981, tavola LVI: 23, 26, 34, 40; J. W. Hayes 2008, plate 53, 55: 1053, 1061, 1092

Tarih : M.S. 4. yüzyıl son çeyreği- M.S. 5. yüzyıl ilk çeyreği

Kat. No :262 **s.** 146

Kazı. No : AEA 4

Form : Tabak (Afrika)

Levha No :119- 120

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Genişlik :5.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R202 G138 B101)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R248 G142 B103)

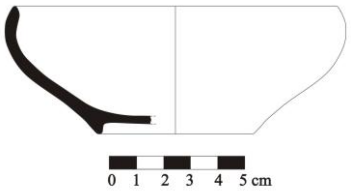
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç, kum ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 57: e; S. Tortorella 1981, tavola LX: 11, 12

Tarih : M.S. 570-600

Kat. No : 263 **s.** 154

Kazı. No **:** AJV 6

Form **:** Tabak (Form 1A)

Levha No **:** 121- 122

Buluntu Yeri **:** Odeion

Yükseklik **:** 4.9 cm **Ağız Çapı** **:** 12.0 cm **Taban Çapı** **:** 6.0 cm

Hamur Rengi **:** 10 R 6/6 Açık Kırmızı (R212 G128 B127)

Astar Rengi **:** 10 R 6/6 Açık Kırmızı (R222 G131 B112)

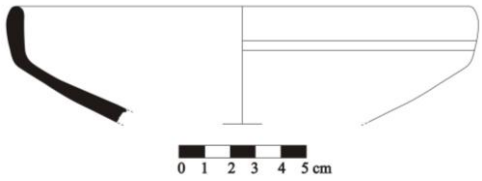
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç, az mika ve çok az taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. İçte ve dışta çark izleri ve kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 65; A. Carandini 1981, tavola CXI: 1; V. Gassner 1997, tafel 44: 534; T. M. Arsen' eva- K. Domzalski 2003, fig. 14: 583; M. Berndt 2003, tafel 13, TS 145; E. Doksanaltı 2006, K 210a; J. W. Hayes 2008, fig.37: 1230; E. F. Fındık 2010, fig. 2: 15

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl 'ın başları

Kat. No **:** 264 **s.** 154

Kazı. No **:** AII 2

Form **:** Tabak (Form 1A)

Levha No **:** 121- 122

Buluntu Yeri **:** Odeion

Yükseklik **:** 4.5 cm **Ağız Çapı** **:** 18.0 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R235 G157 B121)

Astar Rengi **:** 10 R 6/6 Açık Kırmızı (R205 G125 B114)

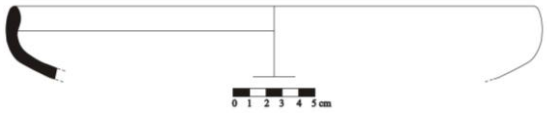
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Farklı tonlarda astarda aşınma ve kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 65; M. Zelle 2003, abb. 5: 3; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 23: 221; E. Doksanaltı 2006, K 210a, C. Abadie- Reynal 2007, planche 45: 287. 1

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl 'ın başları

Kat. No : 265 **s.** 154

Kazı. No **:** AII 35

Form **:** Tabak (Form 1A)

Levha No **:**121- 122

Buluntu Yeri : Odeion

Yükseklik **:** 4.3 cm **Ağız Çapı** **:** 34.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R212 G127 B98)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R204 G114 B88)

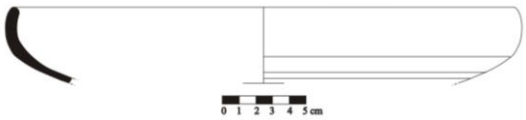
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 65; A. Carandini 1981, tavola CXI: 4; V. Gassner 1997, tafel 44: 535; T. M. Arsen' eva- K. Domzalski 2003, fig. 14: 584; M. Berndt 2003, tafel 13, TS 149; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 23: 218; E. Doksanaltı 2006, K 210a; J. W. Hayes 2008, fig.37: 1232; О. С. Иванова 2009, рис. 15: 94; E. F. Fındık 2010, fig. 2: 16

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl 'ın başları

Kat. No : 266 **s.** 154

Kazı. No **:** AJT 12

Form **:** Tabak (Form 1A)

Levha No **:**121- 122

Buluntu Yeri : Odeion

Yükseklik **:** 4.6 cm **Ağız Çapı** **:** 30.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 5/8 Kırmızı (R223 G136 B105)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R215 G119 B86)

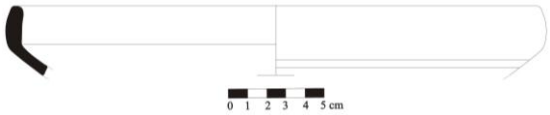
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. İçte ve dışta yanma izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 65; A. Carandini 1981, tavola CXI: 2; V. Gassner 1997, tafel 44: 536; A. D. Preite 1997, tav. XVIII: 5; Z. Yılmaz 2005, abb. 2: nr. 1; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 23: 218; E. Doksanaltı 2006, K 210a; J. W. Hayes 2008, fig.37: 1231; E. F. Fındık 2010, fig. 2: 16; P. Reynolds 2010, fig. 4: o

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl 'ın başları

Kat. No : 267 **s.** 154

Kazı. No **:** ACY 9

Form **:** Tabak (Form 1A)

Levha No **:** 121- 122

Buluntu Yeri **:** Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 3.5 cm **Ağız Çapı** **:** 28.0 cm

Hamur Rengi **:** 5 YR 5/8 Sarımsı Kırmızı (R241 G151 B99)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 4/8 Kırmızı (R206 G98 B85)

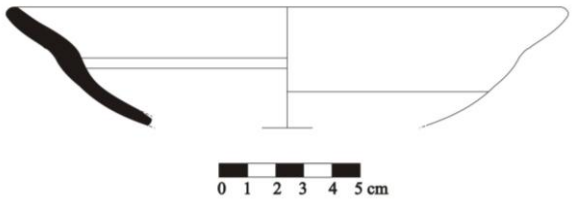
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç, mika ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 65; A. D. Preite 1997, tav. XVIII: 3; T. M. Arsen' eva- K. Domzalski 2003, fig. 14: 585; M. Berndt 2003, tafel 13, TS 149; M. Zelle 2003, abb. 5: 2; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 23: 220; E. Doksanaltı 2006, K 210a

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl 'ın başları

Kat. No **:** 268 **s.** 156

Kazı. No **:** ACK 32

Form **:** Kâse (Form 2A)

Levha No **:** 123- 124

Buluntu Yeri **:** Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.1 cm **Ağız Çapı** **:** 20.0 cm

Hamur Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R206 G114 B67)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R209 G102 B89)

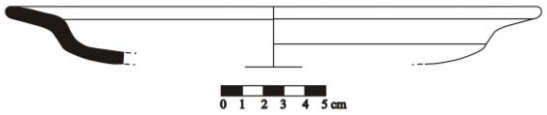
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve taşçık; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Dışta dudak üstünde aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 66: 1; V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 46: 397; S. Uslu 1994, Kat. No. 74; V. Gassner 1997, tafel 45: 539; T. M. Arsen' eva- K. Domzalski 2003, fig. 16: 603; Z. Yılmaz 2005, abb. 2: nr. 2; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 23: 223; E. Doksanaltı 2006, K211; M. Tekocak 2006, Levha 10: 66; D. Erol 2010, K- 246

Tarih **:** M.S. 400- 475

Kat. No :269 **s.** 156

Kazı. No : AGN 11

Form : Kâse (Form 2A)

Levha No :123- 124

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.9 cm **Ağız Çapı** :25.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/4 Açık Kırmızımsı Kahverengi(R217 G150 B27)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R217 G103 B80)

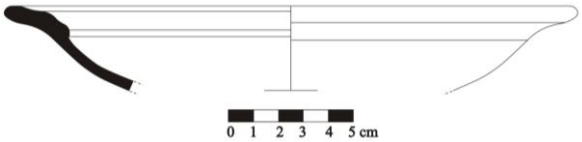
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az taşçık; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar. Dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 66: 1; A. Carandini 1981, tavola CXI: 8; J. W. Hayes 1983, fig. 4: 53; V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 46: 397; S. Uslu 1994, Kat. No. 65; V. Gassner 1997, tafel 45: 539; A. D. Preite 1997, tav. XIX: 8; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 23: 223; E. Doksanaltı 2006: K211; M. Tekocak 2006, Levha 10: 66

Tarih : M.S. 400- 475

Kat. No :270 **s.** 157

Kazı. No : AFH 15

Form : Kâse (Form 2c)

Levha No :123- 124

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 3.4 cm **Ağız Çapı** : 23.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı

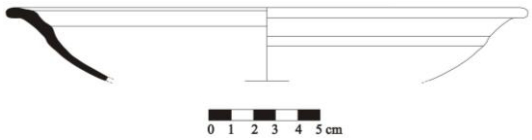
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R225 G111 B85)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 66: 7; A. Carandini 1981, tavola CXI: 10; S. Uslu 1994, Kat. No. 76; V. Gassner 1997, tafel 45: 549, 550; T. M. Arsen' eva- K. Domzalski 2003, fig. 16: 616; K. W. Slane- G. D. R. Sanders 2005, fig. 3: 1- 10; E. Doksanaltı 2006, K211; J. W. Hayes 2008, fig. 37: 1243; D. Erol 2010, K- 260

Tarih : M.S. 400- 475

Kat. No : 271 **s.** 157

Kazı. No **:** ADA 4

Form **:** Kâse (Form 2c)

Levha No **:**123- 124

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 3.4 cm **Ağız Çapı** **:** 26.0 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/8 Açık Kırmızı (R220 G120 B94)

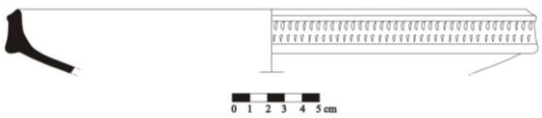
Astar Rengi **:** 2.5YR 5/8 Kırmızı (R219 G106 B72)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 66: 7;A. Carandini 1981, tavola CXI: 10; V. Gassner 1997, tafel 45: 549;T. M. Arsen' eva- K. Domzalski 2003, fig. 16: 616; J. W. Hayes 2008, fig. 37: 1242

Tarih **:** M.S. 400- 475

Kat. No **:**272 **s.** 160

Kazı. No **:** AFH 16

Form **:** Tabak (Form 3B)

Levha No **:**125- 126

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 3.6 cm **Ağız Çapı** **:**29.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R201 G99 B60)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R197 G89 B62)

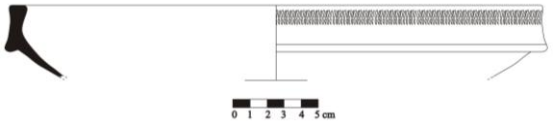
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda çok az kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 67: 2, 5; A. Carandini 1981, tavola CXI: 12,13; V. Gassner 1997, tafel 46: 555; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 23: 226, 227;J. W. Hayes 2008, fig. 38: 1257; D. Erol 2010, K- 276

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl

Kat. No : 273 **s.** 160

Kazı. No : AID 10

Form : Tabak (Form 3B)

Levha No :125- 126

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.2 cm **Ağız Çapı** : 31.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R203 G139 B114)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R212 G127 B98)

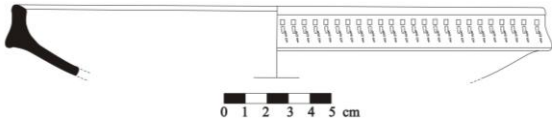
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey kaygan.

Benzeri : F. O. Waagé 1933, plate 8: 207; J. W. Hayes 1972, fig. 67: 5; A. Carandini 1981, tavola CXI: 12,13; N. E. Akyürek 1992, abb. 15: 89; S. Uslu 1994, Kat. No. 110; I. Adak-Adıbelli 2006, Levha 23: 227; S. Conrad 2007, abb. 22: 1001; J. W. Hayes 2008, fig. 38: 1260

Tarih : M.S. 5. yüzyıl

Kat. No : 274 **s.** 160

Kazı. No : ACJ 38

Form : Tabak (Form 3B)

Levha No :125- 126

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik :3.1 cm **Ağız Çapı** :25.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 Kırmızı

Astar Rengi : 2.5 YR 4/8 Kırmızı (R210 G96 B82)

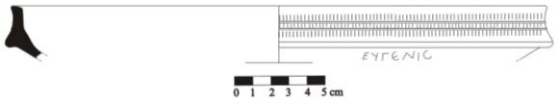
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey tozsu pürtüklü

Benzeri : F. O. Waagé 1933, plate 8: 206; J. W. Hayes 1972, fig. 67: 4; A. D. Preite 1997, tav. XX: 9; M. Berndt 2003, tafel 23, TS 276; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 23: 227; J. W. Hayes 2008, fig. 38: 1260

Tarih : M.S. 5. yüzyıl

Kat. No : 275 **s.** 161

Kazı. No **:** ACY 11

Form **:** Tabak-Kâse (Form 3C)

Levha No **:**125- 126

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 3.1 cm **Ağız Çapı** **:** 30.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 5/6 Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5YR 4/8 Kırmızı (R211 G90 B61)

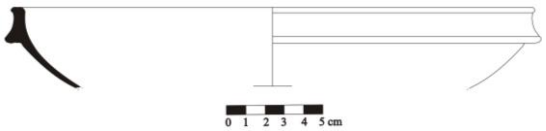
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç, mika ve çok az taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** F. O. Waagé 1933, plate 6: 207; F. F. Jones 1950, fig. 208: K; J. W. Hayes 1972, fig. 67: 7; C. Abadie- Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 4: CF73; V. Gassner 1997, tafel 46: 556; M. Berndt 2003, tafel 24, TS 294; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 23: 232; J. W. Hayes 2008, fig. 39: 1267

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl

Kat. No : 276 **s.** 161

Kazı. No **:** ACY 10

Form **:** Tabak-Kâse (Form 3C)

Levha No **:**125- 126

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 4.0 cm **Ağız Çapı** **:** 27.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 5/8 Kırmızı (R200 G110 B92)

Astar Rengi **:** 2.5YR 5/8 Kırmızı (R204 G100 B85)

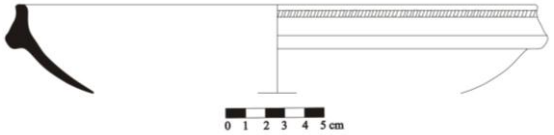
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** F. O. Waagé 1933, plate 8: 209; J. W. Hayes 1972, fig. 67: 7; P. M. Pröttel 1996, tafel 53: 16; V. Gassner 1997, tafel 46: 556; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 23: 231; M. Tekocak 2006, Levha 11: 71; J. W. Hayes 2008, fig. 39: 1271; E. F. Fındık 2010, fig. 2: 19

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl

Kat. No : 277 **s.** 161

Kazı. No **:** ACY 7

Form **:** Tabak-Kâse (Form 3C)

Levha No **:**125- 126

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 4.5 cm **Ağız Çapı** **:** 27.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 7/8 Açık Kırmızı (R249 G159 B133)

Astar Rengi **:** 2.5YR 5/8 Kırmızı (R229 G109 B86)

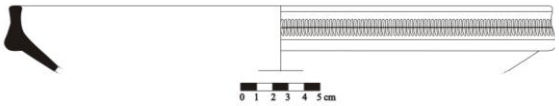
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü

Benzeri **:** F. O. Waagé 1933, plate 6: 209; J. W. Hayes 1972, fig. 67: 7;V. Gassner 1997, tafel 46: 556; A. D. Preite 1997, tav. XXII: 2; P. Rendini 1998, fig. 2: 5; M. Berndt 2003, tafel 25, TS 308; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 23: 233; M. Tekocak 2006, Levha 11: 70;J. W. Hayes 2008, fig. 39: 1270

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl

Kat. No : 278 **s.** 161

Kazı. No **:** AGZ 6

Form **:** Tabak-Kâse (Form 3C)

Levha No **:**125- 126

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.0 cm **Ağız Çapı** **:** 37.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/8Açık Kırmızı (R240 G175 B118)

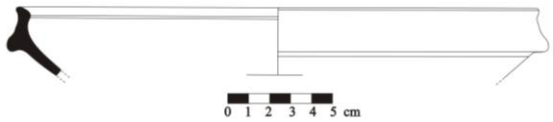
Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R236 G136 B93)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** F. O. Waagé 1933, plate 6: 209; P. Hellström 1965, plate 37: 333; J. W. Hayes 1972, fig. 67: 7; V. Gassner 1997, tafel 46: 556; M. Berndt 2003, tafel 24, TS 294; N. Kramer 2004, taf. 96, PRS 3; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 23: 230; L. A. Akbuz 2008, Levha 41, şek. 194; J. W. Hayes 2008, fig. 39: 1270

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl

Kat. No : 279 **s.** 161

Kazı. No :ACJ 56

Form **:** Tabak-Kâse (Form 3C)

Levha No **:**127- 128

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik :3.2 cm **Ağız Çapı** :25.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R223 G103 B66)

Astar Rengi **:** Dış 10 YR 6/2Açık Kahverengimsi Gri (R175 G143 B133)

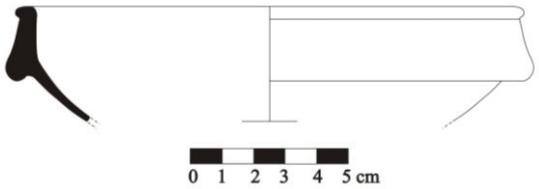
İç 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R211 G92 B57)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve çok az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde, içte ve dışta farklı astar; astarda dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** F. O. Waagé 1933, plate 6: 209; J. W. Hayes 1972, fig. 67: 7;C. Williams 1989, fig. 22: 270; V. Gassner 1997, tafel 46: 556; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 23: 228; J. W. Hayes 2008, fig. 39: 1270

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl

Kat. No : 280 **s.** 161

Kazı. No **:** AGF 2

Form **:** Tabak- Kâse (Form 3C)

Levha No **:**127- 128

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.6 cm **Ağız Çapı** **:** 16.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R174 G125 B93)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/6 Kırmızı (R179 G107 B 92)

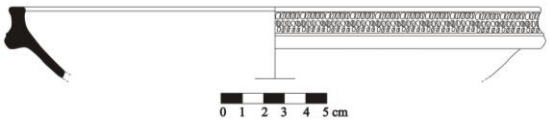
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar, içte daha yoğun, dışta ağızda renk farklılıkları ve akmalar. Dışta yüzeyde küçük patlamalar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** F. O. Waagé 1933, plate 6: 207; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 23: 232;J. W. Hayes 2008, fig. 38: 1267-1269

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl

Kat. No : 281 **s.** 163

Kazı. No **:** AGF 10

Form **:** Tabak- Kâse (Form 3d)

Levha No **:**127- 128

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.4 cm **Ağız Çapı** **:** 25.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 4/6 Kırmızı (R214 G171 B163)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 4/6 Kırmızı (R208 G151 B145)

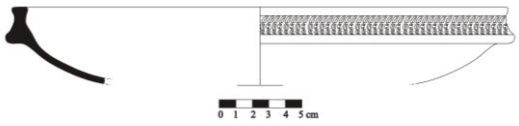
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve çok az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** F. O. Waagé 1933, plate 8: 208; J. W. Hayes 1972, fig. 68: 13; S. Uslu 1994, Kat. No. 112; M. Berndt 2003, tafel 30, TS 367; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 237; M. Tekocak 2006, Levha 11: 74, 75; J. W. Hayes 2008, fig. 38: 1274, D. Erol 2010, K- 296

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl sonları

Kat. No **:**282 **s.** 163

Kazı. No **:** AGY 4

Form **:** Tabak- Kâse (Form 3d)

Levha No **:**127- 128

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.5 cm **Ağız Çapı** **:** 30.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 7/6 Açık Kırmızı (R226 G150 B127)

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı (R176 G85 B76)

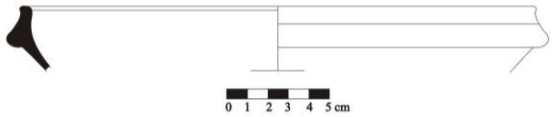
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri **:** F. O. Waagé 1933, plate 8: 208; J. W. Hayes 1972, fig. 68: 13;S. Uslu 1994, Kat. No. 112; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 237; M. Tekocak 2006, Levha 11: 74, 75; J. W. Hayes 2008, fig. 38: 1274

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl sonları

Kat. No : 283 **s.** 164

Kazı. No **:** ACY 2

Form **:** Tabak-Kâse (Form 3e)

Levha No **:** 127- 128

Buluntu Yeri **:** Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 3.0 cm **Ağız Çapı** **:** 25.0 cm

Hamur Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R210 G104 B80)

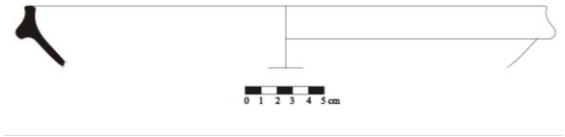
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 68: 15; Williams- Zervos, 1982, fig. 2: 64; J. W. Hayes 1992, fig. 33: 14/9; S. Uslu 1994, Kat. No. 113; V. Gassner 1997, tafel 46: 558; A. D. Preite 1997, tav. XXIII: 5; T. M. Arsen' eva- K. Domzalski 2003, fig. 17: 626; N. Kramer 2004, taf. 96, PRS 4; S. Japp 2005, no. 8; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 236; M. Tekocak 2006, Levha 12: 77; J. W. Hayes 2008, fig. 39: 1276

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 284 **s.** 164

Kazı. No **:** ACK 39

Form **:** Tabak-Kâse (Form 3e)

Levha No **:** 127- 128

Buluntu Yeri **:** Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.7 cm **Ağız Çapı** **:** 33.0 cm

Hamur Rengi **:** 2.5 YR 5/6 Kırmızı (R235 G137 B115)

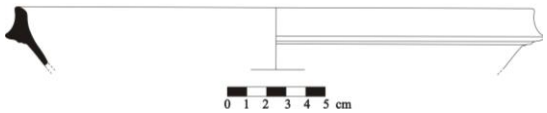
Astar Rengi **:** 2.5 YR 3/6 Koyu Kırmızı (R170 G86 B86)

Fırınlama **:** İyi

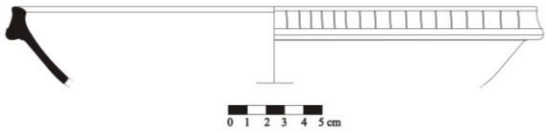
Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve az miktarda kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve yoğun dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 68; J. W. Hayes 1992, fig. 33: 14/9; S. Uslu 1994, Kat. No. 113; V. Gassner 1997, tafel 46: 558; A. D. Preite 1997, tav. XXIV: 1; S. Japp 2005, no. 8; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 236; M. Tekocak 2006, Levha 12: 77; J. W. Hayes 2008, fig. 39: 1276

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başları

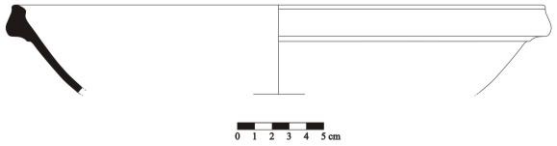

Kat. No : 285 **s.** 164
Kazı. No : ACJ 24
Form : Tabak-Kâse (Form 3e)
Levha No :127- 128
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 3.2 cm **Ağız Çapı** : 27.0 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 7/8 Açık Kırmızı (R250 G160 B108)
Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R233 G120 B92)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda patlamalar ve dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü
Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 68; J. W. Hayes 1992, fig. 34: 15/2; V. Gassner 1997, tafel 46: 558; M. Tekocak 2006, Levha 12: 79; J. W. Hayes 2008, fig. 39: 1275
Tarih : M.S. 5. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 286 **s.** 165
Kazı. No : ACI 10
Form : Tabak- Kâse (Form 3f)
Levha No :129- 130
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 4.1 cm **Ağız Çapı** : 28.0 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 7/8 Açık Kırmızı (R218 G109 B70)
Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R230 G117 B89)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : F. O. Waagé 1933, plate 9: 208; M. Zelle 2003, fig. 7: 2; I. Adak-Adıbelli 2006, Levha 24: 245;M. Tekocak 2006, Levha 13: 83; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 287 **s.**165

Kazı. No : ACI 11

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No : 129- 130

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 5.1 cm **Ağız Çapı** : 31.0 cm

Hamur Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R226 G117 B88)

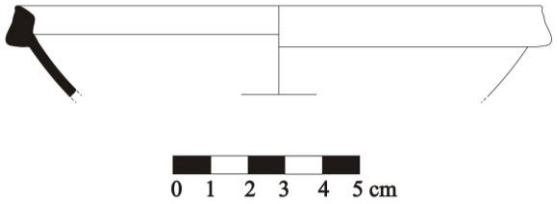
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Dışta ağızda renk farklılıkları. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. P. Isler 1969, abb. 43; C. Abadie- Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 6: CF86; N. E. Akyürek 1992, abb. 15: 92; P. M. Pröttel 1996, tafel 56: 23; V. Gassner 1997, tafel 47: 570; A. D. Preite 1997, tav. XXV: 7; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 247; M. Tekocak 2006, Levha 13: 83; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 288 **s.** 165

Kazı. No : ACI 33

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No : 129- 130

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.4 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/8 Açık Kırmızı (R210 G98 B72)

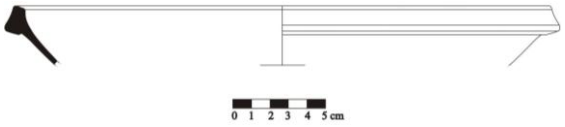
Astar Rengi : 2.5 YR 7/8 Açık Kırmızı (R218 G109 B70)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve dışta dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : N. Kramer 2004, taf. 97, PRS 12; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 247; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :289 **s.**165

Kazı. No : ACI 35

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :129- 130

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.0 cm **Ağız Çapı** : 30.0 cm

Hamur Rengi:10 R 6/6 Açık Kırmızı (R223 G125 B98)

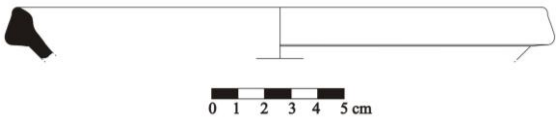
Astar Rengi : 10 R 6/8Açık Kırmızı (R213 G98 B73)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve dışta aşınma. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. P. Isler 1969, abb. 46; V. Mitsopoulos- Leon 1991, tafel 200, m13; V. Gassner 1997, tafel 47: 566; A. D. Preite 1997, tav. XXVI: 4; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 250; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :290 **s.** 165

Kazı. No : ACI 25

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :129- 130

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.5 cm **Ağız Çapı** : 21.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R243 G127 B80)

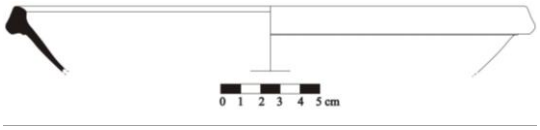
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R230 G118 B94)

Fırınlama : İyi

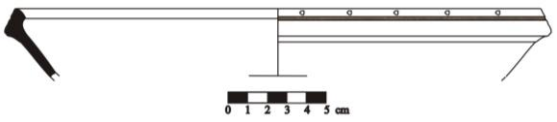
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : V. Gassner 1997, tafel 47: 571; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 25: 267; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

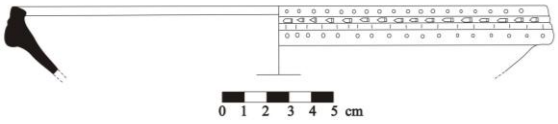

Kat. No : 291 **s.** 165
Kazı. No : ACI 39
Form : Tabak-Kâse (Form 3f)
Levha No :129- 130
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 3.2 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R237 G150 B96)
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R228 G114 B87)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve dışta aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : P. M. Pröttel 1996, tafel 56: 21; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280-1291
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :292 **s.** 165
Kazı. No : ACI 13
Form : Tabak-Kâse (Form 3f)
Levha No :129- 130
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 3.5 cm **Ağız Çapı** : 27.0 cm
Hamur Rengi: 10 R6/8 Kırmızı (R244 G120 B96)
Astar Rengi : 10 R6/8 Kırmızı (R247 G115 B90)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. İçte daha yoğun olmak üzere tüm yüzeyde astar. Dışta ağızda aşınma ve renk farklılıkları. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : V. Gassner 1997, tafel 46: 562;J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280-1291
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :293 **s.** 165

Kazı. No : ACJ 32

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :131- 132

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.0 cm **Ağız Çapı** : 24.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R212 G105 B63)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R212 G88 B54)

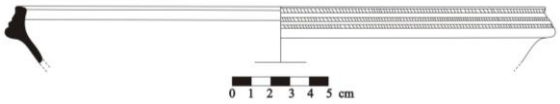
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey tozsu pürtüklü

Benzeri : F. O. Waagé 1933, plate 9: 208; J. Lund 1995, pl. 7: 75; V. Gassner 1997, tafel 46: 562; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 294 **s.** 165

Kazı. No : ACJ 9

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :131- 132

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.0 cm **Ağız Çapı** : 29.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 5/6 Kırmızı

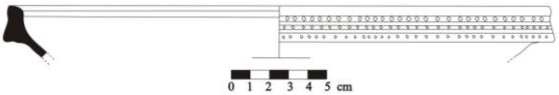
Astar Rengi : 10 R 6/8 Kırmızı (R214 G109 B88)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. P. Isler 1969, abb. 47; J. Lund 1995, pl. 7: 75; V. Gassner 1997, tafel 46: 562; M. Berndt 2003, tafel 32, TS 394; S. Japp 2005, no. 9; Z. Yılmaz 2005, abb. 2: nr. 3; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 234; M. Tekocak 2006, Levha 13: 83; M. P. C. Jackson 2007, fig. 413: 1010; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291; О. С. Иванова 2009, рис. 15: 98; D. Erol 2010, K 310

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :295 **s.** 165

Kazı. No : ACJ 23

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :131- 132

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.7 cm **Ağız Çapı** : 28.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 5/8 Kırmızı (R238 G125 B81)

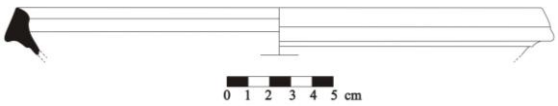
Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R252 G139 B95)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Belirgin çark izleri, dışta aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : N. E. Akyürek 1992, abb. 15: 93; A. D. Preite 1997, tav. XXV: 7; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 241;J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291; O. C. Иванова 2009, рис. 15: 101

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :296 **s.** 165

Kazı. No : ACJ 22

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :131- 132

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.2 cm **Ağız Çapı** : 25.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R224 G119 B89)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R224 G99 B77)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; dışta aşınma. Astarda renk farklılıkları. Belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : V. Gassner 1997, tafel 47: 566;A. D. Preite 1997, tav. XXVI: 7; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

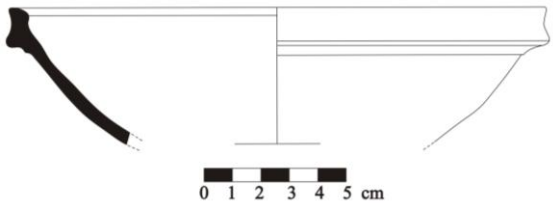
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 297 **s.** 165

Kazı. No : ACJ 40

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :131- 132

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.7 cm **Ağız Çapı** : 19.0 cm

Hamur Rengi: 10 R 7/8 Açık Kırmızı (R226 G142 B114)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R220 G102 B93)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 69: 19; F. J. N. Prieto 1984, 19.2: 3; C. Abadie-Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 7: CF99; A. D. Preite 1997, tav. XXV: 1; M. Berndt 2003, tafel 34, TS 434; M. Zelle 2003, fig. 7: 7; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 241;J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291; О. С. Иванова 2009, рис. 15: 101

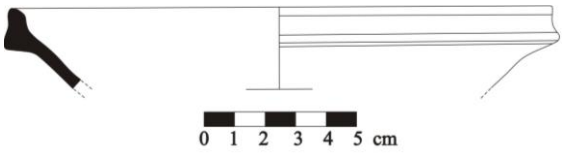
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :298 **s.** 165

Kazı. No : ACJ 33

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :131- 132

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.7 cm **Ağız Çapı** : 18.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R216 G104 B85)

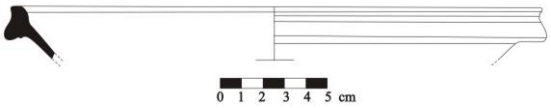
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü

Benzeri : C. Abadie- Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 6: CF87; V. Gassner 1997, tafel 47: 568;I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 242;J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :299 **s.** 165

Kazı. No : ACJ 7

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :131- 132

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.5 cm **Ağız Çapı** : 25.0 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/8 Açık Kırmızı (R223 G116 B80)

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R200 G85 B66)

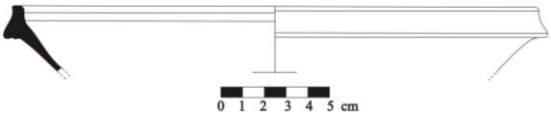
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç, az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Dışta renk farklılıkları ve dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. P. Isler 1969, abb. 44; P. M. Pröttel 1996, tafel 56: 16; M. Tekocak 2006, Levha 13: 84; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :300 **s.** 165

Kazı. No : ACJ 8

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :133- 134

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.0 cm **Ağız Çapı** : 24.0 cm

Hamur Rengi: 10 R 5/8 Kırmızı

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R206 G88 B62)

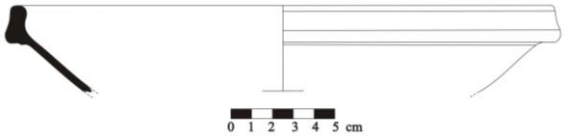
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. Lund 1995, pl. 7: 71; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 243;J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :301 **s.** 165

Kazı. No : ACJ 18

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :133- 134

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.1 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R210 G107 B72)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R207 G110 B59)

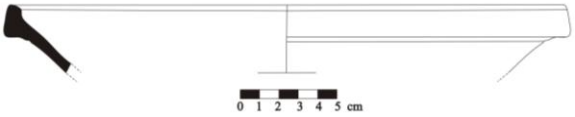
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve yoğun dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : C. Williams 1989, fig. 22: 274; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 25: 257; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :302 **s.** 165

Kazı. No : ACJ 19

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :133- 134

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.5 cm **Ağız Çapı** : 30.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6Açık Kırmızı (R221 G128 B84)

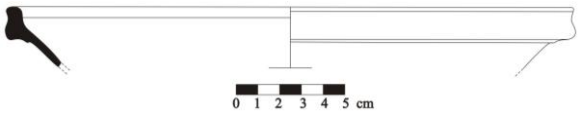
Astar Rengi : 10 R 4/8 Kırmızı (R192 G72 B47)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. P. Isler 1969, abb. 43; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 253;J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :303 **s.** 165

Kazı. No : ACJ 21

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :133- 134

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.8 cm **Ağız Çapı** : 27.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 4/8 Kırmızı (R211 G90 B61)

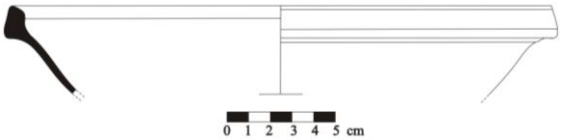
Astar Rengi :10 R 5/8 Kırmızı (R209 G88 B77)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. İçte belirgin çark izleri, dışta astarda aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : P. M. Pröttel 1996, tafel 56: 20; A. D. Preite 1997, tav. XXV: 7; M. Zelle 2003, fig. 7: 7; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 244; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 304 **s.** 165

Kazı. No : ACJ 39

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :133- 134

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.1 cm **Ağız Çapı** : 25.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R231 G115 B76)

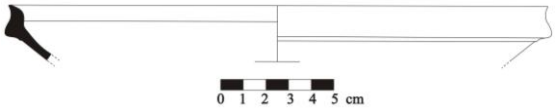
Astar Rengi : 2.5 YR 4/8 Kırmızı (R211 G91 B64)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda çok az renk farklılıkları. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. P. Isler 1969, abb. 45; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 251;J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :305 **s.** 165

Kazı. No : ACJ 25

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :133- 134

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.5 cm **Ağız Çapı** : 24.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Kırmızı (R241 G134 B92)

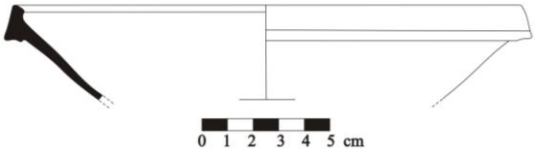
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R218 G108 B85)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları. Dışta aşınma ve dökülme. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :306 **s.** 165

Kazı. No : ACJ 3

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :133- 134

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.7 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R210 G111 B79)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R226 G105 B76)

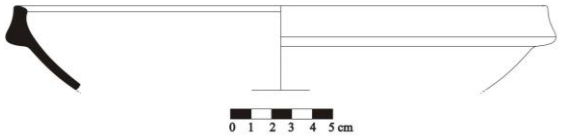
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :H. P. Isler 1969, abb. 47; J. W. Hayes 1972, fig. 69: 17, 19, 23; M. Berndt 2003, tafel 31, TS 382; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :307 **s.** 165

Kazı. No : ACK 44

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :135- 136

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.0 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R217 G153 B121)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R213 G131 B97)

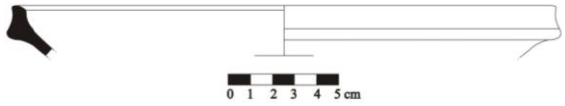
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : V. Mitsopoulos- Leon 1991, tafel 200, m12; V. Gassner 1997, tafel 47: 563; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 237; M. Tekocak 2006, Levha 13: 83; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291, P. M. Kenrick 2009, fig. 18. 3: PT518

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 308 **s.** 165

Kazı. No : ACK 55

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :135- 136

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.3 cm **Ağız Çapı** : 25.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R229 G123 B83)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R250 G134 B95)

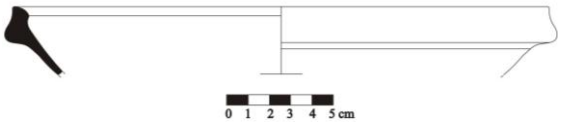
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve dökülme. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : N. E. Akyürek 1992, abb. 17: 94; M. Berndt 2003, tafel 28, TS 344; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 25: 257;J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 309 **s.** 165

Kazı. No : ACK 68

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No : 135- 136

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.1 cm **Ağız Çapı** : 25.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R229 G131 B84)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R202 G86 B53)

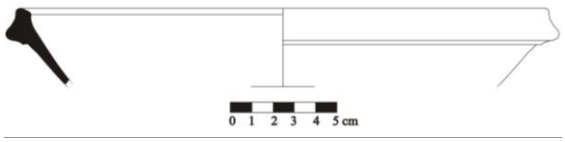
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : C. Abadie- Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 7: CF99; N. E. Akyürek 1992, abb. 15: 91; A. D. Preite 1997, tav. XXVI: 6; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 241; M. Tekocak 2006, Levha 13: 89; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 310 **s.** 165

Kazı. No : ACK 7

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No : 135- 136

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.6 cm **Ağız Çapı** : 25.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R226 G119 B99)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R195 G84 B64)

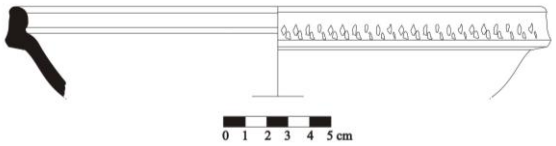
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker; dışta renk farklılıkları ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. D. Preite 1997, tav. XXVI: 4; G. Volpe- vd. 1998, fig. 4: 12; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 240; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :311 **s.** 165

Kazı. No : ACK 2

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :135- 136

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.2 cm **Ağız Çapı** : 24.8 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/6 Açık Kırmızı (R217 G139 B117)

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R214 G94 B80)

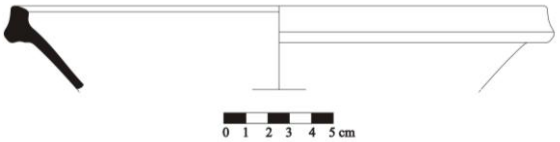
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve dışta aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :312 **s.** 165

Kazı. No : ACK 42

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :135- 136

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.7 cm **Ağız Çapı** : 24.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/6Açık Kırmızı (R224 G161 B124)

Astar Rengi : 2.5 YR 7/8 Açık Kırmızı (R213 G131 B97)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde çok ince astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü

Benzeri : H. P. Isler 1969, abb. 43; Abadie- Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 6: CF86; V. Gassner 1997, tafel 47: 571;I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 240;M. Tekocak 2006, Levha 13: 89; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

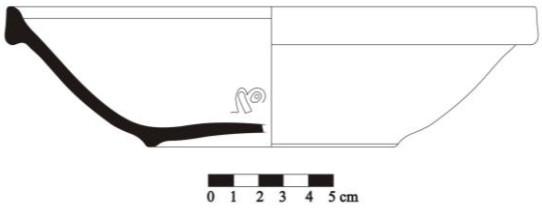
Kat. No : 313 **s.** 165

Kazı. No : ACK 26

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :135- 136

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 5.5 cm **Ağız Çapı** : 21.0 cm **Taban Çapı** : 10.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R243 G137 B85)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R218 G113 B68)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker, dışta aşınma ve dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

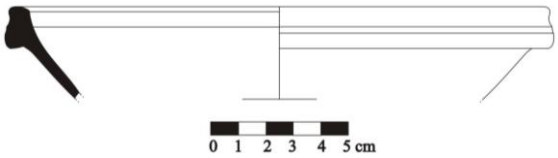
Kat. No : 314 **s.** 165

Kazı. No : ACK 56

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :137- 138

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.4 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/6Açık Kırmızı (R230 G141 B111)

Astar Rengi : 2.5 YR 4/8 Kırmızı (R208 G91 B71)

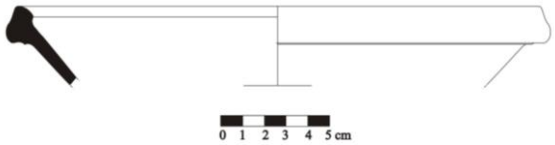
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 251;J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 315 **s.** 165

Kazı. No : ACK 69

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :137- 138

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.4 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/8 Açık Kırmızı (R239 G139 B87)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R208 G100 B62)

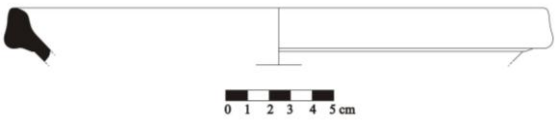
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, az mika ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. P. Isler 1969, abb. 43; P. M. Pröttel 1996, tafel 56: 21;V. Gassner 1997, tafel 47: 571;I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 248;M. Tekocak 2006, Levha 13: 89; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 316 **s.** 165

Kazı. No : ACK 8

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :137- 138

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.1 cm **Ağız Çapı** : 24.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 5/8 Kırmızı

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R217 G118 B79)

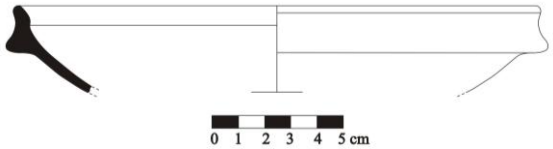
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma, içte kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 247;J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :317 **s.** 165

Kazı. No : AGM 3

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :137- 138

Buluntu Yeri :Roma Hamamı

Yükseklik : 3.3 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R191 G111 B70)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R204 G143 B129)

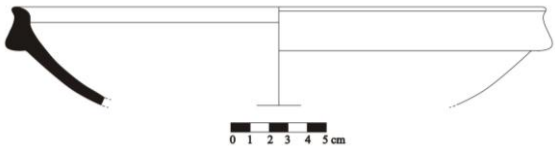
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :318 **s.** 165

Kazı. No : AGR 1

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No :137- 138

Buluntu Yeri :Roma Hamamı

Yükseklik : 4.1 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R187 G1134 B104)

Astar Rengi : 2.5 YR 4/8 Kırmızı (R210 G117 B92)

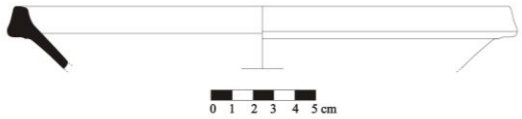
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç, mika ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. D. Preite 1997, tav. XXV: 3; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 25: 257;J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 319 **s.** 165

Kazı. No : ACH 3

Form : Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No : 137- 138

Buluntu Yeri : Tiyatro

Yükseklik : 3.0 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Astar Rengi : 2.5 YR 4/8 Kırmızı (R196 G79 B44)

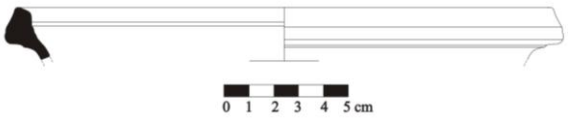
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve aşınma. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. P. Isler 1969, abb. 43; V. Mitsopoulos- Leon 1991, tafel 200, m13; V. Gassner 1997, tafel 47: 571; A. D. Preite 1997, tav. XXVI: 4; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 252; M. Tekocak 2006, Levha 13: 88; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 320 **s.** 165

Kazı. No : ACH 2

Form :Tabak-Kâse (Form 3f)

Levha No : 137- 138

Buluntu Yeri : Tiyatro

Yükseklik : 2.2 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

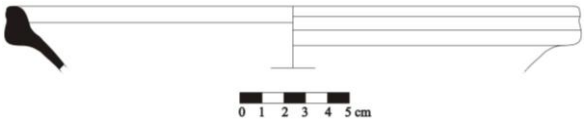
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R209 G93 B80)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Crowfoot- vd. 1957, fig. 84: 11; P. M. Pröttel 1996, tafel 56: 21; V. Gassner 1997, tafel 47: 571; A. D. Preite 1997, tav. XXVI: 3; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 24: 250; M. Tekocak 2006, Levha 13: 88; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280- 1291

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :321 **s.** 167

Kazı. No : ACK 53

Form : Tabak-Kâse (Form 3g)

Levha No :139- 140

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.8 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R209 G101 B75)

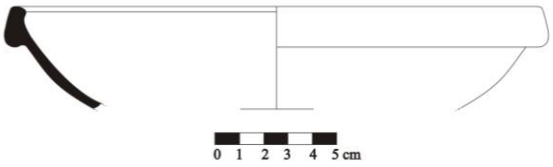
Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R223 G94 B53)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve kum; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. D. Preite 1997, tav. XXIX: 1; J. W. Hayes 2001, fig. 4: A18; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 25: 263;J. W. Hayes 2008, fig. 40: 1292

Tarih : M.S. 6.yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :322 **s.** 167

Kazı. No : ACK 14

Form : Tabak-Kâse (Form 3g)

Levha No :139- 140

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.1 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 6/8 Açık Kırmızı (R226 G133 B99)

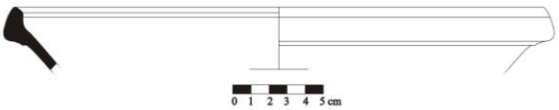
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R211 G90 B81)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az taşçık; az gözenek. İçte daha yoğun olmak üzere tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve aşınma. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 2008, fig. 40: 1293

Tarih : M.S. 6.yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :323 **s.** 167

Kazı. No : ACL 11

Form : Tabak-Kâse (Form 3g)

Levha No :139- 140

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.3 cm **Ağız Çapı** : 29.0 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/8Açık Kırmızı(R213 G136 B120)

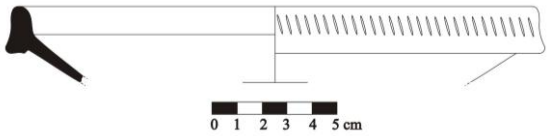
Astar Rengi : 2.5 YR 3/6Koyu Kırmızı (R152 G82 B84)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç; az gözenek. İçte daha yoğun olmak üzere tüm yüzeyde astar; astarda aşınma; astarda aşınma ve kalker. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1973 (Tocra), fig. 49: 2485; C. Abadie- Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 7: CF104; P. M. Pröttel 1996, tafel 57: 3; A. D. Preite 1997, tav. XXVIII: 7; J. W. Hayes 2008, fig. 40: 1293

Tarih : M.S. 6.yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :324 **s.** 168

Kazı. No : ACK 33

Form : Tabak-Kâse (Form3h)

Levha No :139- 140

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.0 cm **Ağız Çapı** : 21.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/6 Kırmızı

Astar Rengi : 2.5 YR 4/6 Kırmızı (R195 G88 B54)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker, yoğun dökülme ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 68: 28;I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 25: 272;J. W. Hayes 2008, fig. 40: 1297

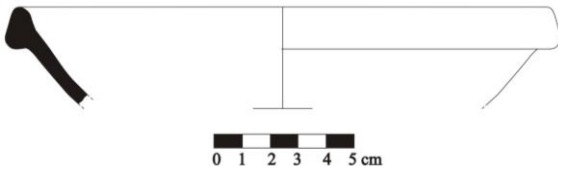
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ortaları

Kat. No : 325 **s.** 168

Kazı. No : ACK 5

Form : Tabak-Kâse (Form 3h)

Levha No :139- 140

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.6 cm **Ağız Çapı** : 19.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R223 G130 B87)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R225 G114 B68)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 2008, fig. 40: 1297

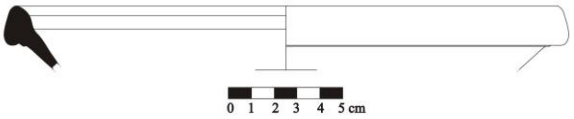
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ortaları

Kat. No : 326 **s.** 168

Kazı. No : ACK 1

Form : Tabak-Kâse (Form 3h)

Levha No :139- 140

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.8 cm **Ağız Çapı** : 24.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R251 G146 B101)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R232 G118 B92)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 2008, fig. 40: 1296

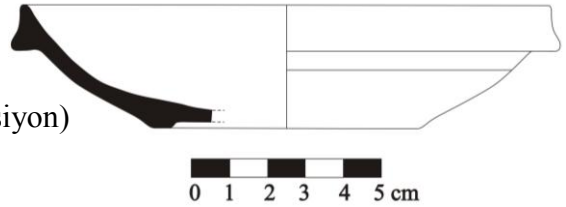
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ortaları

Kat. No :327 **s.** 169

Kazı. No : ADB 9

Form : Kâse (Form 3 Küçük Versiyon)

Levha No :141- 142

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 3.1 cm **Ağız Çapı** : 13.9 cm **Taban Çapı** : 7.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 5/8 Kırmızı (R226 G112 B78)

Astar Rengi : 2.5YR 4/8 Kırmızı (R201 G88 B56)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 69: 32; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 6; V. Gassner 1997, tafel 47: 576; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 26: 291; M. Tekocak 2006, Levha 13: 86; J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1306

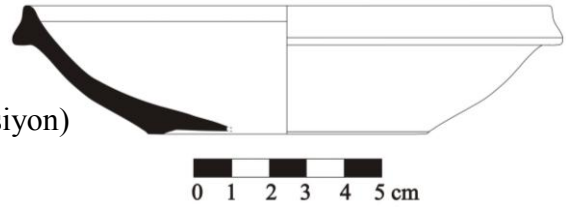
Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı-M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :328 **s.** 169

Kazı. No : AFH 12

Form : Kâse (Form 3 Küçük Versiyon)

Levha No :141- 142

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik :3.4 cm **Ağız Çapı** :14.0 cm **Taban Çapı** :7.4 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 7/8 Açık Kırmızı (R255 G162 B124)

Astar Rengi : 2.5YR 5/8 Kırmızı (R212 G125 B106)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç, taşçık ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 69: 32; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 6; V. Gassner 1997, tafel 47: 576; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 26: 291; M. Tekocak 2006, Levha 13: 86; J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1306

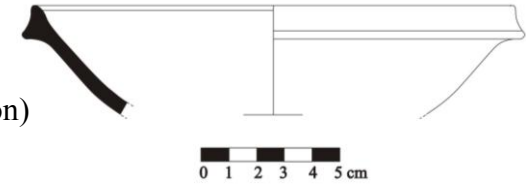
Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı-M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 329 **s.** 169

Kazı. No : ACK 6

Form : Kâse (Form 3 Küçük Versiyon)

Levha No :141- 142

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.8 cm **Ağız Çapı** : 17.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R243 G139 B102)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R222 G106 B65)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları, aşınma ve kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 69: 32; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 6; V. Gassner 1997, tafel 47: 575; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 26: 291; M. Tekocak 2006, Levha 13: 86; J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1306

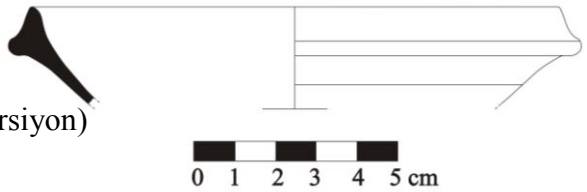
Tarih : M.S. 5.yüzyılikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 330 **s.** 169

Kazı. No : AGF 9

Form : Kâse (Form 3 Küçük Versiyon)

Levha No :141- 142

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.4 cm **Ağız Çapı** :13.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 5/6 Kırmızı (R175 G130 B125)

Astar Rengi : 2.5YR 5/6 Kırmızı (R164 G105 B90)

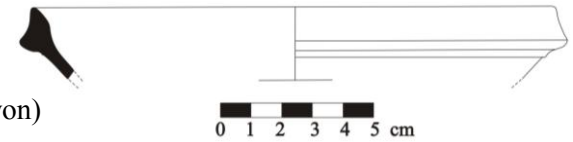
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde çok ince astar; astarda az kalker. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 69: 32; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 6; V. Gassner 1997, tafel 47: 575; G. Volpe- vd. 1998, fig. 4: 8; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 26: 291; M. Tekocak 2006, Levha 13: 86; J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1306

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı-M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 331 **s.** 169

Kazı. No : ACJ 41

Form : Kâse (Form 3 Küçük Versiyon)

Levha No : 141- 142

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.4 cm **Ağız Çapı** : 17.0 cm

Hamur Rengi : 7.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R230 G139 B84)

Astar Rengi : 5 YR 5/8 Sarımsı Kırmızı (R232 G109 B76)

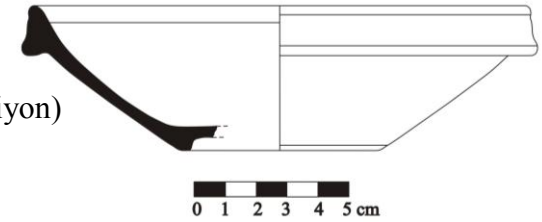
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Crawfoot- vd. 1957, fig. 84: 15; J. W. Hayes 1972, fig. 69: 40; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 8; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 27: 300; M. Tekocak 2006, Levha 13: 85; J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1312

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı-M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :332 **s.** 169

Kazı. No : AGZ 4

Form : Kâse (Form 3 Küçük Versiyon)

Levha No :141- 142

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.8 cm **Ağız Çapı** : 16.0 cm **Taban Çapı** : 6.4 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 8/6Kırmızımsı Sarı (R232 G180 B150)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R213 G127 B104)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : V. Gassner 1997, tafel 47;I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 26: 294;M. Tekocak 2006, Levha 13: 86; J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1310

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı-M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

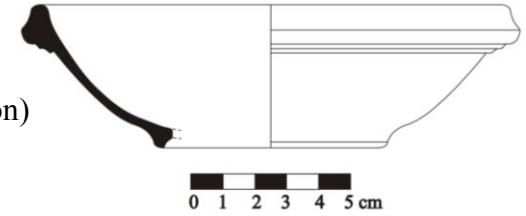
Kat. No : 333 **s.** 169

Kazı. No : ACI 8

Form : Kâse (Form 3 Küçük Versiyon)

Levha No :143- 144

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.5 cm **Ağız Çapı** : 15.0 cm **Taban Çapı** : 7.3 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/8 Açık Kırmızı (R239 G143 B121)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R232 G132 B98)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

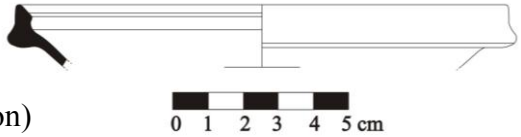
Benzeri : A. Carandini 1981, tavola CXIII; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 26: 288;M. Tekocak 2006, Levha 13: 89

Tarih : M.S. 6.yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :334 **s.** 169

Kazı. No : ACK 70

Form : Kâse (Form 3 Küçük Versiyon)

Levha No :143- 144

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 1.7 cm **Ağız Çapı** : 14.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Kırmızı (R240 G133 B99)

Astar Rengi : 2.5 YR 4/8 Kırmızı (R206 G96 B71)

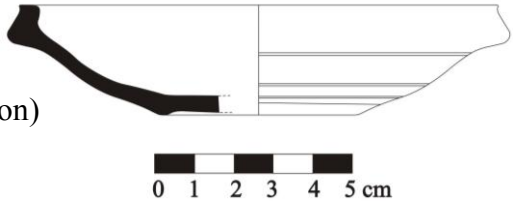
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve renk farklılıkları. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 26: 277

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı-M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :335 **s.** 169

Kazı. No : ACZ 9

Form : Kâse (Form 3 Küçük Versiyon)

Levha No :143- 144

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.7 cm **Ağız Çapı** : 12.0 cm **Taban Çapı** : 5.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 4/8 Kırmızı

Astar Rengi : 2.5YR 4/8 Kırmızı

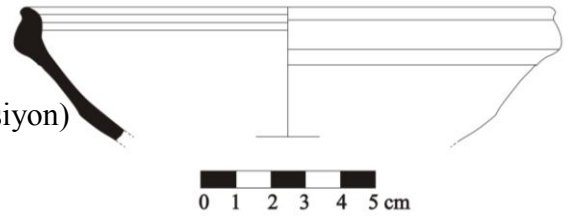
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1311

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı-M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 336 **s.** 169

Kazı. No : AGY 2

Form : Kâse (Form 3 Küçük Versiyon)

Levha No :143- 144

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.7 cm **Ağız Çapı** : 15.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 Kırmızı (R224 G141 B111)

Astar Rengi : 5 YR 5/8 Sarımsı Kırmızı (R235 G120 B84)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. Carandini 1981, tavola CXIII: 8; M. Berndt 2003, tafel 38, TS 482; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 26: 280;M. Tekocak 2006, Levha 12: 76

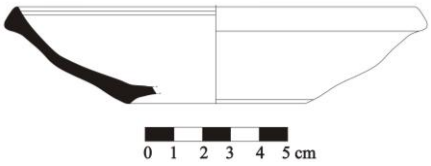
Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı-M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No **:** 337 **s.** 169

Kazı. No **:** AGY 1

Form **:** Kâse (Form 3 Küçük Versiyon)

Levha No **:**143- 144

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik :3.4 cm **Ağız Çapı** :14.0 cm **Taban Çapı** **:** 7.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 Kırmızı (R214 G142 B114)

Astar Rengi **:** 5 YR 5/8 Sarımsı Kırmızı (R215 G115 B100)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 69: 32; V. Gassner 1997, tafel 47: 576; I. Adak-Adıbelli 2006, Levha 26: 287

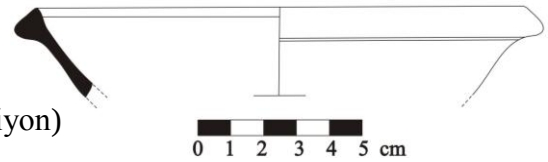
Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı-M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No **:**338 **s.** 169

Kazı. No **:** ACJ 16

Form **:** Kâse (Form 3 Küçük Versiyon)

Levha No **:**143- 144

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.7 cm **Ağız Çapı** **:** 15.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R241 G133 B87)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R237 G124 B84)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 26: 291;J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1309

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı-M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

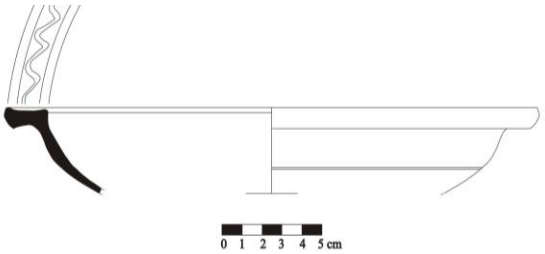
Kat. No :339 **s.** 172

Kazı. No : AEA 2

Form : Tabak (Form 5a)

Levha No :145- 146

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.0 cm **Ağız Çapı** : 30.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6Açık Kırmızı (R233 G157 B123)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R246 G163 B119)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda dökülme. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı

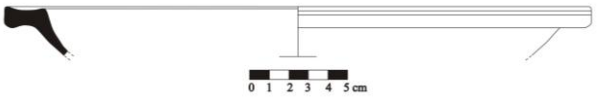
Kat. No :340 **s.** 172

Kazı. No : AGZ 8

Form : Tabak (Form 5a)

Levha No :145- 146

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.5 cm **Ağız Çapı** : 31.0 cm

Hamur Rengi:7.5YR 5/8 Pink (R208 G184 B160)

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı (R220 G153 B132)

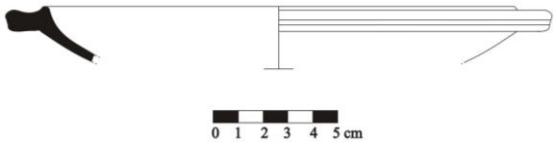
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve çok az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :J. W. Hayes 1972, fig. 70: 1; A. Carandini 1981, tavola CXIV: 2; P. M. Pröttel 1996, tafel 57: 16; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 27; J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1300

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı

Kat. No :341 **s.** 172

Kazı. No : ACI 29

Form : Tabak (Form 5a)

Levha No :145- 146

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.0 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm

Hamur Rengi: 7.5YR 6/6 Kırmızımsı Sarı (R218 G155 B120)

Astar Rengi : 7.5YR 6/8 Kırmızımsı Sarı (R233 G160 B115)

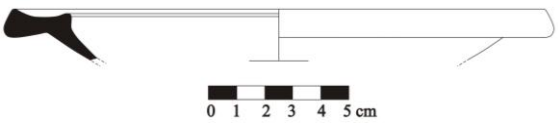
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 70: 1;A. Carandini 1981, tavola CXIV: 2; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 27: 301;J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1300; D. Erol 2010, K-322

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı

Kat. No :342 **s.** 172

Kazı. No : AHN 2

Form : Tabak (Form 5a)

Levha No :145- 146

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 1.8 cm **Ağız Çapı** : 19.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 4/6 Kırmızı (R201 G139 B106)

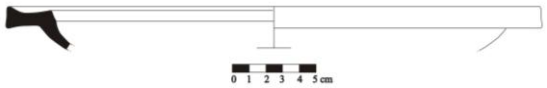
Astar Rengi : 2.5 YR 4/6 Kırmızı (R224 G133 B105)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve aşınma. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 70: 1;A. Carandini 1981, tavola CXIV: 2

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı

Kat. No :343 **s.** 172

Kazı. No : AGZ 3

Form : Tabak (Form 5b)

Levha No :147- 148

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.5 cm **Ağız Çapı** : 30.0 cm

Hamur Rengi:5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı (R235 G154 B108)

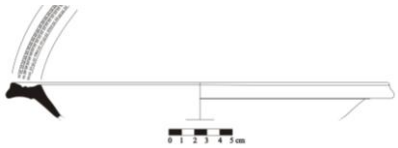
Astar Rengi : 10 R 6/8 Açık Kırmızı (R227 G139 B117)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : P. Hellström 1965, plate 57: 336; J. W. Hayes 1973 (Tocra), fig. 51: 2527; A. D. Preite 1997, tav. XXX: 6; M. Berndt 2003, tafel 41, TS 552; M. Zelle 2003, fig. 9: 4; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 27: 302; J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1303; D. Erol 2010, K- 327, K- 331

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 344 **s.** 172

Kazı. No : AGZ 5

Form : Tabak (Form 5b)

Levha No :147- 148

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.7 cm **Ağız Çapı** : 31.0 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 8/6 Kırmızımsı Sarı (R216 G155 B111)

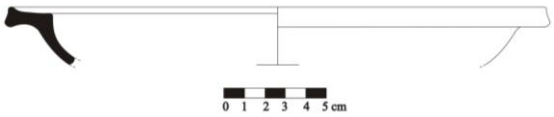
Astar Rengi : 10 R 7/8 Açık Kırmızı (R233 G120 B89)

Fırınlama : İyi

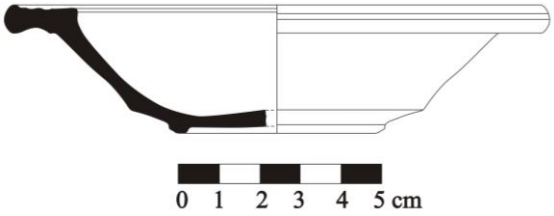
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar; içte astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 70: 3;A. Carandini 1981, tavola CXIV; M. Zelle 2003, fig. 9: 1; A. Opait 2004, plate 57: 1;J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1301

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :345 **s.** 173
Kazı. No : ACL 4
Form : Tabak (Form 5b)
Levha No :147- 148
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 2.8 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm
Hamur Rengi:2.5YR 5/8 Kırmızı (R218 G110 B672)
Astar Rengi : 2.5YR 5/8 Kırmızı (R221 G103 B67)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 70: 3;A. Carandini 1981, tavola CXIV; M. Berndt 2003, tafel 41, TS 552; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 27: 302;J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1303
Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 346 **s.** 173
Kazı. No : AHN 1
Form : Tabak (Form 5b)
Levha No :147- 148
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 3.1 cm **Ağız Çapı** : 13.0 cm **Taban Çapı** : 5.0 cm
Hamur Rengi:2.5 YR 4/8 Kırmızı (R218 G129 B97)
Astar Rengi : 2.5 YR 4/8 Kırmızı (R209 G122 B78)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kısmi koyuluklar; içte ve dışta astarda kalker ve belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri :
Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

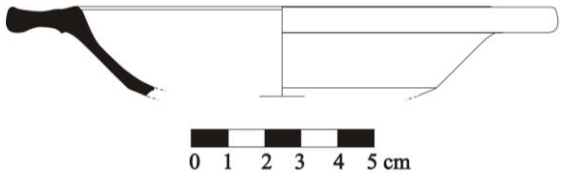
Kat. No :347 **s.** 173

Kazı. No : AGS 1

Form : Tabak (Form 5b)

Levha No :147- 148

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.4 cm **Ağız Çapı** : 15.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 5/8 Kırmızı (R207 G181 B87)

Astar Rengi : 2.5YR 5/8 Kırmızı (R197 G97 B72)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : D. Erol 2010, K- 323

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

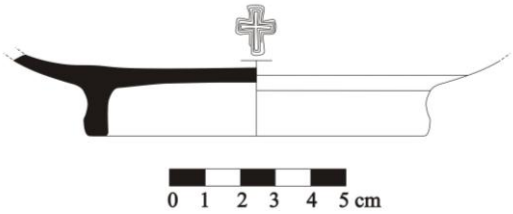
Kat. No : 348 **s.** 174

Kazı. No : AGY 7

Form : Kâse (Form 7)

Levha No :147- 148

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.3 cm **Taban Çapı** : 9.7 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 7/7Açık Kırmızımsı Kahverengi (R221 G176 B156)

Astar Rengi : 2.5YR 7/6Açık Kırmızı (R214 G147 B117)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az mika; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve çok az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 70, 79b, c, d; A. Carandini 1981, tavola CXIV: 8, CXVII: 23, 24, 25; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 50: res.11; J. W. Hayes 2008, fig. 42: 1413, plate 68: 1404

Tarih : M.S. 5. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başları

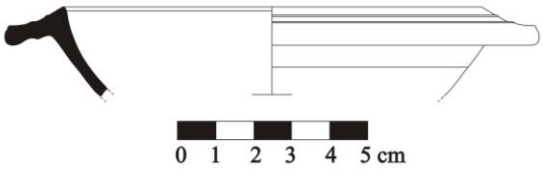
Kat. No :349 **s.** 175

Kazı. No : AGM 6

Form : Kâse (Form 8)

Levha No :149- 150

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.3 cm **Ağız Çapı** : 11.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 5/6 Kırmızı (R194 G149 B135)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı(İçte R177G128B95- Dışta R132G126B130)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde içte ve dışta farklı astar; astarda yoğun kalker, içte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 29: 332- 334;J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1315- 1317

Tarih : M.S. 5. yüzyıl' ın ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl başları

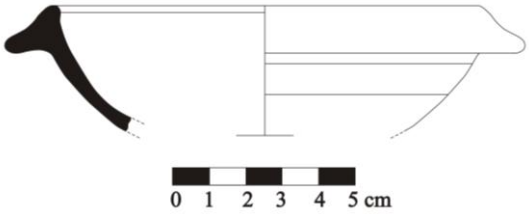
Kat. No : 350 **s.** 175

Kazı. No : AGM 2

Form : Kâse (Form 8)

Levha No :149- 150

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.4 cm **Ağız Çapı** : 12.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 6/8 Açık Kırmızı (R201 G137 B95)

Astar Rengi : 2.5YR 5/8 Kırmızı (R205 G130 B105)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları, dışta kısmi koyuluk ve yoğun dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 29: 332- 334;J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1315- 1317

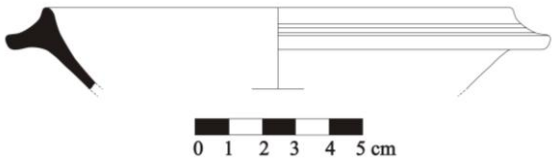
Tarih : M.S. 5. yüzyıl' ın ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 351 **s.** 175

Kazı. No : AGY 3

Form : Kâse (Form 8)

Levha No :149- 150

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.4 cm **Ağız Çapı** : 14.0 cm

Hamur Rengi:2.5YR 7/6Açık Kırmızı (R229 G171 B134)

Astar Rengi : 10 R 6/8 Açık Kırmızı (R233 G122 B94)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç, mika ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 70;A. Carandini 1981, tavola CXIV: 9. 11; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 29: 332- 334;J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1315- 1317

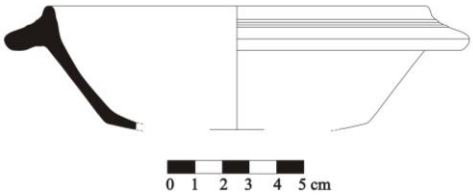
Tarih : M.S. 5. yüzyıl' ın ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 352 **s.** 175

Kazı. No : AHN 3

Form : Kâse (Form 8)

Levha No :149- 150

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.5 cm **Ağız Çapı** : 14.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 5/8 Kırmızı (R202 G138 B101)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R212 G140 B116)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, çok az taşçık ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 29: 332- 334;J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1315- 1317

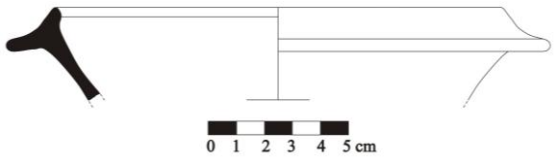
Tarih : M.S. 5. yüzyıl' ın ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 353 **s.** 175

Kazı. No : AHN 4

Form : Kâse (Form 8)

Levha No :149- 150

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.3 cm **Ağız Çapı** : 16.0 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 Kırmızımsı Kahverengi (R198 G126 B86)

Astar Rengi : 2.5 YR 7/6Açık Kırmızı (R208 G132 B92)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, çok az taşçık ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda aşınma; içte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 70;A. Carandini 1981, tavola CXIV: 9. 11; A. D. Preite 1997, tav. XXXI: 4; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 29: 332- 334;J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1315- 1317; D. Erol 2010, K- 345

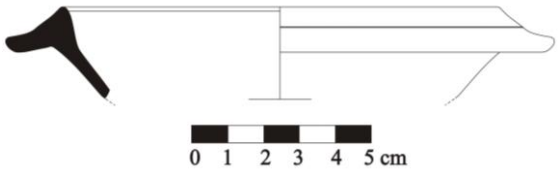
Tarih : M.S. 5. yüzyıl' ın ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 354 **s.** 175

Kazı. No : AHN 5

Form : Kâse (Form 8)

Levha No :151- 152

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.5 cm **Ağız Çapı** : 12.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 5/8 Kırmızı (R255 G181 B127)

Astar Rengi : 2.5 YR 4/6 Kırmızı (R250 G114 B150)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. D. Preite 1997, tav. XXXI: 5; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 29: 332- 334;J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1315- 1317; E. F. Fındık 2010, fig. 2: 21

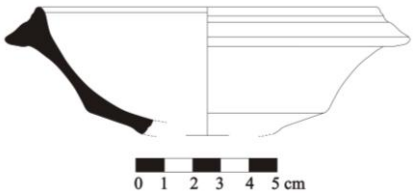
Tarih : M.S. 5. yüzyıl' ın ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 355 **s.** 175

Kazı. No : AHN 7

Form : Kâse (Form 8)

Levha No :151- 152

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.4 cm **Ağız Çapı** : 12.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 5/8 Kırmızı (R214 G141 B106)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R219 G132 B104)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç, çok az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 29: 332- 334;J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1315- 1317; D. Erol 2010, K- 350

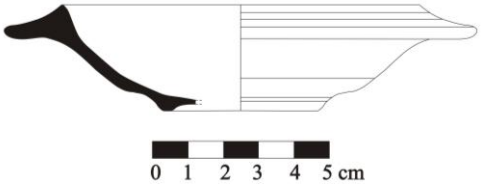
Tarih : M.S. 5. yüzyıl' ın ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 356 **s.** 175

Kazı. No : AGZ 2

Form : Kâse (Form 8)

Levha No :151- 152

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.0 cm **Ağız Çapı** : 10.0 cm **Taban Çapı** : 4.5 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R218 G143 B103)

Astar Rengi : 2.5YR 6/8 Açık Kırmızı (R221 G129 B98)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kısmı siyahlıklar ve sıyah noktalar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 29: 332- 334;J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1315- 1317; D. Erol 2010, K- 352

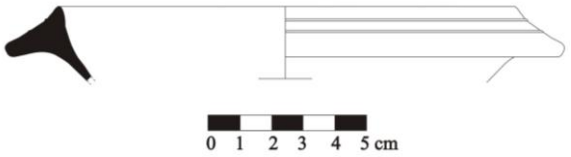
Tarih : M.S. 5. yüzyıl' ın ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No :357 **s.** 175

Kazı. No : ACY 3

Form : Kâse (Form 8)

Levha No :151- 152

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 2.0 cm **Ağız Çapı** : 13.9 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 7/6Açık Kırmızı (R255 G171 B128)

Astar Rengi : 2.5YR 5/8 Kırmızı (R231 G117 B91)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 70;A. Carandini 1981, tavola CXIV: 9. 11; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 29: 332- 334;J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1315- 1317; D. Erol 2010, K- 345

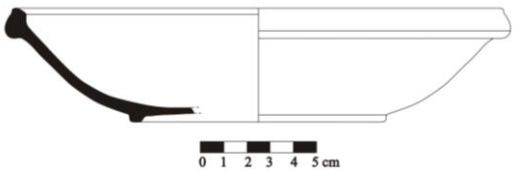
Tarih : M.S. 5. yüzyıl' ın ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 358 **s.** 177

Kazı. No : AHG 2

Form : Tabak-Kâse (Form 10a)

Levha No :153- 154

Buluntu Yeri : Dükkânlar (SDJ 1)

Yükseklik : 3.8 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 5/8 Kırmızı (R232 G175 B154)

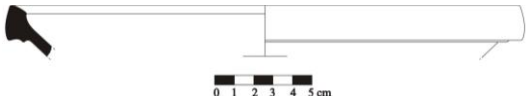
Astar Rengi : 2.5YR 5/8 Kırmızı (R226 G144 B130)

Fırınlama : İyi

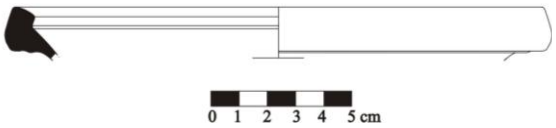
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, çok az taşçık ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 1;A. Carandini 1981, tavola CXIII;V. Gassner 1997, tafel 48: 584;M. Berndt 2003, tafel 42, TS 560

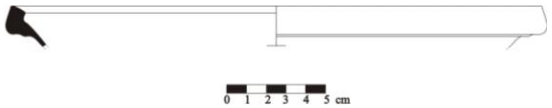
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 359 **s.** 177
Kazı. No : ACK 4
Form : Tabak-Kâse (Form 10a)
Levha No :153- 154
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 2.6 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R228 G117 B74)
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R214 G120 B84)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve renk farklılıkları; ,çte ve dışta astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 4;A. Carandini 1981, tavola CXIII: 11;I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 30: 337
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 360 **s.** 177
Kazı. No : ACI 19
Form : Tabak-Kâse (Form 10a)
Levha No :153- 154
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 1.8 cm **Ağız Çapı** : 18.8 cm
Hamur Rengi: 2.5YR 5/8 Kırmızı (R231 G119 B81)
Astar Rengi : 2.5YR 5/8 Kırmızı (R211 G100 B70)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç, çok az kum ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve dökülme. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71;A. Carandini 1981, tavola CXIII: 9; N. E. Akyürek 1992, abb. 17: 96;V. Gassner 1997, tafel 48: 582;M. Berndt 2003, tafel 43, TS 575; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 30: 337
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 361 **s.** 177

Kazı. No : ACI 21

Form : Tabak-Kâse (Form 10a)

Levha No :153- 154

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.0 cm **Ağız Çapı** : 27.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 5/8 Kırmızı (R231 G115 B76)

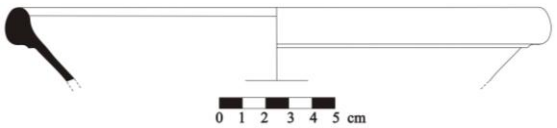
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R226 G105 B76)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. Carandini 1981, tavola CXIII: 9;N. E. Akyürek 1992, abb. 17: 96;V. Gassner 1997, tafel 48: 582;M. Berndt 2003, tafel 42, TS 560; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 30: 337

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 362 **s.** 177

Kazı. No : ACJ 29

Form : Tabak-Kâse (Form 10a)

Levha No :153- 154

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.2 cm **Ağız Çapı** : 23.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R237 G135 B87)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R220 G107 B73)

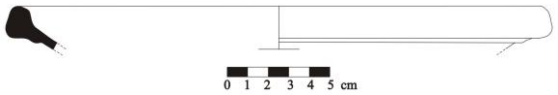
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç, çok mikave kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : F. O. Waagé 1948, plate XI: 949f; J. W. Hayes 1972, fig. 71: 6;A. Carandini 1981, tavola CXIII: 12; M. Berndt 2003, tafel 43, TS 574

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 363 **s.** 177

Kazı. No : ACJ 30

Form : Tabak-Kâse (Form 10a)

Levha No : 153- 154

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.1 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm

Hamur Rengi : 2.5 YR 5/6 Kırmızı (R224 G120 B95)

Astar Rengi : 2.5 YR 4/8 Kırmızı (R201 G92 B69)

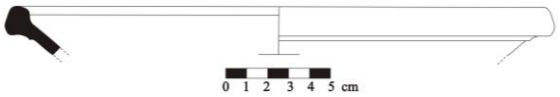
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve renk farklılıkları. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 1; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 11; V. Gassner 1997, tafel 48: 584; M. Berndt 2003, tafel 43, TS 569; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 30: 345

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 364 **s.** 177

Kazı. No : ACJ 35

Form : Tabak-Kâse (Form 10a)

Levha No :153- 154

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.2 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R231 G115 B76)

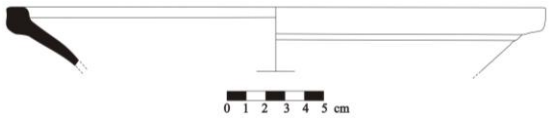
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R229 G107 B83)

Fırınlama : İyi

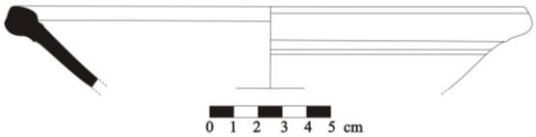
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, çok az mika ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve renk farklılıkları. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 1;A. Carandini 1981, tavola CXIII: 11;V. Gassner 1997, tafel 48: 584; M. Berndt 2003, tafel 43, TS 569; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 30: 343

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

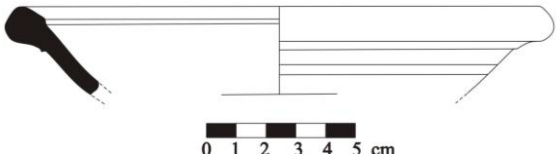

Kat. No : 365 **s.** 177
Kazı. No : ACJ 54
Form : Tabak-Kâse (Form 10a)
Levha No : 155- 156
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 3.2 cm **Ağız Çapı** : 28.0 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R219 G112 B66)
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R215 G91 B63)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları. İçte ve dışta astarda yoğun dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : F. O. Waagé 1948, plate XI: 949a; J. W. Hayes 1972, fig. 71: 4; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 11; M. Berndt 2003, tafel 45, TS 602; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 30: 346; D. Erol 2010, K- 333
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 366 **s.** 177
Kazı. No : ACJ 20
Form : Tabak-Kâse (Form 10a)
Levha No : 155- 156
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 3.4 cm **Ağız Çapı** : 21.0 cm
Hamur Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R210 G111 B79)
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R208 G90 B60)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. İçte, dışta astar üzerinde kalker ve belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : F. O. Waagé 1948, plate XI: 949k; J. W. Hayes 1972, fig. 71: 2; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 10; J. W. Hayes 1992, fig. 36, 25/ 1; V. Gassner 1997, tafel 48: 583; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 30: 338; M. Tekocak 2006, Levha 14: 90; D. Erol 2010, K- 334
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 367 **s.** 177

Kazı. No : ACJ 10

Form : Tabak-Kâse (Form 10a)

Levha No : 155- 156

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.0 cm **Ağız Çapı** : 18.0 cm

Hamur Rengi : 2.5 YR 5/6 Kırmızı

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R211 G98 B68)

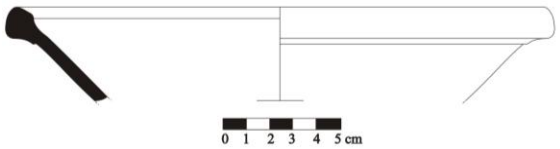
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az kum; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; astarda aşınma. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : F. O. Waagé 1948, plate XI: 949k; J. W. Hayes 1972, fig. 71: 2; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 10; J. W. Hayes 1992, fig. 36, 25/ 1; V. Gassner 1997, tafel 48: 583; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 30: 338; M. Tekocak 2006, Levha 14: 90; P. M. Kenrick 2009, fig. 18. 3: PT525.

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 368 **s.** 177

Kazı. No : ACK 10

Form : Tabak-Kâse (Form 10a)

Levha No : 155- 156

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.0 cm **Ağız Çapı** : 23.0 cm

Hamur Rengi : 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R234 G135 B96)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R232 G108 B70)

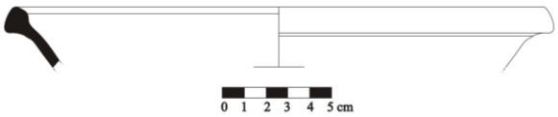
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : F. O. Waagé 1948, plate XI: 949a; J. W. Hayes 1972, fig. 71: 2; J. W. Hayes 1973 (Tocra), fig. 49: 2486; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 10; J. Lund 1995, pl. 7: 81; V. Gassner 1997, tafel 48: 583; A. D. Preite 1997, XXXI: 7; G. D. R. Sanders 1999, fig. 7: 3; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 30: 346; M. Tekocak 2006, Levha 14: 90; J. W. Hayes 2008, fig. 42: 1329

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 369 **s.** 177

Kazı. No : ACK 52

Form : Tabak-Kâse (Form 10a)

Levha No :155- 156

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.7 cm **Ağız Çapı** : 24.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Kırmızı (R240 G133 B99)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Kırmızı (R250 G130 B78)

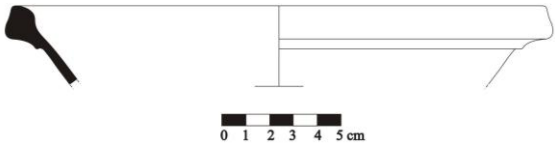
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç, mika ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları, aşınma ve yoğun kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 4;J. W. Hayes 1973 (Tocra), fig. 49: 2486; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 11;J. Lund 1995, pl. 7: 80; V. Gassner 1997, tafel 48: 584; M. Zelle 2003, fig. 9: 2; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 30: 345;M. Tekocak 2006, Levha 14: 91

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 370 **s.** 177

Kazı. No : ACK 43

Form : Tabak-Kâse (Form 10a)

Levha No :155- 156

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.3 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6Açık Kırmızı (R221 G128 B84)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç, çok mikave kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 4; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 11; V. Gassner 1997, tafel 48: 584; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 30: 345; M. Tekocak 2006, Levha 14: 91; P. M. Kenrick 2009, fig. 18. 3: PT523; D. Erol 2010, K- 339

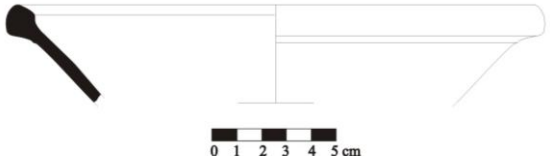
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 371 **s.** 177

Kazı. No : ACK 64

Form : Tabak-Kâse (Form 10a)

Levha No :155- 156

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.9 cm **Ağız Çapı** : 21.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R230 G112 B74)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R235 G131 B102)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : F. O. Waagé 1948, plate XI: 949a; J. W. Hayes 1972, fig. 71: 2; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 10; C. Abadie- Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 7: CF110; J. W. Hayes 1992, fig. 37, 27/ 5; V. Gassner 1997, tafel 48: 583; N. Kramer 2004, taf. 97, PRS 17; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 30: 342; M. Tekocak 2006, Levha 14: 90; J. W. Hayes 2008, fig. 42: 1329

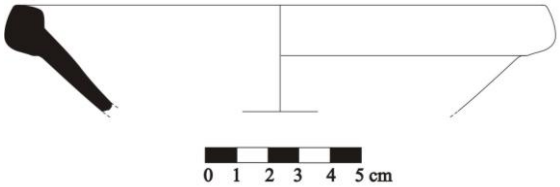
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 372 **s.** 177

Kazı. No : ACL 8

Form : Tabak-Kâse (Form 10a)

Levha No :157- 158

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.4 cm **Ağız Çapı** : 17.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 5/8 Kırmızı (R224 G116 B88)

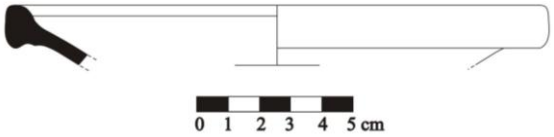
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R221 G105 B80)

Fırınlama : İyi

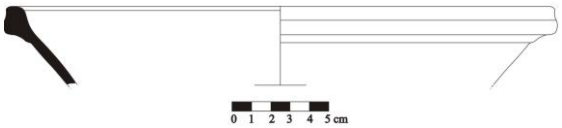
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda çok az kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : F. O. Waagé 1948, plate XI: 949a; J. W. Hayes 1972, fig. 71: 1;A. Carandini 1981, tavola CXIII: 11;V. Gassner 1997, tafel 48: 584;I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 30: 346;M. Tekocak 2006, Levha 14: 91

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 373 **s.** 177
Kazı. No : ACL 24
Form : Tabak-Kâse (Form 10a)
Levha No :157- 158
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 1.8 cm **Ağız Çapı** : 17.0 cm
Hamur Rengi: 2.5YR 5/8 Kırmızı
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R218 G108 B85)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, çok az kum ve mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : V. Gassner 1997, tafel 48: 584;I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 30: 345
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

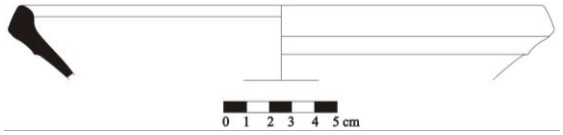

Kat. No : 374 **s.** 177
Kazı. No : ACL 13
Form : Tabak-Kâse (Form 10a)
Levha No :157- 158
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 4.1 cm **Ağız Çapı** : 28.0 cm
Hamur Rengi: 2.5YR 5/8 Kırmızı
Astar Rengi : 2.5YR 5/8 Kırmızı (R221 G102 B72)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda çok az renk farklılıkları. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : V. Gassner 1997, tafel 48: 584;I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 30: 348
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 375 **s.** 177

Kazı. No : ACL 12

Form : Tabak-Kâse (Form 10a)

Levha No :157- 158

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.2 cm **Ağız Çapı** : 23.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 7/8 Açık Kırmızı (R247 G165 B128)

Astar Rengi : 2.5YR 6/8 Açık Kırmızı (R246 G132 B96)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma, renk farklılıkları ve dışta kısmi siyahlık. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

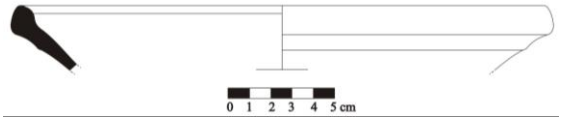
Benzeri : N. E. Akyürek 1992, abb. 17: 97

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 376 **s.** 177

Kazı. No : ACK 72

Form : Tabak-Kâse (Form 10a)

Levha No :157- 158

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.0 cm **Ağız Çapı** : 25.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6Açık Kırmızı (R221 G137 B93)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R209 G109 B83)

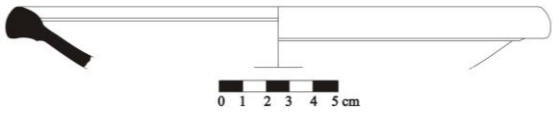
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda çok az kalker. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. Carandini 1981, tavola CXIII: 9;I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 30: 348

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl başları

Kat. No : 377 **s.** 179

Kazı. No : ACK 12

Form : Tabak-Kâse (Form 10b)

Levha No :157- 158

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.5 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R255 G162 B128)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R209 G107 B84)

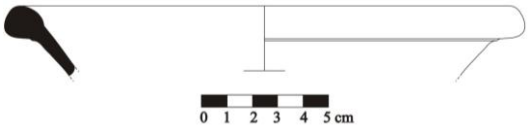
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde, içte daha yoğun astar; astarda aşınma ve yoğun kalker. Dışta yüzey tozsu pürtüklü, içte hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 7; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 13; J. Lund 1995, pl. 7: 82; A. D. Preite 1997, XXXII: 1; M. Berndt 2003, tafel 46, TS 608; I. Adak-Adıbelli 2006, Levha 31: 364; J. W. Hayes 2008, fig. 42: 1328; E. F. Fındık 2010, fig. 2: 24

Tarih : M.S. 6. yüzyılson çeyreği

Kat. No : 378 **s.** 179

Kazı. No : ACK 46

Form : Tabak-Kâse (Form 10b)

Levha No :157- 158

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.6 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R238 G146 B99)

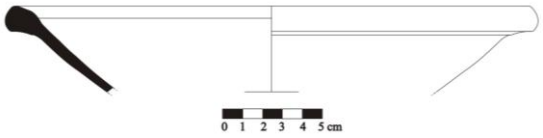
Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R230 G132 B107)

Fırınlama : İyi

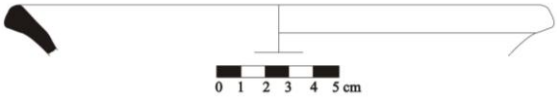
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 7;A. Carandini 1981, tavola CXIII: 13;M. Berndt 2003, tafel 46, TS 608; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 31: 371

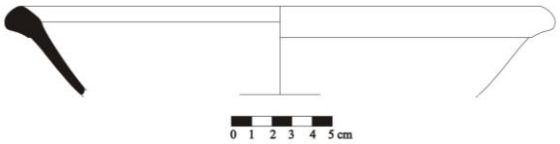
Tarih : M.S. 6. yüzyılson çeyreği

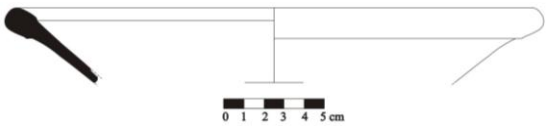
Kat. No : 379 **s.** 180
Kazı. No : ACK 54
Form : Tabak-Kâse (Form 10c)
Levha No :159- 160
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 4.3 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R212 G104 B76)
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R238 G110 B81)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : J. W. Crawfoot, fig. 84: 23; J. W. Hayes 1972, fig. 71: 11;A. Carandini 1981, tavola CXIII: 14; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 378
Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 380 **s.** 180
Kazı. No : ACK 11
Form : Tabak-Kâse (Form 10c)
Levha No :159- 160
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 1.9 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm
Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Sarımsı Kırmızı (R250 G162 B114)
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R225 G109 B72)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; astarda dökülme, aşınma ve renk farklılıkları. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 13;A. Carandini 1981, tavola CXIII: 16; V. Gassner 1997, tafel 48: 586; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 380; M. Tekocak 2006, Levha 14: 92
Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

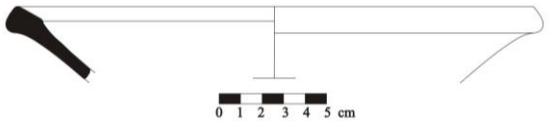

Kat. No : 381 **s.** 180
Kazı. No : ACK 28
Form : Tabak-Kâse (Form 10c)
Levha No : 159- 160
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 4.3 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm
Hamur Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R212 G108 B79)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; içte astarda dökülme, dışta aşınma. Dışta astar üzerinde yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 11; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 14; V. Gassner 1997, tafel 48: 585; M. Berndt 2003, tafel 48, TS 638, I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 373
Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 382 **s.** 180
Kazı. No : ACK 48
Form : Tabak-Kâse (Form 10c)
Levha No :159- 160
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 3.7 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R233 G125 B89)
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı(R221 G122 B93)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve kalker. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 11;A. Carandini 1981, tavola CXIII: 14; V. Gassner 1997, tafel 48: 585; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 379; M. Tekocak 2006, Levha 14: 93
Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 383 **s.** 180

Kazı. No : ACI 3

Form : Tabak-Kâse (Form 10c)

Levha No : 159- 160

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.3 cm **Ağız Çapı** : 24.0 cm

Hamur Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R246 G139 B97)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R241 G127 B90)

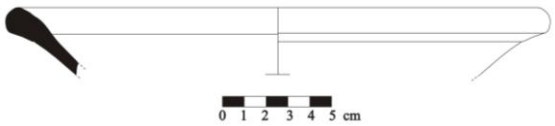
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve kalker. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 11; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 14; V. Gassner 1997, tafel 48: 586; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 380; M. Tekocak 2006, Levha 14: 92

Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 384 **s.** 180

Kazı. No : ACI 5

Form : Tabak-Kâse (Form 10c)

Levha No :159- 160

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.0 cm **Ağız Çapı** : 24.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/8 Açık Kırmızı (R244 G152 B131)

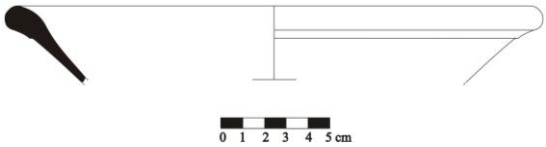
Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R224 G112 B90)

Fırınlama : İyi

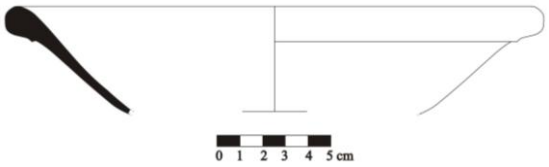
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma, renk farklılıklarıve kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 13;A. Carandini 1981, tavola CXIII: 14; V. Gassner 1997, tafel 48: 586; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 379; M. Tekocak 2006, Levha 14: 92

Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

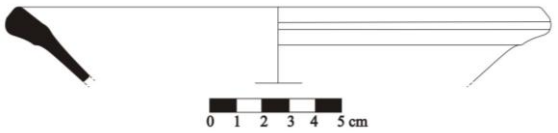

Kat. No : 385 **s.** 180
Kazı. No : ACI 7
Form : Tabak-Kâse (Form 10c)
Levha No :159- 160
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 3.3 cm **Ağız Çapı** : 24.0 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı
Astar Rengi : 10 R 6/6 Açık Kırmızı (R233 G145 B131)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma, renk farklılıkları ve kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 13;A. Carandini 1981, tavola CXIII: 14; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 379; M. Tekocak 2006, Levha 14: 92
Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 386 **s.** 180
Kazı. No : ACI 9
Form : Tabak-Kâse (Form 10c)
Levha No :159- 160
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 4.7 cm **Ağız Çapı** : 23.0 cm
Hamur Rengi:2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R223 G139 B133)
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R216 G109 B73)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 379; M. Tekocak 2006, Levha 14: 92
Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 387 **s.** 180

Kazı. No : ACI 12

Form : Tabak-Kâse (Form 10c)

Levha No : 161- 162

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.9 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R245 G137 B101)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R233 G124 B91)

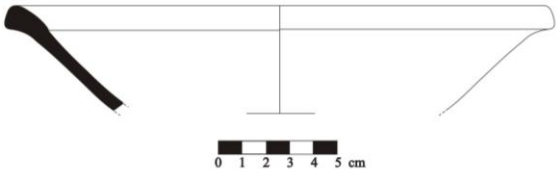
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 13; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 16; V. Gassner 1997, tafel 48: 586; J. W. Hayes 2001, fig. 6: B1; M. Berndt 2003, tafel 46, TS 615; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 378; P. M. Kenrick 2009, fig. 18. 3: PT527; P. Reynolds 2010, fig. 7: l

Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 388 **s.** 180

Kazı. No : ACI 14

Form : Tabak-Kâse (Form 10c)

Levha No :161- 162

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.6 cm **Ağız Çapı** : 23.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R230 G132 B107)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R224 G112 B90)

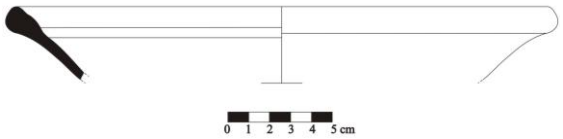
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 13;A. Carandini 1981, tavola CXIII: 16; V. Gassner 1997, tafel 48: 586; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 380; M. Tekocak 2006, Levha 14: 92

Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 389 **s.** 180

Kazı. No : ACI 17

Form : Tabak-Kâse (Form 10c)

Levha No :161- 162

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.7 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/6 Açık Kırmızı (R240 G158 B100)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R211 G119 B82)

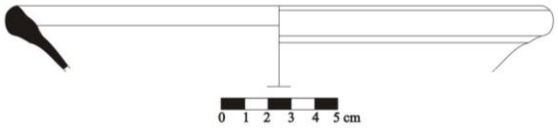
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma, renk farklılıkları ve yoğun kalker. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 11;A. Carandini 1981, tavola CXIII: 16; V. Gassner 1997, tafel 48: 586; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 380; M. Tekocak 2006, Levha 14: 92

Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 390 **s.** 180

Kazı. No : ACI 24

Form : Tabak-Kâse (Form 10c)

Levha No :161- 162

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.5 cm **Ağız Çapı** : 23.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R243 G147 B109)

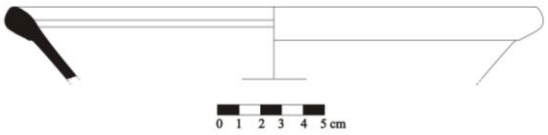
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R223 G123 B87)

Fırınlama : İyi

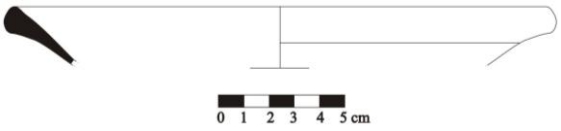
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71;M. Rodziewicz 1976, pl. 8: C10; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 16; V. Gassner 1997, tafel 48: 586; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 380; M. Tekocak 2006, Levha 14: 93

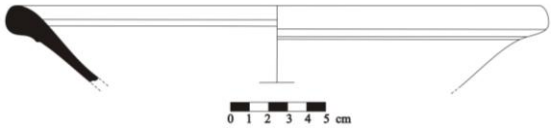
Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

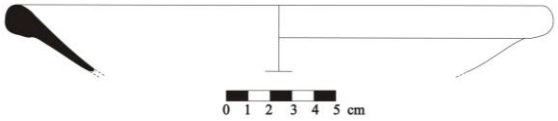
Kat. No : 391 **s.** 180
Kazı. No : ACI 31
Form : Tabak-Kâse (Form 10c)
Levha No :161- 162
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 3.2 cm **Ağız Çapı** : 25.0 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R222 G133 B101)
Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R238 G127 B97)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 11; M. Rodziewicz 1976, pl. 8: C10; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 14; J. Lund 1995, pl. 8: 85; M. Berndt 2003, tafel 49, TS 659; N. Kramer 2004, taf. 98, PRS 20; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 379; M. Tekocak 2006, Levha 14: 92
Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

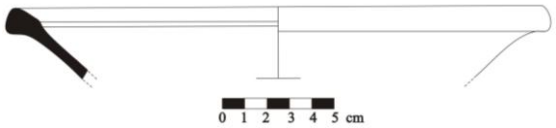
Kat. No : 392 **s.** 180
Kazı. No : ACI 37
Form : Tabak-Kâse (Form 10c)
Levha No :161- 162
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 3.3 cm **Ağız Çapı** : 21.0 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 Kırmızı (R206 G109 B77)
Astar Rengi : 2.5 YR 4/8 Kırmızı (R191 G87 B60)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 13; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 16; Pretite 1997, XXXII: 2; M. Berndt 2003, tafel 50, TS 662; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 380; M. Tekocak 2006, Levha 14: 92
Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 393 **s.** 180
Kazı. No : ACJ 5
Form : Tabak-Kâse (Form 10c)
Levha No :161- 162
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 3.7 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R190 G111 B78)
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı(R207 G107 B75)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma, renk farklılıkları ve dökülme. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 13;A. Carandini 1981, tavola CXIII: 16; C: Abadie- Reynal- J. P. Sodini, 1992, fig. 8: CF115; M. Berndt 2003, tafel 49, TS 649; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 379; M. Tekocak 2006, Levha 14: 92
Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 394 **s.** 180
Kazı. No : ACJ 14
Form : Tabak-Kâse (Form 10c)
Levha No :
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 3.0 cm **Ağız Çapı** : 25.0 cm
Hamur Rengi: 2.5YR 6/8 Açık Kırmızı (R233 G137 B95)
Astar Rengi : 2.5YR 4/8 Kırmızı (R197 G94 B59)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; ağızda astarda aşınma ve renk farklılıkları. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 13;A. Carandini 1981, tavola CXIII: 16; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 379; M. Tekocak 2006, Levha 14: 93
Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 395 **s.** 180
Kazı. No : ACJ 17
Form : Tabak-Kâse (Form 10c)
Levha No : 161- 162
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 3.2 cm **Ağız Çapı** : 24.0 cm
Hamur Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R236 G120 B73)
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R208 G102 B63)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve renk farklılıkları. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 71: 11; M. Rodziewicz 1976, pl. 8: C10; A. Carandini 1981, tavola CXIII: 15; V. Gassner 1997, tafel 48: 586; M. Berndt 2003, tafel 50, TS 666; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 32: 373; M. Tekocak 2006, Levha 14: 92; P. M. Kenrick 2009, fig. 18. 3: PT528
Tarih : M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

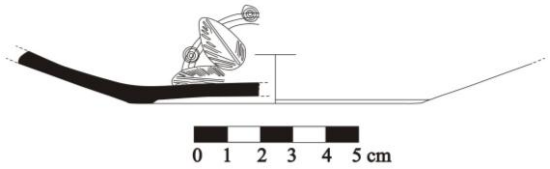
Kat. No : 396 **s.** 182
Kazı. No : AFH 17
Form : Tabak-Kâse
Levha No :163- 164
Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı
Yükseklik :1.2 cm **Taban Çapı** :12.0 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R239 G132 B96)
Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R220 G120 B74)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri :J. W. Hayes 1972, fig. 72j; A. Carandini 1981, tavola CXIV: 21, 26;C. Abadie- Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 8: CF119; J. W. Hayes 2008, plate 65: fig. 1338; D. Erol 2010, K- 356
Tarih : M.S. 400- 450

Kat. No : 397 **s.** 182

Kazı. No : AFH 30

Form : Tabak-Kâse

Levha No :163- 164

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik :1.6 cm **Taban Çapı** :9.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R229 G132 B97)

Astar Rengi : 10 R 6/6Açık Kırmızı (R231 G127 B100)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :J. W. Hayes 1972, fig. 72j; A. Carandini 1981, tavola CXIV: 21, 26; C. Abadie- Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 8: CF119; A. Opait 2004, plate 56: 3;J. W. Hayes 2008, plate 65: fig. 1338;D. Erol 2010 K- 356

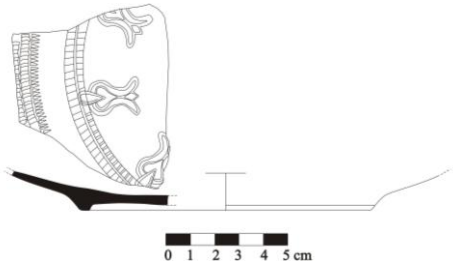
Tarih : M.S. 400- 450

Kat. No : 398 **s.** 182

Kazı. No : AID 9

Form : Tabak-Kâse

Levha No :163- 164

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik :1.4 cm **Taban Çapı** : 12.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi : 10 R 6/6 Kırmızı (R207 G128 B115)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve az taşçık; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; dışta yüzeyde kireç parçacıkları. Yüzey tohafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 73l; C. Abadie- Reynal- J. P. Sodini 1992, Pl. 1: CF123; A. Carandini 1981, tavola CXV: 14;J. W. Hayes 2008, plate 65: fig. 1350

Tarih : M.S. 440- 490

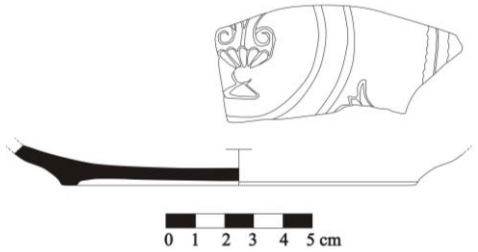
Kat. No : 399 **s.** 182

Kazı. No : AGN 2

Form : Tabak-Kâse

Levha No :163- 164

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik :1.1 cm **Taban Çapı** : 14.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 5/8 Kırmızı (R212 G147 B116)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R219 G135 B103)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar.Dışta belirgin çark izleri. Dışta yüzey tozsu pürtüklü, içte hafif kaygan.

Benzeri :J. W. Hayes 1972, fig. 73l; A. Carandini 1981, tavola CXV: 14, CXVII: 5, 6; F. Topoleanu 2003, planche CXIV: 11

Tarih : M.S. 440- 490

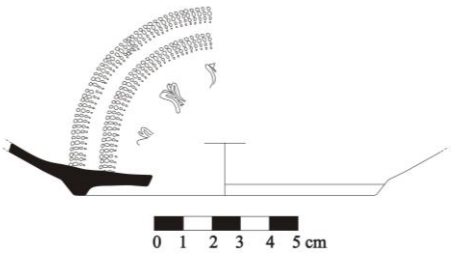
Kat. No : 400 **s.** 182

Kazı. No : AGN 3

Form : Tabak-Kâse

Levha No :163- 164

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik :1.9 cm **Taban Çapı** : 12.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 5/8 Kırmızı (R215 G143 B122)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R216 G124 B105)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar.Dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :J. W. Hayes 1972, fig. 73m;A. Carandini 1981, tavola CXV: 13; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 48, res. 7;J. W. Hayes 2008, plate 65: fig. 1350

Tarih : M.S. 440- 490

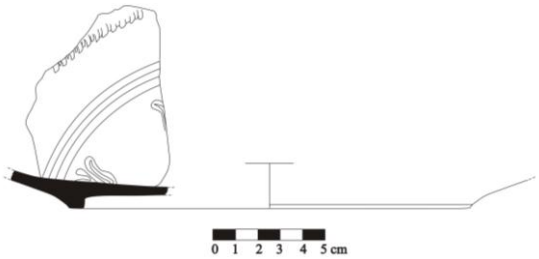
Kat. No : 401 **s.** 182

Kazı. No : AHO 8

Form : Tabak-Kâse

Levha No :163- 164

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik :1.9 cm **Taban Çapı** : 18.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 5/6 Kırmızı (R238 G169 B140)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R238 G121 B84)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç, az mika ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :J. W. Hayes 1972, fig. 73o; A. Carandini 1981, tavola CXV: 15;J. W. Hayes 2008, plate 65: fig. 1351; D. Erol 2010 K- 357

Tarih : M.S. 440- 490

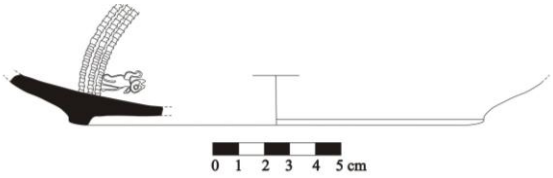
Kat. No : 402 **s.** 183

Kazı. No : AFH 8

Form : Tabak-Kâse

Levha No :165- 166

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik :1.7 cm **Taban Çapı** : 16.0 cm

Hamur Rengi:10 R 7/6Açık Kırmızı (R250 G161 B129)

Astar Rengi : 10 R 6/6Açık Kırmızı (R224 G148 B125)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 74y;B. Adamsheck 1979, plate 24: LRB 35f; A. Carandini 1981, tavola CXV: 55; V. Gassner 1997, tafel 48: 587; J. W. Hayes 2008, plate 66: 1363

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı

Kat. No : 403 **s.** 183

Kazı. No : AFG 9

Form : Tabak-Kâse

Levha No :165- 166

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Genişlik : 7.6 cm

Hamur Rengi:10R 5/6 Kırmızı (R229 G159 B138)

Astar Rengi : 10R 4/8 Kırmızı (R214 G127 B99)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar.Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 77h;A. Carandini 1981, tavola CXVI: 37

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 404 **s.** 183

Kazı. No : AGF 3

Form : Tabak-Kâse

Levha No :165- 166

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Genişlik : 5.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/6Kırmızı (R230 G189 B169)

Astar Rengi : 2.5 YR 4/6 Kırmızı (R230 G138 B111)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : F. O. Waagé 1933, fig. 4: 235; J. W. Hayes 1972, fig. 76o;A. Carandini 1981, tavola CXVI: 28;J. W. Hayes 2008, plate 68: 1392

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

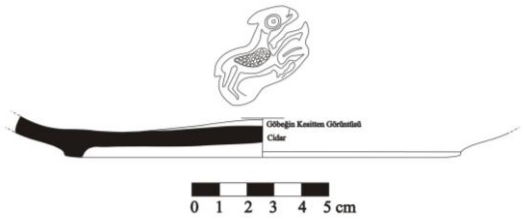
Kat. No **:** 405 **s.** 183

Kazı. No **:** AEA 8

Form **:** Tabak-Kâse

Levha No **:**165- 166

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik :1.4 cm **Taban Çapı** :14.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6Açık Kırmızı (R205 G127 B107)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R210 G106 B77)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1972, fig. 76b;A. Carandini 1981, tavola CXVI: 15; F. J. N. Prieto 1984, 19. 2: 6; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 48: res. 8; A. B. Смокотина2009,рис. 2: 7b

Tarih **:** M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No **:** 406 **s.** 184

Kazı. No **:** AID 13

Form **:** Tabak-Kâse

Levha No **:**167- 168

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Genişlik :

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 7/6Açık Kırmızı (R229 G145 B121)

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az mika ve taşçık; orta seviyede gözenek. İçte tüm yüzeyde astar.Yüzey hafif kaygan.

Benzeri **:** F. O. Waagé 1948, fig. 34; J. W. Hayes 1972, fig. 78p; P. Diatroptov 1998, tafel 1: 23; J. W. Hayes 2005, fig. 17

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 407 **s.** 184

Kazı. No : AFG 8

Form : Tabak-Kâse

Levha No :167- 168

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Genişlik : 5.3cm

Hamur Rengi:2.5YR 5/8 Kırmızı (R211 G148 B104)

Astar Rengi : 2.5YR 5/8 Kırmızı (R212 G130 B98)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar.Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : F. O. Waagé 1948, fig. 34; J. W. Hayes 1972, fig. 79h;A. Carandini 1981, tavola CXVII: 29

Tarih : M.S. 5. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başları

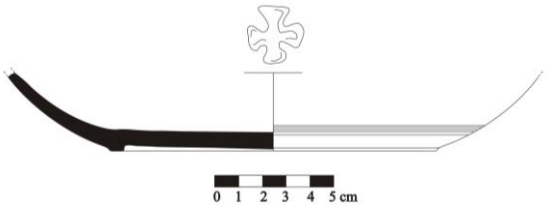
Kat. No : 408 **s.** 184

Kazı. No : AEA 9

Form : Tabak-Kâse

Levha No :167- 168

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.3 cm **Taban Çapı** :14.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R231 G133 B94)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R229 G132 B97)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve çok az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : F. O. Waagé 1948, fig. 34; J. W. Hayes 1972, fig. 79h

Tarih : M.S. 5. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 409 **s.** 184

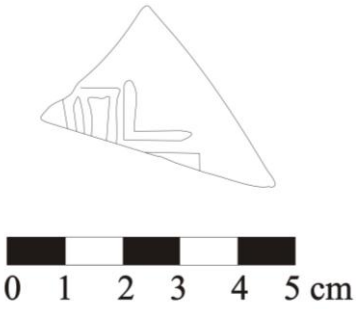
Kazı. No : AEA 5

Form : Tabak-Kâse

Levha No :167- 168

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Genişlik :3.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R226 G124 B84)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R214 G106 B67)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar.Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : F. O. Waagé 1948, fig. 34; J. W. Hayes 1972, fig. 79c, d;A. Carandini 1981, tavola CXVII: 24, 25;J. W. Hayes 2008, plate 69: 1404; А. В. Смокотина 2009,рис. 5: 25a, b

Tarih : M.S. 5. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 410 **s.** 184

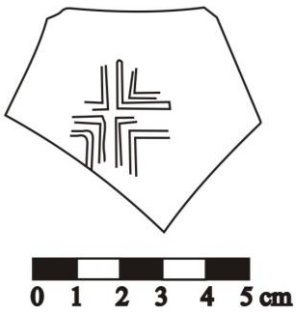
Kazı. No : ACK 40

Form : Tabak-Kâse

Levha No :167- 168

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Genişlik : 5.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R225 G130 B100)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R232 G127 B98)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda dökülme ve renk farklılıkları. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : F. O. Waagé 1948, fig. 34; J. W. Hayes 1972, fig. 79c, d;A. Carandini 1981, tavola CXVII: 24, 25;P. Diatroptov 1998, tafel 1: 1; J. W. Hayes 2008, plate 69: 1404, 1405, 1406; А. В. Смокотина 2009,рис. 5: 26b

Tarih : M.S. 5. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 411 **s.** 184
Kazı. No : ACJ 63
Form : Tabak-Kâse
Levha No :167- 168
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 2.2 cm **Taban Çapı** : 15.0 cm
Hamur Rengi:7.5 YR 7/6Kırmızımsı Sarı(R241 G150 B97)
Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R231 G133 B94)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : F. O. Waagé 1948, fig. 34; J. W. Hayes 1972, fig. 78k;J. W. Hayes 2008, plate 69: 1410
Tarih : M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 412 **s.** 184
Kazı. No : AGF 8
Form : Tabak-Kâse
Levha No :167- 168
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Genişlik : 5.6 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 4/6 Kırmızı (R165 G107 B96)
Astar Rengi : 2.5 YR 4/6 Kırmızı (R172 G100 B84)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç ve çok az taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : F. O. Waagé 1948, fig. 34; J. W. Hayes 1972, fig. 79t;R. P. Harper 1980, fig. B: 44; A. Carandini 1981, tavola CXVII: 41; M. Berndt 2003, tafel 52, TS 703, J. W. Hayes 2008, plate 69: 1412; B. L. Johnson 2008, 72: 219, 220; A. B. Смокотина 2009,рис. 8: 40a, b
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 413 **s.** 184

Kazı. No : ACI 26

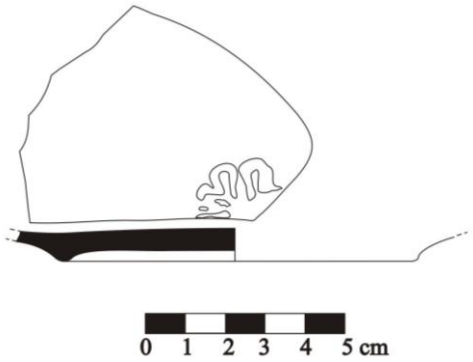
Form : Tabak-Kâse

Levha No :167- 168

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 0.8 cm

Taban Çapı : 9.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R210 G106 B77)

Astar Rengi : 10 R 6/8 Açık Kırmızı (R225 G122 B103)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker.Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : F. O. Waagé 1948, fig. 34

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

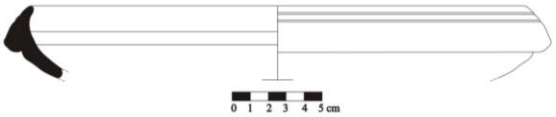
Kat. No : 414 **s.** 191

Kazı. No : ACK 61

Form : Tabak (Form 9c)

Levha No :169- 170

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.2 cm **Ağız Çapı** : 28.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 7/4 Pembe (R233 G164 B123)

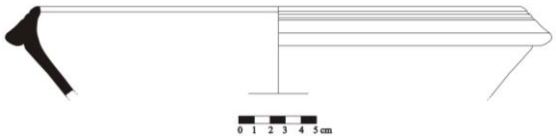
Astar Rengi : 5 YR 5/8 Sarımsı Kırmızı (R210 G118 B71)
7.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R238 G159 B100)

Fırınlama : İyi

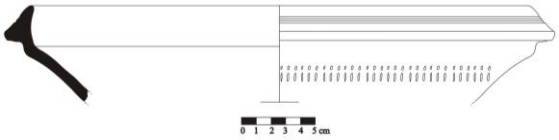
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; çok az gözenek. Tüm yüzeyde iki renk ve onun tonları astar; dışta aşınma. İçte astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 82: 13; Diederichs 1980, pl. 24: 292; A. Carandini 1981, tavola CXXII: 1;N. Fırat 1999; Levha 91: 396; M. Tekocak 2006, Levha 25: 157; B. L. Johnson 2008, 58: 178; E. F. Fındık 2010, fig. 3: 35

Tarih : M.S. 580- 660

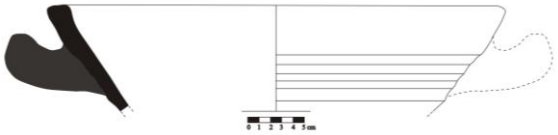

Kat. No : 415 **s.** 191
Kazı. No : AGE 1
Form : Tabak (Form 9c)
Levha No :169- 170
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 5.6 cm **Ağız Çapı** :32.0 cm
Hamur Rengi:2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R243 G137 B85)
Astar Rengi : İçte 10 R 6/2 Soluk Kırmızı (R183 G145 B144)
Dışta10 R 5/4Soluk Kırmızı (R159 G95 B86)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları, aşınma ve kalker. Yüzey hafif kaygan.
Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 82: 13; A. Carandini 1981, tavola CXXII: 1;N. Fırat 1999; Levha 91: 396; M. Tekocak 2006, Levha 25: 159
Tarih : M.S. 580- 660

Kat. No : 416 **s.** 191
Kazı. No : ACL 2
Form : Tabak (Form 9c)
Levha No :169- 170
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 6.5 cm **Ağız Çapı** : 34.0 cm
Hamur Rengi:7.5 YR 7/4 Pembe (R229 G162 B117)
Astar Rengi : 10 R 6/6 Açık Kırmızı (R229 G123 B99)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve yoğun aşınma. Yüzey hafif kaygan.
Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 82: 13; A. Carandini 1981, tavola CXXII: 1;N. Fırat 1999; Levha 92: 395; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 15, 406; M. Tekocak 2006, Levha 26: 166
Tarih : M.S. 580- 660

Kat. No : 417 **s.** 192

Kazı. No : ACH 5

Form : Tekne (Form 11)

Levha No :171- 172

Buluntu Yeri : Tiyatro

Yükseklik : 6.0 cm **Ağız Çapı** : 40.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R224 G113 B68)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R222 G112 B77)

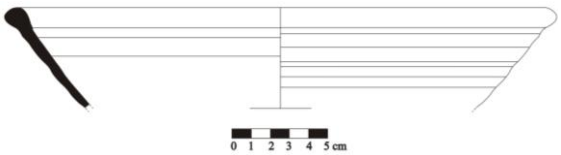
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; çok az gözenek. İçte tüm yüzeyde, dışta kısmi astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 83: 2; A. Carandini 1981, tavola CXXII: 9; M. O. Paskal 2008, fig. 3: 16

Tarih : M.S. 550-660

Kat. No : 418 **s.** 192

Kazı. No : ACL 14

Form : Tekne (Form 11)

Levha No :171- 172

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 5.2 cm **Ağız Çapı** : 28.0 cm

Hamur Rengi: 5YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R238 G144 B106)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R225 G121 B96)

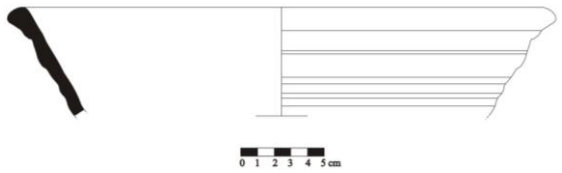
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve fırça izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 83: 1; A. Carandini 1981, tavola CXXII: 8

Tarih : M.S. 550- 660

Kat. No : 419 **s.** 192

Kazı. No : ACL 17

Form : Tekne (Form 11)

Levha No :171- 172

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 6.4 cm **Ağız Çapı** : 32.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 6/6Açık Kırmızı (R231 G135 B97)

Astar Rengi : 2.5YR 6/8 Açık Kırmızı (R221 G111 B76)

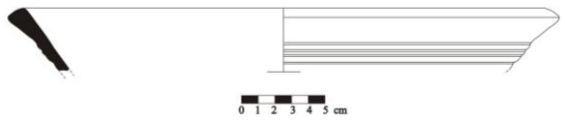
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları, yoğun aşınma ve dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 83: 2; A. Carandini 1981, tavola CXXII: 9; B. L. Johnson 2008, 60: 185

Tarih : M.S. 550-660

Kat. No : 420 **s.** 192

Kazı. No : ACI 2

Form : Tekne (Form 11)

Levha No :171- 172

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.0 cm **Ağız Çapı** : 32.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/6 Açık Kırmızı (R236 G166 B141)

Astar Rengi : 10 R 6/8 Açık Kırmızı (R236 G134 B120)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 83: 2; A. Carandini 1981, tavola CXXII: 9; B. L. Johnson 2008, 60: 185

Tarih : M.S. 550-660

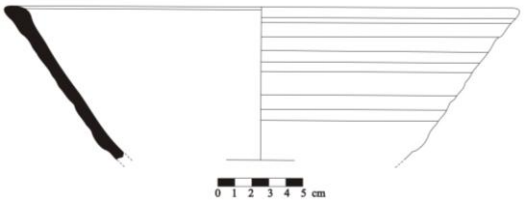
Kat. No : 421 **s.** 192

Kazı. No : ACJ 28

Form : Tekne (Form 11)

Levha No :171- 172

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 8.9 cm **Ağız Çapı** : 30.0 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R225 G145 B94)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R220 G111 B80)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde farklı yoğunlukta astar; astarda renk farklılıkları ve fırça izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 83: 1; A. Carandini 1981, tavola CXXII: 8;

Tarih : M.S. 550-660

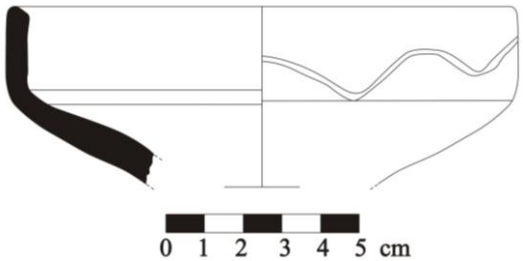
Kat. No : 422 **s.** 197

Kazı. No : LC 27 AHO

Form : Kâse (Form 1)

Levha No :173- 174

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.6 cm **Ağız Çapı** : 13.0 cm

Hamur Rengi:10 YR 8/2 Çok Soluk Kahverengi (R171 G158 B142)

Astar Rengi : 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı (R166 G129 B121)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde farklı yoğunlukta astar; astarda dökülmeler ve çark izleri. Yüzey kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.S. 4. yüzyıl sonları- M.S. 5. yüzyıl sonları

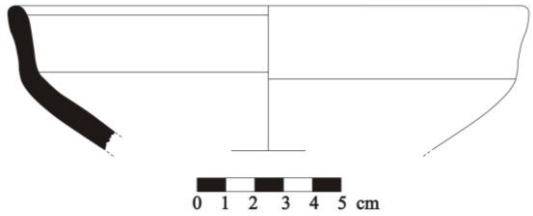
Kat. No : 423 **s.** 197

Kazı. No : LC 31 AFH

Form : Kâse (Form 1)

Levha No :173- 174

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 5.0 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm

Hamur Rengi:2.5 Y 8/4 Soluk Sarı (R200 G208 B153)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/4 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R168 G118 B100)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde farklı yoğunlukta astar; astarda dökülmeler ve çark izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.S. 4. yüzyıl sonları- M.S. 5. yüzyıl sonları

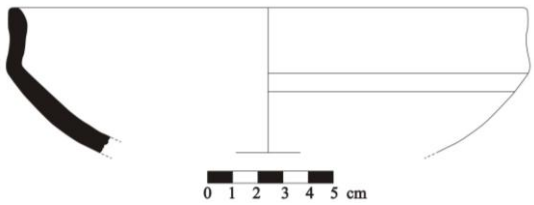
Kat. No : 424 **s.** 197

Kazı. No : LC 29 AFH

Form : Kâse (Form 1)

Levha No :173- 174

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 5.2 cm **Ağız Çapı** : 21. 0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 8/2 Pembemsi Beyaz (R185 G178 B164)

Astar Rengi : 7.5 YR 7/3 Pembe (R184 G165 B151)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az mika ve kum; çok az gözenek. Tüm yüzeyde farklı yoğunlukta astar; astarda dökülmeler ve çark izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri :

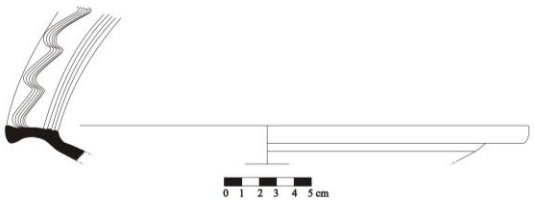
Tarih : M.S. 4. yüzyıl sonları- M.S. 5. yüzyıl sonları

Kat. No : 425 **s.** 198

Kazı. No : AID 3

Form : Tabak (Form 2)

Levha No :175- 176

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.0 cm **Ağız Çapı** : 33.0 cm

Hamur Rengi: 10 R 8/1Beyaz (R231 G221 B220)

Astar Rengi : 10 R 7/6 Açık Kırmızı (R209 G126 B96)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kili arıtılmıştır. Çok az gözenek. İçte tüm yüzeyde dışta ağız kenarının altında ve gövdenin bir bölümüne farklı yoğunlukta astar; dış astarda dökülmeler, akıntılar ve parmak izleri. Yüzey kaygan.

Benzeri : A. Opait 2004, plate 59: 2, L. Doğer 2005, pl. IX

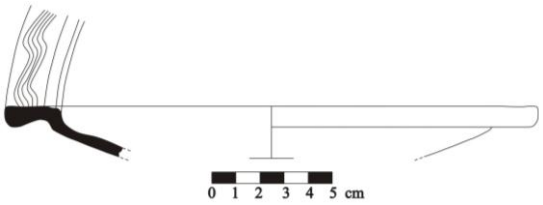
Tarih : M.S. 4. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 426 **s.** 198

Kazı. No : LC 10 AJV

Form : Tabak (Form 2)

Levha No :175- 176

Buluntu Yeri : Odeion

Yükseklik : 2.1 cm **Ağız Çapı** : 23.0 cm

Hamur Rengi: 10 YR 7/3Çok Soluk Kahverengi (R204 G183 B152)

Astar Rengi : 10 YR 6/2 Soluk Kahverengi (R146 G121 B99)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; çok az gözenek. İçte ve dışta tüm yüzeyde astar. Yüzey kaygan.

Benzeri : A. Opait 2004, plate 59: 2, L. Doğer 2005, pl. IX

Tarih : M.S. 4. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başları

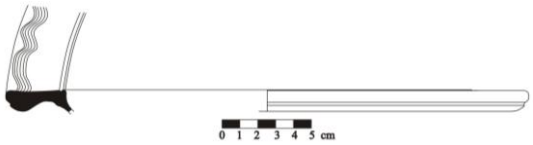
Kat. No : 427 **s.** 198

Kazı. No : LC 49 AII

Form : Tabak (Form 2)

Levha No :175- 176

Buluntu Yeri : Odeion

Yükseklik : 1.2 cm **Ağız Çapı** : 34.0 cm

Hamur Rengi:10YR 8/1Beyaz (R195 G188 B169)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/6Açık Kırmızı (R233 G157 B123)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az mika ve kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda dökülme. Yüzey kaygan.

Benzeri : A. Opait 2004, plate 59: 2, L. Doğer 2005, pl. IX

Tarih : M.S. 4. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başları

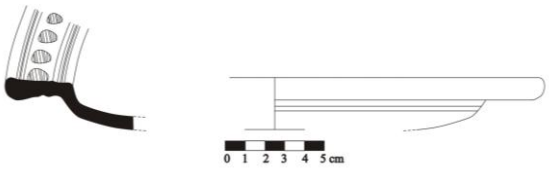
Kat. No : 428 **s.** 198

Kazı. No : AHS 4

Form : Tabak (Form 2)

Levha No :175- 176

Buluntu Yeri : Tiyatro

Yükseklik : 1.8 cm **Ağız Çapı** : 28.0 cm

Hamur Rengi:10 YR 8/2Çok SolukKahverengi (R195 G172 B140)

Astar Rengi : 2.5 YR 7/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R210 G162 B139)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. Dışta çok az kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : A. Opait 2004, plate 59: 2- 4 (Form)

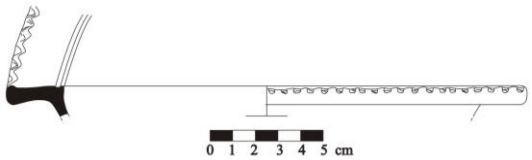
Tarih : M.S. 4. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 429 **s.** 198

Kazı. No : LC 43 AII

Form : Tabak (Form 2)

Levha No :175- 176

Buluntu Yeri : Odeion

Yükseklik : 1.2 cm **Ağız Çapı** : 23.0 cm

Hamur Rengi:7.5YR 7/2Pembemsi Gri (R192 G164 B143)

Astar Rengi : 2.5YR 6/3Açık Kırmızımsı Kahverengi (R177 G138 B121)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : A. Opait 2004, plate 59: 2- 4 (Form); J. W. Hayes 2008, fig. 43: 1436

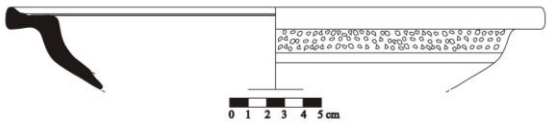
Tarih : M.S. 4. yüzyıl sonları- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 430 **s.** 200

Kazı. No : AFL 6

Form : Tabak (Form 3A)

Levha No :177- 178

Buluntu Yeri : Dükkânlar (SDJ 1)

Yükseklik : 4.1 cm **Ağız Çapı** : 30.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 7/3 Açık Kırmızımsı Kahverengi(R194 G161 B146)

Astar Rengi : 10 R 6/6Açık Kırmızı(R187 G115 B100)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde farklı yoğunlukta astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 92: 4; J. W. Hayes 1992, fig. 32, 11/ 10; A. Opait 2004, plate 60: 4; J. W. Hayes 2008, fig. 43: 1437

Tarih : M.S. 5. yüzyıl başları- M.S. 6. yüzyıl başları

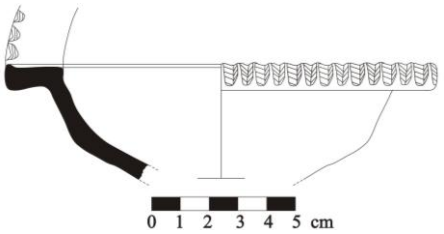
Kat. No : 431 **s.** 200

Kazı. No : LC 8 AJV

Form : Tabak (Form 3A)

Levha No :177- 178

Buluntu Yeri : Odeion

Yükseklik : 4.0 cm **Ağız Çapı** : 15.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 8/4 Pembe (R217 G191 B158)

Astar Rengi : 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı (R187 G128 B94)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda pişmeden kaynaklanan renk farklılıkları. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.S. 5. yüzyıl başları- M.S. 6. yüzyıl başları

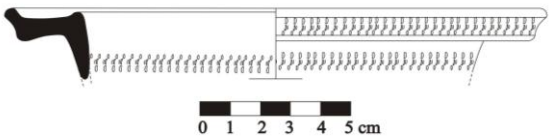
Kat. No : 432 **s.** 200

Kazı. No : AID 6

Form : Tabak (Form 3A)

Levha No :

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.4 cm **Ağız Çapı** : 18.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/2 Soluk Kırmızı (R200 G174 B157)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R200 G110 B91)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Astarda pişmeden kaynaklanan renk farklılıkları. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 2008, fig. 43: 1436- 1437

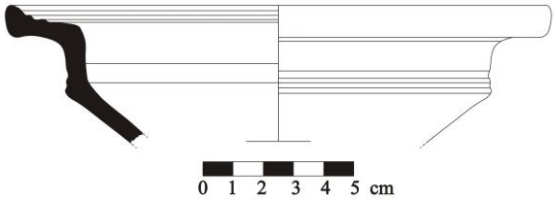
Tarih : M.S. 5. yüzyıl başları- M.S. 6. yüzyıl başları

Kat. No : 433 **s.** 200

Kazı. No : LC 2

Form : Tabak (Form 3A)

Levha No :177- 178

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.6 cm **Ağız Çapı** : 28.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/3 Açık Kırmızımsı Kahverengi(R207 G184 B168)

Astar Rengi : 10 R 6/6 Açık Kırmızı (R188 G121 B104)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Astarda renk farklılıkları; yoğun kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri :

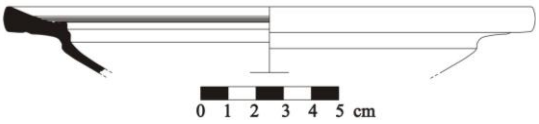
Tarih : M.S. 6. yüzyıl

Kat. No : 434 **s.** 201

Kazı. No : LC 65 AGF

Form : Tabak (Form 3A/b)

Levha No :177- 178

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.4 cm **Ağız Çapı** : 19.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 8/2 Açık Kırmızımsı Gri(R197 G190 B181)

Astar Rengi : 10 R 6/4 Soluk Kırmızı (R198 G154 B141)

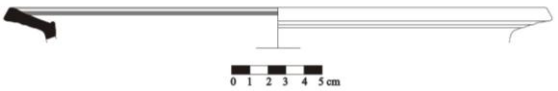
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde farklı tonlarda astar; astarda az kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.S. 6. yüzyıl

Kat. No : 435 **s.** 201

Kazı. No : ACK 60

Form : Tabak (Form 3A/B)

Levha No :177- 178

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.2 cm **Ağız Çapı** : 30.0 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R238 G175 B132)

Astar Rengi : 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R244 G163 B116)

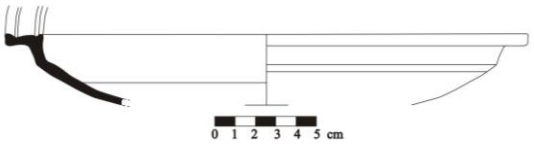
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde farklı yoğunlukta astar. Yüzey tozsu hafif kaygan.

Benzeri : M. L. Rautman 1995, fig. 12: 2.40

Tarih : M.S. 6. yüzyıl

Kat. No : 436 **s.** 202

Kazı. No : LC 18

Form : Tabak (Form 3B)

Levha No :177- 178

Buluntu Yeri : Odeion Yüzey

Yükseklik : 3.5 cm **Ağız Çapı** : 27.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/3 Açık Kırmızımsı Kahverengi(R208 G186 B172)

Astar Rengi : 10 R 6/6 Açık Kırmızı (R187 G128 B120)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika, az kireç; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar; içte ve dışta yoğun kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.S. 6. yüzyıl

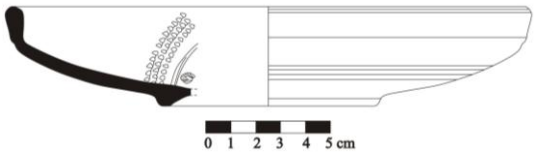
Kat. No : 437 **s.** 203

Kazı. No : AFH 14

Form : Tabak (Form 4)

Levha No :179- 180

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 4.1 cm **Ağız Çapı** : 20.6 cm **Taban Çapı** : 9.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 8/4 Pembe (R223 G190 B176)

Astar Rengi : 10 R 7/3Soluk Kırmızı (R209 G171 B170)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde mika; az gözenek. İçte tüm yüzeyde dışta kısmi astar; astarda renk farklılıkları ve astar akıntıları. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.S. 5. yüzyıl

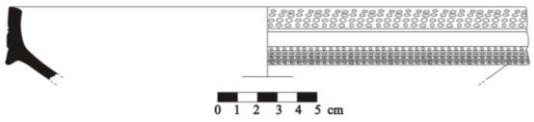
Kat. No : 438 **s.** 203

Kazı. No : LC 24 AGE

Form : Tabak (Form 5)

Levha No :181- 182

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.6 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 7/3 Pembe (R213 G192 B163)

Astar Rengi : 5 YR 6/6 Sarımsı Kırmızı (R207 G134 B96)

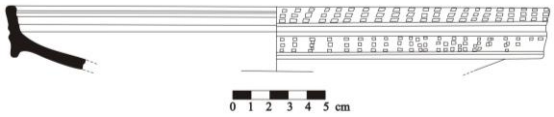
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika ve çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1992, fig. 33, 14/ 22; M. L. Rautman 1995, fig. 12: 2.36; A. Opait 2004, plate 59: 5- 7; J. W. Hayes 2008, fig. 43: 1430- 1432

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 439 **s.** 203

Kazı. No **:** ACJ 11

Form **:** Tabak (Form 5)

Levha No **:**181- 182

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.5 cm **Ağız Çapı** **:** 30.0 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/4 Pembe(R208 G148 B114)

Astar Rengi **:** 5 YR 6/6 Sarımsı Kırmızı (R212 G124 B88)

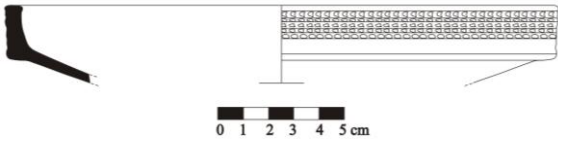
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1992, fig. 33, 14/ 22; M. L. Rautman 1995, fig. 12: 2.36; A. Opait 2004, plate 59: 5- 7; J. W. Hayes 2008, fig. 43: 1430- 1432

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No **:** 440 **s.** 203

Kazı. No **:** AFG 10

Form **:** Tabak (Form 5)

Levha No **:**181- 182

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik **:** 3.5 cm **Ağız Çapı** **:** 22.0 cm

Hamur Rengi:10 YR 7/3Çok Soluk Kahverengi (R202 G162 B111)

Astar Rengi **:** 7.5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı (R183 G121 B70)

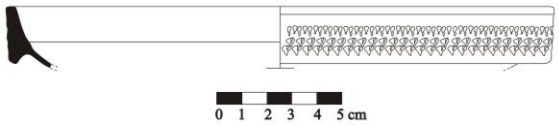
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde farklı yoğunlukta astar; astarda renk farklılıkları. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1992, fig. 33, 14/ 22; M. L. Rautman 1995, fig. 12: 2.36; A. Opait 2004, plate 59: 5- 7; J. W. Hayes 2008, fig. 43: 1430- 1432

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 441 **s.** 203

Kazı. No : AGL 1

Form : Tabak (Form 5)

Levha No :181- 182

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.4 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 8/4 Pembe (R223 G190 B176)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R223 G136 B105)

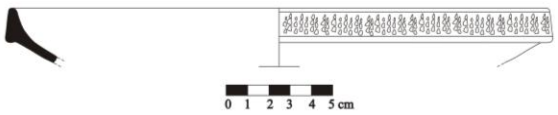
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; çok az gözenek. Dışta ve içte farklı renkte tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. İçte belirgin çark izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1992, fig. 33, 14/ 22; M. L. Rautman 1995, fig. 12: 2.36; A. Opait 2004, plate 59: 5- 7; J. W. Hayes 2008, fig. 43: 1430- 1432

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 442 **s.** 203

Kazı. No : AGF 7

Form : Tabak (Form 5)

Levha No :181- 182

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.5 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/4Açık Kırmızımsı Kahverengi

Astar Rengi : 10 R 6/6 Açık Kırmızı (R209 G123 B100)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç ve çok az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve aşınma. İçte astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 92: 1

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

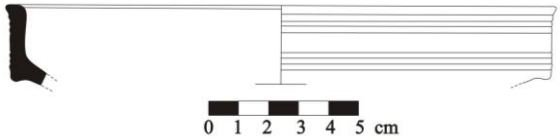
Kat. No : 443 **s.** 203

Kazı. No : ACJ 60

Form : Tabak (Form 5)

Levha No :181- 182

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.7 cm **Ağız Çapı** : 19.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R238 G168 B117)

Astar Rengi : 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı (R227 G123 B86)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun dökülme aşınma vekalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1992, fig. 33, 14/ 22; M. L. Rautman 1995, fig. 12: 2.36; A. Opait 2004, plate 59: 5- 7; J. W. Hayes 2008, fig. 43: 1430- 1432

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

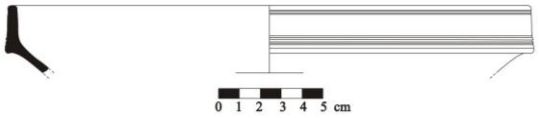
Kat. No : 444 **s.** 203

Kazı. No : LC 14 AIC

Form : Tabak (Form 5)

Levha No :181- 182

Buluntu Yeri : Dükkânlar (SDJ 1)

Yükseklik : 3.2 cm **Ağız Çapı** :25.0 cm

Hamur Rengi:5 YR 7/4Pembe (R187 G149 B118)

Astar Rengi : 2.5 YR 7/6 Açık Kırmızı (R233 G132 B106)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az mika ve kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun dökülme ve aşınma. Yüzey tozsu.

Benzeri : J. W. Hayes 1992, fig. 33, 14/ 22; M. L. Rautman 1995, fig. 12: 2.36; A. Opait 2004, plate 59: 5- 7; J. W. Hayes 2008, fig. 43: 1430- 1432

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

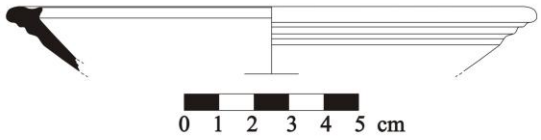
Kat. No : 445 **s.** 205

Kazı. No : LC 38 AFH

Form : Kâse (Form 6)

Levha No :183- 184

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 1.9 cm **Ağız Çapı** : 15.0 cm

Hamur Rengi:5 YR 8/3Pembe (R214 G189 B159)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R178 G83 B50)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 2008, fig. 43: 1441- 1442

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı

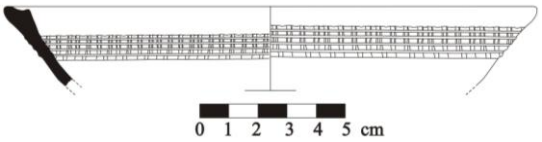
Kat. No : 446 **s.** 205

Kazı. No : LC 51 ALA

Form : Kâse (Form 6)

Levha No :183- 184

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 2.7 cm **Ağız Çapı** : 18.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 7/3Açık Kırmızımsı Kahverengi (R183 G151 B125)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R177 G91 B64)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 2008, fig. 43: 1441- 1442

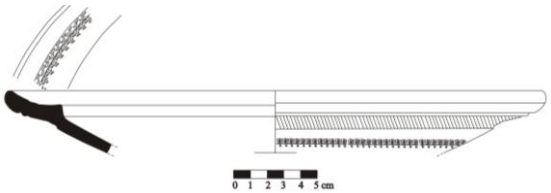
Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı

Kat. No : 447 **s.** 206

Kazı. No : AGM 5

Form : Tabak (Form 7)

Levha No :183- 184

Buluntu Yeri :Roma Hamamı

Yükseklik : 3.7 cm **Ağız Çapı** :33. 0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 8/2 Pembemsi Beyaz (R215 G198 B180)

Astar Rengi : 10 R 6/4Soluk Kırmızı(R187 G136 B119)

Fırınlama : Orta

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede mika ve az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

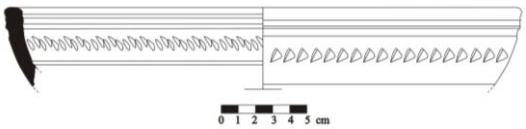
Benzeri :

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 448 **s.** 206

Kazı. No : LC 28 AJY

Form : Tabak- Kâse (Form 8)

Levha No :183- 184

Buluntu Yeri : Odeion

Yükseklik : 3.4 cm **Ağız Çapı** : 28.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 8/4 Pembe (R216 G189 B158)

Astar Rengi : 10 R 6/6Açık Kırmızı(R187 G115 B100)

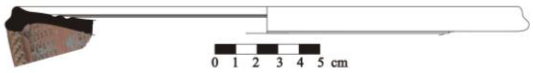
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika ve çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. Yüzey kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 449 **s.** 207

Kazı. No : LC 68

Form : Tabak (Form 9)

Levha No :183- 184

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 1.2 cm **Ağız Çapı** : 25.0 cm

Hamur Rengi:5 YR 7/4 Pembe (R205 G168 B130)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R189 G112 B88)

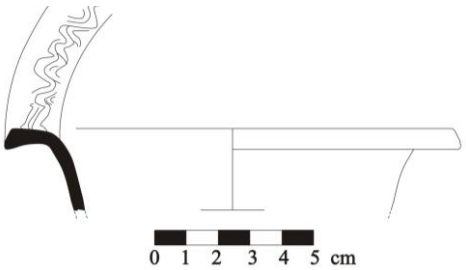
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede mika ve az kum; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 450 **s.** 207

Kazı. No : LC 17

Form : Kâse (Form 10)

Levha No :185- 186

Buluntu Yeri : Odeion

Yükseklik : 3.0 cm **Ağız Çapı** : 14.0 cm

Hamur Rengi:10 YR 7/4 Çok Soluk Kahverengi (R200 G163 B118)

Astar Rengi : 10 R 6/4 Soluk Kırmızı (R183 G117 B93)

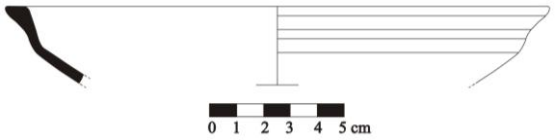
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede mika ve çok az kum; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk dalgalanmaları.Yüzey kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.S. 5. - 6. yüzyıl

Kat. No : 451 **s.** 208

Kazı. No : AFV 7

Form : Tabak- Kâse (Form 11)

Levha No :185- 186

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 2.9 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/4Pembe (R213 G154 B114)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8Açık Kırmızı (R226 G123 B92)

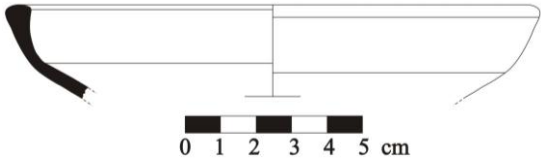
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları. İçte astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1972, fig. 92: 2; A. Carandini 1981, tavola CXVII: 43; C. Abadie- Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 13: CF 182; J. W. Hayes 1992, fig. 31, 10/ 3; J. W. Hayes 2008, fig. 43: 1434

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı

Kat. No : 452 **s.** 208

Kazı. No : LC 53 AGM

Form : Tabak- Kâse (Form 11)

Levha No :185- 186

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.1 cm **Ağız Çapı** : 15.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 7/3 Pembe (R211 G183 B145)

Astar Rengi : 2.5 YR6/8 Açık Kırmızı (R200 G113 B79)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğunluğa bağlı renk değişimleri. Yüzey kaygan.

Benzeri :

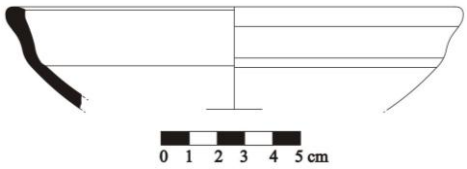
Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 453 **s.** 208

Kazı. No : ACK 3

Form : Tabak- Kâse (Form 11)

Levha No :185- 186

Buluntu Yeri :Roma Hamamı

Yükseklik : 3.6 cm **Ağız Çapı** : 16.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 8/4 Pembe (R221 G154 B135)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R209 G116 B85)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde farklı yoğunlukta astar; astarda renk farklılıkları. İçte astarda az kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1968, nos. 74; J. W. Hayes 1972, fig. 92: 5; B. Rose- vd., 2007, plate IX: 122

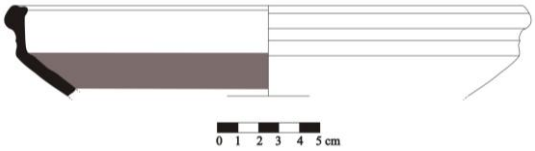
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 454 **s.** 208

Kazı. No : ACK 66

Form : Tabak- Kâse (Form 11)

Levha No :185- 186

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.3 cm **Ağız Çapı** : 25.0 cm

Hamur Rengi: 5 Y 6/1 Gri (R179 G174 B155)

Astar Rengi : Dışta 2.5 YR 7/8 Açık Kırmızı (R243 G144 B113)
İçte 2.5 YR5/1 Kırmızımsı Gri (R114 G110 B107)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde farklı yoğunlukta astar; astarda renk farklılıkları. İçte astarda az kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1968, nos. 74; J. W. Hayes 1972, fig. 92: 5; B. Rose- vd., 2007, plate IX: 122

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

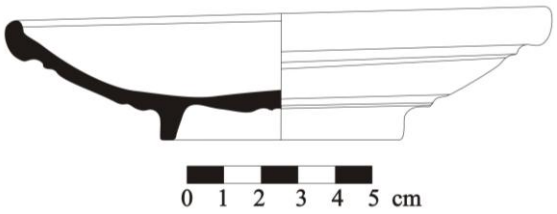
Kat. No : 455 **s.** 209

Kazı. No : ACJ 46

Form : Kâse (Form 12)

Levha No :187- 188

Buluntu Yeri :Roma Hamamı

Yükseklik : 3.5 cm **Ağız Çapı** : 14.8 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 8/4Pembe (R232 G184 B136)

Astar Rengi : 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R220 G150 B94)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve aşınma. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. S. Crawford, fig. 421; J. W. Hayes 1992, fig. 50, 31/ 15, 16

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

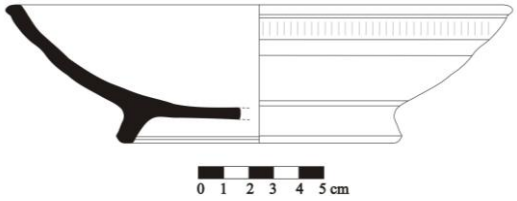
Kat. No : 456 **s.** 210

Kazı. No : ACK 19

Form : Kâse (Form 13)

Levha No :187- 188

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 5.6 cm **Ağız Çapı** : 20.5 cm **Taban Çapı** : 11.3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/6 Açık Kırmızı (R218 G139 B106)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R236 G129 B95)

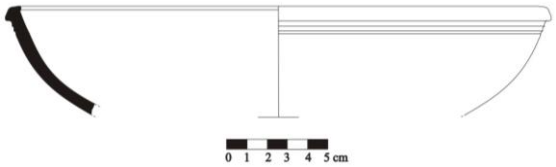
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. İçte belirgin çark izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri :

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı- M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 457 **s.** 211

Kazı. No **:** ACK13

Form **:** Tabak- Kâse (Form 14)

Levha No **:**187- 188

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 5.4 cm **Ağız Çapı** **:** 26.0 cm

Hamur Rengi: 7.5YR 8/4Pembe (R245 G198 B154)

Astar Rengi **:** 5 YR 7/6Kırmızımsı Sarı (R235 G148 B103)

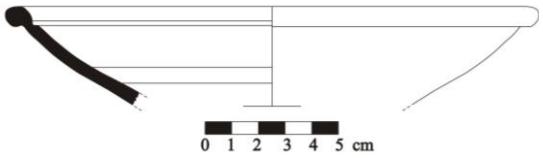
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kili arıtılmış. Çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda hafif dökülme. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri **:**

Tarih **:** M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı- M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 458 **s.** 211

Kazı. No **:** LC 15 AKU

Form **:** Tabak- Kâse (Form 15)

Levha No **:**189- 190

Buluntu Yeri : Tiyatro

Yükseklik **:** 3.6 cm **Ağız Çapı** **:** 20.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/3Açık Kırmızımsı Kahverengi (R183 G151 B125)

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R180 G130 B110)

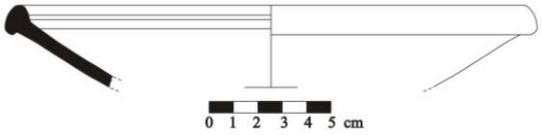
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika ve çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri **:** J. W. Hayes 1992, fig. 50, 31/ 15; M. L. Rautmann 1995, fig. 24: 3.10; B. Rose- vd. 2007, plate IX: 121

Tarih **:** M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 459 **s.** 211

Kazı. No : LC 12 AIC

Form : Tabak- Kâse (Form 15)

Levha No :189- 190

Buluntu Yeri : Dükkânlar (SDJ 1)

Yükseklik : 3.4 cm **Ağız Çapı** : 21.0 cm

Hamur Rengi: 10 YR 7/3Çok Soluk Kahverengi (R188 G158 B116)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8Açık Kırmızımsı Kahverengi (R169 G82 B59)

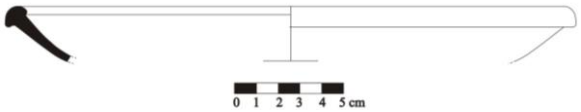
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika ve çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1992, fig. 50, 31/ 15; M. L. Rautmann 1995, fig. 24: 3.10; B. Rose- vd., 2007, plate IX: 121

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No :460 **s.** 211

Kazı. No : ACK 71

Form : Tabak- Kâse (Form 15)

Levha No :189- 190

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.5 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/4 Pembe (R220 G170 B121)

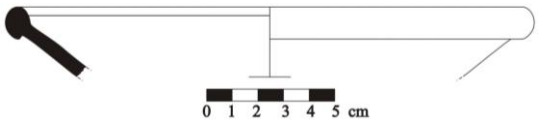
Astar Rengi : 5YR 7/8 Kırmızımsı Sarı (R250 G175 B110)

Fırınlama : İyi

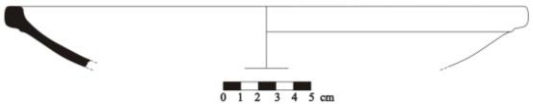
Tanım : Sert dokulu kabın kili arıtılmış. Çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları; içte ve dışta astarda az dökülme. İçte belirgin çark izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1992, fig. 50, 31/ 15; M. L. Rautmann 1995, fig. 24: 3.10; B. Rose- vd., 2007, plate IX: 121

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 461 **s.** 211
Kazı. No : LC 13 AIC
Form : Tabak- Kâse (Form 15)
Levha No :189- 190
Buluntu Yeri : Dükkânlar (SDJ 1)
Yükseklik : 2.7 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm
Hamur Rengi: 7.5 YR 7/4 Pembe (R230 G170 B118)
Astar Rengi : 10 R 6/6Açık Kırmızı (R199 G121 B99)
Fırınlama : Kötü
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika ve çok az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. Yüzey hafif kaygan.
Benzeri : J. W. Hayes 1992, fig. 50, 31/ 15; M. L. Rautmann 1995, fig. 24: 3.10; B. Rose- vd., 2007, plate IX: 121
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

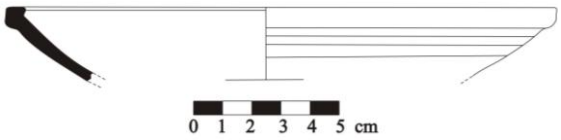

Kat. No : 462 **s.** 211
Kazı. No : LC 20
Form : Tabak- Kâse (Form 15)
Levha No :189- 190
Buluntu Yeri : Roma Hamamı
Yükseklik : 3.4 cm **Ağız Çapı** : 32.0 cm
Hamur Rengi:2.5 YR 8/3 Pembe (R220 G176 B147)
Astar Rengi : 10 R 6/8Açık Kırmızı (R209 G94 B76)
Fırınlama : İyi
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika ve çok az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey kaygan.
Benzeri : J. W. Hayes 1992, fig. 50, 31/ 15; M. L. Rautmann 1995, fig. 24: 3.10; B. Rose- vd., 2007, plate IX: 121
Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 463 **s.** 211

Kazı. No : ACJ 4

Form : Tabak- Kâse (Form 15)

Levha No :189- 190

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.5 cm **Ağız Çapı** : 19.0 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R231 G160 B106)

Astar Rengi : 5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R227 G126 B74)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1992, fig. 50, 31/ 15; M. L. Rautmann 1995, fig. 24: 3.10; B. Rose- vd., 2007, plate IX: 121

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

Kat. No : 464 **s.** 211

Kazı. No : ACK 45

Form : Tabak- Kâse (Form 15)

Levha No :189- 190

Buluntu Yeri :Roma Hamamı

Yükseklik : 2.6 cm **Ağız Çapı** : 24.0 cm

Hamur Rengi: 5 YR 8/4Pembe (R234 G179 B138)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R200 G102 B65)

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az mika ve kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve aşınma. İçte astarda dökülme ve az kalker. Yüzey kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 1992, fig. 50, 31/ 15; M. L. Rautmann 1995, fig. 24: 3.10; B. Rose- vd., 2007, plate IX: 121

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

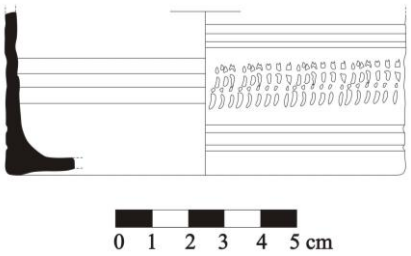
Kat. No : 465 **s.** 213

Kazı. No : AFH 1

Form : Testi (Form 16)

Levha No :191- 192

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 4.5 cm **Taban Çapı** : 11.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 8/1 Beyaz (R227 G217 B205)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R210 G127 B97)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Dışta tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı

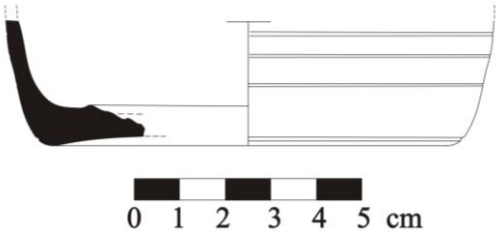
Kat. No : 466 **s.** 214

Kazı. No : ACJ 61

Form : Testi (Form 16)

Levha No :191- 192

Buluntu Yeri :Roma Hamamı

Yükseklik : 2.3 cm **Taban Çapı** : 9.0 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 8/6 Kırmızımsı Sarı (R200 G89 B55)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R200 G89 B55)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Dışta tüm yüzeyde farklı yoğunlukta astar; astarda renk farklılıkları ve dökülme. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 2008, fig. 43: 1454

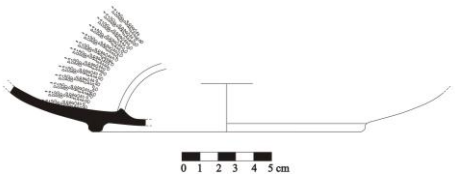
Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı

Kat. No : 467 **s.** 213

Kazı. No : AID 5

Form : Tabak-Kâse

Levha No :191- 192

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.6 cm **Taban Çapı** : 15.0 cm

Hamur Rengi: 10 YR 7/2 Açık Gri (R189 G172 B144)

Astar Rengi : 2.5 YR 7/2Soluk Kırmızı (R174 G145 B127)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : J. W. Hayes 2008, fig. 43: 1444

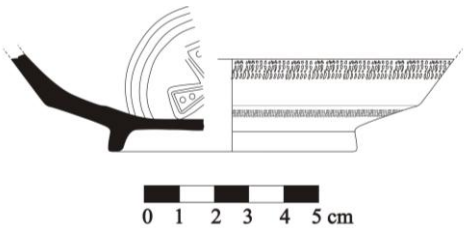
Tarih : M.S. 5. yüzyıl

Kat. No : 468 **s.** 213

Kazı. No : AGN 1

Form : Tabak-Kâse

Levha No :191- 192

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.8 cm **Taban Çapı** : 7.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/1 Kırmızımsı Gri (R212 G174 B155)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/2 Soluk Kırmızı (R156 G119 B105)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : G. D. Luca 1984, tafel 10: 139- 143; L. Doğer 2005, pl. IX, S. Conrad 2007, abb. 26: 1141

Tarih : M.S. 5. yüzyıl

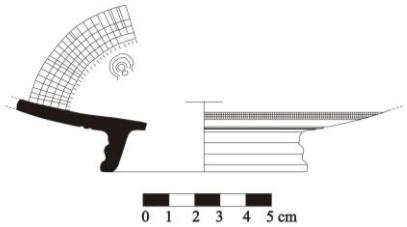
Kat. No : 469 **s.** 213

Kazı. No : AGF 1

Form : Tabak-Kâse

Levha No :191- 192

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.7 cm **Taban Çapı** : 8.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 7/3 Pembe (R194 G165 B132)

Astar Rengi : 2.5 YR 7/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R199 G144 B113)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : M. L. Rautman 1995, fig. 24: 3.15

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ikinci yarısı- M.S. 6 yüzyıl ilk yarısı

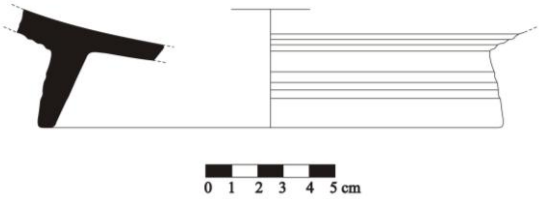
Kat. No : 470 **s.** 213

Kazı. No : ACK 87

Form : Tabak-Kâse

Levha No :191- 192

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.6 cm **Taban Çapı** : 18.0 cm

Hamur Rengi: 5 YR 8/4Pembe(R242 G179 B135)

Astar Rengi : 2.5 YR 5/8 Kırmızı (R214 G107 B71)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç, mika ve kum; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. Yüzey dışta tozsu pürtüklü, içte hafif kaygan.

Benzeri : G. D. Luca 1984, tafel 26: 295

Tarih : M.S. 5. yüzyıl ilk yarısı- M.S. 7. yüzyıl ilk yarısı

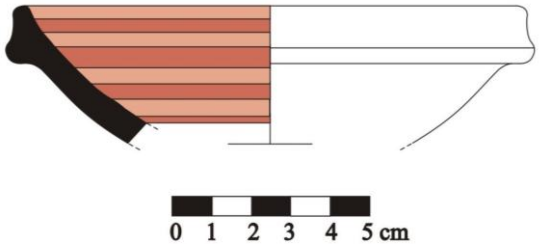
Kat. No : 471 **s.** 218

Kazı. No : ACL 20

Form : Kâse

Levha No :193- 194

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.4 cm **Ağız Çapı** : 12.8 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 5/8 Kırmızı (R217 G112 B80)

Astar Rengi : 2.5YR 5/8 Kırmızı (R216 G110 B88)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, az mika ve kum. Orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda aşınma ve renk farklılıkları. İçte ve dışta astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 6. yüzyıl ilk yarısı

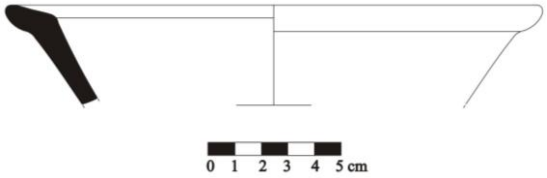
Kat. No : 472 **s.** 218

Kazı. No : ACK 65

Form : Tabak-Kâse

Levha No :193- 194

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.7 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/4 Açık Kahverengi (R219 G163 B128)

Astar Rengi : 5 YR 4/4 Kırmızımsı Kahverengi (R205 G128 B108)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda renk farklılıkları ve az kalker. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : C. Williams 1989, fig. 18: 218; J. W. Hayes 2008, fig. 41: 1326

Tarih : M.S. 5. - 6. yüzyıl

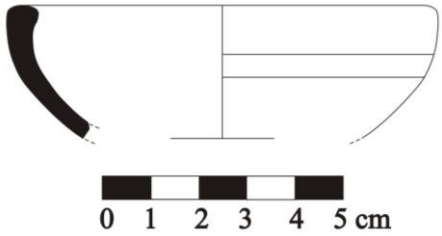
Kat. No : 473 **s.** 218

Kazı. No : ACH 4

Form : Kâse

Levha No :193- 194

Buluntu Yeri : Tiyatro

Yükseklik : 2.7 cm **Ağız Çapı** : 9.0 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/4Açık Kahverengi (R222 G143 B104)

Yüzey Rengi : 7.5 YR 6/4Açık Kahverengi (R225 G151 B112)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, yoğun mika ve az kum; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde çok ince astar. İçte belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

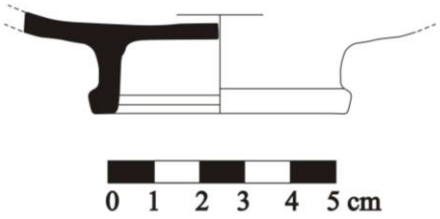
Kat. No : 474 **s.** 218

Kazı. No : ADZ 3

Form : Tabak-Kâse

Levha No :193- 194

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 2.2 cm **Taban Çapı** : 5.6 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 5/8 Kırmızı

Astar Rengi : 2.5YR 5/8 Kırmızı (R220 G110 B57)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

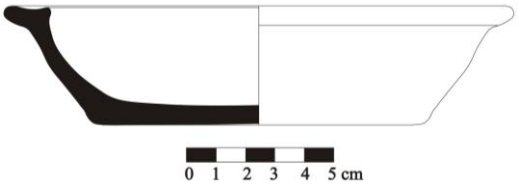
Tarih : M.S. 4. - 6. yüzyıl

Kat. No : 475 **s.** 222

Kazı. No : AFH 10

Form : Tava (Tagenon)

Levha No : 195- 196

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 5.0 cm **Ağız Çapı** : 16.0 cm **Karın Çapı** :11.3 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 5/6 Koyu Kahverengi (R187 G120 B78)

Yüzey Rengi : 2.5 YR 5/1 Kırmızımsı Gri (R135 G111 B107)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık ve çok az mika; yoğun gözenek. Dışta yoğun siyahlık; içte kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. Aydemir 1995, Levha XLVII: Y. K. 69;

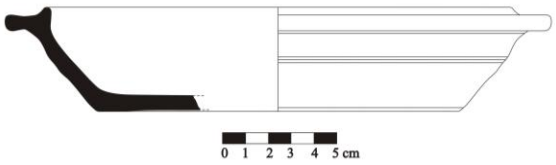
Tarih : M.S. 3. - 4. yüzyıl

Kat. No : 476 **s.** 222

Kazı. No : AGC 7

Form : Tava (Tagenon)

Levha No :195- 196

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 6.6 cm **Ağız Çapı** : 21.0 cm **Taban Çapı** : 15.6 cm

Hamur Rengi:5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı (R222 G194 B164)

Astar Rengi : 2.5 YR 7/3Açık Kırmızımsı Kahverengi (R212 G169 B152)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık, çok az kireç ve mika; orta seviyede gözenek. Dışta yoğun siyahlık, içte kısmen korunmuş astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : U. Wintermeyer 2004, abb. 729

Tarih : M.S. 3. - 4. yüzyıl

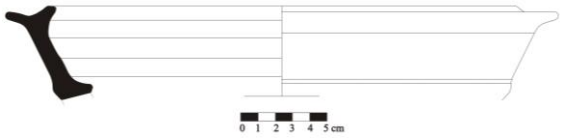
Kat. No : 477 **s.** 222

Kazı. No : ACV 9

Form : Tava (Tagenon)

Levha No :195- 196

Buluntu Yeri : Nekropol

Yükseklik : 5.0 cm **Ağız Çapı** : 26.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/2 Koyu Grimsi Kahverengi

Astar Rengi : 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R245 G156 B112)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık ve kum. Yoğun gözenek. Dışta astarda aşınma ve kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : U. Wintermeyer 2004, abb. 730; V. Malamidou 2005, fig. 98: 1464;C. Abadie- Reynal 2007, planche 59: 374. 1- 374. 2

Tarih : M.S. 3. - 5. yüzyıl

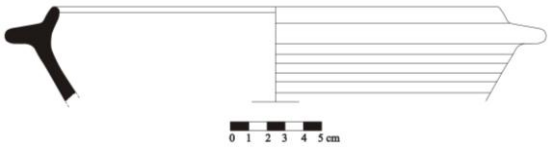
Kat. No : 478 **s.** 222

Kazı. No : AGB 12

Form : Tava (Tagenon)

Levha No :195- 196

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 4.9 cm **Ağız Çapı** : 24.0 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 3/2 Koyu Kahverengi (R80 G65 B62)

Yüzey Rengi : 7.5 YR 3/1 Çok Koyu Gri (R71 G79 B82)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık; yoğun gözenek. Dışta astarda aşınma ve kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : V. Malamidou 2005, fig. 98: 1464; C. Abadie- Reynal 2007, planche 59: 374. 1- 374. 2

Tarih : M.S. 4. yüzyıl

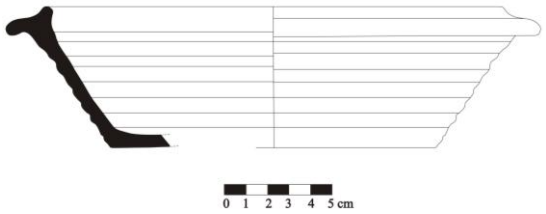
Kat. No : 479 **s.** 222

Kazı. No : ADZ 19

Form : Tava (Tagenon)

Levha No :195- 196

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 6.6 cm **Ağız Çapı** : 21.0 cm **Taban Çapı** : 15.0 cm

Hamur Rengi: 10YR 5/3 Kahverengi (R198 G160 B139)

Yüzey Rengi :2.5 YR 7/3 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R175 G125 B102)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık, çok az kireç ve mika; az gözenek. Dışta ağız dışında yoğun siyahlık. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1992, fig. 30: 2/1; E. Doksanaltı 1996, no 354;V. Malamidou 2005, fig. 98: 1463

Tarih : M.S. 4. - 5. yüzyıl

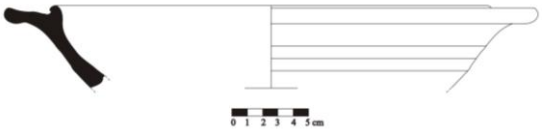
Kat. No : 480 **s.** 222

Kazı. No : ACK 81

Form : Tava (Tagenon)

Levha No :195- 196

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.2 cm **Ağız Çapı** : 27.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/3Açık Kırmızımsı Kahverengi (R210 G153 B142)

Yüzey Rengi : 2.5 YR 6/1 Kırmızımsı Gri (R167 G143 B141)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık ve az mika; orta seviyede gözenek. Dışta kısmi siyahlık; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : V. Malamidou 2005, fig. 95: 1434

Tarih : M.S. 4. - 6. yüzyıl

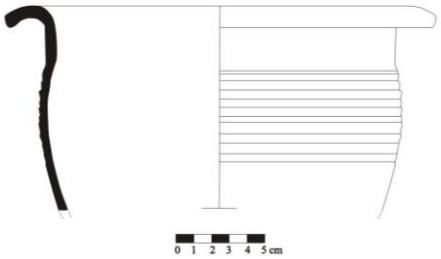
Kat. No : 481 **s.** 224

Kazı. No : AGC 9

Form : Çömlek (Khytra)

Levha No :197- 198

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 11.6 cm **Ağız Çapı** : 25.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 5/8 Kırmızı (R246 G105 B95)

Astar Rengi : 5 YR 5/6 Sarımsı Kırmızı (R209 G141 B105)

Fırınlama : Orta

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç, taşçık ve mika; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar. Dışta kısmi siyahlık. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : G. Özbütev 1994, Levha 13: 48; K. W. Slane- G. D. R. Sanders 2005, fig. 6, 2- 41; S. Fırıncı 2010, Levha 17: 71

Tarih : M.S. 2. - 4. yüzyıl

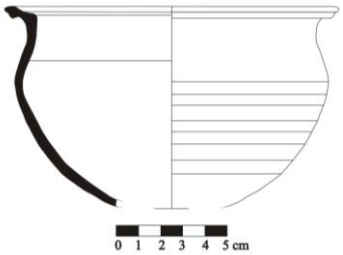
Kat. No : 482 **s.** 225

Kazı. No : AGB 5

Form : Çömlek (Khytra)

Levha No :197- 198

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 11.3 cm **Ağız Çapı** : 19.0 cm **Karın Çapı** : 18.0 cm**Hamur Rengi** :2.5 YR 5/2 Soluk Kırmızı (R148 G123 B119)

Yüzey Rengi : 2.5 YR 5/3 Kırmızımsı Kahverengi (R168 G123 B118)

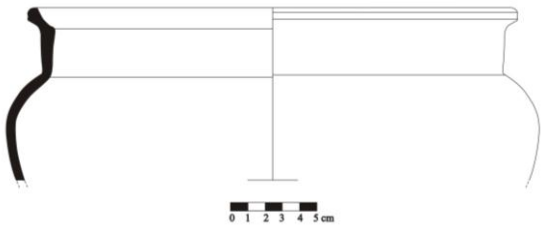
Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık; yoğun gözenek. Tüm yüzeyde astar. Dışta tüm yüzeyde; içte kısmi siyahlık. İçte ve dışta astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

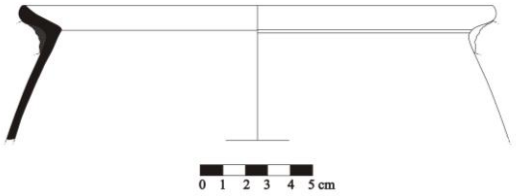
Tarih : M.S. 2. - 4. yüzyıl

Kat. No : 483 **s.** 225
Kazı. No : AGB 15
Form : Çömlek (Khytra)
Levha No :197- 198
Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 10.0 cm **Ağız Çapı** : 28.0 cm **Karın Çapı** : 32.8 cm
Hamur Rengi: 2.5 YR 3/4 Koyu Kırmızımsı Kahverengi (R114 G79 B77)
Yüzey Rengi : 2.5 YR 2.5/1 Kırmızımsı Siyah (R72 G72 B72)
Fırınlama : Kötü
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık, az kum ve mika; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; yoğun siyahlık, astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : B. Tekkök- Biçken 1996, fig. 91: F45; E. Kozal 2007, plate 19: 170
Tarih : M.S. 2. - 4. yüzyıl

Kat. No : 484 **s.** 225
Kazı. No : AFV 24
Form : Çömlek (Khytra)
Levha No :197- 198
Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 6.1 cm **Ağız Çapı** : 21.0 cm
Hamur Rengi: 10 R8/4Pembe(R228 G162 B150)
Astar Rengi : 10 R 7/4Soluk Kırmızı (R213 G146 B137)
Fırınlama : Orta
Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede taşçık ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; astarda yoğun dökülme ve siyahlık. Yüzey tozsu pürtüklü.
Benzeri : C. Williams 1989, fig. 34: 385; G. Özbütev 1994, Levha 14: 55; V. Gassner 1997, tafel 57: 715; A. Martin 1997, CXXIII: 3; M. Tekocak 2006, Levha 29: 180, 181; C. Abadie- Reynal 2007, planche 56, 361. 2; S. Fırıncı 2010, Levha 5, 18
Tarih : M.S. 3. - 4. yüzyıl

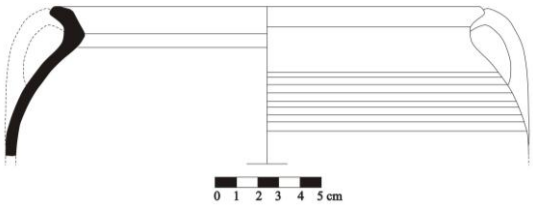
Kat. No : 485 **s.** 226

Kazı. No : AFH 13

Form : Çömlek (Khytra)

Levha No :199- 200

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 7.4 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm **Karın Çapı** : 25.0 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/3 Soluk Kırmızı (R175 G134 B128)

Yüzey Rengi : 10 R 6/3Soluk Kırmızı (R186 G143 B136)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık ve az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde ince astar. İçte ve dışta kısmi siyahlık. İçte ve dışta astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : S. Fırıncı 2010, Levha 4: 11

Tarih : M.S. 4. - 5. yüzyıl

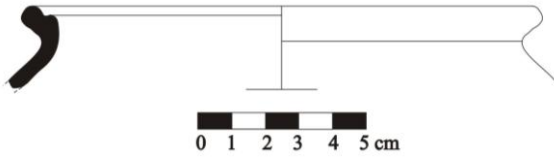
Kat. No : 486 **s.** 226

Kazı. No : ACK 73

Form : Çömlek (Khytra)

Levha No :199- 200

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.4 cm **Ağız Çapı** : 15.0 cm

Hamur Rengi: 5 Y 2.5/1 Siyah (R54 G58 B67)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/4 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R186 G128 B117)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde ince astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 141: 1234; S. Japp 2007, fig. 5: 29

Tarih : M.S. 4. - 6. yüzyıl

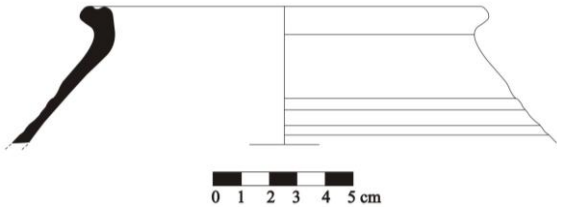
Kat. No : 487 **s.** 226

Kazı. No : ADA 3

Form : Çömlek (Khytra)

Levha No :199- 200

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 5.0 cm **Ağız Çapı** : 13.5 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 5/4 Kahverengi (R165 G117 B103)

Astar Rengi : 5 YR 6/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R193 G128 B106)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az taşçık, kireç ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; astarda az kalker. Dışta kısmi siyahlık. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 143: 1234 ,S. Japp 2007, 64: no 29

Tarih : M.S. 4. - 6. yüzyıl

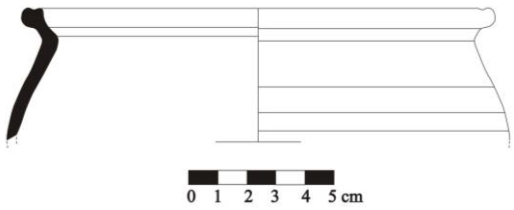
Kat. No : 488 **s.** 226

Kazı. No : ADZ 4

Form : Çömlek (Khytra)

Levha No :199- 200

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 4.6 cm **Ağız Çapı** : 16.0 cm

Hamur Rengi: 5YR 5/4Kırmızımsı Kahverengi (R165 G103 B82)

Yüzey Rengi : 2.5YR5/1 Kırmızımsı Gri (R153 G125 B111)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık ve az kum; az gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 4. - 6. yüzyıl

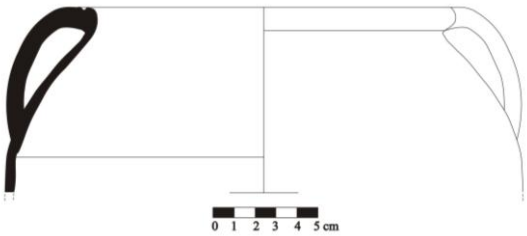
Kat. No : 489 **s.** 226

Kazı. No : ADZ 14

Form : Çömlek (Khytra)

Levha No :199- 200

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 8.8 cm **Ağız Çapı** : 18.0 cm **Karın Çapı** : 15.5cm**Hamur Rengi:** 2.5YR 6/8 Açık Kırmızı (R216 G120 B82)

Astar Rengi : 5YR 6/8 Kırmızımsı Sarı (R211 G113 B66)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az taşçık, kireç ve kum; yoğun gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; dışta kısmi siyahlık. Astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 143: 1231

Tarih : M.S. 4. - 6. yüzyıl

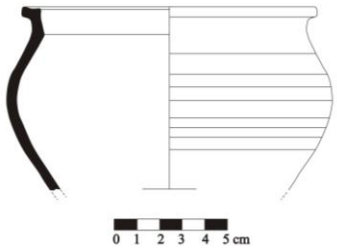
Kat. No : 490 **s.** 226

Kazı. No : AFV 25

Form : Çömlek (Khytra)

Levha No :201- 202

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 8.4 cm **Ağız Çapı** : 13.0 cm **Karın Çapı** :15.6 cm

Hamur Rengi: 10 YR 7/1Açık Gri (R190 G184 B172)

Yüzey Rengi : 5 YR 6/2Pembemsi Gri(R174 G141 B132)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık ve az mika; yoğun gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; dışta kısmi siyahlık. Astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 4. - 5. yüzyıl

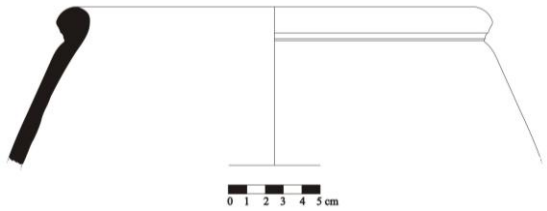
Kat. No : 491 **s.** 226

Kazı. No : ACK 29

Form : Çömlek (Khytra)

Levha No :201- 202

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 8.5 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 4/6 Koyu Kahverengi

Yüzey Rengi : 10 YR 6/4Açık Sarımsı Kahverengi (R192 G147 B116)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık ve az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; dışta ağız kısmında aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : N. Fırat 1999, Levha 152: 687, 688; M. Berndt 2003, tafel 104, KG132; M. Tekocak 2006, Levha 36: 217

Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

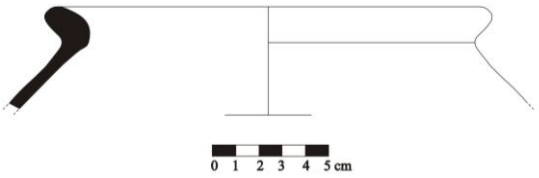
Kat. No : 492 **s.** 227

Kazı. No : ACK 62

Form : Çömlek (Khytra)

Levha No :201- 202

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.6 cm **Ağız Çapı** : 15.0 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı (R219 G131 B81)

Astar Rengi : 7.5 YR 6/6 Sarımsı Kırmızı (R204 G136 B99)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık ve az kum; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : M. Tekocak 2006, Levha 36: 215; S. Fırıncı 2010; Levha 11: 45

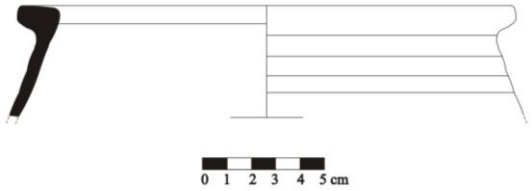
Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

Kat. No : 493 **s.** 227

Kazı. No : ACL 21

Form : Çömlek (Khytra)

Levha No :201- 202

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.8 cm **Ağız Çapı** :20.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R210 G140 B113)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı (R205 G128 B98)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık, az kum ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Dışta kısmi siyahlık. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : N. Fırat 1999, Levha 152: 689; Degeest 2000, fig. 175; V. Malamidou 2005, fig. 103: 1498; M. Tekocak 2006, Levha 30: 187

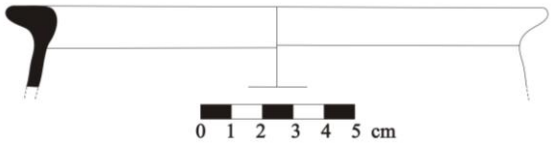
Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

Kat. No : 494 **s.** 227

Kazı. No : ACJ 53

Form : Çömlek (Khytra)

Levha No :201- 202

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.6 cm **Ağız Çapı** : 19.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 Kırmızı (R196 G108 B70)

Astar Rengi : 2.5 YR 4/3Kırmızımsı Kahverengi (R146 G105 B87)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede taşçık, kum ve az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. Magness 1994, fig. 1: 12; N. Fırat 1999, Levha 152: 689; V. Malamidou 2005, fig. 103: 1498; S. Fırıncı 2010, Levha 8: 32

Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

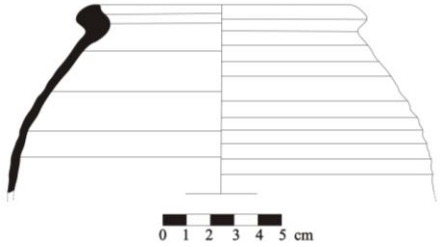
Kat. No : 495 **s.** 227

Kazı. No : ACJ 59

Form : Çömlek (Khytra)

Levha No :203- 204

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 7.9 cm **Ağız Çapı** : 11.0 cm **Karın Çapı** : 18.0 cm**Hamur Rengi** :7.5 YR 5/4 Kahverengi (R170 G104 B69)

Astar Rengi : 10 YR 6/4Açık Sarımsı Kahverengi (R181 G132 B102)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç, mika ve taşçık; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; dışta kısmi siyahlık. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

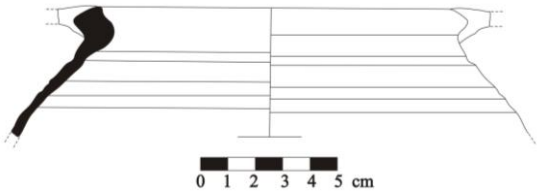
Kat. No : 496 **s.** 227

Kazı. No : ACJ 58

Form : Çömlek (Khytra)

Levha No :203- 204

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.7 cm **Ağız Çapı** : 13.0 cm

Hamur Rengi:5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R227 G145 B98)

Astar Rengi : 5 YR 6/4 Açık Kırmızımsı Kahverengi (R205 G136 B97)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık ve az kum; yoğun gözenek. Tüm yüzeyde ince astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

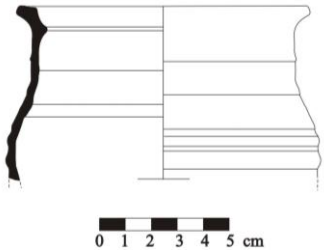
Kat. No : 497 **s.** 227

Kazı. No : ACI 4

Form : Çömlek (Khytra)

Levha No :203- 204

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 6.6 cm **Ağız Çapı** : 11.1 cm

Hamur Rengi: 10 YR 6/2Açık Kahverengimsi Gri (R156 G126 B102)

Yüzey Rengi : 10 YR 4/1 Koyu Gri (R100 G101 B103)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Yumuşak dokulu kabın kilinde yoğun taşçık ve mika; yoğun gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : A. Suceveanu 1982, pl. 14: 34

Tarih : M.S. 5. - 6. yüzyıl

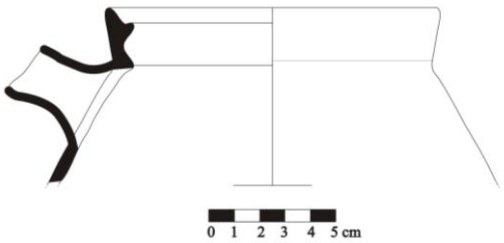
Kat. No : 498 **s.** 228

Kazı. No : ACZ 5

Form : Çömlek (Khytra)

Levha No :203- 204

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik :7.0 cm **Ağız Çapı** : 13.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 7/4 Pembe (R219 G181 B145)

Yüzey Rengi : 5Y 2.5/1 Siyah (R77 G76 B81)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az taşçık, kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde ince astar. Dışta tüm yüzeyde yoğun siyahlık. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 1992, fig. 45: 30/130; S. Bien 2005, fig. 9: 3

Tarih : M.S. 6. - 7. yüzyıl

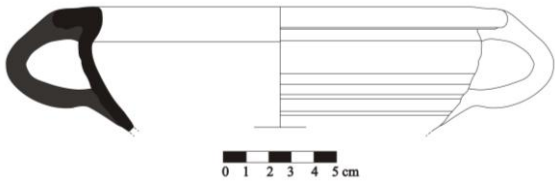
Kat. No : 499 **s.** 229

Kazı. No : AFH 31

Form : Güveç- Lopas

Levha No :205- 206

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 5.5 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı (R209 G132 B80)

Yüzey Rengi :7.5 YR 8/4 Pembe (R244 G181 B138)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede taşçık, az mika ve kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker ve siyahlık. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 141: 1217

Tarih : M.S. 4. - 5. yüzyıl

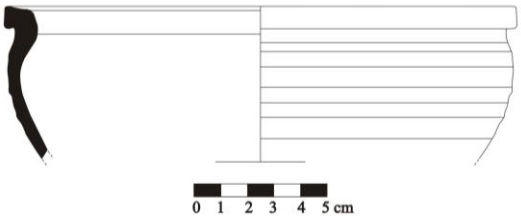
Kat. No : 500 **s.** 229

Kazı. No : ADZ 2

Form : Güveç- Lopas

Levha No :205- 206

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 5.8 cm **Ağız Çapı** : 19.0 cm

Hamur Rengi:5YR 5/4 Kırmızımsı Kahverengi (R190 G119 B91)

Astar Rengi : 7.5YR 6/6Kırmızımsı Sarı (R213 G140 B99)

Fırınlama : Orta

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede taşçık, kum ve yoğun mika; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar. İçte astarda yoğun kalker. İçte ve dışta kısmi siyahlık. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 2001, fig. 4: 26

Tarih : M.S. 5. - 6. yüzyıl

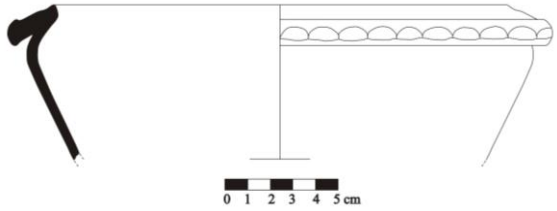
Kat. No : 501 **s.** 230

Kazı. No : AGM 1

Form : Güveç- Lopas

Levha No :205- 206

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 6.9 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 7/6 Açık Kırmızı (R229 G175 B165)

Astar Rengi : Gley 2 5/1 Mavimsi Gri (R170 G171 B173)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık ve kum; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar. İçte ve dışta kısmi siyahlık. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : F. Amores- vd. 2007, fig. 2: 3

Tarih : M.S. 5. - 6. yüzyıl

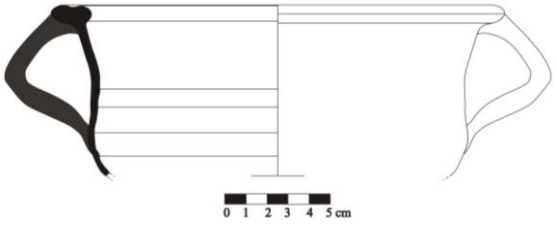
Kat. No : 502 **s.** 230

Kazı. No : AHN 9

Form : Güveç- Lopas

Levha No :205- 206

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 8.1 cm **Ağız Çapı** : 21.0 cm

Hamur Rengi:10 R6/6Açık Kırmızı (R201 G129 B115)

Yüzey Rengi : 2.5 YR 5/4 Kırmızımsı Kahverengi (R156 G110 B94)

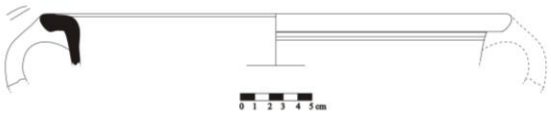
Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık, az mika ve kireç; yoğun gözenek. Tüm yüzeyde astar. Dışta kısmi siyahlık. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 5. - 6. yüzyıl

Kat. No : 503 **s.** 230

Kazı. No : ACK 37

Form : Güveç- Lopas

Levha No :207- 208

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.5 cm **Ağız Çapı** : 32.0 cm

Hamur Rengi: 10 YR 5/2 Grimsi Kahverengi

Astar Rengi : 7.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R226 G148 B102)

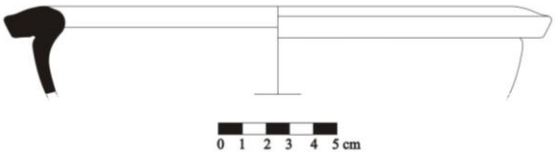
Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık ve az kireç; yoğun gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

Kat. No : 504 **s.** 230

Kazı. No : ACK 57

Form : Güveç- Lopas

Levha No :207- 208

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.7 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı (R242 G136 B94)

Astar Rengi : 5 YR 7/8 Kahverengi (R236 G138 B101)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık ve az mika; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : J. W. Hayes 2001, fig. 4: 27; S. Japp 2005, 61: no 13

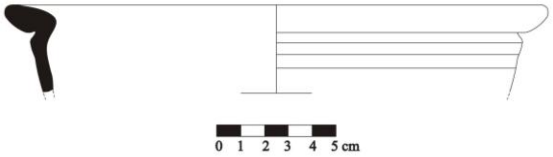
Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

Kat. No : 505 **s.** 231

Kazı. No : ACL 22

Form : Güveç- Lopas

Levha No :207- 208

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.6 cm **Ağız Çapı** : 22.0 cm

Hamur Rengi:5YR 6/8 Kırmızımsı Sarı (R226 G121 B76)

Yüzey Rengi : 5YR 6/8 Kırmızımsı Sarı (R222 G124 B75)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık ve az mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker ve kısmi siyahlık. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

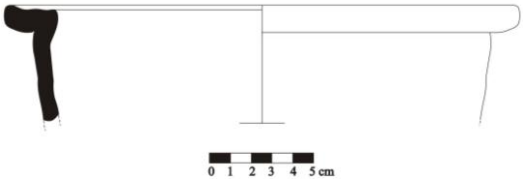
Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

Kat. No : 506 **s.** 231

Kazı. No : ACL 3

Form : Güveç- Lopas

Levha No :207- 208

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 5.7 cm **Ağız Çapı** : 25.0 cm

Hamur Rengi: 5YR 6/8 Kırmızımsı Sarı (R231 G122 B79)

Astar Rengi : 2.5YR 5/8 Kırmızı (R205 G101 B64)

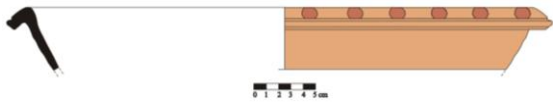
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık, mika, az kireç ve kum; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

Kat. No : 507 **s.** 232

Kazı. No : ACY 1

Form : Çanak

Levha No :209- 210

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 5.1 cm **Ağız Çapı** : 47.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 6/6Kırmızımsı Sarı(R199 G119 B70)

Astar Rengi : 5 YR 7/6Kırmızımsı Sarı (R210 G130 B93)

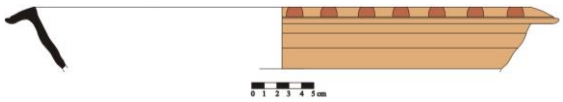
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç, mika ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : V. Gassner 1997, tafel 52: 651- 653(Form); P. Turnovsky 2005, fig. 3: 1; E. Doksanaltı 2006, no 222-223(Bezeme ve Form)

Tarih : M.S. 4. - 5. yüzyıl

Kat. No : 508 **s.** 232

Kazı. No : AFH 21

Form : Çanak

Levha No :209- 210

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 5.0 cm **Ağız Çapı** : 43.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 7/6Kırmızımsı Sarı (R232 G162 B113)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8Açık Kırmızı (R188 G93 B65)

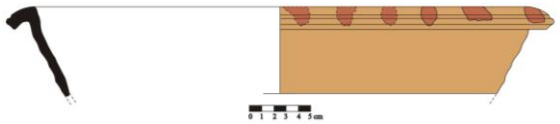
Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika ve az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; astarda dökülme. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : P. Turnovsky 2005, fig. 3: 1; E. Doksanaltı 2006, no. 222, 223, 276, 277, 278

Tarih : M.S. 4. - 5. yüzyıl

Kat. No : 509 **s.** 232

Kazı. No : AFH 28

Form : Çanak

Levha No :209- 210

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 7.1 cm **Ağız Çapı** : 48.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 7/6Kırmızımsı Sarı (R235 G167 B120)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/6Açık Kırmızı (R183 G97 B72)

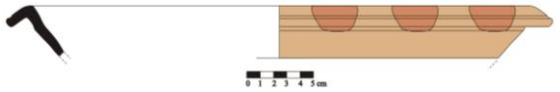
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika, az kireç ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde ince astar. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : P. Turnovsky 2005, fig. 3: 1; E. Doksanaltı 2006, no. 222, 223, 276, 277, 278

Tarih : M.S. 4. - 5. yüzyıl

Kat. No : 510 **s.** 232

Kazı. No : AFV 4

Form : Çanak

Levha No :209- 210

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 3.7 cm **Ağız Çapı** : 40.0 cm

Hamur Rengi:10 YR 7/4 Çok Soluk Kahverengi (R215 G171 B136)

Astar Rengi : 5 YR 6/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R196 G142 B108)

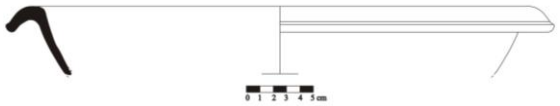
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika ve orta seviyede kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde ince astar. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : P. Turnovsky 2005, fig. 3: 1; E. Doksanaltı 2006, no. 222, 223, 276, 277, 278

Tarih : M.S. 4. - 5. yüzyıl

Kat. No : 511 **s.** 232

Kazı. No : AFV 6

Form : Çanak

Levha No :209- 210

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 5.2 cm **Ağız Çapı** : 48.0 cm

Hamur Rengi:2.5 YR 7/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R235 G158 B138)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/6Açık Kırmızı (R184 G109 B88)

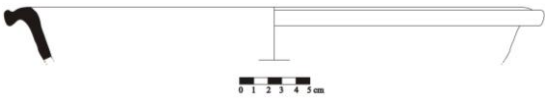
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika, çok az kireç ve taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; içte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : P. Turnovsky 2005, fig. 3: 1; E. Doksanaltı 2006, no. 222, 223, 276, 277, 278

Tarih : M.S. 4. - 5. yüzyıl

Kat. No : 512 **s.** 232

Kazı. No : ACL 25

Form : Çanak

Levha No :209- 210

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.7 cm **Ağız Çapı** : 36.0 cm

Hamur Rengi: 7.5YR 6/4Açık Kahverengi(R209 G146 B103)

Astar Rengi : 7.5YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R224 G159 B105)

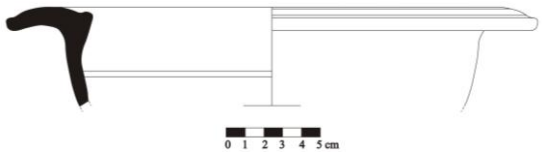
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika ve az kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; astarda aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : P. Turnovsky 2005, fig. 3: 1; E. Doksanaltı 2006, no. 222, 223, 276, 277, 278

Tarih : M.S. 4. - 5. yüzyıl

Kat. No : 513 **s.** 234

Kazı. No : AFV 5

Form : Çanak

Levha No :211- 212

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 5.3 cm **Ağız Çapı** : 23.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R212 G123 B93)

Astar Rengi : 10 R 6/4Açık Kırmızı (R196 G125 B107)

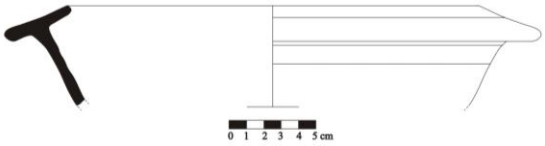
Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık, az kireç ve kum; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : V. R. Anderson- Stajanović 1992, plate 144: 1244

Tarih : M.S. 4. - 5. yüzyıl

Kat. No : 514 **s.** 234

Kazı. No : AFV 26

Form : Çanak?

Levha No :211- 212

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 5.9 cm **Ağız Çapı** : 24.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6Açık Kırmızı (R215 G149 B123)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R208 G158 B135)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az taşçık, mika ve kireç; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 4. - 5. yüzyıl

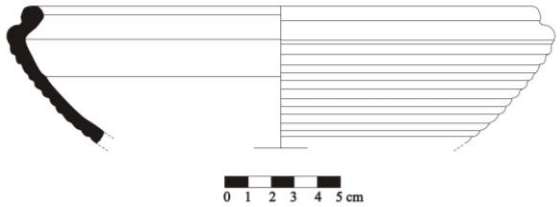
Kat. No : 515 **s.** 234

Kazı. No : AFV 3

Form : Çanak?

Levha No :211- 212

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 5.9 cm **Ağız Çapı** : 20.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 Kırmızı (R181 G98 B80)

Astar Rengi : 7.5 YR 7/4 Pembe (R214 G168 B132)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mikave kireç, çok az taşçık; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 4. - 5. yüzyıl

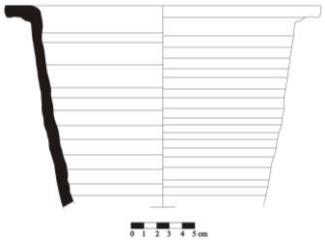
Kat. No : 516 **s.** 234

Kazı. No : ACM 1

Form : Çanak

Levha No :211- 212

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 17.0 cm **Ağız Çapı** : 25.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/4Açık Kırmızımsı Kahverengi (R212 G166 B139)

Astar Rengi : 10 R 6/4 Soluk Kırmızı (R184 G122 B100)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç ve kum; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : H. S. Robinson 1959, plate 13: K 78

Tarih : M.S. 3. - 5. yüzyıl

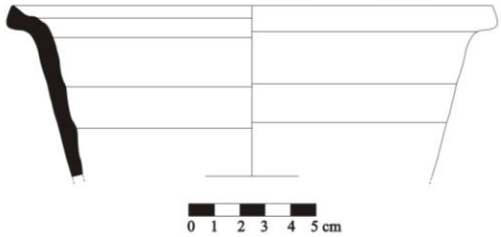
Kat. No : 517 **s.** 235

Kazı. No : ADZ 1

Form : Çanak

Levha No :211- 212

Buluntu Yeri : Yamaç Yapısı

Yükseklik : 6.7 cm **Ağız Çapı** : 19.0 cm

Hamur Rengi:5YR 6/6 Kırmızımsı Sarı (R216 G126 B91)

Astar Rengi : 5YR 5/8 Sarımsı kırmızı (R209 G119 B82)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 4. - 6. yüzyıl

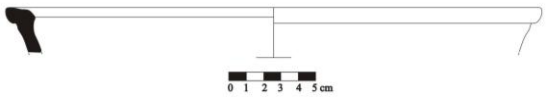
Kat. No : 518 **s.** 235

Kazı. No : ACK 47

Form : Çanak

Levha No :211- 212

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 2.8 cm **Ağız Çapı** : 31.0 cm

Hamur Rengi: 7.5YR 6/4Açık Kahverengi (R185 G134 B105)

Yüzey Rengi : 7.5 YR 7/4 Pembe (R208 G176 B155)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; çok az gözenek. Tüm yüzeyde ince astar. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : Ö. Vapur 2001, çizim 19: 99

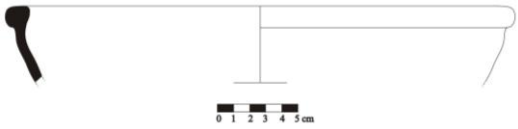
Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

Kat. No : 519 **s.** 235

Kazı. No : ACI 34

Form : Çanak

Levha No :211- 212

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.2 cm **Ağız Çapı** : 28.0 cm

Hamur Rengi:7.5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı (R243 G148 B94)

Yüzey Rengi : 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı (R226 G155 B123)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde çok az kireç ve mika; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda kalker. İçte ve dışta belirgin çark izleri. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

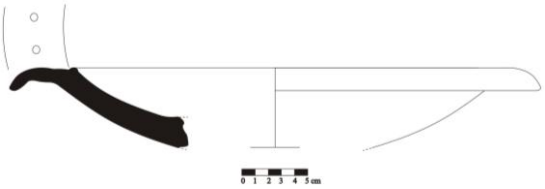
Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

Kat. No : 520 **s.** 236

Kazı. No : ACK 88

Form : Havan- Mortaria

Levha No :213- 214

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 6.0 cm **Ağız Çapı** : 32.0 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/4 Pembe (R193 G131 B94)

Yüzey Rengi : 7.5YR 6/4Açık Kahverengi(R213 G159 B121)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun taşçık, mika ve kireç. Yoğun gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; astarda aşınma. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

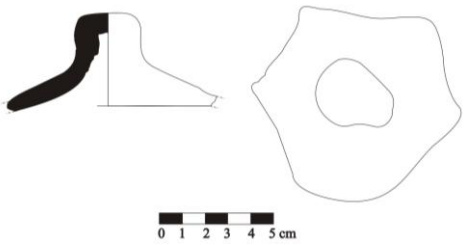
Kat. No : 521 **s.** 237

Kazı. No : ACK 84

Form : Kapak

Levha No :213- 214

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.0 cm **Genişlik** :8.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/6 Kırmızı

Yüzey Rengi : 2.5 YR 4/4 Kırmızımsı Kahverengi (R156 G105 B86)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, mika ve kum; az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : B. Ş. Özdemir 2009, Levha 33: 323

Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

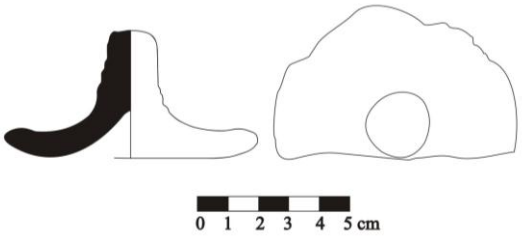
Kat. No : 522 **s.** 237

Kazı. No : ACL 6

Form : Kapak

Levha No :213- 214

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 4.2 cm **Genişlik** :8.4 cm

Hamur Rengi:10 YR 6/4Açık Sarımsı Kahverengi (R197 G152 B121)

Yüzey Rengi :10 YR 7/6 Sarı (R217 G168 B135)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde orta seviyede kireç, kum ve çok az mika; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde ince astar; astarda yoğun kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : B. Ş. Özdemir 2009, Levha 35: 348

Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

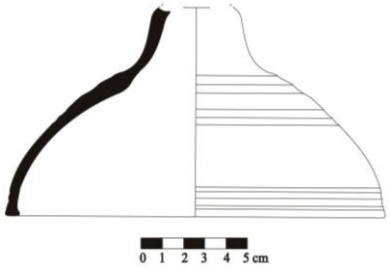
Kat. No : 523 **s.** 237

Kazı. No : ACK 89

Form : Kapak

Levha No :213- 214

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 9.4 cm **Ağız Çapı** : 18.0 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R230 G137 B103)

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı (R223 G139 B111)

Fırınlama : Kötü

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç; çok az gözenek. Tüm yüzeyde astar; astarda az kalker. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri : N. Fırat 1999, Levha 197: 865; T. Korkut 2005, abb. 9: Nr. 54

Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

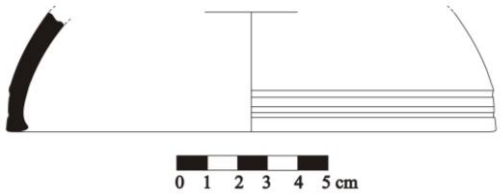
Kat. No : 524 **s.** 237

Kazı. No : ACL 5

Form : Kapak

Levha No :213- 214

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 3.9 cm **Ağız Çapı** : 16.0 cm

Hamur Rengi: 2.5YR 5/8 Kırmızı (R224 G112 B90)

Astar Rengi : 5YR 6/8 Kırmızımsı Sarı (R229 G117 B77)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde az kireç, kum ve çok az taşçık; az gözenek. Tüm yüzeyde astar. İçte belirgin çark izleri. Yüzey hafif kaygan.

Benzeri : N. Fırat 1999, Levha 197: 865

Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

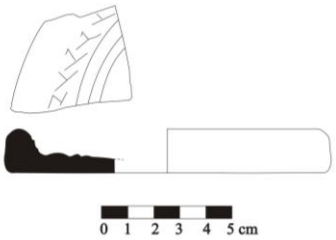
Kat. No : 525 **s.** 237

Kazı. No : ACL 30

Form : Kapak

Levha No :213- 214

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik : 1.7 cm **Ağız Çapı** : 12.2 cm

Hamur Rengi: 7.5YR 5/6 Koyu Kahverengi

Yüzey Rengi : 10YR 7/4 Çok Soluk Kahverengi (R229 G171 B125)

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu kabın kilinde yoğun mika ve çok az kireç; orta seviyede gözenek. Tüm yüzeyde astar. Yüzey tozsu pürtüklü.

Benzeri :

Tarih : M.S. 5. - 7. yüzyıl

LEVHALAR LİSTESİ

Levha1A. Troas Bölgesi ve şehirleri

Levha 1B. Parion' da kazısı devam eden yapılar ve konumları

Levha 2. Parion Kent Planı

Levha 3a. Nekropol, 2005 yılı kazı öncesi

Levha 3b. Nekropol,2010 yılı hava fotoğrafı

Levha4. Nekropolde buluntuları anlatılan mezarlar

Levha5. Nekropolde buluntuları anlatılan mezarlar

Levha6. Nekropolde buluntuları anlatılan mezarlar

Levha7a. Parion Roma Hamamı 2006 Yılı

Levha7b. Parion Roma Hamamı 2010 yılı

Levha 8a. Parion Roma Tiyatrosu 2006 Yılı

Levha 8b. Parion Roma Tiyatrosu 2010 Yılı

Levha9. Parion Dükkânlar (SDJ 1)

Levha 10a. Parion Yamaç Yapısı

Levha 10b. Parion, Odeion

Levha 11- 12. Parion Erken Roma Temel Unguentarium Formları

Levha13- 14. Kat. No. 1- 2, 1A Grubu, Kat. No. 3, 1B Grubu Unguentarium

Levha15- 16. Kat. No. 4- 8, 2A Grubu Unguentariumlar

Levha17- 18. Kat. No. 9- 13, 2A Grubu Unguentariumlar

Levha19- 20. Kat. No. 14- 18, 2B Grubu Unguentariumlar

Levha 21- 22. Kat. No: 19- 23,2B Grubu Unguentariumlar

Levha 23- 24. Kat. No. 24- 29, 2C Grubu Unguentariumlar

Levha 25- 26. Kat. No. 30- 35, 3. Grup Unguentariumlar

Levha 27- 28. Kat. No. 36- 40, 4. Grup Unguentariumlar

Levha 29- 30. Kat. No. 41- 45, 4. Grup Unguentariumlar

Levha31- 32. Kat. No. 46- 50, 4. Grup Unguentariumlar

Levha33- 34. Kat. No. 51- 56, 4. Grup Unguentariumlar

Levha35- 36. Kat. No. 57- 61, 5A Grubu Unguentariumlar

Levha37- 38. Kat. No. 62- 65, 5A Grubu Unguentariumlar, Kat. No. 66, 5 Grubu Unguentariumu

Levha39- 40. Kat. No. 67- 72, 5B Grubu Unguentariumlar

Levha41- 42. Kat. No. 73- 81, 5C Grubu Unguentariumlar

Levha43- 44. Kat. No. 82- 90, 6A Grubu Unguentariumlar

Levha45- 46. Kat. No. 91- 96, 6B Grubu Unguentariumlar

Levha47- 48. Kat. No. 97- 101, 7. Grup Unguentariumlar

Levha49- 50. Kat. No. 101- 105, 8. Grup Unguentariumlar

Levha51- 52. Kat. No. 106- 109, 8. Grup Unguentariumlar

Levha53- 54. Kat. No. 110- 114, 9. Grup Unguentariumlar

Levha55- 56. Kat. No. 115- 116, 10. Grup Unguentariumlar, Kat. No. 117- 120 Geç Roma Unguentariumları

Levha57- 58. Kat. No. 121- 124, Lagynoslar

Levha59- 60. Kat. No. 125- 127, Lagynoslar

Levha61- 62. Kat. No. 128- 131, Lagynoslar

Levha63- 64. Kat. No. 132- 135, Geniş Ağızlı Testiler

Levha65- 66. Kat. No. 136- 139, Geniş Ağızlı Testiler

Levha67- 68. Kat. No. 140- 141, Geniş Ağızlı Testiler

Levha 69- 70. Kat. No. 142- 146, Geniş Ağızlı Testiler

Levha71- 72. Kat. No. 147- 148, Küçük Testiler, Kat. No. 149- 150, Oinochoeler

Levha73- 74. Kat. No. 151- 154, Maşrapalar (Erken Versiyon)

Levha75- 76. Kat. No. 155- 160, Maşrapalar (Geç Versiyon)

Levha77- 78. Kat. No. 161- 167, Maşrapalar (Geç Versiyon)

Levha79- 80. Kat. No. 168- 171, Maşrapalar (Diğerleri)

Levha81- 82. Kat. No. 172- 175, Maşrapalar (Diğerleri)

Levha83- 84. Kat. No. 176- 181, Maşrapalar (Diğerleri)

Levha85- 86. Kat. No. 182- 184, Çift Kulplu Kaplar

Levha87- 88. Kat. No. 185, Biberon

Levha89- 90. Kat. No. 186, Geniş Ağızlı Kâse

Levha91- 92. Kat. No. 187, Matara

Levha93- 94. Kat. No. 188, DSB II- 60, Kat. No. 189- 191, Çandarlı Form 1

Levha95- 96. Kat. No. 192- 196, Çandarlı Form 1

Levha97- 98. Kat. No. 197- 200, Çandarlı Form 2

Levha99- 100. Kat. No. 201- 205, Çandarlı Form 3

Levha101- 102. Kat. No. 206- 212, Çandarlı Form 4

Levha103- 104. Kat. No. 213- 218, Çandarlı Form 5

Levha105- 106. Kat. No. 219, Afrika Form 12, Kat. No. 220, Form 52B, Kat. No. 221- 222, Form 61A, Kat. No. 223, Form 64, Kat. No. 224- 225, Form 66

Levha107- 108. Kat. No. 226, Afrika Form 68, Kat. No. 227, Form 73A, Kat. No. 228, Form 84, Kat. No. 229, Form 87A, Kat. No. 230- 231, Form 90B

Levha109- 110. Kat. No. 232, Afrika Form 91B, Kat. No. 233- 235, Afrika Form 91C, 233- 235, Kat. No. 236- 237, Afrika Form 91d

Levha111- 112. Kat. No. 238, Afrika Form 93A, Kat. No. 239- 241, Form 97

Levha113- 114. Kat. No. 242- 243, Afrika Form 99A, Kat. No. 244- 245, Afrika Form 99B, Kat. No. 247, Afrika Form 102

Levha115- 116. Kat. No. 248- 249, Afrika Form 103B, Kat. No. 250- 251, Afrika Form 104A, Kat. No. 252, Afrika Form 104A, Kat. No. 253, Afrika Form 104C

Levha117- 118. Kat. No. 254- 257, Afrika Form 105

Levha119- 120. Kat. No. 258, Afrika Form 108, Kat. No. 259- 260, Afrika Form 109, Kat. No. 261- 262, Afrika Bezemeliler

Levha121- 122. Kat. No. 263- 267, Phokaia Form 1

Levha123- 124. Kat. No. 268- 269, Phokaia Form 2A, Kat. No. 270- 271, Phokaia Form 2C

Levha125- 126. Kat. No. 272- 274, Phokaia Form 3B, Kat. No. 275- 278, Phokaia Form 3C

Levha127- 128. Kat. No. 279- 280, Phokaia Form 3C, Kat. No. 281- 282, Phokaia Form 3D, Kat. No. 283- 285, Phokaia Form

Levha129- 130. Kat. No. 286- 292, Phokaia Form 3F

Levha131- 132. Kat. No. 293- 299, Phokaia Form 3F

Levha133- 134. Kat. No. 300- 306, Phokaia Form 3F

Levha135- 136. Kat. No. 307- 313, Phokaia Form 3F

Levha137- 138. Kat. No. 314- 320, Phokaia Form 3F

Levha139- 140. Kat. No. 321- 323, Phokaia Form 3G, Kat. No. 324- 326, Phokaia Form 3h

Levha141- 142. Kat. No. 327- 332, Phokaia Form 3 Küçük Versiyon

Levha143- 144. Kat. No. 333- 338, Phokaia Form 3 Küçük Versiyon

Levha145- 146. Kat. No. 339- 342, Phokaia Form 5A

Levha147- 148. Kat. No. 343- 345, Phokaia Form 5B, Kat. No. 348, Phokaia 7

Levha149- 150. Kat. No. 349- 353, Phokaia Form 8

Levha151- 152. Kat. No. 354- 357, Phokaia Form 8

Levha153- 154. Kat. No. 358- 364, Phokaia Form 10A

Levha155- 156. Kat. No. 365- 371, Phokaia Form 10A

Levha157- 158. Kat. No. 372- 376, Phokaia Form 10A, Kat. No. 377- 378, Phokaia Form 10b

Levha159- 160. Kat. No. 379- 386, Phokaia Form 10C

Levha161- 162. Kat. No. 387- 395, Phokaia Form 10C

Levha163- 164. Kat. No. 396- 401, Phokaia Bitkisel Bezemeliler

Levha165- 166. Kat. No. 402- 405, Phokaia Hayvan Bezemeliler

Levha167- 168. Kat. No. 406- 413, Phokaia Haç Bezemeliler

Levha169- 170. Kat. No. 414- 416, Geç Roma D (Kıbrıs), Form 9C

Levha171- 172. Kat. No. 417- 421, Geç Roma D (Kıbrıs), Form 11

Levha173- 174. Kat. No. 422- 424, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 1

Levha175- 176. Kat. No. 425- 429, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 2

Levha177- 178. Kat. No. 430- 433, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri Form 3A, Kat. No. 434- 435, Form 3A/B, Kat. No. 436, Form 3B

Levha179- 180. Kat. No. 437, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 4

Levha181- 182. Kat. No. 438- 444, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 5

Levha183- 184. Kat. No. 445- 446, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 6, Kat. No. 447, Form 7, Kat. No. 448, Form 8, Kat. No. 449, Form 9

Levha185- 186. Kat. No. 450, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 10, Kat. No. 451- 454, Form 11

Levha187- 188. Kat. No. 455, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 12, Kat. No. 456, Form 13, Kat. No. 457, Form 14

Levha189- 190. Kat. No. 458- 464, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 15

Levha191- 192. Kat. No. 465- 466, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 16, Kat. No. 467- 470, Kaideler

Levha193- 194. Kat. No. 471- 474, Diğer Geç Roma Seramikleri

Levha195- 196. Kat. No. 475- 480, Tavalar

Levha197- 198. Kat. No. 481- 484, Çömlekler

Levha199- 200. Kat. No. 485- 489, Çömlekler

Levha201- 202. Kat. No. 490- 494, Çömlekler

Levha203- 204. Kat. No. 495- 498, Çömlekler

Levha205- 206. Kat. No. 499- 502, Güveçler

Levha207- 208. Kat. No. 503- 506, Güveçler

Levha209- 210. Kat. No. 507- 512, Çanaklar

Levha211- 212. Kat. No. 513- 519, Çanaklar

Levha213- 214. Kat. No. 520, Havan, Kat. No. 521- 525, Kapaklar

Levha 215. Seramik Aplik Kalıbı

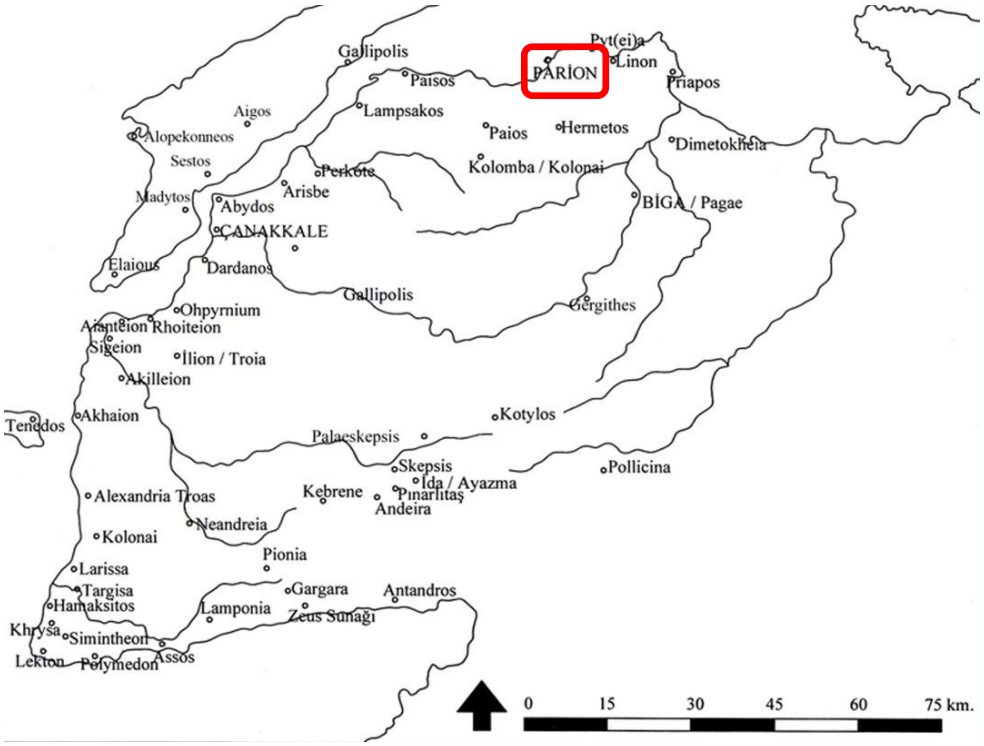
Levha 215. Pişirme Ayağı

Levha 216. Açık Renkli Geç Roma Seramiklerinin (LC) görüldüğü yerler

Levha 217. Formların kronojik dizilimi

LEVHALAR

LEVHA 1

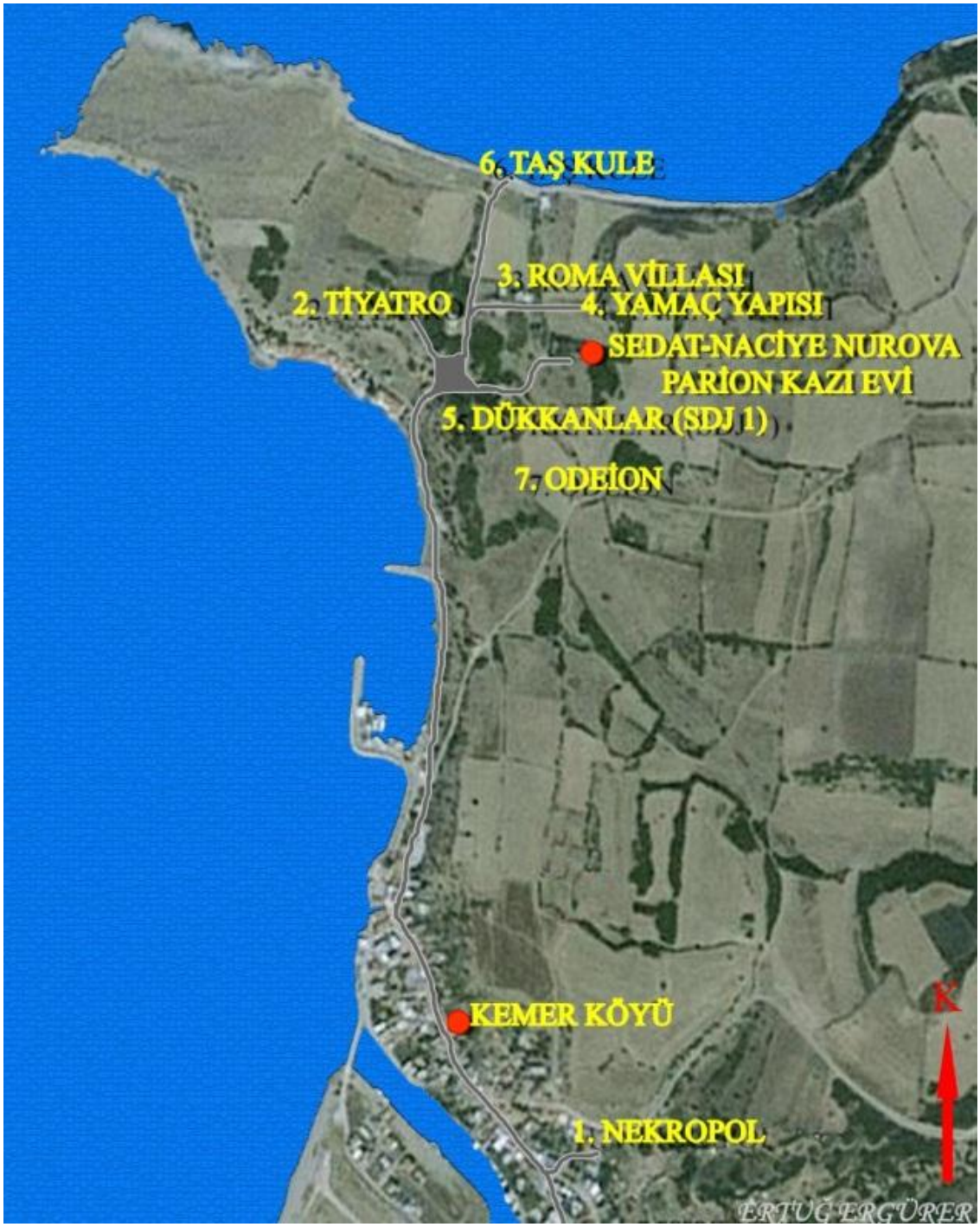

a- Troas Bölgesi ve şehirleri

b- Parion' da kazısı devam eden yapılar ve konumları

LEVHA 2

Parion Kent Planı

LEVHA 3

a- Nekropol, 2005 yılı kazı öncesi

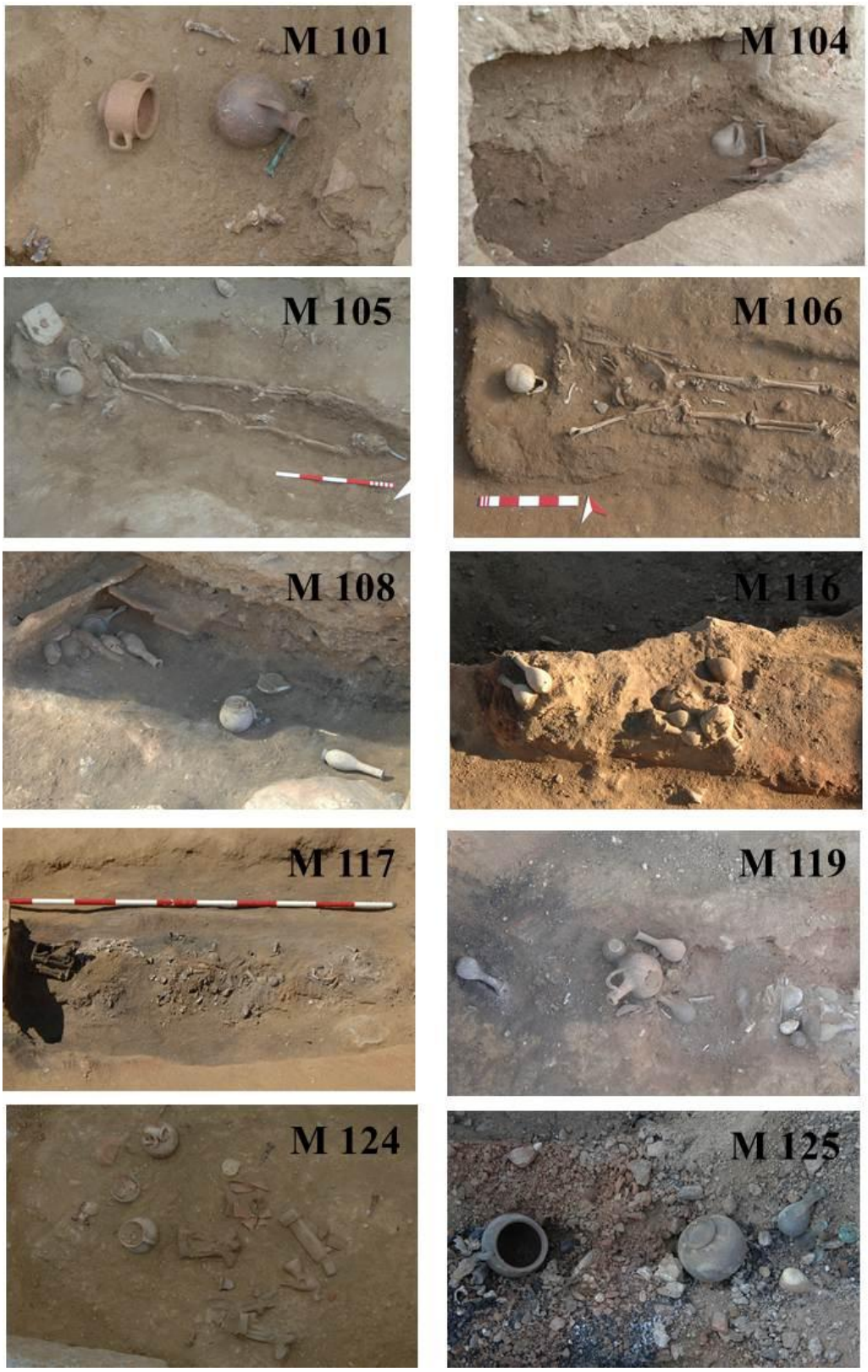
b- Nekropol, 2010 yılı hava fotoğrafı

LEVHA 4

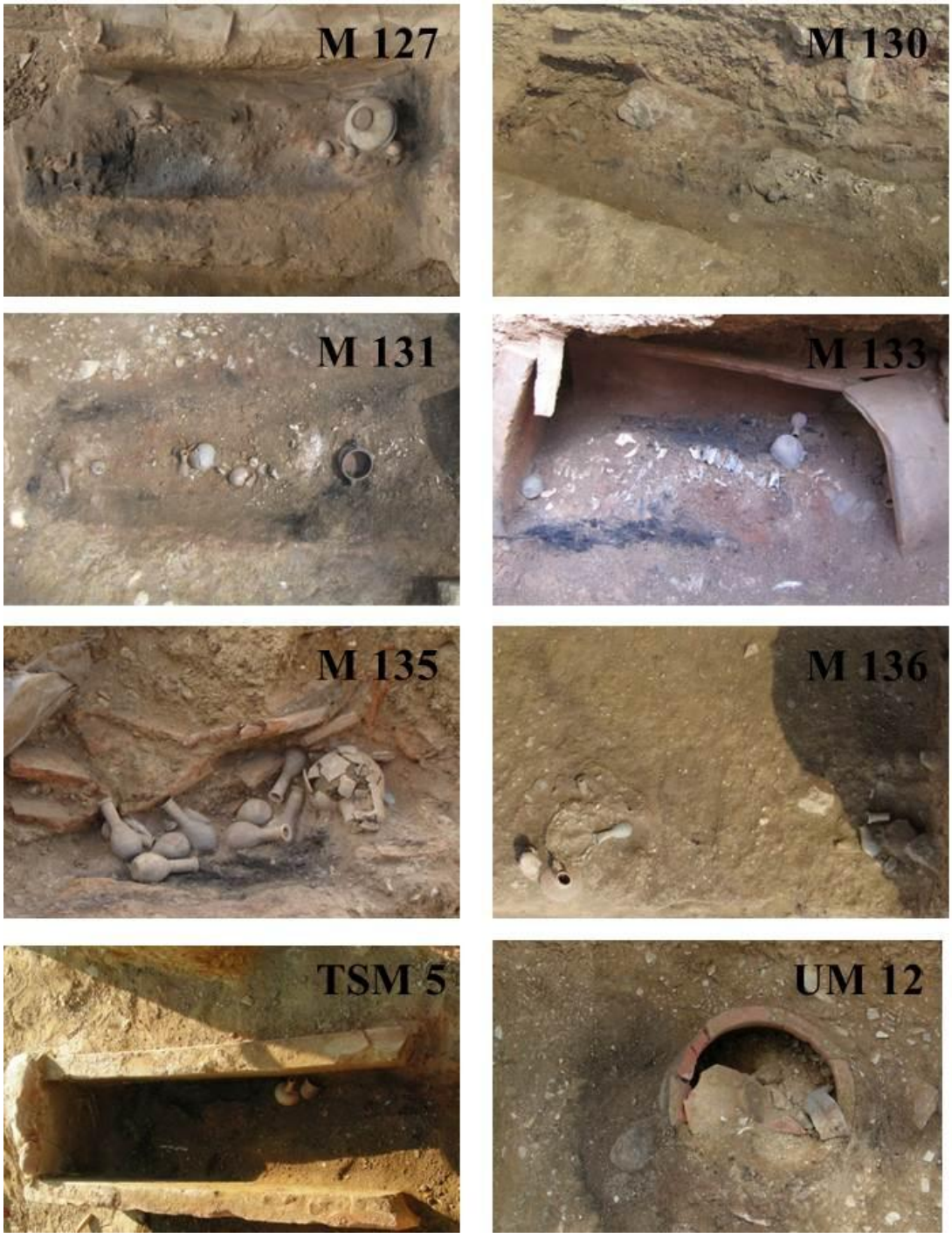
Nekropolde buluntuları anlatılan mezarlar

LEVHA 5

Nekropolde buluntuları anlatılan mezarlar

LEVHA 6

Nekropolde buluntuları anlatılan mezarlar

LEVHA 7

a. Parion, Roma Hamamı 2006 Yılı

b. Parion, Roma Hamamı 2010 yılı

LEVHA 8

a- Parion, Roma Tiyatrosu 2006 Yılı

b- Parion, Roma Tiyatrosu 2010 Yılı

LEVHA 9

a- Parion, Dükkânlar (SDJ 1)

b- Parion, Dükkânlar (SDJ 1)

LEVHA 10

a- Parion, Yamaç Yapısı

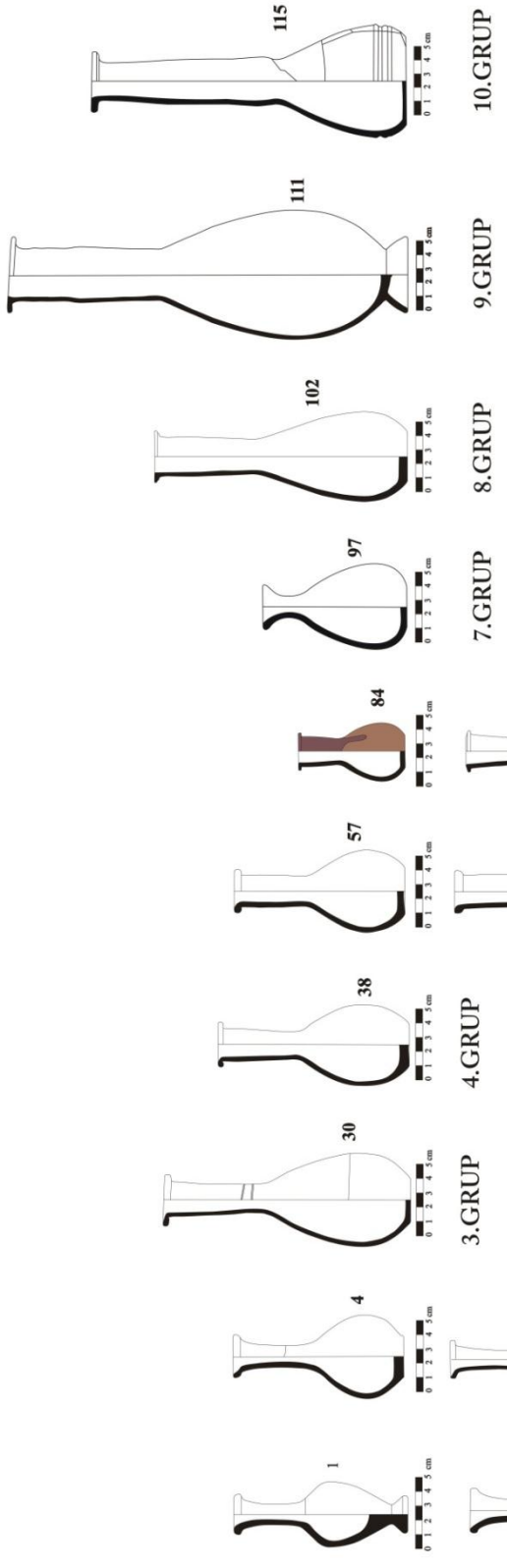

b- Parion, Odeion

LEVHA 11

Parion Erken Roma Temel Unguentarium Formları

LEVHA 12

Parion Erken Roma Unguentariumları ve Alt Tipleri

LEVHA 13

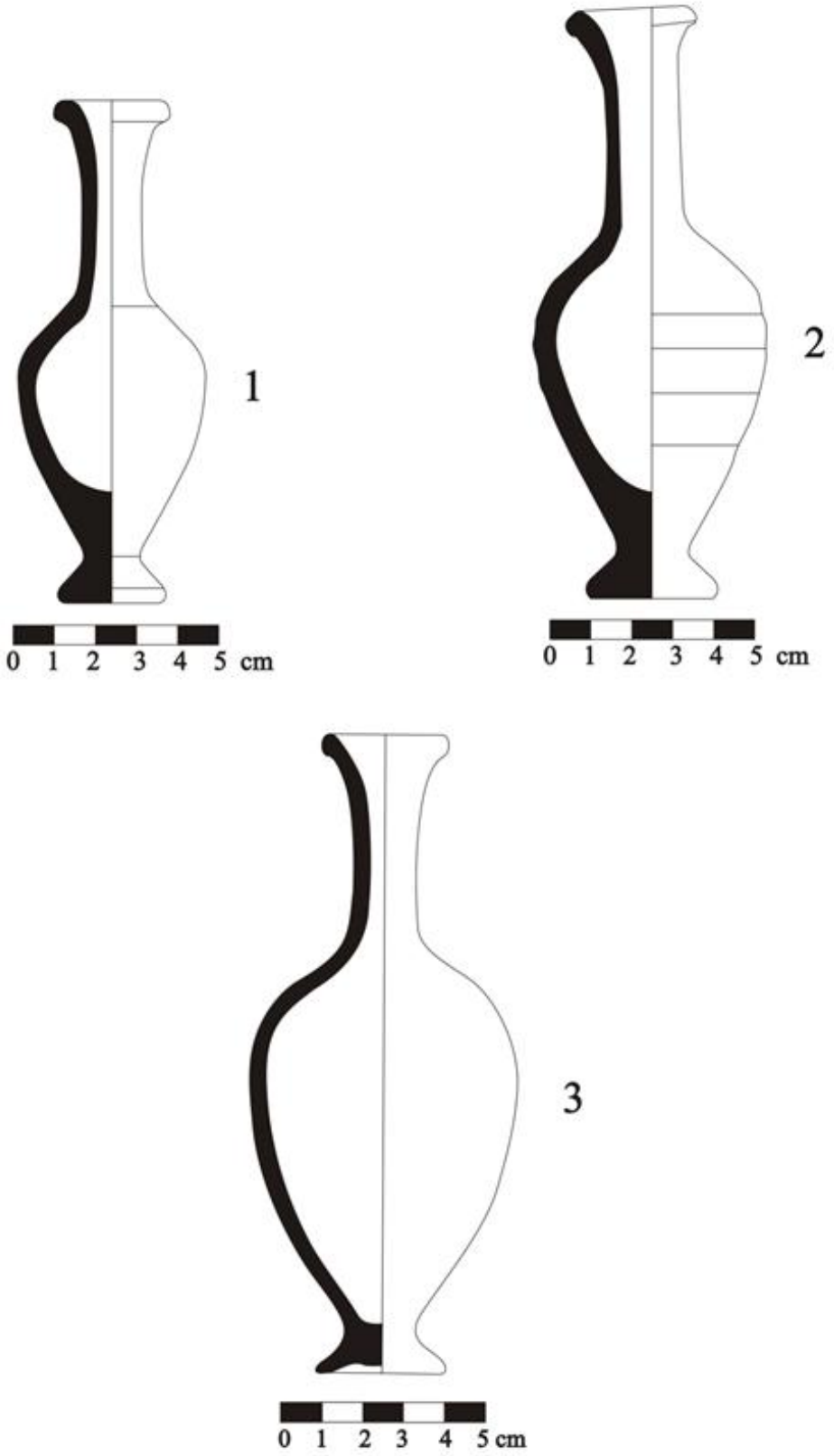

Kat. No. 1- 2, 1A Grubu, Kat. No. 3, 1B Grubu Unguentarium

LEVHA 14

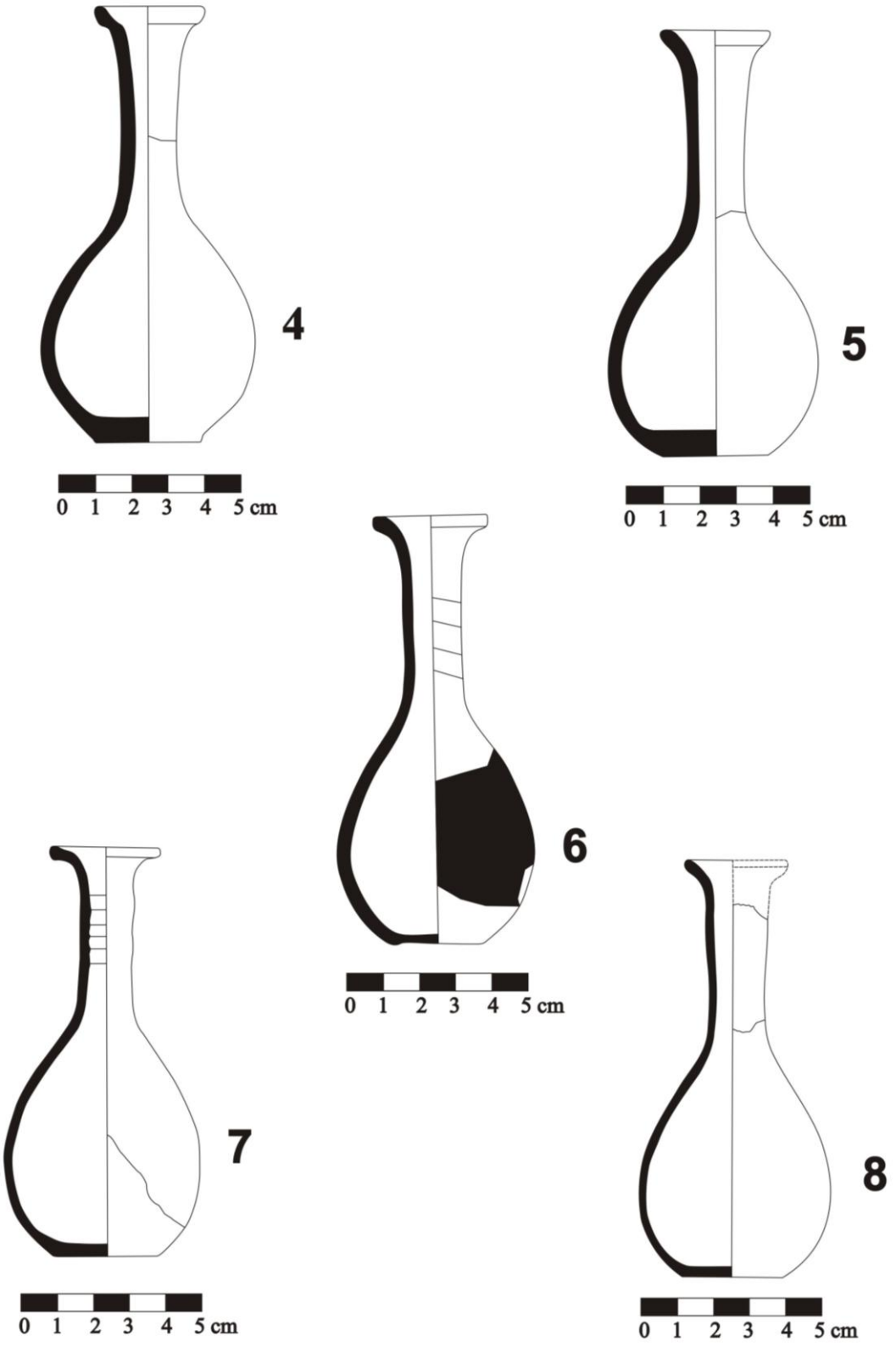
Kat. No. 1- 2, 1A Grubu, Kat. No. 3, 1B Grubu Unguentarium

LEVHA 15

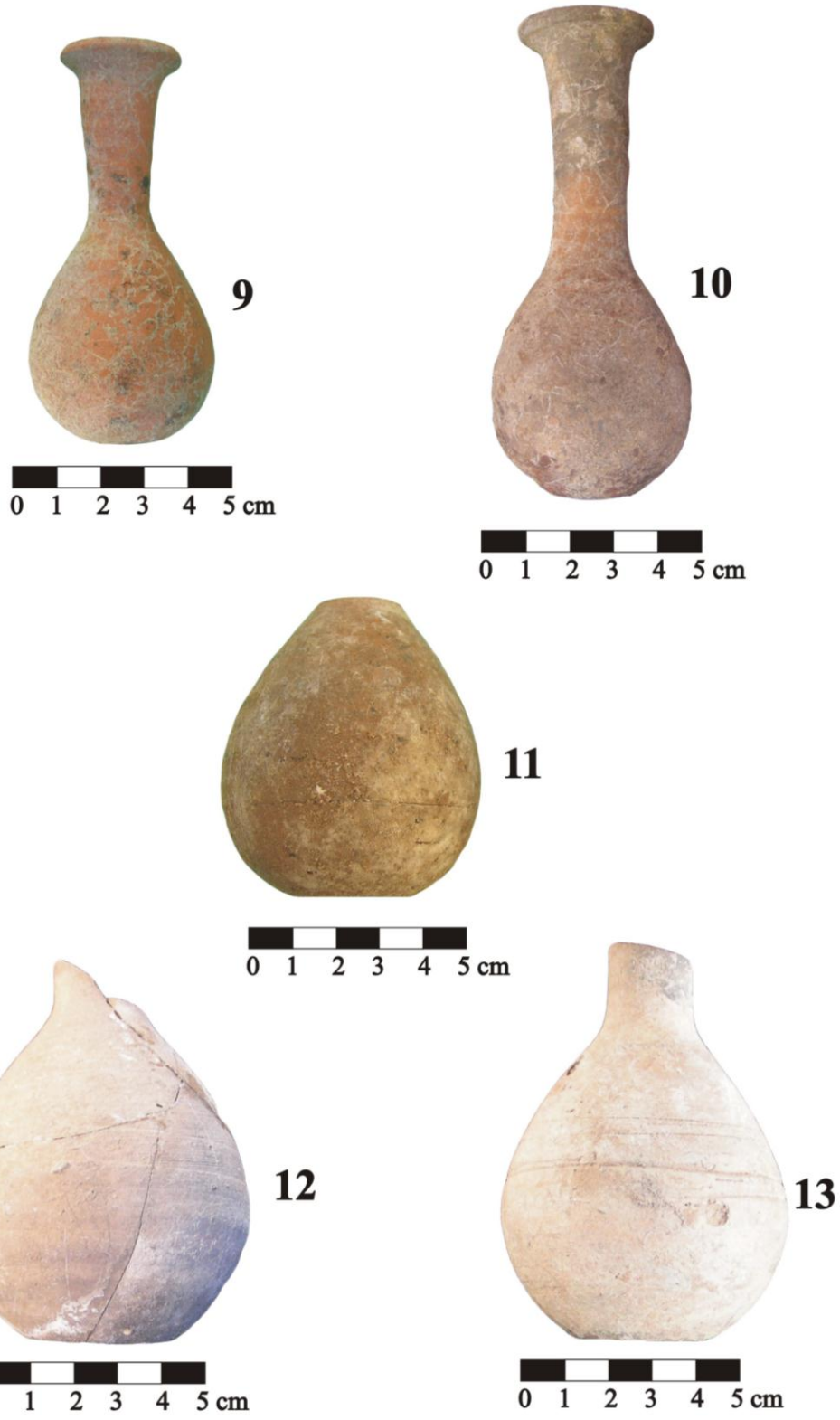
Kat. No. 4- 8, 2A Grubu Unguentariumlar

LEVHA 16

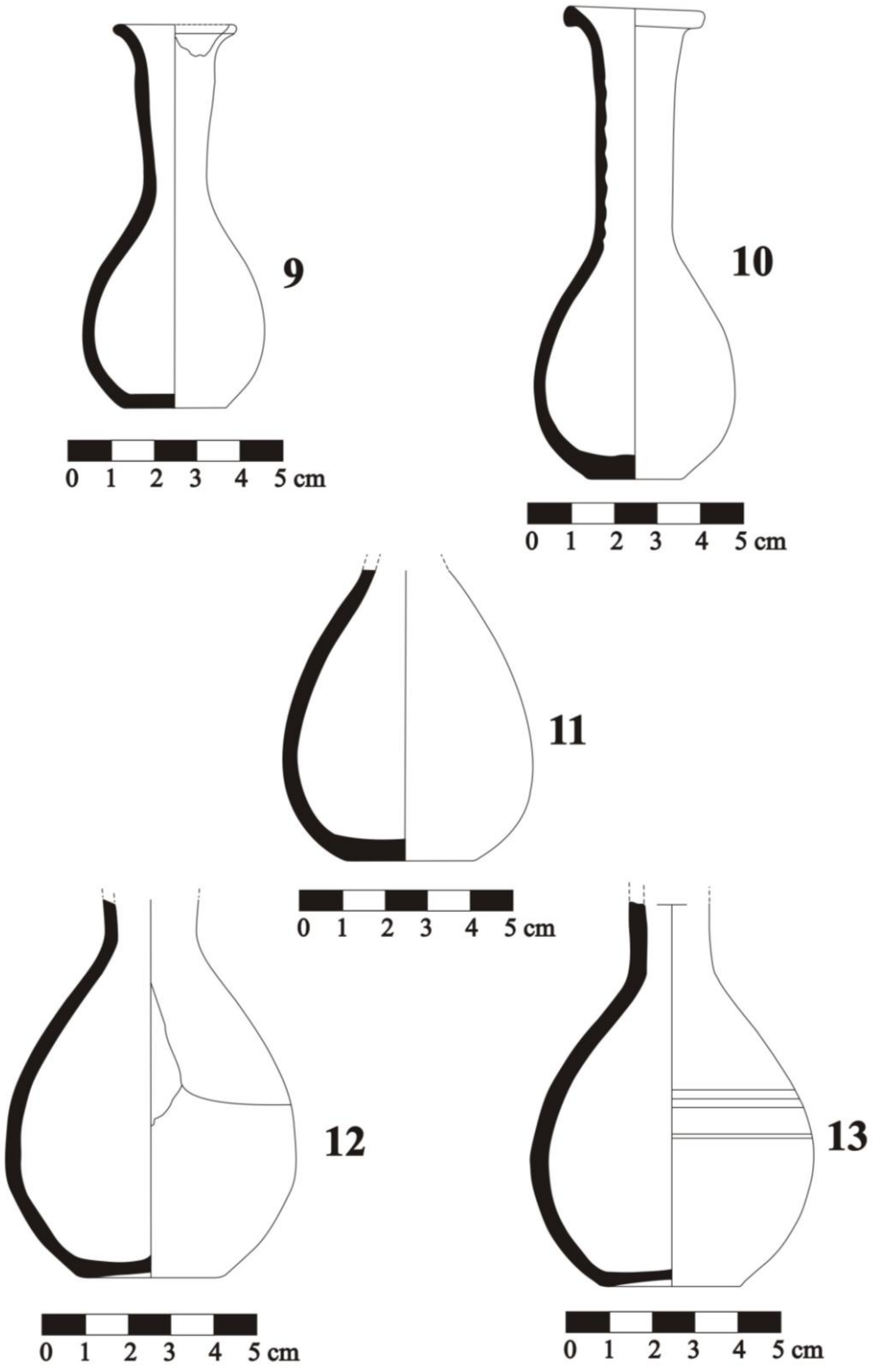
Kat. No. 4- 8, 2A Grubu Unguentariumlar

LEVHA 17

Kat. No. 9- 13, 2A Grubu Unguentariumlar

LEVHA 18

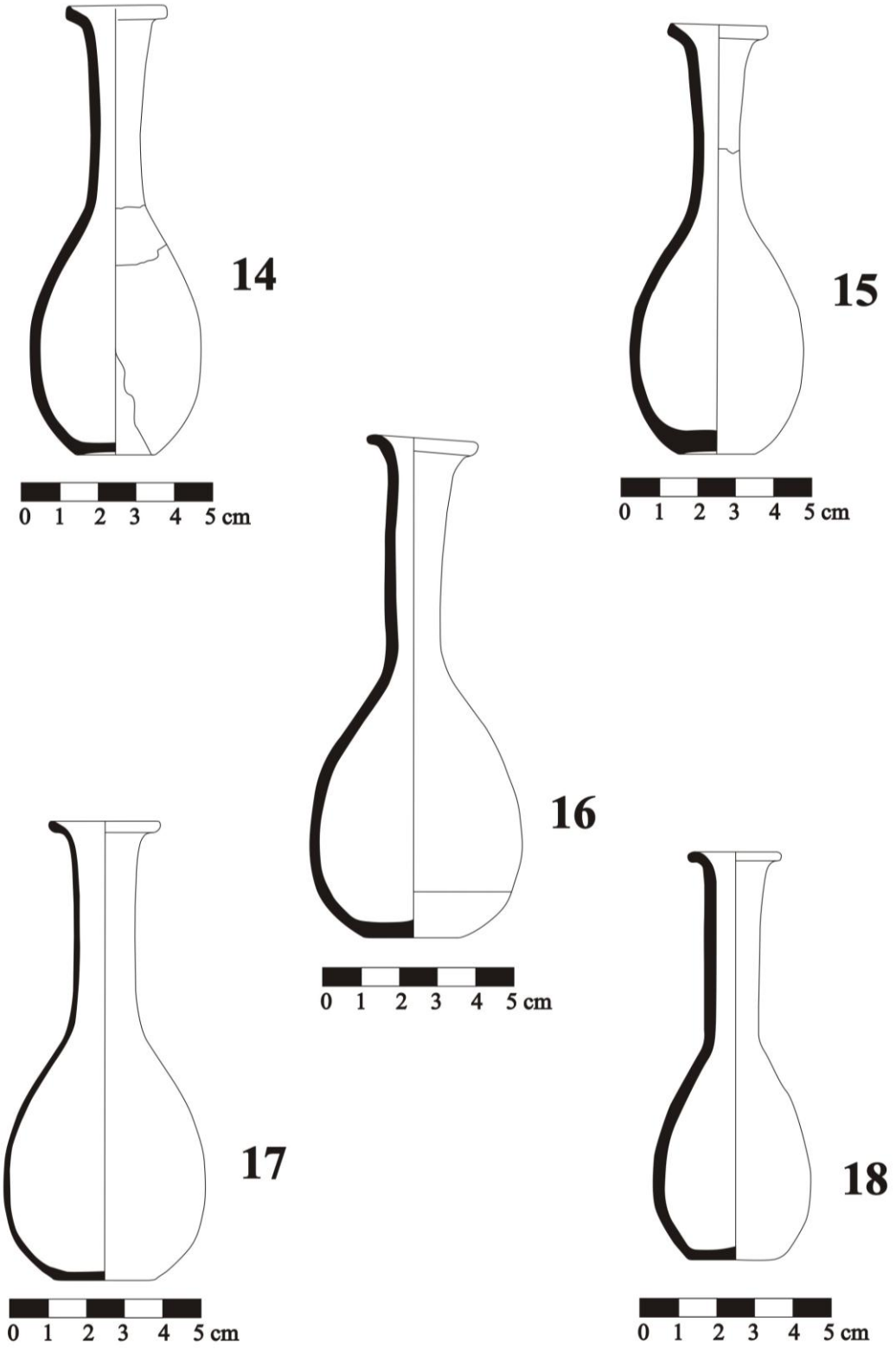
Kat. No. 9- 13, 2A Grubu Unguentariumlar

LEVHA 19

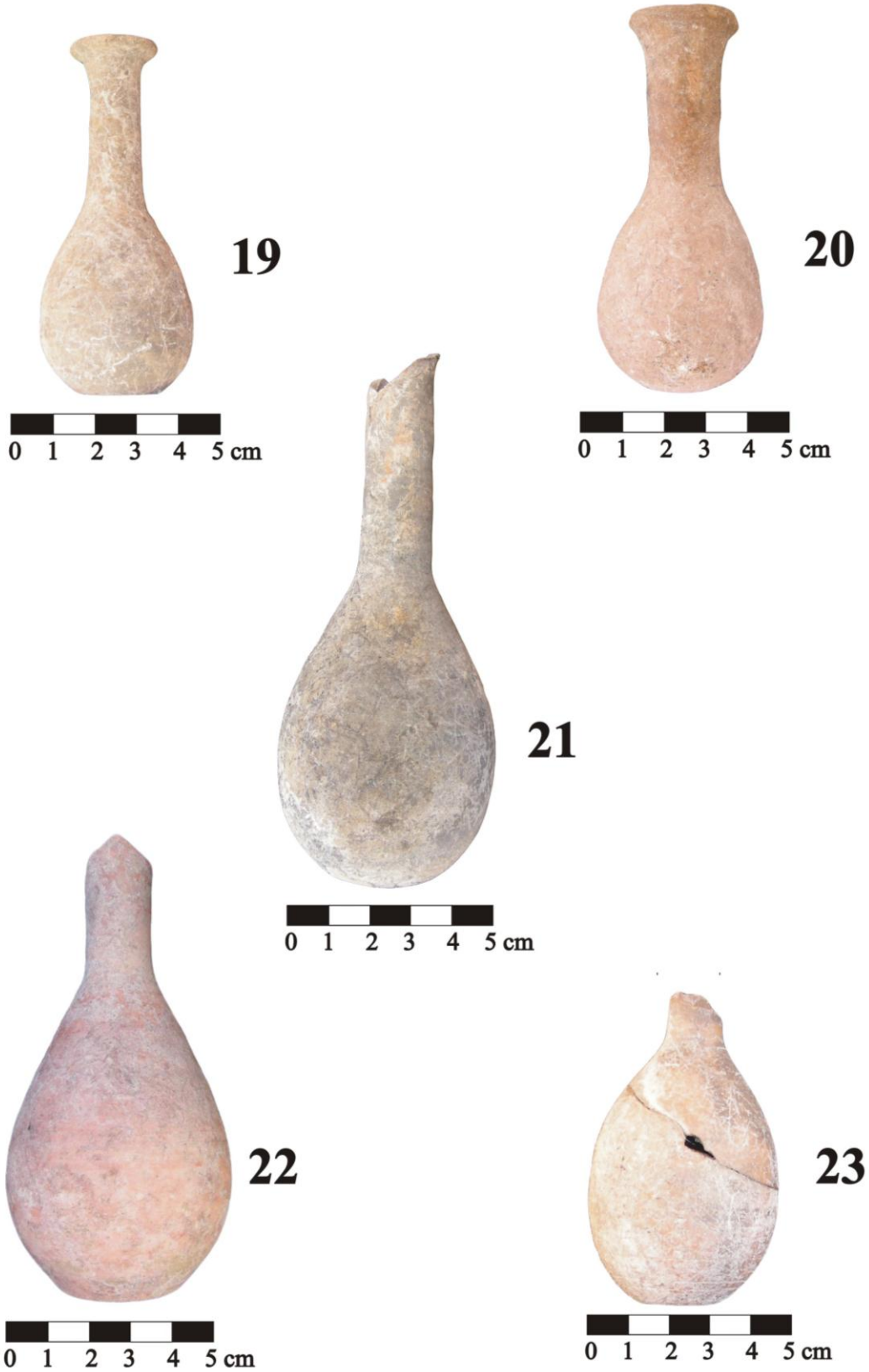
Kat. No. 14- 18, 2B Grubu Unguentariumlar

LEVHA 20

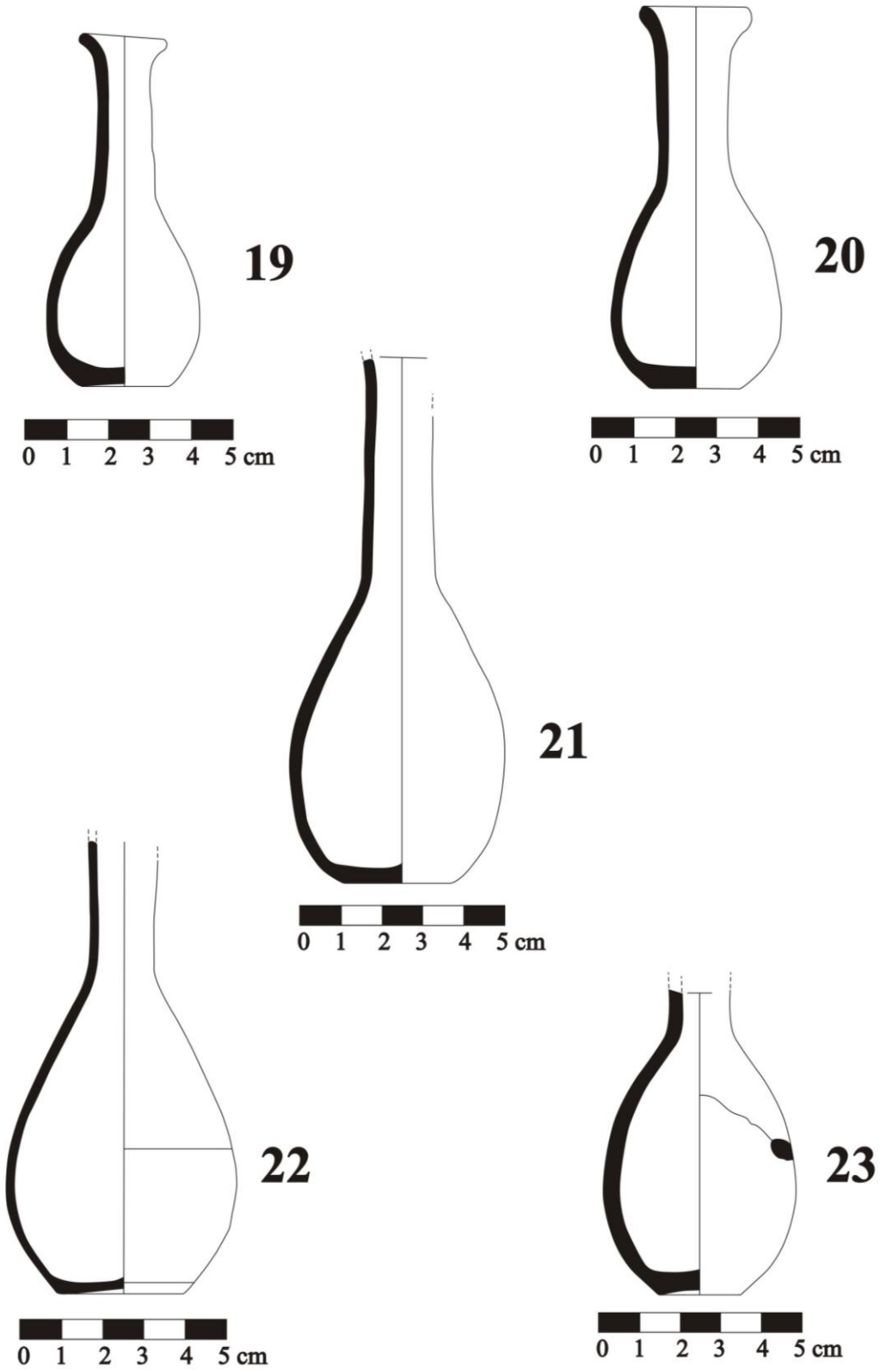
Kat. No. 14- 18, 2B Grubu Unguentariumlar

LEVHA 21

Kat. No: 19- 23, 2B Grubu Unguentariumlar

LEVHA 22

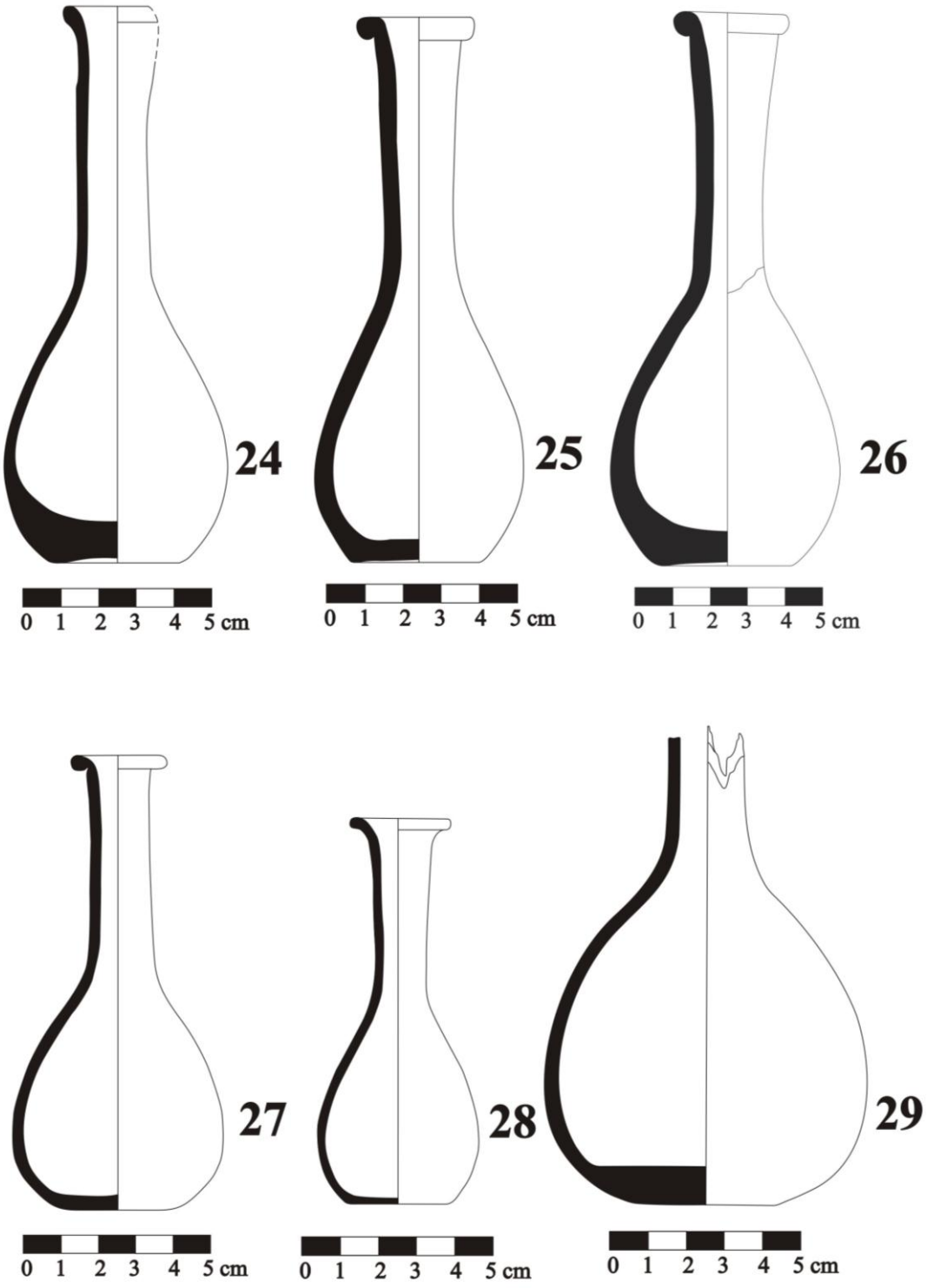
Kat. No: 19- 23,2B Grubu Unguentariumlar

LEVHA 23

Kat. No. 24- 29, 2C Grubu Unguentariumlar

LEVHA 24

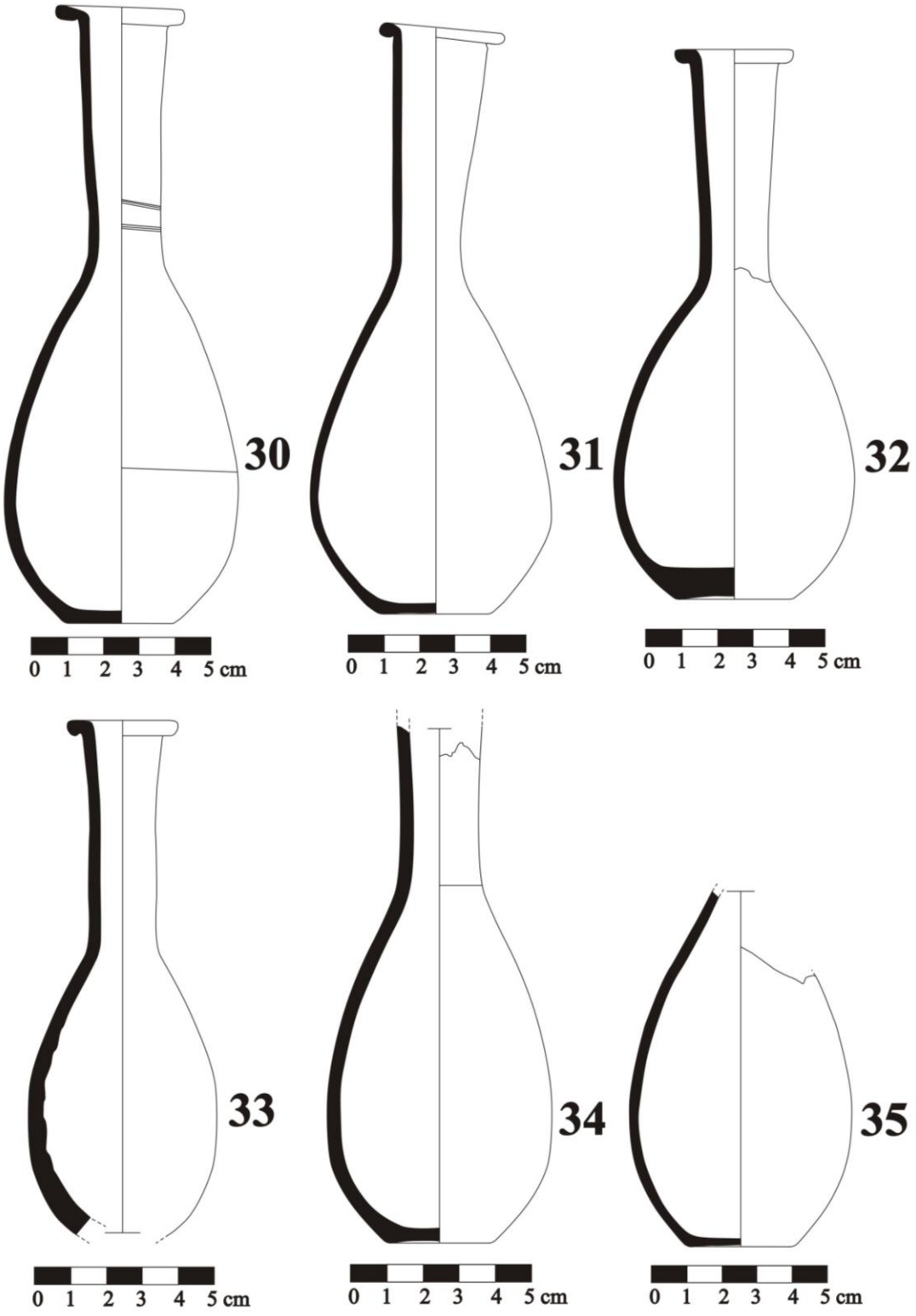
Kat. No. 24- 29, 2C Grubu Unguentariumlar

LEVHA 25

Kat. No. 30- 35, 3. Grup Unguentariumlar

LEVHA 26

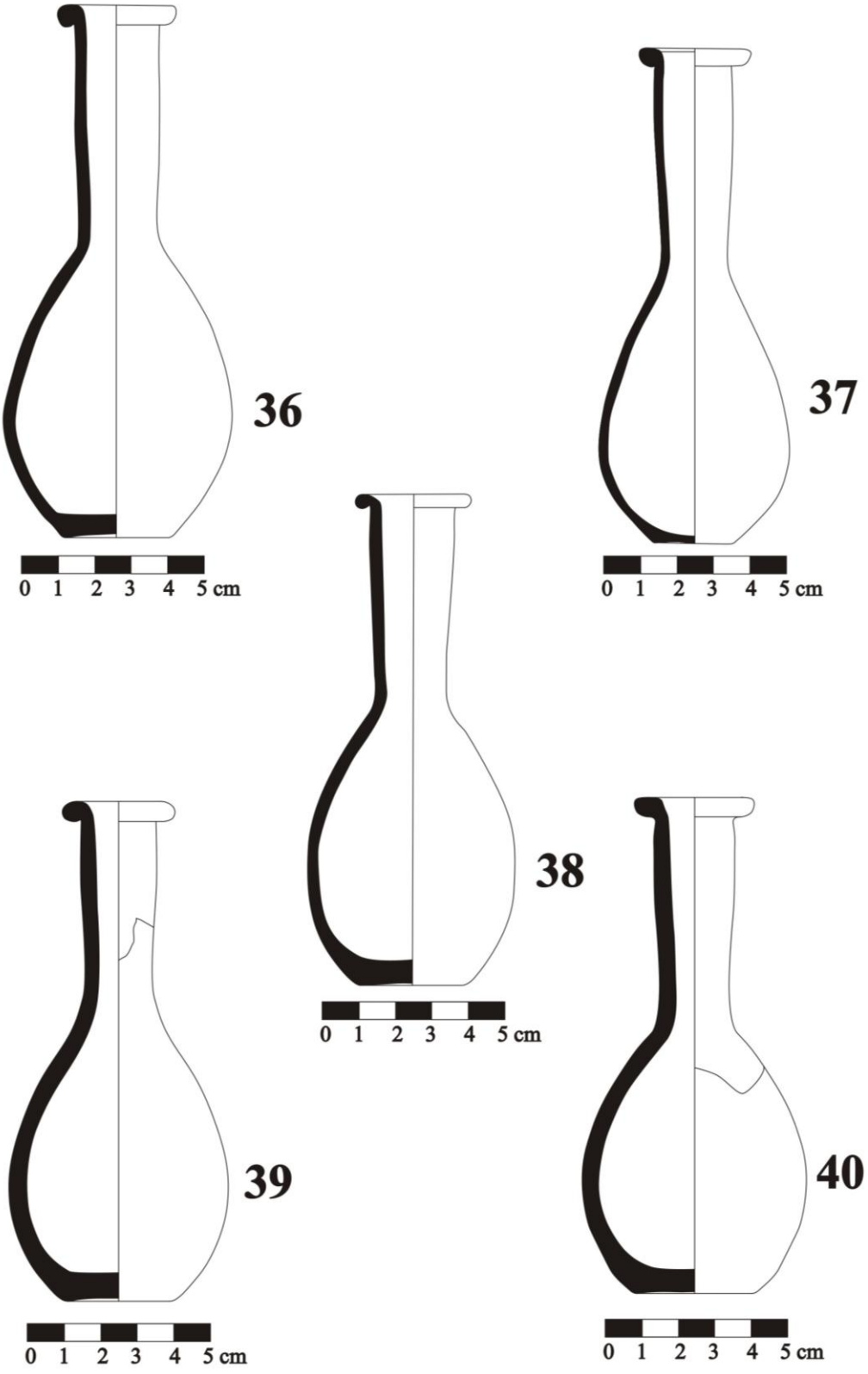
Kat. No. 30- 35, 3. Grup Unguentariumlar

LEVHA 27

Kat. No. 36- 40, 4 Unguentariumlar

LEVHA 28

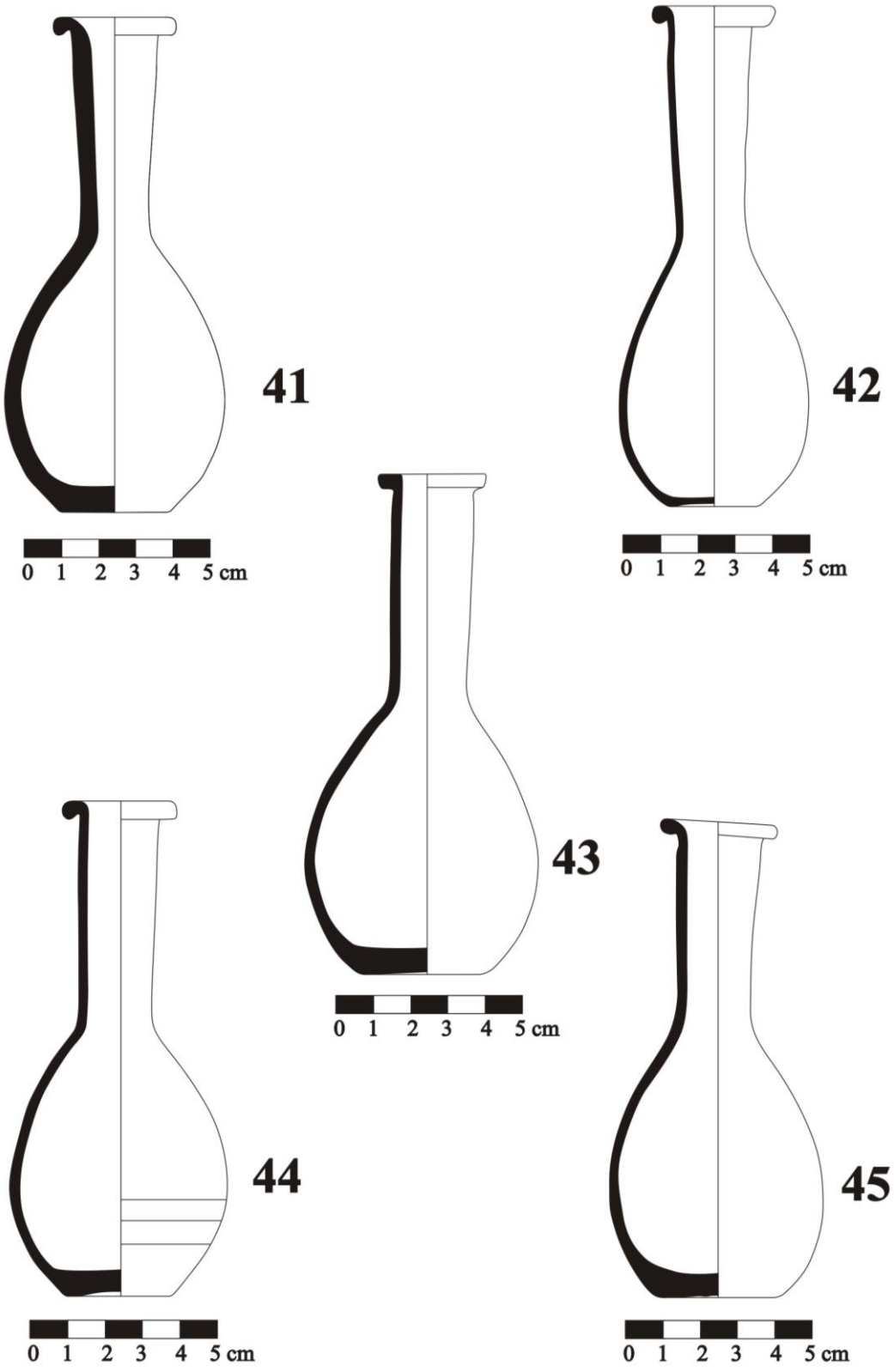
Kat. No. 36- 40, 4. Grup Unguentariumlar

LEVHA 29

Kat. No. 41- 45, 4. Grup Unguentariumlar

LEVHA 30

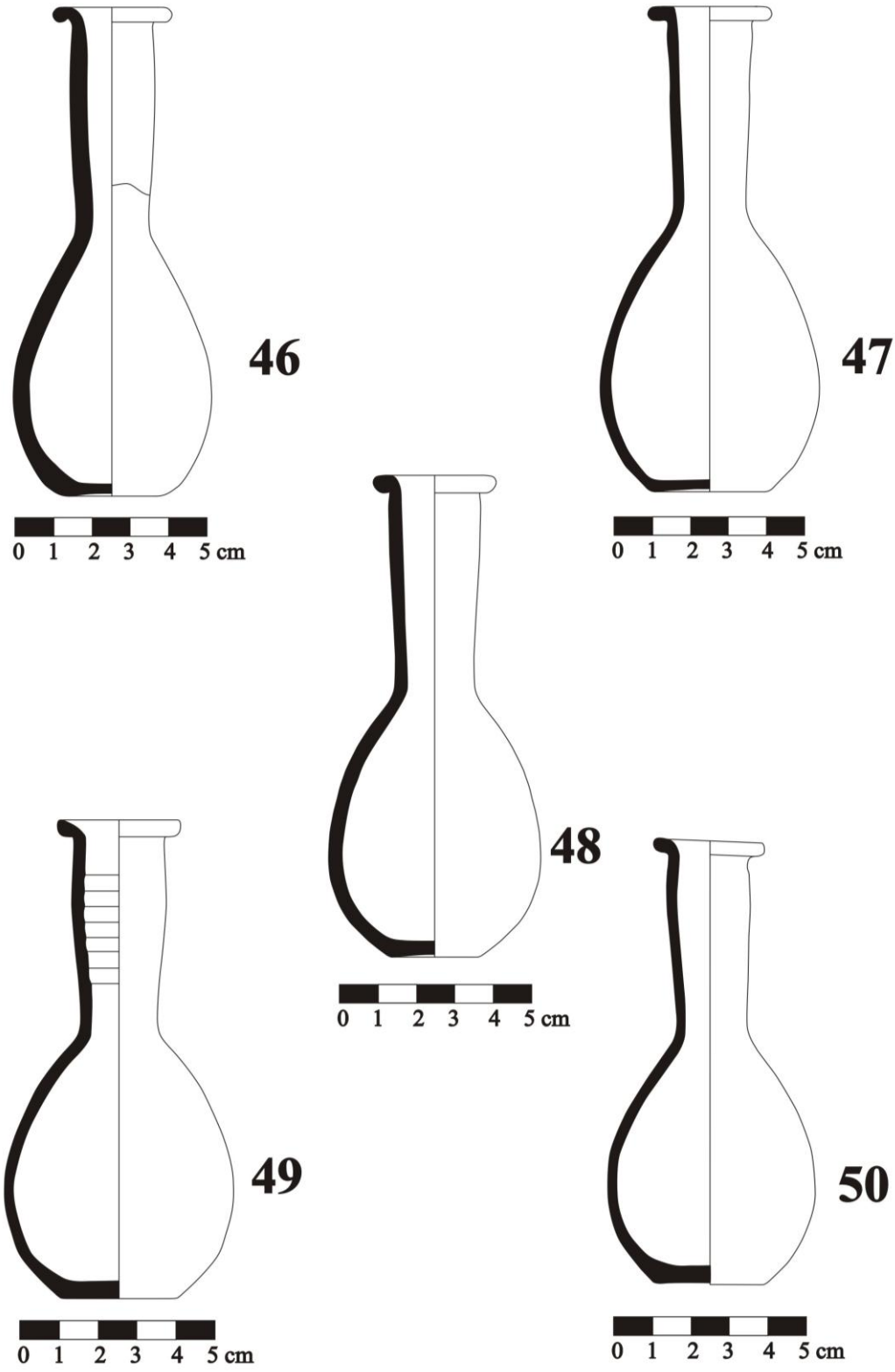
Kat. No. 41- 45, 4. Grup Unguentariumlar

LEVHA 31

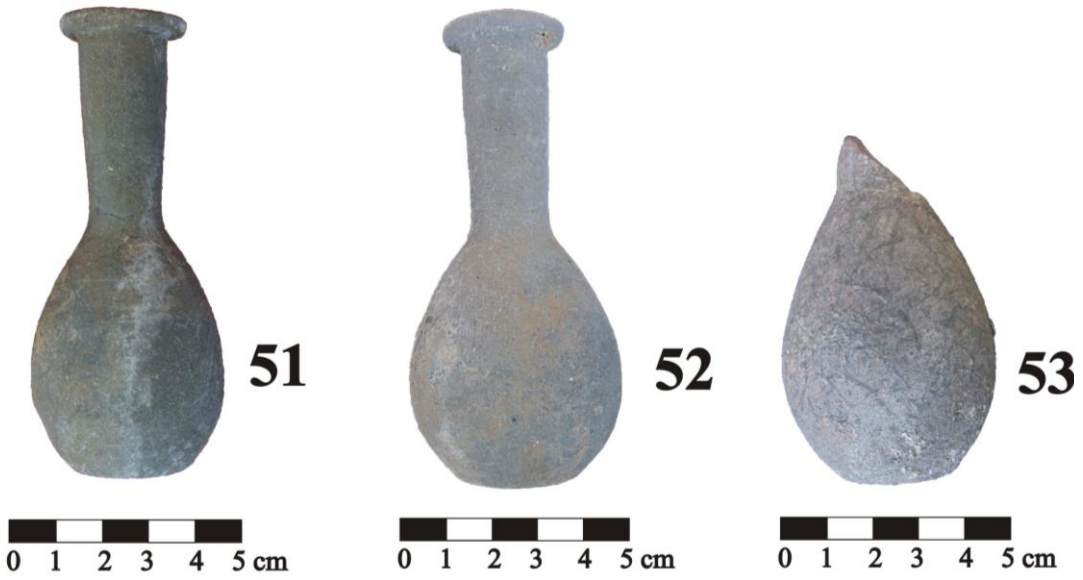
Kat. No. 46- 50, 4. Grup Unguentariumlar

LEVHA 32

Kat. No. 46- 50, 4. Grup Unguentariumlar

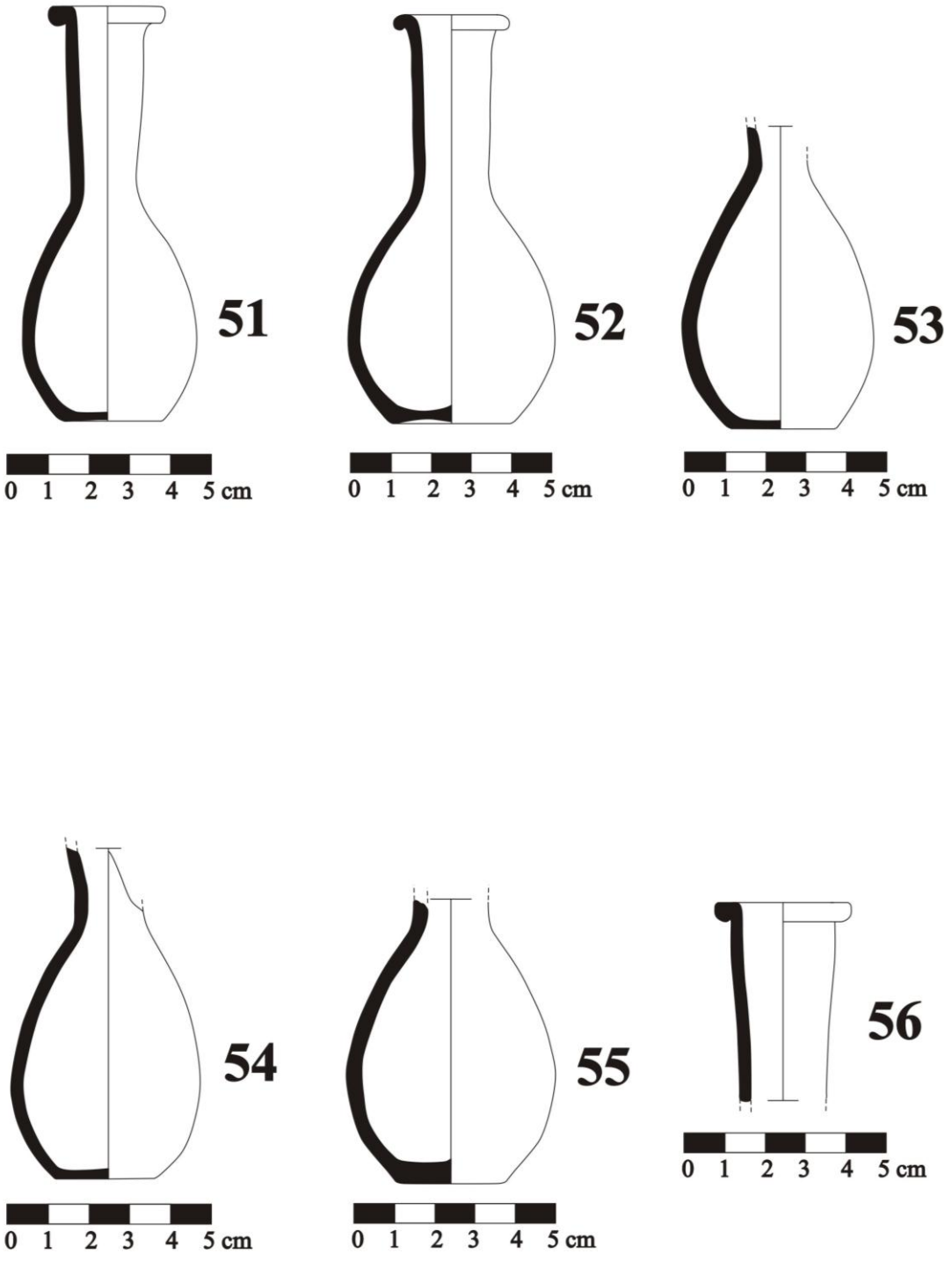
LEVHA 33

Kat. No. 51- 56, 4. Grup Unguentariumlar

LEVHA 34

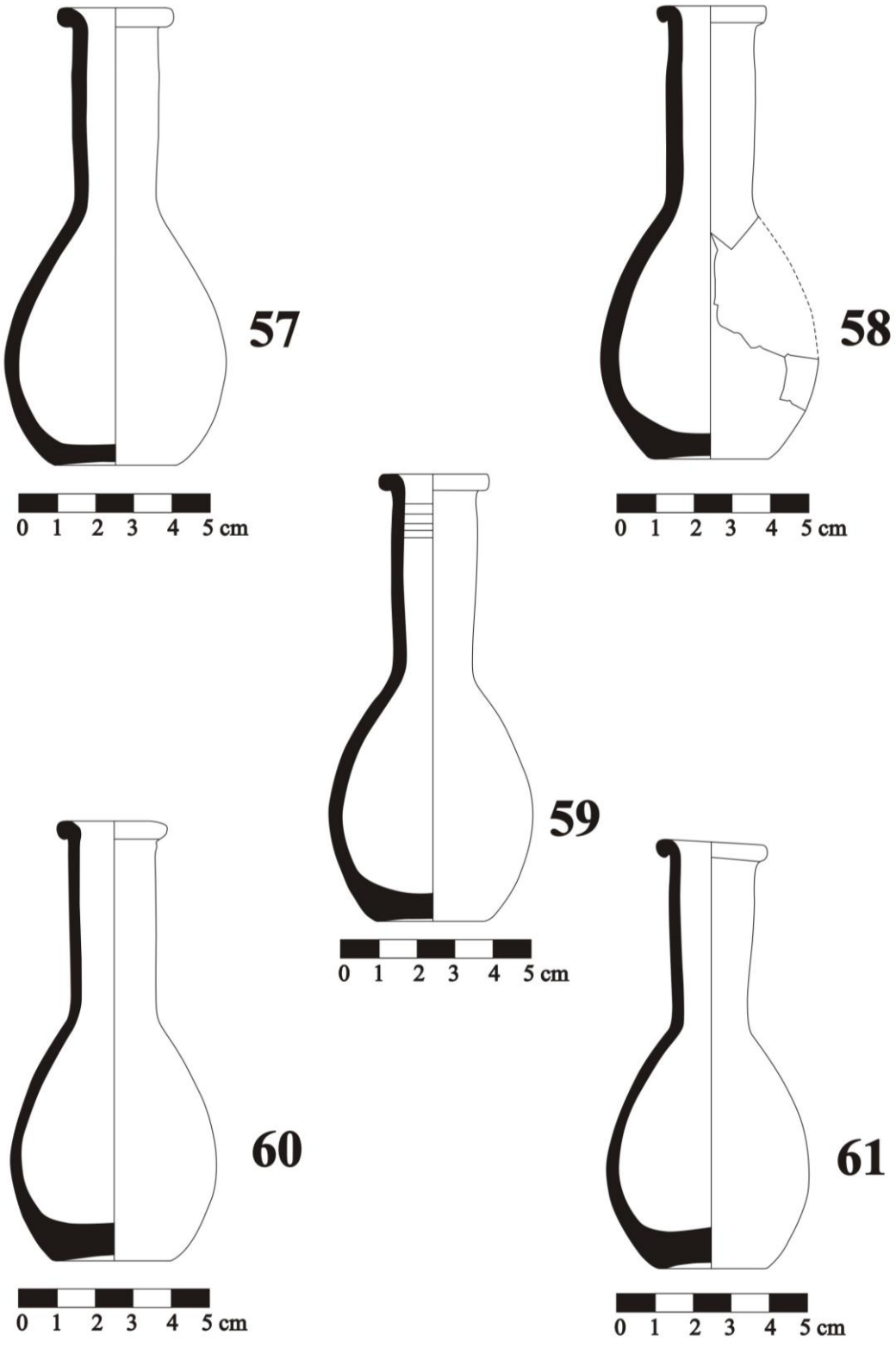
Kat. No. 51- 56, 4. Grup Unguentariumlar

LEVHA 35

Kat. No. 57- 61, 5A Grubu Unguentariumlar

LEVHA 36

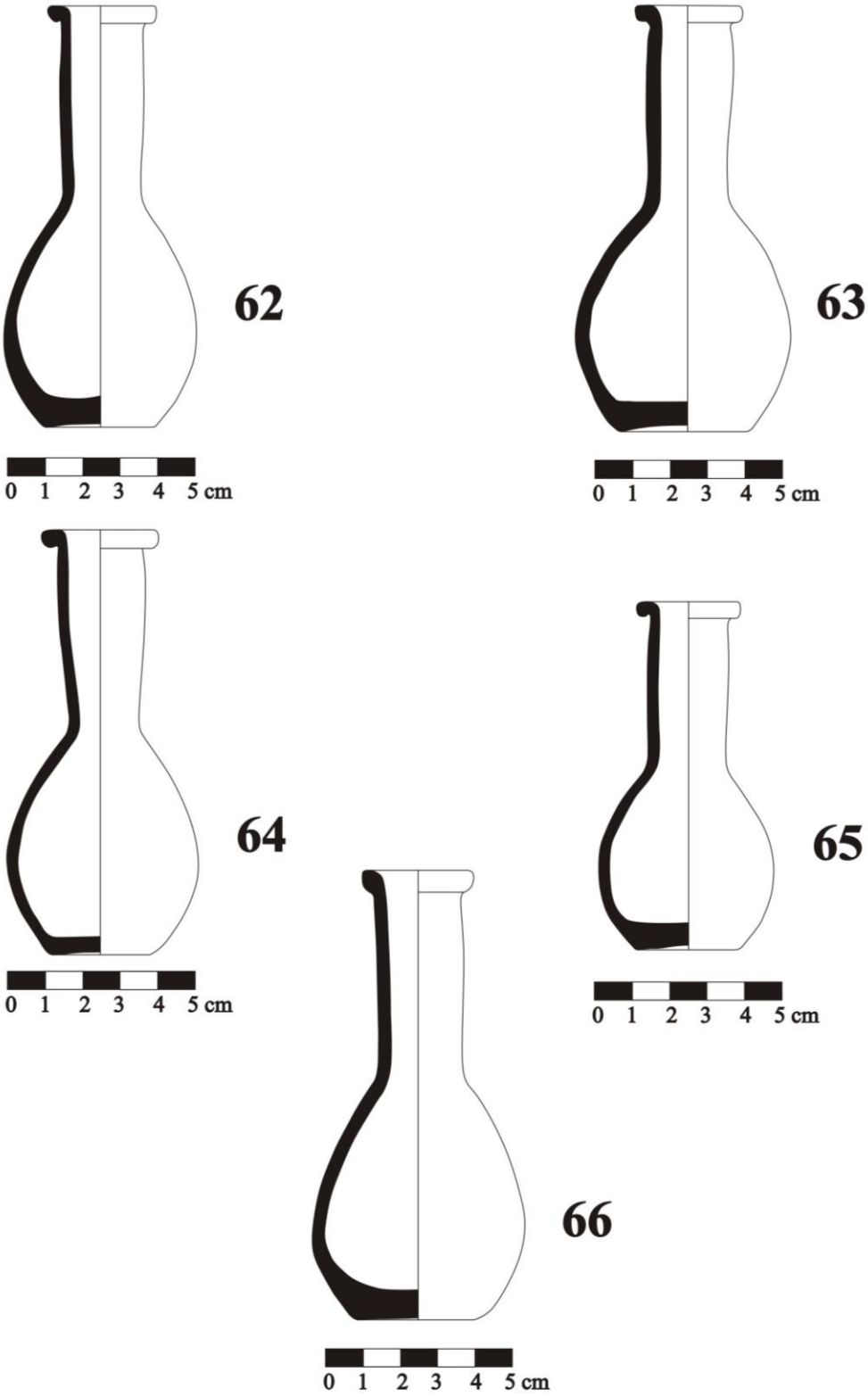
Kat. No. 57- 61, 5A Grubu Unguentariumlar

LEVHA 37

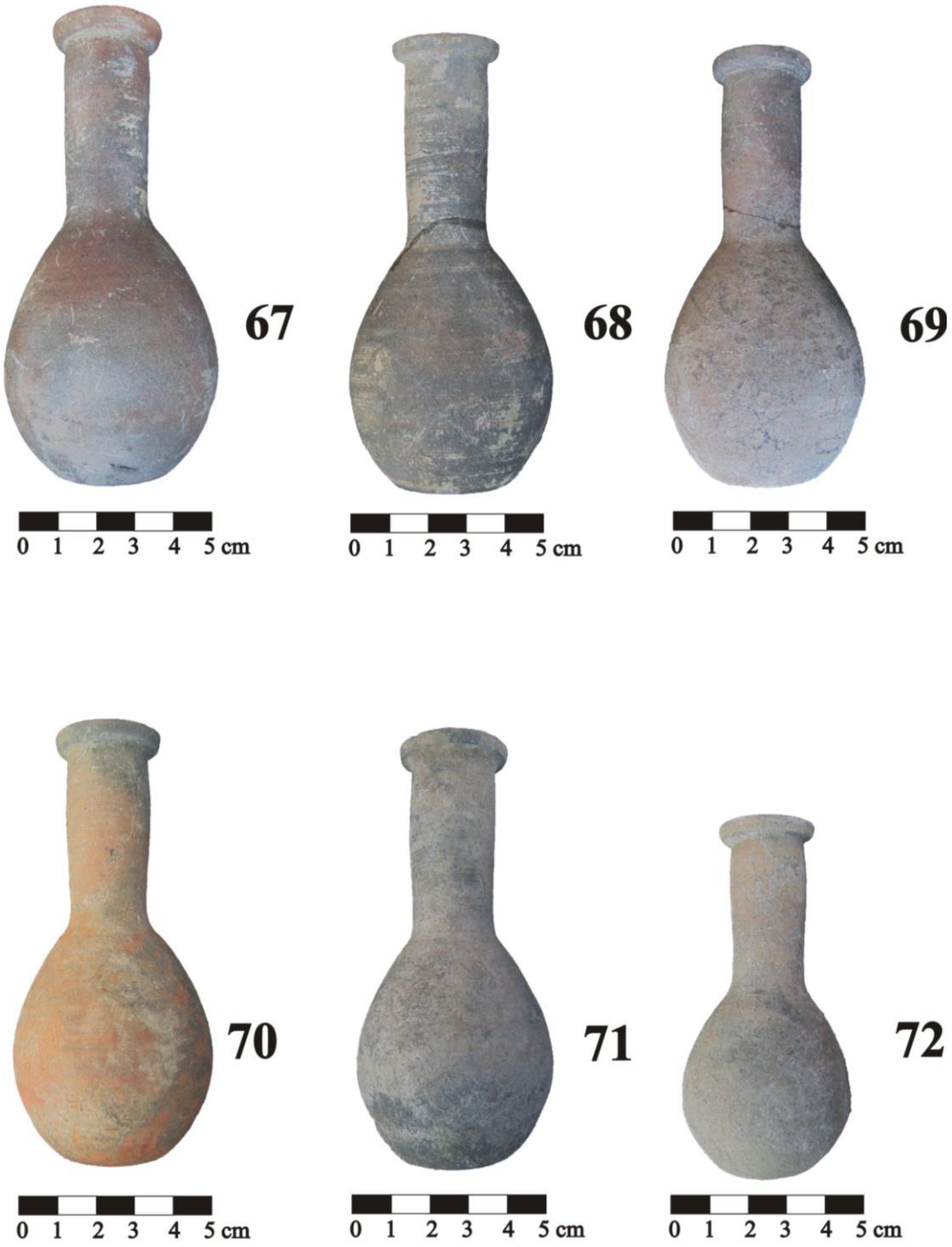
Kat. No. 62- 65, 5A Grubu Unguentariumlar, Kat. No. 66, 5B Grubu Unguentariumu

LEVHA 38

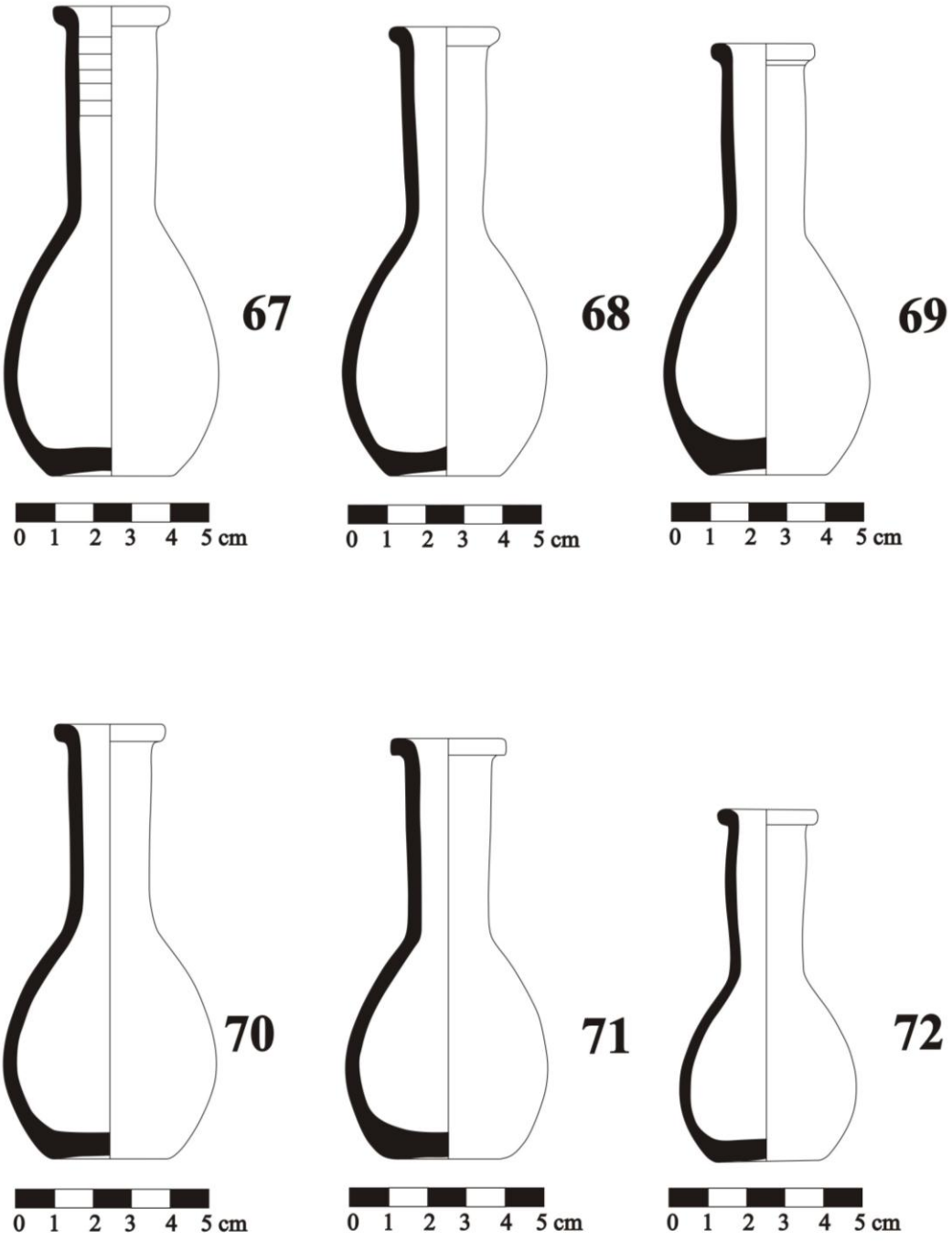
Kat. No. 62- 65, 5A Grubu Unguentariumlar, Kat. No. 66, 5B Grubu Unguentariumu

LEVHA 39

Kat. No. 67- 72, 5B Grubu Unguentariumlar

LEVHA 40

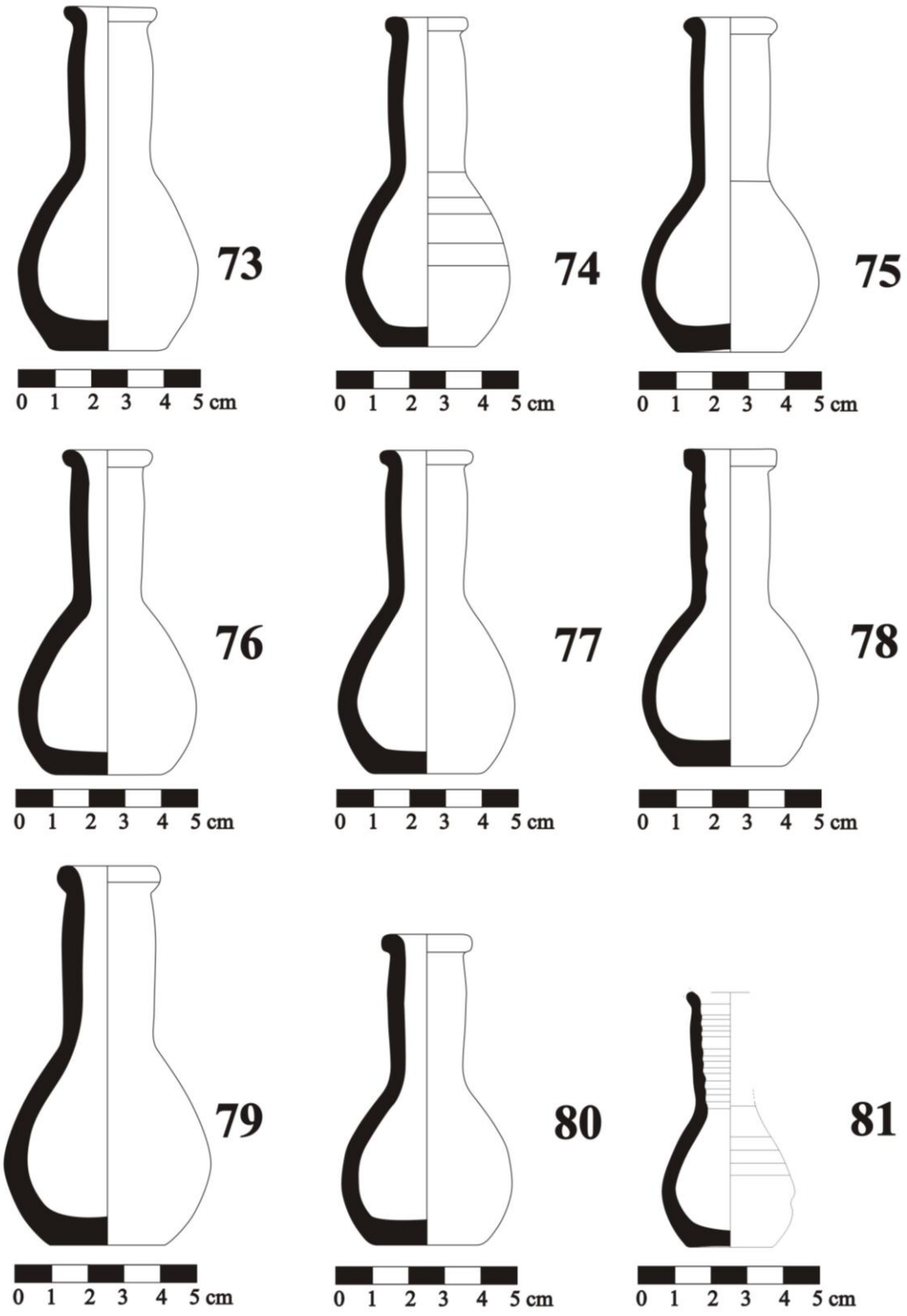
Kat. No. 67- 72, 5B Grubu Unguentariumlar

LEVHA 41

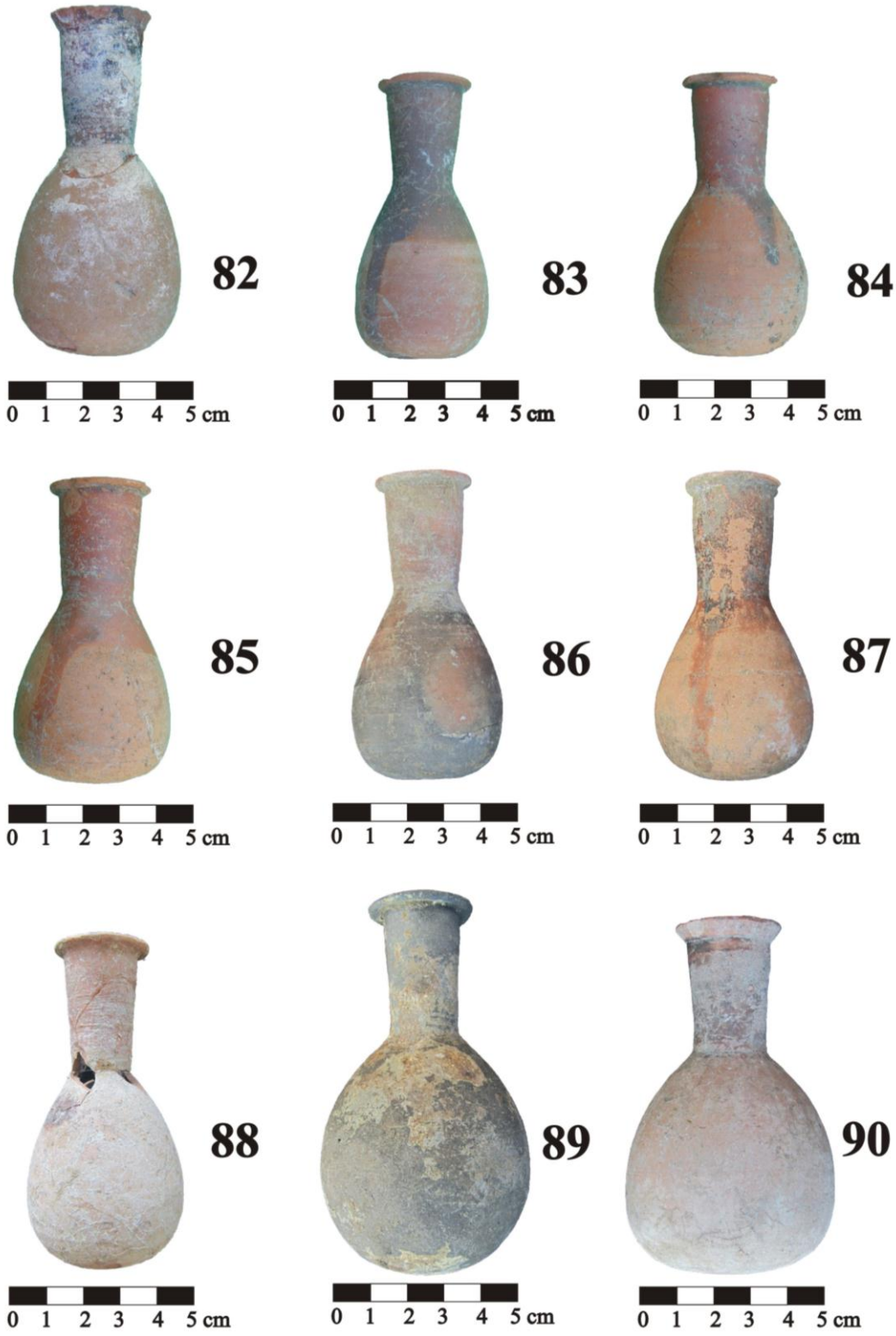
Kat. No. 73- 81, 5C Grubu Unguentariumlar

LEVHA 42

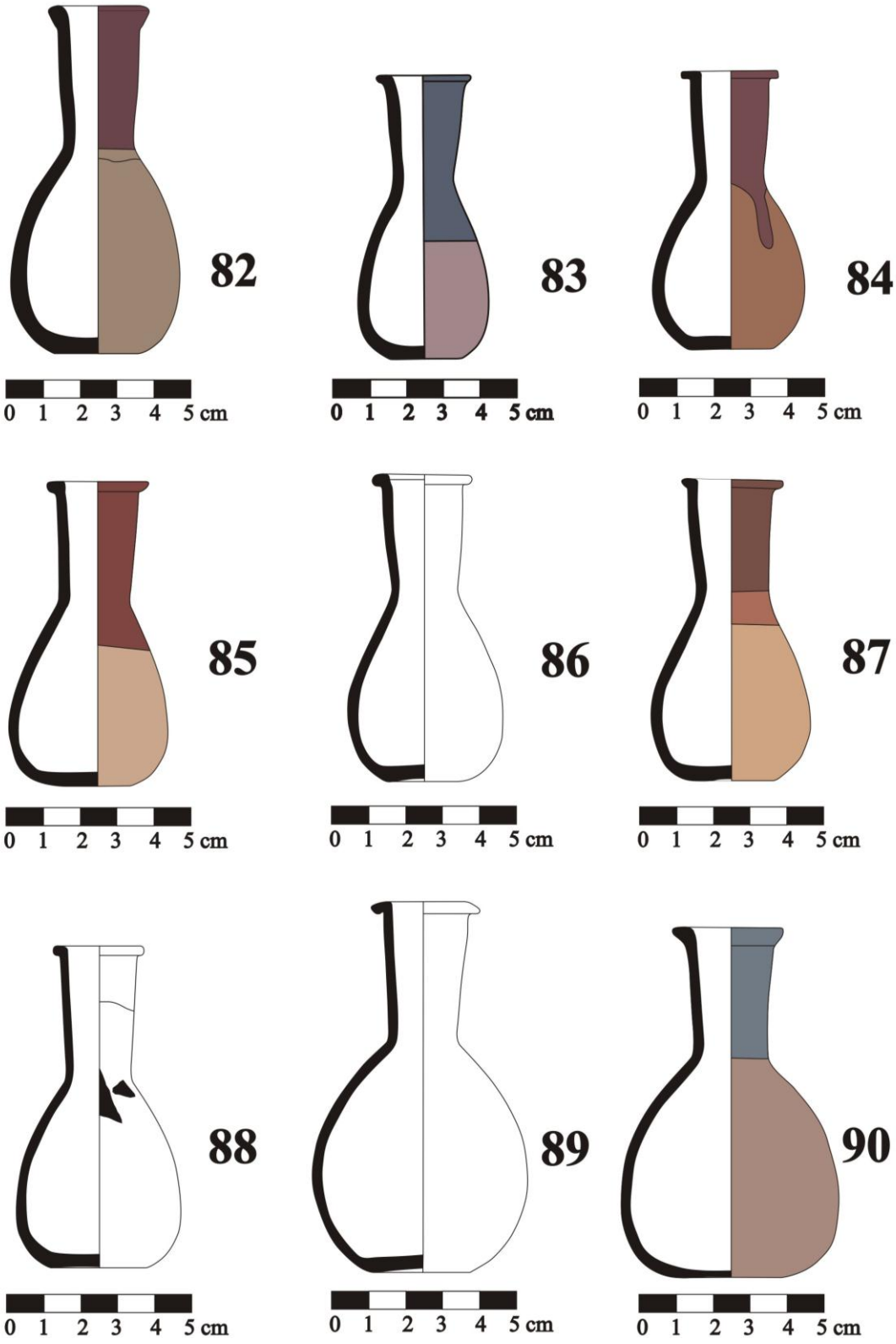
Kat. No. 73- 81, 5C Grubu Unguentariumlar

LEVHA 43

Kat. No. 82- 90, 6A Grubu Unguentariumlar

LEVHA 44

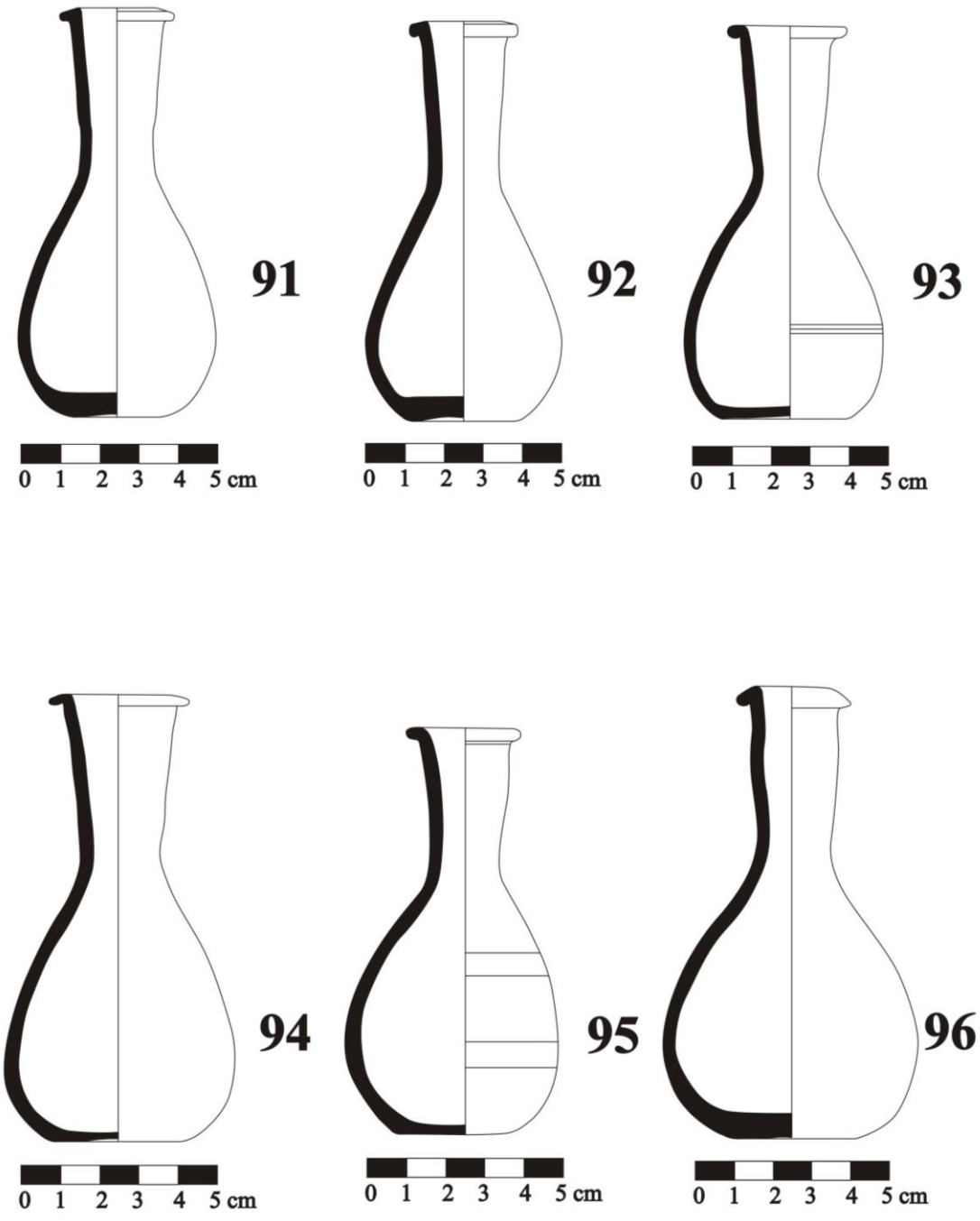
Kat. No. 82- 90, 6A Grubu Unguentariumlar

LEVHA 45

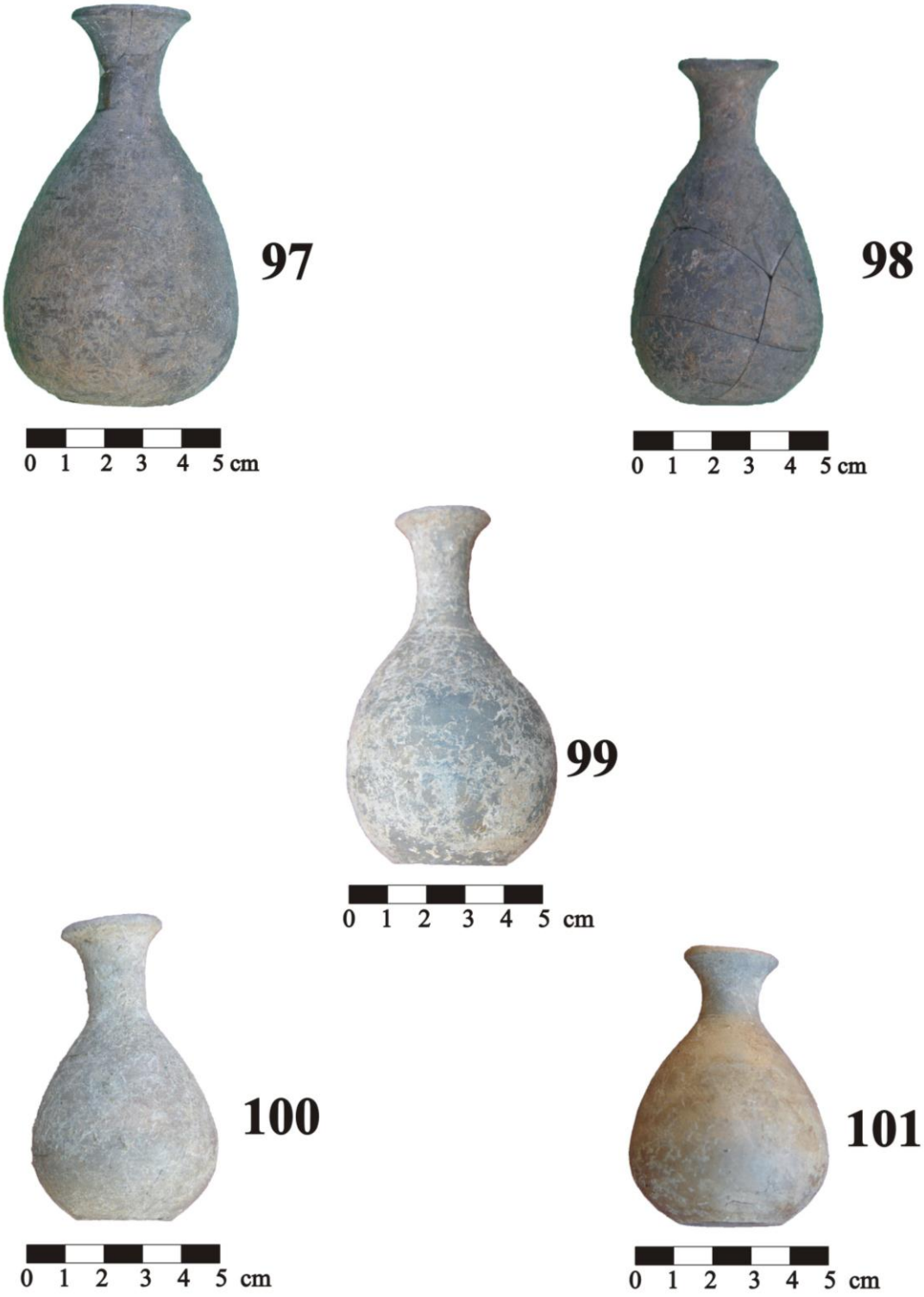
Kat. No. 91- 96, 6B Grubu Unguentariumlar

LEVHA 46

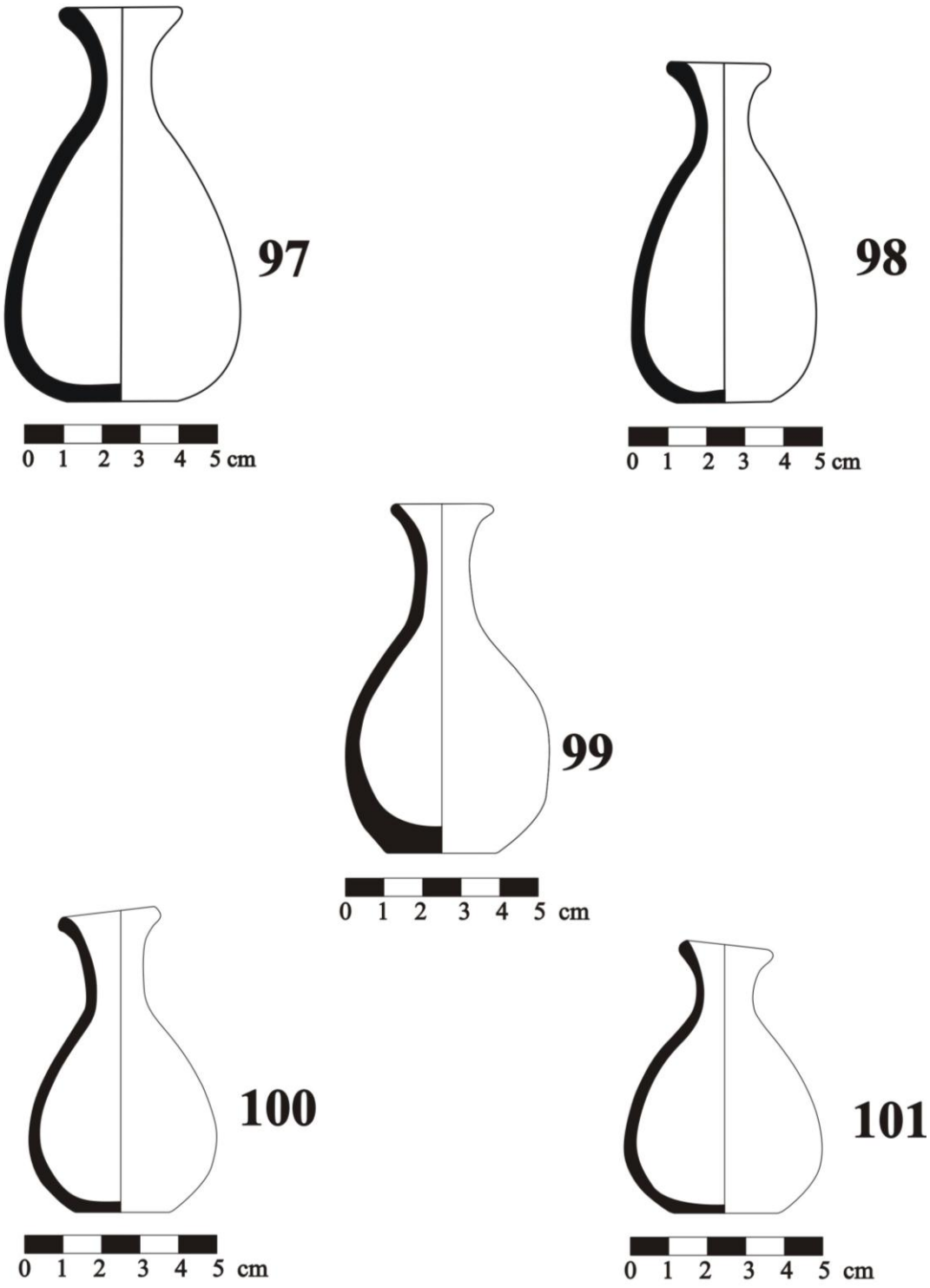
Kat. No. 91- 96, 6B Grubu Unguentariumlar

LEVHA 47

Kat. No. 97- 101, 7. Grup Unguentariumlar

LEVHA 48

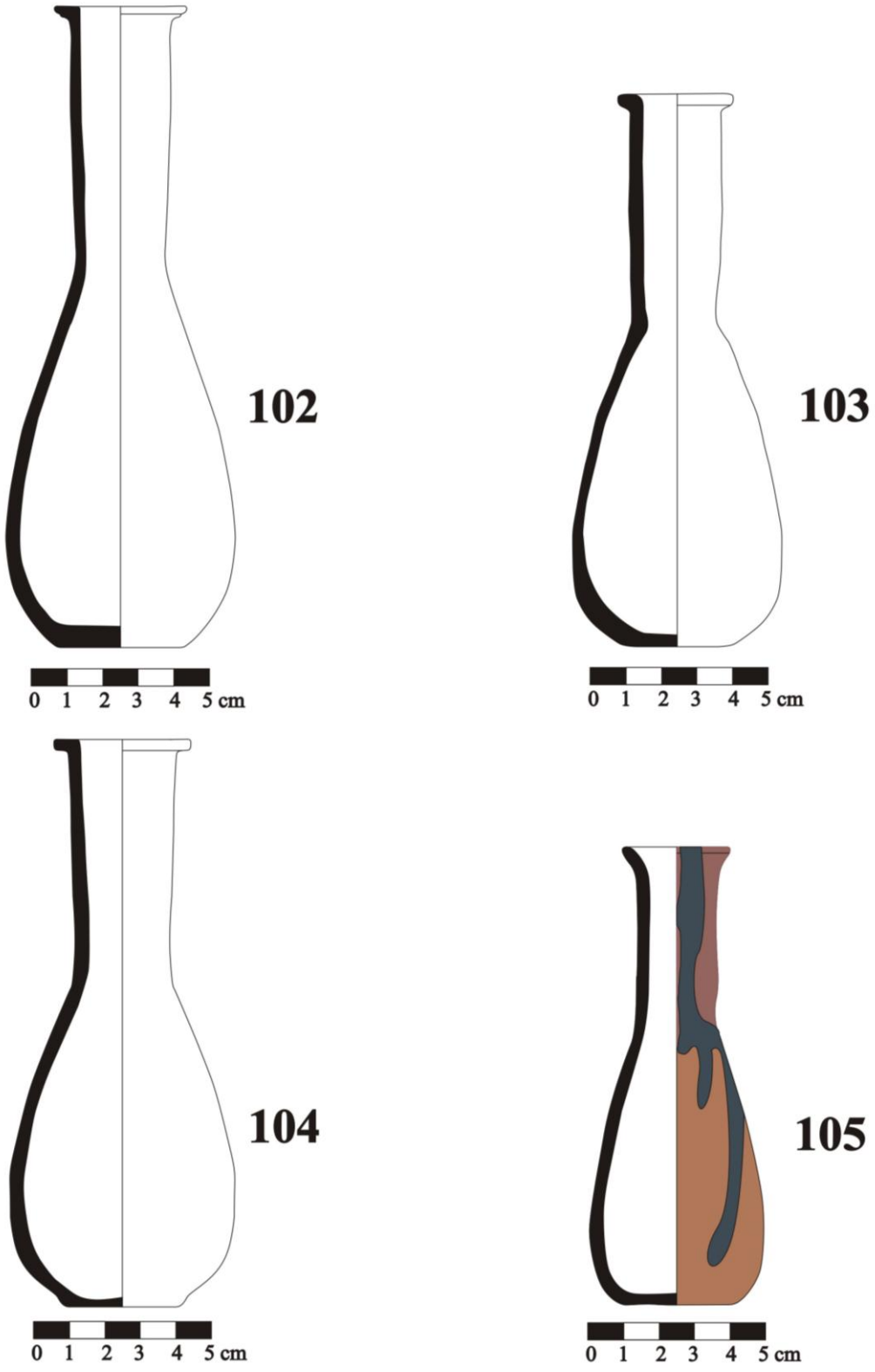
Kat. No. 97- 101, 7. Grup Unguentariumlar

LEVHA 49

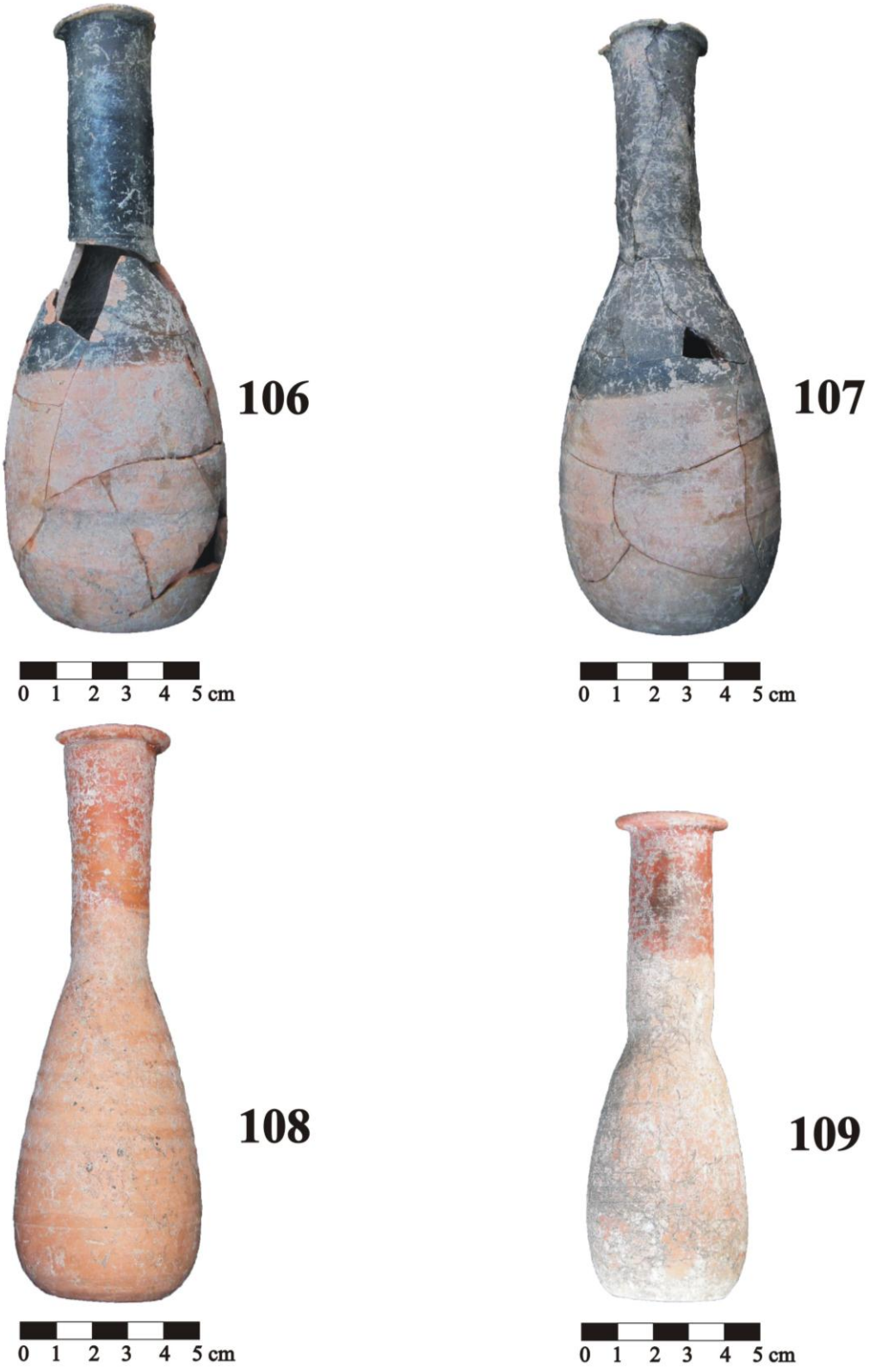
Kat. No. 101- 105, 8. Grup Unguentariumlar

LEVHA 50

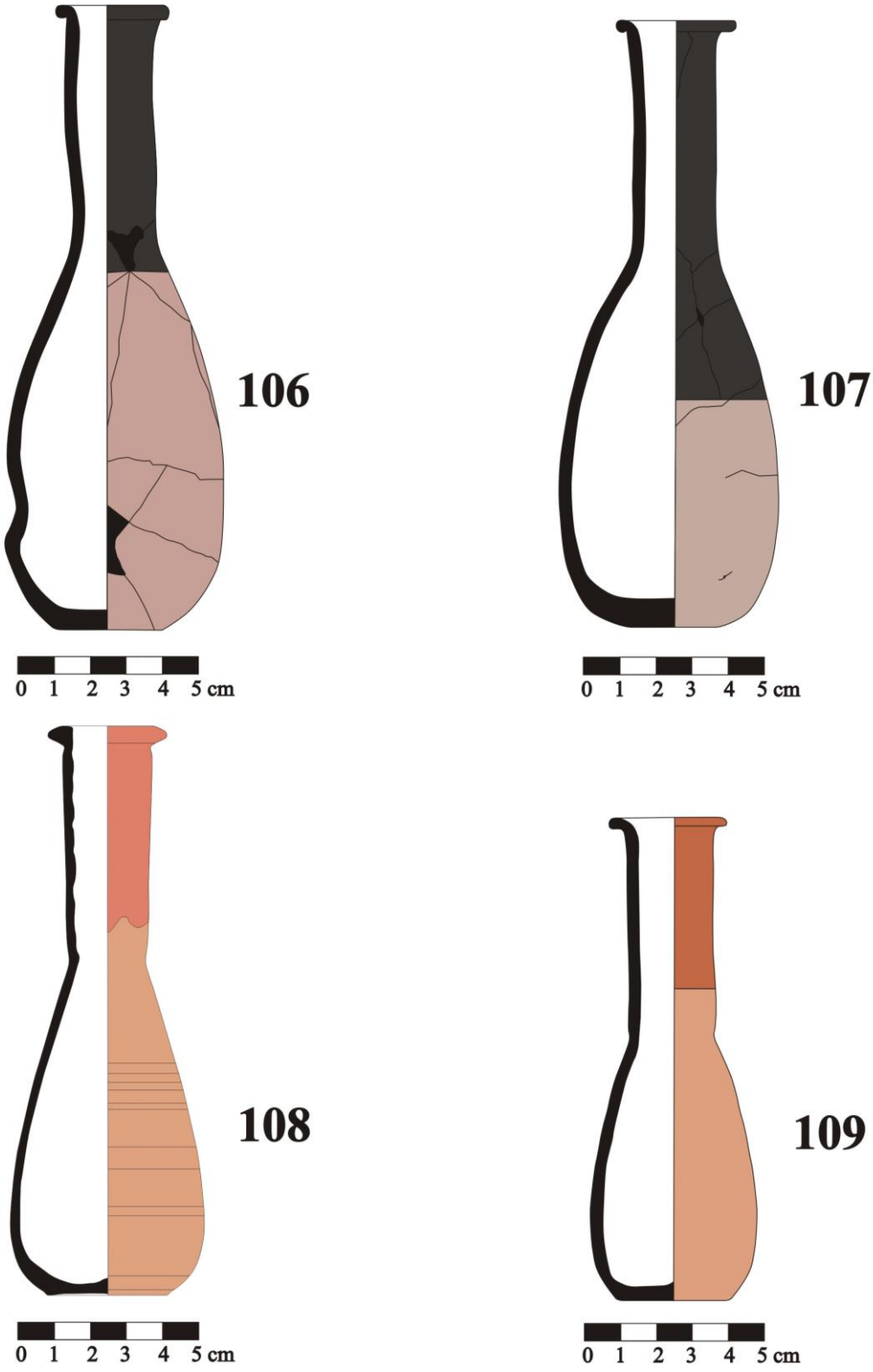
Kat. No. 101- 105, 8. Grup Unguentariumlar

LEVHA 51

Kat. No. 106- 109, 8. Grup Unguentariumlar

LEVHA 52

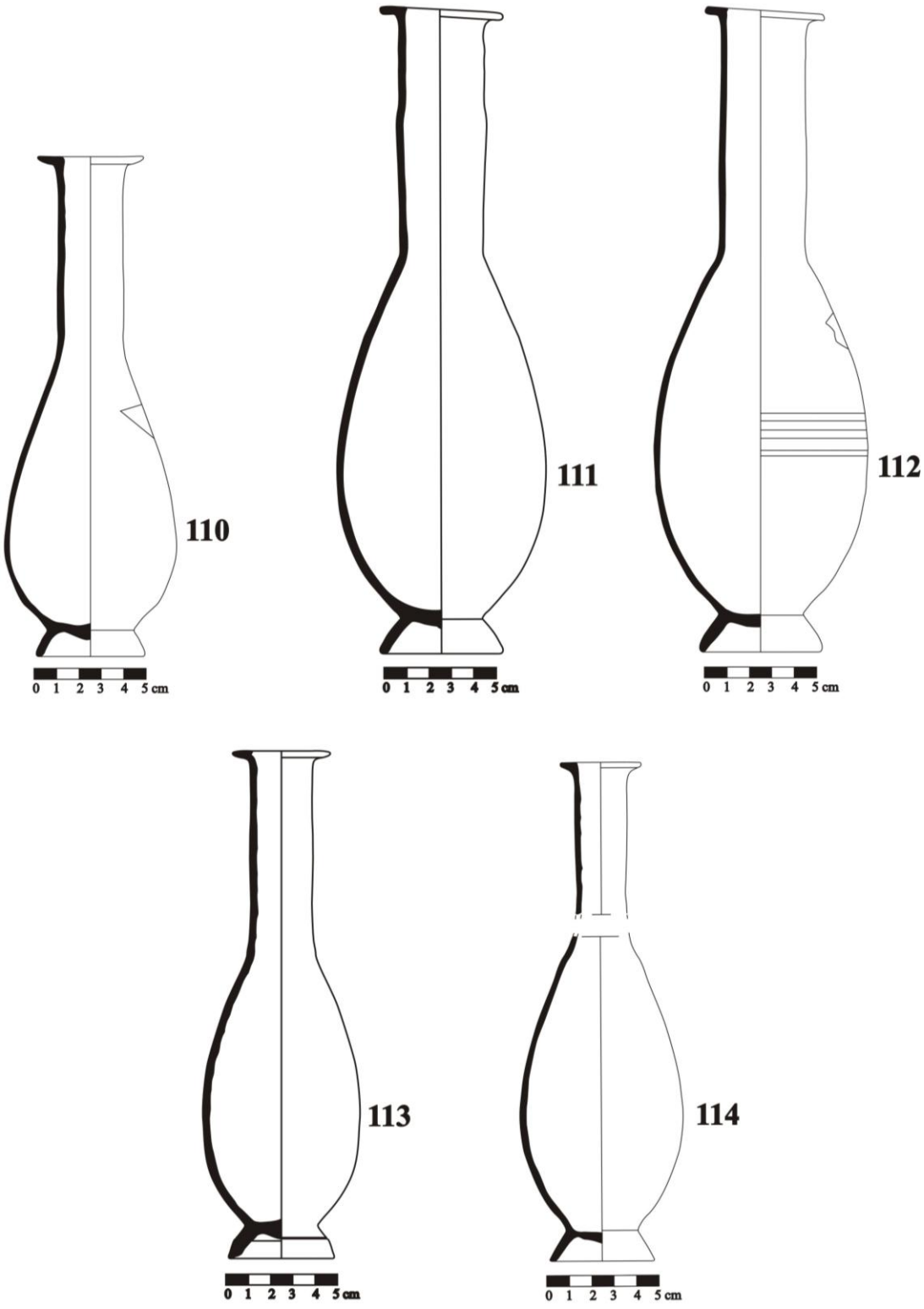
Kat. No. 106- 109, 8. Grup Unguentariumlar

LEVHA 53

Kat. No. 110- 114, 9. Grup Unguentariumlar

LEVHA 54

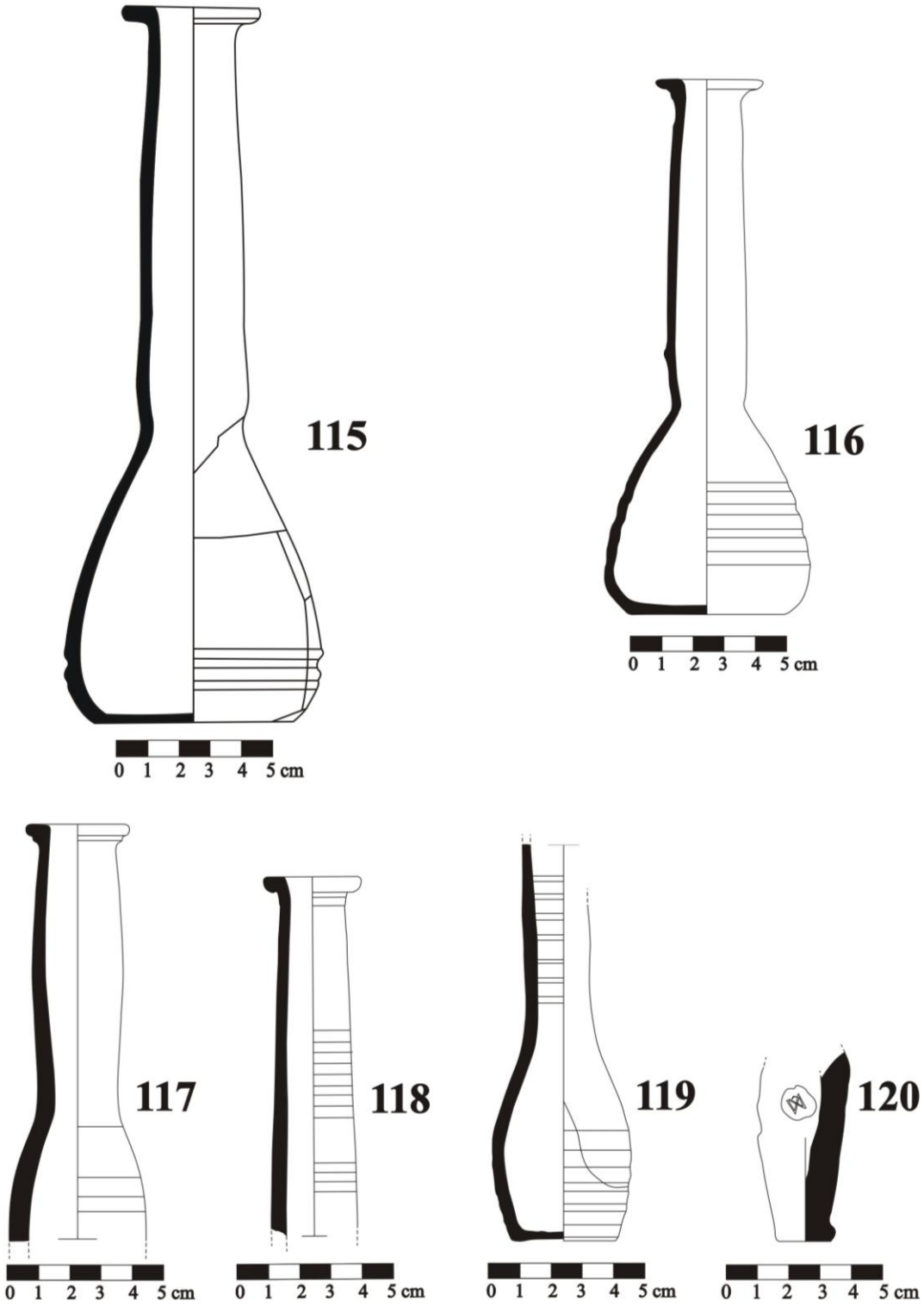
Kat. No. 110- 114, 9 Grup Unguentariumlar

LEVHA 55

Kat. No. 115- 116, 10. Grup Unguentariumlar, Kat. No. 117- 120 Geç Roma Unguentariumları

LEVHA 56

Kat. No. 115- 116, 10. Grup Unguentariumlar, Kat. No. 117- 120 Geç Roma Unguentariumları

LEVHA 57

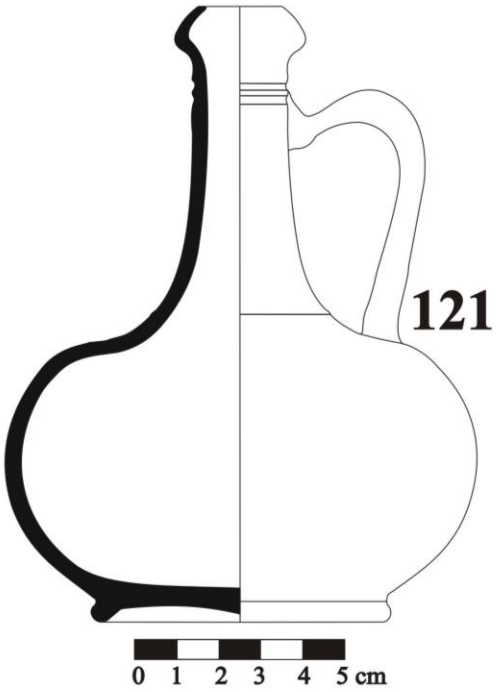

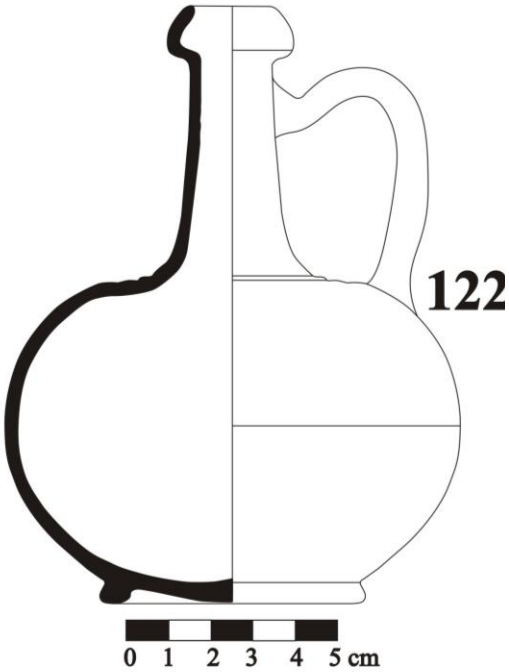

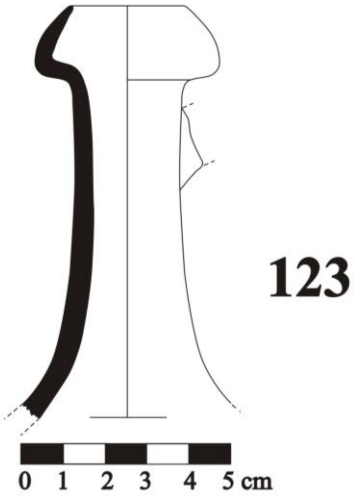

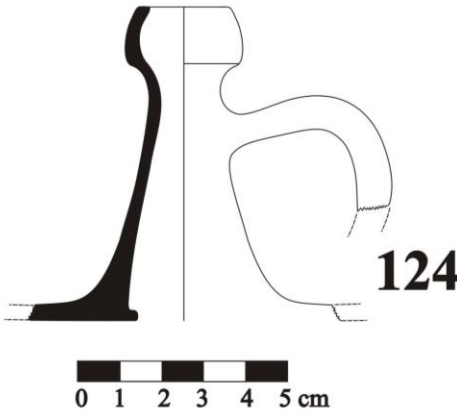
Kat. No. 121- 124, Lagynoslar

LEVHA 58

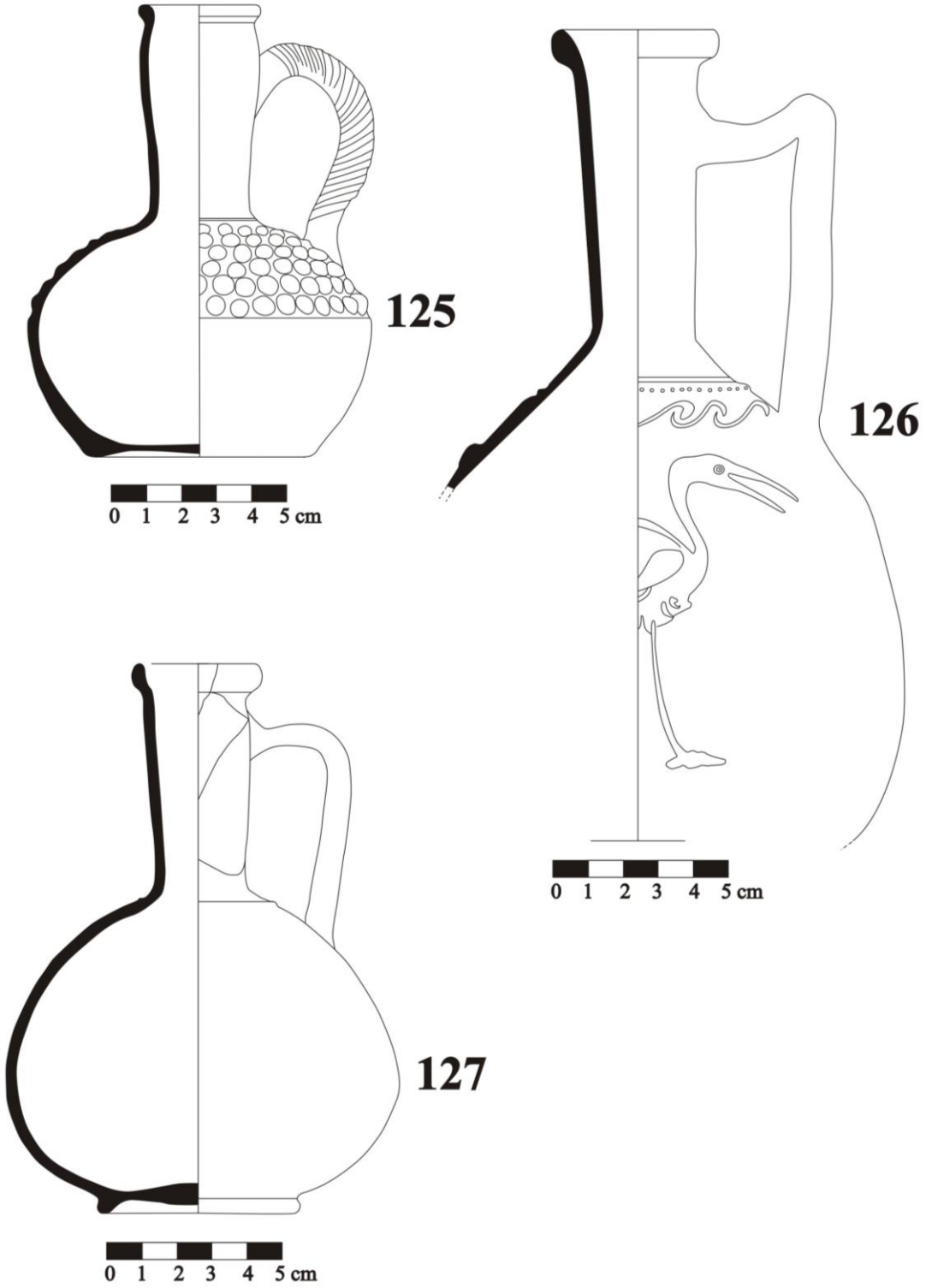
Kat. No. 121- 124, Lagynoslar

LEVHA 59

Kat. No. 125- 127, Lagynoslar

LEVHA 60

Kat. No. 125- 127, Lagynoslar

LEVHA 61

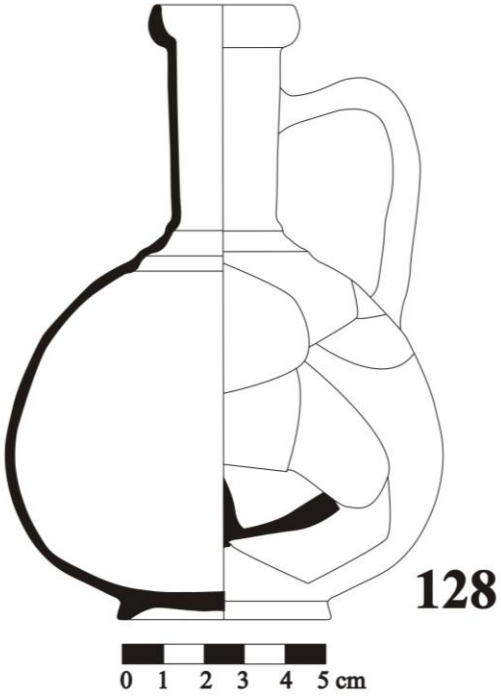

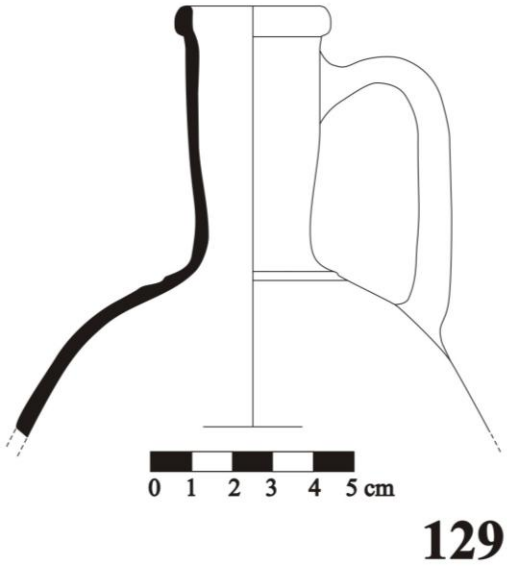

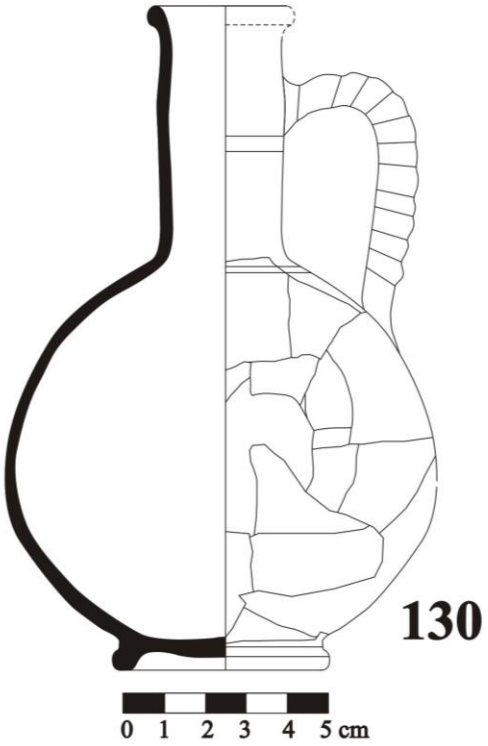

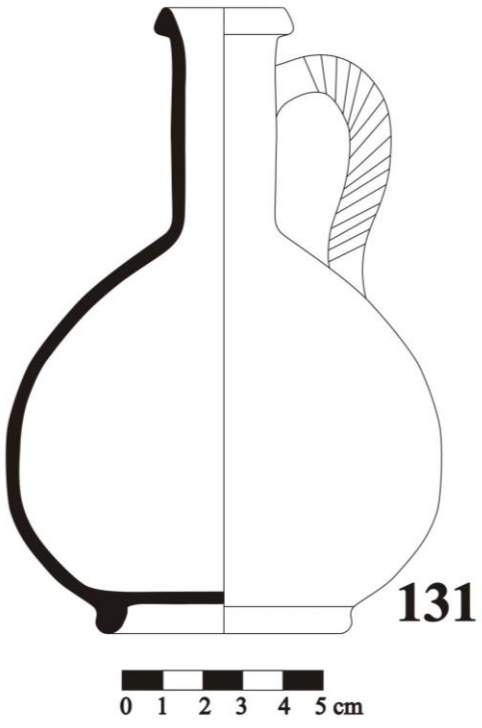
Kat. No. 128- 131, Lagynoslar

LEVHA 62

Kat. No. 128- 131, Lagynoslar

LEVHA 63

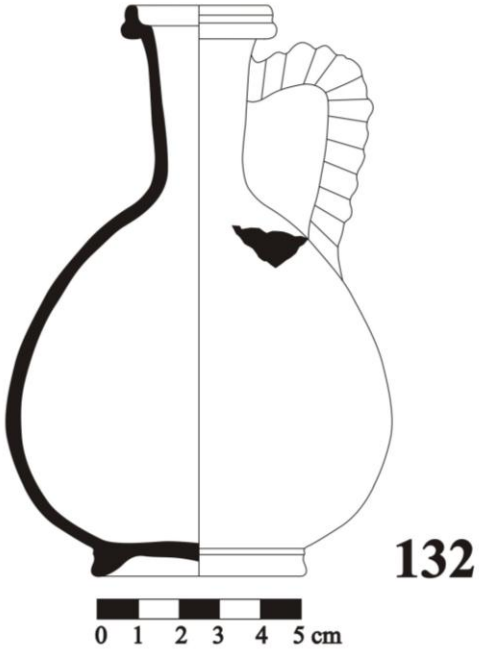

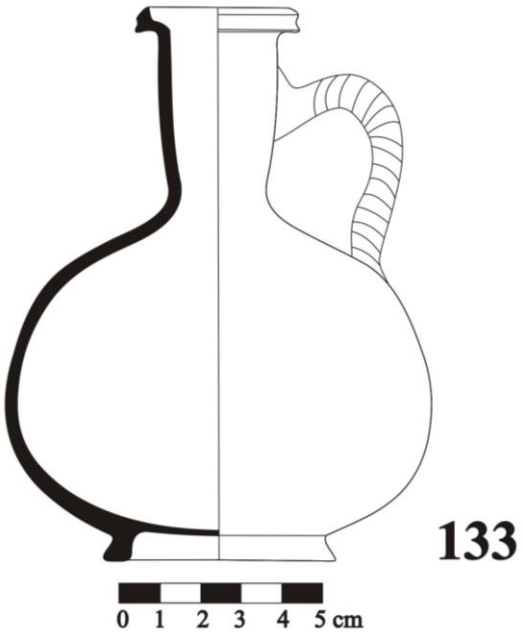

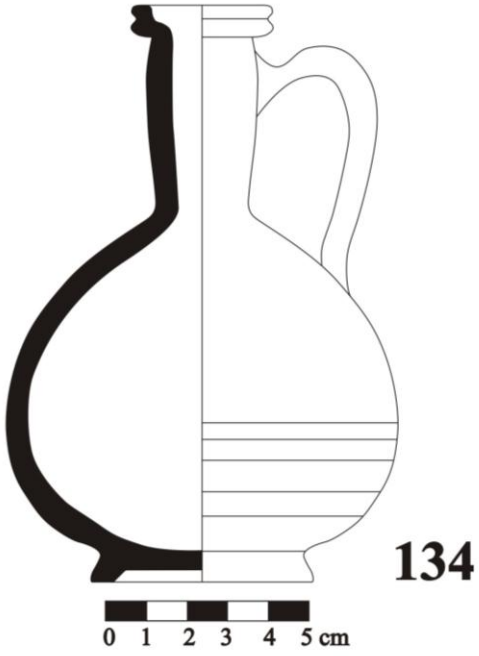

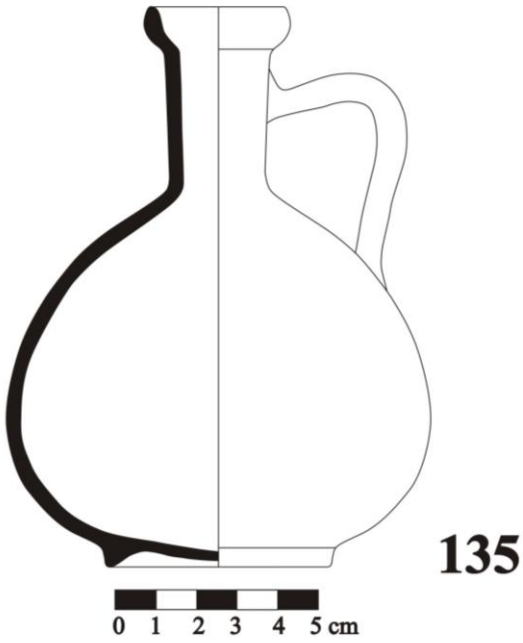
Kat. No. 132- 135, Geniş Ağızlı Testiler

LEVHA 64

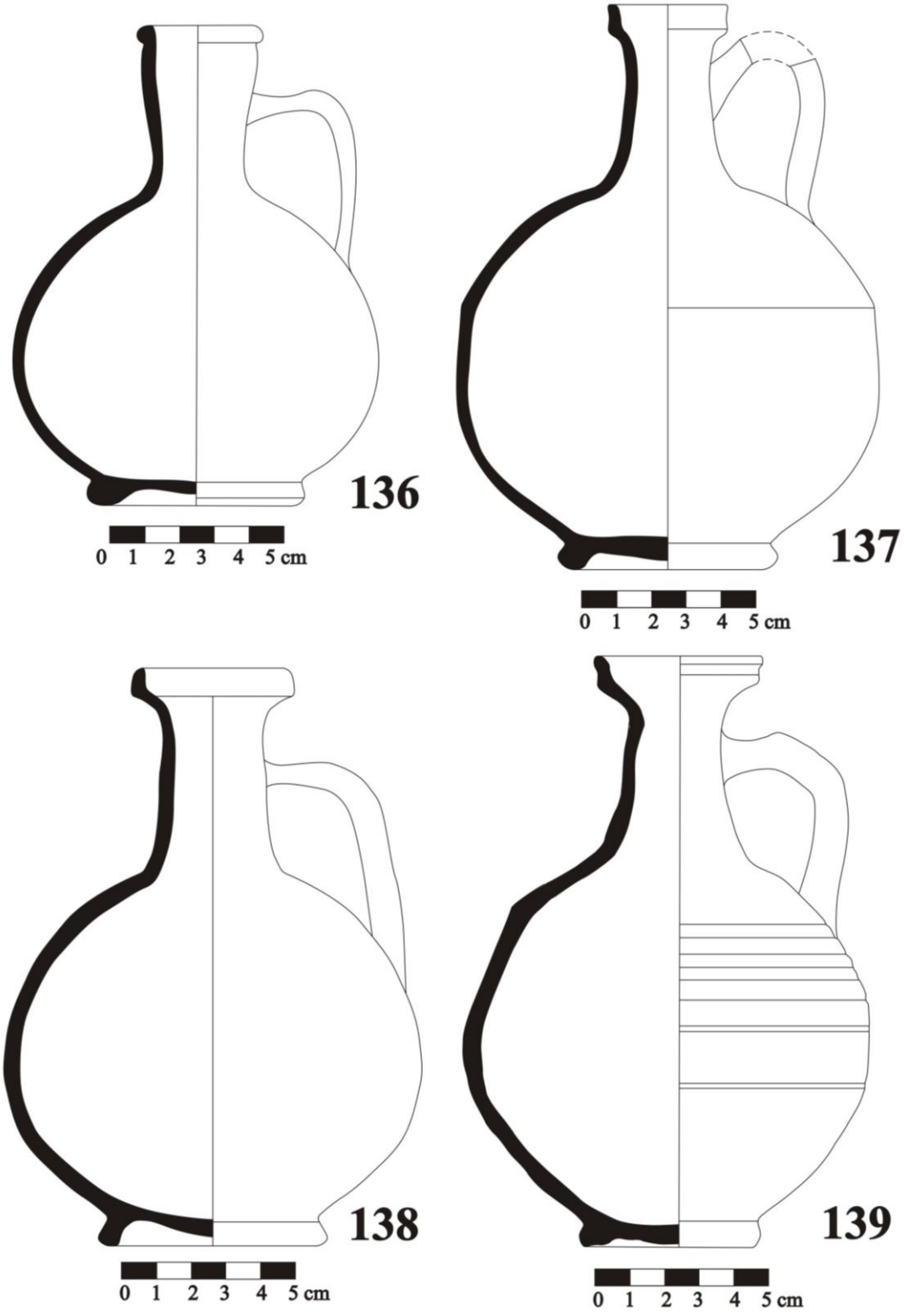
Kat. No. 132- 135, Geniş Ağızlı Testiler

LEVHA 65

Kat. No. 136- 139, Geniş Ağızlı Testiler

LEVHA 66

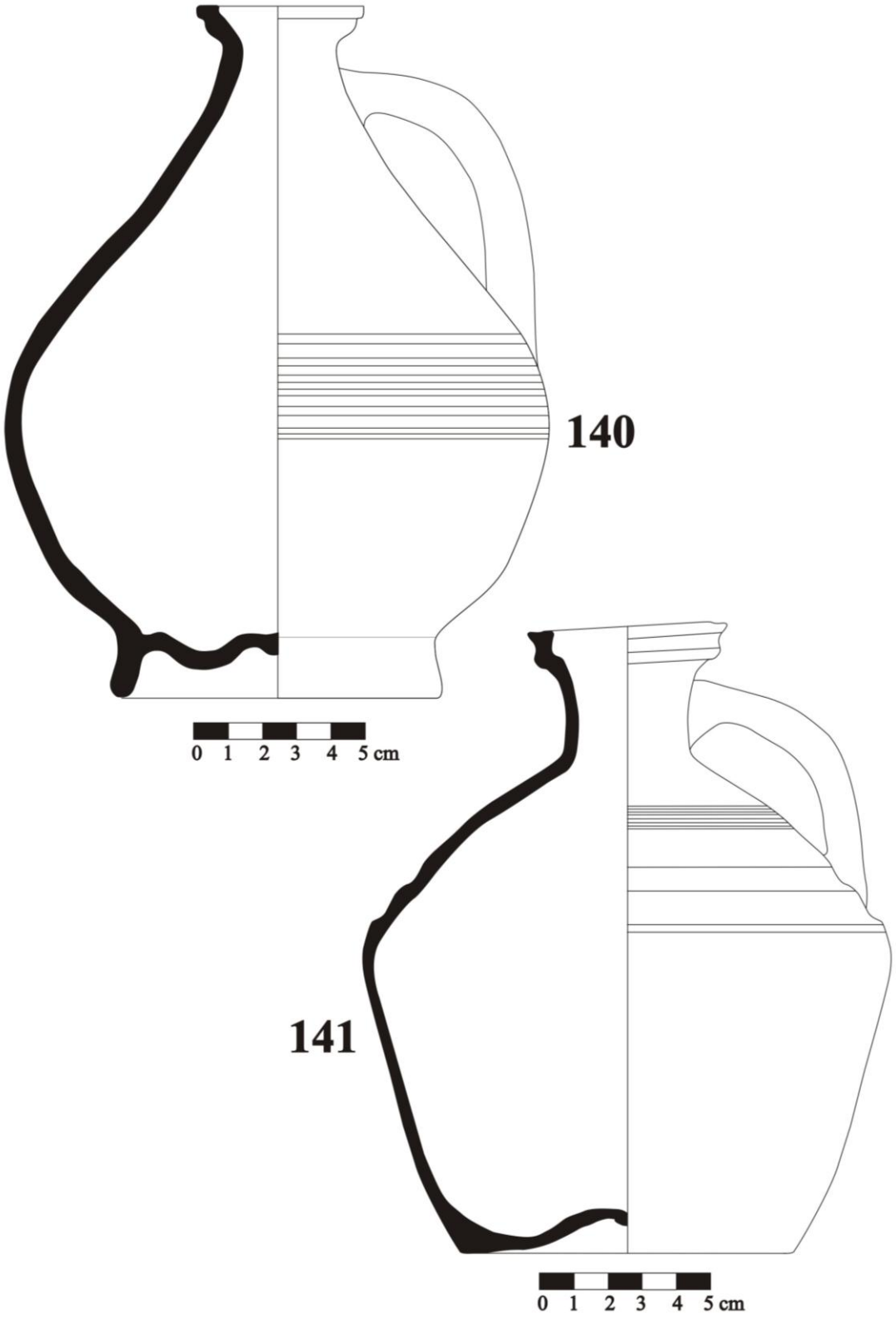
Kat. No. 136- 139, Geniş Ağızlı Testiler

LEVHA 67

Kat. No. 140- 141, Geniş Ağızlı Testiler

LEVHA 68

Kat. No. 140- 141, Geniş Ağızlı Testiler

LEVHA 69

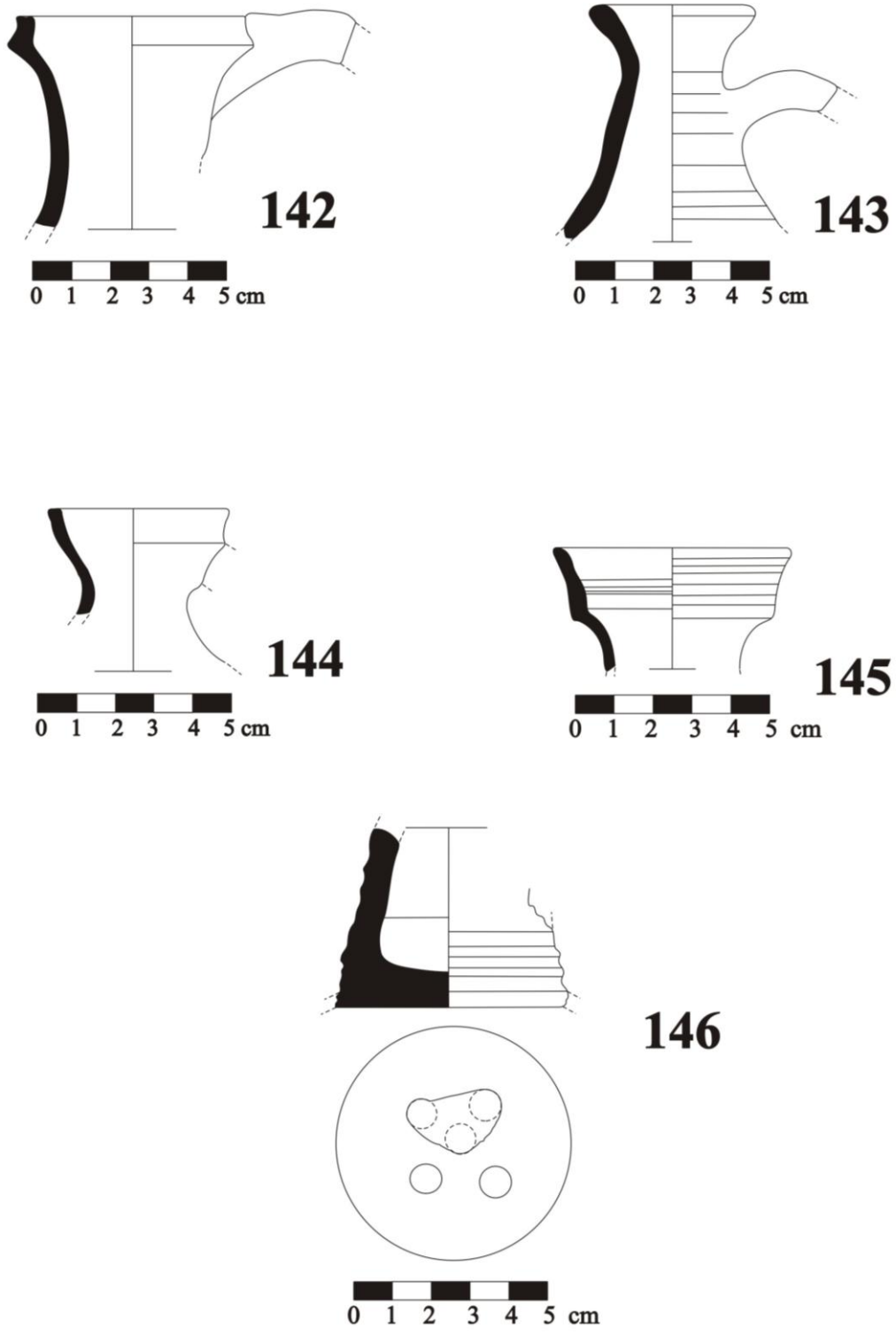

Kat. No. 142- 146, Geniş Ağızlı Testiler

LEVHA 70

Kat. No. 142- 146, Geniş Ağızlı Testiler

LEVHA 71

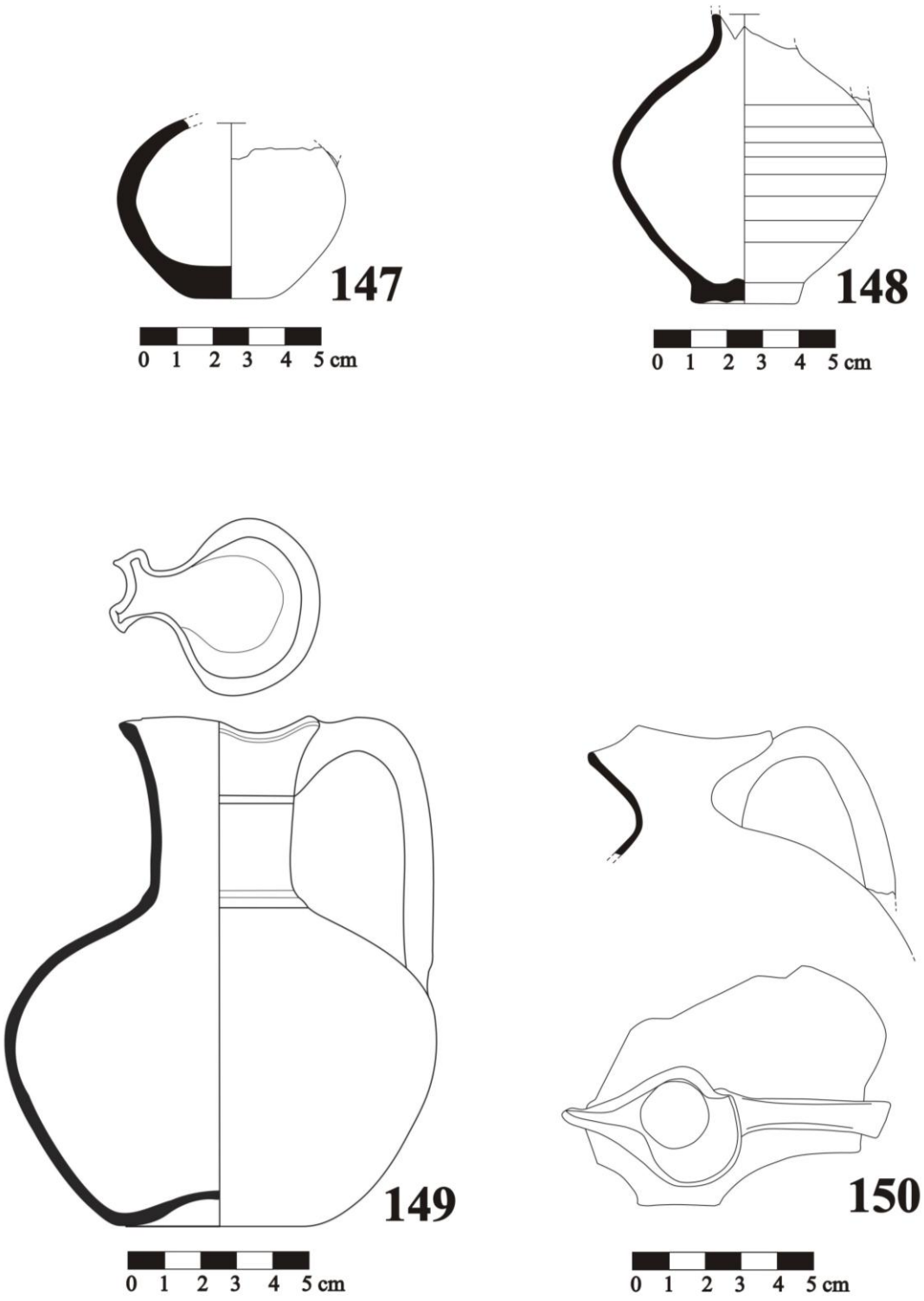

Kat. No. 147- 148, Küçük Testiler, Kat. No. 149- 150, Oinochoeler

LEVHA 72

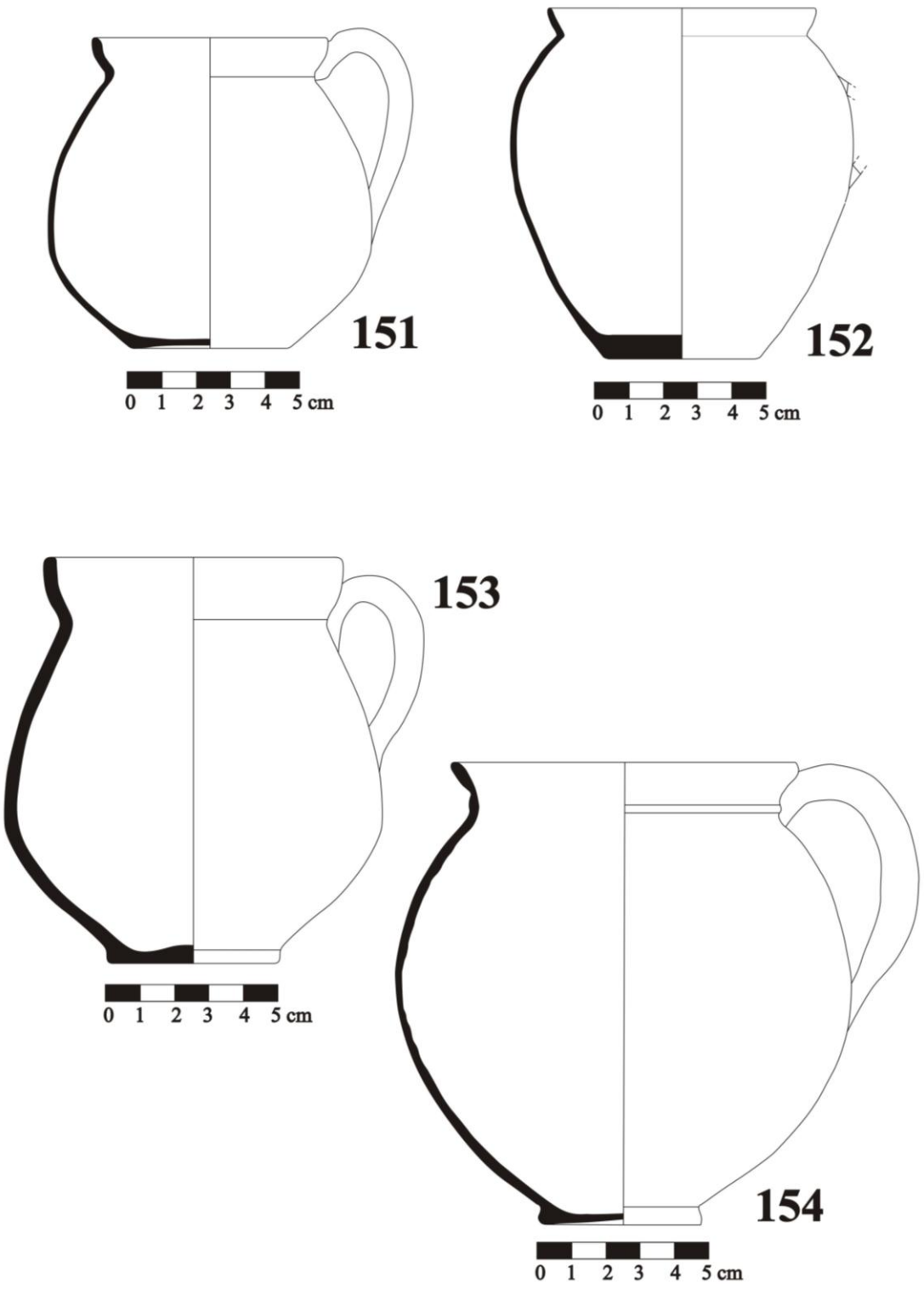
Kat. No. 147- 148, Küçük Testiler, Kat. No. 149- 150, Oinochoeler

LEVHA 73

Kat. No. 151- 154, Maşrapalar (Erken Versiyon)

LEVHA 74

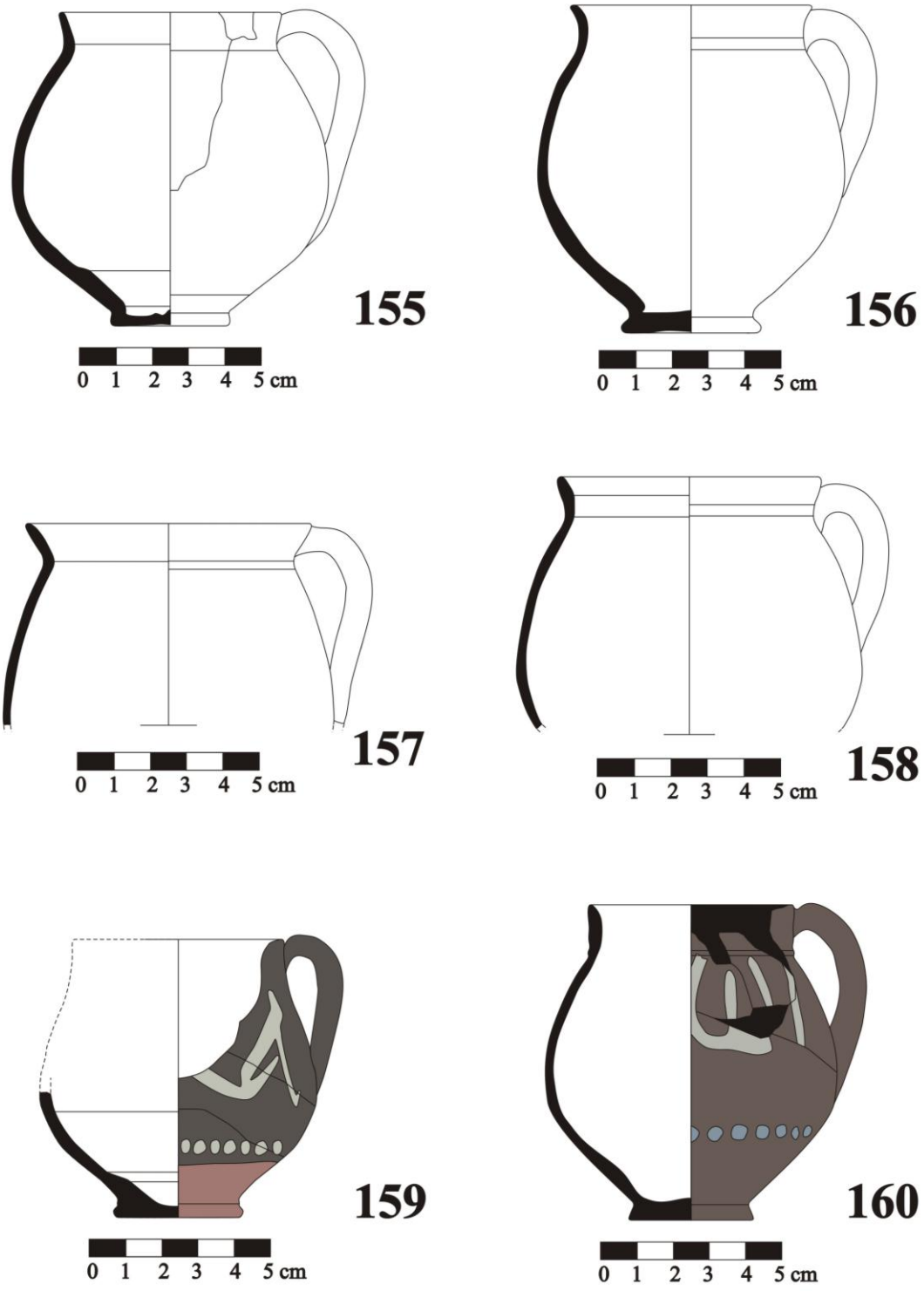
Kat. No. 151- 154, Maşrapalar (Erken Versiyon)

LEVHA 75

Kat. No. 155- 160, Maşrapalar (Geç Versiyon)

LEVHA 76

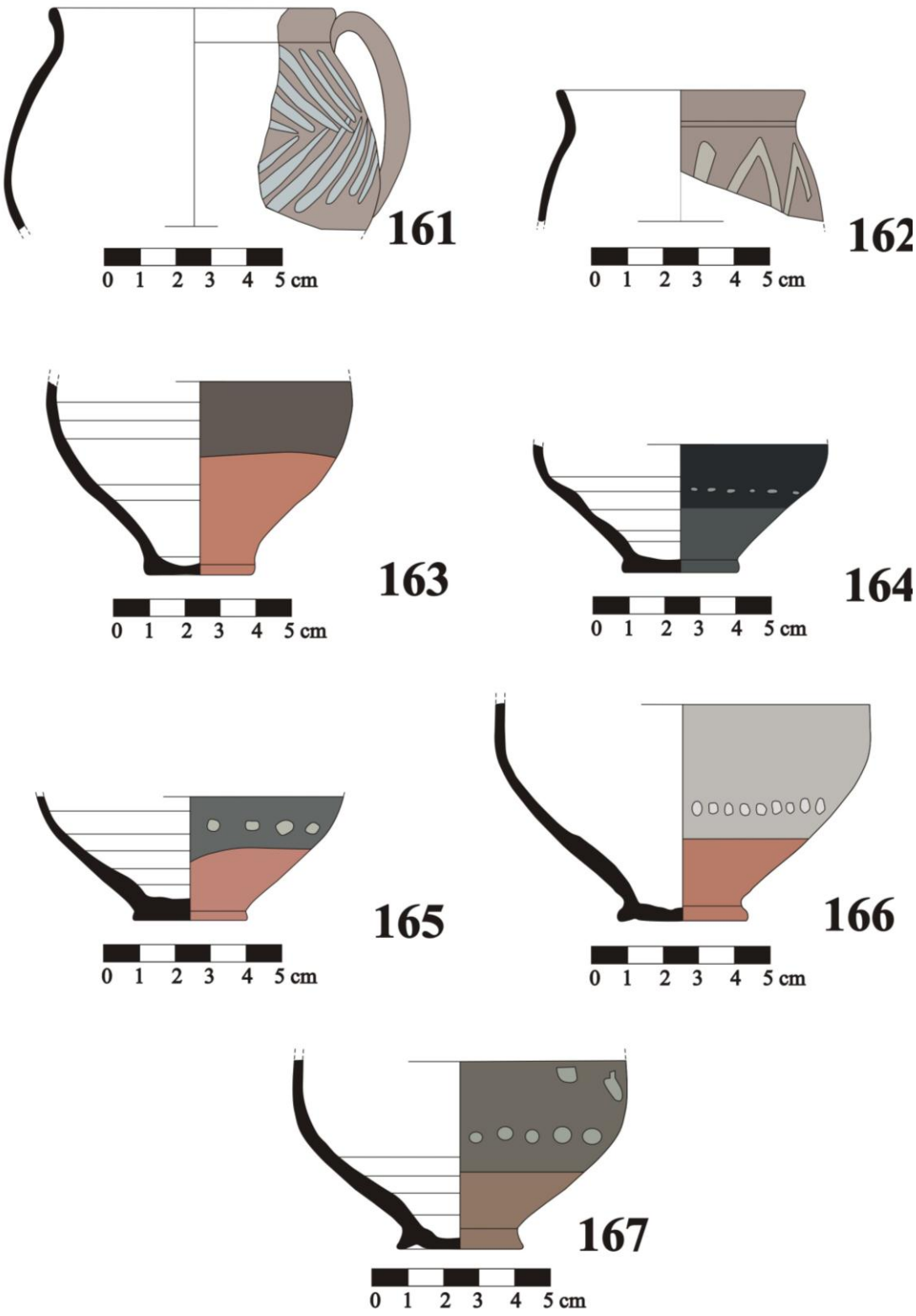
Kat. No. 155- 160, Maşrapalar (Geç Versiyon)

LEVHA 77

Kat. No. 161- 167, Maşrapalar (Geç Versiyon)

LEVHA 78

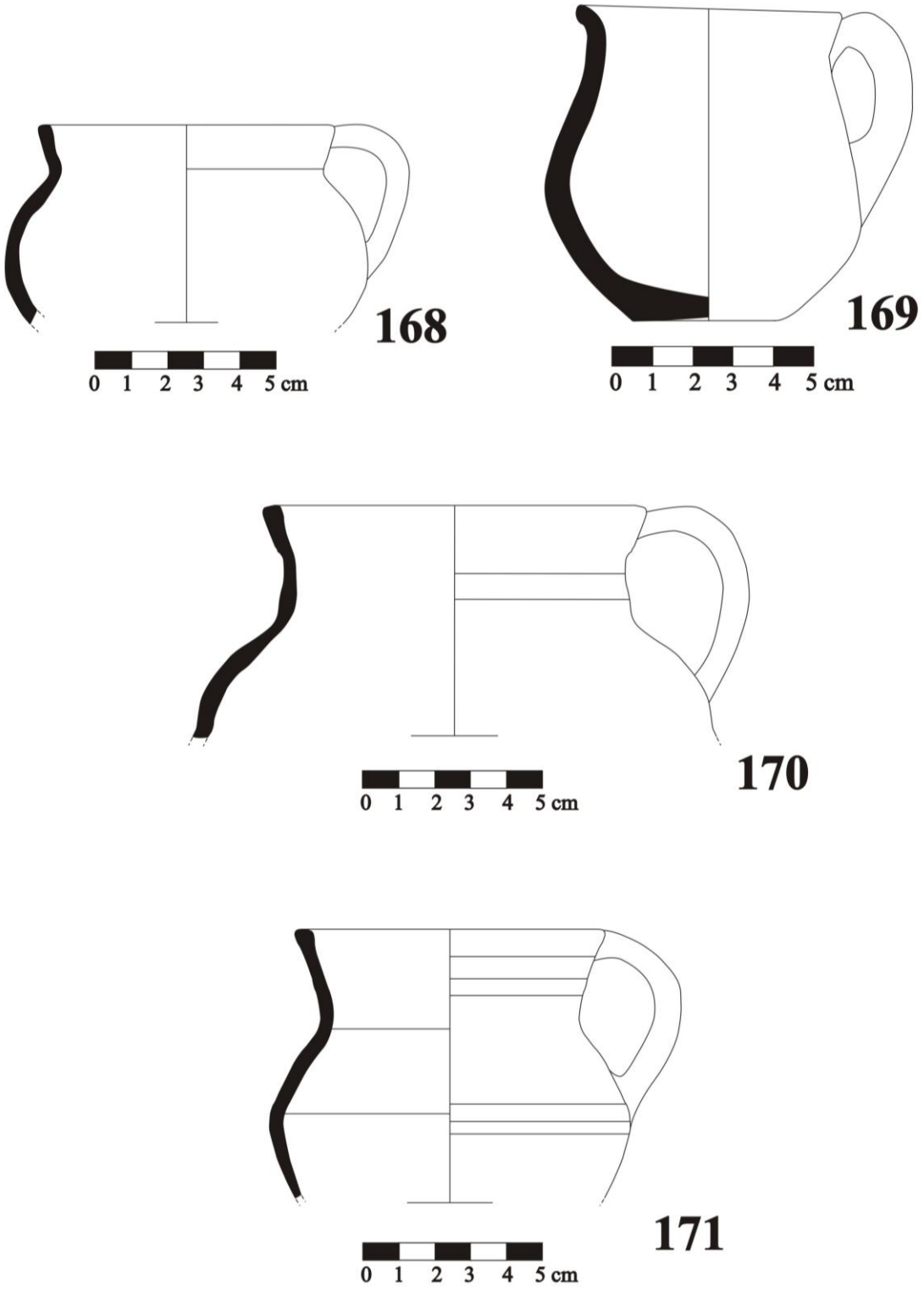
Kat. No. 161- 167, Maşrapalar (Geç Versiyon)

LEVHA 79

Kat. No. 168- 171, Maşrapalar (Diğerleri)

LEVHA 80

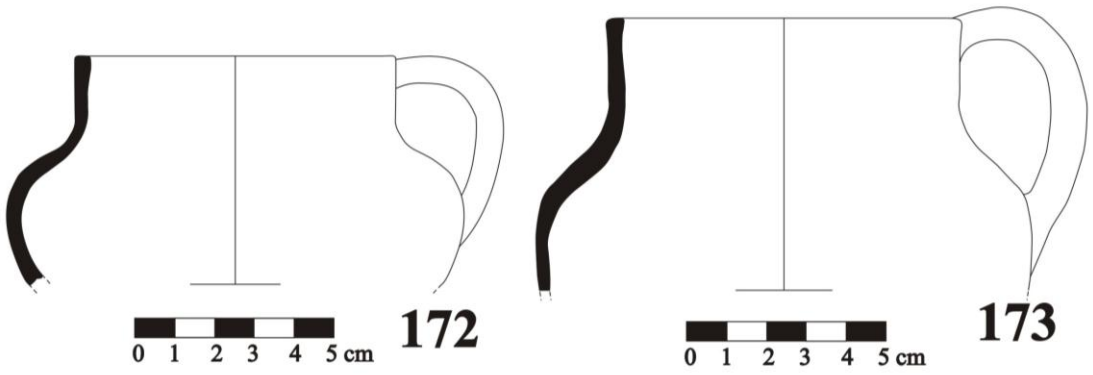
Kat. No. 168- 171, Maşrapalar (Diğerleri)

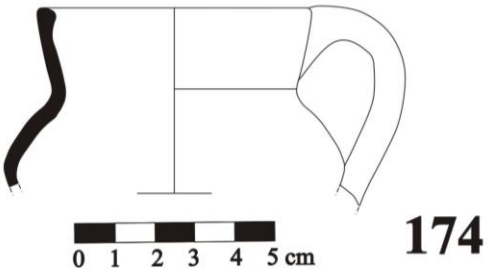
LEVHA 81

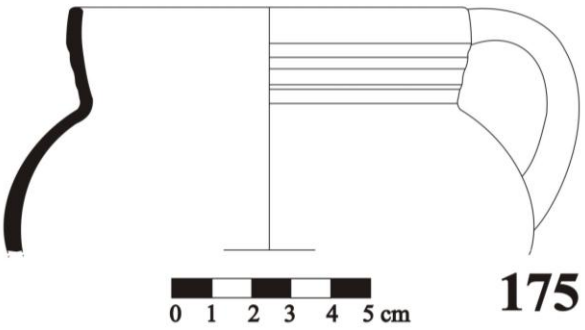

Kat. No. 172- 175, Maşrapalar (Diğerleri)

LEVHA 82

Kat. No. 172- 175, Maşrapalar (Diğerleri)

LEVHA 83

176

177

178

179

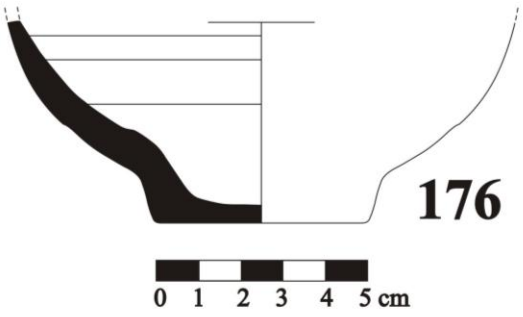
180

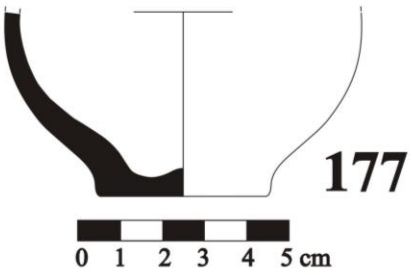

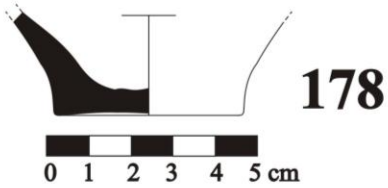
181

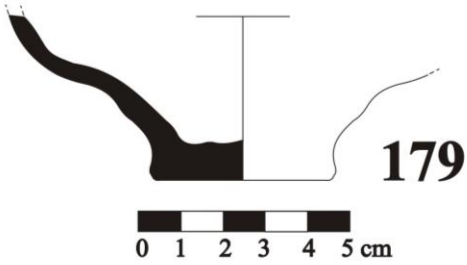
Kat. No. 176- 181, Maşrapalar (Diğerleri)

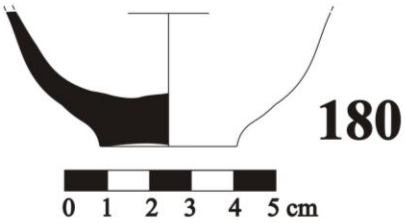
LEVHA 84

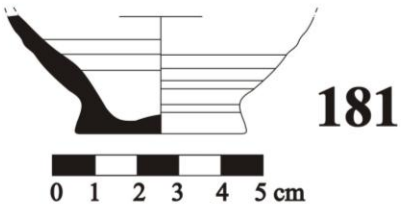

Kat. No. 176- 181, Maşrapalar (Diğerleri)

LEVHA 85

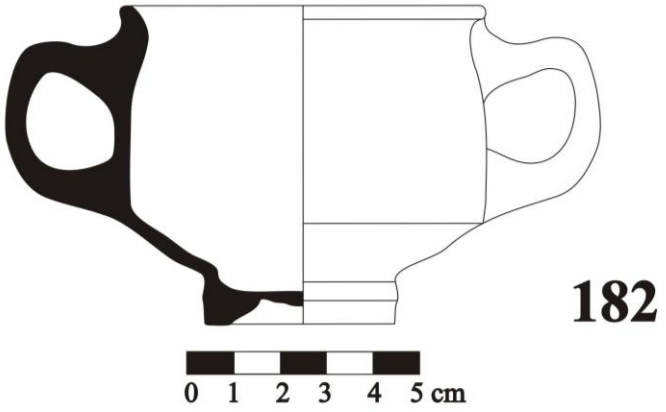

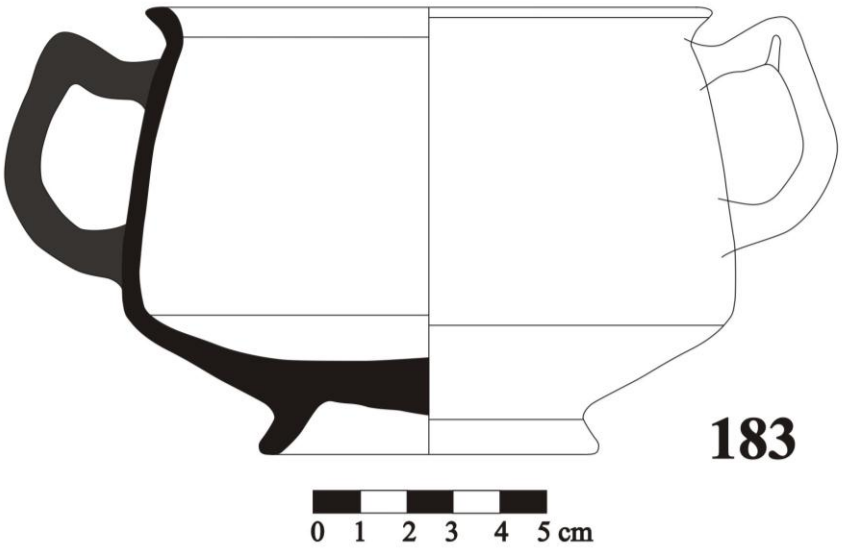

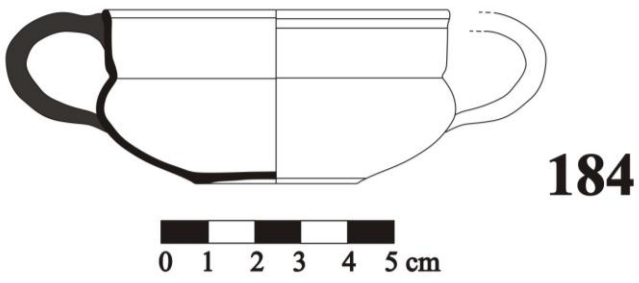

Kat. No. 182- 184, Çift Kulplu Kaplar

LEVHA 86

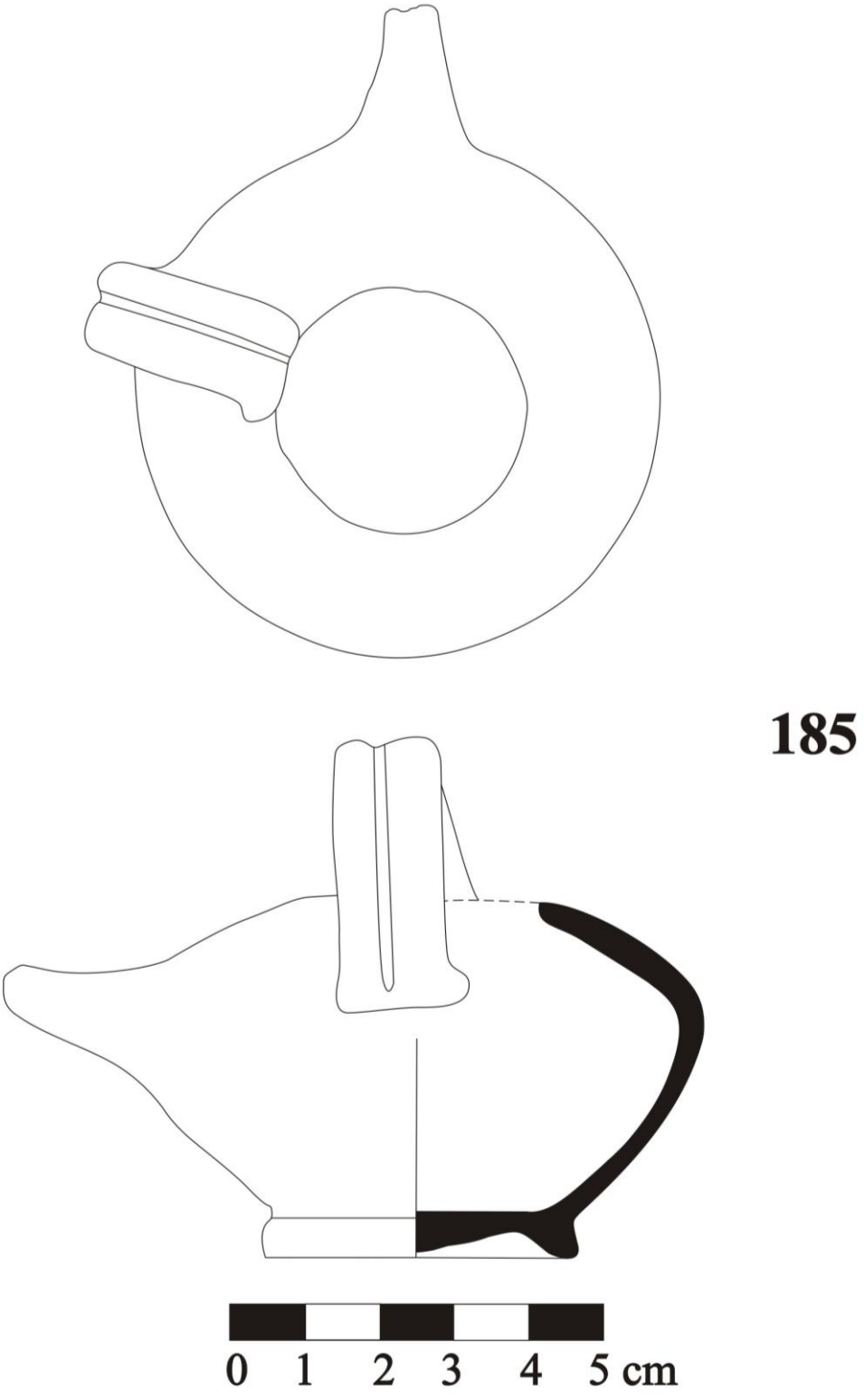
Kat. No. 182- 184, Çift Kulplu Kaplar

LEVHA 87

Kat. No. 185, Biberon

LEVHA 88

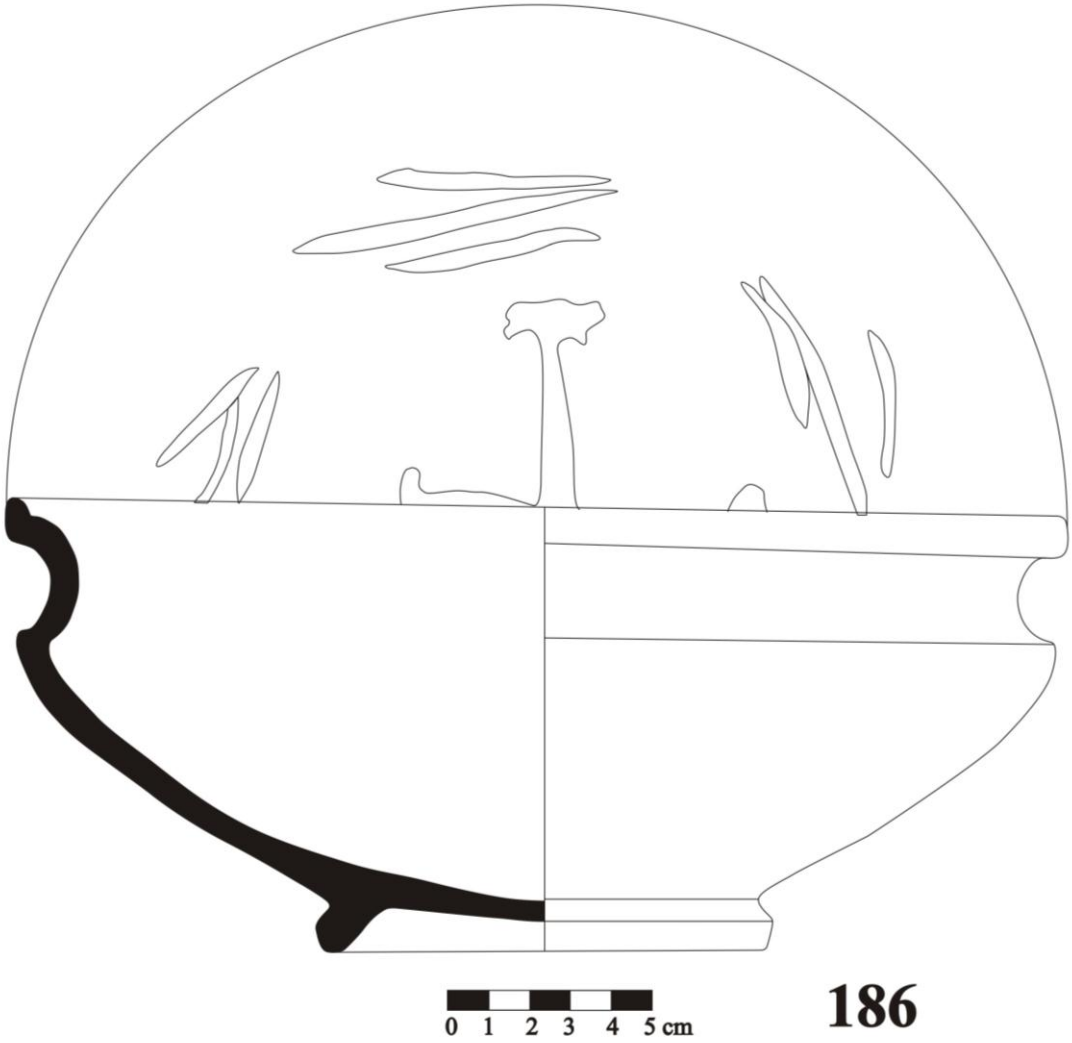
Kat. No. 185, Biberon

LEVHA 89

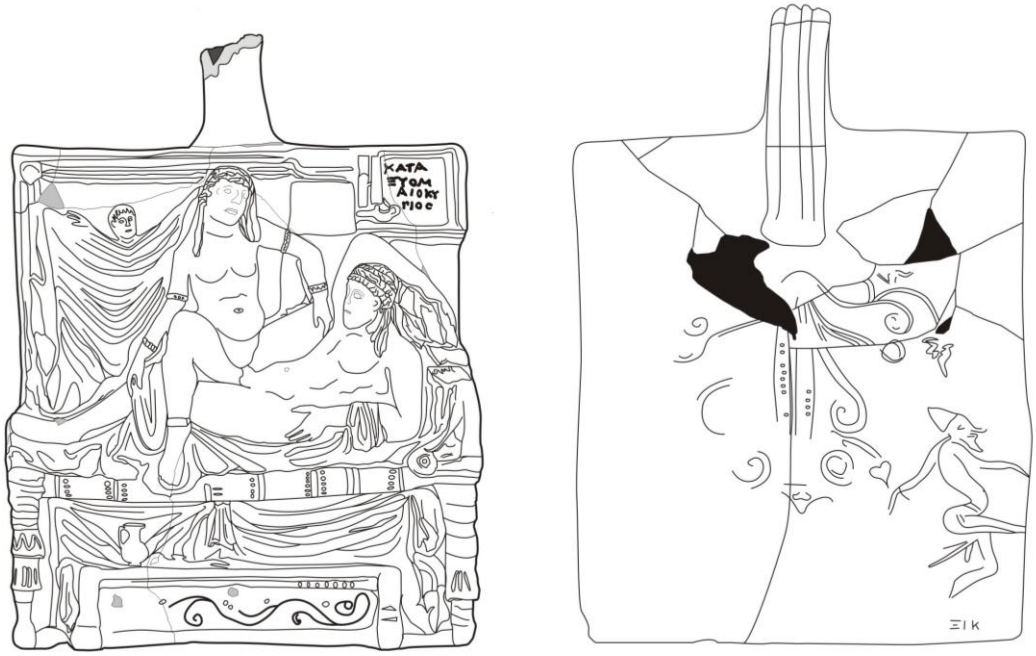
Kat. No. 186, Geniş Ağızlı Kâse

LEVHA 90

Kat. No. 186, Geniş Ağızlı Kâse

LEVHA 91

Kat. No. 187, Matara

LEVHA 92

Kat. No. 187, Matara

LEVHA 93

188

189

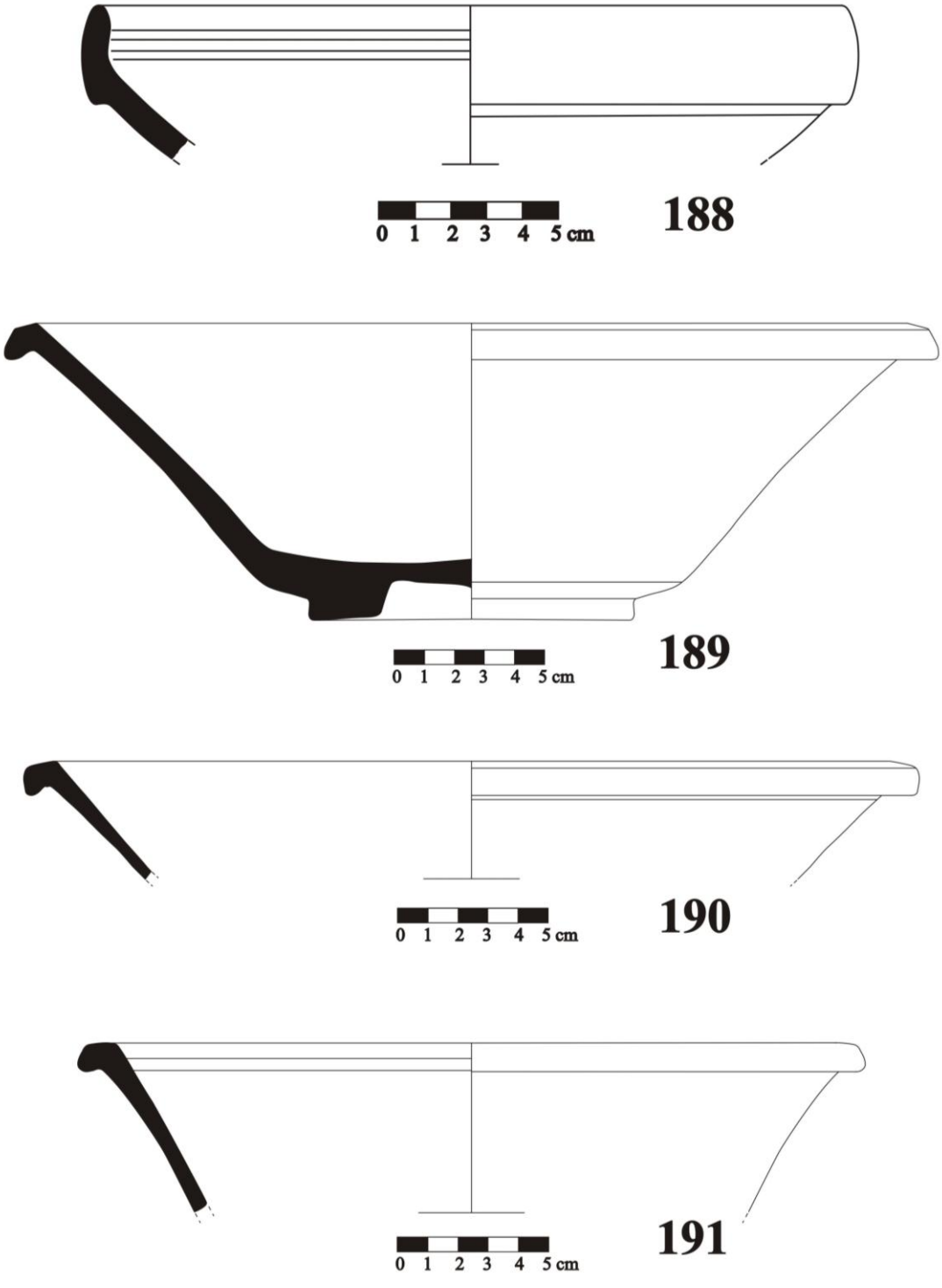
190

191

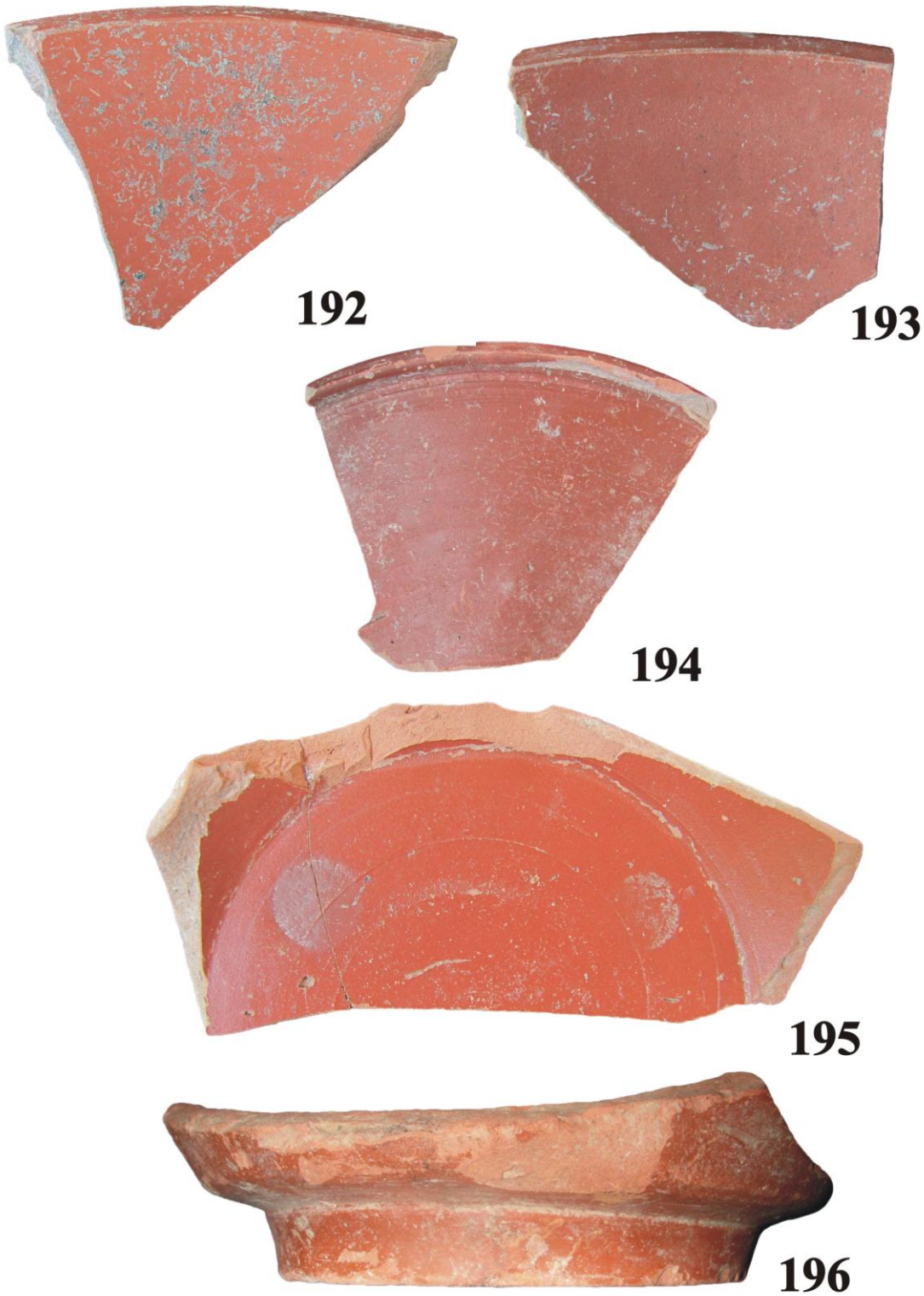
Kat. No. 188, DSB II- 60, Kat. No. 189- 191, Çandarlı Form 1

LEVHA 94

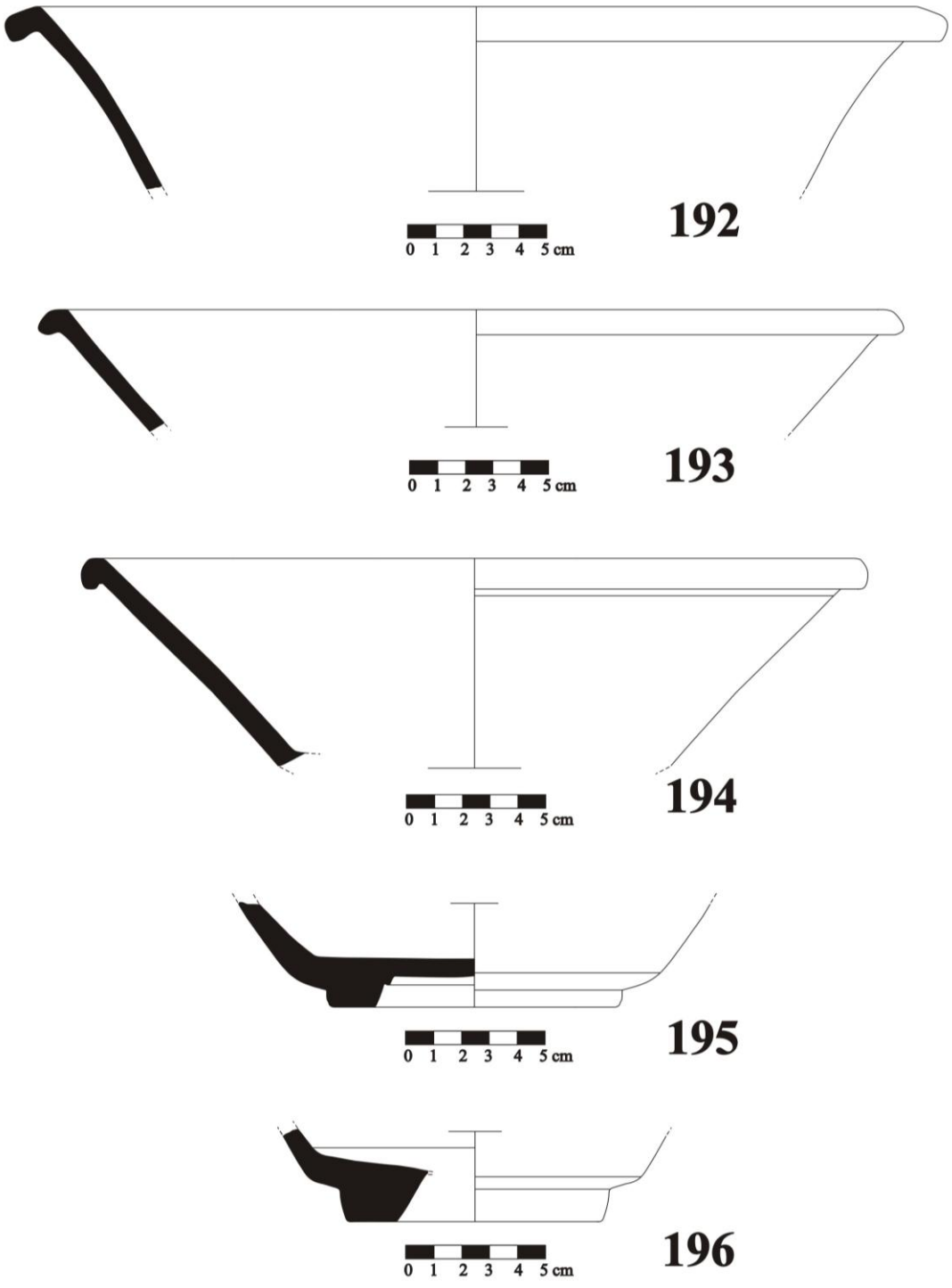
Kat. No. 188, DSB II- 60, Kat. No. 189- 191, Çandarlı Form 1

LEVHA 95

Kat. No. 192- 196, Çandarlı Form 1

LEVHA 96

Kat. No. 192- 196, Çandarlı Form 1

LEVHA 97

197

198

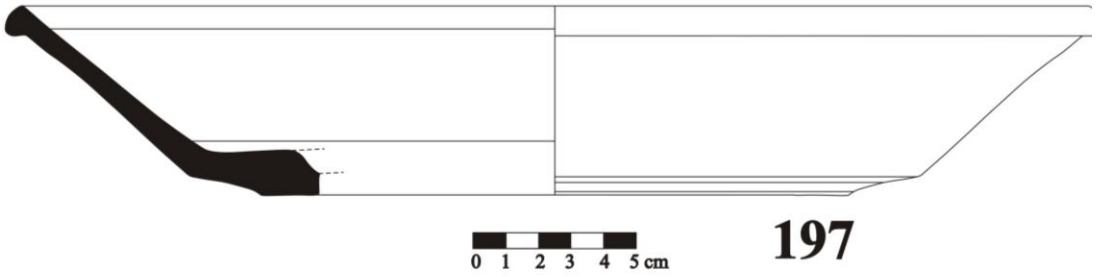
199

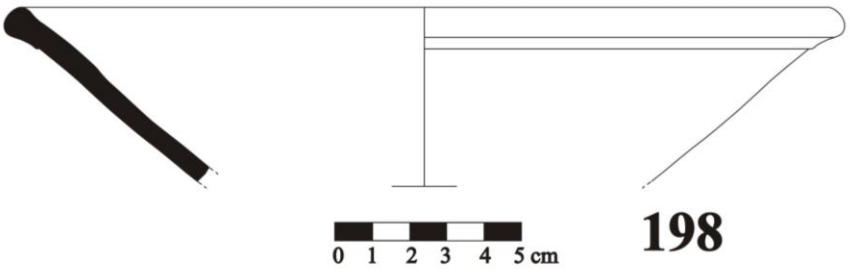
200

Kat. No. 197- 200, Çandarlı Form 2

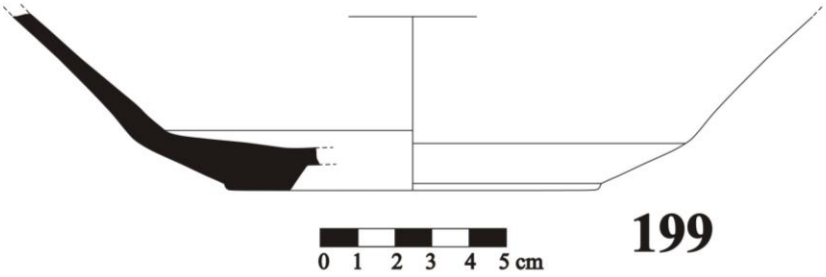
LEVHA 98

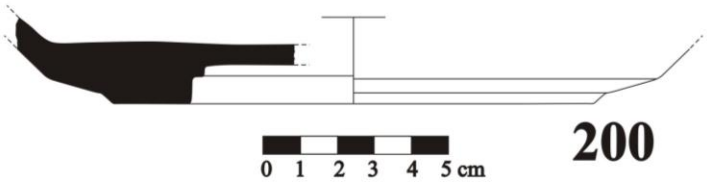
197

198

199

200

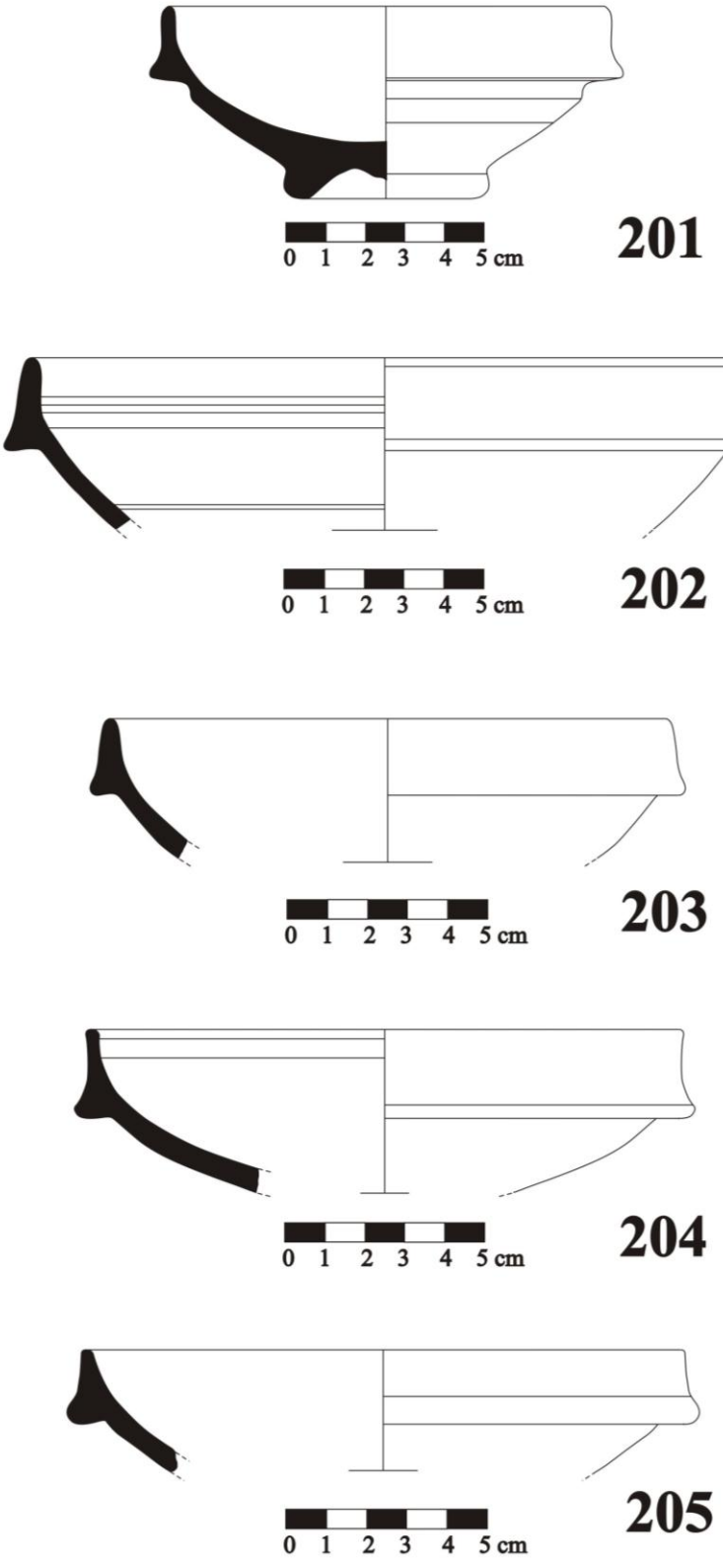
Kat. No. 197- 200, Çandarlı Form 2

LEVHA 99

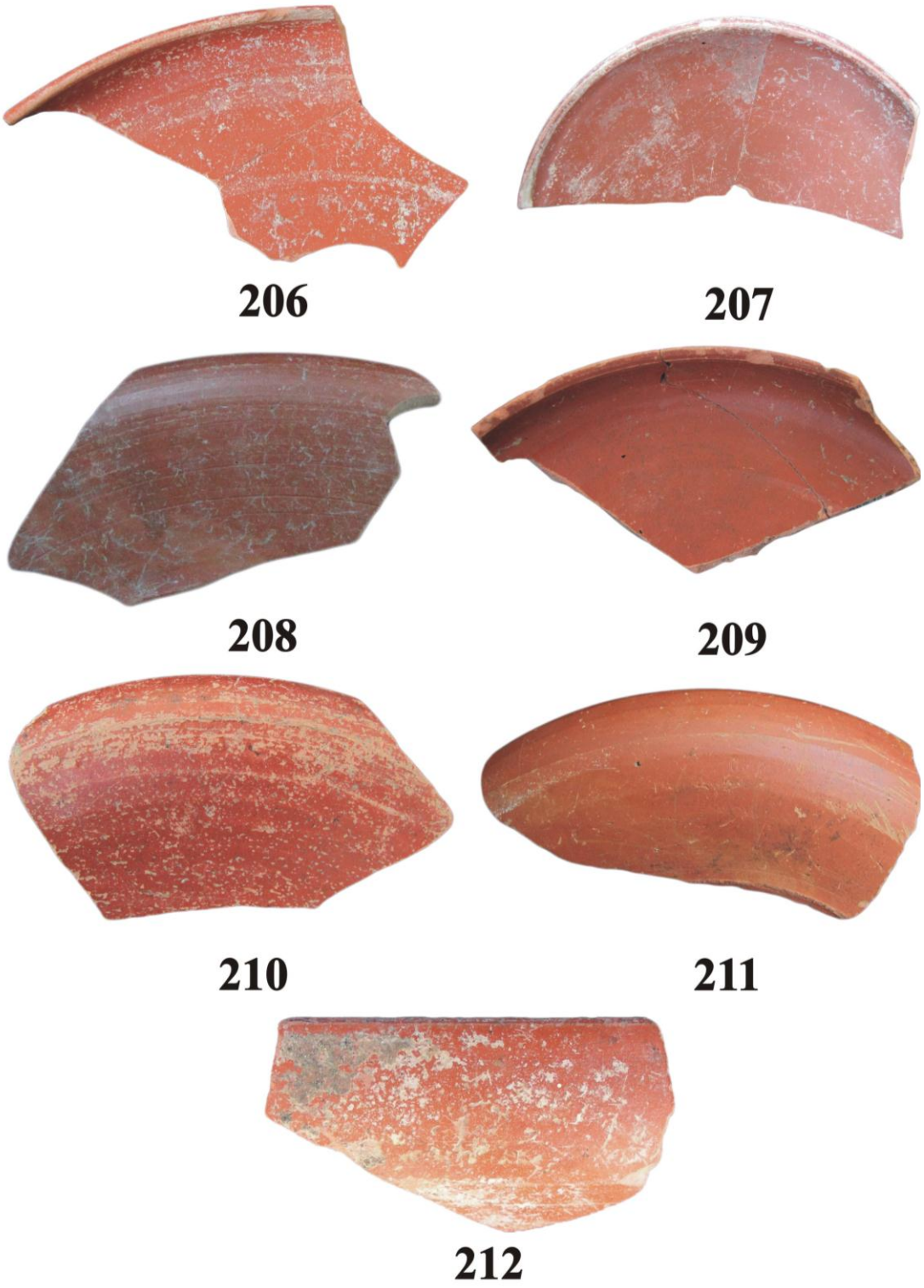
Kat. No. 201- 205, Çandarlı Form 3

LEVHA 100

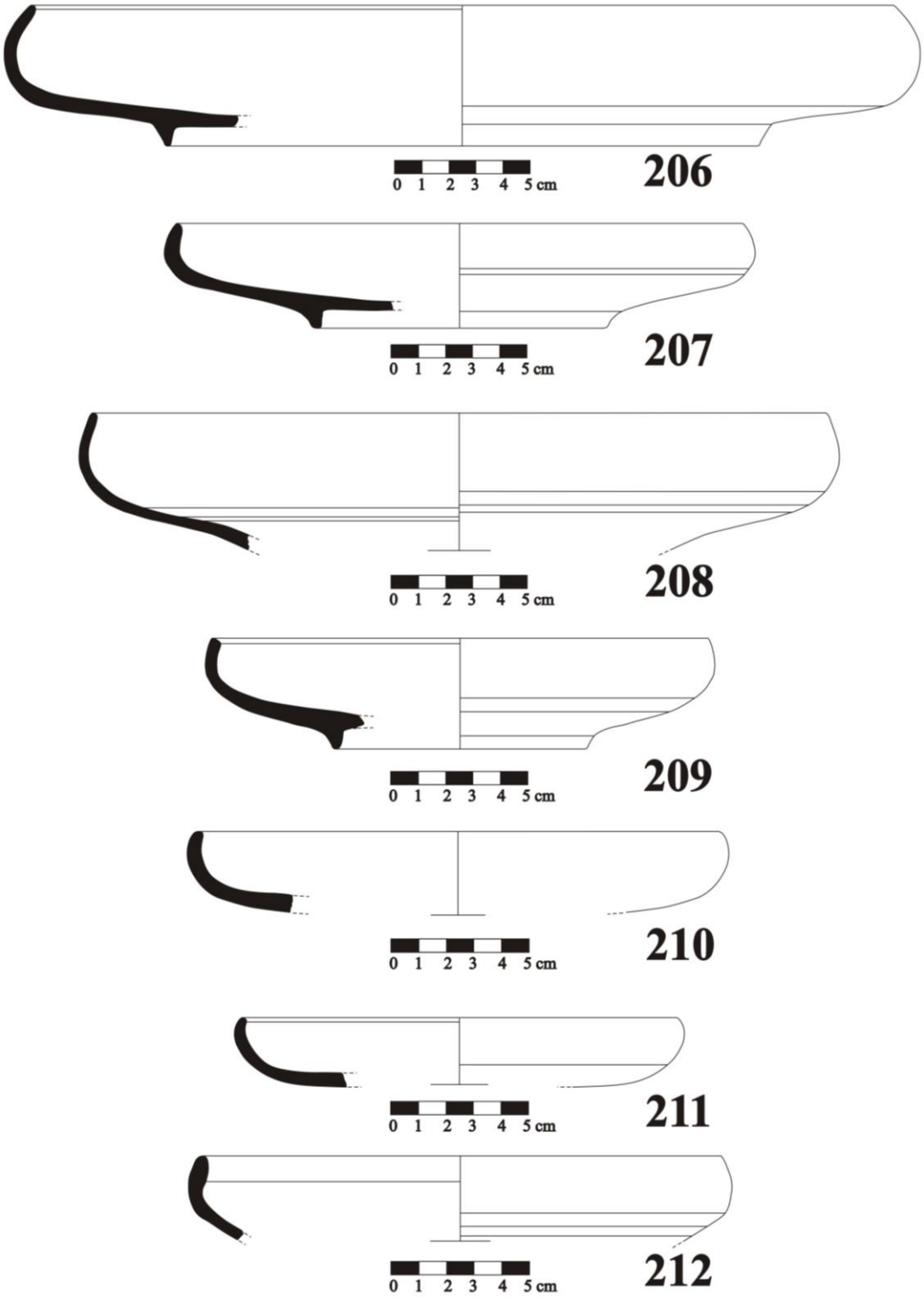
Kat. No. 201- 205, Çandarlı Form 3

LEVHA 101

Kat. No. 206- 212, Çandarlı Form 4

LEVHA 102

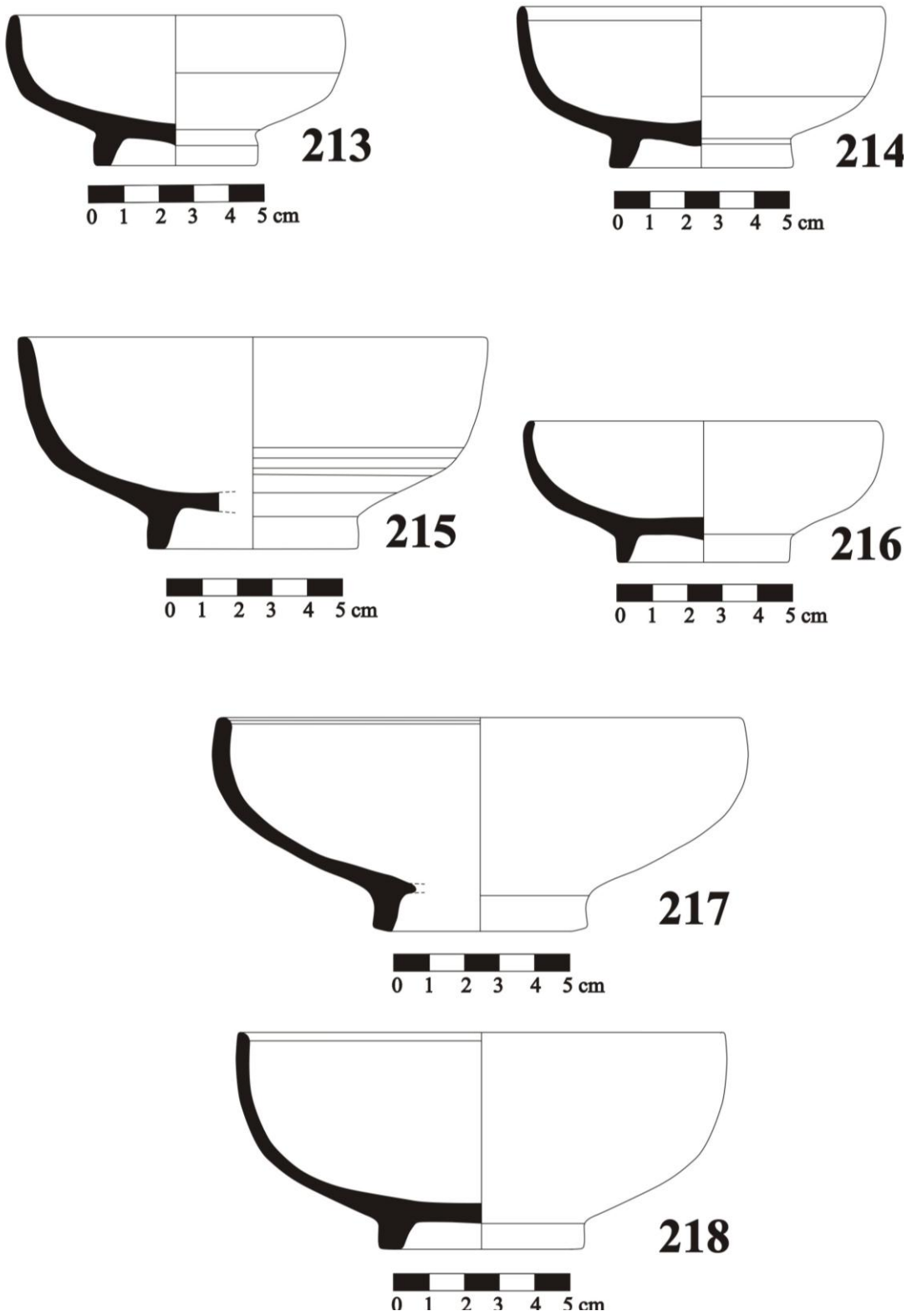
Kat. No. 206- 212, Çandarlı Form 4

LEVHA 103

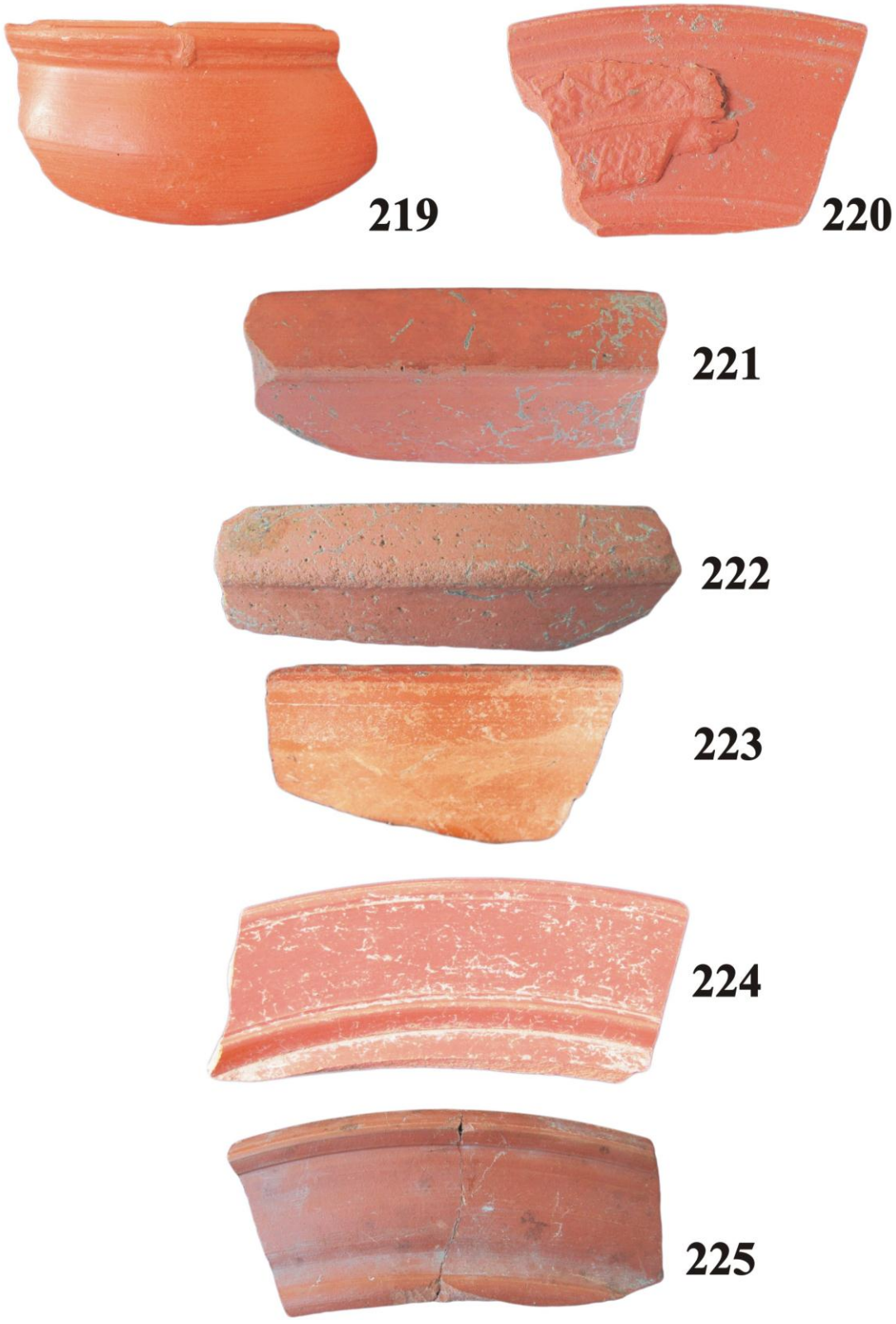
Kat. No. 213- 218, Çandarlı Form 5

LEVHA 104

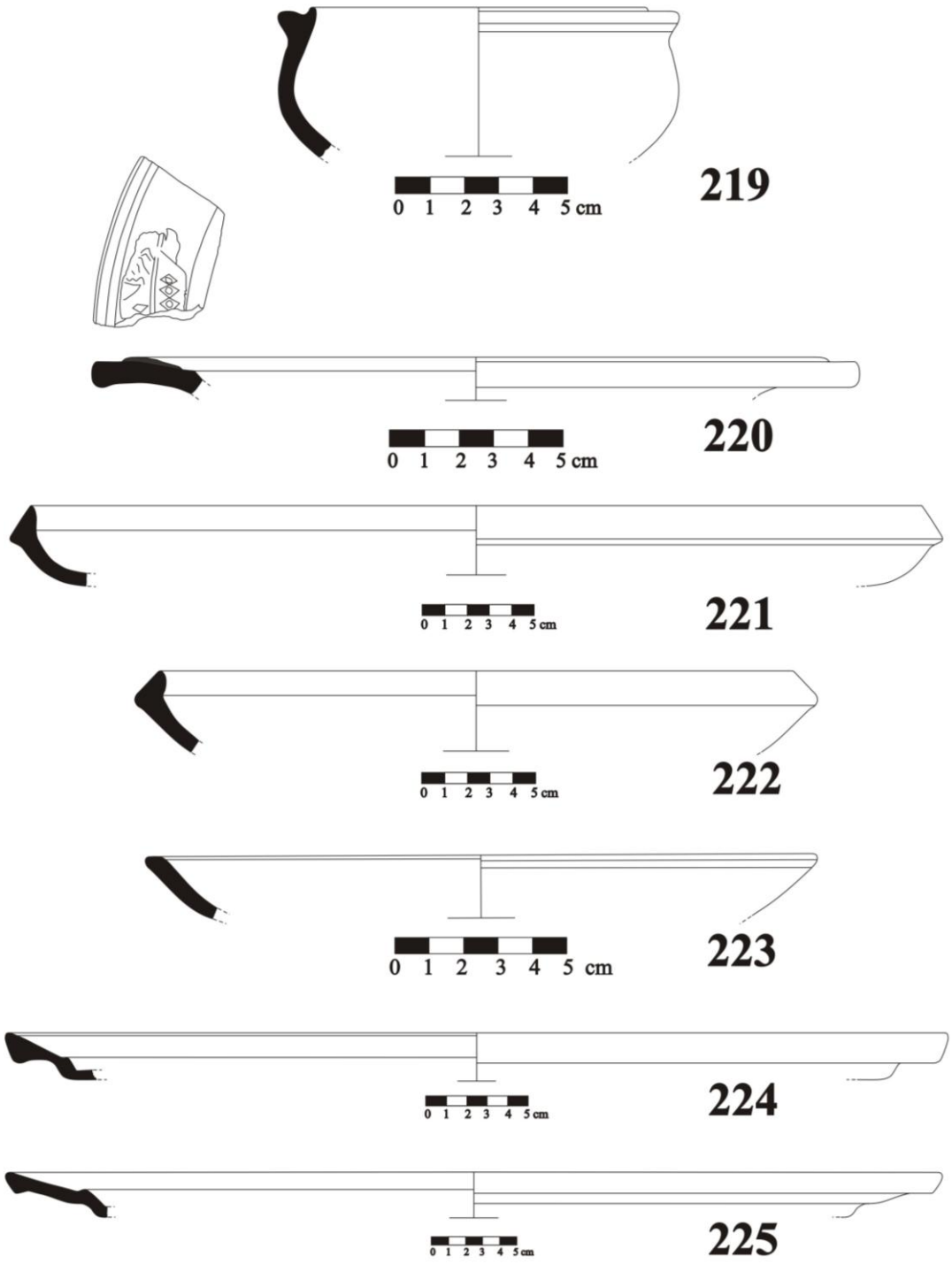
Kat. No. 213- 218, Çandarlı Form 5

LEVHA 105

Kat. No. 219, Afrika Form 12, Kat. No. 220, Form 52B, Kat. No. 221- 222, Form 61A, Kat. No. 223, Form 64, Kat. No. 224- 225, Form 66

LEVHA 106

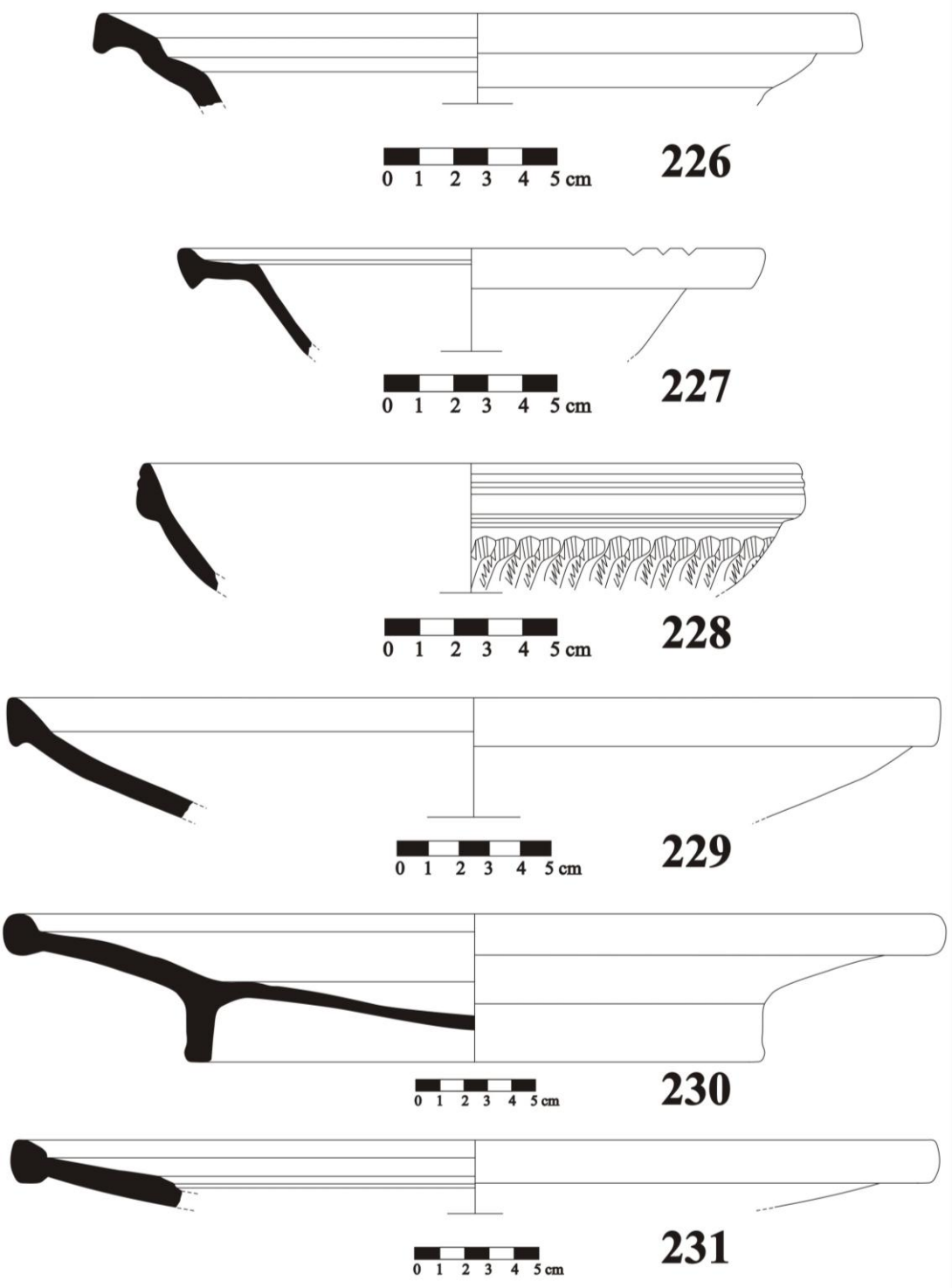
Kat. No. 219, Afrika Form 12, Kat. No. 220, Form 52B, Kat. No. 221- 222, Form 61A, Kat. No. 223, Form 64, Kat. No. 224- 225, Form 66

LEVHA 107

Kat. No. 226, Afrika Form 68, Kat. No. 227, Form 73A, Kat. No. 228, Form 84
Kat. No. 229, Form 87A, Kat. No. 230- 231, Form 90B

LEVHA 108

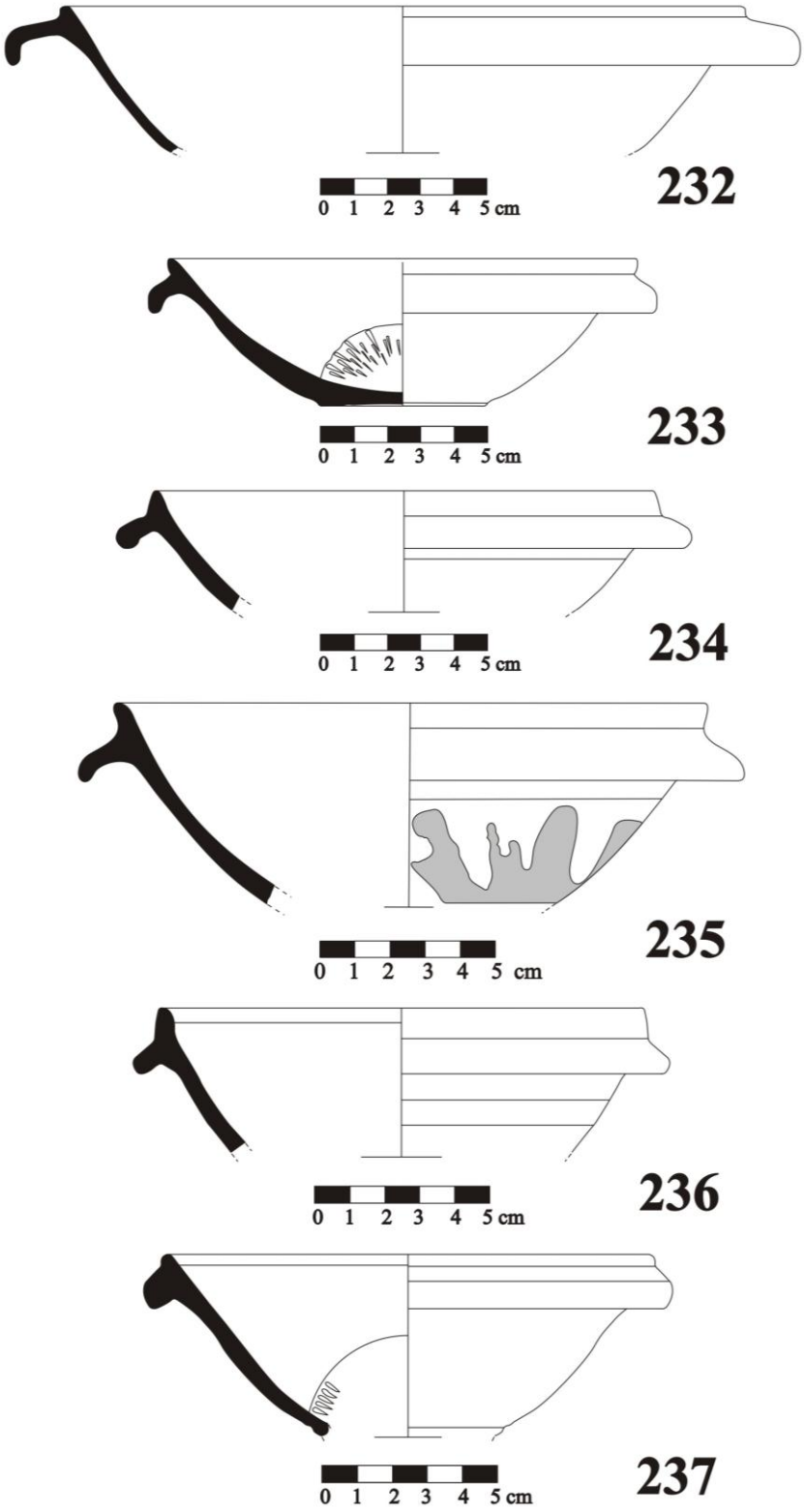
Kat. No. 226, Afrika Form 68, Kat. No. 227, Form 73A, Kat. No. 228, Form 84
Kat. No. 229, Form 87A, Kat. No. 230- 231, Form 90B

LEVHA 109

Kat. No. 232, Afrika Form 91B, Kat. No. 233- 235, Afrika Form 91C, 233- 235, Kat. No. 236- 237, Afrika Form 91D

LEVHA 110

Kat. No. 232, Afrika Form 91B, Kat. No. 233- 235, Afrika Form 91C, 233- 235, Kat. No. 236- 237, Afrika Form 91D

LEVHA 111

238

239

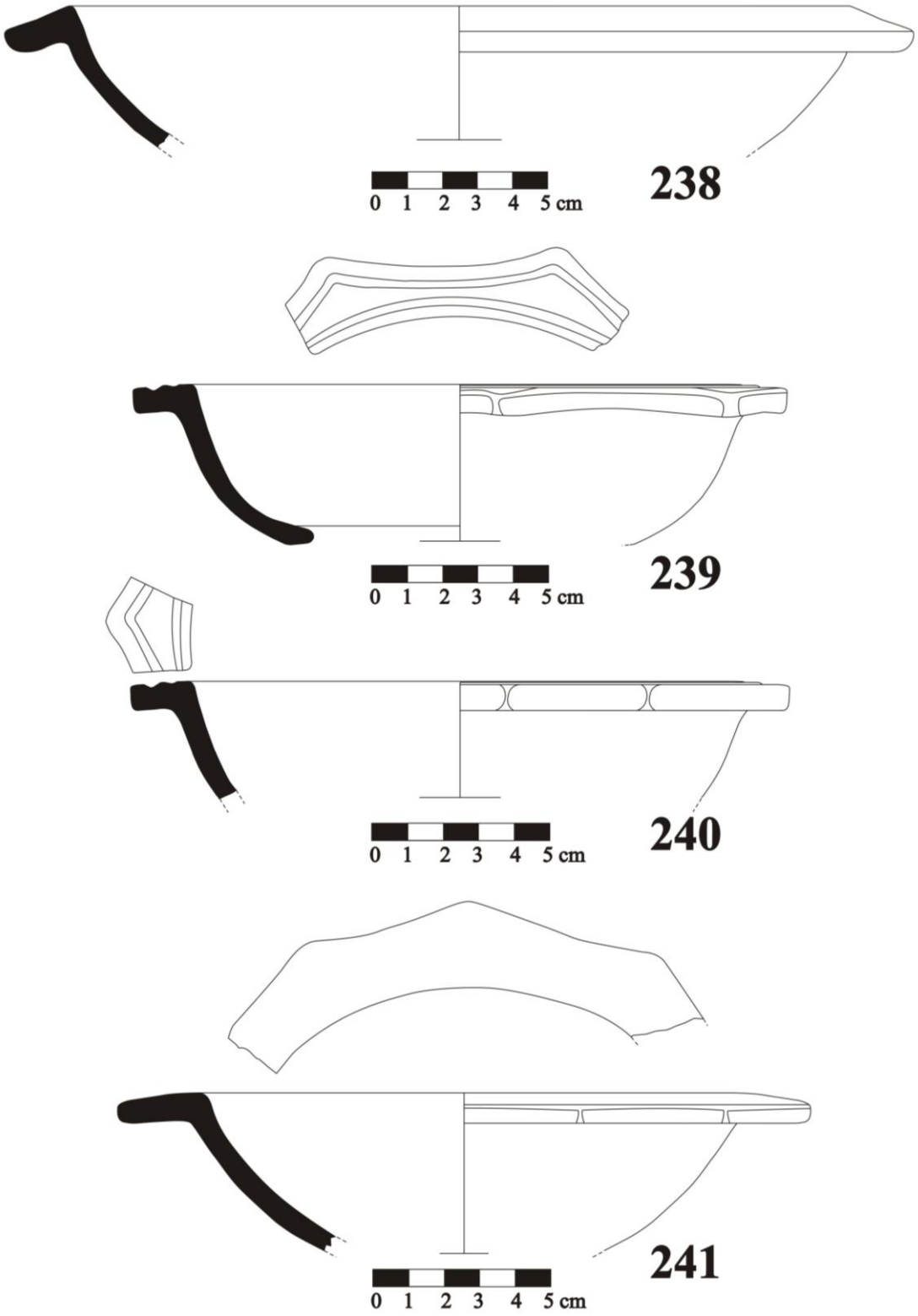
240

241

Kat. No. 238, Afrika Form 93A, Kat. No. 239- 241, Form 97

LEVHA 112

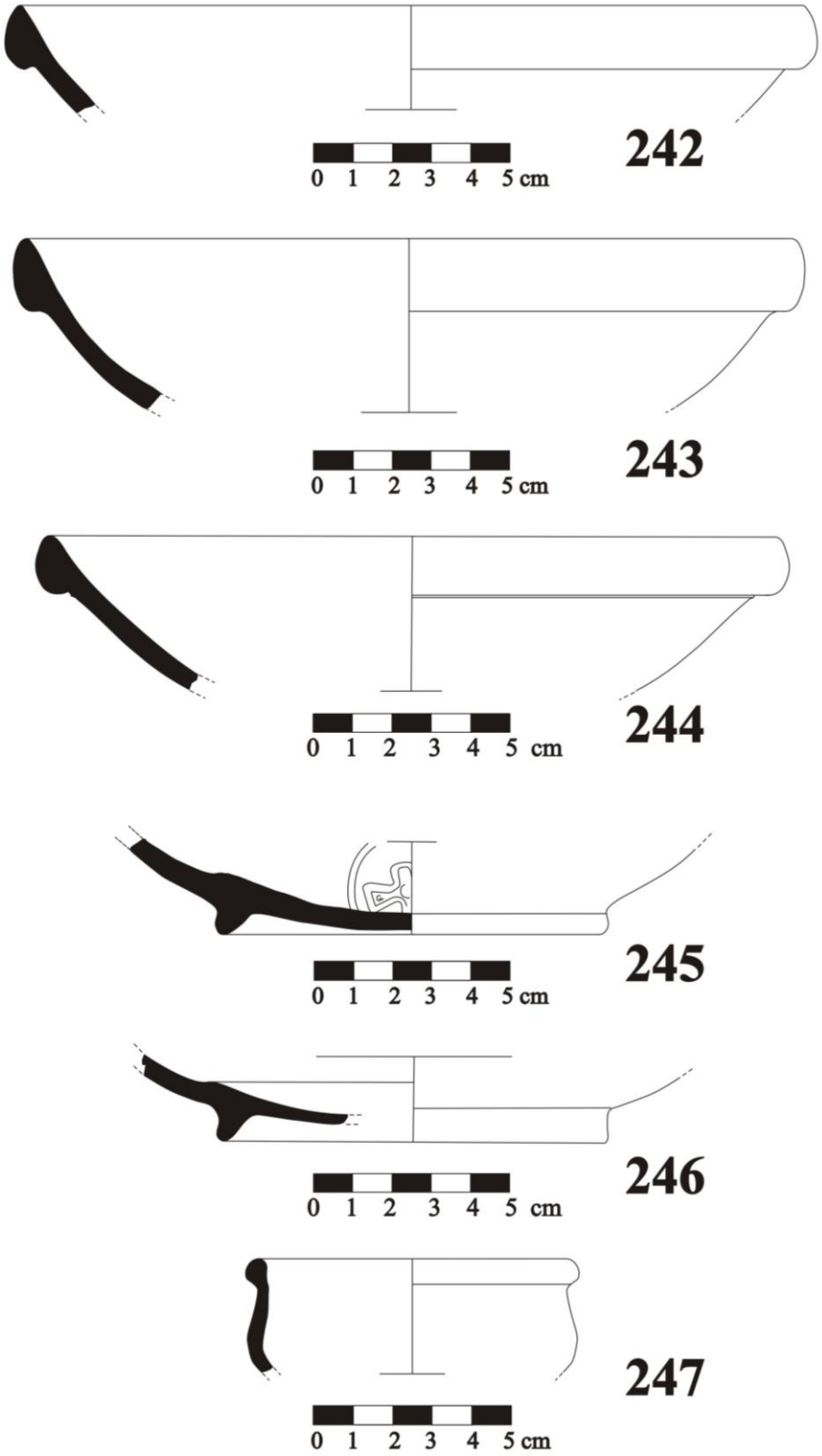
Kat. No. 238, Afrika Form 93A, Kat. No. 239- 241, Form 97

LEVHA 113

Kat. No. 242- 243, Afrika Form 99A, Kat. No. 244- 245, Afrika Form 99B, Kat. No. 247, Afrika Form 102

LEVHA 114

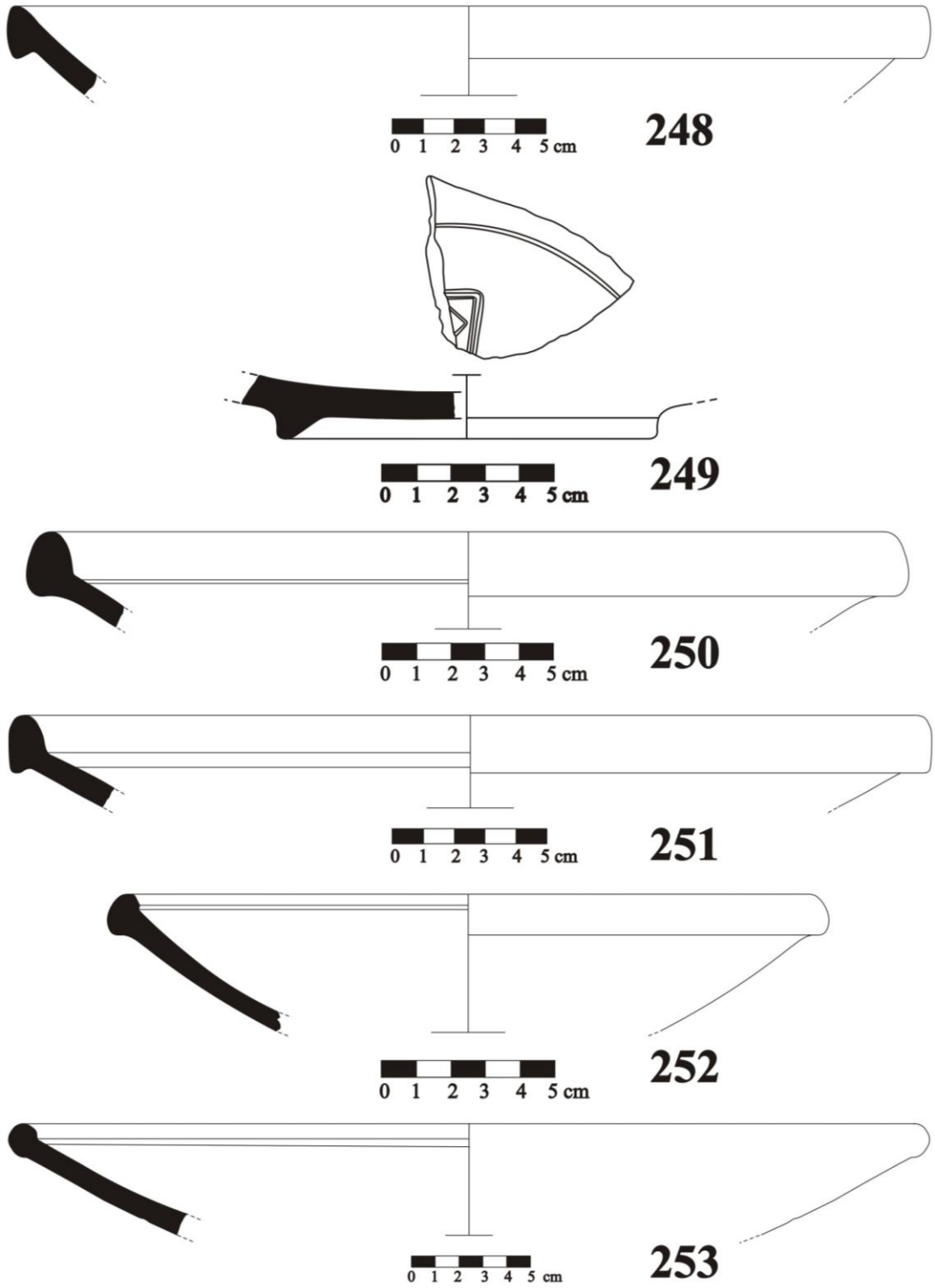
Kat. No. 242- 243, Afrika Form 99A, Kat. No. 244- 245, Afrika Form 99B, Kat. No. 247, Afrika Form 102

LEVHA 115

Kat. No. 248- 249, Afrika Form 103B, Kat. No. 250- 251, Afrika Form 104A, Kat. No. 252, Afrika Form 104B, Kat. No. 253, Afrika Form 104C

LEVHA 116

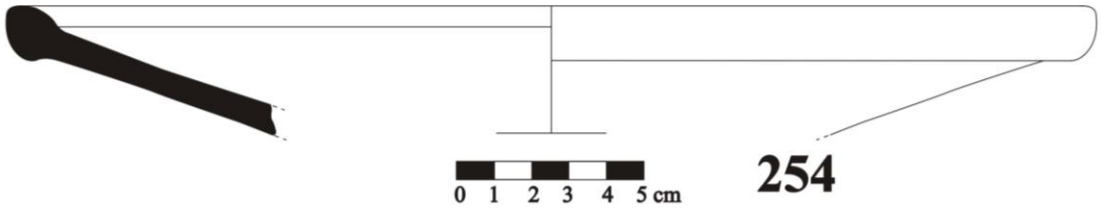
Kat. No. 248- 249, Afrika Form 103B, Kat. No. 250- 251, Afrika Form 104A, Kat. No. 252, Afrika Form 104B, Kat. No. 253, Afrika Form 104C

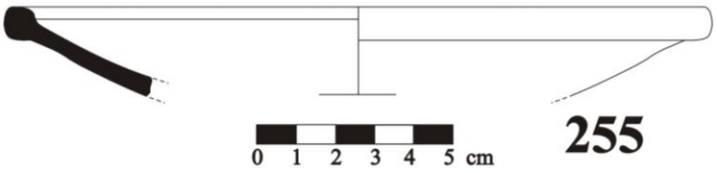
LEVHA 117

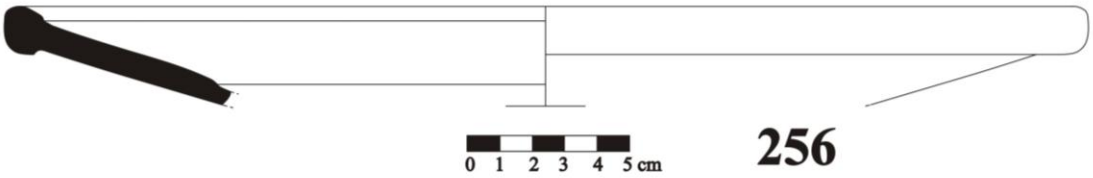

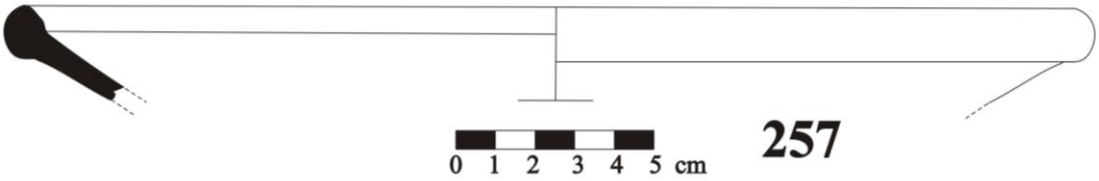
Kat. No. 254- 257, Afrika Form 105

LEVHA 118

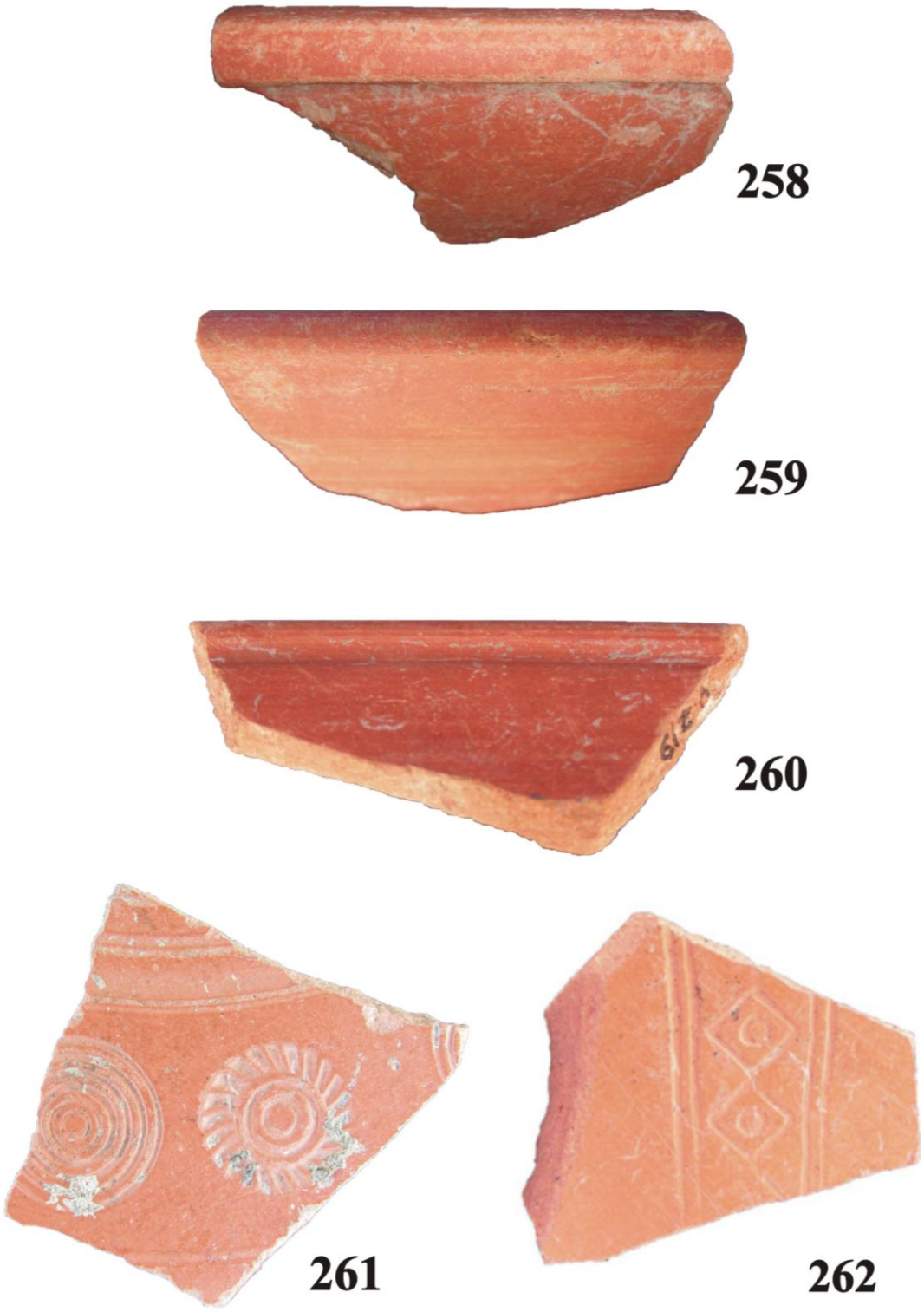

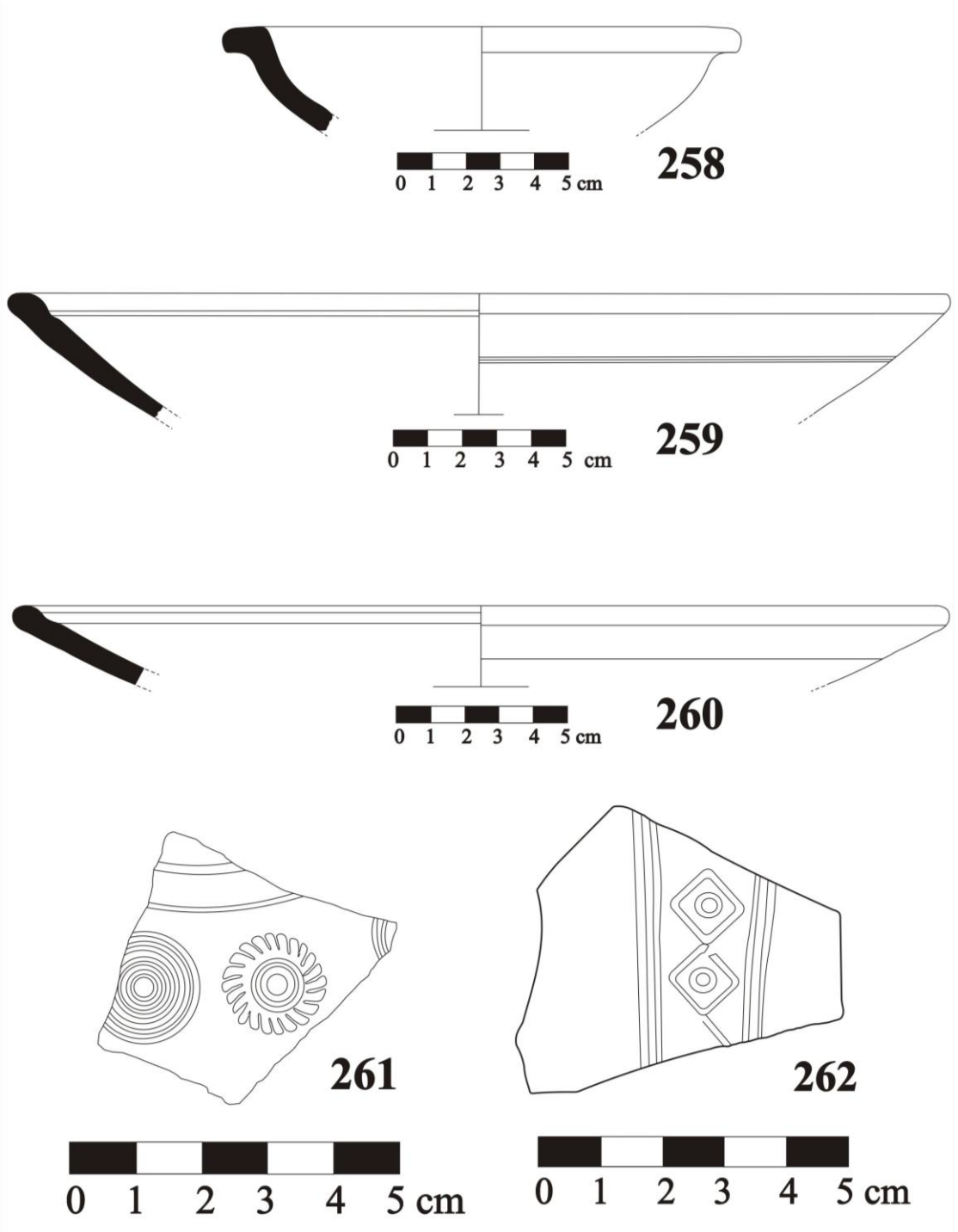
Kat. No. 254- 257, Afrika Form 105

LEVHA 119

Kat. No. 258, Afrika Form 108, Kat. No. 259- 260, Afrika Form 109, Kat. No. 261-262, Afrika Bezemeliler

LEVHA 120

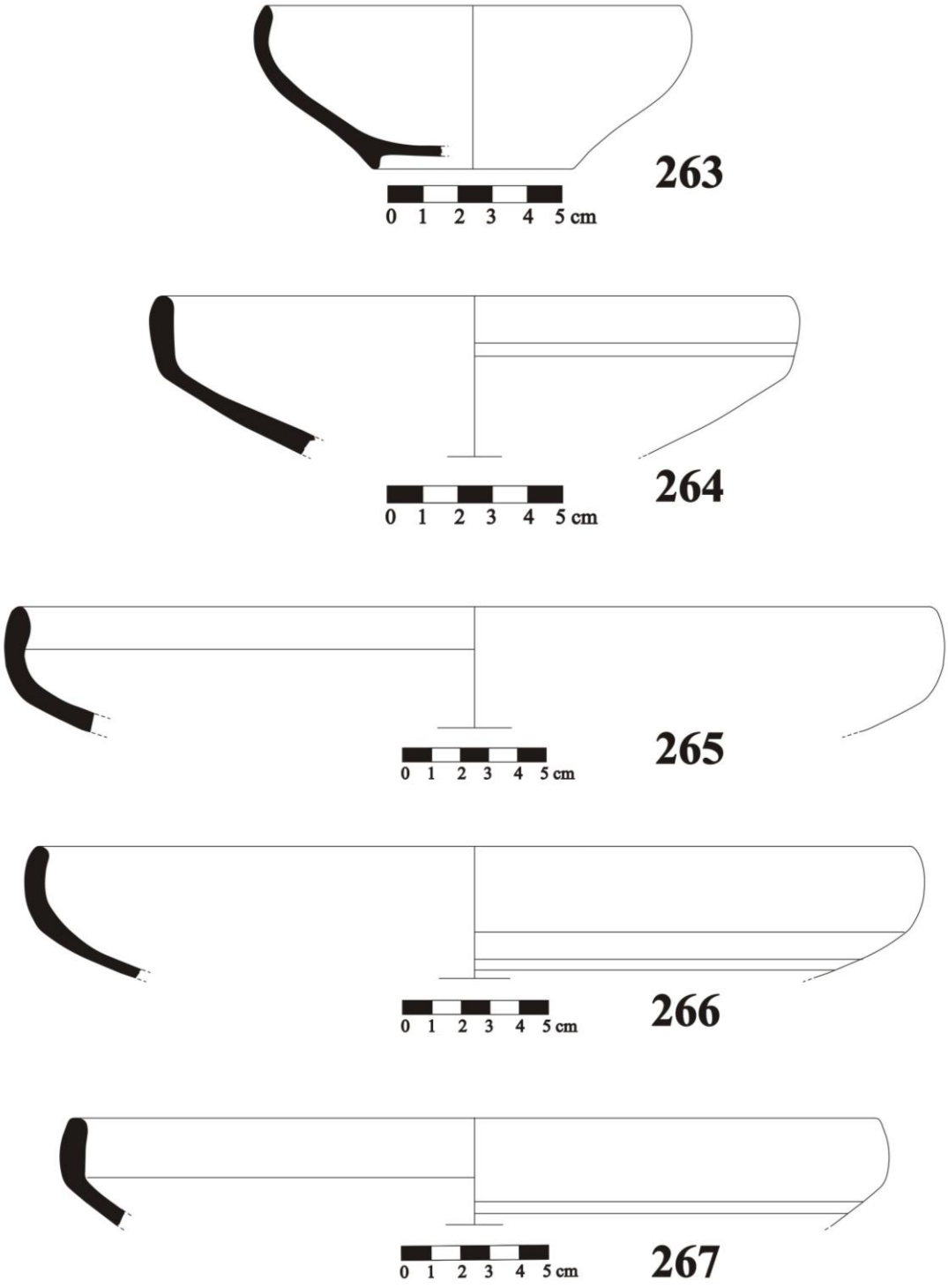
Kat. No. 258, Afrika Form 108, Kat. No. 259- 260, Afrika Form 109, Kat. No. 261-262, Afrika Bezemeliler

LEVHA 121

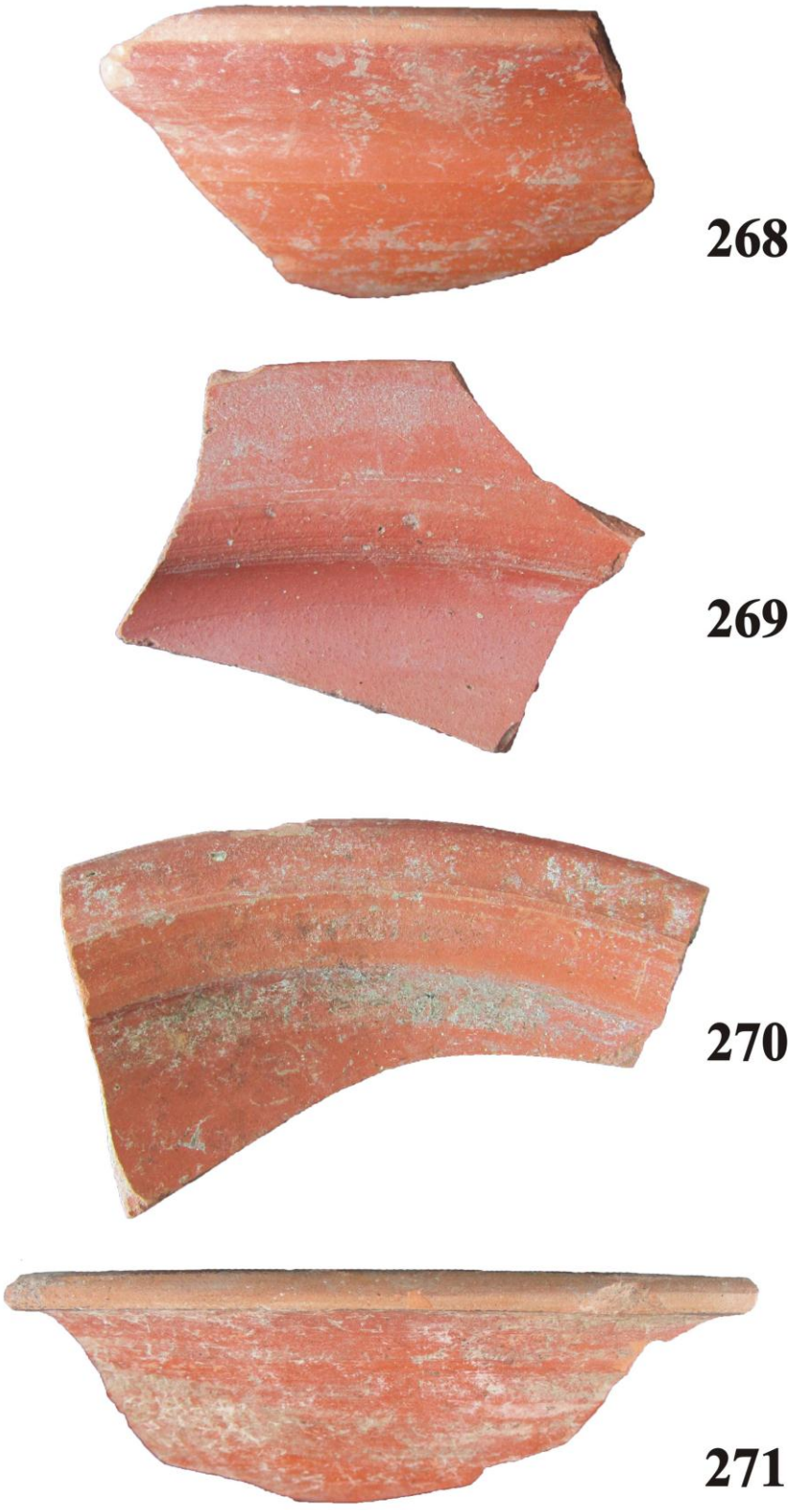
Kat. No. 263- 267, Phokaia Form 1

LEVHA 122

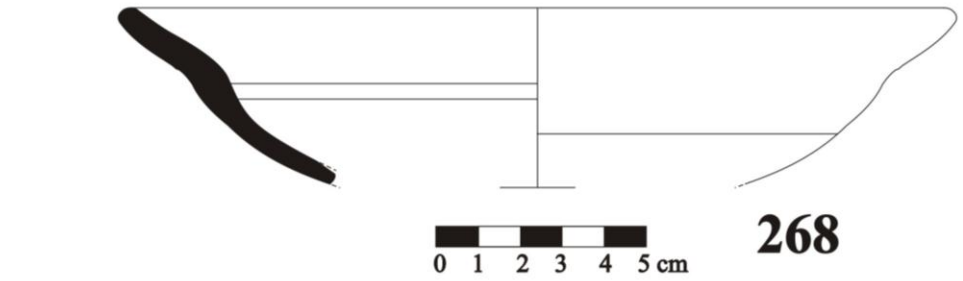
Kat. No. 263- 267, Phokaia Form 1

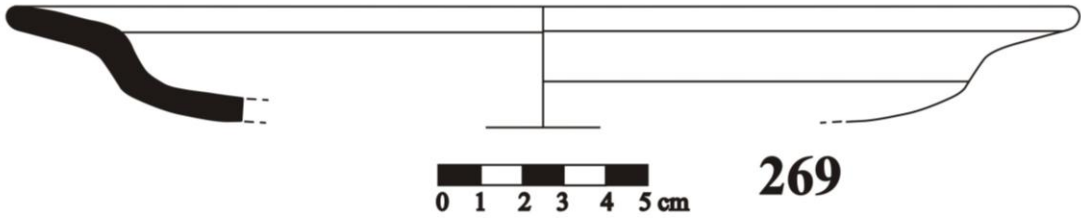
LEVHA 123

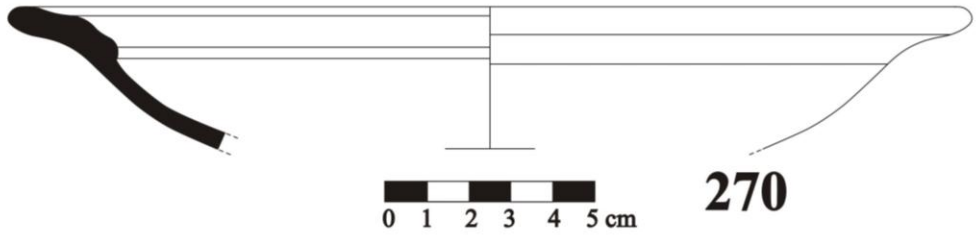

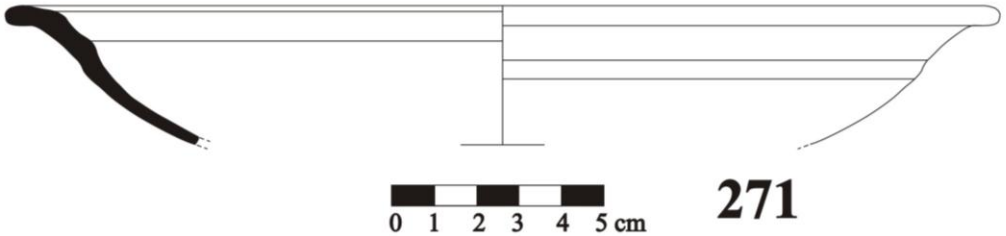
Kat. No. 268- 269, Phokaia Form 2A, Kat. No. 270- 271, Phokaia Form 2C

LEVHA 124

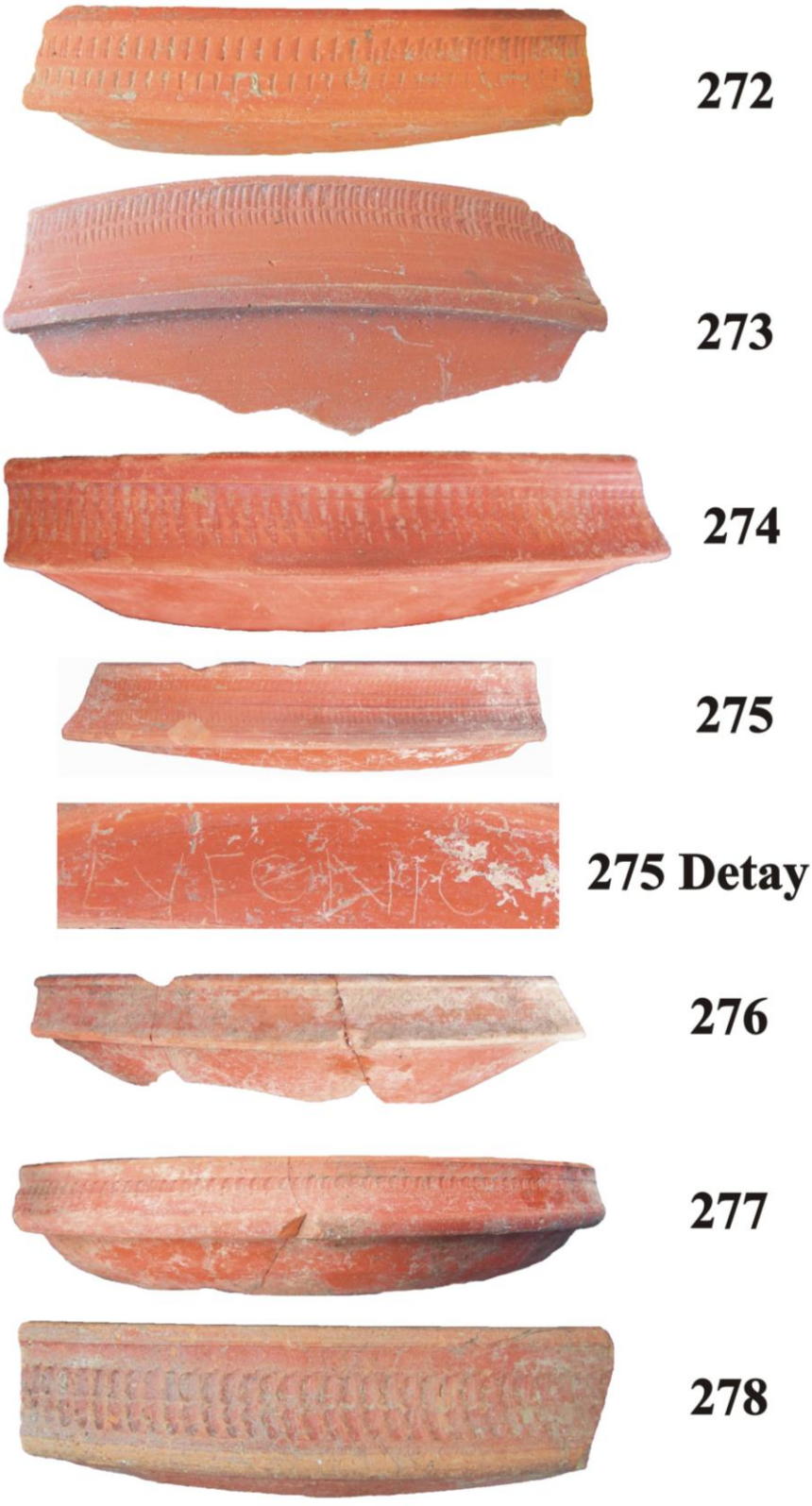

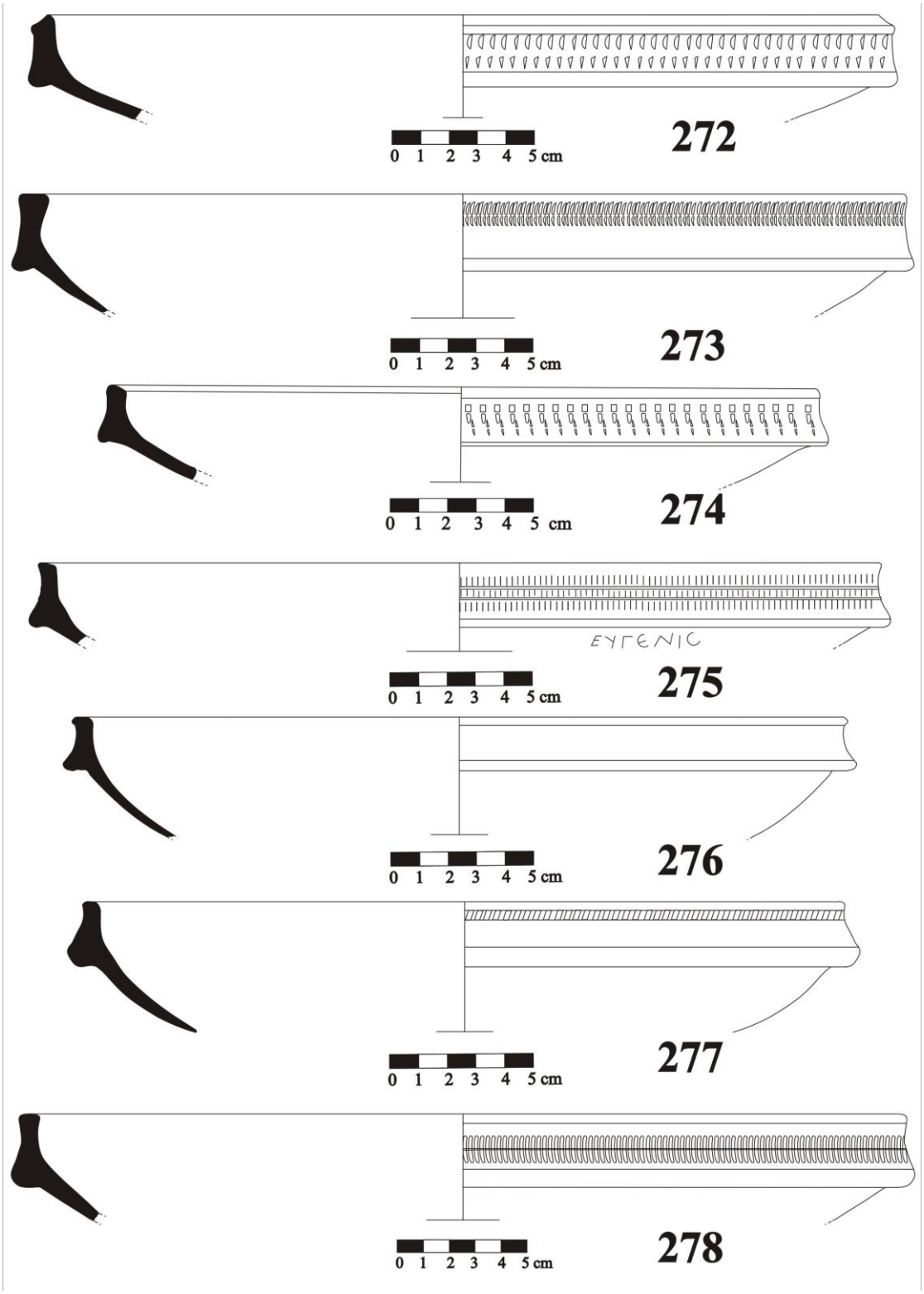
Kat. No. 268- 269, Phokaia Form 2A, Kat. No. 270- 271, Phokaia Form 2C

LEVHA 125

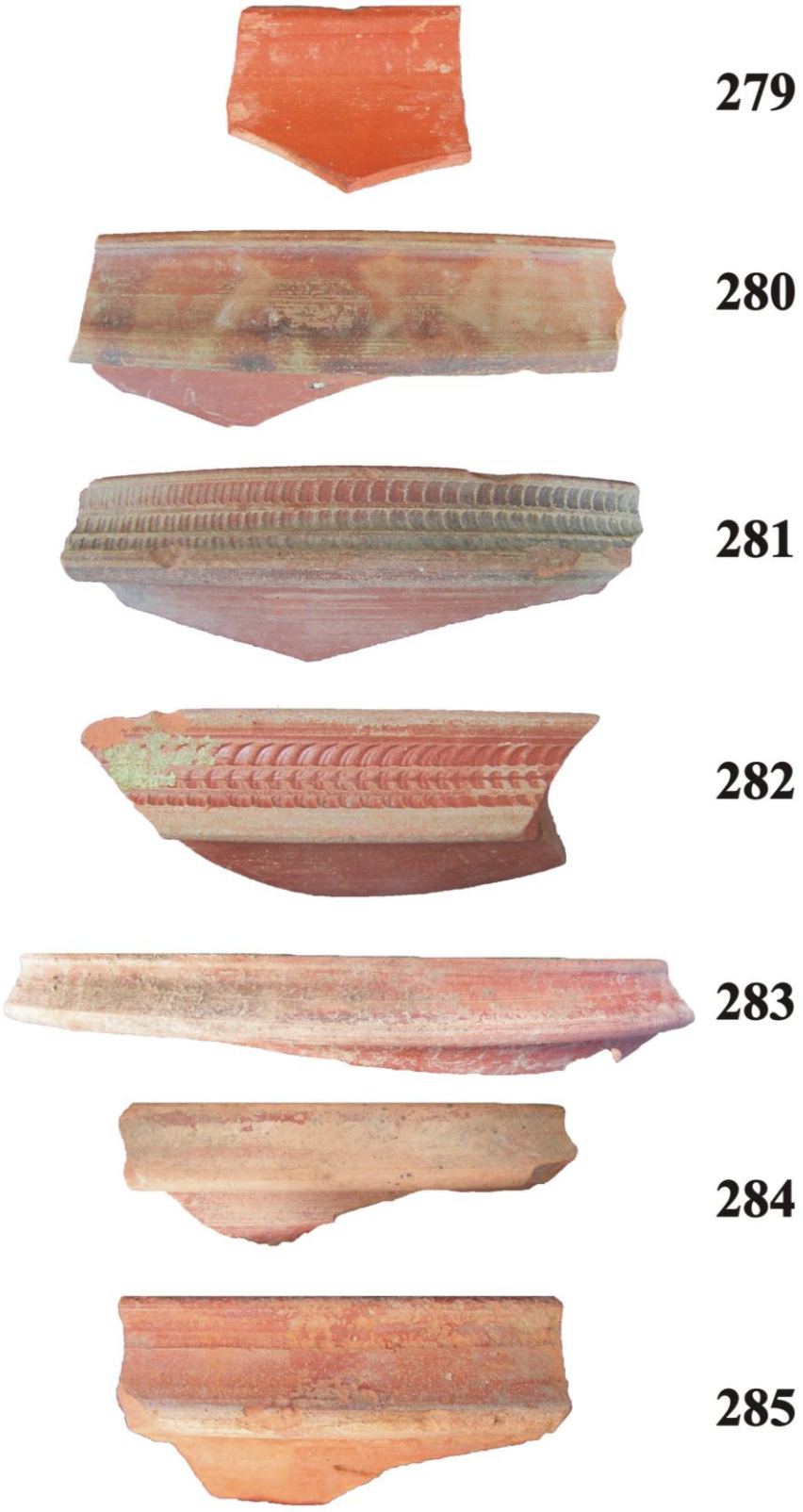
Kat. No. 272- 274, Phokaia Form 3B, Kat. No. 275- 278, Phokaia Form 3C

LEVHA 126

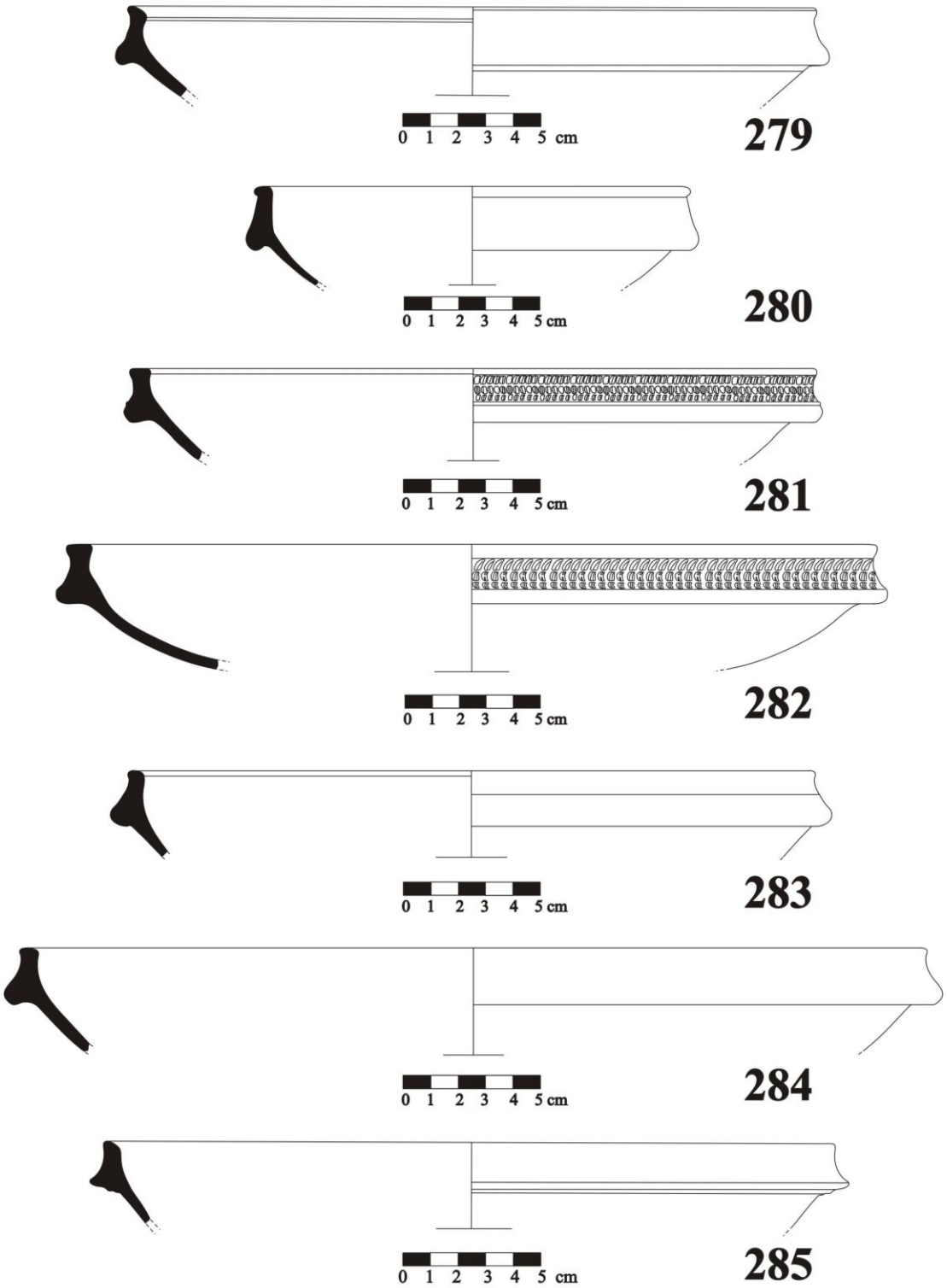
Kat. No. 272- 274, Phokaia Form 3B, Kat. No. 275- 278, Phokaia Form 3C

LEVHA 127

Kat. No. 279- 280, Phokaia Form 3C, Kat. No. 281- 282, Phokaia Form 3D, Kat. No. 283- 285, Phokaia Form 3E

LEVHA 128

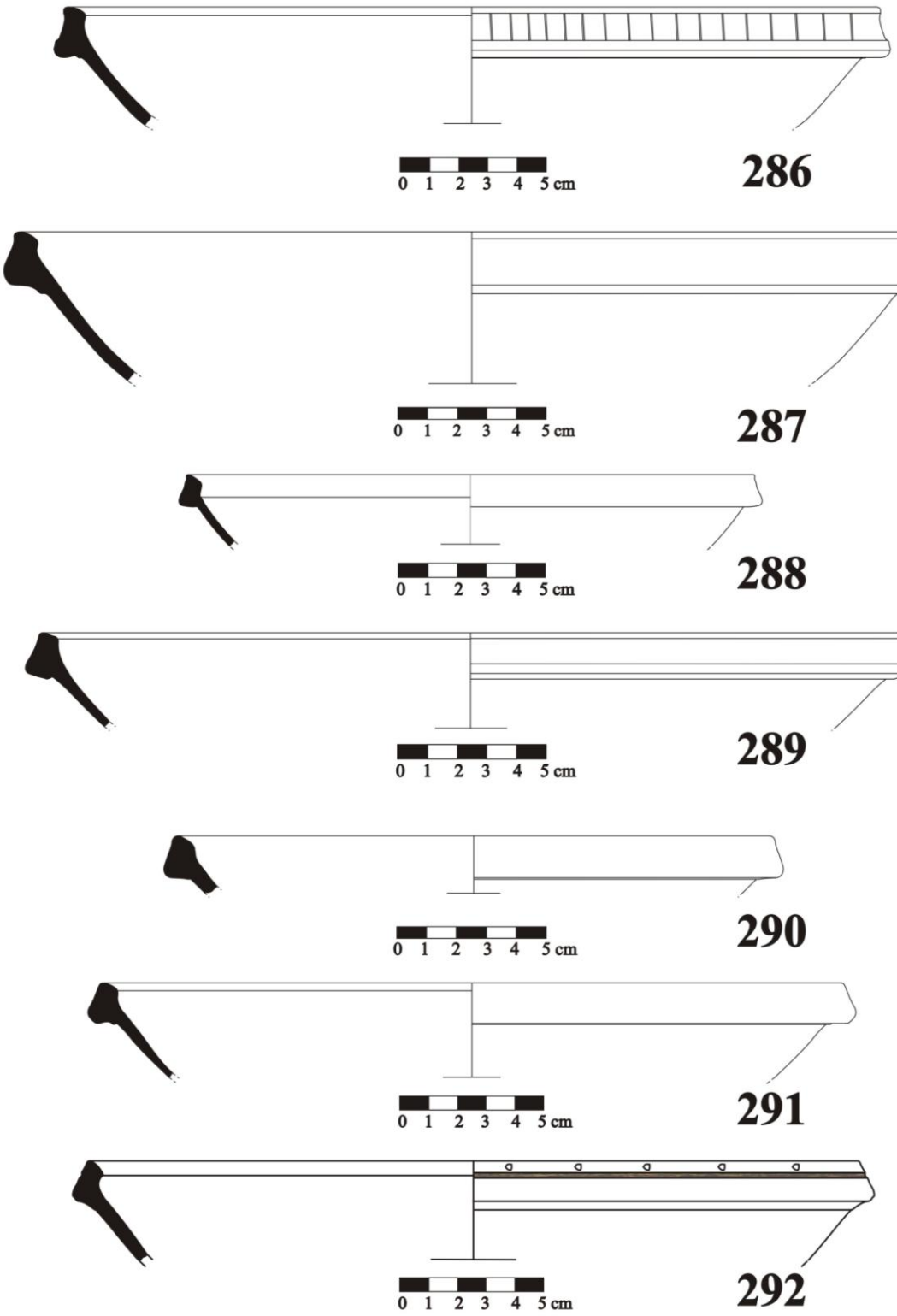
Kat. No. 279- 280, Phokaia Form 3C, Kat. No. 281- 282, Phokaia Form 3D, Kat. No. 283- 285, Phokaia Form 3E

LEVHA 129

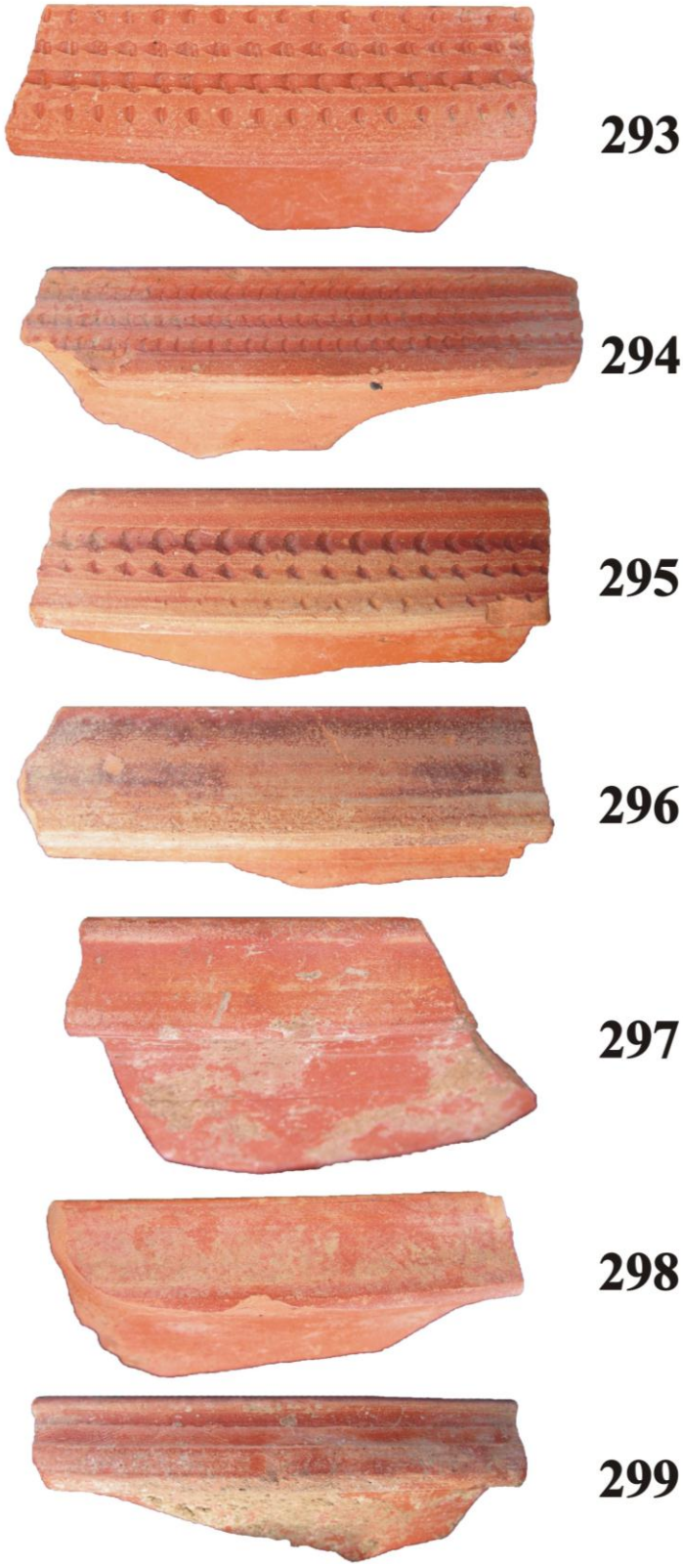
Kat. No. 286- 292, Phokaia Form 3F

LEVHA 130

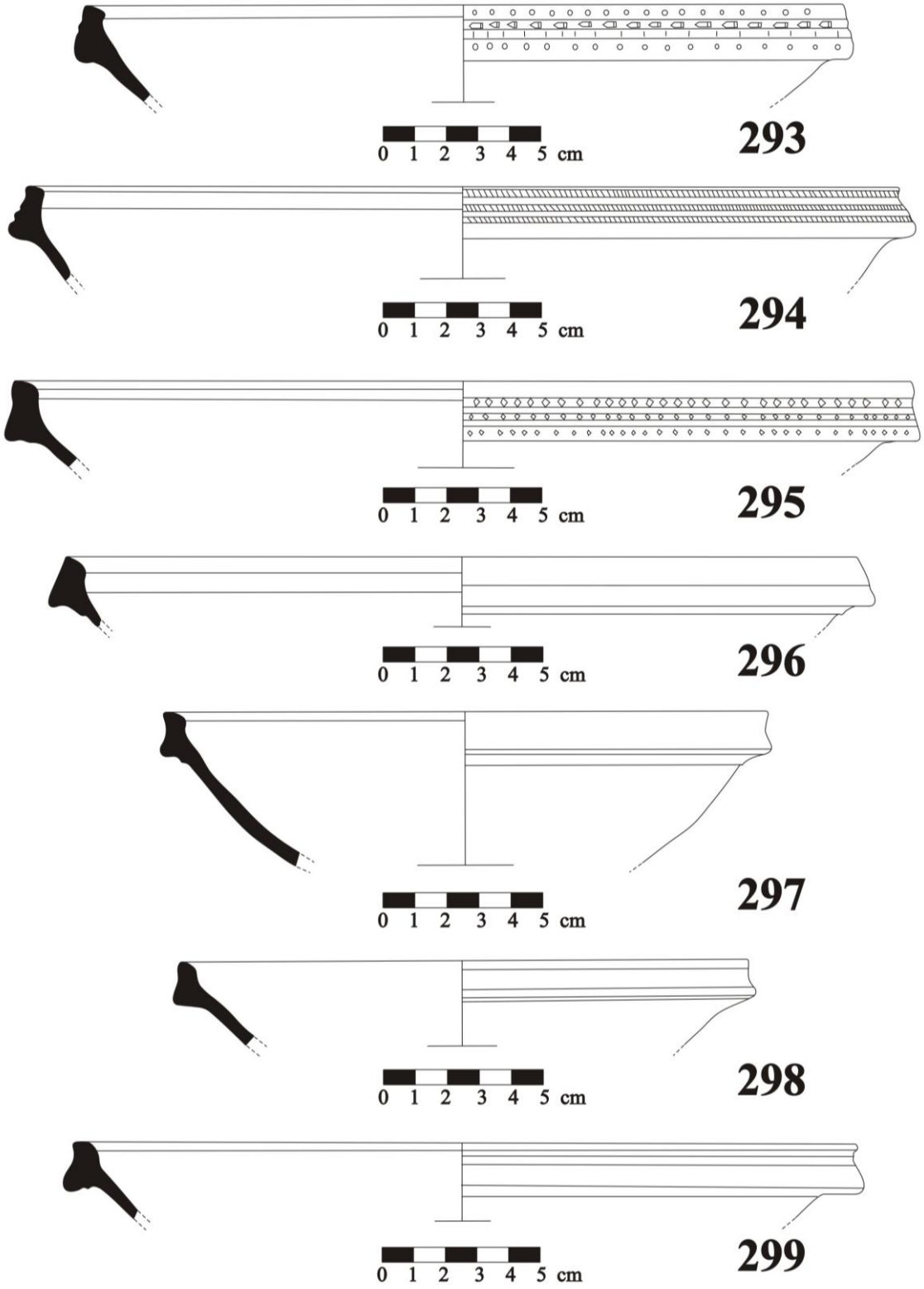
Kat. No. 286- 292, Phokaia Form 3F

LEVHA 131

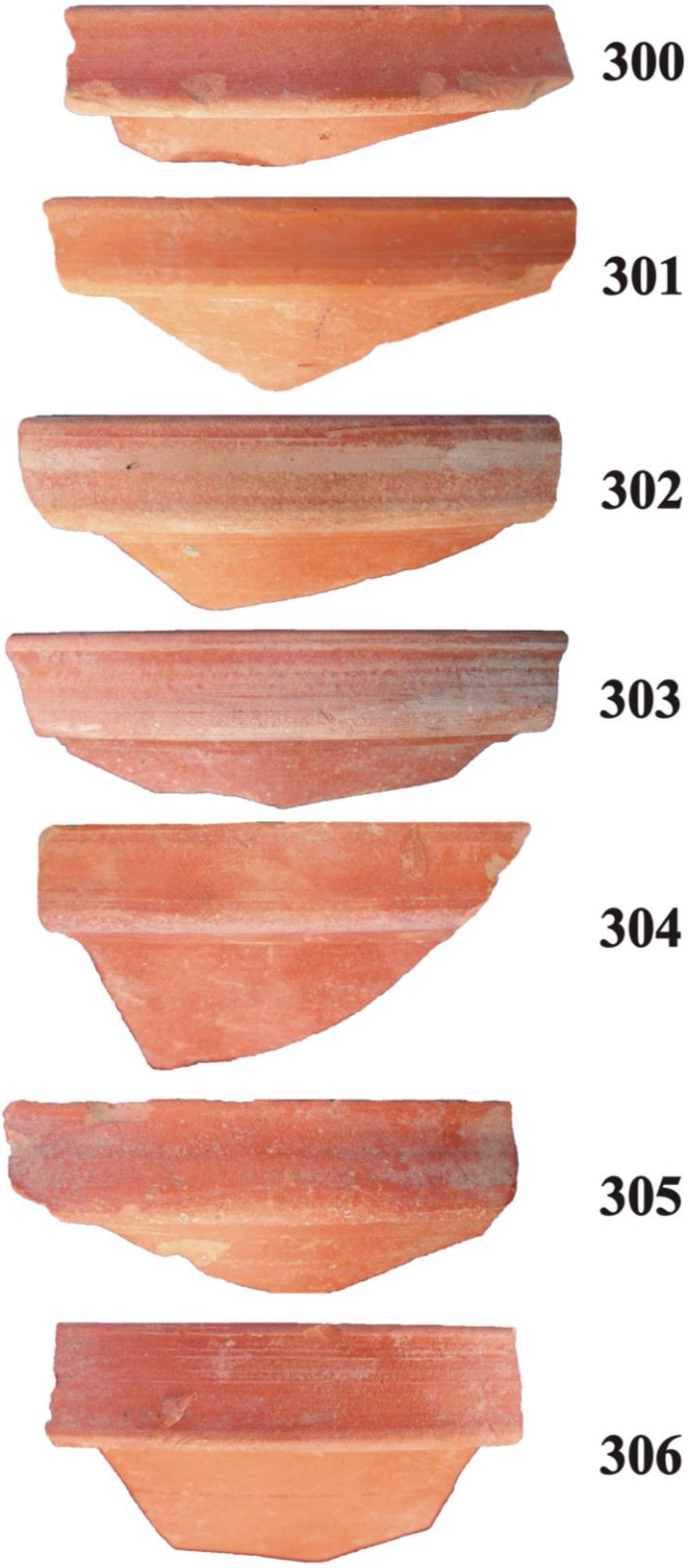
Kat. No. 293- 299, Phokaia Form 3F

LEVHA 132

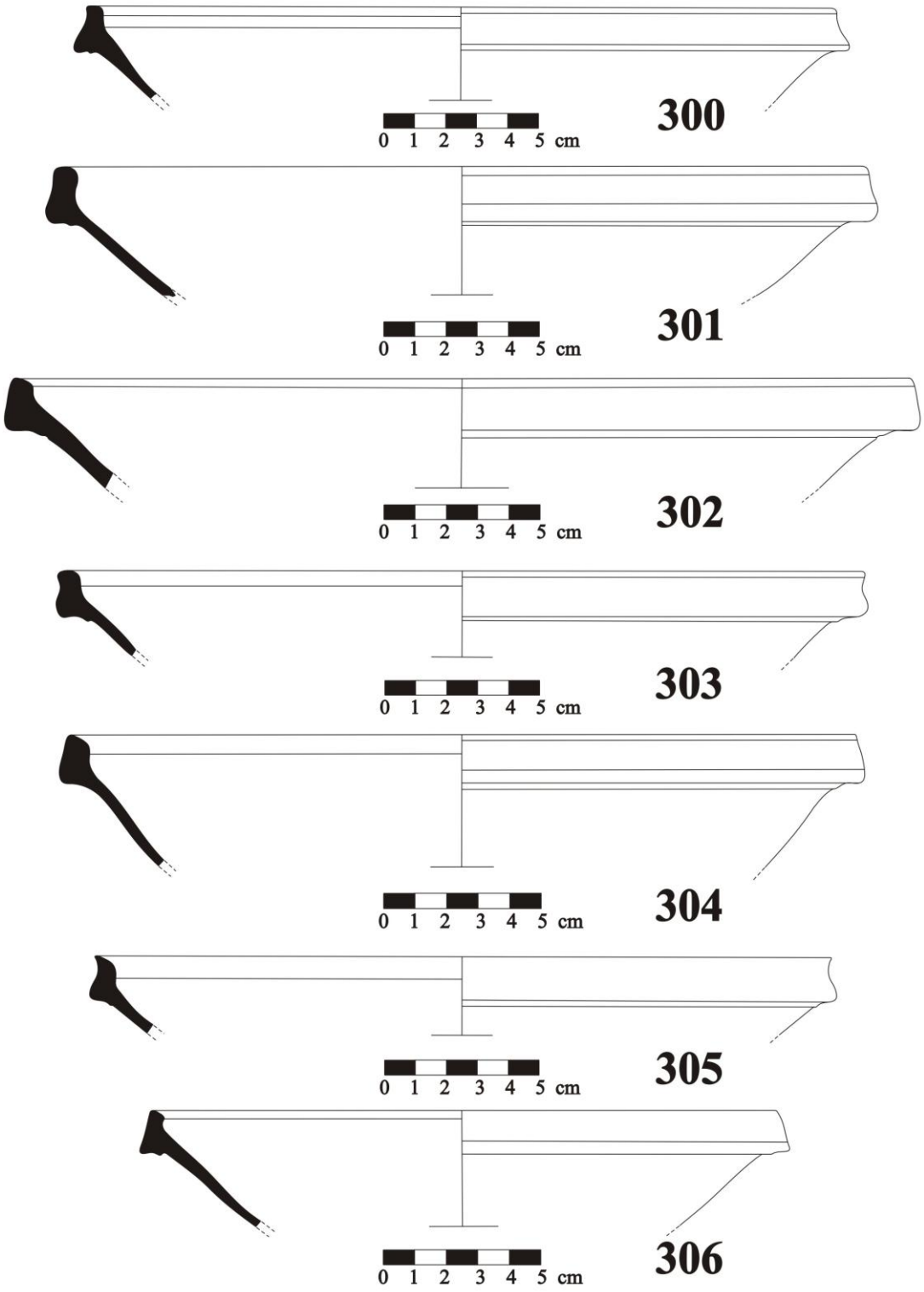
Kat. No. 293- 299, Phokaia Form 3F

LEVHA 133

Kat. No. 300- 306, Phokaia Form 3F

LEVHA 134

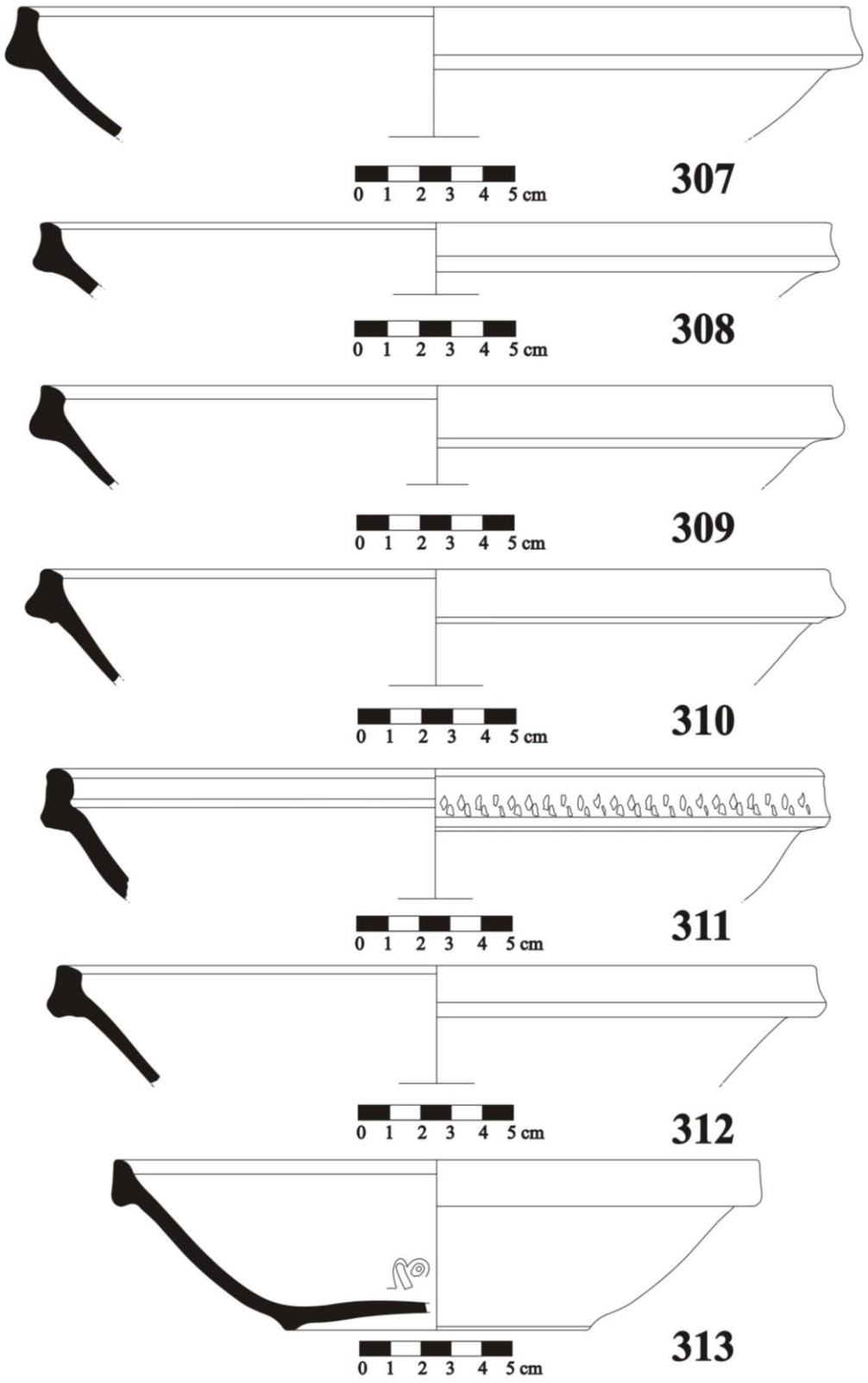
Kat. No. 300- 306, Phokaia Form 3F

LEVHA 135

Kat. No. 307- 313, Phokaia Form 3F

LEVHA 136

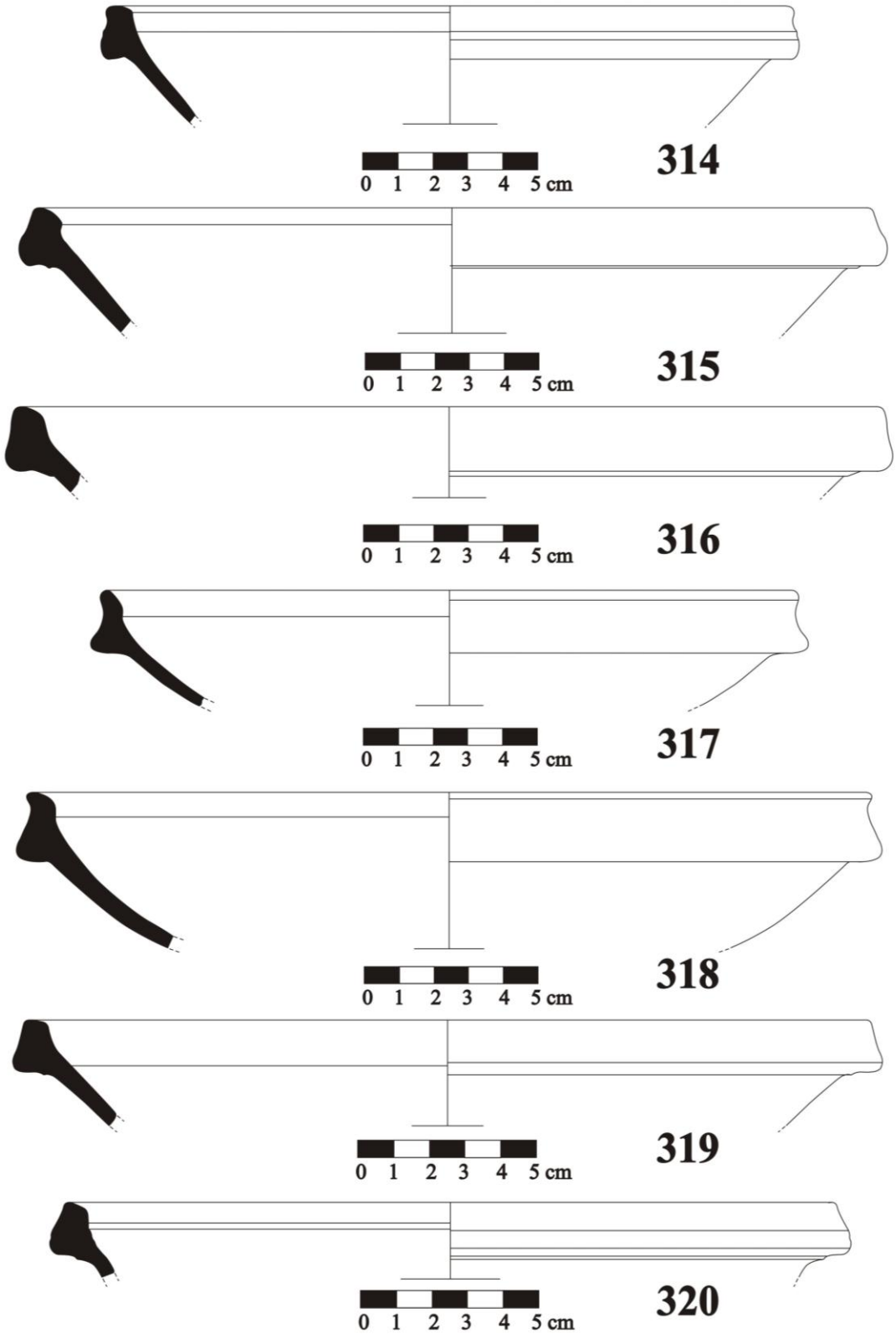
Kat. No. 307- 313, Phokaia Form 3F

LEVHA 137

Kat. No. 314- 320, Phokaia Form 3F

LEVHA 138

Kat. No. 314- 320, Phokaia Form 3F

LEVHA 139

321

322

323

324

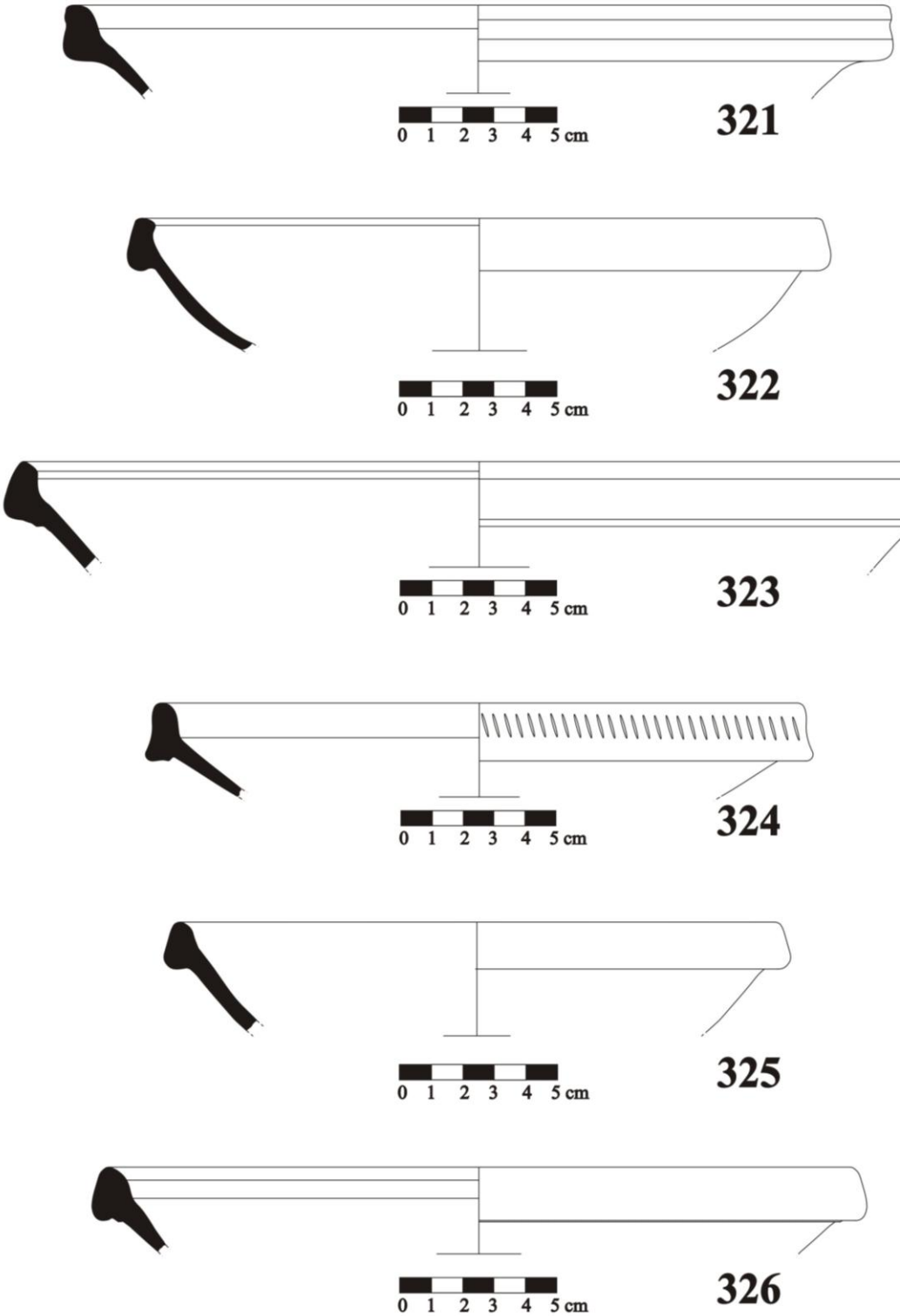
325

326

Kat. No. 321- 323, Phokaia Form 3G, Kat. No. 324- 326, Phokaia Form 3H

LEVHA 140

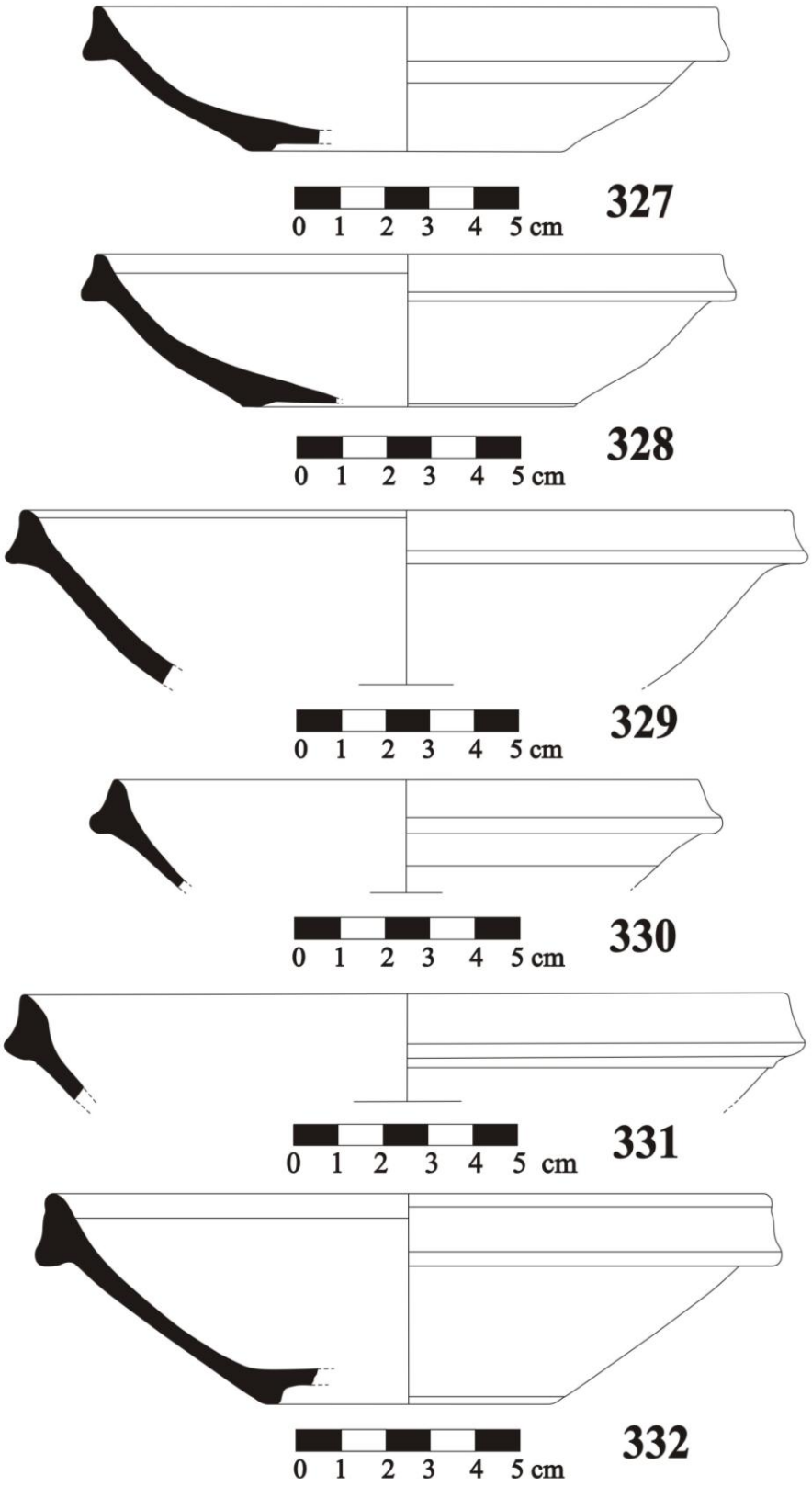
Kat. No. 321- 323, Phokaia Form 3G, Kat. No. 324- 326, Phokaia Form 3H

LEVHA 141

Kat. No. 327- 332, Phokaia Form 3 Küçük Versiyon

LEVHA 142

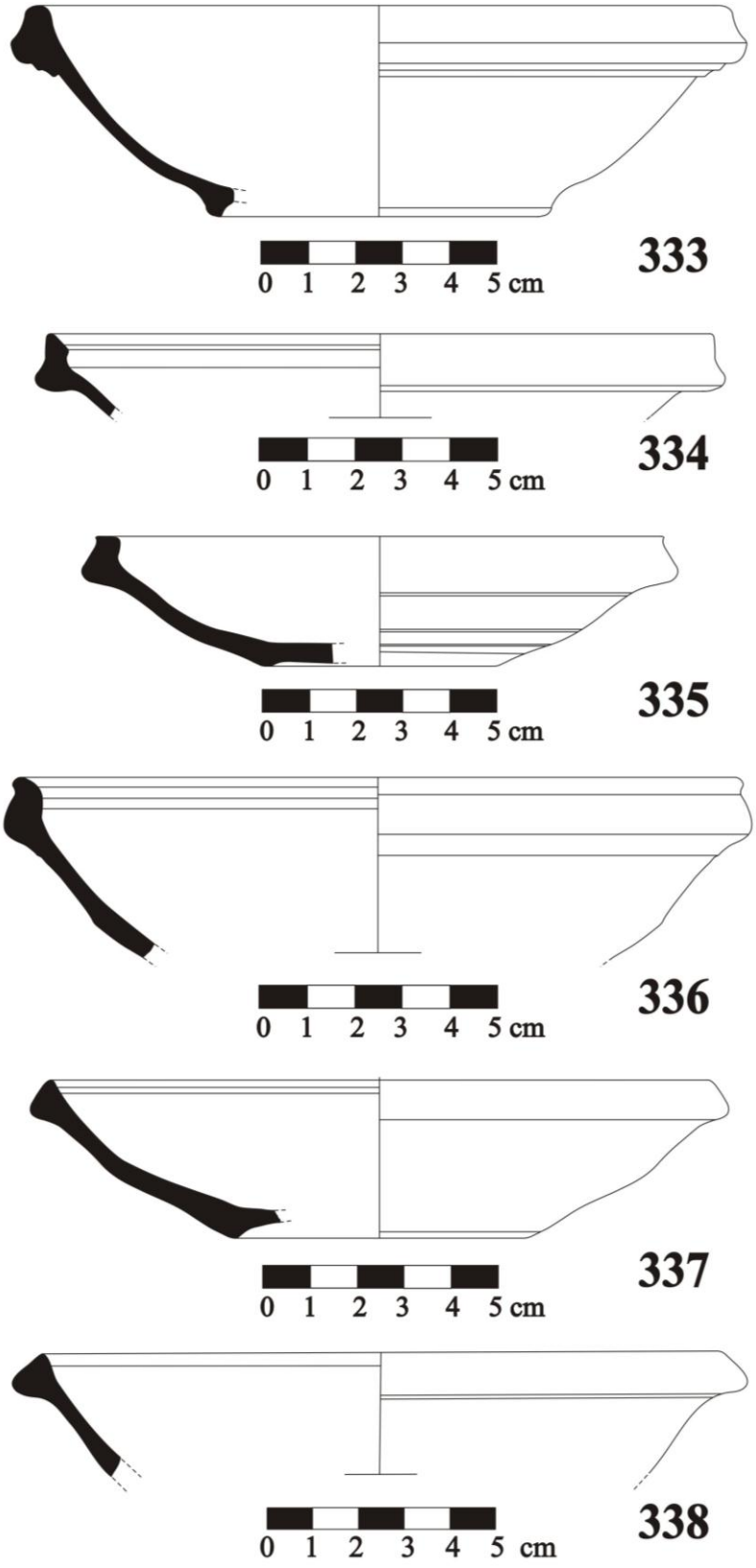
Kat. No. 327- 332, Phokaia Form 3 Küçük Versiyon

LEVHA 143

Kat. No. 333- 338, Phokaia Form 3 Küçük Versiyon

LEVHA 144

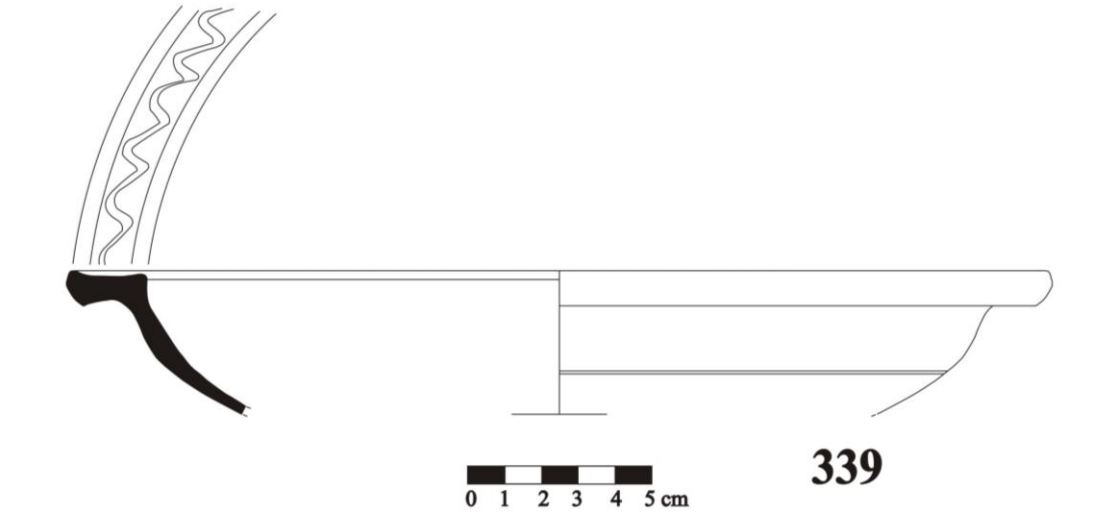
Kat. No. 333- 338, Phokaia Form 3 Küçük Versiyon

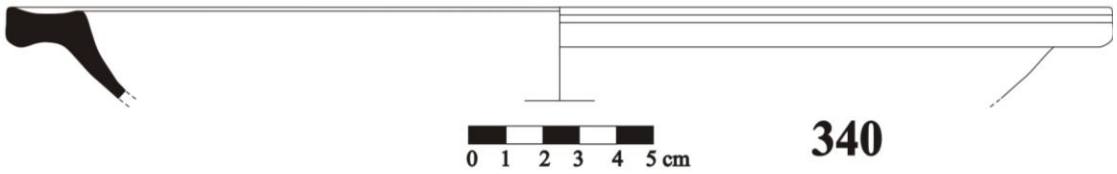
LEVHA 145

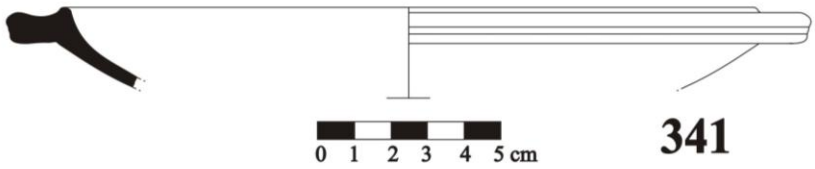

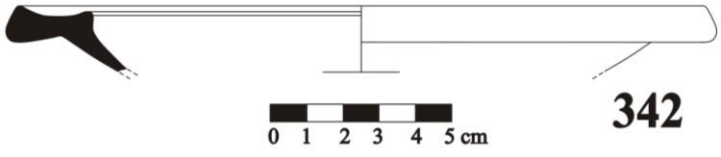
Kat. No. 339- 342, Phokaia Form 5A

LEVHA 146

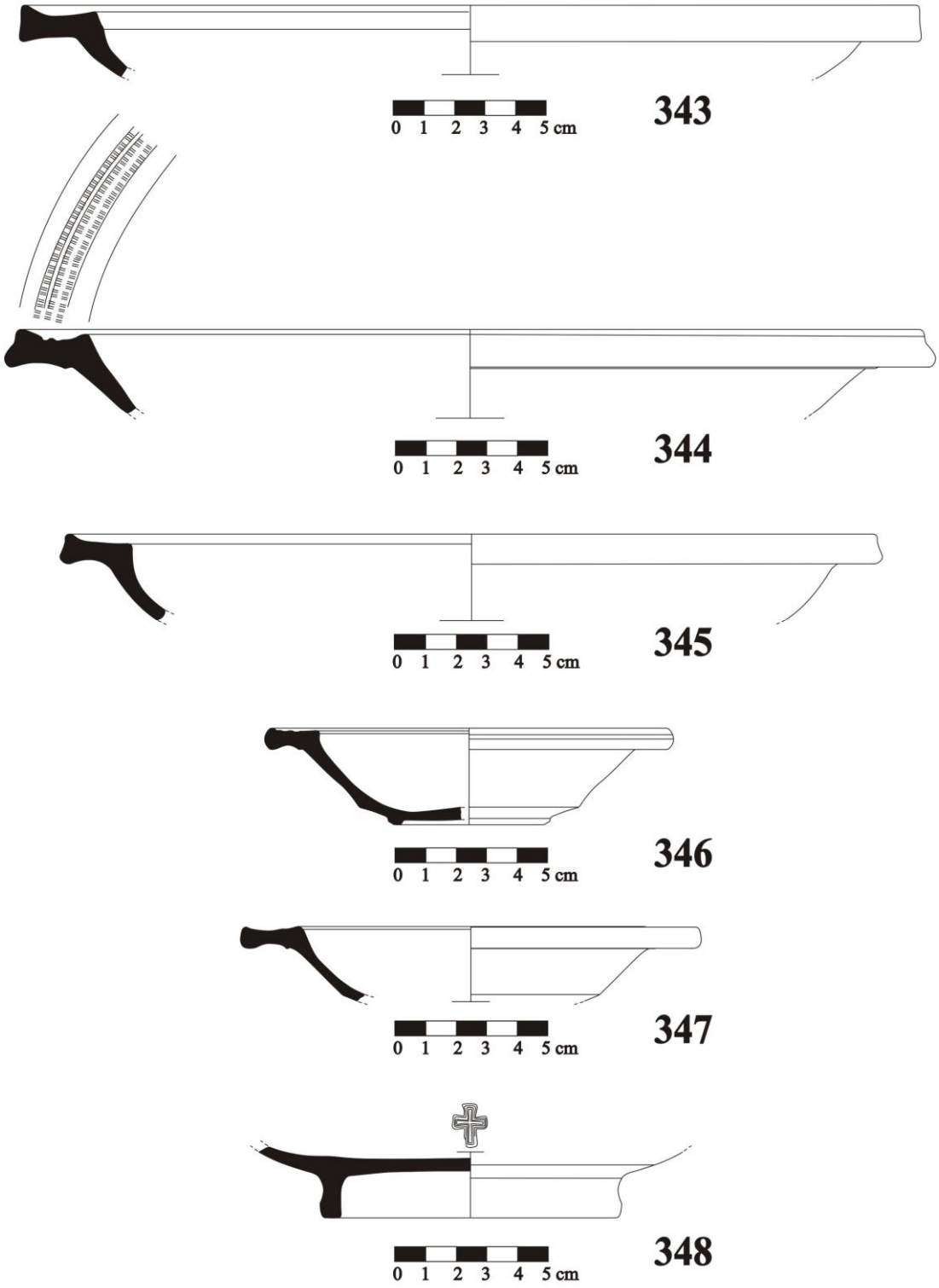
Kat. No. 339- 342, Phokaia Form 5A

LEVHA 147

Kat. No. 343- 345, Phokaia Form 5B, Kat. No. 348, Phokaia 7

LEVHA 148

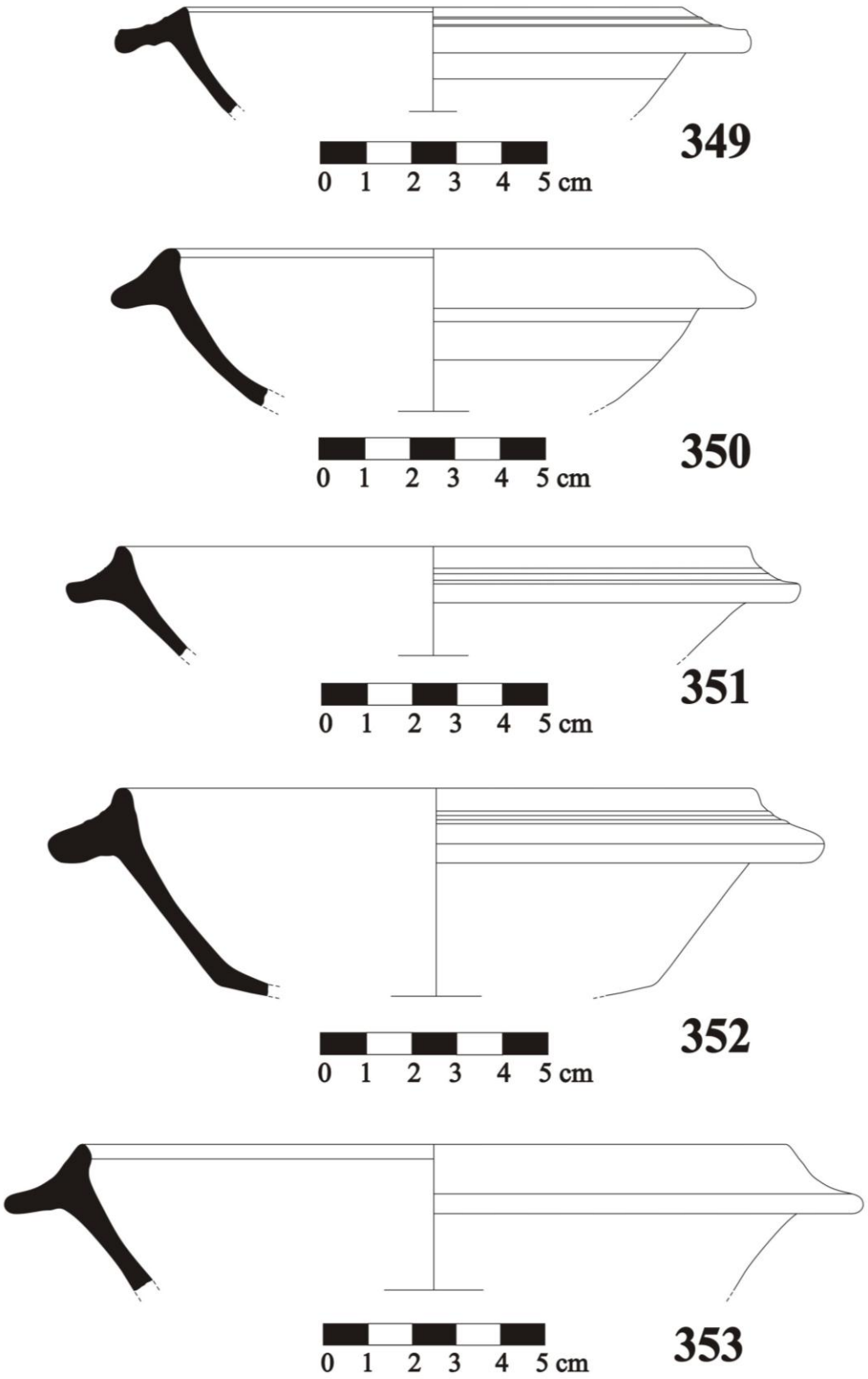
Kat. No. 343- 345, Phokaia Form 5B, Kat. No. 348, Phokaia Form 7

LEVHA 149

Kat. No. 349- 353, Phokaia Form 8

LEVHA 150

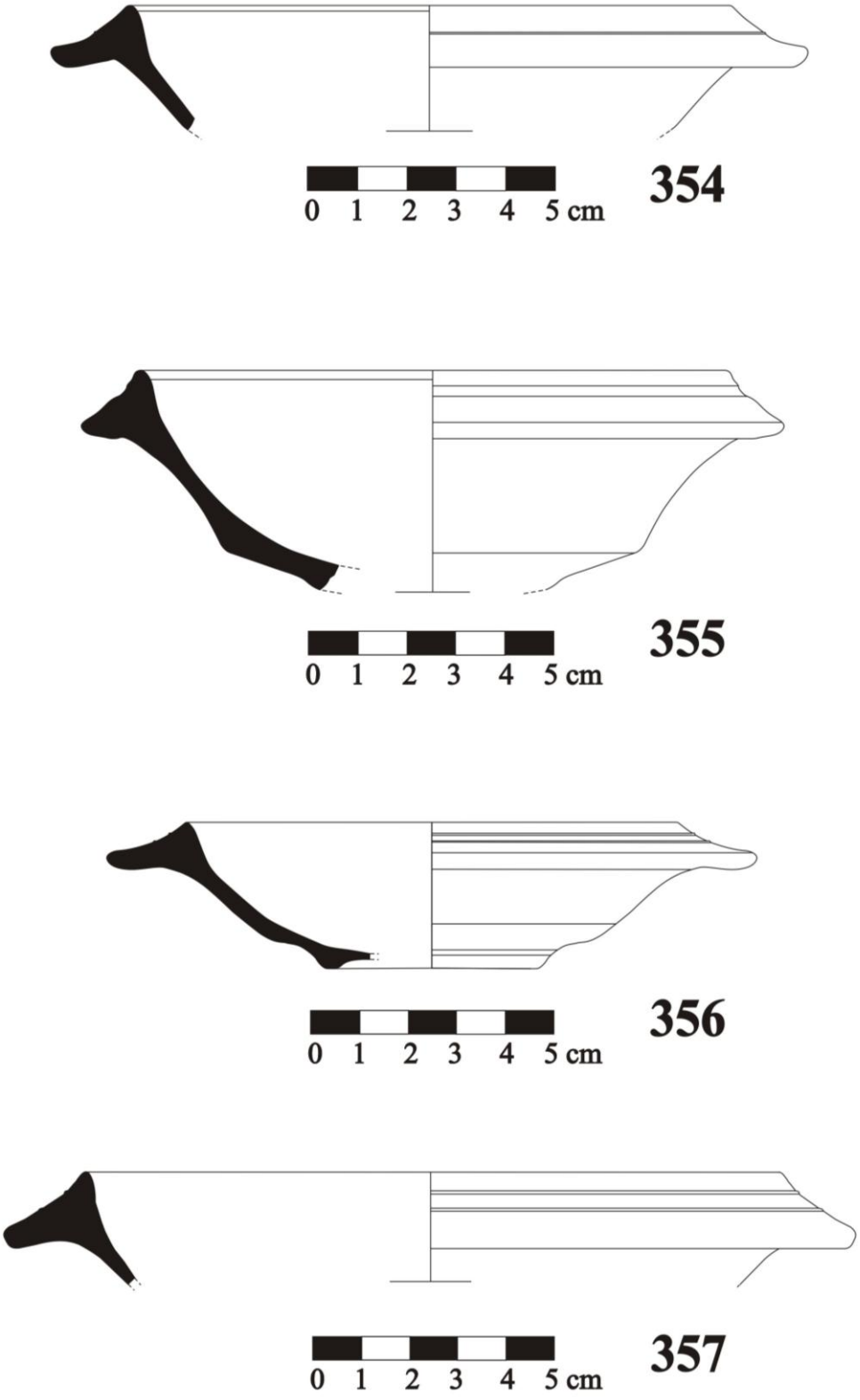
Kat. No. 349- 353, Phokaia Form 8

LEVHA 151

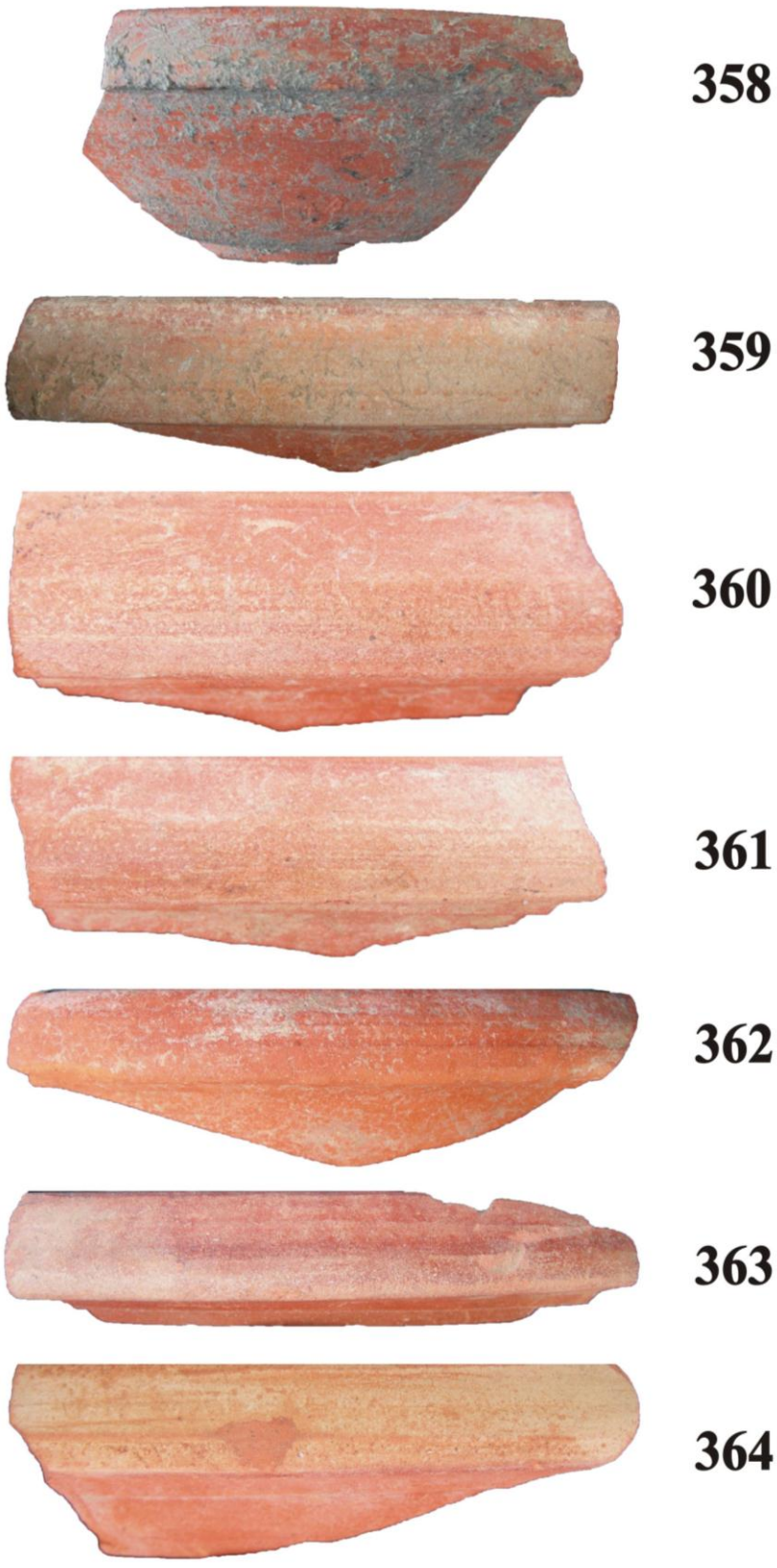
Kat. No. 354- 357, Phokaia Form 8

LEVHA 152

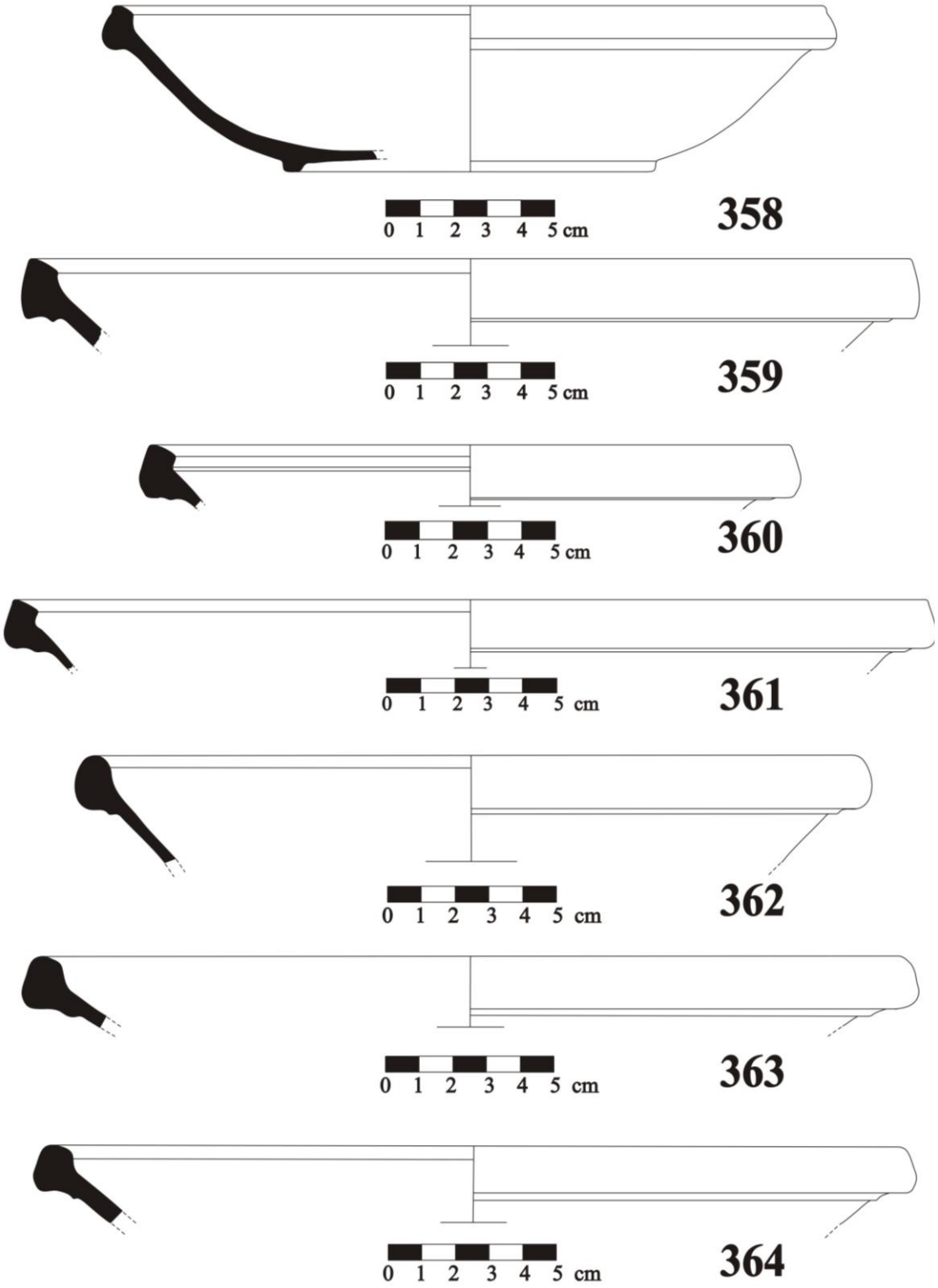
Kat. No. 354- 357, Phokaia Form 8

LEVHA 153

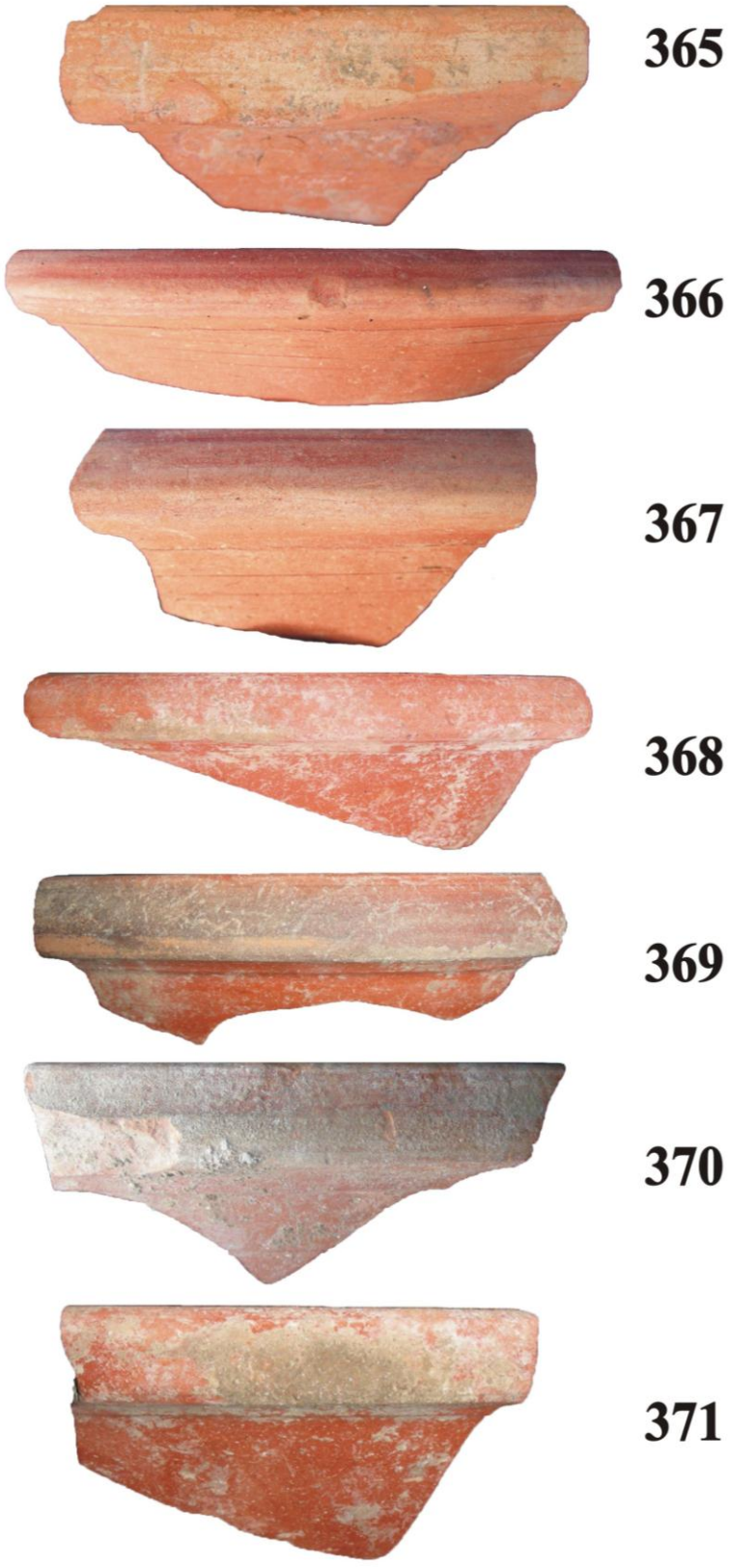
Kat. No. 358- 364, Phokaia Form 10A

LEVHA 154

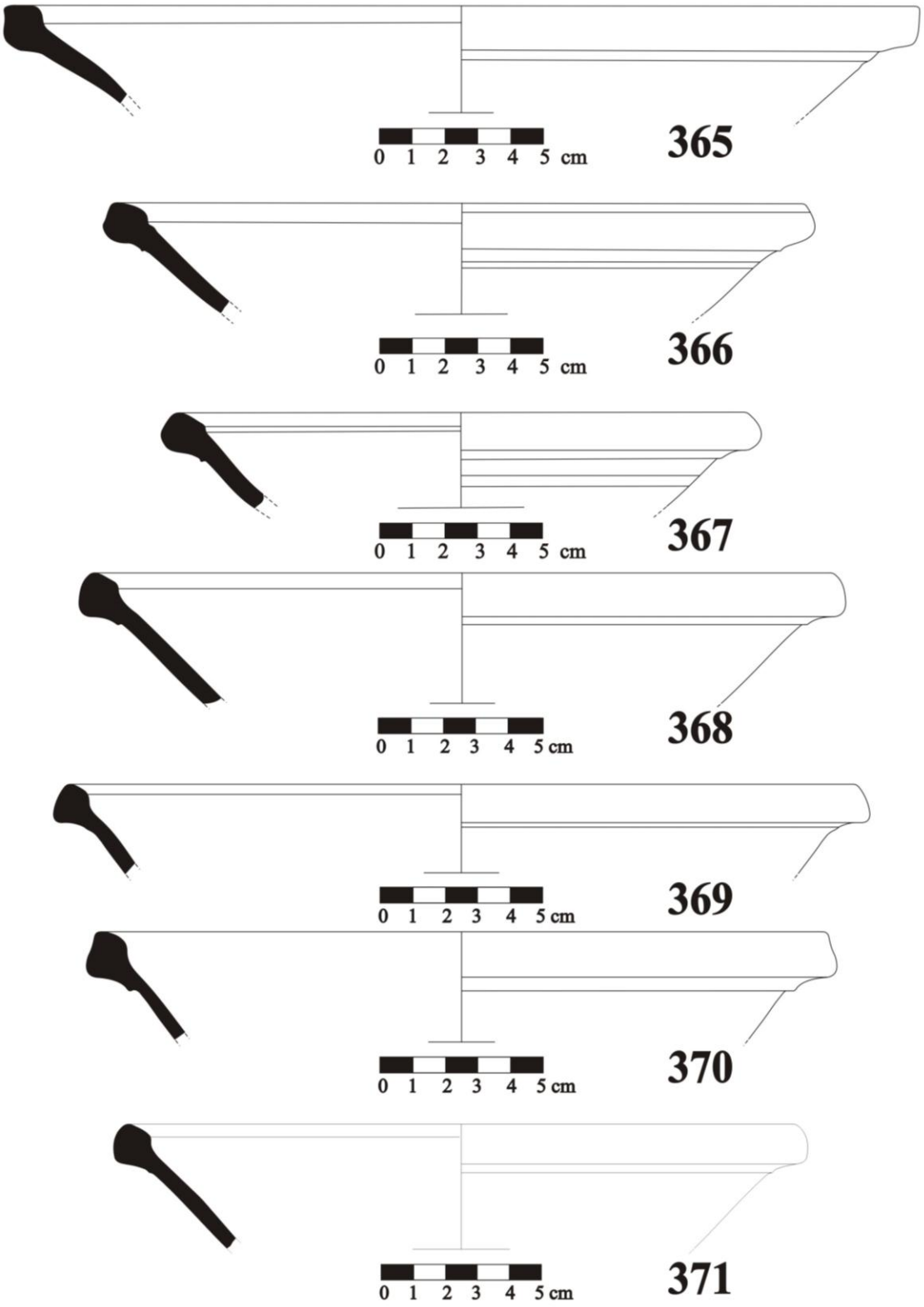
Kat. No. 358- 364, Phokaia Form 10A

LEVHA 155

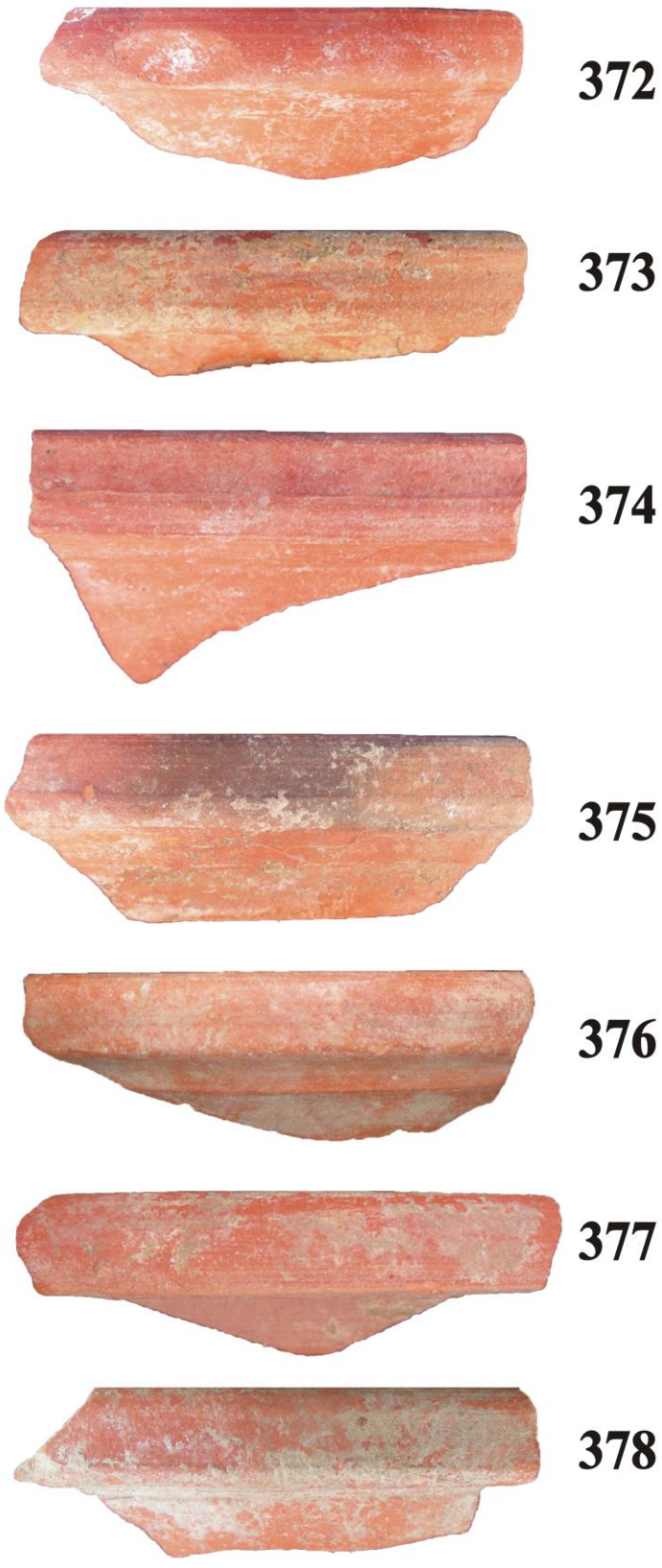
Kat. No. 365- 371, Phokaia Form 10A

LEVHA 156

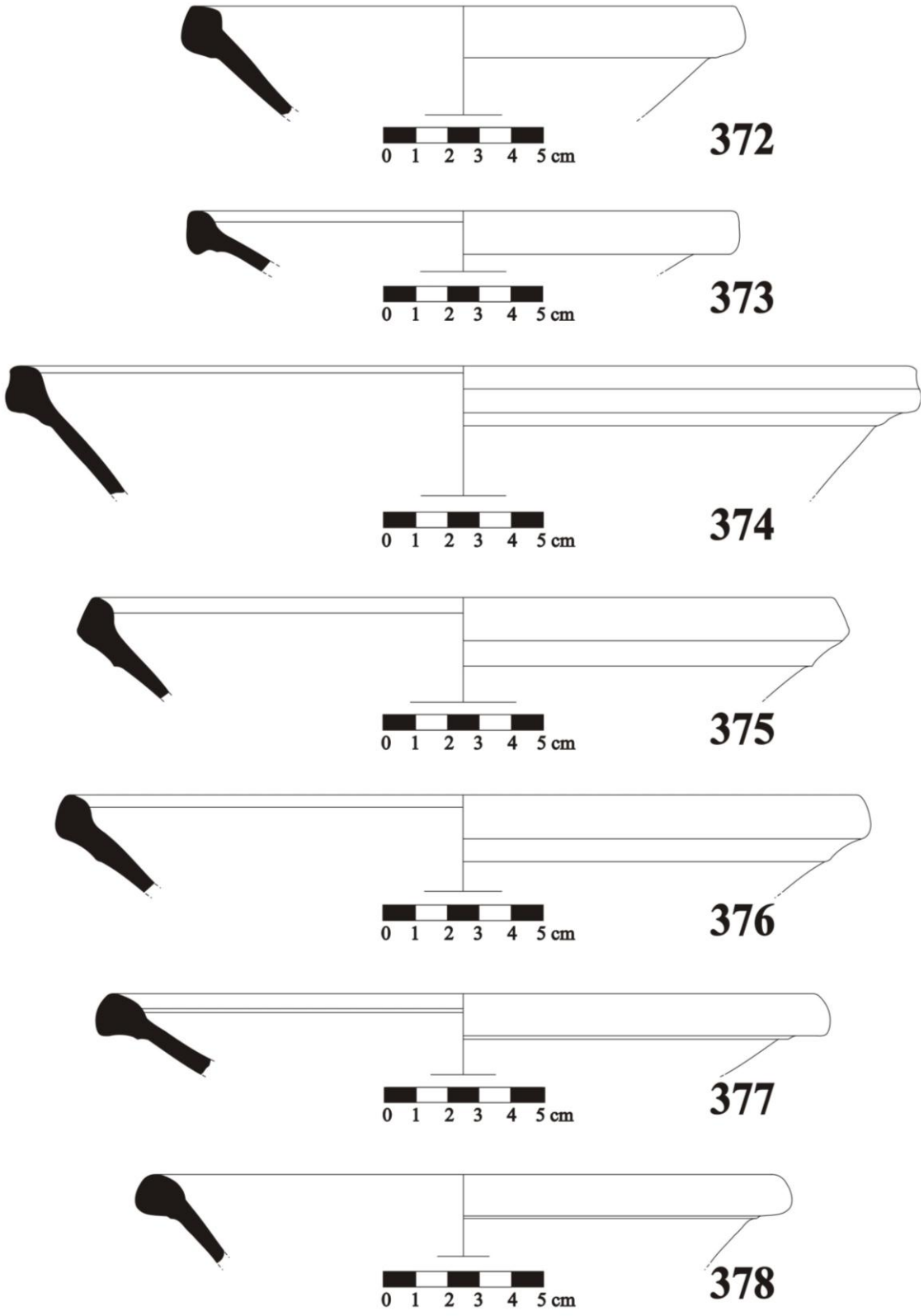
Kat. No. 365- 371, Phokaia Form 10A

LEVHA 157

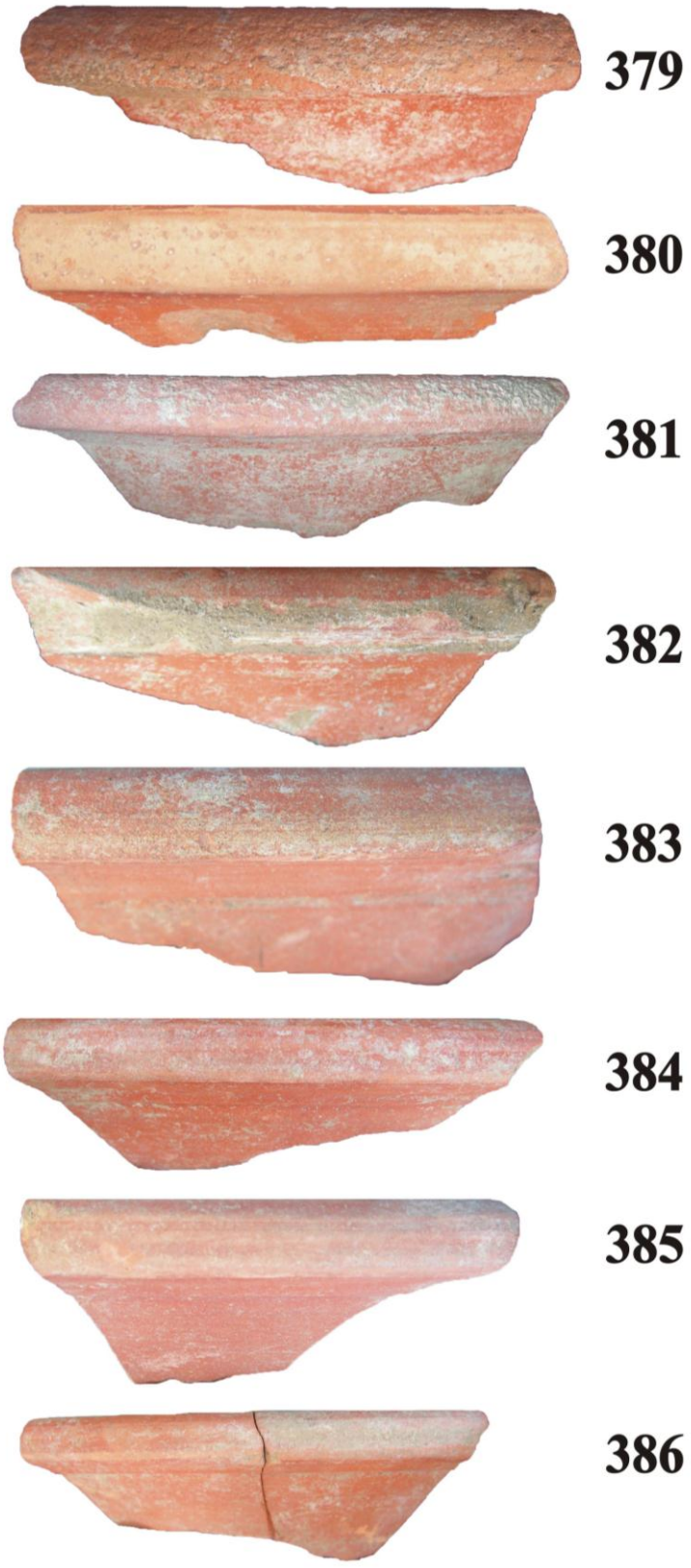
Kat. No. 372- 376, Phokaia Form 10A, Kat. No. 377- 378, Phokaia Form 10B

LEVHA 158

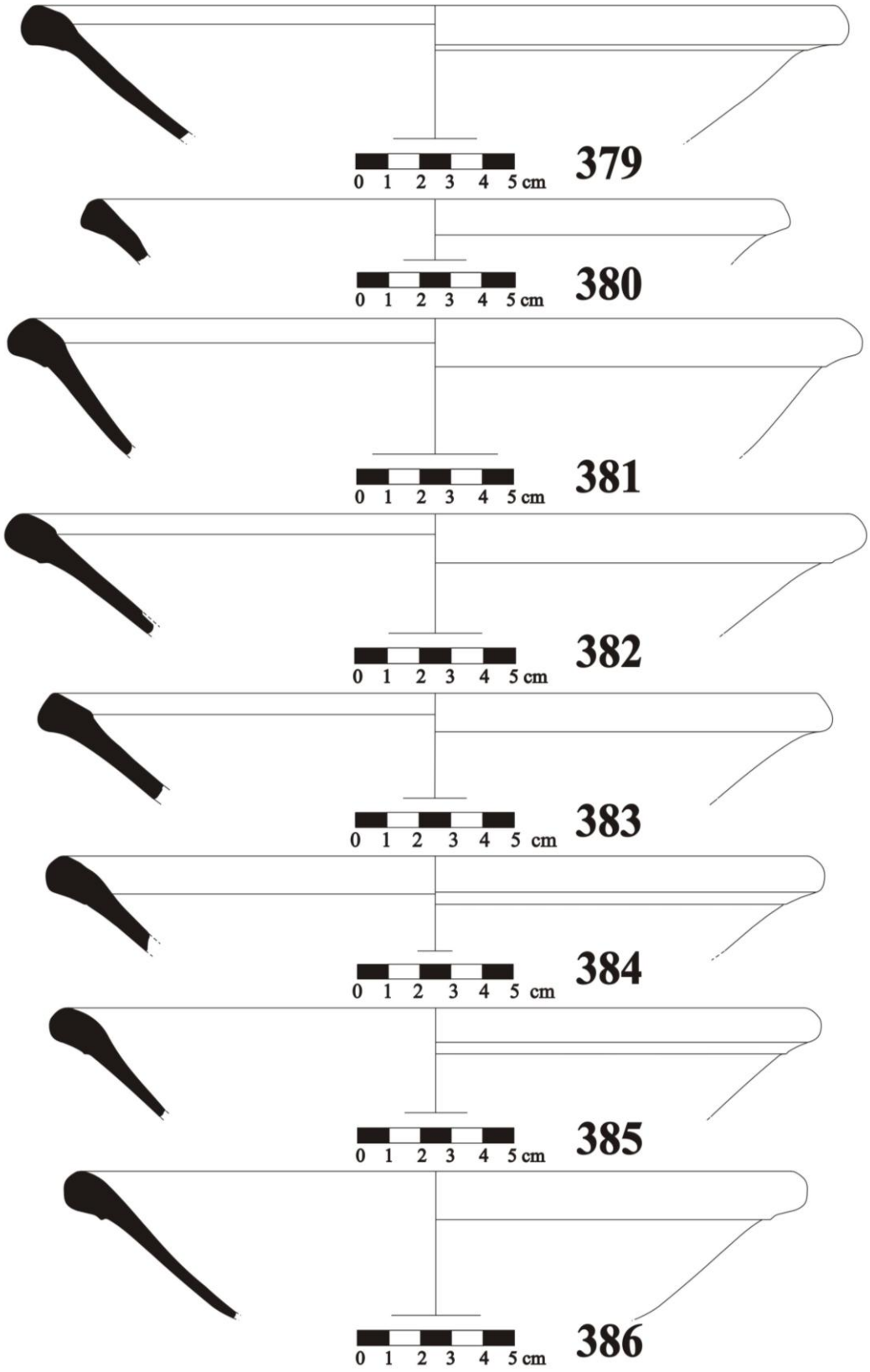
Kat. No. 372- 376, Phokaia Form 10A, Kat. No. 377- 378, Phokaia Form 10B

LEVHA 159

Kat. No. 379- 386, Phokaia Form 10C

LEVHA 160

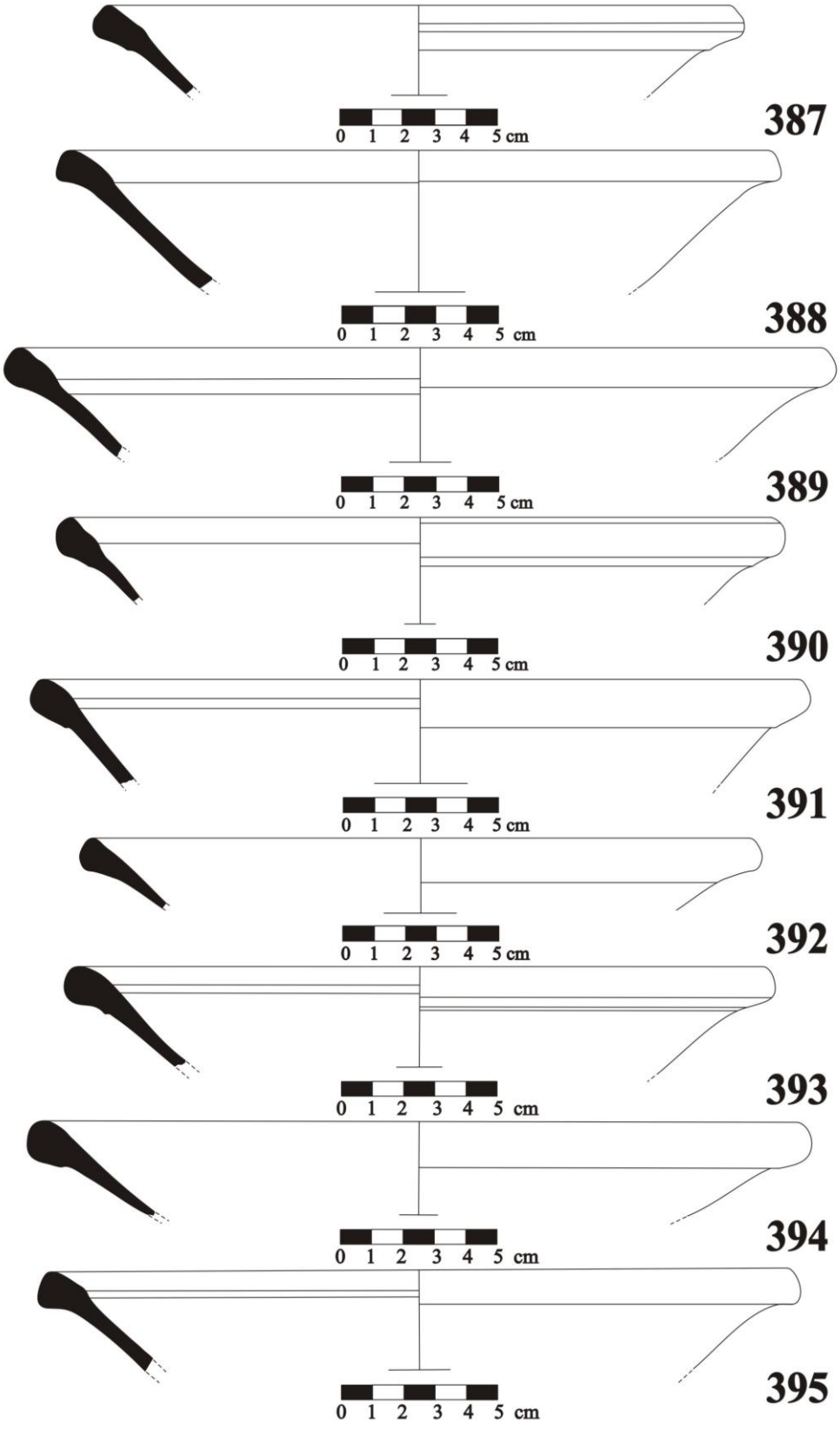
Kat. No. 379- 386, Phokaia Form 10C

LEVHA 161

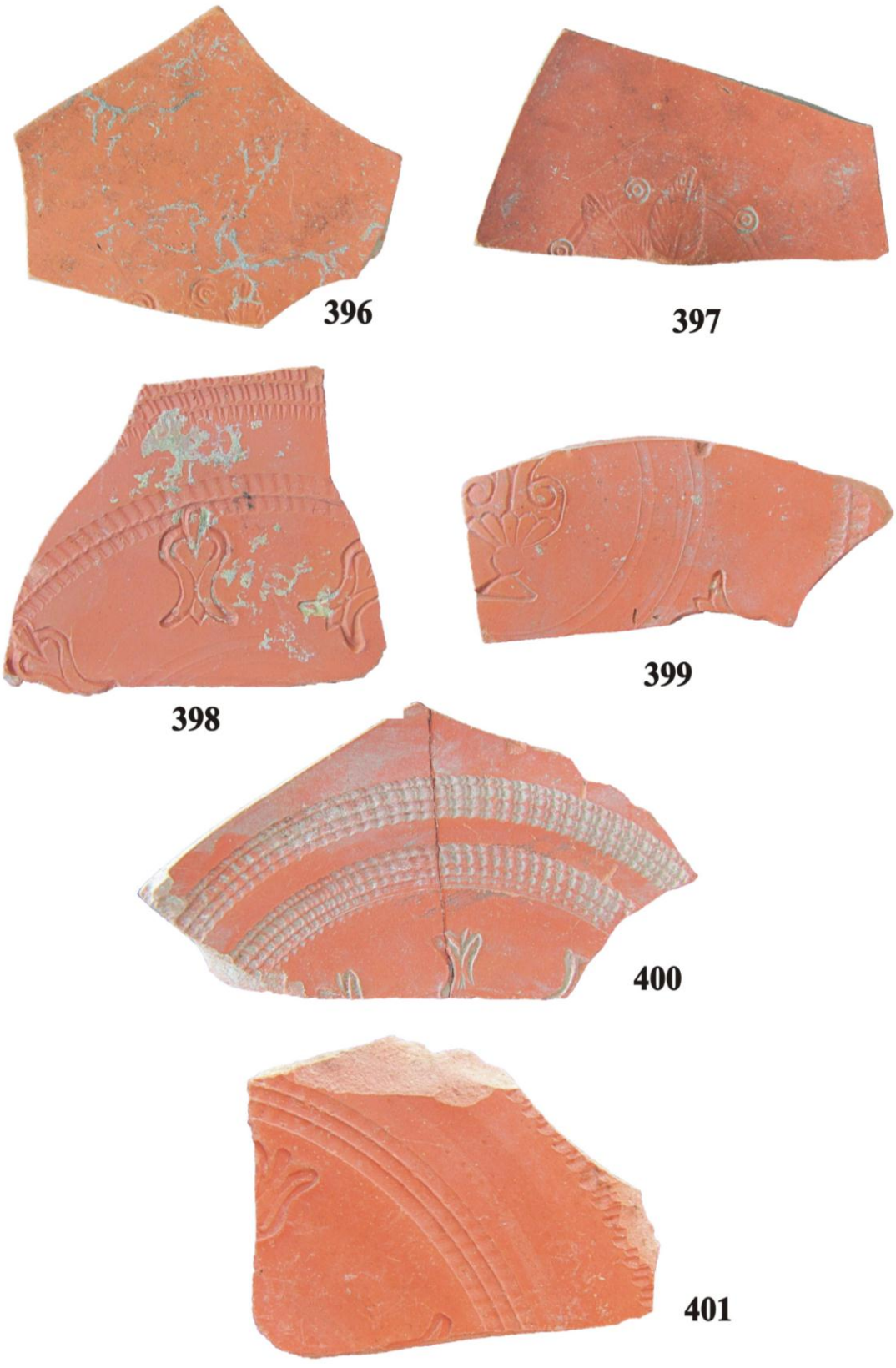
Kat. No. 387- 395, Phokaia Form 10C

LEVHA 162

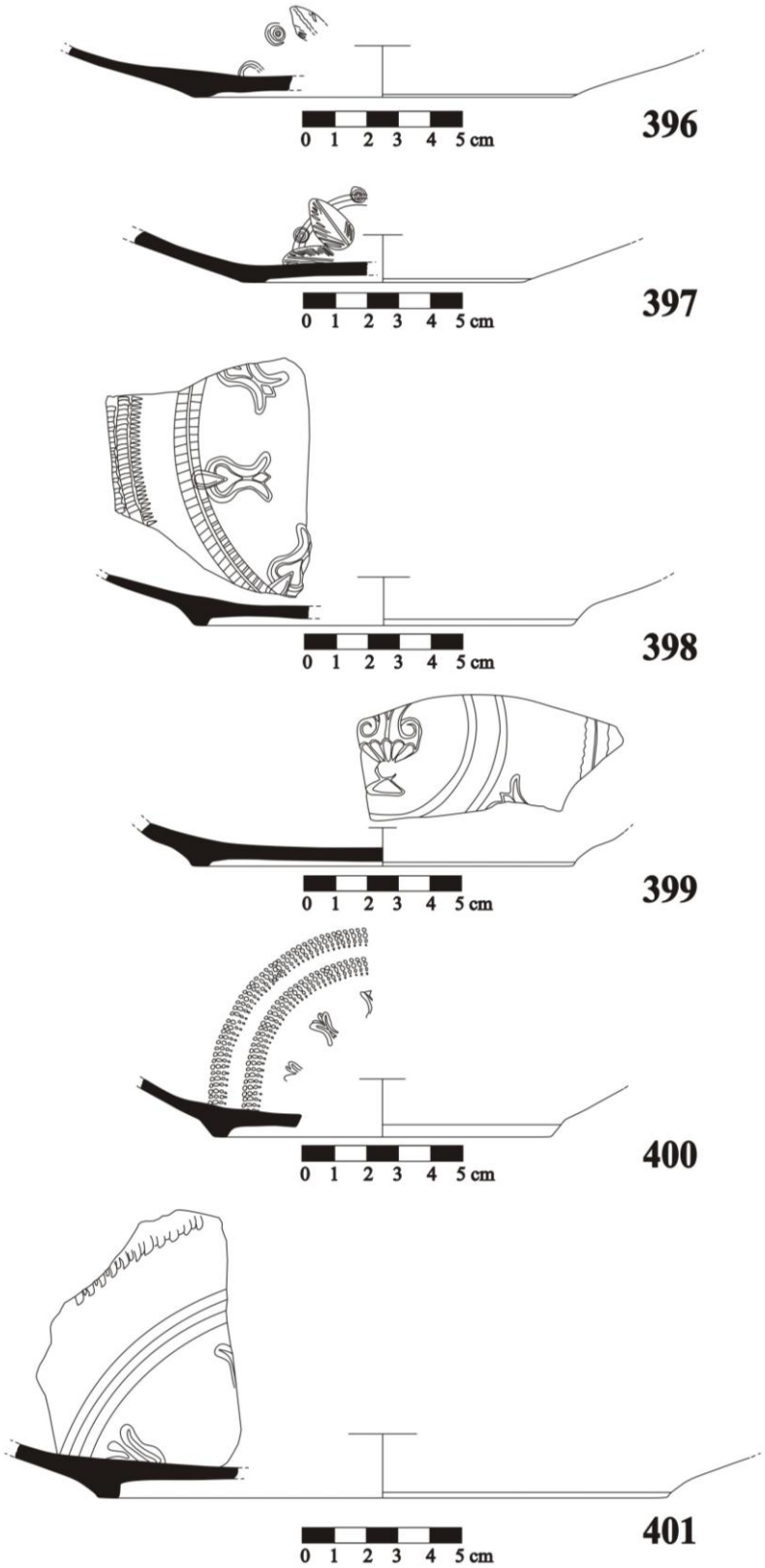
Kat. No. 387- 395, Phokaia Form 10C

LEVHA 163

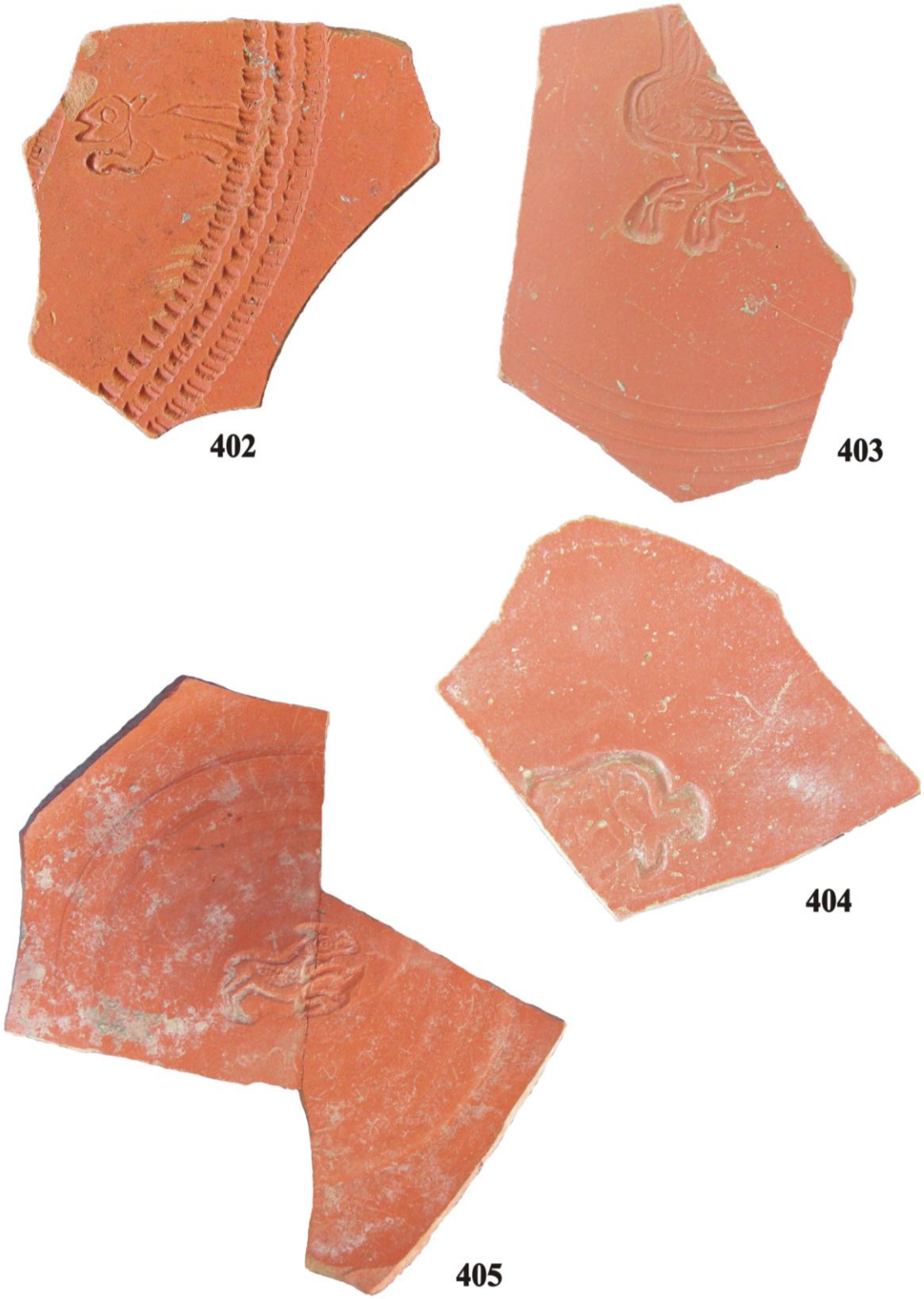
Kat. No. 396- 401, Phokaia Bitkisel Bezemeliler

LEVHA 164

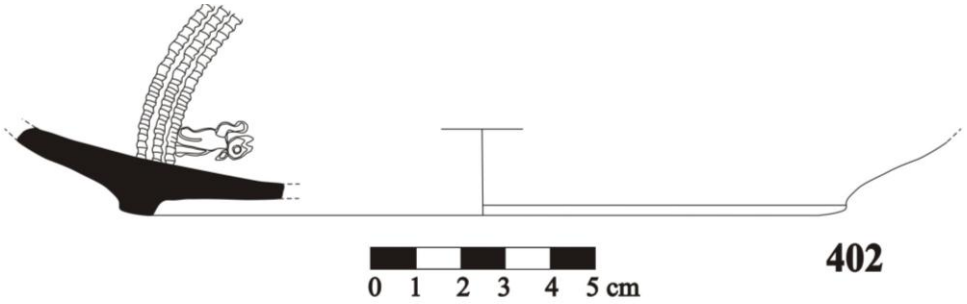
Kat. No. 396- 401, Phokaia Bitkisel Bezemeliler

LEVHA 165

Kat. No. 402- 405, Phokaia Hayvan Figürlüler

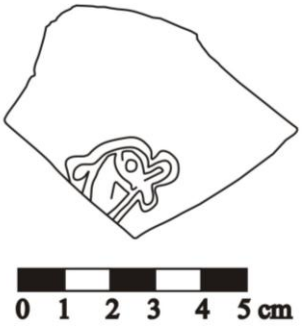
LEVHA 166

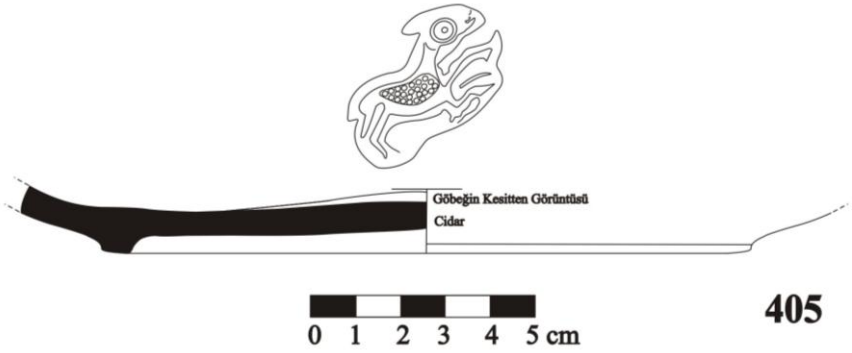
402

403

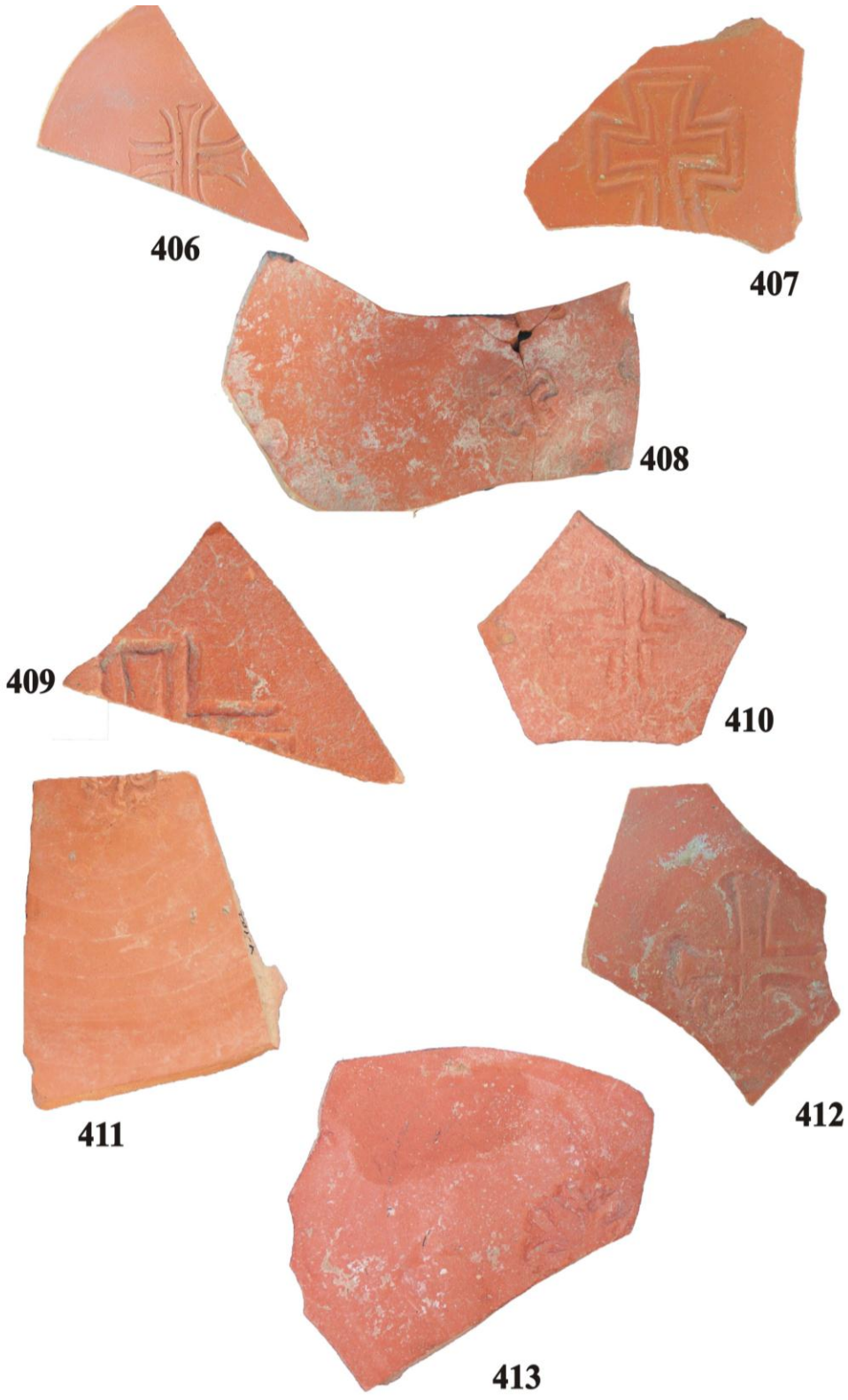
404

405

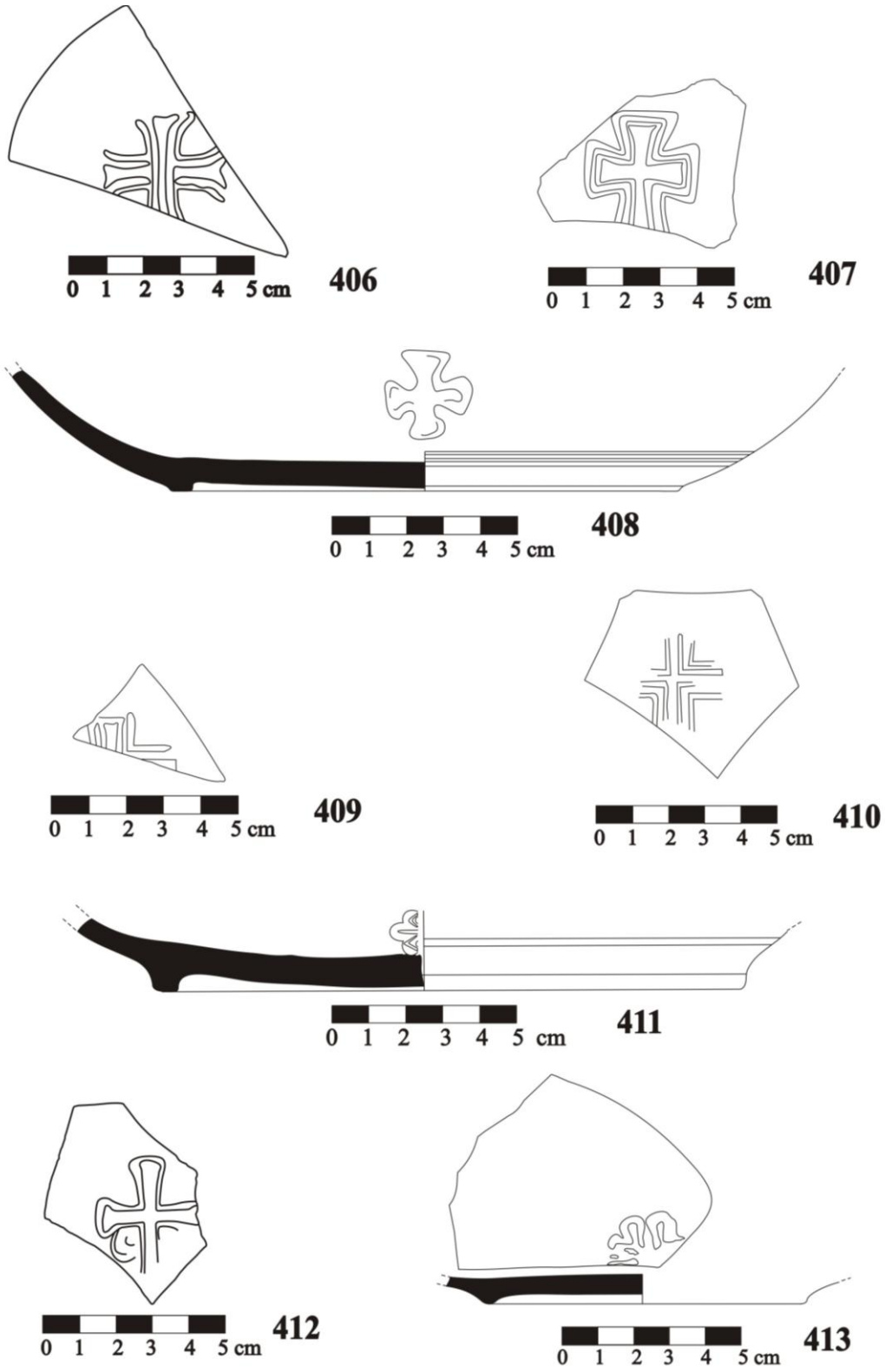
Kat. No. 402- 405, Phokaia Hayvan Figürlüler

LEVHA 167

Kat. No. 406- 413, Phokaia Haç Bezemeliler

LEVHA 168

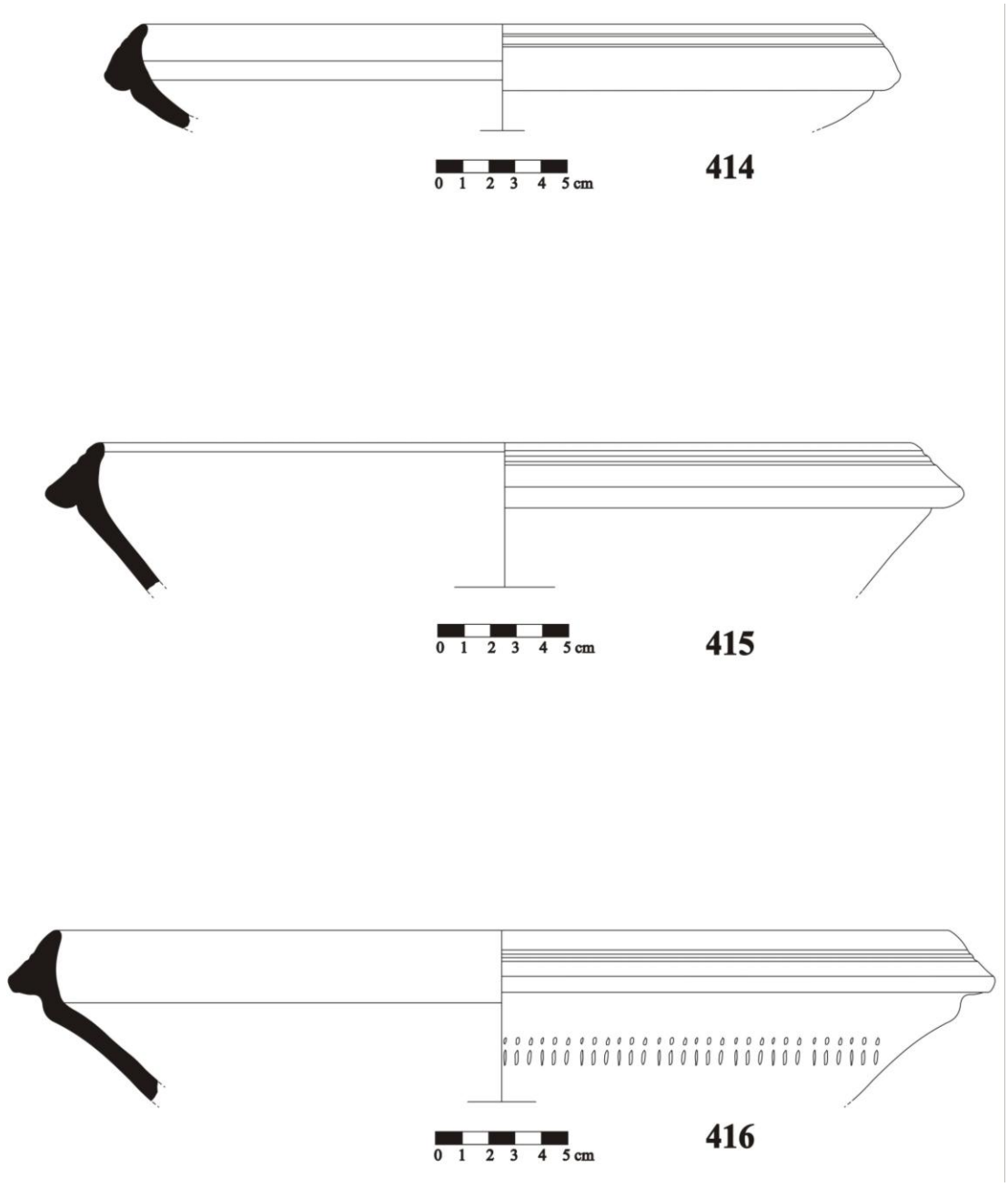
Kat. No. 406- 413, Phokaia Haç Bezemeliler

LEVHA 169

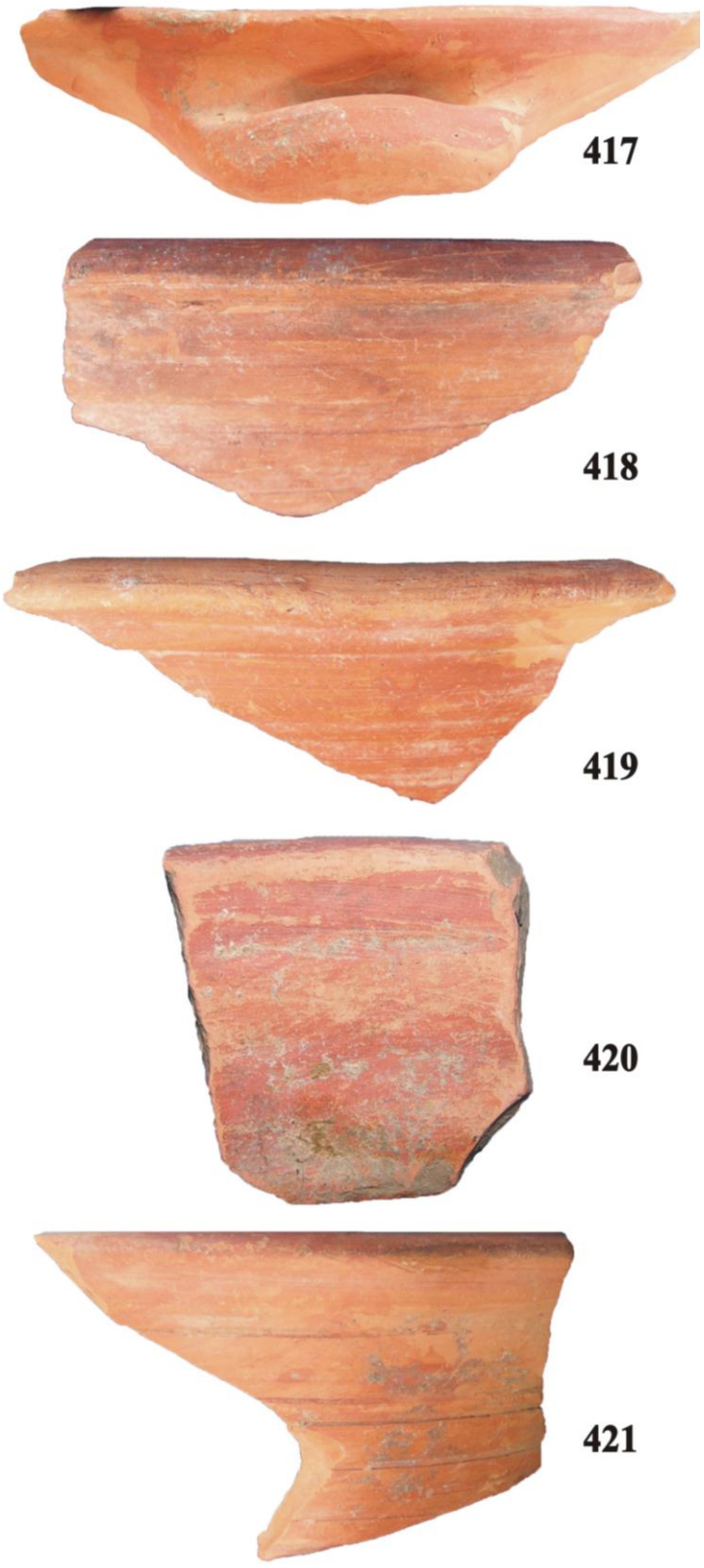
Kat. No. 414- 416, Geç Roma D (Kıbrıs), Form 9C

LEVHA 170

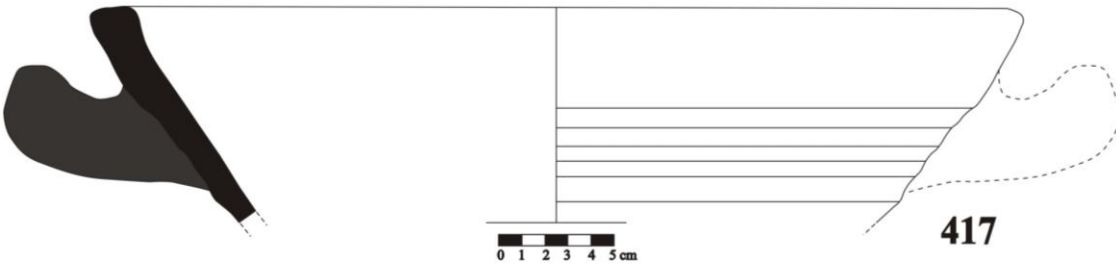
Kat. No. 414- 416, Geç Roma D (Kıbrıs), Form 9C

LEVHA 171

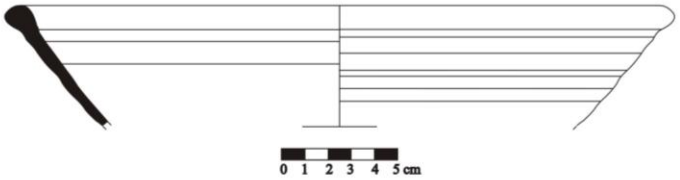

Kat. No. 417- 421, Geç Roma D (Kıbrıs), Form 11

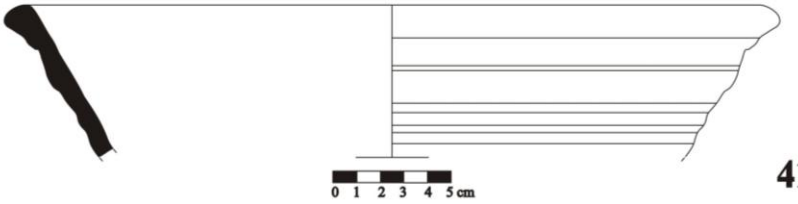
LEVHA 172

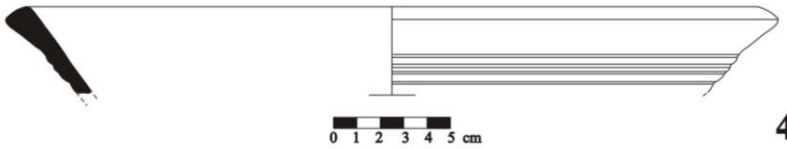
417

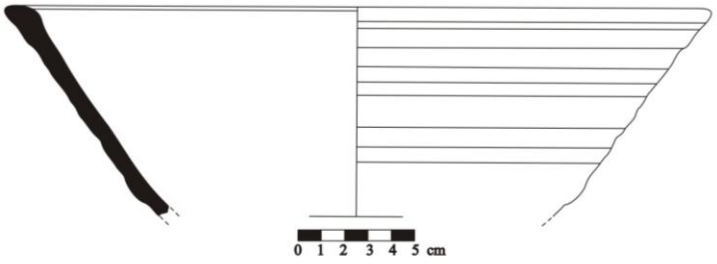
418

419

420

421

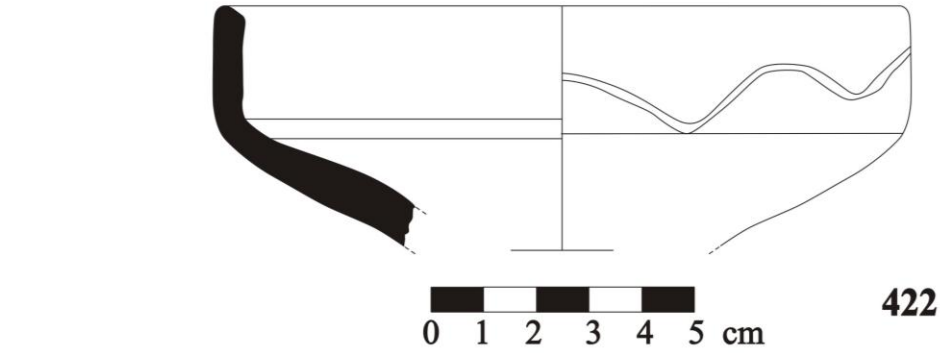
Kat. No. 417- 421, Geç Roma D (Kıbrıs), Form11

LEVHA 173

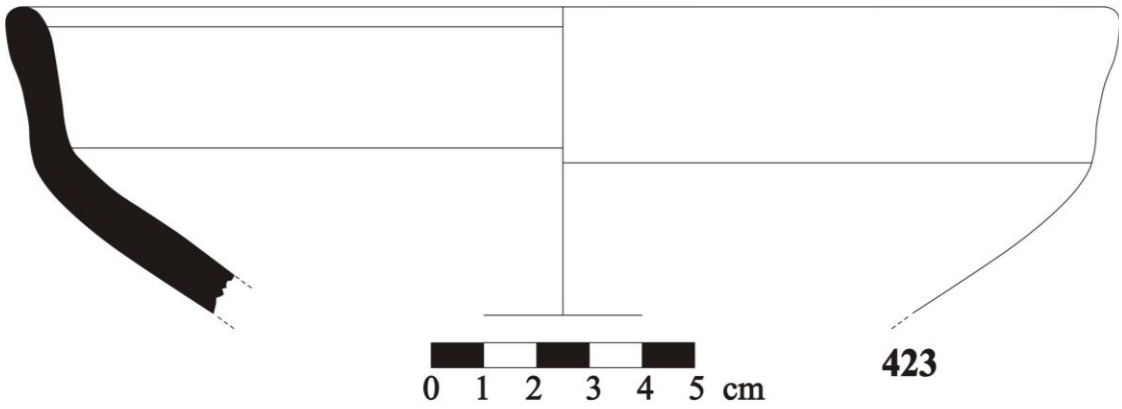

Kat. No. 422- 424, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 1

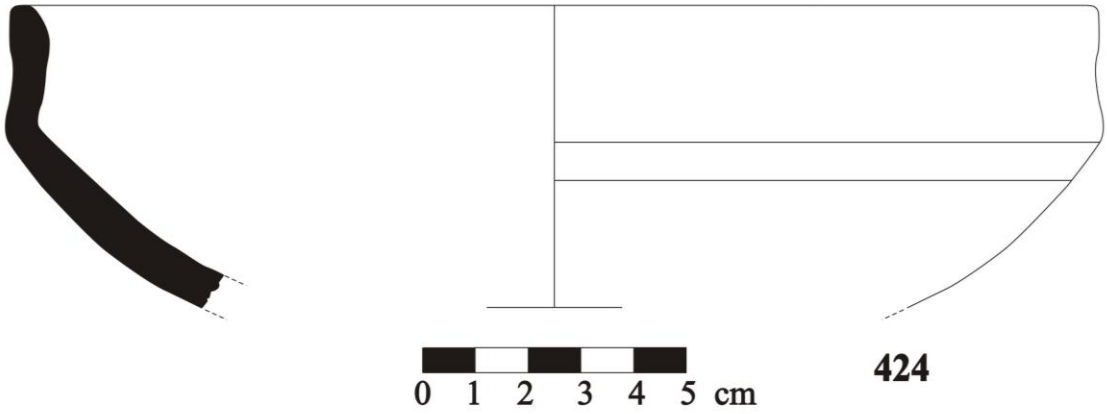
LEVHA 174

422

423

424

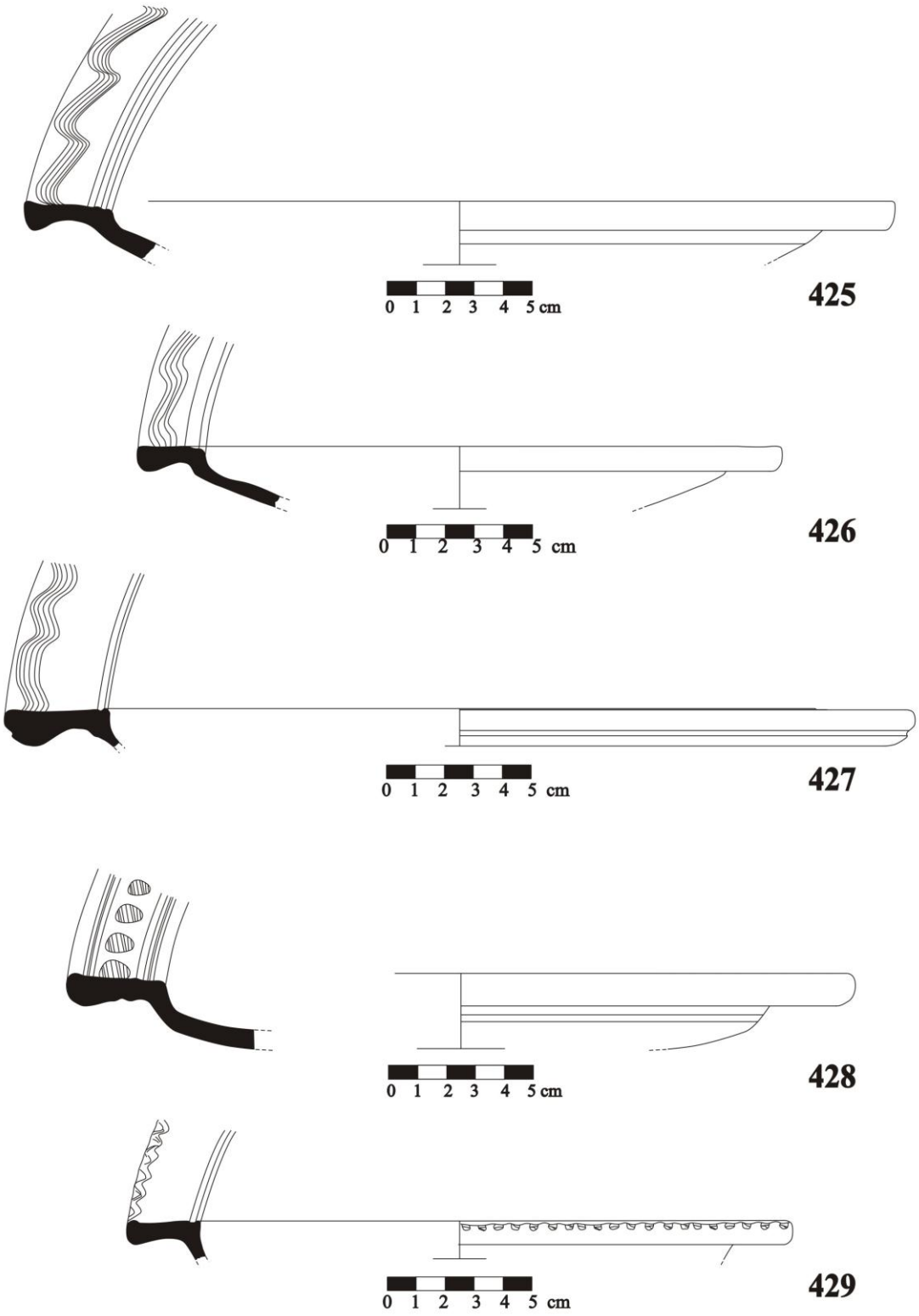
Kat. No. 422- 424, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 1

LEVHA 175

Kat. No. 425- 429, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 2

LEVHA 176

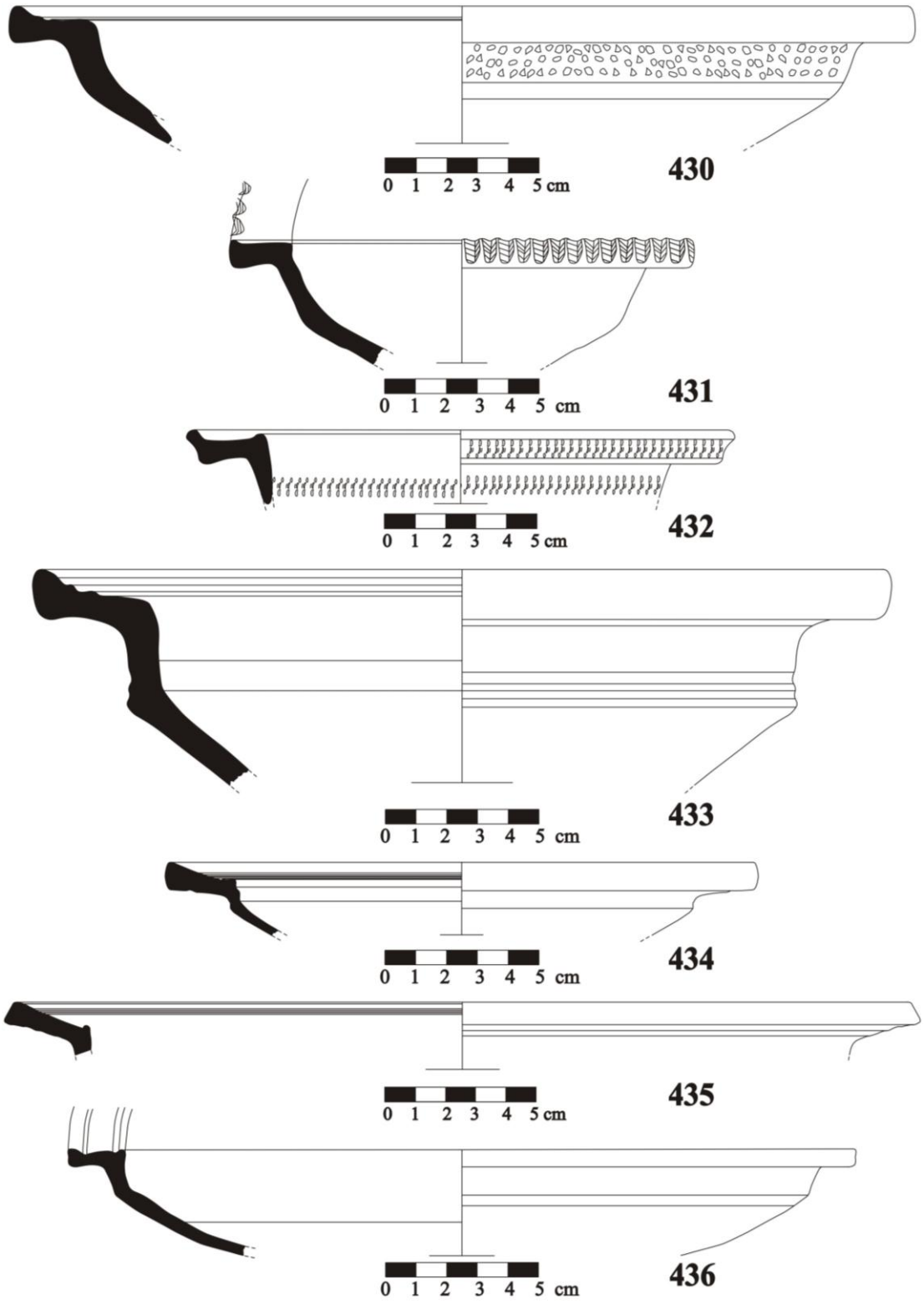
Kat. No. 425- 429, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 2

LEVHA 177

Kat. No. 430- 433, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri Form 3A, Kat. No. 434- 435, Form 3A/B, Kat. No. 436, Form 3B

LEVHA 178

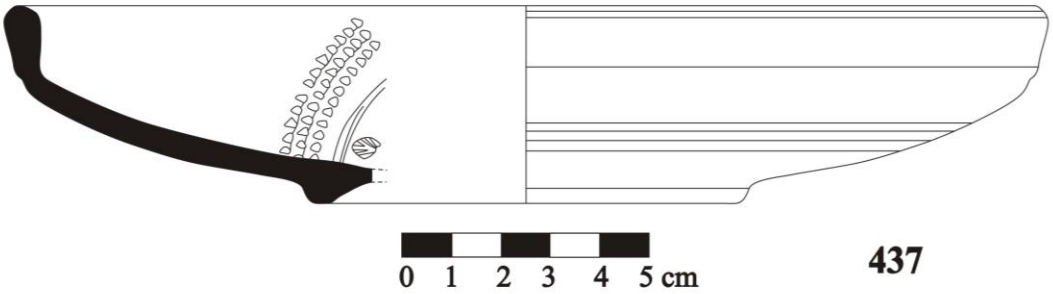
Kat. No. 430- 433, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri Form 3A, Kat. No. 434- 435, Form 3A/B, Kat. No. 436, Form 3B

LEVHA 179

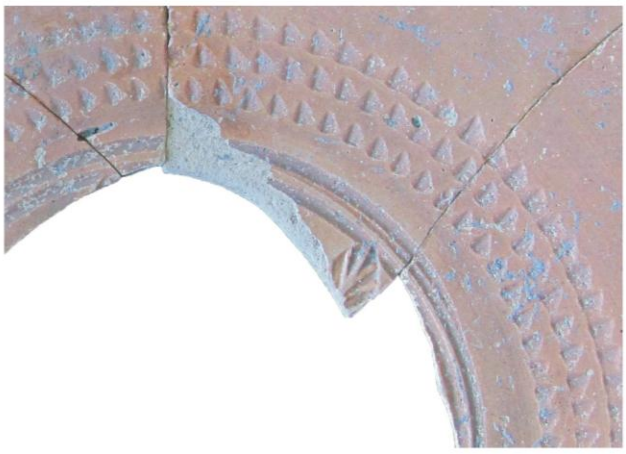

Kat. No. 437, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 4

LEVHA 180

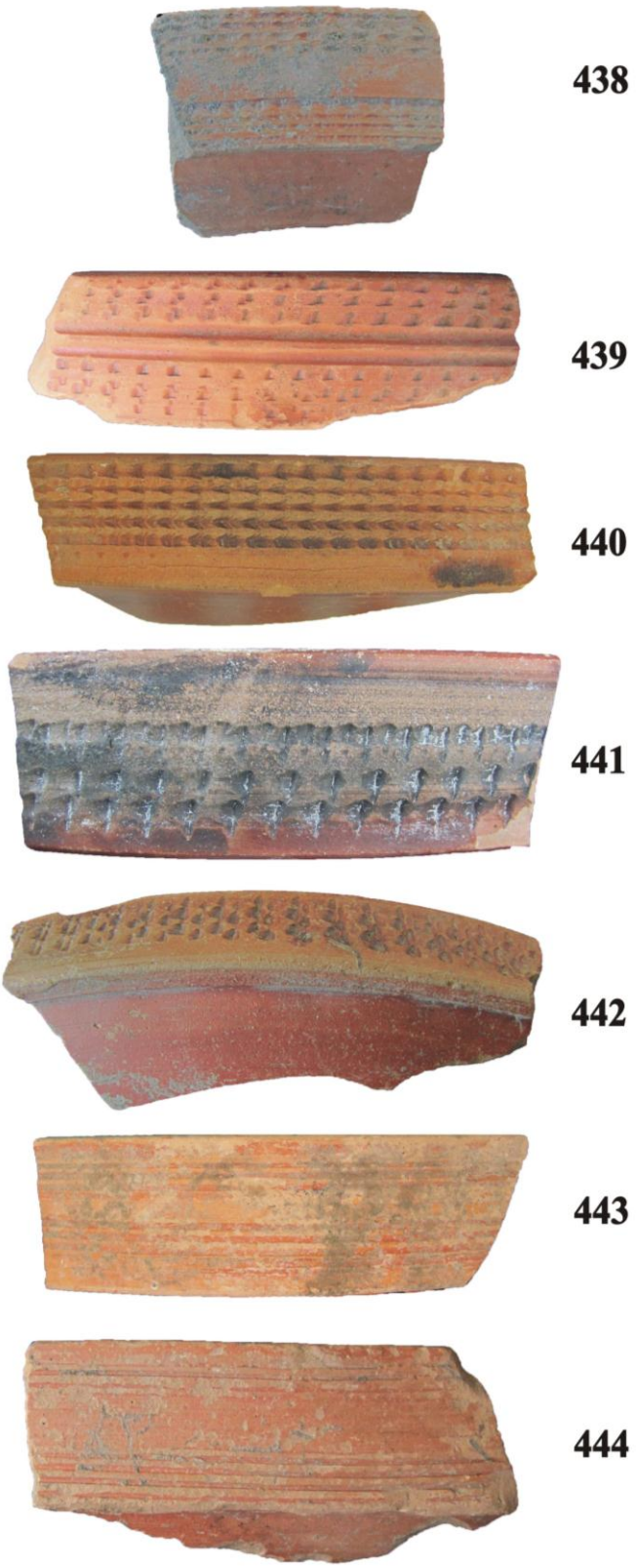

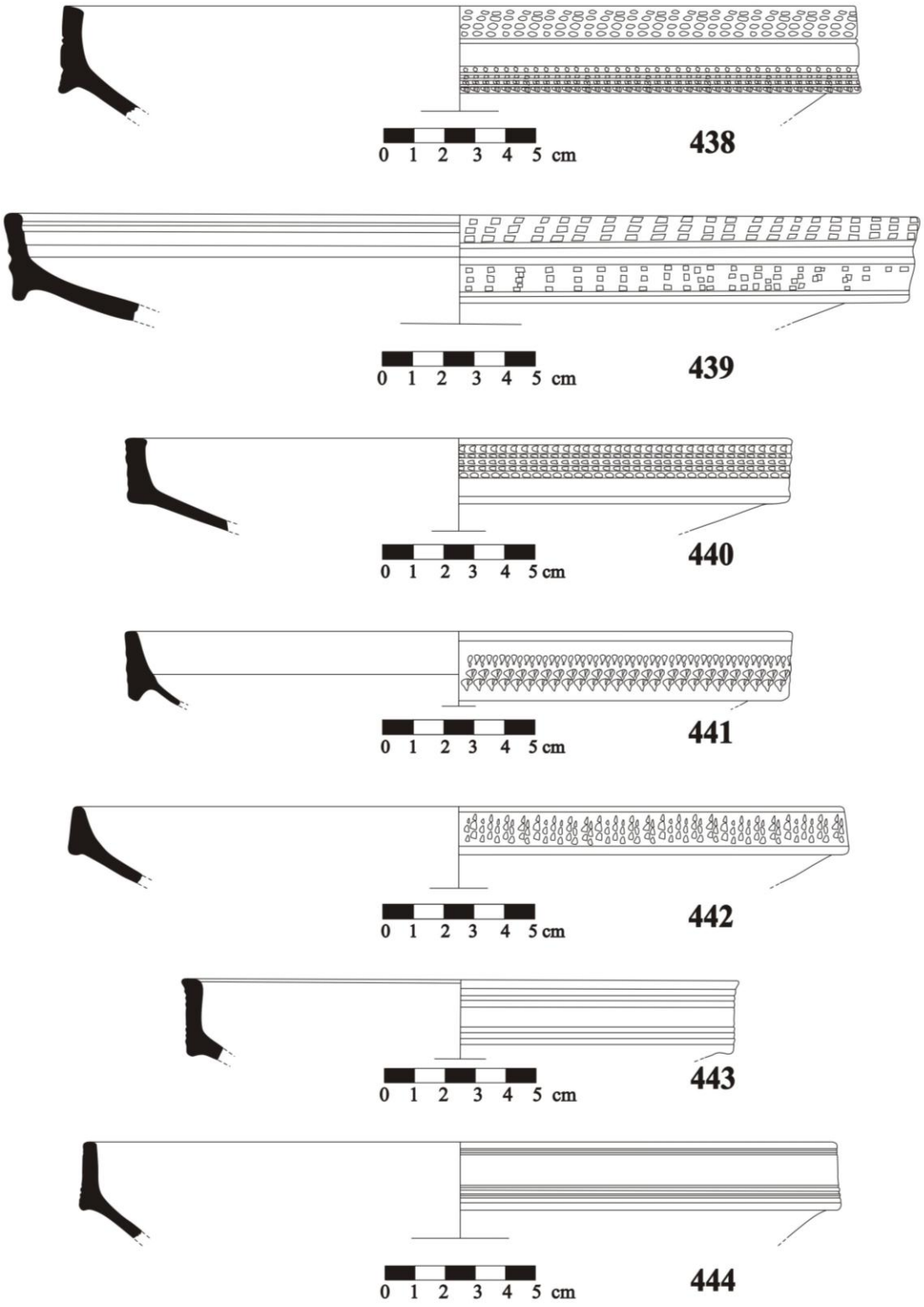
Kat. No. 437, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 4

LEVHA 181

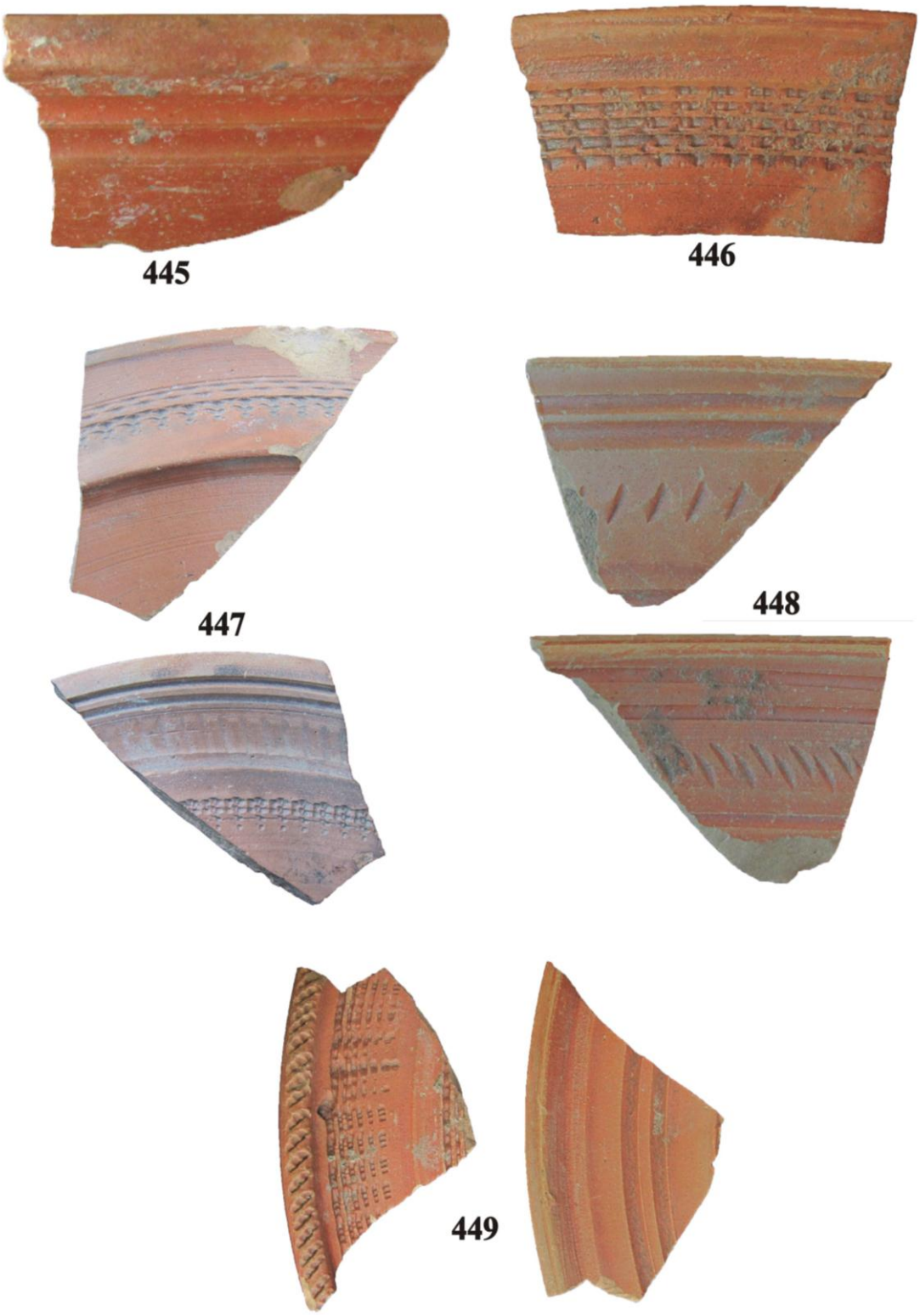
Kat. No. 438- 444, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 5

LEVHA 182

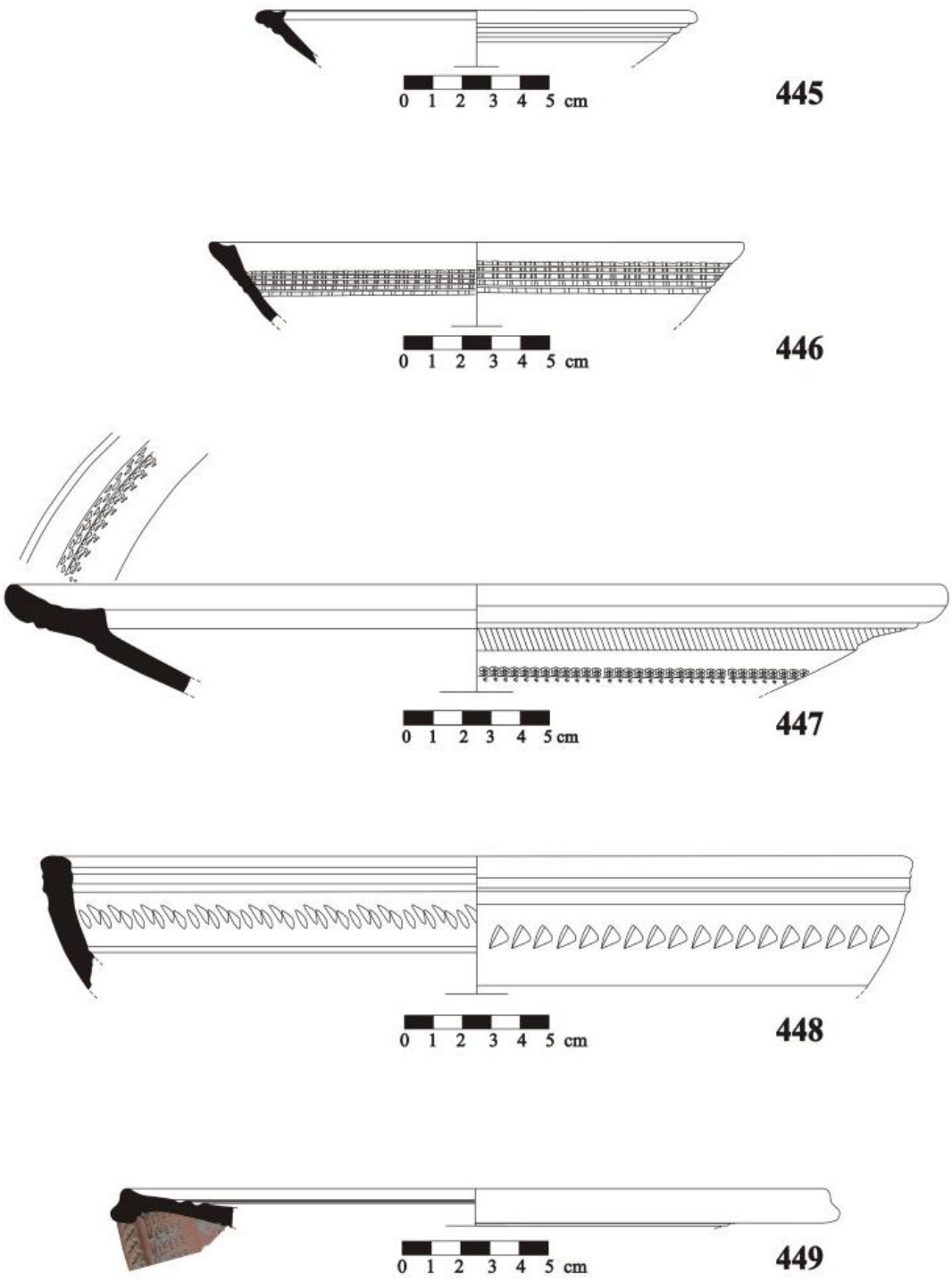
Kat. No. 438- 444, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 5

LEVHA 183

Kat. No. 445- 446, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 6, Kat. No. 447, Form 7, Kat. No. 448, Form 8, Kat. No. 449, Form 9

LEVHA 184

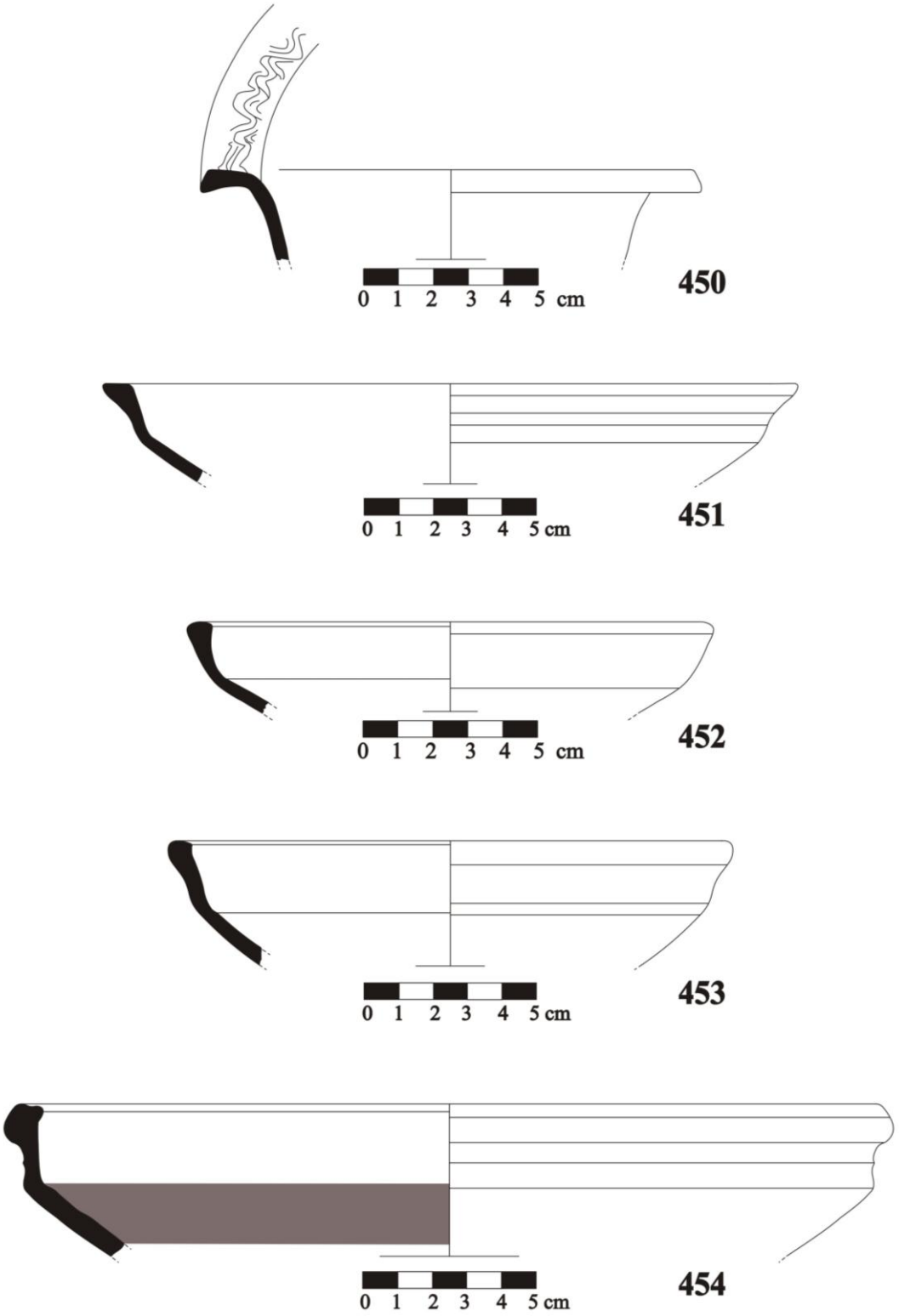
Kat. No. 445- 446, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 6, Kat. No. 447, Form 7, Kat. No. 448, Form 8, Kat. No. 449, Form 9

LEVHA 185

Kat. No. 450, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 10, Kat. No. 451- 454, Form 11

LEVHA 186

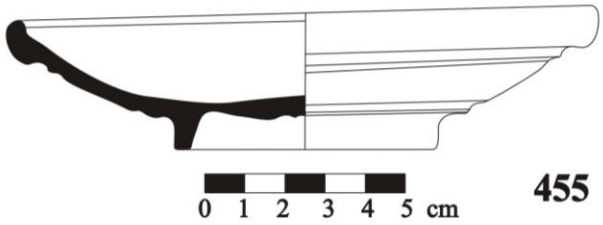
Kat. No. 450, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 10, Kat. No. 451- 454, Form 11

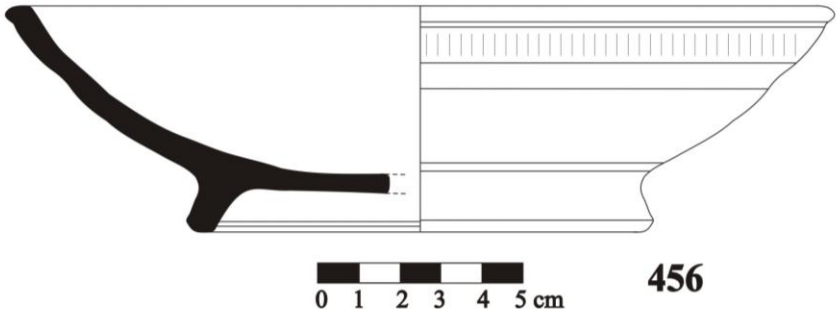
LEVHA 187

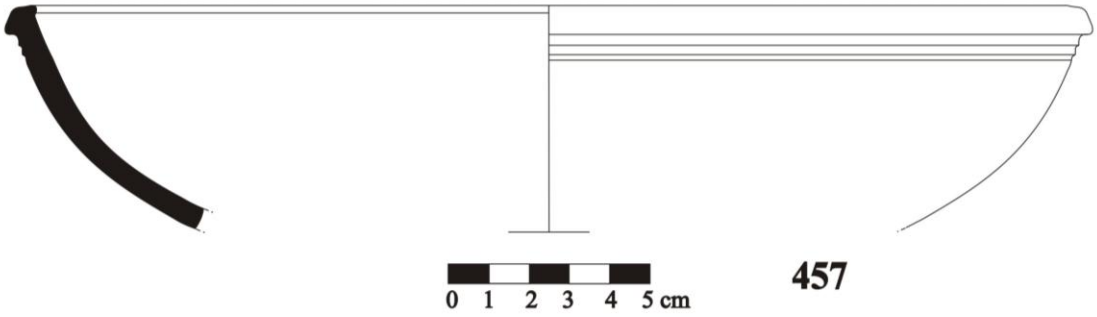

Kat. No. 455, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 12, Kat. No. 456, Form 13, Kat. No. 457, Form 14

LEVHA 188

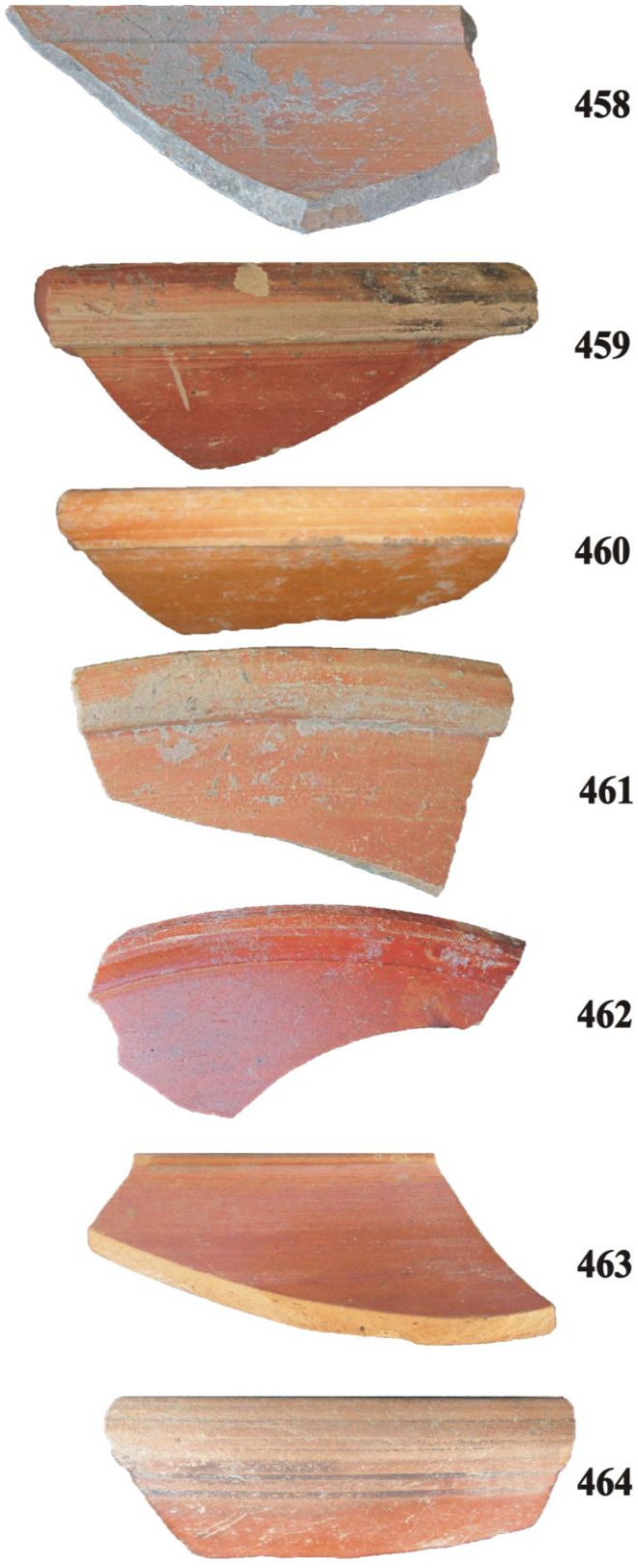

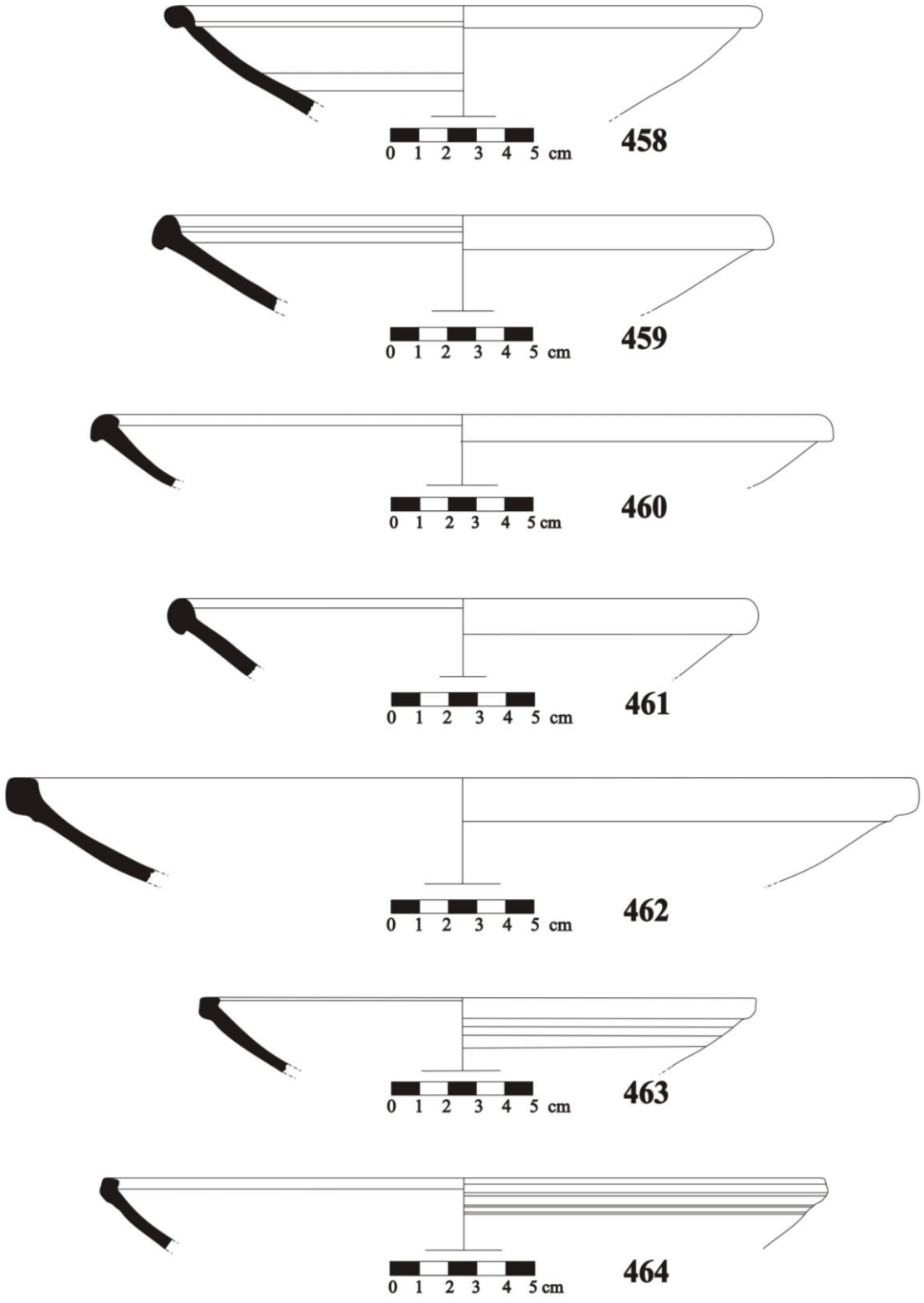
Kat. No. 455, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 12, Kat. No. 456, Form 13, Kat. No. 457, Form 14

LEVHA 189

Kat. No. 458- 464, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 15

LEVHA 190

Kat. No. 458- 464, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 15

LEVHA 191

465

466

467

468

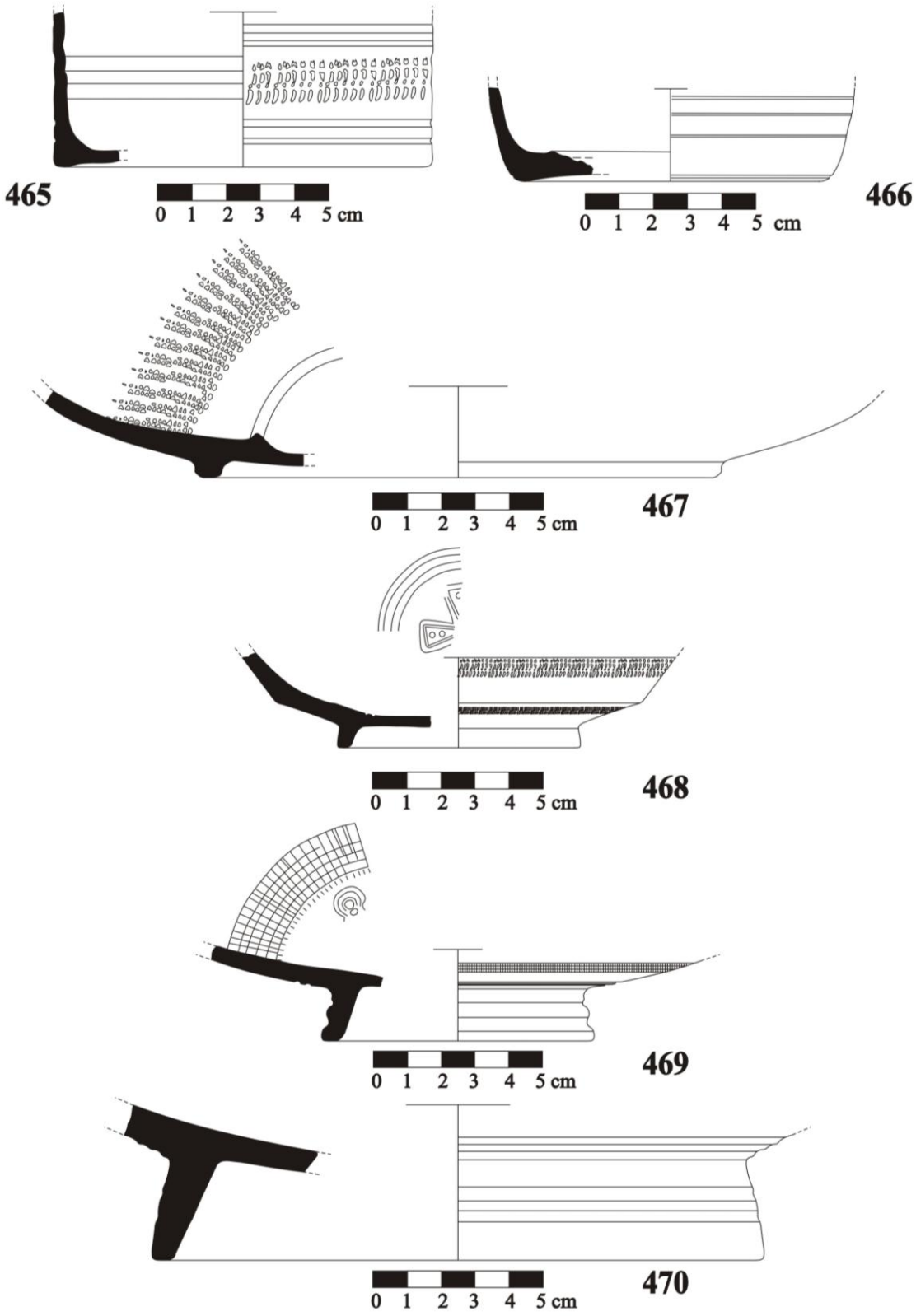
469

470

Kat. No. 465- 466, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 16, Kat. No. 467- 470, Kaideler

LEVHA 192

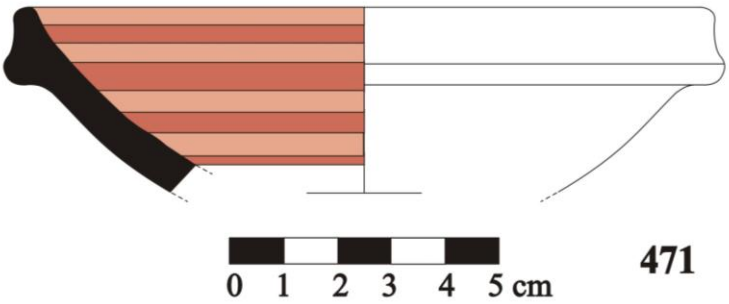
Kat. No. 465- 466, Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (LC), Form 16, Kat. No. 467- 470, Kaideler

LEVHA 193

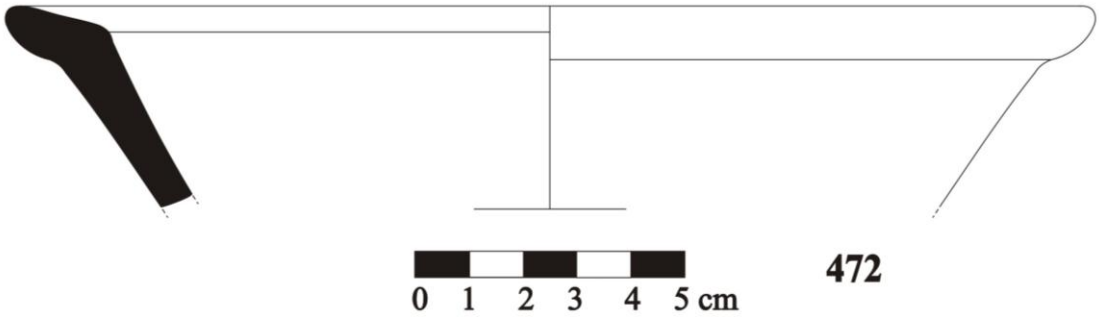

Kat. No. 471- 474, Diğer Geç Roma Seramikleri

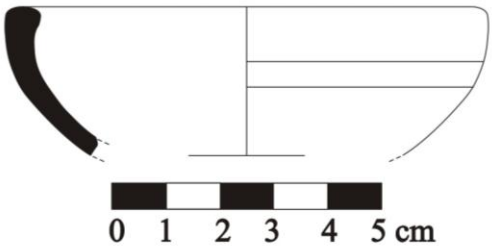
LEVHA 194

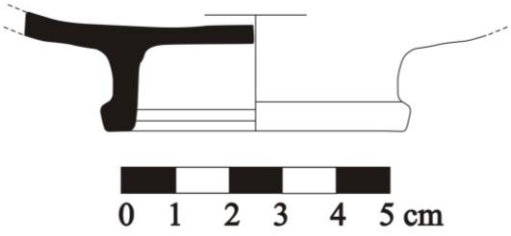
471

472

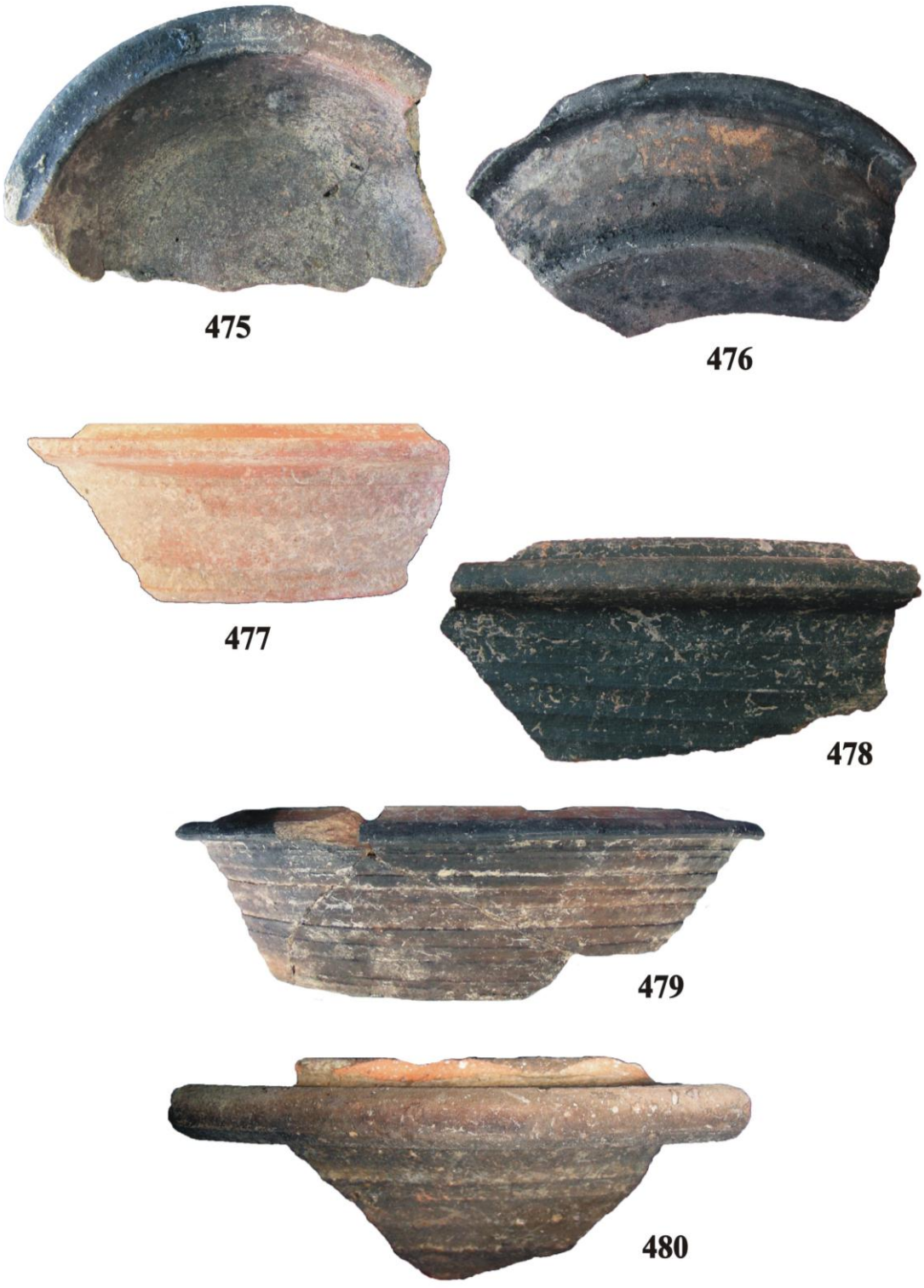
473

474

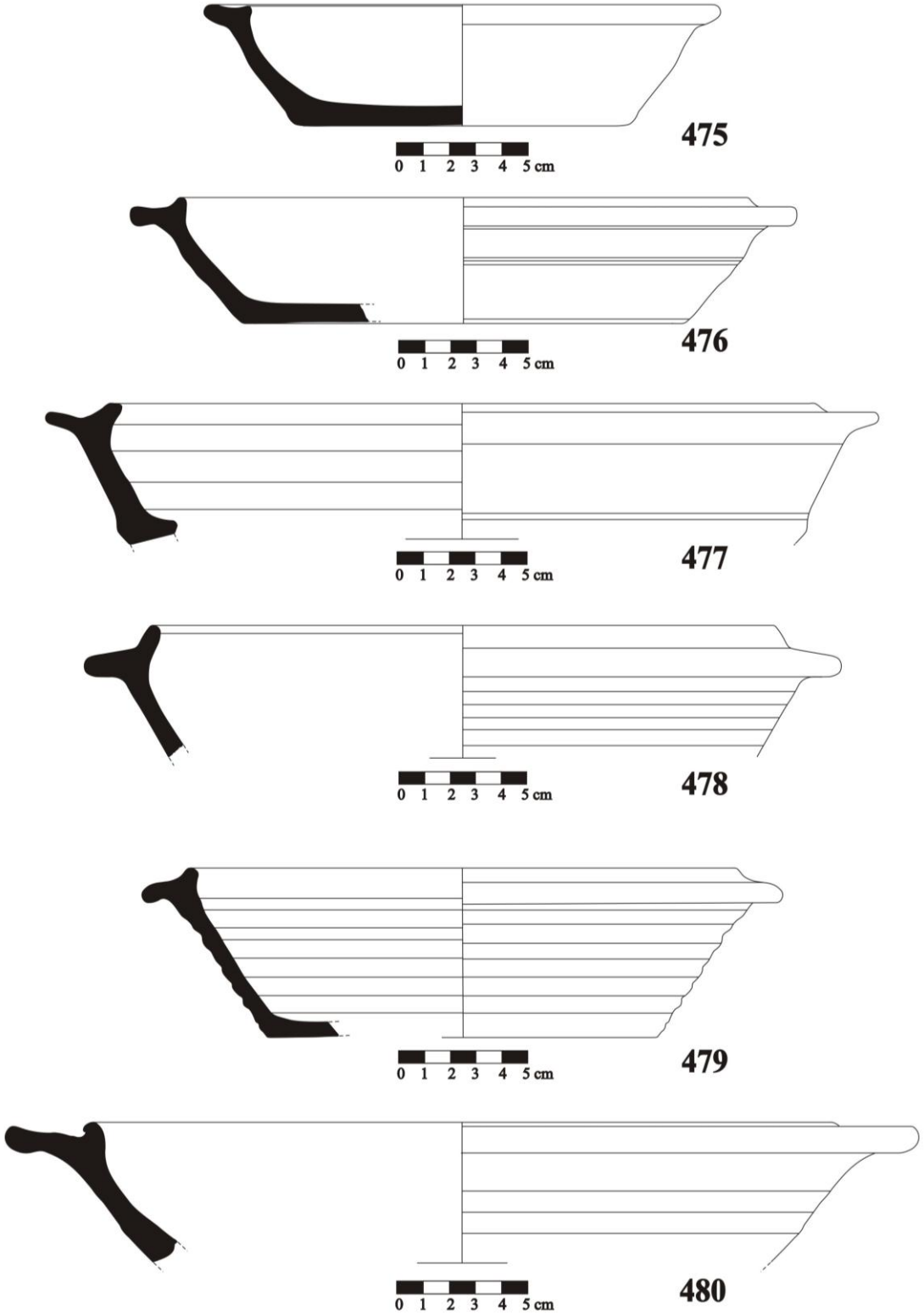
Kat. No. 471- 474, Diğer Geç Roma Seramikleri

LEVHA 195

Kat. No. 475- 480, Tavalar

LEVHA 196

Kat. No. 475- 480, Tavalar

LEVHA 197

481

482

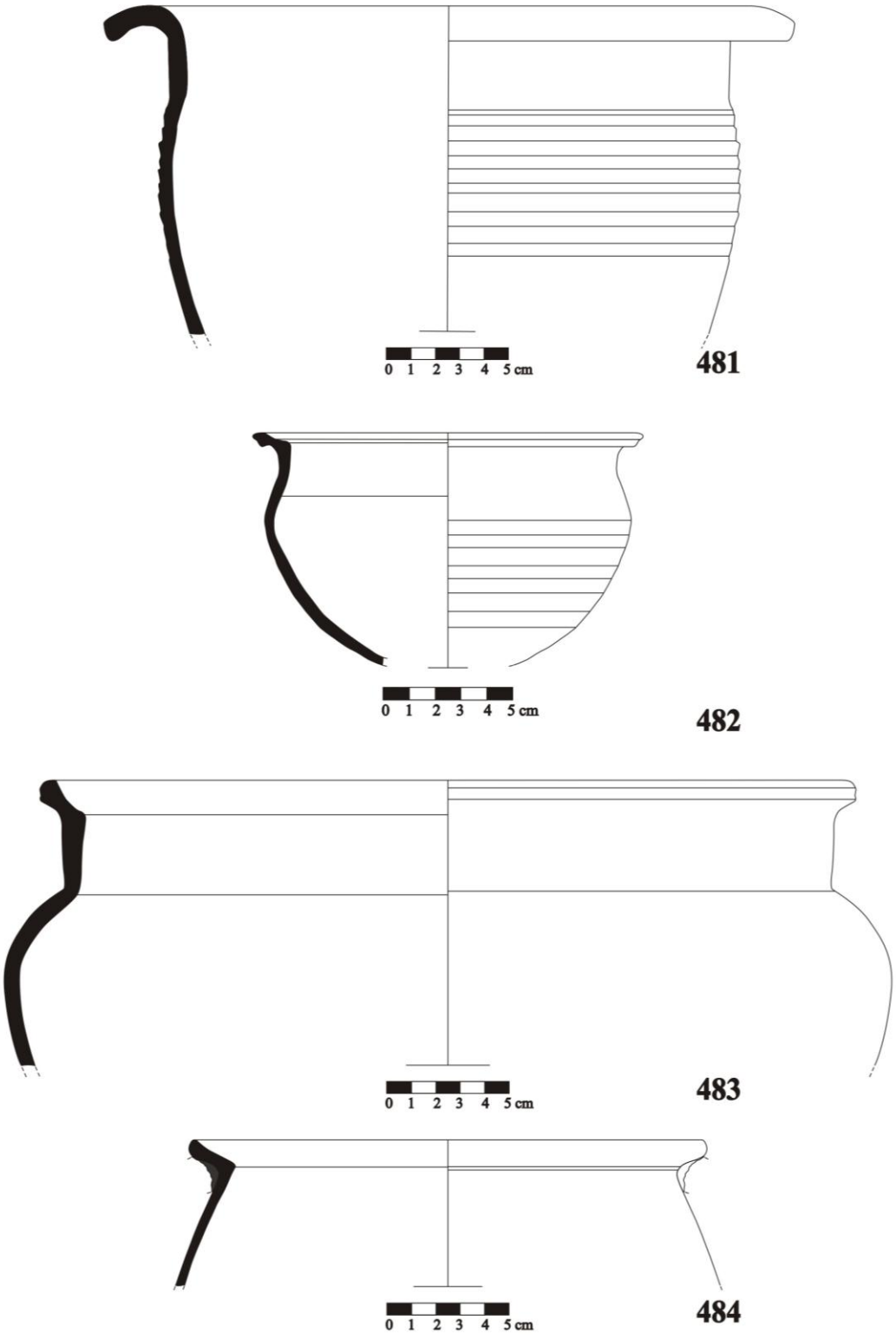
483

484

Kat. No. 481- 484, Çömlekler

LEVHA 198

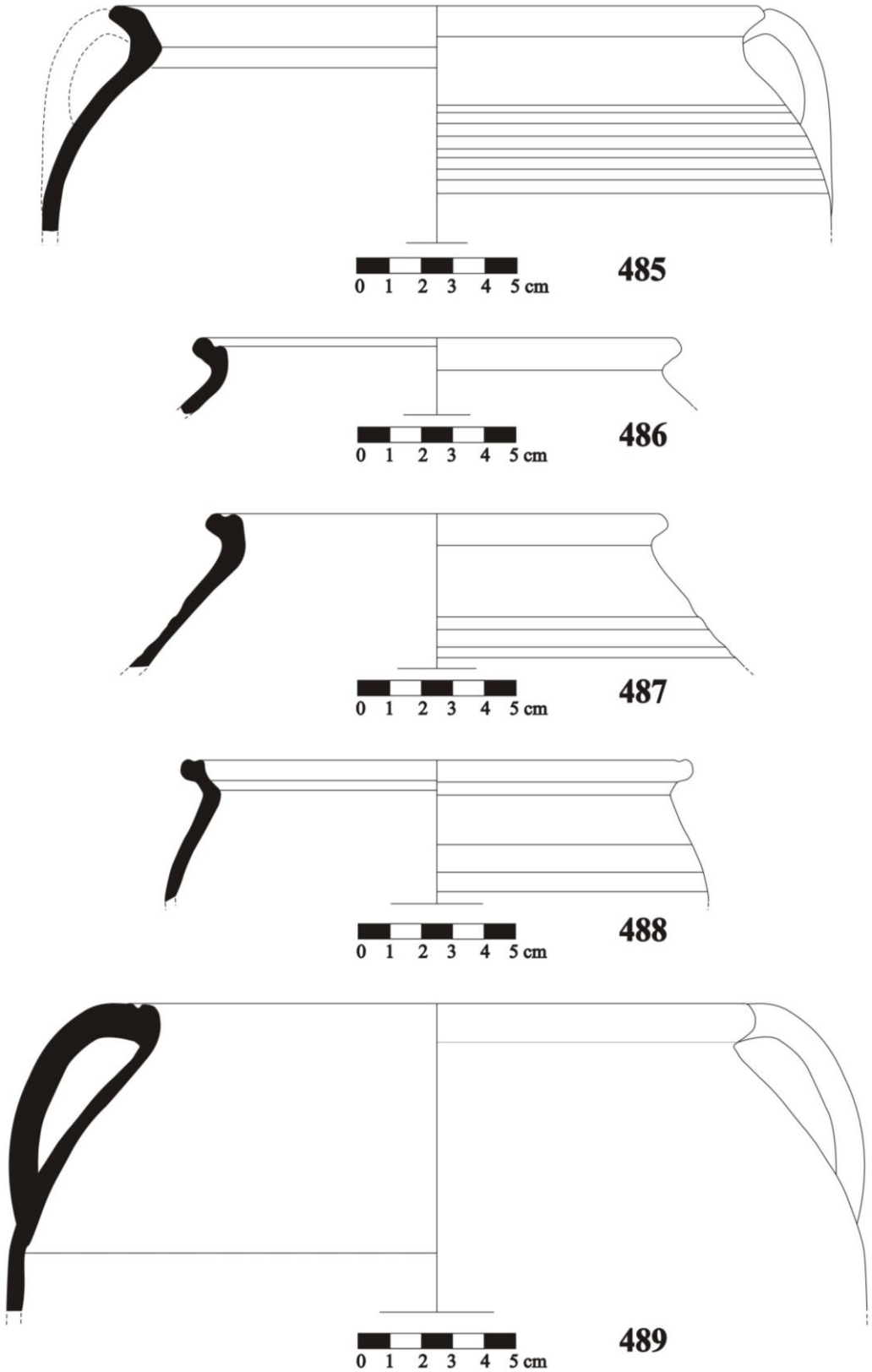
Kat. No. 481- 484, Çömlekler

LEVHA 199

Kat. No. 485- 489, Çömlekler

LEVHA 200

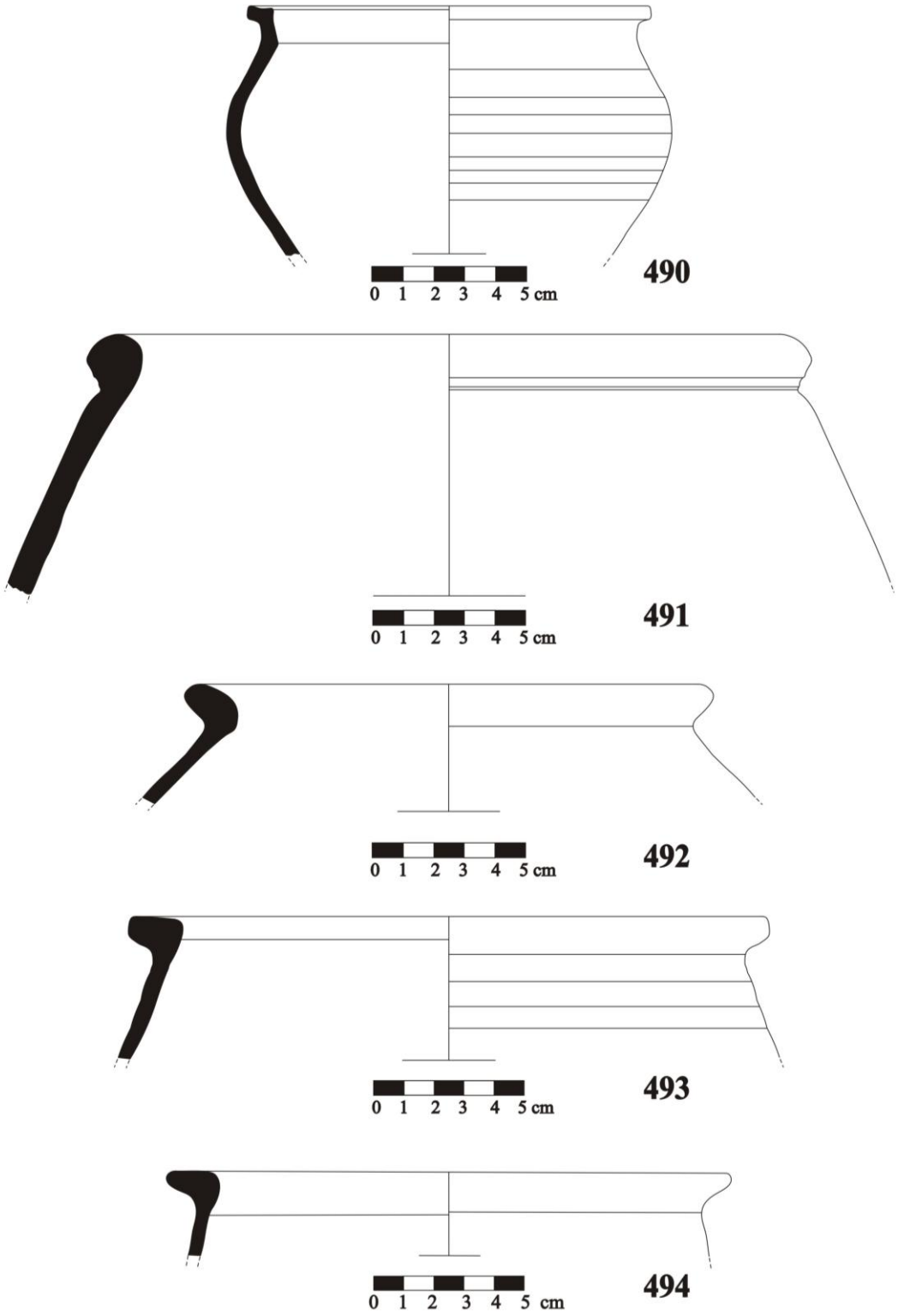
Kat. No. 485- 489, Çömlekler

LEVHA 201

Kat. No. 490- 494, Çömlekler

LEVHA 202

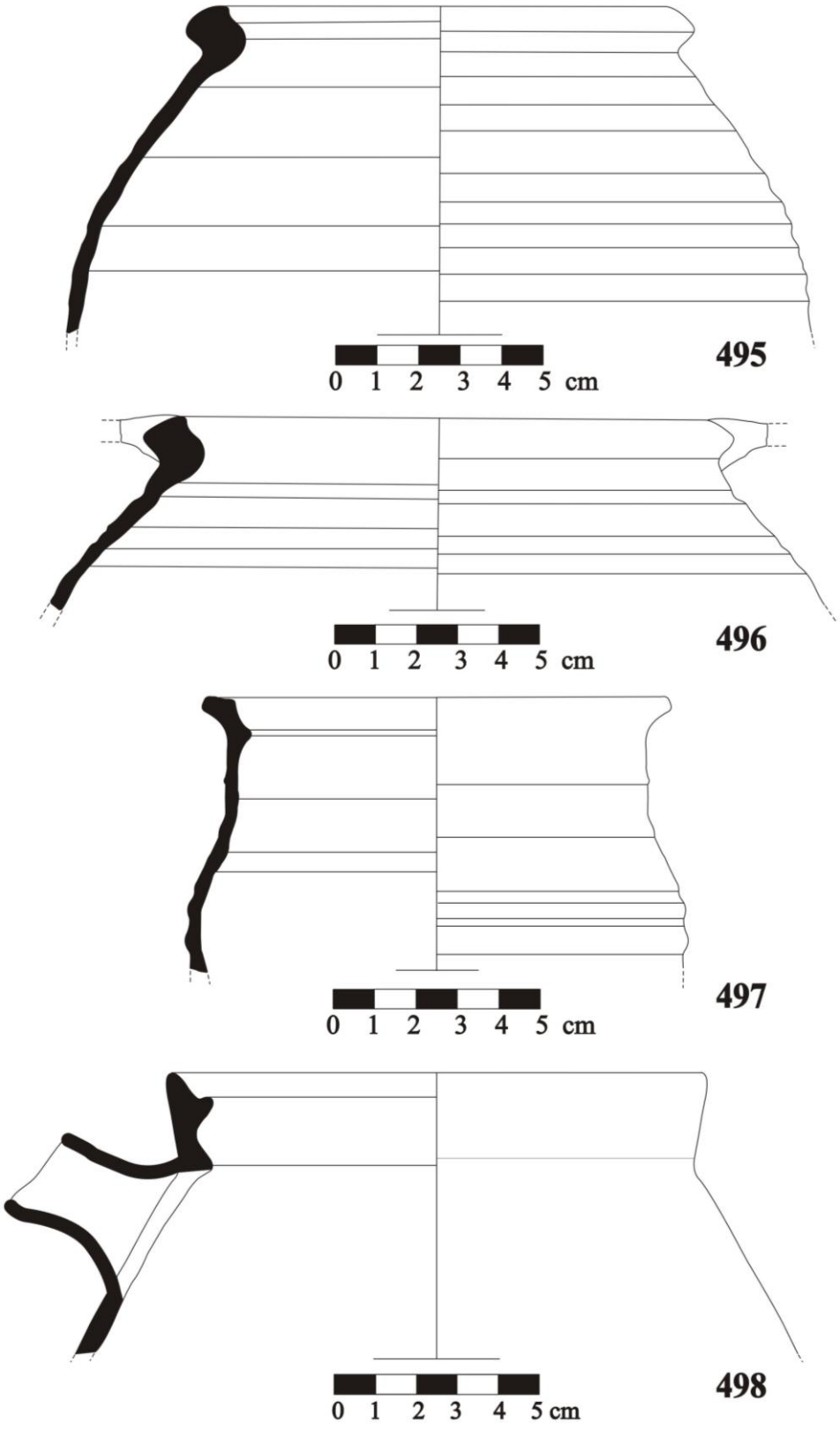
Kat. No. 490- 494, Çömlekler

LEVHA 203

Kat. No. 495- 498, Çömlekler

LEVHA 204

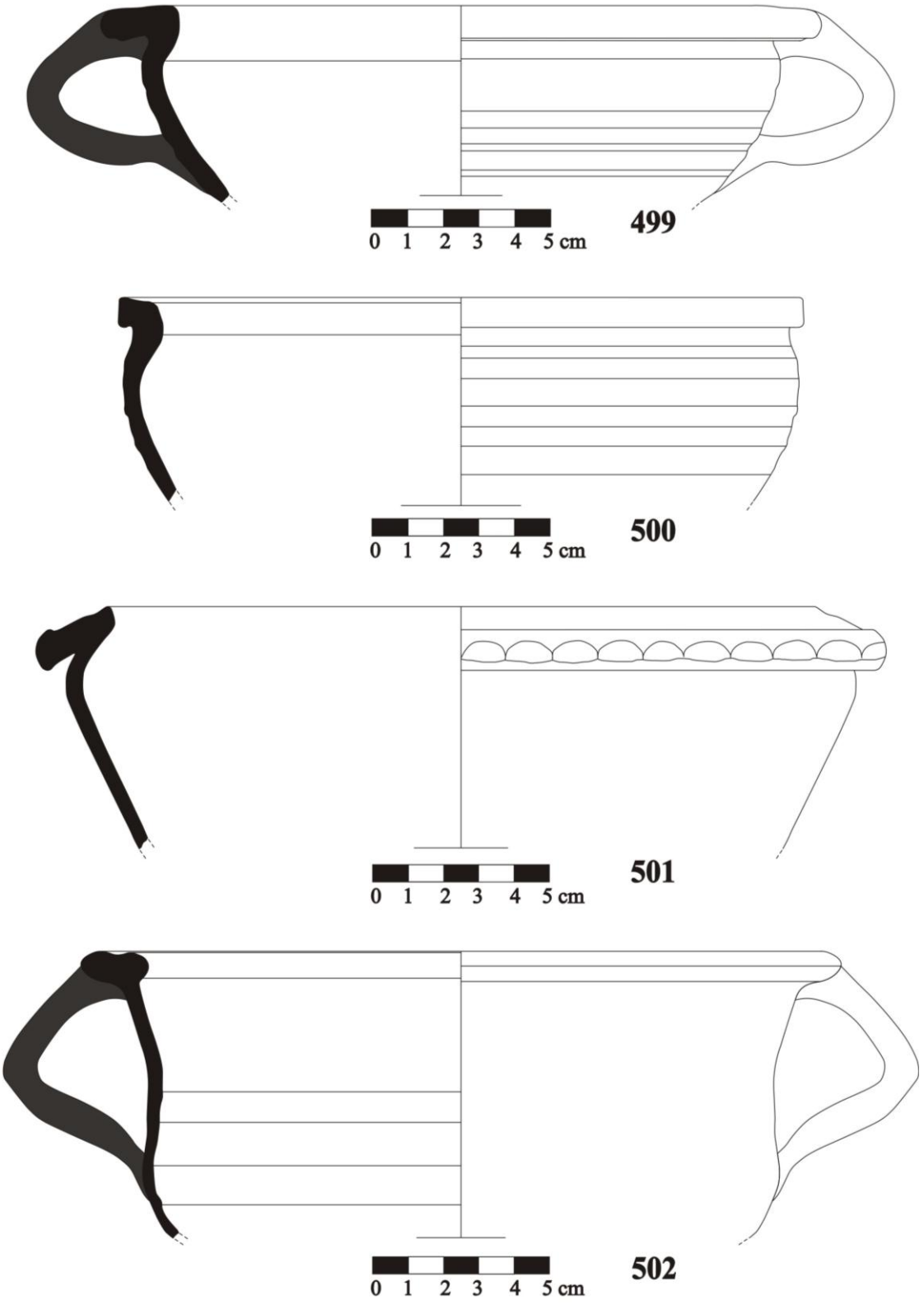
Kat. No. 495- 498, Çömlekler

LEVHA 205

Kat. No. 499- 502, Güveçler

LEVHA 206

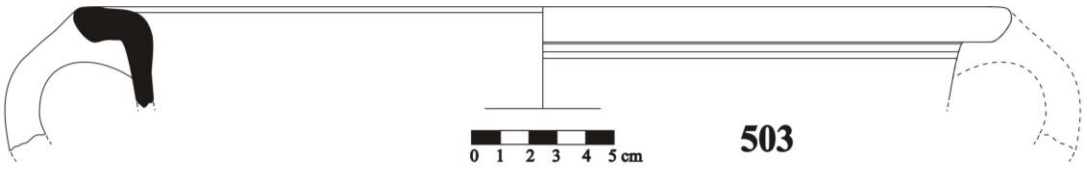
Kat. No. 499- 502, Güveçler

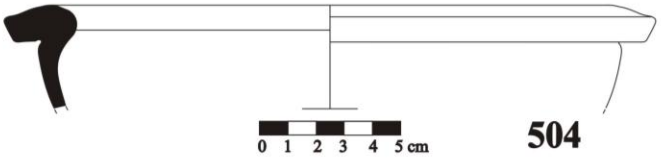
LEVHA 207

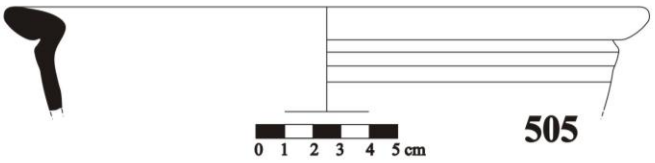

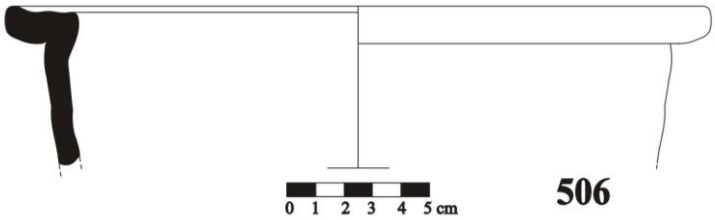
Kat. No. 503- 506, Güveçler

LEVHA 208

Kat. No. 503- 506, Güveçler

LEVHA 209

507

508

509

510

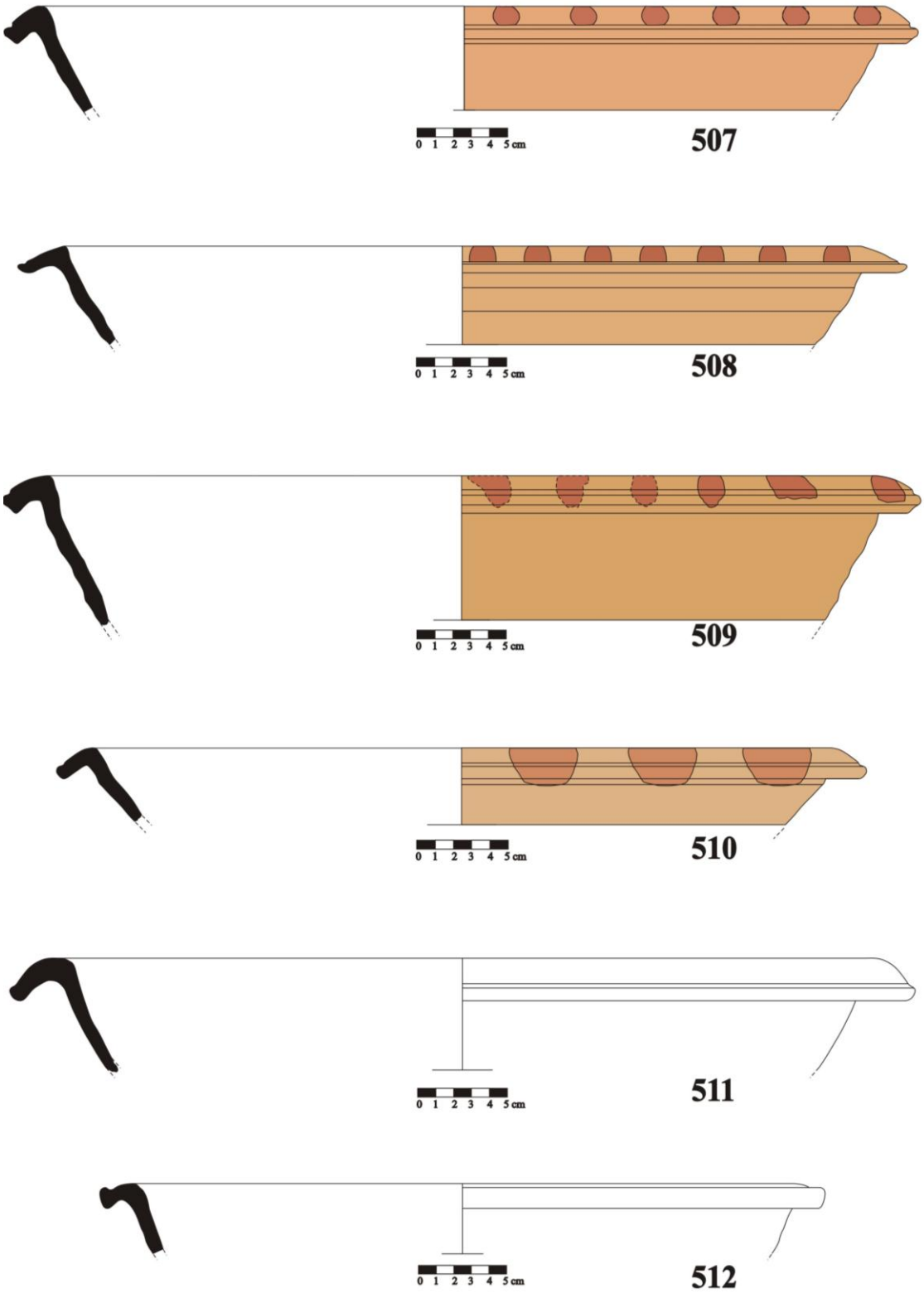
511

512

Kat. No. 507- 512, Çanaklar

LEVHA 210

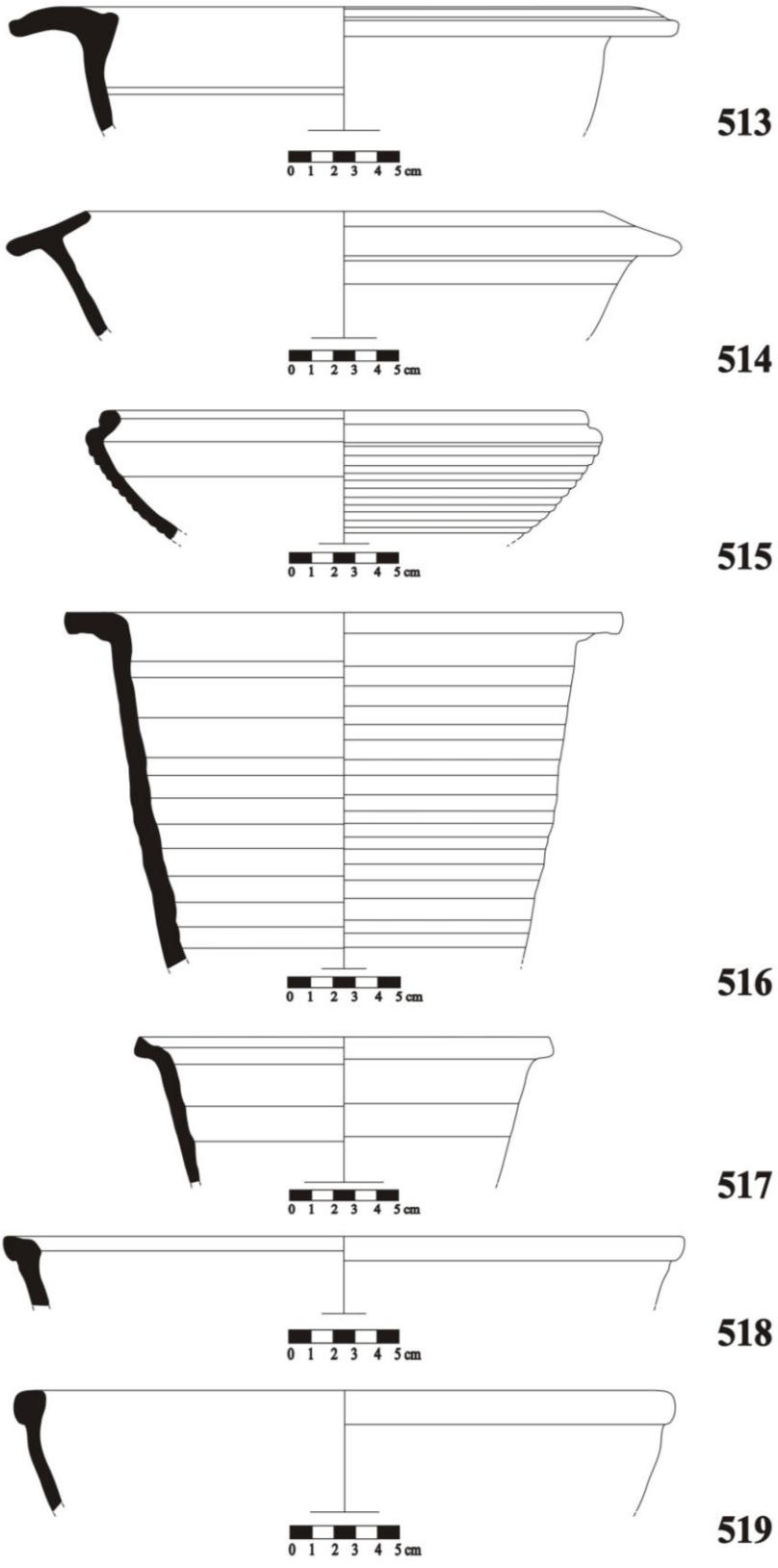
Kat. No. 507- 512, Çanaklar

LEVHA 211

Kat. No. 513- 519, Çanaklar

LEVHA 212

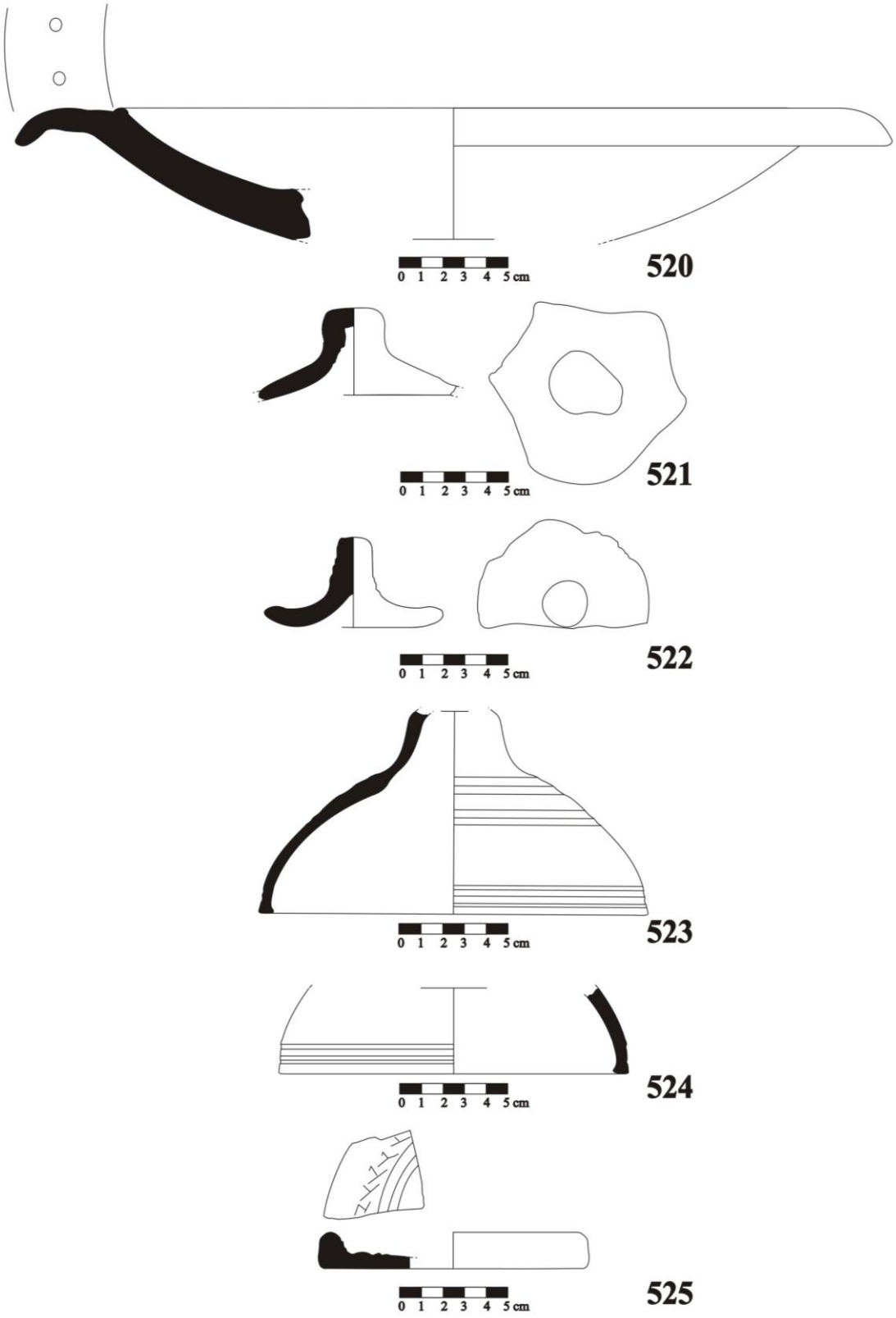
Kat. No. 513- 519, Çanaklar

LEVHA 213

Kat. No. 520, Havan, Kat. No. 521- 525, Kapaklar

LEVHA 214

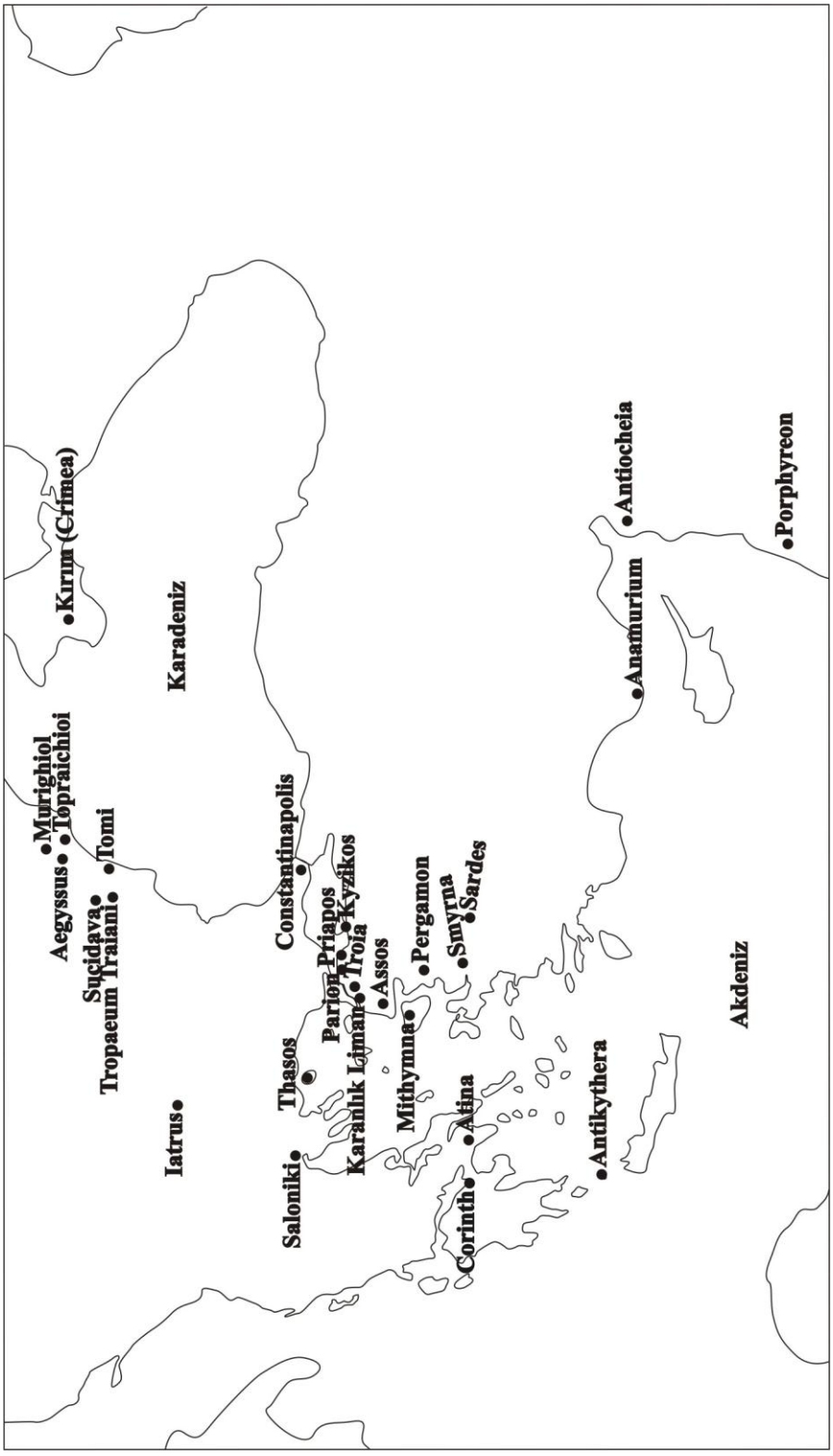
Kat. No. 520, Havan, Kat. No. 521- 525, Kapaklar

LEVHA 215

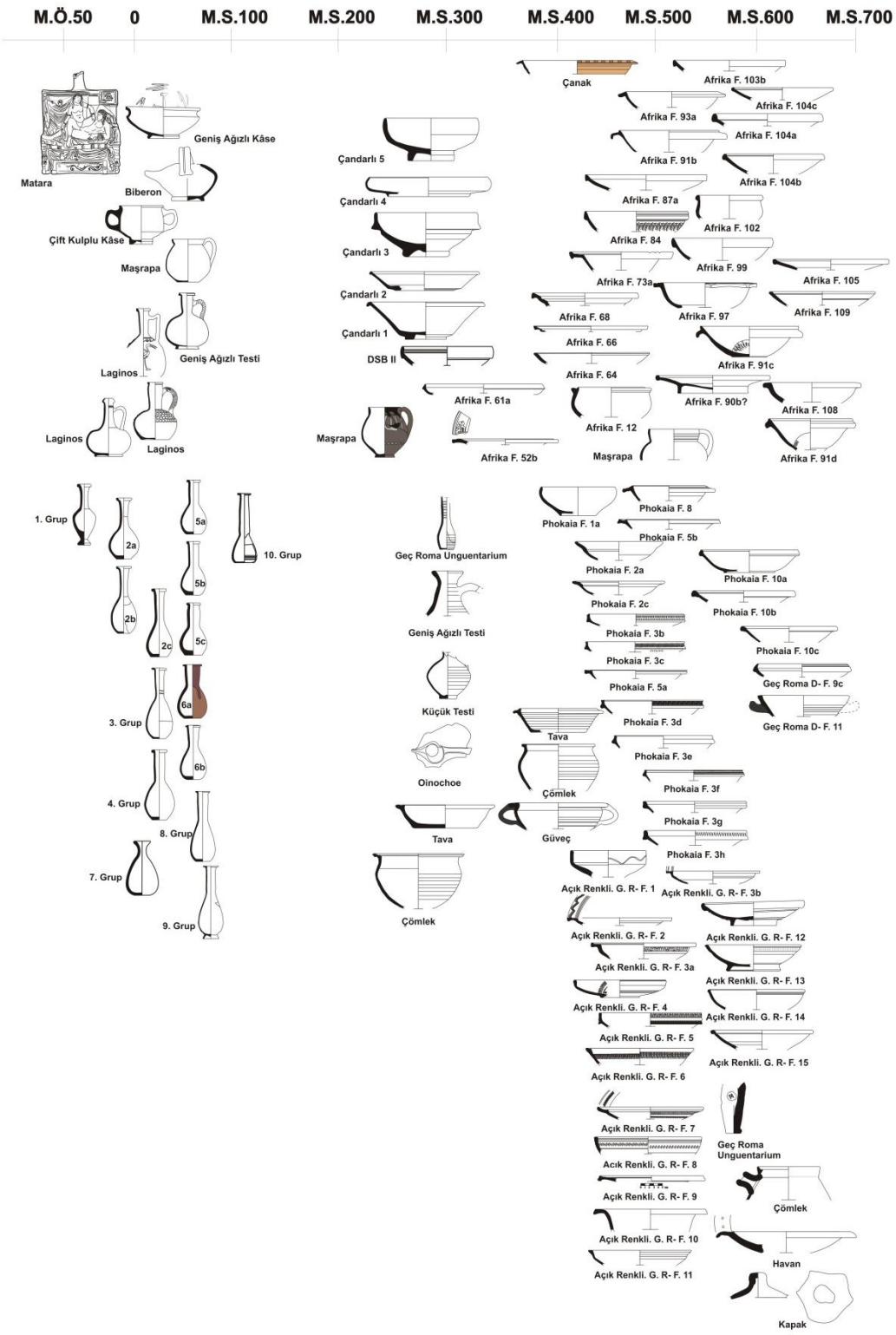
Aplik Kalıbı

LEVHA 216

Açık Renkli Geç Roma Seramiklerinin (LC) görüldüğü yerler(Google Earth).

LEVHA 217

Formların Kronojik Dizilimi

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Hasan Ertuğ Ergürer
Doğum Yeri ve Tarihi	Ankara- 1980
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	Atatürk Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü
Y. Lisans Öğrenimi	-
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri	2001 Yılı Knidos Kazısı 2002- 2005 Sagalassos Kazısı 2006- 20.. Parion Kazısı
İş Deneyimi	
Stajlar	
Projeler	- Seramik Buluntuları Yardımıyla Parion'un Erken Dönem Yerleşim, Tarih ve Arkeolojisinin İncelenmesi (Proje Yürütücüsü) Tamamlandı -Grek Sanatında Karışık Yaratıklar Ve Kökenleri Işığında, Doğu Sanatları İle Batı Sanatları Arasındaki Etkileşimler (Proje Üyesi) Tamamlandı - Parion Antik Kenti Terracotta Figürinleri (Proje Üyesi) Devam Ediyor
Çalıştığı Kurumlar	1998- 1999 Migros Ticaret A.Ş. 2005- 20.. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
İletişim	
E-Posta Adresi	ertiaraa@hotmail.com
Tarih	2013